

Deus ekawěntup Kawěň iisuat ekawěň

Mundurukú New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Mateus	4
Marcos.....	44
Lucas	67
João.....	105
Atos.....	134
Romanos.....	175
1 Coríntios.....	193
2 Coríntios.....	210
Gálatas	221
Efésios	228
Filipenses	234
Colossenses.....	238
1 Tessalonicenses	243
2 Tessalonicenses	247
1 Timóteo.....	250
2 Timóteo.....	255
Tito.....	259
Filemom	262
Hebreus.....	263
Tiago.....	276
1 Pedro.....	281
2 Pedro.....	286
1 João.....	289
2 João.....	293
3 João.....	294
Judas.....	295
Apocalipse	297

Mateus

1 Kuyjeayũ Jesus Cristo diwatwat. Ixe Jesus tiwat ijop'in ma Davi dak, Abraão dak. Ixe Davi Abraão naxegebit osunuy. Kuyjeayũ osodop ip. Tobuyũ osodop ip. Ite diwatwat ma. Ibũrũ ma osodop ip: ²Isaque ebay Abraão osunuy. Jacó ebay Isaque o'e. Judá ebay Jacó osunuy—Judá kitpiyũ ebay dak. ³Peres ebay Judá osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy. Arão ebay Esrom osunuy. ⁴Aminadabe ebay Arão osunuy. Nasom ebay Aminadabe osunuy. Salmom ebay Nasom osunuy. ⁵Boaz ebay Salmom osunuy. Raabe Boaz xi osunuy. Obede ebay Boaz osunuy. Obede xi Rute osunuy. Jessé ebay Obede osunuy.

Imên o'e. 14 em osodop—14 gerações osodop.

⁶Davi ebay Jessé osunuy—kuyibit kukukat ebay. Salomão eba y Davi osunuy. Urias tayxibuk Salomão xi osunuy. ⁷Roboão ebay Salomão osunuy. Abias ebay Roboão osunuy. Asa ebay Abias osunuy. ⁸Josafá ebay Asa osunuy. Jorão ebay Josafá osunuy. Uzias ebay Jorão osunuy. ⁹Jotão ebay Uzias osunuy. Acaz ebay Jotão osunuy. Ezequias ebay Acaz osunuy. ¹⁰Manassés ebay Ezequias osunuy. Amom ebay Manassés osunuy. Josias ebay Amom osunuy. ¹¹Jeconias ebay Josias o'e, Jeconias kitpiyũ ebay dak.

Imên Josias o'e, itakomaayũ Israel naxegebitbit tujowatwan pima Babilônia eipi be. Imên o'e dak. Wara'at 14 em osodop—14 gerações osodop.

¹²Tujowat puje, Salatiel ebay ixé Jeconias osunuy. Zorobabel ebay Salatiel osunuy. ¹³Abiúde ebay Zorobabel osunuy. Eliaquim ebay Abiúde osunuy. Azor ebay Eliaquim osunuy. ¹⁴Sadoque ebay Azor osunuy. Aquim ebay Sadoque osunuy. Eliúde ebay Aquim osunuy. ¹⁵Eleazar ebay Eliúde osunuy. Matã ebay Eleazar osunuy. Jacó ebay Matã osunuy. ¹⁶José Maria itop osunuy. Jacó Maria itop ebay osunuy. Jesus Maria'it osunuy. Cristo i ibutet, ixé Jesus putet.

Imên o'e dak. Warara'at 14 em osodop—14 gerações osodop. Ibũrũ ma Jesus tobuyũ.

¹⁸Jesus Cristo kapap. Jesus xi José wadip osunuy. Maria i ibutet osunuy. Yukreğ o'e, jewebumũn awap. Deus biõğbuk o'ğ'u'ukreğ.

¹⁹Yukreğ puje, José iboam itaybit o'e. Icemat osunuy José. Maria musũsũn pin ğu osunuy ibaripyũ etabun. Imênpuje José ibu'u osunuy jewebumũn. Iba'arēm suiwat ojuy.

²⁰José bit ijop i'e pin pima, Deus ekawēn tojtjot'ukat ma oajēm José kay, jexeyxey bima.

— José! — io'e. — Davi diwacat ěn! Epararam ğu juy Maria eju jewebumũn ām—ewadip eju. Deus biõğbuk Xipan o'ğ'u'ukreğ. ²¹I'it je'kap—ağokatkat'it'it. Ibuten Jesus i esubutetmõğ. I'it puten. Judeuyũ bewi ikērēat ju'uk je'e ipiat'ajoap puxim — io'e—Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e José be.

²²Soat ijop o'jebapuk. Deus o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayũ be iap tağ o'jebapuk. ²³Imên ixé o'e apēn Deus o'e iap tağ:

Eya'õpicũğcũğ cuy epesop. Ayacat yukreğ je'e. Ayacat i'it je'kap. Ağokatkan je'e. Yaypan'isuat je'it ğukap. Emanuel i ibuten je'e, i.

(Emanuel o'e Deus omuy wuyweju.)

²⁴Jewurũğ puje, José o'e soat Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e cebe. Deus ekawēn tağ José o'jewebumũn Maria eju. ²⁵I'it kap awap, o'jepo ğu buk ceweju. Maria'it o'subutetmõğ Jesus i, ikap puje.

2 O'kap Jesus Belém ka be, Judéia eipi be. Ğe buje itaybit cĩcāyũ oajēm Jerusalém ka kay. Kasopta jujuap itaybit cĩcā ip. Herodes Judeuyũ kukuk'ukat pima, oajēm ip. Kaxijēmap eipi bewi oajēm ip.

²— Poce bekicat omuy? — io'e ip. — Xeku Judeuyũ kukuk'ukan em—ixé bekicat. Kasopta ocetajojo oceka be—kaxijēmap eipi be. Tawaru ma o'jedaebapuk. Imēnpuye ocetaybit bekicat o'kap iam. Ya'õbacaat xeku. Ocajēm ixé mubuyxi am — io'e ip. ³Imēnpuye Herodes yağuybabi'ũm o'e, Jerusalém ka watwat tak.

⁴Judeuyũ epāyũ kukukayũ o'tomuwā Herodes. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak o'tomuwā ixé. O'je'awero ip Herodes kay.

— Poce Deus emunaē je'kap? — io'e cebe ip.

⁵— Belém ka be, Judéia eipi be — io'e ip Herodes pe. — Imên Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubarağ o'e—Deus ekawētup. ⁶Kuy o'e: Belém ka bewi eykukukat omuyku—Judá eipi bewi. Imēnpuye iboceayũ je'e iboap ika muboğuboğ. Eykukukat Israel naxegebitbit mujujum je'e. Imēnpuye ikaboğ je'e iboka, i.

Imên Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubarağ o'e—Deus ekawētup — io'e ip.

⁷Ğe buje Herodes itaybit cĩcāyũ o'tomuwā—kaxijēmap eipi bewiayũ. Iba'arēm o'tomuwā. Oajēm ip, o'tomuwā buye.

— Puju ixé kasopta o'jedaebapuk kabi be—eyeipi be? — i biğ ma o'e—Herodes o'e. Kasopta muwēnuwēn o'e ip Herodes eju.

⁸— Epeju Belém ka kay — Herodes o'e cebe ip. — Bekicat kudadam cĩcā epeju. Tobuxik puje, ixé awēğ

cuy epeyawēgmuwēn owebe, owebe ijo am, ixe mubuyxin am — Herodes o'e itaybit cīcāyū be. Herodes pit bekicat mubuyxin ojuy ġu.

⁹ Herodes ekawēn co buje, o'jēm ip. Belém ka kay o'ju ip. Cucum pima, kasopta o'ju cewap ip. Icockok cīcā ip o'e waram, tajojom puye. Cum. Cum. Cum. O'jedaecū. Bekicat tuk'a ase o'jedaecū.

¹¹ Oajēm ip uk'a kay. Oōm ip.

Ġebu je bekicat o'jojo ip. Ixi eju osunuy bekicat—Maria eju. O'jēg'aecōgōgō ip bekicat topabe, imubuyxin am. Jebubut mūn'a o'yadomudip'uk ip. Ibubun o'ġūm ip Maria be. Ouro o'ġūm ip. Darut'a o'yaūm ip. Tade'oatup o'tupūm ip—mirradup. Soat o'ġūm ip bekicat peam.

¹² Xet. O'jexey ip, jexet pima.

— Epeyepit ġu juy Herodes kay — Deus o'e cexey bi. Imēnpuye o'jepit ip jeipi kay wara'at e daġwi ma.

¹³ Itaybit cīcāyū ijēm puje, Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk José kay—Maria itop kay. Ixet pima, jexey bi o'jebapuk. O'jekawēn José eju.

— Ecenapōn cuy Egito eipi kay — io'e José be. — Bekicat etujupa'am, ixi dak. Bomaku epesop cuy — i'e'em cebe. — Ajēm puje, epesop cuy Egito eipi be, Herodes bekicat kudadam puye. Ixe kudadam je'e yaokam — io'e José be. — Emukuyjo buje, epeju juy Egito eipi be wi — io'e Deus ekawēn tojotjot'ukat.

— Hm hm — José o'e.

¹⁴ O'jenapōn. Egito eipi kay o'ju ip. Bekicat o'tuju-pa'am ixima daġ, ixi dak.

¹⁵ Oajēm ip. Osodop ip Egito eipi be Herodes itait pima, osodop ip. Ce'ū buje, o'jepit ip jeka be.

Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat cuk adi o'jekawēn kuyjeayū be. Egito eipi bewi okpot otomuwa, i juk o'e Deus, io'e. Imēn Deus o'e. Ipot muwēnuwēn o'e. Jesus muwēnuwēn o'e. José itait pima, Deus ja'ō mucūg ām o'ġuġē.

¹⁶ Wara'at e daġ itaybit cīcāyū epit puje, Herodes itaybit o'e jemuġuykuku iam. Cekay ip itakoma jījā o'e. Te'e ma o'e.

Kuy bima kasopta o'jedaebapuk—xepxep koato bima. Iboam osunuy itaybit Herodes. Imēnpuye jebekitkit o'ġuju xepxep koatoayū yaokam, pūg koatoayū dak yaokam. Kap'isuat tak ip o'yaokaka.

O'ġuju Belém ka be—Belém ka tēg ma dak. ¹⁷ Imēn Deus tak o'ġuġē. Ja'ō mucūg ām o'ġuġē. Jeremias kuyje imēn kawēnwēn o'e Deus a'ō daġ.

¹⁸ Kuyje Jeremias o'e:

Raquel o'ya'ijojo ip—Rama ka becat. O'tōtōn cīcā Raquel ya'oberen. Iġuycūg cīcā o'e ixe. Iba'ore iboceayū be Raquel mucok am. Bekitkit'ūm'ūm kay o'tōtōn. O'tōtōn jenaxegebitbit oe'ū'ū buye, o'ġuy'ūm puye, i juk o'e Jeremias Deus a'ō daġ.

¹⁹ Herodes e'ū buje, Deus ekawēn tojotjot'ukat waram o'jebapuk José kay. Ixet pima jexey bi o'jebapuk. Egito eipi be o'jebapuk.

²⁰ O'jekawēn José eju.

— Kuy oe'ū ip—bekicat aoka pinayū — io'e cebe. — Bekicat etujowat, ixi dak. Israel eipi kay epeju juy — io'e José be.

— Hm hm — José o'e.

²¹ Aripit. O'jepit Israel eipi kay. Bekicat o'tujupit, ixi dak. O'jepit ip. ²² Imēnpit iparara o'e José Herodes ipot puxim—Arquelau buxim. Judéia eipi kukukan o'e Herodes'ūm tieg Arquelau. José iboam itaybit pima, iparara o'e Judéia eipi be jajēm am. Galiléia eipi be o'ju ip José jeparara pibun. O'ju ip, waram ma jexey buye.

— Eġuy ġu juy Judéia eipi be — Deus o'e José be, jexey bima.

²³ Oajēm ip Nazaré ka kay. Osodop ip Nazaré ka be, Judéia eipi be. Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū juk o'e ip bekicat muwēnuwēn pima.

Nazaré ka wat je'bapuk xeku, i.

Soat ma apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e iap taġ o'jebapuk. Imēnpit soat etabun xipat'ūm cīcā osodop ip—Nazaré ka wat.

3 Ġebu jeat kabia João Batista o'ju. Judéia eipi be o'ju—Jordāodi be—uk'a'ūmat pe. O'ju, Jesus Nazaré ka be bima. Ipi juacat mutaybitbin oeku ixe João.

² — Epeyepere juy ikērēat muġēgēap. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma. Deus a'ōbi ijoceyū muju am jajēm — io'e ipi juacat pe.

³ Camelodap muġēgē osunuy João doti. Jekpumūnpu dak ixee muġēgē osunuy. Ixat osunuy arobidadek puximat, eit koġūnpi daġ tak.

Kuyje Isaiás ixe João muwēnuwēn o'e Deus a'ōbi Israel naxegebit pe.

Aġokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwām: "Soat e juy epesuemukacūg wuykukukat ajēm ām," i. "Ie juy epesuemudim ceku am," i, io'e.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup.

⁵ Ġebu je isu ma Jerusalém ka watwat o'ju ip João kay. O'ju João ekawēn a'ijo am. Soat Jordāodi wābu korerenayū dak o'ju, Judéia eipi becat tak. ⁶ Soat ip o'jewemubatisasan Jordāodi be. O'jewemubatisasan João be. O'ġubatisasan ixe João.

— Deus etabun ikērēat kuġ oceju. Imēnpit ikērēat epere pin oce'e. Imēnpuye ocemubatisasan cuy ece — io'e ip João be.

Ijop ekawēn muwēnuwēnayū o'ġubatisasan João.

⁷ Fariseuyū cucum o'e ip jewemubatisasan Jordāodi be. Saduceuyū dak cucum o'e ip.

João o'jekawēn cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

— Deus xewi eyenapōn pin, eykay itakoma buye.

Eyenapōn pin ikērēat ipi cīcāat puxixim. Abu jeymukūyjo eyenapōn ām? — io'e. — Puybu'it'it buxim eyju. Wuye'ūap mubapukatpu buxim eyju — io'e. — Apēn puybu o'jenapōn wuykat pewi wuykat mupik pima, imēn tak eyenapōn pin Deus o'supi'ajoiat pewi — io'e. ⁸ — Cūg ma juy epeku soat etabun. Ikērēat cuy epeyepere — io'e.

Iměn soat itaybit e'em iğuycũğ cĩcã ip ikērēat e'e buye iam, ġasũ cũğ ma je'ku ip iam tak.

⁹ — Tũibe Deus ipiat supi'ajoat ġu wuywebe, wuyju Abraão naxeğebitbit puye iãn purut eyju e'em — io'e João cebe ip. — Cedağ ġu eyju jewağuydadam. Iba'ore ġu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeğebit-biyũm, jekay kũyjobitayũm — io'e. ¹⁰ — Ģaxĩn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ũmat'ip takat am, yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ġaxĩn ma ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be, eywebe — João o'e.

¹¹ — Wara'acat omuyku onomuju. Ixe obodi ma ya'õbuyxi. Soat podi ma ya'õbaca. Őn pit ajo peğap ġu cebeam? Cedağ ġu kuka oce ixe a'õbuywatwat'ukan, oboğ ġu buye. Őn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biõğbuk ġuom eywebe, ya'õ dağ eyeku am. Apēn daxa be taixee mupik, iměn tak Deus biõğbuk pe ikērēat ġuy'ũ. ¹² Wuyju taixee xikxiğ tumũntata mujēm ãm taixee bewi. Tumũntata muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikpiğ daxa be. Imēnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejēm kũyjobit'ũmayu xewi. Kũyjobicayũ ixe xe jeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — João o'e cebe ip—Fariseuyũ be, Saduceuyũ be dak.

¹³ Jesus oajēm Jordãodi be, ixe jemubatisaan João be. João bit ibu'u o'e Jesus mubatisasan.

¹⁴ — Okay du ejut? — João o'e Jesus pe. — Őn ġu bit. Ĕn acã juy ece omubatisan — io'e João Jesus pe.

¹⁵ — Ģasũ ma — io'e João be. — Omubatisasan cuy ece. Iměn cuy ace, cũğ ma wuyeku am Deus etabun. — Xipat — João o'e.

O'ğubatisan.

¹⁶ Idibi bewi o'jeu Jesus. Kabi ma o'jekoce. Pukaso jo'iat o'jojojo pupum—Ibiõğbuk xipacat. Jesus kay oajēm. Oom Ibiõğbuk xipacat cebe—Jesus pe.

¹⁷ Ģebu je Deus o'jekawēn kabi bewi. — Ite okpot—wemukukpinput — io'e. — Soat em ocokcok cĩcã cekay — Deus o'e.

4 Ģaxĩn ma Ibiõğbuk xipacat Jesus o'tujowat uk'a'ũmat pe. O'tujowat, ibiõğbuk kērēayũ kukukat pe ibuyxijo am. ² Uk'a'ũmat pe osunuy Jesus ade kabia—40 kabia. 40 ixima dak osunuy. Jekõnkõn ġu osunuy. Repi'ajojom cĩcã osunuy.

³ Ibiõğbuk kērēayũ kukukat oajēm Jesus kay. — Jesus — io'e. — Deus ipot ēn pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pã'o'am, ere jĩjã buye — io'e.

⁴ — Ap! — io'e. — Iměn e'em Deus ekawēntup: Wuyetabēğ wuyxat o'om puye ġu—Deus wuymutaicin puye, i. Wuyju jekukum, Deus a'õbuyxi buye acã, i — io'e Jesus.

⁵ Ģebu je ibiõğbuk kērēayũ kukukat Jesus o'tujowat Jerusalēm ka be, Deus a'õbi ika xipacatka be.

Deus eju kawēnwēnap'a kay oajēm ip—yaboğat'a kay. O'jeu ibo uk'a jeje. Uk'a yaberenat'a o'yadop. O'jomõğ ibo uk'abi jeje.

⁶ — Ĕn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e. — Iměn e'em Deus ekawēntup: Deus ekawēn tojtjot'ukayũ ġuju xipan ekuk am, i. Ixeyũ jeak ekay wita'a be ei mucakcakap puxim, i — io'e.

— Iměn e'em Deus ekawēntup — io'e Satanás. — Deus ekawēntup tomuju ecewemuy'at — io'e.

⁷ — Ap! — io'e Jesus.

“Cēm paxi Deus ja'õ dağ e'em?” i'ũmğju juy epe'e, i — io'e Jesus.

— Iměn tak e'em Deus ekawēntup — io'e Jesus.

⁸ Ģebu je ibiõğbuk kērēayũ kukukat Jesus o'tujowat co'a kay—yaberenat'a kay.

Ibocewi soat o'ğubapuk Jesus pe. Jebacaap, ipi juacat, ipi juacat muju'ukayũ; soat ip o'jojojo. Idip cĩcã ma osodop ip. Ixe biõğbuk kērēat kukukat ja'õbuyxi ojuj Jesus pe. Imēnpuye ixe o'e Jesus pe:

— Soat kuka ijop o'ğũm ewebe, owap ēn a'ecũğcũğ puje, omubuyxin puje dak — io'e.

¹⁰ — Ap! — io'e Jesus. — Ecenapõn oxewi, Satanás! Deus ekawēntup e'em:

“Xipat ēn” i juy epe'e Deus pe acã, i. Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykukukat a'õ kay, i — Jesus o'e.

¹¹ Imēneju o'jenapõn ibiõğbuk kērēayũ kukukat Jesus xewi. Deus ekawēn tojtjot'ukayũ oajēm ip Jesus buywat am ġebu je bit.

¹² Itaybicayũ Jesus pe o'ğuwēn ip João omuy daomũnmũnap'a be iam. Imuwēn puje, o'ju Galilėia eipi be Jesus.

¹³ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Nazaré ka bewi o'ju. Oajēm. Osunuy Cafarnaum ka be iodi xe—Galilėiadi xe. Zebulom eipi be osunuy, Naftali eipi be dak.

¹⁴ Kuyje Isaías juk o'e Deus a'õbi:

¹⁵ Judeu'ũmayũ kabiaat cĩcãat o'jojojo ip—yoboğat. Jeipi be o'jojojo ip—Galilėia watwat, iodi wãbu watwat, Jordãodi winabuat ka watwat tak. Zebulom watwat o'jojojo ip, Naftali watwat tak. ¹⁶ Kabiokboğ pe kaxikxik'iyũ kabiaat o'jojojo. Kabiaat cĩcãat oajēm kuy je'ũ ojujuyũ kay, i juk o'e Isaías. O'jekawēn kuyjeayũ be.

¹⁷ Ibocewi Jesus kawēnwēn o'e adeayũ be.

Ikērēat mujurũğrũğap cuy epeyepere! Eyğuycũğ cuy epesop, ikērēat kuğ puye. Deus soat kukanap kabia ja-jēm dao ma—kabi beat soat kukanap — io'e.

Iměn soat em kawēnwēn o'e Jesus.

¹⁸ Pũğ kabia Jesus Pedro o'jojojo, André dak. André Pedro kitpit osunuy. Pedro butet osunuy Simão Pedro i. Ixeyũ o'jojojo Jesus. Xĩğxĩğ'i bima Galilėiadi wãbu be o'jojojo. Axima bubuap xikxiğ ip o'e iodi be, axima bubu'ukayũ osodop ip puye.

¹⁹ — Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus cebe ip. — Axima bubu'ukayũm cuk adi epesop. Iğasũ kawēn idipat epeğuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ Axima bubuap o'suiwat ip dao ma.

O'ju ip Jesus kay, ceweju jekuku am.

²¹ Jesus wara'acayũ o'jojojo—xepxepayũ—Tiago, João dak. O'jojojo, ibocewi cucum pima. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyũ osodop ip. Kobe be osodop ip Zebedeu eju. Axima bubuap muwaketken o'e ip.

— Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus o'e Zebedeu ipotpoyũ be.

²² Kobe o'suiwat ip, jebay dak. O'suiwat ip cekobe be.

O'ju ip Jesus kay. Dao ma o'ju ip, Jesus eju jekuku am.

²³ O'ju Jesus soat tağ—Galiléia eipi dağ. Adeayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat muwēnuwēn o'e adeayũ be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. Iwātaxipipiayũ o'ğ'u'ada'ada. Iba-ca'ũmayũ mubacacan o'e Jesus.

²⁴ Imēneju itaybicayũ Jesus awēğ o'ğuwēnuwēn. Soat Siria eipi beecat o'jekũyjojo. Soat iwātaxipipiayũ: ipi kuğayũ, ibiōğbuk kērēat kuğayũ, yağuybabi'ũm'ukayũ, ijebit e'ũat puximayũ; soat ip o'tujowat Jesus kay. Soat ip o'ğ'u'ada. ²⁵ Adeayũ o'ju ip Jesus tomuju—ade jĩjã. Galiléia eipi bewiayũ, Dez Cidades ka bewiayũ, Jerusalém ka bewiayũ, Judéia eipi bewiayũ, Jordãodi winabu wiayũ; soat ip o'ju Jesus tomuju.

⁵ Adeayũ jojom pima, o'ju Jesus, ade jĩjã ip puye.

Co'a kay o'ju. O'jeu co'a dağ. Oabik iboce. Cebe-
kitkit oajēm Jesus kay—ceweju etaybitbinayũ.

² Ğebu je o'jekawēn jebekitkit pe. Imutaybitbin o'e Je-
sus.

³ — Icocok okay itabutpinayũ, jetaybicap puye —
io'e Jesus. — Itaybit ip Deus oce mubacanan pima
acã, Deus a'õ dağ oceku iam. Icocok ip, soat em Deus
xe jeedop puye.

⁴ — Waayũ dak icocok ip — Jesus o'e. — “Epetõtõn
ğ'u juy epesop,” Deus waayũ be e'em. Imēnpuye icok-
cok cĩcã je'e ip — io'e Jesus.

⁵ — Icocok ya'õkadidim warara'cat kukayũ. Xipacat
je'jat ip Deus xewi—apēn Deus o'e'e iap tağ.

⁶ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus xe cũğ cĩcãayũ.
Apēn idibi kay wuyju, wuybipuruk pima, imēn tak Deus
bikuyap kay ixeyũ dak jajēm. Apēn puybit kay dak
wuyrere bima, imēn tak Deus bikuyap tağ jeku pin ip.
Imēnpuye Deus ibikuyap je'ğũm cebe ip—cũğ cĩcãayũ
be. Icũğ cĩcã e'em ip — io'e Jesus.

⁷ — Icocok cĩcã jeedop wara'acat kay itabotaidabot-
bocayũ — io'e. — Deus tak itabotaidabotbot jeenuy
cekay ip — io'e Jesus.

⁸ — Icocok cĩcã jeedop ip—yağuy'isuayũ. Deus co-
com jeedop ip — io'e Jesus.

⁹ — Icocok itakomaat mudinudin'ukayũ. Jekpotpoyũ
buxim Deus tak jukuk ip — io'e Jesus.

¹⁰ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus bikuyap tağ
jekuku'ukayũ. Ipiat ajojom ip, Deus bikuyap tağ
jekukum puye. Imēnpit soat em Deus xe jeedop ip —
io'e.

¹¹ — Okay eyetabut puye, adeayũ itakoma jeedop
eykay. Imēnpit eycokcoğ ma epesop — io'e cebe ip. —
Eycokcoğ ma epesop, eymuymuy ip pima, xipat'ũm
eykuk ip pima dak, eyawēğ mukērērērēm ip pima dak.
Eycokcoğ ma epesop itakomaayũ imēn jeykuk, okay
eyetabut puye — Jesus o'e. ¹² Imēn tak kuyjeayũ Deus
ekawēn muwēnuwēn'ukayũ xipan ğ'u o'jukuk ip. Ey-
cokcoğ cĩcã epesop. Kabi be bit, Deus xe bit, ade kuğ
epesop—idipat kuğ — io'e Jesus.

¹³ O'jekawēn jebekitkit pe. Wuymutaybinap
muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn.

— Ipi juacat pima eyju, kawta buxim epesop — io'e.
— Kawta tayu buye, xipat cĩcã. Imēnpit takõm puje,

xipat ğ'u kuka. Te'e ma kuka atakuk. Apēğãm tak takuğ
kuka acesop? Taxik am acã. Taxik puje, tamucakucağ
kuka wuyju — io'e Jesus.

Imēnpuximap kawēnuwēn o'e Jesus. Kawta wuyxat
mukun. I'o pin wwuyju, wuyxat pe kawta opop puye.
Imēnpuxim Jesus kay itabucayũ ekukuap cuy ipi juacat
mudim. Jekuku ojuy ipi juacat Deus a'õ dağ, Jesus kay
itabucayũ ekukuap jojo buye.

Tayu'ũm pima bit, xipat ğ'u kuka kawta. Acetaxik ku-
ka, tamucak am. Imēnpuxim tak cebekitkit Jesus kay
itabut'ũm'ũm jekukum pima bit, xipat ğ'u kuka, ipi ju-
acat mudim'ũm kuka buye.

¹⁴ Ipi juacat etabixe kabiahamat puximayũ epesop —
io'e Jesus. — Xipan eyekukuap cocom pima ip, Deus
awēğ mubuyxin jeedop ip—wuyebay awēğ—kabi beat
awēğ — io'e Jesus. — Apēn e dağ wuyjojo but, kabia-
ham pima; imēnpuxim Deus awēğ buxin put
warara'acayũ, xipan eyju jekukum pima — io'e Jesus.

— Ipi juacat eyju bima, kabiaat puxim epesop — io'e.
— Ağokaxiri co'a be wuysukamuy bima, ika ba'arēm ğ'u
o'sukadop. Ikamunēm pa'ore. Kuy bi ma ikabapuk soat
pe, co'a jeje buye — io'e. — Eyju dak iba'arēm ğ'u epe-
sop, xipan epekuku bima. Soat pe eyekukuap je'babuk.
Imēn ipi juacat pe kabiaat puxim eyju, itaybit ip puye
ajo xipat Deus xe iam, eyekukuap cocom ip pima —
io'e.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ğ'u ajomuy.
Uk'a be acejomõğ imũn ceje. Um ma ajomuy kabia i'e
am soat uk'a beat kay, soat ijo but am.

¹⁷ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Epeyewağuy ğ'u juy “Osodot teku Moisés ekawēn
mu'ũm ãm, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat imutaybit-
binap mu'ũm ãm tak” i. Imēğãm ğ'u ojot. Ojot ma imu-
taybit am apēn ape iboap ekawēn osodop iam — io'e
Jesus. ¹⁸ — Moisés ekawēn i'ũm pa'ore cebe ip. Soat
Deus o'e iap tağ je'babuk — io'e Jesus. — Kabi oi'ũm
kuka, ipi dak. Deus ekawēn pit i'ũm ğ'u. Pũğ a'õ dak
ka'ũma ma i'ũm. Soat epa'ũmap jajēm. Iboap ekawēn
tak jeedop—Moisés ekawēn. Iboap kay ğebum cuy
epesop — io'e.

¹⁹ — Imēnpit pũğpũğ Moisés ekawēn kay ğ'u. Kũyjo-
bit ğ'u ip Moisés ekawēn kay. Warara'acayũ mutaybit-
bin ip kũyjobit'ũm ãm Moisés ekawēn kay. Kabi be bi-
ma, Deus xe bima, “Teku Deus a'õ kaysũ ã. Xipatput
acã teku,” i je'e soat kũyjobit'ũmayũ be.

— Pũğpũğ ma Moisés ekawēn kay jĩjã. Kũyjobit cĩcã
ip. Warara'acayũ mutaybitbin ip kũyjobit am Moisés
ekawēn kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus
a'õ kay jĩjãat. Xipacat teku,” i je'e soat kũyjobicayũ be.

²⁰ — Oğuwēn eywebe: Deus bikuyap tağ eyeku
bimap acã, eywebe ajēm put Deus kay. Fariseuyũ bodi
ma Deus bikuyap tağ eyeku'ũm pima, Deus xe ğ'u epe-
sop soat em—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ bodi
ma dak — io'e Jesus.

²¹ — Eyju juk epeya'ijojo apēn Moisés o'e iam.
Epeyaoka ğ'u juy. Pũğ em tak ka'ũma. Wara'at o'yaoka-
iat epetujowat cuy ibimãmãat ekawēn coco'ukat pe, i
— Jesus o'e.

22 — Ōn pit e'em eywebe: Soat cuy epetujowat ibimāmāat ekawēn coco'ukat kay—jewaḡo kay itakomaayū. Iboce ipiat supi'ajoat itakomaat pe. "Ka'ūmaat ma ēn," i'e'e'ukat pe bit itakomaat podi ma ipiat supi'ajoat ibimāmāat ekawēn coco'ukayū kukukat a'ō daḡ. "Akpidapi," i'e'e'ukat pit daxaboḡ kay je'ju—ipiat'ajoat ka kay — io'e.

23 — Imēneju eykitpit epeḡudin cuy, eykay itakoma bima. Iūmūmap epesuiwat Deus eju kawēnwēnap'a be. Ajo epetojot imōḡ ām Deus etabixeat'a be, ijop epesuiwat. Epeju juy eykitpit kay, imudin am — io'e Jesus. — Epeju juy, juk epeōm ma'ḡu Deus tuk'a be. Epeju juy, eyju ḡebum puye "Okitpit itakoma okay," i — io'e Jesus.

— Eykitpit mudin puje acā, epeyepit iūmūmap ūm ām Deus pe — io'e Jesus.

25 — Eybure eymuymuy bima, eyweroap teida'ūm pima, dao ma juy epeḡudin eybure. Xipan epeyekawēn — io'e Jesus. — Cucum pima ibimāmāat ekawēn coco'ukayū kay, xipan epeyekawēn cebe — io'e. — Imēn eyekawēn'ūm pima, imudin'ūm pima, eymuymuyat eydujowan ibimāmāat ekawēn coco'ukayū xe. Ixeyū eydujowan daomūnmūnap'a kukat kay, eymōḡ ām daomūnmūnap'a be. Eyenapōn pa'ore kuka epe'e ibocewi bit — io'e. 26 — Icēmān ōn e'em eywebe. Daomūnmūnap'a be epesop soat em. Soat ḡu eyweroap teida'ūm pima, jeymujēm ḡu ip daomūnmūnap'a bewi — io'e Jesus cebe ip.

27 — Moisés o'jekawēn kuyjeacat pe — Jesus o'e. Ecepo ḡu juy wara'at ayacat eju—etayxi eju acā. Aoyū dak jepo ḡu juy ip wara'at aḡokatkat eju—jektop eju acā, i — io'e. — Eytaybit iboam — io'e Jesus. 28 — Imēnpit ōn e'em eywebe: Ayacat kay aḡ pima eyju, dabi'o pin pima dak, kuy ceweju jepo iap co'i epe'e. Eyaḡuy be ma kuy ibapuk ayacat kay — io'e Jesus. 29 — Imēnpuye epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyba'at kadiata'ūm pima bit purut, kuka ikērēat epeḡuḡē. Imēn ikērēat epeḡuḡē ḡu ipiat'ajoap puxixim — io'e—Jesus o'e.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyta wuybikuyap puxim. Wuybikuyap pewi wuyju ikērēat kay bima, iboap ibikuyap taḡ jekukum ḡu juy acesop. Puḡ ēm tak ka'ūma.

30 — Epeyepere juy ikērēat muḡeḡēap tak — io'e Jesus. — Eyba'at kadiatpu'ūm pima bit purut, kuka eybum ikērēat epeḡujurūḡ. Imēn ikērēat epeḡuḡē ḡu, ipiat'ajoap puxixim — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyba wuye'eap puxim. Wuye'eap pewi wuyju ikērēat mubapuk pima, iboap e'eap taḡ jekukum ḡu juy acesop. Jepere juy wuyju.

31 — Moisés o'jekawēn waram kuyjeacat pe. Aḡokatkat jetayxi epere pin pima, otayxim ḡu ēn ḡasū bit iaptup cuy tupūm cebe. Imēn cuy etupūm cebe, cepere am, i — Jesus o'e.

32 — Ōn pit e'em eywebe: Aḡokatkat jetayxi epere buje, jetayxi wara'at eju o'jepo ḡun ma'ḡu, ixē aḡokatkat ikērēat kuḡ Deus xe. Ixē ayacat waram jewebumūn puje, ikērēat kuḡ Deus xe, itop ikērēat o'ḡuḡē buye.

Wara'at aḡokatkat tak ixē ayacat eju jewebumūn puje, ikērēat kuḡ Deus xe — io'e Jesus.

33 — Moisés o'jekawēn.

Icēmān cuy epe'e. Eybu'um ḡu juy eytabucap kay epesop. Eya'ō daḡ cuy epeku soat em. Eya'ō kay juy epesop—ajo imuḡēap ojuy iap kay. Kuy juk epeyekawēn Deus pe: "Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe," i juk epe'e. Imēneju eya'ō kay juy epesop, i — io'e Jesus.

34 — Ōn pit e'em eywebe: Eytaybit epe'e bima, epeyekawēn ḡu juy Deus pe: "Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe," i ḡu juy epe'e. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e Jesus. — "Eytaybit icēmān kabi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i'ūmḡu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, "Eytaybit icēmān Deus kake," i bima bit purut ka epe'e, kabi Deus abikbikap puxim puye. Imēn pima pit purut ka epe'e, Deus kabi be omuyiat puye.

35 — "Eytaybit icēmān ipi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i'ūmḡu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, "Eytaybit icēmān ipi o'ḡuḡēiat kake," i bima bit purut ka epe'e, ipi Deus imūnka buxim puye. Imēn pima bit purut ka epe'e, Deus ipi o'ḡuḡē buye.

— "Eytaybit icēmān Jerusalém ka kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, "Eytaybit icēmān Jerusalém ka watwat kukukat kake," i bima bit purut ka epe'e, Deus Jerusalém ka watwat kukukat cīcāat puye.

— Imēneju epe'e ḡu juy soat pe. Pūḡ em tak ka'ūma. Soat kake ip, Deus a'ōbiat ebapukpukap puye.

36 — "Eytaybit icēmān wa'a kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn ḡu juy epe'e, eywebe iba'ore buye yaypan'isuat waram ebapuk am, yaypan cīcā buje; eywebe iba'ore buye dak yaypan cīcā ebapuk am, yaypan'isuat pima — io'e Jesus.

37 — I juy epe'e, "Icēmān," i. I dak epe'e, "Ka'ūma," i. Imēn acā epeyekawēn cuy, ibiōḡbuk kērēayū kukukat pewi beku wara'at ekawēn ajēmjēm puye—dapxi iap ekawēn ajēmjēm puye — io'e.

38 — Moisés cuk o'jekawēn.

Aḡokatkat ta'ūm pima, eyju dak wara'at epesutamu'ūm, i. Agokatkat tūy'uk puje, wara'at tak epetūy'uk cuy, i — io'e Jesus.

39 — Ōn pit e'em eywebe: Ikērēm eykukayū eyba'at kadi eydopaoka buje ip, wara'at kadi koreren epe'e eydopa, wara'at kadi eydopaoka am — io'e Jesus. — Ikērēm ḡu juy ip epejukuk — io'e. 40 — Eyekamixa kay ip pima, ibimāmāayū kay eydujowan pima, epeḡūm cuy cebe ip. Eyekabek tak epeḡūm — io'e Jesus. 41 — Wara'at ka bewiat sorara a'ōbi pūḡ kilometroat taḡ jebubut eymudujowan puje, epeyetujowat cuy xepxep kilometroat taḡ.

42 — Eyxewi iojuy buje, epeḡūm cuy cebe. Eyweju o'jekawēn pima: "Eybut epeḡūm cuy owebe darem. Waram iūmūm eywebe ma," i; darem cuy epeḡūm cebe — io'e Jesus.

43 — Kuyje Moisés o'jekawēn.

Eyduk'a xeyäy xipan epejukuk, i. Eykay itakomaayü bit xipan ğu juy epejukuk, i — io'e Jesus.

⁴⁴ — Ğasü oce eywebe: Eykay itakomaayü xipan cuy epejukuk. Xipan ğu eykukayü beam cuy epeyekawën Deus eju — io'e Jesus. — "On odin ip cekay," i juy epe'e, kawënwën pima Deus pe.

⁴⁵ — Imën jekukum pima, kabi beat ipotpoyüm epe'e. Soat peam Deus kaxi o'ğuju kabi be—xipacayü beam, xipat'ümayü beam tak — io'e Jesus. — Soat peam tak Deus muba'at o'ğuju ipi kay—icüğat peam, cüğ'ümat peam tak — io'e. ⁴⁶ — Eykayayü acä ikukpin eyxe bima, imën xipat Deus xe du? Ka'üma. Apënpuye Deus a'öbi xipacat ümap wiwim eyju? Jeyipi iecuğap peam din-heiro bubu'ukayü imën tak ixeyü xe jekayayü ikukpin jekuku ip—eyxe cekay'üm c'cäayü imën jekuku ip. Eykay'ümayü dak xipan cuy epejukuk — io'e Jesus. ⁴⁷ — Eybureyü eju acä eyekawën puje, ajo ğu e'em c'cä eyju. Imën tak Deus kay itabut'ümayü jekuku ip.

⁴⁸ — Wuyebay xipat c'cäat soat em. Ixe buxim cuy epesop—wuyebay icëmat puxim cuy epesop—kabi beat puxim — io'e Jesus.

6 O'jekawën Jesus jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus. — Wara'acayü be eyjoap puxim ğu cüğ ma epekuku — io'e. — Imën cuy epeğuğë ğu ixeyü be eyjoap puxim. Imën epeğuğë bima, Deus xewi ka'ümğu jeyjat, eye'eap puye. Ixe kabi beat xewi ka'ümğu epejat — io'e ya'ıjojo'ukayü be. ² — Imënpuye ibubutbet'ümat kay eyetabotaidabotbot pima, cebe eyebutbut'in ümüm pima, eyawëğ epeyawëğmupöğpöğ ğu juy — Jesus o'e. — Eymuğuykuku'ukayü jawëğ mupöğpöğ ojuy ip imën ma. Deus uk'a be jawëğ mupöğpöğ ip, e dağ tak. Jebureyü ekawën kay jıjã ip, "Xipat c'cäat ën," i bima cebe ip. Iboap ekawën kay jıjã ip. Icëmãn oce eywebe. Jebikuyap tağ je'jat ip. Imënpit ka'üma ma je'jat Deus xewi — io'e Jesus ya'ıjojo'ukayü be.

³ — Eyju bit ibubutbet'ümat pe iümüm pimap, iba'arëm ma juy epeğüm, jebure jıjãat cuy itaybit ğu iümãm je'e — io'e cebe ip. ⁴ — Iba'arëm iümüm pima eyju, ixe kabi beat o'jojo—wuyebay. Xipacat je'ğüm eywebe. "Xipat ën oxe," Deus e'em eywebe — io'e Jesus.

⁵ — Eyju bit warara'acat muğuykuku'ukat puxim ğu juy epesop. Soat etabutpe ip kawën pin Deus eju. Deus eju kawënwën'ap'a be kawën pin ip soat etabutpe—uk'a ukpibubu dağ tak. Warara'acat pe jejojoan acä ip kawënwën Deus eju. Warara'acat kawënãm ojuy ip. "Xipat ip. Deus kay jıjã ip," i. Warara'acat o'jewağuy cebe ip ojuy ip. Warara'acat ijojom ip iap acä je'jat ip. Deus xewi bit ka'üma ma je'jat ip.

⁶ — Eyju bit eyduk'a be juy epeöm, Deus eju kawënãm — Jesus o'e cebe ip. — Eyduk'a exıntabi juy epetomudip, warara'acat pe eyjoap puxim. Epetomudip, kawënãm kabi beat eju—ijo ba'oreat eju—wuyebay eju. Deus imën eyjojo. Xipacat je'ğüm eywebe. "Xipat ën oxe," i'e'em tak eywebe — io'e Jesus cebe ip. ⁷ — Deus eju kawënwën pima, eyejoojuyap ade em ğu juy epeyekawën — io'e. — Imën Judeu'ümayü o'jekawën ip

Deus baroyü be. Tübye ocekawën kay ya'ıjojo je'e oceju ade ma kawënwën puye iãn je'e ip. ⁸ — Eyju bit ka'üma. Imën epeyekawën ğu juy Deus eju. Deus eye-bay buxim. Kabi beat teku. Eyekawën awap, itaybit ajo-kuğ ğu eyju iam — io'e.

⁹ — Imën cuy epe'e, Deus eju kawënwën pima: "Bay!" i juy epe'e kabi beat pe. "Soat cuy ibuyxin ebutet kuğ jeenuy," i. ¹⁰ "Ğaxın ma juy soat kukukan eğuy," i dak. "Soat kukukan eğuy bima, ipi juacat cuy jekukum jee-dop ip ebikuyap tağ apën kabi beacat cucum ip ebikuyap tağ," i. ¹¹ "Ğasü ocexan cuy eğüm ocewebe," i. ¹² "Apën oceju ğebum ğu apën warara'acayü be juk adi warëmtağ ocejuk iap kay; imën tak ğebum ğu juy eğuy apën cuk adi ikërëat oceğujurüğrüğ iap kay," i dak. ¹³ "Oca'ö mubacanucan cuy eğuy ocewebe ikërëat mujurüğap puxim. Ikërëat tak eju'uk cuy ocewebewi," i dak cuy epe'e — io'e Jesus.

— Imën ma juy epe'e Deus eju kawënwën pima — io'e. ¹⁴ — Eyju ğebum'üm pima apën warara'acayü be juk adi ikërëm eykuk iap kay; ikërëat epeğujurüğrüğ c'cä ma'ğu, Deus tak jeğebu ğu apën juk adi ikërëat epeğuğëğë iap kay. Kabi beat jeğebu ğu—wuyebay — io'e. ¹⁵ — Eyju ğebum pima bit apën warara'acayü be juk adi ikërëm eykuk iap kay, Deus tak jeğebu apën juk adi ikërëat epeğuğëğë iap kay. Wuyebay xeku — io'e Jesus.

¹⁶ — Deus kay ğebumap kay jekönkön'üm pima eyju, eyğuycüğcüğ ğu juy epesop. Eymuğuykuku'ukayü iğuycüğcüğ oekuku ip, Deus kay ğebumap kay jekönkön'üm pima ip. Iğuycüğcüğ oekuku ip, soat itaybit ojuy, "Teku Deus kay ğebumap kay jekönkön ğu iam. Jebureyü juk o'jekawën ip. "Deus kay jıjãat teku," i. Imënpuye jebikuyap tağ cuk o'jat ip—soat ma. Iboap kay ğebum cuy eyju — io'e Jesus. ¹⁷ — Eyju bit Deus kay ğebumap kay jekönkön'üm pima, epeyewedapmusem cuy dak — io'e. ¹⁸ — Imën wara'acayü itaybit ğu ip teku jekönkön ğu iam. Deus acä je'e itaybit iba'arëm jekönkön ğu teku iam. Ijo ba'oreat acä itaybit. Xipacat je'ğüm eywebe. "Xipat ën oxe," i dak e'em Deus eywebe — io'e Jesus.

¹⁹ O'jekawën jebekitkit pe.

— Eywebeam ade bubut epeğuxipan ğu juy epesop — Jesus o'e. — Ijoce imuxipan ğu juy. Ijoce kopi'i eybubut jo'o. Hi'ep eybubut iokok an e'em Ibukurukat eyduk'a be öm'öm eybubut tujupa'um am — io'e. ²⁰ — Kabi be bit Deus xe epesop soat em. Eycokcok c'cä epesop. Kopi'i kake ğu Deus xe. Hi'ep kake ğu dak. Ibukurukayü kake ğu dak — io'e. ²¹ — Eybubut ijodi bima soat em ğebum epesop eybubut kay. Kabi be eyğuy pin pima bit, ğebum epesop kabi beat kay. Imënpuye eycökçök c'cä epesop Deus xe soat em — io'e Jesus.

²² — Wuyeta kabiaap puxim. Wuyjebit peam ixe kabiaap. Wuyetadip pima soat ijo but wuywebe. Kabia dağ ajeku. Soat ijobucap wuyekukuap puxim—Deus xe cüğ ma wuyekukuap puxim. ²³ — Wuyetakërë bima bit, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok tağ ajeku. Kabiok tağ jekukuap ikërëat mujurüğrüğap puxim. Imënpuye

kabiaap kabiok e'em pima, kabiok cīcā e'em wuywe-beam. Ikērēat mujurūgrūg cīcā wuyjuyū.

²⁴ — Pūg'a be, uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe pexxepayū beam kapik am. Kariwayayū wara'at taḡtaḡtaḡ e'em pima, itakoma kuka o'e pūg kay, jekari-wa kay, wara'at jekariwa ikuk pin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūg a'ō kay, wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ḡu epe'e — io'e Jesus. ²⁵ — Imēnpuye oḡuwēn eywebe: Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybubut kay — Jesus o'e cebe ip. — "Ajo paxi acejo'o?" i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — "Ajo paxi acetikōn?" i'ūmḡu dak cuy epe'e — io'e. — "Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?" i'ūmḡu dak cuy epe'e. Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Imēnpit ibodi ma xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

²⁶ — ḡebum cuy epesop wasū kay — io'e Jesus. — Pupum ip kabi be. Taidadam ḡu ip. Jeku beat tak pupum ḡu ip, jeku bewiat mūn'a be imōḡ ām. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe wasū teiboḡ ḡu—wuyebay xe—kabi beat xe. Imēnpit aḡ cekay ip. Imēnpuxim wuykay dak soat em aḡ. ²⁷ Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. ḡaxīn ma aco'i epe'ū.

²⁸ — Pām eydoti dak? Apēnpuye eyaḡuybabi'ūm eydoti kay? Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy. ḡebum cuy epesop apēn tūmūntitit aypapan iap kay. Tūmūntitit kapikpiḡ ḡu. Jesay muḡēḡēm ḡu dak ip. ²⁹ Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. I dip cīcāat kuḡ osunuy—jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. ³⁰ ḡasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Titip Deus a'ōbi. Imēnpuxim ja'ōbi dak eyemukaypinut je'ḡūm eywebe. Eyetabutsu ma'ḡu cekay — io'e Jesus. ³¹ — Imēnpuye eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. "Ajo paxi acejo'o?" i'ūmḡu juy epe'e. "Ajo paxi acetikon?" i dak. "Ajo paxi aceḡuōm?" i dak — io'e.

³² — Judeu'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay—soat kay. Eyebayat pit itaybit eyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat. ³³ — Koap ḡebum cuy epesop Deus soat kukan je'e iap kay—Deus ebikuyap kay dak. Imēn ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

³⁴ — Imēneju eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay. Kuyaje jajēm pima, eyetaybit epe'e ajo o'jebapuk ixe kabia iam—ajo xipat, ajo xipatpūt tak. ḡasū bit eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay — io'e Jesus.

7 O'jekawēn jebekitkit pe.

— "Eykērē jījā Deus xe," i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn tak Deus "Eykērē oxe," i'ūmḡu je'e eywebe. ² "Ikērēat kuḡ ēn," i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus "Ikēreāt kuḡ eyju," i'ūmḡu dak je'e eywebe. Apēn warara'acat pe eyekawēnap puxim Deus tak je'e eywebe ajo xipat jexe, ajo xipat ḡu jexe. Warara'acat pe epeḡūm pima, Deus tak je'ḡūm eywebe. Apēn cuk epeḡūm iap puxim epejat — io'e Jesus.

³ Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn. Jebekitkit pe imuwēn-

muwēn o'e, itaybit am ip. Warara'acat ekukuap mukorēm ām, wuyekuku bima, imukorēmap tōm puxim Jesus xe, ip puxim tak cexe. Imēnpuye Jesus o'jekawēn jebekitkit pe.

— Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴ Te'e ma eyju e'em cebe: "Ma. Otōmtōm'uk eta bewi," i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima — io'e Jesus. ⁵ — Eyju jewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk.

— Yop'uk puje, iba'ore ḡu je'e eyewebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi. Yop'uk puje, xipan epe'e ijojom — io'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbin warara'acat kay ḡu juy acejeak iam—wuyekay acā juy acejeak ikērēat muḡē buje iam—yopit ma ikērēat muḡē buje iam yoboḡ ma ikērēat muḡē buje iam tak.

⁶ — Wekawēn icēmān — io'e Jesus. — Soat pe ḡu juy epeḡuwēn wekawēn. Akurice buximayū be ḡu juy epeḡuwēn, wa'ō kay ḡu ip puye. Ya'ōpuruḡ jede ip. Warēmtaḡ webekitkit o'jukuk ip — Jesus o'e. — Xipat ma wekawēn. Soat pe ḡu juy wekawēn epeḡuwēn. Dajebaro buximayū be dak ḡu juy epeḡuwēn. Itaybit ḡu ip ya'ōdip ma iam. Ixeyū be wekawēn kawēn te'e maap puxim — Jesus o'e cebe ip.

⁷ O'jekawēn jebekitkit pe.

— Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima, epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xīntabi be taḡtaḡtaḡ'iap puxim. Xīntabi be taḡtaḡtaḡ'i bima, tomudip'uk ip eymuōm ām. ⁸ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat to-buxik; xīntabi taḡtaḡtaḡ'iat pe xīntabi tomudip'uk ip — io'e.

⁹ — Wita'a ḡu epeyaūm eyipotpot pe "Pāo'a kay ōn," i'e buje. Ka'ūma ma ey'in wita'a o'yaūm kuka cebe pāo'a yaūmap tieḡ. ¹⁰ Puybu ḡu epesubuūm cebe, "Axi-ma kay ōn" i'e buje. Ka'ūma ma ey'in puybu o'subuūm kuka cebe aximaūmap tieḡ. ¹¹ Eyju ikērēat kuḡ. Imēnpit eyju ma xipacat ūmūm eyipotpoyū be. Apēn eyju iūmūmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmūm jexewi iojuyjuy'ukayū be—kabi beat pit. ¹² Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk. Iju Moisés ekawēn, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emumutaybitbinap tak.

¹³ Jesus tak o'jekawēn.

— Epeōm cuy xīntabi itok'īt taḡ. Xīntabi itokboḡ pit daxaboḡ kay wuyumujuuap e ma—ipiat'ajojoap kay. E pa'ore'ūmat e. Xīntabi itokboḡ. Ade wuyjuyū ie daḡ jekukum. ¹⁴ Xīntabi itok'īt pit e pa'oreat e xīntabi. Wuy-tait'icap e. Pūḡpūḡ ma wuyjuyū ie dobuxikxiḡ.

¹⁵ Jesus dak o'jekawēn jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop eymuḡuykuku ojuyayū kay—jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kay. Omuyku ip. Ovelha jo'i ma'ḡu ip jajēm, badi bit ip ika'uayū buxim, akurice buxim. Eykay itakomaayū ma ip, xipacat co'iyayū ma'ḡu ip jajēm — io'e. ¹⁶ — Eyetaybit widaōhō ya'a'e ḡu e'em—uva'a iam. Eyetaybit tak aru'ip taḡ figo'a'e ḡu e'em iam. Imēn eyetaybit widaōhō, aru'ip tak. Ya'a nomuju eyetaybit iboyūm.

Imēnpuxim tak eyetaybit je'e abuyū jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū iam. Xipat'ūm cekukuap tomuju eyetaybit ixeyūm.

¹⁷ — Yopxipacat'ip ya'a xipat e'em. Yopxipat'ūmat'ip ya'a dak xipat ġu ma e'em. ¹⁸ Yopxipcat'ip pit yaku'ūm an ġu aypatpan. Yopxipat'ūmat'ip tak yaku an ġu aypatpan. ¹⁹ Yop yaku'ūmat'ip soat wuyju ixixiġ, takatkan daxa be ixik am. ²⁰ Apēn yopxipat'ūmat'ip ya'a dak xipat ġu ma e'em; imēnpuxim jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū xipat ġu jeku.

— Imēneju eyetaybit epe'e pebicayū jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū xipat'ūm cekukuap tomuju — io'e Jesus.

²¹ — Deus soat kukanap kabia je'e ip owebe: “Ēn ocekekukat,” i. Soat pit jeōm ġu Deus xe kabi be—webay ibikuyap taġ cekuibiyū acā—kabi be omuyat a'ō kayayū acā — Jesus o'e.

²² — Ġebuject kabia Deus abuyū ikērēat kuġ iap ġuwēn. Adeayū je'e'e ip owebe: “Ocekukukat! A'ōbi oceku. Xipacap oceġuwēnuwēn—Deus soat kukukaniap muwēnuwēn oceju,” i. “A'ōbi ibiōġbuk kērēayū oceġujēmujem wuyjuyū xewi,” i dak je'e. “A'ōbi ocewebe i'e ba'oreat oceġubapukpuk,” i dak je'e.

²³ — Ġebuje ōn je'a'ōbu.

— “Wetaybit ġu oġuy eyjum. Pūġ em tak ka'ūma,” ioce'e — Jesus o'e. — “Wede epe'e oxewi. Ikērēat muġēġēm acā epekuku,” ioce'e dak — Jesus o'e.

²⁴ — Wa'ōkayayū itaybicat puxim ip—aġokatkat puxim ixeyū wekawēn coco'ukayū. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy wita'a jeje. UK'a'abi'ip o'yopmuy wita'a jeje. ²⁵ Muba'at oajēm wita'a jejeiat'a kay—muba'atxixi. Muba'at idibi o'timuboġ. O'tiajēm. Kabidoxixi dak o'subidoakaka. Imēnpit o'ya'at ġu yacem puye, wita'a jeje buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁶ — Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū itaybit'ūmat puxim—waramtaġ ma uk'a o'yamuyiat puxim ip—wekawēn kay'ūmayu. Wa'ōjom ip. Inaka kūyjobit ġu ip wa'ō kay. Warēmtaġ uk'a o'yamuyiat puxim—aġokatkat puxim—yaġuyba'arēmat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju, ka'oririt pe. Cem ġu o'yamuy.

²⁷ — Muba'at oajēm ka'oririt peat'a kay. Idibi o'tiajēm—tiboġati. Kabido dak o'subidoajēm. O'subido'at bidoboġ ya be. O'ya'at. Iġo'a o'ya'ūm cīcā, o'ya'at puye — io'e Jesus.

²⁸ Soat yaġuybabi'ūm ip osodop, Jesus ekawēn epere buje.

— Wara'an wuymutaybitbin Jesus — io'e ip. — Idim cīcā teku wuymutaybitbin — io'e ip.

²⁹ Ja'ōbi imutaybitbin Jesus osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū buxim ġu imutaybitbin osunuy.

8 Ġuyjom o'kop Jesus co'a bewi. Ade dak o'kop ip Jesus tomuju. ² Kopkom pima, ierepat oajēm Jesus kay, jemu'ada am. O'jeġ'aecōġcōġ cewap, Jesus ya'ōbuyxiat puye.

— Kariwa — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ūm pima, omu'adam ece — io'e Jesus pe.

³ — Obu'u ġu. Jemu'ada ōn — Jesus o'e. O'je-baepucūġ. O'ġucay. O'je'ada dao ma. Ierep topibit xipat o'e.

⁴ — E'adaap cuy eġuwēn ġu warara'acat pe — io'e. — Paī kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe emu'adaam itaybit am — io'e. — Xepxem cuy pukaso eġūm paī be Moisés ekawēn taġ. Imēn ece'e soat ijoceayū itaybit am Jesus ierepat o'ġu'ada iam. Ēn pit eġuwēn ġu e'adaap. Paī ma juy ġuwēn e'adaap — Jesus o'e ierep tūibit pe.

— Hm hm — io'e.

⁵ Cafarnaum ka be Jesus ajēm puje, sorarayū kukukat oajēm. Jesus kay oajēm.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. ⁶ — Obuywatwat'ukat opop oduk'a be. Ipi jījā opop. Jebit oe'ūat puxim. Iwātaxipi jījā ma. Ikop pa'orean — io'e Jesus pe.

⁷ — Ijom puk ōn pit, imu'ada am — Jesus o'e.

⁸ — Ka'ūma, Kariwa — io'e. — Eju ġu juy oduk'a kay, wa'ōbuyxi'ūm puye, Judeu'ūmat ōn puye. A'ōm ma juy eġu'ada. “Ece'ada juy,” i Ēn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

⁹ — Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'ō kay kūyjobit ip wesorarayū. Pūġ pe ōn e'em, “Ejēm,” i bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em, “Ejot,” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em, “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e.

— Apēn wesorarayūm wa'ō kay, imēn tak a'ōbi ma obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

¹⁰ Iboap co buje, Jesus itabēġ o'e.

— Soat Judeuyū etabucap podi ma itabut okay iġo sorarayū kukat, Judeu ġu ma'ġu — io'e Jesus jenomujuacayū be. ¹¹ — Adeayū jajēm ip Deus dopap pe—Judeu'ūmayū, mesa koreren jabik ām Abraão eju, Isaque eju dak, Jacó eju dak. Soat eipi bewi jajēm ip. Pūġ ixeyū'in kaxijēmap ka bewi jajēm ip. Wara'acayū ixeyū'in kaxiajēmap ka bewi jajēm ip, kabi beat soat kukan pima. Icokcok cīcā e'em ip — io'e Jesus. ¹² — Ajēmjēm ip pima, Deus Israel naxeġebitbit joxik ip wūy ma kabiokboġ pe. Iboce ma tōtōn jeedop. Tūy yēyēy ipi bun jeedop — io'e Jesus jenomujuacayū be. Ipiat'ajoap ka be iap muwēnuwēn o'e Jesus—kabiokat ka be iap.

¹³ — Eju eduk'a kay — Jesus o'e sorarayū kukukat pe. — Kuy ebuywatwat'ukat o'je'ada, okay etabut puye — io'e Jesus.

O'je'ada ġebuje bit. Ibuywatwat'ukat o'je'ada.

¹⁴ O'ju. Jesus oajēm Pedro duk'a be. Oōm. Pedro daxijo o'jojojo. Ipa'i jījā opop xeku. ¹⁵ Jesus o'ġucay ipa'iat. O'subaixik. Imēnpuye ipa'i'ūm o'e. Xipat o'e. O'kop cama bewi. Jesus xat o'ġuġē cebeam.

¹⁶ Katpuje ma iboceayū ibiōġbuk kērēat kuġayū o'tujowat ip Jesus kay. Imu'ada am, o'tujowat ip. Ade osodop ip—iwātaxiplayū. Ibioġbuk kērēayū o'ġujēm Jesus ikukayū bewi.

— Epejēm — io'e cebe.

O'ajēm ip Jesus a'ōbi. Iwātaxiplayū dak o'ġu'ada'ada.

¹⁷ Isaías juk o'jekawēn kuyjeayū be. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat juk o'jekawēn. Jesus muwēnuwēn o'e.

Iwātaxipiplayū o'ģu'ada xeku, ibaca'ūmayū dak, i juk o'e kuyjeayū be.

Jesus o'ģujēm xipat'ūmayū jemumukukukayū xewi—ibiōģbuk kērēayū. Imēn Jesus e'eap puye, soat itaybit o'e icēmān Isaías'ūm ekawēn iam.

¹⁸ Adeayū o'je'awero ip Jesus kay. Timudek pin Jesus, ade buye.

— Ğa'a — io'e. — Iodi atimudek cuy.

¹⁹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat tak oajēm.

— Omutaybitbin'ukat — io'e cebe. — Soat ka daģ ojekuku eweju ejuap taģ — io'e.

²⁰ Tapu — Jesus o'e. — Oweju jekukuayū ya'ūmģu jedopdopap'a — io'e cebe—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe. — Kak ikūykēy. Wasū dak topipe. Ōn pit ka'ūma. Ya'ūmģu odopdopap'a — io'e—Jesus o'e—soat waģo o'e.

²¹ — Kariwa! — io'e wara'at Jesus pe. — Koap we-bay'ūm ojekot. Ğebu je cum puk ōn eweju — io'e Jesus eju jekukuat.

²² — Kā'ā. Ejot cuy okay — Jesus o'e cebe. — Deus ekawēn kay'ūmat jebadipyū'ūm'ūm jokot. Ēn pit ka'ūma. Oweju juy ejekuku — io'e.

²³ Kobe be oōm Jesus. O'timukek ip, wīnābu o'timudek ip—Jesusyū.

²⁴ Timudekdeģ pima ip, kabidoxixi oajēm. Oajēm iodi kay. Topapūn kobe o'e idibim, kabidoxixi ajēm puje. Kobe daģacat iparara ip o'e kabido buxixim. Jesus pit ixet kobe be. ²⁵ Jesus o'ģuwurūģ ip—ceweju etaybitbinayū.

— Kariwa! — io'e ip. — Ocedaxijom ece. Akōm wuyju!

²⁶ O'jewurūģ Jesus.

— Apēģām puxim eyparara? — io'e. — Apēnpuye eyetabutbūt okay? — io'e ipararaayū be. — Eypararam ğu juy epesop. Okay juy eyetabut cīcā.

— Ebidopon! — io'e kabido be. — Edipon! — io'e iodi be. Imēnpuye kabidoxixi o'subido'ūm. Iodi dak tisem cīcā o'e Jesus a'ōbi.

²⁷ — Apen ibo o'jebapuk? — io'e ip. — Abu sute? Kabidoxixi o'subido'ūm ya'ōbi. Iodi dak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip. Jesus muwēnuwēn o'e ip jewewebe.

²⁸ Kabido'ūm puje, o'timudek ip. Gadara eipi daģ oeku Jesus. Xepxep osodot ip—ibiōģbuk kērēat kuģayū. Ika'u jījā o'e ip. Ce'ū'ūayū mōģmōģap pewi osodot ip. Bomaku nuynuy soat em. Ixeyū buxixim, e daģ kapkap ğu o'e ip—ibo ka watwat—Gadara ka watwat.

²⁹ — Deus ipot ēn — io'e ip Jesus pe. — Aģ cuy ocesūy. Jajēm ğu juy ocekey ipiat'ajoan ocewebe ipi ūm awap ma — io'e ip Jesus pe.

³⁰ — Ite aģokatkayū xewi ocemujēm puje, ocemujem ece dajebaro be—ibiōģbuk kērēayū o'e cebe. Imēn ma o'e ip, dajebaro bomaku wurūrūrūģ puye—ade dajebaro.

³² — Epejēm — Jesus o'e.

O'jēm ip aģokatkayū xewi.

O'ju dajebaro kay. Oōm. Imēnpuye dajebaryū dau-daum o'jenapōn co'a pēnpēn taģ. Iodi be o'kop ip. Oakōmkōm ip. Jeabokaboģ ip oap.

³³ Dajebaro kukukayū owatwat ip. Soat muwēnuwēn o'e ip aģoka watwat pe. Dajebaro aokaap awēģ muwēnuwēn o'e ip aģoka be. Ibiōģbuk kērēat kuģ top-ibiyū awēģ tak yawēģ muwēnuwēn cīcā o'e ip.

³⁴ Ğebu je Jesus o'topabe ip—aģoka watwat—soat.

— Ejēm cuy oceka bewi — io'e Jesus pe.

9 O'jēm. O'jepit Jesus. Jeipi be o'jepit—Cafernaum ka be. O'jepit, waram timudek puje.

² Aģoka watwat ijebit e'ūat o'tujowat Jesus kay. Ixexecap pe ixe ijebit e'ūat o'tujowat ip. Jesus itaybit o'e cekay itabut ip iam. Imēnpuye o'jekawēn ijebit e'ūat pe:

— A'ōcam cuy — io'e cebe. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi, tapu. Iboap ikērēat kay ğebum ğu oce, i'uk puje — io'e. — Pūģ em tak ka'ūma — io'e—Jesus o'e ijebit e'ūat pe.

³ — Ite Jesus "Deus co'i ōn," i napa ma teku e'em — Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū napa ma o'e. Pūģpūģ ixeyū'in napa ma o'e jewewebe.

⁴ Jesus itaybit o'e apēn jewaģuydadam ip iam.

— Apēnpuye ikērēm epeyewaģuy? — io'e Jesus Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be. ⁵ — "Ikērēat oju'uk ewebewi," i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ğu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — "E'āy," i oce ibima, "Ecexiģxiģ," i dak, eyetabut ğu kuka epe'e okay — io'e.

⁶ — Soat waģo ōn — Jesus o'e. — Wa'ōbi teku oģu'ada. Imu'adaap co buje, "Ja'ōbi ma teku o'ģu'ada," i epe'e — io'e cebe ip.

Ğebu je Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Eju eduk'a kay. Exexecap cuy etujowat eweju — io'e.

⁷ O'āy. Jexexecap kuģ o'ju jeduk'a kay.

⁸ Adeayū iparara jījā o'e ip, iboap tobuxik puje.

— Ka'ūmģu xipacat Deus co'iat — io'e ip. — Deus Jesus a'ō mubacaat puye. Imēnpuye ixe Jesus pe ikērēat i'uk put wuyxewi — io'e ip.

⁹ Ibocewi Mateus o'jojjo Jesus.

Oajēm Jesus Mateus kay. Ixe Mateus xik'i osunuy jekapikpikap'a be—iecuģap edinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — io'e Mateus pe.

O'āy. Oeku Jesus eju.

¹⁰ Mateus tuk'a be oajēm ip—adeayū, jekōn ām. Oabikbik mesa koreren iecuģap edinheiro bubu'ukayū, Deus xe ikērēan e'e'ukayū dak, Jesus tak, Jesus eju etaybitbinayū dak. Soat ip oabikbik mesa xe jekōn ām.

¹¹ — Apēnpuye ixeyū eju eymutaybitbin'ukat jekōnkōn—iecuģap edinheiro bubu'ukayū eju? Ikērēat muģēģē'ukayū eju dak? — Fariseuyū o'e Jesus etaybitbinayū be. Imēn kawēnwēn o'e ip, Jesus jekōnkōn o'jojjo ip puye.

¹² O'jede ğu imutaybitbinayū. Jesus pit Fariseuyū o'ya'jojjo. O'jekawēn.

— Iwātaxipi'ūmayū wuyanūģtata'ukat kay je'ju ğu—iwātaxipiplayū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ğu ojet—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojet. Imēnpuye cekōn ikērēat muģēģē'ukayū eju — io'e.

— Cum cuy eyju eymutaybitbinayũ kay — io'e — eytaybit am apĕn Deus ekawĕntup e'em iam — io'e Jesus Fariseuyũ be. — Imĕn opop ibararakat:

Idip ma oxe warara'acayũ eyetabotaidabotbot pima. Imĕnpit idip ġu oxe warara'acayũ kay ġu eyetabotaidabotbot pima, obuyxi am carneiroyũ mupiġ ma'ġu eyju, i — io'e.

— Imĕnpuye ijoce jewexe xipacayũ nomuwā ām ġu ojet—xipat'ũmayũ nomuwā ām acā — io'e Jesus.

¹⁴ João Batista eju etaybitbinayũ oajĕm ip Jesus kay.

— Apĕnpuye Fariseuyũ jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawĕn ām—oceju dak, eweju etaybitbinayũ bit jekōnkōn ip pima? — io'e ip.

¹⁵ — Oweju etaybitbinayũ jekōnkōn, ōn ceweju ip puye. Ōn pit ceweju ip'ũm pima, jekōnkōn ġu ip. Jekpiwan ma jewemureren ip Deus eju kawĕn ām. Imĕn soat itaybit e'em iġuycũġ ip iam. Ōn iwadip puxim. Iwadip cexe ip pima, abu ixeyũ'in iġuycũġ e'em—jewebumũnap epeta be tomuwāibiyũ'in? Ka'ũma ma! Imĕnpuxim oweju etaybitbinayũ jekōnkōn ip. Jewebumũnap epeta be tomuwāibiyũ buxim ip — io'e Jesus.

¹⁶ Jesus wuymutaybinap ekawĕn o'ġuwĕn cebe ip—imĕnpuximap ekawĕn. Imĕn o'ġuwĕn.

— Paġo iisuan ġu imuwaketken wuyju—toti iorokat muwaketken. Iisuat pit imuwaket puje, jewa'i'in biġ ma idieġboġ e'em — io'e Jesus.

¹⁷ — Uva'abidi tiisuati dak acetimōġ yayisuat'a daġ — io'e Jesus. — Ya iisuat taġ'ũm pima, o'jeaebaġ kuka — io'e. — Imĕnpuye uva'abidi tiisuati acetimōġ timũn'a be—yayisuat'a be, uva'abidi cediepuayat puxixim, tiporoyat puxixim, timun'a'ũmap puxixim — io'e Jesus João Batista eju etaybitbinayũ be.

Iboam e'em pima, "Wekawĕn paġo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak," i'e ojuy osunuy. Imĕn Jesus o'e. Kawĕn iisuat ma Jesus ekawĕn o'e ġasũ bit. Fariseuyũ ekawĕn taġ ġu o'e, Saduceuyũ ekawĕn taġ ġu o'e dak.

¹⁸ Judeuyũ kukukat tak oajĕm Jesus kay. Ixe osunuy Deus eju kawĕnwĕnap'a kukukat. O'jĕġ'aecōġcōġ Jesus topa be, ibuyxi am.

— Odaxit ġaxĩn ma oe'ũ — io'e Jesus pe. — Ejot pima bit, eġu'ada. Jetait — io'e Jesus pe. — Ebuesubumōġ ijeje bima, je'ada odaxit — io'e.

¹⁹ — Ġa'a — io'e.

O'ju ip—Jesusyũ. ²⁰ Cucum pima, pũġ ayacat oajĕm Jesus tomuju, cesay mucay am—Jesus ekabek ukpu mucay am. 12 koato bun ma ixe ayacat iwātaxipipin o'e, doybucukcuġ ġu buye.

— Cesay mucay buje ma, oce'ada — ixe ayacat o'e jewebe ma.

Jesus ekabek o'ġucay. ²² O'jekorepĕn Jesus.

Ġebuje Jesus ayacat o'jojojo.

— A'ōcam cuy — io'e ayacat pe. — Etabut okay. Imĕnpuye ġaxĩn ma eceje'ada — io'e.

Dao ma o'je'ada ixe ayacat.

²³ Oajĕm ip Judeuyũ kukukat tuk'a kay. Ade wāwāw ip osodop. Jebubut'uk muydedeayũ dak o'jojojo Jesus.

Imuydedem ip Judeu babi daġ. Cebabi daġ tak wāwāw ip osodop.

²⁴ — Ce'ũ ġu teku. Yaypan'isuat ixet ā — io'e Jesus wāwāayũ be. Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Inaka waram imutain. Imĕnpuye "Ixet ā," io'e. Wāwāibiyũ bit jewaywayway ip o'e Jesus kay. Jesus o'e cebe ip:

— Epejĕm uk'a bewi — io'e.

O'ġujĕm.

²⁵ Ijĕm puje, Jesus o'om yaypan'isuat kay. O'subaixik. Dao ma o'je'ada. Itait o'e waram ġuto ce'ũ topibit, Jesus o'subaixik puye. Ixe o'kop—ce'ũ topibit.

²⁶ Ipi juayũ ce'ũ topibit awĕġ o'yawĕġmupōġ ip. Jekawĕnwĕn o'e ip soat taġ—soat ibo eipi daġ.

²⁷ Jesusyũ eipi kukukat ka bewi cĕm puje, xepxep o'ju Jesus tomuju—ita'ũmayũ.

— Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — io'e ip. — Ocemu'ada am — io'e ip Jesus pe—Davi'ũm naxeġebit pe—Judeuyũ ajojoyũ'ũm'ũm kukukat naxeġebit pe.

²⁸ Oajĕm ip Jesus kay, ixe jeduk'a be ōmōm pima.

— Eyetabut tu okay—eyemu'ada ōn iap kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetabut, kariwa.

²⁹ O'sutamucay Jesus ita'ũmayũ. O'je'ada.

— Eyju eyetabut okay buye, ōn jeymu'ada — io'e Jesus itā'ũm topibiyũ be. Itate o'e, Jesus o'sutada buye.

— Eymu'adaap epeġuwĕn ġu juy eybureyũ be—ka'ũma be ma — io'e Jesus.

³¹ Imĕnpit je'adaap o'ġuypōġpōġ ip soat kaka daġ.

³² Jesusyũ uk'a be cĕmcĕm pima, iboceayũ ibiōġbuk kĕrĕat kuġat o'tujowat Jesus kay. Cekawĕn pa'oreat o'e ixe, ibiōġbuk kĕrĕat kuġ puye. O'tujowat ip Jesus pe, imu'ada am. ³³ O'je'ada Jesus a'ōbi. Aġokatkat pewi ibiōġbuk kĕrĕat cĕm puje, xipan o'jekawĕn ma, o'je'ada buye.

— Abu yaġuyġuy imĕn o'jebapuk iam? — adeayũ o'e ip jewewebe. — Ka'ũma ma ijo'iat imĕn wuyjojojo ġu Israel eipi be—wuyeipi be — io'e ip.

³⁴ Imĕnpit Fariseuyũ o'jekawĕn. Napa ma o'jekawĕn ip.

— Jesus ibiōġbuk kĕrĕat mujĕmjĕm cebewi ibiōġbuk kĕrĕayũ kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

³⁵ O'ju Jesus ikaboġatka daġ, ika'icatka dāġ tak. O'ju aġoka watwat mutaybitbin. Judeuyũ Deus eju kawĕnwĕnap'a be imutaybitbin o'e. Deus soat kukanap o'ġuwĕnuwĕn soat pe—kawĕn idipat. Imĕn ma imutaybitbin ip oeku. Ibomaayũ mu'ada'adam oeku: iwātaxipipiyũ, ibaca'ũmayũ dak—soat mu'ada'adam oeku. ³⁶ Itabotaidabotbot ma iboka watwat kay Jesus osunuy, yaġuybabi'ũm osodop puye. Ovelha buxim ip, jekukat'ũm pima ip. Imĕnpuxim ika becat ikukuk'ukat'ũmayu osodop ip, ka'ũmġu ibuywatwat'ukat puye.

³⁷ Imĕneju Jesus o'jekawĕn jewēju etaybitbinayũ be.

— Kadai ya ade opop—kadai'a—yaopat'a. Pũġpũġ pit omuyku ip yabu am — io'e cebe ip. ³⁸ — Epeyekawĕn cuy kapikpik'ukayũ kukukat pe. I juy ep'e cebe:

"Kapikpik'ukayū eḡuju juy kadai'a bu am," i — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

Imēn Jesus kawēnwēn o'e, Jesus eju adeayū ceku pin ip puye. Apēn kadai ya ade o'yadop—kadai'a yaopat'a; imēn tak adeayū ceku pin ip Deus emunaē eju. Imēn-pit pūḡpūḡ oekuku Jesus kawēn muwēnuwēn ijodiacat pe. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy jekawēn ip Deus eju.

— Adeayū juy eḡuju ekawēn muwēn ām — i juy e'em ip cebe.

10 Jesus 12 beayū o'tomuwā—jeweju etaybitbin'ukayū. O'tomuwā, ja'ōbi soat mu'ada am—iwātaxipiyayū mu'ada am, ibiōḡbuk kērēayū mu-jēm ām tak—ja'ōbi imujēm ikuḡayū bewi—soat ip pewi. Ja'ōbacaap o'ḡūm cebe ip—12 beayū be.

² 12 beayū ibutet 12 butet pe osodop ip. Ibūrū ma ibutet osodop ip—Jesus emumujuyū butet: Koapat Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Tomé i, Mateus i, wara'at Tiago, Tadeu i, wara'at Simão, Judas Iscariotes i. Ibūrū ma ibutet osodop ip.

Wara'at putet Pedro i ibutet osunuy—Simão butet. André Pedro kitpit osunuy. Tiago, João dak, Zebedeu ipotpoyū osodop. João Tiago kitpit osunuy. Mateus iecuḡap peam Israel naxeḡebitbit xewi dinheiro bubu'ukat osunuy. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Wara'at Simão Israel eipi kay cīcāat osunuy. Judas Iscariotes ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip—12 beayū—Jesus eju jekuku'ukayū.

⁵ 12 beayū o'ḡuju Jesus.

— Epeju Israel naxeḡebitbit kay — io'e cebe ip. — Itabidaoyū buxim ip — io'e. — Ovelhayū buxim ip — io'e Jesus. — Wara'at eipi bewiyayū kay epeju ḡu — io'e 12 beayū be. — Israel naxeḡebitbit kay acā juy epeju. Judeuyūmayū kay ḡu epeju, Samaria eipi beayū kay ḡu dak — io'e. ⁷ — "Ijasun Deus soat kukan je'e," i juy epe'e Judeuyū be, Israel naxeḡebitbit pe cucum pima eyju — Jesus o'e 12 beayū be.

⁸ — Iwātaxipiyayū epeḡu'ada juy ip — io'e cebe ip. — Ce'ū'ūayū dak epeḡutait. Waram jetait ip — io'e Jesus. — Ierepayū epeḡu'ada juy — io'e cebe ip. — Ibiōḡbuk kērēayū dak epeḡujēm cuy ibiōḡbuk ikērēat kuḡayū bewi — io'e Jesus. — Imēn epe'e juy wa'ōbi—ce'adaap epe'e juy. Epeteida ḡu juy. Imēn ām cuk oḡūm wa'ōbacaap eywebe teidam ḡu — io'e Jesus cebe ip.

⁹ — Dinheiro epetujowat ḡu juy eyweju. Ouro epetujowat ḡu, prata dak ka'ūma. Cobre dak ka'ūma. Epetujowat ḡu juy dinheiro mūn'a be. ¹⁰ Cucumap pubut mūn'a dak epeyadujowat ḡu juy. Xepxem cuy epetujowat ḡu—eydoti, pūḡ ma acā. Sandália dak ka'ūma. Eyba'ip tak epeyoptujowat ḡu juy. Eybuywacayū ma juy eyxan je'ḡūm. Imēnpuye eybubut epetujowat ḡu juy — io'e Jesus.

¹¹ — Ajēm pima aḡoka be jeduk'a be eyḡuyḡuy pinat epetobuxik cuy. Ixe duk'a be juy epesopsop, ibo aḡoka be bima — io'e Jesus. ¹² — Ixeyū duk'a be ōmōm pima, epeyekawēn tuk'a beayū eju. Kato juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹³ — Ḡe buje eyekawēn kay ya'ōpīcūḡcūḡ je'e ip. Ya'ōpīcūḡcūḡ je'e ip, eyekawēn kay buye. Imēnpit wara'acayū eyekawēn kay'ūm pima bit, ya'ōpīcūḡcūḡ ḡu je'e ip. Epajēm cexe ip. Imēnpit te'e ma epe'e, "Wuykabia," cebe ip. "Epeōm," i ḡu je'e ip, eyekawēn kay'ūm puye.

¹⁴ — Eykay'ūmayū bewi epejēm cuy, eyekawēn kay'ūmayū bewi dak. Cēm pima eyesandália epeḡupoyoy, "Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye" iap mubapuk am ibo ka watwat pe. Imēn cuy epe'e cebe ip, aḡoka bewi wan pima, uk'a be wi wan pima — Jesus o'e 12 beayū be.

¹⁵ — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Gomorra ka watwat pe dak. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e.

¹⁶ — Ya'ōpīcūḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eymujum ōn. Ovelha buximayū eyju. Widayū parakpe eyju ovelhayū buxim. Imēnpuxim eykay itakomaayū parakpe eyju. Ovelhayū be bit i'e ba'ore akuriceyū be. Imēnpuxim eywebe i'e ba'ore eykay itakomaayū be.

— Wa'ōbi eyju buje, itaybit cīcāayūm epesop. Aḡ cīcā juy epesop. Dao ḡu juy eyetakomām cekay ip — io'e Jesus.

¹⁷ — Aḡ cuy epesop — io'e. — Eykay itakomaayū jeydaomūn. Jeydujowat ip wuyekawēn coco'ukayū be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be jetakomaap kay. Ixee bum jeymupokupok ip — Jesus o'e.

¹⁸ — Eyju webekitkit puye jeydujowat ip ipi kukayū be, kariwayayū be dak. Jeydujowat itaybit am eyetabucap xipat cexe ip iam ma, eyetabucap xipat'ūm cexe ip iam pit. Kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip, Judeuyū'ūmayū be dak — io'e Jesus. ¹⁹ — Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop, eyetaybit'ūm puye ajom epeyekawēn iam, apēn epeyekawēn iam tak. Eydujowatwan pima ip, Deus o'ḡuwēn eywebe ajom epeyekawēn iam. Imēn jeymuytaybin. ²⁰ Wa'ōbi juy epeyekawēn. Imēn epeyekawēnwēn Deus biōḡbuk ma kawēnwēn je'e eywebe wi—Wuyebay biōḡbuk — Jesus o'e cebe ip.

²¹ — Adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit tujowat cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo tujowat yaoka am. Ipotpet tak itakoma jījā je'e jebay kay. Jebay tujowat cebe ip, yaoka am — io'e. ²² — Soat ixeyū itakoma jījā je'e eykay, eyju webekitkit puye. Ipiat pibun eyetaxi bima, Deus a'ō daḡ jekukum cuy eyju. Ḡuyjom Deus jeymuyu, cexe soat em eyedop am — io'e.

²³ — Eywebe ipiat supi'ajojo bima, epeyenapōn cuy. Imēn e'e ip pima pūḡ ka be, epeyenapōn cuy wara'at ka be—aḡoka be — io'e cebe ip. — Soat waḡo ōn — Jesus o'e. — Waram wajēm awap, ade aḡoka daḡ epeju—Israel naxeḡebitbit eipi daḡ — io'e Jesus.

²⁴ — Imutaybitbin'ukat podi ḡu je'e jewēju etaybitbinayū itaybit ip. Kariwa dak podi ḡu dak je'e jekapikpiḡ'ukayū kapikpiḡ ip. ²⁵ Imēnpuye kapikpiḡ'ukayū icokcoḡ cuy jeedop ip, jekariwa buximayū ip puye. Itaybitbinayū dak icokcoḡ cuy jeedop ip

jemutaybitbin'ukat buximayū ip puye. Ijoceayū cekariwa a'ō ya'ōmuy ip pima, "Belzebu teku," i bima ip, cebekitkit a'ō dak ijo'i ma ya'ōmuy je'e ip. Cekariwa omuymuy ip pima, cebekitkit tak imuymuy ip cekariwa muymiyap podi ma — io'e Jesus.

²⁶ — Eypararam ġu juy epesop ixeyū e'eap puxixim — io'e jebekitkit pe. — Yajuyjuyat jewedobuxik ġuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. ²⁷ Imēnpuxim ajo oġuwēn eywebe, kawēnwēn wuyeweweju ma, ijop epeġuwēn soat pe ġuyjom — io'e. — Ibidadaap kay epeya'ījojo, ijop soat pe epeġuwēn ġuyjom — Jesus o'e.

²⁸ — Eypararam ġu juy epesop eyaoka ojuyayū buximim — io'e jebekitkit pe. — Wuyejebit aoka but ip. Imēnpit wuybiōġbuk aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Deus puxim pit cuy eypararam epesop. Wuyejebit muy'ūm put cebe, wuybiōġbuk tak. Ipiat'ajojoap pe imu'ūm put — Jesus o'e.

²⁹ — Xepxep pe pidiwe dei tei'īt ma—pūġpūġ centavo ma—wasū yopīcat tei. Imēnpit pūġ wasū yopīcat at'an pima, Deus itaybit ixewasū o'at iam. Deus a'ōbi acā je'at — Jesus o'e. ³⁰ — Deus xe teibōġ ġu wasūdei. Imēnpit aġ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aġ soat em. Deus itaybit wuyadap peburūdap iam. Imēneju eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epesop. Deus soat itaybit wuyekuku iam — io'e.

³² — Eyju "Jesus ebekitkiyū oceju," i soat pe e'em pima, ōn tak "Teyūku webekitkit," i oce webay be—kabi beat pe — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be. ³³ — Eyju bit e'em warara'acayū be, "Jesus bureyū ġu oceju," i bima, ōn tak "Iteyū bure ġu ōn," i oce Webay be—kabi beat pe — io'e Jesus.

³⁴ — Epeyewaġuy ġu juy: "Jesus osodot kaba'ūm wuydop am," i. Ojot puye, ipi watwat pe wara'at taġtaġtaġ ma jekuku. Itakoma je'e ip jewewekay. Pajam jawaokakam je'e ip — Jesus o'e. ³⁵ — Ibadipyū itakoma cīcāayū je'e jewewekay, pūġpūġ ixeyū'in okay itabut puye — Jesus o'e. — Cebay ma okay je'e. Ipot pit okay ġu je'e. Ixi ma okay je'e. I'iyū okay ġu je'e—ayacayū. I'it tayxi okay ġu je'e. Yuktayxi okay je'e. Imēneju wara'at taġtaġtaġ ma jeku ip — Jesus o'e cebe ip.

³⁷ — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, oweju jekukuayū ġu epesop, eyxi kayap podi ma dak, eykpotpoyū kayap podi ma dak, eydaxityū kayap podi ma dak. ³⁸ Owebeam je'ū ibu'u'ūmat puximayū acā webekitkit ma oxe. Korosa jeje je'ū ām, korosa dujuwatwan ōn pima, webekitkit tak cucum onomuju. Cucum ip korosa kuġ, je'ū ām. Apēn aġokatkat korosa dujuwatwan cucum, korosa jeje jebamupayam je'ū ām; imēnpuxim cuy epeku soat em owebeam je'ū ibu'u'ūmat puxim.

³⁹ — Eye'ū bima, ōn ma obuyxi eyxe buye, ibin ma soat em eyetabēġ epesop Deus xe. Eywebe ma jewaġuyġuy: "Ōn ma obuyxiat," i bima bit, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje — Jesus o'e cebe ip.

⁴⁰ — Ġasū epeju Israel naxeġebitbit kay. Wa'ōbi epeju — Jesus o'e jeweju etaybitbinayū be. — Pūġ ixeyū'in eyewebe je'e, "Epeōm," i. Imēnpuxim ma owebe dak

je'e ip — io'e Jesus. — Imēnpuxim ma oġujuiat pe dak je'e ip — io'e. ⁴¹ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pe dak je'e, "Eōm," i. Ixe dak iōm pin, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye. Iōm pin. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ġūm cebe, kapikaptei ūmūm pima jekawēn muwēnuwēn'ukat pe.

— Cūġ cīcāt pe dak je'e, "Eōm," i. Ixe dak iōm pin, cūġ cīcāt puye. Iōm pin je'e. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ġūm cebe, kapikaptei ūmūm pima cūġ cīcāt pe.

⁴² Wara'acat webekit'isuat pe idibi ma tiūm ticukati, ixewebekit puye, Deus tak xipacat je'ġūm idibiūmat pe — io'e. — Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus.

11 Ibocewi o'ju Jesus aġokaxiriyū be. Wūy ġu osodop boyūku. ¹² beayū muju bujep, aġokaxiri beayū mutaybit am o'ju. Deus ekawēn muwēnuwēn oeku Jesus.

² João Batista Cristo awēġ o'yawēġcoco daomūnmūnap'a be. Bekitkit o'ġuju Jesus kay. Jeweju etaybitbinayū o'ġuju João. O'ġuju, ja'ō daxijo am.

³ — "Deus emumuju ajēmap wiwim oceju," i juy epe'e cebe — io'e João. — "Ēn ma du ixewebekit? Wara'at ġu xe'e ocejowiwī?" i juy epe'e cebe — io'e João.

— Hm hm — io'e ip.

João a'ō daxijo am o'ju ip.

Oajēm ip cekay—Jesus kay.

— Ēn ma du omuykuiat? Wara'at ġu xe'e ocejowiwī? — io'e ip Jesus pe.

⁴ — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejoiap cuy epeġuwēn João be, epekūyjojoiap tak — io'e.

⁵ — Ita'ūm topibiyū o'e itate ġasū. Taokēre topibiyū dak xipan ip o'e jexīġxīġ ġasū. Ierep topibiyū dak xipan o'e ġasū. Ya'ōpi'ūm topibiyū dak ya'ōpipe o'e ip. Jekūyjojom ip o'e. Ce'ū topibiyū dak waram itabēġ o'e ġasū. Tadaibotbocayū dak kawēn idipat cocom ġasū—Deus ipot awēġ cocom.

⁶ — Imēneju: "Ecokcoġ eġuy okay etabut am ebu'u'ūm pima. 'Ite ġu omuykuiat,' ie'em pima bit, ecokcoġ ġu eġuy," i juy epe'e João be — io'e Jesus.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Cēmcēm ip pima, Jesus João o'ġuwēn ibo ka beayū be.

— João jom cuk epeku uk'a'ūmat pe — io'e Jesus. — Pām ixewebekit? Ajo-buxim ixewebekit? Ip'ūn'ūn kay kabido ajēm puje, je'ipe'adedem. Yaġuykorerenayū ite'ip puxim, soat em jeweġuy muwarurururun puye. João bit yaġuykoreren ġu. Ite'ip puxim ġu. ⁸ João doti teiboġ ġu. Teiboġat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ⁹ João bit ibubut adeat ġu. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat xeku. Warara'acat podi ma João ya'ōbuyxi—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat bodi ma.

¹⁰ — Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēġaptup:

Aġ cuy epesop, ie'em Deus, i. Wemumuju oġuju ewap ajēm puje, emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēġaptup — io'e.

11 — Kuyjeayũ bodi ma João ya'õbuyxi. Ka'ũma ma omuy João Batista jo'i ya'õbuxian. Deus xe bit—kabi beat xe bit—yopícat João bodiat ya'õbuyxiat wekawên kayayũ'in — Jesus o'e. 12 — Ixe João Deus awêg̃ o'yawêg̃tojot ipi juacat kay—Deus soat kukanap awêg̃. Iboap awêg̃cocom pima ip, cekay jĩjã ip, Deus xe nuynuy pin cĩcã ip puye. Imên g̃asũ dak cekay jĩjã ip — io'e. — Deus xe ajêm pin ip — io'e.

13 — João ajêm awap, Deus ekawên muwênuwên'ukayũ dak iboap awêg̃ cuk o'yawêg̃tojot—soat ip. Imên tak Moisés ekawên tup e'em — io'e Jesus. 14 — Iboap awêg̃ kay eyetabut pima, eyetabun tak Elias jajêmiap João jo'i ma oajêm.

15 Epeya'õpicũg̃cũg̃ cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

16 Jesus waram o'jekawên adeayũ eju.

— Oğuwên eywebe, abu-buxim g̃asuacat iap iam eyetaybit am. Bekitkit puxim ixeyũ—pasiaham ip iap pe pubutbucayũ buxim. Jewãwãwãm ip jebureyũ—bekitkiyũ. 17 “Têg̃têg̃'a oceyamuyde eywebe ya'ĩjo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'ĩ'in,” ie'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ũmcom. Eybu'u eyju bit oceweju totõn,” ie'em ip. Ijoyũ buxim g̃asũacat — io'e Jesus.

18 — João Batista oajêm eykay. Ixe vinhodi o'tikõn g̃u. Ire oeku Deus eju jekawên âm. Soat pit napa ma e'em João muwênuwên: “Ibiõg̃buk kêrêat kukat teku,” i.

19 — Soat wağõ õn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikõnkõn tak. Soat pit napa ma e'em omuwênuwên: “Ika'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuğap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikêrêat mujurũgrũg̃'ukat pure,” i dak — io'e. — Wuyju Deus emumutaybitbinap tağ jekukum pima bit, warara'acayũ je'e omuwênuwên, João muwênuwên tak, “Deus xe cũg̃ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

20 Jesus tak o'jekawên ibocean pe. Ikêrêan e'e'ukayũ muwênuwên o'e Jesus. Ikêrêat epere'ũmayũ muwênuwên o'e. Ikêrêat kuğ o'e ip. Imênpit iğuycũg̃ g̃u ip ikêrêat kay. Jesus a'õbi iba'oreat cuk o'jebapuk ixeyũ etabun. Jesus a'õbi o'jebapuk. Imênpit ikêrêat mujurũgrũg̃. Imên o'e—Corazim ka watwat o'e, Betsaida ka watwat tak, Cafaranaum ka watwat tak.

21 — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Corazim ka watwat! — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ũma buk epejojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikêrêat mujurũgrũg̃ap o'jepere ip—ibo ka watwat. Itabut kajuk ip Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ğuoõm ip jedotim. Daxa daypibewiaptõm tak kajuk o'tõmõg̃ ip jabi jeje. Imên kajuk o'e ip, “Oceğuycũg̃ cĩcã ikêrêat kuğ oceju buye” iap mubapuk am; “G̃asũ bit ikêrêat ağũg̃ẽ g̃u” iap tak mubapuk am jebureyũ be — io'e.

22 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Imênpit Tiro ka be iap podi ma, Sidon ka be iap podi ma dak eywebe ipiat supi'ajoat. Iboap kay g̃ebum cuy epesop — io'e Jesus Corazim ka watwat pe, Betsaida ka watwat pe dak.

23 — Cafarnaum ka watwat! — io'e. — Deus jeymuyũ g̃u kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiatpi'ajojoap kay bit. Ka'ũma buk epejojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima oce — io'e. — Iboap mubapuk pima Sodoma ka be, ikêrêat kajuk o'jepere ip. Deus kajuk ağoka o'sukamupik g̃u — io'e Jesus.

24 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Tiro ka watwat tak. Imênpit Sodoma ka be iap podi ma Deus ipiat supi'ajoat eywebe. Iboap kay g̃ebum cuy epesop — io'e Jesus Cafarnaum ka watwat pe.

25 — Jesus o'e g̃ebuje bit.

— Bay — io'e. — Ên acã soat kukukat—kabi becat kukukat, ipijuacat kukukat tak — io'e. — Apên ên e'em iap mubapukpuğ ên jewexe itaybit cĩcãayũ be g̃u—imutaybitbin'ũmayũ be acã — io'e. — Ixeyũ acã wekawên imutaybitbin ên. Imên xipat oxo. Ococok cĩcã imên ebikuy buye. Ococok cĩcã xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

27 — Soat ma juk Webay o'ğũm owebe — io'e cebe ip. — Warara'acat g̃u itaybit abu Deus ipot iam—cebay acã. Imênpxim warara'acat g̃u itaybit abu ipote bay iam—ipot acã. Jebay mubapuk am, ipot ibikuy bima acã warara'acat itaybit je'e abu Deus iam — Jesus o'e cebe ip.

28 — Okay epesot. Ikêrêat oju'uk eywebewi — io'e Jesus cebe ip. Deus a'õ kay kũyjobit ojuy ip. Imênpit kũyjobit g̃u ip.

29 — Eymutaybitbin oce. Webekitkit e'em. Wa'õpuruğ'umat õn. Wağuybabibi. Yoboğat pin g̃u owexe. Eywebewi ikêrêat oju'uk. 30 Wa'õ kayap iba'ore g̃u imuğẽ âm. Kũyjobit am okay dak iba'ore g̃u eywebe. Wara'at ikêrêat kay eyebu'um epe'e, eywebewi ikêrêat oju'uk puye — Jesus o'e soat pe.

12 G̃ebuje Jesusyũ o'ju trigodip tağ. Sábado bima o'ju, Judeuyũ jebodoydoyap kabia bima. Trigodadot o'tadot'uk ceweju etaybitbinayũ. Trigoda o'tabu ip, jerere buye. O'ta'o'o ip. 2 Ta o'om pima, Fariseyũ ixeyũ o'jojjo. Jesus eju etaybitbinayũ o'jojjo ip.

— Ak'! — Fariseyũ o'e Jesus pe. — Eweju etaybitbinayũ Moisés ekawên tağ g̃u jekuku ip. Jebodoydoyap kabia be kapikpiğ ip. Cũg̃ ma g̃u e'em ip. Trigodadot uk'uğ ip. Imênpuye ikêrêat kuğ ip, wuywebe jebodoydoyap kabia be kapikpi buye — io'e cebe.

3 — Tã. Ikêrêat kuğ g̃u ip — io'e Jesus. — Kuyje Davi oõm Deus eju kawênwênap'a be. Ire bima, oõm Davi, cewejuyũ dak. Deus emesa bewi paõ'a o'ya'o'o ip—Deus etabixe o'yamõğ̃ ip iat'a—paĩyũ be acã ya'o'o pi g̃u iat'a. Moisés ekawên tağ g̃u ijop'a o'ta'o'o ip—Daviyũ. Apên Davi o'e'e iaptup opop Deus ekawêntup pe. Kuy epetupcoco—iboaptup — io'e Fariseuyũ be.

5 — Deus eju kawênwênap'a be paĩyũ kapikpiğ ip soat kabia. Jebodoydoyap kabia jekukum ip Moisés ekawên tağ g̃u yaboğat'a be. Wara'at tağ jekukum ip, kapikpiğ puye. Imênpit ikêrêat kuğ g̃u ip Deus xe. Iboaptup ekawên eyetaybit—Deus ekawêntup. Kuy epetupcoco—iboaptup tak — io'e Jesus.

⁶ — Icēmān ocekawēn eywebe. Deus eju kawēnwēnap'a Israel naxeģebitbit o'yamuy—yaboģat'a. O'yamuy ip, wuyju yamubuyxin am. Imēnpuye Deus eju kawēnwēnap'a kukukayū ya'ōbacaayū. Imēnpit ya'ōbaca jījāat omuy ijoce ģasū — io'e Jesus cebe ip. Jewebe ma o'e Jesus, "ya'ōbaca jījāat" i'e'em pima.

⁷ Warara'acayū kay eyetabotaidabotbocap kay ōn, i Deus juk o'e — io'e Jesus cebe ip. Owebeam carneiro mupikap kay ģu bit ōn—eyetabotaidabotbotap kay acā, i — io'e Jesus.

Ijoptup ekawēn eyetaybit pima, "Ikērēat kuģ ip," i kujuk epe'e ģu ikērēat kuģūmayū muwēnuwēn pima — io'e Jesus Fariseyū be. ⁸ — Soat waģo ōn. "Epeyekapik cuy," i ōn e'em pima jebodoydoyap kabia be dak, cedaģ kuka o'e eyekapikap Deus xe — Jesus o'e.

⁹ O'ju Jesus ibocewi. Oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—Judeuyū e'aweroroap'a kay. Oōm.

¹⁰ Ģebu je aģokatkat o'tobuxik iģo'a be. Pūģbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē.

Pūģpūģ o'je'aweroiayu'in Jesus muymuy ojuy ip.

— Jesus Moisés ekawēn taģ ģu jekukum — i'e ojuy ip warara'acayū be. Imēnpuye:

— Jebodoydoyap kabia bima, xipat tu exe ibūnū'a kērēat mu'ada am? Imēn tu Moisés ekawēn taģ ma? — io'e ip Jesus pe.

¹¹ — Xipat Moisés ekawēn taģ warara'acayū ikukpin wuyxe bima — Jesus o'e Fariseuyū be. — Jebodoydoyap kabia bima eyōhō o'at pima ipikūykūy be i'uk'uģ ip ipikūykūy bewi—ixe ovelha — io'e. — Abū jeōhōyū uģ ģu? Ka'ūma ma. Ovelha ikukpin ip, jeōhōyū buye. Imēnpuye i'uģ ip. Imēn tak wuyju ovelha bodi ma wuykukpin Deus xe. Imēnpuye xipat Moisés ekawēn taģ wuywebe xipacat muģē ām jebodoydoyap kabia be — io'e Jesus.

¹³ — Paya'i ece ebu — io'e ibūnū'a kērēat pe. O'jewebūmupaya. O'je'ada ibūnū'a kērē topibit. Wara'at-punu'a jo'i o'e. Ibūnū'adip o'e.

¹⁴ Fariseuyū bit o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'jewawē ip Jesus aoka am, kapikpiģ Sábado kabia be buye. ¹⁵ Imēnpuye Jesus o'ju ibocewi. Fariseuyū ekawēn itaybit puye, o'ju. Adeayū o'ju Jesus tomuju. Iwātaxipiayū o'ģu'ada'ada—soat ip.

¹⁶ — Wawēģ epeyawēģmuwēn ģu juy. Pūģ em tak ka'ūma — io'e cebe ip.

¹⁷ Ibo o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e iap taģ—apēn Isaías kuyje o'e iap taģ.

¹⁸ Deus o'e: Ija otaēiat—obuywatwat'ukat—ōn cekay jījāiat—omucokcokcok'ukat. Obiōģbuk ojomōģ cebe. Ajo cūģ ma oxelai ģuwēn soat pe—Judeu'ūmayū be.

¹⁹ Ya'ōxikxiģ ģu je'ku. Jewāwām ģu je'ku. Soat ka daģ tak kawēnwēn ģu je'ku. ²⁰ Ikērēan e'e jījāayū daxijo xeku ikērēat pewi. Okay itabut cīcā'ūmayū ģutabut cīcā okay. Imēn ma je'kuku soat pewi ikērēat uk'uģ—Deus kayayū bewi. ²¹ Soat ipi juacat Deus emunaē kay je'e, i. Imēn Isaías o'ģuwēn kuyjeayū be.

²² Ģebu je iboceayū aģokatkat o'tujowat. Ita'ūmat osunuy ixe aģokatkat. Cekawēn pa'oreat tak o'e ixe, ibiōģbuk kērēat imuyde'ūm'ūmm puye. O'tujowat ip.

O'je'ada Jesus a'ōbi. Ijojom o'e, o'je'ada buye. Xipan kawēnwēn o'e—ibiōģbuk kērēat kuģ tūibit o'e, o'je'ada buye. ²³ Iboceayū yaģuybabi'ūm o'e ip—soat ip.

— Davi naxeģebit paxi sute? — io'e ip.

Jesus muwēnuwēn o'e ip.

²⁴ Fariseuyū bit Jesus awēģ o'yawēģcoco.

— Ixe Jesus ibiōģbuk kērēayū o'ģujēm aģokatkat bewi Belzebu a'ōbi—ibiōģbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi ma — i napa ma o'e ip.

²⁵ Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaģuyģuy iam.

— Pūģ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Pūģ ka kukukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma. Pūģ tiwat kukakat pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma — io'e Fariseuyū be. ²⁶ — Imēnpuxim Satanás pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma. Imēn Satanás a'ōbacaap mu'ūm kuka o'e. Imēneju Satanás ja'ōbacaap ūmūm ģu owebe ibiōģbuk kērēayū mujēm ām—jebekitkit mujēm am — io'e Jesus. ²⁷ — Belzebu a'ōbi ōn ibiōģbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuģuykukukum eceju iap mubapukpuģ cīcā eyebekitkiyū.

²⁸ — Deus biōģbuk a'ōbi ibiōģbuk kērēayū oģujēm. Belzebu a'ōbi ģu oģujēm. Ibiōģbuk kērēayū o'jēm ip puye, kuy eyetaybit Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuģ ōn eywebe iam — io'e cebe ip.

²⁹ — Wuyōm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriģ acā koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyōm put soat pu am—uk'a beap pu am — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'e, jebacaap Satanás ebacaap podi ma buye. Ibodi ma buye, Jesus pe ibiōģbuk kērēayū mujēm put ikukayū xewi.

³⁰ — Imēn tak okay'ūmat itakoma okay — io'e Jesus. — Webekitkit mu'awerom obuywatwat'ūmat imuypōģpōģpōģ—webekitkit muypōģpōģpōģ — io'e.

³¹ — Imēnpuye oģuwēn eywebe. Ipi juacayū be Deus muymuy buje, iboap imuymuyap kay soat em Deus ģebum ģu je'e. Deus iboap ju'uk cebewi ip. Ixeyū be Deus biōģbuk muymuy buje bit, iboap imuymuyap kay soat em Deus ģebum je'e. Cebewi ip iboap i'uk pa'ore Deus pe; apēn eyju napa ma e'em, "Ijop e'eap Satanás a'ōbi o'jebapuk," i. Imēn tak kuy eyetaybit Deus a'ōbi ijop e'eap o'jebapuk iam — Jesus o'e.

³² — Soat waģo ōn — io'e Jesus. — Omuyumuy puje ip, Deus jeģebu ģu iboap kay soat em. Iboap ju'uk cebewi ip. Deus biōģbuk muymuy ip pima bit, Deus jeģebu iboap kay soat em—ģasū, waram tak ģebum je'e. Iboap kuģ jeedop ip soat em—ikērēat kuģ—Deus biōģbuk muymuyap kuģ — io'e Jesus.

³³ — Wuyetaybit yopkērēat'im. Yopkērēat'ip puye, ya'a e'em yakērēat'a. Wuyetaybit yoptipat'im tak. Yoptipat'ip puye, ya'a e'em yadipat'a. Yoptipat'ip, ya'a dak soat em jeenuy yaku. Yapkērēat'ip pit, ya'a dak soat em jeenuy yakērēat'a. ³⁴ Imēn puybu tuypiatpu buxi-mayū eyju, ikērēat kuģ cīcā buye. Iba'ore dak eywebe idipat ekawēn muwēn ām. Apēn wuyju jewaģuyģuy

wuywebe, imēn wuyju e'em. Imēn tak iba'ore ġasūacat pe idipat ekawēn muwēn ām, yaġuykērē buye. ³⁵ Apēn xipacat idipap uk'uġ imuxipanpanap'a bewi, imēn tak wuyaġuydip pima, wuyekawēn tak idip ma e'em, wuye'eap tak. Wuyaġuy nomuju ma wuyju jekawēnwēn. Xipat'ūmat idi'ūmap uk'uġ imuxipanpanap'a bewi. Imēn tak wuyaġuydip'ūm pima, wuyekawēnkērē e'em, wuye'eap tak — io'e Jesus cebe ip.

³⁶ — Oġuwēn eywebe. Wuyekawēntip pima, "Idip ma eyju oxe," i je'e Deus wuywebe kūyjobit'ūmayū be ipiat sup'ajoap kabia. Wuyekawēnkērē bima bit, "Ikērēat kuġ eyju oxe," i je'e Deus wuywebe.

— Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia bima te'e ma juk adi acekawēn iap aġuwēn Deus pe — io'e Jesus.

³⁸ — Ocekukukat! — Fariseuyū o'e cebe. — Ka'ūma buk ocejojoioiap eġubapuk cuy ocewebeam — io'e ip. Imēn tak Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū o'e Jesus pe.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Ikērēat kuġ eyju. Deus kay eyetabut ġu. Ka'ūma buk eyejojoioiap co pin eyju. Imēnpit oġubapuk ġu eywebeam. Jonas awēġ acā ka'ūma buk eyejojoioiap tieġ e'em eywebeam—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat awēġ — Jesus o'e.

⁴⁰ — Soat waġo ōn — io'e Jesus. — Ixe Jonas osunuy ebapūġ kabia axima yoboġat uk pe. Ebapūġ ixima osunuy dak. Apēn Jonas osunuy axima yoboġat uk pe, imēnpuxim ma oġuy ebapūġ kabia ipi be, ebapūġ ixima dak — io'e Jesus. — Deus a'ōbi ixe Jonas o'jēm axima yoboġat uk pewi. Cejēmap Nínive ka watwat pe ka'ūma buk o'jojoioiap osunuy. Ōn tak imēnpuxim Deus a'ōbi waram ocetait we'uap tomukadi — io'e Jesus.

⁴¹ — Kuyje Nínive ka watwat iġuycūġ o'e ip ikērēat kuġ puye ip — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūġrūġap o'jepere ip—ikērēat e'e'ukayū. O'jepere ip, Jonas pe Deus ekawēn o'tojot puye. Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia Nínive ka watwat je'bapuk soat etabut pe. Ixeyū je'e ġasūacat pe: "Eyju ikērēat kuġ Deus xe," i, eyju wekawēn kay'ūm puye. Jonas kay o'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn pima Jonas. Ōn pit Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ġu — Jesus o'e.

⁴² — Kuyje kaxi etajoreġat ka kukat oajēm wūyat ka bewi. Ayacat oajēm Salomāo ekawēn co am—ityabit cīcāat ekawēn co am.

— Deus ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia ixe ayacat je'bapuk soat etabi xe. "Ikērēat kuġ eyju Deus xe," i je'e ġasūacat pe, eyju wekawēn kay'ūm puye. Salomāo kay o'e ixe, taybit cīcāp muwēnuwēn pima Salomāo. Ōn pit Salomāo etaybicap podi ma wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wetaybicap kay ġu — Jesus o'e.

⁴³ — Aġokatkat pewi ibiōġbuk kērēat cēm puje, ixe ibiōġbuk jekukum idibi'ūmat taġ, jebodoyap kudadam. Jebodoyap pit tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma:

⁴⁴ "Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay," i — Jesus o'e. — Jepitpin.

— Yajēm puje, ixe aġokatkat tobuxikxiġ. Ka'ūmġu ibiōġbuk kērēat opop ixe aġokatkat pe ġasū. Ixe aġokatkat uk'a buxim—yabuk'a buxim—yabi'ōġ'ōġat'a buxim—yaxipanat'a buxim. ⁴⁵ Imēnpuye ixe ibiōġbuk kērēat cēm cēm ma'ġuto. 7 beayū dobuxikxiġ—ibiōġbuk kērēayū dobuxikxiġ—ibodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiġ. Ixeyū dak ōmōm ixe aġokatkat pe—7 beayū. Ōmōm koapat ibiōġbuk kērēat eju. Kuy bima ixe aġokatkat tadaybot osunuy. ġasū bit ibodi ma tadaybot o'e. Imēnpuxim ma dak ġasūayū jeedop. Ikērēat ġubapukpak cīcā ip — io'e Jesus.

⁴⁶ Ixi oajēm Jesus kay—ikitpitpit tak. Warara'acat pe kawēnwēn pima oajēm ip. Akiju osodop ip.

— Ocekawēn pin Jesus eju — io'e ip iboceayū be.

⁴⁷ — Exi oajēm, ekitpityū dak — io'e—puġ aġokatkat o'e Jesus pe. — Akiju opop ip. Cekawēn pin ip eweju — io'e Jesus pe.

⁴⁸ — Icēmān iġo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

⁴⁹ Pacuġ'i o'e jebekitkit kay.

— Webekitkit pit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e.

⁵⁰ — Kabi beat a'ō kay buye, okitpitpit co'i oxe, wuyixit co'i dak ip, oxi jo'i dak ip—Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū — io'e Jesus.

13 Ixe kabiam ma Jesus o'jēm uk'a bewi. Iodi kay oajēm. Oabik iodi wābu be. ² Ade jījā o'je'awero Jesus xe. Imēnpuye kobe be o'ōm ixe. Oabik kobe be. Adeayū bit kapurūġ pe ma osodop ip kacūġcūġ'i.

³ Ġebuje o'jekawēn adeayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e adeayū be. Adeap muwēnuwēn o'e. Koap imēn o'e:

— Aġokatkat o'ju — Jesus o'e. — Jekadai damuduudu am o'ju. ⁴ Tamududum pima, xepxepa o'ta'at. E bitako daġ o'ta'at — io'e Jesus. — Ixeda wasūyū o'ta'o'o, ajēmjēm pima ip — io'e Jesus.

⁵ — Wara'ata karatūġ'a parak taġ o'ta'at. Ade ġu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Imēnpuye dao ma kadai o'tanokap — io'e Jesus. ⁶ — Imēn tak kaxiepiat e ajēm puje, kaxie o'ġuy'ū ibo kadai — io'e. — Ikaraw o'e. Oe'ū tābujū ba'ore buye — io'e Jesus.

⁷ — Wara'ata widaohoda picūġ pe o'ta'at. Widaoho yaypan pima, iġo kadai o'tipmu'ūm.

⁸ — Wara'ata ma katō be o'ta'at. Iġoda o'ta'acoġ. Katō be o'ta'acoġ — io'e Jesus. — Ta'ade o'e. Pūġpūġ kadai be ta'adesu o'e—30 be o'e ta—katō peata. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jījā o'e—100 be o'e ta — io'e. ⁹ — Wekawēn eyetaybit pin pima, eya'ōpicūġcūġ cuy wa'ō kay — io'e.

¹⁰ Ġebuje 12 beayū oajēm Jesus kay.

— Apēnpuye ocemutaybitbinap ekawēn acā ecekawēn ijoceayū eju? — io'e ip.

¹¹ — Itaybit ġu ip puye Deus soat kukan je'e iam. Iba'arēm ijoceayū be. Eyju bit eymutaybitbin ōn, eyetaybit am kabi beat soat kukan je'e iam — io'e Jesus.

¹² — Xipan'ūm ya'ijo buje, yopit ma juy eyetaybin. Xipan ya'ijo buje bit, yoboġ cuy eyetaybin—ade jījā.

¹³ Imēnpit ijoceayū mutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn ōn cebe ip. Jeakaġ ip. Inaka ijojom ġu ip.

Wekawën pa'arëm cexe ip, wekawën cocom ma'ğu ip — io'e Jesus 12 beayü be.

¹⁴ — Isaías cuk o'jekawën apën ġasü o'jebapuk ġasüacat pe iam. Ģasüacat muwënuwën o'e kuyje. Ya'ıjojom je'e ip iboceayü. Imënpit itaybit ġu ip je'e. Ijojom je'e ip. Imënpit itaybit ġu je'e ip ajom sute e'em iam. ¹⁵ Jağuymu'üm ojuy ip: Ja'öpi o'jewa'öpinomudip ya'ıjoap puxim. Jeta o'sutanomudip ijoap puxim. Imën'üm pima bit kadi ijojom ip, ya'ıjojom tak. Imën'üm pima bit kadi ip itaybit o'e. Okay itabut kuka o'e ip. Ön kuka adi ip oğ'u'ada, ikërëat uk'uğ cewebewi, io'e Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

— Ģasüacat muwënuwën pit o'e — Jesus o'e.

Imën Jesus o'e itaybit ġasüacat itaybit pin pima, ip kajuk iğuycüğ ikërëat kuğ puye iam—ikërëat kajuk o'jere ip, kajuk Deus ikërëat o'ju'uk ixeyü bewi buye iam.

¹⁶ — Eyju bit eycokkok epesop. Eyju ijojo pin. Ya'ıjo pin tak. Eyeta itaisuata jo'i — Jesus o'e 12 beayü be. — Wekawën kayap eyeta itaisuata iap puxim. Eya'öpipe iap puxim tak. Imënpuye soat wekawën epeya'ıjojo. Imënpuye eyetaybit soat wekawën. Soat epjojojo, apën cuk ocece iap.

¹⁷ — Kuyje ajo eyju ijojom iap co pin cıca osodop ip ade Deus ekawën muwënuwën'ukayü, Deus xe cüğ cıcaayü dak. Imënpit o'jojojo ġu ip. Ajo eyju küyjojom iap co pin cıca ip osodop. Imënpit o'jeküyjo ġu ip. Ģebu'i juy epe'e iboap kay — Jesus o'e.

¹⁸ — Epeya'ıjojo juy kadaida mududumap ekawën kay, eyetaybit am apëğape ibo wekawën iam — io'e 12 beayü be. ¹⁹ — Deus ekawën a'ıjojoayü iğoda buxim—e be ta'at'anata buxim. Deus soat kukan ekawën ya'ıjojo ip. Imënpit itaybit ġu ip apëğape Deus ekawën iam. Satanás oajëm cekay ip—Deus ekawën a'ıjojoayü kay. Yağuyba'üm'üm ip cekawën kay—Deus ekawën kay, Satanás oajëm ip cekay buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Wara'acayü Deus ekawën o'ya'ıjojo ip. Ixeyü iboapta buxim ip—karatüğ'a parak tağata buxim ip. Dao ma Deus ekawën cocom o'e ip. Koap icokkok cıca e'em ip—ıjojoayü. ²¹ Imënpit kadai tabue'ümat puxim ip. Deus ekawën badi ġu ömöm cebe ip. Ibureyü itakoma cekay ip. Ipiat supı'ajoat cebe ip. Imëneju ibu'u ip jetabut am Deus kay.

²² — Warara'acayü o'ya'ıjojoayü widaoho parak tağata buxim. Ixeyü Deus ekawën o'ya'ıjojo ip. Imënpit soat em ġebum ip jemukaypin kay. Tuybe ocokkok cıca oce dinheiro kuğ pima iän e'em ip. Deus ekawën kay ip yopıt ma itabut. Deus ekawën muwënuwën ġu ip warara'acayü be—jebureyü be — io'e.

²³ — Warara'acayü o'ya'ıjojoayü iğoda buxim—katö beata buxim. Ixeyü Deus ekawën kay jıjã ip. Apëğape Deus ekawën iam ip itaybit. Deus ekawën tağ jekukum ip. Ixeyü duk'a xeyü dak Deus ekawën tağ jekukum, Deus ekawën a'ıjojom pima. Ade Deus ekawën kay itabut jeedop ip. Ade ip e'em soat ka dağ—Deus kay itabucayü. Kadai'ip puxim ixeyü—ya'a'eat'ip puxim. ³⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim ip, ⁶⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim tak, ¹⁰⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim tak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayü be.

²⁴ Deus soat kukanap muwënuwën o'e Jesus. Imënpuye wara'acat tak imuwënuwën o'e iboceayü be—wuymutaybitbinap—imënpuximap ekawën.

— Deus soat kukanap muwënuwën pimap, kat pe wuyju tiotatam pimap puxim — io'e Jesus. — Wuyju tiotatam pimap tiotataat jekat pe xipacata o'taida.

²⁵ — Ixet. Ixima dağ oajëm ip—itakomaayü. Ixidipta o'tadum ip trigoda paraktağ—trigoda jo'iata. O'tadum ip. O'jenapön itakomaayü — Jesus o'e.

²⁶ — Ģebuje ixidip o'jedipuk kadai paraktağ, yaypan pima. ²⁷ Imënpuye ibuywatwat'ukayü o'jekawën ip jekariwa be.

— "Kariwa," io'e ip. "Xipacata du etadum ekat pe?" io'e ip.

— "Hm hm," io'e.

— "Abu ixidipta o'tadum kadai paraktağ?" io'e ip.

²⁸ — "Okay itakomaayü o'tamudu," io'e.

— "Ixidip tu acetip'uk tu?" io'e ip.

²⁹ — "Iba'ore," io'e cebe ip. "Trigodip kuka epetip'uk, ixidip uk'uğ pima. Imënpuye trigodip'ukap puxim tip uğ ġu eyju," io'e.

³⁰ — "Imëneju ixidip tiptop cuy trigodip'ukap puxim. Yaypan pima, tip pupu'ukayü be ocekawën: 'Koap ixidip puk epetip'uk tipmünmün äm, daxa be tip mupik am. Trigodip pit epetipu, ta'uk am tip pewi, oduk'a be tamöğ äm,' ioce'e tip pupu'ukayü be. Soat tarun pimap, tip pupum ip," i — io'e Jesus. Imën Jesus iboceayü mutaybitbin o'e.

³¹ Jesus waram o'jekawën iboceayü be. Wuymutaybitbinap o'ğuwën—imënpuximap ekawën. Deus soat kukanap muwënuwën o'e.

— Deus soat kukanap mostardada buxim — io'e Jesus. ³² — Iboda wuykat pe atadaida. Ta'ıcata mostardada, taidadam pima. Warara'ata bodi ma ta'ıt ma. Imënpuxim Deus soat kukanap koap ma püğpüğ ma ikukan. Ade ġu cekay itabucayü. Mostardada bit aypapan cıca, taida buje. Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Wasü ajëmjëm jedopi möğ äm täku jeje, yaypan pima. Imënpuxim Deus soat kukanap ġuyjom pit ade jıjã ikukan. Ade cekay itabucayü — io'e Jesus.

³³ Jesus waram o'jekawën—wuymutaybitbinap—imënpuximap ekawën. Imën o'jekawën.

— Deus soat kukanap pão'a muyhuhuptöm puxim — io'e Jesus iboceayü be. — Trigonöm kuğ osunuy ayacat—ebapüğ copo. Ixe ayacat pão'a muyhuhuptöm o'tömpu. O'tömöğ trigonöm pe. O'tömupinä. Soat tağ o'jenömupöğpöğ—trigonöm tağ. Imënpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awëğ coco—kabi beat soat kukan je'e iap awëğ — io'e Jesus.

³⁴ Imën o'jekawën Jesus iboceayü be. Wuymutaybitbinap ekawën acã o'jekawën cebe ip. Soat em o'jekawën Jesus imën ma.

³⁵ Imën o'jebapuk apën Deus ekawën muwënuwën'ukat o'e'e iap. O'jekawën ixet: Wuymutaybitbinap ekawën acã cewēju ip oğuwënwën. Ya'öba'arëm ipi ebapuk ebi kaap ekawën oğuwënwën, i.

Imën cuk o'e Deus ekawën muwënuwën'ukat.

³⁶ Ğebuĵe Jesus o'ju uk'a be. Adeayũ xewi o'ju. Imutaybitbin'ibiyũ oajẽm ip Jesus kay.

— Iba'arẽm ocewebe. Ocewebe juy eġuwẽn apẽġape—ixidip muwẽnuwẽn iape — io'e ip Jesus pe.

³⁷ — Kã — io'e. — Aġokatkat co'iat õn. Xipacata o'taidaiat co'i õn. Soat waġo õn. ³⁸ Ikat soat ipi beayũ co'i. Xipacata Deus kay itabucayũ jo'iat. Ixidip Satanás kay itabucayũ jo'iat—ibiõġbuk kẽrẽayũ kukukat kay itabucayũ jo'i. ³⁹ Itakomat ibiõġbuk kẽrẽat kukukat co'i. Tabubuap co'i ipi jucayũ'ũmap. Tip pupu'ukayũ Deus ekawẽn toĵotĵot'ukayũ jo'iyũ — io'e Jesus.

⁴⁰ — Imẽn e'em ipi'ũmat kabia, ipi juacat'ũmap. Apẽn wuyju ixidip pupum pima, tip mupik am; imẽnpuxim je'e ipi juacat'ũmap. ⁴¹ Soat waġo õn. Wa'õ do-ĵotĵot'ukayũ oce'gudot, soat xipat'ũmayũ uk am xipacap pewi, wara'acat pe xipat'ũmat muġẽġẽ'ukayũ dak.

⁴² — Ğebuĵe jomõġ ip daxaboġ pe, ipiat'ajoĵoap pe. Iboce ip jeedop jetõtõn. Tũy yeiyei je'e ip ipi bun.

⁴³ — Soat Deus a'õ kay kũyjobit pin pima, Deus ebekitkit jeedop ip isop Deus xe. Kaxi buxim ip isop jeedop, Deus soat kukan pima. Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay — io'e Jesus.

⁴⁴ Jesus iboceayũ mutaybitbin o'e. Deus soat kukanap kabia muwẽnwẽn o'e.

— Deus soat kukanap kabia teiboġat puxim—xipacap puxim — io'e Jesus. — Ikat pe iba'arẽmat puxim — io'e. — Aġokatkat ibo xipacap o'tobuxik wara'at kat pe. Cekay jĩjã o'e. Imẽnpit waram o'ġunẽm. Icocok cĩcã o'e. Soat ikuġat o'ġũm wara'acat pe dinheiro bu am ma.

— Waram o'jepit. Ibo kat o'jat kat iwat xewi. Imẽnpuxim wuywebe ġasũ dak ajo wuyju ikuġiat iũm put, Deus xe wuynuy am. Soat iũm put wuywebe, wuynuy pin cĩcã cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁵ — Deus soat kukanap kabia wara'acat puxim tak—aġokatkat jekukuap puxim — io'e Jesus. — Pérola'a kudadamat ixẽ. Teiboġat'a kudadam o'e.

⁴⁶ — Ixe aġokatkat pérola'a o'yadobuxik—yaboġat'a. Ade dinheiro o'ġũm yadeim—perola'a deim. Soat ikuġat o'ġũm wara'acat pe, dinheiro bu am ma — io'e Jesus.

— Ibocewi oajẽm perola'a kukukat pe. Yaboġat'a o'yabu yakukat xewi. Imẽnpuxim wuyju dak. Wuybikuyap pupum Deus xewi. Wuywebe ajo wuyju ikuġiat iũm put Deus pe, cexe wuynuy am, Deus soat kukan pima wuynuy pin cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁷ — Deus soat kukanap axima bubuap puxim tak — io'e Jesus. — Aġokatkayũ ixẽ axima bubuap o'joxik iodi be. Ade o'jat ip ibubuap pe—axima — io'e Jesus. ⁴⁸ — Ibubuap topapũn pima, ixẽ aġokatkayũ toĵojon ka'oririt kay, axima naẽ ãm. Kaxikik'i o'e ip ibubuap akokoreren. Taẽhẽm o'e ip ibubuap pewi. Xipacat ico be ip mõġmõġ. Xipat'ũmat ixixiġ ip — Jesus o'e.

⁴⁹ — Imẽn je'e ipi'ũmat kabia — io'e. — Deus ekawẽn toĵotĵot'ukayũ jajẽm ijodi wuyjuyũ naẽm—xipat'ũmayũ naẽm xipacayũ xewi. Jajẽm ip xipat'ũmayũ xik am dax-

aboġ pe, ipiat'ajoĵoap pe. Ibocewi jeedop ip tõtõn xipat'ũmayũ. Tũy yeiyei ip je'e ipi bun — io'e.

⁵¹ — Iĵop ekawẽn eyetaybit tu—soat? — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Kuy ocetaybit.

— Xipat — io'e Jesus.

⁵² — Deus soat kukan pima, Moisés ekawẽn imutaybitbinayũ webekitkin je'e—soat ip. Bekicat ebay buxim ip. Ibubut muxipanpanap'a bewi iisuat uk'uġ, kuyat uk'uġ tak xeku. Imẽnpuxim ixeyũ dak itaybit cĩcã Moisés ekawẽn. Iĵop ekawẽn kuyat uk'uġap puxim. Wekawẽn pit iisuat uk'uġap puxim — io'e Jesus cebe ip.

⁵³ Imutaybitbinap epere buje, Jesus o'ju jeka kay—Nazaré ka kay. ⁵⁴ Oajẽm. Iboceayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawẽnwẽnap'a be. O'yaġuybabi'ũm iboceayũ.

— Apẽn sute soan itaybit imẽn? — io'e ip. — Apẽn xe'e sute o'ġubapuk wuywebe i'e ba'oreap? — io'e ip jewewebe.

⁵⁵ — José ipot ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

— Karepiġa ipot ġu du sute? — iboceayũ o'e. Tũybe Jesus José ipot iãn o'e ip.

— Maria i xixi butet ġu du? — io'e ip. — Ikitpityũ butet Tiago i, José i, Simon i, Judás i. Soat ip ikitpityũ ġu du? — io'e ip jewewebe. ⁵⁶ — Iixityũ dak ijoce ma ġu du wuyweju—soat iixityũ? — io'e ip. — Apẽn cuk sute itaybit cĩcã ġasũ? — io'e ip.

⁵⁷ Itakoma ip o'e cekay.

— Wuyju bit kũyjobin ġu juy ajop ixẽ a'õ kay, ixẽ wuyjo'iat puye — i napa ma o'e ip.

— Soat ka daġacat ibuyxim ma Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat kuġ. Jaypanap ka beayũ bit ibuyxim ġu ikuġ—ipi beayũ bit, uk'a beayũ bit tak — io'e Jesus.

⁵⁸ Ade ġu o'ġubapuk Jesus—Deus a'õbacaap. Iba'ore o'e, ipi beayũ itabut'ũm cekay buye.

14 Herodes Jesus awẽġ o'yawẽġcoco. Ipi kukukat osunuy ixẽ Herodes iġebuĵeat—Galiléia eipi kukukat.

² — Ixe aġokatkat João Batista i ibutet — Herodes o'e, tũybe iboap icẽmãn iãn o'e buye.

Imẽn kawẽnwẽn o'e jebuywatwat'ukayũ be. Jesus muwẽnuwẽn o'e.

— Waram ġuto o'jetait João je'ũap tomukadi — i cedaġ ġu o'e. — Imẽnpuye Deus a'õbaca am wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ teku — Herodes o'e.

³ Kuy bima Herodes jebekitkit o'ġuju João kay. João uk puje, o'ġukirikirik. O'ġukirikirik imõġ ãm daomũnmũnap'a be. Ayacat cekayap puye, o'jomõġ—Herodías cekayap puye. Herodes kitpit tayxi osunuy ixẽ ayacat—Filipe tayxi. Imẽn daomũnmũnap'a be Herodes João o'ġuõmat, João ekawẽn puye.

⁴ — Cũġ ġu ewebe ixẽ ayacat kuk am. Deus xe cedaġ ġu ekitpit tayxi eju jewewbumũn ãm—ixẽ Herodías eju jewewbumũn ãm — i juk o'e João ipi kukukat pe—Herodes pe.

⁵ Imēnpuye Herodes João aoka oju. Imēnpit Judeuyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Imēnpuye Herodes iparara o'e Judeuyū buxixim.

⁶ Peta bima bit Herodías it o'jebapuk da'i'in Herodesyū etabut pe. O'jebapuk Herodes kapap epeta buye. Cekay jījā o'e Herodes—ayacat yaypan'isuat kay.

⁷ — Da'i'iap kay jījā ōn — io'e yaypan'isuat pe. — Emukaypinput eḡuwēn owebe — io'e. — Deus etabun ōn e'em ewebe emukaypinput oḡūm ewebe — Herodes o'e. — Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe, wa'ō daḡ ḡu iūm pima — io'e.

⁸ — Ijoce ma João Batista a prato be eyaūm owebe — io'e.

Imēn yaypan'isuat o'e.

— Imēn ece, o'it — i juk o'e cebe ixi.

Imēnpuye yaypan'isuat o'e imēn ma. ⁹ Yaūm pin ḡu o'e Herodes. Ibu'u o'e. Iḡuycūḡ o'e, yaypan'isuat imēn o'e buye. O'yaūm an pit cebe, jekawēn puye, itakoyiayū buye dak—jewejuayū buye. Jekawēn taḡ o'yaūm.

¹⁰ — Daomūnmūnap'a kay eju — io'e sorara be. — João a eya'uk — io'e cebe.

¹¹ — Hm hm — sorara o'e.

O'ju. O'ya'uk. O'yadojot prato be. O'yaūm ayacat'isuat pe. Imēn Herodes juk itaybit João oe'ū iam.

O'yadujowat jexi kay ixē.

Imēneju Herodes tūybe João'ūm waram o'jetait iān o'e, Jesus awēḡ yawēḡcocom pima.

¹² João eju oekuku'iyū oajēm João'ūm kay. Ijebit o'tujowat witabikūy be, ikot am.

Jebabim ikot puje, o'ju ip. Oajēm Jesus kay. João'ūm awēḡ muwēnuwēn o'e ip.

¹³ Tobuxik puje, o'jēm Jesus adeayū xewi. O'ju kobe daḡ aḡoka'ūmat kay. Oajēm. Adeayū dak o'ju ip. E daḡ pit o'ju ip, Jesus cucumap awēḡ cuk o'yawēḡcoco ip puye. Oajēm ip aḡoka'ūmat pe, Jesus ajēm awap.

¹⁴ Kobe bewi cēm puje, Jesus ade jījā o'jojojo. Itabotaidabotbot o'e cekay ip.

Ḡebuje iwātaxipiayū o'ḡu'ada Jesus.

¹⁵ Jesus eju etaybitbin'ukayū o'jekawēn cebe.

— Katpuje ma oexe buye, jexat pupu am ip eḡuju aḡoka kay — io'e ip. — Ijoceayū eḡuju juy. Ka'ūmḡu ixat ijoce, aḡoka'ūmat puye — io'e ip. — Iteyū juy eḡuju jexat pupu am dinheiro deim — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Ka'ūma — Jesus o'e. — Je'ju ḡu juy ixeyū, jexat pum. Eyju ma ixan epeḡūm cebe ip — io'e.

¹⁷ — Pūḡpūḡ ma ixat kuḡ oceju — io'e ip. — Cinco be ma pāo'a opop. Axima dak opop—xepxep ma — io'e ip.

¹⁸ — Pāo'a epeyadojot, axima dak — io'e jeweju etaybitbinayū be.

¹⁹ — Soat epabikbik. Xikxikxik'i — io'e warara'acayū be—adeayū be.

Kaxikxik'i osodop ip. Pāo'a o'yabu Jesus. Axima dak o'jat. Xepxep ma o'jat.

Ḡebuje Deus eju o'jekawēn. Jeapūnpūn o'e kabi kay.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocexat'am — io'e. O'yadakat jebum. O'yaūmūm jeweju etaybitbinayū be. O'yaūmūm ip iboceayū be. Imēn Jesus o'ya-

mu'acoḡ. Ya'ade jījā o'e. Ceweju etaybitbinayū o'yaūm adeayū be. ²⁰ O'jo'o'o soat ip. Ibēḡbēḡ ip o'e.

Cepoyat puje, Jesus eju etaybitbinayū o'jat ico be. ¹² be ico o'ḡunopapūn ip cepoyan—pāo'a epoyan, axima epoyan tak. ²¹ Aḡokatayū 5 mil be osodop ip. Aoyū dak bekitkit eju, ade ip osodop. Adeayū osodop ip—jekōnkōnayū.

²² — Owap cuy wīnābu epeju kobe daḡ — io'e jeweju etaybitbinayū be. — Eyju cucum pima, ijoceayū mujum puk ōn ika be — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

Ōmōm ip kobe be. O'ju. ²³ Warara'acayū o'ḡuyipit Jesus ika be.

Co'a kay jaḡepūḡ ma o'ju, jekawēn ām Deus eju. Oajēm. Kabiok pima co'a jeje osunuy jaḡepūḡ ma.

²⁴ Kobe daḡayū bit iodi bicūḡpe o'e ip. Wūy ma ipi bewi o'e ip. Tipodoy tiboḡ cīcā o'e. Kobe mupokupoḡ o'e kabidoxixi buye. Kopūḡ. Kopūḡ. Kopūḡ. O'subidoajēm topabe.

²⁵ Kaxi jēm awap ma xīḡxīḡ o'e. Idibi adopa daḡ xīḡxīḡ o'e.

Oajēm jeweju etaybitbinayū kay. ²⁶ Iparara jījā o'e ip. Tūybe axik sute iān o'e ip iodi adopa daḡ xīḡxīḡ puye.

— Axik tu sute? — io'e ip.

O'jewāwā ip, iparara jījā buye.

²⁷ — Axik ma ḡu ōn. Eya'ōcam cuy epesop. Eypararam ḡu juy. Ōn ā — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Kariwa! — Pedro o'e. — Ēn pima, "Ejot idibi jeje," i ece owebe. "Ejot ijodi," i juy ece owebe — Pedro o'e cebe.

²⁹ — Ejot — io'e.

O'jēm kobe bewi. Xīḡxīḡ o'e idibi adopa daḡ, ajēm ām Jesus kay. ³⁰ Iparara bit o'e tipodoy buye. Imēnpuye oakōm pin.

— Kariwa! — io'e. — Odaxijom ece iodi bewi — io'e ya'ōberen.

³¹ O'jebumupaya Jesus dao ma. O'subuijik Pedro.

O'jat. Jesus Pedro o'jat.

— Etabutbūt ma okay — io'e cebe. — Etabun cīcā juy okay — io'e Jesus.

³² Kobe be oōm—xepxem. Kabido o'subido'ūm ḡebuje bit.

³³ — Icēm. Deus ipot ēn — kobe beayū o'e ip Jesus pe.

Jesus oibuyxin ip.

³⁴ Iodi mudek puje, Genesaré eipi kay oajēm Jesusyū. Jesus itaybit o'e ip—Genesaré watwat. O'ju ip eipi daḡ—soat taḡ. Iwātaxipiayū dakoykoy o'e ip—soat. Iwātaxipiayū o'tojotjot ip Jesus kay.

³⁶ — Iwātaxipiayū esay ukpi mucay pin cīcā je'ada am — io'e ip Jesus pe. Genesaré watwat o'e ip.

— Ha'a — Jesus o'e.

O'je'ada ip—soat o'ḡucay'iyū—soat iwātaxipi topibiyū.

15 Fariseuyū oajēm Jesus kay Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju. Jerusalém ka bewiayū osodop ip—soat ip.

(Kuyje Fariseuyū oekuku ip aypapayū'üm'üm ekawēn taḡ.

— Jekōn awap jewebuwywuy'uk'üm pima, xipat ḡu wuyxe — io'e ip kuyje. Imēnpuye Fariseuyū oajēm Jesus kay.)

² — Apēnpuye eweju etaybitbinayū jewebu wuywuy'uk ḡu ip, jekōn awap? — io'e ip Jesus pe. — Xipat ḡu imēn — io'e ip. — Wuyajojoyū'üm'üm ekawēn taḡ ḡu ip jekukum, jewebuwywuy ḡu ip puye — io'e ip cebe.

³ — Pām eyju? — Jesus o'e. — Apēneju Deus ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum? Apēneju wuyajojoyū'üm'üm ekawēn taḡ acā eyju jekukum? Deus ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Xipan cuy ebay ejukuk, exi dak, i.

Imēn Deus ma juk o'e — io'e Jesus.

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka, jexi muymuy'ukat tak, i.

Imēn Deus o'e — io'e Jesus. ⁵ — Eyju warara'acat mukūyjojom pima bit, e'em: " 'Dinheiro kuka adi oḡūm eywebe eybuywat am,' i juy epe'e eyebay be," ie'em eyju bit warara'acat mukūyjojom — io'e Jesus. ⁶ — Eyju dak e'em warara'acat pe: "Ḡebuje cūḡ ma e'em ewebe ebay jukukuk xipan'üm pima," i — io'e Jesus. — Imēn ma ajojoyū'üm'üm ekawēn taḡ ip jekukum, Deus a'ō mubuyxi'üm'ūmay eyju — Jesus o'e Fariseuyū be.

⁷ — Wuyjuyū muḡuykuku'ukayū eyju — io'e Fariseuyū be. — Kuyje ma juk Isaías emuwēn icēmān. Imēn o'e:

⁸ "Deus kay oceju,' i napa ma e'em iteyū wuyjuyū," i. "Imēnpit okay ḡu ip," ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁹ "Ēn xipat,' i te'e ma e'em ip," i. "Imēnpit xipat ḡu ōn ip cexe," io'e Deus, io'e Isaías. " 'Deus ekawēn ey-mutaybitbin oceju bit,' i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip," ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

¹⁰ Ḡebuje Jesus adeayū o'tomuwā. Oajēm ip.

— Ya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop, eyetaybit am — io'e cebe ip. ¹¹ — Ajo ōmōm eybi be iap ḡu eyemukērērērēn ḡu — io'e. — Ajo cēmcēm eybi bewi acā ey-mukērērērēn — io'e. — Iboap kay juy epeḡebu — io'e cebe ip.

¹² — Etaybit tu Fariseuyū itakoma ekay iam—ekawēn puye, itakoma iam? — ceweju etaybitbinayū o'e Jesus pe.

¹³ — Wetaybit — Jesus o'e. — Kadaidip webay o'taidaḡuiaptip ju'uk Deus. Apēn wuyju tipkērēatip ju'uk ku bewi; imēnpuxim Deus fariseuyū emumutaybitbinap ju'uk wuyaḡuy bewi — io'e Jesus.

¹⁴ — Eyaḡuybabi'üm ḡu juy itakomaayū kay — io'e. — Ikukukat ita'ūmat puxim ip—Fariseuyū. Ikukukat ita'ūmat pima, jekukukat tomuju wara'at ita'ūmat cum pima, xepxem ma ip at'an je'e ipikūykūy be, ita'ūmayū ma ip puye.

¹⁵ Ibocewi Pedro o'e:

— Wuywebe ōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā iat ekawēn iba'arēm ocexe. I juy ece

ocewebe apēḡape ekawēn, iba'arēm puye — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Eyju adeayū buxim: ka'ümḡu eyetaybit — io'e Jesus. ¹⁷ — Ajo ōmōm eybi be, ijop kapkam eydada be. Ḡuyjom cēmcēm eywebewi — io'e. ¹⁸ — Ajo cēmcēm eybi daḡwi, ixe eyemukērērērēn, eybinūn pewi cēmcēm puye — io'e. ¹⁹ — Soat em ijodiat jewaḡuydadam ikērēat kay: warara'acat aokakam ip, warara'acat tayxi kaykay'uk ip, aoyū kaykay'uk ip, warara'acat pubut tujupa'üm'üm'uk ip, warara'acat awēḡ mukērērēn 'uk ip, warara'acat awēḡtatam ip. Soat eybinūn pewi jebapukpuḡ, soat em ikērēat kay ḡebum puye acā — Jesus o'e. ²⁰ — Ijodiacat ikērēat mujurūḡrūḡ'uk, aypapa'üm'üm ekawēn taḡ jewebuwywuy'üm puye ḡu—soat em ikērēat kay ḡebum puye acā. Iḡo aḡuykērēat acā eyemukērērērēn. Iboam eytaybit ḡu buk? — io'e jewēju etaybitbinayū be.

²¹ Ibocewi o'ju. Jesus Tiro ka tēḡ ma o'ju. Sidom ka tēḡ ma dak oeku.

²² Ayacat oajēm Jesus kay—Canaā eipi wat—Judeu'ūmat.

— Kariwa! — io'e ya'ōberen. — Etabotaidabotbon cuy okay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ o'it, ipiat'ajojom cīcā ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye — io'e Jesus pe—Davi diwa-cat pe.

Ayacat ma i'it osunuy. ²³ O'jede ḡu Jesus. Imēnpuye Jesus eju etaybitbinayū o'jekawēn ip Jesus pe.

— Soat em ixe ayacat wuynomuju ma ya'ōkarey. Esu'it mu'ada juy. Ḡebuje juy eḡunapōn — io'e ip Jesus pe.

²⁴ — Iba'ore — io'e. — Deus omuju Israel naxeḡebitbit kay acā — Jesus o'e. — Itabidaoat puximayū kay—ovelha buximayū kay — io'e.

²⁵ Jesus wap o'jēḡ'aecōḡcōḡ ayacat.

— Kariwa — io'e. — Obuywan ece — io'e.

²⁶ — Ka'ūma. Xipat ḡu oxe, bekicat xat'a yaxikxiḡ pima, akurice be ya'om — io'e.

²⁷ — Icēmān, Kariwa — io'e. — Imēnpit akuriceyū wuyxat epoyat o'om. Mesa bewi i'at puje, akurice io'om.

²⁸ — Ka — io'e. — Wetaybit ḡasū okay etabut cīcā iam — io'e. — Ebikuyap taḡ e'it mu'ada oce — io'e.

Ḡasū ma je'it o'je'ada.

²⁹ Ibocewi o'ju iodi be—Galilēiadi be. O'jeu. Oajēm co'a jeje Jesus. Oabik.

³⁰ Jesus kay oajēm ip—ade jījāayū. Taokērēayū dujotjon ajēmjēm o'e ip, ita'ūmayū dak, jekawēn pa'oreayū dak, warara'acayū iwātaxipiplayū dak. Jesus kay imu'ada am ip o'tojot.

Oajēm ip. O'jomōḡ Jesus wap. Soat ip o'jomōḡ. Soat ip o'je'ada. ³¹ Yaḡuybabi'üm o'e ip—adeayū, xīḡxīḡ pa'ore topibiyū o'jojojo ip puye. Yaḡuybabi'üm o'e ip, kawēn pa'ore tūibiyū dak o'jojojo ip puye. Ita'üm topibiyū tate o'e.

— Ka'ümḡu xipacat Deus co'iat. Israel naxeḡebitbit Deus mubuyxi. Ixe a'ōbi o'je'ada ip — io'e yaḡuybabi'ūmayū.

³² Ḡebuje Jesus jewēju etaybitbinayū o'tomuwā.

— Wetabotaidabotbot adeayũ kay — io'e Jesus. — Ibac'a'ũm ip, ixat'ũm puye. Irere ip. Xepxep xet oweju ip jekukum. Ğasũ bit ixat'ũmġu ip o'e. E daġ jeku am iba'ore e'em cebe ip, irere ĵĩĵa buye, ibaca'ũm puye ip. E daġ ma ip kuka o'tao'ũm'ũm repibun puye dak — Jesus o'e jeweu etaybitbinayũ be. — Obu'u kawẽn ãm cebe ip: “Eyduk'a kay juy epeyepit,” i, irere buye — io'e.

³³ — Pomawi pã'o'a oceyabu soat muykõn ãm? — io'e ip. — Ya'ũmġu uk'a iġo ka be. Iba'ore yabu am — io'e ip.

³⁴ — Pebũrũ pã'o'a opop? — io'e cebe ip.

— 7 be — io'e ip. — Pũġpũġ ma axima'it'it tak — io'e ip.

³⁵ — Kaxikxik'i epabik — Jesus o'e iboceayũ be—adeayũ be.

Oabikbik ip ipi ju.

³⁶ Pã'o'a o'yabu Jesus—7 beat'a. Axima dak o'jat. O'jekawẽn Jesus Jebay be—Deus pe.

— Bay! — io'e. — Xipat ãn, ocewebeam ocexat eġũm — io'e.

Soat xat o'takat Jesus—pã'o'a, axima dak. O'yamu'acoġ cĩcã. Ya'ade ĵĩĵa o'e. Ade axima dak, imu'acoġ puye. Iũmũm o'e jeweu etaybitbinayũ be. Cexat ũmũm o'e ip iboceayũ be. ³⁷ Soat ip o'jo'o'o ip. Ibeġbeġ iboceayũ o'e. Ixat o'jepoyat. 7 beap ico be o'ġunopapũn ip cepoyan—axima epoyan, pã'o'a epoyat'am tak. Jesus eweju etaybitbinayũ o'ġunopapũn. O'tujowat ip.

³⁸ 4000 beayũ o'jekõn ip—aġokatkayũ. Bekitkiyũ dak o'jekõn ayacayũ eju.

³⁹ Ğebu je Jesus ixeyũ ibeġbeġayũ o'ġuju. Kobe daġ Jesus pit o'ju Magadã ka kay.

16 Fariseuyũ oajẽm ip, Saduceuyũ dak. Oajẽm ip Jesus kay. Pũġpũġ ajẽmjẽm o'e Jesus eju kawẽn ãm.

— Ocewebe i'e ba'oreat eġubapuk cuy ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Deus a'õbacaap co buje, acetabun ãn Deus xewiat iap kay — io'e ip. Iboap muwẽn o'e ibuyxijo am.

² — Oġubapuk ġu juy — Jesus o'e cebe ip. — Ğasũacat ikẽrẽat kuġayũ ip. Deus kay itbut'ũmayũ ip. Eywebe i'e ba'oreat oġubapuk ġu.

— Kan pima eyju e'em, “Kuyajeat kabia idip ma e'em, kabi ipakpuk puye,” i. Kabia isum pima eyju e'em, “Muba'at oajẽm ġasũ, kabi ipakpuk puye, kabikerere buye dak,” i. Eyetaybit cĩcã apẽnape kabi ipakpukat iam, kabi kay aġ puye. Imẽnpit eyetaybit ġu apẽnape oce'e'leap iam. Ajo juk o'jebapuk Jonas pe iap puxim pit ġuyjom je'bapuk eyetabun — io'e Jesus.

Imẽn Jesus o'jekawẽn cebe ip, itaybit puye ip apẽnape kabi ipakpukat iam, ijojom pima ip. Imẽnpuxim Jesus e'e'ap cuk o'jojo ip. Itaybit kuka o'e ip Jesus bacaap Deus xewi osunuy iam.

— Kuyje Jonas o'jẽm axima boġat uk pewi. Icẽmãn kuyjeacat pe i'e ba'oreat o'e. Imẽnpuxim ġasũ aġokatkat waram ġuto itait je'e, ce'ũ'ũayũ dopap pewi cẽm puje xeku. Ğasũacat pe i'e ba'oreat je'e xeku waram itaicap. Wara'at ġu eywebe i'e ba'oreat ġuba-

puk eyetabun—xeku waram itaicap acã Deus ġubapuk — io'e Jesus.

Ibocewi Jesusyũ o'ju ip wara'at ka be.

⁵ O'timudek ip. Oajẽm wara'at ka be.

Pã'o'a o'yadujowat ġu Jesus eju etaybitbinayũ, ġebum'ũm puye ip.

⁶ — Aġ cuy epesop Fariseuyũ epã'o'a muyuhuhuaptõm kay, Saduceuyũ enõm kay dak — Jesus o'e cebe ip.

⁷ Ğebu je o'jekawẽn ip jewewebe.

— Jesus imẽn o'jekawẽn wuywebe, pã'o'a wuyadojot ġu buye — io'e ip.

Cedaġ ġu o'e ip. ⁸ Jesus pit ixeyũ ekawẽn o'ya'ĩjojo.

— Yopĩt ma eyetabut okay — io'e cebe ip. — Apẽn-puye eyewebebe kawẽnwẽn eyju: “Imẽn xeku o'e, wuyju pã'o'a kuġ ġu buye,” i? Imẽn ġu juy epe'e — io'e Jesus. ⁹ — Eyetaybit ġu buk? — io'e cebe ip. — Ğebum ġu du eyju 5 be pã'o'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay? Ğebum cuy epesop iboap kay — io'e. — Ğebum ġu du eyju pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? Ğebum cuy epesop iboap kay dak — io'e.

¹⁰ — Ğebum ġu du eyju 7 be pã'o'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? Ğebum cuy epesop iboap kay dak. Ğebum ġu du eyju pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? Ğebum cuy epesop iboap kay dak.

¹¹ — Eyetaybit gu buk tu pã'o'a muwẽnuwẽn ġu õn iam? Eyetaybin cuy. Aġ cuy ixeyũ be pã'o'a muyuhuhuaptõm kay—Fariseuyũ epã'o'a muyuhuhuaptõm kay, Saduceuyũ epã'o'a muyuhuhuaptõm kay dak — io'e cebe ip.

¹² Imẽneju itaybit ip Jesus pã'o'a muyuhuhuaptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy, Saduceuyũ emumutaybitbinap tak. Imẽn ip o'ġukũyjo. Xipat ġu cemumutaybitbin ip. Deus xe cedaġ ġu ip imutaybitbin—Fariseuyũ, Saduceuyũ dak. Wuyjuyũ muġuykuku'ukayũ ip osodop.

¹³ O'ju ip Cesaréia eipi tẽġ ma—Filipe eipi tẽġ ma. Oajẽm.

— Abu xe'e õn wuyjuyũ xe? — io'e cebe ip—soat waġo o'e.

¹⁴ — “Teku waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em ip—pũġpũġ e'em ip — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ġuto o'jetait'iat,” pũġpũġpũġ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku Jeremias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

¹⁵ — Pãm eyju? — io'e. — Abu õn eyxe bit? — io'e.

¹⁶ — Cristo ãn — Simão Pedro o'e Jesus pe. — Deus emunaẽ ãn. Soat em itaicat ipot ãn—Deus ipot ãn — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Icẽmãn, Simão — Jesus o'e. — Ijoceayũ dak iboap ekawẽn o'ġuwẽn ġu ip ewebe—Deus acã—webay acã—kabi beat acã. Ecokcok ãn, João ipot, — io'e.

¹⁸ — Icẽmãn oġuwẽn ewebe: ãn Pedro. “Deus ipot ãn,” exe iap ekawẽn kay itabucayũ webekitkin e'em ip, itabut puye ip. Okay itabucayũ oe'ũ ip ma'ġu, jetait

waram, ibaca jĩjã buye. Satanás ebekitkit bacaap podi ma e'em okay itabucayũ bacaap.

¹⁹ — Ajo cũg ma exe ijoce, iboap tak cũg ma je'e Deus xe kabi be — io'e Pedro be. — Ajo bit cũg ģu exe ijoce, iboap tak cũg ģu je'e Deus xe kabi be. Imēnpuye a'ōbi Deus emunaē kay itabucayũ jeedop ip Deus xe—okay itabucayũ. Deus soat kukan pima, cexe jeedop ip — Jesus o'e Pedro be.

²⁰ — Ģasũ dak cuy omuwēnuwēn epekuku ģu wara'acayũ be. "Teku Deus emunaē," i'ũmġu juy epeku — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

²¹ Jesus jeweju etaybitbinayũ mukũyjojo o'e apēn kuka o'jebapuk cebe iam.

— Jerusalēm ka be oju — io'e cebe ip. — Ika watwat xipan ģu okuk soat ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ. Ipi-at'ajom ōn, ixeyũ buye — io'e jeweju etaybitbinayũ be. — Waoka ip — io'e Jesus. — Imēnpit xepxep xet kap puje bit, waram ocetai — io'e Jesus.

²² Pedro ibodi ma o'tujowat jeweju, kawēn ām.

— Jaoka ģu ip. Deus bikuyap tomuju ģu, Kariwa — io'e Pedro. — Je'bapuk'ũma — io'e. Imēn Pedro o'e Jesus pe. Imukorēm pin, Pedro xe xipat ģu kuka o'e imēn pima bit.

²³ O'jekorepēn Jesus.

— Mũg ece! — io'e Pedro be. — Satanás ekawēn puxim ēn kawēnwēn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ām adeayũ beam. Deus aġuy daġ ģu ēn jewaġuyġuy—ipi juacat aġuy daġ acã ēn. Imēnpuye Deus bikuyap taġ jekuku am, ēn omubu'un ojuy — io'e Jesus Pedro be.

²⁴ Ģebu je Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ũm cuy; eybu'um ģu dak cuy eye'ũ ām owebeam; wa'ō daġ tak cuy epeku — io'e cebe ip.

²⁵ — Imēneju owebeam eye'ũ buje, soat em eyetai epesop Deus xe eye'ũap tomukadi. Eybu'u eye'ũ ām owebeam pima bit, epajēm ģu Deus kay — io'e. ²⁶ — Ajo-kuġ tak epesop soat tarekrek kuġ ipi juat kuġ, eybiōġbuk ipiatpi'ajojoap pe imēnpit? Ka'ũma kuġ ma! — Jesus o'e cebe ip. Tei'ũmġu soat em Deus xe wuy-dopaptem — io'e.

²⁷ — Soat waġo ōn — Jesus o'e, kawēnwēn pima jewebeap pe ma. — Ocepit ma wekawēn tojtjot'ukayũ eju, webay a'ōbacaap eju dak, idip cĩcãap eju dak. Yajēm puje, teim je'ġũm soat pe—apēn oekuku iaptem — io'e. — ²⁸ Pũġpũġ pit jeedop wajēmap wiwim itabēġ—ijodiat. Oxe xe ma jeedop ip, soat kukan ōn pima. Wajēmap co'ũm puje, je'ũ ģu ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

17 5 xet kap puje, o'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Jesus ebapũġ ma o'tujowat—Pedro, Tiago dak, João dak. Tiago kitpit osunuy ixē João. Jaġepũġ ma o'tujowat ip.

Oajēm ip. ² Co'a jeje Jesus o'jewemuwarurun ebapũġayũ wap. Kaxi sopsepap puxim topasopsep o'e—Jesus topa. Iisuat puxim jekabek—Jesus ekabek. Irut cĩcã o'e.

³ Ģebu je Moisés'ũm o'jebapuk, Elias'ũm tak. O'jebapuk ebapũġayũ wap. Jesus eju jekawēn ām o'jebapuk ip. O'jekawēnwēn ip Jesus eju.

⁴ Kawēnwēn epere buje, Pedro o'e Jesus pe:

— Kariwa — io'e. — Xipat ma wuyju ijoce am. Xipat exe bima, xijap ojomōġ ijoce. Pũġ edopam ojomōġ. Wara'at Moisés'ũm dopam ojomōġ, wara'at Elias'ũm dopam — io'e Jesus pe.

⁵ Kabikerereat tak oajēm cekay ip—Jesusyũ kay. Isopsepap osunuy. Ixeyũ dak o'yajuy isopsepan. Deus isopsepap pidasewi o'jekawēn—kabikererereat pidasewi.

— Teku okpot. Ikukpin cĩcãat oxe. Omucokcokap cĩcã okpot. Eya'ōpicũġcũġ cuy epesop ya'ō kay — io'e—Deus o'e. Imēn kawēnwēn o'e Deus. Jesus muwēnuwēn o'e.

⁶ Ijo buje, ebapũġayũ o'jēġ'aecōġcōġ ip. Iparara jĩjã o'e ip Deus kabikerereat pidasewi o'jekawēn puye. ⁷ Jesus pit o'jēġ'aecōġcōġ'iyayũ o'ġucay.

— Epe'āy juy — io'e cebe ip. — Eypararam ģu juy epesop — io'e.

⁸ Jeakaġ ip pima, Jesus ma o'jojojo ip. Ka'ũmġu warara'acayũ o'jojojo ip. O'āy ip. O'kop ip Jesus eju. O'kop ip co'a jejewi. ⁹ Kopkom pima, Jesus o'jekawēn ebapũġayũ eju.

— Ģasũ ģu juy epejojoioiap epeġuwēn warara'acayũ be — io'e cebe ip. — Ģuyjom pit epeyawēġ-muwēnuwēn put, waram wetait puje — io'e—soat waġo o'e.

¹⁰ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayũ e'em, "Koap Elias'ũm omuyku," i? — io'e ebapũġayũ Jesus pe.

Imēnpuye Jesus kawēnuwēn o'e. Elias muwēnuwēn o'e.

¹¹ — Elias'ũm awēġ itaybit ģu buye ip — io'e Jesus. — Elias'ũm co'iat kuy oajēm, soat muxipan am—wajēmap peam imuxipan. Adeayũ aġuymuwarurun itabut am ip Deus kay — io'e Jesus. ¹² — Imēn Elias'ũm co'iat kuy oajēm ma ijoceayũ kay. Ixeyũ bit ixem itaybit ģu o'e—Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ. Warēmtaġ ma ip o'jukuk. Ikērēm cĩcã ip o'jukuk. O'ġudadaibotbon cĩcã ip. Imēn ma ōn tak ipiat osupi'ajojo, xipan ģu ip okuk puye — io'e Jesus—soat waġo o'e.

¹³ Imēn Jesus eju etaybitbin'ukayũ itaybit o'e Jesus ekawēn—João Batista ajēmap ekawēn.

¹⁴ Jesusyũ oajēm adeayũ kay. Iboceat o'jēġ'aecōġcōġ—aġokatkat. O'jēġ'aecōġcōġ Jesus wap.

¹⁵ — Okpot kay etabotaidabotbon cuy, Kariwa — io'e. — Axik opop cebe. Ipiat'ajojom ibiōġbuk kērēat pibun — io'e aġokatkat Jesus pe. — Ade em o'at'at daxa be. Ade em oakōmkōm idibi be — io'e.

¹⁶ — Eweju etaybitbin'ukayũ kay otojot. Okpot otojot. Imēnpit itaybit ģu ip ibiōġbuk kērēat mujēm ām. Iba'ore cebe ip okpot mu'ada am — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Deus kay itabut'ũmayũ eyju! — Jesus o'e. — Soat em wara'at taġ epeyaġuyġuy buye, eyetabut'ũm Deus kay. Soat em ikērēan e'e buye dak. Puġũn oġuy eyxe? Ade koato eyxe oġuy bima dak, kuka eyeabut'ũm ma

epesop okay. Imēnpit ekpot etojot cuy okay ġasū — io'e cebay be. O'tojot.

¹⁸ Ibiōġbuk o'ġukorēm Jesus.

— Ejēm — io'e Jesus ibiōġbuk kērēat pe. O'jēm jekukat xewi—aġokatkat ipot xewi. O'je'ada ġaxīn ma ibiōġbuk kērēat kuġ topibit.

¹⁹ Yaġepūġ ma bima, oajēm ip Jesus kay. Jesus eju etaybitbinayū oajēm.

— Apēnpuye ocewebe ibiōġbuk kērēat mujēm pa'ore? — io'e ip cebe.

²⁰ — Deus kay eyetabutbūt puye — Jesus o'e. — Deus kay eyetabucap yopīt pima, ka'ūmġu iba'ore kuka eywebe. Eyetabucap yopīt pima, mostardada buxim acā okay eyetabucap pima, kuka epe'e co'a be: "Ecenapōn ijocewi. Wara'at ka be eju juy," i. Iġo'a dak o'jenapōn kuka wara'at ka be — io'e cebe ip.

²¹ — Deus a'ōbi'ūm pima bit, o'jēm ġu kuka ip—ibiōġbuk kērēayū. O'jēm ġu kuka ip ikukukayū bewi. Deus kay ġebum pima, wuyju jekōnkōn ġu e'em acā o'jēm ip, Deus eju wuyekawēnwēn'uk pima dak — io'e Jesus.

²² Ġebuje o'je'aweroro Jesusyū Galilēia eipi be.

— Soat waġo ōn — Jesus o'e cebe ip. — Ipi juacayū odujowan ip oaoka pinayū kay. ²³ Okay itakomaayū oaoka ip. Imēnpit ebapūġ kabia kap puje, ōn pit waram ocetait Deus a'ōbi — io'e aweroayū be. Imēn Jesus o'e buye, iġuycūġcūġap kuġ ma acā ip o'e—aweroayū o'e.

²⁴ Cafarnaum ka kay oajēm ip. Israel naxeġebitbit pewi dinheiro bubu'ukayū osodop ibo ka be. Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam ibubum o'e ip.

— Emutaybitbin'ukat dinheiro je'ġūm tu ibubu'ukayū be Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam? — io'e ip Pedro be.

²⁵ — Hm hm — Pedro o'e. — Je'ġūm — io'e.

O'jepit. Dexe. Jesus o'jekawēn Pedro eju.

— Apēn xipat exe, Simão? — io'e. — Abu-bewi ipi kukukayū dinheiro je'jat ip? Jekpotpoyū bewi du? Wara'acayū bewi ġu xe'e? — io'e Pedro be.

²⁶ — Jekpotpoyū bewi ġu—wara'acayū bewi acā — io'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Imēnpuye ipi kukukat ipot-poyū dinheiro je'ġūm ġu ip dinheiro bubu'ukayū be — io'e Jesus. — Imēnpuxim Deus ipot tak dinheiro je'ġūm ġu juy Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū be.

²⁷ — Inaka wuyju dinheiro aġūm cebe ip — Jesus o'e. — Itakomān ġu juy ip wuykay. Eju iodi kay — io'e Pedro be. — Piġa ejoxik cuy idibi be — ie'em. — Axima juy eju'uk piġa bewi koap ma. Axima bi ixik puje, dinheiro'a eyadobuxik axima bi be. Axima bi bewi eyabu juy — io'e.

— Ibo'a eyadujawat dinheiro bubu'ukayū kay Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam—dinheiro'a. Yamuxipanpanayū dei je'e owebewi, ewebewi dak — io'e Jesus Pedro be.

— Hm hm — io'e Pedro.

O'ju. O'yabu. O'yaūm.

¹⁸ Ġaxīn ma oajēm ip—imutaybitbinayū. Oajēm Jesus kay, Pedro cēm awap.

— Abu je'e ya'ōbuyxian wuy'in warara'acat podi ma, Deus xe acesop pima? — io'e ip Jesus pe.

² Imēnpuye Jesus bekicat o'tomuwā jekadi am. Jesusyū bidase cūġ'i osunuy bekicat.

³ — Wara'acat podi ma wuyetabun ibuyxiat pin'ūmat. Bekicat puxim ixē. Iġasū xipacat xeku Deus xe, soat kukan pima ōn. Iboap kay juy ġebum epesop — io'e Jesus cebe ip. — Wara'at taġ jekukum epesop — io'e cebe ip. — Bekicat puxim cuy epesop. Apēn ite bekicat ya'ōbaca pin ġu, imēn tak eyju eya'ōbaca pin ġu juy epesop. Eya'ōbaca pin'ūm pima, xipan epeyeku Deus xe. Eya'ōbaca pin pima, Deus xe ġu epesop, soat kukan pima ōn — io'e Jesus.

⁵ — Eyju xipan bekikit kuġ pima, xipan okuġ tak epesop — io'e Jesus. Ijop bekicat Jesus itabun'isuat puxim. Jesus tieġ Jesus kay itabun'isuat ju'kuk xipan pima, Jesus tak ju'kuk xipan ijo'iat.

⁶ — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūġrūġ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju iodi be eymuakōm — io'e cebe ip. ⁷ — Oġuycūġ cīcā, eyju wara'acat mubu'un pima, okay jetabut am. Okay itabucat ikērēan e'e ip, warara'acat cocom ip pima—ikērēan e'e'ukayū jojom ip pima. Imēnpuye ikērēan e'e'ukayū itabotaidadotbot cīcā jee-dop ip, wara'at osubuyxijo buye.

⁸ — Epeyepere juy ikērēat muġuġēap eybōmbicuk pima bit purut ka. Eybu'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġuġē ġu. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat muġeġēm ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

— Epeyepere juy ikērēat mujurūġrūġap. Eyī'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġujurūġrūġ ġu. Imēn kuka eywebe ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat kay ġu epekuku buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay taokērēat pima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe taokērēat'ūmat ma—daxa epirēm'ūmap pe.

⁹ — Epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyeta'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġēġē ġu, ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn ikērēat muġēġē'ūm pima, eyajēm Deus xe, ikērēat kay ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġta bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

¹⁰ — Eyday'em'um cuy epesop — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Okay itabun'isuayū mubekitkin ġu juy epesop. Ioce eywebe, Deus ekawēn tojtjt'ukayū ixeyū kuġ soat em. Deus ekawēn tojtjt'ukayū jebikuyap taġ cepit put ip Deus kay, cewēju kawēn ām—webay eju—kabi beat eju. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Soat

waḡo ðn. Ijodi ojot ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat taxijo am — Jesus o'e. — Imēnpuye okay itabun'isuayū mubek-itkin ḡu juy epesop — io'e cebe ip.

¹² Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip ḡebuḡe bit.

— Apēn kuka o'e jeðhōyū kukukat, iðhō oitabidao bima? Jeðhō kudadam je'e xeku. 100 be iðhōyū—ovelha. Pūḡ ixeyū'in pit oitabidao bima, kudadam je'e. Co'a koreren taḡ warara'acat kōnkōn pima, je'ju itabidaoat kuda am. 99 beayū bewi je'ju — io'e.

¹³ — Icēmān ðn e'em eywebe, itabidao topibit to-buxik puje, icokcok cīcā ma je'e, jeðhō o'tobuxik puye. Icockok cīcā je'e itabidaoat kuḡ oexe buye.

Itabidao'ūmayū kay icokcokap podi ma je'e itabidaoat kay icokcokap — Jesus o'e cebe ip. ¹⁴ — Jeðhōyū kukukat ibu'u jeðhō be itabidao am. Imēnpuxim Deus ibu'u pūḡ pe ma okay itabun'isuayū be ma wūy ma jedop am jexewi—wuyebay xewi—kabi beat xewi — io'e Jesus.

¹⁵ — Eykitpit ikērēat eywebe e'em pima, epeyekawēn ceweju. Iboap ikērēat muwēnuwēn cuy epesop. Eyaḡuyḡpūḡ ma epeyekawēn eykitpit eju. Eyekawēn kay bima, eyburem epesop—eykitpit, eyju dak — io'e Jesus. ¹⁶ — Eyekawēn kay'ūm pima bit, eyweju epetujowat pūḡ, xepxep eyekawēn co am. Waram cuy epeyekawēn eykitpit eju. Eywejuayū juy imēn e'e'eap ya'ḡjo.

— Ya'ḡjo buje, soat jekawēn put wuyjuyū be: "Aceya'ḡjo soat e'e'eap. Imēn o'e," i. Imēn xepxep ekawēn taḡ, ebapūḡ ekawēn taḡ ḡu xe'e'i. Imēn opop ibararak Deus ekawēntup pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Ixeyū ekawēn kay'ūm pima dak, okay itabucayū mukūyjom cuy eyju, jeawero puje ip. Ixeyū ekawēn kay'ūm pima bit, Judeu'ūmat puxim epejukuk—eykipit epejukuk. Wuywebewi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat puxim epejukuk—cekay'ūmat puxim — io'e cebe ip.

¹⁸ — Icēmān e'em ðn eywebe. Ipi juacat pe, "Deus xe cūḡ ma ekukuap," i ey'e buje, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ma je'e. Ipi juacat pe, "Deus xe cūḡ ḡu ekukuap," i ey'e buje bit, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ḡu je'e Deus xe — Jesus o'e cebe ip.

¹⁹ — Xepxem kawēnwēn pima eyju Deus eju pūḡ taḡ ma, eybikuyap taḡ ma webay je'e eywebeam—kabi beat je'e — io'e cebe ip. ²⁰ — Xexep xe'e, ebapūḡ ma xe'e omubuyxi am jeawerorom pima, ðn tak e'em ixeyū xe — io'e.

²¹ ḡebuḡe Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocexe ibuyxiat — io'e. — Pebūrū em cuy oceḡebu ḡu ikērēat kay? — owebe okitpit ikērēān e'eap kay? 7 em ma du? — io'e Jesus pe.

²² — Ka'ūma — Jesus o'e. — 7 em ḡu ma. Ade em ma—490 em ma — io'e Pedro be.

²³ Pedro ekawēn buye, Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. O'jekawēn iboceayū mutaybitbin.

— Webay ipi kukukat puxim — io'e Jesus. — Kabi beat webay. Imēnpit ipi kukukat puxim. Ipi kukukat

oajēm jekapik'ukayū kay. Kapik'ukayū bewi ceweroaptei bu am, oajēm ipi kukukat.

²⁴ — Koap em kapik'ukayū o'tujot ip jekariwa be.

Ade jījā ceaweroap o'e—mil be dinheiro'a—prata muḡḡḡḡa. ²⁵ Imēnpit ixē kapik'ukayū kaka ḡu dinheiro. Cedinheiro o'e ḡu ceaweroap teida am. Imēnpuye jekariwa ja'ðbi o'ḡuju soat tuk'a beat ūm ām, teida am—itayxi ūm ām, ipotpoyū ūm ām tak.

²⁶ O'jḡḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— "Imēnpuk," io'e jekariwa be. "Oteida ḡuyjom soatei," io'e kapik'ukayū.

²⁷ Kapik'ukayū a'ð buye, cekariwa itabotaidabotbot o'e cekay.

— "Eaweroaptei eḡūm ḡu juy owebe," cekariwa o'e cebe. "Pūḡ em tak ka'ūma," io'e kapik'ukayū pe.

— "Xipat cīcāat ēn," io'e kapik'ukayū.

²⁸ — O'ju. Kapik'ukayū o'ju jebureyū kay—kapik'ukayū kay. Dao ma o'topabijuk jekapik'ukayū. Pūḡ ma ceaweroap 100 dinheiro osunuy. Yopīt ma dinheiro osunuy. O'jat jebure yaḡobu eju.

— ḡebuḡe o'yaḡobuaha.

— "Eaweroap owebe eteida," io'e.

²⁹ O'jḡḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— "Obure!" io'e. "Etabotaidabotbot okay," io'e. "Ōn soat oteida ḡuyjom—weaweroap," io'e jebure be.

³⁰ — Ixe imēnpit: "Ap!" io'e. "ḡaxi ma ðn cekay," io'e.

— "Iba'ore. Dinheiro kuḡ ḡu ðn," io'e.

Imēnpuye ibure daomūnmūnap'a be o'ḡuju.

— "Eaweroap teida buje acā, ecejēm," io'e ibure.

³¹ Warara'acat kapik'ukayū itakoma ip o'e jebure awēḡ cocom pima.

— ḡebuḡe ip jeipi kukukat pe o'ju. Soat o'ḡuwēn ip jeipi kukukat pe — io'e Jesus.

³² — ḡebuḡe kapik'ukayū ekariwa o'tomuwā.

— "Kapik'ukayū," io'e. "Xipat'ūmat," io'e cebe. "Juk ece owebe, 'Imēnpuk. ḡuyjom cuy oteida,' i. Imēnpuye eteida'ūmap kay kuy ḡebum ḡu oce. ³³ Wetabotaidabotbot oḡuy ekay ðn pit. Imēnpuxim ma juy eḡuy ēn tak ebure kay," io'e — io'e Jesus.

³⁴ — Kariwa itakoma jījā o'e kapik'ukayū kay. Imēnpuye o'ḡuju daomūnmūnap'a be ipiat'ajo am.

— "Teida buje acā dak ecejēm," io'e cebe. ³⁵ Eyju dak eyetabotaidabotbot'ūm pima eywaḡoyū kay, ikērēat kay ḡebum puye; imēnpuxim webay dak—kabi beat tak itabotaidabotbot ḡu je'e eykay, ikērēat kay ḡebum puye — io'e Jesus cebe ip.

19 Jekawēn epere buje, Jesus Galiléia eipi bewi o'ju. Jepitpin o'e Jesusyū. Judéia eipi kay oajēm.

Wara'at kadi be ma oeku. Jordāodi wīnābu ma oeku.

² Adeayū o'ju Jesus tomuju. Ade jījā. O'ju ibo ka beayū—iwātaxipiayū Soat o'ḡu'ada. Judéia eipi be o'ḡu'ada Jesus.

³ Fariseuyū oajēm ip cekay waram. Jesus a'ð muwarurunap oju ip.

— Wuyawēwēap taḡ tu wuytayxi epereperem, wuyxe cūḡ'ūmap taḡ jekukum pima xeku? — io'e ip cebe.

4 — Epetupco juy Deus ekawëntup — Jesus o'e cebe ip. — Imën ibodup e'em:

Kuyje soat muğëğë'ukat ağokatkat o'ğugë, ayacat tak. Ixeyü o'ğugë xepxem ma jekuku am, i — io'e Jesus.

5 — Imënpuye Deus o'jekawën cebe ip—ağokatkat pe, ayacat pedak.

Jetayxi bu buje, ağokatkat cëmcëm jebay duk'a bewi, jetayxi eju cucum. Jektop pu buje, ayacat tak jektop eju cucum, i.

Xepxep ma ip. Imënpit püğat puxim ip o'e jewekuğ soat em jewewaju ip cucum puye. Imënpuye eytayxi juy epeyepere ğu. Püğat puxim eyju Deus a'öbi. Deus xe eyju püğ ma — io'e Jesus.

7 — Apëneju Moisés o'e: "Eytayxi eperere pin pima, 'Otayxim ğu ece ğasü bit' iaptup cuy epetup-mubararak. Ğebu je ibodup epetupüm ayacat pe, eperere am," i?

8 — Moisés imën o'e, eybu'u jįjā buye ya'ö dağ jeku am. Kuyje bit imën ğu o'e. Kuyje Deus soat o'ğugë.

9 — Ibocewi e'em öñ eywebe. Ağokatkat jetayxi eperere buje, wara'at pu am pima, ikërë cıcaat muğëğëm. Itayxi koapat jektop eju acā o'jepo. Imën pima, ixë ağokatkat ikërëat muğëğëm itayxi be. Imënpuye ikërëat o'ğubapukpuk ixë ağokatkat — Jesus o'e.

10 — Ibu'u'u ip pima jewewekay, xipat kuka o'jewebumün ğu — io'e ip—Jesus eju etaybitbinayü o'e cebe.

11 Ğebu je Jesus o'jede.

— Soat pe ğu öñ e'em imënpit. Püğpüğ ma iğo ekawën tağ jekukum. Deus ixeyü mubacan'üm pima, iba'ore cebe ip jağepüğ ma jeku am.

12 — Iğo ekawën tağ jewebumünmün ğu ip Deus a'öbi. Deus soat kukanap kay jįjā ip. Imënpuye jewebumünmün ğu ip. Warara'acat pit jewebumünmün ğu ip—ağokatkatyü. Jewebumünmün ğu jekapap pibun; iba'ore cebe ip ayacat mu'ukreğ am. Warara'at tak jewebumünmün ğu püğ ma o'subudakacap pibun; iba'ore cebe dak.

— Imëneju soat pe ğu öñ e'em. Iğo ekawën kayayü be acā öñ e'em. Cekay butayü iğo ekawën tağ cuy jekukum ip — io'e.

13 Ğebu je iboceayü bekitkit o'tojot ip Jesus kay. Bekicat yabi je je jebumöğ am, o'tojot Jesus kay. Bekicat peam kawën am Deus eju, o'tojot ip.

— Bekicat cuy epetojot ğu juy Jesus kay — io'e cewaju etaybitbinayü iboceayü be. Imën iboceayü o'ğukorëm ip.

14 — Äğ jeedot ip bekitkit okay — Jesus pit o'e. — Imubu'un ğu juy okay imudot am. Ixë bekitkit oxë yajëm pin ip. Imënpuxim Deus soat kukanap kabia soat ip yajëm pin oxë—okay itabucayü — io'e. — Imënpuye epeğudot cuy okay — io'e.

15 O'jebumöğ bekitkit abi je je, bekicat peam kawën am Deus pe. O'ju.

16 Püğ em ibubut adeat oajëm Jesus kay.

— Omutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Soat em Deus xe oğuy pin wetait. Apën xipacat oce'e juy, soat em ce xe oğuy am? — io'e.

17 — Apënpuye ecekawën owebe, "Apën xipacat oce'e juy?" i. Püğ acā xipat cıcaat. Deus xeku. Apën wuye'ajoyü'üm'üm pe Moisés o'e iap tağ cuy jekukum ecesop — io'e. — Imën jekukum pime, etait eğuy ce xe soat em.

18 — Ajo a'ö dağ cuy oceku Moisés ekawën'in? — io'e.

— Iğo a'ö dağ — io'e Jesus.

Warara'acat epeyaoka ğu juy, i. Wara'acat tayxi kay ğu juy, i dak. Eybukuruğ ğu juy epesop, i dak. Warara'at awëğ mukërërërën ğu juy epesop, i dak. ¹⁹Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Eyxeat ikukpin epejukuk eywewekap puxim, i dak — io'e Jesus.

20 — Ijop ekawën tağ ojekukuku—soat tağ — io'e. — Ajo dak ğuto oğüğë? — io'e.

21 — Soat tağ oweju jekuku am, ebubut cuy eteida—soat ma. Ibo juy dinheiro tei'üma eğüm tadaibocayü be — io'e. — Imën e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e.

— Ğebu je ejot okay, oweju jekuku am soat em — io'e Jesus.

— Iba'ore — io'e.

22 Iğuycüğ cıca o'e, Jesus ekawën puye, ibubut ade jįjā buye. Tacup o'e jebubun. O'jenapön ixë.

23 Ğebu je Jesus o'jekawën jewewaju etaybitbinayü eju.

— Iba'ore jįjā ibubut adeat öm am Deus xe kabi be — io'e cebe ip. — Ibu'u jįjā ip Deus a'ö kay am, itabut cıca ip jebubut kay buye. ²⁴Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok tağ. Imënpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat öm am Deus xe, kabi be — io'e.

25 Jawağuy muğëğëm o'e ip, iboap co buje.

— Abu jewedaxijo but? — io'e ip.

26 Imënpuye Jesus o'jeak cekay—iboceayü kay.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit soat i'e but — io'e. — Deus pe soat daxijo but — io'e Jesus.

27 — Päm oceju? — Pedro o'e. — Kuy soat ocesuiwat eweju jeku am. Ajo dak ocejat? — io'e.

28 — Icëmän öñ e'em eywebe. Soat wağo öñ — io'e Jesus. — Ipi be wepit puje, iisu e'em soat ma ipi dağ. Xik'i e'em öñ. Israel diwacayü kay ya'ıjojo oce'e.

Wa'öbuyxi jįjāat oce'e. Ajo xipat Deus xe iap oğuwën cebe ip—ajo xipat'üm Deus xe iap tak. Eyju ma dak Israel diwacayü epeyewede—12 beayü diwacayü. Eyju dak xixik'i epesop. Epeğuwën cebe ip ajo xipat Deus xe iap, ajo xipat'üm Deus xe iap tak.

29 — Owebeam soat xewi o'juayü ade jįjā je'jat ip. 100 beat je'jat ip. Jeduk'a bewi o'juayü, jeipi bewi o'juayü dak, jebadipyü xewi o'juayü dak; jewağo xewi o'juayü, jekitpit xewi o'juayü, jebay xewi o'juayü, jexi xewi o'juayü, jekpotpoyü xewi o'juayü, jedaxityü xewi o'juayü—soat ip ade jįjā xipacat je'jat ip. Deus xe dak itait jeedop ip soat em — io'e Jesus. ³⁰— Ade ya'öbuyx-ia'yü'in yopıca'yüm jeedop ip. Ade yopıca'yü'in ya'öbuyx-ia'yüm jeedop ip — io'e Jesus.

20 Deus soat kukan pima, uva'a kuğ jekat peat puxim ixë. Xeku kapikpikayü kudadam o'e, jewebam kapik am. Imën Jesus ekawën o'e jewewajuacat

mutaybit am. Wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e—imēnpuximap ekawēn.

— Ixe uva kuḡ jekat peat o'ju jebuywatwacayū kudadam. Kabia isum o'ju, jekat pe tujowat am — io'e. — O'ju — io'e.

² — “Ḡasū epeju, okat pe obuywat am,” io'e cebe ip—soat pe. “Pūḡ kabia oteida—eyekapikapteim. Okat pe eyepere buje, oteida. Pūḡ isurūḡat'a eyekapikapteim e'em—prata'a,” i.

Imēn o'e cebe ip, iboapteim ibabi daḡ o'e buye—jeka becat pabi daḡ.

— “Xipat,” io'e ip.

Imēnpuye soat o'ju ip ikat pe, ibuywan.

³ — Kabia isusu ma o'ju waram kapikpikayū kuda am. 9 hora bima o'ju. O'tobuxik warara'acayū—xerem ḡu pēnpēnayū.

— Oajēm ka'ūmḡu pēnpēnayū kay. Ceaweroroap pe oajēm—tarekrek muxipanap'a be.

⁴ — “Epeju okat pe. Oteida eywebe eykapikapteim—ajo cūḡ ma iaptei,” io'e cebe ip.

— “Hm hm,” io'e ip. “Ebuywan oceju,”

⁵ Imēnpuye ip o'ju.

— Kariwa waram o'ju. Kaxicuḡ ma waram o'ju. Uvadip kat iwat o'ju. Warara'acayū o'tujowat jekat pe, kapik am.

— Katpujesu warara'acayū o'ḡuju jekat pe, kapik am tak. 3 hora bima o'ḡuju.

⁶ — Katpuje oeku. 5 hora bima, oeku. Warara'acayū o'tobuxik—ka'ūma pēnpēnayū. Ceaweroroap pe ip o'e.

— “Apēnpuye eyju kabia bun kapikpiḡ ḡu?” io'e cebe ip.

⁷ — “O'e ḡu ocewebe buye, oceju ḡu,” io'e ip.

— “Ḡasū bit eyju dak ōn jeymuju. Oteida eywebe,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

Imēnpuye o'tujowat jekat pe, kapik am.

⁸ — Kaxi cēm pima, ixe uvadip kat iwat jedinheiro kukukat o'tomuwa.

— “Kapikpikibiyū etomuwa juy, cekapikapteim ūm ām,” io'e. “Katpuje ajēmibiyū ekapikapteim juy eḡūm cebe koam. Ḡebuje katpujesu ajēmibiyū be juy eḡūm. Ḡebuje kaxicuḡ ajēmibiyū be. Ḡebuje kabia isusu ajēmibiyū be. Kabia isu ajēmibiyū ekapikapteim eḡūm kanomūm,” io'e cebe.

— “Hm hm,” io'e jekariwa be.

⁹ — Katpuje ajēmibiyū o'tomuwa 5 hora be ajēmibiyū. Cekapikapteim o'ḡūm cebe ip, ajēm puje. Pūḡ kabia ekapikapteim o'ḡūm cebe ip. O'jat. O'ju ip.

¹⁰ — Kabia isu ajēmibiyū ekapikapteim o'ḡūm kanomūm. Tūybe ade ocejat ocekapikapteim iān o'e ip. Imēnpit ibitbit ma ip o'jat jedinheiro—jekapikapteim—katpuje ma ajēmibiyū ekapikapteim, kabia isu ajēmibiyū ekapikapteim dak.

¹¹ Imēnpuye uvadip kat iwat kay ip o'e jemāmāmām.

¹² — “Katpuje acā kapikpiḡ o'e ip—wara'acayū. Cūḡ ḡu o'e tei jo'iat kuka ocedei,” io'e ip. Jemāmāmā ip. “Pūḡ hora acā kapikpiḡ o'e ip. Oceju bit kapikpiḡ soat

em ma—kabia isum pima, kaxicuḡ pima dak. Kajepi kuḡ cīcā oceju, kapikpiḡ puye,” io'e ip.

¹³ — “Obure,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmaat pe. “Xipat ōn. Oḡūm ekapikapteim wa'ō daḡ. Cūḡat ōn.

— “Pūḡ kabia ekapikapteim oteida—eyekapikapteim, i'e buje, ēn tak 'Xipat, i'ece owebe,” io'e jemāmāmāmāmaat pe. ¹⁴ “Imēn eywebe oḡūm, katpuje ma ajēmibiyū be dak oḡūm,” io'e. “Teku ekapikapteim,” io'e. “Etujujopit eduk'a kay,” io'e.

¹⁵ — “Etakoma ḡu okay eḡuy, odacup ḡu buye,” io'e cebe. “Wedinheiro ma beku,” io'e. “Ōn būrūku poro teida pin,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmāmaat pe.

¹⁶ — Imēntak — Jesus o'e. — Deus icēmat cīcāat. Ajo xipat cexe iam, ajo xipat ḡu cexe iam kawēnwēn je'e soat pe. Soat ijo'in ma je'e — io'e Jesus. — Imēnpuye ade ya'ōbuyxiayū'in yopīcayūm jeedop ip. Ade yopīcayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e.

¹⁷ Jerusalēm ka kay cucum pima, Jesus jewēju etaybitbinayū jewekay o'tomuwa adeayū parakpewi. O'jekawēn cebe ip.

¹⁸ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalēm ka kay cum wuyju — io'e Jesus. — Soat waḡo ōn. Iboceayū osubamukirik, okay itakomaayū be odujowat am—paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. “Ikērēat kuḡ ēn oceje,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e.

¹⁹ Judeu'ūmayū be odujowat ip — io'e. — Owaywayway jījā je'e ip. Omupokupok ip. Korosa jeje oba mu-paya ip. Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ḡuto ocetait — io'e 12 beayū be.

²⁰ Ḡebuje Zebedeu tayxi oajēm Jesus kay. Je'iyū eju oajēm—aḡokatkayū eju. Ojēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap. Ibikuyap kay o'e Jesus xewi.

²¹ — Ajo-kay ēn? — io'e Jesus cebe.

— O'iyū dak imēn cekay, pūḡ xik'i eba'at kadi, wara'at eba'ūḡat kadi. Imēn ōn cekay, ēn soat kukan puje — io'e. — I juy ece owebe: “Ekawēn taḡ oce'e ewebe,” i — io'e Jesus pe.

²² — Iba'ore — Jesus o'e cebe ip. — Eytaybit pūn'ūma eyju iboap ojujuy oxewi. Apēn owebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim tu eywebe dak ipiatsupi'ajoat ip? — io'e.

— Hm hm — io'e ip. — Ocewebe dak ipiatsupiajoat ip apēn ewebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim — io'e Zebedeu ipotpoyū.

²³ — Ha'a — io'e Jesus. — Apēn owebe ip ipiat o'supi'ajoat iap puxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajoat — io'e cebe ip. — Imēnpit wa'ōbi ḡu jeedop ip oba'at kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Wa'ōbi ḡu jeedop ip oba'ūḡat kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Deus a'ōbi acā ixeyū iboka kaxikxik'i jeedop—Deus o'taēiyū — io'e Jesus.

²⁴ Warara'acat iboam co buje bit, itakoma o'e ip xepxepayū kay—Zebedeu ipotpoyū kay. 10 beayū itakoma o'e ip.

²⁵ Imēnpuye Jesus:

— Epesot cuy okay — io'e cebe ip—soat pe. — Eye-taybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruḡ jebekitkiyū mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em biḡ ma jebekitkiyū mukapikpiḡ'uk ip iam — io'e. — “Oca'ōbuyxi jījā,” i'e'em ip jebekitkit pe soat em.²⁶ Eyju bit ka'ūma. Imēn ḡu juy epeyewekuk. Eyju bit kariwaboḡ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epe-sop. ²⁷ Ya'ōbuyxian pin pima, eybureyū beam tei'ūma epeyekapikpik cuy — io'e Jesus.

²⁸ — Imēntak soat waḡo ḡn — Jesus o'e. — Warara'acat pe obuywat am ḡu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēḡ jeedop ip kabi be, cewebeam oje'ū buye — io'e Jesus.

²⁹ Jericó ka bewi o'ju ip—Jesusyū—adeayū. Jesus to-muju o'ju ip. ³⁰ Xepxepayū oabik e bitako daḡ—ita'ūmayū.

— Jesus ijoma kapkam — adeayū o'e ita'ūmayū be. Ḡebuḡe ya'ōberen o'tomuḡā ip Jesus kay.

— Davi naxeḡebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey — ita'ūmayū o'e Jesus pe.

³¹ — Mūḡ'i juy epesop! — io'e adeayū. O'ḡukoreḡ. Imēnpit biḡ ma o'jewāwā ya'ōberen. — Kariwa! — io'e ma'ḡuto. — Davi naxeḡebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey — io'e ip Jesus pe. ³² O'jecū Jesus.

— Epesot okay — io'e ita'ūmayū be.

O'ju ip cekay—Jesusu kay.

— Ajo-kay eyju oxewi? — io'e cebe ip.

³³ — Ocetadam ece — io'e ip jekariwa be.

— Jetada ḡn — io'e Jesus. ³⁴ — Ita'ūmayū kay wetabo-
taidabotbot — io'e.

Ita o'sutamucay itamudim am.

Iboap e isum ma o'jewetada. O'jecoan ip. Jesus to-muju o'ju ip, o'je'ada buye.

21 Jerusalém ka tēḡ pima Jesusyū, oajēm ip Betfagé ka kay. Co'a bicūḡpe os-unuy—Oliveiradip'a bicūḡpe.

Ibocewi jeweju etaybitbinayū o'ḡuju Jesus. Xepxep o'ḡuju. Wara'at aḡoka kay o'ḡuju.

² — Epeju juy aḡoka kay—wuywapat ka kay — io'e. O'ḡukūyjo.

— Bomaku epeju. Dao ma jumenta epetobuxik. I'it'it eju ma juy epetobuxik — io'e. — Ikirikirik opop ip. Epeḡuwekap cuy.

— Imuwekap puje, epetojot okay jumenta, i'it tak — io'e Jesus xepxepayū be.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetojot cuy.

³ — “Ajo pēnpēn eyju?” i'e'em iboceayū eywebe bima, “Ikuḡ'ūm puye, ocekariva jumenta kay, i'it'it kay dak,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus. — “Ha'a. Epetujowat ḡaxīn ma,” iboceayū je'e eywebe — Jesus o'e. — Okay imujum je'e — Jesus o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁴ Jesus a'ōbi o'ju ip. Jumenta o'tobuxik ip. Ikirikirik os-unuy. O'ḡuwekap ip. I'it'it tak o'ḡuwekap ip.

Jesus kay o'tujuajēm. Jeekabek jumento ukxabi jeje o'jomōḡ ip. Oabik Jesus iekabek ceje jumento ukxabi

jeje. Ade jījā iboceayū jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus wap e daḡ, ya'ōbuyxi cece ip puye.

— Xipat cīcāat Jesus — io'e adeayū—Jesus wap cuibiyū, tomuḡuayū dak. — Davi naxeḡebit teku. Deus kuy imucokcokcoḡ, Deus a'ōbi oajēm teku wuykay buye. Deus ya'ōbuyxi jījā. Idip cīcā — io'e ip ya'ōberen, icokcok cīcā buye.

Jerusalém ka kay oajēm Jesus. Soat Jerusalém wat-wat yaḡuybabi'ūm o'e ip, jetabiba'arēm puye.

— Abu sute? — io'e ip.

— Jesus teku — adeayū o'e cebe ip. Itaybicayū o'e. — Nazaré ka wat teku. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat teku—Galiléia eipi bewiat — io'e ip.

Imēn soat o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'tupmubararak Deus a'ōbi. Imēn juk adi o'jekawēn:

Jerusalém watwat cuy epeḡukūyjo: “Eyukukat omuyku. Jumento ukxabi jeje xik'i omuy—jumenta'it'it ukxabi jeje. Ya'ōdidiat eykukat je'e,” i juy epe'e — i juk o'e—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e.

¹² Oajēm Jesus puca deidada'ukayū kay. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip, puca bubu'ukayū dak. Yabogat'a be osodop ip. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ḡuy'at. Wūn'i! Pukaso deidada'ukayū abik-bikap o'ḡudu'udu. Batku! Yabikbikap o'ḡuy'at Jesus. O'ḡujēm soat ip.

¹³ — Deus ekawēntup e'em:

Oduk'a soat ka daḡwacat oweju kawēnwēnap'am je'e, i'e'em Deus ekawēntup.

Eyju bit Deus tuk'a epeyamuwexat ibukurukat dop-dopap'am Jesus o'e cebe ip.

Imēn o'e Jesus, dinheiro bu am, Deus tuk'a be ajēmjē-mayū muḡuykukum ip puye.

¹⁴ Taokērēayū oajēm Jesus kay. Ita'ūmayū oajēm. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip. Soat o'ḡu'ada Jesus—ita'ūm topibiyū, taokērē topibiyū dak.

¹⁵ — Xipat cīcāat teku — bekicat o'e, Jesus muwēnuwēn o'e. — Davi naxeḡebit teku — i'e'em ip. Idip ma o'jekawēn ip. Paīyū kukukayū bit itakoma o'e ip Jesus kay, Deus eju kawēnwēnap'a be ma bekicat o'jekawēn puye, ade o'ḡu'ada buye dak. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak itakoma o'e.

¹⁶ — Eya'ījojo ḡu du bekikit ekawēn? — io'e ip Jesus pe.

— Hm hm — Jesus o'e. — Oya'ījo ma. Imēn taḡ Deus ekawēntup e'em:

Deus bekikit o'ḡutaybit cedaḡ ma jawēḡmudim am—yopīcat tak, i.

Iboaptup cuk epetupcoco ḡu du? — io'e Jesus. — Iboam eyetaybit — io'e paiyū kukukayū be.

¹⁷ O'ju Jesus Jerusalém ka bewi. Betânia ka kay oajēm. Jexecap ka kay oajēm.

¹⁸ Kabia bima, o'jepit Jerusalém ka be. Jepitpin pima, ire o'e Jesus. ¹⁹ Figueira'ip o'yopcoco, jepitpin pima. E bidase osunuy ibo figueira'ip.

Oajēm yopkay—figueira'ip kay. O'yadobuxik ḡu figueira'a. Ya'ūmḡu figueira'a. Tup acā o'tuptobuxik. Tōh!

— A'a'e ġu ece'e — io'e Jesus figueira'ip pe. — Waram ma dak ka'uma — io'e.

Ġebuje figueira'ip dao ma o'je'ip'e'ũ.

²⁰ Jesus eju etaybitbinayũ yopco buje, yaġuybabi'ũm o'e ip.

— Apēneju dao ma iġo'ip yoporo ġasũ? — io'e ip.

²¹ — Soat em eyetabut okay bima, eyju dak kuka epe'e apēn figueira'ip pe oce iap puxim. Epeyopmupuruk kuka — Jesus o'e cebe ip. — Ka'uma ibo bit. Eywebe dak i'e but ite co'a be: "Wedede ece ijocewi. Aakõm cuy idixidi be," i. Imēn yaakõm, Deus yamuakõm puye, Deus kay eyetabut puye. ²² Deus kay eyetabut pima, epejoojoy epejat, Deus eju kawēnwēn pima dak — io'e Jesus.

²³ Jay. Waram oajēm ip Jerusalēm ka be. Deus eju kawēnwēnap'a be oõm ip. Adeayũ mutaybitbin o'e Jesus yaboġat'a be. Imutaybitbin pima, paĩyũ kukukayũ oajēm, Judeuyũ kukukayũ dak.

— Abu-a'õbi ěn jekukum? Deus a'õbi du? Abu-a'õbi ijop e'eap taġ jekukum ěn? — paĩyũ kukukayũ o'e cebe. Imēn tak Judeuyũ kukukayũ o'e cebe.

²⁴ — Koap cuy eyju ma omukũyjom cuy epe'e apēn oce — Jesus o'e. — Iboap muwēn puje, õn tak ocede eywebe eyetaybit am abu-a'õbi jekukum õn iam.

²⁵ — Abu-a'õbi juk oeku João Batista? Abu-a'õbi juk ocemubatisasan o'e xeku? Deus a'õbi ma du eyxe? Ijodiat a'õbi ġu xe'e eyxe? — io'e Jesus cebe ip.

— Ocetaybit ġu — io'e ip Jesus pe.

Imēn o'jekawēn ip Jesus pe, jeyaġuy daġ.

— Cebe wuy'e buje, "Deus a'õbi," i, "Apēnpuye dak eyetabut ġu João kay?" i kuka o'e wuywebe — io'e ip jewewebe.

— "Ijodiat a'õbi," i wuy'e bima bit, adeayũ itakoma kuka o'e ip wuykay, ixeyũ xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye — io'e ip jewewe be.

Imēneju o'jekawēn ip Jesus pe: — Ocetaybit ġu — io'e ip.

— Kã — io'e. — Abu-a'õbi João Batista oeku iap epeġuwen ġu owebe. Õn tak oġuwēn ġu eywebe abu-a'õbi õn jekukum iap — io'e Jesus.

²⁸ Jesus o'jekawēn tak.

— Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wekawēn kay — Jesus o'e iboceayũ be. Wuymutaybinap ekawēn o'ġuwēn. Uvadip kat iwat muwēnuwēn o'e.

— Ixe uva'a kukat xepxep ipotpoyũ osodop. Koapat pe o'jekawēn: "Okpot," io'e cebe. "Kapiġ cuy ěn ġasũ okat pe."

²⁹ — "Ap!" io'e.

Imēnpit ġũyjom o'jewaġuy: "Kapiġ cuy õn webay beam," i.

Imēnpuye o'ju jebay kat pe kapiġ.

³⁰ — Wara'at pe o'jekawēn—cebay o'jekawēn: "Okpot," io'e wara'at pe. "Kapiġ cuy ġasũ okat pe."

— "Hm hm," io'e. "Kapiġ puk õn. Cum puk õn," io'e jebay be.

Imēnpit o'ju ġu jebay kat pe.

³¹ — Pebicat jebay bikuyap taġ oeku? — Jesus o'e iboceayũ be.

— Koapat ma — io'e ip.

— Cũġ ma epeyekawēn — Jesus o'e. — Yapoayũ ixe koapat puxim ip, iecuġap peam dinheiro bubu'ukayũ dak. Ibuxim ip, João kay itabut puye ip. Deus soat kukan pima, ixeyũ dak Deus xe jeedop ip. Eyju bit ka'uma! João oajēm imuwēn ãm apēn cũġ ma Deus etabun iap. Eyju bit eyetabut ġu cekay. Cekay itabucayũ epejojojo. Imēnpit eyetabut ġu João kay — io'e Jesus. — Ikērēāt kuġ epesop. Imēnpit eyġuycũġ ġu epesop ikērēāt kay—eyetabut'ũmap kay. Deus a'õ kay jekuku pin ġu eyju — Jesus o'e paĩyũ kukukayũ be, Judeuyũ kukukayũ be dak.

³³ Waram tak o'jekawēn Jesus—wuymutaybitbinap ekawēn—imēnpuximap ekawēn. Aġokatkat jekat o'tio-taap muwēnuwēn o'e.

— Aġokatkat uva bune o'subunedaída — io'e Jesus. — Pere ġebujep — Jesus o'e.

— Ġebuje korara o'ġuġē jekat etako daġ. Uvadip koreren o'jomuy. Pere. Uva'abidi muwesoġsoġap tak o'ġuġē jekat pe.

— Ġebuje uvadip wiwimap'a o'yamuy jekat pe—kadaidip wiwiap'a—umat'a. Pere. O'jepere.

— Ġebuje uvadip wiwimayũ o'jomuy jekat pe, uvadip wiwi am bomaku. Uva'a o'yaũm cuy ip ikat iwat pe. Imēn teim ip iũm cuy uvadip iwat pe.

— Ikat iwat wara'at eipi kay o'ju. Iboma omuy wara'at eipi be.

³⁴ — Yabubuap ekaxi ajēm puje, jebuywatwat'ukayũ o'ġuju jekadai'a bu am—pũġpũġ'a jekat peat'a'in.

³⁵ — Oajēm ip uvadip wiwiayũ kay.

— "Ijo'a bum ocesot," io'e ip. "Ikat iwat a'õbi ocesot," io'e ip.

— "Ap!" uvadip wiwiayũ o'e.

Ibu'u ip o'e yaũm ãm. Uvadip wiwiayũ oajēmiayũ o'jat ip. Pũġ ixeyũ'in o'yaoka ip. Poġ. Wara'acayũ ixeyũ'in o'yabuġbuġ ip wita'am. Warara'acayũ ixeyũ'in yaokakam ip. O'jenapõnpõn ip—ikat iwat buywatwat'ukayũ.

³⁶ — Waram ġuto wara'acayũ o'ġuju ixe kadaidip iwat. Jebuywatwat'ukayũ o'ġuju cekay ip—uvadip wiwiayũ kay. Ade o'ġuju.

— Oajēm ip. Uvadip wiwiayũ bit oajēmiayũ o'jat ip. Pũġpũġ o'yaokaka ip. Wara'acayũ o'yaoka ip. Warara'acat o'yabuġbuġ ip. Imēnpuye ibuywatwat'ukayũ o'jepit jekariwa kay—ikat iwat kay.

³⁷ — Imēneju ikat iwat jekpot o'ġuju cekay ip—uvadip wiwiayũ kay. Tũybe ibuxim ip okpot jukuk iãn o'e—ikat iwat o'e. O'ġuju. Jekpot o'ġuju.

³⁸ — Oajēm ipot cekay ip. Ajēmjēm pima, o'jojojo ip.

— "Ga'a," io'e ip jewewebe. "Ayaoka. Ikat iwat ipot tekku. Cebay e'ũ buje, ite ma uvadip iwan je'e. Ayaoka juy. Imēn tip iwacayũm acesop!" io'e ip — io'e Jesus.

³⁹ — Ipot o'jat ip. O'tujowat ip. Ikat etako be o'yaoka ip. Poġ.

⁴⁰ — Ikat iwat waram ajēm puje, apēn je'e jekat peayũ be? — Jesus o'e ya'jjojoayũ be.

⁴¹ — Uvadip wiwiayũ aokam — io'e ip. — Ajēm puje, yaoka. Ipiat supi'ajoat cebe ip, yaoka ip. Wara'acayũ jo-

muy tip wiwi an. Ġebuġe ixeyū uva'a yaūm ip, yarum puġe — io'e ip Jesus pe.

⁴² — Imen e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e, "Ite'a xipat ġu wita'a," i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e, "Ite'a yadip ma," i, i. Uk'a muycemucemat'am o'e, i. Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ġu du? — io'e Jesus cebe ip. Iġo'a Cristo buxim—yamuycemucemat'a.

⁴³ — Juk epetupcoco — io'e Jesus.

— Imēneju Deus soat kukan pima, ixē xē ġu epesop. Ixē bikuyap e'e'ukayū acā ixē xē jeedop ip — io'e Jesus paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

⁴⁴ — Iġo'a jejewi je'at puġe, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iġo'a at puġe, tōm a kuka o'e ip — io'e Jesus. Iboap ekawēn o'ġuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyjoap ojuy.

⁴⁵ Paīyū kukukayū Jesus ekawēn o'ya'ġojo ip, Fariseuyū dak. Ade wuymutaybitbinap ekawēn o'ya'ġojo. Deus ekawēn itaybit o'e ip ixeyū muwēnuwēn o'e iam.

— Jesus ijop ekawēn o'ġuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewewebe.

⁴⁶ Jesus daomūn ojuy o'e ip. Iparara bit o'e ip adeayū buxim. Adeayū xē Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e, ibuye iparara o'e ip Jesus daomūn ām.

22 Waram Jesus o'jekawēn jewējuayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn—imēnpuximap ekawēn. Ipi kukukat muwēnuwēn o'e jewējuayū mutaybit am.

² — Deus wuynomuwā jewekay iap ipi kukukat adeayū o'tomuwā jekpot ewebumūnap epeta kay iap puxim. Ixē ipi kukukat peta o'ġuġē, jekpot o'jewebumūn puyē — io'e Jesus.

³ — Jebuywatwat'ukayū o'tomuwāiyū be o'ġuju tomuwā ām, jekpot epeta beam ip tomuwā ām, puybit o am. O'ju ip. O'tomuwā. Imēnpit o'takoyiyū oajēm ġu ip, taobu'u ip puyē.

⁴ — Wara'acayū o'ġuju ġuto—jebuywatwat'ukayū.

— "I juy epe'e o'tomuwāiyū be: 'Kuy biopak oyao-ka—biopak'it'it tak. Soat ma opop, peta be i'o am. Epesot cuy,' i. 'Ade puybit puyē,' i," ixē o'e—ipi kukuk'ukat o'e jebuywatwat'ukayū be.

O'ju ip.

⁵ — O'tomuwāiyū bit osodot ġu. O'taobu'un ip. Jewaywayway ip o'e. Oajēm ġu ip peta kay. O'ju ip wara'at ka be. Pūġ ixeyū'in kadaidip pe o'ju. Wara'acayū tarekrek mūn'a be o'ju ip. O'ju ġu peta be. Peta iwat ekawēn kay ġu o'e ip.

⁶ — Ġebuġe wararar'acat ixeyū'in ibuywatwat'ukayū o'jat ip. Xipan ġu o'jukuk ip. O'yaoka ip. Oe'ū. Poġ. ⁷ Ipi kukukat itakoma ġjā o'e ibuye. Sorarayū o'ġuju, jemunomuwāyū aokam, aġokaxirixiri kasukamuy'ūm ām.

⁸ — Ġebuġe jebuywatwat'ukayū be o'jekawēn. "Kuy peta opop, okpot jewebumūn puyē. Imēnpit wemuno-

muwāyū xipat'ūmayū. Imēnpuyē ixeyū ajēmap cūġ ġu oxe," io'e.

⁹ — "Epeju juy e daġ, uk'a ukpibubu daġ tak," io'e jebuywatwat'ukayū be. "Wara'acayū epetakoy—e daġayū. Soat cuy epetakoy—epetobuxikiayū," io'e.

— "Hm hm," io'e ip.

¹⁰ O'ju ip. O'takoy. E daġayū o'takoy. Soat pupum ip o'e—o'tobuxikiayū—xipacayū, xipat'ūmayū dak.

— O'tujowat ip jekariwa kay. Imēnpuyē yanopapūn o'e jewebumūnap'a cemudakoyūm.

¹¹ — Ġebuġe jemudakoyayū kay oajēm. Ipi kukukat oajēm, ijo am. Jewebumūnap ekabek kuġ'ūmat o'tobuxik.

¹² — "Apēnpuyē juk eōm, obure?" io'e. "Jewebumūnap ekabek kuġ ġu ēn," io'e cebe.

O'jede ġu, yaġuybabi'ūm o'e buye.

¹³ — "Epesubamūnmūn cuy—ceba, sui dak epesuimūnmūn," io'e ipi kukukat jebikuyap e'e'ukayū be. "Epejoxik cuy kabiokboġ pe, wuy Deus wi," io'e ixē ipi kukukat. "Bomaku aġokatkayū tōtōn jeedop. Tūy dak ip jenūy yeiyei je'e ip ipi bun," io'e — io'e Jesus, o'ya'ġojoiyū be imutaybitbin pima.

¹⁴ — Ade ma o'takoyiyū e'em ip. Pūġpūġ pit o'taēiyū e'em ip—Deus o'taēiyū — io'e Jesus ixeyū be.

Ibūrū ma o'e Jesus ekawēn. Imēn o'jekawēn Jesus ade ma Deus kay o'takoy buye. Imēnpit pūġpūġ acā ip Jesus eju jekukum. Pūġpūġ acā Deus xē.

¹⁵ Fariseuyū o'jeawero ip, Jesus a'ō muwarurun ojuy ip puyē.

— Apēn Jesus ekawēn aġukorēm? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Jewewebe imēn kawēn puġe, Fariseuyū jewēju etaybitbinayū o'ġuju ip Jesus kay. Herodes ebekitkit tak o'ġuju ip. Oajēm soat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip Jesus pe. — Soat em ēn icēmān e'em. Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin. "Iġo du xipat exe?" i'ūmġu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacūġ kadiat cocoap tomuju ġu ēn e'em "Teku xipat," i — io'e ip.

¹⁷ — Cedaġ tu exe dinheiro ūmūm oceju bima Roma ka kukukat peam? — César peam? Ixē wuyedinheiro ojuyjuy cebeam teidadam—César beam. Teida buġe, wuyawēwēap ekawēn taġ ġu kuka ajeku? — io'e ip.

¹⁸ Imēnpit Jesus itaybit ikērēm okuk pin ip iam.

— Apēnpuyē eyju wa'ōmuwarurun ojuy? — io'e. — Omuykukum ojuy eyju — io'e cebe ip. ¹⁹ — Dinheiro isurūġat cuy epetojot owebe—pūġ'a'in—dinheiro'a yaūm Roma ka kukukat peat'a'in — io'e cebe ip. O'yadojot ip dinheiro isurūġat'a—yopīcat'a—prata muġġēat'a.

²⁰ — Abu-biōġbuk ija'a be—dinheiro'a be? — io'e. — Abu-butet tak ija'a be?

²¹ — César biōġbuk, ibutet tak — io'e ip.

— Imēnpuyē iġo'a César pubut'a—dinheiro'a — io'e. — Cemuojujuy epeġūm César be wuyēipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeġūm cemuojujuy — io'e.

²² Iboap ekawēn buye, mūġ ma osodop ip. O'jēm ma ip Jesus xewi. O'yaġuybabi'ūm ip.

— Ya'õmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²³ Ixe kabiam Saduceuyũ oajẽm Jesus kay. Judeuyũ osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje waram ġuto acejetait ġu iãn o'e ip.

²⁴ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e ip Jesus pe. — Moisés juk kuyjeayũ mutaybitbin osunuy:

Iwaġo e'ũ buje, jekitpit jewebumũn cuy jewaġo'ũm tayxibuk eju, itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. I'it'et pima, iwaġo'ũm tieġ ipotpot kuka o'e i'it, i.

— Imẽneju ocetaybit ġu abu-tayxim e'em ixe ayacat iam, waram ce'ũ'ũayũ etait puje — io'e ip cebe. ²⁵ — 6 beayũ osodop ip iwaġo kitpityũ. Iwaġo jewebumũnat o'e. Oe'ũ, jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye pũġ ixeyũ'in o'jewebumũn jewaġo'ũm tayxibuk eju—jewaġo nomujuat. ²⁶ Oe'ũ ixe dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye wara'acat o'jewebumũn itayxibuk eju—pũġ ixeyũ'in. Oe'ũ ixe dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽn o'jewebumũn ip—ikitpiyũ—soat ip. Pũġpũġpũġ ma o'jewebumũn ip itayxibuk eju. Soat oe'ũ ip—pũġpũġpũġ ma.

²⁷ Ibocewi ixe ayacat i'it'et puxe ġu ma ixe dak oe'ũ.

²⁸ Imẽn pima, ajo cãġ ma exe? Abu-tayxim je'e ixe ayacat waram ġuto wuyetait puje? Soat ip o'jewebumũn ixe eju—7 beayũ — io'e ip Jesus pe.

²⁹ — Cedãġ ġu eyju jewaġuyġuy — Jesus o'e. — Tũybe waram acetait ġu iãn eyju. Eyetaybit ġu Deus ekawẽn iam. Deus bacaam tak eyetaybit ġu. Deus warara'acat podi ma jebacaap kuġ iam — Jesus o'e.

³⁰ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ġu ip. Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawẽn tojotjot'ukat co'i — Jesus o'e cebe ip.

³¹ — Imẽntak Deus oe'ũiyũ kukukat ġu—itabẽġayũ kukukat acã. Imẽnpit juk o'jekawẽn ixe: Õn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imẽn Deus cuk o'e. "Itabut ip okay," io'e Deus, waram ġuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ġu itabut Deus kay—itabẽġayũ acã.

— Imẽneju wuyetaybit ce'ũ'ũayũ waram ġuto itabẽġ jeedop ip iam. Wuyetaybit tak Deus ce'ũ'ũayũ kukukat ġu iam, Deus ekawẽntup e'em. Epetupco — io'e Jesus.

³³ Adeayũ iboap co buje, yaġuybabi'ũm o'e ip, imutaybitbinap puye.

³⁴ Fariseuyũ bit Saduceuyũ o'ġuymũġ iap awẽġ co buje, o'jeawero ip Jesus pe. ³⁵ Pũġ ixeyũ'in o'jekawẽn Jesus eju. Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat osunuy xeku. Jesus a'õmuwarurun ojuy xeku.

³⁶ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Pu-ġu Moisés ekawẽn'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am? — io'e Jesus pe.

³⁷ — Iġo ekawẽn:

Deus cuy ikukpin cĩcã epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcã buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum, i.

³⁸ — Imẽn imubararakap opop Deus ekawẽn tup pe. Iġodup kay kũyjobin cĩcãn ma epesop. Iġodup wara'at-

up podi ma — io'e cebe ip. ³⁹ — Wara'at tak ixe ekawẽn'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am.

Imẽn e'em:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i.

⁴⁰ Iġodup pewi soat tup o'jebapuk—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emumutaybitbinaptup, Moisés ekawẽntup tak, soat o'jebapuk iġodup pewi.

⁴¹ Fariseuyũ eawero buje, Jesus o'jekawẽn cebe ip.

⁴² — Abu ipot ixe Cristo? Abu Deus emunaẽ? — Jesus o'e cebe ip.

— Davi naxeġebit xeku — io'e ip.

⁴³ — Apẽnpuye ixe Davi kuyje o'jekawẽn Deus biõġbuk a'õbi: "Cristo okukukat," i? Imẽn o'tup-mubararak kuyje:

Cristo okukat—Deus emunaẽ, i. Deus o'jekawẽn Cristo be, i. "Xik'i. "Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oġuy'ũm," io'e, i. "A'õ kay kũyjobin jeedop ip," io'e, i. "En ixeyũ kukan'ũm pima, oxe ma juy eġuy," io'e, i.

⁴⁵ Davi juk o'e Cristo be—Deus emunaẽ be: "En ma okukukat," io'e. Imẽnpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeġebit acã ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

⁴⁶ Ibocewi ka'ũmġuat o'jede Jesus pe. Cede ba'ore osodop ip Jesus pe. Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

23 Ėbebuje Jesus o'jekawẽn adeayũ be, jeweyu etaybitbinayũ be dak.

² — Fariseuyũ itaybit cĩcã ip Moisés ekawẽn imutaybit am, Moisés ekawẽn itaybitbin'ukayũ dak itaybit. Imutaybitbin cuy ip ja'õbi, itaybit puye Moisés ekawẽn muwẽn ãm — io'e Jesus. ³ — Imẽnpuye soat cuy epe'e ya'õ daġ kũyjobin cuy epeku soat i'e'e iap taġ. Imẽnpit cekukuap taġ ġu juy epeku, Deus kay kũyjobit'ũm ip puye. Deus ekawẽn imutaybitbin ip. Deus a'õ kay bit kũyjobit'ũm — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Ixeyũ e'em warara'acayũ be: "Moisés ekawẽn taġ cuy epeku—soat taġ," i. Imẽnpit soat taġ ġu ixeyũ dak jekukum Moisés ekawẽn taġ — io'e. — Eybuywatwan ġu ip Moisés ekawẽn taġ eyeku am. Pũġ em tak ka'ũma — io'e Jesus.

⁵ — Soan ma e'em ip warara'acat pe jejojoan. Deus ekawẽntupat ekawẽn mubarararaġ ip wara'atup pe. Ibo dup mõġmõġ ip tupmũn pe—tuperenaptup. Iġo mũn pe mõġmõġ ip jedopa'a daġ, jeba daġ tak warara'acat pe tup mũn jojoan. Imẽn ojuy ip ixeyũ kay warara'acat aġuy daġ, "Deus kay cĩcãat teku," i warara'acat pe i'e am.

— Jesay iwaruat kuġ ip jekukum warara'acat muak am jekay. Jesay ukpi mubõġubõġ ip warara'acat pe jejojo an.

⁶ — Petatam pima kariwayayũ nuyap pe abik ojuy ip. Ya'õbuyxiat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be, jebureyũ be jejojo am. ⁷ Icocok cĩcã ip warara'acat "Eya'õbuyxi jĩjã" i'e buje cebe ip, adeayũ etabixe tarekrek pupuap pe. Icocok warara'acat "Omutaybitbin'ukat" i'e buje cebe ip. Imẽn icocok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabut pe.

⁸ — Ikitpitpiyū buximayū eyju bit—soat — io'e Jesus jewejuayū be. — Ōn ma eykukukat. Wara'acat pit ka'ūma. Imēnpuye i'ūmgū juy warara'acayū eywebe, "Ocemutaybitbin'ukat," i, eyju ikitpitpiyū buxim puye — io'e Jesus. ⁹ — Ipi ju bima, "Warara'acat podi ma ya'ōbuyxiat ēn," i'ūmgū juy epe'e. Pūg ma soat podi ma ya'ōbuyxiat—kabi beat acā—wuyebay acā — io'e. ¹⁰ — Warara'acayū "Okukukayū eyju," i'ūmgū juy ip eywebe. Imēn cuy gū ip, ōn acā eykukukat puye. Ōn Deus emunaē — io'e Jesus. ¹¹ — Ya'ōbuyxiat podi ma eyeweweju, eybuywatwat'ukat ma e'em — io'e. ¹² — Ya'ōbuyxi pin'ūmat yoboğ e'em Deus xe — io'e.

¹³ O'jekawēn Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju! Iba'ore warara'acat pe itaybit am ajo xipat Deus xe iam. Xipat Deus xep ekawēn itaybit gū ip. Deus kay kūyjobit gū ip, iboap ekawēn epeğuwēn gū buye. Deus kay eyju kūyjobit gū. Warara'acat mubu'u'un tak eyju Deus xe wuynūyap puxixim—Deus kay wuyjuap puxixim.

(¹⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Itayx-ibuk muğuykukukum eyju, ibubut pu am — io'e. — Ibun ma eyju jewexe kawēnwēn Deus eju, "Teku ya'ōbuyxiat," i'e ojuy eyju warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat eywebe warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.)

¹⁵ — Karem ma ipiat epesupi'ajo, Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak — io'e Jesus. — Soat tağ jekukum eyju wara'acat kudadam. Ikudadam cīcā eyju, imutabun am—Deus kay imutabun am—eye-tabucap puxim imutabun am.

— Imutabun puje, imuwexaxan eyju ikērēat murūğrūğ'ukayūm. Ipiat'ajojoap kay cumayūm ip imuwexaxan eyju. Eybodi ma xipat gū ip — io'e.

¹⁶ — Karem ma ipiat epesupi'ajo. Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Imēn ma warēmtağ ma warara'acat mutaybitbin eyju — Jesus o'e cebe ip. — Warara'acat mutaybitbin eyju: " 'Etaybit icēmān De us eju kawēnwēnap'a omuy iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedağ ma epesop Deus xe eya'ō dağ gū ma'ğū epekuku," i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Wara'at imutaybitbin eyju dak. " 'Etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a be ouro opop iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān ōn e'em ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedağ gū kuka epe'e Deus xe, eya'ō dağ gū epekuku," i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Eyetaybit gū! Ajom xe'e eyetaybit? Ka'ūma ma! Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Ajo yoboğ Deus xe—ceweju kawēnwēnap'a du? Yabeat ouro gū xe'e? Deus eju kawēnwēnap'a yaboğ ma. Ouro xipat Deus eju kawēnwēnap'a be buye — io'e.

¹⁸ — Warēmtağ ma eyju warara'acat mutaybitbin. Warara'acat pe e'em eyju, "Wara'at pe epe'e bima, 'Etaybit icēmān wūnca mupikpikap'a caixa'a opop Deus

eju kawēnwēnap'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cedağ ma epesop Deus xe eya'ō dağ gū ma'ğū epekuku," i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Warara'acat pe e'em eyju dak: "Wara'at pe epe'e bima, 'Etaybit icēmān wuyju wūnca ūmūm paī be imupik am iğo'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cūğ ma kuka epesop Deus xe, eya'ō dağ gū ma'ğū epekuku," i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

¹⁹ — Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju! Abuat gāsū ma ibaca eyxe? Wūnca mupikpikap'a ma du? Ya'a jeje imōğap gū xe'e? Wūnca mupikpikap'a ma yabaca — io'e. — Ajo-mōğ'i buje iat Deus pubut ma e'em. Imēnpuye imōğap bacaap podi ma wūnca mupikpikap'a ma ibaca — io'e Jesus.

²⁰ — Imēneju wuyekawēn tağ cuy ace'e, "Oce'e xe'e Deus eju kawēnwēnap'a be, wūnca mupikpikap'a be," i bima. Imēn ma kawēnwēn pima, wūnca mupikpikap'a muwēnwēn tak wuyju—soat imōğap tak — io'e Jesus.

²¹ — Imēneju warara'acat pe e'em pima: "Apēn etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a oyamuy iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam," i bima, eya'ō dağ cuy epeku. Imēn Deus eju kawēnwēnap'a muwēnuwēn pima, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy buye ibo'a be.

²² — Imēneju warara'acat pe e'em pima: "Apēn etaybit icēmān kabi kake iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam," i bima, eya'ō dağ cuy epeku. Imēn kabi muwēnuwēn pima, Deus abikbikap muwēnuwēn tak, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy jabikbikap ceje xik'i buye — io'e.

²³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju! — i dak o'e cebe ip. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be, pūğat ūm ām eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, erva-doce dak ūmūm, puybit mude'o'onaptup tak ūmūm. Xipat eywebe iboap ūmūm Deus pe. Imēnpit soat Moisés ekawēn kay kūyjobit gū eyju, soat Deus a'ō kay'ūm puye. Soat gū cūğ ma epeğūğē Deus etabun. Deus a'ō kay juy epe'e. Warara'acayū xipan cuy epejukuk. Warara'acayū kay eyetabotaidabotbon cuy. Soan cuy epe'e cūğ ma Deus etabun. Cūğ ma jījā epeğūm puybit mukunukunaptup pewi—yopīcat pewi. Imēnpit soat em epekuku Deus kay kūyjobsū ma — io'e Jesus.

²⁴ — Warara'acayū kukuk'ukayū eyju! — io'e Jesus. — Imēnpit ya'ōpi'ūmat co'iyayū eyju. Tikōnkōnat puxim eyju. Tikōnkōnapti mukapkam teku pağo dağ, ikoēro uk am tikōnkōnapti bewi. Imēnpit camelo uk pin gū tikōnkōnapti bewi — Jesus o'e.

Imēn o'jekawēn Jesus itaybit am ip. Ikoēro yopīcat ūmūmap puxim. Deus xe yoboğ pit warara'acayū xipan ajukuk iap. Imēnpuye camelo Deus xe yoboğat puxim.

²⁵ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — Jesus o'e Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbinayū be dak. Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju. Kopo iokokat puxim

eyju. Kacũg kadi acã eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ũma. Yabi okok cĩcã. Prato buxim eyju dak. Eyokok. Ade bubut epejat. Iparağ epejat warara'acat pubut, ibui bewi ip. Ade eybubut imẽn ibu ibit. Eydacup puye, epejat. Imẽnpuye prato iokokat puxim eyju.

²⁶ — Ya'ĩopi'ũmat puximayũ eyju! Ikẽrẽãn ğu juy epe-sop. Epejat ğu juy wara'acayũ bubut. Eydacum ğu juy epe-sop. Xipan ma epeku — io'e Jesus fariseuyũ be.

²⁷ — Karem ma epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. — Ce'uat topap puxim eyju, ce'ũ'ũayũ dao kuğ ibima. Yarucat'a ika beat'a—wita'a. Yadip'a o'yajojoiyũ xe. Ikũydip ğu iğo'a'a binũn pe, witabikũy be. Ikũykẽrẽ jĩjã badi, ce'uat tao opop puye. Iğẽmat tak — io'e. ²⁸ — Imẽnpuxim badi ma eyju ikẽrẽat kuğ cĩcã, dapxi jĩjãayũ dak eyju. Kacũg kadi bit eyju xipacayũ jo'i — io'e Jesus cebe ip.

²⁹ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. — Eyju Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a. Ixeyũ'ũm'ũm kay ğebum am epeyamuy—Deus xe xipan e'e'ukayũ'ũm'ũm kay. Idir cĩcãat epeğũğẽ — io'e Jesus.

³⁰ — Epekawẽn: "Kuyje ocetait pima, kajuk Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat oceyaoka ğu," i'e'em eyju te'e ma. "Ocedobuyũ'ũm'ũm ekukuap tağ ğu kuka oce-jeku," i dak e'em eyju te'e ma.

³¹ Te'e ma imẽn e'em eyju. Ibpuk e'em soat xe eyju ey-dobuyũ'ũm'ũm naxeğebitbit—o'yaokaiayũ naxeğebit-bit, cekukuap co'i eyju dak jekukum puye.

³² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e cebe ip. — Ikẽrẽat cuy epeğũğẽ eydobuyũ'ũm'ũm co'i ixeyũ ekapikap. Ikẽrẽat co'i juy epeğũğẽ. Eydobuyũ'ũm'ũm ekapikap muğẽğẽ juy epe'e. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ aokaap muğẽğẽ juy epe'e — io'e. — Imẽn cuy epeğẽğẽ kuyjeayũ'ũm'ũm ekapikap epere am — io'e.

³³ — Puybu buxim eyju—wuye'ũap puybu tũypiat puxim, ikẽrẽ jĩjãat kuğayũ eyju buye. Puybu'it'it puxim tak. Iba'ore eywebe ipiat'ajojoap ka bewi eyenapõn ãm — io'e Jesus.

³⁴ — Õn e'em eywebe: Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ oğuju eykay, itaybit cĩcãayũ dak, wekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, i. Pũğpũğ epeyaoka—ixeyũ'in. Wara'acayũ epesubamupaya korosa be, ce'ũ ãm. Wara'acayũ epeğupokupok Deus eju kawẽn-wẽnap'a be. Ixeyũ epeğujẽm soat ka bewi. Wara'at ka kay, wara'at ka kay epeğuju ip — io'e Jesus cebe ip.

³⁵ — Imẽnēju soat ibapuk je'e eywebe. Ipiat'ajojoap pe ibapuk je'e. Eydobuyũ'ũm'ũm ikẽrẽat kuğ'ũmayũ o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Ikẽrẽat o'ğũğẽ ğu Abel'ũm. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip—Baraquias ipot. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima, o'yaoka ip, wũnca mupikapupikap'a xe bima. Eyju eyukpiwat ma soat ixeyũ'ũm'ũm aoka am. Soat ibapuk je'e eywebe ipiat'ajojoap pe — io'e Jesus.

³⁶ — "Eyju ma karem ma ipiat epesupi'ajojo," i õn e'em. Ğasũayũ be ipiat supi'ajojoat Deus—soat supi'ajojoat — io'e Jesus.

³⁷ — Jerusalém ka watwat! — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ aokakam eyju—Deus emumujuyũ. Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eğebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ğu. Eybu'u jĩjã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ğũ oxe — Jesus o'e. ³⁸ — Jeywat õn ağokatkat jeduk'a iwacap puxim — Jesus o'e. ³⁹ — Imẽnpuye icẽmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ğu eyju waram wajẽm'ũm pima. Wajẽm puje: "Deus xipan wuykukat a'õbi yajẽm'ibit jukuk," i epe'e — Jesus o'e.

24 Ğebuje o'jẽm Jesus. Deus eju kawẽnwẽnap'a be-wi o'jẽm—yabogat'a bewi. Ijẽm puje, imutaybit-bin'ukayũ oajẽm Jesus kay.

— Ak'i — io'e ip Jesus pe. — Uk'a yadipat'a ijoceat'a. Eyajo juy — io'e ip. Imẽn ip kawẽnwẽn o'e ade o'yadop ibo ka be buye—Deus tuk'a'ayũ.

² — Soat ma epejojojo ğu du? — io'e Jesus. — Ya'ade opop ijoce. Imẽnpit ya'dop ğu ğuyjom pit — io'e. — Soat' je'aedu. Xepxep'a jewa'atẽğtẽğ ğu je'e—wita'a — io'e Jesus.

³ O'ju Oliveira'a be—co'a be. Xik'i osunuy iboma. Oajẽm ip cekay—Jesus kay. Ceweju etaybitbinayũ oajẽm. Jağepũğ pima, oajẽm ip cekay.

— Puğũn soat'a je'aedu? — io'e ip Jesus pe. — Puğũn je'bapuk? Pãm ãn? Puğũn ajẽm waram? Puğũn Deus ipi ğu'ũm? — io'e ip.

⁴ — Ğuyjomsũm — io'e Jesus. — Koap ma ey-muğuykuku pinayũ jajẽm ip eykay. Kawẽnwẽn jajẽm ip. Epeya'ĩjojo ğu juy iboap ekawẽn. Eyday'em'um epe-sop ixeyũ be eymuğuykukuap puxixim — io'e. ⁵ — Adeayũ omuyku. "Cristo õn ma—Deus emunaẽ," i na-pa ma je'e ip. Warara'acayũ itabun je'e ip. Ixeyũ ade ğuğuykuku — io'e Jesus. ⁶ — Jenopağoğõmp muwẽnuwẽn e'em ip. Yaokakaap epeya'ĩjojo. Ey-pararam ğu juy epe-sop. Imẽn cuy je'bapuk. Imẽnpit soat puk oi'ũm ğu. ⁷ Pũğ eipi watwat nopağoğõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũğ ka watwat nopağoğõm je'e wara'at ka watwat eju. Pũğ ka dağ ipi jexixim. Wara'at ka beayũ iren je'ku ip — Jesus o'e cebe ip. ⁸ — Yopĩt ma ipiat supi'ajojo ip koam—ipi juayũ. I'it-pin'isumapi jo'i ma je'e koam. Ğuyjom pit ipiat supi'ajo jĩjã ma ip — io'e.

⁹ — Ğebuje ipiatpi'ajojoap kay jeydujowat ip. Jeydu-jowat ip eyaokam. Kawẽnwẽn je'e ip eymuwẽnuwẽn: "Ocexe yukpiwan teku. Oe'ũ juy ocexe," i. Soat itakoma je'e eykay—wuyjuyũ, pariwayũ, warara'acayũ. Soat ma ipi juacayũ. Soat eykay ğu jĩjã je'e okay eyetabut puye — io'e Jesus cebe ip—jeweju etaybitbinayũ be.

¹⁰ — Ixe kabia ade ip wuywat. Itabut okayayũ oibu'un okay. Eymuwẽnuwẽn je'e ip eykay itakomayũ be, ipi-at'ajoan eywebe. Eykay'ũm cĩcã je'e ip. ¹¹ Jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ jajẽm ip—ade. Imẽnpuye ade ğuğuykuku ip. Imuğuykuku'ukayũ e'em ip. ¹² Imẽn ikẽrẽat ade e'em iboce.

— Imēneju xipan ġu ip jewekuk. Xipan warara'acat kukap suiwat ip. ¹³ Pūġpūġ okay itabucayū jeedop ip, wajēm puje. Ipiatpi'ajojom ma'ġu ip okay ibu'u'ūm pima, ixeyū idaxijo Deus itakomaayū xewi — io'e Jesus. ¹⁴ — Wawēġ muwēnuwēn je'e ip—Jesus soat kukukat awēġ. Kawēn idipat muwēnuwēn je'e ip. Soat eipi daġ ijop awēġ muwēnuwēn je'e ip—soat eipi watwat itaybit am. Icēmān itaybit ip — io'e Jesus cebe ip. — Imēn soat mu'ūmap kabia jajēm — io'e Jesus cebe ip.

¹⁵ — Imēneju ipararu jījāat epejojo Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be—bodiat'a be—Deus nuynuyap'a be. Daniel'ūm ekawēn taġ epejojo—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taġ. (Eyetaybin cuy epesop ijoptup coco'ukayū!).

¹⁶ — Ipararu jījāat iġo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūġ kay—Judéia eipi watwat — io'e. Imēn kawēnwēn o'e Jesus. Apēn je'bapuk ġuyjom iap muwēnuwēn o'e Jesus, itaybit puye.

¹⁷ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be eybubut pum—yabeat pum — io'e. ¹⁸ — Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyeekabek pum — io'e. — Epejat ġu juy. Dao ma epeyenapōn — io'e Jesus. ¹⁹ — Ixeyū kabia daġ iba'ore jījā je'e yukreġayū enapōn ām, je'it mutinayū enapōn ām tak. ²⁰ "Thi bima ġu juy ocnapōnap, tirem puye, kajuk puye dak," i juy epe'e Deus pe. "Sábado bima ġu dak cuy, jebodoydoyap kabia buye," i — io'e Jesus.

²¹ — Ixeyū kabia daġ soat ipi juayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibiatpi bit ipiat asupi'ajo ġu, Deus pe ipiat mubapuk'isum — io'e. — Waram pit ibiatpi ġu ace-supi'ajo—ixeyū kabia daġ acā — io'e. ²² — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma ma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: "Pūġpūġ kabia ipi watwat supi'ajojo," i'e'em Deus. "Pūġpūġ kabia acā," i'e'em Deus, jemunaēyū daxijo am, ikukpin cīcā cexe buye — io'e.

²³ — Wara'acat je'e eywebe napa ma: "Ak'i! Ġoku Cristo—wuydaxijojo'ukan—Deus emunaē," i. "Ak'i! Ġoku ixē," i dak. Imēn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ²⁴ — Jewexe Deus emunaēhēyū je'bapuk, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Wuymucoatcoanap ġu'babuk ip Deus ebekitkiyū muġuykuku ojuy. Eywebe i'e ba'ore-at ġu'babuk ip imuġuykuku ojuy. ²⁵ Apēn ġuyjom jajēm ip adeayū muġuykuku ojuy iap kuy oġuwēn eywebe. Ġebu'i epe'e wekawēn kay, ixeyū be eymuġuykukuap puxim — io'e. ²⁶ — Ixeyū je'e napa ma: "Ak'i! Teku uk'a'ūmat pe," i. Imēn i'e buje, epeju ġu juy uk'a'ūmat pe. Ixeyū je'e dak napa ma: "Ak'i! Teku ikaba'arēmatka be," i. Imēn i'e buje, eyetabun ġu juy iboap kay — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

²⁷ — Soat waġo ōn. Xiririkxirikiat jesopsom kaxijēmap kadiwi i'acap kadibe. Iboap co'i ōn oajēm. Imēn wajēm puje, soat itaybit je'e ip. Iba'arēm ġu wajēmap je'e. ²⁸ Urupuyū je'awerorom iġēmat kay i'o am. Imēnpuxim Deus jajēm ipiatpi'ajoan ikērēat murūġrūġ'ukayū be — io'e Jesus.

²⁹ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje, kabi beecat muycēmčēmap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasoptayū dak ida'at kabi kadiwi — io'e.

³⁰ — Ġebu je okop ipi kay. Soat tōtōn je'e ip—ipi juacayū—soat ip. Soat waġo ōn. Ojojo ip kabikerereat taġwi kopkom. Wa'ōbacaap kuġ okop, odipap kuġ tak. ³¹ Parasuy jo'iat Deus ġuyde—yoboġat. Jekawēn tojotjot'ukayū ġuju soat taġwi. Cemunaēhēyū ġu'awero ip. Soat taġwi ġu'awero ip—ipi daġwi — io'e Jesus. Imēn Jesus waram jeedocap o'ġuwēn jewēju etaybitbinayū be.

³² — Ġebum cuy epesop wajēmap kay, figueira'ip kay ġebum pima. Figueira'a bikit cēm puje, "Koato ijasun ma," i'e'em eyju, dup cēm pima — io'e. ³³ — Imēnpuxim ipiat'ajoap kabia ajēm pima, "Ġaxīn ma Deus emunaē jajēm," i juy epe'e. Wekawēn puye, eyetaybit epe'e — io'e Jesus. ³⁴ — Ġasūayū'in iboap coco je'ū awap, soat pe wekawēn jebapuġ—soat ma. Ġebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus jewējuacat pe. ³⁵ — Kabi i'ūm, ipi dak; wekawēn pit i'ūm ġu. Wekawēn kayayū bit soat em jeedop — io'e Jesus.

³⁶ — Soat waġo ōn. Waram oajēm ōn. Abu itaybit wajēm ām? Ka'ūma ma itaybit ip wajēm ām. Deus ekawēn tojotjot'ukayū itaybit ġu—kabi beayū. Ōn tak wetaybit ġu. Webay acā itaybit. Ka'ūma ma owiwim pima, oajēm. Imēnpuxim tak Noé kabia be ka'ūma ma owiwim pima muba'atxiri oajēm kuyje — io'e Jesus. ³⁸ — Muba'atxiri ajēm awap, soat ip tikōnkōn'uk osodop. Jekōnkōn'uk ip osodop. Jewebumūnmūn'uk ip osodop. Imēn ma osodop, kobexixi be Noé ōm awap. ³⁹ Itaybit ġu osodop ip ajo je'bapuġ iam. Kobexixi be Noé ōm puje acā, muba'atxiri ajēm puje acā itaybit o'e ip. Itabut ġu ip Noé kay osodop. Imēnpuye muba'atxiri wiwim ġu ip. Imēnpuye dak soat ip oakōm. Wajēm puk pima, imēn ma dak. Ka'ūma ma wajēmap wiwim je'e — io'e Jesus.

⁴⁰ — Wajēmap kabia be xepxep kapikpiġ e'em jekat pe—aġokatkayū. Pūġ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Wara'acat tujowat ġu. ⁴¹ Trigo muġēġēap ka be xepxep trigo muġēġēm e'em—aoyū. Imuġēġēm pima, pūġ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Warara'acat tujowat ġu — io'e. ⁴² — Aġ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eyetaybit ġu buye pujuat kabia eykukukat jajēm iam — io'e Jesus.

⁴³ — Ixima daġ uk'a beat owiwim pima, ibukurukat ajēmap puxim, iōmap puxim; ixet ġu kajuk ixē uk'a beat — io'e Jesus cebe ip. — Imēnpuxim wuyju wuykukukat wiwim'ūm pima, ixē dak imēnpuxim jajēm — io'e Jesus.

⁴⁵ — Kariwa jekapik'ukat kay pimaap, itaybit cīcāat kudadam je'e. Xipacat muġēġē'ukat kudadam je'e. Iġo kapik'ukat warara'acayū kukuk'ukat kariwa a'ōbiat. Irere bima ip, soat em i'axat je'ġūm ip cebe—warara'acayū be—kapik'ukat'ukayū be. Jekat o am awero am ip cebe, icūġ ām je'ġūm. ⁴⁶ Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, iġo kapik'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁷ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. —

"Obubut kukukan cuy ece—soat ma," i je'e cekariwa iġo kapikpik'ukat pe. ⁴⁸ Imēnpit je'ġūm ġu wara'at pe—kapikpik'ukat pe, "O'jekuyan ma wekariwa," i'e'em puye. Ikērēat kuġ xeku. ⁴⁹ Ibureyū mupokupoġ je'e. Tikōnkōn je'e ika'oayū eju. Jekōnkōn tak je'e ceweju ip. ⁵⁰ Jekariwa wiwim ġu xeku. Itaybit ġu je'e pu kabia wekariwa jajēm iam, pu ehora iam tak.

⁵¹ — Iwiwim'ūm pima, je'pit cekariwa. Ipiat supi'ajoat jekapikpik'ukat pe. Jekapikpik'ukat ipiat supi'ajo wuyjuyū muġuykuku'ukayū ipiat supi'ajojoap co'i. Ixeyū tōtōn cīcā ip je'e ipiat'ajojoap ka be. Ipi kuġ puye, tūy yeiyei ip je'e dak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

25 Deus soat kukuanap kabia muwēnuwēn o'e Jesus o'ya'ġojoayū mutaybitbin pima. Imēnpuye wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e itaybit am ip. Imēnpuximap ekawēn muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia ayacayū cucumap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe ayacayū yaypan'isuayū osodop ip—10 beayū. Jewebumūnat kay o'ju ip lamparina kuġ. Jewebumūnat dopabijuk am o'ju ip. ² 5 beayū ixeyū'in yaġuysacayū osodop ip. Warara'acayū 5 beayū yaġuyba'arēmayū osodop — Jesus o'e. ³ — Yaġuyba'arēmayū o'tidujowat ġu ip daxadi—lamparina beapti. O'tidujowat ġu ip timūn'a be. ⁴ Yaġuysacayū acā o'tidujowat daxadi timūn'a be.

⁵ — Ixet pin ip. Etapok'i e'em. Ixet osodop ip—10 beayū. Ixet, ibun jewebumūnat puye. Xet.

⁶ — Iximadakpe iboceayū o'tomuwā 10 beayū be.

— "Ak'!" io'e ip. "Jewebumūnat oajēm," io'e ip. "Epeju cekay, topabijuk am," io'e ip 10 beayū be.

⁷ — O'ġuwurūġ ip. O'kop ip—10 beayū. Lamparina mudipudim osodop ip, imusopusop am.

⁸ — Ġebuje yaġuyba'arēmayū o'jekawēn yaġuysacayū be.

— "O'ti'ūm. Imēnpuye iba'ore ocewebe lamparina musop am. Daxadi epetiūm cuy ocewebe," i ip o'e.

⁹ — "Ap!" yaġuysacayū o'e. "Iba'ore ocewebe tiūm am eywebe. Pūġti ma ocedaxadi. Epeju, ti buam. Dinheiro juy epeġūm warara'acayū be—tideim," io'e ip. O'ju ip, tibu am.

¹⁰ — Jewebumūnat oajēm peta muġēġēat tuk'a kay. Cucum pima ip daxadi bum, oajēm. O'ju jewebumūnat eju yaġuysacayū. O'ju ceweju, kuy buye ip. Oōm ip ceweju.

— Bik. O'tomudip ip xīntabi.

¹¹ — Oajēm ġuyjom. Yaġuyba'arēmayū oajēm. O'tomuwā.

— "Kariwa!" io'e ip. "Xīntabi etomudip'uk ocewebeam," io'e ip.

¹² — "Wetaybit ġu ma eyjum," io'e cebe ip — io'e—Jesus o'e.

Pere. Imēn 10 beayū be kawēnwēnap pi o'jepere Jesus. Apēn ixē jewebumūnat kay 10 beayū oekuku, imēnpuxim wuyju be jekukum, Deus soat kukan pima. Pūġ wuy'in iwiwim je'e Deus soat kukanap kabia bima. Warara'acayū wuy'in iwiwim ġu je'e.

¹³ — Aġ cuy epesop ekariwa jajēmap kay — io'e Jesus iboceayū be. — Eyetaybit ġu buye puju eyekariwa jajēm iam. Ajo hora iam eyetaybit ġu. Ajo kabia iam eyetaybit ġu. Aġ cuy! — io'e cebe ip.

¹⁴ Waram Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap kabia muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia aġokatkat cuap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe cucum o'e wūy ma. Wara'at eipi be cucum o'e. Cucum awap, kapikpik'ukayū o'tomuwā—jebuywatwat'ukayū. Jebubut o'ġūm cebe ip. O'ġūm imuxipanpan am. ¹⁵ Dinheiro'a o'yaūm cebe ip. Ajo-xe imuxipanpan pucat o'yaūm cebe ip. Pūġ ixeyū be 5 mil iat'a o'yaūm. Wara'acat pe 2 mil iat'a o'yaūm. Warara'at pe pūġ mil iat'a o'yaūm—dinheiro'a.

— Ibocewi o'ju wara'at eipi be.

¹⁶ — Ġebuje 5 mil iat'a juk o'yabuiat wara'at dinheiro'a o'yabu—wara'at 5 mil iat'a. Imēnpuye 10 mil iat'a kuġ o'e. ¹⁷ Wara'at ibuywatwat'ukat ijo'i ma o'ġuġē dinheiro'am—ibo 2 mil iat'am. Imēnpuye 4 mil iat'a kuġ o'e. ¹⁸ Yabi beat pit ibo pūġ mil iat'a o'yamōġ ipikūykūy be. O'jokot. Batku. O'yamōġ. Pere.

¹⁹ — Ade xet kap puje, oexe. Cekariwa oexe.

O'jekawēn jekapikpik'ukayū be. Jedinheiro'a muwēnuwēn o'e. ²⁰ Imēnpuye 5 mil iat'a juk o'jat iat dinheiro'a o'yadojot jekariwa be—10 mil iat'a o'yadojot.

— "Juku, Kariwa," io'e. "Ijoce edinheiro'a—5 mil iat'a. Wara'at oyabu—wara'at 5 mil iat'a. Soat ebubut'a. Edinheiro'am ġasū—10 mil iat'a. Wara'at 5 mil oyabu ibo 5 mil iap," io'e jekariwa be — io'e Jesus.

²¹ — "Xīpat," cekariwa o'e cebe. "Xīpacat ēn. Wedinheiro'a muxipanpan cīcā ēn. Yopīt ma o'e. Ēn pit wa'ō daġ imuxipanpan cīcā owebeam.

— "Imēneju ade obubut muxipan ece owebeam," io'e — io'e Jesus.

— "Ġa'a! Peta oġuġē ġasū. Acekōnkōn," io'e cekariwa.

²² — Imēnpuye dak 2 mil iat'a juk o'yabuiat dinheiro'a oyadojot dojot ixē be—jekariwa be. 4 mil iat'a o'yadojot.

— "Juku, Kariwa!" io'e. "Ijoce edinheiro'a—2 mil iat'a. Wara'at'a oyabu—wara'at 2 mil iat'a. Soat edinheiro'am ġasū. 4 mil iat'a oyabu ibo 2 mil iap," io'e cebe — io'e Jesus.

²³ — "Xīpat," cekariwa o'e cebe. "Xīpacat ēn. Wedinheiro'a muxipanpanpan cīcā ēn. Yopīt ma o'e. Wa'ō daġ imuxipanpanpan cīcā eġuy owebeam.

— "Imēneju ade bubut cuy eġuxipan owebeam," io'e — io'e Jesus.

— "Ġa'a! Peta oġuġē ġasū. Acekōnkōn," io'e cekariwa.

²⁴ — Ġebuje pūġ mil iat o'yabuiat o'jekawēn ixē be—jekariwa be.

— "Kariwa!" io'e. "Kuy juk wetaybit edacup iam—warara'at ekat pewi ejat iam—etiotata'ūmap kat pewi," i napa ma o'e cebe. "Kuy juk wetaybit ekapikap'ūmat pewiata etabu iam," i napa ma o'e dak.

²⁵ "Oparara ebuxim ibuye. Edinheiro'a oyamōġ

ipikũykũy be—mil iat'a. Juku," io'e. "Edin-heiro'am—ebubut'am."

²⁶ — "Ibu'u'uat ěn," cekariwa o'e. "Ikěrěat kuĝ ěn. Etaybit tu warara'at ekat pewi ojat iam?

Wekapikap'umat pewiata otabu iam etaybit tu? ²⁷ Iměn etaybit pima, wedinheiro'a eyaũm cuy dinheiro'a muxipanpan'ukat pe wara'at dinheiro'a bu am owebeam," io'e. "Wepit puje, eyaũm kuka owebe," io'e.

²⁸ — "Dinheiro'a juy epeyabu cebewi—pũĝ mil iat'a," cekariwa o'e warara'acayũ be. "Epeyaũm cuy wara'at pe—10 mil iat'a kuĝat pe," io'e kapikpikayũ be. ²⁹ "Iměn ma. Adeat kukat pe wara'at je'ĝũm ip. Iměnpuye ade jĩjã ikuĝ e'em. Iměnpit yopĩcat kukat xewi ixe yopĩcat je'jat ip," io'e cekariwa. ³⁰ "Ite ibu'u'uat tak epejoxik cuy kabiokboĝat ka be—tõtõnap ka be—tũy yeiyeiat ka be," io'e cekariwa — io'e Jesus. Iměn Jesus soat o'e iboceayũ imutaybit am. Cekariwa dinheiro muxipatpan cĩcãayũ o'ju ip peta be ceweju. Iměnpuxim Deus a'õ kayayũ jeedop ip Deus xe soat em. Ipiikũykũy be cekariwa dinheiro mõĝat pit o'joxik ip kabiokboĝat ka be. Iměnpuxim Deus ipiat supi'ajoat ja'õ kayũmayũ be. Iměn Jesus imutaybitbin o'e.

³¹ Jesus o'jekawěn waram iboceacat pe.

— Soat waĝo õn. Odipap kuĝ wajěm puje, soat kukan oce'e. Deus ekawěn tojtjot'ukayũ jajěm ip oweju. Jay. Ajo xipat Deus xe iap oceĝuwěn, ajo xipat ĝu iap tak.

³² — Ipi juacayũ je'awero owap. Apěn ovelha kukuk'ukat ovelhayũ o'taě bodeyũ bewi, iměnpuxim õn tak ipi juacayũ bewi wa'õ kayayũ otaě—kũyjobit-bicayũ. Kacũĝcũĝ'i jeedop ip oba'at kadi. Kũyjobit-bit'ũmayũ bit oba'ũĝ kadi kacũĝcũĝ'i jeedop ip.

³⁴ — Cũĝ'i buje, ocekawěn oba'at kadiayũ be.

— "Deus kuy eymucokcok cĩcã. Webay kay juy epe-sot! Eyka be juy epeõm—kuy osukamuxipaniap ka be. Deus kuy ipi muĝĕĝĕm pima, cuk eyka muĝĕ dak," ioce'e cebe ip. ³⁵ "Epeõm! Xipan cĩcã juk adi eyju okuk. Ore bima, puybit cuk adi epeĝũm owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiũm owebe. Oka be'ũm pima, xipan cuk adi eyju okuk eyduk'a be. ³⁶ Ka'ũmĝu wekamixa bima, kamixa juk epeĝũm owebe. Owãtaxipi bima, epajěm obuywat am. Õn daomũnmũnap'a be bima, epajěm okay," ioce'e cebe ip.

³⁷ — "Kariwa!" Deus xe cũĝ cĩcãayũ e'em. "Ere jekukum ejojo ĝu oceju. Puybit cuk oceĝũm ĝu owebe. Ebipuruĝ jekukum tak ejojo ĝu oceju. Idibi juk ocetiũm ĝu owebe," i'e'em ip. ³⁸ "Ewãtaxipi ĝu ejojo oceju. Cuk ocajěm ĝu ekay ebuywat am, ěn daomũnmũnap'a be bima," i. "Eduk'a'e'ũma jekukum ejojo ĝu oceju. Oceju ĝu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Kamixa dak cuk oceĝũm ĝu owebe," i'e'em ip.

⁴⁰ — "Owebe epeĝũm ĝu," ioce'e cebe ip. "Iměnpit webekitkit pe epeĝũmiap owebe epeĝũmiap puxim. Omubuyxin cĩcã webekitkit. Yopĩt ma ip ipi juacat etabun. Iměnpit ixeyũ be epeĝũmiap, owebe epeĝũmiap puxim ma," ioce'e. — Soat kukan oce'e — io'e.

⁴¹ — Ğebu je õn e'em cebe ip—oba'ũĝ kadiayũ be. "Deus xe ikěrěat mujurũĝrũĝ'ukayũ eyju. Iměnpuye Deus jajěm eykay ipiat'ajoan eywebe. Epeyenapõn cuy oxewi. Ipiatpi'ajojoap pe soat em epesop—daxaboĝ pe—ibiõĝbuk kĕrĕayũ kukukat ka be. Deus o'ĝuĝĕ ibiõĝbuk kĕrĕayũ kukukat kam—ixe ekawěn tojtjot'ukayũ kam tak," ioce'e — io'e Jesus. ⁴² — "Xipan ĝu juk adi okuk epesop. Ore bima, puybit cuk adi epeĝũm ĝu owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiũm ĝu owebe. ⁴³ Oka be'ũm pima, xipat ĝu juk adi eyju okuk eyduk'a be. Ka'ũmĝu wekamixa bima, kamixa juk adi epeĝũm ĝu owebe. Owãtaxipi bima, kuy obuywatwan ĝu epesop. Õn daomũnmũnap'a be bima, epajěm ĝu okay," ioce'e cebe ip — Jesus o'e.

⁴⁴ — "Kariwa!" Deus xe ikěrěat mujurũĝrũĝ'ukayũ e'em. "Ere jekukum ejojo ĝu oceju. Iměnpuye puybit cuk oceĝũm ĝu owebe. Ebipuruĝ jekukum ejojo ĝu oceju. Iměnpuye idibi juk ocetiũm ĝu owebe. Ewãtaxipi ĝu ejojo oceju. Iměnpuye juk ocajěm ĝu ekay ebuywat am. Òn daomũnmũnap'a be ĝu eĝuy. Iměnpuye juk ocajěm ĝu ekay," i. "Eduk'a'e'ũma jekukum ejojo ĝu oceju. Iměnpuye oceju ĝu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Ejojo ĝu oceju, ekamixa'ũm pima. Iměnpuye kamixa juk oceĝũm ĝu owebe," i'e'em ip.

⁴⁵ — "Webekitkit pe ĝu epeĝũm iap, owebe ĝu epeĝũm iap puxim," ioce'e cebe ip. "Ipi juacat etabun webekitkit yopĩt ma. Iměnpit ixeyũ be ĝu epeĝũm iap, owebe ĝu epeĝũm iap puxim," ioce'e—soat kukan oce'e — Jesus o'e. ⁴⁶ — Iměntak ixeyũ je'ju ipiatpi'ajojoap pe jedop am — io'e Jesus. — Deus xe cũĝ cĩcãayũ acã jeedop ip Deus tĕĝ ma—itait jeedop ip soat em Deus xe — io'e Jesus jeweuayũ be.

26 Wuymutaybinap ekawěn mutaybitbin epere buje, Jesus o'jekawěn jeweuacat pe.

² — Eytaybit xepxep xet kap puje, Pãscóa epeta jajěm iam. Ijop Pãscóa bima, ijoceat odujowat okay itakomaayũ kay obamupaya am. Korosa be oba mupaya ip. Waoka ip — io'e Jesus—soat waĝo o'e.

³ Ğebu je paĩyũ kukukayũ o'jeawero ip uka yaboĝ cĩcãat'a be—ibuyxi jĩjãat tuk'a be—Caifás tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ dak o'jeawerowero. ⁴ O'jewaĝuyda soat ip. Jesus daomũnũnap muwěnuwěn o'e ip. Apěn oce'e iam kawěnuwěn o'e jewewebe. Yaoka ojuy ip iba'arĕm.

⁵ — Pãscóa bima bit Jesus ataomũn ĝu, adeayũ be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewe be.

Ixe Pãscóa epeta bima Judeuyũ pão'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuaaptõmtĕm'ũmat'a. Ijop epeta muĝĕĝĕm pima, apěn Deus wuye'ajoyũ'ũm'ũm o'ĝu-jĕm Egito eipi bewi iap kay ĝebum'uk ip osodop.

⁶ Ierep tũibit tuk'a be ayacat oajěm—Simão duk'a be. Jesus xik'i o'e jekõnkõn jeweu itaybitbinayũ xe. Tide'oati kuĝ oajěm Jesus kay. Jesus'a abi be o'timõĝ Betânia ka be. O'timõĝ timũn'a bewi—wita'a muĝĕĝĕ'a bewi—alabastro'a muĝĕĝĕ'a bewi. Tideiboĝ cĩcã ixedi tide'oati. ⁸ Iměnpuye itakoma ip o'e ayacat kay Jesus eju etaybitbinayũ.

— Te'e ma iğodi tide'oati mu'üm teku — io'e ip. ⁹ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboğ o'jat! Ade kuka juk dinheiro isurūğat o'jat prata muğēğē. Tadaybotbocayū be kuka juk dinheiro o'ğūm — io'e ip. ¹⁰ Jesus itaybit apēn kawēnwēn ip iam. Imēnpuye o'jekawēn cebe ip.

— Ite mukorēmrmēm ġu bit cuy epe'e — io'e cebe ip. — Xipacan ma teku o'e owebe. Apēnpuye eyetakoma ite kay? Eyetakoma ġu juy epesop cekay — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Tadaybotbocayū soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyū buywan put eywebe. Ōn pit soat em ġu oğuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ¹² — Ite ayacat ojebit o'ğude'on, oje'ū ġu buk ma'ğū. Wetabēğ pima ma kuy omude'on witabikūy be omōğ awap — io'e. ¹³ — Okay itabucayū ijop ekawēn ġuwēnuwēn soat kaka dağ—kawēn idipat. Apēn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwēnuwēn tak ip soat kaka dağ. Soat ka watwat ġebum je'e apēn ixē o'e iap kay. Ğebum cuy epsop iboap kay — io'e cebe ip.

¹⁴ Ğebuje Judas Iscariotes oajēm paīyū kukukayū kay. Pūğ 12 beayū'in ixē Judas osunuy. ¹⁵ Ixē o'jekawēn paīyū kukukayū be.

— Pebūrū epeteida owebe Jesusūmap teim? — Judas o'e.

— 30 be prata'a — io'e ip.

— Xipat — Judas o'e.

O'yaūm ip. ¹⁶ Imēnpuye Judas oeku:

— Pu kabia Jesus puap kabia? — io'e jewebe ma. Imēn oekuku kudadam.

Ğebuje bit ma ağū Judas oeku Jesus pu ojuy itakomaayū be iūm ām.

¹⁷ Oajēm ip Jesus kay—12 beayū. Páscoa epeta osunuy. Iboap epetam Judeuyū pāo'a o'o'uk—yamyuhuhuaptomtēm'ūmat'a. Ovelha dak aokaka'uk osodop ip Páscoa epeta bima—koapat kabia bima.

— Poce ovelha ocejoyoy peta ajēm pima? — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Epeju juy okay itabucat pe—ağokatkat pe — io'e. — Jerusalém ka be xeku omuy. I juy epe'e cebe: " 'Omuyku eduk'a kay,' wuymutaybitbin'ukat o'e owebe. 'Páscoa be i'o am omuyku, oweju etaybitbin'ukayū dak,' io'e ewebe," i. " 'On oje'ū ġasū,' io'e dak ewebe," i dak. Imēn cuy epe'e cebe — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

¹⁹ — Hm hm — io'e ip.

O'ju ip Jerusalém ka be.

Oajēm. Jesus kay itabucat tuk'a oōm. Apēn cuk ixē o'e, Jesus kay itabucat pe o'e ip—soat ma. Iğo'a be ovelha o'joyoy ip peta ajēm pima. Soat muxipanpan o'e ip peta beam.

²⁰ Katpuje ma Jesus oajēm. Oabik mesa koreren 12 beayū eju. O'jekōnkōn ip iğo'a be. ²¹ Jekōnkōn pima ip, o'jekawēn 12 beayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe. Pūğ ey'in jekawēn okay itakomaayū be. Poce oğuyiap ġuwēn ixeyū be, odobuxik am. Imēn oūm epe'e okay itakomaayū be waoka am — io'e cebe ip.

²² Iğuycūğcūğ cīcā ip o'e.

— Kariwa! Ōn xe'e? — io'e'e ip pūğpūğpūğ.

²³ — Oweju pāo'a mudirem pūğ pe ma prato be cekōnkōnat okay itakomaayū be oūm waoka am.

²⁴ Soat wağo ōn. Apēn oje'ū iap tup tağ oje'ū—Deus ekawēntup tağ — io'e Jesus. — Karem ġu ipiat supi'ajo oūmat pit. Xipat kuka adi a'ğū ixē bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²⁵ — Omutaybitbin'ukat! — Judas o'e—itakomaayū be Jesusūmat o'e. — Ōn tu jeūm itakomaayū be?

— Hm hm. Ēn ma — io'e Jesus jeūmat pe.

²⁶ Jekōnkōn ip pima, Jesus pāo'a o'yabu.

— Bay! Xipat ēn — io'e Deus pe. — Ocexat'am eyaūm ocewebe — io'e.

O'yamuweka. O'yaūm jeweju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e Jesus. — Epeya'o. Ijop'a ojebit — io'e cebe ip. — Pāo'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²⁷ Uva'abidi dak o'timōğ tikōnkōnap pe.

— Bay! Xipat ēn — io'e Deus pe. — Ocexati etiūm ocewebe — io'e.

O'tiūm cebe ip.

— Juku — io'e. — Ijopti juy epetikōn—soat eyju juy epetikōn — io'e 12 beayū be.

²⁸ — We'ū buje jedoyekereren oce "Adeayū bewi ikērēat oju'uk," io'e Deus puye. Imēnpuye Deus ijop kērēat kay ġebum ġu. Adeayū ġuisun Deus ekawēn iisuat xe. Cūğ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁹ — Waram ġu otikōn uva'abidi soat ipi watwat webay a'ğ kay kūyjobit'ūm pima. Soat ipi watwat ya'ğ kaykūyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus.

³⁰ Jekōn puje, jebibododon ip o'e Deus kay. O'ju ip.

Oajēm ip—soat ip. Co'a kay oajēm—Oliveiradip'a kay. Jay. Jesus o'jekawēn cebe ip—jewejuayū be. Xīğxīğ pima co'a jeje, Jesus o'jekawēn.

³¹ — Ijop exima eyju operem — io'e. — Epeyenapōn okay itakomaayū buxixim. Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn:

Ovelha kukuk'ukat oyaoka, i. Soat ip jepōğpōğ iōhōyū, i.

Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e.

Imēn kawēnwēn o'e Jesus jeweju etaybitbinayū kukukat puye. Imēnpuxim ovelha kukukat Jesus puxim. Jesus eju etaybitbinayū ovelha buxim kuka ip. Ovelha jepōğpōğ ip jekukukat'ūm pima. Jesus etaybitbinayū jepōğpōğ kuka ip, Jesus e'ū buje.

³² — Imēnpit we'ūap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e Jesus cebe ip.

³³ — Soat ip jepere—ebureyū. Ekay itakomaayū buxixim iparara buye, ip jepere. Ōn pit jepere ġu. Pūğ em tak ka'ūma — Pedro o'e.

³⁴ — Tapu, icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma "Obure ġu teku," i napa ma ece'e ebapūğ em — io'e. — Sapokay ede awap "Obure ġu teku," i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³⁵ — Oce ġu ma buk, "Obure ġu teku," i, eweju waokaap puxim — io'e Pedro. Soat cewejuayū imēn o'e'e.

³⁶ Ğebuje Jesusyũ o'ju kadaihiaptip kay—Ğetsẽmani ka kay.

— Jocebuku epabikbik — io'e jewējuayũ be. — Bomaku buk õn cum, Deus eju jekawẽn ãm — io'e cebe ip.

Oabik ip.

³⁷ Pedro o'tujowat, Zebedeu ipotpoyũ dak. Ebpug o'tujowat. Iğuycũğ cĩcã Jesus o'e.

³⁸ — Oğuycũğap pibun je'ũmat co'i õn — io'e ebapũğayũ be. — Epabik — io'e. — Ağ cuy epesop — io'e. — Oweju epeyeak cuy.

³⁹ Bosusu o'ju, jebay eju jekawẽn ãm. O'jepo ipi ju jeğuycũğap pibun.

— Bay! — io'e. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'õbi bit we'ũ pin ğu. Ğn ebikuy bima bit oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴⁰ Aripit. O'jepit. Oajẽm ebapũğayũ kay. Ixet ip osodop.

— Pedro — io'e Jesus. — Eywebe iba'ore du eyğuy pũğ hora ma oweju jeak am? ⁴¹ Ağ cuy epesop! — io'e cebe ip — ebapũğayũ be. — Xen ğu juy epesop. Deus eju juy epeyekawẽn eywebe ikẽreat mujurũğap puxim—eywebe Satanas a'õ kay kũyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjã ikẽreat muğẽ ãm. Imẽnpit ikẽreat epeğugẽ eya'õbaca'ũm puye. Imẽneju Deus eju juy epeyekawẽn, ixex a'õbacaap kuğ eyeku am — io'e Pedro be.

⁴² O'ju waram.

— Bay! — io'e waram Deus pe. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, ip owebe ipiat'ajoap puxim. Ğn ebikuy bima bit, oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴³ Aripit. Jesus waram o'jepit ebapũğayũ kay. Ixet ma'ğtuto ip osodop. Itaxeebaca o'e ip, xet pibun.

⁴⁴ Waram o'ju jebay kay, jekawẽn ãm. Kuyat ekawẽn puxim waram o'jekawẽn Deus eju.

⁴⁵ Aripit. O'jepit ebapũğayũ kay.

— Eyxet mabuk ğu du? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk ğu du eyju? — io'e. — Soat wağõ õn. We'ũap kabia kay õn ajẽm — io'e. — Ğasũ okay itakomaayũ oũm ip ikẽreat mujurũğrũğ'ukayũ be waoka am.

⁴⁶ Epe'ãy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Itakomaayũ be oũmat omuyku. Ğã'ã okay itakomaayũ atopabijuk — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus kay Judas oajẽm. Kawẽnwẽn pima, oajẽm. 12 beayũ'in osunuy Judas. Jesus eju jekuku'uk osunuy. Ade oajẽm ip—paja kukuğayũ, jeba'ip kukuğayũ dak. Oajẽm ip, Jesus kudadam Judeuyũ kukukayũ a'õbi, paĩyũ kukukayũ a'õbi dak.

⁴⁸ — Oyağobukõn'ibit cuy epejat. Ixe Jesus — Judas juk o'e cebe ip—Jesusũm cekay itakomaayũ beiat.

— Ocejat cuy — i juk o'e ip—Judas ejuayũ.

⁴⁹ Isum yajẽm:

— Wuykat, omutaybitbin'ukat! — Judas o'e Jesus pe. O'yağobukõn.

⁵⁰ — Obure — io'e Jesus. — Apẽn ãn e'em iap, ğasũ ma juy ece — io'e. Oajẽm ip Jesus xe, ibu am. ⁵¹ Imẽnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. O'suğuybu'uk pajam paĩyũ kukukat ebekit ğuybu ikibi.

⁵² — Paja ejomõğ cuy iyuk pe — Jesus o'e. — Pajam wara'at o'yaokaiat ixex dak pajam yaoka ip — io'e Jesus.

⁵³ — Òn cekay bima, webay 12 mil beat o'ğuju kuka—jakawẽn tojotjot'ukayũ. Ğaxĩn ma kuka o'ğuju okay itakomaayũ buxim — io'e jewējuacat pe. ⁵⁴ — Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ ajẽm puje bit, iba'ore kuka o'e owebe we'ũ ãm Deus a'õ dağ pit. Imẽn put ma owebe—we'ũ but ma — io'e Jesus.

⁵⁵ Ixe ehora bima, Jesus o'jekawẽn yajẽmibiyũ be—adeayũ be.

— Ade kabia juk adi oğuy Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Imukũyjojom cuk adi oğuy. Eyju bit odaomũn iğõ'a be ğu bit. Eyju dak epesot odaomũn ãm paja kukuğ, eyba'ip kukuğ tak, ibukurukat taomũğap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ğu on pit! — io'e cebe ip.

⁵⁶ — Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawẽntup apẽn ip odaomũniaptup — io'e. — "Ibukurukat taomũğap puxim ixex taomũn ip," i'e'em iğõdup — io'e. — Imẽn ma odaomũn ip ğasũ dak — io'e Jesus. Soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitinayũ. Soat ip o'watwat.

⁵⁷ O'jacayũ o'tujowat ip. Jesus o'tujowat ip Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Iboceayũ juk o'jeawero ip Caifás tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ o'jeawero ip, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. ⁵⁸ Pedro bit Jesus nomuju o'ju. Wũy ma o'ju. Paĩyũ kukukat tuk'a naxĩnõm pe oajẽm. Oabik sorarayũ parakpe. Oabik, ijo am—apẽn je'bapuk Jesus pe iap co am.

⁵⁹ Paĩyũ kukukayũ o'jeawero ip, yawẽğ mukẽrẽrẽn'ukayũ kudadam, pũğ tağ ma Jesus muy-muy am, Jesus aokam dapxi a'õ nomuju. Soat o'jeawero ip—paĩyũ kukukayũ, Judeuyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak—soat o'jeaweroiyũ.

⁶⁰ Oajẽm ip je'aweroayũ kay. Ade oajẽm—yawẽğ mukẽrẽrẽn'ukayũ. Imẽnpit iba'ore o'e Jesus awẽğ mukẽrẽ ãm. ⁶¹ Xepxep oajẽm ğebuje bit—wuy-muğuykuku'ukayũ.

— Ite ağokatkat o'e: "Deus eju ekawẽnwẽnap'a oya-muy'ũm put—yaboğat'a. Imẽnpit oyamuy put waram ebapũğ kabiam," i — io'e xepxepayũ—dapxiyũ.

⁶² Imẽnpuye paĩyũ kukukat ma o'ãy, jekawẽn ãm.

— Apenpuye ecede ğu awẽğ mukẽrẽnayũ be? — io'e. — Icẽm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶³ Jesus mũğ ma osunuy.

— Deus emunaẽ ãn pima, eğuwẽn cuy ocewebe — koapat paĩyũ kukukat o'e Jesus pe. — Deus a'õbi—soat em itaicat a'õbi eğuwẽn cuy. Deus emunaẽ ãn tu? Deus ipot tu ãn? — io'e.

⁶⁴ — Hm hm. Ixe ipot ma õn — io'e. — Soat wağõ õn. Ğuyjom ojojom epe'e. Xik'i oğuy Deus xe iba'at kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'õbacaat. Cexe õn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixex eju. Ğuyjom ijodi waram ojet. Kabikerereat tağwi okop — io'e Jesus.

⁶⁵ Imẽneju jeekabek o'ğuwek paĩyũ kukukat, jetakoma pibun.

— Deus muymuy teku — i napa ma o'e.

Jesus muwēnuwēn o'e.

— Epeyaŕiŕjojo kuy ixē ekawēn. Wara'acayū ġu ajoku-dada Jesus awēġ mukērērēn ām — io'e cebe ip—o'je'awereroiayū be. ⁶⁶ — Ajo cūġ ma eyxe? Apēn tak ace'e Jesus pe? — io'e cebe ip.

— Ikērēat kuġ teku Deus xe — i napa ma o'e ip—ibimāmāyū ekawēn coco'ukayū. — Imēnpuye ayaoka — io'e ip.

⁶⁷ O'je'aweroiayū o'ġuxiuxi Jesus dopa be—jebidi. Jekakoma pibun o'ġuxiuxi. O'yaokaka ip.

Pūġ ixeyū'in Jesus dopa o'topaoka.

⁶⁸ — Cristo! — io'e ip cebe. — Abu edopaoka oce'in? Imen o'jekawēn ip, kuy Jesus o'topamuekabek paġōm puye.

⁶⁹ Pedro dak xik'i osunuy uk'a daxirōġ pe. Paŕyū kukukat ebuywatwat oajēm—ayacat'isuat. Oajēm Pedro kay.

— Ēn tak mo Jesus eju ejeku—Ġalilēia eipi bewiat eju — io'e Pedro be.

⁷⁰ — Ōn ġu. Apēn ěn e'em? Ixe bure ġu ōn — i napa ma o'e Pedro, soat yaŕiŕjom pima.

⁷¹ O'ju yanaxīnōm pe. Wara'at ayacat'isuat ixē Pedro o'jojo.

— Ite Jesus ejuibit — io'e iboceayū be. — Nazaré wat ejuibit — i.

⁷² — Ixe eju ocekuu ġu — Pedro o'e. — Ixe bure ġu ōn. Deus itaybit Jesus wetaybit ġu iam — i napa ma o'e Pedro.

⁷³ Ibunbun pima, oajēm cekay iboceayū.

— Icēman — io'e ip. — Apēn ěn kawēnwēn, imēntak Ġalilēia watwat kawēnwēn ip. Imēnpuye ocetaybit Jesusyū'in ěn iam — io'e ip Pedro be.

⁷⁴ — Dapxiyū eyju! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu ōn! Ceweju ōn pit ocekuu ġu — i napa ma o'e. — Ōn icēmān e'em'ūm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

Sapokay o'jede ġebuje bit.

⁷⁵ Jesus a'ō kay Pedro o'jeġebu.

— Sapokay ede awap, abapūġ em ece'e, "Jesus bure ġu ōn," i — i juk o'e Jesus Pedro be. Iboap kay o'jeġebu Pedro. O'ju uk'a naxīnōm pewi. O'tōn cīcā Pedro. Iġuycūġ cīcā o'e, ikērēat o'ġuġē buye.

27 Kabia isum soat o'je'awero ip—Judeuyū kukukayū, paŕyū kukukayū dak. O'je'awero ip, Jesus aokaap muwēnuwēn ām.

² Jesus o'jacayū o'subamukirik ip jekukukat a'ōbi. O'tujowat ip. O'ju ip Jesus eju.

Pilatōs kay o'ju ip—ipi kukukat kay.

³ Judas pe itakomaayū Jesus dujowat aokam iap co buje, o'ju waram Judas paŕyū kukukayū kay. O'yadujowat dinheiro'a—prata'a—30 beat'a. Iġuycūġ o'e, o'ġuġēap puye. Oajēm cekay—paŕyū kay, Judeuyū kukukayū kay dak. Itakomaayū be Jesusūmat oajēm.

⁴ O'yaxik prata'a Deus ekawēnwēn'ap'a be—yaboġat'a be. Batku!

— Ikērēat kuġ ġu Jesus. Ōn ma ikērēat kuġ, Jesus omuyap oġuwēn eywebe buye. Iġasū bit ip kuy o'tu-

jowat yaoka am. O'tujowat, cekay itakomaayū be ōn iūm puye — io'e.

— Ēn ma ikērēat kuġ a'ōbi ma—oceju ġu bit. Ekpiwan ma — io'e ip.

O'jenapōn Judas. Oe'ū Judas'ūm. O'jewaġobumukirik. O'jewemutoro. Oe'ū.

⁶ Ġebuje: dinheiro'a o'yabu ip.

— Ijop'a yamōġ pa'ore wuywebe Deus edinheiro mūn'a be — io'e paŕyū kukukayū. Jewewebe o'e ip. — Cūġ ġu kuka o'e Moisés ekawēn taġ ijop'a Jesus aokaap ma dei an puye — io'e ip.

⁷ Imēneju o'je'awewero ip. Apēn xe'e ace'e iap muwēnuwēn o'e ip. Imēnpuye iġo'a yaūm ip itīġ'a buximat'a muġēġē'ukat pe jekat teim. Imēn iboap kat o'jat ip. O'jat ce'ū'ūayū kot am iboce—Jerusalém ka bewi'ūmayū kot am. ⁸ Jesus aokaapteim ip o'jat iapka i osunuy ika butet. Ġasū dak imēn ibutet. ⁹ Imēn o'jebapuk Jeremias ekawēn taġ—Deus a'ō muwēnuwēn'ukat ekawēn taġ. Kuyje Jeremias o'e: Israel naxeġebitbit kukukayū dinheiro'a o'yadujowat ip—prata'a—30 beat'a. Ijop edinheiro juk o'ġuwēn ip itakomaayū be Deus emunaē oġūm iaptei o'e iap, i.

¹⁰ O'yaūm ip itīġ'a buximat'a muġēġē'ukat pe ikat teim. Deus a'ōbi o'yaūm ip, i juk o'e Jeremias.

¹¹ Oajēm Pilatōs kay Jesus o'jaciayū—ipi kukukat kay.

— Judeuyū kukukat tu ěn? — io'e Pilatōs Jesus pe.

— Ēn ma iboam e'em — io'e Jesus.

¹² Jesus tak o'jomuymuy ip—Judeuyū kukukayū, paŕyū kukukayū dak. Jesus o'jede ġu bit ixeyū be.

¹³ — Soat eyaŕiŕjojo ġu du ixeyū o'e iap? — Pilatōs o'e Jesus pe.

¹⁴ O'jede ġu bit. Pūġ em tak ka'ūma. Pilatōs yaġuy-babi'ūm cīcā o'e, Jesus o'jede ġu buye.

¹⁵ Ġebuje soat o'je'awero ip Pilatōs xe. Judeuyū o'je'awero ip.

— Abu oġujēm cuy daomūnmūnap'a bewi? — Pilatōs o'e cebe ip. — Barrabás ma du? — io'e. — Jesus Cristo ġu xe'e? — io'e. — Pebicat oġujēm cuy? Cristo butetecat tu? io'e Judeuyū be—adeayū be.

Imēn Pilatōs o'e, imēn ibikuy buye. Páscoa epeta bima ipi kukukat Judeuyū emunaē mujēmjēm'uk osunuy daomūnmūnap'a bewi. Imujēmjēm'uk, jekpiwan ma. Ikērēat kuġ cīcāat osunuy daomūnmūnap'a be iboap Páscoa bima. Barrabás i osunuy ibutet. Soat ma itaybit ip ixem. ¹⁸ Imēnpit Pilatōs itaybit paŕyū kukukayū itabutkarey o'e ip Jesus kay iam. Itaybit jetabutkarey pibun Jesus o'tujowat ip iam.

¹⁹ Pilatōs tayxi dak ja'ō dujowacat o'ġuju. Ja'ōdaxijom o'ġuju jektop kay. Ipi kukukat pe iboceecat aweroroap pe o'ġuju. Iboce Pilatōs xik'i osunuy Jesus awēġ co am. Oajēm ya'ōdujowacat.

— "Ixe Jesus cūġat," etayxi o'e — ya'ōdujowacat o'e itop pe. — "Jesus oajēm wexeybi," i. "Ipiat osupi'ajo jījā wexey ixē buye," i — io'e ya'ōdujowacat. — "Ikērēat cuy eġuġē ġu cebe—Jesus pe," i dak — ya'ōdujowacat o'e Pilatōs pe.

²⁰ — Pebicat oġujēm cuy daomūnmūnap'a bewi? — Pilatōs o'e waram o'je'aweroiayū be.

— Barrabás — io'e ip.
 Iměn o'je'aweroiayū o'e paīyū kukukat ekawēn puye, Judeuyū kukukayū ekawēn puye dak.
 — “Barrabás,” i juy epe'e Pilatos pe — paīyū kukukayū juk o'e o'je'aweroiayū be. — “Jesus cuy esubamupaya korosa be,” i juy epe'e Pilatos pe — i juk o'e ip.
 Imēnpuye o'je'aweroiyū o'jekawēn ip Pilatos pe.
 — Barrabás eğujēm cuy daomūmūmap'a bewi — io'e o'je'aweroiayū.
²² — Pam Jesus? Ite butet Cristo i. Apēn tak oce cebe? — Pilatos o'e o'je'aweroiayū be.
 — Esubamupaya juy korosa jeje, yaoka am — io'e ip.
²³ — Ikērēat o'jukuk ġu teku—pūğ em tak ka'ūma! — io'e Pilatos. Imēnpit biğ ma ya'ōberen o'jewāwā ip.
 — Esubamupaya juy korosa be, yaoka am.
²⁴ O'je'aweroiayū mukaba'ūm pa'ore o'e Pilatos pe. Jekaba'ūm ġu o'je'aweroiayū.
 Ibuje, Pilatos idibi o'tibu. O'jewebuwuywuy o'je'aweroiayū etabun, imutaybit am ip ðn ġu okpiwat iam.
 — Ōn ġu okpiwat Jesus aoka am. Eyju ma epeyaokaat — io'e Pilatos.
²⁵ — Ipiat acesupi'ajo — io'e ip. — Wuyipotpot tak, yaokaap puye — io'e ip.
²⁶ Ğebu je Pilatos Barrabás o'ğujēmat daomūnmūnap'a bewi. Jesus pit imupokupoğ ip o'e ixee muğēğēbum Pilatos a'ōbi. Ya'ōbi Jesus o'tujowat ip o'je'aweroiayū be, yaoka am, korosa be ibamupaya am.
²⁷ Ğebu je sorarayū Jesus o'tujowat iecuğap tuk'a be. Pilatos a'ōbi o'tujowat ip. O'je'awero ip warara'acayū xe—o'tomuwāyū—sorarayū—jewējuacat'in ma. O'je'awero ip iwaywayway am—Jesus waywayway am. Soat ip sorarayū oajēm. ²⁸ Jesus esay o'ju'uk ip. Iekabek o'ğūođm ip—ipakpukat—iecuğap eekabek puximat. ²⁹ Widaohobune o'subunemuwakēn ip yakoreren ma. O'jomōğ ip yakoreren. Iměn o'ğūgē ip Jesus pe, Judeuyū kukukat puximan imubapuk am, iwaywayway am. Iba'ip o'yopmōğ ibui be, iba'at kadi. O'jēğ'aecōğcōğ ip cewap iwaywayway am.
 — Ēn ma Judeuyū kukukat! — io'e ip, iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ěn a'ōbuyxi — io'e ip, iwaywayway am.
³⁰ O'ğuxiuxi ip Jesus ceje. O'yamupāupā ip iba'im. Iwaywayway o'e ip. Pere.
³¹ Ğebu je iekabek ipakpukat o'ju'uk ip. Cesay ip waram o'ğūođm. O'tujowat ip yaokam—iba mupaya am korosa be.
³² O'ju ip co'a kay—Gólgota'a kay. Gólgota'a “ce'ūat aririt'a” iape. Cucum pima ip, Cirene ka wat o'topabijuk. Simão i ibutet osunuy. Ixe Simão o'ğuju ip ibuywat am—Jesus puywat am, korosa dujowat am. ³⁴ Vinhodi tiūm ojuy ip Jesus pe. Iboceat o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ūmapti be. O'tikō'ajo Jesus. Tikōn pin ġu o'e.
 — Ap! — io'e.

³⁵ Ğebu je sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Cesay bubum o'e ip—sorarayū. Dado xixxiğ o'e ip Jesus tiotpe.

— Abu cesay je'jat? — io'e ip jewewebe.

³⁶ Tupmubararakaptup kuğ o'e ip sorarayū. Tupmubararara'ğ o'e ip Jesus puten. Tūybe ajo-ikērēan ip o'e iān tak ip o'tupmubararak: “Ibutet Jesus i. Judeuyū kukukat teku,” i. Ibodup tupararakatup o'tupmōğ ip korosa be, Jesus abi ase.

Ğebu je xepxep o'subamupaya ip wara'at korosa be. Ibukurukayū osodop ip—xepxep. Jesus pa kadi o'subamupaya ip. Pūğ ma Jesus pa'at kadi osunuy; wara'at iba'ūğat kadi.

Oabik ip Jesus kay jeak am. Iwiwim o'e ip.

³⁹ Wara'acayū kapkam o'e ip korosa etako dağ. Yaaru-aru. Iwaywayway o'e ip.

⁴⁰ — “Deus eju kawēnwēnap'a oya-mu'ūm—yaboğat'a,” i juk ece — io'e jewaywaywayayū Jesus pe. — “Eba pūğ kabiam wara'at'a kuka oyamuy,” i juk ece — io'e ip. — Ecewe daxijo juy — io'e ip. — Deus ipot ěn pima, ekop korosa ejuwi — io'e ip Jesus pe.

⁴¹ Paīyū kukukayū dak Jesus kay jewaywayway o'e ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak ixee kay jewaywayway ip, Judeuyū kukukayū dak. Soat ip jewaywayway o'e ip.

⁴² — Teku wara'acayū daxijojo'uk osunuy — io'e ip. — Imēnpit jewedaxijo ba'ore cebe je'ūap puxim. Israel eipi kukukat ġu du? Ğaxīn ma korosa ejuwi kop puje, ocetabut oce'e cekay — io'e ip.

⁴³ — Deus kay itabut teku. Deus cekay bima, Deus o'taxijo juy ġasū — io'e ip. — O'taxijo juy teku o'e buye, “Deus ipot ðn,” i — io'e ip.

⁴⁴ Ibukurukayū dak iměn o'e Jesus pe—ceweju ibamupaya'ibiyū.

⁴⁵ Kaxi wuyase bima, kabiok o'e ibo kabia—Jesus e'ūap kabia. Soat tağ o'e kabiok—Judeia eipi dağ. Kaxicuğ pima, katpuje bima dak. Eba pūğ hora bun kabiok oeku.

⁴⁶ Katpuje ya'ōberen o'jewāwā Jesus.

— Eli, Eli, léma sabactani? — io'e.

“Deus, apēnpuye ěn opere?” iboap ekawēn iape. ⁴⁷ Iboceayū Jesus ekawēn o'ya'ijojo ip.

— Elias nomuwāwām teku — io'e ip, xipan ġu ip o'jekūyjo buye.

⁴⁸ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapūn ām uva'abidim—tideiboğ'ūmatim. Ixe dak idibi bubuap o'jomōğ ip'abi be.

Ğebu je o'yopmuyy Jesus pe imutitit am.

⁴⁹ — Mēnpuk — warara'acayū o'e. — Omuyku paxi Elias taxijo am — io'e ip.

⁵⁰ Waram o'jewāwā Jesus ya'ōberen. Oe'ū ġebu je. Jekpiwan ma oe'ū. ⁵¹ (Oe'ū bima pağo Deus eju kawēnwēnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exīntabi nomudipap epağo. Jekpiwan ma ixee pağo o'jewek, Jesus e'ū buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. Ipi o'jexixi ibo ka be. Wita'a o'je'aewekwek. Jesus oe'ū bima, o'je'aewekwek ip.

⁵² Jesus waram ġuto itait puje, ce'ü'üayü dopap o'tomudip'uk ip, ipi jexixixi buye. O'tomudip'uk ġuyjom. Oe'üiayü itait o'e waram—Deus kay itabucayü'üm'üm. O'jëm jedopap pewi.

O'ju ip Jerusalém ka kay—Deus xe xipacat ka kay. Adeayü kay o'jebapuk ip—ce'ü osodopiayü.)

⁵⁴ Sorarayü kukukat o'jojojo, cewejuayü dak. Soat o'jebapukiap o'jojojo ip, Jesus oe'ü bima. Ipi jexixixim o'jojojo ip. Soat o'jojojo ip—Jesus kay jeakayü. Iparara jġjã o'e ip.

— Icēmān — io'e ip. — Ite aġokatkat'üm Deus ipot osunuy — io'e ip.

⁵⁵ Aoyü dak o'jojojo ip wüy wi—Jesus nomuju tūibiyü—ibuywatwat tūibiyü. Cēmcēm pima Ġaliléia eipi bewi ibuywatwan ip o'e. Ade osodop ip. ⁵⁶ Ixeyü aoyü parakpe ebapüġ aoyü osodop ip. Ibürü ma ip osodop: Maria Madalena, wara'at Maria dak, Zebedeu ipotpoyü xi dak. Wara'at Maria Tiago xi osunuy, José xi dak.

⁵⁷ Katpuje ma Arimatéia ka wat oajëm Pilatos kay. José i ibutet osunuy—ade ibubutbecat—Jesus kay itabucat.

— Jesus'üm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

— Ha'a — io'e. — Ijebit cuy eġukop — io'e.

⁵⁹ O'ju José korosa ka. Ijebit o'ġukop korosa ejuwi. Jesus'üm o'ġukabekbek paġōm—irucan—iisuan.

⁶⁰ O'tujowat ce'ü'üayü dopap kay. Ixe'üm o'jomōġ witabiküy be—jemuküymuġēküy be. Kuy o'suküymuġē je'üap puxim.

Ġebuje wita'a o'yamuypen witabiküy nomudip'am. Yaboġat'a o'yamōġ.

Ġebuje José o'jenapōn. ⁶¹ Maria Madalena dak xik'i o'e witabiküy xe, wara'at Maria dak.

⁶² Kuyaje paŷyü kukukayü o'je'awero Pilatos wap Sábado bima. Fariseuyü dak o'je'awero.

⁶³ — Kariwa! — io'e ip Pilatos pe. — Itait pima, Jesus cuk o'e: "Ebakpüġ kabia bima, waram wetait oce. Ojebapuk ġuto," i — io'e ip. — Imēn wuymuġuykukum xeku — i napa ma o'e ip.

Itabut'üm ip. Tūybe napa ma e'em iān o'e ip.

⁶⁴ — Imēnpuye juy esuküywiwiat. Sorarayü eġuju juy ebapüġ kabia topam ip, witabiküy wiwi am — io'e ip. — Imuju'üm pima, Jesus kay itabucayü jajēm ip ixima daġ ijebit pu am. Ġebuje ip napa ma jġjã je'e: "Jesus o'je'ada," i. Xeku juk o'e: "Deus emunaē oce," i — io'e ip Pilatos pe. — Koapat podi ma je'e ip napa jġjã ma — io'e ip.

⁶⁵ — Ma — io'e. — Sorarayü oġuju eyweju iküy wiwi am — io'e Fariseuyü be.

— Hm hm — io'e ip. — Cum oceju.

⁶⁶ O'ju ip Jesus'üm topap kay. Wita'a mudek bōrōbu o'subumupaya ip Pilatos a'ōbi—iküy nomudipap'a pidase. Sorarayü o'jomōġ ip. Iküy wiwiayü o'jomōġ ip.

Aripit. O'jepit ip jeduk'a be—Fariseuyü, paŷyü kukukayü dak.

28 Domingo bima Maria Madalena o'ju, wara'at Maria dak. Jesus'üm dopap kay oajëm ip. Oajëm kabia isum. ² (Kuy o'jebapuk Deus ekawēn tojtjot'ukat

kabi bewi. Jesus'üm dopap pe o'jebapuk. Imēnpuye ipi o'jexixi. Wita'a o'ya'uk Jesus'üm dopap pewi. Oabik ibo yaboġat'a jeje. ³ Osusuy isopsep ān. Xiririkxiririkiap puxim osunuy. Kabidiġ buximat co'i iekabek. Irut cġcã osunuy. ⁴ Sorarayü iparara jġjã o'e ip—topap wiwimayü. Ce'ü'üayü buxim ip o'e iparara. Jexixixim ip Deus ekawēn tojtjot'ukat puxixim.)

⁵ Oajëm ip. Maria Madalena oajëm, wara'at Maria dak. O'jekawēn cebe ip. Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn.

— Eypararam ġu juy epesop. Epeyepere. Wetaybit Jesus'üm kudadam eyju iam—ibamupaya'ibit kudadam iam.

⁶ — Ijoce ġu bit xeku. Itait waram ġuto xeku apēn cuk o'e iap taġ — io'e. — Epesot. Epejojojo Jesus'üm topap — io'e.

⁷ — Ijo buje, dao ma epeju juy Jesus eju etaybitbit topibiyü kay — io'e aoyü be. — I juy epe'e cebe ip: "Jesus waram ġuto o'jetait. Cum eywap Ġaliléia eipi be. Iboce ixex epejojojo," i. Wekawēn kay ġebum cuy eyju — io'e cebe ip—Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁸ Dao ma o'ju ip witabiküy bewi. O'ju Jesus eju imuytaybitbit topibiyü kay. Iparara o'e ip. Imēnpit icocok cġcã o'e ip. O'jedau ip, imuküyjo am. ⁹ Daudaum pima ip, Jesus aoyü o'tobede.

— Wuykabia — io'e.

O'jēġa'ecōġcōġ ip Jesus wap. O'suibu ip, ibuyxim ikuk am.

¹⁰ — Eypararam ġu juy — io'e cebe ip. — Okitpitpiyü be epeyekawēn cuy: "Epeju juy Ġaliléia eipi kay, ijo am," i — io'e aoyü be.

¹¹ Cucum o'e ip imuwēn ām cebe ip.

Sorarayü dak o'ju ip Judeuyü epaiyü kukukayü kay. Püġ o'ju—iwiwim topibiyü'in. O'ju ip Jerusalém ka be. Soat o'ġuwēn ip paŷyü kukukayü be o'jebapukiap.

¹² Ġebuje paŷyü kukukayü o'je'awero ip—Judeuyü kukukayü dak. Jesus awēġ o'yawēġmuwēn ip.

Ġebuje dinheiro o'ġüm ip sorarayü be—Jesus'üm topap wiwim topibiyü be.

¹³ — I juy epe'e Jesus awēġ tobuxik pinayü be: "Jesus'üm o'tujowat ip ixima be ma. Jesus eju jekukuk topibiyü o'tujowat ip. Ocexet pima, o'tujowat ip," i juy epe'e — io'e ip sorarayü be.

¹⁴ — Ipi kukukat iboap co buje, ocejekawēn ceweju. "Ocecokcok cekapikap kay—sorarayü ekapikap kay," ioce'e cebe. Imēn itakoma ġu je'e eykay — io'e ip—paŷyü kukukayü o'e sorarayü be.

¹⁵ — Ha'a — io'e ip. — Oceju dak imēn Jesus awēġ oceyawēġmuwēn. Dinheiro o'jat ip paŷyü kukukayü xewi, o'ġüm puye. Apēn paŷyü kukukayü o'e iap taġ o'e ip. Imēnpit iboap ekawēn napaat acã o'e.

Imēneju ibo awēġ te'e ma o'yawēġmuypōġpōġ soat Judeuyü daġ. Ġasü dak o'yawēġmuypōġpōġ ip—ibo awēġ.

¹⁶ Ġaliléia eipi be onze beayü o'ju ip. Jesus o'e iap taġ o'ju ip. Oajëm ip co'a kay, Jesus dobede am.

¹⁷ Iboce Jesus o'jojojo ip. O'jěǵa'ecōǵcōǵ ip o'e, ibuyxin ikuk am. Pũǵpũǵ pit o'jetabiebarēm.

¹⁸ Oajēm Jesus ixeyũ těǵ ma.

— Wa'ōbi soat cucum ip—soat ipi juacayũ, soat kabi beayũ dak — io'e Jesus cebe ip—jejojoayũ be.

¹⁹ — Epeju juy soat kay—soat ipi juayũ kay — io'e cebe ip. — Imutaybit am ip, epeju juy. Wawěǵ cuy epeyekũyo imutaybitbin ip. Imubatisasan ip epeju juy wa'ōbi, webay a'ōbi dak, Ibiōǵbuk Xipacat a'ōbi dak—Deus biōǵbuk a'ōbi — io'e.

²⁰ — Soat cuk adi oce eywebe iap cuy epe'e soat pe—ipi juacayũ be — io'e Jesus onze beayũ be. — Okay soat ip imukũyjobit am, wawěǵ epe'e — i dak o'e cebe ip. — Ipi opop pima, oju ǵu eywebewi. Soat em oǵuy eyxe. Eyxe oǵuy iap kay ǵebum cuy epesop — io'e Jesus.

— Xipat — io'e ip Jesus pe. — Ęn ma ejekuku oceweju soat em — io'e ip.

Ibũrũ ma

Marcos

João Batista wara'acat awēwēap ekawēn

1 Ijoptup pe ibararak opop Jesus Cristo ekawēn—kawēn idipat ekawēn—Deus ipot ekawēn. ² Ixe o'jebapuk ijodi apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup ekawēn taḡ—Isaías emudupmubararaktup ekawēn taḡ. Deus o'e: wemumuju oḡuju ewap emubapuk am ewe-beam, i. ³ Ixe wemumuju jewāwāwām uk'a'ūmat pe: E juy epesuemudim wuykukukat kap am, i'e'em. Epesue-mucūḡcūḡ cuy ixē em, i'e'em. ⁴ Ibo ekawēn taḡ João Batista o'jebapuk uk'a'ūmat pe. O'jebapuk ijodiat mubatisasan, Deus ekawēn muwēnuwēn tak.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere — io'e ijodiat pe. — Epeyewemubatisaan cuy “Ikērēat o'gujurluḡ ḡu ḡasū bit” i'e am soat pe. Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e.

⁵ Ade ma o'ju João kay cekawēn co am. Judéia eipi beayū o'ju, Jerusalém ka beayū dak.

— Ikērēat cuk adi oḡujurūḡrūḡ — io'e ip. — ḡasū bit cuy oḡujurūḡ ḡu — io'e ip.

Imēnpuye ip o'ḡubatisaan Jordāodi be. ⁶ Ixe João doti camelodap muḡēḡē. Yukpumūnpu kuḡ oeku ixee muḡēḡē. Arobidadek puximat o'o'uk osunuy. Eit koḡūf-pi daḡat o'o'uk tak osunuy João. ⁷ Imēn o'e ijodiat pe:

— Wara'at omuyku onomukadi. Ixe ḡu itaybitbit cīcā obode ma. Owebe bit suiuk'uk pa'ore ka'ūma ma ōn puye — io'e. ⁸ — Idibi be ōn eymubatisasan. Ixe bit Ibiōḡbuk xipacat ḡuōm eywebe eykukan — io'e.

⁹ Jesus oajēm João kay. Nazaré ka bewi o'jēm—Galiléia eipi beatka bewi, ika'itcatka bewi. Oajēm João kay jemubatisan am. João Jesus o'ḡubatisan Jordāodi be. ¹⁰ Idibi daḡwi jēu isum kabi ikoce o'jojojo. Deus biōḡbuk o'jojojo. Pukaso buxim o'kop jekay.

¹¹ Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Okpot ēn—oxe ikukpin cīcāat! — io'e. — Ocokcok cīcā ekay — io'e Jesus pe.

¹² ḡebuḡe Deus biōḡbuk Jesus o'ḡuju uk'a'ūmat kay.

¹³ Quarenta kabia bun oeku iboce. Satanás te'e ma ikērēat o'ḡujurūḡat cebe. Puca dak oeku iboce—ika'uayū. Deus ekawēn tojotjot'ukayū bit oajēm Jesus buywan. Ibuywatwan ip osodop.

¹⁴ Daomūnmūnap'a be ip João muōm puje, Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn o'e. Galiléia eipi daḡ oeku imuwēnuwēn. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku soat kaka daḡ.

¹⁵ — ḡaxīn ma Deus soat ijodiat kukukan je'e — io'e. — Ixe be soat kukukat iap ehora oajēm. Imēnpuye ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere! Eyetabun cuy kawēn idipat kaywuydaxijojoap ekawēn kay — io'e.

¹⁶ ḡebuḡe Jesus xepxep axima bubu'ukayū o'jojojo. Galiléiadi wābu daḡ cūḡcūḡ pima ip o'jojojo iodi wābu daḡ. Simão o'jojojo, André dak. André Simão kitpit osunuy. Axima bubum ip osodop ūrūm. ¹⁷ Jesus o'e cebe ip:

— Epesot cuy oweju — io'e. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. ḡasū bit kawēn idipat epeḡuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e.

¹⁸ Imēnpuye ip dao ma jēḡrū o'suiwat axima bubuap. Jesus eju ix o'ju.

¹⁹ Bosusu o'ju ḡebuḡe Jesus. Xepxep o'jojojo—Tiago, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyū osodop ip. Jekobe be ip osodop axima bubuap muwaketken axima bu ojuy. ²⁰ Ijo isum ma Jesus o'to-muwā ip.

— Epesop cuy oweju — io'e.

Jebay o'suiwat ip. Ceweju ip kapik'ukayū dak o'suiwat ip jebay xe kobe be. Jesus eju ip o'ju soat em jeku am ceweju.

²¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay ebadipdipayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

Jebodoydoyap kabia bima oōm ip Judeuyū e'awero-roap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iḡo'a beayū o'ḡutaybinbin.

²² — Idim cīcā teku wuymutaybitbin! — io'e ip. — Moisés ekawēn wuymutaybitbin'ukayū buxim ḡu ite wuymutaybitbin. Wuyeajojoyū'ūm'ūm a'ōbi wuymutaybitbin ixeyū ma. Jesus pit ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip jewewebe.

²³ ḡebuḡe aḡokatkat oōm iḡo'a be ibiōḡbuk kērēat kukat. Ibiōḡbuk kērēat cebe osunuy. O'jewāwā ya'ōberen Jesus kay.

²⁴ — Jesus, Nazaréka bewiat, apēn ēn em ocewebe? — io'e. — Ocemuy'ūm tu ejot? — io'e. — Wetaybit abu ēn iam. Ēn Deus emumudot. Ikērēat kuḡ ḡu ēn—soat taḡ eisu — io'e.

²⁵ Imēnpit Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡukorēm.

— Ecemūḡ cuy! — io'e. — Ejēm cuy cebewi! — Jesus o'e.

²⁶ ḡebuḡe ibiōḡbuk kērēat aḡokatkat o'ḡukutukutu jījā. O'jewāwāwā ya'ōberen. O'jēm cebewi. ²⁷ Imēnpuye o'jojojo'iyayū o'jewetakaka jījā ip.

— Ajo sute? — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat teku! — io'e ip. Ibiōḡbuk kērēat kūyjobit ixē a'ō kay. Ixe itaybit ibiōḡbuk kērēat mujēm ām wuyjuyū jebit pewi! — io'e

ip. — Kawēn iisuan tu ite wuymutaybitbin? — io'e ip jewewebe.

²⁸ Imēneju soat Galiléia eipi dağayū Jesus awēğ o'yawēğcoco ip.

²⁹ Ğebu je Jesus o'jēm iğo'a bewi. O'ju Simão duk'a kay, André duk'a kay. Pūğ'a uk'a iwat osodop ip—Simão, André dak. O'ju Tiago eju, João eju dak.

³⁰ Simão daxijo ipa'i jījā opop.

— Simão daxijo ipa'i jījā — io'e ip Jesus pe.

³¹ Jesus o'ju cekay. O'subaixik. O'ğu'ağobucēğ. Ipa'iat oi'üm ğebu je bit. Xipat o'e. Ipa'i topibit ixan o'ğüm cebe ip—Jesusyū be.

³² Katpu je ade iwātaxipiayū o'tujowat Jesus kay ibo ka watwat. Axik kukukayū dak o'tujowat cekay. ³³ Soat ağoka watwat o'jeawero ip uk'a esūntabi be.

³⁴ Ğebu je Jesus o'ğu'ada'ada ip iwātaxipiayū. Kiiih. Ade osodop ip iwātaxipiayū. Soat iwarururu osodop iwātaxipi cexe ip. Ade axik o'ğujēm jēm cebewi ip. Itaybit axik osodop ip Jesus Deus emunaē iam. Jesus pit ixeyū be o'ğuwēnat ğu.

— Abu ðn iam cuy epeğukūyjo ğu ip — io'e cebe ip.

³⁵ Ğebu je Jesus o'kop kuyğū. Kaxi jēm awap o'kop. O'jēm uk'a bewi. O'ju uk'a'umat kay. Iboce o'jekawēn Deus eju.

³⁶ Ğebu je Simão o'jēm uk'a bewi. O'ju Jesus kudadam, cewejuayū dak. O'tobuxik ip.

³⁷ — Soat ijoceayū ekudadam! — io'e ip cebe.

³⁸ — Ijoce ğu oğuy — io'e Jesus pit. — Ğa'a juy wara'at ka watwat kay — io'e. — Kawēn idipat muwēn pin ðn wara'at ka watwat pe. Ixeyū be dak ojet imuwēn am — Jesus o'e cebe ip.

³⁹ Ibocewi soat kaka dağ oekuku ip Jesusyū—Galiléia eipi dağ. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Axik mujēmujēm oekuku ip ibo eipi watwat pewi.

⁴⁰ Ağokatkat oajēm Jesus kay ierepat. O'jēğ'aecōğcōğ cewap Jesus ya'ðbuyxiat puye.

— Omu'ada pin pima, iba'ore ğu ewebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ Ğebu je Jesus itabotaidobotbot o'e ierepat kay. O'jebaepacūğ cekay. O'ğucay.

— Emu'ada pin ðn — io'e. — Kuy ðn emu'ada — io'e.

⁴² Ierep tūibit o'je'ada ğebu je bit. Xipat o'e.

⁴³ — Eduk'a kay juy ecepit — io'e Jesus ya'ðpuruğ cebe. ⁴⁴ — E'adaap cuy eğuwēn ğu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe — io'e. — Xepxem cuy pukaso eğüm paĩ be Moisés ekawēn tağ. Imēn ece'e soat ijoceayū itaybit am Jesus ierepat o'ğu'ada iam. Ēn pit eğuwēn ğu e'adaap. Paĩ ma juy ğuwēn e'adaap — io'e ierep topibit pe.

⁴⁵ Imēnpit ierep tūibit kūyjobit'üm osunuy. Jesus a'ð kay ğu osunuy. O'jēm Jesus xewi. Je'adaap o'ğuwēnuwēn soat pe jebureyū be. Imēnpuye soat kaka dağ o'yawēğcu ce'adaap awēğ. Imēnpuye Jesus pe ibapuğ ceku ba'ore o'e ikaboğatka be. Uk'a'umat tağ acā oeku. Ade ma'ğu o'ju ip cekay soat kaka dağwi je'adaap oju.

2 Xepxep kabia kap pu je, Jesus o'jepit Cafarnaum ka kay.

— Jesus jeduk'a be omuy — io'e ibo ka beayū jewewebe.

² Imēnpuye adeayū o'je'awero ip Jesus duk'a etakobe. Ka'ümğū topap o'e warara'acat pe iòm am uk'a be. Ade osodop ip uk'a be, uk'a esūğtabi xe dak. Jesus Deus ekawēn ixeyū mukūyjojom o'e.

³ Ğebu je ebadipdip ağokatkayū oajēm Jesus kay. Jebure dujuajēm ojujy ip—ijebit e'uat. ⁴ Imēnpit tujuajēm pa'ore o'e ip Jesus kay ade jījā Jesus akokorenen ip puye. Imēnpuye ebadipdipayū o'jeu uk'a abi jeje. Uk'a ip o'yabimutok Jesus ase. Ijebit e'uat o'ğukop ip ixexcap pe. O'ğukop ip Jesus wap.

⁵ — Teyūku itabut okay — io'e Jesus jewebe ma.

Ğebu je Jesus o'jekawēn ijebit e'uat pe.

— Tapu, ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

⁶ Pūğpūğ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū kaxikxik'i osodop ip i'go'a be. Jawağuydadam osodop ip.

⁷ — Teku napa ma e'em! — io'e ip jewewebe. — "Deus co'i ðn," i napa ma teku e'em — io'e ip. — Abu-be ikērēat uk put wuywebewi—Deus pe acā — io'e ip jewewebe.

⁸ Jesus itaybit o'e apēn jewağuydadam ip o'e iam.

— Apēnpuye dak eyju imēn jewağuydadam? — io'e.

⁹ — "Ikērēat oju'uk ewebewi," i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ğu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — "E'ay," i oce ibima, "Ecexiğxīg," i dak, "Exexcap cuy etujuxe eduk'a be," i dak, eyetabut ğu kuka epe'e okay — io'e. ¹⁰ — Soat wağo ðn — io'e. — Wa'ðbi teku oğū'ada. Imu'adaap co buje, "Ja'ðbi ma teku o'ğu'ada," i epe'e — io'e cebe ip.

¹¹ Ğebu je Jesus o'jekawēn ijebit e'uat pe.

— E'ay — io'e cebe. — Exexcap cuy ejat — io'e. —

Eju juy eduk'a be — io'e Jesus cebe.

¹² Ğebu je ijebit e'ū topibit o'ay. Jexexcap o'jat. O'jēm soat etabun. Imēneju soat itabēğbēğ o'e ip ijojom.

— Ajojajo ğu buk imēğat — io'e ip jewewebe —

Ka'ümğū xipacat Deus co'iat — io'e ip.

¹³ Jesus waram o'jēm. O'ju iodi kay—Galiléiadi kay. Adeayū o'ju ikudadam. O'tobuxik ip. Ixeyū mutaybitbin o'e.

¹⁴ Kapkam pima Jesus Levi o'jojajo. Levi Alfeu ipot osunuy. Iecuğap edinheiro bubu'ukat osunuy. Xik'i osunuy dinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — Jesus o'e cebe.

Levi o'jēm dinheiro bubuap'a bewi. O'ju Jesus eju.

¹⁵ Ğebu je Jesus o'ju Levi duk'a kay. O'jekōn ceweju. Ade iecuğap edinheiro bubu'ukayū awerom osodop ip iğo'a be. Jekōnkōn ip o'e Jesus eju, ceweju etaybitbinayū eju dak, ade ikērēat muğēğ'e'ukayū dak. Ade jījā osodop ip Jesus eju jekuku'ukayū. ¹⁶ Pūğpūğ Fariseuyū'in ixeyū o'jojajo—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. Ikērēan e'e'ukayū eju Jesus jekōnkōn o'e iap o'jojajo ip—iecuğap edinheiro bubu'ukayū eju iap tak.

— Apēnpuye ekariwa jekōnkōn ikērēat muğēğ'e'ukayū eju, iecuğap edinheiro bubu'ukayū eju

dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be. Imēn xipat ġu — io'e ip.

¹⁷ Iboap co buje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'ūmayū bit wuyanūġtata'ukat kay je'ju ġu—iwātaxipi'ūmayū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ġu ojut—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojut — io'e.

¹⁸ Koap pima João Batista eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren ip osodop Deus eju kawēn ām, Fariseuyū dak. Imēnpuye ade o'ju Jesus kay.

— João eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām, Fariseuyū eju etaybitbinayū dak — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn. Apēnpuye dak? — io'e ip cebe.

¹⁹ Ġebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ōn ceweju ip puye — io'e. — Tomuwā'ibiyū cucum pima jewebumūnap epeta kay, jekōnkōn cīcā ip. Iwadip cexe ip pima, jekōnkōn cīcā ip — io'e. ²⁰ — Ġuyjom pit iwadip ju'uk ip ceparakpewi — io'e. — I'uk puje, jekōn ġu ip — io'e. — Imēnpuxim, ōn ixeyū eju'ūm pima, oweju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemuren ip Deus eju jekawēn ām — io'e. ²¹ — Paġo iisuat ajoinūm ġu toti iorokat eju—iwekwekat eju imuwaket am — io'e Jesus. — Paġo iisuat inūm puje paġo iorokat eju, biġ ma kuka o'jewekwek. Iwekat biġ ma kuka o'e yoboġ — Jesus o'e ma'ġuto. ²² — Uva'abidi tiisuati atimuōm ġu ixee muġēġē'a be—timūn'a be—yaokokat'a be — io'e. — Yaokokat'a be tiisuati muōm puje, kuka o'jeapaw. Uva'abidi kuka o'jediepuj. Uva'abidi mūn'a dak kuka o'jeawenōmnōm. Imēnpuye tiisuati atimuōm timūn'a be yaisuat'a be — io'e Jesus.

Iboam e'em pima, "Wekawēn paġo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak" i'e ojuy osunuy.

²³ Ġebuje Jesus kapkam o'e trigodip taġ Sábado kabia be—jebodoydoyap kabia be. Kapkam o'e jeweu etaybitbinayū eju. Kapkam pima ceweju etaybitbinayū o'tadot'uk, jere buye. ²⁴ Imēnpuye Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju.

— Ak'i juy ece! — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū kapikpiġ Sábado kabia be! Trigo dadot uk'uġ ip! — io'e ip. — Cūġ ġu e'em ip! — io'e ip. — Imēn e'em Moisés ekawēntup: jebodoydoyap kabia be juy epeyekapik ġu, i — io'e ip.

²⁵ Ġebuje Jesus o'jede Fariseuyū be.

— Epetupcoco ġu du apēn Davi o'e'e iaptup—Deus ekawēntup? — io'e cebe ip. — Ire bima, Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be jebureyū eju. ²⁶ Ixe kabia be Abiatar paīyū kukukat osunuy. Pāo'a o'ya'o Daviyū—iġo beat'a—Deus etabixe o'yamōġ ipi iat'a. Moisés ekawēntup e'em: Deus etabixeat'a ya'opi, i — io'e. — Paīyū be acā ya'opi ġu — i'e'em Deus ekawēntup — io'e. — Imēnpit Davi o'ya'o, paī ġu ma'ġu. O'yaūm jebureyū be dak — io'e. — Deus pit "Ekērē oxē," io'e ġu cebe ya'o buje. Apēnpuye dak eyju e'em owebe "Eweju etaybitbin'ukayū cūġ ġu e'em," i? — io'e Jesus. ²⁷ — Te'e ġu Deus o'e: Pūġ kabia be juy epeyekapik ġu, i. Imēn ixē o'e ijodiat ebodoy am —

io'e. ²⁸ — Soat waġo ōn. "Epeyekapik cuy," i ōn e'em pima Sábado kabia be dak, cedaġ kuka o'e Deus xe — Jesus o'e.

3 Sábado kabia be Jesus oōm ma'ġuto Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be.

Iġo'a be aġokatkat osunuy. Pūġbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē. ² Fariseuyū o'jeak cīcā Jesus kay Jesus ibūnū'a kērēat ġu'ada paxi jebodoydoyap kabia be iap com. Jesus muymuy ojuy ip. "Moisés ekawēn taġ ġu ēn jekukum" i'e ojuy ip Jesus pe. "Jesus kapikpiġ jebodoydoyap kabia be—Sábado kabia be" i'e ojuy ip Jesus muymuy am.

³ — Ejot cuy ijoce — Jesus o'e ibūnū'a kērēat pe.

⁴ Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju ġebuje bit.

— Wuyeaypapayū'ūm'ūm xe cedaġ tu osunuy wuywebe xipacat muġē ām jebodoydoyap kabia be? — io'e cebe ip. — Cūġ ġu xe'e wuywebe ikērēat muġē ām? Cedaġ tu warara'acat aoka am? Cedaġ ġu xe'e warara'acat daxijo am Sábado kabia be? — io'e. Mūġ. O'jemūġ ip. Cede ba'ore ip o'e.

⁵ Ġebuje Jesus o'jeak cekay ip. Itakoma o'e cekay ip, Fariseuyū itabotaidobot'ūm ibūnū'a kērēat kay buye. Iġuycūġ tak o'e ibu'u ip jemutaybin jekawēn puye.

— Paya'i ece ebu! — io'e ibūnū'a kērēat pe.

Ġebuje o'jewebumupaya. Ibūnū'adip o'e. ⁶ Imēnpuye Fariseuyū o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'je'awero ip Herodes ebekitkit eju—Judeuyū kukukat ebekitkit eju. O'jewawē ip Jesus aoka am kapikpiġ Sábado kabia be buye.

Jesus o'ju iodi wābu be jeweu etaybitbin'ukayū eju—Galilíadi wābu be.

⁷ Ġebuje ade o'ju ip Jesus kay. Soat ka daġwi o'ju ip: Galiléia eipi daġwi, Judéia eipi daġwi dak, ⁸ Jerusalém ka bewi dak, Iduméia eipi daġwi dak, Jordāodi wīnābu wi dak, Tiro ka tēġatka bewi dak, Sidom ka tēġatka bewi dak. Jesus idipat o'ġuġē iam o'jekūyjo ip. Imēnpuye ade jījā ma o'ju ip cekay. Kiiih. ⁹ Jesus o'jekawēn jeweu etaybitbin'ukayū eju.

— Kobe epeġudim owebeam adeayū be omukuġap puxim — io'e cebe ip.

¹⁰ Kuy bima Jesus ade ma o'ġu'ada'ada. Imēnpuye soat iwātaxipi'ūmayū ajēm ojuy ip osodop imucay ojuy.

— Omu'ada paxi ixē? — io'e ip jewebe ma.

¹¹ Jesus dobuxik puje ip ibiōġbuk kērēayū kukukayū o'jēġ'aecōġcōġ cewap "Teku ya'ōbuyxiat," i'e'em jewebe ma buye. O'jewāwā ip ya'ōberen:

— Ēn Deus ipot — io'e ip.

¹² — Epeġuwēn ġu juy warara'acat pe: "Teku Deus ipot" i — Jesus pit o'e ya'ōpuruġ cebe ip.

¹³ Ġebuje Jesus o'jeu co'a daġ. Jemukaypinayū o'taē jeweu jeku am. Oajēm ip cexe. ¹⁴ 12 beayū o'taē.

— Soat em cuy epeku oweju — io'e cebe ip. — Deus wuydaxijojom iap ekawēn cuy epeġuwēnuwēn soat ka daġ — io'e cebe ip. ¹⁵ — Wa'ōbacaap oġūm eywebe ibiōġbuk kērēat mujēm ām ikukukayū bewi — io'e.

¹⁶ Ibūrū ma ibutet osodop ip—taē'ibiyū butet: Simão, i, Tiago i, João i ¹⁷ André i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus

i, Tomé i, wara'at Tiago i, Tadeu i, Simão i, Judas iscarotes i. Ibūrū ma ibutet ip. Jesus wara'at o'subutetmōḡ Simão buten. Wara'at ibutet Pedro i osunuy. João Tiago kitpit osunuy. Jesus wara'at o'subutetmōḡ João buten—Tiago buten tak. Boanerges i wara'at ibutet ip osunuy. Boanerges ibaca ip xiririkiap puxim iape. Zebedeu ipotpoyū ip osodop xepxep. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Simão jeipi kay jījāat osunuy. Judas Iscariotes ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip 12 beayū—Jesus emumuyū. ²⁰ Ibocewi Jesus o'ju jebure duk'a be.

Ade ma'ḡuto oajēm ip Jesus kay. Cekōn pa'ore o'e cebuxim ip, ceweju etaybitbinayū dak. ²¹ Ibadipyū iboam jekūyjo buje, o'ju ip Jesus dujupit ojuy jeduk'a be.

Tūybe Jesus yakpidapin iān o'e ip jekōnkōn'ūm puye.

²² Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū oajēm cekay—Jerusalém ka bewiayū. Jesus ip o'jomuymuy adeayū be.

— Jesus jekukum ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Belzebu a'ōbi—Satanás a'ōbi — i napa ma o'e ip Jesus muymuy. — Ixe ja'ōbacaap ūmūm Jesus pe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām adeayū bewi — io'e ip napa ma.

²³ Imēnpuye Jesus jemuymuy ojuyayū o'tomuwā jewekay—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. O'jekawēn ceweju ip. "Napa ma eyju e'em" i'e ojuy. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Satanás a'ōbi ḡu ōn imujēmujēm — io'e. — Satanás owebe ibiōḡbuk kērēat mujēmujēmān pima, jebekitkit kuka juk ixe o'ḡujēm! Imēnpit Satanás a'ōbi ḡu ōn imujēmujēm — io'e. ²⁴ — Pūḡ ka kukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! — io'e. ²⁵ — Pūḡti watwat kukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! — io'e. ²⁶ — Imēnpuxim Satanás jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! Imēneju Satanás ja'ōbacaap ūmūm ḡu owebe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām—jebekitkit mujēm ām — io'e Jesus. ²⁷ — Wuyōm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriḡ acā koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyōm put soat pu am—uk'a beat pu am — io'e. — Imēnpuxim Satanás a'ōbacaap mu'ūm'ūm pima, iba'ore kuka o'e wuywebe Satanás ebekitkit a'ōbacaap mu'ūm ām — io'e Jesus.

²⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Wuywebe ikērēat muḡē buje, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikērēat ju'uk — io'e. — Wuywebe Deus muymuy buje dak, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikērēat ju'uk — io'e. ²⁹ — Wuywebe Deus biōḡbuk muymuy buje bit, Deus iboap ju'uk ḡu wuywebewi. Iboap i'uk pa'ore Deus pe. Iboap kuḡ acesop soat em—ikērēat kuḡ, ibiōḡbuk muymuyap kuḡ — Jesus o'e.

³⁰ — Ēn ibiōḡbuk kērēat a'ōbi jekukum — i juk o'e ip Jesus pe. Imēnpuye Jesus imēn o'ya'ōbu ip imukūyjom ip.

³¹ Ixi o'ju Jesus kay, ikitpitpit tak. Akiju osodop ip. — Jesus etomuwā — io'e ip kakijuayū be. — Ceweju ocekawēn pin — io'e ip. Kaxikxik'i osodop ip Jesus akokoreren akijuacat.

³² — Exi akiju omuy, ekitpitpit tak — io'e ip Jesus pe. — Eweju cekawēn pin ip — io'e ip cebe.

³³ — Icēmān iḡo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

³⁴ Jesus o'jeak jexeayū kay. O'jekawēn ceweju ip. — Warara'acayū bit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e. ³⁵ — Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū okitpitpit co'i oxe, oīxīt co'i dak ip, oxi jo'i dak ip — io'e.

4 Jesus waram adeayū o'ḡutaybin iodi wābu be. Ade jījā o'je'awero ip cexe. Imēnpuye Jesus oōm kobe be. Oabik kobe bitakobu jeje iwābu tēḡ. Adeayū bit kapurūḡ pe osodop ip ya'ījojom. ² Wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn Jesus. Ade o'ḡutaybin ip.

³ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip. — Aḡokatkat o'ju jekat pe jekadai damuduudu am. ⁴ Tamududum pima xepxepa o'ta'at ipi ju e bitako daḡ — io'e.

— Wasūyū oajēm. O'ta'o'o ip taduduata—cekadai da—e bitako daḡata — io'e Jesus.

⁵ — Ibocewi wara'ata o'ta'at karatūḡ'a paraktaḡ. Ade ḡu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Dao ma o'tanōkap ka'wi ierūn puye — io'e. ⁶ — Imēnpit kaxiepi bima kaxie kadai o'ḡukaraw. O'ḡuy'ū. Oe'ū tābuju ba'ore buye — io'e.

⁷ — Wara'ata o'ta'at widaoho parakpe. Yaypan pima widaoho kadai o'ḡu'ūm. Oe'ū. O'jewada ḡu — io'e.

⁸ — Wara'ata bit o'ta'at katō be. O'tanōkap. Xipan o'yaypan. Ta'ade o'e. Pūḡpūḡ kadai be ta'adesū o'e—30 be o'e ta—katō peat. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jījā o'e—100 be o'e ta — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

⁹ — Wekawēn eyetaybit pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e.

¹⁰ Adeayū epit puje, pūḡpūḡ o'ya'ījojo'iayū oajēm Jesus kay. 12 beayū eju oajēm ip.

— Iba'arēm ekawēn ocexe — io'e ip cebe. — Apēn ocemutaybin ojuy eḡuy kadaida mududuap ekawēn muwēnuwēn? — io'e ip.

¹¹ — Kawēn ibapukan ōn eymutaybitbin — io'e. — Ibapūḡ ma apēn Deus soat ipi daḡayū kukukan je'e iap muwēnuwēn ōn eywebe — io'e. — Kuy bima iboam o'ḡutaybin ḡu. Warara'acayū mutaybitbin pit ōn iba'arēmān, wa'ō kaykūy ip puye — io'e. ¹² — Iba'arēmān ōn ixeyū mutaybitbin. Ya'ījojom ip. Imēnpit itaybit ḡu ip. Jekūyjom ip. Imēnpit wekawēn pa'arēm cexe ip. Itaybit pima bit kuka juk iḡuycūḡ o'e ip ikērēat kuḡ puye. Ikērēat tak kuka juk o'jepere ip. Ikērēat epere buje ip kuka juk Deus ikērēat o'ju'uk ixeyū bewi — io'e. ¹³ — Kadai damuduuduap ekawēn iba'arēm eyxe. Apēntak eyetaybit epe'e owebe wara'at muwēn puje wuymutaybitbinap ekawēn muwēn puje? Wara'at muwēn puje dak, wekawēn pa'arēm je'e eyxe — io'e.

¹⁴ — Apēḡape ibo wekawēn iam ōn jeymutaybin. Kadaida mududuap Deus ekawēn muwēnuwēnap puxim — io'e. ¹⁵ — Deus ekawēn coco'ukayū kadaida buxim — io'e. — Pūḡpūḡ cekawēn coco'ukayū e bitako daḡata buxim — io'e. — Deus ekawēn co isu, Satanás

ajēmjēm cekay ip — io'e. — Yağuyba'üm'üm ip cekawēn kay—Deus ekawēn kay — io'e.

¹⁶ — Warara'acayū karatūğ'a paraktağata buxim—Deus ekawēn coco'ukayū — io'e Jesus. — Koap icokcok e'em ip Deus ekawēn co am. ¹⁷ Kadai tãbube'umat puxim Deus ekawēn badi ğu òmòm cebe ip. Ibureyū e'em: "Teyūku Deus ekawēn kay," i, iwaywayway am. Ibureyū itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay — io'e.

¹⁸ — Warara'acayū widaoho parak tağata buxim Deus ekawēn coco'ukayū. Deus ekawēn cocom ip — io'e.

¹⁹ — Imēnpit soat em ğebum ip jemukaypinput kay. Tūybe ocokcok cīcã oce dinheiro kuğ pima iãn e'em ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Deus ekawēn kay bit ip yopīt ma itabut, soat kay itabikuku jebubun puye. Deus ekawēn muwēnuwēn ğu ip warara'acat pe jebureyū be — io'e.

²⁰ — Warara'acayū bit katō dağata buxim Deus ekawēn coco'ukayū — io'e. — Cekawēn co buje, cekawēn kay jījã ip. I dipat mujurūğrūğ ip soat peam. Kadai'ip puxim ixeyū—ya'a'eat'ip puxim. ³⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim ip, ⁶⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim tak, ¹⁰⁰ be o'e takuğ'iat'ip puxim tak — io'e.

²¹ Jesus wara'at kawēn o'ğuwēn jewēju etaybitbinayū be—¹² beayū be dak—wuymutaybitbinap ekawēn.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ğu ajomuy — io'e. — Wuyxexecap tiotpe ğu dak ajomuy. Um ma ajomuy kabia i'e am wuykay—soat ijo but am — io'e. ²² — Soat wuyxe iba'arēmat ibapuk je'e. Ğasū ade ma wuyetaybit'umat. Ğuyjom pit wuyetaybin ace'e soan ma — io'e. ²³ — Wekawēn co pin pima, eya'òpicūğcūğ cuy — io'e.

Imēn o'ğuwēn "Wekawēn eyetaybin puje, warara'acat pe juy epeğuwēn dao ma eyağuyba'ūmap puxim" i'e ojuy.

²⁴ — Eya'òpicūğcūğ cuy epesop wa'ò kay — io'e. — Xipan'üm ya'ıjo buje, yopīt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ıjo buje bit, yoboğ cuy eyetaybin — io'e. ²⁵ — Wara'an eyetaybit pin pima, wara'an ma eyetaybit epesop. Ya'ıjom eybu'u buje bit, kuy juk epeya'ıjojoiap kay jeyağuyba'üm — io'e.

²⁶ Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn.

— Deus soat ipi dağacat kukukan iap kadai aypapanap puxim — io'e. — Ağokatkat o'taida jekat pe — io'e. ²⁷ — Taida buje, soat exima xexen ma. Kabia isum kopkom. Nōjēmjēm. Aypapan. Ağokatkat pit itaybit ğu apēn aypapan iam. ²⁸ Kadai jekpiwan ma jewa'adadam. Koap dupcēm cēm. Taipuk cēm cēm ğuyjom. Kanomūm dajēmjēm taipuk tağ—tajakata — io'e. ²⁹ —

Tarum'isum kadai bubum kat iwat kadai bubuap kaxi oajēm puye — io'e. — Imēnpuxim eya'òbi ğu warara'acayū itabut je'e Deus kay—Deus a'òbi acã — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn.

³⁰ Jesus waram o'jekawēn.

— Deus ade jījāyū kukukan je'e — io'e. — Ajo-buxim xe'e je'e? Eya'òpicūğcūğ cuy epesop iboap ekawēn kay — io'e. ³¹ — Deus soat ipi dağacat kukukan iap mostardada buxim—e da jo'iat puxim. Ipi be taida buje, ta'ıt

ma mostardada. Warara'ata bodi ma ta'ıt ma. Aypapan cīcã taida buje bit. ³² Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Tākuboğ e'em. Wasū jedopi mōğmōğ tãku jeje — io'e. — Imēnpuxim ğasū Deus pūğpūğayū kukukat. Ğuyjom pit adeayū kukukan je'e — io'e.

³³ Jesus ibo ekawēn puximat o'ğuwēnuwēn adeayū be. Deus soat kukukan je'e iap ekawēn o'ğuwēnuwēn cebe ip. Imēnpuye itaybit put ip. ³⁴ Adeayū mutaybitbin pima wuymutaybitbinap ekawēn acã o'ğuwēn—kawēn iba'arēmat acã. Jewēju etaybitbinayū mutaybitbin pima bit, ibapuğ ma o'ğutaybin ip. Kawēn iba'arēmat ğu o'ğuwēn cebe ip—ibapukat ma.

³⁵ Ixe kabia kabioğkaboğ'i bima, Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinay'u be.

— Ğa'a iodi wīnābu aju — io'e.

³⁶ Ceweju etaybitbinayū o'jewemuwēn ip adeayū be. Jesus kuy kobe be osunuy. Jewēju etaybitbinayū o'tujowat jewēju. Warara'acayū dak o'timudek jekobe dağ ma ip.

³⁷ Ğebuje kabidoxixi oajēm cekobe kay. O'subidoajēm cekay ip—Jesus kay, jewējuayū kay dak. Kobe be diòmòm o'e tipodoyat. Kobedi tiboğ o'e. Kobe munopapūn ojuy o'e idibim. ³⁸ Imēnpit Jesus ixet osodop kobe ukpu be. Ixet jadipi jeje.

Ğebuje ceweju etaybitbinayū Jesus o'ğuwurūğ.

— Ocemutaybitbin'ukat! Ak'adit ma du ēn ocekey? — io'e ip. — Je'üm wuyju! — io'e ip cebe.

³⁹ Jesus o'āy.

Ğebuje Jesus kabidoxixi o'ğukorēm.

— Ebidopon! — io'e kabidoxixi be. — Edipon! — io'e iodi be.

Kabido dao ma o'subido'üm. Tipo o'e iodi. ⁴⁰ Imēneju Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

— Apēnpuye dak eyparara? Eyetabut ğu du Deus kay? — io'e.

⁴¹ Iparara jījã ip o'e.

— Abu dak sute? — io'e ip jewewebe. — Cekawēn acã kabido o'subidomu'üm! Dao ma o'timupon iodi! — io'e ip.

5 Jesus wīnābu oajēm jewēju etaybitbinayū eju. Oajēm ip Gerasa eipi be. ² Kobe bewi Jesus cēm puje, ağokatkat osodot ce'ü'üayū mōğmōğap pewi.

Ibiöğbuk kērēat kukat osunuy. ³ Ixe ukã be ğu osunuy—ce'ü'üayū mōğmōğap pe acã, ibiöğbuk kērēat kuğ puye.

⁴ Ade em Gerasa eipi watwat cuk adi ibiöğbuk kērēat kuğat o'taomūnmūn ip. Correntebum cuk adi o'taomūnmūn ip, cabobum tak. Ğasū bit taomūn pa'ore ip osodop. Iba'ore osodop ip correntebum tak. Ade em ma juk adi o'taomūnmūn ip correntebum, cabobum tak. Imēnpit ixe ağokatkat correntebu o'subumuwekapkap. Ixe cabobu o'subudakatkat. Ixe muwağōn pa'ore o'e soat pe. ⁵ Kabia bun, ixima bun tak e'ü'üayū mōğmōğap tağ oekuku ibiöğbuk kērēat kuğat. Co'a dağ tak oekuku. Soat em jewāwāwām oekuku. Jewemuwerikweriğ wita'am oekuku. Jewemudadaibotbon oekuku.

⁶ Wūywi ma Jesus co buje, ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jedau Jesus kay. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap ya'ōbuyxi cexe buye.

⁷ — Ibiōḡbuk kērēat, ejēm cuy aḡokatkat pewi — Jesus o'e.

Ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus, apēn ēn em owebe? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot! — io'e. — Ipi-at'ajoan ḡu juy ēn owebe, Deus etabutpe wuyju buye — io'e Jesus pe.

⁹ — Apēn ebutet? — Jesus o'e.

— Obutet Ade i, ade oceju buye — io'e. — Ijop ka bewi ḡu juy ibiōḡbuk kērēat eḡujēm — io'e aḡokatkat Jesus pe.

¹¹ Ade jījā dajebaryū wurūrūrūḡ osodop ip iboce co'a daḡ.

¹² — Dajebaryū be juy eḡuōm — io'e. — Āḡ oce-muōm cebe ip — aḡokatkat o'e.

¹³ — Ha'a — io'e. — Epeōm cuy cebe ip — Jesus o'e.

Ibocewi ibiōḡbuk kērēayū o'jēm aḡokatkat pewi. Oōm ip dajebaryū be.

Ade jījā osodop ip dajebaryū. Kiiih. 2000 be aco'i osodop ip. Daudaum o'jenapōn ip co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōm ip. Jeabokaboḡ oap ip iodi be. Poḡ. Oe'ū'ū ip. ¹⁴ Imēneju dajebaryū kukukayū owatwat ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēayū o'ḡuōm dajebaryū be — io'e ip warara'acayū be. — Oap ip ade — io'e ip. O'ḡuwēn ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak. Ade o'ju ip apēn o'jebapuk iap com.

¹⁵ O'ju ip Jesus kay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'jojo ip. ḡasū bit tadaibot ḡu o'e. Xik'i osunuy. Totite o'e ḡasū bit. Yaḡuysat o'e ḡasū bit. Imēneju itabēḡbēḡ ip o'e ijojom.

¹⁶ Ibocewi o'jojo'iyayū apēn o'jebapuk iap o'ḡuwēn oajēm'iyayū be.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm aḡokatkat pewi — io'e ip. — O'ḡuōm dajebaryū be — io'e ip. — Oakōm ip iodi be. O'jeabokabok ip. Oap ip — io'e ip.

¹⁷ Imēneju:

— Ejēm cuy oceka bewi — io'e ip Jesus pe Gerasa eipi watwat.

¹⁸ Imēnpuye Jesus oōm kobe be jejēm ām.

Kobe be iōm puje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'ju Jesus kay.

— Eweju ḡn tak cum — io'e. — Exe ma onuy pin — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Ap — io'e Jesus pit. — Oweju ḡu ejot. Eduk'a be juy eju, ebureyū kay — io'e Jesus cebe. — "Kariwa ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi," i juy ece cebe ip — Jesus o'e. — "Kariwa juk xipan okuk," i juy ece cebe ip — Jesus o'e.

— Ha'a — io'e.

²⁰ ḡebuje o'ju jeka kay. 10 beatka daḡ oekuku: — Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em soat pe. Iboam jekūyjo buje:

— Ajo iba'ore cekay—Jesus kay? — io'e jewewebe.

²¹ ḡebujep Jesus iodi o'timudek ma'ḡuto kobe daḡ. Timudek puje, ade jījā ip o'ju topabe ka'oririt pe. Kiiih.

²² Judeuyū e'aweroroap'a kukukat o'ju Jesus kay—Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. Ibutet Jairo i osunuy. Taxitxet osunuy. Taxit 12 koato osunuy. Jesus dopabujuk puje, o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

²³ — Tapu, odaxit oe'ū pin — io'e. — Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Ebu juy esubumōḡ cebe imu'ada am. Es-ubumōḡ cuy cebe ce'ūap puxim — io'e Jesus pe.

²⁴ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju—Jairo eju.

Ibocewi ade ip o'ju Jesus nomuju. Icēḡsūḡ ip o'e ade jījā buye. ²⁵ Iboce ayacat tak osunuy. Ade koato ma toybucukbucūḡ ḡu osunuy—12 koato ma. ²⁶ Ade wuyanūḡtata'ukayū ixe ayacat anūḡtata'uk ip osodop. Imēnpit biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e. Soat jedinheiro o'ḡu'ūm janūḡtataapteim. O'jexere ḡu. Biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e.

²⁷ Ixe ayacat Jesus iwātaxipipi mu'ada'adaap awēḡ o'yawēḡcoco.

— Jesus esay mucay buje, oce'ada — ayacat o'e jewebe ma.

ḡebuje o'ju Jesus tēḡ adeayū parakpe—aweromayū parakpe. ²⁹ Jesus esay o'ḡucay warara'acat eta'ūmpi. Cesay mucay'isum ma o'toybucuk. Xipāt o'e ḡebuje bit. ³⁰ Wa'ōbacaan aco'i oḡu'ada iam itaybit o'e Jesus pit. O'jekorepēn adeayū parakpe ḡebuje bit.

— Abu wesay o'ḡucay? — io'e.

³¹ — Tā! — io'e ceweju etaybitbinayū. — Adeayū wuy-mukuḡukuḡ iap cocom ḡu du ēn? — io'e ip. — Apēnpuye ēn e'em "Abu wesay o'ḡucay?" i? — io'e ip.

³² Imēnpit Jesus o'jeakak soat kay. Abu wesay o'ḡucay iat kudadam o'jeakak. ³³ Ayacat itaybit o'e Jesus omu'ada iam. Imēnpit iparara o'e Jesus itakoma je'e okay iap puxixim. Ikarabakbak tak o'e jeparara pibun. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.

— Ōn ma esay oḡucay — io'e cebe. — Ēn cuk omu'ada — io'e.

³⁴ Imēnpuye:

— Tū'ū, kuy ece'ada etabut okay buye — io'e Jesus. — Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Kuy ece'ada. Xipāt ecesūy ḡasū bit — io'e.

³⁵ Jesus puk kawēnwēn ma ayacat eju bima, Jairo duk'a bewiyayū oajēm cekay—Jairo kay.

— Iḡuje, edaxit'ūm kuy oe'ū — io'e ip. — Wuymutay-bitbin'ukat eḡuwa'ūm ḡu ḡasū bit — io'e ip.

³⁶ Imēnpit Jesus ak'adit ma o'e oe'ū iap awēḡ kay.

— Eḡuycūḡ ḡu juy eḡuy — Jesus o'e Jairo be. — Etibun pit cuy eḡuy okay — io'e.

³⁷ ḡebuje Jesus ebapūḡayū acā o'tujowat jewēju. Pedro o'tujowat jewēju, Tiago dak, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Ibūrū ma o'tujowat jewēju.

³⁸ O'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a kukukat tuk'a kay—Jairo duk'a kay. Ade osodop ip tuk'a be. Wawa ip osodop. Jewāwāwām ya'ōberen ip osodop yaypan'isu-at'ūm cocom. ³⁹ Uk'a be jeōm puje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Apēnpuye eyju wawa? Eya'ōkarey jījā oxel! — io'e cebe ip. — Yaypan'isuat ce'ū ġu—ixet ā! — Jesus o'e wawaayū be.

Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye:

— Ixet ā — io'e.

⁴⁰ Wawaayū itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Imēnpuye Jesus o'jowayway ip. Jesus soat ip o'ġujēm uk'a bewi.

Ibocewi Jesus yaypan'isuat'ūm ebay o'tujowat jewēju, ixi dak, ebaṗūġayū dak—jeweju etaybitbin'ukayū. O'ju ip ce'uat kay. Oajēm. ⁴¹ Ce'uat o'subaixik.

— Talitá cumi — Jesus o'e ja'ōm cebe.

(Talitá cumi "Tu'ū, aġobucēġ ece" i ōn e'em ewebe ia-pe wuya'ōm).

⁴² Ce'ū topibit waram o'jetait. O'je'aġobucēġ ġebeuje bit. O'kop. O'jexīġxīġ. Imēnpuye o'jojo'iaiyū itabēġbēġ o'e ip ijojōm.

⁴³ — Ixan cuy eġūm cebe — Jesus o'e ixi be. — "Jesus waram odaxit'ūm o'ġutait" i'ūmġu juy epe'e warara'acayū be — io'e cebe ip.

6 Jesus o'ju ibocewi. O'ju jaypanapka kay. Oajēm Nazaré ka be jewēju etaybitbin'ukayū eju. ² Sába-do bima ade o'ġutaybin Deus eju kawēnwēnap'a be. Jebodoydoyap kabia be ip o'ġutaybin.

Ade ixel ekawēn o'ya'ījojo ip. Ya'ōpicūġcūġ ip o'e cekawēn kay.

— Apēntak iġo aġokatkat itaybit soan kawēn? — io'e ip jewēju. — Abu dak ixel o'ġutaybitbin? Wuywebe i'e ba'oreap mubapukpuġ ġoku — io'e ip. ³ — Iġo ġu du karepiġa? — io'e ip. — Maria it ma ġoku. Tiago waġo ma ġoku. José waġo dak. Judas waġo dak. Simāo waġo dak — io'e ip. Iixītyū dak ijoce ma wuyweju ma — io'e ip. — Wuyju bit kūyjobin ġu juy ajop ixel a'ō kay, ixel wuyjo'iat puye — i napa ma o'e ip.

⁴ Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Soat ka daġacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuġ — io'e. — Jaypanap ka beayū bit ibuyxim ġu ikuġ — Jesus o'e cebe ip.

⁵ Nazaré ka be bima ade em ġu Deus a'ōbacaap o'ġubapuk, itabut'ūm ip puye.

— Itabut'ūm cīcā ip okay — Jesus o'e jewebe ma.

Warara'acayū bit ixel kay jījā o'e. Imēnpuye jebu o'jewebumōġ cebe ip—iwātaxiṗiṗayū be. O'ġu'ada'ada ip.

ġuyjom wuyjuyūxirixiri daġ oekukuku. Imutaybitbin ip oekukuku.

⁷ Jesus 12 beayū o'tomuṗā jewekay. Xepxepxem ip o'ġujuju warara'acat ka daġ.

ġebeuje o'jekawēn ceweju ip.

— Wa'ōbi ma ibiōġbuk kērēat epeġujēmjēm ikuġayū bewi — io'e cebe ip. ⁸ — Eyba'ip acā epeyoptujowat eyjuap taġ — io'e cebe ip. — Eyxan pit epetujowat ġu, sacola dak ka'ūma, dinheiro isurūġat tak ka'ūma. ⁹ Eysandália dak epetujowat — io'e. — Eyewebeat acā eydoti epetujowat—xepxem pit ka'ūma — io'e. ¹⁰ — Pūġka be eyajēm puje, pūġ'a be ma epesopsop uk'a be. Pūġ'a be ma epesop iġo ka be bima — io'e. ¹¹ — Pūġka

be eyajēm puje, ibo ka watwat pe eykukpin'ūm pima, wara'atka kay juy epeju — io'e. — Ibo ka watwat eya'ījo pin'ūm pima, epejēm cuy ibo ka bewi. Cēm pima eysandália epeġupoyoy "Deus pe ipiat pi'ajoat puje eywebe, ocekiwatpi ġu oce'e," i'e'em cebe ip — io'e. — "Eyju ma eyukpiwat Deus ekawēn kay'ūm puye," i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹² Imēneju 12 beayū o'ju. Ade mukūyjojōm oekukuku ip kawēn idipan.

— Ikērēat muġēġēap epeyepere juy — io'e ip. — Cūġ ma juy epeku — io'e ip adeayū be.

¹³ Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmujēm ip soat pewi. Ixepi o'timōġmōġ ip iwātaxiṗiṗayū a jeje imu'ada am.

¹⁴ ġebeuje ipi kukukat Herodes Jesus awēġ o'yawēġto-buxik soat kaka daġ o'jeawēġepōġpōġ puye. Tūybe waram ġuto o'jetait'iat teku iān o'e ip adeayū.

— Joāo Batista teku — io'e ip pūġpūġ. — Waram ġuto o'jetait teku je'ūap tomukadi — io'e ip. — Imēnpuye Deus a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ teku — io'e pūġpūġpūġ.

¹⁵ — Ka'ūma — io'e warara'acat pit. — Elias'ūm teku — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait — io'e ip.

— Ka'ūma — io'e warara'acayū bit. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm teku — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait'iat teku — io'e ip. — Kuyje osunuyiat teku — io'e ip.

¹⁶ Imēnpit ipi kukukat Herodes Jesus awēġ co buje, imēn o'jekawēn.

— Oxe bit teku Joāo Batista — io'e. — Kuy bima wemu'a'uk teku. Imēnpit waram ġuto o'jetait — io'e.

¹⁷ Kuy bima Herodias Filipe tayxi osunuy. Ikuat Herodes kitpit tayxi osunuy. Herodes pit Herodias o'jat jetayxim. Imēnpuye Joāo Batista o'e Herodes pe:

— Deus xe cedaġ ġu ewebe jewebumūn ām ekitpit tayxi eju — i. Imēnpuye Herodias itakoma jījā o'e Joāo kay. Joāo aoka ojuy o'e. Imēnpuye Herodes Joāo o'ġuō-mat daomūnmūnap'a be jetayxi be yaokaap puxim. Herodias pe Joāo aoka ba'ore o'e, Herodes xe Joāo ya'ōbuyxi buye.

²⁰ — Joāo cūġ cīcā — io'e Herodes. — Xīpat cīcā ixel—ikērēat kuġ ġu — io'e.

Herodes Joāo muxipanpan osunuy daomūnmūnap'a be yaokaap puxim. Herodes pe Joāo ekawēn co buje, yaġuybabi'ūm'ūm osunuy. Inaka Joāo ekawēn co pin cīcā osunuy.

²¹ ġebeuje Herodes peta o'ġuġē jekapap kabia kay ġebum am. Peta boġ cīcā o'ġuġē ip. Herodes ya'ōbuyxi-ayū o'tomuṗā peta kay jebekitkiyū. Sorarayū kukukayū dak o'tomuṗā, Galiléia eipi beayū dak—kari-wawa ecuġapap. Peta kabia bima Herodias o'e jewebe ma:

— ġasū ma Joāo oyaokaat — i.

²² Ibocewi Herodias it oōm peta muġēġēap'a be. Aycat osunuy yaypan'isuat. O'jeda'i'in Herodes etabutpe, ceweju jekōnkōnayū etabutpe dak. Da'i'iap co buje, icokcok o'e ip. Imēnpuye:

— Ajo-kay ēn oxewi? — io'e Herodes yaypan'isuat pe. — Emukaypin cuy oġūm ewebe — io'e. — Ade obubut

weipi be. Ipidaseat ma oğūm ewebe — io'e. ²³ — Deus etabun ōn e'em ewebe — io'e. — Soat emukaypin cuy oğūm ewebe — io'e. — Ipidase juy oğūm ewebe obubut. Aō kay je'e ip webekitkiyū — Herodes o'e.

²⁴ Ixe yaypan'isuat o'jēm. O'ju jexi kay.

— Mamāi, ajo dak o'joojuy? — io'e jexi be.

— "João Batista a juy eya'ukat. Eyaūm owebe," i juy ece cebe — io'e ixi.

²⁵ Herodes kay yaypan'isuat o'jepit ipi kukukat kay ġebuje bit.

— João Batista a juy eyaūm owebe parato be — io'e ipi kukukat pe. — Ġaxīn ma juy eyaūm owebe — io'e jexi a'ōbi.

²⁶ Ipi kukukat Herodes iğuycūğ o'e. Ibu'u jījā ya'uk an osunuy.

— Soat emukaypin cuy oğūm ewebe — i juk o'e yaypan'isuat pe jeweju jekōnkōnayū etabutpe. Imēnpuye isūsūn o'e jebureyū buxim. "Oyaūm ġu ewebe" i'eap puxim isūsūn o'e.

²⁷ Ġebuje o'jekawēn sorara be.

— João a juy eya'uk — io'e. — Eyadojot cuy owebe — io'e sorara be ipi kukukat.

Sorara o'ju. João a o'ya'uk daomūnmūnap'a be.

²⁸ O'yadujupit parato be. O'yaūm yaypan'isuat pe. Yaypan'isuat o'yadujowat jexi be. O'yaūm cebe.

²⁹ João'ūm e'ū ām jekūyjo buje, ceweju oekuku'iyū o'ju Herodes kay. João'ūm jebit o'tujowat ip. Jebabim o'jomōğ ip witabikūy be.

³⁰ Ixe be juk o'ğuju'iyū o'jepit Jesus kay. Soat cuk o'e'e ip iat o'ğuwēn ip cebe, soat cuk o'ğutaybitbitbin iap tak. ³¹ Ade jījā ajēmjēm ip o'e Jesus kay, ceweju etaybitbin'ukayū dak. Cēm cēm tak o'e ip cexewi ip. Ixeyū dak cekōn pa'ore o'e ade ip puye.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Eydaobire jījā — io'e. — Ġa'a aju uk'a'ūmat kay jebodoy am. Wuyju acā aju — Jesus o'e cebe ip.

— Ġa'a — io'e ip.

³² Ġebuje o'ju ip uk'a'ūmat kay. Kobe dağ ip o'ju. Ixeyū acā o'ju jebodoy am.

³³ Ijēm puje ip, ade kapurūğ tağayū Jesusyū o'jojojo.

— Jesus o'jēm jeweju etaybitbinayū eju — io'e ip jewebe. — Ġa'a aju kapurūğ tağwi ixeyū dopabe — io'e ip.

Imēnpuye o'jedau ip kapurūğ tağ. O'jedau ip Jesusyū dopabijuk am. Soat kaka dağwi o'ju ip. Jesus ajēm'ūm awap ma oajēm ip.

³⁴ Kobe bewi jejēm puje, Jesus ade jījā o'jojojo. Itabotaidobot o'e cekay ip.

— Teyūku ovelhayū buxim oxe—jekukat'ūmayū buxim — Jesus o'e jewebe ma.

Ade ma ip o'ğutaybin.

³⁵ Kaxi ipi tēğ pima ceweju etaybitbinayū o'ju Jesus kay.

— Ijoce ya'ūmğū uk'a — io'e ip. — Ka'ūmğū wuyxan. Kuy katpuje jījā — io'e ip. ³⁶ — Adeayū juy eğuyypit ağōka kay — io'e ip. — Eğuyypit ip ikatēğatka be jexat pu am — io'e ip.

³⁷ — Eyju ma ixan epeğūm cebe ip — Jesus o'e cebe ip.

— Apēntak pāo'a oceyabu soat xat'am? — io'e ip. — Pāo'a deim kuka o'e teiboğ cīcā. 200 dinheiro isurūğat kuka o'e—prata muğēğē — io'e ip.

(Pūğ dinheiro isurūğat prata muğēğē pūğ kabia ekapikapteim osunuy).

³⁸ — Pebūrū'a eyju pāo'a kuğ? Epeju buk eyetaybit am — Jesus o'e.

O'ju ip jetaybit am. Itaybit puje ip o'jepit.

— 5 be pāo'a kuğ oceju, xepxep axima kuğ tak — io'e ip Jesus pe.

³⁹ — Epe'e juy adeayū be "Epabik cuy tip kireat ceje," i — Jesus o'e.

⁴⁰ Soat ip awerom oabikbik. Ade jījā osodop ip. Pūğ eawero 50 be wuyjuyū osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Wara'at eawero 50 be osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Ade jījā osodop ip. 5000 ağokatkat osodop ip—pāo'a omayū. Ixeyū tayxiyū dak ya'om, ipotpoyū dak, taxityū dak.

⁴¹ Ġebuje Jesus o'jekawēn jebay eju—Deus eju. Pāo'a o'yabu. Axima dak o'jat xepxep. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocexat'am — Jesus o'e Deus pe.

Pāo'a o'yadakat.

— Juku pāo'a — io'e jeweju etaybitbinayū be.

Cinco be pāo'a o'yadap. Imēnpit Jesus o'yamu'acoğ. Ya'ade jījā o'e. Ceweju etaybitbinayū o'yaūm adeayū be. Xepxep axima osodop. Jesus pit axima o'ğū'acoğ. Imēnpuye ade jījā o'e. Axima dak o'ğūm jeweju etaybitbinayū be. O'ğūm ip adeayū be. Soat ip o'jo'o'o—5000 beayū—ağokatkayū. Soat ip ibeğbeğ o'e, Jesus o'ğū'acoğ puye.

Ibocewi ceweju etaybitbinayū cepoyat o'jat. Ico be ip o'ğūom. 12 be o'ğunopapūn ip cepoyan—pāo'a epoyat'am, axima epoyan tak.

⁴⁵ Ġebujeap tomukadi:

— Epeom cuy kobe be — Jesus o'e jeweju etaybitbinayū be. — Wīnābu epeju owap. Betsaida ka kay juy epeju — io'e.

Jesus "Eyduk'a be juy epeyepit," i'e'em pima adeayū be, ceweju etaybitbinayū o'ju wīnābu.

⁴⁶ Tuk'a be adeayū muju buje, Jesus o'ju co'a kay jekawēn ām Deus eju.

⁴⁷ Kabiok pima Jesus jağepūğ ma o'e kapurūğ pe.

Imēnpit kobe dağayū iodi bicūğ pe o'e ip—ceweju etaybitbinayū. ⁴⁸ Jesus ip o'jojojo—kobe dağayū—tibicūğ peayū. Pipim jekoykoy o'e ip kabido o'subidoajēm topabe buye.

O'ju cekay ip kabiakabia'i bima—kaxi jēm awap ma. Kuyğū o'ju tibicūğ peayū kay. O'kop co'a dağwi. Idibi adopa dağ xīğxīğ o'ju. Cekay ip o'ju. ⁴⁹ Jesus o'jojojo ip idibi adopa dağ xīğxīğ pima. Tūybe ite axik iān o'e ip. Jesus co buje soat ip o'jewāwā jeparara pibun.

⁵⁰ Iparara jījā ip o'e.

— Eya'ōcam cuy epesop! Eypararam ġu juy! Ōn ā! — Jesus o'e.

⁵¹ Ibocewi Jesus oöm kobe be ceweju ip. Kabido o'subido'üm ġebuġe bit. Dao ma o'tipon. Imēnpuye o'jekuy ip. Yaġuybabi'üm o'e ip. O'jojojo ġu buk ip imēġat. ⁵² Ixe kabido o'subidomupon iap o'jojojo ip. Inaka teku Deus a'ōbacaap kuġ jekukum iap kay itabut ġu ip. Pāo'a o'yamu'acoġ iap o'jojojo ip. Inaka:

— Ka'ūma ma ite jo'i ya'ōbuyxi — i'ūmġu o'e ip. Itabut ġu o'e ip cekay.

⁵³ Iodi mudek puġe ip, Jesusyū oajēm Genesaré eipi be. O'jemūġ ip ebikopap pe. Kobe ip o'ġukirik ka'oririt pe.

⁵⁴ Kobe bewi ijēm isum ma ip itaybit o'e teyūku Jesusyū iam ibo ka watwat. ⁵⁵ Daudaum o'ju ip uk'a'a daġ iwātaxipiyū dakoykoy. O'tujowat ip Jesus kay. Dobaptup ceġe o'tujowat ip. Iwātaxipiyū o'tujowat ip adeayū o'e "Jesus omuyku ijoce" iap pe. ⁵⁶ Aġoka daġ Jesus oeku, ikaboġatka daġ tak, biopak kukukayū ka daġ tak. Yajēm puġe jebureyū iwātaxipiyū o'jomōġ je'aweroroap pe.

— Āġ esay ukpi oceġucay — io'e ip Jesus pe. Soat ip o'je'ada o'ġucay'iaiyū. Soat iwātaxipiyū xipat o'e.

7 Fariseuyū o'je'awero ip Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Jerusalém ka bewiaiyū. ² Aypapayū'üm'üm ekawēn taġ jekuku'uk osodop ip Fariseuyū, soat warara'acayū Judeuyū dak. Jebu'isu bima dak ip jebuwywuy'uk ma osodop. Tūybe ade em wuybuwuy'üm pima wuykērē Deus xe iān o'e ip. Imēnpuye ade em jebuwywuy'üm pima, o'jekōn ġu ip. Tarekrek pupuap pewi jepit puġe, o'jekōn ġu ip ade em jebuwywuy'üm pima. Ade ma ajojoyū'üm'üm ekawēn taġ jekuku'uk osodop ip—kuyjeayū'üm'üm ekawēn taġ. Imēnpuxim soat em ma kopo'abi wuywuy'uk ip osodop, kamuti'abi wuywuy'uk tak ip osodop, kajarāo'abi wuywuy'uk tak ip osodop. Jesus eju etaybitbinayū bit ade em'ūma o'jewebuwywuy jekōn pima—pūġ em ā. Fariseuyū iboap o'jojojo.

⁵ Ġebuġe Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Eweju etaybitbinayū wuyajojoyū'üm'üm ekawēn taġ ġu jekukum — io'e ip cebe. — Cedaġ ġu ip jekukum. Ade em'ūma jewebuwywuy'uk ip jekōn ān — io'e ip imuyuy ip.

⁶ Ġebuġe Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ixeyū o'ġukorēm.

— Kuyje ma juk Isaías emuwēn icēmān — io'e. — Imēn o'e jemudupmubararaktup pe:

Deus e'em:

"Deus kay oceju" i napa ma e'em iteyū wuyjuyū, i. Imēnpit okay ġu ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁷ "Ēn xipat," i te'e ma e'em ip owebe, i. Imēnpit xipat ġu ōn ip cexe, io'e Deus, io'e Isaías. "Deus ekawēn eymutaybitbin oceju bit," i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

⁸ — Eyju Deus ekawēn iwatiwan aypapayū'üm'üm ekawēn taġ eyeku am — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. ⁹ — Deus ekawēn kay ġu eyju—aypapayū'üm'üm ekawēn kay

acā! Jewexe eyetaybit cīcā! — io'e. ¹⁰ — Moisés o'e kuyje:

Xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i.

Waram o'e ġuto:

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka—jexi muymuy'ukat tak, i.

Imēn Moisés o'e — io'e. — Imēn eyju warara'acayū muwa'üm'üm cebay buywat am, ixi buywat am tak. " 'Dinheiro kuka adi oġūm eywebe eybuywat am,' i juy epe'e eyebay be," i eyju bit e'em warara'acat mukūyjom — io'e Jesus. " 'Imēnpit ibo edinheiro oġūm cuy Deus pe,' i juy epe'e eyebay be," i'e'em eyju bit warara'acat mukūyjom — io'e Jesus. — " 'Ġasū iba'ore owebe eybuywat am,' i juy epe'e cebe ip," i eyju e'em imukūyjom ip — io'e Jesus. — Imēn eyju Deus ekawēn kay ġu. Deus ekawēn ġu warara'acayū mutaybitbin eyju—eyekawēn acā. Deus ekawēn taġ ġu eyju jekukum—eyekawēn taġ acā. Soan eyju e'em cedaġ'ümān — Jesus o'e Fariseuyū be.

¹⁴ Ġebuġe Jesus waram adeayū o'tomuwā jewekay.

— Eya'ōpicūġcūġ cuy apēn ōn em iap kay — io'e cebe ip. — Eyetaybin cuy epesop! — io'e. ¹⁵ — Wuywebe iōmōmap ġu wuyemukērērērēn—wuybinūn peat acā! — io'e. ¹⁶ — Wekawēn eyetaybit pin pima, xipan cuy eya'ōpicūġcūġ! — io'e.

¹⁷ Jesus o'jēm adeayū xewi.

Ġebuġe oöm uk'a be jeweju etaybitbinayū eju.

O'jekawēn ip ceweju—Jesus eju.

— "Wuywebe iōmōmap ġu wuyemukērērērēn—wuybinūn peat acā," i kuy ece adeayū be — io'e ip. — Iba'arēm ekawēn ocexe — io'e ip.

¹⁸ — Eyju dak eyetaybit ġu du wekawēn? io'e. — Adeayū-buxim wekawēn pa'arēm tu eyxe? — Jesus o'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Eyxat ōmōm eybinūn pe ġu—eydada be acā! Ġuyjom cēm cēm ġu to eywebewi — io'e. — Imēneju eyxat ġu eyemukērērērēn — io'e.

Jesus iboam i'e buġe "Soat i'opi ġu wuywebe" iam imutaybin ojuy ip o'e.

²⁰ — Ixat ġu ijodiacat mukērērērēn — io'e. — Ijodiacat ikērēat mujurūġrūġ soat em ikērēat kay ġebum puye — io'e. ²¹ — Soat em ijodiat ġebum ikērēat kay. Imēnpuye soat em ikērēat kay jewaġuydadam ip: aoyū kaykay dak ip, warara'acat pubut tujupa'um'um tak ip; warara'acat aokakam tak ip, ²² warara'acat tayxi kaykay dak ip; itabikuku dak ip warara'acat pubut kay; ikērēat mujurūġrūġ tak ip; napapa'uk tak ip; warara'acat muġuykuku ojuy dak ip; cekawēnkērē dak ip; itabutkarey dak ip; warara'acat awēġtatam tak ip; yoboġan pin tak ip; yaġuyba'arēm tak ip — io'e Jesus.

²³ — Ijodiacat ikērēat mujurūġrūġ jexat o'om puye ġu—soat em ikērēat kay ġebum puye acā — Jesus o'e. Imēn Jesus jeweuayū o'ġutaybitbin

²⁴ Ibocewi Jesus o'ju Tiro ka kay, iġo ka tēġatka kay dak. Oöm uk'a be jenuy ām. Ibu'u osunuy warara'acat pe itaybit am Jesus omuy ijoce iam. Imēnpit cemunēm pa'ore osunuy.

²⁵ Ğebuĵe Jesus uk'a be omuy iam o'jekũyjo ayacat. Ixe ayacat it axik kuĝ osunuy jewebe—ayacat'it'it. Je'it mu'adaap ojuy o'ju Jesus kay. O'jẽĝ'aecõĝcõĝ cewap.
²⁶ Grego a'õm kawẽnwẽn'ukat osunuy ayacat. Judeu ĝu osunuy. Sirofenicia eipi bewiat osunuy.

— O'it axik kuĝ — io'e. — Eĝujẽm cuy cebewi — io'e Jesus pe.

²⁷ — Ap! — io'e. — Judeu ĝu ẽn — io'e. — Koap puk õn webekitkit puywan—Judeuyũ buywan. Ğuyjom acã Judeu'ũmayũ osubuywan — io'e. — Cedaĝ ĝu wuywebe webekitkit xat pum iũm ãm akurice be. Icẽm ĝu du? — io'e Jesus ibuyxijjom.

²⁸ — Icẽmã ẽn e'em, Kariwa — ayacat o'e. — Imẽnpit akuriceyũ bekikkit pi nõmnõm acap wiwim mesa diotpe — io'e. — Õn tak ewebe obuywacap wiwim akurice be ibi nõmnõm acap wiwiap puxim — io'e ayacat.

²⁹ — Icẽmã ẽn e'em — io'e. — Imẽnpuye juy ecepit eduk'a kay — io'e. — Axik kuy oĝujẽm e'it pewi — io'e.

³⁰ O'jepit je'it kay. Je'it o'tobuxik po'i jexexecap pe. Axik kuy o'jẽm cebewi. Xipat o'e.

³¹ Ğebuĵe Jesus o'jẽm Tiro ka tẽĝatka bewi. Jepitpin pima o'kap Sidom ka daĝ, 10 beatka daĝ tak. O'ju iodi kay Galilẽa eipi beati kay.

³² Ğebuĵe ibureyũ ya'õpi'ũmat o'tujowat Jesus kay. Ya'õpi'ũmat ya'õbabi'ũm tak osunuy.

— Ebu juy esubumõĝ ya'õpi'ũmat pe imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

³³ Ğebuĵe Jesus ya'õpi'ũmat o'tujowat adeayũ parakpewi. Jaĝepũĝ ma o'tujowat. O'jewebumuy ya'õpi'ũmat a'õpi be. O'jexi. Jebidim ya'õpi'ũmat kõ o'sukõmucay. ³⁴ Kabi kay jeapũnapũn pima, o'jepid-owat.

— Efatá! — Jesus ja'õm o'e cebe.

(Efatá "a'õpi juy ja'õpietok" iape). ³⁵ Ya'õpi'ũmat o'jea'õpietok ĝebuĵe. O'jekõewut tak. Xipan o'e jekũyjom. Xipan o'e kawẽnwẽn tak. Jesus o'jepit adeayũ kay ya'õpi'ũm tũibit eju.

³⁶ — Jesus ya'õpi'ũmat a'õpi o'ya'õpimutok iap awẽĝ epeguwẽn ĝu warara'acayũ be — io'e Jesus adeayũ be. Imẽnpit biĝ ma ip o'ĝuwẽnuwẽn yawẽĝ.

³⁷ Yawẽĝ coco'ukayũ itabẽĝbẽĝ o'e ip ijojom.

— Xipan acã xeku e'em — io'e ip jewewebe. — Ixe a'õbi ya'õpi'ũm tũibiyũ jekũyjojom o'e ĝasũ bit. Ixe a'õbi ya'õkẽrẽ tũibiyũ xipan kawẽnwẽn o'e ĝasũ bit — io'e ip.

8 Ğuyjom ĝuto adeayũ oajẽm Jesus kay. Ebaũũ kabiabun ixeyũ mutaybitbin osunuy Jesus. Ixat ip oi'ũm. Jesus jewegu etaybitbinayũ o'tomuã jewekay.

² — Wetabotaidabotbot iteyũ kay — io'e. — Xepxep xet oweju ip jekukum. Ğasũ bit ixat'ũmĝu ip o'e — io'e.

³ — Jeduk'a kay ip imuyipit puje, e daĝ ma kuka juk ip o'tao'ũm'ũm repibun — io'e. — Pũĝpũĝ wũywi oajẽm — Jesus o'e jewegu etaybitbinayũ be.

⁴ — Apẽn iteyũ xan acejat? Ka'ũmĝu ijoce — io'e ip Jesus pe.

⁵ — Pebũrũ'a eyju pão'a kuĝ? — Jesus o'e.

— 7 be ma — io'e ip.

⁶ — Epabik cuy ipi ju — Jesus o'e adeayũ be—jexat kuĝ'ũmayũ be o'e.

Ğebuĵe Jesus ixan o'jat. 7 be o'yabu pão'a.

— Bay, ẽn xipat — io'e. — Eyaũm ocexat'am pão'a — Jesus o'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. O'yamu'acoĝ cĩcã. Ya'ade jĩã o'e.

— Juku. Epeyaũm cuy adeayũ be — io'e Jesus jewegu etaybitbinayũ be.

Yaũmũm o'e cebe ip ixeyũ be yamu'ẽ'ẽ ãm adeayũ be. O'yamu'ẽ'ẽ ip cebe ip. ⁷ Axima kuĝ o'e ip pũĝpũĝ ma.

— Bay, ẽn xipat — io'e. — Axima eĝũm ocewebe — Jesus o'e Deus pe.

— Judaku — io'e. — Epeĝũm cuy adeayũ be — io'e jewegu etaybitbinayũ be.

O'yamu'ẽ'ẽ ip adeayũ be.

⁸ Ğebuĵe soat ip o'jo'o'o adeayũ. Ibeĝbeĝ o'e ip Jesus pão'a o'yamu'acoĝ puye. Ceweju etaybitbinayũ cepoyat o'jat ip. Axima epoyat o'jat ip, pão'a epoyat'a dak. 7 be o'yamunopapũn ip cepoyan yoba'a. ⁹ Ade jĩã wuyjuyũ o'jo'o'o. Ebadipdip mil o'jo'o'o.

Ğebuĵe Jesus adeayũ o'ĝuyipit ip tuk'a kay. ¹⁰ Ixe o'õm kobe be jewegu etaybitbinayũ eju. O'ju ip Dalmanuta eipi be.

¹¹ Fariseuyũ o'ju Jesus kay. Jesus buyxijo ojuy ip o'ju.

— Ocewebe i'e ba'oreat cuy eĝubapuk ocewebe — io'e ip. — Iboap co buje, acetabun ẽn Deus xewiat iap kay — io'e ip cebe.

¹² Imẽn o'e ip Jesus buyxijoap ojuy. Jesus iĝuycũĝ o'e jekay itabut am ibu'u ip puye.

— Ap! — io'e cebe ip. — Eyju e'em "Ocewebe i'e ba'oreat cuy eĝubapuk ocewebe," i — io'e. — Imẽnpit eybu'u'u eyetabut am okay. Imẽnpuye eywebe i'e ba'oreat oĝubapuk ĝu eywebe — io'e.

¹³ Ibocewi Jesus Fariseuyũ o'suiwat. O'õm kobe be.

O'ju wĩnãbu jewegu etaybitbinayũ eju. ¹⁴ Pũĝ'a ma pão'a kuĝ o'e ip kobe be. O'yaĝuyba'ũm ip wara'at'a dujowat am jexat'am. ¹⁵ Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay ĝu juy epesop, Herodes ebekitkit epão'a muyuhuhuptõm kay ĝu dak — Jesus o'e.

¹⁶ — Apẽnpuye dak ixekawẽnwẽn oceweju pão'a muyuhuhuptõm? — io'e ip jewewebe. — Imẽn kawẽnwẽn oceweju pão'a kuĝ'ũm puye wuyju — io'e ip.

¹⁷ Jesus itaybit o'e apẽn ip o'jekawẽn jewewebe iam. Imẽnpit pão'a muyuhuhuptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy.

— "Pão'a kuĝ ĝu wuyju," i'ũmĝu juy epe'e! — io'e. — Wekawẽn pa'arẽm tu eyxe? Eyetaybit ĝu du? — io'e.

¹⁸ — Eyetaybit ĝu eyetate ma'ĝu. Jekũyjojom ĝu eyju, eya'õpiehe ma'ĝu — io'e. — Eyaĝuyba'ũm wa'õbacaam ma pão'a oyamu'acoĝ iap kay — io'e. ¹⁹ — Pão'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay ĝebum ĝu du eyju? Pebũrũ'a yoba'a epeyamunopapũnpũn yaepoyan? — io'e cebe ip.

— 12 beat'a yoba'a — io'e ip.

20 — Ğebum ğu du eyju 7 be pã'o'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? — io'e. — Pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? — io'e.

— 7 be ico — io'e ip.

21 — Eyetaybit ğu du ka'ũmãn ma iba'ore owebe iam? — io'e Jesus.

22 Jesus oajẽm Betsaida ka be jeweju etaybitbinayũ eju. Iġo ka watwat aġokatkat o'tujowat Jesus kay—ita'ũmat.

— Ita'ũmat cuy eġucay imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

23 Ğebuje Jesus ita'ũmat o'subaixik. O'tujowat aġoka bewi. Jebidi o'timõġ ita'ũmat eta be. Jebu o'subumõġ cebe.

— Ijojom tu ẽn? — io'e.

24 Ita'ũmat o'jeak.

— Aġokatkayũ jojom õn — io'e. — Imẽnpit awaydip co'i ip cũġcũġ oxe — io'e.

25 Jesus jebu o'subumõġ ma'ġuto ita be xipan ğu ijojom puye. Kabia o'e ijojom ġebuje bit. Xipan o'e ijojom.

26 Ğebuje Jesus ita'ũm tũibit o'ġuypit tuk'a kay.

— Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Eju ğu juy ik-aboġatka kay — io'e.

27 Ğebuje Jesus o'ju jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip aġoka kay ika'catka kay. Cesaréia eipi daġ o'kap ip—Filipe eipi daġ. E daġ pima ip o'jekawẽn ceweju ip.

— Abu xe'e õn wuyjuyũ xe? — Jesus o'e cebe ip.

28 — “Teku waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em ip soat wuyjuyũ — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ġuto o'jetait'iat,” i pũġpũġpũġ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

29 — Abu õn eyxe bit? — io'e.

— Ɛn Cristo—Deus emunaẽ ẽn — Pedro o'e.

30 — Omuwẽn ğu juy epe'e — io'e Jesus. — Adeayũ be: “Teku Deus emunaẽ,” i ġu juy epe'e cebe ip — io'e.

31 Jesus jaokaap o'ġuwẽn jeweju etaybitbinayũ be. — Soat waġo õn — io'e. — Ipiatpi'ajom cĩcã õn — io'e. — Judeuyũ kukukayũ okay'ũm cĩcã je'e, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ epaĩyũ kukukayũ dak — io'e. — Oaokaat ip. Xepxep xet kap puje waram ocetait — io'e Jesus.

32 Cekawẽnbapuk cĩcã o'e cebe ip.

Ğebuje Pedro Jesus o'tujowat warara'acayũ xewi.

— “Oaokaat ip,” i'ũmġu juy ece! — io'e Jesus pe.

33 Jesus o'jekorepẽn. Warara'acayũ jojom pima, jeweju etaybitbinayũ jojom pima dak, Pedro o'ġukorẽm.

— Mũġ ece! — io'e. — Satanás ekawẽn puxim ẽn kawẽnwẽn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ãm adeayũ beam! Deus aġuy daġ ğu ẽn jewaġuyġuy—Satanás aġuy daġ acã — io'e.

34 Ğebuje Jesus adeayũ o'tomuwã jewekay, jeweju etaybitbinayũ dak. O'jekawẽn ceweju ip.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ũm cuy; eybu'um ğu dak cuy je'ũ ãm owebeam; wa'õ daġ tak cuy epeku — io'e. 35 — Eybu'u je'ũ ãm owebeam pi-

ma, epe'ũ'ũ. Owebeam ey'ũ buje bit, soat em eyetait epesop kabi be eye'ũap tomukadi, kawẽn idipat muwẽn ãm eye'ũ buje dak — io'e. 36 — Ajo-kuġ tak epesop soat tarekrek kuġ ipi daġat kuġ, eybiõġbuk ipi-atpi'ajojoap pe imẽnpit? Ka'ũma kuġ ma! — io'e. 37 — Tei'ũmġu soat em Deus xe wuydopapteim. 38 Ğasũacat ikẽrẽat mujurũġrũġ. Deus kay jetabucap o'jepere ip. Okay'ũm cĩcã ip. Wa'õ kay ġu dak. Soat waġo õn. “Jesus ebekitkiyũ ġu oceju bit,” i'e'em ip. Wepit puje õn tak “Webekitkiyũ ġu eyju,” i oce'e cebe ip. Ocepit ma. Idirp cĩcã je'e wepicap. Deus ekawẽn tojtõt'okayũ eju ocepit—idirp cĩcãayũ eju — io'e.

9 — Deus soat kukukan pima ka'ũma ma ixex jo'ian je'e ya'õbacaan. Ixe xe ma epesop ixex soat kukukan pima. Ijo'ũm puje epe'ũ'ũ ġu pũġpũġ ey'in — io'e Jesus.

2 5 xet kap puje Jesus Pedro o'tujowat jeweju, João dak, Tiago dak. O'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Oajẽm ip. O'jeu ip.

Ğebuje Jesus o'jewemuwarurun itabun ip. 3 Cesay isopsep cĩcã o'e. Irut cĩcã o'e. Iba'ore wuywebe say murun am cesay rucap co'iam.

4 Ğebuje aypapayũ'ũm'ũm o'jebapuk iboce. Kabi kadiwi o'jebapuk ip. Moisés o'jebapuk, Elias dak.

5 Kawẽnwẽn osodop ip Jesus eju. Pedro o'jekawẽn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat, xipat wuyju ijoceam — io'e Pedro. — Eba'pũġ xijap cuy ocejomõġ—pũġ edopam, wara'at Moisés dopam, wara'at Elias dopam — io'e.

6 Itaybit ġu o'e jede am jeparara pibun. Pedro bureyũ dak iparara ip o'e. 7 Kabikerereat o'jebapuk. O'ġu-ba'arẽm ip Jesusyũ.

Ğebuje Deus o'jekawẽn kabikerereat pewi.

— Teku okpot — io'e. — Iku'pin cĩcã oxe.

Eya'õpicũġcũġ cuy epesop ya'õ kay — io'e.

8 Ceweju etaybitbinayũ jeakaġ pima, xepxepayũ o'jeu ma'ġuto—kabi kadiwi oajẽm'iaiyũ. Wara'acat ġu o'jojojo ip—Jesus acã.

9 Ğebuje Jesus o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju. Co'a daġwi kopkom pima o'jekawẽn ceweju ip.

— Ğasũ ġu juy epejojoioiap epeġuwẽn adeayũ be — io'e. — Soat waġo õn — io'e. — We'ũ buje waram ocetait. Waram wetait puje acã juy epeġuwẽn epejojoioiap — io'e.

10 Imẽneju kũyjobit osodop ip Jesus a'õ kay. O'jojoioiap o'ġuwẽn ġu ip warara'acat pe. Imẽnpit jeweweu ma ip o'jekawẽn.

— Apẽnpuye ixex o'e “Waram ġuto ocetait,” i? — io'e ip jewewebe ma.

11 — Apẽnpuye Moisés ekawẽn ocemutaybitbin'ukayũ e'em “Elias koam omuyku,” i? — io'e ip Jesus pe.

12 — Icẽmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e. — Elias co'iat koam omuyku adeayũ muisun ãm. Adeayũ aġuy-muwarurun je'e itabut am ip Deus kay — io'e. — Kuyje omuwẽġaptup ip o'tupmubararak. Imẽn e'em ibodup: Ite ipiat supi'ajo jĩjã, i. Warẽmtaġ ma ip ixex jukuk, i. Itakoma jĩjã je'e ip cekay, i'e'em ibodup — io'e Jesus.

¹³ — Icēmān ōn e'em eywebe. Elias co'iat kuy oajēm. Warēmtaġ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk — io'e Jesus. — O'ġudadaibotbon cīcā ip. Kuyjeatup ekawēn taġ ikērēm ip o'jukuk — io'e.

¹⁴ Warara'acayū kay, jewēju etaybitbinayū kay yajēm puje, ade jījā wuyjuyū o'jojojo yakokoreren ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū Jesus eju etaybitbinayū a'ōxikxiġ o'e ya'ōberen.

¹⁵ Jesus co buje adeayū itabēġbēġ o'e ip ijojom. O'jedau ip cekay—Jesus kay.

— Ajēm tu? — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Oajēm — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju oweju etaybitbinayū a'ōxikxiġ? — io'e.

¹⁷ — Ocemutaybitbin'ukat, axik opop okpot pe — io'e pūġ. — Ixe axik okpot a'ōmu'ūmu'ūm, ya'ōpimu'ūmu'ūm tak. ¹⁸ Axik pe ixe bu buje, okpot muy'at'an. Ibidopabok cēmcēm ibi bewi dak, jenūyekūnūykūnūy dak, ibaca'ūm e'em tak — io'e cebay. — Imēnpuyē okpot otojot ekay. Ajēm awap "Axik cuy epeġujēm okpot pewi," i juk oce eweju etaybitbinayū be. Imēnpit iba'ore o'e cebe ip imujēm ām — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Eyetabut ġu Deus kay — io'e adeayū be. — Puġūn oġuy eyxe? Ade koato eyxe oġuy bima dak, kuka eyetabut'ūm ma epesop okay — io'e. — Yaypan'isu-at cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ Imēnpuye yaypan'isuat o'tujowat ip.

Jesus co buje, axik yaypan'isuat o'ġukutukutu jījā. Ipi ju o'at. O'jejorojoro dak ipi ju. Ibidopabok o'jēm ibi bewi.

²¹ — Puju ku ite ekpot o'e imēn? — io'e Jesus cebay be.

²² — Bekin pin ma — io'e. — Ade em imuy'at'an daxa be. Imu'akōmkōm idibi be imuy'ūap ojuy. Etabotaid-abotbon cuy eġuy ocekey — io'e. — Ocebwywan cuy ece ewebe i'e but pima — io'e.

²³ — "I'e but ewebe bima," i'ūmġu juy ece! Okay etabut pima etaybit ece'e soat i'e but owebe iam — io'e Jesus.

²⁴ — Wetabut cīcā ġu — io'e cebay. — Wetabutsū ma. Obuywan cuy ece wetabut cīcā am — io'e ya'ōberen ġebuje bit.

²⁵ Adeayū o'jedau cekay ijo am. Ixeyū jo buje, Jesus axik o'ġukorēm.

— Ejēm cuy cebewi — io'e wuyjuyū a'ōmu'ūmu'ūm'ukat pe, ya'ōpimu'ūmu'ūm'ukat pe. — Waram pit eōm ġu juy cebe — io'e.

²⁶ Ġebuje axik o'jewāwāwā ya'ōberen. Ixe dak yaypan'isuat o'ġukutukutu jījā. O'jēm cebewi. Yaypan'isuat ce'ūat puxim o'e. Imēnpuye:

— Oe'ū teku — io'e adeayū.

Tūybe ce'ū iān o'e ip.

²⁷ Imēnpit Jesus yaypan'isuat o'subaixik. O'ġu'aġobucēġ. Yaypan'isuat o'āy. Xipat o'e.

²⁸ Ukā be Jesus ōm puje, ceweju etaybitbinayū o'jekawēn ceweju.

— Apēnpuye ocewebe axik mujēm pa'ore o'e? — io'e ip.

²⁹ — Soat em ma Deus eju kawēnwēn'uk'ūm pima, iba'ore wuywebe ite buximat mujēm ām — Jesus o'e.

³⁰ Jesus waram ġuto je'ūap o'ġuwēn je'ūm awap. Jesus Galilēia eipi daġ oeku jewēju etaybitbinayū eju. Imutaybin ojuy ip oeku. Imēnpuye ibu'u o'e warara'acayū be itaybit am poce omuy iam.

— Soat waġo ōn — io'e. — Oūm ip okay itakomaayū be — io'e Jesus. — Oaokam ip. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetai — io'e Jesus.

³² Imēn imutaybin ojuy o'e. Imēnpit pēġape ite o'e iam itaybit ġu o'e ip. Ade em cuk adi o'e'e cebe: — Ekawēn pa'arēm ocexe — i. Imēnpuye ibisūsūn o'e ip "Pēġape ēn e'em" i'e am cebe.

³³ Ibocewi Jesus o'ju Cafarnaum ka be jewēju etaybitbinayū eju.

E daġ pima jewa'ōxikxiġ ip.

— Ōn ma warara'acat podi ma wa'ōbuyxiat! — io'e ip soat.

Oexexe ip Cafarnaum ka be.

Ġebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ukā be bima o'jekawēn ceweju ip.

— Apēn cuk epe'e eyewewebe e daġ pima? — io'e.

O'jede ġu ip, e daġ pima "Ōn ma warara'acat podi ma wa'ōbuyxiat," i juk o'e ip puye. O'jewemusūsūn ip jede am.

³⁵ Jesus oabik.

— Eya'ōpicūġcūġ cuy — io'e. — Yoboġan pin pima, yopican cuy epesop. Soat puywatwan tak cuy epesop — io'e Jesus.

³⁶ Ixe dak bekicat o'subuiwik. O'tujuajēm cepidase ip. O'yakobot. O'jekawēn ma'ġuto jewēju etaybitbinayū eju.

³⁷ — Bekitkit xipan cuy epejukuk, eyju webekitkit puye — io'e. — Xipan bekitkit kuġ pima, xipan okuġ tak epesop. Xipan okuġ pima, xipan omudocat kuġ tak epesop — io'e Jesus.

³⁸ Ġebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aġokatkat cuk ocejojojo — io'e. — Ibiōġbuk kērēat mujēmujēm o'e ijodiacyū bewi "Jesus a'ōbi ōn jemujēm," i'e'em — io'e. — "Imēnmēn ġu bit," i juk oce cebe, ixe wuyweju jekuku'uk'ūm puye — io'e.

³⁹ Imēnpit Jesus o'jede:

— "Imēnmēn ġu bit," i'ūmġu juy epe'e cebe — io'e. — Wa'ōbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ pima, dao ġu kuka omuy — io'e. ⁴⁰ — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — io'e. ⁴¹ — Icēmān ōn e'em eywebe. Wara'acat idibi tiūm eywebe tikōn ām eyju Cristo ebekitkit puye. Deus tak xipacat je'ġūm cebe — io'e.

⁴² — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūġrūġ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju idibi be eymuakōm. Imubu'un'ūm pi-am Deus kuka juk ipiat o'supi'ajoat ġu eywebe — io'e.

⁴³ — Eybum ikērēat mujurūġrūġ pima, epeyewebudakat cuy — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūġpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajo-

joap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe — io'e.
⁴⁴ — (Iboce iohe ġu—soat em ma ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu). ⁴⁵ Ikērēat mujurūġ ām soat em eyju buje, epeyeweidakat cuy — io'e cebe. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be eyeicuġ tak. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am ipiat'ajojoap pe xepxep im ma — io'e.
⁴⁶ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu). ⁴⁷ Eyetam ikērēat mujurūġrūġ pima, epeyeweta'uk cuy! — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūġ etam tak—soat ma Deus a'ō kay iap pe. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am daxaboġ pe xepxep eta bima — io'e. ⁴⁸ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu. Iboceayū soat em ipiatpi'ajojom e'em) — io'e Jesus.

⁴⁹ — Wuyju puybit muyunuyun iġēmap puxim. Imēnpuxim Deus tak ipiat pi'ajoan wuywebe, wuywebe ikērēat mujurūġap puxixim — io'e. ⁵⁰ — Kawta tayu bima, xipat cīcā. Tayu'ūm pima bit, xipat ġu. Apēġām tak takuġ kuka acesop? Taxik am acā. Kawta tayuat pit xipat. Xipan cuy epeyewekuk eyju dak — io'e.

10 Jesus oajēm Judēia eipi kay. Jordāodi wīnābu oajēm.

Ġebuje ade jījā wuyjuyū o'je'awero ma'ġuto Jesus kay. Adeayū mutaybitbin'uk osunuy iap puxim imutaybitbin ma'ġuto o'e waram. ² Fariseuyū oajēm. O'jekawēn ip ceweju ya'ōmukorēm ojuy.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ tu wuytayxi epererem? — io'e ip Jesus pe.

³ — Apēn wuy'ajore Moisés o'e kuyje? — io'e.

⁴ — "Eytayxi epere ojuy bima otayxim ġu ece ġasū bit iaptup cuy epetupmubararak cekay," i juk o'e Moisés — io'e ip. — "Epetupūm cebe eytayxi be. Tup ūm puje, xipat eytayxi epere am," i juk o'e Moisés — io'e ip Jesus pe. — Itayxi epereap cūġ ma osunuy Moisés xe. Pām exe? — io'e ip cebe ya'ōmuwarurunap ojuy.

⁵ — Moisés imēn o'e eybu'u jījā ya'ō dag jekum puye — io'e Jesus. ⁶ — Kuyje bit imēn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ġuġē — io'e. — Aġokatkat o'ġuġē, ayacat tak. Ixeyū o'ġuġē xepxem ma jekuku am. ⁷ Imēnpuye jetayxi bu buje, aġokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi. Jetayxi eju cucum. Jektop pu buje ayacat tak cēmcēm jexi duk'a bewi. Jektop eju cucum. Xepxep ma ip. Imēnpit pūġat puxim ip o'e jewekuġ soat em jeweweju ip cucum puye. ⁹ Deus xe ip pūġ ma. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ġu — io'e Jesus.

¹⁰ Ġuyjom uk'a be oōm ma'ġuto Jesus, ceweju etaybitbinayū dak.

— Ekawēn pa'arēm ocexe — io'e ip Jesus pe. — Oc-
 etayxi epeream cuy ocemutaybin — io'e ip cebe.

¹¹ — Aġokatkat jetayxi epere buje wara'at pu am jetayxim, ikērēān e'em koapat pe—jetayxi be — io'e. ¹² — Imēnpuxim ayacat jektop epere buje wara'at pu am jektom, ikērēān e'em koapat pe jektop pe — io'e cebe ip.

¹³ Iboceayū je'iyū o'tujowat ip Jesus kay Deus cuy xipan jeykuk i'e am.

— Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū bit cebe ip.

¹⁴ Jesus itakoma o'e jewēju etaybitbinayū kay bekitkit tujowat ojuyacat o'ġukorēm'rēm ip puye.

— "Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay," i'ūmġu juy epe'e — io'e cebe ip. — Āġ jeedot ip okay — io'e. — Ixeyū buximayū jeeōm kabi be soat Deus a'ō kay kūyjobit pima. Jeeōm ip ibu'u'ūm puye ip Deus pe jekukan — io'e. ¹⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekuk an. Deus pe eykuk an eybu'u bima, Deus xe ġu epesop soat Deus a'ō kay kūyjobit pima — io'e.

¹⁶ Bekicat o'yakobot. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, xipan cuy iteyū bekitkiyū ejukuk — io'e.

¹⁷ Ibubat adeat o'ju Jesus kay. Jesus cu ojuy bima aġokatkat daudaum oajēm cekay—yaypan'isuat. O'jēġ'aecōġcōġ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cece buye.

— Kariwa, — io'e. — Ēn xipat cīcā. Soat em Deus xe onuy pin wetait. Apēntak oce soat em cece onuy ām? — io'e Jesus pe.

¹⁸ — Apēnpuye ēn e'em owebe "Xipat cīcā ēn," i? — io'e. — Ka'ūmġu xipacat—Deus acā — io'e. ¹⁹ — Kuy etaybit apēn Moisés o'e wuye'ajojoyū'ūm'ūm pe iam — io'e. — Imēn o'e: warara'acat epeyaoka ġu juy, i; wara'acat tayxi kay ġu juy, i dak; eybukuruġ ġu juy epesop, i dak; napa ġu juy epe'e, i dak; warara'acat epeġuġuykukuku ġu juy, i dak; xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Imēn Moisés o'e kuyje. Kuy etaybit ijom soan — io'e Jesus.

²⁰ — Kariwa, soat ijop ekawēn taġ ojekukuku bekin pin ma — io'e.

²¹ Jesus xe ibubut adeat ikukpin cīcā o'e.

— Wara'an puk ece ġu — io'e. — Eju — io'e ibubut adeat pe. — Soat ebubut cuy eteida. Ibo juy dinheiro tei'ūma eġūm tadaybocayū be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e. — Imēn e'e buje juy ejot oweju — io'e Jesus.

²² Cekawēn co buje iġuycūġ cīcā o'e. Itakoma dak o'e. Iġuycūġ ma o'jēm Jesus xewi ibubut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'ju ġu Jesus eju.

²³ Imēnpuye Jesus jakokoreren o'jeak adeayū kay. Ixe dak o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

— Iba'ore jījā ibubut adeat ōm ām kabi be — io'e. — Ibu'u jījā ip Deus a'ō kay am, itabut cīcā ip jebubut kay buye — io'e.

²⁴ Ceweju etaybitbinayū itabēġbēġ o'e ip ijojom cekawēn co buje.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ma'ġuto ceweju ip.

— Tapupuyū, iba'ore jījā ijodiacat ōm ām kabi be. Ibu'u ip Deus a'ō kay am — io'e. ²⁵ — Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok taġ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām kabi be — io'e.

²⁶ Jawaġuyumuġēġēm o'e ip.

— Abu be dak jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁷ Ġebuje Jesus o'jeak cekay ip.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit wuydaxijo but. Soat i'e but Deus pe — io'e Jesus.

²⁸ — Kariwa! Kuy soat ocesuiwat ewēju jeku am — io'e Pedro.

²⁹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Eyju okay jījā. Eyju kawēn idipat muwēn pin cīcā soat kaka watwat pe. Imuwēgāp ojuy eybubut epere buje, ade epejat wara'at eybubun. Eyduk'a epere buje, ya'ade epeyabu eyduk'am—100 beat'a. Eywaḡo epere buje, "owaḡo" i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykitpit epere buje, "okitpit" i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyxi epere buje "oxi" i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebay epere buje "webay" i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eybekitkit epere buje, "webekitkit" i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykat epere buje ade epejat eykan—100 be. Warara'acayū je'e itakoma eykay. Ipiat supiajoat ip eywebe. Guyjom pit Deus xe epesop kabi be. Soat em epesop cexe eyetabēḡ — io'e. ³¹ — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopicayūm jeedop ip. Ade yopicayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

³² Waram Jesus je'ūmap o'ḡuwēn. Jeweju etaybitbinayū eju cum o'e e daḡ Jerusalēm ka kay. Jesus o'ju koap. ḡasū ixeyū o'ju tomuju. Yaḡuybabi'ūm'ūm ip osodop. Iparara osodop ip warara'acayū ixeyū nomujuayū. Jesus 12 beayū o'tomuwā jewekay.

³³ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalēm ka kay cum wuyju. Soat waḡo ōn. Oūm ip okay itakomaayū be, paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. "Ikērēat kuḡ ēn Deus xe, ocexe dak," i je'e ip owebe — io'e. — "Eje'ū juy," i je'e ip owebe — io'e. — Judeu'ūmayū be oūm ip — io'e. ³⁴ — Owaywayway jījā je'e ip. Jetakomaap pibun ip omuxi. Omupokupok ip. ḡebuḡe oaoka ip — io'e. — Xepxep xet kap puje bit, waram ḡuto ocetait — io'e Jesus.

³⁵ ḡebuḡe Tiago oajēm Jesus kay, João dak. Zebedeu ipotpoyū osodop ip.

— Kariwa — io'e ip. — Ocemuojuyjuy eḡūm ocewebe — io'e ip.

³⁶ — Ajo ojuyjuy eyju oxewi? — io'e Jesus.

³⁷ — Soat kūyjobit a'ōkay bima āḡ ocabik exe ixeyū kuk am eweju—pūḡ oce'in eba'at kadi, wara'at eba'ūḡat kadi — io'e ip. — Soat kūyjobit a'ō kay iap idip cīcā je'e — io'e ip.

³⁸ — Ap! — io'e. — Eyetaybit pun'ūma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apēn osupi'ajo iap puxim tu eyju dak epesupi'ajo? — io'e.

³⁹ — Hm hm — io'e ip. — Ocejū dak ipiat ocesupi'ajo ebuxim ma.

— Imēn ma — io'e. — Ipiatpi'ajojom pima bit, "Ipiat esupi'ajoat ḡu juy ocewebe," i du epe'e? — io'e Jesus.

— Ap! "Ipiatpi'ajoat ḡu juy ocewebe," i'ūmḡu oce'e! — io'e ip.

⁴⁰ — Ha'a — io'e Jesus. — Obuxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajo — io'e. — Ōn ḡu bit e'em: "Abik cuy oba'at kadi oba'ūḡat kadi," i. Webay imēn i'e but. Ixe ma oweju adeayū kukayū nuy ām o'ḡuxipan. Ixe ma je'e abuyū jabik iboce iap — io'e Jesus.

⁴¹ Xepxepayū ekawēn co buje, warara'acayū ceweju etaybitbinayū itakoma o'e ip cekay ip—Tiago kay, João kay dak. ⁴² Imēnpuye: — Epesot cuy okay — io'e Jesus cebe ip.

— Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruḡ jebekitkiyū mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em e'em "Oca'ōbuyxi jījā," i. Biḡ ma ip jebekitkiyū mukapikpiḡ," io'e. ⁴³ — Eyju bit—imēn ḡu juy epeyewekuk. Kariwaboḡ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop! — io'e. ⁴⁴ — Ya'ōbuyxian pin pima, tei'ūma epeyekapik cuy warara'acat peam — io'e Jesus. ⁴⁵ — Imēntak soat waḡo ōn. Warara'acat pe obuywat am ḡu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēḡ jeedop ip kabi be, oje'ū buye — io'e.

⁴⁶ Ibocewi Jesus oajēm Jericó ka be jeweju etaybitbinayū eju. O'jēm ip Jericó ka bewi wuyjuyūxirixiri eju.

ḡebuḡe Jesus oajēm ita'ūmat kay. Ita'ūmat xik'i osunuy e bitakobe. Ibutet Bartimeu i osunuy. Timeu ipot osunuy. Kapkamayū xewi dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

⁴⁷ — Jesus Nazareno omuyku — io'e ip kapkamayū Bartimeu be.

Iboap co buje, ita'ūmat o'jewāwā Jesus kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Ēn Davi'ūm naxeḡebit — io'e — wuye'ajoyū'ūm'ūm kukukat naxeḡebit — io'e. — Etabotaidabotbon cuy eḡuy okay! — i o'jewāwā ya'ōberen.

⁴⁸ Imēnpuye adeayū ita'ūmat o'ḡukorēm.

— Ecemūḡ! — io'e ip. — Ecewāwā ḡu juy! — io'e adeayū Bartimeu be.

Imēnpit biḡ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Davi'ūm naxeḡebit! Etabotaidabotbon cuy eḡuy okay — io'e.

⁴⁹ Ibocewi Jesus o'jecū e bidase.

— Ita'ūmat cuy etomuwā — io'e Jesus adeayū be. Ita'ūmat o'tomuwā ip.

— Epararam ḡu eḡuy! — io'e ip cebe. — E'āy. Jesus enomuwāwām — io'e ip ita'ūmat pe.

⁵⁰ Bartimeu jeekabek o'joxik ḡebuḡe jecokcok pibun. Dao ma o'āy. Jesus kay o'jedau.

⁵¹ — Ajo-kay ēn oxewi? — io'e Jesus ita'ūmat pe.

— Ocemutaybitbin'ukat, wecoat pin oce! — io'e ita'ūmat.

ḡebuḡe Jesus o'jekawēn ita'ūmat eju.

⁵² — Ecepit cuy eduk'a kay — io'e. — Kuy ece'ada okay etabut puye — io'e Jesus.

Ita'ūm tūibit o'jecoan ḡebuḡe bit. Dao ma o'e ijojom. Xipan o'jojajo. Ixe dak o'ju Jesus eju e daḡ.

11 Jesusyū oajēm Jerusalén ka be. Jerusalém ka tēḡ pima ip oajēm Betfagé ka tēḡ Betânia ka tēḡ tak, Oliveira dip'a tēḡ tak. Jesus xepxep jeweju etaybitbinayū o'ḡuju ikaboḡatka be—Jerusalém ka be.

² — Epeju juy aḡoka kay—wuywapatka kay — io'e cebe ip. — Eyajēm'isu ma jumento epetobuxik—yapan'isuat, ikirikat, yakpi jeje ibit'ūmat. Epeḡuwepak cuy — io'e. — Epetojot cuy okay — io'e cebe ip. ³ — "Apēnpuye eyju jumento dujowan?" i'e buje eywebe ijoceat, "Ocekariwa buk cekay darem ma," i juy epe'e cebe. "ḡaxīn ma waram ocetujupit eykay," i juy epe'e cebe — io'e Jesus.

⁴ O'ju ip. Oajēm ip jumento kay. Jumento o'tobuxik ip—yaypan'isuat. Uk'a ukpibubu be o'tobuxik ip. Ikirik xintabi be o'tobuxik ip. O'ģuwepak ip.

⁵ — Apēnpuye eyju jumento dujowan? — io'e iboceayũ cebe ip.

⁶ — Ocekariwa buk cekay darem ma — io'e ip. — Ğaxĩn ma waram osetujupit eykay — io'e xepxepayũ cebe ip.

— Ha'a. Epetujowat — io'e iboceayũ xepxepayũ be.

⁷ Jumento o'tujowat ip Jesus kay. Jeekabek ip o'jomõģ jumento ukxabi jeje. Jesus oabik iekabek ceje jumento ukxabi jeje. ⁸ Adeayũ jeekabek o'ģupayapaya ip Jesus ajēmap taģ e daģ. Warara'acayũ uktup o'tuptakat koģũnpi daģatup. O'tupmõģmõģ ip e daģ.

— Wuyekabek ajomõģ cuy e daģ — io'e ip. — Ya'õbuyxiat omuyku! Uktup atupmõģ ixe dobede am — io'e ip jewewebe.

⁹ Jesus wap iju'ibiyũ o'jewāwā ya'õberen icokcok cĩcā buye, tomujuayũ dak.

— Deus xipat cĩcā! — io'e ip. — Teku omuyku Deus a'õbi! — io'e ip ya'õberen. — Deus a'õbacaap kuģ teku! Teku xipat cĩcā — io'e ip. ¹⁰ — Teku ijodiakat kukukan jeenuy apēn cuk adi Davi wuy'ajoreyũ kukukan osunuy iap puxim. Deus ya'õbuyxi jĩjā. Idip cĩcā! — io'e ip Jesus mucokcokoģ.

¹¹ Ğebu jeje Jesus oajēm Jerusalēm ka be. Oõm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboģat'a be. O'jeak soat kay—uk'a beat kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju, Betânia ka be jexet am. O'ju ip katpuje jĩjā buye. Xet. O'xet ip Betânia ka be.

¹² Kuyaje Jesusyũ o'jēm Betânia ka bewi. Cucum pima Jesus ire o'e. ¹³ Wũy wi figueira'ip o'yopcoco—yoptuptepat'ip. Yajom o'ju ya'a'e paxi iam. Yop xe yajēm puje o'yadobuxik ğu. Tup acā o'tuptobuxik ya'a'e ğu buk puye.

¹⁴ Ğasũ bit a'a'e ğu ecesũy wuyjuyũ be ya'õap puxim! — io'e Jesus yop pe.

Cewēju etaybitbinayũ iboap o'ya'ĩjojo ip.

¹⁵ Ğebu jeje Jesusyũ oajēm ma'ģuto Jerusalēm ka be. Oõm ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboģat'a be. Itakoma o'e wuyjuyũ muģuykukuku'ukayũ kay—uk'a eaki korerenayũ kay. Puca deidada'ukayũ o'ģujēm uk'a bewi, puca bubu'ukayũ dak. Wũn'i. Jesus dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ģuy'at. Wũn'i. Pukaso deidada'ukayũ abikbikap tak o'ģuy'at jetakoma pibun.

¹⁶ — Ğasũ bit cuy eybubut epetujukap ğu Deus eju kawēnwēnap'a daģ—yaboģat'a daģ — io'e ya'õpuruģ cebe ip.

¹⁷ Uk'a beayũ mutaybitbin o'e.

— Imēn e'em Deus kawēntup:

Oduk'a soat ka daģwiacat oweju kawēnwēnap'am je'e, i'e'em Deus ekawēntup.

Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e Jesus. — Eyju bit oduk'a be ajēmjēmayũ muģuykukukum dinheiro bu am. Imēn oduk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am — io'e.

¹⁸ Jesus ekawēn o'ya'ĩjojo paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Itakoma jĩjā o'e ip

cekay. “Apēntak Jesus aceyaoka?” iap kay ip o'jewāģuy. Adeayũ bit “Jesus itaybit cĩcā Deus ekawēn ocemutaybit am” i'e'e'uk osodop ip. Imēnpuye paĩyũ kukukayũ iparara o'e ip Jesus aokaap puxim.

— Apēn tak iba'arēm ma Jesus aceyaoka? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Katpuje Jesusyũ o'jēm ikaboģatka bewi. O'jepit ip Betânia ka be jexet am. Xet. O'xet ip.

²⁰ Kabia'isu ma o'kop ip. O'jēm ip ma'ģuto. O'kap ip figueira'ip tēģ ma. O'yopkaraw ğasũ bit tābu daģwi.

²¹ Pedro ğebum o'e “Ğasũ bit a'a'e ğu ecesũy” io'e iap kay.

— Ocemutaybitbin'ukat, ak'i ece! — io'e Pedro. — Eyopmukorēmiat'ip o'yopkaraw—figueira'ip — io'e.

²² — Eyetabun cuy epesop Deus kay! — io'e Jesus.

²³ — Deus kay eyetabut pima, “Wede ece ijocewi” i'e but eywebe co'a be, “Idixidi be juy aakõm” i dak — io'e.

— Eyetabut pima, Deus co'a yamuakõm idixidi be — io'e. — “Yaakõm paxi?” i ey'e'um pima, yamuakõm tak — io'e. ²⁴ — Deus xewi iojuy buje, eyetabun cuy epesop “Ite ma Deus je'ģũm owebe” iap kay. Eyetabut pima, epejat ma — io'e. ²⁵ — Deus eju kawēnwēn pima, eyaģuyba'um cuy epesop apēn cuk adi wara'acat pe ikērēm eykuk iap kay. Eyaģuyba'um puje, eyebay dak kabi beat yaģuyba'um apēn cuk adi ikērēat epeģuģē iap kay. Ikērēat ju'uk eywebewi — io'e Jesus. ²⁶ — Apēn cuk adi warara'acat pe ikērēm eykuk iap kay eyaģuyba'um'um pima bit, Deus tak yaģuyba'um ğu apēn cuk adi ikērēat epeģuģēģē iap kay — io'e Jesus.

²⁷ Oajēm ma'ģuto ip Jerusalēm ka be. Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be xĩģxĩģ pima paĩyũ kukukayũ o'ju Jesusyũ kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak.

²⁸ — Abu-a'õbi ija'a beacat eģujēm? — io'e ip Jesus pe. — Abu dak “Eģujēm cuy,” i juk o'e ewebe? — io'e ip cebe.

— Abu-a'õbi João Batista'um ijoceacat mubatisasan'uk osunuy? — io'e Jesus. — Deus a'õbi du? Ijodiat a'õbi ğu xe'e? — io'e cebe ip. — Eywebe iboap muwēn puje, õn tak abu-a'õbi õn jekukum iap oģuwēn eywebe — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje o'jekawēn cĩcā ip jeweweju.

— Apēn kuka ace cebe? — io'e ip jewewebe. — “Deus a'õbi” i wuy'e buje, “Apēnpuye dak eyetabut ğu epesop cekay?” i kuka o'e Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe.

³² — “Ijodiat a'õbi,” i wuy'e buje bit, adeayũ kuka itakoma jĩjā o'e wuykay — io'e ip. — Soat ip itabut João Batista'um Deus a'õbi oekuku iap kay — io'e ip jewewebe.

³³ Imēnpuye:

— Ocetaybit ğu — io'e ip Jesus pe.

— Ka — io'e. — Abu-a'õbi João Batista oeku iap epeģuwēn ğu owebe. Õn tak abu-a'õbi õn jekukum iap oģuwēn ğu eywebe — io' e.

12 Ğuyjom Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ģuwēn cebe ip.

— Aģokatkat uvadip o'tiptaida — io'e Jesus. — Tiptaida buje, korara o'ģuģē. Uvadip koreren korara o'jo-

muy. Uva'abidi muwesōḡsōḡap o'ḡuḡē. Uvadip wi-wiap'a o'yamuy—umat'a. Warara'acayū o'jomuy tip wi-wi an. Uva'a'in kuka o'yaūm tipwiwi'ukayū be ya'ade tip wiwiateim. Wara'at'a'in kuka o'yabu jexat'am. Kadai iwat wara'at ka kay o'ju.

² — Yabubuap ekaxi ajēm puje, kadai iwat jebuywatwat'ukayū o'ḡuju tip wiwi'ukayū kay jekadai'a bu am.

— "Oxat'a juy epeyadujupit okay," io'e cebe ip — io'e Jesus.

³ — Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukayū o'jat. O'yaokaka ip. Ibui puḡ ma ip o'ḡuyupit kadai iwat kay. Oajēm ip — io'e Jesus.

⁴ — Waram ḡuto wara'at jebuywatwat'ukat o'ḡuju. O'yamupāupā ip. Warēmtaksuḡ ip o'e cebe. O'jepit ip jebui puḡ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁵ — Waram ḡuto warara'acayū jebuywatwat'ukayū o'ḡujuju. Pūḡpūḡpūḡ ma imujum. Imēn ma ikērēm ip o'jukuk. Pūḡpūḡ o'yamupāupā ip. Warara'acayū o'yaokaka ip. Poḡ. Oe'ū'ū ip. O'jepit ip jebui puḡ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁶ — Pūḡ ma o'jepoyat cebe—ipot acā — io'e Jesus. — Cexe ikukpin cīcā osunuy. Amām jekpot ma o'ḡuju.

— "Ibuyxim ip okpot jukuk," kadai iwat o'e jewebe ma — io'e Jesus.

⁷ — Imēnpit uvadip wiwi'ukayū o'jekawēn jeweweju. "Ak'! Kadai iwat ipot omuyku!" io'e ip jewewebe. "Cebay e'ū buje, ite ma kadai iwan je'e. Ḡa'a ayaoka. Wuyju ma uva dip iwan ace'e!" io'e ip jewewebe — io'e Jesus.

⁸ — Ḡebuje ipot o'jat ip. O'yaoka ip. Poḡ. Oe'ū. Xik. Ijebit o'joxik ip uva dip pewi — io'e Jesus.

Imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

⁹ — "Āḡ puk jeedop ip," i du je'e uva dip iwat? — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be. — Imēn ḡu je'e! Ixe je'ju jekadaidip wiwi'ukayū aoka am — io'e. — Warara'acayū jomuy uva dip wiwian — io'e. ¹⁰ — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e "Ite'a xipat ḡu wita'a" i, i. Yakērē o'e cebe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e "Ite'a yadip ma" i, i. Uk'a muycemucemap'am o'e, i.

¹¹ Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ḡu du? — io'e Jesus cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

¹² Iboap ekawēn co buje:

— "O'yaxik'iyū buxim eyju!" i'e ojuy osunuy Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. — "Tip ipot o'yaoka'iyū buxim eyju" i'e ojuy osunuy wuywebe — io'e ip jewewebe.

Jesus daomūn ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip ixe daomūnap puxim adeayū buxim iparara buye. Imēnpuy Jesus o'suiwat ip—taomūn ojuyayū. Ixeyū dak o'jēm.

¹³ Ḡebuje Judeuyū kukukayū Fariseuyū o'ḡuju ip Jesus kay. Iecuḡap Herodes ebekitkit tak o'ḡuju ip cekay. Ixeyū o'ḡuju ip Jesus a'ōmuwarurun ojuy. "Ēn iecuḡap muymuy" i'e ojuy osodop ip. ¹⁴ Oajēm ip.

— Kariwa — io'e ip. — Soat em ēn icēmān e'em — io'e ip. — Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — "Iḡo du xipat exe?" i'ūmḡu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacūḡ kadiat cocoap tomuju ḡu ēn e'em "Teku xipat" i — io'e ip. — Roma ka kukat wuyedinheiro ojuyjuy cebe teidadam—César be. Teida buje wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu kuka ajeku? ¹⁵ Aceteida xe'e? Aceteida ḡu xe'e? — io'e ip.

César ip o'jomuyat pin Jesus pe. Imēnpit Jesus itaybit o'e wa'ōmuwarurun ojuy ip iam.

— Apēnpuyeyju wa'ōmuwarurun ojuy? — io'e. — Dinheiro isurūḡat cuy epetojot owebe. Ojojo buk — io'e Jesus.

¹⁶ Dinheiro isurūḡat o'tojot ip cekay.

— Abu-biōḡbuk ija be dinheiro be? — io'e. — Abubutet tak ija be? — Jesus o'e.

— César biōḡbuk, ibutet tak — io'e ip.

¹⁷ — Cemuojujuy epeḡūm César be—wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeḡūm cemuojujuy — io'e Jesus.

— Itaybitbin ma o'jede — io'e ip jewewebe. Iba'ore o'e ip cebe ya'ōbu am.

¹⁸ Saduceuyū o'ju Jesus kay ḡebuje bit. Tūybe wuye'ū buje waram acejetait ḡu iān o'e ip. O'jekawēn ip cewēju.

¹⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Imēn Moisés wuymutaybitbin:

Iwaḡo e'ū buje, jekitpit jewebumūn cuy jewaḡo'ūm tayxibuk eju itayxibuk i't'et'ūm pima, i. I'itkap puje, iwaḡo'ūm ipot tieḡ kuka o'e i't, i.

Imēn Moisés o'ḡutaybin kuyje — io'e ip. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e ip. ²⁰ — 7 be ikitpitpiyū osodop ip — io'e ip. — Koapat o'jewebumūn. Ixe koapat'ūm jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū — io'e ip. ²¹ — Ḡebuje ikitpit o'jewebumūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ūm tak jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū. Imēnpuxim ma oe'ū wara'at'ūm ikitpit'ūm tomujuat'ūm — io'e ip.

²² — Ibocewi 7 beayū soat o'je webumūnmūn ip jewaḡo'ūm tayxibuk eju—pūḡ eju ma. Soat ip oe'ū'ū jekpotpet'ūm puxen ma. Soat oe'ū ip pima, ayacat'ūm tak oe'ū — io'e ip. ²³ — Waram ce'ū'ūayū etait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip. — Soat 7 beayū o'jewebumūnmūn ip cewēju — io'e ip Jesus pe ya'ōbuap ojuy.

²⁴ — Ijo'i ḡu eyju e'em iboam — io'e Jesus. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuyḡuy. Eyetaybit ḡu Deus ekawēn. Eyetaybit ḡu Deus warara'acat podi ma ja'ōbacaap kuḡ iam — io'e. ²⁵ — Waram jetait puje, wuyjuyū jewebumūnmūn ḡu ip — io'e. — Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawēn tojotjot'ukat co'i — io'e Jesus. ²⁶ — Moisés emutupmubararaktup epetupcoco ḡu du—wuye'ū buje waram acejetait iatup? — io'e. — Deus ekawēn ibararak opop kadai o'jedipesop iaptup pe. Deus o'e Moisés pe:

Ōn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imēn Deus o'e Moisés pe. Kuyje ixeyū'ūm'ūm oe'ū—Abraão'ūm, Isaque'ūm tak, Jacó'ūm tak. Imēnpit:

"Itabut mabuk ip okay," io'e Deus — io'e Jesus. ²⁷ — "Itabut ip okay," io'e Deus, waram ġuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ġu itabut Deus kay—itabēġayũ acā. Cedaġ ġu jĩã eyju e'em. "Wuye'ũ buje waram ġu acejetait," i te'e ma eyju e'em — io'e.

²⁸ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat kuy juk oajēm Jesus kay. Jesus ekawēn o'ya'ĩjo—ya'õbu ojuyayũ eju iap ekawēn.

— Aiyuuui! Itaybitbit cĩcā o'jede — io'e jexeayũ be. — Moisés ade ma wuymutaybitbin cedaġ wuyeku am Deus etabutpe iam — io'e Jesus pe. — Pu ġu ixekawēn'in yoboġ cĩcā wuyukũyjobit am? — io'e.

²⁹ — Imēn Moisés o'e — io'e Jesus.

Eya'õpicũġcũġ cuy epesop, Israel naxeġebitbit, i. Pũġ ma Deusat, i. Ixe kay wuyetabut, i. Ka'ũmġu wara'at deus, i. ³⁰ Deus cuy ikukpin cĩcā epejukuk, i.

Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcā buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum; kapikpiġ tak cuy epesop cebeam, i.

Imēn Moisés wuymutaybitbin — io'e Jesus. ³¹ —

Wara'at tak ixekawēn'in yoboġ cĩcā wuyukũyjobit am. Imēn o'e:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i — io'e Jesus.

— Ade ma Moisés wuymutaybitbin. Ijop ekawēn'in kay bit cuy kũyjobin cĩcā ma epesop — io'e Jesus.

³² Ġebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat o'e:

— Kariwa — io'e Jesus pe — Etaybitbit ma ěn e'em — io'e. — Icemān ěn e'em — io'e. — Pũġ ma Deusat omuy. Ka'ũmġu wara'at deusat — io'e. ³³ — Ikukpin cuy Deus ajukuk warara'acat kukpinap podin ma — io'e. — Wuyxe ikukpin puye, ibikuyap taġ cuy ajeku soat em; xipacat kay dak cuy ajop ġebum; kapikpiġ tak cuy ajop cebeam — io'e. — Xipan tak cuy warara'acat ajukuk wuyewekukap puxim — io'e. — Deus icokcok e'em wuywebe wũnca ũm puje paĩyũ be imupik am cetabixe. Ibodi ma bit icokcok e'em wuywebe xipan warara'acat kuk puje wuyewekukap puxim — io'e. — Wuyxe ikukpin cĩcā bima dak icokcok cĩcā e'em — io'e.

³⁴ Ya'õetaybit o'jede iap co buje, Jesus o'e cebe:

— Wũy ġu ěn Deus ka wi — io'e. — Jekũyjobin ojuy ěn Deus a'õ kay — io'e.

— Abu be jede but Jesus pe? — io'e ip soat ya'ĩjo'ibiyũ Jesus edeap co buje.

³⁵ Ibocewi Jesus wuyjuyũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

— Apēnpuye "Cristo Davi naxeġebit—Deus emunaē," i'e'em Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ? — io'e Jesus. ³⁶ — Davi o'jekawēn Deus biõġbuk a'õbi. Imēn ixekawēn e'em ixekawēn emudupmubararaktup pe:

Cristo okukat—Deus emunaē, i. Deus o'jekawēn Cristo be, i. Xik'i Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oġu'ũm, io'e, i. A'õ kay kũyjobin jeedop ip, io'e, i. ěn ixeyũ kukan'ũm pima oxema juy eġuy, io'e, i.

Imēn Davi kuyje o'tupmubararak Deus biõġbuk a'õbi — io'e Jesus. ³⁷ — "ěn ma okukukat," io'e Davi Cristo be—Deus emunaē be. Imēnpuye ibapuk ma wuyxe

Davi naxeġebit acā ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

Adeayũ icokcok cĩcā ip o'e Jesus ekawēn co buje.

³⁸ — Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus adeayũ be. — Eymuġuykukukum ip. Jesay iwaruat kuġ ip jekukum warara'acat muyak am jekay. Jewexe ip ya'õbuyxi jĩã. Soat etabutpe ce'aweroroap pe warara'acayũ

ya'õbuyxim jeweju ip kawēnwēn pima, icokcok e'em ip — io'e. — Kariwawayũ abikbikap pe yabik pin ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Petatam pima icokcok e'em ip koap jekõn ām kariwawa ekõn'ũm awap ma — io'e.

⁴⁰ — Itayxibuk muġuykukukum ip ibubut pu am — io'e.

— Ibun ma ip jewexe kawēnwēn Deus eju "Teku ya'õbuyxiat" i'e ojuy warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat ixeyũ be warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.

⁴¹ Ġebuje Jesus oajēm dinheiro mũn'a kay. Ya tēġ ma oabik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Iboce ajēmġemayũ jojom o'e ya be jedinheiro mõġmõġayũ jojom. Ibubut adeayũ dinheiro mõġmõġ ip o'e ade.

⁴² Ġebuje itop'ũm e'ũ'ibit oajēm—ibubut kuġ'ũmat. Dinheiro isurũġat o'jomõġ ya be xepxep. Ixeyũ xepxep isurũġat tei'ĩt ma osodop. ⁴³ Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju.

— Ak'i juy epesop ixekawēn ayacat kay—ibubut kuġ'ũmat kay—itop'ũm e'ũ'ibit kay — io'e. — Ixeyũ ma ade jexewiat'in o'jomõġ dinheiro ibubut adeayũ — io'e. — Deus xe bit ade ġu o'jomõġ ip. Ade kuġ mabuk ip. Ixe ayacat yopĩt ma o'jomõġ jedinheiro. Deus xe bit ade jĩã o'jomõġ, soat jexewiat o'jomõġ puye—jexat puap ojuy ma o'jomõġ puye — io'e. — Ajo-kuġ ġasũ ixekawēn ayacat? Ka'ũma kuġ ma! Imēnpuye Deus xe ixekawēn ayacat warara'acat pe o'jomõġiap podi ma o'jomõġ — io'e Jesus.

13 Deus eju kawēnwēnap'a bewi Jesus cēm puje, ceweju etaybitbinat o'jekawēn ceweju uk'a jojom pima.

— Kariwa, ak'i juy ece! — io'e. — Wita'a yaboġ cĩcā ġu du? Uk'a yadip cĩcā! — io'e.

² — Ite'a yadip cĩcā du exe? Xipat cĩcā du ite'a exe? — io'e Jesus. — Xepxep'a jewa'atēġtēġ ġu je'e wita'a. Soat'a je'aedu — io'e Jesus.

³ Ġuyjom Jesus oabik Oliveira dip'a bicũġpe—co'a bicũġpe. Oabik Deus eju kawēnwēnap'a weġũn—yaboġat'a weġũn. Ebadipdip ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn ceweju. Jaġepũġ pima Pedro o'jekawēn ceweju, Tiago dak, João dak, André dak—ebadipdip.

⁴ — Puġũn soat'a je'aedu? Ajo je'bapuk iboap em pima? Ajo ġubapuk Deus je'aedu awap? — io'e ip.

⁵ Ġebuje Jesus ixeyũ o'ġutaybin.

— Adeayũ omuyku "Deus omudot," i napa ma e'em warara'acayũ be. "Jesus Cristo õn," i napa ma je'e ip soat pe. Ixeyũ ade ġuġuykuku. Imēneju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuġuykukuap puxim! — io'e.

⁷ — "Jenopaġõġõm ip ijoxĩn ma," i warara'acayũ e'em

pima, "Jenopağōğōm ip wūyat eipi be," i'e'em pima dak, eypararam ġu juy epesop. Imēn cuy je'bapuk. Imēnpit soat puk oi'ūm ġu — io'e. ⁸ — Pūğ eipi watwat nopağōğōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūğ ka watwat nopağōğōm je'e wara'at ka watwat eju. Ipi jexixi ijoce, iboce dak soat ka dağ. Reren cīcā je'e ip soat ka dağ. Yopīt ma ipiat supi'ajo ip koam ipi dağayū. I'it-pin'isumapi jo'ma je'e koam. Ġuyjom pit ipiat supi'ajo jījā ma ip — io'e. ⁹ — Eyday'em'um cuy epesop ixeyū be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Eykay itakomaayū jeydaomūn. Jeydujowat ip ibimāmāayū ekawēn co-co'ukayū be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Jeydujowat ip iecuğapyū etabixe, ipi kukukayū etabixe dak, eyetabut okay buye. Kawēn idipat epeğuwēn cebe ip — io'e. ¹⁰ — Kawēn idipan soat ka dağayū mukūyjojom'um pima, ipi buk i'ūm ġu. ¹¹ Jeydaomūn ip. Ika kukukayū etabixe ip eydujowat puje, eyağuybabi'ūm ġu juy epesop. "Apēn paxi oce'e?" i'ūmğū juy epe'e. Ixeyū etabixe buje, Deus ma jeymutaybin apēn epe'e iam. Eya bewi ġu juy epeğuwēn. Deus biōğbuk cuy jeymutaybin imuwēn ām — io'e. ¹² — Ixe kabia bima adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwağo jekitpit je'ğūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewağo je'ğūm yaoka am. Cebayū dak jekpot je'ğūm cebe ip yaoka am. Ipotpetayū dak itakoma je'e jebay kay. Jebay je'ğūm ip cebe yaoka am — io'e. ¹³ — Soat itabut'ūmayū itakoma jījā je'e eykay, eyetabut okay buye. Ipiatpi'ajojom ma'ğū eybu'u ġu okay bima, Deus jeydaxijo. Jeydakoy jexeam — io'e.

¹⁴ — Ipararu jījāat epejojo — io'e. — Imōğpiat pe jeedop—Deus eju kawēnwēnap'a be — io'e. — (Eyetarybin cuy epesop ijudup coco'ukayū!). Ipararu jījāat iğo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūğ kay Judéia eipi watwat — io'e. ¹⁵ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be yabeat pum — io'e. ¹⁶ — Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyesay bum — io'e. ¹⁷ — Ixeyū kabia dağ iba'ore jījā je'e yukreğayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. ¹⁸ "Ihi bima ġu juy ixeyū eğudot ipiatpi'ajo an ocewebe," i juy epe'e Deus pe. ¹⁹ — Ixeyū kabia dağ soat ipi dağayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibitpi bit ipiat asupi'ajo ġu Deus pe ipi mubapuk isum — io'e. — Waram pit ibitpi ġu acesupi'ajo—ixeyū kabia dağ acā — io'e. ²⁰ — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: "Pūğpūğ kabia acā ipi watwat supi'ajojo," io'e Deus kuy bima. "Pūğpūğ kabia acā," io'e Deus, taxijo am o'taē'iyū ikukpin cīcā cexe buye — io'e.

²¹ — Wara'acat je'e eywebe napa ma "Ak'! Teku Cristo—wuydaxijojo'ukan Deus emunaē," i. "Ak'! Ġoku Cristo," i dak je'e. Imēn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ²² — Jewexe Deus emunaēhēyū jebapuk, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Wuymucoatcoanap ġubapuk ip Deus emunaēhēyū muğuykuku ojuy. Deus a'ōba-caap ġubapuk ip imuğuykuku ojuy. ²³ Ġuyjom jajēm ip adeayū muğuykuku ojuy iap kuy oğuwēn eywebe. Ġe-

bu'i epe'e wekawēn kay ixeyū be eymuğuykukuap puxim — io'e.

²⁴ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje kabi beacat muycemcemap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasopta dak ida'at kabi kadiwi — io'e. ²⁶ — Ġebuje okop ipi kay. Kabikerereat tağwi okop. Soat wağo òn. Wa'ōbacaap kuğ okop, odipap kuğ tak. Soat ipi dağayū je'e "Jesus warara'acat podi ma ya'ōbaca," i. "Warara'acat podi ma idip," i je'e ip. "Abu ixē jo'iat? Ka'ūma ma," i je'e ip — io'e. ²⁷ — Ġebuje Deus jekawēn tojtjot'ukayū ġuju soat tağwi. Ixeyū ġuju jemu-naēhēyū kay. Jemunaēhēyū ip ġu'awero soat tağwi. Kabi dağwi ixeyū ġu'awero ip, ipi dağwi dak — io'e. Jesus waram jedocap o'ğuwēn jewēju etaybitbinayū be.

²⁸ — Ġebum cuy epesop wajēmap kay figueira'ip kay ġebum pima — io'e. — Figueira'a bikit cēm puje, "Koa-to ijasūn ma," i'e'em eyju, dup cēm pima dak — io'e. ²⁹ — Imēnpuxim soat ipi dağayū ipiatpi'ajojom pima, "Ġaxīn ma Jesus jajēm," i juy epe'e — io'e. ³⁰ — Ġasūayū'in iboap coco ip je'ū awap. Ġebum cuy epesop iboap kay! — io'e. ³¹ — Kabi i'ūm, ipi dak. Wekawēn pit i'ūm ġu. Wekawēn kayayū bit soat em jeedop — io'e.

Imēn Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

³² — Itaybit ġu ip wajēmap kabiam, ipiatpi'ajoap kabiam tak — io'e. — Deus ekawēn tojtjot'ukayū itaybit ġu ibo kabiam. Ōn Deus ipot. Ōn tak wetaybit ġu ibo kabiam. Webay acā itaybit — io'e. ³³ — Eyetarybit ġu puje oajēm iam. Imēneju epejowiwi juy ağ. Wajēmap wiwim cīcā juy epesop — io'e. ³⁴ — Wajēmap kariwa epicat puxim — io'e. — Kariwa o'jēm jeduk'a bewi. "Ijoce ma epesop," io'e jebuywatwat'ukayū be — io'e. — "Epeyekapik oka be," io'e cebe ip — io'e. — Jeduk'a exīntabi wiwi'ukat pe "Ijoce ma eğuy warara'acat pe obubut tujupa'umap puxim," io'e kariwa — io'e. — "Wepicap wiwim cuy epesop," io'e cebe ip — io'e Jesus. ³⁵ — Ixe kariwa buxim òn tak — io'e. — "Puğūn paxi waram wekariwa je'pit?" i eyju e'em. Katpuje paxi ocepit. Iximadakpe paxi ocepit. Kabiakay paxi ocepit. Kabia'isu paxi ocepit. Eyetarybit ġu pūğūn ocepit iam — io'e. ³⁶ — Imēnpuye juy epejowiwi ağ. Ocepicap wiwim cuy epesop. Obu'u jījā eyxen ma eydobuxik am wepit puje! — io'e. ³⁷ — "Epejowiwi juy ağ," i òn e'em soat pe. "Epejowiwi juy ağ," i òn e'em eywebe dak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

14 Xepxep kabia peta e awap cekay itakomaayū Jesus daomūn ojuy ip—Páscoa epeta e awap. Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk ip osodop—yamyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ijop epeta muğēğēm pima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop. Iba'arēm Jesus daomūn ojuy ip. Paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy osodop ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jesus kay itakoma osodop ip.

² — Petatam pima bit Jesus ataomūn ġu adeayū be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewebe.

³ Jesus Betânia ka be osunuy. Simão duk'a be osunuy—ierep tūibit tuk'a be. Jekōnkōn pima ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a kuḡ oajēm—wita'a muḡēḡē'a kuḡ. (Wita'a butet alabastro i osunuy). Tide'oati otinuy ya be. (Tide'oati butet nardo i osunuy). Judeuy'u ce'ūat mude'o'o'uk ip osodop nardodim. Tideiboḡ cīcā otinuy. Ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a ū o'su'ūkaka. Tideo'ati o'tidi Jesus a be Jesus ikukpin cīcā cexe buye. ⁴ Iboceayū bit pūḡpūḡ itakoma o'e ayacat kay ixē o'tidi buye.

— Ak'! Etidi! — io'e ip. — Etimukereren — io'e ip ayacat pe. ⁵ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboḡ ejat! Ade kuka juk dinheiro isurūḡat ejat prata muḡēḡē — io'e ip. — 300 be kuka juk ejat! Tadaybotbocayū be kuka juk dinheiro eḡūm — io'e ip cebe.

Ya'ōpuruḡ ip ayacat o'ḡukorēm o'timukereren puye.

⁶ — Āḡ jeenuy ayacat jekpiwan — Jesus pit o'e. — Epeḡukorēm ḡu juy — io'e. — Cekaykay ḡu! Xipacan ma teku o'e owebe! — io'e. ⁷ — Tadaybotbocayū soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyū buywan put eywebe. Ōn pit soat em ḡu oḡuy eyxe. Soat em ḡu xipacan ey'e but owebe — io'e. ⁸ — Ite ayacat tide'oati kuḡ osunuy. Tiūm put owebe. Ojebit o'ḡude'on, oje'ū ḡu buk ma'ḡu. Wetabēḡ pima ma kuy omude'on okot awap — io'e. ⁹ — Okay itabucayū kawēn idipat ḡuwēnuwēn soat kaka daḡ. Apēn ite ayacat o'tidi wa be iap ḡuwēnuwēn tak ip soat kaka daḡ. Soat ka watwat ḡebum je'e apēn ixē o'e iap kay. Ḡebum cuy epe-sop iboap kay — io'e Jesus.

¹⁰ Ḡebuje Judas Iscariotes o'ju paīyū kukukayū kay.

— Jesus cuy oḡūm eywebe yaoka am — io'e cebe ip. Ixe Judas Iscariotes 12 beayū'in osunuy.

¹¹ Ixe ekawēn co buje, icokcok cīcā o'e ip paīyū kukukayū.

— Dinheiro juy oceḡūm ewebe iūmapteim — io'e ip Judas pe.

Imēnpuye "Ḡasū du Jesus ūm put owebe paīyū kukukayū be?" i'e'em jewebe ma oeku. Cekay itakomaayū be Jesus ūmap kudadam oeku.

¹² Jesus o'jekōn jewēju etaybitbinayū eju Páscoa epeta bima. Páscoa epeta bima Judeuyū ovelha aokaka'uk osodop ip—koapat kabia bima. Soat ip pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ixe kabia be ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Poce wuyxan oceḡuḡē Páscoa epeta be i'o am? — io'e ip.

¹³ Ḡebuje Jesus xepxepayū o'ḡuju Jerusalēm ka kay jewēju etaybitbinayū.

— Epeju juy ikaboḡatka be — io'e cebe ip. — Aḡokatkat epetobuxik—idibi mūn'a kuḡat. Ceweju juy epeju — io'e. ¹⁴ — Uk'a be iōm puje, epeōm cuy ceweju — io'e cebe ip. — "Ocekariwa e'em: 'Apu'a be juy ocekōn Páscoa kabia oweju etaybitbinayū eju?' i," i juy epe'e iḡo duk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹⁵ — Ixe jeduk'a yabimubapuk eywebe—umat'abi, yabiboḡat'abi — io'e. — Kuy mesa kake iḡo'abi be, abikbikap tak. Soat ixipan je'e kuy — io'e. — Iḡo'abi be ovelha juy epejoyoy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁶ Ḡebuje ceweju etaybitbinayū o'ju ikaboḡatka be. Soat o'tobuxik ip apēn cuk cebe ip Jesus o'e iap taḡ. Iḡo'a be ovelha ip o'joyoy Páscoa kabia be i'o am.

¹⁷ Kabioḡ pima Jesus oajēm iḡo'a be jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju. Oabik ip mesa akokoreren.

¹⁸ Jekōnkōn pima Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Pūḡ ey'in oūm okay itakomaayū be waoka am—oweju jekōnkōnat ma — io'e.

¹⁹ Iḡuycūḡcūḡ o'e ip.

— Ōn xe'e? — io'e'e ip pūḡpūḡpūḡ.

²⁰ — Pūḡ eyju'in — io'e Jesus. — Oweju prato be pāo'a o'yamuerep'iat ma — io'e. ²¹ — Soat waḡo ōn. Apēn oje'ū iaptup taḡ oje'ū—Deus ekawēntup taḡ — io'e. — Karem ḡu ipiat sup'ajo oūmat pit. Xipat kuka adi a'ḡu ixē bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²² — We'ūap kay ḡebum cuy epe-sop — io'e Jesus cebe ip.

Jekōnkōn o'e jewēju etaybitbinayū eju. Jekōnkōn pima Jesus pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocewebe — io'e Jesus Deus pe.

O'yamuweka. O'yaūm cebe ip.

— Juku, epeya'o — io'e cebe ip. — Ite ojebit — Jesus o'e. — Pāo'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²³ Tikōnkōnap o'jat. Uva'abidi o'tinuy tikōnkōnap pe. — Bay, ēn xipat — io'e. — Uva'abidi etiūm ocewebe — io'e Deus pe.

Tikōnkōnap o'ḡūm cebe ip. Soat ip o'tikōn.

²⁴ — Juku. Epetikōn. Ite odoy — io'e Jesus. — We'ū buje odoy jedoyekoreren "Adeayū bewi ikērēat oju'uk," io'e Deus puye — io'e. — Imēnpuye Deus adeayū ḡuisun. Cūḡ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Waram ḡu otikōn uva'abidi soat ipi watwat Deus a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Soat ipi watwat ya'ō kay kūyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus. Imēn Jesus o'e cebe ip: — We'ūap kay ḡebum cuy epe-sop — i.

²⁶ Ḡebuje soat ip o'jebibododon Deus kay. Umat'a bewi ip o'kop. O'ju ip co'a bicūḡpe—Oliveira dip'a bicūḡpe.

²⁷ Oajēm ip Oliveira dip'a bicūḡpe. Jesus waram o'jekawēn ceweju ip.

Soat eyju operem — io'e. — Epeyenapōn — io'e. — Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn:

Ovelhayū kukukat oyaoka, i. Soat ip jepōḡpōḡ iōhōyū, i.

Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e Jesus.

²⁸ — Imēnpit we'ūap tomukadi Deus waram ḡuto omutait. Ōn ovelha kukukat puxim. Okay itabucayū ovelhayū buxim. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e.

²⁹ — Soat ip jepere obureyū. Ōn pit jepere ḡu — io'e Pedro.

³⁰ — Tapu, icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma: "Obure ḡu teku," i napa ma ece'e ebapūḡ em — io'e. — Xepxep em sapokay ede awap: "Obure ḡu teku," i napa ma ece'e — io'e Jesus.

⁶² — Hm hm — io'e Jesus. — Ixe ipot ma ðn — io'e. — Soat waĝo ðn — io'e. — Ojojom epe'e. Xik'i oĝuy Deus xe ibaata kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'ðbaacaat. Cexe ðn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixe eju. Ğuyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taĝwi okop — io'e Jesus.

⁶³ Iboap co buje paĩyũ kukukat jesay o'ĝuwek jetakoma pibun.

— Tũybe Deus jo'i ðn iãn teku e'em — io'e. — Kuy epeya'ĩjojo ixe ekawẽn — io'e. — Warara'acayũ ĝu ajokudada ixe awẽĝ mukẽrẽrẽn ãm. Deus muymuy teku — io'e. — Apẽntak ace'e cebe? — io'e cebe ip. — Ğa'a ayaokaat — io'e ip. — Ikẽrẽat kuĝ teku Deus xe — i napa ma o'e ip ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukayũ.

⁶⁵ Jesus o'ĝuxiuxi ip pũĝpũĝ ixe'yũ'in jetakoma pibun ma. Jesus o'topamuekabek ip paĝõm. O'yaokaka ip.

— Abu aokakam i ece! — io'e ip iwaywayway am. Jesus pu buje sorarayũ dak jebum o'yaokaka. Soat taĝ ma o'yaokaka ip.

⁶⁶ Pedro mabuk uk'a daxirõĝ pe bima, paĩyũ kukukat puywatwat'ukat o'ju Pedro kay. Ayacat o'ju cekay. ⁶⁷ Ixe ayacat Pedro o'jojojo jewewewem daxa etako be. O'jeak cĩcã cekay.

— Ĕn tak mo Jesus eju ejeku—Nazaré ka bewiat eju — io'e Pedro be ayacat.

⁶⁸ — Őn ĝu! Apẽn ěn e'em? Ixe bure ĝu ðn! — i napa ma o'e Pedro.

Ibocewi Pedro o'ju uk'a ekorara exĩntabi be. Sapokay o'jede ĝebu je bit. ⁶⁹ Ixe ibuywatwat'ukat waram Pedro o'jojojo iboce.

— Jesus bure tedaku! — io'e iboceayũ be.

⁷⁰ Imẽnpit Pedro napa ma o'e ĝuto:

— Ite bure ĝu ðn — i.

İbũnbũn pima iboceayũ o'jekawẽn Pedro eju.

— Ocetaybit ěn. Ejojo oceju ceweju. "İte bure ĝu ðn," i'ũmĝu juy ece! — io'e. — Ĕn tak Galilėia eipi bewiat! — io'e.

⁷¹ — Dapxi ěn! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ĝu ðn! Ceweju ðn pit oceku ĝu — i napa ma o'e. — Őn icẽmãn e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

⁷² Sapokay waram o'jede ĝebu je bit. Pedro Jesus a'ð kay o'jeĝebu.

— İjop exima ma: "İte bure ĝu ðn," i napa ma ece'e ebapũĝ em — i juk o'e Jesus cebe. — Xepxep em sapokay ede awap: "İte bure ĝu ðn," i napa ma ece'e — i juk o'e Jesus cebe.

İboap kay o'jeĝebu Pedro. O'jewemuĝuycũĝ cĩcã. O'tõn.

15 Kabia isum paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, Judeuyũ kukukayũ dak, Moısés ekawẽn imutay-bitbin'ukayũ dak, ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukayũ dak. O'je'awero ip jewawẽ ãm apẽn Jesus aceyaoka iam. Jesus o'subamukirikat ip.

O'tujowat ip Pilatos kay—Judėia eipi kukat kay. Pilatos o'jekawẽn Jesus eju.

² — Ĕn tu Judeuyũ kukukat? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ĕn imẽn e'em owebe — io'e Jesus.

³ Jesus o'jomuymuy jĩjã ip Pilatos pe paĩyũ kukukayũ.

⁴ — A'ðpicũĝ cuy ece! Emuymuy jĩjã ip — io'e Pilatos Jesus pe. — Apẽnpuje ěn jedem ĝu? — io'e Jesus pe.

⁵ Imẽnpit Jesus mũĝ ma osunuy. Imẽnpuje Pilatos yaĝuyabi'ũm o'e.

— Apẽnpuje mũĝ ma teku e'em? — io'e jewebe ma.

⁶ Aĝokatkat daomũnmũnap'a be osunuy—iecuĝap ebekitkit eju jenopaĝoĝo'ibiyũ xe. İbutet Barrabás i osunuy. Soat ip cuk wara'acat o'yaoka daomũnmũnap'a beayũ iecuĝap ebekitkit eju jenopaĝoĝõm pima. Pás-coa epeta bima iecuĝap pũĝ ma taomũnmũnat mujẽmjẽm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Adeayũ emuojuyjuy mujẽmjẽm'uk osunuy.

⁸ Ğebu je adeayũ o'je'awero Pilatos xe—iecuĝap xe.

— İjop epeta bima taomũnmũnat mujẽmjẽm'uk eĝuy — io'e ip. — Pũĝ cuy eĝujẽm ĝasũ dak ocewebe, — io'e ip Pilatos pe.

Paĩyũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay adeayũ cekay jĩjã buye. Imẽnpuje o'tujowat ip Pilatos pe. Pilatos itaybit osunuy paĩyũ kukukayũ itabutkarey Jesus kay iam. Paĩyũ kukukayũ kuy o'e adeayũ be: — Barrabás cuy epejooyuy Pilatos pe imujẽmãn daomũnmũnap'a bewi — i.

— Judeuyũ kukukat mujẽmãn pin tu eyju owebe? — io'e Pilatos Judeuyũ be.

— Ap! — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹² — Apẽntak oce ite aĝokatkat pe—Judeuyũ kukukat i eyju e'emat pe? — io'e ma'ĝuto Pilatos adeayũ be.

¹³ — Esubamupayaat korosa be imuy'ũ ãm — io'e ip.

¹⁴ — Apẽnpuje osubamupayaat? Ikẽrẽat o'jukuk ĝu teku—pũĝ em tak ka'ũma! — io'e Pilatos.

Imẽnpit biĝ ma ya'ðberen o'jewãwã ip:

— Esubamupayaat korosa be imuy'ũ ãm — i.

¹⁵ Imẽnpuje Pilatos Barrabás o'ĝujẽmat daomũnmũnap'a bewi. O'ĝujẽmat adeayũ mucokcokap ojuy. Jesus o'tujowacat sorarayũ be.

— Jesus cuy epeĝupok ixee muĝẽĝẽbum — io'e sorarayũ be. — Epeubamupaya korosa be imuy'ũ ãm — io'e cebe ip.

Imẽn Pilatos o'e adeayũ mucokcokap ojuy.

¹⁶ Ğebu je sorarayũ Jesus o'tujowat iecuĝap tuk'a kay. Tuk'a eaki be o'tujowat. Warara'acayũ o'takoy ip sorarayũ—jeweuacat'in ma.

— Ğa'a ite ma ajowaywayway — io'e ip jebureyũ be.

¹⁷ İwaywayway am iekabek ip o'ĝuõm cebe—ipakpukĝũĝũnat. Widaohobune o'subunemuwakẽn ip yakoreren am. O'jomõĝ ip yakoreren.

¹⁸ — Ĕn ma Judeuyũ kukukat! — io'e ip iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ěn a'ðbuyxi — io'e ip iwaywayway am.

¹⁹ O'yamupãupã ip im. O'ĝuxiuxi ip. O'jẽĝ'aecõĝcõĝ ip cewap iwaywayway am: — Soat podi ma ěn a'ðbuyxi — i'e'em cebe. ²⁰ İwaywaywayap epere buje iekabek o'ju'uk ipakpukĝũĝũnat. Cesay ip waram o'ĝuõm cebe. O'tujujẽm ip uk'a eaki bewi ibamupaya am korosa be imuy'ũ ãm.

²¹ Tujujẽm pima oajẽm ip aĝokatkat kay. Aĝokatkat ajẽmjẽm o'e koĝũnpi bewi. İbutet Simão i osunuy.

Cirene ka bewiat osunuy. Alexandre ebay osunuy, Rufo ebay dak.

— Korosa juy ejukuk Jesus pe ikukap puxim — io'e sorarayū ixe Simão be.

²² Jesus o'tujowat ip co'a kay. Gólgota i co'a butet osunuy. (Gólgota ce'uat aririt'a iape wuya'õm). Oajëm ip. ²³ Iboceat mirradup o'tupmuwekoy uva'abidi be wuyupimu'umaptim.

— Juku! Etikõn — io'e ip Jesus pe.

— Ap! — io'e bit.

O'tikõn ġu.

²⁴ Ğebu je sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Tapoa o'jomõġ ip Jesus bu be, sui be dak. Korosa o'jomõġ ip ipikũyũy be. Imën ma o'subamupaya ip. Karatũġ'a buximat'a ip o'yamuju ipi ju—yabararukat'a. O'yamuju ip Jesus esay bu am. Imën Jesus esay o'ġu'ë'ë'ë ip jewewedaġ. ²⁵ Kaxi jeum pima Jesus o'subamupaya ip korosa be—9 hora bima.

²⁶ — “Apënpuye dak o'subamupaya ip imuy'ũ ãm?” i je'e ip kapkapayū — io'e Pilatos jewebe ma.

Imënpuye o'tupmubararakat apënpuye o'subamupaya ip iaptup. “Judeuyũ kukukat teku” iaptup o'tupmubararakat Pilatos. O'tupmõġ ip korosa be Jesus abi ase. ²⁷ Jesus pa mupayapayam pima xepxep ibukurukayũ dak o'subamupaya ip wara'at korosa be. Pũġ ma Jesus pa'at kadi osunuy. Wara'at iba'ũġat kadi osunuy. ²⁸ Deus ekawën tup o'tupmubararakat ip kuyje. Imën e'em ibodup:

Ikërëat mujurũġrũġ'ukat kukap puxim ixe dak o'jukuk ip, i.

Jesus pa o'subamupaya ip ijoptup ekawën taġ.

²⁹ Ğebu je korosa etako daġ kapkapayū Jesus muy-muy o'e. Jesus o'jowaywayway jĩã ip.

— “Deus eju kawënwënap'a oyamu'ũm—yaboġat'a,” i juk ece — io'e ip cebe. — “Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy,” i juk ece — io'e ip Jesus pe iwaywayway am. ³⁰ — Ecewedaxijo juy! Etabitbit pima juy korosa ejuwi ekop e'ũap puxim — io'e ip cebe iwaywayway am.

³¹ Imënpuxim paĩyũ kukukayũ dak Jesus o'jowaywayway jeweweu ma ip, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak.

— Teku warara'acayũ daxijojo'uk osunuy. Imënpit jewedaxijo ba'ore je'ũap puxim — io'e ip jewewebe.

³² — Teku juk o'e: “Deus emunaë õn,” i, “Judeuyũ kukukat õn,” i dak — i napa ma o'e ip. — Teku Deus emunaë bima, juy je'kop korosa ejuwi je'ũap puxim — io'e ip. — Ikop puje, bit kuka wuyetabut ace'e cekay — io'e ip jewewebe.

Ceweu ibamupaya'ibiyũ dak Jesus o'jomuymuy jĩã ibukurukayũ.

³³ Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat taġ Judéia eipi daġ. Ibum ma kabiok oeku. Eba pũġ hora bun kabiok oeku.

³⁴ Katpuje Jesus o'jewāwā ya'õberen.

— Eloí, eloí, lemá sabactani? — io'e ja'õm.

(Ijop ekawën, Deus, Deus, apënpuye ën opere iape wuya'õm).

³⁵ Iboap o'ya'ĩjojo ip iboceayũ.

— Eya'õpicũġcũġ cuy epesop! Elias nomuwāwām teku! — io'e ip, xipan ġu ip o'jekũyjo buye.

³⁶ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn ãm uva'abidim—tideiboġ'ũmati. Ixe dak idibi bubuap o'jomõġ ip'abi be.

Ğebu je o'yopmuyy Jesus pe timutitit am.

— Mënpuk! — io'e. — Omuy paxi Elias imukop am korosa ejuwi — io'e.

³⁷ Jesus o'jewāwā ya'õberen. Poġ. Oe'ũ. ³⁸ Paġo Deus eju kawënwënap'a be osunuy—yaboġat'a be—uk'a exĩntabi nomudip epa'go. Jekpiwan ma ixe paġo o'jewek Jesus e'ũ buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. ³⁹ 100 be sorarayũ kukat cũġ'i osunuy Jesus wap. Apën Jesus oe'ũiap o'jojojo.

— Icemān ite'ũm Deus ipot osunuy — io'e.

⁴⁰ Jesus korosa eju bima, aoyũ dak iboce ijojom osodop. Wũy wi ip ijojom osodop—Jesus cocom. Ixeyũ aoyũ parakpe eba pũġ aoyũ osodop ip. Ibürũ ma ip osodop: Maria Madalena, Salomé, wara'at Maria dak. Wara'at Maria José xi osunuy—Tiago xi dak—yaypan'isuat xi. ⁴¹ Ixeyũ aoyũ Jesus eju oekuku Galiléia eipi daġ pima. Ibuywatwan oekuku ip. Ade warara'acayũ aoyũ dak osodop ip korosa xe. Jerusalém ka be oajëm ip ceweu kuy bima. Soat ip Jesus kay jeakaġ osodop.

⁴² Katpuje jĩã o'e. Kuyaje Sábado je'e—Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia. Kabioġkaboġ'i bima jexat tata'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima jekapikap puxim.

⁴³ Kabioġkaboġ'i bima José o'ju Pilatos kay. Ixe José Arimatéia ka bewiat osunuy. Ixe ibimāmāayũ ekawën coco'ukat osunuy. Ya'õbuyxi jĩã dak osunuy soat xe. Deus pe soat kukukan iap wiwim osunuy. Iparara'ũm o'ju Pilatos kay. Oajëm.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

⁴⁴ — Kuy du ixe'ũm oe'ũ? — io'e Pilatos. Imënpuye 100 be sorarayũ kukat o'tomuwā.

— Kuy ma du oe'ũ Jesus? — io'e sorarayũ kukukat pe.

⁴⁵ — Hm hm. Kuy ma — io'e sorarayũ kukukat.

— Ha'a — io'e José be. — Ijebit cuy eġukop — io'e.

⁴⁶ Ğebu je José Jesus'ũm jebit o'ġukop korosa ejuwi. Kuy juk paġo o'jat—xipacat—irucat. Ijebit o'ġukabekbek ixem paġõm. O'jomõġ witabikũy be.

Wita'a yabo'gat'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. ⁴⁷ Xepxep Mariayũ osodop iboce. Maria Madalena iboce osunuy. Wara'at Maria José xi osunuy—yaypan'isusu xi. Poce Jesus'ũm jebit o'jomõġ ip iap o' jojojo ip.

16 Sábado jebodoydoyap kabia Judeuyũ xe. Kaxi at puje, waram ip jekapikpiġ ma'ġuto.

Kaxi at puje eba pũġ aoyũ tide'oati o'tibu. O'tibu ip Jesus'ũm jebit mude'on am. Eba pũġ aoyũ o'ju: Maria Madalena, Salomé dak, wara'at Maria dak—Tiago xi. Ixeyũ eba pũġayũ o'ju.

² Domingo bima o'ju ip witabikũy kay—kabia'isum ma—kaxi jëm'isum ma.

³ — Abu wita'a uġ ocewebe—witabikũy nomudip'a? — io'e ip jewewebe.

⁴ Iměn o'jekawēn ip ikūynomudip'a yaboğ cīcā buye. O'jeak ip witabikūy kay. Kuy wita'a yawede o'yadobuxik ip. ⁵ Oōm ip witabikūy be. Deus xewiat o'jojojo ip—yaypan isuat. Xik'i osunuy iba'at kadi. Cesay irut cīcā osunuy.

Ğebuje o'jewetakaka ip aoyū.

⁶ — Epeyekuy ğu! — io'e cebe ip. — Wetaybit Jesus kudadam eyju iam. Nazaré ka bewiat kudadam eyju—korosa be ibamupaya'ibit kudadam — io'e. — Ijoce ğu opop. Kuy o'jetait waram — io'e. — Ak epe'e topap kay. Topap acā — io'e. ⁷ — Epeju juy ğasū bit — io'e aoyū be. — Ceweju etaybitbin oekuku'iaiyū juy epeğukūyjo — io'e. — Pedro dak cuy epeğukūyjo. “Kuy o'jetait waram,” i juy epe'e cebe ip. “Cum eywap Galiléia eipi kay,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Iboce ma epetobuxik apēn ixē kuy o'e eywebe iap tağ,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Waram o'jetait'iat cuy epetobuxik,” i juy epe'e cebe ip — io'e—yaypan'isuat o'e.

⁸ Ğebuje o'jēm ip. Owatwat ip witabikūy bewi jeparara pibun. Ikarabakbak o'e ip jeparara pibun. Kabi bewiat ekawēn o'ğuwēn ğu ip warara'acayū be iparara jījā ip puye.

⁹ Jesus waram o'jetait kabi'isum. Waram o'jetait Domingo bima. Koam o'jebapuk Maria Magdalena kay—kuy bima cebewi 7 be ibiōğbuk kērēayū o'ğujēmīat kay. ¹⁰ Jesus eju oekukuiaiyū wawa o'e iğuykitkit ip Jesus kay buye. Wawa ip pima Maria Magdalena o'ju ixeyū mukūyjom.

— Wuyekariwa waram o'jetait! — io'e cebe ip. — O'jebapuk okay. Ojojojo — io'e Maria.

Imēnpit itabut'ūm o'e ip Maria ekawēn kay.

— Dapxi ěn — io'e ip Maria be.

¹² Ğuyjom Jesus o'jebapuk xepxepayū kay. Iwarun ma o'jebapuk cekay ip. O'jebapuk cekay ip cucum pima koğūnpi be. ¹³ Imēnpuye ixeyū o'jepit warara'acayū kay—jebureyū kay.

— Wuyekariwa itabēğ ma'ğuto! Ocejajojo! — io'e ip cebe ip.

— Dapxi eyju — io'e ip xepxepayū be.

Itabut'ūm o'e ip ixeyū ekawēn kay.

¹⁴ Ğuyjom o'jebapuk 11 beayū kay. Jekōnkōn ip pima, o'jebapuk cekay ip. O'ğukorēm ip itabut'ūm puye waram o'jetait iap ekawēn kay.

— Apēnpuye eyetabut ğu okay? — io'e. — Oweju oekukuiaiyū kuy o'e eywebe: “Wuyekariwa waram o'jetait,” i — io'e. — Eyetabut ğu ixeyū ekawēn kay. Eybu'u jījā eyetabut am waram ocetait iap ekawēn kay — io'e. Iměn ip o'ğukorēm.

¹⁵ — Epeju juy soat kaka dağ — io'e Jesus. — Soat ka dağayū be juy kawēn idipat epeğuwēn — io'e. ¹⁶ — Okay itabut pima, jemubatisanan pima dak, Deus taxijo — io'e. — “Eykerē oxe,” i je'e Deus okay itabut'ūmayū be bit. “Soat em ipiat epesupi'ajo,” i dak je'e — io'e. ¹⁷ — Deus ja'ōbacaap je'ğūm okay itabucayū be ka'ūma ma ajojoioiap mubapuk am soat etabutpe — io'e. — Iboap a'ōbacaam ibiōğbuk kērēayū ğujēmjēm ip ikuğayū bewi — io'e. — Warara'acat a'ōm jekawēn ip iisuan — io'e. ¹⁸ — Itaybit'ūma puybu tūypiatpu mucay buje, je'ū ğu ip — io'e. — Itaybit'ūma tipiatpu mucay buje, je'ū ğu ip — io'e. — Iwātaxipipiayū jeje jebu mōğ puje, je'ada ip — io'e Jesus.

¹⁹ Kariwa Jesus iměn o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

Cekawēn epere buje, Deus Jesus o'ğuyū kabi kay. Oabik Deus xe ixē eju soat kukukan.

²⁰ Ibocewi ceweju etaybitbinayū o'jēm. Soat ka dağ o'ju ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Wuyekariwa Jesus ixeyū buywatwan osunuy. Soat etabutpe ka'ūma buk ajojoioiap mubapukpuğ oekuku ip ixē a'ōbi. Imēneju adeayū itabut o'e ip ixeyū ekawēn kay.

Lucas

1 Teofilo, ěn a'õbuyxi soat xe ocexe. Őn ijjudup mubararaĝ ewebeaptum—apěn cuk adi Jesus Cristo o'e'e wuyetabutpe iaptup. Kuy bima warara'acayũ apěn ixex Jesus Cristo o'e'e iaptup o'tup-mubararak. Koap o'jekawěn ip ixex eju oekuku'iyũ eju ixex e'eap o'jojo'iyũ eju dak. Ixeyũ a'õbi juk ixex e'eaptup o'tupmubararak ip. ³ Őn pit cuk oce owebe ma:

— Őn tak cuy ocekawěn ceweju ip — i. — Soat eju ixeyũ ejujuy ocekawěn — i juk oce owebe ma. — “Apěn ixex Jesus o'e'e?” i juy oce cebe ip — i juk oce owebe ma.

Iměnpuyex ixeyũ eju juk ocekawěn. Soat cuk o'ĝuwěn ip owebe. Őn tak apěn o'e'e ip iaptup otupmubararak ewebeaptum ĝasũ bit, Teófilo. ⁴ Ijudup co buje, ěn tak ece:

— Ixeyũ juk adi icěmãn omutaybitbin apěn Jesus Cristo o'e'e iam — i.

⁵ Teófilo, koam apěn o'jebapuk Zacarias pe iap o'ĝuwěn ewebe, apěn o'jebapuk itayxi be iap tak. Herodes Judéia eipi watwat kukukat pima, Zacarias itaběĝ osunuy. Judeuyũ epaĩ osunuy ixex Zacarias. Kapikpik'uk osunuy Abias ebekitkit eju Deus eju kawěnwěnap'a be. Abias ebekitkit tak paĩyũ osodop ip. Zacarias tayxi Arão badip osunuy—paĩyũ kukukat badip. Itayxi butet Isabel i osunuy. ⁶ Ixeyũ xexxepayũ cũĝ ma ip osodop Deus xe. Kũyjobit ip osodop soat Deus a'õ kay. Deus bikuyap taĝ jekuku'uk ip osodop. ⁷ Bekicat kuĝ ĝu ip osodop, itayxi i'it ta ba'ore buye. Yabut osunuy. Zacarias tak aypa osunuy.

⁸ Ğebuje Zacarias o'ju Deus eju kawěnwěnap'a kay—yaboĝat'a kay. Ibo'a be kapikpiĝ osunuy Deus etabixex paĩ buye. Kapikpiĝ osunuy Abias ebekitkit eju. ⁹ Jebabi daĝ ibadipyũ juk Zacarias o'taě iõm ãm badi-at'a be. ¹⁰ Oõm tõmte'oatõm mupik am Deus etabixex. Adeayũ dak Deus eju kawěnwěnap'a eakiju ip osodop. Akiju kawěnwěn ip osodop Deus eju, Zacarias badi tõmte'oatõm mupikupiĝ pima.

¹¹ Ğebuje Deus ekawěn tojtjt'ukat oajěm Zacarias kay. Cũĝ'i osunuy tõmte'oatõm mupikupikap'a ba'at kadi—caixa'a jo'iat'a ba'at kadi. ¹² Zacarias yaĝuy'ũm o'e ixex Deus ekawěn tojtjt'ukat co buje. Iparara jĩã o'e.

¹³ Ğebuje Deus ekawěn tojtjt'ukat o'jekawěn Zacarias pe.

— Tapu, epararam ĝu juy eĝuy — io'e. — Apěn cuk adi ece cebe iap o'ya'ĩjojo Deus — io'e. — Ğasũ ma emumuojuy je'ĝũm ewebe — io'e. — Etayxi ekpon ĝukap. João i juy ibuten je'e — io'e. ¹⁴ — Eycokcoĝ cĩcã ma epesop bekicat kap puje. Adeayũ dak icokcok cĩcã

je'e eyweju. ¹⁵ Ekpot ya'õbuyxian je'e Deus xe. Uva'abidi juy idikõn ĝu, wuymuka'o'onapti dak. Ibiõĝbuk xipacat a'õbi ixex jeku jekap'isum piap — io'e. ¹⁶ — Ekpot Judeuyũ aĝuyumuwarururun je'e ixeyũ be Deus kay am, wuykukukat kay am tak. Deus biõĝbuk a'õbacaap kuĝ ixex jeku Elias ekukuap puxim. Ka'ũma buk ocejojojoiap mubapukpuĝ jeku. Ixex omuyku wuykukukat ajěm awap. Ixex cebayũ aĝuyumuwarururun je'e ixeyũ be waram ĝuto jebekitkiyũ kay am. Ixex Deus a'õ kay'ũmayũ aĝuyumuwarururun je'e ixeyũ be waram ĝu-to kawěn icěmat taĝ jeku am. Ixex ijodiakat ĝubikuy wuykukukat ajěmap wiwi am — io'e.

Iměn Deus ekawěn tojtjt'ukat o'jekawěn Zacarias pe.

¹⁸ Ğebuje Zacarias o'jekawěn Deus ekawěn tojtjt'ukat pe.

— Iba'ore ma owebe okpotpet am — io'e. — Kuy aypa oce. Otayxi dak yabut kuy — io'e.

¹⁹ — Gabriel i obutet — io'e. — Deus etabixex cũĝ'i õn nuynuy. Deus ma omudot jekawěn ãm eweju. Ixex omudot iboap awěĝ muwěn ãm ewebe—yawěĝ tipatawěĝ muwěn ãm ewebe. ²⁰ ěn pit etabut ĝu wa'õ kay — io'e. — Iměnpuyex ekõmbicaca ecesũy. Ede ba'ore ecesũy. Wekawěn taĝ cebapuk puje bit, waram ĝuto ede but ece'e. Soat ma je'bapuk ixex kabia be apěn õn e'em ewebe iap taĝ — io'e.

²¹ Adeayũ dak Deus eju kawěnwěnap'a bewi Zacarias jěmap wiwim ip osodop.

— Apěnpuyex dak Zacarias ibun cĩcã Deus eju kawěnwěnap'a be? — io'e ip jewewebe kakijuayũ.

²² Ğebuje Zacarias oajěm akijuayũ kay. Cekawěn pa'ore o'e cebe ip. Iměnpuyex itaybit ip o'e Deus eju kawěnwěnap'a be bima Zacarias jexey jo'iat o'jojojo iam. Jekawěn ojuy akijuayũ eju. Cekawěn pa'ore bit o'e. Iměnpuyex jebum acã o'jekawěn ceweju ip.

²³ Deus eju kawěnwěnap'a be jekapikap epere buje, Zacarias o'jepit jeduk'a kay.

²⁴ Ğuyjom ma itayxi o'yukreĝ—Isabel. Pũĝpõĝbi kaxi jeduk'a be ma osunuy Isabel.

²⁵ — Okukukat xipacat cĩcã oxel — io'e Isabel. — Koap cuk adi o'ĝuy osũsũn, o'it'et'ũm puyex — io'e. — Ğasũ bit osũsũn ĝu oce o'ukreĝ puyex — io'e Isabel jewebe ma.

²⁶ Ğebuje Deus jekawěn tojtjt'ukat o'ĝuju yaypan'isuat kay—aĝokatkat eju o'jepo ĝu'iat kay. O'ĝuju cekay Isabel 6 kaxi yukeĝ puje. Deus ekawěn tojtjt'ukat putet Gabriel i osunuy. Oajěm aĝokatkat eju o'jepo ĝu'iat kay. Ixex ayacat Galiléia eipi be osunuy. Nazaré ka be osunuy. Maria i ibutet osunuy. José

wadip osunuy. José Davi badip osunuy. ²⁸ Oajēm Deus ekawēn tojtjt'ukat Maria kay.

— Tū'ū, ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus xipat cīcāat je'ḡūm ewebe. Wuykukukat soat em jekukum eweju — Gabriel o'e.

²⁹ Maria yaḡuybabi'ūm o'e cekawēn co buje.

— Apēnpuye dak imēn teku odobededem? — io'e Maria jewebe ma.

³⁰ — Tū'ū, epararam ḡu juy eḡuy — io'e. — Deus xe ekukpin cīcā — io'e. ³¹ — Je'ukreḡ. Aḡokatkat eceḡukap e'in. Jesus i juy esubuteta — io'e. ³² — Ya'ōbuyxian je'e e'it — io'e. — “Deus ipot teku,” i je'e soat ijodiat. “Soat podi ya'ōbacaat ipot teku,” i je'e ip. Deus ixē jomuy Judeuyū kukukan. Kuy bima Davi Judeuyū kukukat osunuy—Jesus eajot. Imēnpuxim Jesus Judeuyū kukukan je'e. ³³ Soat em ma imēn Jacó naxeḡebitbit kukukan jeenuy. Wara'at ḡu jomuy ixē dieḡ ixeyū kukukan — Gabriel o'e Maria be.

³⁴ — Apēn xe'e dak osu'itkap? Ocepō ḡu mabuk a'ḡu aḡokatkat eju — io'e Maria Deus ekawēn tojtjt'ukat pe.

³⁵ — Ibiōḡbuk xipacat jajēm ekay — io'e. — Je'ukreḡ soat podi ma ya'ōbacaat a'ōbi—Deus a'ōbi. Imēnpuye bekicat ikērēat kuḡ ḡu je'e. Deus ipon je'e. ³⁶ ḡebum cuy eḡuy ebadip kay—Isabel kay — io'e. — Ixe Isabel o'yukreḡ yabut ma'ḡu. Kuy aḡokatkat opop yuk pe. “T'it ta ba'ore teku,” io'e'e ip kuy bima. ḡasū bit 6 kaxi yukreḡ. ³⁷ Ka'ūma ma iba'ore Deus pe — io'e.

³⁸ — Ha'a — Maria o'e. — Deus okukukat. Deus a'ōbi soat je'bapuk owebe apēn ēn e'em owebe iap taḡ — Maria o'e. Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm cexewi.

³⁹ ḡaxīn ma Maria o'ju Isabel kay. Dao ma o'ju co'a'uat kapēn pe. Judéia eipi be o'ju. Isabel ka be o'ju. Jay. Oajēm. ⁴⁰ Oōm Zacarias duk'a be—Isabel duk'a be. Isabel o'tobede. ⁴¹ Joroh. Isabel ukpeat o'jejoro yuk pe Maria be Isabel dobede buje. Ibiōḡbuk xipacat a'ōbacaap kuḡ osunuy Isabel.

⁴² ḡebuje Isabel o'jekawēn ya'ōberen Maria eju.

— Deus xipat cīcā! — io'e. — Deus xipacat ūmūm ewebe. Ecokcok soat cokcokap podi ma—aoyū cokcokap podi ma. “Ēn xipat cīcā,” i je'e adeayū e'uk peat pe. ⁴³ Deus xipacan e'em owebeam tak! Ēn okukukat xi. Inaka okay aḡēm, wa'ōbuyxi ḡu ma'ḡu — io'e. ⁴⁴ — Ewebe odobede buje, o'uk peat o'jejoro jecokcok pi-bun — io'e. ⁴⁵ — “Soat je'bapuk owebe apēn okukukat e'em owebe iap taḡ,” i ēn e'em. Imēnpuye Deus xipacan e'em owebeam — Isabel o'e.

⁴⁶ ḡebuje Maria o'jekawēn Isabel eju.

— “Wuykukukat soat podi ma xipat,” i ōn e'em — io'e.

⁴⁷ — Ocokcok cīcā Deus xipan okuḡ puye—odaxijo-jo'ukat xipan okuḡ puye — io'e.

⁴⁸ — Ixe acā okukukat. Odadaybot ma dak. Imēnpit ixē soat em aḡ okay — Maria o'e. — “Deus xipacan ixē ayacat o'jukuk,” i je'e soat ka watwat omuwēnuwēn — io'e. — ḡasū imēn je'e ip, ḡuyjom tak — io'e.

⁴⁹ — Ixe ka'ūma buk ocejojoioiap o'ḡubapuk owebe. Soat podi ma ixē ya'ōbaca — io'e. — Ibuyxim cuy ibutet ajukuk — io'e.

⁵⁰ — Deus itabotaidabotbot cīcā ibuyxim jekukayū kay. Wuydobuyū'ūm'ūm kay itabotaidabotbot cīcā osunuy. ḡasūayū kay dak itabotaidabotbot—soat kay. ḡuyjomayū kay dak itabotaidabotbon jeedop — io'e.

⁵¹ — Deus ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk. Yoboḡan pinayū o'ḡuyppōḡpōḡ. Ixeyū e'eap o'ḡu'ūm — io'e.

⁵² — Ika kukukayū o'ḡujēm jenuyap pewi.

Ya'ōbuyxi'ūmayūm o'e ip. Ya'ōbuyxi'ūmayū o'jomuy ixeyū nuyap pe. Ya'ōbuyxiayūm o'e ip — io'e.

⁵³ — Tadaybotbocayū be xipat cīcāat o'ḡūmḡūm. Soat kuḡ ip o'e. Ibubut adeayū bit ibui-puk o'ḡujēm — io'e.

⁵⁴ — Ixe Israel naxeḡebitbit o'subuywatwan cīcā—ja'ō kay kūyjobicayū o'subuywatwan cīcā. Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk apēn cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e.

⁵⁵ — Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk—Abraão'ūm o'jukukuk, cenaxeḡebitbit'ūm'ūm tak o'jukukuk. Ja'ō daḡ soat em ḡebum osunuy ixeyū kay. Soat em ixē ḡebum osunuy ixeyū kay xipan ikuk am — io'e—Maria o'e.

⁵⁶ Ebaḡūḡ kaxi Maria Isabel xe osunuy. Ibocewi o'jepit jeduk'a be.

⁵⁷ Ija kaxi aḡēm puje, Isabel o'su'itkap aḡokatkat.

⁵⁸ Bekicat 8 kabia bima ibadipyū oajēm ixē duk'a xeyū dak. Oajēm ip ikap'isuat taypu'aḡobixeedakat am “Deus ebekit teku” i'e am. Soat ibadipyū icokcok cīcā o'e ip.

— Deus xipan cīcā ija xi o'jukuk — io'e ip. Ibutetaat ojuy ip.

— Zacarias i juy asubutetaat cebay butet kadin ma — io'e ip jewewebe.

⁶⁰ — Ap! — ixi bit o'e. — Ibo ḡu je'e ibutet—João i acā — io'e ixi.

⁶¹ — Ebadipyū butet João i'ūmḡu — io'e ip ixi be.

⁶² ḡebuje o'jekawēn ip cebay eju.

— Apēn ekpot puten je'e? — io'e ip cebay be.

Jebum acā o'jekawēn cebay, cekawēn pa'ore buye.

⁶³ “Taperadup cuy etupūm owebe” iape, cebay o'e jebum cebe ip. O'tupūm ip cebe.

Ibocewi o'tupmubararak cebay. Ibutet João i iaptup o'tupmubararak. Soat ip itabēḡbēḡ o'e ijojom. Zacarias i cebay je'e tūybe iān o'e ip.

⁶⁴ Cebay cekawēn put o'e ḡebuje bit. Xipan o'jekawēn ḡuto.

— Deus xipat cīcā — io'e. — Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'ōbuyxiat — io'e.

⁶⁵ Imēneju yaḡuybabi'ūm o'e ip tuk'a xeyū. João kapap awēḡ o'yawēḡmuwēnuwēn ip soat ka daḡ—Judéia eipi daḡ, co'a'uat kapēn taḡ tak. ⁶⁶ O'yawēḡtobuxik'iyū jewaḡuydadam ip osodop João kapap awēḡ kay.

— Apēn xe'e je'e ite bekicat yaypan pima? — io'e ip jewewebe. Imēn o'jekawēn ip, João Deus a'ōbacaap kuḡ oeku buye.

⁶⁷ ḡebuje Zacarias apēn ḡuyjom je'bapuk iap o'ḡuwēn—ikap'isuat ebay. Iboap o'ḡuwēn Ibiōḡbuk xipacat a'ōbi.

⁶⁸ — Ğa'a ace Deus pe "Ka'ümġu ejo'iat," i. Ixe Deus kay itabut ip osodop Israel naxeġebitbit. Jebekitkiyũ o'subuywan. Jebekitkiyũ o'taxijo — io'e.

⁶⁹ — Deus wuydaxijojo'ukat o'ġudot wuykay. Ya'õba-caat o'ġudot wuykay. Wuydaxijojo'ukat Davi naxeġebit—Deus a'õ kay kũyjobicat naxeġebit — io'e.

⁷⁰ — Ixe wuydaxijojo'ukat ya'õbacat jĩjã. Ka'ũma ma ixex jo'i ya'õbaca. Imēnpuxim kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'e'e Deus a'õbi—soat taġ iisuayũ o'e'e — io'e.

⁷¹ — "Deus wuydaxijo wuykay itakomaayũ be wuyaokaap puxim. Ixe wuykay'ũmayũ a'õbacaap ġu'ũm ixeyũ be wuyaokaap puxim," i'e'e'uk osodop ip — io'e Zacarias.

⁷² — Deus itabotaidabotbot osunuy wuydobuyũ'ũm'ũm kay apēn kuy o'e'e iap taġ. "Wekawēn taġ oce," io'e Deus. Jekawēn taġ o'e'e soat em ma. Cekawēnkērē ġu osunuy—cekawēntip cĩcã — io'e.

⁷³ — Ixe o'jekawēn wuydobu'ũm eju—Abraão'ũm eju. "Jedaxijo õn ekay itakomaayũ bewi; ebekitkiyũ dak otaxijo," io'e Abraão be — io'e.

⁷⁴ — "Jeybuywan õn eypararam ġu kapik am owe-beam," io'e Abraão be — io'e.

⁷⁵ — "Cũġ ma epesop oxe," io'e. "Ikērēat kuġ ġu epesop oxe," io'e. "Soat em epesop oxe eyetait," io'e. Ixe o'e apēn cuk adĩ o'e'e iap taġ — io'e Zacarias.

⁷⁶ — Bekit — Zacarias o'e jekpot pe—ikap'isuat pe — Wuykukukat wap eceju soat muxipan am ixex mudot am. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan ece'e—soat podi ma ya'õbacaat ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e.

⁷⁷ — Adeayũ be ece'e "Deus ikērēat ju'uk eywebewi," i. "Deus jeydaxijo," i ece'e cebe ip — io'e Zacarias.

⁷⁸ — Imēn Deus itabotaidabotbot cĩcã wuykay. Yukupiceġē ġu wuykay. Wuydaxijojoap kabia jajēm ixex a'õbi. Ixe jajēm kabia buxim.

⁷⁹ — Ixe kabiok pe jekuku'ukat puximayũ ġukabia. Je'ũap puxim ipararaayũ ġukabia. Ixe wuymutaybitbin je'e wuywebe xipan jewewekuk am. Kaba'ũm acesop wuyewewēju.

— Imēneju adeayũ je'e ewebe: "Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat," — io'e ikap'isuat ebay.

Imēn Zacarias apēn ġuyjom je'bapuk iap o'ġuwēn Deus a'õbi.

⁸⁰ Bekicat o'yaypan. Kũyjobit osunuy Deus a'õ kay. Uk'a'ũmat pe osunuy Judeuyũ kay jeju'ũm pima—Judeuyũ mutaybitbin'ũm pima.

2 Ixeyũ kabia be Augusto cartadup o'tupmubararak—soat ka kukat. O'tupmuju soat pe jebekitkiyũ be. Bekitkit, eykapap ka kay juy epeju eybutet mubararak am taperadup pe i'eaptup o'tupmuju. ² Ka'ũma ma iġo eipi watwat o'ġuweġũn ijoptup muju awap. Jebekitkit o'ġuweġēġat Cirênio Síria eipi watwat kukat pima. ³ Imēnpuye soat ixex ebekitkit o'ju jebutet mubararak am taperadup pe. Jekapap ka be ip o'ju.

⁴ Imēnpuye José dak o'jēm Galiléia eipi bewi—Nazaré ka bewi. O'ju Judéia eipi be—Belém ka be—Davi os-

unuyiat ka be. Ixe José o'ju Davi diwat osunuy buye.

⁵ O'ju jebutet mubararak am Maria eju—jetayxi eju. Maria yukreġ osunuy. ⁶ Ixeyũ Belém ka be bima, Maria o'yukpasuk.

⁷ Ğebu je Maria o'su'itkap koapat—aġokatkat.

Ikap'isuat o'yamuekabek paġõm. O'ġuyxet biopak xat mũn pe—cucuayũ nuyap'a be topap'ũm puye.

⁸ Kabi bewi Deus ekawēn tojtjot'ukat tak o'kop ovelha kukukayũ kay. Koġũnpi be osodop ip Belém ka tēġ ma. Ovelha kukuġ ip osodop ixex ma. Deus o'ġukabia ovelha kukukayũ akokoreren. Iparara jĩjã ip o'e kabia jo buje, idip cĩcã ma'ġu kabia.

¹⁰ Ğebu je Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn ceweju ip.

— Eypararam ġu juy epesop — io'e. — Kawēn idipatojtjot imuwēn ãm eywebe eymucokcok am. Kawēn idipatojtjot soat pe imuwēn ãm ijodiat pe. ¹¹ Eydaxijojo'ukat o'kap ġasũ. Davi osunuyiat ka be o'kap — io'e. — Soat kukat ixex—ipi daġat kukat. Cristo i ibutet — io'e Deus ekawēn tojtjot'ukat. ¹² — Ixe ikap'isuat iekabek paġõm. Po'i biopak xat mũn pe. Imēn õn ey-mukũyjojom eywebe tobuxik am — io'e cebe ip.

¹³ Ğebu je warara'acayũ o'jebapuk kabi kadiwi Deus ekawēn tojtjot'ukayũ.

— Ka'ũma ma Deus co'iat — io'e ip. — Soat podi ma ixex ya'õbuyxi — io'e ip.

¹⁴ — Ka'ümġu Deus co'iat xipacat — io'e kabi kadi-wiyũ. — Kaba'ũm jeedop ip soat ijodiat—Deus emumukukpinyũ — io'e ip.

¹⁵ Waram ip o'jeu kabi kay Deus ekawēn tojtjot'ukayũ.

Cexewi Deus ekawēn tojtjot'ukayũ cēm puje, o'jekawēn ip jewewēju ovelha kukukayũ.

— Ğa'a aju — io'e ip. — Belém ka kay juy aju — io'e ip. — Apēn Deus o'e wuywebe iap cuy ajojo — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Dao ma ip o'ju.

Oajēm ip. Ixeyũ dak ikap'isuat o'tobuxik José eju, Maria eju dak. Po'i osodop biopak xat mũn pe.

¹⁷ Ikap'isuat tobuxik puje, ikapap awēġ muwēnuwēn oekuku ip soat ka daġ. Apēn Deus ekawēn tojtjot'ukayũ bekicat kapap o'ġuwēn cebe ip iap muwēnuwēn oekuku ip soat ka daġ. ¹⁸ Itabēġbēġ ip o'e cēm paxi iam o'ya'ĩjojoiyũ ma. ¹⁹ Maria bit soat em ġebum osunuy apēn je'it o'kap iap kay. Iboap kay jew-aġuymuġēġēm osunuy. ²⁰ Ovelha kukukayũ o'jepit koġũnpi be.

— Ēn xipacat cĩcã — io'e ip Deus pe. — Idip cĩcãat ocejojojo — io'e ip. — Idim cuk ĩn ocemukũyjo — io'e ip. Soat o'tobuxik ip apēn Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e cebe ip iap taġ. Imēnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — io'e ip.

²¹ 8 xet kap puje cebaydaap Jesus daypu'aġobuxee o'suxeedakacat Judeuyũ babim. Yukreġ awap Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e Maria be: — Jesus i ibuten je'e — i. Imēnpuye Jesus i o'subutetaat ip.

²² Ğebu je cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém ka kay. Jetayxi eju o'tujowat. O'tujowat ip ikap'isuat muba-

puk am paĩ be Moisés ekawën tağ. Ibararak opop wuykukukat ekawëntup pe: Ağokatkat kap puje—koapat kap puje, ixé ikap'isuat Deus ebekit ma, i.

Imëneju cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém kay imubapuk am Deus etabixe Deus eju kawënwënap'a be. ²⁴ Imën e'em wuykukukat ekawëntup: Bekicat kap puje, wūnca juy eğūm paĩ be ixé be imupik am Deus etabixe, i. Xepxep pukaso juy eğūm, i. Pukaso kuğ'ūm pima, xepxep coot cuy eğūm, i. Imën e'em wuykukukat ekawëntup. Imëneju cebaydaap oajēm Jerusalém ka be ikap'isuat mubapuk am Deus etabixe.

Ğebuje Ibiōğbuk xipacat Simeão oōmat Deus eju kawënwënap'a be—yaboğat'a be. Cebaydaap tak Jesus o'tujuajēm Deus eju kawënwënap'a be pukaso ūm ām paĩ be Moisés ekawën tağ. Simeão Jesus o'takoy jebakopixirik ceje.

Ixe Simeão Jerusalém ka be osunuy. Cūğ cīcā osunuy Deus xe. Itabut cīcā osunuy Deus kay. Judeuyū daxijo-jo'ukat ajēmap wiwim osunuy. Ibiōğbuk xipacat ixé mutaybitbin'uk osunuy. Ibiōğbuk xipacat o'e Simeão be kuy bima:

— Eje'ū ġu wuykukukat co'ūm pima—soat taxijo am Deus emunaē jo'ūm pima — i.

Ğebuje Simeão Deus o'ğuwënuwën xipan.

— Okukukat — io'e. — Ğasū òn iju jojom — io'e. — Soat taxijo am etaēiat cocom òn — io'e. ³¹ — Soat etabixe juk etaēiat cocom òn — io'e. — Ğasū bit we'ū but ocokcoğ — Simeão o'e. — Ēn acā okukukat — io'e. — Ğasū òn iju jojom apēn cuk ece owebe iap tağ — io'e. ³² — Kabiaap puxim je'e ixé. Judeuyūmayū mutaybitbin je'e — io'e. — Ebekitkiyū dak kūyjobin jeedop ip warara'acat a'ō kay ġu—ixé a'ō kay acā—Israel naxeğebitbiyū — io'e. — Edipap kuğ jeedop ip — io'e Deus pe.

³³ Cebaydaap, ixi dak itabēğbēğ ip osodop Simeão ekawën cocom—bekicat muwënuwënap cocom.

³⁴ — Xipan cuy ikap'isuat ebayū ejukuk — Simeão o'e Deus pe.

Ğebuje Simeão o'jekawën Maria eju—ikap'isuat xi eju.

— A'ōpicūğ cuy eğuy — io'e. — Deus cuk ixé bekicat o'taē — io'e. — Inaka adeayū iju kay ġu jījā je'e Judeuyū'in. Deus pit ixeyū ġu'ūm. Ēn tak eğuycūğ cīcā ece'e — io'e. — Ipiat ecesupi'ajo jījā paja ewebe òmap puxim — Simão o'e Maria be. — Warara'acayū bit iju kay jījā je'e. Icokcok cīcā jeedop ip cekay. Deus imën adeayū ağuy mubapukpuğ je'e soat pe — io'e Simeão Maria be.

Bekicat ebayū Deus eju kawënwënap'a be bima, Ana oajēm cekay ip. O'jekawën Deus eju.

— Bay, ěn xipacat cīcā — io'e Deus pe—Ana o'e.

Ixe Ana bekicat o'kapiap o'ğuwënuwën adeayū be Jerusalém ka watwat pe—Deus jebekitkit taxijoap wiwi'ukayū be. Ixe Ana Deus ekawën muwënuwënap'ukat osunuy. Fanuel daxit osunuy. Aser diwat osunuy. Yabut cīcā osunuy. Yaypan'isu bima juk o'jewebumūn. 7 koa-

to jektop xe osunuy. Kuy ma itop'ūm oe'ū. Ixe Ana 84 koato osunuy ġasū. Deus eju kawënwënap'a bewi o'jēm ġu. Soat em ma iğo'a be nuynuy—kabiam, ixima dağ tak. — Ēn xipacat cīcā — i'e'e'uk osunuy Deus pe soat em. Deus eju kawënwënap'ukat osunuy. Jekpiwan ma jewemureren'uk osunuy ceweju jekawën ojuy.

³⁹ Deus ekawën tağ paĩ be bekicat mubapuk eperé buje, cebayū Jesus o'tujupit jeka kay. Nazaré ka kay ip o'jepit—Galiléia eipi be. ⁴⁰ Bekicat o'yaypan. Ibacaan o'e. Jebadipyū bodi ma itaybican o'e. Deus xipacat ūmūm'uk osunuy cebe.

⁴¹ Jesus ebayū waram o'ju ip Jerusalém ka kay. Soat em Páscoa epeta be cucu'uk ip osodop Jerusalém ka kay. ⁴² 12 koato bima, Jesus o'ju ġuto jebaydaap, ixi iat eju, peta be cucu'uk puye.

⁴³ Peta eperé buje, cebayū ma o'jepit ip jeka be. Jesus pit o'jecū Jerusalém ka be. Itaybit ġu ip osodop cecūam. ⁴⁴ Tūybe Jesus wuybadipyū eju o'jepit iān o'e ip cebayū. Jepitpin o'ju ip e dağ jeka kay. O'xet ip e bidase. Jesus o'jokudada ip jebadipyū dağ, jebureyū dağ tak. ⁴⁵ Ka'ūmğū. O'tobuxik ġu ip. Imēnpuye ikudadam o'jepit ġuto ip Jerusalém ka be. Ebapūğ kabia ikudadam oekuku ip.

⁴⁶ Ğebuje Jesus o'tobuxik ip Deus eju kawënwënap'a be—yaboğat'a be. Xik'i osunuy Moisés ekawën Judeuyū mutaybitbin'ukayū xe—aypapayū xe. Cekawën cocom osunuy. Kawënwënuwën osunuy ceweju ip. ⁴⁷ Jesus kay jījā ip o'e soat cekawën cocoayū, itaybit cīcā buye, cūğ cīcā jededem puye dak.

⁴⁸ Jesus tobuxik puje, cebayū itabēğbēğ ip o'e ijojom. — Tapu — io'e ixi Jesus pe. — Edaobu'u du eğuy jepin? — io'e. — Ocağuybabi'ūm cīcā ocesop eku-dadam—òn, ebaydaap tak — io'e—jekpot pe o'e.

⁴⁹ — Aĩ, apēnpuye dak okudadam epeku? — io'e. — Eytaybit ġu du webay duk'a be juy òn iam—Deus eju kawënwënap'a be? — io'e—jexi be o'e.

⁵⁰ Imēnpit Jesus ekawën iba'arem o'e cexe ip.

⁵¹ Ibocewi o'jepit jebayū eju Jesus. Oajēm jeka be—Nazaré ka be. Jebaydaap a'ō kay kūyjobit osunuy. Ixi dak soat em ġebum osunuy apēn Jesus cuk adi o'e'e cebe iap kay. ⁵² Ixe Jesus tak jebureyū bodi ma itaybican o'e. O'yaypan. Ikukpin cīcā osunuy Deus xe, jex-eayū xe dak.

3 Ğebuje Deus o'jekawën João Batista eju—Zacarias ipot eju. João uk'a'ūmat pe osunuy. — Wekawën cuy eğuwënuwën itaybit'ūmayū be — Deus o'e João be.

O'jekawën João eju Tibério Roma ka kukat pima. 15 koato kuy ika kukat osunuy. O'jekawën ceweju Pôncio Pilatos Judéia eipi kukat pima dak, Herodes Galiléia eipi kukat pima dak, Lisânias Abilene eipi kukat pima dak, Filipe Ituréia eipi kukat pima dak. Ixe Filipe Traconites eipi kukat tak osunuy. Filipe Herodes kitpit osunuy. O'jekawën João eju Anás Judeuyū epayū kukat pima. Caifás tak Judeuyū epayū kukat osunuy. ³ Imēnpuye Jordāodi wābu dağ oeku João.

Ğuyjom João Deus ekawën o'ğuwënuwën adeayū be.

— Eyğuyçüçcũğ cuy epesop ikērēat kuğ puye — io'e cebe ip. — Ikērēat mujurũğrũğap cuy epeyepere — io'e. — Epeyewemubatisasanat cuy — io'e. — Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e. ⁴ — Imēntak e'em Isaiās emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup: Ağokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jew-āwāwām:

Soat e juy epesuemukacũğ wuykukukat ajēmap em, i. Ie juy epesuemudim ceku am, i. ⁵ Kabioreğreğat cuy epeğudim, i. Ipiweğün je'e, i. Co'a dak epeya-muweğũğün, i. Iebixirik tağ cuy epesuemujēm, i. Wak-enat e be epesuemujēm, i. Soat iekērēate iedip cĩcā je'e, i. ⁶ Wuydaxijo am Deus emunaē coco ip soat ijodi-acat, i.

Imēn e'em Isaiās emudupmubararaktup — io'e João adeayũ be.

⁷ Imēnpuye adeayũ o'ju João be jemubatisanan.

Ğe buje João adeayũ o'ğukũyo.

— Deus itakoma eyka, ikērēat kuğ cĩcā buye — io'e. — Ipiat supi'ajoat eywebe, ikērēat kuğ puye — io'e. — Eynapōn pa'ore Deus xewi — io'e. ⁸ — Cũğ ma juy epeku kuy ikērēat mujurũğrũğap ocepere iap muba-puk am warara'acayũ be — io'e. — Tũybe Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe wuyju Abraão naxeğebitbit puye iān purut eyju e'em — João o'e. — Imēn ğu juy epe'e — io'e. — Iba'ore ğu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeğebitbiyũm — io'e. ⁹ — Ğaxĩn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ğaxĩn ma ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be — João o'e.

¹⁰ — Apēntak oce'e ipiat pi'ajoap puxim? — io'e ip João be.

¹¹ — Xepxep eyekabek kuğ pima, pũğ cuy epeğũm ikuğ'ūmat pe — io'e. — Puybit kuğ pima, epeğũ'ē'e juy ikuğ'ūmat pe — io'e.

¹² Iecuğap peam dinheiro bubu'ukayũ dak oajēm João be jemubatisanan.

— Pām oceju? Apēntak oce'e? — io'e ip João be.

¹³ — Iecuğap emumubudei bodi ğu juy epejat cebek-itkit pewi—ixe emumubudei acā — io'e João.

¹⁴ — Pām oceju? — io'e ip sorarayũ dak.

— Puyxibun ğu juy dinheiro epejat warara'acat xewi — io'e. — Napa ğu juy epe'e dinheiro bu am warara'acat xewi. Jemāmāmām ğu juy epesop eye-kapikaptei kuğ—eycokcoğ acā — io'e.

¹⁵ Soat ğebum cĩcā o'e ip João ekawēn kay.

— Ite du Deus emunaē soat taxijo am? — io'e ip jew-ewebe.

¹⁶ Ğe buje João o'jekawēn soat pe.

— Ōn ma eymubatisasan idibi be — io'e. — Wara'acat pit omuyku. Obodi ma ixe ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo pēğap ğu cebeam? Cedağ ğu kuka oce ixe a'ōbuywatwat'ukan, oboğ ğu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biōğbuk ğuōm eywebe ya'ō dağ eyeku am. Ixe dak ipiat supi'ajoat eywebe cũğ ma eyeku am. ¹⁷ Wuyju taixee kixkiğ tũmũntata mujēm ām taixee bewi. Tũmũntata

muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikiğ daxa be. Imēnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejem kũyjo-bit'ũmayũ xewi. Kũyjobicayũ ixe xe jeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — io'e João.

¹⁸ Imēn adeayũ awēwēm oeku João. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku.

¹⁹ Adeayũ mubatisasan epeere buje, João Jesus o'ğubatisan.

Ğe buje Jesus kay Ibiōğbuk xipacat o'kop. Jesus Deus eju kawēnwēn pima, o'kop. Pukaso jo'i o'kop Ibiōğbuk xipacat.

Ğe buje Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Ēn okpocat — io'e. — Ocokcok cĩcā ekay — Deus o'e Jesus pe.

Ğuyjom Herodes João o'ğuoğmat daomũnmũnap'a be. Ixe Herodes Galilēia eipi kukat osunuy. Kuy bima João o'e Herodes pe:

— Cedağ ğu ewebe ekitpit tayxi bum etayxim—Herodias bum — i. — Ēn ikērēat kuğ — io'e Herodes pe. Herodes ikērēat kukuk'uk osunuy. Waram ikērēat o'jukuk ğasũ dak. João ikērēat o'jukuk ğu. Inaka Herodes João o'ğuoğmat daomũnmũnap'a be.

²³ Jesus 30 koato bima ijodiacat mutaybitbin o'e. — Jesus José ipot — io'e'e ip adeayũ. ²⁴ José ebay butet Eli i osunuy. Eli ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. Levi ebay butet Melqui i osunuy. Melqui ebay butet Janai i osunuy. ²⁵ Janai ebay butet José i osunuy. José ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Amós i osunuy. Amós ebay butet Naum i osunuy. Naum ebay butet Esli i osunuy. Esli ebay butet Nagai i osunuy. Nagai ebay butet Maate i osunuy. ²⁶ Maate ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Semei i osunuy. Semei ebay butet José i osunuy. José ebay butet Joda i osunuy. ²⁷ Joda ebay butet Joanã i osunuy. Joanã ebay butet Resa i osunuy. Resa ebay butet Zorobabel i osunuy. Zorobabel ebay butet Salatiel i osunuy. Salatiel ebay butet Neri i osunuy. Neri ebay butet Melqui i osunuy. ²⁸ Melqui ebay butet Adi i osunuy. Adi ebay butet Cosã i osunuy. Cosã ebay butet Elmadão i osunuy. Elmadão ebay butet Er i osunuy. ²⁹ Er ebay butet Josué i osunuy. Josué ebay butet Eliézer i osunuy. Eliézer ebay butet Jorim i osunuy. Jorim ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. ³⁰ Levi ebay butet Simeão i osunuy. Simeão ebay butet Judá i osunuy. Judá ebay butet José i osunuy. José ebay butet Jonã i osunuy. Jonã ebay butet Eliaquim i osunuy. ³¹ Eliaquim ebay butet Meleá i osunuy. Meleá ebay butet Mená i osunuy. Mená ebay butet Matata i osunuy. Matata ebay butet Natã i osunuy. ³² Natã ebay butet Davi i osunuy. Davi ebay butet Jessé i osunuy. Jessé ebay butet Obede i osunuy. Obede ebay butet Boaz i osunuy. Boaz ebay butet Salá i osunuy. Salá ebay butet Nasson i osunuy. Nasson ebay butet Aminadabe i osunuy. ³³ Aminadabe ebay butet Admim i osunuy. Admim ebay butet Arni i osunuy. Arni ebay butet Esrom i osunuy. Esrom ebay butet Peres i osunuy. Peres ebay butet Judá i osunuy. ³⁴ Judá ebay butet Jacó i osunuy. Jacó ebay butet

Isaque i osunuy. Isaque ebay butet Abraão i osunuy. Abraão ebay butet Tera i osunuy.³⁵ Tera ebay butet Nacor i osunuy. Nacor ebay butet Seruque i osunuy. Seruque ebay butet Ragaú i osunuy. Ragaú ebay butet Faleque i osunuy. Faleque ebay butet Éber i osunuy. Éber ebay butet Sala i osunuy.³⁶ Sala ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Arfaxade i osunuy. Arfaxade ebay butet Sem i osunuy. Sem ebay butet Noé i osunuy. Noé ebay butet Lameque i osunuy.³⁷ Lameque ebay butet Matusalém i osunuy. Matusalém ebay butet Enoque i osunuy. Enoque ebay butet Jarete i osunuy. Jarete ebay butet Maleleel i osunuy. Maleleel ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Enos i osunuy.³⁸ Enos ebay butet Sete i osunuy. Sete ebay butet Adão i osunuy. Adão Deus ipot osunuy, Deus o'ģuģē buye.

4 Jordãodi bewi Jesus epit puje, Ibiõģbuk xipacat o'tujowat uk'a'umat pe. Jesus aģuydada'uk osunuy Ibiõģbuk xipacat.² Uk'a'umat taģ oeku 40 kabia. Jesus Ibiõģbuk xipacat a'õbacaap kuģ osunuy. Ibiõģbuk kērēayū kukukat tak Jesus o'subuyxijo iboce. Te'e ma ikērēat mujurūģat ojuy Jesus pe iboce. 40 kabia Jesus jekõnkõn ģu osunuy. Ire jģjã osunuy.

³ Ģebuje ibiõģbuk kērēayū kukukat o'jekawēn Jesus eju.

— Ĕn Deus ipot pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pã'o'am — io'e Jesus pe.

⁴ — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: "Wuyetabēģ wuyxat o'om puye ģu—Deus wuymutaicin puye acã," i — io'e.

⁵ Ibocewi ibiõģbuk kērēayū kukukat Jesus o'tujowat umat pe. Soat eipi o'ģubapuk cebe. Dao ma soat eipi daģacat o'ģubapuk cebe. Soat ip o'jojojo.

⁶ — Őn cuy emuy soat eipi watwat kukukan — io'e. — Wa'õbi soat eipi watwat kukukan ecesūy — io'e. — "Ĕn acã oceukukat," i je'e ip ewebe — io'e. — Ibutut adeayū kukukan ecesūy wa'õbi — io'e. — Soat ma iūm put owebe omunaē be, soat podi ma õn wa'õbaca buye — io'e napa ma. ⁷ — "Ĕn xipat," i ģn e'em owebe bima, soat oģūm ewebe — io'e. — A'õbuyxian ecesūy wa'õbi — io'e Satanás Jesus pe.

⁸ — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: "Xipat ģn," i juy epe'e Deus pe acã," i. "Deus a'õ kay acã epesop kūyjobin—eykukukat a'õ kay," i — Jesus o'e Satanás pe.

⁹ Ibocewi o'tujowat Jerusalém ka be. O'jomõģ Deus eju kawēnwēnap'abi jeje—yaboģat'abi jeje.

— Ĕn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e Satanás. ¹⁰ — Imēn e'em Deus ekawēntup: "Deus jekawēn tojtot'ukayū ģuju xipan ekuk am," i. "Ixe'yū jedaxijo ewebe xipat'umat ebapukap puxim," i. ¹¹ "Ixe'yū jeak ekay wita'a be eimucakcakap puxim," i — io'e Satanás.

¹² — Ap! — io'e Jesus. — "Cēm paxi Deus ja'õ daģ e'em?" i'ūmģu juy epe'e — io'e Jesus.

¹³ Ģebuje ibiõģbuk kērēayū kukukat o'jewede Jesus xewi. O'ģēm cexewi Jesus puyxijojoap epere buje. Te'e ma Jesus pe ikērēat mujurūģat ojuy. O'ģēm.

— Waram ģuto osubuyxijo jģjã — io'e jewebe ma ibiõģbuk kērēayū kukukat—Satanás.

¹⁴ Jesus o'jepit Galiléia eipi kay. Ibiõģbuk xipacat a'õbacaap kuģ oeku. Soat ibo eipi watwat yajēmap awēģ o'yawēģtobuxik.

¹⁵ Ģebuje Jesus kawēn idipan ip o'ģutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be.

— Soat podi ma Jesus xipan wuymutaybitbin — io'e ip ya'ģjojoayū. — Ka'ūmģu ixe jo'iat xipacat — io'e ip.

¹⁶ Jesus o'ju jaypanap ka kay—Nazaré ka kay. Jay. Oa-jēm. Jebodoydoyap kabia bima Judeuyū õmõm'uk ip osodop Deus eju kawēnwēnap'a be. Sábado bima ip õmõm'uk osodop. Jesus o'õm jewēju ip iģo'a be. O'āy Deus ekawēntup com iģo'a becat pe ya'ģjo am.

¹⁷ Ģebuje iģo'a kukukat Deus ekawēntup o'tupūm Jesus pe—Isaías emudupmubararakup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararakup. Jesus o'tupmupaya. Pūģtup o'tuptobuxik. Imēn e'em itedup:

¹⁸ Deus biõģbuk owebe nuynuy, i. Imēnpuye ixe onaē owebe kawēn idipat muwēn ām tadaybotbocayū be, i. Ixe omuju owebe: "Taomūnmūnayū daomūnmūnap'a bewi ģujēm ip" i'e am taomūnmūnayū be, i. Ixe omuju owebe: "Ita'ūmayū itate je'e ip" i'e am ita'ūmayū be, i.

¹⁹ Ixe omuju owebe tadaybotbocayū mujēm ām imudadaybotbot'ukayū xewi, i. Ixe omuju owebe: "Ģaxīn ma Deus jebekitkit idaxijo" i'e am soat pe, i.

²⁰ Imēn e'em itedup. Jesus ibodup o'tupcoco ya'õberen. Otupmupirik. Waram o'tupūm yakukukat puywat-wat'ukat pe. Oabik.

Soat iģo'a becat o'jeak cīcã Jesus kay.

— Apēntak teku? — io'e ip jewewebe.

²¹ Ģebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Ģasū bit soan o'jebapuk ijudup peat ekawēn taģ—ģasū otupcocoiatup ekawēn taģ — io'e.

²² Soat xe Jesus xipat cīcã osunuy iģo'a becat xe.

— Jesus ekawēn soat podi ma cekawēntip! — io'e ip jewewebe. — Teku José ipot ģu du? — io'e ip jewewebe.

²³ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— "Tapu, ecewanūģta juy," i wuyju e'em wuyanūģta-ta'ukat pe — io'e. — Iboap kuka epe'e owebe dak. "Ocejojojo ģu bukiap cuy eģubapuk ocewebe ijo am apēn cuk adi eģubapukpuk Cafarnaum ka be bima," i aco'i eyju e'em owebe — Jesus o'e. ²⁴ — Icēmān õn e'em eywebe. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat jaypanap ka be bima, ibo ka watwat ixe ekawēn kay ģu — io'e. ²⁵ — Icēmān õn e'em eywebe. Kuyje Deus Elias o'ģuju pūģ kay itop e'ū'ibit kay—Sarepta ka beat kay—Judeu'umat kay—Sidom eipi beat kay. Ixe'yū kabia daģ soat kaka beayū irere oekuku. Ka'ūmģu muba'at osodop ebapūģ koato, ipidaseat koato dak. Soat ip irere jģjã osodop. Imēnpuye ade itop e'ū'ibiyū tadai-botbot cīcã osodop ixeyū kabia daģ—Judeuyū. ²⁶ Imēnpit Deus Elias o'ģuju Judeuyū kay ģu—Sarepta ka becat kay acã—Sidom ka tēģatka becat kay acã — Jesus o'e. — Deus Eliseu o'ģuju Naamã kay imu'ada am. Eliseu Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Naamã ierepat osunuy. Ade ierepayū Judeuyū eipi daģ osodop

ip ixeyũ kabia dağ. Imēnpit Eliseu warara'acat ġu o'ġu'ada. Naamã acã o'ġu'ada — Jesus o'e.

²⁸ Iboap ekawēn co buje oitakomān cīcã ip Jesus kay Deus eju kawēnwēnap'a beayũ. Jesus o'tujujēm ip jeka bewi.

Jesus o'tujuu ip co'a bicũğ kay yaoka am. Ağoka ibo'a pēnpēn tağ o'sukadop. Co'a bicũğ pewi yabitorom Jesus muy'at ojuy ip. ³⁰ Imēnpit Jesus o'kap cepidase ip. Jeju pinap tağ o'ju.

³¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay—Galilėia eipi beat ka kay, ikaboğatka kay. Judeuyũ o'ğutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be jebodoydoyap kabia be. Soat esemana imutaybitbin'uk ip osunuy.

³² — Cũğ cīcã ma Jesus wuymutaybitbin — io'e ip. — Jesus ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip.

³³ Ğebuje ağokatkat o'jewãwã iğo'a beat—ibiōğbuk kērēat kukat. O'jewãwã ya'ōberen ibiōğbuk kērēat cebe buye.

³⁴ — Jesus, apēn ēn em ocewebe? — io'e Jesus pe—Nazaré ka bewiat pe. — Ocemuy'ũ am tu ejot? — io'e. — Wetaybit ēn — io'e. — Ēn Deus ipot—ikērēat kuğ'umat ipot — io'e.

³⁵ Ğebuje Jesus ibiōğbuk kērēat o'ğukorēm.

— Ecemũğ — io'e Jesus cebe. — Ejēm cuy ağokatkat pewi — io'e ibiōğbuk kērēat pe.

Ağokatkat pewi o'jēm ipi ju imuy'at'an pima. Imēnpit warēmtağ ġu ağokatkat o'jukuk cēmcēm pima.

³⁶ Imēnpuye itabēğbēğ o'e ip ijojom—ibiōğbuk kērēat o'ğujēm iap cocomayũ.

— Jesus ibiōğbuk kērēat mujēmjēm ja'ōbi — io'e ip. — Ya'ōbacaat teku — io'e ip jewewebe. — Itaybit ibiōğbuk kērēat mujēm am — io'e. — Imēnpuye cēmcēm ip ya'ōbi — io'e ip.

³⁷ Soat ka dağ Jesus awēğ o'yawēğcu—Galilėia eipi korerenat ka dağ.

³⁸ Ibocewi Jesus o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi. O'ju Simão Pedro duk'a kay. Oajēm. Cereğ. Oöm. Simão daxijo osodop ibo'a be. Ipa'i jījã osodop.

— Ipa'iat eğũ'ada — io'e ip Jesus pe.

³⁹ Ğebuje Jesus o'ju ipa'iat kay. Pa'i o'ğukorēm.

— Ejēm cebewi — Jesus o'e pa'i be.

Imēnpuye pa'i o'jēm. Xipat o'e. Ipa'i topibit o'kop ġebuje bit. Ixat o'ğũğē Jesus peam, cewejuayũ beam tak.

⁴⁰ Kaxi at puje ibo ka watwat iwātaxipiayũ o'tujowat Jesus kay imu'ada am. Soat kuğ ip osodop iwātaxipi. Jesus o'jewebumōğ cebe ip—soat pe. Soat ip o'ġũ'ada'ada. Adah. ⁴¹ Ibiōğbuk kērēat o'ğujēmjēm ikukayũ bewi. Poxerewun. O'jēm.

— Ēn Deus ipot — io'e ip ya'ōberen—ibiōğbuk kērēayũ o'e. Itaybit ip osodop Jesus Deus emunaē iam. Inaka Jesus ibu'u osunuy ixeyũ be iboap muwēn am.

— Ōn Deus emunaē iap epeğuwēn ġu juy — io'e cebe ip.

⁴² Kabia'isum Jesus o'jēm Simão Pedro duk'a bewi. Poxerewun. O'ju uk'a'umat pe. Jay. Oajēm. Adeayũ Jesus kudadam o'e ip. Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Ejēm ġu juy ocexewi. Ijoce ma juy eğũy — io'e ip Jesus pe.

Ğebuje o'jekawēn ceweju ip.

⁴³ — Warara'acayũ be dak kawēn idipat oğuwēn—wara'atka watwat pe dak — io'e. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy oce cebe ip — io'e. — Deus cuk omudot ibo ekawēn muwēn am — io'e Jesus.

⁴⁴ Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn oeku Deus eju kawēnwēnap'a be. Judėia eipi dağ imuwēnuwēn oeku—soat kaka dağ.

5 Adeayũ o'jewemuwunuwun ip Jesus ekawēn co pin cīcã buye. Jesus cũğ'i osunuy iodi wābu ka'oririt pe. Iodi Genesaré eipi be o'tinuy. Genesaré i tibutet osunuy. Adeayũ jewemuwunuwun ip Deus ekawēn co pinayũ.

² Ğebuje Jesus xepxep kobe o'jojoko kapurũğ pe. Axima bubu'ukayũ jekobe be ġu ip osodop. Kuy o'jēm ip. Axima bubuap wuywuy ip osodop kapurũğ pe. ³ Jesus oöm pũğ pe ixeyũ ekobe be—Simão ekobe be.

— Kobe eğuwun — io'e. — Eğuwun cuy kapurũğ pewi — io'e Jesus Simão be.

Xik. Jesus oabik kobe be. Kobe be bima adeayũ o'ğutaybin—kapurũğ peayũ o'ğutaybin.

⁴ Imutaybin pu'u bima, o'jekawēn Simão eju—kobe iwat eju.

— Tibucũğ pe aju axima bum — io'e.

Tibucũğ pe ip o'ju.

— Axima bubuap cuy eğũakōm tibucũğ pe axima bu am — io'e Simão be.

⁵ — Kariwa, ixima bun oceku axima bu ojuy — io'e Simão. — Ocejat ġu. Imēnpit waram oceğũakōm imēn ēn e'em ocewebe buye — io'e. Sa. Axima bubuap o'ğũakōm.

⁶ Ğebuje axima o'jat ade. Xeresu ġu axima. Kurekoh. Axima bubuap jewek ojuy axima poxi pibun.

⁷ Wēğwēğ'i o'e ip jebureyũ kay—wara'at kobe beacayũ kay. Jebureyũ o'takoy yajēm am jebuywat am. Ibureyũ oajēm ibuywat am. Xepxep kobe o'ğuporan ip aximām. Imēnpuye kobe jepiriğ ojuy axima poxi pibun.

⁸ Iboap co buje, Simão Pedro o'jēğ'aecōğcōğ Jesus wap jexe ya'ōbuyxi buye.

— Okukukat, wede ece oxewi — io'e. — Ōn ma ikērēat kuğ. Ēn pit a'ōbuyxi. Oxe ġu juy eğuy — io'e—Simão o'e.

⁹ Simão itabēğ o'e ijojom, soat cewejuayũ dak. Itabēğbēğ ip o'e ijojom ade jījã axima buye.

¹⁰ Warara'acayũ dak itabēğbēğ ip o'e ijojom—Tiago, João dak. Ixeyũ xepxepayũ Zebedeu ipotpoyũ ip osodop. Simão eju kapikpik'uk ip osodop axima bubum.

Ğebuje Jesus o'jekawēn Simão eju.

— Ađ'cam cuy eğuy — io'e Simão be. — Ğasũ bit axima bubu'ukan ġu juy eğuy, — io'e. — Kawēn idipat muwēnuwēn'ukan cuy eğuy adeayũ be imutabut am ip Deus kay — io'e.

— Ha'a — io'e.

¹¹ Ğebuje Simão o'ju Jesus kay, cewejuayũ dak. Putwedu'i. Jekobe o'tujuu ip kapurũğ pe. Soat o'suiwat ip ibun Jesus eju jeku am. Soat em Jesus eju oekuku ip.

¹² Ikaboġatka be bima aġokatkat oajēm Jesus kay—ierepat. O'jēġ'aecōġcōġ cewap jexe ya'ōbuyxi buye.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ūm pima, omu'adam ece — ierepat o'e.

¹³ Pucūġ. Jesus o'jebaepucūġ cekay.

— Obu'u ġu emu'adam — io'e. — Ġaxīn ma ōn jemu'ada — io'e.

Jesus a'ōbi ierep topibit dao ma o'je'ada. Xipat o'e.

¹⁴ — Emu'adaap eġuwēn ġu juy warara'acayū be — io'e Jesus cebe. — Ġasū bit paī kay juy eju — io'e. — Eōhōyū'in cuy eġūm paī be imupik am Deus etabixe ece'ada buye. Eġūm cuy cebe Moisés ekawēn taġ. Eōhōyū'in cuy eġūm cebe e'adaap mubapuk am soat ka watwat pe — io'e.

¹⁵ Imēnpit soat ka watwat Jesus awēġ o'yawēġto-buxik ip—ierepat o'ġu'ada iap awēġ. Imēnpuyeadayū o'je'awero ip ixekawēn co am. O'je'awero ip Jesus pe jewemu'ada am tak. ¹⁶ Jesus pit o'jēm cexewi ip. Poxerwun. Cexewi ip cēmcēm'uk osunuy jekawēn ām Deus eju. Uk'a'ūmat pe kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

¹⁷ Ġebuġe Jesus adeayū o'ġutaybitbin kawēn idipan. Fariseuyū kaxikxik'i osodop iboce, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū osodop ip. Jesus ekawēn co ojuy osodop ip. Oajēm ip soat kaka daġwi—Galiléia eipi daġwi, Judéia eipi daġwi dak, Jerusalém ka bewi dak. Jesus iwātaxipiayū mu'ada'adam osunuy Deus a'ōbacaap kuġ puye.

¹⁸ Ġebuġe aġokatkayū oajēm Jesus kay. Cexīġxīġ pa'oreat o'tujuajēm ip Jesus kay. Jay. Uk'a be tujuōm ojuy ip cexīġxīġ pa'oreat mōġ ām Jesus wap. ¹⁹ Imēnpit tujuōm pa'ore ip o'e uk'a yapora buye. Imēnpuyeadayū ip uk'a abi jeje. Weru. Kawi'a'a o'ya'uk ip. Cabobum cexīġxīġ pa'oreat o'ġukop ip yabitokat taġwi. Kop. O'ġukop ip ixecaptup pe. O'ġukop ip Jesus wap imu'ada am. Uk'a beayū parakpe o'ġukop ip. ²⁰ Jesus itaybit o'e teyūku itabut okay iam.

Ġebuġe Jesus o'jekawēn cexīġxīġ pa'oreat pe.

— Tapu — io'e. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

²¹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak jewaġuydadam o'e ip Jesus ekawēn kay.

— Ite be ikērēat'uk pa'ore wuywebewi. Deus pe acā i'uk put — io'e ip jewewebe. — Teku Deus muymuy — io'e ip napa ma.

²² Jesus itaybit o'e apēn ip o'e jewaġuydadam iam.

²³ — Apēnpuyeadayū dak eyju imēn jewaġuydadam? — io'e. — Iba'ore ġu owebe "Ikērēat kuy oju'uk ewebewi" i'e am cebe — io'e. — Iba'ore ġu dak owebe "E'āy" i'e am cebe, "Ece'ada," i dak — io'e. — Ka'ūma ma iba'ore owebe — io'e. ²⁴ — Soat waġo ōn. Ġasū cexīġxīġ pa'oreat eju ocekawēn eymutaybit am owebe ikērēat'uk put ijodiat pewi iam. Deus a'ōbacaap kuġ ōn ijodi bima dak — io'e cebe ip.

— E'āy! Eceġxīġxīġ cuy — Jesus o'e cexīġxīġ pa'oreat pe. — Cūġcūġ cuy eju — io'e. — Execaptup cuy etupu — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e cebe.

²⁵ Cexīġxīġ pa'ore topibit o'je'ada. O'āy. Cūġcūġ ma o'e adeayū etabutpe. Jexecaptup o'tupu. Kuruk.

"Ka'ūmġu ejo'iat xipacat," i'e'em Deus pe bima, o'ju jeduk'a be. ²⁶ Imēneju ibo ka watwat itabēġbēġ ip o'e ijojom, o'jexīġxīġ puye.

— O'je'ada xeku — io'e ip. — Xīġxīġ o'e xeku — io'e ip.

Yaġuybabi'ūm ip o'e.

— Ka'ūma buk cexīġxīġ pa'oreat o'ġu'ada wuyetabutpe — io'e ip jewewebe. — Ġasū acā cexīġxīġ pa'oreat mu'adaap ajojojo — io'e ip jewewebe.

²⁷ Ġebuġe Jesus o'jēm. Porewuh. Cucum pima Levi o'jojomo. Levi dinheiro bubu'uk osunuy iecuġap peam. Ixe Levi kapikpiġ osunuy iecuġap pe teidadaap'a be.

— Ejot cuy okay — io'e Jesus. — Oweju juy ejeku — io'e.

²⁸ Imēnpuyeadayū o'ju Jesus kay. Soat o'suiwat ibun Jesus eju jeku am.

²⁹ Ġebuġe Levi Jesus o'takoy jekōn ām jewēju. O'ju. Oajēm. Jay. Adeayū awerom osodop Levi dukta be—iecuġap peam dinheiro bubu'ukayū, warara'acayū dak. Jesus o'jekōn ceweju ip.

³⁰ Ġebuġe Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Fariseuyū ebekitkit.

— Apēnpuyeadayū dinheiro bubu'ukayū eju eyju jekōnkōn, ikērēat mujurūġrūġ'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be.

³¹ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'umat ġu cucum wuyanūġtata'ukat kay—iwātaxipiat acā — io'e. ³² — Imēnpuxim cūġ ma jekuku'ukayū nomuwā ām ġu ojot—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū nomuwā ām acā — io'e. — Ojot "Eġyucūġcūġ cuy epesop ikērēat kuġ puye" i'e am cebe — io'e Jesus. — "Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū cuy epeyepere" i'e am tak ojot — io'e Jesus.

³³ — João eju etaybitbinayū soat em jekpiwan ma jewemureren xipat je'e am Deus xe — io'e ip Jesus pe. — Deus eju kawēnwēn tak ip soat em — io'e ip cebe. — Fariseuyū eju etaybitbinayū dak ade em ip jekpiwan ma jewemureren jekawēn ām Deus eju — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit repi'ajojom ġu. Jekōnkōn ip — io'e ip. — Apēnpuyeadayū ip repi'ajojom ġu? — io'e ip. Jesus muymuy ojuy osodop ip.

³⁴ — Iba'ore oweju etaybitbinayū be jekpiwan ma repi'ajo am ōn ceweju ip puye — io'e Jesus. — Ōn iwadip puxim — io'e. — Iwadip cexe ip pima, ka'ūma ma jekpiwan ma repi'ajojom jewebumūnap epeta be tomuwa'ibiyū. Jekōnkōn acā ip — io'e Jesus. ³⁵ — Ġuyjom pit iwadip je'jēm cexewi ip. Ijēm puje bit, jekpiwan ma repi supi'ajo ip — io'e. — Ōn ixeyū xe'ūm pima, oweju etaybitbinayū dak jekpiwan ma repi ip supi'ajo — io'e Jesus.

³⁶ Ġebuġe Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip. Imēn o'ġuwēn.

— Iwuywuy'umat ġu ajoinūm iokokat muwaket am — io'e. — Iwuywuy'umat inūm pima, kuka o'jewek. Iwuywuy'umat kuka o'jewa'i — io'e. ³⁷ — Uva'abidi atimuōm yaokokat'a be ġu timun'a be tiisuati—yaisuat'a be acā — io'e. — Yaokokat'a be timuōm puje, tidai e'em — io'e. — Yaokokat'a timun'a kuka o'jeabaġ.

Uva'abidi dak kuka o'jediepu — io'e. — Timün'a dak kuka o'ya'üm — io'e. ³⁸ — Imēnpit tiisuati atimōḡ yaisu-at'a be timün'a be — Jesus o'e. ³⁹ — Uva'abidi kōn puje kuyati kōn puje, tiisuati kay ḡu ace'e — io'e. — “Kuyati tiku e'em uva'abidi,” i wuyju e'em — Jesus o'e. — Imēnpuxim kuyjeat ekawēn kay bima, wekawēn kay ḡu kuka epe'e — io'e.

6 Jebodoydoyap kabia be ceweju etaybitbinayū trigodadot o'tadot'uk cucum pima ku daḡ Jesus eju. ² O'tamukitikitik ip jebui be. O'ta'o'o ip.

— Apēnpuye eyju ta'uk'uḡ? — io'e Fariseuyū cebe ip. — Kapikpi wuywebe jebodoydoyap kabia be — io'e ip. Tamukitikitikap kapikap osodop Fariseuyū xe. Imēnpuye Jesus o'jomuymuy ip.

³ — Apēn cuk o'e Davi, ibureyū dak, irere bima? — io'e Jesus. — Iboap ekawēntup epetupco ḡu du? — io'e Jesus Fariseuyū be. ⁴ Ixe Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Pāo'a o'yabu—Deus etabixe yamōḡmōḡ'ib-it'a. O'ya'o. O'yaūm jebureyū be ya'opiat'a. Paīyū be acā ya'o pi ḡu o'yadop — io'e. — Iboap ekawēntup epetupco ḡu du? ⁵ Soat waḡo ōn — Jesus o'e Fariseuyū be. — Ōn pit e'em apēn i'epi wuywebe jebodoydoyap kabia be iap, apēn i'epi ḡu iap tak — io'e Jesus.

⁶ Ḡebuje Jesus ibakērēat o'tobuxik. Jebodoydoyap kabia be o'tobuxik. Oōm ma'ḡuto Deus eju kawēnwēnap'a be. Ibo'a be o'ḡutaybitbin. Ibo'a be aḡokatkat osunuy. Pūḡpa ibakērē osunuy—ibaatpa. ⁷ Jesus kay aḡ cīcā o'e ip Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Jebodoydoyap kabia be dak paxi ḡu'ada? — io'e ip jewewebe.

Fariseuyū “Jesus Moisés ekawēn taḡ ḡu jekukum” i'e ojuy napa ma.

⁸ — Omuyumuy pin teyūku — io'e Jesus pit jewebe ma. Ḡebuje Jesus o'jekawēn ibakērēat pe.

— E'āy — io'e. — Ejot cuy ijoce soat pe ejo am — io'e. Ibakērēat o'āy. O'ju ibo'a beayū wap.

⁹ Ḡebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju dak.

— Jebodoydoyap kabia be Moisés ekawēn taḡ tu wuywebe xipan i'e am? Ikērēan i'e am ḡu xe'e? — io'e. — Warara'acat taxijo am cekawēn taḡ tu? Warara'acat aoka am ḡu xe'e? — io'e.

¹⁰ Ḡebuje Jesus o'jeak soat kay.

— Pacūḡ ece eba — Jesus o'e ibakērēat pe.

O'jepacūḡ. Ibadip o'e. ¹¹ Imēnpuye Fariseuyū itakoma jījā ip o'e Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, jebodoydoyap kabia bima o'subamudim puye. O'je'awero ip. O'jewawēwē ip pēn paxi ace'e Jesus pe i'e am.

¹² Ḡuyjom Jesus o'ju co'a be jekawēn ām Deus eju. Ix-ima bun o'jekawēn ceweju.

¹³ Ḡebuje 12 beayū o'taē jewēju etaybitbinayūm. Kabia'isum ixeyū o'taē.

— Wa'ōbi epeju wekawēn muwēn ām soat pe — io'e ixeyū be—12 beayū be.

¹⁴ Ibūrūn ma ip ibutet osodop: Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at

Tiago i, wara'at Simão i, Judas i, wara'at Judas i. Ibūrūn ma ip ibutet osodop. Ibūrūn ma o'taē jewēju etaybitbinayūm. Tiago Alfeu ipot osunuy. Jesus Simão wara'an o'subuteta. Pedro i wara'at ibutet osunuy. Xepxep putet osunuy Simão butet. Jeipi kay jījāat i dak ibutet osunuy. André Pedro kitpit osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Xepxep putet osunuy Judas putet. Iscariotes i dak ibutet osunuy. Ixe Judas ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am.

¹⁷ Ibocewi Jesus co'a daḡwi o'kop jemunaēyū eju—12 beayū eju.

Ḡebuje adeayū oajēm Jesus kay. Warara'acayū kuy Jesus xe osodop ip—ceweju etaybitbinayū. Adeayū kawēḡūnat pe o'je'awero Jesus xe. Wūywi ip oajēm. Judéia eipi daḡwi oajēm ip, Jerusalém ka bewi dak, Tiro ka bewi dak, Sidom ka bewi dak. ¹⁸ Oajēm ip Jesus ekawēn co am, jemu'ada am tak. Ibiōḡbuk kērēat kukayū dak oajēm cekay imujēm ām. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmujēm ikukayū bewi. Imēnpuye Jesus mucay ojuy ip imu'ada am. ¹⁹ Ixe be imu'ada but osunuy Deus a'ōbacaap kuḡ puye. Soat o'ḡu'ada'ada iwā-taxipipiyū.

²⁰ Jesus o'jeak jewēju etaybitbinayū kay. O'jekawēn cebe ip. Koap o'jekawēn tadaybotbocayū be.

Eycokkok cīcā eyju — io'e. — Eybutbet ḡu ḡasū. Imēnpit Deus eykukukat — io'e. ²¹ — Eycokkok cīcā eyju. Ḡasū acā eyrere. Ḡuyjom pit eybeḡbeḡ epesop — Jesus o'e. — Eycokkok cīcā eyju. Ḡasū acā eyju wa. Ḡuyjom pit jewaywayway epesop. ²² Eycokkok cīcā juy epesop warara'acat itakoma eykay bima, eywebe “Oceweju ḡu juy epeku—eyju soat waḡo ebekitkit puye” i'e buje dak, warara'acat eymuymuy bima dak, warara'acat eyawēḡmukērērērēn pima dak — io'e. ²³ — Eycokkoḡ cīcā juy epesop warara'acat warēmtaḡ eykuḡ pima eyju webekitkit puye — io'e. — “Eycokkoḡ cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — Kabi be ade kuḡ epesop idipat kuḡ. Warēmtaḡ ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk osodop ip eydobyū'üm'üm kuyje — Jesus o'e.

²⁴ Ḡebuje Jesus o'jekawēn ibubut adeayū be.

— Karem ḡu eydadaybot epesop — io'e. — Ḡasū eybubut ade — io'e. — Kapikpiḡ'üm pima dak soat kuḡ eyju ḡasū ma. ²⁵ Karem ḡu eydadaybot epesop. Ḡasū acā eybeḡbeḡ. Ḡuyjom pit eyrere epesop. Karem ḡu eydadaybot epesop. Ḡasū acā eyju jewaywayway. Ḡuyjom pit wawa epe'e. Eyḡuycūḡcūḡ epesop — io'e.

²⁶ — Karem ḡu eydadaybot epesop, warara'acat xipan eymuwēnuwēn pima. Imēnpuxim xipan jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk ip osodop eydobyū'üm'üm kuyje — Jesus o'e.

²⁷ Ḡebuje soat pe o'jekawēn.

— Ōn kawēnwēn soat eju eyweju—soat wa'ḡojoayū eju — io'e. — “Eyky itakomaayū burem cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — “Xipan cuy ixeyū epejukuk,” i ōn e'em — io'e. ²⁸ — “Xipan cuy omuyumuy'ukayū ejukuk,” i juy epe'e Deus pe. Deus eju juy epeyekawēn warēmtaḡ eykukayū beam — io'e.

29 — Pūḡ kadi warara'acat pe eydopaoka buje, epeyaoka ḡu juy. Āḡ puk wara'at kadi jeydopaoka. Warara'acat pe eyekabek pu buje, āḡ cuy eyekamixa dak ju'uk. 30 Eyxewi iojuy buje, epeḡūm cuy soat pe. Warara'acat pe darem eybubut pu buje, "Obubut cuy epetujupit okay," i'ūmḡu juy epe'e cebe ip. 31 Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk — io'e.

32 — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, "Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe," i'ūmḡu juy epe'e. Cekayayū ikukpin ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū xe dak. 33 Xipan eykayayū kuḡ acā bima, "Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe," i'ūmḡu juy epe'e. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak xipan jekayayū kuḡ — io'e.

34 — Eyju darem iūmūm warara'acat pe waram tujupit okay iam eyetaybit puye. Imēn iūmūm pima, "Deus cuy xipacat je'ḡūm ocewebe," i'ūmḡu juy epe'e. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak darem ma iūmūm wara'at ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pe dinheiro buap ojuy cexewi — io'e. 35 — Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū ekukuap puxim ḡu juy epeku! — io'e. — Warēmtaḡ ḡu juy eykay itakomaayū epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk. Darem ma epeḡūm cebe ip ibubut puap ojuy ḡu. Imēn eyeku buje, ade xipacat kuḡ epesop kabi be. Deus ebekitkiyūm epesop. Soat podi ma ya'ōbacaat ebekitkiyūm epesop. "Ēn xipat," i'ūmḡu e'em adeayū Deus pe. Deus pit soat em xipacat ūmūm cebe ip—soat pe—ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be dak. 36 Wuyebay itabotaidabotbot soat kay wuykay. Ixe buxim eyju dak eyetabotaidabotbon cuy epesop warara'acat kay — io'e.

37 — "Ekērē jījā Deus xe," i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Iboap e'em'ūm pima, Deus tak "Eykērē oxē," i'ūmḡu je'e eywebe. "Ikērēat kuḡ ēn," i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus "Ikērēat kuḡ eyju," i'ūmḡu dak je'e eywebe. ḡebum ḡu juy epesop apēn cuk adi warara'acat warēmtaḡ eykuk iap kay. ḡebum'ūm pima, Deus tak ḡebum ḡu je'e apēn cuk adi warēmtaḡ wara'acat epejukuk iap kay — io'e.

38 — Warara'acat pe epeḡūm pima, Deus tak je'ḡūm eywebe. Apēn cuk epeḡūm iap puxim epejat. Yoboḡat epeḡūm pima, eyju dak yoboḡat epejat. Topapūn epejat—iwajem, ibikbiḡ tak, kutukutu'i ma dak, cūḡ'i ma dak. Apēn warara'acat pe eyju iūmap puxim Deus tak je'ḡūm eywebe — io'e.

39 ḡebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ita'ūmat pe emubapuk pa'ore wara'at ita'ūmat pe — io'e. — Ita'ūmat pe wara'at ita'ūmat tujowat puje, xepxem ma kuka ip o'at ipikūykūy be. 40 Eyetaybitbin pima, eyemutaybitbin'ukat podi ḡu eyetaybit. Eyewemutaybitan cīcā bima bit, eyemutaybitbin'ukat co'i eyetaybit epe'e — io'e.

41 — Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. 42 Te'e ma eyju e'em cebe: "Tapu, ma, otōmtōm'uk eta bewi," i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. Eyju jewewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk. Yop'uk puje,

iba'ore ḡu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi — io'e.

43 — Yoptipat'ip pe yakērēat'a'e ḡu—yadipat'a'e acā. Imēnpuxim yopkērēat'ip pe yadipat'a'e ḡu—yakērēat'a'e acā. 44 Yajo buje, wuyetaybit ace'e pubeat'ip poro iam. Asāo'a bubum wuyju widaoho'ip taḡwi ḡu—asāo'ip taḡwi acā. Banka'a bubum wuyju arū'ip taḡwi ḡu—banka'ip taḡwi acā. 45 Imēnpuxim xipacayū ma xipacat mujurūḡrūḡ. Xipat'ūmayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ. Apēn wuyju jewaḡuyḡuy iap puxim wuyju kawēnwēn. Ikērēat kay jewaḡuyḡuy bima, ikērēān wuyju e'em. Idipat kay jewaḡuyḡuy bima bit, xipacan wuyju e'em — io'e.

46 — Eyju te'e ma e'em owebe "Ēn oceukat," i, wa'ō kay kūyjobit'ūm pima — io'e. 47 — Abu-buxim okay ajēmjēmāyū iap oḡuwēn eywebe—abu-buxim wa'ō kayayū iap tak, ajo-buxim wa'ō daḡ jekuku'ukayū iap tak. 48 Itatbaycat puxim ip—aḡokatkat puxim. Ixe aḡokatkat uk'a o'yamuy. Koap ipikūykūy o'sukūykot. Ikūyberen o'sukūykot. Wita'a o'yadobuxik badi. Uk'a'abi'ip o'yopmuy iḡokūy be badiat'a jeje—wita'a jeje. Cem uk'a o'yamuy. Kabidoxixi oajēm iḡo'a kay, muba'atxiri dak. Muba'at idibi o'timuboḡ. O'tiajēm iḡo'a kay. Imēnpit o'ya'at ḡu yacem puye—wita'a jeje buye. Wa'ō kayayū ixe aḡokatkat puxim—cem jeduk'a o'yamuy'iat puxim — Jesus o'e.

49 — Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayū bit warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim—wa'ō kay'ūmayū. Wa'ḡojom ip. Inaka kūyjobit ḡu ip wa'ō kay. Warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim ip—aḡokatkat puxim. Ixe aḡokatkat uk'a o'yamuy ipi ju. Cem ḡu o'yamuy. Idibi o'tiajēm iḡo'a kay—tiboḡati. Dao ma o'ya'at. O'ya'ūm cīcā. Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayū ixe aḡokatkat puxim—wa'ō kay kūyjobit'ūmayū. Cem'ūma jeduk'a o'yamuy'iat puxim ip — Jesus o'e.

7 Adeayū be jekawēn epere buje, Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Oajēm. Sorarayū kukat ibo ka be osunuy. 2 Ixe ibuywatwat'ukat iwātaxipi o'e—kariwa xe ikukpinat. Oe'ū pin ibuywatwat'ukat.

3 ḡebuje sorarayū kukat pūḡpūḡ Judeuyū kukukayū o'ḡuju Jesus kay. O'ḡuju ip Jesus Cafarnaum ka be iam o'jekūyjo buye.

— "Ejot cuy obuywatwat'ukat mu'ada am," i juy epe'e Jesus pe — io'e sorarayū kukat ixeyū be.

O'jēm ip. Poxerewun. Jay. 4 Oajēm ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Cemuojujuy juy eḡūm ixe sorarayū kukat pe — io'e ip Jesus pe. — Xipat cīcā ixe ocexe — io'e ip. 5 — Ocebadipyū ikukpin cīcā ixe xe — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuyat ocewebeap'am — io'e ip.

6 Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip.

Sorarayū kukat tuk'a wi wūy'ūm pima, sorarayū kukat jebureyū o'ḡuju Jesus dopabe. O'ḡuju ip ja'ōmuwēn ām cebe. O'jēm ip. Poxerewu. Jay. Ibureyū oajēm Jesus kay. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ocebure ocemudot ja'ōmuwēn ām ewebe — io'e ip Jesus pe. — A'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

— “Kariwa, ecewemuwa'üm ġu juy oduk'a kay edot am,' i juy ece,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “'Os-ūsün emudon oduk'a be. ⁷ Cedaġ ġu emudot am oduk'a be wa'öbuyxi'üm puye,' i juy ece cebe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “'“Ece'ada juy,” i ħn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada. ⁸ Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'ö kay küyjobit ip wesorarayū. Pūġ pe ōn e'em “Ejēm” i bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em “Ejot” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em: “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e,' i juy ece Jesus pe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Imēn ja'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

⁹ Iboap co buje Jesus itabēġ o'e ixeyū ekawēn cocom. O'jekorepēn adeayū kay.

— Soat Judeuyū etabucap podi ma itabut okay iġo sorarayū kukat, Judeu ġu ma'ġu — io'e.

¹⁰ Ġebuje Jesus kay o'ġuju'iaiyū o'jepit sorarayū kukat tuk'a kay. Ibuywatwat'ukat o'tobuxik ip—iwātaxipi topibit. Kuy xipat o'e Jesus a'öbi.

¹¹ O'ju jewēju etaybitbinayū eju. Ade warara'acayū dak o'ju ceweju. Naim ka be o'ju ip. ¹² Jesusyū oajēm ikaboġatka exīntabi be—Naim ka exīntabi be. Jay.

Ibocewi aġokatkayū yaypan'isuat'üm tujujēmjēm ip o'e ikaboġatka bewi ikot am. Ce'ūat xibuk i'tit'et ġu osunuy wara'at. Jaġepūġ ma dak osunuy ce'ūat xibuk. Itop'üm e'ū'ibit osunuy. Adeayū o'ju ce'ūat xibuk eju ibo ka watwat.

¹³ Wuykukukat Jesus ite jo buje, itabotaidabotbot cīcā o'e ce'ūat xibuk kay.

— Wa ġu, tū'ū — Jesus o'e ce'ūat xibuk pe.

¹⁴ O'ju ce'ūat kay. Ce'ūat tujujēmjēmap o'ġucay. Ce'ūat tujujēmjēmayū o'jecū ip e bidase.

— Tapu — Jesus o'e. — Aġobucēġ ece — io'e ce'ūat pe.

¹⁵ Ġebuje ce'ū topibit itabēġ o'e. O'je'aġobucēġ. O'jekawēn.

Ġebuje Jesus o'jekawēn ce'ū topibit xi eju.

— E'it waram ġuto o'jetait — Jesus o'e cebe.

¹⁶ Imēnpit soat imu'adaap cocoayū yaġuybabi'üm cīcā ip o'e.

— Ka'ümġu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat wuykay osodot—ya'öbuyxiat — io'e ip jewewebe. — Deus osodot jebekitkit com — io'e ip.

¹⁷ Ibocewi Judéia eipi watwat Jesus ce'ūat o'ġu'ada iap awēġ o'yawēġtobuxik—soat ka watwat.

¹⁸ Ceweju etaybitbinayū be Jesus ce'ūat o'ġu'ada iam Joāo mukūyjo buje, Joāo xepxepayū o'tomuwā jewekay—jewēju etaybitbinayū. ¹⁹ Ixeyū o'ġuju ja'ōmuju am wuykukukat Jesus kay.

— “Deus emunaē ajēmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e Joāo. — “Ĕn tu ixē? Wara'at ġu xe'e ocejowi-wi?” i juy epe'e cebe — io'e Joāo.

Poxerewun. O'jēm ip.

²⁰ Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Joāo Batista ocemudot ekay — io'e xepxepayū Jesus pe. — “Ĕn tu omuykuiat? Wara'at ġu xe'e ocejowi-wi?” i juk o'e Joāo ocewebe — io'e ip Jesus pe.

²¹ Ġasū Jesus tak adeayū o'ġu'ada'ada Joāo emumudotyū etabutpe. Iwātaxipiyū o'ġu'ada'ada. Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmujēm ikuġayū bewi. Ita'ūmayū o'sutada. Ierepayū o'ġu'ada'ada. Jesus tak o'jekawēn xepxepayū eju—Joāo emumudotyū eju.

²² — Epeyepit cuy Joāo kay — io'e cebe ip. — Epejojo-joiap cuy epeġuwēn Joāo be, epeyekūyjojoiap tak — io'e. — Ita'üm topibiyū itate o'e ġasū. Taojere topibiyū dak xipan ip o'e xīġxīġ ġasū. Ierep topibiyū dak xipat o'e ġasū. Ya'öpi'üm topibiyū dak ya'öpipe o'e ip. Jekūyjojom ip o'e. Ce'ū topibiyū dak waram itait o'e ġasū. Itadaybotbocayū dak kawēn idipat cocom ġasū — io'e. ²³ — Imēneju eycoġoġ epesop okay eyetabut am eybu'u'üm pima — io'e Jesus. — “Ite ġu omuykuiat,” i'e'em pima bit, eycoġoġ ġu epesop — io'e xepxepayū be—Joāo emumudotyū be.

²⁴ Jesus Joāo o'ġuwēn adeayū be, cemumudotyū jēm puje.

— Joāo jom cuk epeku uk'a'ūmat pe — io'e Jesus. — Ipi'ün'ün kay kabido ajēm puje je'ipe'adededem.

Yaġuykorerenayū ite'ip puxim, soat em jewaġuy-muwarururun puye. Joāo bit yaġuykoreren ġu. Wita'a buxim pit ixē. ²⁵ Joāo doti teiboġ ġu. Teiboġat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ²⁶ Joāo bit ibubut adeat ġu—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat acā. Wara'at Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma Joāo ya'öbuyxi. ²⁷ Imēn Deus ekawēntup e'em—Joāo muwēġaptup:

Aġ cuy epesop, i'e'em Deus, i. Wemumuju oġuju ewap soat ajēm puje emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—Joāo muwēġaptup — io'e. ²⁸ — Ka'ūma ma omuy Joāo jo'i ya'öbuyxian. Deus xe bit, yopīcat Joāo bodiat ya'öbuyxiat cebekitkiyū'in — Jesus o'e.

²⁹ Iboap ekawēn co buje, — Cūġ cīcā Deus — io'e soat ma, iecuġap peam dinheiro bubu'ukayū dak. Joāo ixeyū o'ġubatisasan. ³⁰ Fariseuyū bit ibu'u jījā osodop ip Deus bikuyap taġ jeku am, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ixeyū ġu bit o'ju Joāo kay jemubatisasan am—wara'acat acā—iecuġap peam dinheiro bubu'ukayū acā, wara'at ikērēat mujurūġrūġ'ukayū dak.

³¹ Ġebuje Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Abu-buxim ġasūacat? Ajoap oġuwēn eywebe abubuxim ip iap mubapuk am eywebe? ³² Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pubutbucayū buxim. Jew-āwāwām ip jebureyū kay bekitkiyū.

— “Tēġtēġ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Ey-daobu'u'u eyju bit da'i'in,” i'e'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju tōn,” i'e'em ip. Ijoyū buxim ġasūacat — Jesus o'e.

³³ — Joāo Batista oajēm eykay. Ixe jekpiwan ma irere oeku Deus eju jekawēn ām. Eyju bit napa ma e'em ixē muwēnuwēn: “Ibiōġbuk kērēat kukat teku,” i. ³⁴ Soat waġo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Eyju bit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ka'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuġap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūġrūġ'ukat

pure," i dak — io'e. ³⁵ — Wuyju Deus emumutaybitbinap tağ jekukum pima bit, warara'acayũ je'e "Deus cũğ ma wuymutaybitbin," i — Jesus o'e.

³⁶ Ğe buje Fariseu Jesus o'tomuwã jewēju jekõn ãm. Simão ibutet osunuy. Jesus o'ju Fariseu duk'a be. Oajēm. Oabik jekõn ãm ceweju.

³⁷ Ğe buje ayacat oajēm Jesus kay. Ixe ayacat ibo ka wat osunuy. Ikērēat mujurũğrũğ'ukat osunuy. Ixe itaybit o'e Jesus jekõnkõn Fariseu duk'a be iam. Imēnpuye tide'oati o'tidojot Jesus kay timũn'a be. Timũn'a waenõm muğēğē jo'i osunuy—alabastro muğēğē osunuy. ³⁸ Oajēm Jesus kay. Xik'i osunuy Jesus nõğpikadi, sui xe. Wa osunuy. Iğuycũğ osunuy juk adi ikērēat o'ğujēm iap kay. Jesus i o'suimubot jetadim. O'suisup jadam. O'suikõn. O'suimude'o'on tide'oatim. Imēn o'e Jesus ikukpin cĩcã cexe buye. ³⁹ Iboap o'jojojo Fariseu—Jesus emunomuwã.

Ğe buje Fariseu o'jekawēn jewebe ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu? — io'e jewebe ma. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pima, itaybit kuka o'e abu ite ayacat wuimurerem iam — io'e. — "Ejēm cuy oxewi," i kuka o'e cebe — io'e te'e ma. — Ite ayacat ikērēat mujurũğrũğxiat — io'e Fariseu jewebe ma.

⁴⁰ Ğe buje Jesus o'jekawēn Fariseu be.

— Simão — io'e. — Kawēn puk õn ewēju — io'e.

— Ha'a — io'e. — Ecekawēn puk, kariwa — io'e.

⁴¹ — Xepxep ağokatkat cewero ip osodop jekariwa eju. Pũğ ixeyũ'in ceweroap boğ jĩjã osunuy. 500 dinheiro osunuy cewero. Wara'acat ixeyũ'in ceweroap boğbuğ ã osunuy. 50 dinheiro isurũğat osunuy cewero. ⁴² Xepxem ma teida ba'ore o'e ip jekariwa be. Ixe kariwa bit o'e cebe ip: "Teidam ğu eyju owebe," i. "Ka'ũmğũ ğasũ bit je'e oweju eyeweroap," i. Abu-xe ixeyũ'in kariwa ikukpin cĩcã je'e ixeyũ'in? — Jesus o'e. — 500 dinheiro isurũğat cewero tũibit xe xe'e? 50 dinheiro isurũğat tũibit xe ğu xe'e? — Jesus o'e.

⁴³ — 500 dinheiro isurũğat cewero tũibit xe aco'i — Simão o'e. — Cekariwa o'e ixeyũ be: "Teidam ğu eyju owebe," i. "Ka'ũmğũ ğasũ bit je'e oweju eyeweroap," i. Imēnpuye ixeyũ xe aco'i cekariwa ikukpin cĩcã je'e — Simão o'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Ixe xe ma ikukpin o'e cekariwa — io'e.

⁴⁴ Jesus o'jekorepēn ayacat kay. Waram o'jekawēn Simão be bit—Fariseu be.

— Ak'i juy ece ite ayacat kay — io'e. — Eduk'a be oõm puje, ěn ma idibi etiũm ğu wuiwuyaptim wuybabi dağ — io'e. — Ite bit wui o'suimubot jetadim. Wui o'suisup jadam — io'e. ⁴⁵ — ěn ma wağobu eyağobukõn ğu wuybabi dağ. Ite bit oibu'un ğu wuikõn ãm — io'e. ⁴⁶ — ěn ma wa'a eyamude'on ğu axeptim wuybabi dağ. Ite bit wui o'suimude'on tide'oatim — io'e. ⁴⁷ — Icēmãn õn e'em ewebe. Ite ayacat ikērēat kuğ—ade jĩjãat kuğ. Imēnpit Deus soat o'ju'uk. Ikērēat o'ju'uk cebewi, cexe Deus ikukpin cĩcã buye. Wuywebewi Deus yopĩt ma ikērēat uk puje, ikukpin cĩcã ğu Deus wuyxe—ikukpin-

pũn ã — Jesus o'e. — Ade ikērēat uk puje bit, ikukpin cĩcã e'em wuyxe — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁴⁸ Ğe buje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — Jesus o'e cebe.

⁴⁹ Imēneju ceweju jekõnkõnayũ o'jekawēn jeweweju. — Abu ite ikērēat'uk'uk'ukan! — io'e ip jewewebe.

⁵⁰ — Deus kuy edaxijo, cekay etabut puye — Jesus o'e ayacat pe. — Kaba'ũm cuy eğuy ğasũ bit — io'e.

8 Ibum'ũm pima Jesus kawēn idipat o'ğuwēnuwēn.

Ikaboğatka dağ oeku ika'icatka dağ tak. Deus soat kukukan je'e iap muwēnuwēn oeku. ² 12 beayũ Jesus eju oekuku ip, aoyũ dak. Jesus cuk ixeyũ aoyũ o'ğu'ada. Ibiõğbuk kērēat tak cuk o'ğujēm cebewi ip. Maria Jesus eju oeku, Joana dak, Susana dak, ade warara'acayũ dak. Madalena i osunuy wara'at Maria butet. 7 be ibiõğbuk kērēat cuk o'ğujēm ixeyũ Maria bewi. Joana Cuza tayxi osunuy. Herodes pubut kukukat ixeyũ osunuy—Galilėia eipi kukat pubut kukukat. Ixeyũ aoyũ jebubut'in iũmũm'uk osodop ip Jesus pe, 12 beayũ be dak. Jesus eju oekukuku ip Jesus xat muğēğēm.

⁴ Ade ka bewi o'je'awero ip Jesus kay cekawēn com. Adeayũ e'awero buje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

⁵ — Ağokatkat kadaida o'tamudu jekat pe — io'e Jesus. — Tamududum pima, ta'ade ğu o'ta'at e bitako dağ. Cũğcũğayũ o'tamucakucak e bitako dağ puye — io'e Jesus.

⁶ — Ibocewi wasũyũ ixeda o'ta'o'o. Tamududum pima wara'ata o'ta'at karatũğ'a jeje. O'jedae'ũ idibi'ũm puye. O'tanokap ğu. ⁷ Tamududum pima wara'ata o'ta'at widaoho nuybi be. Da aypapan o'e widaoho nuybi be — io'e Jesus.

⁸ — Ibocewi widaoho kadai o'ğũ'ũm. Wara'ata bit o'ta'at katõ be. Imēnpuye xipan o'yaypan. Kadaim o'e. Pũğ pe kadai be ta'ada jĩjã o'tadop—100 be o'tadop — io'e Jesus. — Wa'ĩjo pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epe-sop wa'õ kay — Jesus o'e adeayũ be.

⁹ Ğe buje ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn Jesus eju.

— Apēnape ibo kawēn? — io'e ip.

¹⁰ — Deus soat kukukan je'e — Jesus o'e. — Deus ibikuy eywebe eyetaybit am iboam. Imēnpuye ibapũğ ma õn eymutaybitbin. Warara'acayũ be bit imutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn õn. Jeakağ ip. Inaka ijojom ğu ip. Wekawēn pa'arēm cexe ip wekawēn cocom ma'ğũ ip — Jesus o'e.

¹¹ — Apēnape ibo kawēn jeymukũyjo õn. Deus ekawēn kadaida buxim—tamudu'ibita buxim — Jesus o'e. ¹² — Deus ekawēn cocomayũ'in e bitako dağata buxim. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn co'isum pit Satanás ajēmjēm cekay ip ibiõğbuk kērēayũ kukukat. "Te'e ma eyju iboap cocom," i napa ma e'em Satanás cebe ip. "Iboap ekawēn kay eyetabun ğu juy epesop," i napa ma e'em. Imēn Satanás imubu'u'un ip itabucap puxim Deus kay. Ixeyũ mubu'u'un Deus pe ixeyũ daxi-joap puxim — io'e Jesus.

¹³ — Warara'acat karatũğ'a jejeata buxim Deus ekawēn cocomayũ — io'e Jesus. — Cekawēn co buje, icokcok e'em ip. Wekawēn kay jĩjã ip. Imēnpit darem

ma itabut ip tãbube'umat puxim. Deus kay jetabucap epereperem ip. Warara'acat ixeyũ be ikērēat mujurũgãt puje, ibu'un ip Deus kay jetabut am — Jesus o'e.

¹⁴ — Warara'acat widaoho dağata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Wekawēn cocom ip. Ğuyjom pit soat em ğebum ip jemukaypin kay. Adem ibu pin ip jebubun. Jebikuyap tağ ip jeku ojuy, jemucokcokcoğ. Warēmtağ ip jeku ojuy. Imēnpuye ibu'u ip jetabut am Deus kay — Jesus o'e.

¹⁵ — Warara'acat katō beata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn kay ĵĩjã ip. Oibu'un ğu ip jetabut am Deus kay. Ixeyũ xipat Deus xe. Cũğ ma ip cexe ixeyũ. Cekawēn muwēnuwēn ip warara'acayũ be imutabut am ip Deus kay. Warara'acat mutabunat kadai buxim—ya'a'eat puxim — Jesus o'e.

¹⁶ Ğebuje Jesus wara'at kawēn o'ğuwēn.
— Imusop puje lamparina kuka ajomuy ğu ico'a'a diotpe — io'e. — Ajomuy ğu dak kuka wuyxecap tiotpe. Um kuka ajomuy uk'a be ðmðm'ukayũ be kabiok tağ iðmap puxixim. ¹⁷ Imēnpuxim soat imunēm'ibit kuka o'tobuxik ip. Wara'acat pe ya'ĩjoap puxim kawēnwēn ãm tak itaybit je'e soat — io'e.

¹⁸ — Imēneju juy eya'ðpicũcũğ epesop wa'ð kay — io'e. — Eyağuyba'ũm ğu juy epesop wekawēn kay. Xi-pan eya'ðpicũğ pima, waram jeyetaybin wekawēn. Xi-pan'ũm pima bit, jeyağuyba'ũm wekawēn kay — io'e.

¹⁹ Ixi ajēm ojuy oeku Jesus kay jekawēn ãm, ikitpitpiyũ dak. Cekay jajēm pa'ore o'e ip adeayũ buye.

²⁰ — Exi omuy akiju, ekitpitpiyũ dak — io'e ip. — Ejo pin ip — io'e ip.

²¹ Ğebuje Jesus o'jekawēn adeayũ be.

— Deus ekawēn coco'ukayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e. — Kũyjobicayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e.

²² Ğuyjom Jesus oòm kobe be jewēju etaybitbinayũ eju. Xik. Oabik.

— Ğa'a wĩnãbu aju — io'e cebe ip.

Timudek ojuy o'ju ip. ²³ Timudekdeğ pima, Jesus o'xet. Tibicũğ pe bima kabidoxixi oajēm iodi kay. Idibi o'tiðm kobe be tipodoy buye. Kobe ipoxi o'e idibim. Jepiriğ ojuy o'e ip. Jakðmap puxixim iparara ip o'e.

²⁴ Imēnpuye ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ğuwurũğ.

— Kariwa! — io'e ip. — Akðm wuyju!

Wũrũh. O'jewurũğ. Jewurũğ puje, Jesus kabido o'subidomukorēm. Tipodoyat o'tipon. Iodi tipo o'e.

²⁵ Imēnpuye itabēğbēğ ip o'e ijojom dao ma o'tipon iap cocom.

— Apēnpuye eyetabut ğu Deus kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Abu dak sute? Kabido kũyjobit ya'ð kay. Tipodoyat tak kũyjobit ya'ð kay — io'e ip jewewebe.

²⁶ Oajēm ip wĩnãbu—Gerasa eipi watwat kay, o'timudek puye. Gerasa eipi Galilėia eipi weğũn opop. Jesusyũ oajēm.

²⁷ Ğebuje Jesus o'jēm kobe bewi. Oajēm ağokatkat kay. Ikaboğatka wat osunuy ixē. Ibiðğbuk kērēat kukat osunuy ixē. Ika'uat puxim osunuy. Toti'ũm jekuku'uk

osunuy kuy bin ma. Uk'a be ğu osunuy. Ce'ũ'ũayũ mðğmðğap tağ ma oeku.

— Ejēm cuy ağokatkat pewi — io'e Jesus ibiðğbuk kērēat pe.

Imēn Jesus o'e ibiðğbuk kērēat pe ağokatkat kuku'uk puye. Ixe ağokatkat daomunmun'uk osodop ip ibo ka watwat cabobum, correntebum tak kuy bin ma. Imēnpit cabobu, correntebu dak o'subudakatkat ixē.

Ibiðğbuk kērēat ixē mujuju'uk osodop uk'a'umat pe. Jağepũğ ma oeku uk'a'umat tağ.

Jesus cocom pima, o'jewãwã ixē ağokatkat.

O'jēğ'aecðğcðğ Jesus wap, jexe ya'ðbuyxi buye.

— Apēn ēn em owebe, Jesus? — io'e. — Ēn Deus

ipot—soat podi ma ya'ðbacaat ipot — io'e ya'ðberen.

— Ipiat esupi'ajoat ğu juy owebe — io'e cebe.

³⁰ Ibocewi Jesus o'jekawēn ağokatkat pe.

— Apēn ebutet? — io'e Jesus.

— Ade i — io'e.

Ade i ibutet osunuy ade ibiðğbuk kērēat cebe buye.

³¹ Ğebuje ixeyũ ibiðğbuk kērēayũ o'jekawēn Jesus pe.

— Ocemujum ğu juy ipiat'ajojoap kay — io'e. — Dajebaroyũ be acã juy ocemujum ece — io'e ip Jesus pe.

³² Imēn o'e ip ade dajebaryũ co'a pēnpēn tağ wũrũrũğ puye.

— Ha'a — io'e Jesus.

³³ O'jēm ip ağokatkat pewi Jesus a'ðbi. Oòm ip dajebaryũ be. Imēnpuye dajebaryũ daudau ip owat co'a pēnpēn tağ. O'kop ip iodi be. Oakðmkðm ip. O'sũm ip. Poğ. Oap ip.

³⁴ Dajebaryũ kukukayũ iboap o'tobuxik tak. O'jēnapøn ip. Jesus ibiðğbuk kērēat o'ğuoðm dajebaryũ be iap muwēnuwēn cekuku ip ikaboğatka watwat pe, koğũnpi watwat pe dak.

³⁵ Ğebuje o'jekũyjo'iyũ o'ju dajebaryũ'ũm'ũm com. Oajēm ip Jesus kay. Jay. Ibiðğbuk kērēat kuğ tũibit o'tobuxik ip Jesus xe. Xik'i osunuy Jesus xe. Totite o'e. Yağuyusat o'e. Yağuyba'ũm o'e ip oajēm'iyũ. ³⁶ Imēnpuye o'jojojo'iyũ ma Jesus ibiðğbuk kērēat o'ğujēm iap o'ğuwēn soat pe. ³⁷ Ibo eipi watwat pit Jesus o'ğujēm jeka bewi—Gerasa eipi watwat. Jesus o'ğujēm ip jeparara pibun.

O'jēm Jesus ixeyũ xewi. Porewuh. Oòm kobe be waram timudek am. Xik. Oabik.

³⁸ Ibiðğbuk kērēat kuğ tũibit oajēm tak Jesus kay.

— Āğ eweju oju — io'e Jesus pe. — Eweju ma ojeku — io'e.

³⁹ — Ap! Obu'u. Oweju ğu juy. Ecepit cuy eduk'a be — io'e ibiðğbuk kērēat kuğ tũibit pe. — "Deus xipan cuk okuk," i juy ece cebe ip eduk'a beayũ be — io'e cebe.

Ğebuje ibiðğbuk kērēat kuğ tũibit o'jepit jeduk'a kay. Soat kaka dağ oeku.

— Jesus ibiðğbuk kērēat o'ğujēm owebewi — i'e'em oeku.

Jesusyũ dak waram o'timudek.

⁴⁰ Waram Jesus epit puje, Galilėia eipi watwat icokcok o'e iwiwim ip puye. Ağokatkat oajēm Jesus kay. ⁴¹ Jairo i ixē ağokatkat putet osunuy. Deus eju kawēnwēnap'a

kukuk'ukat osunuy ixe. O'jěg'aecōgcoğ Jesus topabe Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

⁴² — Ejot cuy oduk'a kay — io'e Jesus pe. — Odaxit ce'ū pin — io'e.

Doze koato Jairo daxit osunuy. Wara'at taxit ka'ūmğu. Pūğ ma osunuy.

— Ğa'a — Jesus o'e.

E dağ cucum pima, adeayū o'ju ip Jesus nomuju. Jesus o'ğukuğukuğ ip, ade buye.

⁴³ E dağ cucum pima ayacat oajēm Jesus kay. Jesus tōğpikadiwi oajēm. Ixe ayacat iwātaxipi o'e. Doybucukcuğ ğu osunuy 12 koato bun. Imēnpuye jedinhoiro o'ğūm januğtataapteim. Dinheiro kuğ ğu o'e. Ka'ūma ma kuka o'ğū'ada ayacat. ⁴⁴ Jesus esay ukpu o'ğucay ixe. O'toybucuk ğebu je bit. O'je'ada.

⁴⁵ Ğebu je Jesus o'e:

— Abu omucay? — i.

— Őn ğu — io'e soat.

— Kariwa — Pedro o'e. — Adeayū ekuğukuğ — io'e. — Akokororen ip ade — io'e.

⁴⁶ — Pūğ'in ixeyū'in omucay — io'e. — Wetaybit iboam. Deus a'ōbacaap o'jēm owebewi — io'e.

⁴⁷ Imēneju ayacat o'e jewebe ma:

— Wemunēm pa'ore oce — i.

Ixe dak oajēm Jesus dopabe. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. Tūybe Jesus omukorēm iān o'e. O'jěg'aecōgcoğ Jesus topabe.

Ğebu je ixe ayacat je'adaap o'ğuwēn soat etabun.

— Esay oğucay omu'ada am — io'e Jesus pe. — Eekabek ukpu mucay buje, oce'ada — io'e cebe.

⁴⁸ — Tū'ū — Jesus o'e. — Ece'ada, okay etabut puye. Kaba'ūm cuy eğuy ğasū bit — io'e ayacat pe.

⁴⁹ Ağokatkat oajēm tak Jairo kay—Jesus xeat kay. Jairo duk'a bewiat oajēm. Oajēm ayacat pe Jesus kawēnwēn pima.

— Edaxit'ūm kuy oe'ū — io'e. — Kariwa Jesus eğuwā'ūm ğu juy — io'e.

⁵⁰ Jesus pit iboap co buje, o'jekawēn Jairo eju.

— Eğuycūğ ğu juy eğuy — io'e Jesus cebe. — Etabun cuy eğuy okay — io'e. — Etabut pima, je'ada, oe'ū ma'ğū edaxit — io'e.

⁵¹ Ğebu je Jesus oajēm Jairo duk'a kay. Pūğpūğ ā o'ğūōmat jeweju. Pedro oōm ceweju, João dak, Tiago dak, yaypan'isuat'ūm ebay dak, ixi dak. ⁵² Soat ibo'a beayū dak wawa ip osodop yaypan'isuat'um cocom. Jewāwāwām ip osodop. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— "Wawa ğu juy epesop," i ōn e'lem — io'e cebe ip. — Ixe ce'ū ğu—ixet acā — io'e Jesus.

⁵³ Waram ğuto oğū'ada iam itaybit puye, "Ixet acā" io'e. Imēnpit Jesus o'jowayway ip, ixe'ūm oe'ū iam itaybit ip puye uk'a beayū.

⁵⁴ Ğebu je Jesus Jairo daxit'ūm pa o'subaixik.

— Tū'ū, ağobucēğ ece — io'e cebe.

⁵⁵ O'ğū'ağobucēğ ğebu je bit waram ğuto o'jetait puye. Itabēğ ma o'e ğasū bit.

— Ixat epeğūm cebe i'o am — Jesus o'e.

⁵⁶ — Ak'i — io'e ip cebay. — Waram ğuto o'jetait — io'e ip.

— Waram ğuto imutaicap cuy epeğuwēn ğu warara'acayū be — Jesus tak o'e cebay be.

Icokcok cīcā o'e waram o'jetait puye.

9 Waram pima Jesus 12 beayū o'tomuwā jeweju etaybitbinayū. Ja'ōbacaap o'ğūm cebe ip.

— Ibiōğbuk kērēat cuy epeğujēm wa'ōbi — io'e cebe ip. — Iwātaxipiyayū juy epeğū'ada wa'ōbi — io'e cebe ip. — "Deus soat kukukan je'e," i juy epe'e soat pe — io'e.

³ Ixeyū mujum pima o'jekawēn ceweju ip.

— Ade ğu juy epetujowat eyjuap tağ — io'e cebe ip.

— Eyba'ip ğu epeyoptujowat, dinheiro mūn tak ka'ūma, eyxat tak ka'ūma, dinheiro dak ka'ūma. Eye-kamixa dak pūğ ma epetujowat — io'e.

⁴ — Ağoka be eyajēm puje, wara'at'a bebebe ğu juy epesop—pūğ'a be ma — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat ibu'u eykuğ pima, juy epejēm ibo ka bewi. Wara'at ka kay juy epeju. Eyjēm puje ka'wi epeğudu eyei bewi "Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye" iap mubapuk am ibo ka watwat pe — io'e.

⁶ Imēneju 12 beayu o'jēm. Soat kaka dağ oekuku ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Iwātaxipiyayū mu'ada'adam oekuku ip.

⁷ Ğuyjom Herodes Jesus e'eap o'ya'ŕjojo—Galilēia eipi kukat. Tūybe Jesus waram ğuto o'jetaitiat iān o'e ip adeayū. Tūybe Jesus João Batista iān o'e ip pūğpūğayū.

— João Batista waram ğuto o'jetait je'ūap tomukadi — i te'e ma o'e ip Jesus muwēnuwēn.

⁸ Tūybe Elias'ūm waram o'jebapuk ijodi je'ūap tomukadi iān o'e ip warara'acayū. Tūybe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm waram ğuto o'jetait—kuyjeat'ūm iān o'e ip warara'acayū. Imēnpuye Herodes yağuy'ūm o'e Jesus e'eap co buje.

⁹ — Abu sute? — io'e Herodes jewebe ma. — Őn ma João oya'ukat — io'e. — Soat ip ite e'eap muwēnuwēn — io'e jewebe ma.

Imēneju Herodes Jesus co pin cīcā osunuy.

¹⁰ Jesus emumujuyū epit puje, soat o'ğuwēn ip Jesus pe. Apēn cuk adi o'e'e ip iap o'ğuwēn ip cebe.

Ibocewi Jesus ip o'tujowat jeweju.

O'jēm ip adeayū xewi. O'ju ip Jesus eju Betsaida ka kay. ¹¹ Adeayū bit o'ju Jesus nomuju, kuy o'jēm iam itaybit ip puye. Oajēm ip adeayū.

Ğebu je Jesus icokcok o'e jenomuju iju buje ip. Ğaxīn ma Deus soat kukukan je'e iap o'ğuwēn cebe ip. Iwātaxipiyayū o'ğū'ada. ¹² Imēnpit katpuje jījā o'e. Imēnpuye 12 beayū o'ju kawēn ām Jesus eju.

— Ajo kuka o'jo'o ip? Ka'ūmğu puybit ijoce — io'e ip Jesus pe. — Eğuypit cuy ip tomukay ma. Ikatēğatka kay juy ip eğuju ixat pu am — io'e ip cebe. — Ixeyū juy eğuju ixet am — io'e ip. — Ijoce bit ya'ūmğu uk'a ixet am ip — io'e ip.

¹³ — Eyju ma ixat epeğūm cebe ip — io'e Jesus pit jeweju etaybitbinayū be.

— Apēntak suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe. — Cinco be ma pāo'a kuğ oceju. Axima kuğ tak xepxep

ma oceju — io'e ip. — O'e ġu kuka cebeam ip. Pomawi dak puybit suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Imēn o'e ip ade jījā buye. 5000 aġokatkayū osodop ip Jesus ekawēn cocom.

— Adeayū epeġuabik — Jesus o'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁵ Soat oabik ip. Kaxikxik'i ip o'e.

¹⁶ Ġebuġe Jesus ixat o'jat. Akoh. Pāo'a o'yabu—cinco beat'a. Axima o'jat xepxepat. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. Apūn.

— Bay, xipat cīcā ěn — Jesus o'e Deus pe. — Ocexan eġubapuk ocewebe i'o am — io'e.

Ixat o'takatkat jebum. Pāo'a o'yadakkatkat. Pan.

O'yaūmūm 12 beayū be yaūm ām adeayū be. Iūmūm pima o'ġu'acoġ axima. 12 beayū ixat o'ġūmġūm adeayū be. Soat ip o'jo'o. Ibeġbeġ ip o'e. ¹⁷ 12 beayū cepoyat o'ġuxipan. O'jomōġ ip ico be. 12 be ico o'ġunopapūn ip cepoyan. Imēn Jesus yopīcat o'ġu'acoġ adeayū xan.

Ġebuġe Jesus adeayū o'ġuypit tuk'a kay. Irerem ġu ip o'ġuypit—ibeġbeġ acā.

¹⁸ Waram pima Jesus o'jekawēn Deus eju. Jaġepūġ ma kawēnwēn o'e ceweju. Ceweju osodop ip 12 beayū.

Ġebuġe Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Abu dak ōn adeayū xe? — io'e Jesus cebe ip.

¹⁹ — ěn João Batista pūġpūġayū xe — io'e ip. — "Teku João Batista," i te'e ma e'em ip. "Teku Elias," i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip. — "Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat—waram ġuto o'jetaitiat," i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip.

²⁰ — Pām eyju? Abu dak ōn eyxe? — io'e.

— ěn Cristo ma — io'e Pedro. — Deus pe wuydaxijo am taē'i'ibit ěn — Pedro o'e.

²¹ — Iboap pit cuy epeġuwēn ġu warara'acayū be — Jesus o'e cebe ip. ²² — Soat waġo ōn. Ōn pit ipiat osupi'ajo — io'e. — Paīyū kukukayū itakoma jījā je'e okay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū kukukayū dak. Waoka ojuy je'e ip. Waoka ip ġuyjom. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetai — Jesus o'e.

²³ Ġebuġe Jesus o'jekawēn soat eju—cekawēn cocomayū eju.

— Oweju jeku pin pima eybikuyap taġ ġu juy epeku—obikuyap taġ acā — io'e. — Wekawēn taġ cuy epeku — io'e. — Eybu'um ġu juy epesop eye'ū ām owebeam — io'e. ²⁴ — Obikuyap taġ eyeku buje, soat em Deus xe eyetai epesop eye'ū buje — io'e. — Eybikuyap taġ eyeku buje bit, wūy ma Deus wi epesop — io'e.

²⁵ — Eye'ū buje soat em wūy ma Deus wi epesop pima, te'e ma eyju soat pupum ijodi eybubun. ²⁶ Soat waġo ōn. Waram ojot ijodi Deus ekawēn tojtjot'ukayū eju—ikēreāt kuġūmayū eju. Waram ojot webay a'ōbi. Soat je'e owebe: "Ka'ūmġu ejo'iat ya'ōbuyxiat," i. "Ka'ūmġu ejo'iat idipat," i dak. Okay eybu'u bima, ōn tak obu'un ma oce eykay wedot puje. Wa'ījo am eybu'u bima, ōn tak obu'un ma oce eya'ījo am — io'e. ²⁷ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus soat kukukan je'e. Pūġpūġ puk ijodiatat je'ū ġu iboap com'ūm pima — Jesus o'e.

Jesus imēn waram jedocap o'ġuwēn cebe ip.

²⁸ 8 xet kap puje, Jesus o'ju Pedro eju, João eju dak, Tiago eju dak. O'ju ip co'a kay jekawēn ām Deus eju.

²⁹ Oajēm ip. Jay. Jesus o'jekawēn Deus eju. Kawēnwēn pima o'jedopaewarurun. Iekabek irut cīcā o'e. Isopsep cīcā o'e. ³⁰ Xepxep aġokatkayū dak o'jekawēn Jesus eju—kuyayū, kuy oe'ū'iyayū. Moisés o'jekawēn, Elias dak. ³¹ Idip cīcā osunuy cebapukap. O'jekawēn ip jeweweju.

— Jesus je'ū Jerusalēm ka be Deus bikuyap taġ — io'e ip jewewebe.

³² Imēnpit Pedro o'xet, Tiago dak, João dak. O'xet ip itaxet pinpin ip puye. Jewurūġ puje, Jesus o'jojojo ip. Idip cīcāat o'jojojo ip. Ixeyū dak xepxep aġokatkayū o'jojojo—Jesus eju kawēnwēnayū.

³³ Ġebuġe Pedro o'jekawēn Jesus eju xepxepayū cēm pima.

— Kariwa! — io'e Pedro. — Xipat cīcā wuyju ijoceam. Xijap cuy ocejomōġ ebapūġ — io'e. — Pūġ ewebeam je'e, wara'at Moisés peam je'e. Wara'at Elias peam je'e — io'e.

Pedro imēn o'e itaybit'ūm apēn oce iam puye. Yaġuybabi'ūm o'e.

³⁴ Kabikerereat tak Pedro o'ġuba'arēm, Tiago dak, João dak. Kabidiġ pe ip o'e. Iparara ip o'e kabidiġ pe jeba'arēm puye.

³⁵ Ġebuġe kabikerereat pewi Deus ekawēn ip o'ya'ījojo.

— Xeku okpot — io'e Deus. — Wemunaē xeku — io'e. — Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay — io'e Deus.

³⁶ Ibocewi Jesus acā o'jojojo ip. Kuy o'jēm xepxepayū. Warara'acat pe ġu apēn cuk o'jojojo ip iap o'ġuwēn ip—jewewebe acā. O'jojojo ma'ġu ip. O'ġuwēn ġu bit ip.

³⁷ Kuyaje Jesus co'a bewi o'kop ebapūġayū eju.

³⁸ Adeayū oajēm Jesus kay. Aġokatkat o'jekawēn Jesus eju—ceparakpeat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Okpot cuy esubuywan! ³⁹ Pūġ ma okpot. Axik pe ikukuk puje, pipim imuy'at'an ipi ju, jewāwāwām ya'ōberen, ibidopabokbek e'em, imuwerikweriġ — io'e. — Ibu'u o'e cēm cebewi — io'e. ⁴⁰ — "Axik cuy epeġujēm okpot pewi," i kuy oce eweju etaybitbinayū be. Imēnpit imujēm pa'ore o'e cebe ip — cebay o'e Jesus pe.

⁴¹ — Tāh! — io'e. — Eyetabut'ūm cīcā okay — io'e Jesus iboceayū be. — Xipat ġu eyju — io'e. — Puġūn tak oġuy eyxe? Ibun ma okpiceġē eyetabut'ūmap cocom! — Jesus o'e. — Ekpot cuy etojot okay — Jesus o'e cebay be.

⁴² Ġebuġe axik pipim aġokatkat'it'it o'ġuy'at Jesus kay ajēmjēm pima. O'ġuwerik cīcā.

— Ejēm cuy aġokatkat'it'it pewi — io'e axik pe.

Aġokatkat'it'it pewi o'ġujēm. Waram ġuto o'ġūm cebay be.

⁴³ — Soat podi ma Deus ya'ōbaca — io'e ip soat o'jojojo'iyayū.

Ĝebuje Jesus o'jekawĕn jewēju etaybitbinayũ eju. Adeayũ itabĕĝbĕĝ ip o'e ijojom, axik o'ĝujĕm puye. Ĝebum osodop ip apĕn Jesus o'ĝujĕm iap kay.

⁴⁴ — Eyaĝuyba'ũm ĝu juy wa'õ kay — io'e cebe ip. — Soat waĝo õn. Warara'acayũ oũm okay itakomaayũ be — io'e. — Ĝebum cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip.

⁴⁵ Imĕnpit cekawĕn pa'arĕm o'e ceweju etaybitbinayũ xe.

— Apĕĝape dak cekawĕn? — io'e ip jewewebe ma. Imĕnpit isũsũn ip o'e "Apĕĝape dak ekawĕn?" i'e am cebe.

⁴⁶ Ibocewi jewa'õxikxiĝ o'e ip ceweju etaybitbinayũ.

— Abu omuy ya'õbuyxiat wuy'in warara'acat podi ma? — io'e ip jewewebe.

⁴⁷ Jesus itaybit osunuy yaĝuy ip iam. Imĕnpuye bekicat o'tojot jexe am.

⁴⁸ Ĝebuje o'jekawĕn ceweju ip.

— Cexe okukpin puye xipan ite bekicat kuĝ pima, xipan okuĝ tak epe'e — io'e. — Xipan okuĝ pima, omudocat kuĝ tak xipan epe'e — io'e. — "Õn pit wa'õbuyxi" i'e'em'ũmat ya'õbuyxi Deus xe — io'e Jesus.

⁴⁹ Ĝebuje João o'jekawĕn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aĝokatkat cuk ocejojojo. A'õbi ma ibiõĝbuk kĕrĕat mujĕmjĕm'Uk osunuy — io'e. — "Imĕn ĝu bit cuy," i juk oce cebe, wuyweju'ũm puye — io'e João.

⁵⁰ — Imukorĕmrĕm ĝu juy — io'e Jesus pit. — Wuykay itakoma'ũmat wuykadiat — Jesus o'e.

⁵¹ Kabi kay waram Jesus euap ekabia ajĕm pin pima: — Jerusalĕm ka kay juy oju — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be. Iju pin o'e ibo ka kay. ⁵² Ja'õdujowacayũ o'ĝuju jewap. O'ju ip. E daĝ pima aĝoka be oajĕm ip Jesus nuyap'a muxipan am—Samaría eipi watwat ka be.

⁵³ Ibo ka watwat pit Jesus kay ĝu o'e, Jerusalĕm ka kay cum puye. Ibu'u o'e ip imu'abiĝ jeka be. ⁵⁴ Imĕnpuye Tiago o'jekawĕn Jesus eju, João dak.

— Kariwa — io'e ip. — Ebikuy du ocewebe daxa mudot am kabi bewi ijop ka watwat muy'ũ am? — io'e ip.

⁵⁵ — Ap — io'e Jesus pit cekay ip jekorepĕn puje. — Epeĝuy'ũ ĝu juy ip — io'e. O'jĕm ip ibo ka bewi.

⁵⁶ Soat kaka daĝ oekuku ip wara'atka daĝ. ⁵⁷ E daĝ cucum pima, aĝokatkat oajĕm Jesus kay.

— Soat ka daĝ ojekuku eweju ejuap taĝ — io'e Jesus pe.

⁵⁸ — Oweju du eku pin? — io'e Jesus. — Kak ikũykĕy — io'e. — Wasũ topipe. Soat waĝo õn. Imĕnpit ya'ũmĝu odopdopap'a. Eku pin tu oweju? — io'e cebe.

⁵⁹ Ĝebuje Jesus oajĕm wara'at aĝokatkat kay.

— Oweju juy ejeku — io'e cebe.

— Ĝasũ ĝu. Ĝuyjom acã — io'e. — Āĝ webay'ũm ojokot — io'e cebe.

⁶⁰ — Āĝ Deus ekawĕn kay'ũmat jebadipyũ'ũm'ũm jokot — io'e. — Ēn pit oweju juy ejeku — io'e. — Deus soat kukukan je'e i'e'e'ukan cuy eĝuy — io'e cebe.

⁶¹ Wara'at aĝokatkat oajĕm Jesus kay.

— Kariwa, eweju juy ojeku — io'e. — Oduk'a beat pe buk õn jekawĕn. "Cum puk õn," i buk oce cebe ip — io'e Jesus pe.

⁶² — Biopak kuĝ ipi kotkon pima cekorepĕn puje, ipi kocap wakĕnwakĕn'i kuka o'e — io'e Jesus pit. — Imĕnpuxim etabut am eb'u bima, te'e ma kuka ece Deus soat kukukan je'e iap ekawĕn muwĕnuwĕn'ukan — io'e Jesus.

10 Iboap tomukadi wuykukukat Jesus 70 beayũ o'taĕ kawĕn idipat muwĕn am adeayũ be. Xepxepxm ma ip o'ĝuju jewap.

— Soat kaka daĝ cuy epeju — io'e cebe ip. — Õn tak oju eynomuju — io'e cebe ip. ² — Jeymuju õn apĕn aĝokatkat jekat peat'a bum jebuywatwat'ukat mujuap puxim — io'e. — Apĕn ya'ade opop kat pe kadai'a yaopat'a iap puxim ade opop ipi ju Deus ekawĕn itaybit'ũmayũ. Ade ĝu bit Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ. Imĕnpuye imuwĕnuwĕn'ukayũ kukat eju juy epeyekawĕn—Deus eju. "Adeayũ juy eĝuju ekawĕn muwĕn am," i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³ — Epeju juy ĝasũ — io'e. — Õn ma dak jeymuju. Deus ekawĕn muwĕnuwĕn pima, ovelha'it'it puxim epesop—widayũ pidaseat puxim, ikĕrĕat kay jĩjãayũ pidase buye — io'e.

⁴ — Sacola ĝu juy epetujowat eyjuap taĝ, dinheiro mũn tak ka'ũma, eyeiuk tak ka'ũma — io'e. — Ibun ĝu juy epesop kawĕnwĕn warara'acat eju e bidase — io'e.

⁵ — Uk'a be eyõm puje, "Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am," i juy epe'e — io'e. ⁶ — Xipan jewewekuĝ ip pima, kaba'ũm ip jeedop iĝo'a watwat. Jewewekay itakoma ip pima bit, te'e ma "Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am," i epe'e — io'e cebe ip.

⁷ — Iĝo'a be ma epesop uk'a be — io'e. — Soat cuy epejo'o ajo ip o'ĝũm eywebe iap. Soati juy epetikõn ajo ip o'tiũm eywebe iapti. Eysũsũn ĝu juy epesop eyxat pu am cexewi ip. Cekapikaptei juy ateida kapikipik'ukat pe — Jesus o'e.

⁸ — Aĝoka be eyajĕm puje juy ajo ip o'ĝũm eywebe iap epejo'o xipan ip eykuĝ pima. ⁹ Iwãtaxiipiayũ juy epeĝu'ada—ibo ka watwat. "Ĝaxĩn ma Deus soat kukukan je'e," i juy epe'e cebe ip — io'e.

¹⁰ — Aĝoka be eyajĕm puje, "Epeõm cuy oduk'a be," i'e'em'ũm ip pima uk'a ukpibubu daĝ cuy epeju.

¹¹ "Ka'wi opop ocei eju—eyka beat ka'wi," i juy epe'e cebe ip. "Ka'wi mududum ocei bewi eyukpiwat puye, Deus ekawĕn co pin'ũm puye," i juy epe'e cebe ip. "Deus soat kukukan je'e," i juy epe'e. "Eyetaybit ĝu iboam, wekawĕn kay'ũm puye," i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹² — Icĕmãn õn e'em eywebe. Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat. Ixeyũ be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawĕn com ip ibu'u buye — io'e Jesus.

¹³ Ĝebuje Jesus wara'at kaka watwat o'ĝuwĕn.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Corazim ka watwat — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã,

Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ūma buk epejojoioap cuk adi oğubapukpuk eyetabutpe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurūğrūğap o'jepere ip ibo ka watwat. Itabut kajuk ip o'e Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ğūōm ip jedotim. Daxadaypi be dak kajuk o'e ip kaxikik'i. Imēn kajuk o'e ip oceğuycūğ cīcā ikērēat kuğ puye iap mubapuk am jebureyū be, ġasū bit ikērēat ağujurūğ ġu iap mubapuk am tak — io'e.

¹⁴ — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Ixeyū be iat podi ma bit eywebe ipiat supi'ajoat — io'e Jesus.

¹⁵ — Cafarnaum ka watwat — io'e. — Deus jeymuyu ġu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiat'ajojoap kay — io'e.

¹⁶ — Eyekawēn kayayū wekawēn tak ip cekay — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Eykay'ūmayū ōn tak ip okay ġu. Okay'ūmayū omudocat tak ip cekay ġu — Jesus o'e. — Epeju juy ġasū — io'e. — Wekawēn cuy epeğuwēnuwēn soat ka watwat pe — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

Ibun cīcā ip oekuyu kawēn idipat muwēnuwēn.

¹⁷ Ğebuje icokcok cīcā ip o'jepit Jesus kay — 72 beayū. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Kariwa, ibiōğbuk kērēayū kūyjobit oca'ō kay, a'ōbi oceju jekukum puye — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Hm hm — io'e Jesus. — Kabi bewi Satanás at'anap o'jojojo. Dao ma o'at xiririkiat puxim — Jesus o'e.

¹⁹ — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wa'ō kay — Jesus o'e. — Wa'ōbacaap cuy oğūm eywebe. Wa'ōbi juy epeku soat em. Puybu epesubumucak tūypiatpu. Dat tak epeğucak. Ka'ūma bit jeyaoka. Eykay itakomaayū dak o'e ġu eywebe, wa'ōbi eyju jekukum puye. ²⁰ Imēnpit eycokcoğ cuy epesop ibiōğbuk kērēat cēmccēm eya'ōbi iap kay ġu—kabi beatup pe eybutet ibararak opop iap kay acā — Jesus o'e.

²¹ Jesus Ibiōğbuk xipacat a'ōbi icokcok cīcā o'e ġebuje bit.

Ğebuje Jesus o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipi juacat kukukat tak — io'e. — Jewexe itaybit cīcāayū xewi eğunēmiap eğubapuk itaybit'ūmayū be — io'e. — Ixeyū be acā iboap eğubapuk, imēn ebikuy buye, xipacat exe buye dak — io'e Deus pe.

²² — Soat ma juk webay o'ğūm owebe — io'e. — Warara'acat ġu itaybit cīcā abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit cīcā abu ipot ebay iam—ipot acā. Iboap mubapuk am ipot ibikuy bima acā, warara'acat itaybit je'e abu Deus ipot iam — Jesus o'e cebe ip.

²³ Ğebuje Jesus jebidadam o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju warara'acat pe ya'ījoap puxim.

— Eycokcok wekawēn cocom puye — io'e. ²⁴ — Kuyje ajo eyju ijojomap co pin cīcā osodop ip ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū, ika kukukayū dak. Imēn-

pit o'jojojo ġu ip. Eymukūyjojomap co pin cīcā ip osodop. Imēnpit o'jekūyjo ġu ip — Jesus o'e.

²⁵ Ğebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat oajēm Jesus kay. O'jekawēn Jesus eju cekawēn puyxijo ojuy.

— Kariwa — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onuy ām? — io'e.

²⁶ — Apēn e'em wuyawēwēap ekawēntup? Apēn iboaptup wuymutaybitbin exe? — Jesus o'e.

²⁷ — Imēn e'em wuyawēwēaptup — io'e ağokatkat. — Deus kay jījā juy epesop, i. Ixe Deus eykukukat, i. Ixe bikuyap tağ jekukum pima, ixe kay jījā epesop; soat em xipacat kay ġebum pima dak; ya'ō kay kūyjobit pima dak; ixe ağuy dağ jewağuyğuy bima dak, i. Imēn cuy epeku, i. Xipan cuy eyxat epejukuk eyewekukap puxim, i.

Imēn e'em wuyawēwēap ekawēntup — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat.

²⁸ — Icēmān ēn e'em — Jesus ma o'e. — Imēn eku buje, soat em Deus xe ecesūy etait — io'e.

²⁹ — Abu oxeat pit? — io'e ixe bit jededayo ojuy.

³⁰ Imēnpuye Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn abu wuyxat iam imutaybit am.

— Ağokatkat kopkom o'e Jerusalēm ka bewi — Jesus o'e cebe. — Ixe ağokatkat cu ojuy Jericó ka kay. Judeu osunuy. Cucum pima ibukurukayū ixe o'topabijuk e dağ.

— Oajēm ip cekay. Toti o'ju'uk ip. Soat o'jat ip cexewi ibubut. O'yaokaka jījā ip. Je'ūje'ūm ip o'suiwat ebidakpe.

³¹ — Pañ cucum o'e ixe e dağ. Je'ūje'ūmat co buje, o'kap wara'at e bitako dağ. O'subuywan ġu — Jesus o'e. ³² — Imēntak pañ buywatwat'ukat oajēm ixe e dağ cucum pima. Je'ūje'ūmat co buje, o'kap wara'at e bitako dağ—pañ buywatwat'ukat. O'subuywan ġu — io'e.

³³ — Ğebuje bit Samaria eipi bewiat oajēm cucum pima ixe e dağ. Samaria eipi watwat Judeuyū kay'ūm cīcā ip. Ixe jo buje, itabotaidabotbot o'e je'ūje'ūmat kay. O'ju cekay taxijo ojuy. ³⁴ Posūğti o'timōğ werowero be—uva'abidi, ixepi dak. Werowero o'jomūnmūn pağōm.

— Je'ūje'ūmat o'tujowat powatwat ajēmjēmap'a kay. Jejumento akpi jeje o'tujowat. Xipan ixe o'jukuk iğo'a be.

³⁵ — Kuyaje xepxep jedinheiro o'jat isurūğat, teiboğat, prata muğēğē. O'ğūm uk'a iwat pe je'ūje'ūmat kukapteim.

— "Xipan cuy ite ejukuk," io'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. — "Ijop edinheiro'ūm pima, wara'at oğūm ewebe wedinheiro wepit puje," Samaria eipi bewiat o'e — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn.

³⁶ — Ebağūğayū je'ūje'ūmat o'jojojo—ibukurukayū emuaokaka — io'e. — Abu xipan o'jukuk jexeat kukap puxim? — Jesus o'e.

³⁷ — O'subuywan'iat — io'e Jesus pe.

— Ixe ekukuap co'i juy ejeku — Jesus o'e. — Warara'acat puywatwat'ukan cuy eġuy — io'e Moisés ekawën imutaybitbin'ukat pe.

O'jëm Jesus xewi.

³⁸ Waram pima Jesus oöm aġoka be jewēju etaybitbinayū eju. O'ju ip ayacat kay—Marta kay.

— Oduk'a be juy epesop — Marta o'e Jesusyū be.

— Ma — io'e ip.

³⁹ Marta duk'a be ip osodop. Marta kibit tak uk'a be osunuy. Ikibit putet Maria i osunuy.

Ġebuje Maria Jesus ekawën o'ya'ġjojo ġġā jewemutaybin oju. Maria ma xik'i osunuy Jesus xe cekawën com. ⁴⁰ Marta bit kapikipiġ osunuy ixat tatam, ixat tojotjon tak. Yaġuybabi'üm o'e jekapikap kay cekapikap ade buye.

Ġebuje Marta o'jekawën Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ak'ġu du ěn okay? Okibit oibu'un obuywat am. Waġepūġ ma ěn wuyxat tatam, wuyxat tojotjon — io'e. — “Ewaġo juy esubuywan,” i juy ece cebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ — Ap — io'e Jesus Marta be. — Ġebum cġcā ěn wuyxataap kay—ekapikap kay. Aġuykoreren soat kay ekapikap kay. ⁴² Maria bit wekawën co pin cġcā. Soat em ġu wuyxat dopdom. Soat em pit Maria ġebum wekawën kay jeenuy — io'e Jesus.

11 Waram pima Jesus o'jekawën Deus eju. Pereh. O'jepere.

Ġebuje ceweju etaybitbinat o'jekawën ceweju—12 beayū'in.

— Kariwa — io'e. — João kuy jewēju etaybitbinayū o'ġutaybin kawën ām Deus eju. Iměnpuxim oceju dak cuy ocemutaybin ece — io'e Jesus pe.

² — Iměn cuy epe'e, Deus eju kawěnwěn pima — Jesus o'e.

— “Bay, soat cuy ip jeedop ibuyxim ebutet kuġ,” i juy epe'e Deus pe—kabi beat pe — io'e. — “Ġaxġn ma juy soat kukukan eġuy,” i dak cuy epe'e cebe — io'e.

³ — “Soat kabia ocexan cuy eġümġüm ocewebe,” i dak.

⁴ — “Oceju ġebum ġu apěn wara'acat cuk adi warěmtaġ ocekuapi kay,” i dak. “Iměnpuye ġebum ġu juy eġuy apěn cuk adi ikěrěat oceġujurūġrūġ iap kay,” i dak cuy epe'e cebe.

— “Oca'õmubacacan cuy eġuy ocewebe ikěrěat kukap puxim,” i dak cuy epe'e — io'e.

— Iměn ma juy epe'e Deus eju kawěnwěn pima — Jesus o'e.

⁵ Ġebuje Jesus waram adeayū o'ġutaybin.

— Apěn kuka epe'e powatwat ajěm puje pāo'a kuġ'üm pima? — io'e. — Cum aco'i eyju eybure kay iximadakpe. “Obure, pāo'a kay ěn pūġ'a ma,” i aco'i epe'e cebe. ⁶ “Wara'at obure oajěm oduk'a be jekuap taġwi,” i aco'i epe'e cebe. ⁷ “Ya'ümġu pāo'a. Ya'a'e bima oyaüm kajuk,” i aco'i epe'e cebe. Ixe eybure je'e eywebe badiwi: “Okaykay ġu juy,” i. “Kuy oduk'a exġntabi otomudip,” i du je'e? “Webekitkit kuy ixexet,” i du je'e eywebe? “Kuy ěn po'i” i du je'e? “Okop pa'ore yaüm ām ewebe,” i du je'e? Iměn tu je'e eywebe? — Jesus o'e. ⁸ — Ka'ūma!

Iměn ġu je'e — io'e. — Eybure je'kop yaüm ām eywebe. Eybure buye ġu yaüm eywebe. Ibut eyju yaojuy buye bit kuka o'yaüm — io'e.

⁹ — Icěmān ěn e'em eywebe — io'e. — Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima epetobuxik. Ixe xewi iojuyuyap xġntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xġntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuöm ām. ¹⁰ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xġntabi be taġtaġtaġ'iat be xġntabi tomudip'uk ip — io'e.

¹¹ — Puybu ġu juy epesubuüm eyipotpot pe “Axima kay ěn” i'e buje. ¹² “Sapokay dopsa kay ěn” i'e buje, dat epeġüm ġu cebe. ¹³ Eyju ma xipacat ūmüm eyipotpoyū be ikěrěat kuġ ma'ġu eyju. Eyju xipacat ūmūmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmüm eywebe—kabi beat. Ibiõġbuk xipacat je'ġüm soat pe jexewi iojuyuy'ukat pe — io'e Jesus. Iměn Jesus ijodiakat o'ġutaybin.

¹⁴ Ġebuje Jesus ibiõġbuk kěrěat o'ġujěm aġokatkat pewi. Ixe ibiõġbuk kěrěat aġokatkat muyde'üm'uk osunuy. Cekawën pa'ore osunuy aġokatkat.

Aġokatkat pewi ibiõġbuk kěrěat cěm puje bit, xipan o'jekawën. Iměnpuye adeayū icokcok cġcā ip o'e.

¹⁵ Warara'acayū bit o'jekawën ip jewewebe.

— Belzebu a'õbi Jesus ibiõġbuk kěrěat mujěmjěm cebewi—ibiõġbuk kěrěayū kukat a'õbi—Satanás a'õbi — io'e ip napa ma.

¹⁶ — Ka'ūma buk ocejojojiap cuy eġubapuk ěn Deus a'õbi ibiõġbuk kěrěat mujěmjěm iap mubapuk am ocewebe — io'e ip warara'acat warěmtaġ cekuap oju.

¹⁷ Iměnpit Jesus itaybit osunuy apěn ixeyū jewaġuyġuy iam.

Ġebuje Jesus o'jekawën ceweju ip.

— Pūġ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'üm ip. Iměnpuxim pūġ'a watwat uk'a watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'üm ip — io'e. ¹⁸ — Iměnpuxim Satanás ebekitkit jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'üm ip. Jawaoka buje, ikoro ġu ip je'e. Iměnpuye “Belzebu a'õbi ěn ibiõġbuk kěrěat mujěmjěm ijodiat pewi,” i eyju e'em napa ma owebe — io'e. ¹⁹ — Belzebu a'õbi ěn ibiõġbuk kěrěat mujěmjěm pima, abu a'õbi dak eyebekitkiyū imujěmjěm ip? Jewemuġuykukukum eyju iap mubapukpuġ cġcā eyebekitkiyū. ²⁰ Belzebu a'õbi ġu ěn ibiõġbuk kěrěat mujěmjěm—Deus a'õbi acā. Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuġ ěn eywebe imujěmjěm pima — io'e Jesus.

²¹ Ġebuje Jesus meġapekawěnku boku iap o'ġubapuk cebe ip.

— Ibaacaat nobano kuġ jeduk'a wiwim pima, ibukurukat pe iõm pa'ore tuk'a be ibubut pu am. ²² Ibaacaat podiat ajěm puje bit ixekuka ibacaat o'ġuwun pipim jeõm ām. Ibaça ġġāat o'e kuka cebe. Cenobano kuka o'jat. Soat ibubut kuka o'jat. Ibubut kuka o'ġu'ěě jebureyū be — io'e.

²³ — Okayūmat itakoma okay. Imu'awerom obuywatwat'uk'ūmat imuypõġpõġpõġ — io'e.

²⁴ — Aġokatkat pewi ibiõġbuk kěrěat cěm puje, idibi'ūmat taġ jekukum jebodoyap kudadam. Jebodoy-

ap tobuxik'üm pima kuka o'e jewebe ma "Jepin ma ðn kuy bima onuyap kay," i — Jesus o'e.

²⁵ — Jepitpin. Yajëm puje, ixë aḡokatkat tobuxikxiḡ. Ka'ümḡu ibiðḡbuk kërëat opop ixë aḡokatkat pe ḡasū. Ixë aḡokatkat uk'a buxim—yabi'ðḡ'ðḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim — io'e.

²⁶ — Ibocewi ixë ibiðḡbuk kërëat cëmcëm ma'ḡuto. 7 beayū dobuxikxiḡ—ibiðḡbuk kërëayū dobuxikxiḡ—cebodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak ðmðm ixë aḡokatkat pe 7 beayū. Kuy bima ixë aḡokatkat tadaybot osunuy. ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e — Jesus o'e.

²⁷ Iboam i'e buje ayacat o'jewāwā Jesus kay—adeayū parakpe at.

— Icokcok cīcā juy exi—emukapat—emuýtítít'ukat! — io'e Jesus pe.

²⁸ — Hm hm — Jesus o'e. — Deus ekawën coco'ukat pit oxī cōcōkap podi ma icokcok—cekawën taḡ jekuku'ukat tak — io'e.

²⁹ ḡebuje Jesus o'jekawën adeayū be—jakokoreren je'aweroromayū be.

— Xipat'üm cīcā ḡasūacat! — io'e Jesus. — "Ka'ūma buk ocejojoiap cuy eḡubapuk ocewebe," i eyju e'em owebe — io'e. — "Èn Deus a'ðbi jekukum iap cuy eḡubapuk ocewebe," i eyju te'e ma e'em. Ade ḡu oḡubapuk eywebe epejojo ḡu buk iap. ³⁰ Pūḡ ma oḡubapuk eywebe. Jonas kay juy ḡebum epesop. Kuy bima Deus Jonas o'ḡuju Deus soat podi ma ya'ðbaca iap mubapuk am Nínive ka watwat pe. Deus Jonas waram ḡuto o'ḡutait ce'ūap tomukadi soat podi ma wa'ðbaca iap mubapuk am iḡo ka watwat pe. Imēnpuxim Deus omudot eykay ḡasū dak. ðn soat waḡo — io'e.

³¹ — Kaxi etajoreḡatka kukat je'bapuk soat etabixe—ayacat — io'e. — "Teyūku ikërëat kuḡ oxë," i Deus e'emap kabia bima, ixë ka kukat je'bapuk — io'e. — ḡasūacat tak je'bapuk ixë kabia be. "Ikërëat kuḡ eyju Deus xe," i je'e ibo ka kukat ixeyū be. Ixë ayacat oajëm wūyatka bewi Salomāo ekawën co am—itaybit cīcāat ekawën co am. ðn eyxe ḡasū. Salomāo etaybicap podi ma ðn wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wekawën kay ḡu — Jesus o'e.

³² — "Teyūku ikërëat kuḡ oxë," i Deus e'emap kabia bima, Nínive ka watwat je'bapuk soat etabutpe. Ixeyū je'e ḡasūacat pe: "Eyju ikërëat kuḡ Deus xe," i. Nínive ka watwat oibu'un ikërëat mujurūḡ ãm. Ikërëat mujurūḡrūḡap o'jepere ip Jonas pe Deus ekawën muwën puje. ðn eyxe ḡasū. Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawën muwën ãm. Imēnpit eyju wekawën kay ḡu — Jesus o'e.

³³ — Imusop puje, lamparina aḡunëm ḡu ico diotpe. Ipiükükü be ḡu ajomuy. Um acā ajomuy uk'a be ðmðmayū be soat co am — Jesus o'e. ³⁴ — Imēnpuxim wuyeta lamparina buxim. Wuyetadip pima, soat ijo but wuywebe. Kabia daḡ ajeku. Wuyetakërë bima, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taḡ ajeku. Kabiok taḡ jekukuap ikërëat mujurūḡrūḡap puxim. ³⁵ Aḡ cuy epesop ikërëat mujurūḡap puxim. ³⁶ Ikërëat mu-

jurūḡrūḡ'ūmap kabia be jekukuap puxim. Ikërëat mujurūḡrūḡ'üm pima, kabia buxim wuyju — Jesus o'e.

³⁷ Jesus ekawën epere buje Fariseu o'jekawën ceweju.

— Ejot cuy oduk'a be jekøn ãm — io'e.

O'ju ceweju. Oabik jekøn ãm. ³⁸ Jekøn pima Jesus Judeuyū babi daḡ ḡu o'jewebuwy. Imēnpuye Fariseu itabëḡ o'e ijojom.

³⁹ ḡebuje Jesus o'jekawën ceweju ip.

— Fariseuyū — io'e. — Kacūḡkadi acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabiokok cīcā. Prato buxim eyju dak eyokok, eyetabikuku jījā buye, ikërëat mujurūḡxi buye dak — io'e. ⁴⁰ — Eyaḡuy-ba'arëm! Kacūḡkadiat o'ḡuḡëiat badiat tak o'ḡuḡë.

⁴¹ Eybubut'in cuy epeḡüm tadaybotbocayū be. Iūmüm pima, xipat epesop Deus xe — io'e.

⁴² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — Jesus o'e Fariseuyū be. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be. Pūḡat ūmüm eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmüm Deus pe, arrudadup ūmüm tak, posūḡ puximatup ūmüm tak, puybit peaptup ūmüm tak. Xipat eywebe iboap ūm ãm Deus pe. Imēnpit cedaḡ ḡu warara'acat kuḡ eyju—warëmtaḡ ma! Deus ikukpin ḡu eyxe. Imēn xipat ḡu! Xipan cuy warara'acat epejukuk. Ikukpin cuy Deus epejukuk — io'e.

⁴³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyū — Jesus o'e. — Eyju abik ojuy ya'ðbuyxiat tūyap pe Deus eju kawënwënap'a be. Eycokcok cīcā warara'acat pe ibuyxim eykuk am soat etabutpe — io'e.

⁴⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyū — Jesus o'e. — Eyetaybit Judeu be ce'ūat etaypi jeje cexīḡxīḡpi iam. Eyju wuyjuyū'üm'üm etaypi buxim iba'arëmat puxim. Wuyju itaypi daḡ kapkam itaypi opop ijoce iam wuyetaybit'üm puye. Imēnpuxim eyju warara'acat pe ikërëat mujurūḡan — io'e.

⁴⁵ ḡebuje Moisés ekawën imutaybitbin'ukat o'jekawën Jesus eju.

— Tapu, èn oceju dak ocemukorëmrëm imēn e'em Fariseuyū be bima — io'e.

⁴⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Eyju dak karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Warara'acat ukxabi be ipoxiat mðḡmðḡat puxim eyju. Eyju e'em warara'acat pe: "Moisés ekawën taḡ cuy epeku—soat taḡ" i. Imēnpit soat taḡ ḡu eyju dak jekukum ixë ekawën taḡ — io'e.

⁴⁷ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Eydobuyū'üm'üm ade Deus ekawën muwënuwën'ukayū'üm'üm o'yaoka. Ixeyū'üm'üm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a yadipat'a.

⁴⁸ Iḡo'a muymuy bima, "Ocedobuyū'üm'üm cūḡ ma oekuku," i eyju e'em napa ma. Ixeyū'üm'üm ekukuap taḡ eyju dak warëmtaḡ ma jekukum. ⁴⁹ Imēnpuye kuyje Deus o'e:

Wekawën muwënuwën'ukayū juy oḡuju cekay ip wa'ðdujowatwat'ukayū dak, i. Pūḡpūḡ ip yaoka ixeyū'in, i. Ipiat supi'ajoat ip warara'acayū be dak, i — Jesus o'e.

— Imēn Deus o'e kuyje, itaybit soan puye. ⁵⁰ Deus ipiat supija'ajoat ġasūacat pe cekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm o'yaoka buye. Kuy jījā ix-eyū'ūm'ūm o'yaoka ip. Deus ipi mujurūġ puje, ix-eyū'ūm'ūm o'yaoka ip. Koap Abel'ūm o'yaoka ip. Kanomūm Zacarias'ūm o'yaoka ip. Deus eju kawēnwēnap'a be bima o'yaoka ip, iōhō mupikupikap xe bima. Deus ipiat supija'ajoat ġasūacat pe ikērēat o'ġujurūġrūġ ip puye — io'e.

⁵² — Karem ma ipiat epesupija'ajo — Jesus o'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be. — Eyju warara'acat muġuykukukum kawēn icēmān itaybicap puxim ip. Eytatabut ġu kawēn icēmat kay. Eyju warara'acat mubu'u'un tak kawēn icēmat kayap puxim — io'e.

⁵³ Ibocewi Jesus cēm puje itakoma jījā o'e ip Jesus kay Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak. Jesus o'jomuymuy ip. Jawa'ōmukorēm'rēm o'e ip. Ixe ekawēn cocom cīcā ip o'e. Yawēġmukērērēn ojuy ip. Cekawēn puyxijo ojuy ip. ⁵⁴ Ixe warēmtaġ e'em pima, kuka o'jomuymuy ip. Warēmtaġ e'em pima, kuka o'yawēġmukērērēn ip.

12 Tak ġu ip o'ju Jesus kay—ade jījā. Jewemucakucakan ip o'e, ade buye.

Ġebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū be—12 beayū be.

— Aġ juy epesop Fariseuyū be eymuġuykukuap puxim — io'e. — Ixeyū emumutaybitbinap pāo'a muyuhuhaptōm puxim. Ixeyū emumutaybitbinap taġ ġu juy epeku — io'e. — Jewexe ip xipat. ² Yajuyjuyat jewedobuxik ġuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. ³ Kabiok taġ epeyekawēn iap ya'ījojo ip kabiam. Badiat'a be eybidadadam epeyekawēn iap ġuwēn ip soat a'ōpiju — io'e. — Imēneju warara'acat muġuykukukum ġu juy epesop xipat oceju iam. Fariseuyū ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e.

⁴ — Obureyū — io'e. — Eyaoka ojuyayū buxim ġu juy eypararam epesop. Ixeyū be eyaoka but ma. Ġuyjom pit eybiōġbuk mu'ūm pa'ore cebe ip. ⁵ Deus buxim acā juy eypararam epesop. Ixe be bit wuyaoka pi ġu. Wuye'ū buje dak ipiat'ajojoap pe wuybiōġbuk xik put cebe. Imēneju juy ix buxim eypararam epesop — io'e.

⁶ — 5 be pidiwe dei tei'īt ma—pūġ centavo ma. Deus pit yaġuyba'ūm ġu wasūyū kay. Pūġ kay dak yaġuyba'ūm ġu. ⁷ Deus itaybit wuyadap pebūrūdap iam. Deus xe teiboġ ġu wasūdei. Imēnpit aġ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aġ soat em. Imēneju eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epesop — io'e.

⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat waġo ōn. Eyju "Jesus ebekitkiyū oceju," i'e'em pima, ōn tak "Teyūku webekitkit," i oce Deus ekawēn tojtjot'ukayū be. ⁹ Eyju e'em warara'acayū be "Jesus bure ġu oceju," i bima, ōn tak "Itayū bure ġu ōn," i oce Deus ekawēn tojtjot'ukayū be. ¹⁰ Soat waġo ōn. Omuyumuy bima, eyju ikērēat kuġ Deus xe. Deus iboap ju'uk eywebewi ikērēat. Ibiōġbuk xipacat muymuy bima bit, Deus iboap ju'uk ġu eywebewi ikērēat — io'e.

¹¹ — Warara'acayū jeydujowat Deus eju kawēnwēnap'a be ipi kukukayū dopabe dak, iecuġap dopabe

dak. Eydujowat puje, eyaġuybabi'ūm ġu juy epesop eywedayo am. "Pēn paxi oce," i'ūmġu juy epe'e — io'e. ¹² — Ixeyū dopabe eydujowat puje Ibiōġbuk xipacat jeymukūyjo jekawēn ām — io'e.

¹³ Ġebuje aġokatkat o'jekawēn Jesus eju adeayū parakpeat.

— Tapu — io'e. — "Ebay'ūm pubut cuy eġu'ē'ē ekitpit pe," i juy ece owaġo be — io'e Jesus pe.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Deus cuk omudot eykay eyemāmāap coco am ġu, ce'ūat pubut mu'ē'ē ām ġu dak — io'e.

¹⁵ — Eytetikukum ġu juy epesop! Soat em Deus xe wuyetai acesop ade wuybubut pupum puye ġu—cekay wuyetabut puye acā — io'e.

¹⁶ Ġebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn aweromayū be.

— Ibubut adeat kat katō be osodop. O'jewa'ada jījā. Ya'ade o'e — io'e. ¹⁷ — Imēnpuye ibubut adeat o'jekawēn jewebe ma.

— "Okat pewiat mūn'a yaboġ ġu," io'e. "Apēntak oce? Je'e ġu, ya'ade jījā buye," io'e jewebe ma — io'e Jesus.

¹⁸ — "Imēn ma oce. Okat pewiat mūn'a oyamuy'at—yaboġbuġat'a. Yaboġat'a oyamuyat," io'e jewebe ma. "Yamuyisuat'a be okat pewiat oġuxipan, soat obubut tak," io'e jewebe ma. ¹⁹ "Ocockoġ oġuy, ade obubut puye," i juy oce owebe ma," io'e jewebe ma. "Soat kuġ oġuy," i juy oce owebe ma," io'e jewebe ma. "Kapikpiġ ġu oġuy jebodoydoy acā, jekōnkōn acā dak, tikōnkōn acā dak," i juy oce owebe ma," io'e jewebe ma ibubut adeat — Jesus o'e.

²⁰ — Imēnpit Deus o'jekawēn ix ibubut adeat pe.

— "Aġuyba'arēm!" io'e. "Ade jījā juk adi eġuxipan ewebeam ma," io'e Deus. "Ijop kabiok ma ece'ū," io'e. "Abu je'jat ebubut e'ū buje?" io'e Deus — io'e Jesus.

²¹ — Pūġpūġayū soat em ġebum apēn xe'e wara'at'in ojat obubun iap kay. Deus kay ġebum ġu ma'ġu ip. Ixe aġokatkat puxim ip—yadaodaat puxim — Jesus o'e.

²² — Imēnpuye eyaġuy'ūm ġu juy epesop eybubut kay — io'e jeweju etaybitbinayū be. — "Ajo paxi acejo'o?" i'ūmġu juy epe'e — io'e. — "Ajo paxi aceġuōm wuydotim?" i'ūmġu dak cuy epe'e. ²³ Xipat eyxat kuġ pima, eydoti kuġ pima dak. Ibodi ma bit xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

²⁴ — Ġebum cuy epesop wasū iokat kay — io'e. — Taidadam ġu ip. Jeku beat pupum ġu dak ip. Jeku bewiat mūn'a'e ġu ip. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe teiboġ ġu wasū. Imēnpit aġ cekay ip. Wuykay dak aġ soat em ma. ²⁵ Ade koato mabuk wetabēġ oġuy iap kay ġebum cīcā bima, eyetabēġ xe'e? Ka'ūma. Ġaxīn ma aco'i epe'ū. ²⁶ Iboap iba'ore eywebe bima, te'e ma eyaġuy'ūm ijodiap kay—eydoti kay, eyxat kay dak — io'e.

²⁷ — Ġebum cuy epesop koġūnpi daġatit kay, apēn dit aypapan iap kay. Kapikpiġ ġu tūmūntitit. Jedoti muġēġēm ġu dak ip. Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuġ osunuy jesyay kuġ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taġatip.

²⁸ Ġasū ma tūmūntitit titetabēġ e'em. Kuyaje bit tite'ū

e'em. Deus a'ōbi titip. Ja'ōbi dak eyemukaypinut je'gūm eywebe eyetabutsū ma'gū cekay — io'e Jesus.

²⁹ — "Ajo paxi acejo'o," i'ūm'gū juy epe'e, "Ajo paxi acegūōm," i dak — io'e. ³⁰ — Deus kay itabut'ūmayū ya'guy'ūm iboap kay. Wuyebayat pit itaybit wuyju iku'gūm pima iam—kabi beat. ³¹ Ğebum cuy epesop Deus acā wuykukukat iap kay. Iboap kay ğebum pima, Deus soat je'gūm eywebe. Eyxan je'gūm, eydotim tak — io'e.

³² — Eypararam ğu juy epesop — io'e. — Wuyebay Deus eykukukat ovelha kukuk'ukat puxim. Ixe ibikuy eywebe jekukan — Jesus o'e.

³³ — Eybubut'in cuy epeteidaat eyedinheiro bu am — io'e. — Ixe dinheiro juy epe'gūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima eybubut ade epe'e kabi be. Eybubut iwekwek ğu je'e kabi beat. I'ūm ğu dak. Ka'ūm'gū ibukurukat kabi be eybubut tujupa'um am. Kopi'i eybubut jo'o ğu kabi be. ³⁴ Eybubut ijodi bima, soat em ğebum epesop eybubut kay. Kabi be bima bit ğebum epesop kabi beat kay — io'e.

³⁵ — Kariwa ajēmap wiwimap puxim cuy epesop wajēmap wiwim — io'e. — Ixe kariwa juk o'ju jewebumūnap epeta kay. Cepicat wiwim ibuywatwat'ukayū. Lamparina ku'g ip—i sopesepat ku'g. Jekariwa ajēmap wiwim ip xīntabi nomudip'uk am cebeam yajēm puje, ceta'g-ta'g puje. ³⁷ A'g ip tobuxik puje icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū jekariwa ajēm puje. Icēmān ōn e'em eywebe. Ixe kariwa je'ōm jeduk'a be. Ixat je'gūm cebe ip. "Ğa'a acekōn," i je'e jebuywatwat'ukayū be. ³⁸ Iximadak pe, iximadak pepu i aco'i jajēm. Yajēmap wiwim ip tobuxik puje, icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū. ³⁹ Imēnpuxim cuy a'g epesop wepicap wiwim—soat wa'go epicap wiwim. Ocepit eyju wepicap wiwim'ūm pima, a'g'ūm pima dak. Ibukurukat ajēmap ehoram itaybit pima, jeduk'a kajuk o'yaiwat ğu uk'a iwat. O'yaiwat ğu puyxibut'ūm iōmap puxim. Imēnpuye juy a'g epesop wepicap kay — io'e Jesus.

⁴¹ Ğebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ēn ijop ekawēn muwēnuwēn ocewebe ya'ṛjo am acā du? Soat pe ya'ṛjo am ğu xe'e? — io'e.

⁴² — Ōn ijop ekawēn muwēnuwēn xipan jekariwa bubut kukayū be ya'ṛjo am—itaybicayū be ya'ṛjo am — io'e. — "Obubut kukukan cuy ece," i'e'em kariwa cebe ip. "A'ō kay jeedop ip kūyjobin warara'acayū obuywatwat'ukayū," i'e'em kariwa. "Ixeyū xan cuy e'gūm'gūm," i'e'em cebe, ceda'g kapiki'g puye — io'e. ⁴³ — Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, ixe ibuywatwat'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁴ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — "Obubut kukukan cuy ece," i je'e kariwa ixe jebuywatwat'ukat pe. ⁴⁵ — "O'jekuyan ma wekariwa," i'e buje bit, ğebuje'isum ma jajēm cekariwa. Kapiki'g'ūm pima jajēm. Ixe ibuywatwat'ukat warara'acayū kaykay bima, jajēm. Jekpiwan ma jekōnkōn cīcā bima jajēm. Ika'o bima, jajēm. ⁴⁶ Jebuywatwat'ukat yajēmap wiwim'ūm pima jajēm, yajēmam itaybit'ūm pima dak. Imēnpuye cekariwa ipiat supi'ajoat jebuywatwat'ukat pe. Jebuywatwat'ukat ğuju kūyjobit'ūmayū dopap pe jenuy am.

⁴⁷ Apēn jekariwa ibikuy osunuy jekapikam iam itaybicat yobo'g ipiat supi'ajojo jewemuxipan'ūm pima, kūyjobit'ūm pima dak. Yobo'g ipiat supi'ajojo itaybit puye.

⁴⁸ Apēn jekariwa ibikuy osunuy iam itaybit'ūmat pit yopīt ma ipiat supi'ajojo kūyjobit'ūm pima. Yopīt ma ipiat supi'ajojo itaybit'ūm puye. Ade iku'gāt cuy ade je'gūm warara'acat pe. Ade o'jatiat xewi juy ade acejoojuy — io'e.

⁴⁹ — Daxa buxim okop ijodiadat pe wara'at ta'gta'gta'g ma jewa'guy ām — Jesus o'e. — Iboap wekapikap.

Wekapik epere ojuy ōn. ⁵⁰ "Warara'acat ipiat supi'ajoat ewebe," i juk o'e Deus owebe. "Aokam ip," i juk o'e.

Deus bikuyap ta'g weku pin cīcā soat em. Soat em ğebum ōn iboap kay. ⁵¹ Tūybe teku osodot kaba'um wuydop am iān eyju e'em. Imē'gān ğu o'ot. O'ot ijodiadat pe wara'at ta'gta'gta'g ma jeku am. ⁵² Ibadipyū wara'at ta'gta'gta'g ma jeku ōn o'ot puye. Xepxepayū pū'g ta'g ma jeku ip. Ixeyū badipyū bit wara'at ta'g ma jeku ip ebapū'gayū. ⁵³ Cebay ma okay je'e. Ixe ipot pit okay ğu je'e. Ixi ma okay je'e. Ixe'it pit okay ğu je'e. Yuktayxi ma okay je'e. Ixe ayacat ukayxi bit okay ğu je'e. Imēneju wara'at ta'gta'gta'g ma jeku ip — Jesus o'e.

⁵⁴ Ğebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'gūwēn adeayū be.

— Kaxi'acap pewi kabikerereat ebapuk puje "Muba'at omuyku," i eyju e'em. Icēmān ajēmjēm. ⁵⁵ Kaxietajore'gāt pido ajēm puje "Kaxiepi jījā ğasū," i eyju e'em. Icēmān kaxiepi je'e. ⁵⁶ Eyetaybit muba'at ajēm iam kabi kay a'g puye. Eyetaybit kaxiepi je'e iam kabido jojom puye. Imēnpit eyetaybit ğu ajo ğuyjom je'bapuk eywebe iam wekawēn cocom ma'gū eyju. Wekawēn pa'arēm eyxe — io'e.

⁵⁷ — Eyju jewawēwēm ğu dak ceda'g ma eyeku am.

⁵⁸ Eykay itakomaat e'em eywebe "Eyweroap cuy epeteida owebe," i. "Teida'um pima, jeydujowan ōn ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay," i. Imēn i'e buje, ixe juy epe'gudin e da'g pima. E da'g pima itakomaat mudin'ūm pima, ixe jeydujowat ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay. Ibimāmāyū ekawēn coco'ukat tak jeydujowat sorarayū kay. Sorarayū jeymu'ōm daomūnmūnap'a be. ⁵⁹ Soat ğu eyweroap teida'um pima, jeymu'jēm ğu ip daomūnmūnap'a bewi — Jesus o'e.

13 Ğebuje pū'g'pū'gayū o'jekawēn Jesus eju.

— Iecu'gāp Pilatos Galilēia eipi watwat'in o'yaokaat — io'e ip. — O'yaokaat ip Deus eju kawēnwēnap'a be bima, wūnca ūmūm pima pa' be imupik an Deus etabixe — io'e ip.

² — "O'yaokaat ixeyū a'gokatkayū warara'acat podi ma xipat'ūm puye—Galilēia eipi watwat podi ma," i du eyju e'em? ³ Imēn ğu juy epe'e'e! Icēmān ōn e'em eywebe. Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ipiat'ajojoap kay epeju eyju dak — io'e. ⁴ — Waram pima oap ip Siloé ka watwat 18 beayū. Oap ip uk'a o'je'aedu buye—umat'a. O'gucak ip. "Oap ip soat podi ma xipat'ūm puye—Jerusalém ka watwat podi ma," i du eyju e'em? Imēn ğu juy epe'e'e! ⁵ Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ixeyū buxim epeju ipiat'ajojoap kay eyju dak — io'e Jesus.

⁶ Ğebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën adeayũ be—figueira'ip ekawën.

— Ağokatkat figueira'ip o'yoptaida jekat pe, uvadip pe — io'e Jesus. — Oajëm figueira'ip kay figo'a kudadam. ⁷ O'yadobuxik ğu. Imënpuye o'jekawën uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

— “Tapu, ebapũğ koato juk adi oajëm ija'ip kay figueira'ip kay”, io'e cebe — io'e. — “Yaopap ekaxi bima juk adi oajëm figo'a kudadam,” io'e — io'e. — “Ya'ümğü. Oyadobuxik ğu. Te'e ma ijop'ip omuy. Ey-opxik cuy,” io'e uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

⁸ — Ğebuje tipwiwi'ukat o'jekawën tip iwat pe — io'e Jesus.

— “Kariwa, jewebuyxijo buk,” io'e. “Ijop koato ğu ey-opxikat,” io'e. “Oyokobidoğ cuy yokobi koreren. Tũmũntũntũn otũnmõğ yokobi koreren,” io'e.

⁹ “Wara'at koato bima ya'a'e bima, xipat je'e. Ya'a'e'üm pima bit oyopxik,” io'e tip iwat pe — io'e.

¹⁰ Waram pima Jesus Deus eju kawënwënap'a beayũ o'ğutaybin. Sábado bima ip o'ğutaybin jebodoydoyap kabia bima. Jesus ayacat o'jojojo iğo'a be. Ixe ayacat ikokpiwakun osunuy ade koato—18 koato bun. Ikokpiwakun osunuy ibiõğbuk kërëat a'õbi. Ce'ağobucëğ pa'ore osunuy ibiõğbuk kërëat a'õbi. Jesus ixe o'ğudot jekay.

— Tũ'ũ — io'e. — Õn jemu'ada — io'e.

¹³ O'jewebumõğ ixe jeje. O'ğu'ada ğebuje bit. O'sukokpimucũğ. O'sukokpimudim. Ikokpicũğ o'e.

— Bay, xipat cĩcã ěn owebeam — io'e Deus pe.

¹⁴ Deus eju kawënwënap'a kukuk'ukat pit itakoma o'e Jesus kay, jebodoydoyap kabia bima ayacat o'ğu'ada buye. Tũybe imu'ada pi jebodoydoyap kabia be iãn o'e. Imu'adaap kapikap co'i osunuy cexe.

— Seis kabia bima cũğ ma wuywebe wuyekapik am — yakukuk'ukat o'e iğo'a beayũ be. — Jebodoydoyap kabia be bit epesot ğu jemu'adaan—wara'at kabia be acã — io'e cebe ip.

¹⁵ Ğebuje Jesus o'jekawën iğo'a beayã be.

— Tũybe imu'ada pi wuywebe iãn eyju e'em — io'e. — Jebodoydoyap kabia bima epeğuwepak ğu du ehõyõ—biopak? — io'e. — Jumento dak epeğuwepak ğu du tujujëm ãm korara bewi idibi kõn ãm? Soat eyju eyõhõ muwekapkam soat kabia bima—jebodoydoyap kabia bima dak. ¹⁶ Imënpuye cedağ ma owebe ixe ayacat mu'ada am ğasũ. Abraão naxeğebit puxim itabut ixe. 18 koato bun Satanás ixe ayacat kokpi muwakunkun'uk osunuy—ibiõğbuk kërëayũ kukukat — io'e Jesus.

¹⁷ Cekay itakomaayũ ma isũsũn o'e ip Jesus edeap co buje. Warara'acayũ bit icokcok o'e ip Jesus kay.

— Ka'ũma buk ocejojoioiap mubapukpuğ Jesus wuyetabutpe — io'e ip. — Idip cĩcãat mubapukpuğ wuyetabutpe — io'e ip.

¹⁸ Ğebuje Jesus waram wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën.

— Apën je'e Deus soat kukukan pima? — io'e. — Apu ekawën tak oğuwën iboam eymukũyjo am? — io'e.

¹⁹ — Ağokatkat mostardada o'taida jekat pe. Mostardada ta'ıt ma. O'yaypan cĩcã bit. Mostarda'im o'e. Yoboğ o'e. Wasũyũ jedopi o'jomõğmõğ takũ dağ. Imënpuxim koap Deus ade'ũmayũ kukukan je'e. Ğuyjom pit soat kukukan je'e — Jesus o'e.

²⁰ — Apu ekawën tak oğuwën waram eymukũyjo am Deus soat kukukan je'e iam? — io'e. ²¹ — Trigonõm kuğ osunuy ayacat—ebapũğ copo. Ixe ayacat pão'a muyuhuhaptõm o'tõmpu. O'tõmõğ trigonõm pe. O'tõmupinã. Soat tağ o'jenõmepõğpõğ trigonõm tağ. Imënpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awëğ coco — io'e.

²² Ğebuje Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Cucum pima soat ka dağ oekuku—ika'ıcatka dağ, ikaboğatka dağ tak. Soat kaka dağ imutaybitbin oekuku.

²³ Ğebuje ağokatkat o'jekawën Jesus pe.

— Kariwa, taxijojo'ibiyũ xepxep ma du je'e? — io'e.

²⁴ — Tapu, okay eyetabucap xıntabi be wuyõmap puxim. Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Kabi kayat exıntabi itokboğ gu—itok'ıt ma — io'e. — Soan cuy epe'e kabi be eyõm ãm! Icëmãn õn e'em eywebe.

Adeayũ õm ojuy je'e. Imënpit iõm pa'ore je'e ip. ²⁵ Uk'a iwat je'kop xıntabi nomudim. Tomudip puje, eyõm pa'ore epesop. Kacũğkadi epesop. Xıntabi be tağtağ-tağ'i epesop. “Kariwa, ocewebe xıntabi etomudip'uk oceõm ãm,” i epe'e. Imënpit kariwa je'e eywebe “Wetaybit ğu pomawiacat eyju iam,” i — Jesus o'e. ²⁶ — “Jekõnkõn tak ocesop eweju,” i epe'e cebe. “Ocemutaybitbin cuk ejeku oceka dağ,” i epe'e. ²⁷ Imënpit kariwa je'e eywebe: “Icëmãn õn e'em eywebe. Wetaybit ğu dak pomawiacat eyju iam,” i. “Eyõm pa'ore ijoce eyju ikërëat kuğ oxo buye. Epejëm,” i je'e — io'e Jesus. ²⁸ — Ğebuje epetõtõn. Eyğuycũğcũğ cĩcã ma epesop. Deus soat kukukan pima, Abraão cexe jeenuy, Isaque dak, Jacó dak. Deus ekawën muwënuwën'ukayũ dak Deus xe jeedop ip. Wũy wi ixeyũ epejojojo. “Wũy ma juy epesop owi,” i je'e Deus eywebe. ²⁹ Adeayũ jajëm soat eipi dağwi—kaxijëmmap kadiwi, kaxi'acap kadiwi dak, kaxijëmmapcoreğwi dak, kaxiejoreğwi dak. Soat ip jabik jekõn ãm Deus ka be Deus soat kukukan pima — Jesus o'e.

³⁰ — Koapayũ kanomũmayũm je'e. Imënpuxim kanomũmayũ koapayũm je'e — Jesus o'e.

³¹ Ğebuje isum ma Fariseuyũ oajëm Jesus kay.

— Aoka ojuy Herodes—oceipi kukat — io'e ip Jesus pe. — Ecenapõn cuy ijocewi ixe be aokaap puxim — io'e ip.

— Ocenapõn ğu — io'e. — Deus ibikuy bima acã oje'ũ. Herodes eymuğuykukuku'ukat kak puxim — Jesus o'e. — Epeju juy cekay. Wa'õ juy epeya'õmuwën cebe. ³² “Ğasũ, kuyaje dak ibiõğbuk kërëat oğujëmjëm ijodiat pewi,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Iwãtaxip-ipayũ oğu'ada'ada,” i juy epe'e. “Kuyajebusu wekapikap oğu'ũm,” i. ³³ “Oje'ũ. Imënpit wekupinap tağ ojeku ğasũ, kuyaje dak, kuyajebusu dak,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Eka be ğu oje'ũ, Jerusalém ka be acã,” i juy epe'e Herodes pe — io'e Jesus.

³⁴ — Jerusalém ka watwat, Deus ekawën muwënuwën'ukayū aokakam eyju — io'e Jesus. — Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eğebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ğu. Eybu'u jĳĳā eyetabut am okay, eykukpin cĳcā a'ğu oxē — Jesus o'e.

³⁵ — Eya'öpicüğcüğ cuy epesop wa'ö kay — io'e. — Jeywat öñ ağokatkat jedukā iwacap puxim — Jesus o'e. — Icēmān öñ e'em eywebe. Waram ojo ğu eyju waram wajēm'üm pima. Wajēm puje, "Deus xipan wuykukukat a'öbi yajēm'ibit jukuk," i epe'e — Jesus o'e.

14 Jebodoydoyap kabia bima Jesus o'ju ağokatkat tuk'a kay—Fariseu duk'a kay—ya'öbuyxiat tuk'a kay. Sábado bima o'ju. Jekön ām ceweju o'ju.

² Iyehuhuat Jesus xe osunuy. Uk'a beayū o'jeak Jesus kay. Tūybe imu'ada pi osunuy jebodoydoyap kabia be iān o'e ip. Imu'ada buje, kuka o'jomuyuy ip.

³ Ğebu je Jesus o'jekawën Fariseuyū eju, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayū eju dak.

— Wuyawēwēap ekawën tağ tu iwātaxipiat mu'ada am jebodoydoyap kabia bima? Cedağ ğu xe'e? — Jesus o'e.

⁴ Ya'öbu'u osodop ip jedem. Müğ ma ip osodop. Ğebu je Jesus iyehuhuat o'subaixik. O'ğu'ada. Iyehuhu ğu o'e. Xipat o'e. O'ğuyupit tuk'a be.

⁵ Ğebu je waram o'jekawën Fariseuyū be, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayū be dak.

— Soat eyju kapikpiğ jebodoydoyap kabia be — io'e. — Ipi küy küy be eyipot at puje, epeju'uk ğu du kuka jebodoydoyap kabia bima? Eyeöñ biopak at puje dak, epeju'uk ğu xe'e kuka? Dao ma kuka epeju'uk! Imēnpuye te'e ma eyetakoma okay — io'e.

⁶ Ya'öbu ba'ore o'e ip cebe.

⁷ Ğebu je Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën jekön ām takoy'ibiyū be. Ixeyū takoy'ibiyū kariwa boğat nuyap pe abik ojuy ip o'e. Imēnpuye ijop ekawën o'ğuwën cebe ip.

⁸ — Jewebumūnap epeta be eydakoy buje, kariwa yoboğat tūyap pe ğu juy epabik—ka'ūmaap tūyap pe acā — io'e. — Kariwa yoboğat aco'i o'takoy ip—eybodiat. ⁹ Kariwa yoboğat tūyap pe eyabik puje, eydakoyat jajēm eykay. "Wedē'i ece. Ēn kariwa ğu," i je'e eywebe — io'e. — "Iğo bit kariwa. Iğo abik pin enūyap pe," i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eysūsün epe'e. Jeymuabik ka'ūmaap tūyap pe — io'e. ¹⁰ — Eydakoy buje juy epeju. Ka'ūmaap tūyap pe juy epabik. Eydakoyat pe iboap co buje, jajēm eykay. "Obure, kariwa yoboğat tūyap pe juy abik, ēn kariwa buye," i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eyweju jekönkōnayū xe eya'öbuyxiayūm epe'e — io'e. ¹¹ — Eya'öbuyxian pin pima, Deus xe eya'öbuyxi ğu epesop. Eya'öbuyxian pin'üm pima bit, cexe eya'öbuyxiayūm epesop — io'e Jesus.

¹² Ğebu je Jesus o'jekawën jedakoyat pe.

— Peta muğēğēm pima, ibubut adeayū acā ğu juy etomuwa. Ibubut adeayū acā ğu juy etomuwa, ebu-reyū acā ğu dak, ewağoyū acā ğu dak, ebadipyū acā ğu dak, eduk'a xeacat kariwaat acā ğu dak. Ixeyū waram

cuy jenomuwa apēn cuk ixeyū enomuwaap puxim. Apēn cuk eğüm iap puxim ejat. ¹³ Peta muğēğēm pima tadaybocayū dak etomuwa, taokērēayū dak, tao-jereayū dak, ita'ūmayū dak. ¹⁴ Ixeyū be waram iūm pa'ore ewebe apēn cuk cebe ip eğüm iap puxim. Deus pit xipacat je'ğüm ewebe. Waram ğuto cüğ ma jekuku'ukayū'üm'üm etait puje, Deus xipacat je'ğüm ewebe — io'e.

¹⁵ Ceweju jekönkōnat o'jekawën Jesus eju ibo ekawën co buje.

— Deus soat kukukan pima icokcok cĳcā je'e ceweju cekön'ibit — io'e.

¹⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Abuyū jekön Deus eju iap oğuwën eywebe — io'e. — Ağokatkat petaboğ o'ğuğē. Jebureyū o'tomuwa—ibubut adeayū — io'e.

¹⁷ — Soat ixipan pima jebuywatwat'ukat o'ğuju jemu-nomuwa yū dakoy am. O'ju.

— "Kuy soat ixipan," io'e. "Epesop cuy wekariwa epeta be," ibuywatwat'ukat o'e tomuwa'ibiyū be — io'e Jesus.

¹⁸ — Imēnpit tomuwa'ibiyū "Ocedaobu'u," io'e ibuywatwat'ukat pe. O'taobu'un ip peta kay.

— "Ipi ojat okat möğ ām," io'e ibuywatwat'ukat pe — io'e Jesus. — "Cum puk öñ ipi jom," io'e. "Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be," io'e. "Imēn cuy ece ekariwa be," io'e — io'e Jesus. ¹⁹ — "10 be ojat biopak," wara'acat o'e. "Cum puk öñ ibuyxijom ip," io'e. "Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be. Imēn cuy ece ekariwa be," io'e — io'e Jesus.

²⁰ — "Kapusu ma juk ocewebumūn ayacat eju," wara'acat o'e. "Oju ba'ore ekariwa epeta be. Imēn cuy ece cebe," io'e — io'e Jesus.

²¹ — Imēneju ibuywatwat'ukat o'jepit jekariwa kay—peta iwat kay. Taobu'u'uyū a'ö o'ya'ömuwën jekariwa be — Jesus o'e. — Iboap co buje cekariwa itakoma jĳĳā o'e. — "Tadaybocayū juy etojot wepeta kay taobu'u'uyū dieğ," io'e jebuywatwat'ukat pe. "Cexiğxĳiğ pa'oreayū juy etojot, taokērēayū dak, ita'ūmayū dak," io'e. "Dao ma eju ikaboğatka kay," io'e. "Uk'a ukpibubu dağ cuy eju, e dağ tak," io'e. "Soat ip etojot wepeta kay," io'e cebe — io'e Jesus.

²² — O'ju ikaboğatka kay. Tadaybocayū o'tojot jekariwa duk'a be.

— "Kariwa," io'e. "Otojot ip a'öbi," io'e. "Imēnpit eduk'a be wuydop pun mabuk," io'e — io'e Jesus.

²³ — "Waram cuy eju tadaybocayū kay," io'e cebe. "E dağ cuy eju, koğünpi dağ tak. Eğüöm ip oduk'a be yamuporan am. 'Epesot cuy wekariwa epeta be,' i juy ece cebe ip," io'e — Jesus o'e. ²⁴ — "Ön soat kukukan pima koap tomuwa'ibiyū jekön ğu oweju—püğ tak ka'ūma," io'e peta iwat — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën jewēju jekönkōnat pe.

²⁵ Waram pima Jesus o'jekawën adeayū be. Ceweju jekuku'uk osodop ip. O'jekawën ceweju ip.

²⁶ — Oweju eyeku pin pima, okay jĳĳā ma juy epesop — io'e. — Eyebay kayap podi ma okay'üm pima, we-bekitkin ğu epe'e, eyxi kayap podi ma dak, eytayxi

kayap podi ma dak, eyebekitkit kayap podi ma dak, eywaḡo kayap podi ma dak, eykibit kayap podi ma dak, eykipit kayap podi ma dak. Jewekayap podi ma okay'um pima dak, webekitkin ḡu epe'e — io'e. ²⁷ — Owebeam je'u am eybu'u bima, webekitkin ḡu epe'e, oweju jekum eybu'u bima dak — io'e Jesus.

²⁸ — Yaberenat'a muy pin pima, koam kuka yamuyaptei epeḡuweḡun — io'e. — "Je'e paxi wedinheiro?" i juy epe'e eyewewebe ma. ²⁹ Imuweḡun'um pima yamuy epere ba'ore kuka o'e eywebe.

Imuweḡun'um pima eyedinheiro kuka oi'um ipi kayat muy buje. Ipi kayat'a jojoayū kuka eywaywayway — io'e. ³⁰ — "Ak'i juy epe'e iḡo'a kay," i kuka o'e ip. "Yaberenat'a muy ojuy. Imēnpit o'yamuy ḡu cedinheiro oi'um puye," i kuka o'e ip eywaywayway — io'e Jesus.

— Uk'a muy pin pima wuyju e'em "Je'e paxi wedinheiro?" i. Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, "Ip-iat'ajojom pima paxi kuka ocebu'un?" i juy epe'e eyewewebe ma — io'e Jesus.

³¹ — Wara'at ka kukat eju jenopaḡōḡō ojuy bima, aḡoka kukat koam kuka o'jewawē jebureyū eju—itaybit cīcāyū eju. "Wuyesorarayū adesū—10,000 beayū," i kuka o'e cebe ip. "Wuykay itakomaayū esorarayū bit ade jījā—20,000 beayū," i kuka o'e cebe ip. "O'e paxi wuywebe ixeyū mu'um am?" i kuka o'e — io'e. ³² — Itaybit cīcāyū be: "Iba'ore wuywebe" i'e buje, ipi kukukat iparara kuka o'e. Oibu'un kuka jenopaḡōḡōm. Jexewi wūy bima, jebekitkit kuka o'ḡuju cekay ip jekay itakomaayū mudin am — io'e. — "Ḡa'a juy acenopaḡōḡōm ḡu," i kuka o'e cebe — io'e Jesus.

— "O'e paxi wesorarayū be itakomaayū mu'um am?" i'e'em ipi kukukayū. ³³ Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, "Ḡuyjom paxi ocebu'un?" i juy epe'e eyewewebe ma. Soat eybubut iwan eybu'u bima, webekitkin ḡu epesop — Jesus o'e.

³⁴ — Kawta xipat. Imēnpit takō'om puje, te'e ma kuka atakuk. ³⁵ Tamuyun pa'ore wuywebe. Taxik am acā xipat. Imēnpuxim okay eybu'u bima, te'e ma kuka epe'e: "Cristo ebekit on," i. Wekawēn a'ḡjo pin pima juy xipan epaya'ḡjo.

15 Ḡebuje iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū o'ju Jesus kay, warara'acayū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak. O'ju ip Jesus ekawēn com.

² Ḡebuje Fariseuyū Jesus o'jomuy Moyisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Ite aḡokatkat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat purem. Jekōnkōn ceweju ip — io'e ip.

³ Iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip jemuymuyayū be.

⁴ — Eyju 100 be eyōhō kuḡ aco'i—ovelha kuḡ — io'e. — Pūḡ oitabidao bima, wara'acat eyōhō kuka epesuwat koḡūnpi daḡ itabidaoat kuda am. Tobuxik'um pima kuka epeju itabidaoat kuda am. Epejokuda kuka tobuxik puje. ⁵ Tobuxik puje, eycockok kuka epe'e. Eya'opi'a jeje kuka epejomōḡ. Eyduk'a be kuka epetujuxe. ⁶ Eyduk'a be eyōm puje, eybureyū kuka epetomuwa, eyduk'a xeyū dak. "Oceōhō ocetobuxik! Eycockoḡ cuy oeweju," i kuka epe'e cebe ip — io'e. —

"Ovelha ocetobuxik—itabidao oekuiat," i kuka epe'e.

⁷ Icēmān on e'em eywebe. Itabidao oekuiat puxim ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere iat—ovelha buxim — io'e. — Imēnpuye Deus icockok e'em ade cūḡayū kay. Imēnpit jekay ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat etabun puje, ibodi ma icockok e'em Deus, ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje dak — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

⁸ Ḡebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ayacat 10 be dinheiro kuḡ—isurūḡat kuḡ—teiboḡat kuḡ—prata muḡēḡē kuḡ. Pūḡ ma o'jepa'um. Imēnpuye ixey ayacat lamparina o'ḡusop jedinheiro kuda am.

— Jedinheiro o'jokudada. Jedukā o'yabi'ōḡ jedinheiro kudadam. Tobuxik'um pima ikudadam abuk — io'e.

⁹ — Tobuxik puje, jebureyū o'tomuwa ayacat, jeduk'a xeyū dak. "Wuycockoḡ cuy ajop wedinheiro otobuxik puye—isurūḡat—cepa'um'ibit," i'e'em ixey ayacat cebe ip.

¹⁰ — Icēmān on e'em eywebe — io'e. — Deus ekawēn tojtot'ukayū icockok e'em pūḡ ma itabun Deus kay buje—ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje dak. Ixe ayacat cockokap puxim icockok e'em — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn adeayū be.

¹¹ Ḡebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

¹² — Aḡokatkat xepxep ipotpot kuḡ osodop. Ikitpit o'jekawēn jebay be. "Bay," io'e. "Ebubutei'in cuy eḡum owebe obubuteim," io'e. "E'ūp wiwim ḡu on obubut pu am," io'e jebay be — io'e Jesus. — Imēnpuye cebay jebubutei o'ḡu'ē'ē jekpotpoyū be—xepxepayū be. Ade ma o'ḡum cebe ip — Jesus o'e.

¹³ — Ibut'um pima ikitpit jebubut o'jat. O'ḡuxipan. Oibu'un jebay xe. O'jenapōn jebay xewi. Poxerewun. O'jēm jebay duk'a bewi. O'ju wūyatka kay. Jay. Oajēm. Ibo ka be te'e ma jebubut o'ḡu'um. ¹⁴ Ūm. O'ḡu'um. Warēmtaḡ ma o'ḡu'um soat — Jesus o'e. — Muba'at'umḡu oeku. Ibut cīcā oeku. Imēnpuye ibo ka watwat irere jījā ip o'e. ¹⁵ Ikitpit tak ire jījā o'e ibubut oi'um puye — Jesus o'e. — Ikitpit o'ju ibo ka beat kay. O'jekapik ixey aḡokatkat eju. Ixe aḡokatkat ikitpit o'ḡuju jeōhō muykōn am—dajebaro muykōn am — Jesus o'e.

¹⁶ — Ikitpit dajebaro xat'a kay o'e jexat'am, reren cīcā buye. Imēnpit o'ḡum ḡu cebe — Jesus o'e. ¹⁷ — Ḡebuje ikitpit o'yaḡuysan. O'jewaḡuy. O'jekawēn jewebe ma.

— "Webay eju kapikpik'ukayū ma soat kuḡ jexat kuḡ," io'e jewebe ma. "On pit ijoce oje'ū repibun!" io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — "Jepin puk on webay kay," io'e jewebe ma. "Ocekawēn webay eju," io'e. "Bay," i juy oce cebe. "Ikērēat kuḡ on Deus xe, exe dak," i juy oce cebe," io'e. ¹⁹ "On ekpot. Imēnpit ekpon ḡu juy oce ḡasū bit, a'ōmubuyxi'um'um ojeku buye. Eweju ocekapik acā dinheiro bu am," i juy oce webay be," io'e ikitpit jewebe ma — io'e Jesus.

²⁰ — Ḡebuje o'jēm wūyat ka bewi. O'jepit jebay kay. Cebay duk'a wi wūy bima, cebay bit ikitpit o'jojajo. Tadaybot cīcā o'e jekpot ibubut kuḡ'um puye. Itabotaidabotbot cīcā o'e jekpot kay — io'e.

— Ğebuje cebay o'jedau jekpot kay. O'topabijuk. O'yakobot. O'yağobukōn jecokcokap kuğ. ²¹ Ipot o'jekawēn jebay eju. "Bay," io'e. "Ikērēat kuğ ōn Deus xe, exe dak, a'ōmubuyxi'ūm'ūm ojeku buye," io'e. "Ekpon ğu oce ğasū bit. Eweju ocekapik acā," io'e ipot jebay be — io'e Jesus. — "Ka'ūma!" io'e cebay bit. "Okpon ma ēn soat em," io'e — io'e Jesus. ²² — Cebay o'jekawēn jebuywatwat'ukayū be ğebuje bit. "Dao-suw!" io'e. "Xipacat cuy oğūm okpot pe," io'e cebay. "Tekabek cuy epetojot—xipacat," io'e. "Epeğūōm cuy okpot pe," io'e cebay. "Ibumūn cuy epeğūōm ibu be," io'e. "Suiyuk cuy epeğūōm sui be," io'e cebay. ²³ "Biopak'it'it cuy epejat—kuy ağuxep'iat," io'e. "Epeyaoka juy," io'e. "Ĝa'a peta ağūğē," io'e. "Ĝa'a acewemucokcoğ," io'e. ²⁴ "Tūybe okpot'ūm oe'ū iān cuk oce," io'e. "Ĝasū bit wetaybit oce itabēğ ma iam," io'e. "Warēmtağ ma oeku wūyat ka dağ," io'e. "Ĝasū bit cexe," io'e cebay. "Ĝa'a peta ağūğē," io'e. Icocok cīcā o'e ip — Jesus o'e. — Petatam o'e ip. Jeda'i'in o'e ip — io'e.

²⁵ — Tuk'a be jewemucokcoğ ip pima, wara'at ipot tak jekat pe osunuy kapikpiğ—koapat. Oexe jebay duk'a be. Uk'a wi wuy'ūm pima, cedarukrekat'a a'ō o'ya'ōdobuxik, da'i'iyāy a'ō dak. ²⁶ Jebay eju kapikpik'ukat o'tomuwā. "Ajo pēnpēn i'eayū?" io'e iwağo cebe. ²⁷ "Petatam ip ekitpit oexe buye," io'e kapikpik'ukat. "Ebay biopak'it'it o'yaokaat—kuy ağuxep'iat," io'e. "O'yaokaat, xipan oexe buye," io'e — Jesus o'e.

²⁸ — Imēnpit iwağo itakoma o'e. Taobu'u jījā o'e uk'a be jeōm ām jekitpit tobede am — Jesus o'e. — Ğebuje cebay oajēm jekpot kay akiju—koapat kay. "Eōm cuy," io'e cebay jekpot pe—koapat pe — io'e Jesus. ²⁹ — "Ap!" io'e. "Ade koato juk adi ocekapikpik cīcā eweju," io'e. "Puju oğuy kūyjobit'ūm a'ō kay? Soat em cuk adi a'ō kay oğuy," io'e. "Imēnpit cuk bode'it'it eyaokaat ğu owebe peta muğē ām obureyū beam," io'e jebay be iwağo — io'e Jesus. ³⁰ — "Ite ekpot peam pit eyaoka," io'e. "Soat edinheiro o'ğū'ūm yapoyū eju jepoaptem," io'e jebay be — io'e Jesus. — "Cexe buje bit, ēn peta muğēğēm!" io'e. "Biopak'it'it aokakam ēn," io'e iwağo — Jesus o'e.

³¹ — "Tapu," io'e. "Soat em ēn oweju. Obubut ebubun je'e soat," io'e. ³² "Tūybe okpot'ūm oe'ū ekitpit'ūm iān cuk oce," io'e. "Ĝasū bit wetaybit oce itabēğ ma iam. Warēmtağ ma oeku wūyatka dağ," io'e. "Ĝasū bit xipan oexe," io'e. "Imēneju cedağ ma wuywebe peta muğē ām, wuy mucokcok am tak," cebay o'e — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūğrūğap o'jepereiat jebay kay o'jepit'iat puxim — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuy mutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

16 Ğebuje Jesus wara'at ekawēn o'ğuwēn jeweju etaybitbinayū be.

— Ibubut adeat jedinheiro o'ğūm ağokatkat pe imuxipan am jewebeam — io'e.

— "Warēmtağ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat," io'e ibureyū ibubut adeat pe — Jesus o'e.

² — Imēnpuye ibubut adeat jekaxero o'tomuwā. "Warēmtağ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat," i'e'em obureyū owebe," io'e ibubut adeat — io'e Jesus. — "Cūğ ğu ēn oubut kuğ," io'e. "Imēnpuye soat ip cewero oweju iaptup etupmubararak omutaybit am," io'e. "Ĝasū bit ēn kapiğ ğu oweju," io'e — io'e Jesus. — "Wara'at ma ojomuy edieğ," io'e. Cekaxero o'jēm.

³ — Ğebuje cekaxero o'jekawēn jewebe ma. — "Apēntak oce ğasū bit?" io'e jewebe ma. "Wekariwa o'e owebe 'Ĝasū bit ēn kapiğ ğu oweju,' i," io'e jewebe ma. "Iba'ore owebe kapik am kat pe, obaca'ūm puye," io'e. "Osūsūn oce warara'acat xewi dinheiro ojuy am," io'e jewebe ma. "Wetaybit apēn oce iam," io'e.

⁴ "Wekariwa oğūğuykuku," io'e jewebe ma. "Ixe eju ōn kapikpiğ'ūm pima, warara'acayū je'e owebe: 'Eōm cuy oduk'a be eğuy am,' i," io'e jewebe ma cekaxero — io'e Jesus.

⁵ — Imēneju cekaxero ceweroap kuğayū o'tomuwā. Pūğpūğpūğ ma ip o'tomuwā. Pūğpūğpūğ ma ip ceweju o'jekawēn.

— "Pebūrū eweroap wekariwa eju?" io'e koap oajēmiat pe.

⁶ — "Ade jījā omuyku ixepiti weweroap teida am—100 be bahi'uk," io'e.

— "Juku. Eweroaptup etupu," io'e. "Ade ğu omuyku bahi'uk ixepitim weweroap teida am—50 ma iam cuy eğubararak tup pe," io'e cekaxero koap oajēmiat pe — Jesus o'e.

⁷ — "Pām ēn? Pebūrū eweroap wekariwa eju?" io'e warara'acat pe.

— "Ta'ade omuyku weweroap teida am trigoda—1000 be trigoda," io'e.

— "Juku. Eweroaptup etupu. "Ade ğu omuyku weweroap teida am trigoda—800 be iam cuy eğubararak," cekaxero o'e cebe — Jesus o'e.

⁸ — Imēnpuye kaxero itaybit cīcāat osunuy jekariwa xe, imuğuykuku'uk ma'ğū — io'e Jesus.

— "Etaybit cīcā," io'e cekariwa jekaxero be — Jesus o'e. — Itaybit cīcā ğu Deus ekawēn kayayū jebubut kuğ. Cekawēn kay'ūmayū bit itaybit cīcā jebubut kuğ — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuy mutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

⁹ — Ceweroap teibubu'ukat ekukuap puxim ğu juy epeku — io'e Jesus. — Eybubut'in cuy epeğūm tadaybotbocayū be iburem am ip. Cebe ip iūmūm pima, ixeyū eybureyū jeydobede kabi be eyexe buje. Soat em kabi be epesop — Jesus o'e. ¹⁰ — Eyju cedağ yopīcat kuğ pima, cedağ ma yoboğat tak epejukuk. Warēmtağ yopīcat kuğ pima bit, warēmtağ ma yoboğat tak epejukuk — io'e. ¹¹ — Eyju warēmtağ ijodiap kuğ pima—dinheiro kuğ, Deus kabi beat je'ğūm ğu eywebe—idip cīcāat. ¹² Eyju warēmtağ wara'acat pubut kuğ pima, ka'ūma ma wara'at je'ğūm eywebe eybubun.

¹³ Pūğ'a be uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwayayū wara'at tağ-

tağtağ e'em pima, itakoma kuka o'e pũğ kay jekariwa kay, wara'at jekariwa ikukpin cĩcã bima. Kũyjobit kuka o'e pũğ a'õ kay wara'at a'õ kay kũyjobit'ũm pima. Imẽnpuxim dinheiro kay jĩjã bima, Deus kay jĩjã ğu kuka epe'e — io'e Jesus.

¹⁴ Soat Fariseuyũ iboap o'ya'ĩjojo. Ixeyũ Jesus o'jowaywayway dinheiro kay jĩjã ip puye.

¹⁵ Ğebuje Jesus o'jekawẽn Fariseuyũ eju.

— "Cũğ ma oceju Deus xe," i napa ma eyju e'em warara'acat pe — io'e. — Deus pit itaybit ajo kay eyju ğebum iam. Ijodiat xe xipat cĩcãat Deus xe xipat ğu — io'e.

¹⁶ — Moisés ekawẽn tağ jekuku'uk osodop ip kuyjeayũ, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. Ğuyjom pit João Batista o'e'e adeayũ be: "Deus soat kukukan je'e," i. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ imẽnpuxim imuwẽnuwẽn ğasũ dak soat ip. Ğasũ adeayũ ibikuy Deus pe jekukan. ¹⁷ Kabi i'ũm, i'pi dak. Deus pe wuyawẽwẽap ekawẽn pit i'ũm ğu—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Soat em cedağ cĩcã wuywebe wuyeku am ixekawẽn tağ — io'e Jesus.

¹⁸ — Ağokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am jetayxim, ikẽrẽat kuğ Deus xe. Imẽnpuxim cepere'ibit eju jewebumũn puje, ikẽrẽat kuğ Deus xe ağokatkat — io'e cebe ip.

¹⁹ Ğebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn cebe ip.

— Ağokatkat jexat o'jo'o'o—iku jĩjãat o'jo'o'o — io'e. — Ibutut adeat osunuy. Ixat ku jĩjã osunuy. Jesay idip cĩcãat kuğ osunuy. ²⁰ Tadaybocat tak oabik ixekawẽn adeat tuk'a exĩntabi be—ağokatkat. Xĩntabi xe abik-bik'uk osunuy soat kabia. Lázaro i tadaybocat putet osunuy. Ade werowero kuğ osunuy ixekawẽn Lázaro dağ soat tağ. ²¹ Oabik iboce ibinõmnõm kay itabiku buye, ceme-sa be jedudumat o pin puye. Imẽntak akuriceyũ oajẽm cewerowero kõnkõn ãm.

²² — Lázaro'ũm e'ũ buje, Deus ekawẽn tojtjot'ukat ixekawẽn o'tujuu Abraão kay—Deus xeat kay. Iku jĩjãat o'om osunuy Abraão eju. Ixe ibubut adeat'ũm pit oe'ũ. Ağokatkayũ ixekawẽn o'jokot.

²³ — Ğebuje ibubut ade osunuyiat Abraão o'jojojo wũy wi. Ipiat'ajojoap pewi o'jojojo. Lázaro dak o'jojojo Abraão xe.

²⁴ — "Ajot!" io'e ibubut ade tũibit Abraão be. "Etabotaidabotbon cuy eğuy okay," io'e ya'õberen. "Lázaro juy eğudot okay idibi be ibu'abi muakõm ãm okõ mucuk am idibim," io'e. "Ipiat'ajojom cĩcã õn daxa be," io'e.

²⁵ — "Ka'ũma, oğuju ğu," io'e Abraão bit. "Etabẽğ pima, ade idip cĩcãat kuğ cuk adi eğuy. Lázaro bit ikẽrẽat kuğ cuk adi osunuy itabẽğ pima. Ĕn ma ecokcok cuk adi eğuy. Ixe bit tadaybot osunuy. Ğebum cuy eğuy iboap kay. Ğasũ bit ixekawẽn ma icokcok. Ĕn pit ipiat'ajojom," io'e.

²⁶ — "Imẽntak katek omuy wuypidase. Itediadat pe iju ba'ore iğodi kay eykay. Ibodiadat pe dak tot pa'ore ijodi ocekey. Iba'ore cebe ip katek puye," Abraão o'e.

²⁷ — "Ajot," io'e Abraão be. "Eya'opicũğ cuy wa'õ kay! Lázaro juy eğuju webay duk'a kay, okitpitpiyũ kay," io'e.

²⁸ 5be opop ip webay duk'a be. Eğuju ixekawẽn mukũyjo am ipiat'ajojoap pe tocap puxim," io'e.

²⁹ — "Ka'ũma," io'e. "Oğuju ğu," io'e Abraão. "Ekitpitpiyũ Moisés ekawẽntup kuğ, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup kuğ tak," io'e. "Kũyjobin cuy ekitpitpiyũ jeedop ibo dup a'õ kay," io'e.

³⁰ — "Ajot, ebu'um ğu juy ixekawẽn muju am," io'e. "Ce'ũat tomukadi waram o'jetait'iat co buje bit, iğuycũğ je'e ip ikẽrẽat kuğ puye," io'e. "Ikẽrẽat mujurũğrũğap jepere ip," io'e ibubut ade tũibit.

³¹ — "Ka'ũma. Oğuju ğu," Abraão o'e. "Ekitpitpiyũ kũyjobit'ũm Moisés a'õ kay. Kũyjobit'ũm tak ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ a'õ kay. Ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiat tobuxik puje dak, waram ğuto o'jetait'iat tobuxik puje, itabut ğu je'e ip. Imẽnpuye oğuju ğu cekay ip," Abraão o'e — Jesus o'e.

Ğebum ğu juy epesop apẽn ixekawẽn jekuku'uk adi ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ iap kay iap ekawẽn

17 Ğebuje Jesus o'jekawẽn jeweyu etaybitbinayũ eju.

— Adeayũ wuywubun wuyetabucap epere am — io'e. — Imẽnpit Deus ixekawẽn ğuju ipiat'ajojoap kay.

² Warara'acat pe okay itabut'isuat mubu'un puje, ikẽrẽat kuğ ip Deus xe. Imẽnpuye imutabut'ũm awap xipat kuka wuywebe ixekawẽn aoka am—yağobu eju wita'a mukirik am yapoxiat'a mukirik am ticoğ pe imuakõm ãm. Xipat ğu wuywũ ãm. Ibodi ma xipat ğu wuyju am ipiat'ajojoap kay. Ikẽrẽm ğu juy epesop eyewewebe—idim acã — io'e.

³ — Eybure be ikẽrẽat mujurũğ puje juy epesop apẽn. Ikẽrẽat kay iğuycũğ pima, ğebum ğu juy epesop apẽn cuk adi ikẽrẽat o'ğujurũğ iap kay. ⁴ Sete em aco'i ikẽrẽat mubapukpuğ eywebe pũğ kabia. ⁷ em tak "Oğuycũğ ikẽrẽat oğubapuk ewebe buye" i'e buje, juy ğebum ğu epesop apẽn cuk adi ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ iap kay — io'e Jesus.

⁵ Ğebuje cemumujuyũ o'jekawẽn jekukukat eju—Jesus eju.

— Ocebuywan cuy ece biğ ma ocetabut am Deus kay — io'e ip cebe.

⁶ — Deus kay eyetabutbũt pima, eyemuojuy je'ğũm eywebe — io'e. — "Ixe-ip cuy eyop'uk tãbu dağwi" i'e buje cebe, Deus yop'uk. "Eyoptaida juy ticõğ pe" i'e buje, Deus yoptaida — io'e.

⁷ — Eya'õpuruğ eybuywatwat'ukat kuğ—eykat kotkot'ukat kuğ—eyõhõ kukuk'ukat kuğ—ovelha kukuk'ukat kuğ — io'e. — Jekapikap pewi yajẽm puje, "Xik'i buk. Ecebodoy," i'ũmğuy eyju e'em cebe. ⁸ "Oxan cuy ejoda," i'e'em eyju cebe. "Dao ma eğudot okay," i dak. "Wekõn epere buje acã ecekõn," i'e'em eyju cebe. ⁹ Eybuywatwat'ukat eya'õ dağ kapikpiğ pima, "Xipat cĩcã eyju," i'ũmğuy eyju e'em cebe. ¹⁰ Deus a'õ dağ jekukum pima, "Xipat cĩcã oceju," i'ũmğuy juy epe'e eyju dak. "Ocekukat a'õ dağ cekuku," i acã juy epe'e — Jesus o'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn jeweyu etaybitbinayũ eju.

¹¹ Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Kapkam o'e Galiléia eipi dağ, Samaria eipi dağ tak.

¹² Ğebu je 10 be ierepayū Jesus o'topabijuk ağoka be yajēm pima. Kacūğcūğ'i osodop ip bosusu cewi.

¹³ — Jesus! Kariwa! — io'e ip y'öberen. — Etabotaid-abotbon cuy eğuy ocekey! — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Ixeyū jo buje, o'jekawēn ceweju ip.

— Epeju juy paī kay, ixē be eyjo am — io'e ierepayū be.

O'ju ip.

Jeju buje ip o'je'ada ierep topibiyū. Xipat o'e ip.

¹⁵ Ğebu je pūğ ma o'jepit Jesus kay ixeyū'in je'adaap tobuxik buje.

— Deus, ēn xipat cīcā — io'e.

¹⁶ O'jēğ'aecōğcōğ Jesus topabe ya'öbuyxi jexe buye.

— Xipat cīcā ēn, Kariwa — io'e. — Ēn omu'ada — io'e ya'öberen.

Samaria eipi beat osunuy ixē o'jepitiat.

¹⁷ Ğebu je Jesus o'jekawēn ceweju.

— Dez be ğu du oğū'ada? — io'e. — Pu warara'acayū—9 beayū? — io'e Jesus. ¹⁸ — 9 beayū ğu o'jepit "Xipat cīcā ēn omu'ada" i'e am Deus pe. Ite Samaria eipi beat acā o'jepit — io'e jexeayū be. ¹⁹ — E'āy — Jesus o'e cēğ'aecōğcōğ'ibit pe. — Ōn emu'ada, etabut okay buye — io'e.

²⁰ Waram pima Fariseyū o'jekawēn Jesus pe.

— Puğūn Deus soat kukukan je'e? — io'e ip.

— Ixe soat kukukan pima, ibapuk ğu je'e wuyxe — io'e. ²¹ — "Bomaku Deus soat kukukan," i'ümğū ace'e, "Jodiku Deus soat kukukan," i'ümğū dak — io'e. — Iba-puk ğu warara'acat xe. Deus wuykukukan pima, wuy-webe nuynuy — io'e Jesus.

²² Ğebu je Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju.

— Ğuyjom ojo pin cīcā epesop—soat wağo jo pin. "Ocebikuy jījā ğaxīn ma soat wağo jajēm ocekey," i epe'e — io'e. — "Ocebikuy pūğ kabia ocexe am," i epe'e — io'e Jesus. — Imēnpit eyxe ğu oğuy — Jesus o'e.

²³ — Warara'acayū napa ma je'e eywebe "Ak'i juy epe'e," i, "Soat wağo o'jepit," i, "Bomaku omuy," i. "Soat wağo o'jepit," i je'e ip eywebe. "Joceku omuy," i napa ma je'e ip. Epeju ğu juy okudadam ya'öbi ip. Eyetabun ğu juy epesop ixeyū a'ö kay — Jesus o'e.

²⁴ — Wepit puje, eyetaybit epesop—soat wağo epit puje — io'e. — Xiririkiat soat tağ kabiam. Jodiwiki kabi-am, bodiwidaku. Soat ijodiat xiririkiat cocom. Imēnpuxim soat ijodiat wepicap jojo. ²⁵ Imēnpit koam cuy ipiat osupi'ajo — io'e. — Ade ğasūacat okay ğu je'e — io'e.

²⁶ — Wepit puje, ijodiat jeku apēn Noé kabia be juk adi oekuku ip iap puxim. ²⁷ Jekōnkōn'uk osodop ip Noé itabēğ pima, tikōnkōn'uk tak, jewebumünmün'uk tak. Ağ'üm pima, dao ma muba'atxiri oajēm — io'e.

— Kobexixi be Noé öm puje, muba'atxiri oajēm soat kay ipi juacat kay. Soat ipi juacat o'ğū'üm. Oe'ū'ū ip — io'e. ²⁸ — Imēnpuxim ip oekuku Ló itabēğ pima — io'e. — Jekōnkōn'uk osodop ip, tikōnkōn'uk tak, jebubut pupu'uk tak, teidada'uk tak, taidada'uk tak, uk'a muy-

muy'uk tak. Sodoma ka watwat ağ'üm pima dao ma Deus daxa o'ğudot i'ğo ka kay. ²⁹ Sodoma ka bewi Ló jēm puje, Deus daxa isopat o'ğudot kabi kadiwi daxa daxik tak. Soat ibo ka watwat'üm'üm o'ğū'üm — io'e. ³⁰ — Soat wağo ōn. Wepit puje ka'uma ma wepicatp wi-wim je'e. Apēn kuyje oekuku ip iap puxim jeku ip ijodiat — io'e.

³¹ — Wepit puje, jeduk'a be ğu juy jeöm akijuat yabeat pu am — io'e. — Jepit ğu juy jeduk'a kay jekat peat. ³² Ğebum cuy epesop Ló tayxi epit ojuyap kay — io'e. ³³ — Oburemap tomuju eybu'u je'üm pima, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje. Je'üm ey-bu'u'üm pima bit, soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e.

³⁴ — Wepicap exima be xepxepayū ixet ip jeedop pūğ pe ma kama be. Deus pūğ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁵ Imēnpuxim xepxep aoyū tadedem ip jeedop. Deus pūğ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁶ Xepxep ağokatkat jekat pe kapikpiğ ip je'e. Deus pūğ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat — io'e.

³⁷ — Poma ip tujowat, Kariwa? — io'e ip Jesus pe.

— Urupuyū je'awerorom iğēmat kay i'o am. Imēnpuxim Deus ja'jēm ipiatpi'ajoan ikērēat mu-jurūğrūğ'ukayū be — io'e Jesus.

18 Ğebu je Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn jewēju etaybitbinayū be soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju iam ixeyū mutaybit am, eybu'un ğu juy epesop Deus eju jekawēn ām iam tak.

² — Ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat osunuy ik-aboğatka be — io'e Jesus. — Tūybe Deus ya'öbuyxi ğu iān o'e. Warara'acat kuğ tak ibuyxim ğu osunuy — Jesus o'e.

³ — Itop'üm e'üibit ade em ma ajēmjēm ixē ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat kay — io'e. — O'taobu'un ğu cekay. — "Obuywan cuy ece okay itako-maat pe okaykayap puxim," io'e'e itop'üm e'üibit — Jesus o'e.

⁴ — Ade kabia ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat ibu'u osunuy itop'üm e'üibit puywan. Ğuyjom pit o'jekawēn jewebe ma. "Deus ya'öbuyxi ğu oxe," io'e jewebe ma — io'e. — "Warara'acat tak ibuyxim ğu ojujuk," io'e jewebe ma — io'e. ⁵ — "Imēnpit ixē itop'üm e'üibit cuy os-ubuywan ixē be omu'ukpiceğēğap puxim," io'e jewebe ma — io'e. — "Ibuywan'üm pima, soat em kuka oa-jēmjēm okay, omu'adaodao kuka," io'e jewebe ma — Jesus o'e.

⁶ — Ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat itop'üm e'üibit o'subuywan jemu'ukceğēap puxim cūğ ğu ma'ğū jekukum — io'e. ⁷ — Pām Deus? Eyxe Deus ibu'u du jemunaēhēyū buywan—soat kabia, soat ixima be dak jekay jewāwāwā'ukayū buywan— "Obuywatwan cuy ece" i'e'e'ukayū buywan? ⁸ Ibu'u ğu ixeyū buywan — io'e. — Soat em ağ cekay ip. Ğaxīn ma ixeyū buywan — io'e. — Soat wağo ōn. Ocepit cuy ijodi. Wepit puje Deus kay itabucayū xe'e otobuxik? Tobuxik pin cīcā oxe. Imēnpuye juy eybu'un ğu epesop Deus eju jekawēn ām — Jesus o'e.

⁹ Ğebu je Jesus wara'at ekawën o'ğuwën jewexe xipacayũ be—warara'acat mubuyxi'ũm'ũmayũ be—“Oēju acã xipat Deus xe” i'e'e'ukayũ be.

¹⁰ — Xepxep ağokatkat o'ju Deus eju kawënwënap'a kay—yaboğat'a kay — io'e. — Oajëm ip Deus eju jekawën ãm. Pũğ Fariseu osunuy. Wara'at iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy — io'e.

¹¹ — Ğebu je Fariseu o'jekawën Deus eju. Jağepũğ ma cũğ'i osunuy. Jewexe ya'õbuyxi jĩjã osunuy. Imën o'jekawën:

— “Deus,” io'e. “Ococok oce warara'acat puxim ğu õn etabixe buye,” io'e. “Ixe yũ ma itabikuku warara'acat pubut kay. Õn pit ka'ũma,” io'e. “Ixe yũ ma warëmtağ ma jekukum. Õn pit ka'ũma,” io'e. “Ixe yũ ma jepopom warara'acat tayxi eju. Õn pit ka'ũma,” io'e. “Iğo buxim ğu dak õn—iecuğap peam dinheiro bubu'ukat puxim ğu,” io'e. ¹² “Pũğ semana be xepxep kabia okpiwat ma õn jewemurereñ kawën ãm eweju,” io'e Deus pe. “Wedinheiro'in õn iũmũm ewebe,” io'e. “10 be ikuğ pima, pũğ ma õn iũmũm ewebe,” io'e — Jesus o'e.

¹³ — Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat pit cũğ'i osunuy wũy ma Fariseu wi. Isũsũn osunuy kabi kay jeak am ya'õbuyxi'ũm cexe buye. Yatoro ma o'jekawën Deus eju. O'jewekũmpio kaka jeğuycũğap pibun, ikërëat kuğ puye — io'e. — “Deus,” io'e — io'e. — “Ikërëat kuğ õn,” io'e — io'e. — “Imënpuye etabotaid-abotbon cuy eğuy okay,” io'e — io'e Jesus.

¹⁴ — Icëmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e. — Jeduk'a be ixeyũ epit puje, Fariseu ğu cũğ ma o'e Deus xe—iecuğap peam dinheiro bubu'ukat acã — io'e. — Eya'õbuyxian pin cĩcã bima, eya'õbuyxian ğu epesop Deus xe. Eya'õbuyxian pin'ũm pima bit, eya'õbuyxian epesop cexe — Jesus o'e.

¹⁵ Ğebu je Jesus eju etaybitbinayũ warara'acat o'ğukorëm. O'ğukorëm ip Jesus kay mucayan bekitkit tojtjon puye. ¹⁶ Imënpit:

— Ebekitkit cuy epetotot okay — io'e Jesus cebayũ be ip.

Ğebu je Jesus o'jekawën jeweu etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Bekitkit mubu'un ğu juy okay imudot am — io'e. — “Epeju ğu juy Jesus kay,” i'ũmğũ juy epe'e cebe ip. Deus ixeyũ buximayũ kukukan je'e soat kukukan pima.

¹⁷ Icëmãn õn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ğu Deus pe jekukan. Imënpuxim Deus pe eykukan eybu'u'ũm pima, cexe epesop ixe soat kukukan pima — io'e.

¹⁸ Ğebu je ağoka kukat oajëm Jesus kay. O'jekawën Jesus eju.

— Tapu — io'e. — Ĕn xipat, cedağ ocemutaybitbin puye — io'e. — Apëntak oce soat em Deus xe onũy ãm? — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Apënpuye dak ën e'em owebe “Ĕn xipat,” i? — Jesus o'e. — Ka'ũmğũ xipacat—Deus acã — io'e. ²⁰ — Etaybit Deus pe wuyawëwëap ekawën — io'e. — “Warara'acat tayxi kay kay ğu juy epesop,” io'e Deus. “Warara'acat epeyaoka ğu juy,” i dak. “Eyetabikum ğu juy warara'acat pubut kay,” i dak. “Napa ğu juy epe'e,” i

dak. “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak,” i dak o'e Deus wuywebe — Jesus o'e.

²¹ — Soat tağ ibiat ekawën tağ cuk adi ojekuku bekin piman ma — io'e.

²² Iboap co buje, Jesus waram o'jekawën cebe.

— Pũğ ma buk omuy ewebe i'e am — io'e. — Soat ebubut cuy eteida dinheiro bu am. Dinheiro juy eğũm ikuğ'ũmayũ be — io'e. — Iũm puje, ebubut ade ece'e kabi be — io'e. — Ğebu je juy ejot. Oweju juy ejeku — io'e Jesus.

²³ Iğuycũğ cĩcã o'e iboap co buje, ade jĩjã ibubut puye. Tacup osunuy. Ibu'u o'e jebubut ùm tadaybotbo-cayũ be. Xerewun. O'jëm Jesus xewi.

²⁴ Ağoka kukat cemap co buje, Jesus o'jekawën jeweu etaybitbinayũ eju—iğuycũğat cemap co buje.

— Iba'ore jĩjã ibubut adeat Deus pe jekukan — io'e Jesus. ²⁵ — Iba'ore camelo be ikap am awi daobi'atoğ. Imënpuxim iba'ore jĩjã ma ibubut adeat Deus pe jekukan, ibu'u ip puye — io'e.

²⁶ — Abu be dak kuka o'e taxijo but? — io'e o'ya'ĩjo-jo'iyũ.

²⁷ — Ijodiat pe jewedaxijo ba'ore — io'e. — Deus pe bit iba'ore ğu soat ma — Jesus o'e.

²⁸ Ğebu je Pedro o'jekawën Jesus eju.

— Oēju bit soat ocesuiwat eweju am — Pedro o'e Jesus pe.

²⁹ — Icëmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e. — Deus bikuyap tağ eybadip iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyduk'a beayũ aco'i epesuiwat, eytayxi dak, eywağo dak, eyebay dak eyxi dak, eyebekitkit tak. ³⁰ Deus bikuyap tağ iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyetait pima Deus xipacat je'ğũm eywebe. Eye'ũ buje dak waram ğuto epeyetait — io'e. — Soat em Deus xe epesop — Jesus o'e.

³¹ Adeayũ parakpewi Jesus 12 beayũ o'tujowat. O'jekawën ceweju ip.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay aju — io'e. — Soat wağo õn. Kuy-

jeayũ emudupmubararaktup ekawën tağ adeayũ warëmtağ ma ip okuk — io'e. ³² — Ixe yũ oũm Judeu'ũmayũ be okay itakomaayũ be. Owaywayway ip je'e. Warëmtağ ma ip okuk. Omuxixuxi ip.

Omupokupok ip. ³³ Oaoka ip. Imënpit xepxep xet kap puje, waram ğuto ocetait — io'e Jesus cebe ip—12 beayũ be.

³⁴ Imënpit 12 beayũ xe cekawën pa'arëm osunuy Jesus ekawën.

— Apënap e ite e'em? — io'e ip jewewebe. — Cekawën pa'arëm ocewebe — io'e ip.

³⁵ Jericó ka be Jesus ajëm pima, ita'ũmat dinheiro o'joojuy kapkapayũ xewi. ³⁶ E bitako dağ xik'i bima kapkapayũ daobiwëğ cocom ixe ita'ũmat.

— Apënpuye eyju kapkam ijoma? — io'e kapkapayũ be.

³⁷ — Jesus ijoma kapkam puye—Nazaré ka bewiat — io'e ip cebe.

³⁸ Ğebu je ita'ũmat o'jewawã Jesus kay.

— Jesus! — io'e. — Davi naxeġebit ħn! — io'e. — Etab-otaidabotbon cuy eġuy okay — io'e ya'ōberen.

³⁹ Imēnpuye kapkapayū ita'ūmat o'ġukorēm.

— Ecemūġ cuy! — io'e ip.

Imēnpit biġ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! — io'e ma'ġuto. — Davi naxeġebit ħn! Etab-otaidabotbon cuy eġuy okay — io'e.

⁴⁰ Jesus oajēm ita'ūmat kay. O'jecū e bidase.

— Ixe ita'ūmat epetojot okay — io'e jexeacat pe. O'tojot. O'jekawēn cebe, yajēm puje.

⁴¹ — Ajo-kay ħn oxewi? — io'e—Jesus o'e.

— Wetadam ece — io'e.

⁴² — Jetada ħn — io'e Jesus. — Etate ece'e Deus kay etabut puye — io'e.

⁴³ Jesus iboap e isum ma o'jewetada. Jecoatcoan o'e. Ixe dak o'ju Jesus eju.

— Ka'ūmġu ejo'iat xipacat — io'e Deus pe.

Imēneju soat o'jojo'iyayū:

— Ka'ūmġu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe.

19 Jesus oajēm ikaboġatka kay—Jericó ka kay. Kapkam oeku ibo ka daġ. ² Ibo ka be aġokatkak osunuy. Ibutet Zaqueu i osunuy. Iecuġap peam dinheiro bubu'ukat osunuy. Ibutut adeat osunuy.

³ Ixe dak Jesus co ojuy o'e. Imēnpit Jesus co ba'ore osunuy taoapīn puye. Ijo ba'ore osunuy adeayū Jesus akokoreren oekuku buye.

⁴ Imēnpuye Zaqueu o'jedau Jesus topabe. Jesus co am o'jeu figueira'ip eju. O'jeu ijop'ip tēġ ma je'kap iam itaybit puye.

⁵ Ibo'ip tiotpe yajēm puje, Jesus o'jeapūn Zaqueu kay.

— Zaqueu — io'e. — Ekop cuy! — io'e. — Daosuw! — io'e. — Eduk'a be ħn cum — Jesus o'e.

⁶ Zaqueu dao ma o'kop ip ejuwi. Icockok o'e Jesus tuk'a be cu ojuy buye.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e Jesus pe.

⁷ Iboap o'jojo'iyayū Jesus o'jomuymuy ip jeweweju.

— Jesus o'ju Zaqueu duk'a be — io'e ip jewewebe. — Ixe Zaqueu ikērēat mujurūġrūġxi! — io'e ip jewewebe.

⁸ Ġebuje Zaqueu o'jekawēn Jesus eju jeduk'a be.

— Kariwa — io'e. — A'ōpicūġ cuy eġuy. Ikērēat cuk adi oġujurūġrūġiap cuy ocepere. Obubut'in oġūm ikuġ'ūmayū be. Ipidase oġūm cebe ip — io'e. — Adeayū muġuykukukum cuk adi oġuy dinheiro — io'e. — Ebadipdin dinheiro juy oġūm pūġ dinheiro ojat'iat pe soat pe — io'e Zaqueu.

⁹ — Zaqueu, Deus edaxijo ġasū bit — io'e Jesus. — Xipat ixe be edaxijo am ħn Abraão naxeġebit puye.

¹⁰ Soat waġo ħn. Ijodi ojot ikērēat mujurūġrūġ'ukat kudada am. Ixeyū daxijo am ojot — io'e Jesus.

¹¹ Adeayū be iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip. Jerusalēm ka be Jesus oajēm pin. Tūybe ġaxīn ma Deus soat kukukan je'e iān o'e ip adeayū. Imēnpuye iboap ekawēn o'ġuwēn Jesus.

¹² — Kariwa yoboġat cu ojuy wūyatka kay — io'e Jesus. — Wūyatka watwat ixe kariwa yoboġat muy ojuy jekukan. ¹³ Iju'ūm pima 10 beayū o'ġudot jewekay jebuywatwat'ukayū. Pūġpūġpūġ ma o'ġūm soat pe dinheiro isurūġat. Soat ip pūġpūġpūġ o'e ikuġ. "Ōn

ijoce'ūm pima, epeyekapik ijop kuġ dinheiro kuġ wara'at pu am—dinheiro bu am," io'e ixe kariwa cebe ip. ¹⁴ Imēnpit cebekitkityū'in itakoma osodop ip jekariwa yoboġat kay. Imēnpuye itakomaayū jebureyū o'ġuju jekariwa nomuju jekawēn ām ceweju. E daġ ip o'e cebe: "Ekay ġu oceju," i. "Ocekukat pin ġu ewebe," io'e ip cebe e daġ — Jesus o'e.

¹⁵ — Ġebuje o'ju wūyat ka kay — io'e. — Wūyatka be bima ibo ka watwat ixe kariwa yoboġat o'jomuy jekukan. Ade ka kukan ip o'jomuy. O'jēm wūyatka bewi. Jay. Oajēm ġuto jeka be — io'e. — Jebuywatwat'ukayū o'tomuwā jewekay. 10 be dinheiro o'ġūmġūm cebe'iyayū o'tomuwā. Itaybit pin o'e pebūrū paxi ip dinheiro o'jat wara'at iam — io'e Jesus.

¹⁶ — Ġebuje ibuywatwat'ukat oajēm jekariwa kay — io'e. — "Kariwa," io'e. "Pūġ dinheiro eġūm owebe isurūġat. 10 be ojat wara'at," io'e — Jesus o'e.

¹⁷ — "Xipat ħn," io'e. "Xipan cīcā juk adi ecekapik," io'e. "Xipan cuk adi ecekapik pūġat kuġ ewebe oġūm'iat kuġ—dinheiro kuġ—yopīcat kuġ," io'e. "Imēnpuye 10 be aġoka kukan ecesūy," io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

¹⁸ — Ibocewi wara'at oajēm ibuywatwat'ukat — io'e. — "Kariwa," io'e. "Ixaat kuġ pima, 5 be ojat wara'at," io'e wara'acat — Jesus o'e.

¹⁹ — "5 be ikaboġatka kukan ecesūy—wūyat eipi ka kukan," io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

²⁰ — Ibocewi wara'at oajēm ibuywatwat'ukat — io'e. — "Juku, kariwa," io'e. "Edinheirom. Pūġ ma," io'e.

"Ocekapik ġu wara'at pu am. Oġuekabek pit paġōm," io'e. ²¹ "Oparara ebuxim, ħn warara'acat mudadaybotbon puye," io'e. "Ĕn ibubum warara'acat xewi iūmūm ġu ma'ġu," io'e. "Ĕn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu," io'e ibuywatwat'ukat — Jesus o'e.

²² — "Xipat'ūm cīcā ħn," io'e kariwa. "Ajo pēġap ġu ħn?" kariwa o'e ya'ōberen jebuywatwat'ukat pe. "Ocekapik ġu wara'at pu am,' i ħn e'em owebe. 'Oġuekabek paġōm,' i ħn e'em owebe," io'e. "Ĕn warara'acat mudadaybotbon,' i ħn e'em owebe," io'e. "Ĕn ibubum warara'acat xewi iūmūm ġu ma'ġu,' i ħn e'em owebe," io'e. "Ĕn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu,' i ħn e'em owebe," io'e. ²³ "Apēnpuye dak dinheiro eġūm ġu dinheiro muxipanpan'ukat pe ixe be wara'at pu am? Ixe be iūm puje, wara'at kuġ kajuk ece'e dinheiro kuġ," io'e kariwa — Jesus o'e.

²⁴ — "Pūġ ma ikuġat pui bewi juy cedinheiro epejat," io'e kariwa jexeayū be. 10 be ikuġat pe juy epeġūm," io'e — Jesus o'e.

²⁵ — "Kariwa, imēn ġu bit," io'e ip. "Teku kuy 10 be ikuġ!" io'e ip kariwa be.

²⁶ — "Imēn ma ħn e'em," io'e kariwa bit. "Adeat kukat pe wara'at je'ġūm ip. Ade'ūmat kukat xewi bit je'jat ip," io'e kariwa — Jesus o'e.

²⁷ — "Okay itakomaayū juy epetojot ijoce," io'e. "Ocekukat pin ġu ewebe,' i juk o'e ip owebe," io'e. "Ixeyū juy epetojot ijoce," io'e. "Ixeyū ma epeyaoka wetabixi," io'e kariwa — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

²⁸ Jesus iboap e buje, o'ju Jerusalém ka kay. Jeweju etaybitbinayū wap o'ju Jesus. ²⁹ Oajēm ip Betfagé ka xe, Betânia ka xe dak, co'a xe. Co'a butet Oliveira dip'a i osunuy. Ajēm pima xepxepayū o'ģuju wara'atka be jeweju etaybitbinayū.

³⁰ — Epeju juy aģoka kay—wuywapatka kay — io'e xepxepayū be. — Iboce jumento'it'it epeto-buxik—ikirikat—yakpi jeje'ibit'ūmat. Ixe jumento'it'it epeģuwepak — io'e cebe ip. ³¹ — Ixe juy etojot ijoce — io'e. — “Apēnpuye dak eyju jumento'it'it muwekapkam?” i'e buje ip, “Ocekariwa cekay, ikuģ'ūm puye,” i juy epe'e cebe — io'e cebe ip.

³² O'ju ip xepxepayū.

Oajēm ip jumento'it'it kay. O'tobuxik ip apēn cuk Jesus o'e iap taģ. ³³ Imuwekapkam pima ōhō iwat o'jekawēn cebe ip.

— Apēnpuye eyju jumento'it'it muwekapkam? — io'e ōhō iwat.

³⁴ — Ocekariwa cekay, ikuģ'ūm puye — io'e xepxepayū.

— Ha'a — io'e.

³⁵ O'tujowat ip Jesus kay. Oajēm. Jumento'it'it akpi jeje jeekabek o'jomōģ ip. Ceweju etaybitbinayū Jesus o'ģuju jumento'it'it akpi jeje—iekabek ceje.

³⁶ Jerusalém ka xe Jesus ajēm pima, adeayū jeekabek o'ģupayapaya ip Jesus wap e daģ ya'ōbuyxi cexe ip puye. ³⁷ Jesus o'tobede jījā ip ģebuĵe. Icocok cīcā ip o'e Oliveira dip'a pēnpēn taģ kopkom pima—soat cebek-itkit. O'jewāwā ip Jesus kay.

— Deus xipat cīcā — io'e ip ya'ōberen. — Teku ka'ūma buk ajojojoiap mubapukpuģ jekukum — io'e ip. ³⁸ — Wuykukukat omuyku Deus a'ōbi — io'e ip jewewebe. — Ka'ūma ma ixē jo'iat idipat! — io'e ip. — Kabā'ūm jeedop ip kabi watwat — io'e ip. — Deus cuy xipacat je'ģūm cebe — io'e ip Jesus cocom pima.

³⁹ Imēneju Fariseuyū o'jewāwā Jesus pe adeayū parakpewi.

— Tapu — io'e ip. — “Epeyemūģ cuy,” i juy ece eweju etaybitbinayū be, warēmtaģ ma ip e'em puye — io'e ip.

⁴⁰ — Iteyū mūģ'i bima, wita'a ma kuka o'jeawāwā odobede am — io'e.

⁴¹ Jajēm puĵe, Jerusalém ka kay o'jeak Jesus. O'tōn ika jojom pima ade ika watwat kūyjobit'ūm puye. O'jekawēn ika jojom pima.

⁴² — Jerusalém ka watwat, Deus omudot eydaxijoap ojuy kaba'ūm eydop am — io'e Jesus. — Obikuy jījā ģasū ma eymutaybit am iboam. Eyju bit eybu'u ixē be eydaxijo am. Imēnpuye wekawēn ba'arēm eyxe — io'e.

⁴³ — Imēnpuye ģuyjom eykay itakomaayū korara jo'iat jomuy ip eyka koreren jeōm ām eyaokaka am — io'e. — Ka'wi muģēģē ip jomuy. Jeymukoreren ip eyenapō- nap puxixim. Jeyakodip ip — io'e. ⁴⁴ — Jeymu'ūm ip. Soat eyka watwat ģu'ūm ip. Ka'ūma ma jepoyat. Ikaboģatka sukamu'ūm cīcā ip. Wita'a yamudu ip—soat'a uk'a muģēģēap'a. Pūģ'a iwat ģu ip wara'at'a jeje. Deus omudot eydaxijo am. Eyju bit okay ģu. Ģasū ocedaxijo pin Deus iam eyetaybit ģu. Imēnpuye soat ip

jeymu'ūm. Pūģ tak epeyepoyat ģu. Soat ip jeymu'ūm — io'e Jesus.

⁴⁵ Jesus oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboģat'a kay. Ya be oōm. Aģokatkayū o'ģujēm uk'a ekorara bewi—ōhō deidada'ukayū.

⁴⁶ — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Oduk'a bit cuy yanuy Deus eju kawēnwēnap'am” i — io'e cebe ip. — Eyju bit epeyamuwexat ibukurukayū munēmap'am — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus adeayū mutaybitbin osunuy soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboģat'a be.

Ģebuĵe paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy oeku ip—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, warara'acayū dak—Judeuyū kukukayū. Jesus aoka ojuy osodop ixeyū ma.

⁴⁸ Adeayū bit Jesus ekawēn kay jījā osodop. Imēnpuye Jesus aoka ba'ore o'e cekay'ūmayū be.

20 Jesus imutaybitbin pima paīyū kukukayū oajēm cekay. Oajēm ip Jesus kawēn idipat muwēnuwēn pima Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboģat'a be. Oajēm ip Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju, Judeuyū kukukayū eju dak. ² Soat ip o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi ĵuk ija'a beayū eģujēm? — io'e ip. — Abu-a'ōbi ēn jekukum? — io'e ip. — Iboam cuy ocemukūyjom ece — io'e ip.

³ — Eyju ma omukūyjom cuy epe'e — Jesus o'e. ⁴ — Abu-a'ōbi ģu ĵuk Joāo ijodiat mubatisasan oeku? Deus a'ōbi du? Ijodiat a'ōbi ģu xe'e? Iboam cuy epe'e omukūyjom — io'e cebe ip.

⁵ Ģebuĵe o'jewa'ōxixik ip jeweweju.

— Apēn xe'e acejede? — io'e ip. — “Deus a'ōbi” i'e buje cebe, “Apēnpuye ĵuk eyetabut ģu Joāo kay?” i je'e Jesus wuywebe — io'e ip. ⁶ — “Ijodiat a'ōbi,” i'e buje bit cebe, adeayū wuyabuģbuģ je'e wita'am, ixeyū xe Joāo Deus a'ōbi ĵuk adi oeku buye — io'e ip jewewebe.

⁷ Imēnpuye:

— Ocetaybit ģu abu-a'ōbi ĵuk Joāo ijodiat mubatisasan oeku iam — io'e ip cebe.

⁸ — Ōn tak jeymukūyjo ģu abu-a'ōbi ōn jekukum iam — io'e Jesus.

⁹ Ģebuĵe Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ģuwēn adeayū mukūyjo am Deus a'ōbi ōn jekukum iam.

— Aģokatkat ibune'icatpune o'taida uvabune — io'e Jesus. — Ixe uvadip iwat aģokatkayū o'jomuy tip wiwi an. “Wekadaidip cuy epetipwiwi,” io'e cebe ip. O'ju wara'at ka be ixeyū aģokatkayū tip wiwim pima. Ibun cīcā osunuy wara'at ka be — io'e. ¹⁰ — Yaopap ekaxi bima tip iwat uva'a kay o'e. Jebuywatwat'ukat o'tomuwā.

— “Eju juy wekadaidip kay,” io'e. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e. Imēn jebuywatwat'ukat o'ģuju uva'a bum. O'jēm. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukat o'yamupāupā tip iwat buywatwat'ukat. O'ģujēm ip tip pewi. Ibui puģ ma o'ģujēm ip. Pūģ'a dak ip o'yaūm ģu cebe. Jebui puģ ma o'jepit tip iwat pe — Jesus o'e.

¹¹ — Ibocewi tip iwat wara'at o'ģuju uva'a kay jebuywatwat'ukat.

— “Eju juy uvadip kay wekadaidip kay,” io'e wara'at pe. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e.

— Xerewun. O'jēm ibuywatwat'ukat. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit ixe wara'acat tak o'ğujēm ip. Ixe dak ip o'yaokaka jījā. Warēmtağ ma o'jukuk ip. Ibui puğ ma o'ğujēm ip. Pūğ'a dak ip o'yaūm ğu cebe. Jebui puğ ma o'jepit kadai iwat pe — io'e.

¹² — Ibocewi wara'at o'ğuju uva'a kay jebuywatwat'ukat. Ixe wara'acat oajēm tip pe. Ixe dak ip o'yamupāupā. Ixe dak o'ğujēm ip tip pewi. Jebui puğ ma o'jepit tip iwat pe — io'e.

— Imēn kadaidip wiwi'ukayū ebapūğayū o'ğujēm tip pewi. Tip iwat buywatwat'ukayū o'ğujēm ip. Ebapūğ em ip ibui puğ ma o'ğuyjit kadaidip iwat kay.

¹³ — Imēneju tip iwat o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēn paxi oce?” io'e jewebe ma. Okpot cuy oğuju tip kay yabum,” io'e. “Oxe ikukpin cīcāat cuy oğuju. Ibuyxim ma ip okpot jukuk,” io'e jewebe ma.

¹⁴ — Kadaidip tip iwat jekpot o'ğuju tip kay. Xerewun. O'jēm. Jay. Oajēm tip pe. Imēnpit ipot co buje, tip wiwi'ukayū o'jekawēn jewebe.

— “Ğa'a tip iwat ipot ayaoka,” io'e ip jewebe. “Cebay e'ū buje, teku soat je'jat jebay'ūm pubut,” io'e ip. “Tip kukan je'e,” io'e ip. “Ğa'a ayaoka. Wuyju ma ibubut ajat. Wuyju ma tip kukan acesop,” io'e ip jewebe.

¹⁵ — Tip iwat ipot o'tujujēm ip tip pewi. Kacūğ kay o'tujowat ip. Ipot'ūm o'yaoka ip — io'e Jesus imutaybitbin.

— Apēn je'e tip iwat jekpot'ūm o'yaoka'iyū be? — io'e Jesus ja'ijojomayū be. ¹⁶ — Oğuwēn eywebe. Kadaidip iwat je'ju tip wiwi'ukayū kay. Yaoka ip. Warara'acayū jomuy ixeyū'ūm'ūm tieğ jekadaidip wiwi an — io'e.

— Cēm tu? — io'e Jesus ekawēn cocoayū. — Imēn xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

¹⁷ — Icēmān — io'e Jesus. — Omuwēğaptup imēn e'em: “Ite'a wita'a xipat ğu,” io'e uk'a muymuy'ukayū jewebe, i. Ite'a o'yaxik ip, i. Imēnpit o'yaxikiat'a xipat cīcāat'am o'e, i. Wara'at'a muycemap'am o'e ce'aedup puxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēğaptup — io'e Jesus. ¹⁸ — Iğo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iğo'a at puje, tōm ā kuka o'e ip — io'e.

Iboap ekawēn o'ğuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyoap ojuy.

¹⁹ O'ya'ijojoi'iyū oitakomān Jesus kay ibo ekawēn com puye—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, pa'yū kukukayū dak.

— Jesus ijop ekawēn o'ğuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewebe.

Imēnpuye Jesus pu ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip adeayū buxim. ²⁰ Ixeyū dak dinheiro o'ğūm ağokatayū be Jesus ekawēn puyxijo am.

— Jewexe juy Jesus ekawēn kay epeku — io'e ip. — Ixe dobatban cuy epeku — io'e ip cebe. — Ixe ekawēn puyxijojom cuy epeku — io'e ip. — Warēmtağ ma aco'i

jekawēn — io'e ip. — Warēmtağ ma cekawēn puje, iecuğap kay juy atujowat — io'e ip. — Iecuğap a'ōbi acā yaoka but wuywebe — io'e ip.

O'ju ip Jesus kay. Jay. Oajēm ip.

²¹ — Tapu — io'e ip. — Ocetaybit cedağ ma ēn kawēnwēn iam. Cedağ ma ēn ocemutaybitbin tak — io'e ip cebe. — Kocūğ kadi kay ğu ēn ağ—badiat kay acā — io'e ip.

Imēn o'e ip ya'ijojoyū muğuykuku ojuy Jesus kay oceju iam.

²² — Cedağ tu exe wuywebe dinheiro ūm ām soat xe ya'ōbuyxiat pe—wuyēipi kukat pe—César be? Aceğūm ğu xe'e? — io'e ip Jesus pe.

²³ Jesus pit o'e jewebe ma: — Iteyū wekawēn puyxijo ojuy — i.

²⁴ — Dinheiro isurūğat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip—jedobatbanayū be—jekawēn puyxijojoyū ojuycat pe.

— Juku — io'e ip.

O'ğubapuk cebe.

— Abu-biōğbuk ija cebe? — io'e. — Abu-butet tak? — io'e.

— César biōğbuk—soat xe ya'ōbuyxiat biōğbuk — io'e ip. — Ixe butet tak opop cebe — io'e ip.

²⁵ — César emukaypin cuy epeğūm cebe — io'e. — Deus emukaypin pit cuy epeğūm cebe — io'e Jesus.

²⁶ Jesus ekawēn puyxijo ba'ore o'e cebe ip soat etabun. Cede ba'ore o'e ip. Mūğ ma osodop ip.

— Itaybit cīcā teku jede am — io'e ip. — Ya'ōmuytip pa'ore wuywebe — io'e ip jewebe.

²⁷ Saduceuyū oajēm Jesus kay. Saduceuyū Judeuyū dak osodop ip. Tūybe wuyē'ū buje acejetait'ūma waram iān o'e ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

²⁸ — Tapu — io'e ip. — Moisés Deus pe wuyawēwēaptup cuk adi o'tupmubararak ocewebeaptum — io'e ip. — Imēn e'em ibodup: Ağokatkat wağo'ūm e'ū buje, ikitpit puk cuy jewebumūn jewago'ūm tayxibuk eju itayxibuk i't'et'ūm pima, i. Jewebumūn cuy imu'ukreğ am, bekicat muaypan am jewağo'ūm tieğ, i.

²⁹ Imēn Moisés o'tupmubararak — io'e ip.

Ğebuje 7 beayū o'ğuwēn ip Jesus pe—ikitpitpiyū.

— Koapat o'jewebumūn. Ixe koapat'ūm oe'ū jekpotpet'ūm pima ma — io'e ip. ³⁰ — Ğebuje jewağo'ūm tomujuat o'jewebumūn jewağo'ūm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ūm oe'ū jekpotpet'ūm pima ma'ğuto — io'e ip.

³¹ — Ibocewi warara'acayū o'jewebumūnmūn jewağo'ūm tayxibuk eju 5 beayū—koapat tayxibuk eju—pūğ eju ma. Soat ip o'jewebumūnmūn ceweju. Jekpotpet'ūm pima ma oe'ū'ū ip soat ma — io'e ip. ³² — Soat ip ce'ū buje, ayacat'ūm tak oe'ū. ³³ Soat o'jewebumūnmūn ceweju 7 beayū. Imēneju waram wuyetait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

³⁴ Ğebuje Jesus o'jekawēn Saduceuyū be.

— Ijodiat ma jewebumūnmūn — io'e. — Waram o'jetait'iyū bit jewebumūnmūn ğu. Deus ixeyū o'ğutait ce'ūap tomukadi. Jewebumūnmūn ğu ip. ³⁶ Waram o'jetait'iyū waram ğu je'ū, Deus ekawēn tojtot'ukat

puxim ip puye. Deus ipotpoyū ip, Deus ixeyū o'ğutait ce'ūap tomukadi buye — io'e Jesus. ³⁷ — Napa ma eyju e'em "Waram acejetait ğu," i. Waram epeyetai — io'e. — Waram acejetai wuye'ū buje iam cuk adi o'ğutaybitbin Moisés — io'e. — Ixe Moisés tipsopat ekawēntup o'tupmubararak. "Deus Abraão kukukat, Isaque kukukat tak, Jacó kukukat tak," i juk o'e Moisés, ce'ū'ū ip puje. ³⁸ Deus ce'ūat kukukat ğu—itaicat kukukat acã. Imēnpuye wuyetaybit ixeyū'ūm'ūm waram o'jetait ce'ūap tomukadi iam. Soat itait Deus xe—itaicayū, waram o'jetait'iyū dak — Jesus o'e.

³⁹ — Etaybit cīcã ma jede am — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat.

⁴⁰ Ya'ōbabi'ūm ip o'e Jesus a'ōbu am.

⁴¹ Jesus pit o'e cebe ip:

— Addeayū e'em "Deus emunaē Davi naxeģebit," i — io'e Jesus cebe ip. ⁴² — Imēn e'em Davi Salmodup pe: Deus o'e okukukat pe: "Xik'i abik oba'at kadi," i. ⁴³ "Ekay itakomaat a'ōbacaap oģu'ūm," i. Kūyjobit jeedop ip a'ō kay, i — io'e.

⁴⁴ — Imēn Davi e'em Salmodup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Davi o'e Deus emunaē be "Okukukat" i. Imēnpuye Deus emunaē Davi naxeģebit acã ğu osunuy. Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus cebe ip.

⁴⁵ Ğebu je Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju. 12 beayū eju o'jekawēn adeayū a'ōpiju.

⁴⁶ — Eyday'em'um cuy epesop Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayū be eymuģuykukuap puxim — io'e. — Tūybe soat podi ma oca'ōbuyxi iān e'em ip — io'e. — Jesay ukpi wēnēģwēnēģān ip jekukum soat pe jejojoan. Icockok cīcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabutpe — io'e. — Kariwa yoboģat tūyap pe abik ojuy ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Peta kabia be dak cucum ip kariwa yoboģat tūyap kay yabikap ojuy.

⁴⁷ Aģokatkat'ūm e'ū buje, itayxibuk pubut pupum ip. Cekawēn wa'ūm cīcã ip Deus eju warara'acat pe "Eyetaybit cīcã Deus eju kawēn ām" i'e am cebe ip. Jewexe Deus eju ip kawēnwēn. Deus xe ğu ip ya'ōbuyxi—jewexe acã. Imēnpuye soat podi ma ipiat supi'ajo ip — io'e Jesus.

21 Ğebu je Jesus o'jeak dinheiro mūn'a kay—isorūģat mūn'a kay. Dinheiro mūn'a Deus eju kawēnwēnap'a be o'yanuy. Ibubut adeayū dinheiro mōģmōģ ip o'e iģo'a be. Xeresu ğu o'jomōģmōģ ip ya be.

² Ğebu je Jesus ayacat o'jojo—itop'ūm e'uubit—tadaybocat. Ixe ayacat dinheiro isurūģat o'jomōģ iģo'a be—xepxep ā o'jomōģ. Xepxepatei teiboģ ğu osodop—tei'it ma.

³ — Icēmān ōn e'em eywebe — Jesus o'e jexeayū be. — Ibubut adeayū ma ade o'jomōģmōģ ip. Yopit ma bit jexewiat'in o'jomōģmōģ ip ya be jedinheiro'in. Ixe ayacat pit soat jexewiat o'jomōģ jedinheiro. Ka'ūma ma o'jepoyat cexe. Tei'icat o'jomōģ. Inaka soat o'jomōģ jedinheiro. Jexat pu ojuyap tak o'jomōģ. Imēnpuye Deus xe ayacat teiboģ o'jomōģ tei'it ma'ģu wuyxe. Deus xe warara'acat podi ma o'jomōģ — io'e Jesus.

⁵ Ğebu je cewēju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ak'i juy ece — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a yadip cīcã! — io'e ip. — Wita'a muģēģē'a yadip cīcã! — io'e ip. — Adeayū juk adi jedinheiro o'ģūmģūm yamudipapteim — io'e ip.

⁶ — Icēmān — io'e Jesus cebe ip. — Yadip cīcã ğasū. Ğaxīn ma bit soat'a je'aedu. Xepxep'a jewa'awebotbon ğu je'e wita'a — io'e Jesus.

⁷ — Tapu, puģūn xe'e je'aedu? — io'e ip. — Ajo je'ba-puk ğasū je'aedu iam ocemutaybit am? — io'e ip.

⁸ — Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuģuykukuap puxim! — io'e. — Napapa'ukayū jajēm. "Cristo ōn," i napa ma je'e ip warara'acat pe. "Ijodiat taxijo'ukan Deus emunaē ōn," i napa ma je'e ip. "Ğaxīn ma Deus soat kukukan je'e," i napa ma je'e ip. Eyetabun ğu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ⁹ — Soat kaka daģ nopaģōģōm je'e ip—ijoxīn ma, wūy dak. Nopaģōģōmap awēģ tobuxik puje, eyaģuykorereren ğu juy epesop. Imēn cuy je'e koam. Imēnpit soat i'ūmap kabia oajēm ğu buk.

¹⁰ — Pūģ eipi watwat nopaģōģōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūģ ka watwat nopaģōģōm je'e wara'at ka watwat eju. ¹¹ Soat kaka daģ ipi jexixi. Soat ka daģ je'e reap. Soat ka daģ je'e iwātaxipipi ade. Xipat'ūm cīcāt je'babuk. Wuymupararanap tak je'babuk kabi be — io'e.

¹² — Iboap ebapuk awap itakomaayū jeydaomūn. Ipi-at supi'ajoat ip eywebe. Jeydujowat ip Deus eju kawēnwēnap'a be Judeuyū be eymuymuy am. Daomūnmūnap'a be ip jeymuōm. Jeydujowat ip iecuģap dopabe ika kukukayū dopabe dak, okay eyetabut puye. ¹³ Ixeyū dopabe bima juy kawēn idipat epeģuwēn cebe ip — io'e. ¹⁴ — "Apēn paxi oce'e cebe ip?" i'ūmģu juy epe'e. "Apēn paxi ocewedayo?" i'ūmģu dak cuy epe'e. Eyaģuybabi'ūm'ūm ğu juy epesop apēn paxi ocewedayo iap kay. ¹⁵ Ōn ma jeymutaybin jedem ixeyū dopabe bima. Eya'ōmuypit pa'ore je'e cebe ip eykay itakomaayū be — io'e. ¹⁶ — Eyebay ma jeyūm eykay itakomaayū be eyaoka am, eywaģoyū dak, eybadipyū dak, eybureyū dak. Ixeyū ma ey'in yaoka pūģpūģ. ¹⁷ Soat eykay ğu jīģa je'e okay eyetabut puye — io'e. ¹⁸ — Ōn pit soat em aģ oģuy eykay. Soat em ōn xipan jeykuk. ¹⁹ Eyetabun cuy epesop okay ipiat'ajojom ma'ģu eyju. Soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e Jesus.

²⁰ — Sorarayū be Jerusalém ka mukoreren puje, eyetaybit epesop ğaxīn ma ip ikamu'ūm iam. ²¹ Jerusalém ka koreren pima, jewat cuy ip co'a kay jaokaap puxim Judéia eipi watwat. Jeka bewi juy ip je'jēm ğu ikaboģatka watwat. Ikaboģatka kay ğu juy ip jenapōn koģūnpi watwat. ²² Jenapōn ğu juy ip ixekabia be Deus jekay itakomaayū be jeweiģ puye. Ixe soat pe jewaik jemuđupmubararaktup ekawēn taģ—kuyjeatup ekawēn taģ — io'e.

²³ — Yukreģayū ipiat supi'ajojo jīģa ixekabia be, jekūm pe je'it kukayū dak. Judéia eipi watwat ipiat supi'ajojo jīģa. Deus ipiat supi'ajoat Judeuyū be itakoma jīģa buye. ²⁴ Cekay itakomaayū Judeuyū yaokaka pajam. Warara'acat ip taomūn. Taomūnmūn ip tujowat wara'at ka daģ. Jerusalém ka sukamu'ūm

Judeu'ūmayū. Imēn je'bapuk Judeu'ūmayū soat kukukan pima — Jesus o'e.

²⁵ — Iwaruat je'bapukpuk kaxiepiat pe, kaxiaat pe dak, kasopta be dak. Soat ka watwat yağuybabi'ūm'ūm cīcā je'e. Yağuybabi'ūm'ūm je'e ip soati jediexixi jījā buye, tipodoy jījā buye dak. ²⁶ Soat kabi beacat muycemcemap jearere. Soat ya'ōca'ūm je'e jeparara pi-bun. Ya'ōca'ūm je'e ip ipararuat ebapuk puje — io'e.

²⁷ — Ğebu je ip ojo — io'e Jesus. — Kabikerereat eju oajēm puje ip ojo — io'e Jesus. — Soat wağo òn. Ixeyū ojo. "Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat," i je'e ip owebe — io'e Jesus. — "Soat podi ma edip," i je'e ip owebe — io'e Jesus. ²⁸ — Iboap ebapuk puje, ġaxīn ma taxijojom epe'e. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eya'ōcam cuy epesop — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn cebe ip.

²⁹ Ğebu je Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn jexeayū be.

— Figueira'ip cuy epeyopcoco, wara'at'ip tak. ³⁰ Tup-kireatup cēm puje, eyetaybit ġaxīn ma koato je'e iam. ³¹ Imēnpuxim ipararuat ebapuk puje, eyetaybit epe'e ġaxīn ma Deus soat kukukan je'e iam — io'e.

³² — Icēmān òn e'em eywebe. Soat ġasūacayū e'ū awap soat je'bapuk wekawēn tağ. ³³ Kabi i'ūm, i'pi dak. Wekawēn pit i'ūm ġu. Soat em wekawēn kay itabut jeedop ip adeayū — io'e.

³⁴ — Ağ cuy epesop wajēmap kay — io'e. — Puybitx-im ġu juy epesop kawedixim ġu dak, tarekrek pupuxim ġu dak — io'e. — Ağ cuy epesop wepit pujeap kay.

³⁵ Ağ'ūm pima epeyekuy wepit puje puca ekuyap puxim ibu buje. ³⁶ Imēnpuye soat em ma ağ cuy epesop wepicap kay. Soat em cuy epeyekawēn Deus eju — io'e. — "Bay, ocemutaxin cuy eğuy ipiat'ajoap puxim," i juy epe'e Deus pe. "Bay, ocebuywatwan cuy eğuy soat wağo kay ocajēm puje ocesūsūnap puxim," i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³⁷ Soat kabia Jesus adeayū mutaybitbin'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum adeayū je'aweroro'uk ip osodop iğo'a be Jesus ekawēn com. Kabioğkabloğ'i bima o'jepitpit Jesus Oliveira dip'a bicūğpe xexen.

22 Peta ajēm pima paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Peta butet Páscoa i osunuy. ² Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Soat kabia Jesus aoka ojuy oekuku ip paīyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Apēn ġu xe'e aceyaoka? — io'e ip jewewebe. Adeayū eta'ūm pima ip yaoka ojuy oekuku, adeayū buxim iparara ip puye.

³ Ğebu je Judas o'ju paīyū kukukayū kay oibu'un Jesus kay buye. Kūyjobit o'e Satanás a'ō kay. Ixe Judas xepx-ep putet osunuy. Iscariote i wara'at ibutet osunuy. ¹² beayū'in osunuy ixe. Deus eju kawēnwēnap'a wi-wi'ukayū kukukayū kay dak o'ju. Jekawēn ām ceweju ip o'ju. Oajēm cekay ip. Jay.

— Ōn ma Jesus oğūm eywebe yaoka am — io'e. — Apēn xe'e oğūm eywebe? — io'e Judas.

⁵ Icokkok cīcā ip o'e paīyū kukukayū, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū dak.

— Ocewebe Jesus ūm puje, dinheiro oce'ğūm ewebe iūmapteim — io'e ip Judas pe.

⁶ — Ha'a, dinheiro juy eğūm owebe — io'e cebe ip.

Imēneju soat kabia paīyū be Jesus ūm ojuy oeku Judas. Adeayū eta'ūm pi iūm ojuy oeku.

⁷ Peta ajēm puje, Jesus Pedro o'ğuju ikaboğatka be, João dak. Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop ip yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Ovelha aokaka'uk ip osodop Páscoa epeta bima. Imēnpuye Jesus Pedroyū o'ğuju soat muxipan am.

— Ikaboğatka be juy epeju — io'e. — Ovelha juy epejat. Epeyaoka juy. Epejoyoy juy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e cebe ip—Pedro be, João be dak.

⁹ — Pu'a be xe'e oceyoyoy wuyxat? — io'e ip.

¹⁰ — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop! — io'e. — Ikaboğatka be eyōm puje, ağokatkat eydopabijuk—idibi mūn'a kukat. Ixe nomuju juy epeju — io'e. — Ixe be uk'a be iōm puje, eyju dak epeōm iğo'a be — io'e. ¹¹ — Uk'a iwat pe juy epeyekawēn. "Ocemutaybitbin'ukat o'je-wa'ōmudot ewebe," i juy epe'e cebe. "Pu'abi be ebikuy omujum jekōn ām oweju etaybitbinayū eju Páscoa kabia bima,' i juk o'e ocemutaybitbin'ukat," i juy epe'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹² — Uk'a iwat yabimubapuk eywebe umat'abi, yaboğat'abi, soat opop iat'abi — io'e. — Ibo'abi be juy ovelha epejoyoy wuyxan — io'e cebe ip.

¹³ O'ju ip ikaboğatka be. Apēn cuk adi Jesus o'e cebe ip iap tağ o'tobuxik ip soat tağ. Ovelha o'joyoy ip iğo'abi be.

¹⁴ Jekōn pima Jesus o'jekawēn jemumujuyū eju—12 beayū eju. Kaxikxik'i osodop ip mesa be.

¹⁵ — Páscoa xat o pin cīcā òn eyweju ijop epeta bima — io'e. — Ğaxīn ma juy òn ipiat'ajom — io'e. ¹⁶ — Deus soat kukukan'ūm pima Páscoa xat ojo'o ġu. Imēnpit Deus soat kukukan pima, ojo'o waram — io'e.

¹⁷ Ğebu je Jesus uva'abidi o'timuōm tikōnkōğap pe.

— Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe.

Tikōnkōğap o'ğūm jeweju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e. — Epetikōn. Epetimu'ēē eyewewebe — io'e. ¹⁸ — Ijodi ġu waram uva'abidi otikōn. Deus soat kukukan pima bit, waram otikōn — io'e Jesus.

¹⁹ Ğebu je pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakat. O'yaūm cebe ip.

— Iju'a ojebit — io'e. — Eywebeam oje'ū. Ya'o buje we'ūap kay juy ġebum epesop — io'e cebe ip.

²⁰ Jekōn epere buje, uva'abidi o'tiūm cebe ip.

— Ijudi kōn puje, odoymukererenap kay juy ġebum epesop — io'e. — Ğasū Deus ikērēat ju'uk eywebewi odoymukereren puye, oje'ū buye. Ikērēat ju'uk eywebewi apēn kuyje ixe o'e iap tağ — io'e Jesus. ²¹ — Mesa be xik'i owejuat ma oūm okay itakomaayū be — io'e.

²² — Soat wağo òn. Oje'ū apēn cuk adi webay ibikuy osunuy iap tağ. Imēnpit Deus ipiat supi'ajoat oūmat pe — io'e.

²³ — Abu xe'e wuy'in kuka Jesus o'ğüm cekay itakomaayũ be? — io'e ip jewewebe Jesus eju jekõnkõnayũ.

²⁴ Ğebu je Jesus eju etaybitbinayũ o'jewawõbubu jeweweju.

— Abu wuy'in soat podi ma ya'õbuyxian je'e? — io'e ip jewewebe.

O'jewawõxixik ip. ²⁵ Jesus o'jekawën cebe ip.

— "Kũyjobin cuy epesop wa'õ kay," i'e'em ijodiat kukukayũ jebekitkit pe. "Kariwa yoboğat õn," i'e'em ip — io'e. — Ijodiat bure ip adeayũ xe. ²⁶ Eyju bit imën ğu juy epesop. Kariwa yoboğat pin pima, ya'õbuyxi'umat puxim cuy epeku — io'e Jesus cebe ip. — Warara'acat kukukat pin pima juy ibuywatwan ip epesop — io'e cebe ip. ²⁷ — Abu kariwa yoboğat? — io'e. — Jekõn ãm mesa be xik'iat tu? Ixat tojtõt'ukat ğu xe'e? Jekõn ãm mesa be xik'iat ma kariwa yoboğat. Imënpit eyxe bima wuxat tojtõt'ukat puxim cuk adi ojekuku.

Warara'acat puywatwan cuk adi ojekuku — io'e Jesus.

²⁸ Eybu'un ğu juk adi epesop okay, warara'acat a'ğũ ipi-at o'supi'ajoat owebe — io'e. ²⁹ — Kuy bima webay o'e owebe "Soat kukukan ecesũy," i. Imënpuxim "Eyju dak soat kukukayũm epesop oweju," i õn e'em eywebe.

³⁰ Õn soat kukukan pima, wemesa be epeyekõn oweju — io'e. — "Eyju ikërëat kuğ Deus xe," i epe'e kũyjobit'umayũ be. "Eyju ikërëat kuğ ğu Deus xe," i dak cuy epe'e kũyjobicayũ be. Imën epe'e Israel naxeğebitbit pe—12 be tiwatwat pe — io'e Jesus jeweu etaybitbinayũ be.

³¹ — Simão — io'e Jesus Simão Pedro be. — Eya'õpicũğ cuy — io'e. — Satanás kuy o'e owebe "Simão buyxijo pin õn, itabut paxi je'e wa'õ kay iam," i — io'e Jesus Simão be. — Satanás itabucayũ xewi emujëm pim apën wuyju tarekrekata mujëmjëm taixee be-wi iap puxim — io'e. — "Ha'a. Esubuyxijo," i juk oce Satanás pe — io'e Jesus. — "Soat cuy esubuyxijo oweju etaybitbinayũ," i juk oce cebe — io'e Jesus. ³² — Imënpit kuy ocekawën Deus eju ewebeam. "Simão juy esubuywan itabucap epereap puxim," i oce Deus pe — Jesus o'e. — Waram okay etabun pima, eykitpitpiyũ juy esubuywan itabut cĩcã am ip okay — io'e Jesus.

³³ — Kariwa, jiewat ğu õn — io'e Simão Jesus pe. — Obu'un ğu ekay — io'e. — Daomũnmũnap'a be dak cuy oju eburem. We'ũap kay ma juy oju eburem — io'e Pedro.

³⁴ — Pedro — io'e. — Sapokay ede'ũm awap, ebapũğ em "Ixe bure ğu õn," i ece'e — io'e Jesus pit.

³⁵ Ğebu je o'jekawën wara'acayũ eju—jeweu etaybitbinayũ eju.

— Patorõn kuğ'ũm cuk adi õn eymuju, sako kuğ'ũm tak, bolsa kuğ'ũm tak, eyiuk kuğ'ũm tak — io'e. — Irerem tu juk adi epekuku? — io'e.

— Ka'ũma. Xipan cuk adi ocekuku — io'e ip.

³⁶ — Ğasũ bit — io'e cebe ip — patorõn kuğ pima juy epetujowat eyekuap tağ — io'e. — Sako kuğ pima juy epetujowat. Payao kuğ'ũm pima juy eyeekabek epeteida ibu am — io'e. ³⁷ — Imën e'em Deus ekawënt-up—omuwëğaptup:

"Ikërëat muğëğë'ukat ën," i napa ma ijodiat e'em Deus emunaë be, i.

Ibodup ekawën tağ je'e ip owebe ğasũ — io'e Jesus.

³⁸ — Kariwa, ak'i ece — io'e ip. — Xepxep oceju payao kuğ — io'e ip.

— O'e ma burut — io'e.

³⁹ Ibocewi o'jëm ip jekõnkõnap'a bewi umat'abi bewi.

Jesus o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay—cucu'uk osunuyiap'a kay. Ceweju etaybitbinayũ dak o'ju tomuju.

⁴⁰ O'jekawën ceweju ip yajëm puje.

— Epeyekawën cuy Deus eju eywebe ikërëat kukap puxim — io'e.

⁴¹ Jesus o'jewerũğ jeweu etaybitbinayũ xewi. Bosusu o'ju. Jağëpũğ ma o'e.

Ğebu je Jesus o'jekawën Deus eju. Jëğ'aecõğcõğ o'jekawën.

⁴² — Bay, ebu'u bima bit ipiat esupi'ajoat ğu owebe — io'e Deus pe. — Imënpit obikuyap tağ ğu juy ece—ebikuyap tağ acã — io'e.

⁴³ Ibocewi Deus ekawën tojtõt'ukat o'kop kabi kadiwi Jesus a'õmucan am.

⁴⁴ Biğ ma ja'õbuyxim o'jekawën Deus eju. Jeğuycũğat pibun ma oe'ũ pin. Topa'adiayey o'e toy buxim, iğuy-cũğ cĩcã buye. O'jedopadoyebot ipi ju.

⁴⁵ Deus eju jekawën epere buje o'ãy. Kirik'ãy. Jeweu etaybitbinayũ kay oajëm. Jay. Ixexet ma ip o'tobuxik. Ixexet ip jeğuycũğap kuğ ip yoboğ cĩcã buye.

⁴⁶ — Apënpuye eyxexet? — io'e. — Epeyewurũğ cuy! — io'e cebe ip. — Epeyekawën cuy Deus eju eywebe ikërëat kukap puxim — io'e.

⁴⁷ Warara'acayũ dak oajëm Judas eju. Ixe Judas warara'acayũ wap oajëm jaku Jesus iam imutaybin am ip. Ixe 12 beayũ'in osunuy.

Oajëm Jesus kay Judas. Oajëm Jesus ağobu kõn ãm tobede am.

⁴⁸ — Judas — io'e Jesus. — Soat wağõ õn — io'e. — Wağobu kõn tu ën oũm ãm okay itakomaayũ be? — io'e.

⁴⁹ Ğebu je Jesus eju etaybitbinayũ itaybit o'e Jesus pum ip iam.

— Kariwa, oceyaoka du ip pajam? — io'e ip Jesus pe.

⁵⁰ Pũğ ixeyũ'in tak paĩyũ kukukat puywatwat'ukat o'suğuybu'uk pajam. Tep. Iba'at kadiat ğuybu o'suğuybu'uk.

⁵¹ — Imën ğu bit epesop! — io'e Jesus jeweu etaybitbinayũ be.

Cay. O'suğuybumucay. O'suğuybumuwedap. Ğuybudip o'e.

⁵² Ğebu je Jesus o'jekawën Judas ejuayũ eju—paĩyũ kukukayũ eju, Deus eju kawënwënap'a wiwi'ukayũ kukukayũ eju dak, Judeuyũ kukukayũ eju dak.

— Epajëm odaomũn ãm ibukurukat taomũnap puxim — io'e. — Eyba'ip kukuğ epajëm — io'e Jesus. ⁵³ — Soat kabia Deus eju kawënwënap'a be juk adi oğuy. Epesot ğu juk adi odaomũn ãm iğ'o'a be bima — io'e. — Ğasũ bit okuk put eywebe eybikuyap tağ. Eybikuyap tağ eyeku but ğasũ. Kabiokboğ tağ jekuku'ukayũ kukat

ijodiat kukat ġasū. Satanás ijodiat kukat ġasū. Eyju dak kŭyjobit ixē a'ō kay — io'e Jesus.

⁵⁴ Judas ejuayū Jesus o'jat. O'tujowat ip paīyū kukukat duk'a kay. Pedro dak o'ju Jesus nomuju. Wūy ma oeku Jesus nomuju. Oajēm ip.

⁵⁵ Ġebuġe daxa o'ġusop ip paīyū kukat tuk'a xe, uk'a ekorara be. Oabikbik ip daxa etako be. Pedro xik'i o'e ixeyū parakpe.

⁵⁶ Ġebuġe ayacat Pedro o'jojojo—yaypan'isuat—paīyū kukukat puywatwat'ukat. O'jojojo Pedro daxa ekabia daġ puye. O'jeak cekay.

— Ixe dak Jesus eju oeku — io'e ixē ayacat.

⁵⁷ — Ka'ūma — Pedro bit o'e napa ma. — Tū'ū, ixē bure ġu ōn — io'e napa ma jebuap puxim.

⁵⁸ Wara'acat Pedro o'jojojo ibun'ūm pima aġokatkat.

— Ēn tak ejeku Jesus eju — io'e cebe.

— Ka'ūma — Pedro o'e. — Jekukum ġu ōn ceweju.

Ojeku ġu ōn pit ceweju — io'e napa ma.

⁵⁹ Pūġ hora kap puje, wara'acat o'jekawēn.

— Icēmān ēn ma Jesus eju ejeku — io'e. — Galilía eipi bewiat ēn — io'e Pedro be.

⁶⁰ — Tapu — Pedro bit o'e. — Wetaybit ġu apēn ēn e'em iam — io'e napa ma. — Ixe bure ġu ōn pit — io'e napa ma.

Sapokay o'jede iboam i'e buje. Kariwa Jesus o'jekorepēn.

⁶¹ Ġebuġe o'jeak Pedro kay. Pedro dak o'jeġebu Jesus a'ō kay—kuy bimaap a'ō kay.

— Ebaṗūġ em napa ma ece'e "Jesus bure ġu ōn," i — i juk o'e Jesus Pedro be.

⁶² Kacūġ kay Pedro o'ju. Jesus bure ġu ōn iap kay o'jeġebu. Imēnpuye o'tōn cīcā.

⁶³ Iwiwi'ukayū Jesus o'jowayway—o'jat'iyū. Jesus o'ġupokupok ip. ⁶⁴ Jesus eta o'sutamuekabek ip paġōm.

— Abu emupok exe? — io'e ip cebe iwaywayway am.

⁶⁵ Jesus o'jomuymuy jījā ip. Warēmtaġ ma ip Jesus o'jukuk.

⁶⁶ Ġebuġe Judeuyū kukukayū o'je'awero ip, paīyū kukukayū dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū awēwē'ukayū yoboġayū ip osodop. Kabia'isum ip o'je'awero. Jesus o'tujowat ip ixeyū kay. Waram ġuto Jesus o'jowaywayway ip.

⁶⁷ — Ēn tu Deus emunaē? — io'e ip. "Cemunaē bima bit cuy ece ocewebe," io'e ip Jesus pe.

— Ōn eymukūyjo bima, okay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus pit. ⁶⁸ — Omukūyjom cuy epe'e i ōn e'em eywebe bima, kuka omukūyjom ġu epe'e. ⁶⁹ Imēnpit soat waġo ōn. Ġaxīn ma oabik Deus ba'at kadi—soat podi ma ya'ōbacaat ba'at kadi. Ixe jo'i wa'ōbaca oġuy — io'e Jesus. — Jewejojo'i ma ocesop oca'ōbacaap kuġ — io'e.

⁷⁰ — Deus ipot tu ēn? — io'e ip Jesus pe.

— Eyju ma iboam e'em — io'e.

⁷¹ — Apēġām kuka warara'acat atakoy Jesus muy am? Kuy o'e! Kuy ixē ekawēn oceya'ījojo — io'e Judeuyū kukukayū. Deus muymuy xeku — io'e ip napa ma.

Oibu'un ip awerom.

23 Ġebuġe Jesus o'tujowat ip Pilatos kay—iecuġap kay. Jesus o'jomuymuy ip Pilatos pe.

² — Ite aġokatkat warēmtaġ ma ocemutaybitbin — io'e ip Pilatos pe napa ma. — "Kŭyjobin ġu juy epesop wuyeipi kukat a'ō kay," i'e'em Jesus ocewebe — io'e ip napa ma. — "Eyedinheiro juy epeġūm ġu César be—wuyeipi kukat pe," i'e'em ocewebe — Judeuyū napa ma o'e Pilatos pe. — "Adeayū kukukat ōn," i'e'em teku — io'e ip napa ma Judeuyū. — "Deus emunaē ōn," i'e'em teku — io'e ip.

³ — Judeuyū kukukat tu ēn? — Pilatos o'e Jesus pe.

— Ēn ma iboam e'em — io'e Jesus.

⁴ — Ite aġokatkat ikērēat kuġ ġu oxe bit — io'e Pilatos soat pe paīyū kukukat pe, je'awero'ibiyū be dak.

⁵ — Warēmtaġ ma teku ebekitkit mutaybitbin — io'e ip napa ma Pilatos pe. — Koap warēmtaġ ma Galilía eipi watwat mutaybitbin oekuku. Soat taġ imutaybitbin oekuku—Judía eipi daġ. Ġasū ijoce oajēm. Teku ebekitkit mubu'u'un César a'ō kayap puxim — io'e ip napa ma.

⁶ — Teku Galilía eipi bewiat tu? — io'e Pilatos cebe ip.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Imēnpuye Pilatos Jesus o'ġuju Herodes kay, Herodes Galilía eipi kukukat puye, Jesus tak Galilía eipi bewiat puye dak. Ixe Herodes Jerusalēm ka be osunuy ixeyū kabia be.

⁸ Oajēm ip Herodes kay. Herodes Jesus o'jojojo. Iccok cīcā o'e ijojom pima. Kuy bima Herodes ijo pin osunuy Jesus awēġ o'yawēġtobuxik puye.

— Wuywebe i'e ba'oreat paxi ġubapuk wetabutpe? — io'e jewebe ma.

⁹ O'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi ēn jekukum? — io'e cebe. — Ojojojo ġu buk iat mubaṗūġ tu ebu'u wetabutpe? — io'e cebe.

Mūġ ma osunuy Jesus pit. ¹⁰ Paīyū kukukayū dak Jesus o'jomuymuy jījā, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

¹¹ Herodes tak Jesus o'jowayway jījā. Warēmtaġ ma Jesus o'jukuk, cesorarayū dak. Cesay idipat o'ġuōm ip Jesus pe iwaywayway am.

Ġebujep waram Jesus o'ġuju Pilatos kay. ¹² Ixe kabia dak Herodes Pilatos burem o'e. Kuy bima itakoma jījā osodop ip jewewekay.

¹³ Ġebuġe Pilatos paīyū kukukayū o'tomuwa, Judeuyū kukukayū dak, warara'acat tak Judeuyū. ¹⁴ O'jekawēn cebe ip.

— Ite aġokatkat epetojot okay — io'e. — "Ite aġokatkat warēmtaġ ma ocemutaybitbin," i juk epe'e owebe — io'e. — Kuy ocekawēn ceweju eyetabun — io'e. — Oxe bit ikērēat o'ġujurūġ ġu—pūġ em tak ka'ūma — io'e. — Te'e ma eyju e'em "Ikērēat kuġ teku," i — io'e. ¹⁵ — Herodes tak o'jekawēn ceweju — io'e. — Herodes xe dak ikērēat kuġ ġu — io'e. — Imēnpuye waram Jesus o'tujupicat ip ocekey. Cedaġ ġu ocewebe bit yaoka am. ¹⁶ Imēnpuye imupok puje oġuwepak jekpiwan ma iju am — io'e Pilatos.

¹⁷ — Ap! — io'e adeayũ ya'õberen Pilatos pe — Ite aḡokatkat eḡujẽm ḡu — io'e ip. — Eyaoka ma! — io'e ip. — Barrabás pit eḡujẽm daomũnmũnap'a bewi. Ite aḡokatkat pit eḡujẽm ḡu — io'e ip ya'õberen.

Iḡo epeta bima Pilatos pũḡ ma daomũnmũnap'a beat mujẽmjẽm'uk osunuy. Ixe Barrabás daomũnmũnap'a be osunuy. ¹⁹ Kuy bima ixe Barrabás iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡõḡõm. Jenopaḡõḡõm pima wara'acat o'yaoka. Imẽnpuye daomũnmũnap'a be osunuy.

²⁰ Ḡebuje Pilatos ma Jesus muwekap ojuy o'e.

— Jesus ma oḡuwekap — io'e adeayũ be.

²¹ Adeayũ bit Jesus pamupayaat ojuy korosa be ce'ũ ãm.

— Jesus cuy epeyaokaat! — io'e ip Pilatos pe. — Jesus juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen.

²² — Apẽnpuye dak osubamupayaat? — io'e Pilatos. — "Ikẽrẽat o'ḡujurũḡ ḡu," i õn e'em — io'e. — Cedaḡ ḡu wuywebe yaoka am — io'e. — Oḡupokupokat acã. Imupokupok puje, juy oḡuwekap — io'e.

²³ — Ap! — io'e ip. — Jesus esubamupayaat korosa be — ixeyũ bit o'e.

Imẽn o'e ip ade em ma. Ya'õberen o'jewãwã ip. Imẽnpuye:

²⁴ — Iteyũ bikuyap taḡ oce, biḡ ma cewãwãwãap puxim ip — io'e Pilatos jewebe ma. — Ixeyũ etabun imuwekap pa'ore owebe — io'e jewebe ma.

— Ha'a — io'e adeayũ be—aweromayũ be. — Eybikuyap taḡ cuy oce — io'e Pilatos cebe ip.

²⁵ Imẽnpuye Pilatos Barrabás o'ḡujẽmat daomũnmũnap'a bewi—iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡõḡõm'iat o'ḡujẽmat—wara'acat o'yaoka'iat o'ḡujẽmat—adeayũ o'joojuy imujẽm ãm'iat o'ḡujẽmat. Jesus pit o'ḡũm adeayũ be.

— Eybikuyap taḡ cuy epe'e cebe — io'e Pilatos. Jesus o'jat ip.

²⁶ Ḡebuje sorarayũ Simão o'jat. Cirene ka bewiat o'jat ip—koḡũnpi bewi ajẽm'ibit. O'jat ip Jesus korosa dujowan co'a kay bima. Korosa o'jomuy ip Simão a'õpi'a jeje. O'tujowacat Jesus nomuju. ²⁷ Adeayũ dak o'ju Jesus nomuju.

Aoyũ dak o'tõn cĩcã Jesus kay. Iḡuyucũḡ cĩcã ip o'e Jesus kay.

²⁸ Imẽnpit Jesus o'jekorepẽn cekay ip.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e cebe ip—Jerusalẽm ka watwat pe—aoyũ be. — Eyewewekay acã juy epetõtõn—okay bit ka'ũma — io'e. — Ey'iyũ kay dak cuy epetõtõn — io'e. ²⁹ — Ipiat epesupi'ajojo. Ipiat'ajojom pima soat je'e "Icokcok e'em i'it kapkap'ũmayũ, i'it'it'ibit'ũmayũ dak, i'it muytin'ũm'ibiyũ dak," i — io'e Jesus. ³⁰ — Adeayũ ce'ũ pin je'e ixe kabia be ipiat'ajojom puye. "Ocejeje juy a'a'at ocemuy'ũ ãm," i je'e ip co'a be. "Ocemunẽm cuy," i je'e ip co'a'ũn'a be — io'e. ³¹ — "Imẽn yopkicat'ip kukuḡ pima, apẽn xe'e kuka yopkarawat'ip o'jukuk ip?" i'e'em eyju — io'e Jesus waayũ be.

Imẽn Jesus o'e cebe ip warẽmtaḡ ip jekuḡ puye.

³² Xepxepayũ dak o'tujowat ip Jesus eju yaoka am—iecuḡap a'õ kay'ũmayũ.

³³ Co'a be yajẽm puje Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje. Ce'uat'a ririt'a i omuy co'a butet. Iecuḡap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ dak o'subamupaya ip wara'at pe korosa be—xepxepayũ. Pũḡ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũḡat kadi. Jesus tak o'jekawẽn Deus eju.

³⁴ — Bay — io'e. — Ḡebum ḡu juy apẽn ip warẽmtaḡ okuk iap kay, itaybit ḡu ip ajo pẽnpẽn oceju iam puye — io'e Jesus.

Ḡebuje dado o'joxikxik ip Jesus pa o'subamupaya'iyũ. Jesus esay mu'ẽ'ẽ ãm jewewebe o'joxikxik ip ipi ju. Dado karatũḡ'a buxim o'yanuy. Ibararuk o'yanuy. ³⁵ Adeayũ dak osodop Jesus cocom. Judeuyũ kukukayũ bit warẽmtaḡ o'e ip Jesus pe iwaywayway am.

— Teku warara'acat o'taxijo — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Teku Deus emunaẽ bima, juy jewedaxijo — io'e ip iwaywayway am. — Deus pe wuydaxijo am o'taẽ'ibit pima juy jewedaxijo — io'e ip.

³⁶ Sorarayũ dak Jesus o'jowaywayway. Uva'abidi ãm ojuy ip o'e cebe tikõn ãm—tideiboḡ'ũmati.

³⁷ — Ën Judeuyũ kukukat pima juy ecededaxijo — io'e sorarayũ.

³⁸ Taperadup toro'i oeku korosa eju Jesus abi ase—tupararukatup—Judeuyũ kukukat teku iap mubapukatup.

³⁹ Ḡebuje wara'at korosa ejuat Jesus o'jomuy—iecuḡap a'õ kay kũyjobit'ũmat.

— Ën Deus emunaẽ bima, ocededaxijom cuy ece — io'e ya'õberen Jesus pe. — Ecededaxijo dak cuy — io'e.

⁴⁰ Wara'at ejuat pit jebure o'ḡukorẽm korosa ejuat.

— Eparara ḡu du Deus puxim? — io'e jebure be. — Wuyewewēju ma wuyju je'ũm korosa eju. ⁴¹ Cedaḡ wuywebe je'ũ ãm ikẽrẽat cuk adi aḡujurũḡrũḡiap teim — io'e. — Ite bit o'ḡujurũḡrũḡ ḡu ikẽrẽat — io'e.

⁴² — Jesus — io'e ixe wara'at. — Ḡebum cuy okay eḡuy ãn soat kukukan pima — io'e Jesus pe.

⁴³ — Icẽmãn õn e'em ewebe, ḡasũ ma ãn oweju ecesũy onuyapka be—idip cĩcãatka be — io'e Jesus ixe wara'at pe.

⁴⁴ Paḡo oicuk jekpiwan ma—Deus eju kawẽnwẽnap'a beat epaḡo—xĩntabi nomudip epaḡo. Oicuk ipidase ixe paḡo bit.

Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat taḡ i'pi daḡ. Kaxiepiat o'jepirẽm. O'jekabia ḡu. Ibun ma kabiok oeku—ebapũḡ ehora.

⁴⁶ Ḡebuje Jesus o'jekawẽn Deus pe.

— Bay — io'e. — Aḡ cuy eḡuy okay. Je'ũm cuy õn ebikuyap taḡ — io'e ya'õberen.

Oe'ũ. ⁴⁷ 100 be sorarayũ kukat o'jeak cekay. Apẽn oe'ũ iap o'jojojo.

— A'õbuyxi soat podi ma — io'e Deus pe. — Icẽmãn ite aḡokatkat ikẽrẽat kuḡ ḡu osunuy — io'e.

⁴⁸ Korosa be ce'ũap com o'je'awero'iyũ dak o'jepit ip jeduk'a be. O'jepit ip jewekũmpi okakam jeḡuycũḡap pibun. ⁴⁹ Jesus bureyũ dak wũywũy ma korosa wi ip os-

odop, aoyũ dak—Galiléia eipi bewi Jesus eju ya-jēm'ibiyũ. Kacũġcũġ'i osodop ip Jesus e'ũap cocom.

⁵⁰ Ğebuġe José o'ju Pilatos kay—Arimatéia ka bewiat—Judéia eipi bewiat. Ixe Judeuyũ awēwē'ukat yoboġat osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Cũġ cĩcã osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. ⁵¹ Warara'acayũ juk adi Jesus aoka ojuy osodop ip Judeuyũ awēwē'ukayũ yoboġayũ. José bit ka'ũma. Deus soat kukukan iap wiwim osunuy José bit. ⁵² Oajēm Pilatos kay ixe José.

Ğebuġe korosa ejuwi Jesus'ũm jebit mukop ojuy o'e.

— Jesus'ũm jebit cuy oju'ukat — io'e Pilatos pe.

— Eju'uk cuy — io'e Pilatos.

⁵³ O'ju i'ũġ. Oajēm. Jesus'ũm jebit o'ju'uk korosa ejuwi José. Jesus'ũm jebit o'jomũnmũn paġõm—idip cĩcãan, irucan. Imũnmũn epere buġe, o'tujowat witabikũy kay. Jesus'ũm jebit o'jomõġ witabikũy be ikũykot'isuatkũy be.

⁵⁴ Sexta-feira osunuy. Katpuġe ĵĩĩã o'e. Ğaxĩn ma jebodoydoyap kabia Judeuyũ be.

⁵⁵ Aoyũ o'ju José eju—Galiléia eipi bewiyũ. Witabikũy o'sukũyjojo ip. Apēn Jesus'ũm jebit o'jomõġ'iap o'jojojo ip.

⁵⁶ Ibocewi o'jepit ip jeduk'a be. Tõmte'oatõm o'tõ-muwekoy ip Jesus'ũm jebit mude'onap ojuy. Kuyaje acã ijebit mude'on ojuy ip osodop, kuy jebodoydoyap kabia buye. Kapikpi kuka o'e kuyaje.

24 Judeuyũ ebodoydoyap kabia bima aoyũ o'jebodoy jawēwēap ekawēn taġ. Kabia'isum pit waram o'ju ip witabikũy kay. Domingo bima ip o'ju. Tõmte'oatõm tujowan o'ju ip Jesus'ũm mude'on ojuy. Jay. Oajēm ip.

² Yajēm puġe wita'a o'yadobuxik ip yawede—ikũyno-mudip'a. ³ Oõm ip witabikũy be. Jesus'ũm jebit o'tobuxik ġu ip. ⁴ Yaġuybabi'ũm cĩcã ip o'e tobuxik'ũm puye.

— Apēn xe'e ixe o'e? — io'e ip jewewebe.

Xepxep aġokatkayũ dak o'jebapuk aoyũ wap—kabi bewiyũ. Cesay kuġ osodop ip isopsupat kuġ.

⁵ Jeparara pibun ma ip o'jēġ'aecõġcõġ cewap ip.

Aġokatkayũ dak o'jekawēn aoyũ be.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e ip. — Apēnpuye eyju itaicat kudadam ce'uat topapkũy be? — io'e ip. ⁶ — Ixe ijoce ġu.

Deus ixe o'ġutait waram. O'ġuyuy kabi kay — io'e ip. — Ğebum cuy epesop ixe a'õ kay—Galiléia eipi be bima iap a'õ kay. ⁷ “Soat waġo õn,” i mo o'e eywebe. “Ikēřeat mujurũġrũġ'ukayũ be oũm ip,” i mo o'e eywebe — io'e ip. — “Obamupaya ip korosa be. Oje'ũ. Imēnpit xepxep xet kap puġe waram ocejetait,” i mo o'e eywebe — io'e aoyũ be ixeyũ aġokatkayũ.

⁸ Ğebuġe Jesus a'õ kay o'jeġebu ip. O'jēm ip witabikũy bewi. ⁹ Aripit. O'jepit onze beayũ mukũyjo am apēn cuk ip o'jojojo iam. Jay. Oajēm ip. Soat o'ġuwēn ip onze beayũ be—Jesus eju oekuku'iyayũ be, warara'acayũ be dak. ¹⁰ Maria Madalena soat o'ġuwēn Jesus emumujuyũ be, Joana dak, Tiago xi dak, warara'acayũ dak. Tiago xi butet Maria i osunuy. Soat o'ġuwen ip Jesus emumujuyũ be. ¹¹ Warēmtaġ ma tũybe aoyũ kawēnwēn iãn o'e ip. Itabut ġu ip o'e cekawēn kay.

¹² Pedro bit dao ma o'ju witabikũy kay. Oajēm.

O'jeerot. Itaburuh. O'jetaburut witabikũy kay. Paġo acã o'jojojo—idip cĩcãat—irucan. Wara'at pit o'jojojo ġu.

— Ka'ũmġu Jesus! — io'e.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be. Yaġuybabi'ũm cĩcã o'e.

— Apen xe'e o'e ip Jesus'ũm jebit pe? — io'e jewebe ma. — Poma xe'e ijebit o'tujowat ip? — io'e.

¹³ Ixe kabia be xepxep Jesus eju oekuku'iyayũ o'ju Emaús ka kay. Emaús ka 10 kilometros osunuy Jerusalém ka wi. ¹⁴ E daġ ip kawēnwēn oeku. Apēn Jesus'ũm o'tobuxik ġu ip witabikũy be iam kawēnwēn ip oeku. ¹⁵ Kawēnwēn pima Jesus oajēm ixeyũ kay—xepxepayũ kay. Ceweju ip o'ju e daġ. ¹⁶ Jesus o'jojojo ip. O'jetabiebarēm ip Jesus teku iam. Tũybe Jesus ce'ũ mabuk opop iãn o'e ip.

¹⁷ — Apēn eyju kawēnwēn e daġ? — io'e Jesus cebe ip.

Topaġuyucũġcũġ o'jecũcũ ip. ¹⁸ Ixeyũ'in o'jede Jesus pe. Cleopas i ibutet osunuy.

— Soat Jerusalém ka watwat itaybit apēn o'jebapuk ibo ka be ġasũ iam. Ēn acã etaybit ġu! — io'e.

¹⁹ — Apēn xe'e o'jebapuk? — io'e Jesus cebe ip.

— Apēn Jesus pe o'e ip iap awēġ eyawēġtobuxik ġu du—Nazaré ka bewiat pe iap awēġ? — io'e. — Ixe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. Ocejajojo ġu iap mubapukpuġ oekuku Deus a'õbi. Ixe juk cedaġ ocemutaybitbitbin — io'e. ²⁰ — Paĩyũ kukukayũ wuyka kukukayũ dak Jesus o'ġũm Judeu'ũmayũ be yaoka am. Jesus pa o'subamupaya ip korosa be — io'e. ²¹ — Ocejju bit tũybe ixe Judeuyũ taxijo iãn cuk adi oce'e — io'e. — Inaka ebapũġ kabia kuy o'kap ce'ũap kabia. ²² Imēnpit oce'in ip ocaġuyumababi'ũm aoyũ — io'e. — Witabikũy be o'ju ip kabia'isum. Ikudadam ip oeku — io'e. ²³ — Jesus'ũm jebit o'tobuxik ġu ip ikũy be — io'e. — Ocekay o'jepit ip — io'e. — “Deus ekawēn tojtjot'ukayũ ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. — “Kabi bewiat ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e. — “Jesus waram o'jetait,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. ²⁴ — Wara'at ocebureyũ o'ju witabikũy kay — io'e. — Apēn aoyũ o'e iap taġ o'tobuxik ip — io'e. — Jesus pit o'jojojo ġu ip — io'e Jesus pe.

²⁵ — Eyetaybin wa'ũm cĩcã Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm ekawēn — io'e Jesus cebe ip. — Eyetabun wa'ũm cĩcã! ²⁶ Cedaġ osunuy Deus xe Cristo imēn ipiat'ajo am, je'ũ ãm tak—wuydaxijo am Deus emunaē. Cedaġ osunuy waram kabi kay jeu am soat kukukan—Deus co'i ya'õbacaan—Deus co'i idipan — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jemuwēnuwēġaptup ekawēn o'ġukũyjojo ip soatup ekawēn—Deus ekawēntup ekawēn—Moisés emudupmubararaktup ekawēn, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emudupmubararaktup ekawēn tak. Iboaptup ekawēn o'ġukũyjojo ip.

²⁸ Imēn oajēm ip jejuapka kay—Emaús ka kay.

— Bosusu ma buk oju — Jesus o'e cebe ip.

²⁹ — Ocexe juy eġuy — ixeyũ bit o'e. — Katpuġe ĵĩĩã o'e kuy. Kabioġ wuyju — io'e xepxepayũ Jesus pe.

Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip cexe ip jenŷy ā. Oōm ip tuk'a be.

³⁰ Ğebuje Jesus pāo'a o'yabu jekōn pima ceweju ip.

— Bay, ēn xipāt — io'e Deus pe.

O'yadakatkat. O'yaŷm cebe ip. ³¹ Jetaan ip o'jeak. Teku Jesus iam itaybit ip o'e. Imēnpit Jesus o'jepa'ŷm.

³² — Oca'ōxabida karabakbakān oce'e e daḡ oceweju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn pima — io'e ip jewewebe.

³³ Ğebuje o'jēm ip mesa bewi. Aripit. O'jepit ip Jerusalēm ka kay. Jay. Oajēm ip.

Ğebuje onze beayū o'tobuxik ip—jebureyū. Awerom ip o'tobuxik.

³⁴ — Wuykukukat waram o'jetait — io'e ip xepxepayū be. — Simāo itaicat o'jojojo — io'e ip.

³⁵ Ğebuje xepxepayū apēn Jesus o'e cebe ip iap o'ḡuwēn jebureyū be.

— Jesus o'jebapuk ocekey e daḡ — io'e ip. — Pāo'a dakat puje, ocetaybit oce'e teku Jesus iam — io'e xepxepayū cebe ip.

³⁶ Dao ma Jesus o'jebapuk aweromayū kay imēn kawēnwēn pima ip.

— Kaba'ŷm cuy epesop — io'e.

³⁷ O'jekuy ip. Iparara jījā ip o'e. Tūybe axik iān o'e ip.

³⁸ — Apēnpuye eykuykuykuy? — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju e'em "Cēm tu Jesus waram o'jetait?" i? Apēnpuye eyetabut ḡu okay? — Jesus o'e. ³⁹ — Ak epe'e obu kay, wui kay dak. Ğoku tapoa kuybut — io'e. — Obu kukuḡ cuy epe'e — io'e. — Wui kukuḡ tak cuy epe'e. Asubit'ŷm! Axik tu ōn eyxe? Axik taohe ḡu. Ōn pit odaohe — io'e Jesus.

⁴⁰ Imēn e'em pima, o'jewebumubapuk cebe ip. O'jew-eimubapuk.

⁴¹ Imēnpit itabut ḡu ma buk o'e ip Jesus kay jecokcok pibun, yaḡuybabi'ŷm'ŷm ip puye.

— Ajo opop eyxe i'o am? — Jesus tak o'e cebe ip.

⁴² Axima yoyoy o'ḡūm ip cebe i'o am. ⁴³ O'jat. Etabutpe ip o'jo'o.

⁴⁴ Ğebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Moisés apēn warēmtaḡ itakomaayū okuk iaptup o'tupmubararak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ŷm'ŷm tak — io'e. — Davi dak apēn warēmtaḡ ip okuk iaptup o'tupmubararak Salmidup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Ix-eyū'ŷm'ŷm emudupmubararakatup pe iap taḡ ma ip okuk ikērēm — io'e. — Eyweju ōn pima iboap oḡuwēn eywebe — io'e Jesus.

⁴⁵ Ixeyū mutaybitbin o'e apēnape Deus ekawēn iam.

⁴⁶ — Imēn e'em iḡodup:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ū juy, i. Xepxep xet kap puje, waram jetait ḡuto, i. ⁴⁷ Ixe a'ōbi itabucayū juy kawēn idipat ḡuwēn soat ka watwat pe, i. Koap Jerusalēm ka watwat pe juy ḡuwēn ip, i. Ğuyjom wara'atka watwat pe juy ḡuwēn ip, i. "Ikērēat murūḡrūḡap cuy epeyepere," i juy je'e ip, i. "Ikērēat murūḡrūḡap eperē buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi," i juy je'e ip, i.

Imēn e'em iḡodup, — io'e Jesus. ⁴⁸ — Wekawēn epeya'ḡojo. We'ūap tak epejojojo ma. Soat ka watwat pe juy iboap epeḡuwēn — io'e Jesus cebe ip. ⁴⁹ — "Jeya'ōmucan ōn," io'e webay eywebe — io'e. — Webay a'ōbi ōn jeya'ōmucan — io'e Jesus. — Deus pe eya'ōmucanap wiwim cuy epesop ikaboḡatka be—Jerusalēm ka be — io'e. — Ğaxīn ma juy jeya'ōmucan — io'e cebe ip.

⁵⁰ Jesus ixeyū o'tujowat Betānia ka be.

Ğebuje o'jekawēn Deus eju cebeam ip.

— Bay, xipan cuy teyūku ejukuk — io'e Deus pe.

⁵¹ Bosusu o'ju cexewi ip Deus eju kawēnwēn pima.

Ğebuje Deus o'tujowat jewekay, kabi kay.

⁵² — Bay, ēn xipāt cīcā — io'e ip Deus pe tujowacap cocoayū. — Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat — io'e ip cebe.

Ğebuje o'jepit ip Jerusalēm ka kay. Icocok cīcā ip osodop. ⁵³ Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip soat em—yaboḡat'a be. — Bay, ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbuyxiat — i'e'em ip osodop.

João

1 Jesus Cristo oajēm Deus mubapuk am ijodiayū be. Ipi muḡē awap Deus mubapukpuk'ukat kuy osunuy. Deus xe osunuy. Deus co'i osunuy. ²Ixe Deus xe osunuy ipi muḡēm pima. ³Deus eju ixē soat o'ḡuḡe—ipi daḡat, kabi beat tak. Ka'ūma ma kajuk o'e ipi daḡ ixē imujurūḡ'ūm pima. ⁴Ja'ōbi dak ixē itabēḡayū mujurūḡ'uk osunuy. Ixe icēmān wuymutaybitbin'uk osunuy Deus ekawēn—apēn kaxi wuy-mukabiahap puxim. ⁵Ixe oajēm ijodi Deus ekawēn wuymutaybin am. Ade jījā ikērēat mujurūḡ'ukayū osodop ijodi. Imēnpit ixē ekawēn muwēnmu'ūm pa'ore osodop ip.

⁶Ixe ajēm awap Deus warara'acat o'ḡudot ijodi aḡokatkat. Ja'ōbi o'ḡudot. João i ibutet osunuy. ⁷Oajēm Jesus Cristo muwēn ām—kabiaap puximat muwēn ām ijodiayū be. Ixe o'ḡuwēnuwēn adeayū mutabun am cekay. ⁸João ma ixē Deus mubapukpuk'ukat ḡu osunuy. Oajēm ixē muwēn ām acā.

⁹— Ixe kawēn icēmat wuymutaybitbin je'e — io'e João. — Ixe jajēm ijodi — io'e João. — Soat mutaybitbin jeku Deus ekawēn — io'e João.

¹⁰Deus mubapukpuk'ukat oajēm ipi kay. Ijodi oekuku. Soat ipi daḡacat ixē emumuḡē osodop ip. Inaka ibu'u o'e ip jetabun cekay. ¹¹Jebadipyū kay oajēm—Judeuyū kay. Inaka itabut ḡu o'e ip cekay.

¹²Warara'acayū bit ixē kay osodop ip. Itabut ip osodop ixē kay. Imēnpuye:

— Deus ebekitkiyū eyju ḡasū, okay eyetabut puye — io'e cebe ip.

¹³Bekitkit jebapukpuḡ ijodi ayacat'uk pewi kapkam puye; aḡokatkat aoyū dabi'o pin e'em puye dak; aḡokatkat jekpot mujurūḡ pin puye dak. Imēn ḡu bit wuyju Deus ebekitkin e'em. Ijodiayū Deus ebekitkin e'em Deus ibikuy buye acā. ¹⁴Deus mubapukpuk'ukat ijodian o'e. Jesus Cristo ijodian o'e. Wuyxe osunuy. Pūḡ ma Deus ipot osunuy. Wara'at ka'ūmḡu—ixē acā. Ijodiayū ikērēat mujurūḡ'uk oekuku. Inaka ixē xe ikukpin cīcā osodop ip. Icēmān ixē Deus ekawēn wuymutaybitbin'uk osunuy. Imēneju:

— Warara'acat podi ma teku idip — i juy ace'e'e wuyewewebe.

¹⁵João Batista abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku adeayū be. Ixe imēn o'e: Omuykuiat ma ya'ōbuyxi, i. Ōn pit ka'ūma, i. Okap awap ixē itabēḡ osunuy iwaḡo ma'ḡu ōn, i. Imēnpuye obodi ma ya'ōbuyxi ixē ma, i. Ixe kuy oḡuwēn eywebe, io'e — João o'e.

Imēn abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku João Batista.

¹⁶Soat kabia ixē xe wuykukpin cīcā ikērēat mujurūḡ'uk ma'ḡu wuyju. Soat podi ma xipan wuykuḡ, ixē xe wuykukpin puye.

¹⁷— Eyju cūḡ ma Deus xe cekawēn taḡ jekukum pima — i juk adi o'e'e Moisés'ūm wuydobuyū'ūm'ūm pe. — Deus xe eykukpin cīcā ikērēat mujurūḡ'uk ma'ḡu eyju — i juk adi o'e'e Jesus Cristo bit.

Ixe kawēn icēmat muwēnuwēn oekuku. ¹⁸Ka'ūma ma Deus o'jojojo buk. Ixe ipot pūḡ ma. Ipot acā o'jojojo. Ipot ikukpin cīcā jebay mubapukpuk'uk osunuy wuywebe. Deus mubapukpuk'ukat ixē.

¹⁹Judeuyū kukukayū jepaīyū o'ḡuju João Batista kay. O'ḡuju ip jekawēn ām ceweju. Jerusalēm ka beayū osodop ip ixeyū Judeuyū kukukayū. Paīyū buywatwat'ukayū dak o'ḡuju ip. Levitayū i ibuywatwat'ukayū butet osunuy. Fariseuyū ixeyū o'ḡuju João kay. Betânia ka xe o'jekawēn ip. Jordāodi wīnābu o'jekawēn ip. João iboceayū mubatisasan osunuy ijudi be. Oajēm ip João kay. Jay. João ibu'u ḡu o'e jekawēn ām ceweju ip.

— Abu ēn? — io'e ip João be.

— Cristo ḡu ōn — io'e João. — Ijodiayū daxijojo'ukan Deus emunaē ḡu ōn.

— Abu ēn? — io'e ma'ḡuto ip. — Elias du ēn? — io'e ip. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu ēn? Waram ḡuto du ekop ocekey? Kuyjeat tu ēn? — io'e ip cebe.

— Ka'ūma — io'e. — Elias ḡu ōn.

— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu ēn—ocemu-muwiwiiat? — io'e ip.

— Ka'ūma — io'e. — Eyemumuwiwiiat ḡu ōn — io'e.

— Abu ēn? — io'e ma'ḡuto ip. — Abu ēn iap cuy eḡuwēn ocewebe. Abu ēn iap muwēn pin oceju ocemudocayū be — io'e ip João be.

— Uk'a'ūmat pe wuyjuyū mukūyjojom pit ōn — io'e João. — "Ikērēat mujurūḡ'ukap cuy epeyepere," i ōn e'em cebe ip. "Wuykukukat jajēm," i ōn e'em. "Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay," i ōn e'em cebe ip — io'e. — Imēn ōn e'em cebe ip Isaías ekawēn taḡ—kuyat ekawēn taḡ—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taḡ — io'e.

— "Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ḡu ōn," i juk ece ocewebe, "Eymumuwiwiiat ḡu ōn," i dak, "Elias ḡu ōn," i dak — io'e ip. — Apēnpuye dak ēn wuyjuyū mubatisasan? — io'e ip.

— Ōn ma ijodiayū mubatisasan idibi be — io'e João. — Wara'at pit omuy wuyparakpe. Eyetaybit ḡu ixem. Deus ekawēn eymutaybitbin cuk adi ojekuku. ḡasū bit ixē jeymutaybin. Omuykuiat ya'ōbuyxiat. Ōn pit ixē jo'i'ūmḡu. Wa'ōbuyxi ḡu ōn pit ixē buxim — io'e João.

²⁹Kuyaje João jekay Jesus ajēmap o'jojojo.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João adeayũ be. — Teku Deus emunaẽ. Paĩyũ cordeiro aokaka'uk osodop ip ikẽrãat uk am wuydobuyũ'ũm'ũm pewi — io'e. — Imẽnpuxim teku je'ũ ikẽrãat uk am wuywebewi — io'e. ³⁰ — Ixe oġuwẽn eywebe kapusu — io'e. — "Ġasũ bit wara'at Deus ekawẽn jeymutaybin," i juk oce eywebe. "Okap awap ixe kuy itabẽġ osunuy iwaġo ma'ġu õn," i juk oce eywebe. "Imẽnpuye ixe ya'õbuyxiat. Õn pit ixe jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu õn pit" i juk oce eywebe — io'e. ³¹ — Õn pit wetaybit ġu oġuy abu ixe osunuy iam. Imẽnpit Israel naxeġebitbit mutaybin ojuy oġuy abu Deus emunaẽ iam. Imẽnpuye oġot ijodiacat mubatisasan — io'e. — Õn pit wetaybit ġu oġuy abu ixe iam — io'e João. — Imẽnpit Deus cuk o'e owebe: "Obiõġbuk je'kop wemunaẽ kay," i. "Ixe be jeedop," i. "Ixe epejojojo," i. "Ixe jebiõġbuk ġuõm ijoceayũ be," i. Imẽn omudocat cuk o'e owebe — io'e—João o'e. Imẽn João Jesus muwẽnuwẽn oekuku.

— Deus biõġbuk oġojojo — io'e João. — O'kop kabi kadiwi. Pukaso jo'i osunuy ibiõġbuk. Jesus abi jeje o'jecũġ — io'e João. ³⁴ — Ixe ma oġojojo. Ixe Deus ipot. Iboap oġuwẽn eywebe — io'e João iboceayũ be.

³⁵ Kuyaje João Batista waram Jesus o'jojojo. João cũġ'i osunuy jewēju etaybitbinayũ eju—xepxepayũ eju. ³⁶ Jesus cũġcũġ o'e cewap ip.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João. — Teku Deus emunaẽ — io'e. — Cordeiro e'ũap co'i teku je'ũ ikẽrãat uk am wuywebewi — io'e.

³⁷ Iboap co buje, Jesus kay o'ju ip João eju etaybitbinayũ—xepxepayũ. João ip o'suiwat Jesus kay jeju am.

³⁸ Jesus o'jekorepẽn.

— Ajo-kudadam eyju? — io'e Jesus.

— Ocemutaybitbin'ukat, poce ãn? — io'e ip.

³⁹ — Ġa'a onuyuyap'a kay aju — io'e Jesus.

O'ju ip Jesus eju. Oajẽm ip Jesus nuynuyap'a be. Katpuje ip oajẽm—16 hora bima. UK'a be ip oõm. Jesus eju ip osodop ixe kabia. ⁴⁰ Pũġ ma ixeyũ'in André i osunuy—xepxepayũ'in. André kuy João ekawẽn itaybit osunuy. Imẽneju Jesus eju o'ju. Ixe André Simão kitpit osunuy.

⁴¹ Ġebuje André o'ju Simão kay—jewaġo kay.

— Cristo oacetobuxik — io'e Simão be.

(Wuydaxijo am Deus emunaẽ iape Cristo.)

⁴² O'tujowat Jesus kay. Jesus Simão o'jojojo.

— ãn aco'i Simão — io'e. — João ipot aco'i ãn. Wara'at ebuten ġasũ — io'e. — Ojomõġ ebuten. Céfo i ebuten je'e — io'e Jesus.

(Céfo Pedro iape Grego a'õm, wita'a iape Mundurukú a'õm).

⁴³ Kuyaje:

— Cum puk õn Galiléia eipi kay — io'e Jesus.

Jesus Filipe o'tobuxik e daġ pima.

— Filipe, oweju juy ejeku — io'e.

⁴⁴ Filipe Betsaida ka bewiat osunuy, André dak, Simão Pedro dak. Pũġka bewiat ip osodop.

⁴⁵ Ġebuje Filipe Natanael o'tobuxik.

— Deus emunaẽ oacetobuxik — io'e Natanael be. — Moisés ixe muwẽġaptup o'tupmubararak kuyje — io'e.

— Deus a'õbi o'tupmubararak. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm tak ixe muwẽġaptup o'tupmubararak. Jesus i ibutet. José'ũm ipot ixe, Nazaré ka bewiat — io'e.

⁴⁶ — Apẽn ãn e'em? — io'e Natanael. — Nazaré ka bewi ġu Deus emunaẽ jajẽm — io'e.

— Ejot cuy ijom — io'e Filipe bit.

⁴⁷ Jesus Natanael o'jojojo ajẽm pima.

— Ak'i juy epe'e — Jesus o'e jewējuacat pe. — Teku Israel naxeġebit — io'e. — Wuymuġuykukuku'ukat ġu teku! Icẽmãn e'e'ukat ma teku! — io'e.

⁴⁸ — ãn pit oġojo ġu buk — io'e. — Apẽntak ãn etaybit õn? — io'e Natanael.

— Filipe be enomuwã buje õn ejojo wũy ma'ġu ãn — io'e Jesus. — ãn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn — io'e. — Wa'õbacaam õn ejojo — io'e.

⁴⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — ãn ma Deus ipot — io'e. — Icẽmãn ãn ma Israel naxeġebitbiyũ kukukat — io'e.

⁵⁰ — Etabut okay, "ãn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn," i juk oce buye. "Jesus itaybit cĩcã," i ãn e'em.

Ġuyjom pit obacaap ojomõġ ijodiacayũ be. Iboap epejojojo. "Soat podi ma Jesus ya'õbaca," i ece ġebuje bit

— io'e. ⁵¹ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus soat pe ijodiacayũ be. — Soat waġo õn — io'e. — Koce'i je'e kabi. Deus ekawẽn toġotġot'ukayũ je'kop okay. Jeu dak ip oxewi. Soat iboap epejojojo — io'e Jesus cebe ip.

2 Xepxep xet kap puje Jesus o'ju jewebumũnap epeta kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju. Judeuyũ peta muġẽġẽ'uk osodop ip jewebumũn puje. Caná ka be peta o'ġuġẽ. Ibo ka Galiléia eipi be o'sukadop. ² Jesusyũ juk o'tomuwã ip. Ixi dak o'ju cewēju ip.

³ Ġebuje uva'abidi kay o'e ip o'ti'ũm puye.

— Uva'abidi o'ti'ũm — io'e ixi Jesus pe.

⁴ — Aĩ — io'e Jesus. — I'e but ġu iboap owebe. Ġasũ bit cũġ ġu owebe Deus a'õbacaap mõġ ãm.

⁵ Ġebuje ixi o'ju peta iwat a'õbuywatwat'ukayũ kay.

— O'it a'õ kay juy epe'e — io'e cebe ip.

⁶ Idibi mũn'a o'yadop iboce 6 be. Wita'a muġẽġẽ o'yadop yaboġat'a. 80 litro opop pũġ'a be idibi, 100 litro dak. Judeuyũ jewebuwuywuy'uk ip osodop jekõn puje, jekõn epere buje dak. Jevasília wuywuy'uk osodop ip soat em. Imẽnpuye ti'ade o'tidop iġo'a be.

⁷ O'jekawẽn ibuywatwat'ukayũ be ixe Jesus.

— Idibi juy epetibu ite'a munopapũn ãm—pote'a munopapũn ãm — io'e. — Epeyamunopapũnpũn cuy ip idibim — io'e.

Idibi o'eimuõm ip pote'a be. Yanopapũn o'e.

⁸ — Ti'in cuy epeti'uk yabewi — Jesus o'e cebe ip. — Eyekariwa kay juy epetidujowat — io'e.

O'ti'uk ip yabewi. O'tidujowat ip jekariwa kay.

⁹ Idibim ġu o'e. Uva'abidim o'jediewexat. Peta iwat o'tikõn. Peta iwat ma itaybit ġu o'e abu o'timuwexat uva'abidim iam. O'ti'uk'iyũ bit itaybit o'e.

Ġebuje peta iwat jewebumũniat o'tomuwã.

¹⁰ — Soat oceju koam tikũjĩjãti ùmũm ocebureyũ be. Ibeġbeġ ip pima, oceju tikõõmati ùmũm cebe ip. ãn pit

imën ġu e'em. Ġasū acā tikujjāati ūmūm ěn ocewebe! — io'e.

¹¹ Imēneju ceweju etaybitbinayū oitabun cekay.

— Deus a'ōbacaap kuġ teku — io'e ip.

Jesus idibi o'timuwexat uva'abidim. Jesus koam wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapuk Caná ka beayū etabutpe Galiléia eipi be. Ōn Deus a'ōbacaap kuġ iap o'ġubapuk adeayū be.

¹² Iboap tomukadi Jesus o'ju Cafarnaum ka be. O'ju jexi eju, jekitpityū eju dak, doze beayū eju dak. Ade xet ġu osodop ip iġo ka be—pūġpūġ ā.

¹³ Ġebuġe o'ju Jerusalém ka kay jeweju etaybitbinayū eju. O'ju ip Judeuyū epeta kay. Peta mujurūġrūġ'uk osodop ip Judeuyū jeġebu am Egito eipi bewi Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm iap kay. Páscoa i iġo epeta butet osunuy. ¹⁴ O'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboġat'a kay. Oajēm. Oōm. Adeayū o'jojojo ya be. Biopak teidada'ukayū o'jojojo uk'a naxirōġ pe. Carneiro teidada'ukayū dak o'jojojo. Pukaso deidada'ukayū dak o'jojojo. Soat ip o'jojojo yanaxirōġ pe. Ajēmjēmayū edinheiro mutrokakan ip osodop warara'acayū.

¹⁵ Jesus oitakomān uk'a beacat kay. Ixibu o'subumukirik bōrōbum. Iōhōyū o'ġuwat ya bewi soat. Bioooh. Aki kay o'ġujēm. Dinheiro mutrokakan'ukayū dak o'ġujēm. Biopak deidada'ukayū dak o'ġujēm. Carneiro deidada'ukayū dak o'ġujēm. Soat ip o'ġujēm. Buġ. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ġuy'at. Duoooooh. O'jedu. Soat o'ġudu dinheiro isurūġat mesa bewi.

¹⁶ — Soat cuy epetujujēm ite'a naxirōġ pewi! — io'e Jesus pukaso deidada'ukayū be. — Webay duk'a be ġu juy epeteadada! — io'e.

¹⁷ O'jeġebu ip Deus ekawēn kay doze beayū. Ibodup pe ibararak opop: Bay, ijop'a eduk'a! i. Inaka warēmtaġ e'em ip ite'a be, i. Imēnpuye wetakoma jījā, i.

¹⁸ Ġebuġe Judeuyū kukukayū o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi iteyū eġujēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi? — io'e ip Jesus pe. — Deus a'ōbacaap cuy ejomōġ ocewebe — io'e ip. — Iboap mōġ puġe, “Cūġ ma cebe iteyū mujēm ām,” i kuka oce'e — io'e ip.

¹⁹ — Eywebe Deus eju kawēnwēnap'a muy'at puġe, wara'at'a juy oyamuy ōn ma — io'e Jesus. — Xepxep xet kap puġe, wara'at'a oyamuy uk'a — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Iba'ore ewebe wara'at'a muy ām xepxep xet — io'e ip. — Ocejū ite'a muymuy ade koato—46 koato — io'e ip Jesus pe.

²¹ Jesus ekawēn cekawēn pa'arēm o'e cexe ip. “Uk'a” i'e buġe, jeġebit o'ġuwēn Jesus. ²² Ce'ū'ūayū xewi Deus pe Jesus muyu buġe, Jesus ekawēn kay o'jeġebu ip doze beayū.

— Deus ekawēntup pe ibararak icēmān — io'e ip. — Jesus icēmān o'e'e ocewebe — io'e ip jewewebe.

²³ Adeayū oitabun Jesus kay ixē Jerusalém ka be bima—Judeuyū Páscoa epeta muġġēm pima. Ōn Deus a'ōbacaap kuġ iap o'ġubapukpuk Jesus. Iboap co buġe

itabut o'e ip cekay. Imēnpit Pūġpūġayū yopīt ma itabut o'e. ²⁴ Jesus pit itaybit osunuy apēn ixeyū jewaġuyġuy iam. Imēnpuye ibapuġ ġu o'jewemuwēn cebe ip.

²⁵ Abu-be Jesus e'em: — Apēn teku jewaġuyġuy — i? Ka'ūma be ma. Jewewebe ma itaybit osunuy.

3 Ixima be Nicodemos oajēm Jesus kay. Nicodemos ya'ōbuyxiat osunuy. Judeu osunuy. Fariseu osunuy.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e Jesus pe. — Ocetaybit ěn ocemutaybitbin'ukat iam. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat ěn. Deus a'ōbacaap mōġmōġ'ukat ěn. Abu-be Deus a'ōbacaap mōġ put? Deus bikuyap taġ jekuku'ukat pe acā! Ocexe ěn Deus xewiat — io'e Nicodemos.

³ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Waram eykap'ūm pima, iba'ore Deus pe eykukan — io'e.

⁴ — Apēn kuka dak waram akap aypa bima? Iba'ore! — io'e Nicodemos. — Waram xe'e kuka aōm wuyxi uk pe? Iba'ore! — io'e.

⁵ — Aoyū uk pewi wuykap puġe, wuyebay ipotpoyūm acesop — io'e Jesus. — Deus biōġbuk a'ōbi bit Deus ebekitkiyūm acesop. Wuyaġuyisum aceku. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Idibi be eymubatisan'ūm pima Deus eykukan ġu je'e, Deus biōġbuk eywebe'ūm pima dak — io'e. ⁷ — “Deus ebekin cuy eġuy,” i ōn e'em ewebe — Jesus o'e. — “Aġuyisum cuy ejeku,” i ōn e'em ewebe. Aġuybabi'ūm ġu juy eġuy wa'ō kay — io'e Nicodemos pe. ⁸ — Kabido jekpiwan ma pidojulum. Kabido a'ġojom pit wuyju. Eytaybit ġu poma pidojulum iam, pomawi o'subidodot iam tak. Imēnpuxim eyetaybit ġu dak apēn kuka Deus ebekitkiyūm acesop ibiōġbuk a'ōbi iam — io'e.

⁹ — Apēn paxi kuka o'jebapuk? Ekawēn pa'arēm oxe — io'e Nicodemos.

¹⁰ — ěn Israel naxeġebitbit mutaybitbin'ukat—Judeuyū mutaybitbin'ukat — io'e Jesus. — ěn pit a'ōbuyxi adeayū xe. Apēnpuye dak wekawēn pa'arēm exe? — io'e. ¹¹ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Welaybicap muwēnuwēn ōn. Kuy ojojoiat muwēnuwēn ōn. Inaka ěn wekawēn kay ġu — io'e. ¹² — Ipi daġayū e'eap muwēnuwēn pima, etabut ġu wekawēn kay. Kabi beayū e'eap muwēn puġe, iboap kay dak etabut ġu kuka epe'e — io'e. ¹³ — Warara'acat ġu o'kop kabi kadiwi o'jojoiap muwēn ām ipi daġacat pe. Ōn acā okop — io'e. — Soat waġo ōn — io'e. ¹⁴ — Moisés puybujo'iatpu o'subumu'āy ip-takūbi daġ—bronze muġġēġebu. Uk'a'ūmat pe o'subumu'āy kuyje. Iġobu kay ceak'ibiyū oe'ū ġu puybu nuy pibun. O'je'ada ip soat. Imēnpuxim itakomaayū obamupaya korosa be we'ū ām. Soat waġo ōn — io'e. ¹⁵ — Okay itabucayū yaġuyisum jeku ġasū—soat ip. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ū buġe dak — io'e Jesus. ¹⁶ — Deus xe wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuye jekpot o'ġudot wuykay. Pūġ ma ipot. Ixe ipot kay wuyetabut pima, soat em ġu wuye'ū acesop. Ce'ū'ūayūm ġu acesop. Waram acejetait. Soat em wuyetait acesop Deus xe — io'e. ¹⁷ — “Ipiat osupi'ajoat eywebe ikērēat kuġ eyju oxe buye,” i'e ojuy ġu Deus. Imēnpuye jekpot o'ġukop ipi

kay. O'ğudot ipi dağayū daxijo am ipiatpi'ajojoap kay cuap puxim — io'e. ¹⁸ — Deus ipot pūğ ma. Deus e'em ğu "Ikērēat kuğ eyju oxē," i jekpot kay itabucayū be. Deus kuy o'e "Ikērēat kuğ eyju oxē," i itabut'ūmayū be bit, jekpot kay itabut'ūm puye. ¹⁹ Deus ipot osodot ipi kay apēn ikērēat Deus xe iap mubapuk am wuywebe, apēn cūğ ma iap mubapuk am tak. Ixe kabiaap puxim. Ijodiayū bit ikērēat mujurūğrūğ. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip. Imēnpuye ip ibu'u jetabut am Deus ipot kay — io'e. ²⁰ — Ikērēat mujurūğrūğ'ukayū ibu'u jījā jemutaybinan ajo ikērē Deus xe iam. Imēnpuye Jesus ekawēn a'ijojom ğu ip. Ibu'u jījā ip warara'acat pe itaybit am ikērēat mujurūğrūğ teyūku iam. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. ²¹ — Idipat mujurūğrūğ'ukayū bit itabut Deus ipot kay, òn pit Deus ekawēn tağ jekukum iap mubapuk am warara'acat pe. Kabia dağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn Nicodemos eju.

²² Ğuyjom Jesus o'ju Judéia eipi kay. Jeweju etaybitbinayū eju o'ju—doze beayū eju. Iboceayū mubatisasan osodop ip. ²³ João Batista dak Enom ka be osunuy. Imubatisasan ip osunuy iboceayū mutaybit am teyūku João Batista ebekitkiyū iam. Salim ka xe osunuy tiboğ puye. Adeayū cucum o'e João kay. Imēn João imubatisasan ip osunuy, ²⁴ daomūnmūnap'a be ğu buk puye. ²⁵ João eju etaybitbinayū o'jewa'òxixkik ip Judeu eju.

— Abu ğu cūğ ma wuyjuyū mubatisasan teyūku webekitkiyū iap mubapuk am? — io'e ip jewewebe. — Jesus ğu xe'e? — io'e ip. — João Batista ğu xe'e? — io'e ip jewewebe.

²⁶ Imēnpuye o'jekawēn ip João eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Ağokatkat iboceayū mubatisasan ğasū! Kuy bima ixe oceweju oeku Jordão wīnābu bima — io'e ip. — Ixe juk adi eğuwēn ocewebe — io'e ip. — Soat iboceayū cum cekay acā oceju ixe ebekitkiyūm ğasū bit i'e am — io'e ip.

²⁷ — Ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay buye — io'e João bit. — Deus acā wuymōğmōğ wuya'òbuyxian — io'e. ²⁸ — "Òn pit Cristo ğu—Deus emunaē ğu òn," i juk adi oce eywebe — io'e João. — "Deus acā omudot tot awap," i juk adi oce eywebe. Kuy wekawēn epeya'ijojom — io'e João. ²⁹ — Wuyewebumūn puje jewebumūnat jeytaxi bum — io'e João. — Jewebumūnat pure bit jewebumūnat xe nuynuy. Ibure icokcok e'em jewebumūnat icokcok puye. Jewebumūnat pure buxim òn — io'e João. — Òn tak ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay ya'òkayayūm — io'e. ³⁰ — Ade jījā je'e ip Jesus a'ò kayayūm. Wa'òkayayū bit ade ğu je'e ip—pūğpūğ ā. Imēnpit ocokcok cīcā — io'e João.

Imēn João o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

³¹ Kabi kadiwi oajēmat itaybit cīcā. Soat podi ma itaybit. Ipi dağat pit ka'ūma. Itaybit ipi dağayū e'e am. Ipi dağayū e'e am acā kawēnwēn. Kabi bewiat pit itaybit cīcā. ³² O'jojoiap muwēnuwēn ixe. O'ya'ijojoiap muwēnuwēn tak. Inaka pūğpūğ acā itabut ya'ò kay.

³³ Ixe a'ò kay itabucacat pit e'em: — Deus cūğ wuykuğ — i soat pe jebureyū be.

³⁴ Deus emumudot Deus ekawēn muwēnuwēn. Cebay tacup ğu. Jebiōğbuk muòmòm jekpot pe. Imēnpuye soat em jebay biōğbuk a'òbi jekukum ipot. ³⁵ Deus xe jekpot kukpin cīcā. Imēnpuye soat ja'òbacaap o'ğūm jekpot pe.

— Okpot pit wa'òbaca jo'i — io'e Deus.

³⁶ Deus ipot kay itabucacat yağuyisum jeku ijodi bima. Ce'ū buje itait jeenuy Deus xe. Itabut'ūmat pit Deus xe ğu ma jeenuy itait. Soat em Deus itakoma jījā cekay—ja'ò kay kuyjobit'ūmat kay.

4 Ibocewi Jesus o'jēm Judéia eipi bewi, Fariseuyū Jesus awēğ o'yawēğtobuxik puye. Adeayū juk Fariseuyū o'ğukūyjojo.

— Ade ğu João Batista eju etaybitbinayū — io'e Fariseuyū be. — Jesus eju etaybitbinayū bit ade jījā — io'e ip. — Ade iboceacat mubatisasan Jesus — i napa ma o'e ip.

Imēnpit Jesus ğu iboceacat mubatisasan osunuy idibi be—ceweju etaybitbinayū acā.

Jesus epit ojuy Galiléia eipi kay jeweju etaybitbinayū eju.

⁴ — Ğa'a aju Samaria eipi dağ — io'e Jesus.

— Ğa'a — io'e ip.

⁵ Ibocewi oajem ip ağoka be—Sicar ka be. Kuyje Jacó jekat o'ğūm jekpot pe—José be. Sicar ka José katpuk tēğ ma o'sukadop.

⁶ Jesus o'ju idibikūy kay. Iğokūy Jacó juk o'sukūykat kuy bima. Jesus taopipi o'e cūğcūğām. Jebodoy am oabik. Oabik idibikūy xe o'sukopibareren puye. Kaxicuğ o'e. ⁷ Jesus eju etaybitbinayū o'ju ağoka be jexat pum.

Ijēm ip puje, ayacat oajēm ikūy be—Samaria eipi beat. Idibi bu ojuy oajēm.

Ğebuje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Etibu buk wekōnaptim — io'e Jesus.

⁹ — Ap! — io'e. — Ēn Judeu. Òn pit Samaria eipi beat — io'e ayacat. — Apēnpuye ěn e'em owebe "Etibu buk wekōnaptim," i? — io'e.

Judeuyū ibu'u jījā osodop Samaria eipi beat ewa'e bewi jekōn ām. Imēnpuye ayacat o'e ibu'u jewa'e beati ūm Jesus pe.

¹⁰ — Deus tei'ūma iūmūm wuywebe. Etaybit ğu iboam — io'e. — "Etibu buk wekōnaptim," i oce ewebe. Etaybit ğu dak abu òn iam — io'e. — Etaybit òn ibima, "Etibu buk wekōnaptim," i kuka ece owebe. Oxewi tiojuyjuy bima, ekōnaptim kuka otiūm ewebe. Itedi kōn puje, ağuyisum eceku. E'ū buje dak soat em etait ecesūy Deus xe — io'e Jesus.

¹¹ — Tapu — io'e. — Tibubuap kuğ ğu ěn — io'e. — Ikūyberen cīcā idibikūy. Pomawi kuka iğodi etibu—wuymutaiticapti? — io'e. ¹² — Ocedobu'ūm ya'òbuyxi osunuy—Jacó'ūm — io'e ayacat. — Soat xe ya'òbuyxi osunuy. Ixe'ūm itekūy o'sukūykat ocewebeam kuyje. Ixe Jacó'ūm tikōnkōn'uk osunuy itekūy bewiati. Cebekitkiyū dak tikōnkōn'uk osodop, iōhōyū dak. Ya'òbuyxi osunuy ixe'ūm Jacó'ūm. Ēn pit ibodi ma'ğū a'òbuyxi? — io'e Jesus pe.

¹³ — Iteküybewiati kôn puje, waram tak ebipuruk ece'e — io'e Jesus. ¹⁴ — Wemudiümti kôn puje bit, waram ebipuruk ġu ece'e—püġ em tak ka'üma — io'e. — Wemudiümti bit tiwaru. Idi'a buxim je'e ewebe—tia-pep'ümati buxim. Imēnpuxim je'e wemudiümti. Tiapap ġu je'e. Wemudiümti kôn puje, waram eybipuruk ġu epe'e. Itedi kôn puje, eyaġuyisum epeku ijodi. Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ü buje dak — Jesus o'e cebe.

¹⁵ — Tapu — io'e. — Itedi buk etiüm owebe! — io'e. — Etiüm waram obipurukap puxim — io'e. — Etiüm puk waram ijoce tibus wajēmap puxim — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Ektop cuy eġudot okay — io'e cebe. — Ektop eju juy eceptit — io'e.

¹⁷ — Tā — io'e. — Oktoptep ġu — io'e.

— Icēmān ēn e'em "Oktoptep ġu," i — io'e. ¹⁸ — Cinco beayü eju juk a'ġu ecwebumün—emumukukukyü eju — io'e. — Ġasü ewejuat ektop ġu — io'e. — Imēn ikērē Deus xe — io'e. — Icēmān ēn e'em pit "Oktoptep ġu," i — io'e.

¹⁹ — Tapu — io'e. — Ġasü bit iba'arēm ġu o'e oxe. Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ma — io'e ayacat. ²⁰ — "Cüġ ma wuywebe Deus kay ġebum ma ijoce ma—co'a be—Gerazim'a be," i juk adi o'e ocedobuyü'üm'üm. Eyju bit Judeuyü. "Cüġ ma wuywebe Deus kay ġebum am wara'atka be ġu—Jerusalém ka be acā," i eyju e'em — io'e. — Abuyü icēm ġu e'em exe? — io'e Jesus pe.

²¹ — Tü'ü, eya'öpicüġcüġ cuy wa'ö kay — io'e Jesus. — Eyju Samaria eipi beayü — io'e. — Eyju e'em Deus pe "Ēn ma ocekukukat," i. Imēnpit eyetaybit ġu abu ixe iam. Ocejū bit Judeuyü. Ocejū bit ocetaybit abu ixe iam. Deus Judeu o'taē ijodiayü daxijojo'ukan, — io'e. — Ġuyjom ma "Ēn ocekukukat," i juy ace'e wuyebay be Gerazim'a be acā," i'ümġu epe'e; "Jerusalém ka be acā," i'ümġu dak. Soat ka daġ "Ēn ocekukukat," i epe'e cebe — io'e. ²³ — Ġaxīn ma Deus pe eykukukan epesop — io'e. — Ixe bikuyap taġ epeku. Ixe ekawēn kay küyjobin epesop. Imēn eyeku buje, Deus kay ġebum epesop soat em. Eyebay ibikuy imēn ma eyeku am — io'e Jesus. ²⁴ — Deus ijebitbet ġu. Ijo ba'ore eywebe — io'e. — Ixe kay juy ġebum epesop ijojom ġu ma'ġu. Ixe biöġbuk a'öbi juy epesop ġebum cekay. Cekawēn taġ tak cuy epesop ġebum cekay—kawēn icēmat taġ — io'e Jesus.

²⁵ — Wetaybit Cristo omuyku iam. Wuydaxijo am Deus emunaē omuyku — io'e ayacat. — "Deus emunaē ixe," i wuyju e'em, "Wuydaxijo ixe," i dak — io'e. — Ya-jēm puje soan ocemutaybin ixe — io'e.

²⁶ — Ōn ma Cristo — Jesus o'e ayacat pe. — Ōn ma kawēnwēn eweju — io'e.

²⁷ Iboam e buje, ceweju etaybitbinayü o'jepit Jesus kay jexat kuġ. Yaġuybabi'üm o'e ip ibapuġ ma Jesus ayacat eju kawēnwēn puye. Imēnpit:

— Ajo-kay ēn ayacat xewi? — i'ümġu o'e ip Jesus pe.

— Apēnpuye ēn kawēnwēn ayacat eju? — i'ümġu dak ip o'e cebe.

²⁸ Ġebuje ayacat o'jepit jeka kay. O'ju jeka beacat kay. Timün'a o'yaiwat idibiküy xe. Jay. Oajēm.

²⁹ — Epesot cuy aġokatkat com — io'e cebe ip—jeka beacayü be. — Idibiküy xe omuy — io'e. — "Ēn cuk adi ikērēat eġujurüġrūġ," i juk o'e owebe — ayacat o'e. — Ixe xe'e Cristo? — io'e. — Ixe xe'e Deus emunaē? — io'e ayacat.

³⁰ O'ju ip Jesus kay. O'jēm ip aġoka bewi.

³¹ Aġoka bewiayü ajēm awap ceweju etaybitbinayü o'jekawēn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Juku wuyxat — io'e ip. — Ġa'a acekōn! — io'e ip.

³² — Oxat ġu omucokcokcoġ—wara'at acā. Eyetaybit ġu iboam — io'e—Jesus o'e.

³³ — Warara'acat xe'e ixa't o'tojot cebe? — io'e ip jeweweju.

³⁴ — Eyju ma eycokcok eyxat kuġ pima. Ōn pit ocokcok omudocat bikuyap taġ weku am — io'e. — Omudocat kapikap o'ġüm owebe. Ocokcok oce wekapikap mu'üm ām — Jesus o'e cebe ip. ³⁵ — "Ebadipdip kaxi kap puje, wuyku beat'a yaop je'e," i eyju ma e'em.

"Ġaxīn ma yaop," i ōn pit e'em eywebe. Imēnpuxim eyxe adeayü ibu'u jemutabun am okay. "Ak'i epe'e iteyü kay—ajēmjēmayü kay," i ōn pit e'em — Jesus o'e. — "Ġaxīn ma ip itabun okay," i — io'e. ³⁶ — Kadaidaida-daukat jekapikapte'i bubum, jeku beat'a bubu'ukat tak. Icokcok e'em ip jeku beat'a kuġ pima. Imēnpuxim omuwēnuwēn'ukat icokcok je'e warara'acat pe itabut puje, warara'acat mutabunbun'ukat tak. Itabucayü soat em itait jeedop ip webay xe kabi be — Jesus o'e.

³⁷ — Ōn cuk eymuju omuwēn ām adeayü be. Icēmān wuyju e'em "Wara'at taidadam. Wara'at pit yabubum," i. Imēnpuxim püġpüġayü omuwēnuwēn. Warara'acayü itabut'ümayü mutabunbun. Adeayü epeġutabun ġasü cebe ip omuwēn puje. Itabut je'e ip warara'acayü kuy omuwēn puye — Jesus o'e.

³⁹ Ġebuje aġoka bewiayü oajēm cekay—Jesus kay. Oitabun ip cekay. Ade oitabun Samaria eipi watwat. Itabut ip o'e ayacat o'jewemuwēn puye.

— "Ikērēat eġujurüġrūġrūġ," i juk xeku o'e owebe — i juk ayacat o'e cebe ip.

Itabut ip o'e cekay.

— Ocexe juy eġuy — io'e ip Jesus pe.

— Ha'a. Oġuy — io'e.

Xet. Xet. Xepxep xet osunuy iġo ka be.

⁴¹ Warara'acayü Jesus kay itabut o'e cekawēn co buje. Ade jījā itabut o'e cekay.

⁴² — Koap ma ekawēn oceya'ġjojo. Imēnpuye oc-etabut cīcā ixe kay — io'e ip ayacat pe. — Ixe ekawēn oceya'ġjojo ġasü bit. Ixe ipi daġacat taxijojo'ukat wuyxe — io'e ip.

⁴³ Xepxep xet o'kap. Jesus waram o'ju Galiléia eipi kay. Ixe ka Galiléia eipi be o'sukadop—Nazaré ka.

⁴⁴ — Warara'acayü xe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ya'öbuyxi. Jeka beacat xe bit ka'üma — i juk o'e Jesus.

⁴⁵ Galiléia eipi watwat pit Jesus o'topabijurüġ. Icokcok ip o'e. Jesus osunuy ya'öbuyxi cexe i Peta muġēġēm ip osodop Jerusalém ka be. Jerusalém ka be bima Jesus e'eap o'jojojo ip. Ja'öbacaap mōġmōġap

o'jojojo ip. Imēnpuye icokcok ip o'e Jesus dopabijurūg puje.

⁴⁶ Jesus o'jepit Caná ka kay—idibi o'timuwexat uva'abidim iat ka kay. Caná ka Galiléia eipi be o'sukadop. Ipi kukat ebekit iğoka be osunuy—Caná ka be. Ixe ipot iwātaxipi jījā osunuy. Po'i osunuy ipot Cafarnaum ka be. Oe'ū pin ipot jewātaxiapi pibun.

⁴⁷ — Jesus oajēm ijoce, adeayū o'e ipi kukat ebekit pe. Oajēm Judéia eipi bewi — io'e ip cebe.

Ipi kukat ebekit o'ju Jesus kay. Jay. Oajēm.

— Egot cuy oduk'a be — io'e. — Okpot eğū'ada! — io'e Jesus pe. — Oe'ū pin okpot — io'e.

⁴⁸ — Deus ja'ōbacaap mōğmōğap coco'üm puje, kuka eyetabut ğu epe'e okay — io'e Jesus — wuywebe i'e ba'oreat mubapukpukap coco'üm puje dak.

⁴⁹ — Kariwa — io'e. — Egot cuy okpot e'ū awap — io'e.

⁵⁰ — Ecept cuy eduk'a be — io'e Jesus. — Ekpot kuy o'je'ada. Oe'ū ğu — io'e.

Iwātaxipi topibit ebay itabut o'e Jesus a'ō kay. Aripit. O'jepit jeduk'a kay. Jesus eju ğu o'jepit—jağepūğ ma.

⁵¹ Jeduk'a be kapikpik'ukayū ixe o'topabijuk e dağ—jeduk'a be yajēm pima.

— Ekpot oe'ū ğu — io'e ip. — O'je'ada jījā — io'e ip cebay be.

⁵² — Poce kaxi bima o'je'ada? — io'e.

— Wuyase bima o'je'ada kapusu — io'e. — Ipa'iat oi'üm — io'e ip cebay be.

⁵³ — Wuyase bima ma Jesus o'jekawēn oweju — io'e cebay. — “Ekpot kuy o'je'ada,” io'e owebe — io'e.

Imēneju itabut o'e Jesus kay. Tuk'a beacat tak itabut o'e ip cekay—soat ip.

⁵⁴ Imēn Jesus waram wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk adeayū etabutpe—Galiléia eipi beacat etabutpe.

O'ğubapuk Judéia eipi bewi ijēm puje.

5 Ğuyjom Jesus waram o'ju Jerusalém ka kay. Oajēm. Judeuyū peta muğğğm osodop ibo ka be.

² Jerusalém ka be idibi'it'iti o'tinuy. Betesda i tibutet osunuy Judeuyū a'ōm. Ovelha muōmōmap exĩntabi xe o'tinuy ixedi—ağoka ekorara exĩntabi xe. Pūğpōğbi iwātaxiapiat nuyap'a o'yadop idibi'it'iti akokoreren.

³ Ade iwātaxiapiayū kapopo'i osodop joyū'abeku.

Ita'ūmayū osodop ip, cexīğxīğ pa'oreayū dak, ijebit e'ūayū dak. Timukoruyap wiwim ip osodop iwātaxiapiayū. ⁴ Deus ekawēn tojot'ot'ukat ajēmjēm'uk osunuy iğodi be. Idibi mukoruy buje, iwātaxiapiayū kopkop'uk ip osodop idibi kay. Koap kopat acā o'je'ada. ⁵ Jesus oajēm iğodi xe.

Ğebuje Jesus ağokatkat o'jojojo iğodi xe. Ixe ağokatkat ade koato iwātaxipi osunuy. ³⁸ koato iwātaxipi osunuy. ⁶ Ade koato po'i osunuy jewātaxiapi kuğ. Jesus itaybit o'e iboam.

— Tapu, e'ada pin tu? i — io'e Jesus cebe.

⁷ — Hm hm — io'e ağokatkat. — We'ada pin oce. Imēnpit ka'ümğū obure odujukop am idibi kay timukoruy buje — io'e. — Okop pa'ore. Okop pin pima, warara'acat ma kom. Ixe ma o'je'ada — io'e. — Ōn pit ka'ūma — io'e.

⁸ — E'āy — io'e Jesus. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Xīğxīğ ece — io'e.

⁹ O'je'ada ğebuje bit ağokatkat. Jexexecaptup o'tupu. Xīğxīğ o'e. Xipat o'e. Judeuyū xe jebodoydoyap kabia osunuy. Sábado osunuy. ¹⁰ Imēnpuye Judeuyū kukayū o'jekawēn ağokatkat eju—ce'ada'ibit eju.

— Jebodoydoy oceju ijop kabia. Cūğcūğ ğu — io'e ip. — Ka'ümğū wuyekapikap ğasū. Wuymutaybitbinap tağ ğu ēn e'em — io'e ip. — Cūğ ğu ewebe exexecaptup tujowat am ğasū. Kapikpiğ ēn exexecaptup tujowatwan — io'e ip.

¹¹ — “Exexecaptup cuy etupu,” i juk o'e owebe omu'adaat — io'e. — “Xīğxīğ ece,” io'e owebe — io'e ce'ada'ibit.

¹² — Abu o'e ewebe “Exexecaptup cuy etupu,” i; “Xīğxīğ ece,” i dak? — io'e ip. — Apēn ibutet? — io'e ip.

¹³ Imēnpit ce'ada'ibit itaybit ğu o'e jemu'adaat puten. Imu'ada buje, Jesus dao ma o'jēm adeayū parakpewi. Imēnpuye ce'ada'ibit itaybit ğu o'e ibuten.

¹⁴ Jesus ce'ada'ibit o'tobuxik ğuyjom. Deus eju kawēnwēnap'a be o'tobuxik—yabo'gat'a be.

— Kuy ece'ada — io'e. — Ikērēat cuy eğujurūğ ğu waram ewātaxiapiap puxim — io'e Jesus imu'ada'ibit pe.

— Hm hm. Ikērēat oğujurūğ ğu — io'e.

¹⁵ Ce'ada'ibit o'jēm. O'ju Judeuyū kukukayū kay.

— Kuy bima wetaybit ğu oğuy abu omu'ada iam — io'e. — Ğasū bit wetaybit oce ibuten — io'e. — Jesus i ibutet — io'e cebe ip.

¹⁶ Imēnpuye Judeuyū kukukayū Jesus kaykay o'e ip. Yaoka ojuy ip Jesus ağokatkat o'ğū'ada jebodoydoyap kabia be buye.

¹⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn cebe ip.

— Webay soat kabia jekapikap kuğ e'em. Imēnpuxim ōn tak wekapikap kuğ e'em — io'e Jesus cebe ip.

¹⁸ Imēnpuye Jesus aoka ojuy ip Judeuyū kukukayū.

— Jesus o'jekapik jebodoydoyap kabia be. Ağokatkat o'ğū'ada — io'e ip. — Imēn cūğ ğu Deus xe — i napa ma ip o'e. — Jesus o'e “Deus webay,” i — io'e ip. — “Deus webay” i'e'em pima, “Deus a'ōbacaap co'i ōn tak wa'ōbaca,” i'e'em tak — io'e ip. — Imēnpuye juy ayaoka — io'e ip.

Imēn o'jekawēn ip jeweweju.

¹⁹ Ğebuje Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ipot ōn. Wa'ōbi ğu ōn e'em—webay a'ōbi acā. Webay e'eap cocom ōn. Webay e'eap tağ acā ōn e'em, ixe ipot puye — io'e. ²⁰ — Webay xe okukpin cīcā. Webay a'ōbi iwātaxiapiat mu'ada'ada'uk oğuy. Idip cīcā o'e iwātaxiapiat mu'adaap. Iboap podi ma idipat ğubapuk webay — io'e Jesus. — Eyetabēğbēğ epe'e iboap cocom—webay e'eap cocom — io'e. ²¹ — Webay ce'ū'ūayū mutaicin. Waram ip itait. Kabi kay ixeyū muyuhum. Ōn tak waram ce'ū'ūayū mutaicin. Obikuy bima waram imutaicin ōn ixe ipot puye — io'e. ²² — Deus ğu e'em ijodiacat pe “Eykērē oxē,” i. Owebe ma webay e'em “Ēn ma ece 'Ikērēat kuğ eyju Deus xe,” i ijodiacat pe — io'e Jesus. ²³ — Imēnpuye adeayū je'e owebe “Ēn Deus ipot,”

i. "A'öbuyxi jĩã ěn," i. "Deus tak ya'öbuyxi jĩã," i je'e ip. Warara'acayũ xe wa'öbuyxi'ũm pima, webay dak kuka o'e ya'öbuyxi ğu. Omudocat tak kuka o'e ya'öbuyxi ğu cexe ip — io'e Jesus. ²⁴ — Icẽmãn òn e'em eywebe — io'e. — Wa'ö kay kũyjobicayũ yağuyisum jekukum—omudocat kay itabucayũ — io'e. — Soat em Deus xe jeedop ip itait — io'e. — "Ikẽrẽat kuğ eyju oxex," i'ũmğũ je'e Deus okay itabucayũ be. "Soat em ipiat osupi'ajoat eywebe," i'ũmğũ dak je'e cebe ip — io'e Jesus. — "Soat em ipiatpi'ajojoap pe juy epesop," i'ũmğũ je'e cebe ip — "Soat em oxex ma juy epesop," i acã — io'e Jesus. ²⁵ — Icẽmãn òn e'em eywebe. Deus ipot òn. Ğaxĩn ma ojẽm eyxewi. Oajẽm waram. Wajẽm puje, wa'öberen ocewãwã. Ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo. Waram ğuto jetait ip wa'öberen wewãwã buje. ²⁶ Warara'acat Deus mutaicin ğu. Ja'öbi ma itabẽğ e'em. Wa'öbi ma òn tak wetait — io'e. — Òn tak webay jo'i — io'e. ²⁷ — Soat wağo òn. Webay a'öbi acã òn e'em pũğpũğayũ be "Eykẽrẽ ğu Deus xe," i. Ya'öbi acã "Eykẽrẽ Deus xe," i òn e'em warara'acayũ be — io'e. ²⁸ — Eyağuybabi'ũm ğu juy epesop wekawẽn kay. Ğuyjom ma ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo — io'e. ²⁹ — Ce'ũ'ũayũ xewi jey ip jedopap pewi. Xipacat mujurũğrũğ'ukayũ jey kabi kay. Soat em Deus xe jeedop ip. Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ dak jey. "Eykẽrẽ oxex," i je'e Deus cebe ip. Ixeyũ ğuju ipiat'ajojoap pe — io'e.

³⁰ — Wa'öbi ğu òn kawẽnwẽn—pũğ em tak ka'ũma. Obikuyap tağ ğu òn jekukum—omudocat bikuyap tağ acã. Kuy owebe Deus e'eap tağ acã òn kawẽnwẽn. Imẽneju cũğ ma owebe "Ikẽrẽat kuğ eyju Deus xe" i'e am pũğpũğayũ be; "Xipat eyju Deus xe" i'e am warara'acayũ be — io'e. ³¹ — Òn acã omuwẽnuwẽn pima, "Deus a'öbi òn e'em," i'e'em pima, "Dapxi ěn," i kuka juk epe'e. Wa'ö kay eyetabut ğu kuka epe'e — io'e Jesus. ³² — Wara'acat tak omuwẽnuwẽn. Webay dak omuwẽnuwẽn. Ixe icẽmãn e'em. Wetaybit icẽmãn ixe omuwẽnuwẽn iam — io'e. ³³ — Eybureyũ juk epeğuju João Batista kay — io'e Judeuyũ kukukayũ be. — Ixe João icẽmãn omuwẽnuwẽn oeku. ³⁴ "Xipan cuy epe'e omuwẽnuwẽn," i'ũmğũ òn pit e'em warara'acayũ be. "João icẽmãn omuwẽnuwẽn oeku," i òn e'em eywebe, eydaxijo ojuy òn puy — io'e Jesus. ³⁵ — Lamparina kuğ pima wuyetaybit poma aju iam. João Batista lamparina buxim osunuy. João Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oeku. Imẽnpuyeyetaybit cũğ ma jeku am Deus xe iam. Darem ma eycokcoğ epesop ixe ekawẽn com — io'e. ³⁶ — João omuwẽnuwẽn oeku. Adeayũ okay itabut o'e. Webay a'öbi wa'öbacaap mõğmõğ ojeku eyetabutpe. Iboap tobuxik puje adeayũ e'em owebe "Ebay juk omudot ocekey," i. ³⁷ Webay omuwẽnuwẽn. Omudocat omuwẽnuwẽn. Eyju bit kũyjobit ğu webay a'ö kay. Webay kay eyetabut ğu dak — io'e Jesus. ³⁸ — Webay juk omudot ijodi. Webay a'ömpubutbun eyju bit, eybu'u jĩã eyetabut am okay buye — io'e. ³⁹ — Eyju Deus ekawẽntup cocom cĩcã. "Deus ekawẽn tağ jekukum pima, cebekitkiyũm acesop," i eyju e'em. "Soat em Deus xe acesop wuyetait," i dak eyju e'em. Imẽnpit Deus ekawẽntup tak omuwẽnuwẽn — io'e.

⁴⁰ — Inaka eybu'u jĩã eyetabut am okay. Okay eyetabut pima, soat em epesop eyetait Deus xe — io'e.

⁴¹ — Wetaybit apẽn eyju jewağuyğuy iam. Wetaybit cĩcã eyju Deus kay ğu jĩã iam — io'e Jesus.

— Imẽnpuyeywebe ibuyxim okupak kudadam ğu òn — io'e Jesus. ⁴³ — Webay a'öbi ojot. Imẽnpit eyju eyetabut ğu jĩã okay. Ja'öbi warara'acat tot puje bit, ixe kay kuka eyetabut epe'e — io'e. ⁴⁴ — Pũğ ma Deusat. Kaũmğũ wara'at. Eyju bit Deus pe xipan eymuwẽnuwẽnap kudadam ğu—wuyjuyũ be xipan eymuwẽnuwẽnap kudadam acã. Imẽneju eybu'u jĩã eyetabut am okay — io'e. ⁴⁵ — Eyju te'e ma e'em "Moisẽs emudupmubararaktup tağ oceju jekukum," i. "Imẽnpuyeyoceju cũğ cĩcã Deus xe," i eyju te'e ma e'em — io'e. — Moisẽs cuk adi omuwẽnuwẽn Deus ekawẽntup pe. Imẽnpuyey Moise's a'ö kay eyju kũyjobit pima, wa'ö kay dak kuka juk kũyjobit epe'e. "Teyũku ikẽrẽ," i'ũmğũ òn pit e'em webay be. Deus acã je'e eywebe "Eykẽrẽ oxex, Moisẽs a'ö kay kũyjobit'ũm puyey," i. ⁴⁷ Moisẽs emudupmubararaktup kay eyetabut ğu. Imẽnpuyey wa'ö kay dak iba'ore eymutabut am — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

6 Ibocewi Jesus iodi o'timudek—Galilẽia eipi beati. Tiberiades tibutet osunuy.

² Ğebuje adeayũ o'ju Jesus kay.

— Jesus juk adi iwãtaxipiyayũ o'ğũ'ada'ada. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk — io'e ip. — Waram tak paxi iwãtaxipiat ğu'ada? — io'e ip jewewebe.

Imẽnpuyey o'ju ip tomuju. ³ O'jeyu Jesus co'apẽn pe. Jeweyu etaybitbinayũ eyju oabik—doze beayũ eyju.

⁴ Judeuyũ epeta wap osodop ip—Pãscõa epeta wap.

⁵ Ğebuje Jesus adeayũ o'jojojo.

— Teyũku oğubeğbeğ ixan — io'e jewebe ma. — Filipe du itabut adeayũ mubeğbeğ put Jesus pe iap kay? — io'e Jesus jewebe ma.

Imẽnpuyey:

— Apẽn xe'e juy pã'o'a aceyabu iteyũ xat'am—soat xat'am? — io'e Jesus Filipe be.

⁷ — 6 kaxi be wuyekapikap teim pã'o'a bu buje, kuka o'e ğu adeayũ xat'am — io'e Filipe.

⁸ Wara'acat o'jekawẽn Jesus eyju jeweyu etaybitbinayũ'in. Andrẽ o'jekawẽn ceweyu. Simãõ Pedro wağo osunuy Andrẽ.

⁹ — Ak'! — io'e Andrẽ. — Yaypan'isuat otobuxik. Cinco be pã'o'a kuğ. Axima kuğ tak xepxep — io'e. — Imẽnpit apẽğãm kuka ajat cexewi? O'e ğu kuka adeayũ xat'am — io'e.

¹⁰ — "Epabik cuy," i juy epe'e adeayũ be — Jesus o'e jeweyu etaybitbinayũ be.

O'jekawẽn ip adeayũ be. Oabikbik ip adeayũ kap'ĩ'idip ceje, tip'ade o'tiptop puyey. Ade jĩã ip osodop. Cinco mil ağokatkiyũ osodop aoyũ parakpe, bekitkiyũ parakpe dak.

¹¹ Ğebuje Jesus pã'o'a o'yabu. O'jekawẽn Deus eyju.

— Bay, ěn xipat — io'e cebe. — Ocexat'am eyamudot ocewebe — io'e.

O'yaũm doze beayũ be pã'o'a. Yaũmũm pima o'yaumu'aren cĩcã. Ya'ada jĩã o'e. Doze beayũ pã'o'a

o'yaümüm kaxikxik'iyü be. Axima dak o'güm doze beayü be. Iümüm pima o'gu'aren cĩcã. Doze beayü o'gümgüm cebe ip—kaxikxik'iyü be. Kuy jemu'opin-put o'jat ip. Ibeğbeğ ip o'jekõn. ¹² Soat ip ibeğbeğ o'e Jesus ixat o'gu'aren cĩcã buye.

— Ceaepoyat'a juy epeyabu — io'e Jesus doze beayü be. — Epeyamuxipan — io'e. — Axima epoyat tak cuy epejat. Epeğuxipan cuy — io'e. — Epejat cuy ierepap puxim — io'e cebe ip.

¹³ Soat cepayat ip o'jat. Pağeiro'a jo'iat'a be o'guõm ip. O'yamuporan ip cepoyan. Doze be o'yamunopapün pa'neiro'a jo'iat'a.

¹⁴ Imën Jesus wuywebe i'e ba'oreat o'gubapuk soat etabutpe. Ixat o'gu'aren cĩcã. Imënpuye:

— Ite ma Deus ekawën muwënuwën'ukat! — io'e ip jewewebe o'jojo'iyü. — Ade koato ma ixe ajëmap wiwim ocesop — io'e ip jewewewebe ma.

¹⁵ Jesus dakoy ojuy ip o'e. "En ma juy ocejukan ece" i'e ojuy ip cebe.

— Odakoy ojuy ip jekukukan — io'e. — Ğasü bit obu'u ixeyü kukukan — io'e Jesus jewebe ma.

Imëneju o'jepit jenomukay ma. Jağepüğ ma o'ju co'a dağ.

¹⁶ Kabiogkabiog'i bima ceweju etaybitbinayü o'kop iodi kay—doze beayü. ¹⁷ Iodi mudek ojuy ip.

— Ğa'a acepit Cafarnaum ka be — io'e ip jewewebe. Kobe be ip oõm. Kabiok o'e. Jesus oajëm ğu buk.

¹⁸ Tipodoyboğ cĩcã o'e kabidoboğ puye. Daum cĩcã kobe tipodoy dağ. ¹⁹ Wüy jĩjã o'jekoykoy ip. 5 kilometro o'jekoykoy ip. Jesus o'jojo ip. Xĩğxĩğ oeku idibi adopa dağ Jesus. Yakõmkëm ğu tipodoy dağ. Xĩğxĩğĩĩh. Ti'adopa dağ cũğcũğ ma oajëm. Oajëm pin kobe kay. Iparara jĩjã ip o'e ti'adopa dağat tobuxik puje—xĩğxĩğat tobuxik puje.

— Ajo xe'e teku ti'adopa dağat? — io'e ip jewewebe.

²⁰ — Eypararam ğu juy epesop — io'e. — Wara'at ğu õn. Õn ma — io'e Jesus.

²¹ Iparara ğu ip o'e doze beayü Jesus ekawën co buje. Icocok cĩcã ip o'e. Imënpuye:

— Eõm kobe be — io'e ip cebe.

Kobe dak o'jemüğ wĩnãbu. Jejuap ojuy ka be o'jemüğ. Muğ.

²² Kuyaje tomukudadaayü Jesus o'tobuxik ğu.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe. — Püğ ma juk kobe ijoce osodop kapusu — io'e ip. — Jesus pit oõm ğu ibo be kobe be — io'e ip. — Ceweju etaybitbinayü acã juk oõm kobe be. Ixe bit ka'üma — io'e ip. — Apo-ma o'ju? — io'e ip jewewebe.

²³ Kawënwën pima wĩnãbuayü oajëm jekobe dağ. Tiberiades ka bewi ip oajëm. O'jemüğ ip. Muğ.

Wuyjuyü be pão'a o'oap pe o'jemüğ ip. Jebay eju kapusu wuykukukat Jesus o'jekawën iap pe o'jemüğ ip.

²⁴ — Jesus pit ijoce ğu omuy — io'e ip—tomukudadaayü o'e yajëm'ibiyü be. — Ceweju etaybitbinayü dak ijoce ğu omuy — io'e ip. — Ğa'a atimudek eyekobe dağ — io'e ip.

— Ğa'a — io'e ip.

Imënpuye ip oõm kobe be—Tiberiades ka bewiyü ekobe be. Poroğ. Oõm ip soat. Toktek. O'timudek ip wĩnãbu. Cafarnaum ka ebikopap pe ip o'jemüğ Jesus kudadam.

— Ğa'a Jesus ajokudada!

— Ğa'a! — io'e ip.

²⁵ O'tobuxik ip. Wĩnãbu ip o'tobuxik.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Puje ajëm ijoce? — io'e ip. — Ekudadam oceku — io'e ip Jesus pe.

²⁶ Ğejuje Jesus o'jekawën ceweju ip.

— Icëmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Kapusu pão'a epeyabu oxewi. Eybeğbeğ epesop oxewiat'am. Ğasü epesot okudadam "Ën xipat cĩcã" i'e am ğu—pão'a o pin puye acã — io'e Jesus cebe ip. ²⁷ —

Eyxat kay acã ğu juy epeyeğebu. Eybeğbeğ eyxan ijodi bima acã — io'e. — Wara'at tak opop eyxat eyağuy-muisusunap xat — io'e. — Ixe xat o buje, eyağuyisum epeku ijodi bima. Soat em epesop eyetait Deus xe eye'ü buje dak — io'e. — Soat wağõ õn. Deus webay.

"Obikuyap tağ ën jekukum soat em," i juk o'e Deus owebe — io'e. — "Imënpuye ën ma ibiat xat ümüm'uk eğuy wuyjuyü be," i juk o'e owebe — io'e. — Eyju dak Deus bikuyap tağ cuy epekuku soat em ma — io'e.

²⁸ — Apën xe'e oceku soat em Deus bikuyap tağ? — io'e ip Jesus pe.

²⁹ — Deus e'em "Wemumudot kay eyetabun cuy epesop," i — io'e. — Õn ma Deus emumudot — io'e. — Okay eyetabut puje, Deus bikuyap tağ eyju jekukum — io'e Jesus.

— Ocedobuyü'üm'üm pão'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop uk'a'ümat tağ pima — io'e ip Jesus pe. — Imën e'em Deus ekawëntup:

Moisés pão'a mudodot'uk osunuy cekay ip—kabi bewiat'a, i — io'e ip.

— Deus a'õbi Moisés ja'õbacaap mõğmõğ'uk osunuy pão'a jo'iat'a mudodon — io'e ip. — Pãm ën? A'õbacaap cuy ejomõğ ocetabutpe — io'e ip. — Imõğ puje ocetabut oce'e ekay — io'e ip.

³² — Icëmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Ja'õbi ğu Moisés pão'a jo'iat'a mudodot'uk osunuy eydobyü'üm'üm pe—Deus a'õbi acã. Moisés Deus xewiatxat ğu imudodot'uk osunuy cekay ip. Deus pit jexewiatxat mudodon eywebe—eyağuy-muisusunap xat — io'e Jesus. ³³ — Deus cuk omudot jexewi kuyje pão'a jo'iat'a mudocap co'i — io'e. — Õn kabi kadi wiatxat co'i ojet ijodiat ağuy-muisun am — io'e. — Okay itabucayü yağuyisum jeku — io'e. — Õn ijodiat ağuy-muisusun'ukat — io'e.

³⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ibiatxat cuy eğüm ocexan. Soat em cuy eğümğüm ocewebe.

³⁵ — Õn Deus xewiatxat — Jesus o'e. — Õn ma ijodiat ağuy-muisusun — io'e. — Okay eyetabut puje, soat em eycokcoğ epesop ibepuruk'ümat co'i — io'e Jesus. ³⁶ — "Eybu'u eyetabut am okay," i juk adi ocece eywebe — io'e Jesus. ³⁷ — Webay püğpüğayü mutabun-bun okay. Imënpuye itabut ip okay. "Eyetabun ğu juy epesop okay," i'ümğü õn pit e'em cebe ip—itabun

ojuyayũ be—pũğ pe dak ka'ũma — io'e. ³⁸ — Kabi kadi-wi juk oajēm obikuyap tağ weku am ġu. Omudocat bikuyap tağ weku am oajēm — io'e. ³⁹ — Soat em ağ òn okay itabucayũ kay. Imēnpuye jetabucap epereperem ġu ip—pũğ tak ka'ũma. Waram ixeyũ oğuyu kabi kay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Oğuyu ip omudocat bikuyap tağ — io'e Jesus. ⁴⁰ — Okay itabucayũ oğuyu ce'ũ'ũayũ xewi, webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Soat ip jeedop itait Deus xe soat em—abu òn iam itaybicayũ. Imēn webay ibikuy — io'e Jesus.

⁴¹ Imēneju Jesus ekawēn kay ġu ip o'e Judeuyũ kukayũ. Jawa'òxixiğ o'e ip jeweweju.

— “Òn Deus xewiat,” i teku e'em — io'e ip. — “Kabi kadi-wiat xat co'i òn,” i teku e'em — io'e ip. ⁴² — Jesus ma teku! — io'e ip jewewebe. — José'ũm ipot teku — io'e ip te'e ma. — Wuyetaybit ixim, cebay'ũm tak. Apēntak “Deus xewi ojet,” i teku e'em? Dapxi teku — io'e ip te'e ma.

⁴³ — Wa'òxixiğ ġu juy epesop — io'e Jesus. ⁴⁴ — Webay wuyjuyũ mutabunbun okay—omudocat — io'e. — Imutabun'ũm pima, kuka itabut ġu ip o'e okay. Okay itabucayũ acã oğuyu kabi kay. Webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be ip oğuyu. Soat em jeedop ip webay xe — io'e. ⁴⁵ — Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'tupmubararak. Imēn ibararak opop tup pe: Deus soat wuyjuyũ ġutaybin, i.

Imēn e'em iğodup pe — io'e. — Webay ekawēn co buje, itabut ip okay ijodiatcat, webay be imutaybin puje dak — io'e. ⁴⁶ — Pũğ ma webay o'jojojo. Warara'acat pit ka'ũma — io'e. — Òn acã webay ojojojo — io'e. ⁴⁷ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e—Jesus o'e. — Okay eyetabut pima, soat em epesop eyetait Deus xe eye'ũ buje — io'e. ⁴⁸ — Òn ma Deus xewiatxat — io'e. — Ijodiat ağuy-muisusun òn — io'e. ⁴⁹ — Wuydobuyũ'ũm'ũm mana'a o'o'uk osodop uk'a'ũmat pe bima. Inaka oe'ũ'ũ ip. ⁵⁰ Kabi bewiat kay eyetabut puje, Deus wi wũy ġu epesop — io'e. ⁵¹ — Òn ma kabi bewiat — io'e. — Kabi bewi ojet ijodiat ağuy-muisusun am. Okay itabucayũ yağuyisum jeku ijodi bima. Soat em jeedop ip itait Deus xe ce'ũ buje. We'ũ buje, oēn osuēnũm ijodiat xatēn — io'e.

⁵² Iboap co buje jewa'òxixiğ ip o'e Judeuyũ kukayũ.

— Apēntak sute jeēn iēnũm wuywebe iēn'o am? — io'e ip jewewebe.

Jesus ekawēn cekawēn pa'arēm osunuy ixeyũ xe—Judeuyũ kukayũ xe. (Oēn'oat okay itabucacat iape. Imēnpit itaybit ġu ip osodop iboam.)

⁵³ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e Jesus. — Soat wağo òn. Oēn'o'ũm pima Deus ebekitkin ġu epe'e. Odoy kōn'ũm pima dak cebekitkin ġu epe'e — io'e. ⁵⁴ — Oēn'o buje bit, Deus ebekitkin epesop. Odoy kōn puje dak, cebekitkin epesop. Soat em epesop Deus xe eyetait — io'e. — Oēn'oat oğuyu kabi kay webay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Odoy kōnat oğuyu ibo kabia be — io'e. ⁵⁵ — Wuyjuyũ mutaicinatēn oēn. Odoy wuyjuyũ mutaicinatoy — io'e Jesus. ⁵⁶ — Obiōğbuk omuy

oēn'oat pe—odoykōnat pe — io'e. — Obiōğbuk a'òba-caap kuğ jekukum ip. Òn tak pũğ tağ ma jekukum ceweju ip — io'e Jesus. ⁵⁷ — Webay ja'òbi ma itabēğ soat em ma. Ixe ma omudot. Òn tak wetabēğ ijodi webay a'òbi — io'e. — Imēnpuxim òn ma okay itabucayũ ağuy-muisusun. Yağuyisum jekukum ip wa'òbi—oēn'oayũ — io'e—Jesus o'e. ⁵⁸ — Imēn ma kabi kadi wiatxat — io'e. — Pã'o'a jo'iat'a buxim ġu—wuydobuyũ'ũm'ũm xat puxim ġu. Wuydobuyũ'ũm'ũm pã'o'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop — io'e. — Oe'ũ'ũ ip—ya'o'o'ukayũ'ũm'ũm ma. Kabi bewiat xat òn. Soat em jeedop ip itait Deus xe oēn'o'oyũ — io'e—Jesus o'e.

⁵⁹ Jesus iboam o'e Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iğ'o'a beacat mutaybinbin osunuy Cafarnaum ka be. Oēn'oat okay itabucacat iape. Odoykōnat tak okay itabucacat iape. Imēnpit cekawēn pa'arēm osunuy ixeyũ xe. ⁶⁰ Imēneju:

— Cekawēn pa'arēm c'icã wuyxe — io'e ip jewewebe cekawēn o'jojo'iyũ. — Cekawēn kay ġu wuyju — io'e ip.

⁶¹ Warara'acayũ be jemukũyjo'ũm pima, Jesus itaybit o'e ixeyũ ekawēn. Imēnpuye o'jekawēn ceweju ip.

— Wekawēn pa'arēm tu eyxe? — io'e. — Eybu'u du eyetabut am okay wekawēn kay'ũm puye? — io'e Jesus. ⁶² — Soat wağo òn. Wekawēn pa'arēm eyxe bima, eyetabut ġu okay — io'e. — Kabi kay waram omuyuap tobuxik puje dak eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. — Oka kay wepicap co buje dak kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus. ⁶³ — Ijodiat ağuy-muisusun oēn o'o am ġu — io'e. — Deus biōğbuk acã ijodiat ağuy-muisusun — io'e. — “Oēn cuy epesuēn'o,” i juk oce eywebe — io'e. — Imēnpit okay eyetabun cuy epesop iam eymutaybin ojuy oğuy — io'e. — Wekawēn kay eyetabut pima, obikuyap tağ epeku—eyağuyisum epeku — io'e Jesus. ⁶⁴ — Imēnpit pũğpũğ ey'in itabut ġu okay — io'e Jesus.

(Jesus kuy itaybit o'e abuyũ ibu'u osodop itabut am okay iam. Itaybit o'e abu oũm okay itakomaayũ be iam tak. Kuy bima itaybit o'e iboam doze beayũ naē buje.)

⁶⁵ — Soat ġu eyetabut okay — io'e. — Webay emu-mutabunbunyũ acã itabut je'e okay. Kuy iboap oğuwēn eywebe — io'e.

⁶⁶ Kuy bima ceweju oekuku'iyũ Jesus kay ip ibu'u o'e, cekawēn kay'ũm puye.

Ğebuje oibu'un ip Jesus eju jeku am. ⁶⁷ Jesus o'jekawēn doze beayũ eju—jeweyu etaybitbinayũ eju.

— Pãm eyju? — io'e. — Eyju dak tu eybu'un oweju? — io'e.

⁶⁸ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Abu-eju kuka oceku? — io'e Jesus pe. — Ēn acã apēn itabucayũ yağuyisum jekukum iap ekawēn muwēnuwēn ocewebe — io'e. — Ēn acã Deus xe epesop iap ekawēn muwēnuwēn ocewebe — io'e. ⁶⁹ — Ekay acã ocetabut — io'e. — Ocexe ěn acã Deus emumudot — io'e. — Ocexe ěn acã xipacat — io'e. — Ēn acã ikērēat ejukuk ġu — io'e—Simão Pedro o'e.

⁷⁰ — Õn cuk eynaë — io'e Jesus. — Doze beayũ juk otaë — io'e. — Imënpit pũğ ey'in Satanás a'òkayan o'e — io'e.

⁷¹ Jesus Judas o'ğuwën—Simão Iscariotes ipot o'ğuwën. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Inaka Jesus ùm ojuy o'e cekay itakomaayũ be yaoka am.

7 Ibocewi Jesus Galiléia eipi dağ oeku. Judeuyũ kukukayũ Judéia eipi be osodop ip. Ixeyũ Jesus aoka ojuy. Imënpuye Judéia eipi dağ o'ju ğu Jesus.

² Judeuyũ epeta wap osunuy. Cepetaboğ cĩcã osunuy. Xijap mōğmōğ'uk ip osodop. Xijap pe dopdom osodop ip iğo epeta bima.

³ Ğebu je ikitpiyũ o'jekawën Jesus eju.

— Ejëm cuy ijocewi — io'e ip Jesus pe. — Judéia eipi kay juy eju — io'e ip. — A'òbacaap cuy ejomōğ a'ò kayayũ etabutpe ixeyũ be "Teku ya'òbaca jĩjã" i'e am — io'e ip. ⁴ — Iba'arëm ğu wuyju e'em xipan jewemuwën pin pima. Eju juy — io'e ip. — Ka'ũma buk ocejojoioiap cuy eğubapuk — io'e ip. — Xipan jewemuwën at cuy soat pe — io'e ip.

⁵ Jesus kitpityũ imën o'e itabut'ùm cekay buye.

⁶ — Cũğ ğu mabuk oju am peta kay — io'e Jesus. — Cũğ ma bit eyju am. Soat em cũğ ma eyju am. ⁷ Deus kay'ũmayũ eykay ğu itakoma ip. Okay bit itakoma jĩjã ip "Ikërëat mujurũğrũğ eyju," i òn e'em cebe ip puye — io'e. ⁸ — Eyju ma peta kay epeju — io'e jekitpiyũ be. — Õn pit oju ğu iğo epeta kay. Cũğ ğu mabuk oju am — io'e Jesus.

⁹ Jesus imën o'e jekitpitpiyũ be. O'jëm ip ikitpitpiyũ. Jesus pit Galiléia eipi be osunuy pũğpũğ xet.

¹⁰ Eba pũğ xet kap puje, Jesus o'ju peta kay. Soat eta'ũmpi ma o'ju. Iba'arëm ma o'ju.

¹¹ Ğebu je Jesus o'jokudada ip Judeuyũ kukukayũ. Petatam pima o'jokudada ip.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe.

Adeayũ ibidadada ma jekawënwën osodop Judeuyũ kukukayũ be ja'òdobuxikap puxim. Jesus peam je-wa'òxixiğ ip osodop.

— Xipat cĩcã teku — io'e pũğpũğ ixeyũ'in.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Wuy-muğuykukuku'ukat teku — io'e ip napa ma.

Adeayũ imën ibidadada ma jekawënwën ip o'e.

¹⁴ Jesus o'ju Deus eju kawënwën nap'a kay—yaboğat'a kay. Peta muğëğëm pima o'ju. Iğo'a beacat mutaybit-bin osunuy.

¹⁵ Judeuyũ kukukayũ Jesus ekawën kay ğu ip o'e.

— Apënpuye dak sute itaybit? — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat xe ğu osunuy jemuaybinan. Cũğ ğu cexe wuyjuyũ mutaybin am — io'e ip soat pe iğo'a beacat pe.

¹⁶ — Wa'òbi ğu òn adeayũ mutaybitbin—omudocat a'òbi acã — io'e Jesus. ¹⁷ — Wa'òbi du eyxe òn eymutaybitbin? Pãm ğuto Deus a'òbi? — io'e. — Deus bikuyap tağ jeku ojuyat itaybit je'e Deus a'òbi òn eymutaybitbin iam — io'e cebe ip. ¹⁸ — Pũğpũğayũ Deus a'òbi ğu ijodiat mutaybitbin—ja'òbi acã. Cũğ ğu imutaybitbin ip. "Xipan omuwënuwën cuy epe'e," i'e'em ip ya'ıjojo'ibiyũ be. Warara'acayũ bit Deus a'òbi ijodiat mutaybit-

bin—jemudocat a'òbi. "Xipan Deus muwënuwën cuy epe'e," i'e'em ip. Icëmãn e'em ip. Napa ğu ip e'em.

¹⁹ Moisés Deus ekawën cuk adi o'ğuwënuwën eydobuyũ'ùm'ùm pe kuyje. Imënpit soat eyju kuyjobit ğu iboap ekawën kay. Abu ey'in iboap ekawën kay kuyjobit? Ka'ũma ma! Eyju dak waoka ojuy. Apënpuye? — io'e Jesus.

²⁰ Adeayũ Jesus ekawën o'ya'ıjojo Deus eju kawënwën nap'a beacayũ.

— Akpidapi ën — io'e ip napa ma adeayũ Jesus pe. — Ka'ũma ma aoka ojuy — io'e ip Jesus pe.

Itaybit ğu ip osodop adeayũ Jesus aoka ojuy iam Jerusalém ka be powatwat.

²¹ — Jebodoydoyap kabia be wa'òbacaap ojomōğ pũğ em ma — io'e Jesus. — "Cũğ ğu teku e'em," i juk adi epe'e iboap co buje. "Sábado be kapikpiğ teku," i juk adi epe'e — io'e. ²² — "Wuydobuyũ'ùm'ùm ekawën tağ ağokatkat'it'it epetaypu'ağobixeedakat," io'e Moisés kuyje. "Ikap'isuat epetaypu'ağobixeedakat teku Deus ebekit iap mubapuk am," io'e Moisés kuyje. Jebodoydoyap kabia bima dak eyju ixeedatkan Moisés ekawën mupubutbunap puxim — io'e. ²³ — Sábado bima eyju ixeedatkan Moisés ekawën mupubutbunap puxim. Sábado bima owebe iwätaxipiat mu'ada buje bit, eyetakoma juk adi epe'e okay! "Ën jebodoydoy ğu! Kapikpiğ ën," i eyju e'em owebe. "Ën Moisés ekawën mupubutbunap," i eyju e'em owebe. "Ikërëat mujurũğrũğ ën," i eyju e'em owebe — io'e Jesus. ²⁴ — Dao ğu "Ën ikërëat mujurũğrũğ," i juy epe'e warara'acat pe — io'e. — Tüybe teku ikërëat mujurũğrũğ iãn eyju e'em. Cekuku am eyetaybit'ùm pima, "Ën ikërëat mujurũğrũğ," i'ùmğju juy epe'e — io'e Jesus.

²⁵ — Ite aoka ojuy ğu du wuyka kukayũ? — io'e ip Jerusalém ka watwat jewewebe. ²⁶ — Ak'ı juy epe'e — io'e ip. — Ijoce ma omuy — io'e ip. — Soat etabutpe teku kawënwën — io'e ip. — Imënpit ka'ũma ma ibubum — io'e ip. — Wuyka kukayũ dak itabut xe'e Jesus Deus emunaë iap kay? — io'e ip jewewebe. ²⁷ — Teku Deus emunaë ğu wuyxe — io'e ip Jerusalém ka watwat'in. — Deus emunaë ajëm puje, abu xe'e itaybit je'e pomawi osodot iam? Ka'ũma ma! Imënpit wuyetaybit pomawi teku osodot iam — io'e ip.

²⁸ Jesus adeayũ mutaybitbin mabuk osunuy Deus eju kawënwën nap'a be—yaboğat'a be.

— Eyetaybit ğu abu òn iam — io'e Jesus. — Eyetaybit ğu pomawi ojot iam. Wa'òbi ğu ojot—omudocat a'òbi acã. Ixe icëmãn e'em soat em. Eyetaybit ğu abu ixe iam — io'e. ²⁹ — Õn pit wetaybit ixem — io'e. — Ojot cexewi. Ixe ma omudot ijoce — io'e Jesus.

³⁰ Imëneju itakomaayũ Jesus daomün ojuy ip. Deus pit jewebe ma o'e: — Jesus daomün ğu buk ip — i. Imënpuye ka'ũma ma o'jat.

³¹ Tak ğu o'ya'ıjojo'ıayũ bit itabut o'e ip Jesus kay. Ade jĩjã itabut o'e.

— "Deus emunaë ja'òbacaap jomōğ," i wuyju e'em — io'e ip. — Ite ağokatkat ja'òbacaap mōğmōğ cĩcã. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ite ma. Imëneju ite ma Deus emunaë ocexe — io'e ip.

³² Imēnpuye Jesus daomūn ojuy o'e ip Fariseuyū. Adeayū Jesus muwēnuwēn iam o'jekūyjo ip Fariseuyū. Fariseuyū eju paīyū kukukayū Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū o'ģuju Jesus daomūn ām.

³³ — Darem ma buk ōn eyxe — io'e Jesus adeayū be. — Ğaxīn ma ocepit omudocat kay — io'e. ³⁴ — Okudadam epeku. Odobuxik ğu eyju. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e.

³⁵ — Apoma sute je'ju? — io'e Judeuyū kukukayū. — Poce iba'ore kuka wuywebe tobuxik am? — io'e ip. — Je'ju du sute Judeuyū xe jenuy ām Grécia eipi watwat xe jenuy ām? — io'e ip. — Ipōģpōģayū kay du sute je'ju Judeu'umayū mutaybit am? — io'e ip. ³⁶ — “Okudadam epeku,” i juk o'e ocexebe — io'e ip. — “Imēnpit eyju odobuxik ğu,” i juk o'e — io'e ip. — “Ojuap kay eyju ba'ore,” i juk o'e — io'e ip. — Cekawēn pa'arēm ocexe — io'e ip Fariseuyū, paīyū kukukayū dak.

³⁷ Waram Jesus o'jekawēn peta muģēģēayū be. Peta eperu buje o'jekawēn cebe ip. Ibo kabia yoboģ cīcā osunuy Judeuyū xe.

— Wuybipuruk pima, idibi kay jījā wuyju — io'e. — Abu yaģuyisum ceku pin cīcā? — io'e Jesus ya'oberen. — Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Okay eyetabun pima, eyaģuyisum epeku — io'e Jesus. ³⁸ — Okay itabucayū be idibi buxim jenuy badi — io'e. — Imēnpuye yaģuyisum ip jeku — io'e. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e—Jesus o'e.

³⁹ Imēn e buje Deus biōģbuk o'ģuwēn Jesus. Deus biōģbuk ōmōm Jesus kay itabucayū be. Jesus iboam o'e ipi kay Deus biōģbuk ajēm awap. Ixe oajēm ğu buk, Jesus jebay xe jenuy ām o'jeu ğu buk puye.

⁴⁰ Jesus ekawēn co buje pūģ taģ ğu o'jekawēn ip adeayū—wara'at taģtaģtaģ ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat—ocemu-muwiwiiat ma — io'e pūģpūģ ixeyū'in.

⁴¹ — Deus emunaē teku — io'e warara'acayū.

— Ka'ūma — io'e warara'acayū bit. — Deus emunaē ğu teku. Teku Galiléia eipi bewiat! — io'e ip. — Deus emunaē Galiléia eipi bewi ğu jajēm — io'e ip.

⁴² — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Davi naxeģebit Deus emunaē, i. Belém ka be je'kap—Judéia eipi be, i. Davi osunuyiat ka be je'kap, i — io'e ip.

— Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e ip.

⁴³ Pūģ taģ ğu ip o'jekawēn adeayū Jesus muwēnuwēn. Jawa'ōdawunuwun ip osodop. ⁴⁴ Jesus daomūn ojuy ip yawiwi'ukayū. Imēnpit o'taomūn ğu buk ip.

⁴⁵ Jesus kuģ ğu yawiwi'ukayū o'jepit. Oajēm ip kuy o'ģuju'iyayū kay—paīyū kukukayū kay, Fariseuyū kay.

— Apēnpuye Jesus epetojot ğu? — io'e ip yawiwi'ukayū be.

⁴⁶ — Ixe ekawēn kawēntip cīcā ocexe! Abu-buxim ixe kawēnwēn? Ka'ūma buxim ā! — io'e ip.

⁴⁷ — Eyju dak eymuģuykuku du ixex? — io'e ip Fariseuyū. ⁴⁸ — Ya'ōbuyxiayū itabut ğu ip cekay—pūģ tak ka'ūma — io'e ip. — Ocejū dak ocetabut ğu cekay—pūģ tak ocetabut ğu ma — io'e ip. ⁴⁹ — Adeayū

bit itaybit ğu Moisés ekawēn. Imēnpuye Deus e'em cebe ip “Eykērē oxex,” i, “Ipiat osupi'ajoat eywebe,” i — io'e ip. — Iteyū acā itabut cekay—Moisés ekawēn itaybit'ūmayū acā — io'e ip Fariseuyū yawiwi'ukayū be.

⁵⁰ Nicodemos pit o'jede Fariseuyū be—jebureyū be. Ixe Nicodemos ibimāmāmāayū ekawēn coco'ukat osunuy. Kuy bima o'ju Jesus kay jekawēn ām ceweju.

⁵¹ — Jesus puk atujuajēm ğu wuykay cekawēn co am, imuymuy'ukayū ekawēn co am tak — io'e Nicodemos. — Cekawēn co'um pima, “Ite juy ayaokaat, ikērēat kuģ puye,” i'ūmģu juy ace'e. Imēn Moisés cuk adi wuymutaybitbin — io'e Nicodemos.

⁵² — Galiléia eipi bewiat co'i ēn kawēnwēn. Deus ekawēn itaybit'umat co'i ēn kawēnwēn — io'e ip Nicodemos wayway. — Ite aģokatkat napa ma e'em “Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ōn,” i. Deus ekawēntup cuy etupco! — io'e ip Nicodemos pe. — “Ka'ūmģu Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat Galiléia eipi beat,” i'e'em ibiatup — io'e ip Nicodemos pe.

⁵³ Soat ip o'jepit jeduk'a be.

8 Jesus pit o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay.

² Kabia isum Jesus waram o'jepit Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboģat'a be. Adeayū o'je'awero Jesus ekawēn co pin puye. Ixe oabik. Adeayū mutaybitbin o'e.

³ Ğebu je Fariseuyū eju Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū ayacat o'tojot Jesus kay. Ayacat itoptep ma'ģu osunuy. Inaka warara'acat itop kay itabiku osunuy. Warara'acat itop eju o'tobuxik ip Fariseuyū. O'tojot ip Jesus kay. Adeayū etabutpe ip o'tojot.

⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ite ayacat ocetobuxik wara'acat itop eju. Imēnpuye ocetojot ekay — io'e ip. ⁵ — Moisés o'e wuydobuyū'ūm'ūm pe: “Wara'acat itop eju jepopomat cuy epeyabuģbuģ wita'am,” i. Imēn Moisés ocemutaybitbin. Pām ēn? Apēn ēn ece'e? — io'e ip Jesus pe.

⁶ Imēn o'e ip Jesus pe. Tūybe cūģ'ūma jede iān o'e ip. “Cūģ ğu ēn e'em,” i'e ojuy ip Jesus pe. “Moisés ekawēn taģ ğu ēn e'em,” i'e ojuy ip cebe.

Jesus o'je'aetoro. Ipi mukorepkorem o'e jebum. Koreh. Yatoroh ipi mukorepkorem o'e.

⁷ — Apēn ēn ece'e? — io'e ip waram.

Kirik'āy. O'āy.

— Ey'inat ikērēat kuģ'ūm pima, ixex juy koam wita'ayamuju cekay ayacat abuģ am — io'e Jesus cebe ip.

⁸ Waram o'je'aetoro. Waram jebum ipi mukorepkorem. Koreh.

⁹ O'jēm ip cekawēn co buje. Koap aypapayū o'jēm ōn tak ikērēat kuģ iam itaybit puye. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Ğuyjom warara'acayū o'jēm yaypan'isuayū. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Soat ip o'jēm. Jesus acā o'jepoyat. Ayacat Jesus xe o'e cūģ'i.

¹⁰ Kirik'āy. Jesus o'āy. O'jeak ayacat kay.

— Tū'ū — io'e. — Apōma o'ju ip “Ēn ma ikērēat kuģ cīcā Deus xe,” i'e ojuyayū? “Ğa'a ayaoka wita'am,” i'e ojuyayū? — io'e—Jesus o'e.

¹¹ — Kariwa — io'e. — Ka'ümġu ip — io'e. — O'jëm ip — io'e. — Weiwat xeyũku.

— "Ikërëat kuġ ċiċã ěn," i'ümġu ðn tak e'em ewebe — io'e Jesus. — Eju juy — io'e. — Waram pit eġjurũġ ġu ikërëat — io'e Jesus.

¹² Waram pima Jesus o'jekawën adeayũ eju.

— Kabia buxim ðn — io'e. — Deus ekawën eymutaybitbin ðn cũġ ma eyeku am. Okay itabucayũ kabiok taġ jekuku'ukayũ buxim ġu. Ikërëat mujurũġrũġ'uk ġu ip. Cũġ ma ip jekukum kabia daġ jekuku'ukat puxim. Yaġuyisum jekukum ip — io'e.

¹³ — Ęn acã xipan jewemuwënuwën — io'e Fariseuyũ. — Cũġ ġu ěn kawënwën — io'e ip napa ma.

¹⁴ — Cũġ ma ðn kawënwën — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawi ojot iam, poma ðn cum iam tak — io'e. — ðn pit wetaybit pomawi ojot iam, poma ðn cum iam tak — io'e. — Cũġ ma ðn kawënwën wetaybit puye — io'e. ¹⁵ — Eyju e'em "Cũġ ma ěn kawënwën," i, eyxe warara'acat e'eap ibapuk'üm ma'ġu. Imën ġu ðn pit e'em — io'e. ¹⁶ — "Cũġ ġu ěn kawënwën," i ðn e'em pima bit, cũġ ma kuka oce. Cũġ ma kuka oce, omudocat tak imën e'em puye. Webay omudot. Pũġ taġ ma oceju e'em — io'e. ¹⁷ — Imën e'em Moisés ekawëntup: Xepxepayũ pũġ taġ ma kawënwën pima, "Teyũku icëmãn e'em," i kuka o'e ip ya'ïjojo'ibiyũ, i — io'e Jesus. ¹⁸ — ðn ma xipan jewemuwënuwën. Webay dak xipan omuwënuwën—omudocat. Pũġ taġ ma omuwënuwën oceju—ðn, webay dak — io'e.

¹⁹ — Poce omuy ebay? — io'e ip Jesus pe.

— Etetaybit ġu abu ðn iam, abu webay iam tak — io'e. — Abu ðn iam eyetaybit pima, abu webay iam tak kuka eyetaybit epe'e — io'e.

²⁰ Imën Jesus o'e Deus eju kawënwënap'a be—yaboġat'a be. Adeayũ mutaybitbin osunuy. Dinheiro muðmðmap'a xe imutaybitbin osunuy. Cekay itakomaayũ Jesus daomũn ojuy. Imënpit o'taomũn ġu ip taomũnap kabia ġu buk puye.

²¹ Waram Jesus o'jekawën Judeuyũ kukukayũ eju.

— Ġaxĩn ma ojëm ijocewi — io'e Jesus. — Te'e ma epeku okudadam eydaxijoap ojuy. Epe'ũ Deus pe eywebewi ikërëat uk'üm pima. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e. — "Epe'ũ Deus pe ikërëat uk'üm pima," i kuy oce eywebe. ðn Deus xewiat iap kay eyetabut'üm pima, epe'ũ Deus pe eywebewi ikërëat uk'üm pima — io'e Jesus.

— "Ojuap kay eyju ba'ore," i teku e'em — io'e ip Judeuyũ kukayũ. — Jawaoka du sute? — io'e ip jewewebe.

— Eyju ma ipi daġacat. ðn pit kabi bewiat — io'e Jesus. — Eyju ma jewaġuyġuy ijodiat aġuy daġ. ðn pit ka'ũma.

²⁵ — Abu ěn? — io'e ip.

— Iebikam piman ma juk ocewemuwën abu ðn iam — io'e. ²⁶ — Adeat muwën pin mabuk ðn eywebe. "Cũġ ġu eyju kawënwën" i'e pin mabuk oce eywebe. Omudocat ekawën muwënuwën acã ðn. Ixe icëmãn e'em — io'e Jesus.

²⁷ Jesus jemudocat muwën puje, jebay o'ġuwën.

Iboap ekawën pit Judeuyũ kukayũ itaybit ġu.

²⁸ — Soat waġo ðn — io'e Jesus. — Obamuapay epe'e we'ũ am korosa be. Obamupaya buje, "Icëmãn xeku kabi bewiat," i epe'e. "Ja'ðbi ġu xeku oeku—jebay a'ðbi acã," i epe'e — io'e. — "Wuyebay e'eap muwënuwën xeku oeku," i epe'e — io'e Jesus. ²⁹ — Soat em omudocat bikuyap taġ ðn jekukum. Imënpuye soat em aġ okay. Ixe opere ġu — io'e Jesus.

³⁰ Imëneju ade oitabun Jesus kay—ya'ïjojo'ukayũ'in.

³¹ Jesus waram o'jekawën Judeuyũ kukukayũ eju. Pũġpũġ ixeyũ'in o'e: — Teku icëmãn e'em — i.

— Wekawën kay kũyjobit pima, oweju etaybitbinayũm epesop — io'e Jesus. ³² — Kawën icëmãt muwënuwën ðn eywebe — io'e. — Kawën icëmãn eyetaybit pima cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ġu epesop — io'e cebe ip.

³³ — Abu ocemudadaybotbot'uk osunuy? Ka'ũma ma! — io'e ip. — Abraão naxeġebitbit oceju! — io'e ip. — Apënpuye ěn e'em ocewebe "Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ġu epesop," i? — io'e ip.

³⁴ — Icëmãn ðn e'em eywebe — io'e Jesus. — Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ be iba'ore jekariwa epere am. Imënpuxim ikërëat mujurũġrũġ'ukat pe iba'ore ikërëat mujurũġrũġap epere am, Satanás ixe ekariwa buye — io'e. ³⁵ — Cekariwa be imudadaybotbot'ibit ma soat em ġu cekariwa duk'a be dopdom. Kariwa imujëm pin pima, ġujëm. Kariwa ipot pit, soat em jebay duk'a be dopdom. Cebay ixe ġujëm ġu — io'e. ³⁶ — ðn ma Deus ipot. Owebe eydaxijo buje, Satanás ġu eykukukan jeenuy — io'e. — Imënpuye ikërëat mujurũġrũġap epere but epesop — io'e. ³⁷ — Icëmãn eyju Abraão naxeġebitbit — io'e. — Inaka eyju oaoka ojuy wa'ð kay kũyjobit'üm puye — io'e—Jesus o'e. ³⁸ — Webay be omutaybitbinap muwënuwën ðn eywebe. Satanás ebekitkit eyju. Ixe ekukuap taġ eyju dak jekukum — io'e Jesus.

³⁹ — Ka'ũma! Ocedobu'üm ekukuap co'i oceju jekukum—Abraão'üm ekukuap co'i — io'e ip te'e ma.

— Deus kawën icëmãt o'ġuwën owebe — Jesus o'e. — Iboap ekawën acã oġuwën eywebe. Inaka eyju ma oaoka ojuy kawën icëmãt kay'üm puye — io'e. — Abraão bit kawën icëmãt kay kũyjobit ċiċã osunuy. Abraão naxeġebitbit eyju. Ixe'üm ekukuap co'i ġu bit eyju jekukum — Jesus o'e. — Apënpuye dak? — io'e.

⁴¹ — Satanás ekukuap co'i eyju jekukum — io'e.

— Satanás ekukuap co'i ġu oceju jekukum—Deus ekawën taġ ma — io'e ip. — Deus acã ocebay — io'e ip.

⁴² — Deus xewi ojot. Wa'ðbi ġu ojot. Ixe ma omudot — io'e Jesus. — Deus eyebay bima, kajuk okukpin eyxe oġuy — io'e. ⁴³ — Wekawën kay jekũyjobin pin ġu eyju. Imënpuye wekawën pa'arëm eyxe — io'e. ⁴⁴ —

Ibiðġbuk kërëayũ kukat ebekitkiyũ eyju—Satanás ebekitkiyũ — io'e—Jesus o'e. — Apën ixe ikërëat mujurũġrũġ iap co'i eyju dak ikërëat mujurũġrũġ — io'e. — Ixe warara'acat aokaka'uk osunuy ipi mujurũġ isum. Ġasũ dak wuyjuyũ muy'ũ'ũ'uk ixe — io'e. — Kawën icëmãt kay kũyjobit'üm osunuy ixe — io'e. — Iba'ore ixe

be kawên icēmat kay kūyjobit am. Icēm ġu teku e'em. Napa ma e'em. Napa ma e'em pima, je'e pinap taġ e'em cexe. Dapxi teku — io'e. — Icēm'ūmān e'em ip ixē ebekitkiyū. ⁴⁵ Icēmat ōn pit e'em eywebe — io'e. — Ina-ka eyetabut ġu wekawēn kay — io'e. ⁴⁶ — Ka'ūma ma icēmān e'em owebe "Ikērēat mujurūġrūġ ěn" i — io'e. — Icēmān wekawēn. Apēnpuye eyetabut ġu wekawēn kay? — io'e. ⁴⁷ — Kūyjobit ip cekawēn kay Deus ebekitkit. Eyju bit Deus ebekitkit ġu. Imēnpuye Deus ekawēn kay ġu eyju — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be. ⁴⁸ — Icēmān oceju e'em ewebe "Ibiōġbuk kērēat a'ōbi ěn e'em" i, "Akpidaei ěn," i dak — io'e ip. — "Cūġ'ūma ěn jekukum Samaria eipi wat puxim," i oceju e'em ewebe. Icēmān oceju e'em — io'e ip.

⁴⁹ — Icēm ġu eyju e'em — Jesus o'e. — Ibiōġbuk kērēat a'ōbi ġu ōn e'em. Webay kuġ ōn ibuyxim. Eyju bit obuyxim ġu okuġ — io'e. ⁵⁰ — Ōn ma obuyxim okuġap kudadam ġu — io'e. — Webay bit obuyxim okuġ. Ixe obuyxim ġu okukat ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e. ⁵¹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wekawēn taġ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ū'ūayū xe — io'e Jesus.

⁵² — Ibiōġbuk kērēayū kukat a'ōbi ěn kawēnwēn — i napa ma o'e ip Judeuyū kukukayū. — Abraão'ūm oe'ū. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. "Wekawēn taġ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ū'ūayū xe," i ěn pit e'em — io'e ip. ⁵³ — Ocedobu'ūm oe'ū—Abraão'ūm. Abraão bit toto osunuy ya'ōbuyxiat. Ixe'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. Ixeyū'ūm'ūm pit toto osodop ya'ōbuyxiayū. Ixeyū'ūm'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Abu dak ěn? — io'e ip Jesus pe.

⁵⁴ — Ōn ma xipan jewemuwēnuwēn pima, abu kuka wa'ō kay o'e? Ka'ūma ma! — io'e. — Webay bit xipan omuwēnuwēn. "Ka'ūmġu okpot co'iat ya'ōbuyxiat," i e'em ixē. "Ēn acā ocekukukat," i te'e ma eyju e'em webay be — io'e Jesus. ⁵⁵ — Eyju ma eyetaybit ġu abu ixē iam. Ōn pit wetaybit ixem. "Wetaybit ġu ixem," i ōn e buje, napa ma kajuk oce. Eybuxim kajuk oce dapxi. Imēnpit wetaybit cīcā ixem. Kūyjobit ōn cekawēn kay — io'e. ⁵⁶ — Wuydobu'ūm Abraão'ūm itaybit o'e ipi kay teku jajēm wuydaxijo'ukan iam. Imēnpuye icokkok o'e — io'e Jesus.

⁵⁷ — Aypa ġu ěn — io'e ip. — Cinquenta koato ġu buk ěn — io'e ip. — Abraão ejojojo ġu! — io'e ip. — Icēm ġu ěn e'em — io'e ip Jesus pe.

⁵⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Abraão kap awap ma kuy wetabēġ oġuy — io'e.

⁵⁹ Ġebuje wita'a o'yabu ip Jesus kay yamuju am Judeuyū kukukayū. Yaoka ojuy ip napa ma tūybe e'em iān. Jesus pit o'jemunēm adeayū parakpe. Xerewun. O'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—yaboġat'a bewi. Akiju o'jēm.

9 Ġebuje Jesus ita'ūmat o'jojojo doze beayū eju cūġcūġ pima. Ikap puje ma ita'ūm osunuy. Dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

² — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ceweju etaybitbinayū. — Apēnpuye ite ita'ūm o'kap? Ita'ūm o'kap ite

ma ikērēat mujurūġrūġ puye du? — io'e ip. — Pām ġu- to cebay ikērēat mujurūġrūġ puye du? Pām ġuto ixi ikērēat mujurūġrūġ puye du? — io'e ip.

³ — Ita'ūm ma o'kap ikērēat mujurūġrūġ puye ġu, cebay ikērēat mujurūġrūġ puye ġu dak, ixi ikērēat mujurūġrūġ puye ġu dak — io'e Jesus. — Deus ja'ōbacaap jomōġ wuyetabutpe jabeku. Imēnpuye ita'ūm o'kap — io'e. ⁴ — Apēn kaxi wuy mukabiahham iap puxim ōn tak Deus ekawēn ijodiat mutaybitbin ijodi bima cūġ ma ceku am ip. We'ū buje kabiok je'e — io'e. — Deus omudot kapik am jewebam ja'ōbacaap mubapukpak am. Deus peam cuy acejekapik wuyekapik put pima. Ġuyjom iba'ore je'e wuywebe wuyekapik am cebeam.

⁶ O'jexi ipi ju. Xih. A'a'a. Ka'wi o'ġu'a'a jebidim. Wūnxik. Poroġ. Ka'wi'a'a o'yamuy ita'ūmat eta be imu'ada am. (14) Judeuyū ebodoydoyap kabia be o'yamuy ita be imu'ada am.

⁷ — Eju juy idibi'tit'iti be—Siloédi be — io'e Jesus. — Ecedwedopawuy juy idibim — io'e.

(Siloé timudot'ibiti iape wuya'ōm).

Xīġxīġ. O'ju jewedopawuy.

Jay. Oajēm idibi'tit'iti kay. O'jewedopawuywuy.

Boroboro'i. Itate o'e. O'jeu. Jecoatcoan o'e.

⁸ Imēnpuye ita'ūm tūibit tuk'a etakobeayū o'jekawēn ip jeweweju, ita'ūm tūibit o'jojo'ia'yū dak.

— Ijoce dinheiro ojuyjuy'uk osunuyiat ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

⁹ — Ijoce osunuyiat teku — io'e ip pūġpūġpūġ.

— Ka'ūma. Ijoce osunuyiat ġu teku — io'e warara'acayū. — Ixe-buximat acā teku — io'e ip.

— Ōn ma ijoce dinheiro ojuyjuy'uk oġuy — io'e

ita'ūm tūibit. ¹⁰ — Apēn etate ġasū? — io'e ip cebe.

¹¹ — Aġokatkat oajēm okay — io'e ita'ūm tūibit. — Ibutet Jesus i — io'e. — Ka'wi o'ġu'a'a. O'yamuy weta be weta mu'ada am. "Eju juy Siloédi be," i juk o'e owebe — io'e. — "Ecedwedopawuy juy," i dak — io'e. — Imēnpuye oju. Ocedwedopawuy. Wetate oce — io'e ita'ūm tūibit. — Wecoan put oce — io'e.

¹² — Poce omuy ixē Jesus? — io'e ip.

— Iye. Wetaybit ġu — io'e.

¹³ Ġebuje Fariseuyū kay tuk'a etakobeayū ita'ūm tūibit o'tujowat.

¹⁴ — Apēn ecewetada ġasū? — io'e ip Fariseuyū ita'ūm tūibit pe.

— Ka'wi'a'a o'yamuy weta be — io'e. — Ocedwedopawuy. Wetate ġasū oce — io'e.

— Itadaat o'jekapik jebodoydoyap kabia be—Sábado bima — io'e ip Fariseuyū. — Moisés ekawēn taġ ġu ite jekukum. Deus a'ōbi ġu ite e'em — i napa ma o'e ixeyū Fariseuyū.

— Ikērēat mujurūġrūġ'ukat ġu itadaat! Apēn kuka ikērēat mujurūġrūġ'ukat pe wuywebe i'e ba'oreat mubapuk put? — io'e warara'acayū.

Imēneju pūġ taġ ġu ip Jesus muwēnuwēn o'e Fariseuyū. Wara'at taġtaġtaġ ma kawēnwēn ip o'e.

¹⁷ — Pām ěn? — io'e ip ita'ūm tūibit pe. — Ixe etadaat. Abu ixē exe? — io'e ip.

— Deus ekawën muwënuwën'ukat xeku — io'e ita'üm tũibit.

¹⁸ Judeuyũ kukuk'ukayũ ibu'u ip o'e jetabut am ita'üm tũibit a'õ kay. — Ita'üm ġu teku osunuy — io'e ip itabut'üm puye.

Imënpuye ita'üm tũibit ebay o'ğudot ip, ixi dak.

O'jekawën ip ceweju ip yajëm puje.

¹⁹ — Ekpot tu iğo? — io'e ip cebay be.

— Hm hm. Okpot iğo — io'e cebay.

— Ita'üm tu o'kap? — io'e ip.

— Hm hm, ita'üm ġoku o'kap.

— Apën tak o'jewetada ġasũ? — io'e ip cebayũ be.

²¹ — Wetaybit ġu bit apën xe'e o'jewetada iam — cebay o'e. — Wetaybit ġu abu ixe o'ğ'u'ada iam — io'e. — Iğo eju ma juy epeyekawën — io'e ip Judeuyũ kukukayũ be. — Ite ma jewetadaap ġuwën eywebe. Bekit ġu ġoku — io'e ip.

²² Imën o'jede ip, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Judeuyũ kukukayũ juk o'e jebekitkit pe:

— "Jesus Deus emunaë," i eyju e'em pima, eymuõmat ġu kuka oce'e Deus eju kawënwënap'a be — i.

²³ Imënpuye iparara o'e ip Judeuyũ kukukayũ buxim. Imënpuye ixeyũ o'e:

— Bekit ġu ġoku — i. — Je'adaap ġuwën eywebe — i. — "Apën ece'ada?," i juy epe'e cebe — io'e ip.

²⁴ Fariseuyũ waram ita'üm tũibit o'tojocat jewekay.

— Deus etabutpe wuyju nuynuy — io'e ip. — Imënpuye icëmãn ma juy ece — io'e ip Fariseuyũ. — Etadaat ikërëat mujurũğrũğ'ukat — io'e ip napa ma. — Ocetaybit iboam — io'e ip.

²⁵ — Wetaybit ġu ikërëat kuğ xe'e ixe iam — io'e ita'üm tũibit. — Wetaybit wetate ġu ojop iam. Ģasũ bit wetate ma oce — io'e.

²⁶ — Apën sute o'e ewebe? — io'e ip. — Apën etada? — i waram o'e ip.

²⁷ — Kuy juk iboap o'ğuwënuwën eywebe — io'e. — Eyju bit eyetabut ġu wa'õ kay. Apën eyju dak waram wa'jo pin eyxe? — io'e ita'üm tũibit. — Ixe ebekitkiyũm pin paxi eyju dak? — io'e cebe ip.

²⁸ — Ap! Ixe ebekitkiyũm pin ġu oceju! — io'e ip. — Ekawënkërë jĩjã ocexe! — io'e ip.

Oitakomãn ip ita'üm tũibit kay. O'ğukorëm cĩcã ip.

— Ēn ma ite ebekit — io'e ip. — Oceju bit Moisés ebekitkit — io'e ip. ²⁹ — Ocetaybit Deus a'õbi Moisés e'e'uk osunuy iam. Ocetaybit ġu abu a'õbi sute e'em iam — io'e ip.

³⁰ — "Abu-a'õbi sute e'em?" i eyju e'em — io'e. — "Deus a'õbi ite wetada," i õn pit e'em — io'e. — Iboap iwaru jĩjã oxe — io'e. ³¹ — Wuyetaybit Deus ikërëat mujurũğrũğ'ukat ekawën a'jojom ġu ibuywat am iam. Jebikuyap tağ jekuku'ukat ekawën a'jojom pit ibuywat am. Jebuyxim jekukat ekawën a'jojom Deus. ³² Ka'ũma ma teku ita'üm o'kap'iat o'sutada iap awëğ o'yawëğtobuxik. Kuyje dak iboap awëğ o'yawëğtobuxik ġu — io'e. — Ģasũ bit Jesus wetada — io'e. ³³ — Deus a'õbi'ũm pima, iba'ore kajuk o'e cebe wetada am. Deus a'õbi ma ite wetada — io'e ita'üm tũibit.

³⁴ — Warara'acat podi ma ikërëat kuğ ėn! Eta'ũm ekap ikërëat kuğ cĩcã buye! — io'e ip napa ma. — Ēn tu ocemutaybin pin? Ejëm cuy ocexewi! — io'e ip. — Ejëm cuy Deus eju kawënwënap'a bewi! — io'e ip. — Waram cuy eõm ġu ijop'a be — io'e ip.

O'ğujëm ip itakoma ita'üm tũibit kay buye.

³⁵ Ģebu je Jesus ita'üm tũibit o'tobuxik. O'tobuxik Fariseuyũ be ixe mujëm iap awëğ tobuxik puje.

O'jekawën ceweju.

— Tapu, ėn pit tu etabut Deus ipot kay? — io'e Jesus.

³⁶ — Abu sute, Kariwa? — io'e ita'üm tũibit. — Ixe juy eğubapuk omutabut am — io'e.

³⁷ — Ixe jojom ėn ġasũ—eweu je kawënwënat cocom — io'e. — Őn ma ixe — io'e Jesus.

³⁸ O'jëğ'aecõğcõğ Jesus wap Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

— Kariwa, wetabut oce ekay ġasũ bit — io'e.

³⁹ — Pũğpũğ ipi dağayũ'in cũğ ma Deus xe wedot puye. Okay itabucayũ cũğ ma cexe. Itateayũ buxim ip — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ikërë cexe.

Itabut'ũmayũ ikërë cexe — io'e. — "Wetaybitsũ mabuk Deus ekawën. Imënpit wetaybin pin cĩcã," i'e'em warara'acayũ. Ģuyjom ixeyũ itabut je'e okay — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit te'e ma e'em "Wetaybit Deus ekawën," i. Itabut ġu je'e ip okay. Ita'ũmayũ buxim ip — io'e.

⁴⁰ — Te'e ma du oceju e'em "Ocetaybit Deus ekawën," i? — io'e ip Jesus pe, pũğpũğ Fariseuyũ'in.

⁴¹ — "Ocetaybitsũ ma Deus ekawën. Imënpit ocetaybin pin cĩcã," i ey'e buje, ikërëat kuğ ġu kajuk epe'e Deus xe. Imënpit te'e ma eyju e'em "Ocetaybit cĩcã Deus ekawën," i. Imënpuye ikërëat kuğ eyju cexe — io'e Jesus.

10 Ģebu je Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën adeayũ be. Ovelha ekawën o'ğuwën cebe ip.

— Icëmãn õn e'em eywebe — io'e. — Ovelha ekorara be iõm pinat, xĩntabi be ġu õmõm pima. "Teku ovelha bu pin," i wuyju e'em. "Teku ovelha duju-pa'um'um'ukat," i wuyju e'em — io'e Jesus. ² — Ovelha kukuk'ukat pit korara exĩntabi be õmõm — io'e. ³ — Korara exĩntabi wiwi'ukat xĩntabi muywekweğ ovelha kukat õm ãm. Ovelha jekukat a'jojom. Ikukat jeõhõ nomuwãwãm ibuten e'em. Jeõhõ mujëmjëm akiju korara exĩntabi be jekorara bewi — io'e. ⁴ — Imujëm puje cucum jeõhõyũ wap. Ovelha jekukat nomuju cucum jekukat a'õm itaybit ip puye. ⁵ Wara'acat nomuju bit taobu'u ip cum. Itaybit ġu ip wara'acat a'õm. Jekukat a'õm acã itaybit ip. Wara'acat puxim pit jenapõnpõn ip itaybit'ũm ya'õm puye — io'e Jesus.

⁶ Ovelha ekawën o'ğuwën Jesus. Xepxep pe o'jekawën. Ovelha muwënuwën pima, jekay itabucayũ dak o'ğuwën. Imënpit cekawën pa'arëm o'e cexe ip—adeayũ xe.

⁷ Waram Jesus o'jekawën cebe ip.

— Icëmãn õn e'em eywebe — io'e. — Xĩntabi dağ ovelha õmõm korara be. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma. Imënpuxim soat em ağ õn

okay itabucayũ kay — io'e Jesus. ⁸ — Ovelha itaybit ġu dujupa'um'um'ukat a'õm. Imēnpuxim okay itabucayũ itabut ġu icēm'ũma wuymutaybitbin'ukayũ ekawēn kay. Wajēm awap osodot'iyũ icēm ġu wuyjuyũ o'ġu-taybitbin — Jesus o'e. ⁹ — Xĩntabi daġ ovelha õmõm korara be. Cēm cēm ip jexat kudadam. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! Imēnpuxim wuyjuyũ okay itabun puje soat em aġ õn ixeyũ kay. Abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! — io'e Jesus. ¹⁰ — Tujupa'um'um'ukat ma ajēm jēm ovelha dujupa'um'ũm, ixeyũ aoka am tak. Õn pit ojot ijodiat aġuy-muisun am. Okay itabucayũ yaġuyisum jekukum. Ojot ixeyũ mucokcok am — io'e. — Okay itabucayũ icokcok cĩcã — io'e. ¹¹ — Okay itabucayũ kuġ õn xipan ikukat jeõhõ kuġ xipan iap puxim — io'e. — Ovelha kukat puxim õn. Obu'u ġu we'ũ am warara'acat pe okay itabucayũ aokaap puxim — io'e. ¹² — Ovelha kukukat a'õbuywatwat'ukat ikukukat ġu. Dinheiro bu am acã kapikpiġ. Ovelha iwat ġu—ibuywatwat'ukat acã. Ovelha iwatiwan kak ajēm puje. Jenapõnpõn kak puxim iparara buye. Kak ovelha bubum. Ovelha muwatwan soat taġ. ¹³ — Ibuywatwat'ukat jenapõnpõn dinheiro bum acã kapikpiġ puye. Ibu'u ovelha kuġ, cexe ikukpin'ũm puye. ¹⁴ Ovelha kukukat puxim õn—xipacat puxim — Jesus o'e. — Wetaybit webay. Webay dak itaybit õn. Imēnpuxim õn tak wetaybit okay itabucayũm. Ixeyũ dak itaybit õn — io'e. — Obu'u ġu we'ũ am okay itabucayũ e'ũap puxim — io'e Jesus. ¹⁶ — Soat ġu ovelha pũġ ekorara be. Imēnpuxim soat ka daġacat itabut je'e okay — io'e Jesus. — Wa'õ kay je'e ip kũyjobit. Pũġ taġ ma ip jeku — io'e. — Soat ixeyũ kukan oġuy — io'e Jesus. ¹⁷ — Oje'ũ okay itabucayũ e'ũap puxim. Waram ġuto õn pit ocetait we'ũ buje. Imēneju webay xe okukpin cĩcã obu'u'ũm puye we'ũ am — io'e. ¹⁸ — Obu'u we'ũ am pima, iba'ore kajuk o'e warara'acat pe bit oaoka am. "Ece'ũ" i juk o'e webay owebe. "Waram ġuto etait ece'e," i dak. Wukpiwatpi ma oje'ũ, webay ukpiwatpi dak. Wukpiwatpi ma waram ġuto wetait oce'e, webay ukpiwatpi dak — io'e Jesus.

¹⁹ Imēneju pũġ taġ ġu ip Jesus ekawēn o'ġuwēn—wara'at taġtaġtaġ ma Judeuyũ kukukayũ.

²⁰ — Ibiõġbuk kērēat kuġ teku — io'e ip napa ma ade ixeyũ'in. — Imēnpuye yukpidapi — io'e ip napa ma. — Apēnpuye dak eyju ixē a'ĩjojom? — io'e ip.

²¹ — Ibiõġbuk kērēat kukat pit imēn cekawēn pa'ore! — io'e warara'acayũ bit. — Apēn kuka ibiõġbuk kērēat kukat ita'ũmat o'sutada? — io'e ip Jesus pe jededem. — Iba'ore itada am ibiõġbuk kērēat kukat pe — io'e ip.

²² Waram pima Judeuyũ kukukayũ o'ju Jesus kay. Jerusalém ka beayũ peta muġēġēm ip osodop Judeuyũ. Peta muġēġēm ip osodop apēn kuyjeayũ Deus eju kawēnwēnap'a o'yamudim iap kay ġebum am. Ihi bima peta mujurũġrũġ'uk osodop ip. Jesus Deus eju kawēnwēnap'a etaybu daġ cũġcũġ o'e—Salomão emuamuy'a etaybu daġ. Oajēm ip Jesus kay Judeuyũ kukukayũ. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ēn tu Cristo—Deus emunaē? — io'e ip. — Ibapuġ cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip. — Ade kabia emuwē-

nap wiwim ocesop — io'e ip. — Iba'arēm acã ěn kawēnwēn ocewebe. Ēn Deus emunaē bima, Cristo bima, ibapuġ cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip.

²⁵ — Kuy juk adi ocewemuwēnuwēn eywebe—ade em ma — io'e Jesus. — Imēnpit eyetabut ġu wa'õ kay — io'e. — Webay a'õbi wa'õbacaap ojomõġmõġ eyetabutpe — io'e. — Teku Deus emunaē iap mubapukpuġ oġuy eywebe — io'e. ²⁶ — Imēnpit eyetabut ġu wa'õ kay, okay eyetabut'ũm puye — io'e. ²⁷ — Okay itabucayũ kũyjobit wa'õ kay ovelha jekukat a'õ kayap puxim — io'e Jesus. — Wetaybit ixeyũ e'eam. Wekawēn taġ jekukum ip ovelha jekukukat a'õm itaybicap puxim — io'e. ²⁸ — Ixeyũ aġuymuisusun õn. Warara'acayũ bit ixeyũ ju'uk ġu obuwi bewi—pũġ tak ka'ũma. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje — io'e. ²⁹ — Webay ixeyũ o'ġutabun okay weõhõyũ buximayũm. Warara'acat podi ma ja'õbacaap kuġ webay. Abu-be ixeyũ uk put webay bui bewi—weõhõyũ uk put? Ka'ũma be ma! — io'e. ³⁰ — Jewa'õca jojo'i oceju webay eju — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje, waram wita'a o'yabu ip Jesus abuġ ojuy am Judeuyũ kukukayũ.

³² — Webay a'õbi juk adi wa'õbacaap ojomõġmõġ eyetabutpe—ade ma — io'e Jesus. — Apēnpuye dak eyju wabuġ ojuy wita'am? — io'e Jesus.

³³ — "Ekērē Deus xe, juk adi a'õbacaap ejomõġmõġ puye," i'ũmġu oceju e'em ewebe — io'e ip. — "Ekawēnkērē Deus xe," i acã oceju e'em ewebe — io'e ip. — Ēn ijodiat acã. Imēnpit "Oceju jewa'õca jojo'i ma webay eju," i napa ma ěn e'em — io'e ip jetakoma pibun. — Imēneju abuġ ojuy oceju — io'e ip Jesus pe.

³⁴ — Imēn e'em Deus ekawēntup: Eyju dak Deus a'õbiayũ — io'e Deus kuyje, i. Deus kuyje o'e "Deus a'õbiayũ eyju" i jekawēn muwēn am taēhē'ibiyũ be — io'e. ³⁵ — Deus ekawēntup napa ġu e'em—pũġ em tak ka'ũma. Icēmān e'em. Wuyetaybit iboam — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be. ³⁶ — Õn ma Deus cuk onaē ijodiat taxijo am. Õn ma ixē omudot — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju napa ma e'em "Ekawēnkērē Deus xe," i, "Jewa'õca jojo'i oceju webay eju," i õn e'em puye? — io'e Jesus. ³⁷ — Webay a'õbi'ũm pima, eyetabun ġu juy epesop okay — io'e. ³⁸ — Wekawēn coco am eyetabut'ũm pima, eyetabun cuy epesop wa'õbacaap mõġmõġap coco am — io'e. — Eyetabun puje "Jesus ya'õbaca cebay a'õbacaap co'i," i epe'e — io'e.

³⁹ Imēneju Jesus daomũn ojuy ma'ġuto ip Judeuyũ kukukayũ. Jesus pit o'jenapõn jenaomũnap puxim.

⁴⁰ Wara'at ka kay o'ju Jesus. Toktek. Jordãodi waram o'timudek. Jay. Oajēm João Batista be adeayũ mubatiasan osunuy iatka kay. Wĩnābu osunuy.

⁴¹ Ġebuje ade ibo ka watwat o'tabun Jesus kay—Jordãodi wĩnābuayũ.

— João Batista ma wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapukpuk ġu — io'e ip adeayũ jewewebe. — Imēnpit ixē aġokatkat muwēnuwēn'uk osunuy ocewebe. Icēmān João ixē o'ġuwēnuwēn — io'e ip.

Imēnpuye Jesus kay itabut o'e ip adeayũ.

11 Lázaro iwātaxipi o'e. Maria kipit iwātaxipi o'e—Betânia ka beat. Imēnpuye iixiyū Lázaro wātaxipiaw awēg o'yawēgmuju Jesus kay. Betânia ka watwat osodop ip—Maria, Marta dak, Lázaro dak.

² Ğuyjom ixe Maria wuykukukat i o'suimude'on tide'oatim. Ixe o'suimupuruk jadam. Imēn o'e jexe Jesus ikukpin cīcā buye.

Yawēgtujowacat oajēm Jesus kay. Jay.

³ — Kariwa — io'e Jesus pe. — Lázaro iwātaxipi jījā — io'e. — Exe ikukpinat iwātaxipi o'e — io'e.

— Kuy wetaybit — io'e Jesus. — Iwātaxipi jījā opop — io'e. — Ce'ū buje dak jeedop ġu ce'ū'ūayū xe. Ğuyjom adeayū je'e "Deus soat podi ma ya'ōbaca; soat podi ma idip," i — io'e. — "Deus ipot tak ya'ōbaca—soat podi ma ya'ōbaca," i je'e ip — io'e Jesus.

⁵ Jesus xe Marta ikukpin cīcā osunuy. Maria dak ikukpin cīcā osunuy, Lázaro dak. ⁶ Inaka Jesus xepxep xet osunuy jenuyap ka be iwātaxipiat awēg tobuxik puje. O'ju ġu buk Lázaro kay. Xet. Xet.

⁷ Ğebu je Jesus o'jekawēn 12 beayū eju—jewēju etaybitbinayū eju.

— Ğa'a bukto accepit Judéia eipi kay waram — io'e.

⁸ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Iboceat abuj oju ġaxīn ma wita'am—Judeuyū kukukayū. Waram tak tu iboce eju pin? — io'e ip Jesus pe.

⁹ — Hm hm — io'e. — Wekapik put mabuk owebe. Pūg kabia be doze hora kabiaham wuyju — io'e. — Ixi ma be cūgčūgāt kuka o'at kabiok puye. Kabia dağ cūgčūgāt pit kuka o'at ġu kaxi imukabiaham puye. Imēnpuxim Deus bikuyap tağ jekuku'ukat je'ū ġu jekapikap mu'ūm'ūm pima. Ğa'a aju. Oaokam ġu buk ip, we'ūap kabia oajēm ġu buk puye — io'e.

¹¹ Waram Jesus o'jekawēn ceweju ip—doze beayū eju.

— Wuybure, Lázaro opop ixet — io'e—Jesus o'e. — Ōn pit cum ixe muwurūg ām — io'e.

¹² — Kariwa — io'e ip. — Ixet pima, kuka o'je'ada — io'e ip.

¹³ Jesus itaybit o'e Lázaro'ūm oe'ū iam. Imēnpit — Lázaro ixet — io'e cebe ip.

Imenpuye tūybe Lázaro ixet iān o'e ip 12 beayū.

¹⁴ Imēnpuye Jesus ibapuğ o'jekawēn cebe ip.

— Lázaro'ūm oe'ū — io'e.

Imēn o'e ixeyū mutaybit am.

¹⁵ — Oju ġu cekay ce'ū awap — io'e. — Ğasū bit wa'ōbacaap oğubapuk eywebe eymutabun am okay. Wa'ōbacaap kay eyetabut cīcā bima, ocokcok oğuy. Ğa'a aju ixe'ūm kay ġasū bit — io'e doze beayū be.

¹⁶ — Ğa'a wuyju dak aju ceweju. Āğ itakomaayū wuyju dak wuyaoka Jesus aoka buje — io'e Tomé—jebureyū be o'e, xepxem ikap'ibit.

O'ju ip Lázaro'ūm com.

¹⁷ Jesusyū oajēm Betânia ka xe. Betânia ka Jerusalém ka etako o'sukadop. Ebapūg kilometro o'sukadop Jerusalém ka bewi. Lázaro'ūm kay yajēm awap oe'ūiap awēg o'yawēgtobuxik Jesus.

— Lázaro'ūm o'ğuoğm ip witabikūy be — io'e ip Jesus pe. — Ebadipdip xet omuy ikūy be — io'e.

¹⁹ Lázaro'ūm iixiyū mudiu ip o'e—Marta, Maria dak. Ade ibureyū ixeyū muğuycūğap mu'ūm oju ip o'e.

²⁰ Jesus omuyku iap awēg Marta o'yawēgtobuxik.

Ğebu je Marta o'ju Jesus dopabe. Jesus e dağ mabuk oeku. Maria bit jeduk'a be osunuy. ²¹ Jay. Oajēm Jesus kay.

— Kariwa — io'e Marta. — Ēn ijoce bima, okipit'ūm kajuk oe'ū ġu — io'e. ²² — Imēnpit Deus emujoojujuy je'ğūm ewebe. Wetaybit iboam. Deus eju okipit'ūm peam ekawēn puje, Deus jekawēn a'jjojo — io'e.

²³ — Ekipit'ūm waram jeu ce'ū'ūayū xewi — io'e Jesus Marta be.

²⁴ — Wetaybit ixe'ūm waram jeu iam — io'e Marta. — Waram wuye buje, ixe'ūm tak jeu—wuyebay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be — io'e Marta.

²⁵ — Ōn ma ce'ū'ūayū mutaicit'ukat — io'e Jesus. — Wa'ōbi ce'ū'ūayū waram ġuto jetai — io'e. — Okay itabucac e'ū buje, waram ġuto jetai. Soat em jeedop ip itait Deus xe — io'e Jesus. ²⁶ — Okay itabucac ce'ū'ūayū xe ġu jeenuy—Deus xe acā. Etabut tu iboap kay? — io'e Jesus Marta be.

²⁷ — Hm hm, wetabut, Kariwa — io'e. — Ēn Deus emunaē oxe — io'e. — Deus ipot ēn — io'e. — Ocemu muwiwi ēn. Wetabut iboap kay — io'e Marta.

²⁸ Jesus eju jekawēn epere buje, Marta o'jepit jekibit tomuwā ām. Ya'ōapīn ma Maria o'tomuwa uk'a beacat pe ja'jjojoap puxim.

— Tū'ū — io'e. — Ejot puk — io'e. — Wuyekariwa omuyku jexem — io'e. — E dağ omuyku — io'e. — Enomuwāwām — io'e jekibit pe, Maria be. — Ejot puk — io'e.

²⁹ Maria o'ju Jesus dopabe e dağat topabe. ³⁰ Jesus ağoka be oexe ġu mabuk. Wūy mabuk oeku. E dağ mabuk oeku. Marta be jedopabijukap pe mabuk osunuy. ³¹ Judeuyū o'ju Maria nomuju—Lázaro'ūm duk'a beacat—iixit muğuycūğap mu'ūm ojuyayū. Ixeyū etabixewi Maria o'jēm jeduk'a bewi. Imēnpuye o'jēm ip ixe nomuju. Tūybe ite witabikūy be cum wa am iān o'e ip. ³² Jay. Maria oajēm Jesus kay. O'jēğ'aecōğcōğ ce-wap.

— Kariwa — io'e. — Ēn ijoce bima, okipit'ūm kajuk oe'ū ġu — io'e Maria.

³³ Maria o'tōn. Maria eju yajēm'ibiyū dak wawa osodop ip Lázaro'ūm cocom. Jesus iğuycūğ cīcā o'e wawaayū jojom. Tadaybotbot cīcā ip cexe o'e wawaayū.

³⁴ — Poce ixe'ūm epeğuoğm? — io'e Jesus.

— Kariwa, ejot puk — io'e ip. — Ejojo buk — io'e ip.

³⁵ Jesus o'tōn ġebu je bit. Ah. Wa. Imēnpuye:

³⁶ — Ak'i cekay — io'e ip Judeuyū. — Lázaro'ūm ikukpin cīcā osunuy cexe — io'e ip.

³⁷ — Ita'ūm tūibit o'sutadada teku — io'e warara'acayū ixeyū'in. — Iba'ore ġu du juk o'e cebe Lázaro mu'ada am ce'ūap puxim? — io'e ip jewewebe.

³⁸ Ğebu je Jesus o'ju witabikūy kay—Lázaro'ūm muōmapkūy kay. Iğuycūğ cīcā o'e. O'ju Marta eju, Maria eju, Lázaro'ūm cocoayū eju dak. Yaboğat'a

o'yanuy wita'a ikūy nomudip'am. Ikūynomudip cem osunuy.

³⁹ — Ikūynomudip'a juy epeyamuwede — io'e Jesus.

— Kariwa, eyamuwedeat ġu juy — io'e Marta. — Iġēm xeku opop. Ebadipdip xet opop witabikūy be — io'e.

⁴⁰ — “Okay etabut pima, Deus ja'ōbacaap kuka o'jomōġ etabutpe,” i kuy oce ewebe — Jesus o'e. — Etabun cuy eġuy — io'e.

⁴¹ Ikūynomudip'a o'yamuwede ip ikūy etako bewi. Jesus o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Soat em ěn wa'ġjom — io'e. — Imēnpuye “Ēn xipat cīcā,” i ōn e'em ewebe — io'e Jesus jebay be. ⁴² — Bay, soat em wekawēn cocom ěn — io'e.

— Eweju ōn kawēnwēn ijoceayū be wa'ġjo am—ixeyū mutabut am teku Deus emumudot iap kay — io'e Jesus Deus pe, jebay be.

⁴³ Jebay eju jekawēn eperere buje, Jesus ya'ōberen o'jewāwā Lázaro'um kay.

— Lázaro, ejēm cuy! — io'e.

⁴⁴ Ce'ū topibit o'jetait waram. O'jēm witabikūy bewi. Soat taġ ijebit taġ imūnmūn mabuk oeku paġōm. Yamūnmūn mabuk oeku.

— Eju'uk cuy paġo cebewi — io'e Jesus. O'ju'uk ip paġo.

⁴⁵ Imēneju oitabun ip Jesus kay Judeuyū ma—Maria ejuacayū ma—adeayū—Jesus Lázaro'um o'ġutait iap o'jojo'iaiyū ma. ⁴⁶ Warara'acayū bit o'ju Fariseuyū kay.

— Jesus Lázaro'um o'ġutait waram — io'e ip Fariseuyū be.

⁴⁷ Ġebuje paīyū kukukayū o'je'awero ip Fariseuyū eju, jewāwēwē'ukayū eju dak. O'jewāwē ip jeweweju.

— Apēn kuka dak ace Jesus pe? — io'e ip jewewebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ adeayū etabutpe. Imēnpuye ade itabut cekay — io'e ip. ⁴⁸ — Apēn kuka dak ace cebe ja'ōbacaap mōġap puxim? — io'e ip jewewebe. — Apēn kuka dak ace adeayū be jetabucap puxim? — io'e ip. — Itabut puje ip Jesus pe jekukukan je'e ip. Jesus pe jekukukan pima, Roma ka kukat jebekitkit kuka o'ġudot wuykay — io'e ip. — Wuyka kuka ip o'sukamu'um. Deus eju kawēnwēnap'a dak kuka ip o'yamu'um. Soat ka daġ kuka ip wuy-muypōġpōġpōġ. Wuydobuyū'um'um ekawēn taġ ġu kuka ajeku — io'e ip jewewebe.

⁴⁹ Caifás o'jekawēn warara'acat eju—jawēwē'ukayū eju. Ixe Caifás paīyū kukukat osunuy ixe koato be.

— Eyetaybit'umān! — io'e Caifás jewewi jewawēwē'ukayū be. ⁵⁰ — Cūġ ma ixe aġokatkat e'ū ām. Xipat kuka o'e pūġ pe aġokatkat pe je'ū ām soat e'ūap tieġ—wuye'ūap tieġ — io'e—Caifás o'e.

⁵¹ Deus ibikuy osunuy Jesus e'ū ām soat e'ū'ūap puxim. Caifás pit itaybit ġu osunuy imēn Deus ibikuy iam.

— Xipat kuka o'e pūġ pe aġokatkat pe je'ū ām soat e'ūap puxim—wuye'ūap tieġ — i juk o'e itaybit ġu ma'ġu.

Caifás jaġuy daġ ġu imēn o'e—Deus aġuy daġ acā.

⁵² Ixe je'ū Judeuyū e'ū'ūap tieġ. Warara'acayū e'ū'ūap tieġ tak je'ū. Je'ū Deus ebekitkiyū be pūġ taġ ma jeku

am. ⁵³ Imēneju apēn paxi Jesus aceyaoka iam jekawēnwēn oekuku ip jeweweju Judeuyū kukukayū.

⁵⁴ Imēnpuye Jesus ibapuġ ġu oeku Judeuyū kukukayū etabun Judéia eipi daġ. O'jēm ibocewi. Wara'atka be o'ju—Efraim ka be. Ibo ka uk'a'umat xe o'sukadop. Ibo-ka be osunuy doze beayū eju—jewewi etaybitbinayū eju.

⁵⁵ Ade Judeuyū o'ju Jerusalém ka kay. Peta muġēm ip o'ju. Iġo epeta bima apēn Deus wuydobuyū'um'um o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ġebūm ip osodop. Soat ka daġwi o'ju ip Jerusalém ka kay. Peta muġē awap o'ju ip jewemuisun am jebabi daġ.

— Jewemuisun puje, xipat acesop Deus xe — io'e ip jewewebe.

⁵⁶ Paīyū kukukayū o'jekawēn peta muġēġēayū eju—Fariseuyū dak.

— Poce Jesus nuyām eyetaybit pima, epeġuwēn cuy ocewebe — io'e ip. Iboam o'e ip Jesus daomūn ojuy buye. Imēnpuye Jesus aġēmap wiwim cīcā osodop ip adeayū.

— Jesus omuyku du peta kay? — io'e ip jewewebe. — Omuyku ġu xe'e? — io'e ip. Deus eju kawēnwēnap'a be o'jekawēn ip jewewebe adeayū—yaboġat'a be.

12 Jesus waram o'ju Lázaro kay—waram ġuto o'jetait'iat kay. Betânia ka be osunuy Lázaro. O'ju peta muġē awap. Seis kabia kuka Páscoa epeta ip o'ġuy'at. Oajēm doze beayū eju. ² Marta puybit mōġmōġ o'e Jesus pe i'o am, doze beayū be dak. Lázaro jekōnkōn o'e Jesusyū eju.

³ Ġebuje Maria tide'oati o'tibu. Ti'ade o'tibu. Nardo i tibutet osunuy. Tiwekoykeyati ġu o'tinuy—nardodi acā. Tideiboġ cīcāati o'tinuy. Puy. O'suiabi Jesus i. O'suisup jadam. Tide'okuati o'tinuy. Soat taġ o'e uk'a yabi de'o. De'ooooh. Imēn o'e Maria ma. ⁴ Judas Iscariotes pit Maria o'ġukorēm—Simão ipot. Ixe Judas doze beayū'in osunuy. Ixe Judas Jesus o'ġūm cekay itakomaayū be ġuyjom Jesus aoka am cebe ip. Ixe bit Maria o'ġukorēm.

⁵ — Apēnpuye iġodi o'tideida ġu dinheiro bu am? — io'e—Judas o'e jebureyū be. — 300 dinheiro isurūġat kuka tidei o'e! — io'e. — Tidei kajuk aġūm ibubut'umayū be — io'e Judas Iscariotes. (Pūġ dinheiro isurūġat pūġ kabia be wuyekapikaptei osodop).

⁶ Judas Iscariotes doze beayū edinheiro mūn kuġ oeku. Imūn pewi i'uk'uk'uk osunuy jewewebe ma.

— Apēnpuye dak o'tideida ġu? — io'e dinheiro kay pin puye. Itabotaidabotbot ġu osunuy ibubut'umat kay.

⁷ — Āġ cuy Maria jeenuy kaba'um — io'e Jesus Judas pe. — Ijudi o'timuxipan we'ū awap ojebit mude'onap-tim — io'e. ⁸ — Soat em eybubut'in iūm put epesop ibubut'umayū be — io'e. — Owebe bit ka'uma. Darem ma eyxe oġuy — io'e.

⁹ Ġebuje ade Judeuyū o'ju Jesus kay. Jesus Betânia ka be omuy iap awēġ o'yawēġcoco ip. Imēnpuye ip o'ju Jesus com. O'ju ip Lázaro jom tak—Jesus o'ġutait'iat com—waram o'jetait'iat com.

¹⁰ Ade Judeuyũ oibu'un paĩyũ kukukayũ a'õ kay kũyjobit am. Jesus a'õ kay acã kũyjobit o'e ip Lázaro'ũm waram o'ğutait puye. Imẽnpuye o'jewawẽ ip paĩyũ kukukayũ.

— Ğa'a Lázaro ayaoka! — io'e ip.

¹² O'jojojo'ibiyũ Jesus e'eap o'ğuwẽnuwẽn warara'acayũ be—Jerusalém ka beayũ be.

— Icẽmãn Jesus Lázaro'ũm o'tomuwã witabikũy bewi — io'e'e ip adeayũ be. — Icẽmãn Jesus waram Lázaro'ũm o'ğutait — io'e'e ip. — Jesus ma ja'õbacaap mõğmõğ — io'e'e ip.

Jerusalém ka be õm pasuğ pima Jesus jumento'it'it o'tobuxik. Deus ekawẽn tağ e ojuy—kuyjeatup ekawẽn tağ. Xik. Oabik jumento'it'it akpi jeje. Imẽn e'em Deus ekawẽntup—kuyjeatup:

Jerusalém ka watwat, eyğuyçũğcũğ ğu juy epesop, i. Eykukukat omuyku jexem eykay, i. Jumento'it'it akpi jeje omuyku jexem, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup. Imẽnpuye Jerusalém ka be Jesus oajẽm jumento'it'it akpi jeje Deus ekawẽn tağ.

Ğebu jeje Jesus kay o'ju Jerusalém ka beayũ. Ade ma ip o'ju, Jesus omuyku iap awẽğ o'yawẽğtobuxik puye. Kuy ip oajẽm Páscoa epeta muğẽ ãm. O'ju ip Jesus dopabijuğ, Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ iap awẽğ o'yawẽğtobuxik puye. Namusudup o'tupupu ip. Jesus kay o'ju ip tup kukuğ. Imẽn Judeuyũ ya'õbuyxiat tobedede'uk ip osodop kuyje.

— Deus xipat cĩcã! — io'e ip Jesus pe. — Ğn ma omuyku ya'õbi! — io'e ip. — Ğn ma ocekukukat—Israel naxeğebitbit kukukat! Deus cuy xipacat je'ğũm ewebe! — io'e ip Jesus pe.

Jumento'it'it akpi jeje Jesus oajẽm Jerusalém ka be Deus ekawẽntup pe ibararak iap puxim—kuyjeatup puxim. Iboap iba'arẽm osunuy doze beayũ xe Jesus õm puje. Waram kabi be Jesus eu buje bit o'jeğebu ip iğodup peap ekawẽn kay.

— Iğodup peap ekawẽn puxim Jesus jumento'it'it akpi jeje oajẽm Jerusalém ka be — io'e ip jewewebe. — Ixe juk ocemuju jumento'it'it tobuxik — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ bit o'e jewewebe:

— Ak'i juy epe'e! — io'e ip. — Soat ma cekay itabut — io'e ip. — Te'e ma wuyju e'em adeayũ be "Ixe kay eyetabun ğu juy epesop," i — io'e ip jewewebe.

²⁰ Ğebu jeje Gregoyũ Jesus co pin o'e—Grécia eipi watwat. Adeayũ eju kuy oajẽm ip Jerusalém ka be peta muğẽ ãm. ²¹ O'ju ip Filipe eju kawẽn ãm. Ixe Filipe Betsaida ka bewiat osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. O'ju ip Filipe be.

— Tapu — io'e ip Filipe be. — Jesus co pin oceju — io'e ip.

²² Filipe o'ju André mukũyjo am.

— Gregoyũ Jesus co pin — io'e Filipe André be.

Xepxem ip o'ju Jesus mukũyjo am. Oajẽm ip cekay.

— Gregoyũ ejo pin — io'e ip Jesus pe.

²³ Ğebu jeje Jesus o'jekawẽn xepxepayũ be. Adeayũ etabutpe o'jekawẽn ceweju ip.

— Soat wağõ õn — io'e Jesus. — Ğaxĩn ma oje'ũ.

Ğuyjom pit waram ğuto ocetai. "Soat podi ma a'õbuyxi!" i je'e adeayũ we'ũap puye, waram ğuto we-taicap puye dak — io'e Jesus. ²⁴ — Kadaida taida buje, ipi be atamõğ — io'e. — Tamõğ puje, tae'ũata jo'i tadop ipi be ma. Pũğta ma tadop ipi be. Kadai aypan puje bit, ta'ade tadop kadai dağ — io'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn je'ũãm, waram jetaicam tak, ğuyjom ade tiwatwat itabut je'e okay iam tak.

²⁵ — "Ocebu'u jĩjã ipiat'ajom," i wuyju e'em pima, "Ocebu'u jĩjã oce'ũ ãm," i dak, "Imẽnpuye ocekupinap tağ acã oceju," i dak, ace'ũ. "Ocebu'u ğu ipiat'ajom," i wuyju e'em pima bit, "Ocebu'u ğu oce'ũ ãm," i dak, "Deus bikuyap tağ acã oceku," i dak, wuyağuyisum aceku ijodi. Soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje dak — io'e Jesus. ²⁶ — Obikuyap tağ jeku ojuyat kũyjobin cuy wa'õ kay. Obikuyap tağ jekuku'ukat oxe ma jeenuy. Webay dak je'e cebe "Ğn xipat oxe," i — io'e Jesus.

²⁷ — Wağuybabi'ũm cĩcã oce — Jesus o'e jewebe ma. — "Bay, obuywan ece we'ũap puxim," i du oce webay be? — io'e jewebe ma. — Ka'ũma! Imẽn ğu juy oce cebe. We'ũ ãm ma ojot ijodi — io'e jewebe ma. ²⁸ — Bay — io'e Deus pe. — Edipap cuy eğubapuk soat pe ijodiat pe "Deus idip cĩcã" i'e am ip — io'e jebay be.

Deus o'jekawẽn kabi kadiwi ğebu jeje bit.

— Odipap kuy oğubapuk cebe ip — io'e jekpot pe—Jesus pe. — Ğasũ adeayũ e'em owebe "Soat podi ma edip," i. Waram tak oğubapuk warara'acayũ be "Soat podi ma edip" i'e am owebe — io'e Deus.

²⁹ Adeayũ kacũğcũğ'i osodop iboce. Tũybe o'jexirikirik iãn o'e ip pũğpũğ ixeyũ'in. Tũybe Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jekawẽn cebe iãn o'e ip warara'acat ixeyũ'in.

³⁰ Ğebu jeje Jesus o'jekawẽn ijoceat eju.

— Ixe o'jekawẽn kabi kadiwi omukũyjo am ğu—eymukũyjo am acã — io'e Jesus. ³¹ — Ğaxĩn ma Deus je'e soat pe okay itabut'ũmayũ be: "Eyju ikẽrẽat kuğ oxe," i. Ğaxĩn ma itabut'ũmayũ kukukat a'õbacaap o'gu'ũm. Abu-kukukan je'e? Ka'ũma ma! — io'e. ³² — Okay itakomaayũ omuyu korosa eju oaoka am — io'e. — Omuyu buje adeayũ itabut je'e okay — io'e Jesus ijoceat pe.

³³ Jesus iboam o'e imutaybin am ip osubamupaya ip korosa eju we'ũ ãm iam.

³⁴ — Moisés ekawẽntup e'em:

Cristo je'ũ ğu—Deus emunaẽ, i.

Soat em itabẽğ e'em, i.

Imẽn Moisés ekawẽntup e'em — io'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ.

— Ğn pit e'em "Soat wağõ õn," i, "Soat wağõ subamuyu ip ce'ũ ãm," i dak. Deus emunaẽ du soat wağõ? — io'e ip Jesus pe.

³⁵ — Òn kabiaap puxim — io'e. — Ojot ijodiat mutaybin am Deus ekawẽn — io'e. — Darem ma ijodi oğuy eymutaybinbin. Okay eyetabun cuy epesop eyetabun put pima. Eyetabun cuy epesop ipiatpi'ajojoap pe eyjuap puxim. Kabiok tağ jekuku'ukayũ itaybit ğu poma oceju iam. Imẽnpuxim itabut'ũmayũ itaybit ğu ipiatpi'ajojoap kay oceju iam — Jesus o'e. ³⁶ — Òn eyxe bima, eyetabun cuy epesop okay — io'e. — Eyetabun pu-

je webekitkiyũm epesop. Kabia dağ jekuku'ukayũ buxim mayũm epesop. Ikêrêat mujurũğrũğ'uğ ğu epesop. Eyağuyisum epeku — io'e.

Jesus o'jẽm adeayũ xewi iboam e buje.

³⁷ Soat em ma Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'uk osunuy adeayũ etabun. Inaka ibu'u jĩjã ip osodop jetabut am cekay. ³⁸ Imẽn cuk adi o'tupmubararak Isaías'ũm kuyje—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat'ũm:

Kariwa, kawẽn icẽmat muwẽnuwẽn ocekekuku adeayũ be, i. Imẽnpit itabut ğu ip o'e ocekawẽn kay, i. Soat podi ma a'õbaca ẽn iap iba'arẽm o'e cexe ip, i.

Imẽn ibararak opop tup pe. Itabut ğu ip o'e Jesus kay apẽn kuyjeayũ Isaías'ũm ekawẽn kay itabut'ũmap puxim.

³⁹ Judeuyũ kukukayũ ibu'u o'e jetabut am Jesus kay, Isaías'ũm emudupmubararaktup e'eap puxim o'jebapuk cebe ip puye. ⁴⁰ Imẽn Isaías'ũm ekawẽn:

Deus iteyũ adeayũ o'yağuyimubabi'ũm, i. Imẽnpuye itabut ğu osodop ip, Deus a'õbacaap co ma'ğũ ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus ekawẽn co ma'ğũ ip, i. Ikêrêat mujurũğrũğap o'jepere ğu ip, i. Itabut ğu osodop ip Deus kay ixẽ be ikêrêat uk am cebewi ip, i.

Imẽn Isaías'ũm ekawẽn. ⁴¹ Isaías'ũm iboam o'e kuyje Jesus soat podi ma idip iam itaybit puye. Imẽnpuye Jesus o'ğuwẽnuwẽn.

⁴² Ade Judeuyũ kukukayũ oitabun ip Jesus kay. "Jesus kay ocetabut," i'ũmğũ bit e'em oekuku ip Fariseuyũ buxim jeparara pibun. Jetabucap muwẽnuwẽn ğu ip oekuku Fariseuyũ be ixeyũ mujẽmap puxim Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi. ⁴³ Deus mucokcok pin ğu ip osodop—ijodiat mucokcok pin acã. Fariseuyũ mucokcok pin ip osodop.

⁴⁴ Ğebuje Jesus o'jekawẽn adeayũ be.

— Okay itabucayũ omudocat kay dak itabut ip — io'e. ⁴⁵ — "Deus ipot teku" i'e'e'ukat "Deus o'ğudot ijodi," i'e'em tak. ⁴⁶ Ijodi juk ojet Deus ekawẽn eymutaybin am. Okay itabucayũ ikêrêat mujurũğrũğ ğu. Yağuyisum jeku ip — io'e. — Kabiok tağ jekuku'ukayũ buxim ğu ip—kabia dağ jekuku'ukayũ buxim acã — io'e. ⁴⁷ — Wa'jjo buje, kũyjobit'ũm wa'õ kay bima, "Ikêrêat kuğ eyju Deus xe" i'ũmğũ õn pit e'em eywebe. Ijodi ojet "Ikêrêat kuğ eyju Deus xe" i'e am ğu adeayũ be. Adeayũ daxijo am acã ojet — io'e. ⁴⁸ — "Ikêrêat kuğ eyju Deus xe," i õn ğu e'em okay'ũmayũ be, wa'õ kay'ũmayũ be dak. Warara'acat pit imẽn je'e ixeyũ be webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Deus acã "Ikêrêat kuğ eyju oxe," i je'e ixeyũ be. Imẽn Deus je'e cebe ip wekawẽn tağ ğu ip puye — io'e Jesus. ⁴⁹ — Wa'õbi ğu juk adi ojekukuku — io'e. — Owebe webay e'eap acã juk adi oğuwẽnuwẽn eywebe. Wara'acat ğu oğuwẽnuwẽn eywebe. Iboap acã oğuwẽnuwẽn — io'e. ⁵⁰ — Deus ekawẽn tağ eyeku buje, eyağuyisum epeku ijodi. Deus xe epesop eye'ũ buje dak. Wetaybit iboam — io'e. — Owebe webay o'e'e iap acã õn e'em — io'e Jesus.

13 Jesus jebekitkiyũ kay jĩjã osunuy soat kabia ipi dağ pima. Jesus itaybit o'e ğaxĩn ma oje'ũ iam,

ğaxĩn ma oceu webay kay iam tak. Eykukpin cĩcã oxe iap o'ğubapuk cĩcã jebekitkit pe je'ũ awap.

Páscoa epeta ajẽm pima, ² Jesus jekõnkõn o'e doze beayũ eju. Judas Iscariotes Jesus ũm ojuy o'e cekay itakomaayũ be. Ixe Judas Simão Iscariotes ipot osunuy. Ibiõğbuk kêrẽayũ kukukat a'õbi Jesus ũm ojuy yaoka am. ³ Soat em Jesus itaybit osunuy webay soat ja'õbacaap o'jomõğ owebe iam. Deus xewi ojet iam tak itaybit osunuy. Ğaxĩn ma ocepit Deus kay iam tak itaybit osunuy.

⁴ Je'ũap muwẽnuwẽn pima, kirik'ây, o'ây. Jesus o'ây mesa xewi. Jeekabek o'ju'uk. Kuruk. Toaya o'jat. Mũn. O'jomũn jekpu dağ. ⁵ Jeweju etaybitbinayũ i wuy am o'ju. Wa'e co'iat'a be idibi o'timõğ. O'suiwuy koapat i. O'suisup toayam. Peh. Wara'acat o'suiwuy. O'suisup. Peh.

⁶ Oajẽm Simão Pedro kay. Simão ibu'u o'e Jesus pe juiwuy an.

— Kariwa — io'e Simão. — Ẽn tu wuiwuy? — io'e.

⁷ — Hm hm. Etaybit ğu buk apẽnpuye paxi ite wuiwuywuy iam — io'e Jesus Simão be. — Ğuyjom pit etaybit ece'e — io'e.

⁸ — Ap! Wuiwuy ğu juy ece—pũğ em tak ka'ũma! — io'e Simão bit.

— Eiwuy'ũm pima, obuerm ğu eğuy — io'e Jesus.

⁹ — Kariwa — io'e. — Wuiat ğu esuiwuy — io'e. — Wa'a dak eyawuy — io'e. — Oba dak — io'e Simão Pedro Jesus pe.

¹⁰ — Oajok'iat iokok ğu—iisu ma! — io'e. — Dao ğu jajok waram. Juiwuy acã — io'e. — Wuyjuyũ bewi Deus pe ikêrêat'uk puje, iisuat puxim ip. Deus kuy ikêrêat o'ju'uk eywebewi. Pũğ pewi bit ka'ũma. Ite ikêrêat kuğ mabuk jewebe. Ixe iokokat puxim — io'e.

¹¹ Jesus kuy itaybit o'e abu oũm ixeyũ'in okay itakomaayũ be iam. Imẽnpuye:

— Pũğ pit ey'in ikêrêat kuğ mabuk jewebe — io'e.

¹² Ixeyũ i wuy buje, Jesus jeekabek o'ğũõm waram. O'jepit ip mesa kay. Oabik ma'ğuto jeweju etaybitbinayũ eju.

— Eyetaybit ğu du apẽnpuye õn eyeiwuywuy iam? — io'e Jesus. ¹³ — "Ẽn ocekekukat," i eyju e'em owebe, "Ẽn ocemutaybitbin'ukat," i dak. Cũğ ma eywebe iboam e'em — io'e. ¹⁴ — Ẽn eykukukat. Eymutaybitbin'ukat tak õn — Jesus o'e. — Inaka eyeiwuywuy oce warara'acat puywatwat'ukat co'i — io'e. ¹⁵ — Ẽn eyeiwuywuy, eykukukat ma'ğũ õn. Eyju dak obuxim eybu'um ğu juy epesop warara'acat puywatwat am.

¹⁶ Eykukukat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ğu juy epesop warara'acat puywatwat am. Eymuatuat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ğu juy epesop warara'acat puywatwat am — io'e. ¹⁷ — Ẽn eykukukat. Inaka juk eyeiwuywuy oce. Jewebuywatwan cuy epesop obuxim. Jewebuywatwan pima, eycokcoğ epesop. ¹⁸ Soat pe ğu eywebe iboap muwẽnuwẽn õn. Wetaybit cĩcã wemunaẽyũ ekukuam. Pũğ ey'in oũm okay itakomaayũ be waoka am. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Obiwağodada'ukat ma ikêrẽm cĩcã okuk, i.

Imên ibararak opop Deus ekawëntup pe. Ğaxīn ma je'bapuk owebe iğodup ekawēn puxim — io'e.

¹⁹ — Iboap muwēnuwēn òn eywebe waoka awap — io'e. — Imēğap ebapuk puje ibodi ma eyetabun epe-sop soat em wa'ò dağ òn e'em iap kay — io'e. ²⁰ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e. — Wemumujuyū kay itabucat okay dak itabut. Okay itabucat omudocat kay dak itabut — io'e Jesus doze beayū be.

²¹ Iboam buje, Jesus iğuycūğ cīcā o'e.

— Icēmān òn e'em eywebe — io'e jewēju etaybitbi-nayū be. — Ey'inat oūm okay itakomaayū be — io'e ibapūğ ma.

²² O'jeakakak ip jewewekay.

— Abu paxi kuka o'ğūm cekay itakomaayū be? — i'e'em ip jewewebe ma.

²³ Doze beayū'inat xik'i osunuy Jesus tēğ ma—Jesus emumukupinut. ²⁴ Simāo Pedro jebum o'jewēğwēğ Jesus tēğat pe.

— "Abu eūm ekay itakomaayū be?" i juy ece cebe — io'e.

²⁵ Jesus tēğat wurūğ'i o'ju Jesus kay iboap muwēn ām cebe.

— Kariwa, abu sute? — io'e Jesus pe.

²⁶ — Minka'o be pāo'a oyamuakōm — io'e Jesus. — Pūğ pe oyaūm. Ixe ma oūm okay itakomaayū be — io'e.

Kuruko. O'yabu. O'yamuakōm. Wūntok. Yadirem pi-ma, o'yaūm Judas pe—Simāo Iscariotes ipot pe.

²⁷ Pāo'a bu buje, Judas Jesus kay oibu'un. Satanās a'òkayan o'e.

— Dao ma juy ece e'e pinap tağ — Jesus o'e Judas pe.

²⁸ Tūybe Judas o'ju Jesus a'òbi wuyxat pum peta be wuyemumu'om iān o'e ip pūğpūğ mesa watwatyū'in. Tūybe Judas o'ju wuyedinheiro'in iūm ām ibubut'ūmayū be iān o'e ip warara'acayū ixeyū'in. Jesus ekawēn pa'arēm o'e mesa watwat pe.

³⁰ Pāo'a o'yabu Judas. Kurukoh. O'jēm ğebeje bit. Warara'acat xewi o'jēm. Xerewun. Cūh. Kabiok tağ o'jēm.

³¹ Judas cēm puje, Jesus o'jekawēn onze beayū eju.

— Soat wağo òn — io'e. — Ğaxīn ma oje'ū. Odipap ğasū webay ğubapuk. Soat je'e "Jesus idip cīcā," i. "Deus idip cīcā," i we'ūap puye — io'e. ³² — Owebe "Deus idip cīcā" i'e buje, Deus tak e'em "Okpot idip cīcā," i. Ğaxīn ma imēn je'e — io'e. ³³ — Bekitkit — io'e. — Ibun ğu oğuy eyxe. Okudadam epeku. "Ojuap kay eyju ba'ore epesop," i kuy oce Judeuyū kukukayū be — io'e. — Imēn eywebe dak òn e'em — io'e. ³⁴ — Wara'an ma òn jeymutaybin ğasū bit — io'e Jesus. — Eykukpin cīcā juk adi epesop oxe. Imēnpuxim cuy eyju dak eykukpin ma epeyewekuk — io'e Jesus. ³⁵ — Eykukpin jewewekuğ pima, "Teyūku Jesus ebekitkiyū," i je'e soat ijodiayū — io'e.

³⁶ — Kariwa — io'e Simāo Pedro. — Poma ēn cum? — io'e.

— Ğasū eyju ba'ore ojuap kay — io'e Jesus. — Ğuyjom pit epesot okay — io'e.

³⁷ — Kariwa — io'e ma'ğuto Simāo. — Apēnpuye oju ba'ore ejuap kay ğasū? Ekay jīğā òn. Obu'u ğu we'ū ām owebe epereap puxim. Warara'acayū "Jesus eju ejeku bima, jaokam oce'e," i'e'em pima dak, jeiwat ğu òn — io'e.

³⁸ — Ebu'u ğu du e'ū ām ewebe opereap puxim? — io'e Jesus. — Icēmān òn e'em ewebe. Ebapūğ em "Je-sus ejuat ğu òn pit," i napa ma ece'e. Sapokay ede awap imēn ece'e — io'e. — Ğaxīn ma napa ma imēn ece'e — io'e.

14 — Eyağuykorereren ğu juy epesop — Jesus o'e onze beayū be. — Eyğuycūğcūğ ğu juy epesop — io'e. — Kuy eyetabut Deus kay. Okay dak cuy eye-tabun epesop — io'e. ² — Ya'ade opop webay ka be uk'a—ijodiicat dopdop'am — io'e. — Cum òn eydop-dopap'a muxipan am. Icēmān òn e'em eywebe. Icēm'ūm pima, iboam kajuk oce ğu eywebe — io'e. ³ — Cum òn. Eydopdopap'a oyamuxipan eyajēmjēmap'am — io'e. — Eydakoy ocepit eydopdopap'a muxipan puje — io'e. — Onuyapka kay òn jeydujuxe. Onuyapka be epesop soat em — io'e. ⁴ — Eyetaybit poma òn cum iam — io'e Jesus. — Eyetaybit tak apēn iboce epeju iam — io'e.

⁵ — Kariwa — io'e Tomé. — Poma eju? Ocetaybit ğu. Apēn tak ocetaybit oce'e enuyap ka kay oceju am? — io'e Tomé.

⁶ — Okay itabucat mujujum òn webay nuyap ka be — io'e. — Okay itabucat mutaybitbin òn kawēn icēmān—Deus ekawēn. Okay itabucat yağuyisum jekukum wa'òbi — io'e. — Abuyū je'ju webay kay? Okay itabucayū acā! Ōn ma okay itabucat oğuju webay kay—warara'acat pit ka'ūma — io'e. ⁷ — Eyetaybit abu òn iam pima, eyetaybit kuka juk epesop abu webay iam — io'e. — Ğasū bit kuy eyetaybit webay e'eam, apēn cuk adi ocece iap epejojojo buye — io'e Jesus.

⁸ — Kariwa — io'e Filipe. — Ebay juy eğubapuk ocewebe. Wuyebay juy ejojoat ocewebe. O'e kuka ocewebe ixe jo am — io'e Filipe.

⁹ — Pūğ xet ğu oğuy eyxe — io'e Jesus. — Eyetaybit ğu buk tu abu òn iam, Filipe? — io'e. — Abu òn iam itaybicat itaybit abu webay iam tak — io'e. — Apēn-puye ēn pit e'em "Ebay juy ejojoat ocewebe," i? — io'e.

¹⁰ — Pūğ tağ ma oceju jekukum—òn, webay dak — io'e. — Filipe, eyetabut ğu du iboap kay? — io'e Jesus. — Wekawēn muwēnuwēn'uk ğu oğuy eywebe—webay ekawēn muwēnuwēn acā — io'e. — Pūğ tağ ma kawēnwēn oceju—òn, webay dak. Wa'òbi ğu òn jekukum—webay a'òbi acā — io'e. ¹¹ — "Pūğ tağ ma oceju jekukum—òn, webay dak," i òn e'em eywebe. Eyetabun cuy epesop wekawēn kay. Wekawēn kay eye-tabut'ūm pima, eyetabun cuy epesop okay wa'òbacaap coco am — io'e. ¹² — Icēmān òn e'em eywebe. Okay itabucayū wekukuap puxim jeku. Owebe Ja'òbacaap mōğmōğap podi ma wa'òbacaap jomōğ ip, webay kay oju buje — io'e. ¹³ — Eyju e'em owebe "Ebikuyap tağ cuy ece owebe," i bima, eyemuojujuy oğūm ey-webe—soat oğūm eywebe — io'e. — Imēnpuye "Ka'ūmğū Deus co'iat xipacat," i je'e soat ijodiicat.

¹⁴ Eyju e'em owebe "Ebikuyap tağ cuy ece owebe," i bima, soat eyemuojuyjuy oğüm eywebe — io'e Jesus.

¹⁵ — Eyxe okukpin pima, kÿyjobin cuy epesop wa'õ kay — io'e. ¹⁶ — Õn kawënwën webay eju. "Ibuywatwat'ukan cuy eğuju okay itabucayũ kay," i oce webay be — io'e. — Ixe jebiõğbuk ğudot eykay eybuywatwat'ukan. Soat em ixeye jeenuy eyxe. Icēmān eymutaybitbin jeenuy. ¹⁷ Itabut'ũmayũ be iba'ore ixeye ekawën kay kÿyjobit am. Ixe e'eap iba'arēm cexe ip. Itaybit ğu ip ixeye e'eam. Eywebe bit ixeye nuynuy. Imēnpuyeyxe ixeye e'eap ibapuk — io'e. ¹⁸ — Jeypere ğu õn. Ocepit eykay — io'e. — Eyağuyagepũğ ğu epesop — io'e. ¹⁹ — Ğaxīn ma Deus kay'ũmayũ ojo ğu. Eyju bit waram ojo. Eyağuyisum epeku, waram ğuto wetait puye — io'e. ²⁰ — Pũğ tağ ma õn jekukum webay eju. Eyju dak pũğ tağ ma jekukum oceweju. Oceju dak pũğ tağ ma jekukum eyweju. Eykay eybuywatwat'ukat ajēm puje, iboap iba'arēm ğu je'e eyxe — io'e. ²¹ — Wa'õ kay jījāyũ xe okukpin—wa'õ kay kÿyjobicayũ xe. Webay xe dak ixeyũ ikukpin je'e. Oxe dak ikukpin cīcā oce'e. Abu õn iam ixeyũ oğutaybin. Itaybit cīcā je'e ip abu õn iam — io'e Jesus.

²² — Kariwa — io'e Judas — Apēn tak ēn iboam ocetaybin itabut'ũmayũ mutaybin'ũm pima? — io'e. (Iscariotes ğu osunuy ixeye Judas—wara'at Judas acā).

²³ — Wa'õ kay jeedop ip kÿyjobin okayayũ — io'e. — Webay xe ixeyũ ikukpin je'e. Ojot ixeyũ kay webay eju. Soat em ixeyũ xe ocesop—õn, webay dak — io'e. ²⁴ — Okay'ũmayũ bit kÿyjobit ğu wa'õ kay. Wa'õbi ğu õn iboap muwēnuwën eywebe—webay a'õbi acā. Ixe juk omudot ijodi — io'e. ²⁵ — Iboap muwēnuwën õn eywebe eyxe bima. ²⁶ Webay jebiõğbuk ğudot eykay. Obikuyap tağ ğudot. Ixe eybuywatwat'ukat. Ixe xipat cīcāat. Soan ma eymutaybin jeenuy. Ade ma õn cuk adi eymutaybinbin oğuy. Ixe eybuywatwan jeenuy wekawën kay eyağuyba'ũmap puxim — io'e. ²⁷ — Itabut'ũmayũ be eyağuyukorerenapmu'ũm pa'ore. Õn pit wağuykorereren ğu. Imēnpuyeyyağuykorerenap oğu'ũm. Eyağuykorereren ğu juy epesop ojuap kay. Eyğuycũğcũğ ğu juy epesop — io'e. — Eypararam ğu juy epesop — io'e. ²⁸ "Cum õn," i juk oce eywebe — io'e. — "Waram tak eykay ocepit," i juk oce. Iboap kuy epeya'ijojo. Webay kay õn cum. Wa'õbuyxi. Webay bit obodi ma ya'õbuyxi. Imēnpuyeycokcoğ cuy epesop cekay ojuap kay. Eyxe okukpin pima, eycokcoğ kuka epesop ojuap kay — io'e. ²⁹ — Oju awap iboap muwēnuwën õn eywebe. "Icēmān adi xeku o'e ocewebe," i epe'e oju buje — io'e. ³⁰ — Ğaxīn ma Deus kay'ũmayũ kukukat omuyku — io'e. — Imēneju buk eyweju õn kawënwën darem. Ixe wa'õbacaap mu'ũm pin. Imēnpit itaybit ğu — io'e. ³¹ — Ğa'a aju. Apēn webay o'e owebe iap tağ õn jekukum, oxe ikukpin cīcā buye. Itabut'ũmayũ oğutaybin webay a'õ dağ õn jekukum iam — io'e.

15 — Õn uvabune buxim — io'e Jesus. — Webay uvadip puxim. ² Okay itabucayũ ibune'icat puxim. Webay bikuyap tağ jekum ibu'u'uyũ ya'ũmatpune buxim. Ya'a'e'ũm pima ibune'icat uk'uğ tip kukat.

Imēnpuxim webay jebikuyap tağ jekum ibu'u'uyũ mujēm jēm itabucayũ xewi. Kadaidip iokokatpune xixxiğ ya'ade i'e am. Imēnpuxim webay itabucayũ mukÿyjojom ixeyũ be ikērēat mujurũğap puxim. Ixeyũ mukÿyjojom biğ ma jebikuyap tağ jeku am — io'e. ³ — Webay kuy ikērēat o'ju'uk eybewi, wekawën kay kÿyjobit puye — io'e. ⁴ — Mũğ'i juy epeku oweju — io'e. — Oweju jekukum pima, õn tak eyweju mũğ'i ojeku. Ibune'icatpune uvabune be'ũm pima, kuka o'yajēm ğu uva'a. Imēnpuxim mũğ'i oweju eyeku'ũm pima, webay bikuyap tağ ğu epeku — io'e. ⁵ — Uvabune buxim õn — i waram o'e Jesus. — Eyju ibune'icatpune buxim. Obikuyap tağ jekukum pima, xipan ma epeku Deus xe. Mũğ'i eyweju õn tak jekukum. Obikuyap tağ jekukum'ũm pima bit, ajo eye'e'eap xipat je'e Deus xe? Ka'ũma ma! — io'e. ⁶ — Mũğ'i oweju jekum eybu'u bima, apēn uvadip iwat ya'ũmatpune kukap puxim Deus tak jeykuk—ya'ũmatpune xikap puxim. Wūn. Ibune xik puje ibunekaraw e'em. Ibune e'ũatpune mu'awerorom uvadip kukat. Aweroh. Ibumemupikupiğ daxe be. Wūn. Pik. Hoğ. ⁷ Mũğ'i juy epeku oweju! Wa'õ dak juy kÿyjobin epesop! Oweju eyeku buje, Deus soat epejoojuyat je'ğũm eywebe — io'e. ⁸ — Deus bikuyap tağ eyju jekukum pima, soat ijodiat je'e webay be: "Ka'ũmğũ ejo'iat xipacat," i — io'e. — Itaybit je'e ip eyju webekitkiyũ iam — io'e. ⁹ — Eyju eykukpin cīcā oxe webay xe okukpinap co'i. Eycokcoğ cuy epesop Jesus xe ocekukpin iap kay ğebum. ¹⁰ Webay a'õ kay õn kÿyjobit. Imēnpuyeycokcoğ soat em webay xe okukpin iap kay ğebum. Imēnpuxim wa'õ kay kÿyjobit pima, eycokcoğ epesop Jesus xe ocekukpin iap kay ğebum — io'e.

¹¹ — Iboap oğuwën eywebe eycokcoğ am. Wa'õcokcoğ cīcā. Obu'u eywebe eycokcoksũ ām. Obikuy eywebe eycokcoğ cīcā ām wa'õcokcokap puxim — io'e. ¹² — "Oxe xipan eykukap puxim cuy xipan epeyewekuk," i õn e'em eywebe — io'e. ¹³ — Wuybureyũ e'ũap puxim wuyey'ũ ām wuybu'u'ũm pima, soat ijodiat je'e "Ak'i juy epe'e! Teyũxeku ibureyũ ikukpin cīcā," i. "Warara'acat podi ma ikukpin cexe ip," i je'e ip — io'e. ¹⁴ — Wa'õ kay kÿyjobit pima, obureyũm epesop — io'e. ¹⁵ — "Eyju oweju kapikpik'ukayũ ā," i'ũmğũ õn e'em ğasũ eywebe. Kapikpik'ukat itaybit ğu jekariwa e'eam. Webay owebe ie'eap pit oğuwën eywebe soat. Iboap oğuwën eywebe eyju obureyũ buye — io'e. ¹⁶ — Eyju ma onaē ğu eykukan. Õn pit eynaē obureyũm. Õn cuk eymuju omuwën ām warara'acayũ be imutabun am ip okay. Okay jetabucap jepere ğu ip. Ibu'u ğu ip je'e itabut am okay. Obikuyap tağ webay eju kawënwën pima, soat epejoojuyat je'ğũm eywebe — io'e. ¹⁷ — Imēnpuyey "Xipan cuy epeyewekuk," i õn e'em eywebe — io'e.

¹⁸ — Deus kay'ũmayũ itakoma eykay. Koap pit okay itakoma ip osodop. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e. ¹⁹ — Eyju Deus kay'ũmayũ kadi bima, eykay kuka ip o'e. "Teyũdaku wuykadiacat," i kuka ip o'e. Imēnpit õn eymuwe'uk Deus kay'ũmayũ xewi. Deus kay'ũmayũ kadi ğu eyju. Imēnpuyey itakoma jījā ip eykay — io'e.

20 — Kuy juk ocece eywebe iap kay ġebum cuy epesop. “Ikērēm cīcā ip wuyekariwa o’jukuk. Wuyju bit ikērēm ġu wuykuk ip,” i’ümġu juy epe’e eyewewebe. Deus kay’ümayū ipiat o’supia’ajoat owebe. Imēnpuye eywebe dak ip jopi’ajoat. Yopīt ma wa’ō kay ip osodop. Imēnpuye dak eya’ō kay je’e ip yopīt ma — io’e. 21 — Eywebe ipiat supia’ajoat ip, eyju webekitkit puye. Eywebe ipiat supia’ajoat ip, omudocat kay itabut’üm puye — io’e. 22 — Ijodi oajēm. Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn ixeyū be. Wekawēn kay ġu bit ip o’e. Odot’üm pima, “Ikērēat kuġ eyju oxo, wekawēn kay’üm puye ya’iġojom ma’ġu,” i’ümġu kajuk o’e Deus ixeyū be. Ġasū bit “Ikērēat kuġ ġu oceju” i’e ba’ore cebe ip Deus pe. 23 Okay itakomaat webay kay dak itakoma — io’e. 24 — Wa’ōbacaap mōġmōġ cuk adi ojekuku soat etabutpe. Soat a’ōbacaap podi ma wa’ōbacaap mōġmōġ ojekuku. Okay ġu bit ip o’e. Imōġmōġ’üm pima, “Ikērēat kuġ eyju oxo, okay eyetabut’üm puye, wa’ōbacaap mōġap cocom ma’ġu eyju,” i’ümġu kajuk o’e Deus ixeyū be. Ġasū bit ikērēat kuġ ip cexe. Inaka itakoma jījā ip okay, webay kay dak — io’e. 25 — Ixeyū muwēnuwēn Deus jekawēntup pe—kuyatup pe:

Ikērēm’üm a’ġu ip ojukuk, i.

Inaka ip oitakomān okay, i.

Itakoma ip okay iġodup ekawēn puxim — Jesus o’e.

26 — “Ebiōġbuk cuy eġuju okay itabucayū kay,” i oce’e cebe—webay be — io’e Jesus. — Ixe ġudot eybuywatwat’ukan. Ixe icēmān e’e’ukat. Ixe ma omuwēn eywebe — io’e. 27 — Eyju dak cuy epesop omuwēnuwēn ijodiayū be. Ōn ijodiat mutaybitbin pima, oweju juk adi epekuku. Imēnpuye juy epesop omuwēnuwēn ġasū bit — io’e.

16 — Imēn ōn e’em eywebe okay eyetabucap epereap puxim — io’e. 2 — Eykay itakomaayū jeymuōmat ġu Deus eju kawēnwēnap’a be. Jeyaoka ip. Eyaoka buje, tūybe Deus bikuyap taġ wuyju jekukum iān je’e ip — io’e. 3 — Ikērēm jeykuk ip abu ōn iam itaybit’üm puye, abu webay iam tak. 4 Ġasū iboap muwēnuwēn ōn ġuyjom eyeġebu am apēn ōn ey-mukūyjojo iap kay — io’e. — Warēmtaġ eykuk puje, “Imēn kuka ip wuykuk,” i juy epe’e eyewewebe — io’e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

— Kuy bima a’ġu eyxe ma oġuy — io’e. — Imēnpuye juk iboam ġu ōn ey-mukūyjo. 5 Ġasū bit ocepit omudocat kay. Ka’ūma ma ey’in pit e’em owebe “Poma ēn cum?” i. 6 Eyġuycūġcūġ cīcā imēn ōn e’em puye.

7 Wepit’üm pima, xipāt ġu kuka o’e eywebe. Wepit’üm pima bit, xipāt je’e eywebe. Wepit’üm pima kuka eybuywatwat’ukat osodot ġu. Oju buje bit ixo oġudot eykay. Imēnpuye eycokcoġ cuy epesop ojuap kay — io’e. 8 — Ixe dot puje, “Soat eyju ikērēat kuġ Deus xe,” i je’e soat pe ipi daġayū be. “Deus acā itaybit eymucūġ ām,” i dak je’e. “Ipiat supia’ajoat Deus ikērēat mujurūġrūġ’ukayū be,” i dak je’e — io’e. 9 — “Soat eyju ikērēat kuġ Deus xe,” i je’e, okay itabut’üm ip puye — io’e Jesus. 10 — Eyju ojo ġu waram, Deus jewekay odujuu buye — io’e. — Imēnpuye “Deus acā itaybit eymucūġ ām,” i je’e

Deus biōġbuk — io’e. 11 — Deus kuy o’e “Deus kay’ümayū kukukat soat em jeenuy ipiatpi’ajojoap pe—Satanās,” i. Imēnpuye “Ipiat supia’ajoat ikērēat mujurūġrūġ’ukayū be Deus,” i je’e Deus biōġbuk — io’e Jesus.

12 — Ade mabuk ōn imuwēn pin eywebe. Ġasū bit iba’ore eywebe eyetaybin am wekawēn, eyġuycūġcūġ cīcā buye — io’e. 13 — Ibiōġbuk xipacat icēmān e’e’ukat. Ixe ajēm puje soan kawēn icēmān eymutaybin jeenuy. Ja’ōbi ġu ixo ġuwēn. Kuy o’ya’iġojoiap acā ġuwēn. Ġuyjom acejebapukiap tak ġuwēn eywebe — io’e. 14 — Ixe obuyxim okuk. Itaybit wekawēn je’e. Icēmān soat wekawēn ġuwēn eywebe — io’e. 15 — Webay e’eap taġ ōn tak e’em. Imēnpuye cuk adi ocece eywebe “Deus biōġbuk wekawēn ġuwēn eywebe,” i — io’e.

16 — Ġaxīn ma eyju ojo ġu. Ġuyjom pitapit waram eyju ojo — io’e Jesus.

17 — Apēn ite e’em wuywebe? — io’e ip jewewebe jewēju etaybitbinayū. — Ite e’em “Ġaxīn ma eyju ojo ġu,” i. “Ġuyjom pitapit eyju waram ojo,” i — io’e ip. — “Imēn je’bapuk webay kay oju buye,” i teku e’em wuywebe — io’e ip jewewebe. 18 — Apēnpuye ite e’em “Ġuyjom pitapit waram eyju ojo,” i? — io’e ip. — Cekawēn pa’arēm cīcā wuyxe — io’e ip jewewebe.

19 Jesus itaybit o’e teyūku “Apēn tak ēn e’em ocewebe?” i’e ojuy owebe iam. Imēnpuye waram o’jekawēn ceweju ip.

— “Apēn ēn ocemutaybin pin?” i du eyju e pin owebe? — io’e Jesus. — “Ġaxīn ma eyju ojo ġu,” i juk oce eywebe — io’e. — “Ġuyjom pitapit waram eyju ojo,” i dak cuk oce — io’e. — Wekawēn pa’arēm tu eyxe? — io’e Jesus. 20 — Icēmān ōn e’em eywebe. Wawa jījā juy epesop we’ū buje — io’e. — Itabut’ümayū bit wa ġu je’e. Darem ma eyġuycūġcūġ epesop. Ġuyjom pit eyġuycūġcūġ ġu epesop—eycokcok ā — io’e. — Eyġuycūġġap i’üm — io’e. 21 — I’t kam pima, ayacat iġuycūġ e’em je’it pibun. Je’it kap puje bit, ipiat kay ġebum ġu e’em. Icocok e’em je’it kuġ puye. 22 Imēnpuxim eyju dak. Ġasū eyġuycūġcūġ oju buye. Ġuyjom pit waram eyjojom oce. Eycokcok cīcā ma epe’e ġebuje bit. Abu-be eycokcokap mu’üm put ixo kabia be? Ka’ūma be ma! — io’e. 23 — Eybuywatwat’ukat ajēm puje bit, ixo ma jeymutaybin — io’e. — Imēnpuye “Ocemutaybin cuy ece,” i’ümġu epe’e owebe ma — io’e. — “Ekawēn pa’arēm ocexe,” i’ümġu dak epe’e owebe — io’e Jesus. — Icēmān ōn e’em eywebe. Obikuyap taġ cexewi iojuyjuy bima, webay soat eymuojujuy je’ġūm eywebe — io’e. 24 — Obikuyap taġ epejoojuy ġu buk. Pūġ em tak ka’ūma — io’e. — Ġasū bit cuy epejoojuy cexewi! — io’e. — Eymuojujuy epejat. Ibu buje, eycokcoksū ġu epesop—eycokcok cīcā ma — io’e.

25 — Koap puk cuk adi ibapuġ ġu ocekawēn eywebe — io’e. — Ijodiat mutaybitbinap ekawēn acā oġuwēnuwēn eywebe. Ġuyjom pit ibapuġ ma webay ekawēn oġuwēn eywebe — io’e. 26 — Ibapuġ owebe imuwēn puje, obikuyap taġ cuy epejoojuy webay xewi.

Ōn acã ġu webay xewi ojojuy eywebeam — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epejoojuy. Webay eyekawēn ya'ġjo, ixex eyekukpin cīcā buye. Webay xex eyekukpin cīcā, eyxex okukpin puyex; "Icēmān Jesus osodot Deus xewi," i eyju e'em puyex dak — io'e. ²⁸ — Icēmān webay xewi juk ojot. Ipi kay juk ojot—ijodi. Oje'ū. Ipi daġwi ojēm ġasū. Webay kay juy ocepit — io'e Jesus.

²⁹ — Ġasū bit ēn iba'arēm ġu kawēnwēn ocewebe — io'e onze beayū Jesus pe. — Iba'puġ ma ēn kawēnwēn ġasū bit — io'e ip. ³⁰ — Etaybit soan ma. Etaybit apēn oceju jewaġuyġuy iam. Ēn ocemukūyjojom, "Apēn ēn e'em ocewebe," i'ūmġu ma'ġu oceju e'em — io'e ip. — Imēnpuyex "Deus xewi tekus osodot," i oceju e'em ġasū — io'e ip.

³¹ — Eyetabut tu epe'e okay? — io'e Jesus. ³² — Ġaxīn ma bit epewatwatwat eydukā daġ. Opere eyju eyaokaap puxim. Waġepūġ ma oġuy opere buje. Imēnpit odadaybot ġu oġuy, webay soat em oxe buye — io'e. ³³ — Itabut'ūmayū ma ipiat supi'ajoat eywebe. Ōn pit kuy Deus kay'ūmayū kukat a'ōbacaap oġu'ūm. Imēnpuyex eya'ōcam cuy epesop! Imēn ōn e'em eywebe eypararaap puxim. Eyaġuykorereren ġu, mūġi oweju buye — io'e.

17 Iboam e buje, Jesus o'je'apūn kabi beat kay—jebay kay. O'jekawēn jebay eju.

— Bay — io'e. — Ġaxīn ma oje'ū. Ōn ma ekpot. Odipap cuy eġubapak adeayū be. Ōn tak edipap cuy oġubapak cebe ip — io'e. ² — Pūġpūġpūġayū juk eġutabun okay ipi daġayū'in. A'ōbacaap cuk eġūm owebe. Imēnpuyex okay itabucayū yaġuyisum jekukum wa'ōbi — io'e jebay be. ³ — Ēn acā Deusat. Ka'ūmġu wara'at. Ōn ma emumudot—Jesus Cristo. Ijodiat yaġuyisum jeku okay itabun puje, ekay itabun puje dak — io'e. — Soat em exe ma jeedop ip ce'ū buje — io'e. ⁴ — Wekapikap cuk adi eġūm owebe. Ipi daġ pima abu ēn iap cuk adi oġuwēnuwēn edipap mubapukpuġ. Ġasū wekapikap oġu'ūm — io'e Jesus.

⁵ — Bay — io'e Jesus. — Exe bima soat kabi beecat odipap mubapukpuk'uk ip osodop—ekawēn to-jotjot'ukayū. Ipi mujurūġ awap odipap mubapukpuk'uk ip osodop. Waram cuy odipap mubapukpuġ ip jeenuy, exe wajēm puje — io'e.

⁶ Jesus jekay itabucayū o'ġuwēn jebay be ġebu je bit. — Pūġpūġayū juk eġutabun okay ipi daġayū'in — io'e. — Ebekitkiyūm osodop ip. Ixeyū eġutabun okay. Ixeyū itabucayū be emuwēnuwēn ojekuku. Kūyjobit o'e ip a'ō kay — io'e Jesus jebay be. ⁷ — Itaybit ip ġasū a'ōbi acā ōn emuwēnuwēn iam — io'e. ⁸ — Apēn cuk adi ecece iap ma oġuwēnuwēn soat pe okay itabucayū be. Wa'ō kay ip osodop. Itaybit o'e ip icēmān Deus xewi Jesus osodot iam. Itabut o'e ip Deus ma Jesus o'ġudot iap kay — io'e Jesus.

⁹ — Bay, ixeyū beam ma ōn kawēnwēn eweju—onze beayū beam — io'e. — Itabut'ūmayū beam ġu ōn kawēnwēn—okay emumutabunyū beam acā — io'e. — Ebekitkiyū ixeyū. ¹⁰ Soat okay itabucayū ebekitkiyū. Imēnpuyex webekitkiyū dak ip. Adeayū odipap cocom webekitkiyū cūġ ma jekukum puyex — io'e.

¹¹ — Bay, soat podi ma a'ōbaca. A'ōbacaap cuk adi eġūm owebe. A'ōbacaap co'i wa'ōbaca. Ġaxīn ma oa-jēm ma'ġuto ekay. Ōn ma ipi daġ ġu ojeku. Okay itabucayū bit ipi daġ ip jeku.

— Bay — io'e. — Pūġ em ikērēat ejukuk ġu. Imēnpuxim aġ cuy eġuy ixeyū kay cūġ ma ip ceku am wekuap co'i, ekuap co'i dak — io'e. ¹² — A'ōbacaap cuk adi eġūm owebe. Ōn ixeyū xex bima, a'ōbi ma juk adi aġ oġuy cekay ip itabucap epereap puxim. Ka'ūma ma ixeyū'in oibu'un okay. Pūġ acā oibu'un—jetabucap epereperemxi acā. Apēn ixex jetabucap o'jepere iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iġodup ekawēn taġ jetabucap jepere ġasū — io'e.

¹³ — Bay, ġaxīn ma'ġuto ocepit ekay — io'e Jesus. — Ijoce bima bit ōn kawēnwēn ewebe onze beayū beam ixeyū mucokkok am ocokkokap co'i. Obu'u icokcoksū ām ip. Obikuy icokkok cīcā ām ip ocokkokap co'i — io'e.

¹⁴ — Ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn cebe ip. Ekay'ūmat ekukuap puxim ġu ōn jekukum. Ixeyū dak ekay'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum. Imēnpuyex ixeyū kay itakoma o'e ip itabut'ūmayū, ekay'ūmayū — io'e. ¹⁵ — Bay, "Okay itabucayū juy etujujēm ipi daġwi," i'ūmġu ōn pit e'em ewebe. "Ixeyū juy eġuxipan ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kukukat xewi," i ōn pit e'em ewebe — io'e. ¹⁶ — Itabut'ūmat ekukuap puxim ġu ōn jekukum. Imēnpuxim itabut'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum ip okay itabucayū — io'e. ¹⁷ — Bay, ixeyū juy eġuwexat soat em ebikuyap taġ jekuku'ukayūm. Ekawēn cocoam cuy ip eġuwexat. Ekawēn acā kawēn icēmat — io'e.

¹⁸ — Ēn cuk omudot ijodiat mutaybin am kawēn icēmān. Imēnpuxim ixeyū oġuju ijodiat mutaybin am kawēn icēmān — io'e. ¹⁹ — Oġe'ūn'ūn ġasū, oxe ixeyū ikukpin puyex. Ebikuyap taġ oje'ū ixeyū dak ebikuyap taġ ceku am — io'e. ²⁰ — Onze beayū beam acā ġu ōn kawēnwēn eweju, Bay. Warara'acayū itabut je'e okay, ixeyū omuwēnuwēn puyex. Ixeyū beam tak ōn kawēnwēn eweju—ġuyjom itabunayū beam — io'e. ²¹ — Bay, "Ixeyū juy esubuywan pūġ taġ ma ip ceku am," i ōn e'em ewebe. Bay, pūġ taġ ma ēn jekukum oweju. Ōn tak pūġ taġ ma eweju jekukum.

— Bay — io'e. — Obikuy wuyekukuap co'i ceku am ip. Wuyekukuap taġ jekukum pima, itabut'ūmayū je'e "Deus Jesus emumudot," i — io'e. ²² — Bay, a'ōbacaap cuk adi ejomōġ owebe. "Ojo'i ēn tak a'ōbaca," i juk adi ece owebe, Bay. Imēnpuxim "Ojo'i eyju dak eya'ōbaca," i ōn e'em okay itabucayū be. Imēn ōn e'em cebe ip pūġ taġ ma ceku am ip wuyekukuap co'i — io'e Jesus. ²³ — Pūġ taġ ma ōn jekukum ixeyū eju. Ēn tak oweju pūġ taġ ma jekukum. Imēneju pūġ taġ ma jekukum ip wuyekukuap co'i. Wuyekukuap co'i jekukum pima, itabut'ūmayū itabut je'e ēn ma omudocat iap kay. Deus xex wuyekukpin apēn jekpot ikukpin cexex iap co'i iap kay dak itabut je'e ip — io'e. ²⁴ — Exe okukpin cuk adi oġuy ipi mujurūġ puje. "Wa'ōbacaap co'i ēn tak a'ōbaca," i juk adi ecece owebe.

— Bay — io'e. — Onze beayū juk adi eġutabun okay. Obikuy wuydopap pe ixeyū dop am okpot wa'ōbacaap co'i ya'ōbaca iap co am — io'e. ²⁵ — Bay — io'e. — Soat

em ên cūg ma e'em. Ikērēat ejukuk ġu—pūg em tak ka'ūma. Itabut'ūmayū itaybit ġu abu ên iam. Ōn pit wetaybit cīcā abu ên iam. Onze beayū itabut cebay teku o'ğudot ijodi iap kay — io'e. ²⁶ — “Webay xe eykukpin cīcā,” i juk adi ocece cebe ip. Iboap oğuwēn cebe ip cewemukupin am ip exe okukpinap co'i. Iboap oğuwēn cebe ip pūg tağ ma weku am ceweju ip — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'jekawēn cīcā jebay eju.

18 Jebay eju jekawēn epere buje, Jesus o'jēm Jerusalēm ka bewi. Jeweju etaybitbinayū eju o'jēm. Kadidi dağwi o'ju ip—Cedromti dağwi. Kadaidip o'tiptop kadidi wīnābu. Jesus o'ju ibodip pe onze beayū eju. Oajēm ip kadaidip kay. ² Ade em Jesus cuk adi oekukuku ibodip tağ doze beayū eju. Imēnpuye Judas itaybit osunuy ibodim Cedromtim. Judas Jesus ūm ojuy cekay itakomaayū be.

³ Judas o'ju Jesus kay. O'ju kadaidip pe. O'ju sorarayū eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū eju dak. O'ju ip paīyū kukukayū a'ōbi, Fariseuyū a'ōbi dak. O'ju ip lamparina'a kukuğ jebui be, jeba'ip kukuğ tak, wexik-tak kukuğ tak. Oajēm ip cekay—Jesus kay. ⁴ Jesus kuy itaybit o'e soan—apēn owebe je'bapuk iam. O'ju ajēmayū dopabe—Judasyū dopabe. O'jekawēn ceweju ip.

— Abu-kudadam epesot? — io'e—Jesus o'e.

⁵ — Jesus kudadam oceju — io'e ip. — Nazaré ka bewiat kudadam oceju — io'e ip.

— Ġebujeat ma'ğu ōn — io'e Jesus.

⁶ “Ġebujeat ma'ğu ōn” i'e buje, soat ip o'jewede cexewi ajēm ojuyayū. O'at ip ipi ju Jesus ekawēn co buje. Waram Jesus o'e:

— Abu-kudadam eyju? — i cebe ip.

⁷ Waram ip o'e:

— Jesus kudadam oceju — i. — Nazaré ka bewiat kudadam — i.

⁸ — “Ġebujeat ma'ğu ōn,” i kuy oce eywebe — Jesus o'e. — Ōn ma eyju okudadam. Owejuayū bit cuy epejat ġu. Āğ cuy je'jēm ip — io'e.

(⁹ — Bay, juk eğutabun'iyayū jetabucap jepere ġu—pūg tak ka'ūma — i juk Jesus o'e. Imēnpuye — Āğ cuy je'jēm ip — io'e Judasyū be jeweju etaybitbinayū daomūnap puxim, ixeyū be ipiat supi'ajoacap puxim).

¹⁰ Iboap co buje, Simão Pedro jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Kiririk. Paīyū kukukat puywatwat'ukat ġuybu o'suğuybu'uk iğuybuikibi dağ pajam. Tēğwūn. Iba'at kadiat ġuybu o'suğuybu'uk. Ibuywatwat'ukat putet Malco i osunuy.

¹¹ — Odaxijom ġu juy paja kuğ! Ipiat osupi'ajo webay bikuyap tağ—kuyjeat ekawēn tağ — io'e Simão Pedro be.

¹² Jesus o'jat ip Judasyū, sorarayū dak, sorarayū kukukayūdak, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū dak. O'subamukirik ip.

¹³ Koam Jesus o'tujowat ip Anás kay. Ixe Anás Caifás tadop osunuy. Caifás paīyū kukukat osunuy ixex koato.

¹⁴ — Xipat wuywebe ite ağokatkat aoka am wuy-muy'ū'ūap puxim — i juk o'e ixex Caifás Judeuyū kukukayū be.

(24) Anás Jesus o'ğujuat Caifás kay—paīyū kukukat kay. Ibōğbikiriğ o'ğujuat.

¹⁵ Simão Pedro o'ju Jesus nomuju. Warara'acat tak o'ju ceweju. Ixe dak onze beayū'in osunuy. Ixe wara'acat ma Jesus eju o'om paīyū kukukat tuk'a ekorara be. O'om paīyū kukukat itaybit cīcā ixem puye.

¹⁶ Pedro bit uk'a ekorara exīntabi xe osunuy. O'om ġu buk uk'a ekorara be. Warara'acat o'jepit korara exīntabi be. O'jekawēn xīntabi wiwi'ukat pe—ayacat pe.

— Āğ jeōm obure — io'e ayacat pe.

— Xipat — io'e cebe.

— Eōm cuy — iwiwi'ukat o'e Pedro be.

O'om uk'a ekorara be.

¹⁷ — Jesus eju etaybitbinat ġu du ên? — ayacat o'e Simão Pedro be—xīntabi wiwi'ukat o'e.

— Ka'ūma — i napa ma o'e Simão Pedro. — Ceweju etaybitbinat ġu ōn — io'e napa ma jebuap puxim.

¹⁸ Kajuk kuğ osunuy. Paīyū kukukat puywatwat'ukayū daxanabōē o'tabōēmusop jeweweam. Daxa etako be kacūğcūğ'i ip osodop daxae o'om jewewem ibuy-watwat'ukayū, sorarayū dak. Pedro dak o'ju daxa etako be. Jewewem ip osodop.

¹⁹ Ġebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus eju.

— Eweju etaybitbinat e'ep cuy eğuwēn owebe — io'e Jesus pe. — Apēğap ekawēn ixeyū eğutaybitbitbin? — io'e cebe.

²⁰ — Apēnpuye ên e'em owebe ma “Apēğap ekawēn ixeyū eğutaybitbitbin?” i? Soat em ibapuğ ma ijoecat oğutaybitbitbin — io'e Jesus. — Adeayū etabutpe oğutaybitbitbin Deus eju kawēnwēnap'a be, yaboğat'a be dak — io'e. — Iba'arēm ġu oğutaybitbitbin—pūg em tak ka'ūma — io'e. — Wemumutaybitbinyū be juy ecekawēn. “Apēn eymutaybin Jesus?” i juy epe'e cebe ip — io'e. — Itaybit ip — io'e Jesus.

²² Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukat Jesus dopa o'topaokaka jebum cekawēn co buje.

— Imēn tu ên kawēnwēn paīyū kukukat eju? — io'e.

— Cedağ ġu ên kawēnwēn! — io'e.

²³ — Wekawēn cūğ'ūm pima, iboap cuy eğuwēn soat pe, ijoceacat pe — io'e Jesus. — Wekawēn cūğ ma bima bit, apēnpuye dak ên odopaokaka? — io'e.

Mūğ ma o'e. Jededem ġu.

²⁵ Pedro jewewem mabuk o'e daxa etakobe. Cūğ'i osunuy warara'acayū parakpe.

— Ibakirikat eju etaybitbinat ġu du ên? — io'e ip Pedro be.

— Ōn ġu — io'e Pedro napa ma. — Iğo ejuat ġu ōn — i napa ma o'e.

²⁶ Warara'acat o'jekawēn Pedro be ġebuje bit. Ixe wara'acat paīyū kukukat puywatwat'ukat osunuy. Pedro emuğuybu'uk badip osunuy.

— Ōn ma ejojo iğo eju kadaidip pe! — io'e wara'acat.

²⁷ — Ōn ġu—warara'acat acā — io'e Pedro napa ma. Ġebuje isum ma sapokay o'jede.

²⁸ Jesus o'tujjēm ip Caifás tuk'a bewi ceweju jekawēn epere buje.

Ĝebuĵe Caifás Jesus o'tujowacat iecuĝap tuk'a kay—Pilatos tuk'a kay. O'tujowat ip kabia isum. Judeuyŭ oŭm ĝu iecuĝap tuk'a be Pilatos Judeu'ŭm puye. Tuk'a akiju ma ip osodop. Cedaĝ ĝu kuka o'e ōm ām Judeu'ŭmat tuk'a be Páscoa epeta muy'an pima. Ōm pima:

— Wuyisu ĝu Deus xe — i kajuk o'e ip. — Peta xat o ba'ore wuywebe — i kajuk o'e ip.

Imēneju oŭm ĝu ip iecuĝap tuk'a be—Pilatos tuk'a be.

²⁹ Imēnpuye Pilatos o'jēm jeduk'a bewi. O'ju Judeuyŭ kukukayŭ eju jekawēn ām.

— Jesus ikērēat kuĝ tu eyxe? — io'e Pilatos Judeuyŭ kukukayŭ be.

³⁰ — Hm hm — io'e ip. — Ocexe ma ite ikērēat cuk adi o'jukuk. Ocedobuyŭ'ŭm'ŭm ekawēn taĝ ĝu teku jekukum. Ēn cuy ite eyaokaat — io'e ip.

³¹ — Eyju ma juy epetujujēm oxewi — io'e Pilatos. — Eyju ma juy ipiat epesupi'ajoat cebe eydobuyŭ'ŭm'ŭm ekawēn taĝ — io'e.

— Ap! — io'e ip. — Oca'ŭbi ĝu oceju ibamupaya ojuy ce'ŭ ām—a'ŭbi acā — io'e ip Pilatos pe—iecuĝap pe.

³² (Jesus cuk adi o'e — Obamupaya ip we'ŭ ām — i.

Itaybit'ŭm pima Judeuyŭ kukukayŭ o'jekawēn Pilatos pe kuy o'e'e iap co'i—Jesus pe o'e'e iap co'i).

³³ Pilatos oŭm ma'ĝuto jeduk'a be. Jesus o'ĝudocat jewekay.

— Judeuyŭ kukukat tu ĕn? — io'e Jesus pe.

³⁴ — Aĝuy daĝ tu iboam ĕn e'em owebe? — io'e. — Warara'acat aĝuy daĝ ĝu xe'e? — io'e Jesus.

³⁵ — Waĝuy daĝ ĝu! — io'e—Pilatos o'e. — Judeu ĝu ōn pit — io'e Pilatos. — Judeuyŭ ma edojot okay. Apĕn ĕn tak ece ikērēan? — io'e Jesus pe. — "Judeuyŭ kukukat ōn," i du ĕn eēm? — io'e Jesus pe.

³⁶ — Eybuxim ĝu ōn ijodiatat kukukat — io'e. — Ōn ijodiat puximan pima kuka adi webekitkit o'jewaokaka okay itakomaayŭ eju. O'jewaokaka kuka adi ip Judeuyŭ be obuap puxim. Imēnpuye ijodiat a'ŭbi ĝu ōn warara'acayŭ kukukat — io'e Jesus.

³⁷ — Ijodiat kukukat tu ĕn? — io'e Pilatos.

— Hm hm. Ikukukat ōn — io'e. — Kawēn icēmat muwēn ām okop ijodi. Kawēn icēmat muwēn ām okap. Kawēn icēmat kay kŭyjobicayŭ wekawēn kay dak kŭyjobit — io'e Jesus.

³⁸ — Ka'ŭmĝu kawēn icēmat! — io'e Pilatos.

Ĝebuĵe Pilatos Jesus eju jekawēn o'jepere. O'jēm ma'ĝuto jeduk'a bewi. O'jēm jekawēn ām ma'ĝuto Judeuyŭ kukukayŭ eju. Akiju ip osodop.

— Oxe ma ite aĝokatkat ikērēat o'jukuk ĝu. Pŭĝ em tak o'jukuk ĝu ma — Pilatos o'e cebe ip. — Cŭĝ ĝu kuka o'e wuywebe yaoka am — io'e. ³⁹ — Páscoa epeta bi ma pŭĝ ma ōn imujēmjēm'uk daomŭnmŭnap'a bewi jekpiwan ma ceku am. Eybikuy du owebe eykukukat mujēm ām jekpiwan ma ceku am—Jesus mujēm ām? — io'e Pilatos.

⁴⁰ — Ap! — io'e ip. — Ixe ĝu juy eĝujēmat — io'e ip ya'ŭberen. — Barrabás pit eĝujēmat — io'e ip. — Barrabás kay oceju! — io'e ip ya'ŭberen. (Ixe Barrabás jebureyŭ aokakaxi osunuy).

19 — Jesus cuy epeyukxabimupokupok wuyukxabimupokupokapxeem — io'e Pilatos sorarayŭ be.

O'yukxabimupokupok ip sorarayŭ. ² Jesus waywayway pin ip osodop. Jesus ijodiat kukat iap waywayway pin osodop ip. Imēnpuye widaohobune o'subunemuwakēn ip yabeam. O'jomōĝ ip ya be ijodiat kukat a beat mōĝap co'i. Iekabek o'ĝuŭm ip Jesus pe ijodiat kukat ekabek co'iat. O'ĝuŭm ip iberenat—iremrumĝuĝŭnat. O'ĝuŭm ip iwaywayway am.

³ — Ak'! Teku Judeuyŭ kukukat! — io'e ip Jesus waywayway am. Warara'acat ma ip o'topaokaka jebum.

⁴ Pilatos waram o'ju jeduk'a ekorara be. Judeuyŭ kukukayŭ kay o'ju.

— Ak'! — io'e. — Waram ixe otojocat eyetabixe am — io'e. — "Oxe bit ite ikērēat o'jukuk ĝu—pŭĝ em tak ka'ŭma," i ōn e'em eywebe — io'e Pilatos.

⁵ Imēnpuye ixe Jesus o'jēm uk'a bewi. Xerwun. O'ju Pilatos xe. Oajēm adeayŭ wap. Yabeat kuĝ mabuk osunuy—widaohobune kuĝ. Iekabek kuĝ mabuk osunuy—iremrumĝuĝŭnat kuĝ.

— Ak'i juy epe'e — io'e Pilatos adeayŭ be. — Ijoce ma aĝokatkat — io'e cebe ip.

⁶ — Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ŭ ām — io'e ip ya'ŭberen paŭyŭ kukukayŭ, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayŭ dak.

O'jewāwā ip. Imēn o'e ip Jesus co buje.

— Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ŭ ām — io'e ip ya'ŭberen.

— Eyju ma juy epejat — io'e Pilatos cebe ip. — Eyju ma juy epesubamupaya korosa be — io'e. — Oxe bit cŭĝ ĝu wuywebe yaoka am. Oxe ikērēat o'jukuk ĝu—pŭĝ em tak ka'ŭma — io'e.

⁷ — Cŭĝ ma ocexe bit yaoka am cekawēnkērē buye — io'e Judeuyŭ kukukayŭ. — "Deus ipot ōn," i juk adi o'e teku — io'e ip. — Imēnpuye ocedobuyŭ'ŭm'ŭm ekawēn taĝ oceju yaokam — io'e ip.

⁸ Pilatos iparara jŭjā ma o'e "Deus ipot ōn," i teku e'em iap tobuxik puje. ⁹ Waram oŭm jeduk'a be Jesus eju kawēn ām.

— Apomawi ejot? — io'e Pilatos Jesus pe.

Imēnpit Jesus jededem ĝu.

¹⁰ — Ede pin ĝu du owebe? — io'e Pilatos. — Wa'ŭbuyxi ōn. "Iteba juy epesubamuwekap," i ōn e'em pima, jebamuwekap ip. Ekupinap taĝ eceku — io'e Pilatos. — "Epesubamupaya korosa be ce'ŭ ām," i ōn e'em pima bit, jebamupaya ip e'ŭ ām — io'e—Jesus pe o'e.

¹¹ — A'ŭbuyxi ĕn Deus cuk a'ŭbuyxian emuy buye — io'e Jesus. — Emuy'ŭm pima, apĕn kuka ece owebe? Ka'ŭma ma! — io'e—Jesus o'e. — Ewebe oaokaan puje, ikērēat kuĝ ece'e Deus xe. Ebodi ma bit ekay odojocat pit ikērēat kuĝ je'e cexe — io'e.

¹² Iboap co buje, Pilatos Jesus pa muwekap ojuy jŭjā o'e.

— Jesus pa muwekap ojuy oce — io'e Pilatos jewebe ma.

— Roma ka kukat itakoma soat kay— “Ōn ma ijodiat kukat,” i'e'e'ukayū kay — io'e Judeuyū kukukayū Pilatos pe. — César itakoma cekay ip — io'e ip. — Ewebe ibamuwekap puje, César kuka itakoma o'e ekay dak — io'e ip Pilatos pe.

¹³ Pilatos waram Jesus o'tujowat jeduk'a eakiju. O'tujowat adeayū wap iboap co buje. Pilatos oabik ibimāmāmāat ekawēn coco'ukap pe. Gabatá i uk'a eak-ijuat putet osunuy. Gabatá wita'a muḡēḡē iape wuya'ōm. ¹⁴ Sexta-feira kaxicuḡ osunuy. Sábado emap kabia Judeuyū jekaxipanpan ip o'e peta muy'an—Pás-coa epeta muy'an.

— Ak'i juy epe'e — io'e. — Teku eykukukat — io'e Pilatos Judeuyū kukukayū be.

¹⁵ — Ite ḡu ocekukukat! i o'jede paīyū kukukayū. — Ite juy eyaokaat! — io'e ip ya'ōberen. — Ite juy eyaokaat — io'e ip. — Esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip jetakoma pibun.

— Eykukukatpa du osubamupayaat korosa be? — io'e Pilatos.

— Pūḡ ma wuykukukat — io'e ip. — César acā wuykukukat — io'e ip paīyū kukukayū.

¹⁶ Imēneju Pilatos jesorarayū o'tomuwā.

— Ite juy epejat — io'e cebe ip. — Epesubamupaya korosa be — io'e cebe ip.

¹⁷ Jesus o'jat ip. Ibocewi o'jēm ip Pilatos duk'a bewi. Ḡebuje Jesus o'tujowat ip co'a kay. Wuyjuyū'aririt'a i co'a butet osunuy. (Gólgota i co'a butet osunuy Judeuyū a'ōm). Korosa kuḡ o'ju Jesus. Jay. Oajēm ip.

¹⁸ Iḡo'a be sorarayū Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje ipiju. Taḡtaḡtaḡ'i tapoam o'e ip. Iubida be tapoa o'jomuy ip. Cēh. Korosa o'ḡu'aḡobucēḡ ip ipikūykūy be. Bēḡ. Warara'acayū be dak o'subamupaya ip korosa eju xepxepayūba. Wara'acat ceje o'subamupaya ip korosa jeje. Pūḡ korosa o'jomuy ip ipikūykūy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ūḡat kadi. Jesus ixeyū parakpe osunuy korosa eju. Toro'ih.

¹⁹ Pilatos tak taperadup o'tupmubararakat. O'tupmōḡat korosa eju. Tupararakatup o'tupcoco ip kapkamayū “Jesus teku,” io'e taperadup pe. “Nazaré ka bewiat—Judeuyū kukukat” io'e taperadup pe. ²⁰ Iboaptup o'tupmubararakat ip Judeuyū a'ōm, Romanoyū a'ōm tak, Gregoyū a'ōm tak. Jesus o'subamupayaia ka Jerusalém ka tēḡ ma o'sukadap. Imēneju iboaptup o'tupcoco Jerusalém ka be powatwatyū. ²¹ Imēneju paīyū kukukayū o'jekawēn Pilatos eju.

— “Teku Judeuyū kukukat osunuy” iaptup ḡu juy etupmubararakat, “ Ōn Judeuyū kukukat, i juk adi o'e teku” iaptup acā — io'e ip paīyū kukukayū.

²² — Ap! — io'e Pilatos. — Otupmuwarurun ḡu juy wemudupmubararakatup — io'e.

²³ Korosa eju Jesus pa mupaya buje sorarayū cesay mu'ē'ē ojuy ip jewewebe. Cesay osodop ebadipdip. Sorarayū dak ebadipdip osodop. Ibinūnpeat pit pūḡ ma imuḡēḡē osunuy paḡōm. Iinūmnūm ḡu ikuḡ osunuy. Soat iinūmnūm'ūmat kay o'e ip sorarayū.

²⁴ — Ibinūnpeat aḡuwek ḡu juy — io'e ip jewewebe. — Ḡa'a karatūḡ'a jo'iat'a ayaxik ipi ju. Ya'at puje pūḡ

ma je'jat. Ya'at puje wuyetaybit ace'e abu je'jat iam — io'e ip jewewebe.

O'yaxik ip ipi ju. Deus ekawēntup e'em—kuyjeatup: Wesay o'ḡu'ē'ē ip jewewebe, i. Karatūḡ'a jo'iat'a o'yaxik ip obinūnpeat pu am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Sorarayū be yaxik puje Jesus ekabek pu am, iboaptup ekawēn taḡ ip o'e.

²⁵ Ḡebuje Jesus jexi o'jojojo. Jesus xi korosa xe osunuy. Ixi kibit tak iboce osunuy. Maria Madalena dak iboce osunuy korosa xe. Wara'at Maria dak iboce osunuy—Clopas tayxi.

²⁶ Jesus jexi o'jojojo. Doze beayū'inat ixi xe osunuy. Ixe Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus com o'e.

— Tū'ū — io'e. — Teku jekuk ḡasū jexi kukap co'i — io'e. ²⁷ — Tapu — io'e jemumukukpinput pe. — Oxi juy ejukuk ḡasū exi kukap co'i — io'e Jesus.

Ixe aḡokatkat Jesus xi o'ḡuōm jeduk'a be ḡebuje bit. Jesus e'ū buje jexi kukap co'i ma xipan o'jukuk.

²⁸ Jesus itaybit o'e soat wekapikap oḡu'ūm iam.

— Obipuruk — io'e Jesus.

Iboam o'e Deus ekawēntup ekawēn taḡ.

²⁹ Uva'abidi o'tinuy iboce wa'e jo'iat'a be—tidei-boḡ'ūmati. Iboceat tibubuap o'ḡuakōm iḡodi be. O'jomuy ip ip'abi be hissopo'ip abi be. Bēḡ'i. O'yopmuy Jesus pe tikōn ām. ³⁰ O'tikōn tibubuap pewi. Korotkoro'ti.

— Soat wekapikap oḡu'ūm — io'e Jesus.

O'je'aetore. Jekpiwan ma oe'ū.

³¹ Ḡebuje Judeuyū kukukayū ibamupaya'ibit mukop ojuy korosa ejuwi. O'ju ip kawēn ām Pilatos eju—iecuḡap eju.

— Ocebu'u jīḡā jebodoydoyap kabia be korosa eju ce'ū'ūayū nuy ām — io'e ip. — Ibamupaya'ibit tao juy etaodakacat dao ma ce'ū ām — io'e ip Pilatos pe. — Ixeyū'ūm'ūm cuy eḡukopat Sábado ajēm awap — io'e ip Pilatos pe.

Imēn o'e ip sexta-feira buye. Kuyaje Sábado—jebodoydoyap kabia. Judeuyū xe petaboḡ cīcā osunuy. Imēneju ibu'u jīḡā ip osodop ixeyū'ūm'ūm nuy ām korosa eju Sábado bima—jebodoydoyap kabia bima.

³² Imēneju sorarayū o'ju korosa ejuayū kay. Wēḡ. Pa. Koapatao o'taodakat ip korosa ejuatao. Wēḡ. Pa. Wara'acatao dak o'taodakat ip—Jesus eju ibamupaya'ibitao. ³³ Sorarayū oajēm Jesus'ūm kay.

— Kuy oe'ū — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus'ūmtao o'taodakat ḡu ip. ³⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixe dao taodakat ḡu ip—pūḡtao dak ka'ūma, i.

Tik. O'ya'ōxamutik. Sorara Jesus'ūm o'ya'ōxamutik obukaka'ukren. Wara'atup imēn e'em—Deus ekawēntup:

Ya'ōxamutik'ibit kay jeakak ip wuyjuyū, i.

Kuyjeatup ekawēn taḡ o'jebapuk Jesus e'ū buje—Deus ekawēntup ekawēn taḡ. Jesus'ūm oe'ūiap o'jojojoiat ce'ūap o'ḡuwēn ocewebe. Ocetaybit ixe icēmān e'em iam. Ocejū dak Jesus'ūm e'ūap muwēnuwēn eywebe dak eyetabun cekay am.

³⁸ José o'ju Pilatos kay Jesus'üm jebit mukopap oju korosa ejuwi. Arimatéia ka bewiat osunuy ixe. Jesus kay itabut osunuy. Iba puğ ğu bit Jesus kay wetabut i'e'e'uk osunuy warara'acayũ be—iba'arēm mabuk. Iba puğ ğu i'e'e'uk osunuy Judeuyũ kukukayũ buxim jeparara buye.

— Jesus'üm jebit mukop oju ðn pit korosa ejuwi — io'e José Pilatos pe.

— Ha'a — io'e Pilatos. — Esujebitmukop — io'e.

José o'ju Jesus'üm kay—korosa ejuat'üm kay. Ijebit o'ğukop korosa ejuwi.

O'tujowat witabikũy kay. ³⁹ Nicodemos o'ju José eju. Imude'o'onap kuğ o'ju. Ade ikuğ o'ju—45 kilo ikuğ. Iwekoykeyap osunuy imude'o'onap. Mirra'ip peati tiwekoykey o'e alo'e'ip peati eju. Jesus'üm jebit mude'o'onap oju iğēmap puxim. Ixe Nicodemos kuy bima Jesus eju o'jekawēn ixima be. ⁴⁰ Xepxepayũ Jesus'üm jebit o'jat—José, Nicodemos tak. Imude'o'onap o'ğuwedi ip pağo dağ—xipacat tağ. Ijebit o'jomünmün ip ixem pağōm. Pereh. Imēn ma Judeuyũ wuyjuyũ'üm'üm muxipanpan'uk ip osodop witabikũy be imuōm ām. ⁴¹ Kadaidip o'tiptop Jesus pamupayaap pe. Iğodip pe witabikũy o'sukũynuy—wuyjuyũ'üm'üm muōmuōmapkũy. Ikũyisuatkũy o'sukũynuy. Ikũyisuatkũy be ce'uat o'jomōğ ğu buk ip. ⁴² Sexta-feira osunuy. Sexta-feira bima jexat muxipanpan'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima i'o'ibin. Sábado bima jebodoydoy'uk ip osodop. Witabikũy ibamupayaap tēğ ma o'sukũynuy. Imēneju Jesus'üm o'jomōğ ip iğokũy be.

20 Domingo bima Maria Magdalena o'ju witabikũy kay. Kabiakabia'i bima o'ju. Kabiok ma bima buk o'ju. Ikũynomudip'a o'yajojo wita'a. Yaboğat'a o'yajojo. Tũybe wuyjuyũ o'tujupa'um ijebit iān o'e Maria. Yawede o'yadobuxik tomudip'a. ² O'jedau Pedroyũ kay. Oajēm cekay ip. Pũğ ixeyũ'in Simão Pedro osunuy. Wara'acat Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus eju etaybitbinat osunuy.

— Wuykukukat'üm o'tujupa'um ip witabikũy bewi — io'e Maria xepxepayũ be. — Poce xe'e ip ixeyũ'üm o'jomōğ? Ocetaybit ğu — io'e.

³ O'jēm Pedroyũ jeduk'a bewi. O'ju ip witabikũy kay. ⁴ Xepxem ma o'ju ip daudaum. Warara'acat pit dao ma o'jedau. Koap oajēm witabikũy be. Jay. ⁵ Atoroh. O'je'atoro ikũy kay. Etaburut. O'jetaburut. Pağo o'jojojo irucat. Ijebit münmün o'jojojo. Imēnpit oēm ğu ikũy be. ⁶ Kanomũm Simão Pedro oajēm. Jay. Oēm witabikũy be Simão Pedro. Cereğ. Bodiku pağo osodop irucat xipacat. Ibo o'jojojo. ⁷ Wara'at pağo o'tobuxik—Jesus'üm a dağ osodopiat. Yadağ osodopiat ijebit münmün epağo xe ğu osodop. Wara'at pe ma osodop. Iekabek acā osodop ya'a o'yadopiat pe. Ka'ümğũ ijebit pit. ⁸ Wara'acat tak oēm ğasũ—Jesus eju etaybitbinat—Jesus emumukukpinput. Badi o'jeak.

— Ak'i ece! Ka'ümğũ ijebit! — io'e jewebe ma. — Waram Jesus o'jetait! — io'e jewebe ma.

⁹ Deus ekawēntup imēn e'em: Deus ixe ğuyuy ce'ũ'ũayũ xewi, i.

Kuy bima ibodup ekawēn cekawēn pa'arēm osodop cexe ip. Ğasũ bit ibapuk o'e Jesus eju etaybitbinayũ xe. ¹⁰ Xepxepayũ ma o'jepit jeduk'a be.

¹¹ Maria Magdalena bit waram o'ju witabikũy jom. Jay. Oajēm. Ikũy jojom osunuy itabēğ ikũy etakobe. Wa osunuy. O'je'atoro. Atoroh. Axih. Wa o'e. O'jetaburut ikũy be.

¹² Deus ekawēn tojtjot'ukayũ o'jojojo xepxepayũ—kabi kadiwiayũ. Cesay irucat kuğ ip osodop. Kaxikxik'i osodop ip Jesus'üm osodopiap pe. Pũğ ixeyũ'in ya'a o'yadopiap pe osunuy. Wara'acat ixeyũ'in sui o'suidopiap pe osunuy.

¹³ — Tũ'ũ — io'e ip Maria be. — Abu-kay ēn wa? — io'e ip.

— Okukukat'üm kay — io'e. — Okukukat'üm o'tujupa'um ip — io'e. — Imēnpuyē ðn wa. Wetaybit ğu poce ip o'jomōğ iam — io'e.

¹⁴ O'jekorepēn imēğap e buje. Jesus cũğ'i osunuy tōğpikadi. Jesus o'jojojo. Imēnpit itaybit ğu o'e ixem. O'jetabieba'arēm ixem. Tũybe ija ğu iān o'e.

¹⁵ — Tũ'ũ — io'e Jesus. — Abu-kay ēn wa? — io'e cebe. — Abu-kudadam ēn? — io'e.

Tũybe sute kadaidip wiwi'ukat iān o'e Maria cebe. — Okukukat'üm kudadam ðn — io'e. — Ēn tu ixeyũ'üm etujujēm? Poce ejomōğiap cuy eğuwēn owebe! — io'e. — Ēn ma oju ixeyũ'üm tujupit am — io'e.

¹⁶ — Maria! — io'e.

O'jekorepēn Jesus kay.

— Raboni — io'e ja'ōm—Judeuyũ a'ōm.

(Raboni wekariwa iape).

¹⁷ — Obaixiğ ğu ece — io'e. — Webay kay buk oceu ğu — io'e Jesus. — Eju juy okitpiyũ kay—oweju etaybitbinayũ kay — io'e. — “Webay kay waram oceu—eyebay kay,” i juy ece cebe ip — io'e. — “Wuyebay Deus oxe, eyxe dak,” i juy ece cebe ip — io'e Jesus Maria be.

— Hm hm — io'e—Maria o'e.

¹⁸ Maria Magdalena o'ju Jesus eju etaybitbinayũ kay. — Wuykukukat o'jojojo! — io'e cebe ip. — Waram o'jetait! — io'e.

Jewebe Jesus o'e'e iap o'ğuwēn cebe ip.

¹⁹ Kabioğ pima Jesus o'jebapuk jeweju etaybitbinayũ kay. Ixe Domingo bima o'jebapuk cekay ip. Awerom ip osodop uk'a be. Cem ma'ğũ tomudipdip osunuy xĩntabi, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Inaka Jesus o'jebapuk cekay ip.

— Kaba'üm cuy epeyewekuk — io'e cebe ip.

²⁰ O'jewebumupaya cekay ip. O'jewa'ōxamubapuk cekay ip. Icockok cĩcā ma ip o'e jekukukat tobuxik puje.

²¹ — Kaba'üm cuy epeyewekuk — io'e waram Jesus. — Webay juk omudot ijodi. Imēnpuxim ðn tak jeymuju omuwēn ām ijodiat pe — io'e.

²² Jebido o'subidomuju cekay ip. Puw io'e.

— Obiōğbuk oğũōm eywebe — io'e. — Xipacat oğũōm eywebe — io'e cebe ip. ²³ — “Deus ikērēat ju'uk eywebewi” i ey'e buje, ikērēat ju'uk ixeyũ bewi — io'e. — “Deus ikērēat ju'uk ğu eywebewi” i ey'e buje bit, ju'uk ğu ikērēat ixeyũ bewi — io'e Jesus.

²⁴ Ğebu je Jesus o'ju Tomé kay—jeweju etaybitbinat kay. Ixe Tomé doze beayũ'in osunuy. Xepxem ikap'ibit i ixe butet osunuy wara'at ibutet. Warara'acayũ eju ğu ixe Tomé osunuy ixeyũ kay Jesus ebapuk puje. Jesus o'jojojo ğu buk waram cetait puje. ²⁵ Imēnpuye warara'acayũ o'jekawēn Tomé eju—ceweju etaybitbinayũ.

— Tapu, wuykukukat ma ocejojojo! — io'e ip. — Waram ğuto o'jetait! — io'e ip.

— Dapxi eyju! — io'e. — Wetabut ğu oce waram ixēũm o'jetait iap kay — io'e. — Tapoa kūybut com'ũm pima, wetabut ğu oce — io'e. — Tapoa kūybut pe osubumōġ'ũm pima dak, wetabut ğu oce — io'e. — Ya'ōxatikat pe osubumōġ'ũm pima, wetabut ğu oce — io'e Tomé.

²⁶ 7 xet kap puje Jesus eju etaybitbinayũ waram awerom osodop ip uk'a be. Tomé dak cexe ip o'e. Uk'a exĩntabi tomudipcēm cĩcã osunuy. Jesus pit oōm iġo'a be. Onze beayũ kay waram o'jebapuk.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jesus dao ma o'jeak Tomé kay. Ak'i o'e. O'jekawēn ceweju—Tomé eju.

— Ak ece obubida kay — io'e Tomé be. — Tapoa kūybut cuy ejojojo obubida be — io'e. — Tapoa kūybut pe juy ebu esubumuōm — io'e. — Wa'ōxatikat pe juy ebu esubumuōm itikatkūybut pe icēmãm poro iam — io'e Jesus. — "Ixe'ũm waram o'jetait ğu," i'ũmġu juy ece — io'e. — Etabun cuy eġuy! — io'e.

²⁸ — Kariwa, wetabut ekay — io'e Tomé. — "Ĕn ma Deusat," i òn e'em — io'e—Tomé o'e.

²⁹ — Etabut ojojom ěn puye — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ojojo ğu. Inaka itabut je'e ip okay. Icocok cĩcã ma ip je'e — io'e.

³⁰ Jesus ja'ōbacaap o'jomōġmōġ jeweju etaybitbinayũ etabixe. Soat ğu ya'ōbacaap mōġmōġap mubarararaġ òn ijudup pe. ³¹ Pũġpũġ ã òn imubarararaġ ijudup pe Jesus pe o'ġubapukpukiap. Iboap oġubararak ey-mutabut am Jesus Deus emunaē iap kay, Jesus Deus ipot iap kay dak. Iboap kay eyetabun pima, ixe a'ōbi eyaġuyisum epeku ijodi; eyetait epesop cexe eye'ũ bu-je dak.

21 Ğuyjom Jesus waram o'jebapuk jeweju etaybitbinayũ kay. Iodi xe o'jebapuk cekay ip. Iodi butet Tiberiades i osunuy. O'je'awero ip 7 beayũ ceweju etaybitbinayũ. Iodi xe o'je'awero ip. Pũġ em ğu o'jebapuk ce'ũ'ũ'ibiyũ xewi jeu buje. ² Ibũrũ ma ibutet osodop ip: Simão Pedro i, Tomé i, Natanael i, Zebedeu ipotpoyũ xepxep, warara'acayũ dak xepxep. Xepxem ikap'ibit i Tomé butet osunuy wara'at ibutet. Natanael Caná ka bewiat osunuy—Galiléia eipi bewiat. Ibũrũ ma o'je'awero ip.

³ — Cum puk òn axima bum — io'e Simão Pedro je-bureyũ be.

— Ha'a — io'e ip. — Oceju dak cum eweju ocexat pum — io'e ip.

Ixima daġ axima bubum ojuy ip. Kobe be ip oōm axima bu pinayũ. Haham oeku ip. Imēnpit o'jat ğu ip. Te'e ma ip oeku.

⁴ Jesus o'jebapuk iodi wābu be kabia buje. Imēnpit teku wuyekariwa iap iba'arēm o'e 7 beayũ xe. Itaybit ğu o'e ip teku wuyekariwa iam. Wĩnābu wi o'jewāwā cebe ip.

⁵ — Tapupuyũ — io'e Jesus cebe ip. — Peburũ axima epejat?

— Ka'ũma ma — io'e ip. — Ocejat ğu! Te'e ma oceku — io'e ip.

— Eyba'at kadi ma ũrũ epeġuakōm — io'e Jesus. — Ğebu je bit ade ma epejat — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁶ Tok. ũrũ o'ġuakōm ip jeba'at kadi. Ade o'jat ip axima. ũrũ mupuxik pa'ore o'e cebe ip axima poxi pibun.

⁷ — Ak'i juy ġokayku! Wuykukukat ma ġoku! — io'e Jesus emumukupinput Simão Pedro be.

Simão Pedro jeekabek o'ġuōm jekukukat topabe jejuam. Jeekabek kuġ ğu kapikpik'uk osodop ip. Tip. O'jetip iodi be dao ma Jesus kay jajēm ām.

⁸ Warara'acayũ Jesus kay oajēm kobe daġwi. Oajēm ip ũrũ mupuxikpuxiġ kobe ukpu bewi. Ade jĩjã osodop axima ũrũ be. Wũy ğu ip osodop kapurũġ pewi—100 metros acã. ⁹ Jay. Muġ. Jesus o'jojojo ip. Axima yoyoy o'e daxa be. Pão'a kuġ tak osunuy.

¹⁰ — Axima'in epetojot—ġasũ epejat'iat'in — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — Pedro o'e.

¹¹ Oōm kobe be axima bum. ũrũ o'ġuwepak. O'tujuu kapurũġ kay. Jay. Axima o'tojot. Ade osodop ũrũ be axima yoboġat. 153 osodop ip. Inaka ũrũ o'jewek ğu.

¹² — Ğa'a acekōn — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

— Ğa'a — io'e ip.

— Abu ěn? — io'e ğu ma cebe.

Itaybit o'e ip wuykukukat teku iam—waram o'jetaitiat teku iam.

¹³ Jesus pão'a o'yabu. Axima dak o'jat. O'ġũm cebe ip ixan.

¹⁵ Ğebu je Jesus o'jekawēn Simão Pedro eju—João ipot eju. O'jekawēn ceweju jekōn epere buje.

— Simão — io'e Jesus. — Warara'acat kukpinap podi ma du okukpin exe? — io'e.

— Hm hm, Kariwa — io'e Simão. — Etabit ebure òn iam — io'e.

— Wekawēn cuy eġutaybin itabun'isuayũ — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apēn ovelha kukat xipan jeōhō'it'it kukap puxim — io'e.

¹⁶ — Simão — io'e Jesus waram. — Okukpin tu exe?

— Hm hm, wekariwa — io'e. — Etabit ebure òn iam.

— Wekawēn cuy okay itabucayũ eġutaybin — io'e. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyũ kukap puxim — io'e.

¹⁷ — Simão — io'e Jesus waram. — Ebure du òn? — io'e.

Ebapũġ em imēn o'jekawēn Simão eju. Imēnpuye Simão iġuycũġ o'e Jesus e'eap kay.

— Kariwa — io'e. — Etabit soan. Etabit òn ebure iam.

— Wekawēn cuy itabucayũ eġutaybin — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyũ ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyũ

kukap puxim — io'e. ¹⁸ — Simão, icēmān òn e'em ewebe. Jaypan'isum ekpiwat ma jekuku'uk eḡuy. Esay muòm puje, ekupinap taḡ acã jekuku'uk eḡuy. Aypa bima bit ecejebaepacũḡ warara'acat pe ebamũn ãm correntebum. Warara'acat jedujowat edaobu'unap taḡ — io'e Jesus.

¹⁹ Imēn Jesus apēn Pedro je'ũ iam o'ḡukũyjo. Apēn Pedro Deus dipap ḡubapukpuk iam tak o'ḡukũyjo.

— Obikuyap taḡ cuy ejeku — io'e Jesus Pedro be.

Jekorepēn puje Pedro Jesus emumukukpinput o'jojajo. Cemumukukpinput doze beayũ'in osunuy. Pedro nomuju o'e.

— Kariwa — io'e. — Apēn je'bapuk ḡuyjom ḡobeku? — io'e Simão Pedro Jesus emumukukpinat co buje.

— "Apēn je'bapuk ḡobeku ḡuyjom," i'ũmḡu juy ece owebe — io'e. — "Òn tu wekariwa bikuyap taḡ jekukum?" i acã ece ewebe ma — io'e Jesus. — Obikuy bima bit kuka adi teku oe'ũ ḡu — io'e. — Obikuy bima, ijoce mabuk teku kuka adi osunuy waram wajēmap com — io'e. — Imēn obikuy bima, ak'adit ma'ḡu kuka eḡuy iboap kay — io'e Jesus.

Imēneju itabucayũ o'Jekawēn cĩcã jeweweju. Tũybe je'ũ ḡu iãn o'e ip. Imēnpit:

— Teku je'ũ ḡu — i'ũmḡu o'e Jesus. — Obikuy bima kuka adi teku ijoce mabuk jeenuy waram wajēmap com — i juk o'e Jesus.

Jesus eju oekukuiat ma apēn Jesus cuk adi o'e'e iap o'ḡuwēn ocewebe—Jesus xe ikukpinat. Jesus tēḡ ma osunuy doze beayũ eju jekõnkõn pima Jesus e'ũ awap.

— Kariwa, abu oce'in je'ũm ekay itakomaayũ be? — i juk o'e ce'ũ awap. Ixe ma Jesus o'e'eiap o'ḡuwēn ocewebe. Wuyetaybit ixe icēmān e'em iam. Ixe ekawēn mubarararaḡ òn ijudup pe—cartadup pe.

²⁵ Ade jĩjã ma osunuy Jesus e'eap. Soat ḡu ixe e'eap o'ḡubararak cemudupmubararaktup pe—ijudup pe. Soat pit ixe o'e'e iap mubarararaḡ pima, apoce dak kuka atupmõḡ? Tup ade jĩjã ma kuka o'e ibiatup. O'e ḡu kuka ipi daḡ wuywebe ibiatup mõḡ ãm. Imēn kuka o'e wuyxe.

Ibũrũ ma.

Atos

¹ Teófilo, kuy bima livrodup otupmubararak ewe-beaptum. Apên ijodi bima Jesus cuk adi o'ğutay-bitbiniaptup otupmubararak, apên ixé juk adi o'e'eiapt-up tak. Soat iboap oğubararak kuyatup pe ewebeapt-up pe.

² Kabi kay jeu awap Jesus doze be o'taë ağokatkayũ. O'taë jewēju itaybin'ibiyũm. Taë'ibiyũ o'ğutaybin Deus biðğbuk a'ðbi jeu awap. ³ 40 kabia ijodi oeku waram jetai puje. Ade em o'jebapukjuk jewēju etaybitbinayũ kay. Itaybit cĩcã ip o'e Jesus waram o'jetait iam, ade em ixé o'jojojo buye.

— Deus soat kukukan je'e — io'e ixé cebe ip.

⁴ Awerom pima Jesus o'jekawên ġuto ceweju ip.

— Epewatwat ġu juy Jerusalém ka bewi — Jesus o'e. — Ijop ka ma epesop. Ibiðğbuk xipacat ajëmap pit cuy epejowiwi. Webay ixé ġudot eykay apên eywebe juk adi ocece iap tağ — io'e. ⁵ — Kuy bima João ijodiat mu-batisasan osunuy idibi be — io'e cebe ip.

— Ğaxĩn ma bit Deus biðğbuk jajëm eykay. Ibiðğbuk xipacat jeðm eywebe — io'e Jesus. Jesus imën o'jekawên jewēju etaybitbinayũ eju.

⁶ Waram Jesus emumujuyũ o'je'awero ip. O'jekawên ip Jesus eju.

— Kariwa — io'e ip. — Ğasũ du ocebadipyũ'in ecejo-muy ocekukukan—Judeuyũ kukukan? — io'e ip.

⁷ — Eytaybicap ġu iboam — io'e Jesus. — Webay acã itaybit. Ixe ja'ðbi ixeyũ'in eykukukan iap kabia o'ğuweğũn. ⁸ Imënpit eywebe Ibiðğbuk xipacat ðm puje, Deus a'ðbacaap kuğ epekuku. Eya'ðcam omuwënuwën epekuku soat kaka dağ. Omuwënuwën epekuku Jerusalém ka watwat pe, Judéia eipi watwat pe dak, Samaria eipi watwat pe dak, wũyatka watwat pe dak — io'e.

⁹ Iboap muwën puje, Deus Jesus o'tujowat jewekay. Ceweju etaybitbinayũ etabutpe o'tujowat. Ağ ip o'e cekay. Ceuap o'jojojo ip. Pa'ũm. O'jepa'ũm kabiker-ereat pe Jesus. Iba'arëm o'e.

¹⁰ Kabi kay apũn pima ağokatkayũ oajëm Jesus eju oekuku'iaiyũ kay—xepxepayũ—cesayrucayũ.

¹¹ — Tapupuyũ — io'e ip. — Apënpuye dak eyju jeapũnapũn kabi kay? — io'e ip Jesus emumujuyũ be—Galiléia eipi bewiayũ be. — Deus Jesus o'tujowat eyxewi. O'ğuyuy kabi kay. Ceuap epejojojo. Jeuap puxim waram je'pit — io'e ağokatkayũ.

¹² Jesus emumujuyũ o'jepit Jerusalém ka kay. O'jëm ip co'a bewi—Oliveira dip'a bewi. Oliveira dip'a Jerusalém ka tēğ ma o'yanuy—pũğ kilometro ma.

¹³ O'jeawero ip uk'a be—umat'abi be—Jerusalém ka be—kuy bima osodop ip iat'a be. Ibũrũ ma ibutet os-

odop ip; Pedro i, João i, Tiago i, André i, Filipe i, Tomé i, Bartolomeu i, Mateus i, wara'at Tiago i, Simão i, Judas i. Tiago Alfeu ipot osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Simão jeipi kay jĩjãat osunuy. Ibũrũ ma awerom ip osodop umat'abi be. ¹⁴ Pũğ tağ ma ip jewağuyğuy osodop. Soat em je'aweroro'uk osodop ip Deus eju kawën ãm. Aoyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip. Maria cexe ip osunuy—Jesus xi. Jesus kitpitpiyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip.

¹⁵ Awerom pima, Pedro o'ãy itabucayũ xewi. Ade jĩjã ip osodop Jesus kay itabucayũ. 120 osodop ip. Pedro o'jekawên ceweju ip.

¹⁶ — Okitpitpiyũ, eya'ðpicũğcũğ cuy epesop wa'ð kay — io'e. — Kuyje Davi apên Judas kuka o'e iap o'ğuwën Deus biðğbuk a'ðbi. Ixe Davi ekawën ibararak opop Deus ekawën tup pe. Ixe Judas Jesus pu ojuyayũ o'tujowat cekay. Ğasũ o'jebapuk ibiat tup ekawën tağ—kuyatup ekawën tağ — Pedro o'e. ¹⁷ — Jesus ixé Judas o'taë kapik am oceweju — io'e. — Oceweju juk adi oekuku. ¹⁸ Imënpit ixé Judas Jesus o'ğũm itakomaayũ be. Dinheiro o'jat Jesus ũmap teim — io'e Pedro. — Ipi o'jat ixem dinheiro. Iğo eipi be o'jew-ağobua. Yabitorom o'at. O'je'ukedeğ. O'tũnpujëm ijebit pewi. Oe'ũ — io'e Pedro cebe ip. ¹⁹ — Soat Jerusalém ka watwat ce'ũap awëğ o'yawëğtobuxik ip. Imënpuye ibo eipi butet Aceldama i o'subuteta ip ja'ðm. (Aceldama ağokatkat toy o'toyjëmiap ka iape wuya'ðm). ²⁰ Imën e'em Salmo dup:

Tuk'a juy yabibuğ, i. Ka'ũma ma juy je'e ya be, i.

Wara'at tup imën e'em:

Wara'at cuy jeenuy tũyap pe kapik am ixé dieğ, i — io'e Pedro.

²¹ Imënpuye wara'at'in cuy ataë oceweju ceku am ixé'ũm tieğ. Wara'at'in cuy ataë wuykukukat Jesus waram o'jetait iap muwën ãm soat pe — io'e. — Jesus ocece bima oceweju juk adi oekuku'iaiyũ'in cuy ataë — io'e. — João'ũm imubatisasan pima oceweju juk adi oekuku'iaiyũ'in cuy ataë—Deus Jesus muyu buje kabi kay oceweju oekuku'iaiyũ'in — io'e.

— Ibiat cuy ataë — io'e ip.

²³ — José juy ataë — io'e pũğpũğayũ.

— Barsabás cuy ataë—cũğ cĩcãat — io'e warara'acayũ Pedro be.

— Matias cuy ataë — io'e ip warara'acayũ bit.

²⁴ Ğebu je o'jekawên ip Deus eju.

— Bay — io'e ip. — Etaybit apên oceju jewağuyğuy iam. ²⁵ Judas'ũm oibu'un oceweju jeku am — io'e ip. — Oibu'un ekpot eju am. Jekapikap o'suiwat jejuap ka kay jeju am — io'e ip. — Abu ġu xe'e ocetaë oceweju jeku

am Judas'üm tieġ? Barsabás tu ocetaē? Matias ġu xe'e? — io'e ip Deus pe.

Imēn o'jekawēn ip Deus eju.

²⁶ Ġebuje yabrarukat'a o'yaxik ip pūġ'in ip taē ām.

Imēn itaybit ip o'e abu Deus o'taē iam. Imēn Matias o'taē ip jewēju ip jeku am Judas'üm tieġ. Ixe Matias onze beayū eju oekuku ġebuje bit.

2 Deus biōġbuk o'kop Jesus eju etaybitbinayū kay. Pentecostes bima o'kop. Pentecostes i kabia butet osodop. Pentecostes ajēm puje pūġ pe ma ip osodop awerom itabucayū—Jesus eju etaybitbinayū dak—doze beayū. Judeuyū petata'uk osodop ip Pentecostes kabia be. ² Deus biōġbuk imēn o'kop cekay ip. Kabi bewiata'ō o'ya'ġojo ip. Kabidoxixi a'ō buxim o'e kabi bewiat'a'ō. Kaxik'ik'i osodop ip uk'a be. Soat ip o'ya'ġojo. ³ Daxae jo'iat o'jebapuk cekay ip. Daxae jo'iat o'kop ceparakpe ip—soat parakpe. Soat pe o'sueabik cebe ip. ⁴ Deus biōġbuk imēn o'm soat pe cebe ip.

Ġebuje itabucayū warara'acat'a'ōm ma o'jekawēn. Deus biōġbuk a'ōbi o'jekawēn ip warara'acat a'ōm.

⁵ Ade powatwat Jerusalēm ka be osodop ip—soat kaka daġwiyū. Judeuyū etabucap puxim itabut ip osodop Deus kay.

⁶ Ixeyū a'ōm ekawēn co buje, soat ip o'ju cekay ip ya'ġjom powatwat. Yaġuy'üm ip o'e itabucayū soat a'ōm kawēnwēn puye. Soat ip ja'ō ma o'ya'ġojo.

⁷ Imēnpuye yaġuy'üm ip o'e.

— Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop — io'e ip. — Soat ijoyū Galilía eipi watwat ma — io'e ip. — Imēnpit ja'ōm ġu kawēnwēn ip—wuya'ōm acā — io'e ip jewewebe. ⁸ — Apēntak soat wuyju wuya'ġjom—bekin pima wuyju kawēnwēnap a'ġjom? — io'e ip. — Wuya'ōm ma ip kawēnwēn! — io'e ip jewewebe. ⁹ — Pártia eipi bewi ajot peta be, Média eipi bewi dak, Elāo eipi bewi dak — io'e ip. — Mesopotāmia eipi bewi dak ajot, Judéia eipi bewi dak, Capadócía eipi bewi dak, Ponto eipi bewi dak, Ásia eipi bewi dak, ¹⁰ Frígia eipi bewi dak, Panfília eipi bewi dak, Egito eipi bewi dak, Líbia eipi bewi dak, Cirene ka bewi dak, Roma ka bewi dak — io'e ip. ¹¹ — Pūġpūġ wuy'in Judeuyū ma. Warara'acayū ka'ūma. Ixeyū etabucap co'i wuyju dak wuyetabut Deus kay — io'e ip. — Creta eipi bewi dak ajot, Arábía eipi bewi dak. “Deus soat podi ma ya'ōbaca,” i'e'em ip itabucayū wuywebe. “Soat podi ma xipat ixē,” i'e'em ip wuywebe. Wuya'ōm ma kawēnwēn ip — io'e ip jewewebe.

¹² Imēn o'e ip yaġuy'üm puye. Yaġuybabi'üm'üm o'e ip.

— Apēnpuye wuya'ōm ip kawēnwēn? Ajom Deus wuy mukūyjo ojuy? — io'e pūġpūġ ce'in ip.

¹³ — Ika'o'o ip — io'e ip napa ma warara'acayū bit Jesus eju etaybitbinayū waywayway am.

¹⁴ Kirik'āy. Pedro o'āy jekawen am je'awero'ibiyū be. O'āy onze beayū eju. O'jekawēn ya'ōberen adeayū be.

— Tapupuyū Judeuyū, Jerusalēm ka wat, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e Pedro. ¹⁵ — Oceka'o'o ġu. Tūybe ip ika'o'o iān eyju e'em. Kaxicuġ mabuk 9 horas acā. Kabiam pit oceju uva'abidi kōnkōn ġu. Ōn jeymukūyjo apēnpuye oceju eya'ōm ma kawēnwēn iam — io'e.

¹⁶ — Apēn Joel juk adi o'e'e iap taġ oceju eya'ōm kawēnwēn ġasū. Soat a'ōm kawēnwēn. Imēn e'em Joel emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup:

¹⁷ “Ipi'üm awap obiōġbuk oġuju eykay,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Soat pe oġuōm,” i'e'em, io'e. “Enaxeġebitbit wekawēn ġuwēn,” i'e'em, io'e. “Aġokatkayū oġuyxeyxey wekawēn,” i'e'em, io'e. “Aypapayū dak oġuyxeyxey,” i'e'em, io'e. ¹⁸ “Obiōġbuk oġuju obuywatwat'ukayū kay—aġokatkayū kay, aoyū kay dak,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Imēnpuye wekawēn ġuwēn ip,” i'e'em, io'e. ¹⁹ “Te ba'oreat oġubapuk kabi be. Oġubapuk ipi juayū aġuy mubabi'üm ām,” i'e'em, io'e. “Soat podi ma wa'ōbaca iap oġubapuk adeayū be,” i'e'em, io'e. “Doy jedoyebapuk. Daxa dak je'bapuk. Daxidiġ tak jediġebapuk,” i'e'em, io'e. ²⁰ Kaxiepiat kabiok je'e. Kaxi ipakpuk je'e doy-buxim. Imēn je'bapuk wuykukukat ajēm awap, io'e Joel. Ixe ajēmap kabia idip cīcā je'e. Yajēm puje ixē soat kukukan je'e—ipi juacayū kukukan, io'e Joel. ²¹ “Kariwa, odaxijom cuy ece” i'e'e'ukat ma Deus idaxijo, io'e Joel — io'e Pedro.

— Imēn Joel o'e Deus a'ōbi — Pedro o'e.

²² — Israel naxeġebitbit — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy wekawēn kay — io'e. — Jesus cuy oġuwēn eywebe—Nazaré ka bewiat. Ixe Jesus Deus a'ōbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ oeku. Wuymucoat-coanap mubapukpuġ oeku. Deus a'ōbacaap mubapukpuġ oeku. Eyetaybit iboam eyetabutpe ixē oeku buye — io'e Pedro adeayū be.

²³ — Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū Jesus o'jat. O'jat ip apēn Deus ibikuy osunuy iap taġ. Eyju ma ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām—Judeuyū kukukayū be. ²⁴ Deus pit Jesus o'ġutait waram. Ce'ū buje Jesus o'ġuyuy ce'ūap pewi ibun topap puxim — io'e.

²⁵ — Deus a'ōbi Davi Jesus o'ġuwēn wuydobuyū'üm'üm pe kuyje — io'e.

— Imēn Davi o'e:

Okukukat, oparara ġu, soat em ēn aġ okay ibuye, soat em ēn obuywatwan ibuye dak, i. ²⁶ Ocokcok cīcā ma ōn e'em, io'e. Soat em “Deus, ēn xipat cīcā oxē” i ōn e'em, i. Wetaybit soat em exe oġuy iam, i. We'ū buje dak a'ġu oġuy ewiwim, i. ²⁷ Okukukat, obiōġbuk esuiwat ġu ce'ū'ūayū dopap pe, i. Wetabut cīcā iboap kay, i. Ēn ojebit iwan ġu ierepap puxim, ōn xipat exe buye—ōn ekpot puye dak, i. ²⁸ Okukukat, waram adi ēn omutait, i. Ēn ma'ġu omukūyjo soat em wetabēġ oġuy exe iam, i. Omucokcokcoġ ece'e soat em exe oġuy buye, io'e—o'e Davi Deus a'ōbi — io'e Pedro.

²⁹ — Tapupuyū, ibapuġ ma juy Davi oġuwēn eywebe — io'e Pedro jebadipyū be. — Kuyje ma wuy'ajore'üm oe'ū—ya'ōbuyxiat'üm oe'ū. O'jomōġ ip witabikūy be. Ġasū dak puk ixē'üm mōġap'ūy omuy ma. ³⁰ Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. “Enaxeġebit wemunaēm je'e,” io'e Deus cebe. “Wemunaē soat kukukan je'e—Israel eipi watwat kukukan,” io'e Deus cebe. Soat em Davi iboap ekawēn kay ġebum osunuy. ³¹ Itaybit osunuy Deus jemunaē ġutait ce'ūap tomukadi iam.

Imën Cristo mutaicap o'ğuwën imutait awap. Imën o'e: Deus jemunaë biöğbuk o'suiwat ğu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i. Ijebit oierep ğu, i — io'e Pedro.

³² — Deus ixé Jesus waram o'ğutait ce'ũap tomukadi — io'e Pedro. — Waram cetait puje ocejojo. Imën-puye oceju iboap muwënuwën eywebe — io'e Pedro.

³³ — Deus Jesus o'ğuyu kabi kay—jenuyap kay. Deus xe Jesus omuy ğasũ. Soat kukukan Deus eju. Deus co'i ya'öbaca. "Obiöğbuk o'ğũm itabucayũ be," io'e Deus Jesus pe. Ğasũ Jesus Ibiöğbuk xipacat o'ğudot ijodi apën Deus cuk adi o'e'e iap tağ — io'e Pedro. — Ixe a'öbi oceju eya'öm ma kawënwën. Imënpuye eyju eya'ĩjojom ğasũ — io'e Pedro.

³⁴ — Davi'ũm jebit ğu o'jeu kabi kay ce'ũ buje. Imënpuye Davi o'e: "Oxe juy eğuy," io'e Deus wuykukukat pe, i. ³⁵ "Ğasũ bit ekay itakomaayũ a'öbacaap o'ğũ'ũm," io'e, i. "Kũyjobin jedop ip a'ö kay," io'e Deus, io'e Davi ajore wuy-dobuyũ'ũm'ũm pe — io'e Pedro.

— Davi o'jewemuwën ğu—Jesus acã o'ğuwënuwën — io'e Pedro.

³⁶ — Wa'ö kay bit cuy eya'öpicũğcũğ epesop — io'e. — Eyju ma ocekkukat Jesus epesubamupayaat koroza be ce'ũ am, Israel naxeğebitbit ma'ğũ eyju. Deus pit ixé o'jomuy wuykukukan. Deus ixé o'taë soat taxijo am—wuydaxijo am. Icëmãn ðn e'em eywebe — io'e Pedro.

³⁷ Iboap co buje iğuycũğcũğ cĩcã ip o'e.

— Tapupuyũ, apën oce'e ğasũ? — io'e ip Pedroyũ be—Jesus emumujuyũ be.

³⁸ — Eyğuycũğcũğ cuy epe'e ikërëat kuğ puye — io'e. — Ikërëat mujurũğrũğap cuy epeyepere — io'e Pedro. — Jewemubatisasaan cuy epesop "Ğasũ bit Jesus Cristo ebekitkiyũ oceju" i'e am soat pe — io'e. — Imën cuy epe'e Deus pe ikërëat'uk am eywebewi. Imën ey'e buje Ibiöğbuk xipacat jeöm eywebe—Deus emumudot — io'e. ³⁹ — "Obiöğbuk muöm pin ðn eywebe," io'e wuykukukat Deus kuy bima — io'e. — "Obiöğbuk o'ğũm eywebe, eybekitkiyũ be dak, eybadip'ũmayũ be dak—soat wemunomuwayũ be," io'e Deus — io'e Pedro.

⁴⁰ Pedro imën ip o'yawëwë.

— Ğasũacat ikërëat mujurũğrũğ cĩcã — io'e. — Imënpuye Deus xe ğu ip jeedop ce'ũ buje. Eyju bit ixeyũ ekukuap puxim ğu juy epeku — io'e. — Wũy ğu juy epesop Deus wi eye'ũ buje — io'e Pedro. Imën Pedro ip o'yawëwë.

⁴¹ Imëneju adeayũ itabut o'e Jesus kay, Pedro Jesus o'ğuwën puye. Tak ğu ip oitabun—3000 beayũ. O'jewemubatisasaan ip. Jesus a'ökayayũ eju ip oekuku ğebuje bit. ⁴² Itabun'isuayũ mutaybitbin'uk ip osodop Jesus a'ökayayũ. Jewemukũyjojo'uk ip osodop. Jeburerexi osodop ip itabucayũ. Jeweweju ip jekõnkõn'uk osodop. Jekawënwën'uk ip osodop Deus eju. Pã'o'a o'o'uk osodop ip Jesus e'ũap kay ğebum am.

⁴³ Jesus emumujuyũ Deus a'öbacaap mubapukpuğ oekukuku soat etabut pe. Wuymucoatcoanap muba-

pukpuğ ip oekukuku. Imënpuye adeayũ itabëğbëğ o'e ip ijojom — Deus acã ya'öbaca — i'e'em.

⁴⁴ Soat jeburerexi ip osodop Jesus kay itabucayũ. Jebubut mu'ë'ë'uk osodop ip jewewebe. ⁴⁵ Ka'ũma ma tacup o'e jebure be. Jebubut taidada'uk ip osodop dinheiro bu am, jeipi dak. Ixe dinheiro ùmũm'uk ip osodop tadaybocayũ be—ibubut'ũmayũ be. ⁴⁶ Soat kabia Deus eju kawënwën'ap'a be je'aweroro'uk ip osodop—yaboğat'a be. Jeweweju ip jekõnkõn'uk osodop jeduk'a be. Awerom jekõnkõn'uk ip osodop jebureyũ eju. Imëneju icokcok cĩcã ip osodop. Ka'ũma ma jewexe ya'öca osunuy. Jewekay ğu ğebum osodop ip—jebure kay acã.

⁴⁷ — Ēn xipat cĩcã ocewebe — i'e'e'uk ip osodop Deus pe. Soat itabut'ũmayũ xe cũğ ma ip oekukuku.

Soat kabia Deus warara'acayũ o'ğutabun Jesus kay. Ixeyũ dak wara'acayũ itabucayũ burem o'e.

3 Pedro o'ju Deus eju kawënwën'ap'a

be—yaboğat'a be. João eju o'ju. Katpuesu ip o'ju. Ixe ehora bima Judeuyũ kawënwën'uk ip osodop Deus eju iğ'o'a be. ² Ağokatkat iboce osunuy—taojereat. Jekap'isum piap ma taojere osunuy. Soat kabia ibureyũ tujowatwat'uk ip osodop iğ'o'a exĩntabi be. Xĩntabi butet Idipat i osunuy. Xĩntabi be taojereat dinheiro ojuyjuy'uk osunuy iğ'o'a be ðmõmayũ be. ³ Ixe taojereat Pedroyũ o'jojjojo. Iğ'o'a be ðm pima o'jojjojo ip.

— Dinheiro'in — io'e cebe ip.

⁴ Pedroyũ o'jeak cĩcã cekay.

— Ak'i juy ece ocekey — Pedro o'e.

⁵ Taojereat o'jeak cĩcã cekay ip. Tũybe dinheiro ùm ip owebe iãn o'e.

⁶ Pedro o'jekawën cebe.

— Dinheiro kuğ ğu ðn — io'e. — Okukukat pit ja'öbacaap ùmũm owebe. Ixe a'öbi jemu'ada ðn. Edaodip ece'e Jesus a'öbi—Nazaré ka bewiat a'öbi. E'ay — io'e Pedro.

⁷ Ğebuje Pedro taojereat pu o'subuijik iba'at kadi. O'ğũ'ay. Dao ma ikağobidip o'e. Sui dak suidip o'e. ⁸ Ixe taojere osunuy'ibit o'jeoro. Icocok o'e jedaodip puye. O'jexĩğĩğĩ. O'ðm Deus eju kawënwën'ap'a be Pedroyũ eju. O'jecũğcũğ iğ'o'a be. Jeorojoro'om o'e jecokcokap pibun.

— Ēn xipat cĩcã — i'e'em Deus pe o'jeoro. — Odao-mudim ěn — i'e'em.

⁹ Soat iğ'o'a beayũ taojere tũibit o'jojjojo ip cũğcũğ pi-ma. Deus pe "Ēn xipat cĩcã" i'e'em pima, o'jojjojo ip. O'jekawën ip jewewebe.

¹⁰ — Ixe bit mo a'ğũ taojere osunuy — io'e ip. — Ixe bit xik'i mo a'ğũ nuynuy ijop'a exĩntabi be—Idipat pe. Ixe bit mo a'ğũ dinheiro ojuyjuy'uk osunuy — io'e ip. — Apënpuye dak ixé xipat o'jexĩğĩğĩ? — io'e ip.

Taojere tũibit mu'adaap tobuxik puje itabëğbëğ o'e ip ijojom. Taojere tũibit ibu'u jĩjã o'e Pedroyũ nomu eperem.

¹¹ Soat iğ'o'a beayũ dak o'jedau ebapũğayũ kay—Pedroyũ kay, taojere tũibit kay dak.

— Ak'! — io'e ip. — Pedroyũ taojereat o'taomudim — io'e ip jewewebe.

Pedroyū Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be osodop ip—yaboğat'a ekorara be. Ixe korara butet Salomão ekorara i osunuy.

¹² Adeayū jo buje, Pedro o'jekawēn cebe ip, Israel naxeğebitbiyū be.

— Tapupuyū, wekawēn kay eya'ōpicūğcūğ cuy epe-sop — io'e. — Apēnpuye eyju dak eyetabēğbēğ ocejo-jom? "Ite ağokatkat taojereat o'taomudim ya'ōbaca jījā buye, cūğ ma Deus xe buye," i te'e ma eyju e'em.

Oca'ōbi ġu o'je'ada—Jesus a'ōbi acā — io'e. ¹³ — Ixe Jesus soat em ma kūyjobit Deus a'ō kay. "Ka'ūmğū ixe jo'iat xipacat" i'e'em Deus Jesus muwēnuwēn.

Wuyetabut ixe Deus kay. Wuy'ajojoyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip cekay—Abraão'ūm, Isaquē'ūm tak, Jacó'ūm tak. Eyju ma a'ğū ixe Jesus epeğūm cekay itakomaayū be yaoka am. Pilatos ma o'e "Jesus oyaoka ġu ōn pit," i. "Imujēm ōn eywebe yaokaap puxim," io'e. Eyju bit "Ixe juy eğujēm ġu," i mo a'ğū epe'e iecuğap pe—Pilatos pe. "Xipat ġu teku," i mo a'ğū epe'e cebe. Jesus mo a'ğū epejomyuy jījā. ¹⁴ Ixe Jesus Deus bikuyap tağ acā oekukuku. Ikērēat kuğ ġu osunuy Deus xe. Eyxe bit ikērēat kuğ. "Ixe juy eyaokaat," i mo a'ğū epe'e Pilatos pe. Wara'acat o'yaoka'iat mujēm ojuy epep daomūn-mūnap'a bewi. ¹⁵ Wuymutaicit'ukat pit mo a'ğū epeyaokaat—wuymuisusun'ukat. Deus pit ixe o'ğutait waram. Jesus ocejojojo waram cetait puje. Imēnpuye oceju waram cetaicap muwēnuwēn eywebe. ¹⁶ Ite taojere osunuyiat cocom eyju. Eyetaybit cīcā ixem. Jesus a'ōbi oceju ocetaomudim. Soat etabutpe ocetaomudim Jesus kay ocetabut puye — io'e.

¹⁷ — Obadipyū, wa'ō kay eya'ōpicūğcūğ cuy epe-sop — io'e. — Eyju mo a'ğū Jesus epeyaokaat eyetaybit'ūm puye. Wuyeipi kukukayū dak itaybit ġu osodop ip. Eyju mo a'ğū eyetaybit ġu ikērē jījā Jesus aokaam iam. Weytaybit iboam. ¹⁸ Imēnpit kuyje "Deus emunaē juy ipiat supi'ajo," io'e'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn cuk adi o'e ip Deus a'ōbi itaybit ġu ma'ğū ip — io'e. — Ģasu bit kuy Jesus ipiat o'supi'ajo apēn cuk adi o'e'e ip iap tağ. ¹⁹ Ģasū bit eyğuycūğcūğ cuy epe-sop ikērēat kuğ puye. Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere Deus pe ikērēat uk am eywebewi — Pedro o'e. — Eywebe ikērēat mujurūğrūğap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi. Ixe jeydaxijo. ²⁰ Wuybipuruk'ūmap puxim eycokcoğ epe-sop Deus pe eydaxijo buje. Ģuyjom Deus waram Jesus ġudot ijodi—jemunaē ġudot—wuydaxijojo'ukat ġudot. ²¹ "Deus soat ġuisun," i juk adi o'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kuyje—ikērēat kuğ'ūmayū. Deus soat ġuisun. Imuisun'ūm pima Jesus kabi be mabuk jeenuy — io'e. ²² — Kuyje Moisés imēn o'e:

Deus wuybadipyū'in ġuju eykay, i. Ixe Deus ekawēn ġuwēn eywebe, i. Omudocap puxim ixe ağokatkat ġudot, i. Eya'ōpicūğcūğ cuy epe-sop soat cekawēn kay, i. Ixe a'ō dağ cuy epeku, i. ²³ Deus ipiat'supi'ajoat ixe a'ōkay'ūmayū be, i. Deus ebekitkiyū wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje, i.

Imēn Moisés o'jekawēn kuyje — Pedro o'e. ²⁴ — "Deus emunaē omuyku—ocebodi ma ya'ōbuyxiat," i juk adi

o'e'e ip soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Samuel imēn o'e'e tomujuayū dak. ²⁵ Deus o'e Abraão be "Xipacat oğūm soat ipi juacat pe, enaxeğebitbit cūğ ma oxeye buye," i. Deus imēn jekawēn o'ğuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe ā ġu—eywebe dak. Deus je'e eywebe apēn cuk adi o'e'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap tağ — io'e. ²⁶ — Ģebu je Deus jekpot o'ğudot eykay—ja'ō kay kūyjobicat o'ğudot. Ibikuy osunuy eywebe ikērēat mujurūğrūğap epere am. Ibikuy osunuy xipacat ūm ām eywebe. Imēneju jekpot o'ğudot eykay — io'e.

Pedro imēn Israel naxeğebitbit o'ğukūyjo.

4 Deus eju kawēnwēnap'a beayū mukūyjojom pima, Judeuyū epaīyū oajēm Pedroyū kay. Iğo'a wi-wi'ukayū kukat tak oajēm cekay ip, Saduceuyū dak.

² Pedroyū kawēnwēn mabuk o'e iğo'a beayū be.

— Wuye'ū buje waram acejetait Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi buye — io'e ip cebe ip.

Itakoma ip o'e Pedroyū kay iboam iğo'a beayū mukūyjojom puye. ³ Imēnpuye o'jat ip. Daomūnmūnap'a be ip o'ğūōm. Ixe exima be jeperem ojuy ip daomūnmūnap'a be, kuy katpuje jījā buye. ⁴ Cekawēn cocoayū dak itabut o'e ip Jesus kay. Ade jījā ip itabut o'e. 5000 be ağokatkayū oitabun.

⁵ Kuyaje o'je'awero ip Jerusalēm ka be ya'ōbuyxiayū, Judeuyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jewawēwē'ukayū yoboğayū ip osodop. ⁶ Ana tak oajēm. Ixe Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. Caifás tak oajēm, Alexandre dak, João dak. Warara'acayū dak oajēm paīyū kukukat badipyū. Soat ip o'je'awero. ⁷ Pedroyū o'tojocat ip jewekay.

— Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğū'ada? — io'e ip Pedroyū be. — Abu-a'ōbacaam epeğū'ada? — io'e ip cebe ip.

⁸ Ģebu je Pedro o'jede jewawēwē'ukayū yoboğayū be. Deus biōğbuk cebe jījā osunuy. Imēnpuye ya'ōbacam o'jede cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

⁹ — Tapupuyū — io'e. — "Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğū'ada?" i eyju e'em ocewebe, "Apēntak ixe epeğū'ada?" i dak — io'e. ¹⁰ — Eyetaybin cuy epe-sop Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada iam—Nazaré ka bewiat o'je'ada iam. Ixe xipat omuy eyetabutpe ġasū, Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada buye. Eyju ma juk ixe Jesus epe-subamupayaat korosa be ce'ū ām. Deus pit ixe o'ğutait waram. O'ğuyuy ce'ū'ūayū dopap pewi. Jesus a'ōbi ma ite taojere tūibit xipat cūğ'i ijoce ġasū. ¹¹ Imēn e'em Deus ekawēntup pe:

Uk'a muymuy'ukayū ite'a kay ġu osodop ip—wita'a kay ġu, i. Ite'a bit uk'a muycemap'am o'e, i. Jesus muwēnuwēn iğodup — io'e Pedro. — Uk'a muymuy'ukayū ite'a kay'ūmap puxim eyju dak Jesus kay ġu — io'e. ¹² — Deus Jesus acā o'ğudot wuydaxijo am. Ka'ūmğū wara'at wuydaxijojo'ukat soat kaka dağ—Jesus acā — Pedro o'e.

Pedro imēn Judeuyū kukukayū o'ğukūyjojo—jewawēwē'ukayū yoboğayū. ¹³ Ja'ōca o'jede ip Pedroyū. Iparara ġu ip o'e Judeuyū kukukayū buxim. Ya'ōca o'e ip. Imēnpuye Judeuyū kukayū itabēğbēğ o'e ip ijojom.

— Apĕn tak iteyũ oitaybitbin? — io'e ip. — Itaybit ġu ip apĕn Deus ekawĕntup e'em iam. Ya'õbuyxi ġu ip. Apĕnpuye dak iteyũ xepxepayũ iparara ġu wuybuxim? — io'e ip.

Itaybit o'e ip Jesus eju oekuku ip iam.

¹⁴ Imĕntak taojere tũibit ceparakpe ip cũġ'i osunuy. Imĕnpuye Pedroyũ imuymuy ba'ore o'e ip cebe. ¹⁵ Pedroyũ o'ġujĕm ip jexewi.

— Epejĕm cuy ijocewi ġasũ bit — io'e ip Pedroyũ be. Imujĕm puje ip o'jewawĕ ip jeweweju.

¹⁶ — Apĕntak ace'e iteyũ aġokatkayũ be? — io'e ip jewewebe. — Icĕmĕn wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapuk ip — io'e ip. — Soat Jerusalĕm ka watwat itaybit taojere tũibit o'ġu'ada ip iam. "O'ġu'ada ġu ip" i'e ba'ore wuywebe. ¹⁷ Jesus awĕġ jawĕġepõġpõġpõġ je'e soat ka daġ — io'e ip. — Apĕntak ace'e yawĕġmupõġpõġ'ũm ħm? — io'e ip jewewebe. — "Jesus cuy epeġuwĕn ġu warara'acat pe," i juy ace cebe ip wuya'õpuruġ — io'e ip. — "Waram warara'acayũ be Jesus muwĕn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe," i juy ace cebe ip — io'e ip jewewebe.

¹⁸ Ģebu je waram Pedroyũ o'tojocat ip jewekay. Ya'õpuruġ o'jekawĕn ip ceweju ip.

— Jesus cuy epeġuwĕn ġu warara'acat pe — io'e ip. — Waram cuy epeġuwĕn ġu cekawĕn — io'e ip Pedroyũ be.

¹⁹ — Apĕntak cedaġ eyxe? — io'e Pedroyũ bit cebe ip. — Eya'õ kay du oce'e? Deus a'õ kay ġu xe'e? Apĕn ġu cedaġ eyxe? — io'e ip. ²⁰ — Mũġ ġu juy ocesop. Jesus cuy oceġuwĕn. Jesus ocejojojo ce'ũap tomukadi — io'e. — Jesus emumutaybitbinam cuk adi ocejekũyjojo — io'e. — Imĕnpuye cedaġ ġu ocewebe imuwĕn'ũm ħm warara'acat pe. Mũġ ġu ocesop. Ixe juy aġuwĕn — io'e Pedroyũ.

²¹ Taojere tũibit ade koato osunuy—40 koato. Imĕnpuye jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ ipiat o'supi'ajoat ġu Pedroyũ be.

— Ēn xipacat cĩcã — i'e'em o'e ip Deus pe adeayũ, taojere tũibit o'je'ada buye. Imĕnpuye:

— Pedroyũ be ipiat'ajoan pima, kuka oitakomĕn ocekey adeayũ — io'e ip jewewebe jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ.

Pedroyũ bit waram o'ġujĕm jexewi ip.

— Jesus cuy epeġuwĕn ġu warara'acat pe — io'e ip Pedroyũ be. — Jesus muwĕn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe — io'e ip waram Pedroyũ be.

²³ Pedroyũ o'ju jebureyũ kay—itabucayũ kay. Apĕn cuk ya'õpuruġ paĩyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap o'ġuwĕn cebe ip, apĕn Judeuyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap tak.

²⁴ Iboap co buje soat Jesus a'õkayayũ o'jekawĕn ip Deus eju.

— Ocekukukat — io'e ip. — Soat muġĕat ĕn. Kabi eġuġĕ, ipi dak, idibi dak, tiboġ cĩcãati dak — io'e ip. — Soat kaka daġat tak eġuġĕ — io'e ip. ²⁵ — A'õkay osunuy kuyje Davi ajore — io'e ip Deus pe. — A'õmuwĕnuwĕn'uk osunuy. Jekawĕnwĕn'uk osunuy Ibiõġbuk xipacat a'õbi. Ixe imĕn o'e kuyje:

Apĕnpuye dak Judeu'ũmayũ itakoma ġĩġã o'e ip? i.

Apĕnpuye dak te'e ma ixe aoka ojuy ip osodop? i. ²⁶ Ipi kukukayũ o'je'awero ip soat ka kukukayũ eju—ya'õbuyxiayũ eju, i. O'je'awero ip wuykukukat Cristo aoka am—emunaĕ aoka am, i.

Imĕn Davi o'e kuyje — io'e ip Deus pe. ²⁷ — Ibo dup ekawĕn taġ ġasũ dak o'je'awero ip ijopka be — io'e ip. — Herodes o'je'awero Põncio Pilatos eju, Judeu'ũmayũ dak, Judeuyũ dak — io'e ip Deus pe. — O'je'awero ip ekpot aoka am—Jesus aoka am—soat taġ iisuat aoka am—a'õ kay kũyjobicat aoka am—wuydaxijo am emunaĕ aoka am — io'e ip. ²⁸ — Ixeyũ Judeu'ũmayũ itaybit ġu Moises ekawĕn. Imĕnpit apĕn kuyje juk adi ecece iap taġ e'em ip — io'e ip Deus pe.

²⁹ — Bay, aġ cuy eġuy ocekey — io'e ip Deus pe. — Jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ itakoma ġĩġã ocekey — io'e ip. — Ipiatpi'ajoat pin ip ocewebe — io'e ip. — Ocejue bek-itkiyũ. Imĕnpuye ocebuywan cuy eġuy — io'e ip. — Oca'õmucanucan cuy eġuy oceparara'ũm ma kawĕn idipat muwĕn ħm soat ka daġ — io'e ip Deus pe. ³⁰ — A'õbacaap cuy eġũm ocewebe a'õbi iwataxipiayũ mu'ada am — io'e ip. — A'õbacaap cuy eġũm ocewebe i'e ba'oreat mubapuk am soat etabutpe Jesus a'õbi—ekpot a'õbi—soat taġ iisuat a'õbi—a'õ kay kũyjobicat a'õbi — io'e ip Deus pe.

Imĕn o'jekawĕn ip Deus eju. ³¹ Je'aweroroap'a o'jeaexixi ceweju cekawĕn epere buje. Ibiõġbuk xipacat osodot soat kay ip. Ixe Ibiõġbuk xipacat oĕm soat pe ixeyũ be. Imĕnpuye ip iparara'ũm cĩcã oekuku Deus ekawĕn muwĕnuwĕn soat itaybit'ũmayũ be.

³² Soat Jesus kay itabucayũ xipan ip o'e jewewekey. Ade ġĩġã ip osodop. Pũġ taġ ma ip jewaġuyġuy osodop.

— Ijop owebeam acã — i'ũmġu o'e ip. Tacup ġu ip osodop jewewebe. Soat ip jebubut mu'ĕ'ĕ'ĕ'uk osodop.

³³ Soat Jesus emumujuyũ "Ocekukukat Jesus waram o'jetait je'ũap tomukadi," i'e'e'uk osodop soat pe. Deus xipacat o'ġũmġũm soat pe ixeyũ be. ³⁴ Ka'ũmġu tadaybocat o'e ceparakpe ip ka'ũmĕn ma tacup puye. Ipi kukayũ jeipi o'teida dinheiro bu am. Jeduk'a dak o'teida ip dinheiro bu am. Teiũmũm'uk ip osodop Jesus emumujuyũ be—doze beayũ be. ³⁵ Ixe dinheiro mu'ĕ'ĕ'ĕ'uk ip osodop tadaybotbocayũ be.

³⁶ Ģebu je José dinheiro o'ġũm Jesus emumujuyũ be. José jeipi kuġ osunuy. Jesus emumujuyũ wara'at o'jomõġ ibuten. Wara'at ibutet Barnabé i osunuy. Barnabé wuya'õmucanucan'ukat iape. Ixe Levi badip osunuy. Tip'aroro bewiat osunuy—Chipre eipi bewiat. Ixe jeipi kuġ osunuy. ³⁷ Jeipi o'teida dinheiro bu am. José ma soat ixe edinheiro o'ġũm Jesus emumujuyũ be—Pedroyũ be.

5 Ananias pit te'e ma Deus muġuykuku ojuy o'e. Ixe Jesus kay itabut osunuy. Itayxi butet Safira i osunuy. Dinheiro o'jat. Ananias jeipi o'teida ixe dinheiro bu am. ² I'in o'ġuxipan jewebeam. Itayxi itaybit o'e i'in o'ġuxipan jewebeam iam. Soat ġu jedinheiro o'tujowat Pedroyũ be iũm ħm. I'in ħ o'tujowat.

— Juku — io'e Pedroyũ be. — Weipi dei. Soat tei — i napa ma o'e cebe ip.

³ Ğebuje Pedro ya'õpuruğ o'jede cebe.

— Ananias — io'e. Satanás a'õ kay ěn ĝasũ — io'e. — Apĕnpuye Deus biõğbuk muğuykuku ojuy ěn? — io'e. — Apĕnpuye eipi dei'in eğuxipan ewebeam? — io'e.

⁴ — Koap pit a'ğũ eipin ma osodop. Eipi dei ũmũm pima, xipat kuka o'e. Iũmũm'ũm pima dak xipat kuka o'e — io'e. — Ka'ũma ma o'e ewebe "Eipi juy eteida dinheiro bu am," i — io'e. — Apĕnpuye dak ikĕrĕat eğujurũğ? Ocemuğuykuku ojuy ĝũ ěn. Deus muğuykuku ojuy acã ěn — io'e Pedro. — Ocewebe ĝũ ěn napa e'em—Deus pe acã — io'e Pedro.

⁵ Ananias dao ma oe'ũ iboap co buje. Poğ. Imĕnpuye ce'ũap awĕğ tobuxikayũ iparara jĩjã ip o'e Deus muğuykukuap puxim.

⁶ Ağokatkayũ oajĕm yaypan'isuayũ. Ananias'ũm o'ğuekabek ip pağõm. O'tujowat ip ibocewi. O'jomõğ ip witabikũy be jebabim.

⁷ Ananias'ũm kot isum Safira oajĕm Pedro kay—ebapũğ ehora kap puje—Ananias'ũm tayxibuk. Itaybit ĝũ mabuk osunuy jektop'ũm oe'ũ iam.

⁸ — Bũrũnmaku du eipi dei osodop? — Pedro o'e Safira be. — Ektop o'e iat tei jo'i ma du ijop? — io'e.

— Hm hm. Ibo jo'in ma ipi dei — io'e napa ma Safira.

⁹ — Apĕnpuye dak ma a'ğũ ikĕrĕat epeğujurũğ? — Pedro o'e. — Apĕnpuye dak eyju te'e ma mo a'ğũ Deus biõğbuk muğuykuku ojuy? Imĕn mo a'ğũ epeyewawĕ eyewewaju. Ak'i juy ece — io'e. — Witabikũy be ektop'ũm o'jomõğ'iyayũ omuyku ijoce — io'e. — Omuyku ip uk'a exĩntabi be — io'e. — Ğasũ ip jedujowat tak — io'e.

¹⁰ Ğebuje'isum ma Safira dak oe'ũ. Poğ. Ce'ũ o'at Pedro i xe.

Ğebuje yaypan'isuayũ oajĕm waram. Ce'ũat o'jojojo ip. O'tujujĕm ip. O'jomõğ ip witabikũy be itop'ũm xe.

¹¹ Soat Jesus kay itabucayũ o'jekũyjo Ananias'ũm e'ũãm, Safira'ũm e'ũãm tak. Warara'acayũ dak ixeyũ'ũm'ũm e'ũãm o'jekũyjo ip. Imĕnpuye iparara jĩjã ip o'e Deus xe ikĕrĕat mujurũğap puxim. Ibu'u o'e ip ikĕrĕat mujurũğ ãm.

¹² Soat Jesus emumujuyũ je'aweroro'uk ip osodop Deus eju kawĕnwĕnap'a ekorara be—yaboğat'a ekorara be. Ijop ekorara butet Salomão ekorara i osunuy. Jesus ebekitkit cũğ ma oekuku ip soat xe. Ade jĩjã itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay—ağokatkayũ, aoyũ dak. Warara'acayũ iparara o'e ip Jesus kay jetabut am. Imĕnpuye o'je'awero ĝũ ip Jesus ebekitkit eju. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ip oekuku Jesus emumujuyũ. Ajojojo ĝũ buk iap mubapukpuğ oekuku ip Deus a'õbi. Adeayũ etabutpe Deus a'õbacaap mubapukpuğ ip oekuku.

¹⁵ Ğebuje ade iwãtaxipiyayũ o'tujowat ip uk'a ukpibubu dağ. Iboce iwãtaxipiyayũ o'jomõğ ip jexecap pe, jedipidup ceje dak. Jebureyũ iwãtaxipiyayũ o'jomõğ ip Pedro kapap pe. Iwãtaxipiyayũ o'jomõğ ip Pedro ekabicuk pe imu'ada am. ¹⁶ Ade o'jĕm ip Jerusalém ka tĕğatka bewi. Iwãtaxipiyayũ o'tujowat ip Pedro kapap pe. Soat ip o'ğũ'ada'ada. Ibiõğbuk kĕrĕat

kukayũ dak o'tujowat ip. Ibiõğbuk kĕrĕat o'ğujĕmjĕm. Xipat o'e ip—soat.

¹⁷ Judeuyũ epaĩyũ kukukat pit itabutkarey o'e Jesus emumujuyũ kay. Paĩyũ kukukat ejuayũ dak itabutkarey o'e ip cekay ip—Saduceuyũ. Jesus emumujuyũ o'taomũnat ip. ¹⁸ Daomũnmũnap'a be ip o'ğũõmat. O'ğũõmat ip ikĕrĕat mujurũğrũğ'ukayũ eju ikĕrĕat mujurũğrũğ ĝũ ma'ğũ ip.

¹⁹ Ibocewi Deus ekawĕn tojtjot'ukat oajĕm daomũnmũnap'a be Jesus emumujuyũ kay. Ixima be oajĕm. Xĩntabi o'tomudip'uk—yoboğat—ipoxiat. Jesus emumujuyũ o'tujujĕm iğõ'a bewi.

Tujujĕm puje o'jekawĕn ceweju ip.

²⁰ — Deus eju kawĕnwĕnap'a be juy epeju—yaboğat'a be — io'e Jesus emumujuyũ be. — Jesus kayayũ yağuyisum jekukum iam cuy iğõ'a beayũ epeğukũyjo. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje iam cuy ip epeğukũyjo. Soan cuy ip epeğukũyjo — io'e cebe ip.

— Imĕn cuy oce'e — io'e ip.

²¹ Deus tojtjot'ukat ekawĕn co buje Jesus emumujuyũ kawĕn idipat o'ğuwĕn yaboğat'a beayũ be.

— Jesus kayayũ yağuyisum jekukum — io'e ip imukũyjojom.

O'ju ip Deus eju kawĕnwĕnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum ip o'ju. Kawĕn idipan ip iğõ'a beayũ o'ğukũyjojo.

Iboam e'em pima jewawĕwĕ'ukayũ yoboğayũ te'e ma Jesus emumujuyũ o'ğudocat jewekay daomũnmũnap'a bewi. Tũybe daomũnmũnap'a be ma ip opop iãn o'e ip. Paĩyũ kukukat o'je'awero jebureyũ eju. Judeuyũ kukukayũ o'tomuwa je'awero am—Israel naxeğebitbit kukukayũ, aypapayũ dak. Ixeyũ ağokatkayũ jewawĕwĕ'ukayũ yoboğayũ ip osodop.

— Jesus emumujuyũ juy epeğujĕm daomũnmũnap'a bewi — io'e ip te'e ma Deus eju kawĕnwĕnap'a wiwi'ukayũ be. — Epetojot ip ocekey — io'e ip te'e ma.

²² Deus eju kawĕnwĕnap'a wiwi'ukayũ o'ju daomũnmũnap'a be. Jesus emumujuyũ o'tobuxik ĝũ ip. O'jepit ip paĩyũ kukukat pe. Te'e ma o'ju ip Deus eju kawĕnwĕnap'a wiwi'ukayũ.

²³ — Daomũnmũnap'a be ĝũ ip Jesus emumujuyũ — io'e ip. — Daomũnmũnap'a exĩntabi cem cĩcã ocetobuxik — io'e ip. — Yawiwim mabuk ip osodop yawiwi'ukayũ. Kacũğcũğ'i osodop ip xĩntabixixi weğũn. Ocetomudip'uk. Ka'ũma ma ocetobuxik badi. Jesus emumujuyũ ocetobuxik ĝũ — io'e ip ika kukukayũ be—jewawĕwĕ'ukayũ yoboğayũ be.

²⁴ Iboap co buje yağuy'ũm o'e ip jewawĕwĕ'ukayũ yoboğayũ, paĩyũ kukukayũ dak, Deus eju kawĕnwĕnap'a wiwi'ukayũ kukukat tak, warara'acayũ dak paĩyũ yoboğayũ.

— Apĕn o'jebapuk cebe ip? — io'e ip jewewebe. — Apĕntak ace'e ĝasũ? — io'e ip. — O'jĕm ip iap awĕğ jeawĕğepõğpõğ soat ka dağ — io'e ip.

²⁵ Ağokatkat tak oajĕm.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Epetaomũnmũn'iyayũ Deus eju kawĕnwĕnap'a

be—yaboġat'a be opop ip. Iġo'a beayū mutaybitbin ip — io'e jewawēwē'ukayū yoboġayū be.

²⁶ Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be Jesus emumujuyū kay. O'ju jebekitkit eju—yawiwī'ukayū eju. Waram ġuto Jesus emumujuyū o'taomūn ip. Imēnpit iparara ip o'e adeayū be jaokaap puxim.

— Oceju warēmtaġ iteyū kuġ pima, adeayū kuka ocabuġbuġ iteyū kay jījā ip puye — io'e ip jewewebe. Imēnpuye xipan ip o'jukuk taomūnmūn pima.

²⁷ Waram Jesus emumujuyū o'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboġayū be.

Ġebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

²⁸ — Kuy mo a'ġu oca'ōpuruġ oce'e eywebe "Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe," i — io'e. — Eyju bit kūyjobit ġu oca'ō kay — io'e. — Soat Jerusalém ka watwat mutaybitbin eyju. "Jewawēwē'ukayū yoboġayū Jesus o'yaokaat," i'e'em eyju napa ma — io'e.

²⁹ Ġebuje Pedroyū o'jede cebe ip.

— Deus a'ō kay juy oceju kūyjobit — io'e. — Ocewebe iwarum ey'e buje eya'ō kay ġu oce'e Deus a'ō kay acā — io'e. ³⁰ — Eyju ma Jesus epesubamupayaat korosa be. Eyju ma epeyaokaat — io'e. — Deus pit waram ġuto ixex o'ġutait ce'ūap tomukadi. Wuydobuyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip Deus kay — io'e. ³¹ — Deus a'ōbi ixex ya'ōbuyxian o'e ġasū. Imēnpuye Deus xe omuy ġasū. Wuykukukan o'e Deus a'ōbi. Wuydaxiyo'ukan o'e Deus a'ōbi. Deus ibikuy osunuy Israel naxeġebitbit pe iġuyūcūġ i'e am ikērēat kuġ puye. Ibikuy osunuy ikērēat mujurūġrūġap epere am cebe ip. Ibikuy osunuy ikērēat uk am cebewi ip. Imēnpuye Jesus wuydaxiyo'ukan o'e Deus a'ōbi. Oceju dak ocetaybit apēn Deus cuk adi o'e'e iam — io'e. ³² — Imēnpuye oceju ixex e'eap muwēnuwēn eywebe. Ibiōġbuk xipacat tak iboap muwēnuwēn. Deus jebiōġbuk muōmōm ja'ōkayayū be — Pedro o'e.

³³ Iboap co buje jewawēwē'ukayū yoboġayū itakoma jījā o'e ip Jesus emumujuyū kay. Yaokaat ojuy ip.

³⁴ Ġebuje aġokatkat o'āy—jewawēwē'ukat yoboġat. O'jekawēn jebureyū eju. Ixe Fariseu osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'uk ip osodop Fariseuyū. Ixe butet Gamaliel i osunuy. Ya'ōbuyxi jījā osunuy soat xe jeka watwat xe. Imēn o'jekawēn jebureyū be.

— Taupuyū — io'e. — Koam puk ip aġujēm — io'e. — Ġa'a acewawē — io'e.

Jesus emumujuyū o'ġujēm ip jewewāwā ap'a bewi.

³⁵ Gamaliel jebureyū o'yawē.

— Israel naxeġebitbiyū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Eyday'em'um cuy epesop! Xipan cuy iteyū aġokatkat epejukuk. Eyaġuysan cuy epesop — io'e. ³⁶ — Kuy'ūm'ūm ma wara'at aġokatkat osunuy. Ibutet Teudas i osunuy. "Soat podi ma wa'ōbuyxi," i napa ma o'e'e warara'acat pe. Adeayū ceweju oekuku ip—400 beayū. Imēnpit wara'acat ixex Teudas o'yaoka. O'jepōġpōġpōġ ixex a'ō kayayū. Soat oi'ūm ixex ekapikap — io'e.

³⁷ — Ġebuje wara'at aġokatkat tak osunuy. Ibutet Judas i osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. Wuyeipi kukayū jebekitkiyū o'ġuweġūn ixeyū kabia daġ. Ade oeku ip ixex Judas eju. Ixe Judas'ūm tak oe'ū. O'jepōġpōġpōġ ip ixex a'ō kayayū. Soat oi'ūm ixex ekapikap — io'e.

³⁸ — Ġasū dak imēn ma. Ka'ūmā ma juy ace'e iteyū aġokatkat kayū be. Ijodiat a'ōbi jekukum pima, soat iteyū e'eap tak i'ūm. ³⁹ Deus a'ōbi jekukum pima bit, iteyū e'eap mu'ūm pa'ore wuywebe — io'e. — Iteyū e'eap mu'ūm pin pima, Deus eju kuka jewaokakam ace — io'e Gamaliel. Gamaliel ekawēn kay o'e ip jewewāwā'ukayū yoboġayū. ⁴⁰ Waram Jesus emumujuyū o'ġudocat ip. Sorarayū be ip o'yukxabiokakaat ixex muġēġēm.

— Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe — io'e ip cebe ip.

Waram o'ġujēm ip jexewi.

⁴¹ Ibocewi Jesus emumujuyū o'jēm jewewāwā'ukayū yoboġayū xewi. Iccokcok cīcā o'jēm ip.

— Deus xe ocekukpin cīcā — io'e ip jewewebe. — Cedaġ Deus xe ixeyū aġokatkat kayū be oce'ukxabiokakaan. Ipiat ocesupi'ajo Jesus kay ocetabut puye — io'e ip.

⁴² Jesus o'ġuwēnuwēn ip adeayū be. "Jesus wuydaxijo am Deus emunaē," i'e'e'uk osodop ip. Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin'uk osodop ip, jeduk'a be dak.

6 Pūġpūġ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay. Jesus kayayū biġ ma oiacoġ. Soat ip Judeuyū osodop. Grego a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip pūġpūġ ixeyū'in. Hebraico a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip warara'acayū. Ixeyū parakpe osodop ip itop'ūm e'ū'ibiyū tadaybotbocayū. Imēnpuye pūġpūġ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay.

— Ocexat ūmūm ġu ip ocewebe — io'e ip aoyū itop'ūm e'ū'ibiyū. — Jewewebe acā ip imu'ē'ēēm — io'e ip.

— Dapxi eyju! Eywebe dak oceju iūmūm! — io'e ip warara'acayū bit.

² Imēnpuye Jesus emumujuyū soat itabucayū o'to-muwā je'awero am. O'je'awero ip. Doze beayū o'jekawēn warara'acayū eju—Jesus kay itabucayū eju.

— Oceju Deus ekawēn muwēnuwēn — io'e ip. — Ibo ma ocekapikap — io'e ip. — Xipat ġu ocewebe Deus ekawēn muwēnap epere am itop'ūm e'ū'ibiyū xat mu'ē'ē ām — io'e ip. ³ — Imēnpuye, tapupuyū, 7 be aġokatkat kayū'in ataē ixat mu'ē'ē ām itop e'ū'ibiyū be — io'e ip. — Wuybadipyū'in cuy ataē—itabut cīcāyū—itaybit cīcāyū—Deus biōġbuk a'ōkay jījāyū — io'e. — Ibiayū ma ataē — io'e. — Ijop ocekapikap oceġūm taē'ibiyū be. Ixeyū ma itop e'ū'ibiyū xat ġu'ē'ē — io'e ip. ⁴ — Oceju bit soat em Deus eju kawēnwēn'uk ocesop — io'e. — Soat em ixex ekawēn imutaybitbin ocekuku — io'e ip.

⁵ Doze beayū ekawēn kay o'e ip soat itabucayū. Cekawēn taġ e ojuy ip.

Ĝebuje Jesus kay itabucayũ 7 beayũ o'taẽ. Ibũrũ ma ibutet osodop ip—taẽ'ibiyũ butet: Estêvão i, Filipe i, Prócoro i, Nicanor i, Timom i, Pármenas i, Nicolau i. Estêvão Deus kay itabut cĩcãat osunuy. Deus biõĝbuk a'õ daĝ jekuku'uk osunuy. Nicolau Antioquia ka bewiat osunuy. Judeu ĝu osunuy. Deus kay Judeuyũ etabucap puxim pit itabut osunuy. Ibũrũ ma ip osodop taẽ'ibiyũ.

⁶ Jesus kay itabucayũ ixeyũ 7 beayũ o'tujowat Jesus emumujuyũ kay—doze beayũ kay. Jesus emumujuyũ o'jekawên Deus eju ixeyũ beam—7 beayũ beam. O'jewebumõĝ ip yabi jeje.

— Iteyũ juy ixat ĝu'e'ẽ'e itop e'ũ'ibiyũ be — io'e ip soat a'õpiju.

⁷ Imêneju adeayũ oitabun ip Jesus kay. Deus a'õ kay oitabun ip. Deus ekawên taĝ oekuku ip. Ade jĩjã Jerusalém ka beayũ itabut o'e ip Jesus kay, ade Judeuyũ epaĩyũ dak.

⁸ Estêvão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuĝ oeku Deus a'õbi. Adeayũ o'ĝucoatcoan Deus a'õbacaap kuĝ puye. Deus Estêvão buywatwan osunuy. ⁹ Pũĝpũĝayũ bit Estêvão o'jomuymuy jĩjã Judeuyũ'in. Ixeyũ Judeuyũ je'aweroro'uk ip osodop je'aweroroap'a be—Deus eju kawênwênap'a be. Ce'aweroroap'a butet jekupinap taĝ jekuku'ukayũ e'aweroroap'a i osunuy. Cirene ka bewi osodop ip ixeyũ Judeuyũ, Alexandria ka bewi dak. Cilícia eipi bewi ip osodop, Ásia eipi bewi dak. Estêvão a'õxik o'e ip iĝo'a be. ¹⁰ Deus biõĝbuk pit Estêvão mukũyjom osunuy. Imēnpuye ya'õxik pa'ore ip osodop. ¹¹ Imēnpuye ya'õxik ojuyayũ dinheiro o'ĝũm warara'acat pe napaap muwēĝapteim—Estêvão awēĝ mukērērenapteim.

— “Estêvão cũĝ'ũma wuybadipyũ mutaybitbin,” i juy epe'e napa ma — io'e. — “Estêvão Deus muymuy,” i juy epe'e napa ma — io'e ip cebe ip.

¹² Imēnpuye ixeyũ napapa'ukayũ Estêvão awēĝ o'yawēĝmukērēren soat a'õpiju. Ya'õxik ojuyayũ adeayũ o'ĝutakomãn Estêvão kay. Judeuyũ kukukayũ o'ĝutakomãn ip, Moisés ekawên imutaybitbin'ukayũ dak.

Soat ixeyũ o'ju Estêvão kay. Estêvão o'jat ip. O'tujowat ip jewawēwē'ukayũ yoboĝayũ etabutpe. ¹³ Napapa'ukayũ dak o'tujowat ip. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩjã ip.

— Soat em teku Deus eju kawênwênap'a muymuy—ikērēat kuĝ ĝu iat'a muymuy — io'e ip napa ma. — Soat em teku Moisés ekawên mupubutbun — io'e ip napa ma. ¹⁴ — Cekawên cuk adi oceya'ĩjojo! “Jesus Deus eju kawênwênap'a ĝu'ũm yaboĝat'a. Nazaré ka bewiat iĝo'a ĝu'ũm,” io'e ite napa ma — io'e ip napa ma. — “Moisés wuyawēwēap ekawên ĝuwarurun,” i juk adi o'e'e — io'e ip napa ma. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩjã ip.

¹⁵ Jewawēwē'ukayũ yoboĝayũ o'jeak Estêvão kay ĝebuje bit. Estêvão dopa Deus ekawên tojtjot'ukat topa jo'i o'e. Imēn o'jojojo ip jewawēwēap'a beayũ.

7 — Icēm tu ixeyũ e'em? — io'e paĩyũ kukukat Estêvão be.

² Estêvão o'jekawên iboceayũ be. Apēn Deus xipan je'ajojoyũ'ũm'ũm kukuĝ osunuy iap o'ĝuwên cebe ip.

— Okotkotyũ, owaĝoĝoyũ, baybayũ, wa'õ kay juy epesop — io'e. — Deus soat podi ma ya'õbuyxi — io'e. — Soat podi ma idip — io'e. — Ixe o'jebapuk wuydobu'ũm kay—Abraão'ũm kay kuyje. O'jebapuk cekay Mesopotâmia eipi be bima. O'jebapuk cekay Hará ka be ajēm awap. ³ “Ejēm cuy eka bewi, ebadipyũ xewi,” i mo a'ĝu o'e Abraão be Deus. “Ekam osukamubapuk'iat ka be juy eju,” i mo a'ĝu o'e. ⁴ Imēnpuye Abraão o'jēm jeipi bewi—Mesopotâmia eipi bewi—Caldéia eipi bewi. Hará ka kay o'ju jenuy ãm — Estêvão o'e.

— Ĝuyjom Abraão ebay'ũm oe'ũ. Ce'ũ buje Deus Abraão o'ĝudot ijop ipi kay—wuyeipi kay. ⁵ Deus ipi o'ĝũm ĝu Abraão be. Yopĩt tak o'ĝũm ĝu ipi. Imēnpit “Soat ijop ipi eipim je'e,” i mo a'ĝu o'e Deus Abraão be. “E'ũ buje enaxeĝebitbit eipim je'e,” io'e. Deus iboam o'e Abraão be ipotpet'ũm pima — io'e.

⁶ — Deus imēn o'jekawên Abraão eju. Deus o'e cebe: Obure, warara'acat eipi be jeedop ip enaxeĝebitbit, i. 400 koato jeedop ip iboce, i. Iboceayũ warēmtaĝ cĩcã enaxeĝebitbit jukuk, i. Enaxeĝebitbit ĝudadaybotbon ip, i. ⁷ Enaxeĝebitbit ĝupokupok ip yaoka am, i. Imēnpit ipiat osupi'ajoat warēmtaĝ ixeyũ kukayũ be, i. Ĝuyjom ibo eipi bewi je'jēm ip enaxeĝebitbit, i. Ĝebuje ijoce ma “Ēn xipat cĩcã,” i je'e ip owebe, i mo a'ĝu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

⁸ — Deus waram o'jekawên Abraão eju. — Aĝokatkat'it'it epetaypu'aĝobixeedakacat ikap'isum, i. Epetaypu'aĝobixeedakacat “Oceju Deus ebekitkit” i'e am soat pe warara'acat pe, i mo a'ĝu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

— Ĝuyjom Isaque o'kap—Abraão ipot. 8 kabia bima ikap'isuat o'taypu'aĝobixeedakat Deus a'õbi. Isaque yaypan puje o'jewebumũn. Ĝuyjom ixe ipot o'kap. Ibutet Jacó i osunuy — io'e Estêvão adeayũ be.

— Jacó ipotpoyũ ade osunuy. Doze be osodop ip ipotpoyũ. Ixeyũ doze beayũ Judeuyũ dobuyũ'ũm'ũm osodop ip. Wuyeipi kukukayũ osodop ip — io'e Estêvão.

⁹ — José Jacó ipotpoyũ'in osunuy. Iwaĝoyũ itabutkarey jĩjã o'e ip jekitpit kay—José kay. José o'teida ip Egito eipi kay cuayũ be dinheiro bu am — io'e.

— Ibocewi José o'tujowat ip Egito eipi be teihem ĝu kapik am — io'e. — Teihem ĝu kapikpik'uk osunuy Egipto eipi kukukat peam—Faraó beam.

— Soat em Deus osunuy aĝ José kay. ¹⁰ Deus José buywatwat'uk osunuy ipiatpi'ajojom ma a'ĝu. José itaybit cĩcãan o'e Faraó xe, Deus ixe o'ĝutaybitbin puye. Imēnpuye Faraó José kay jĩjã o'e. “Ĝasũ Ēn tak Egito eipi kukukan ecesũy oweju,” io'e Faraó José be. “Oduk'a kukukan tak ecesũy,” io'e cebe — io'e Estêvão.

¹¹ — Ĝuyjom Egito eipi daĝayũ jexat o'jokudada jĩjã, Canaã eipi daĝayũ dak. Ka'ũmĝu ixat osodop Egito eipi daĝ, Canaã eipi daĝ tak. Soat kaka daĝ ire oekuku ip. Ixat tobuxik pa'ore o'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm, oi'ũm puye — io'e.

¹² — Jacó o'jekũyjo tũmũntata kake Egito eipi be iam. Iboam jekũyjo buje jekpotpoyũ o'ũuju iboce—wuydobuyũ'ũm'ũm o'ũuju. Trigoda bu am ip o'ũuju Egito eipi kay. Xepxep ekum o'ju ip trigoda bum. ¹³ José o'jebapuk jewağoyũ kay xepxep em oeku ibima. "Ōn eykit-pit José," io'e cebe ip. Faraó itaybit o'e ixeyũm—José wağoyũm — Estêvão o'e.

¹⁴ — Imêneju José o'jewa'õmuju jebay be soat jewağoyũ badipyũ be dak. Ade osodop ip José badipyũ—75 be osodop ip. "Epesot cuy Egito eipi be soat eyju," io'e José cebe ip — io'e Estêvão.

¹⁵ — Soat ip o'ju Egito eipi kay. José ebay o'ju, soat iwağoyũ dak. O'ju ip jebadipyũ eju. Iboce osodop ip. Jacó'ũm oe'ũ iboce. Soat Jacó'ũm ipotpoyũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ iboce. Oe'ũ'ũ ip wuydobuyũ'ũm'ũm. ¹⁶ Ibocewi jebayũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip jaka be taokot am ade koato kap puje. Wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip Jacó ka be—Siquém ka be Canaã eipi be. Kuy bima Abraão ibo eipi o'jat. Emor ipotpoyũ xewi. Dinheiro o'ğũm isurũğat cebe ip ipi deim. Ibo ka be wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taomõğ ip witabikũy be — io'e Estêvão.

¹⁷ — Egito eipi be bima wuydobubuyũ'ũm'ũm ade jĩjã ip osodop—Judeuyũ. Pũğ koato ğu ip osodop Egito eipi be—ade koato. Ğaxĩn ma je'jẽm ip Egito eipi bewi apẽn Deus o'e Abraão be iap tağ. ¹⁸ Wara'acat Egito eipi kukukan o'e. Ixe ipi kukukat itaybit ğu o'e José'ũm, kuy ma ixeyũm oe'ũ buye. Kuyjeayũ mudadaybotbon cĩcã o'e ip. ¹⁹ Kuyjeayũ o'ğũğuykukuku ip. Ipiat o'supi'ajojoat cĩcã cebe ip. "Soat ikap'isusuayũ epe-jomõğ akiju ce'ũ ãm eyipotpoyũ," io'e kuyjeayũ be Egito eipi kukukat. Imẽn o'e wuydobuyũ acoğap puxim — io'e Estêvão.

²⁰ Moisés o'kap ğebu. Idip cĩcã osunuy. Ebağũğ kaxi acã Moisés jexi xe osunuy. ²¹ Bekicat o'ğujẽm ip jeduk'a bewi. Imẽnpit oe'ũ ğu — io'e.

— Imujẽm puje Faraó daxit Moisés o'tobuxik—Egito eipi kukukat taxit. O'tujoõm jeduk'a be. Moisés o'ğuyapan je'it muaypanap puxim. ²² Imẽnpuje Moisés itaybit o'e soan. Egito eipi watwat o'ğutaybitbitbin. Ya'õba-caan o'e. Itaybit cĩcãan o'e kawẽn ãm, soat muğẽ ãm tak — io'e Estêvão.

²³ — Moisés oajẽm jebadipyũ kay. Oajẽm jebadipyũ jo pin cĩcã buye—Israel eipi watwat co pin cĩcã buye. 40 koato osunuy.

²⁴ — Egito eipi wat warẽmtaksuğ Israel eipi bewiat o'jukuk yukpiwat ğu ma'ğũ. Moisés o'jojojo ip. Jebadip kay itabotaidobotbot o'e. Egito eipi wat'ũm o'yaoka jebadip kay jeweik pin puye. ²⁵ "Obadipyũ itaybit Deus omudot tujujẽm ãm ip Egito eipi bewi iam," io'e Moisés jewebe ma. Imẽnpit ibadipyũ itaybit ğu o'e iboam — Estêvão o'e.

²⁶ — Kuyaje Moisés o'ju waram jebadipyũ jom. Xepxepayũ o'tobuxik jebadipyũ. Jawaokakam o'e ip. O'ju jewaokakayũ mubu'un am. "Tapupuyũ, apẽnpuje dak eyju jewaokakam—ibadipyũ eyju!" io'e cebe ip. ²⁷ Jebadip aokakaat pit Moisés o'ğuwun. Ixe dak o'e Moisés pe: "Abu dak emudot ocekekukan?" i. "Abu dak emudot

'Cũğ ğu eyju jekukum' i'e am ocewebe?" io'e Moisés pe. ²⁸ "Kapsu Egito eipi wat eyaoka iat puxim tu ãn oaoka ojuy?" io'e Moisés pe. ²⁹ Imẽnpuje Moisés o'jenapõn Egito eipi bewi jaokaap puxim — io'e.

— Midiã eipi kay o'ju. Osunuy. O'jewebumũn iboceat eju. Koapat o'kap ipot. Ğuyjom wara'at o'kap ipot. Moisés 40 koato osunuy Midiã eipi be — Estêvão o'e.

³⁰ — Ğebu. Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jebapuk Moisés kay. Uk'a'ũmat pe osunuy co'a xe. Co'a butet Sinai'a i osunuy. Moisés tip'aroro'it'it o'jojojo. Tipsop o'e. O'tipik ğu bit. ³¹ Imẽnpuje Moisés itabẽğ o'e ijojom. "Ajo xe'e ijop?" io'e jewebe ma. O'ju cetẽğ ma xipan tip co am. Deus o'jekawẽn ceweju tip'aroro'it'it pewi. ³² "Ōn Deus," io'e Moisés pe. "Edobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip okay—Abraão, Isaque dak, Jacó dak," io'e Deus cebe. Moisés ikarabakbak o'e jeparara pibun. Ibu'u o'e ijom iparara buye. ³³ Deus waram o'jekawẽn ceweju. "Eyuk eju'uk ei bewi wa'õbuyxi exe iap mubapuk am," io'e Deus cebe. "Xipat cĩcãatka mucakucağ ãn, ãn ijoce buye," io'e. ³⁴ "Egito eipi watwat ikẽrẽm cĩcã webekitkit kuğ," io'e. "Ipiatpi'ajojom cĩcã ip. Imẽnpuje je'ũhũ'ũm cĩcã ip. Wetarybit iboam," io'e Deus. "Ōn ma okop Egito eipi watwat xewi ixeyũ dujujẽm ãm," io'e. "Ğa'a aju," io'e. "Ōn jemuju webekitkit tujujẽm ãm Egito eipi watwat xewi," io'e Deus Moisés pe. Imẽn Deus o'jekawẽn Moisés eju — Estêvão o'e.

³⁵ — Deus Moisés o'ğuypit Egito eipi be. Moisés o'ğuypit ixeyũ be jebekitkit tujujẽm ãm Egito eipi bewi—Judeuyũ dujujẽm ãm. Deus ixeyũ o'ğuypit jekawẽn tojotjot'ukat ebapuk puje cekay tip'aroro'it'it pewi. Deus ma ixeyũ o'ğuypit. Judeuyũ bit ixeyũ a'õ kay ğu ip osodop. Judeuyũ ma o'e Moisés pe: "Abu-dak emudot ocekekukan?" i. "Abu-dak emudot 'Cũğ ğu eyju jekukum' i'e am ocewebe?" io'e ip Moisés pe. Deus pit ixeyũ o'jomuy Judeuyũ kukukan, Egito eipi bewi Judeuyũ dujujẽmjẽm'ukan tak — io'e Estêvão.

³⁶ — Ğuyjom ixeyũ Moisés wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk Egito eipi be bima, tiboğ cĩcãati mudeğ pima dak. Tibog cĩcãati butet Tipakpekati i osunuy. Ixe Moisés Judeuyũ o'tujujẽm Egito eipi bewi. Ade koato uk'a'ũmat tağ oekuku ip—40 koato. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk iboce dak.

³⁷ — Ixe Moisés o'e Israel naxeğebitbiyũ be: "Deus jekawẽn muwẽnuwẽn'ukat ğudot eykay," i. "Omudocap puxim ixeyũ ğudot," i. "Eybadipyũ'in ğudot," i.

³⁸ — Ixe Moisés Israel naxeğebitbiyũ xe osunuy uk'a'ũmat pe. Israel naxeğebitbiyũ o'je'awero ip Sinai'a etakobe. Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jekawẽn Moisés eju iğõ'a jeje — io'e.

— Iğõ'a be Moisés o'jekawẽn wuydobuyũ'ũm'ũm eju—Israel naxeğebitbit'ũm'ũm eju. Deus ekawẽn o'ğuwẽn cebe ip—wuyawewẽap ekawẽn. Moisés iboap ekawẽn o'ğubararak witadopa be topa'erũnat topa be ğuyjom ocetaybit am iboam — Estêvão o'e.

³⁹ — Ğuyjom wuydobuyũ'ũm'ũm oibu'un Moisés a'õ kay. Moisés kay'ũm cĩcã ip o'e. Egito eipi kay jepit ojuy

o'e ip. ⁴⁰ Imēnpuye o'jekawēn ip Arão eju. O'jekawēn ip Moisés co'a jeje ibun pima.

— “Wuyedeusyūm cuy eḡuḡē,” io'e ip Arão be. “Ixe'yū je'ju wuywap Egito eipi kayate mubapuk am wuy-webe,” io'e ip. “Poce paxi omuy Moisés—Egito eipi be-wi wuydujujēmat?” io'e ip. “Ocetaybit ḡu poma paxi o'ju iam,” io'e ip Arão be napa ma.

⁴¹ — Imēnpuye biopak'it'it co'iat o'ḡuḡē ip ourom. Ovelha o'yaoka ip imōḡ ām biopak'it'it co'iat wap “Teku Deus” i'e am. Petatam o'e ip jedeusbaro kuḡ puye, jemumuḡē kuḡ puye. Icockok ip o'e. ⁴² Imēnpuye Deus ibu'u o'e cekay ip itabut ip biopak'it'it co'iat kay buye. Tūybe biopak'it'it co'iat Deus iān o'e ip. Tūybe kaxiepiat Deus iān o'e ip, kaxiamat tak, kasoptayū dak iān o'e ip. Deus kay wuyetabucap puxim itabut o'e ip ixeyū kay. Imēn cedaḡ'ūm cīcā o'e Deus xe. Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup: “Bekitkit, owebe ḡu ovelha ūmūm'uk epesop uk'a'ūmat pe bima—40 koato bima,” i'e'em Deus Israel nax-eḡebitbit pe, i. “Eyedeusbaroyū be acā iūmūm'uk epesop—eyemumuḡē be acā,” i'e'em, i. ⁴³ “Ibiōḡbuk epeḡuḡēḡē,” i'e'em, i. “‘Ocexe eyju acā deus,’ i epe'e napa ma cebe ip,” i'e'em Deus, i. “‘Ocetabut eykay,’ i epe'e'e,” i'e'em Deus, i. “Tūybe Moloque eyedeus iān epesop, Renfā dak,” i'e'em, i. “Moloque duk'a dujowatwan epeskuku—torojo'a dujuwatwan—ya'īcat'a dujowatwan,” i'e'em, i. “Moloque biōḡbuk iḡo'a be osunuy,” i. “Tūybe kasopta jo'iat tak deus iān epesop,” i'e'em, i. “Renfā i kasopta jo'iat putet osunuy,” i'e'em, i. “Imēnpuye ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'e'em, i. “Wūyat eipi kay jeymuju ḡn,” i. “Ḳn jeymuju Babilōnia eipi weḡūnat ka kay,” i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup — Estêvão o'e.

⁴⁴ — Uk'a'ūmat taḡ jekukum pima wuydobuyū'ūm'ūm Deus eju kawēnwēnap'a dujowatwan oekuku ip—ix-ee'a'a dujowatwan. Witadopa o'topadop iḡo'a be—xepxoptopa—topaerūnatopa. Deus ekawēn ibararak osodop ixē dopa be. Iḡo'a o'yamuḡē ip apēn Deus o'e Moisés pe iap taḡ — Estêvão o'e.

⁴⁵ — Moisés'ūm e'ū buje Josué wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Josuéyū Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujujēm uk'a'ūmat pewi torojo'a—ixee muḡēḡē'a. O'yadujuajēm ip Canaã eipi be. Judeu'ūmayū osodop ip iboce yajēm puje ip. Deus ixeyū Judeu'ūmayū o'ḡu-jēm ibo ipi bewi wuydobuyū'ūm'ūm top am. Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujuajēm ip jeweju Canaã eipi be — io'e adeayū be.

⁴⁶ — ḡuyjom Davi o'e Deus pe: “Uk'a muy ojuy a'ḡu ḡn eweju kawēnwēnap'am,” i — io'e. — Canaã eipi be bima Davi wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Davi ikukpin cīcā osunuy Deus xe. Deus soat em idipat o'ḡu-dotdot cekay. Davi o'e: “Deus, uk'a muy ojuy a'ḡu ḡn eweju kawēnwēnap'am,” i. “Jacó itabut osunuy ekay,” i. “Ḳn tak wetabut ekay,” i. “Imēnpuye uk'a muy ojuy a'ḡu ḡn—ewebeap'am,” i. Imēn Davi o'e Deus pe.

⁴⁷ Imēnpit Deus o'yamuyat Davi be ḡu. Davi ḡu Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuy—ipot acā. Salomão o'ya-

muy. ⁴⁸ Deus pit uk'a be ḡu nuynuy—ijodiat emua-muy'a be ḡu. Ixe Deusat. Soat podi ma ya'ōbacaat. Kabi be bit nuynuy. Deus imēn o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēn taḡ:

⁴⁹ Kabi wabikbikap puxim, i'e'em Deus. Ipi wuimōḡmōḡap puxim, i'e'em. Soat kuḡ ḡn kabi becat kuḡ—ipi daḡacat kuḡ tak, io'e. Apēntak ijodiat emua-muy'a be oḡuy? i. ⁵⁰ Ḳn ma soat oḡuḡē. Ipi oḡuḡē, ipi daḡacat tak, kabi dak, kabi becat tak, i. Imēn Deus o'e ixeyū ekawēn taḡ — Estêvão o'e.

⁵¹ — Tapupuyū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — Estêvão o'e jeadipyū be. — Kūyjobit'ūm cīcā eyju! — io'e. — Eybu'u jījā Deus ekawēn com. Deus kay itabut'ūm co'i eyju. Eybu'u jījā Deus a'ō daḡ eyeku am. Eyebayū ekukuap puxim eyju dak jekukum. ⁵² Warēm-taḡ cīcā ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'jukukuk ip eyebayū. Ka'ūma ma ixeyū'in xipan ip o'jukuk! Pūḡ tak ka'ūma. “Cūḡ cīcāat omuyku,” io'e'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn o'e'e ip yajēm awap. Imēn e'e'ukayū o'yaoka ip eyebayū — io'e Estêvão.

— ḡasū ma ixē cūḡ cīcāat epeḡūm cekay itakomaayū be. Jesus i ixē butet. Ixe epesubamupaya korosa eju. ⁵³ Kuy juk Deus ekawēn epeya'ījojo Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pi bewi. Imēnpit ya'ōkay'ūm cīcā eyju — Estêvão o'e adeayū be, jeadipyū be.

⁵⁴ Ya'ījo'ibiyū oitakomān Estêvão kay. Cekawēn co buje ip oitakomān. Yaoka pin o'e ip jetakoma pibun. ⁵⁵ Estêvão bit Deus biōḡbuk kuḡ cīcā osunuy. O'jeapūn kabi kay. Deus dipap o'jojojo. Jesus tak o'jojojo. Cūḡ'i osunuy kabi be Deus xe soat kukukan. Estêvão o'jekawēn ixē jojom pima.

⁵⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e. — Kabi ikoce ḡn ijojom — io'e. — Soat waḡo jojom ḡn. Cūḡ'i Deus xe soat kukukan — io'e.

⁵⁷ Iboap co buje, ya'ījo'ibiyū biḡ ma oitakomān cekay. O'jewāwā ip ya'ōberen.

— ḡa'a ayaoka — io'e ip ya'ōberen. O'jewa'opinomudipdip ip waram ya'ījoap puxim. Adedem ip o'jedau cekay. ⁵⁸ Kururuḡ o'tujowat ip ikaboḡat-ka eakiju. Jeekabek ip o'ju'uk'uk. O'jomōḡ ip Saulo be imuxipan am. Ixe Saulo yaypan'isuat osunuy. Estêvão o'yabuḡ ip wita'am.

⁵⁹ Yabuḡbuḡ pima Estêvão o'jekawēn Jesus eju.

— Okukukat Jesus, oje'ū — io'e. — Ekay ojot — io'e.

⁶⁰ O'jēḡ'aecōḡcōḡ. Waram o'jewāwā ya'ōberen.

— Okukukat Jesus — io'e. — Ipiat cuy ecesupi'ajoat ḡu teyūbeku wabuḡbuḡapteim — io'e Deus pe.

8 Oe'ū. Saulo dak Estêvão aokaap ojuy.

² Xipat cīcāyū Estêvão'ūm jebit o'jomōḡ witabikūy be—Jesus kay itabucayū. I'ūmcocom cīcā o'e ip.

O'jepōḡpōḡpōḡ ip soat ka daḡ Jesus kay itabucayū. Pūḡpūḡ ixeyū'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Judéa eipi daḡ. Warara'acayū ixeyū'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Samaria eipi daḡ. Jesus emumujuyū bit o'jepōḡpōḡpōḡ ḡu—doze beayū. Jerusalém ka be ip osodop.

³ Saulo dak Jesus kay itabucayū mu'ūm ojuy oekuku. Taomūn ām ḡmōm'uk osunuy ixeyū duk'a be. Aḡokatkayū o'taomūnmūn, aoyū dak. Daomūnmū-

nap'a be ip o'ġuōmōm. Saulo ipiat o'supi'ajoat cīcā cebe ip. ⁴ Imēnpit Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip o'jepōġpōġ'iyayū—Jerusalém ka bewiyū. Soat ka daġ ip oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn.

⁵ Jesus kay itabucayū Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn Samaria eipi watwat pe. Filipe o'ju ikaboġatka be Samaria eipi beatka be. Ixe o'jepōġpōġpōġ'iyayū'in osunuy. Ibo ka be Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn.

— Deus Jesus o'taē soat taxijo am — io'e ibo ka watwat pe.

⁶ Ibo ka watwat itabut cīcā o'e ip Filipe a'ō kay—Deus a'ōbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapukpuk puye.

⁷ Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmjem adeayū bewi. Ya'ōberen jewāwāwām o'jem ip cebewi. Ade ijebit e'ū topibiyū dak o'ġu'ada'ada. Ade taojere topibiyū dak o'ġu'ada'ada. ⁸ Imēneju icokkok cīcā ip o'e ibo ka watwat. Itabut o'e ip Jesus kay.

⁹ Kuy bima Simão kay itabut cīcā ip osodop ibo ka watwat. Ixe Simão ya'ōbuyxiat osunuy adeayū xe, wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ wamoat puxim puye.

— Soat podi ma wa'ōbacaap kuġ ōn — io'e soat pe napa ma.

¹⁰ Imēnpuye tūybe teku ya'ōbaca jījā iān o'e ip. Soat Samaria eipi watwat itabut cīcā o'e Simão kay—ya'ōbuyxiayū, tadaybotbocayū dak.

— Teku ya'ōbaca jījā, Deus ja'ōbacaap o'ġūm cebe buye — io'e ip napa ma. — Teku Deus a'ōbi jekukum — io'e ip napa ma.

¹¹ Ade koato Simão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ oekukuku ibo ka beayū etabutpe. Imēnpuye adeayū itabut o'e ip cekay.

¹² Ġebuje Filipe Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn ibo ka watwat pe—Simão nuyapka watwat pe.

— Deus soat kukukan je'e — io'e cebe ip. Jesus Cristo o'ġuwēnuwēn cebe ip. Kawēn idipat o'ġuwēnuwēn. Imēnpuye itabut o'e ip Jesus kay. O'jewemubatisanat ip—aġokatkayū, aoyū dak. ¹³ Simão dak itabut o'e Jesus kay—wamo tūibit. O'jewemubatisanat. Filipe eju oeku. Filipe Deus a'ōbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapukpuk adeayū etabutpe. Deus a'ōbacaap o'ġubapukpuk cebe ip. Simão iboap o'jojojo. Itabēġ cīcā o'e Filipe jojom.

¹⁴ Jesus emumujuyū Jerusalém ka be osodop ip. Samaria eipi watwat awēġ o'yawēġtobuxik ip.

— Samaria eipi watwat itabut o'e Deus ekawēn kay — io'e ip.

Imēnpuye ixeyū Pedro o'ġuju Samaria eipi kay. João dak ip o'ġuju.

¹⁵ Pedroyū oajēm Samaria eipi watwat kay—Jesus kay itabucayū kay. O'jekawēn ip Deus eju.

— Ebiōġbuk cuy eġuōm cebe ip — io'e Deus pe,

¹⁶ ibiōġbuk oōm ġu buk cebe ip puye.

“Wuykukukat Jesus ebekit ōn ġasū” i'e am o'jewemubatisanaan ip. Imēnpit Deus biōġbuk oōm ġu buk cebe ip.

¹⁷ Ġebuje jebu o'subumōġ ip itabucayū abi jeje. Deus biōġbuk oōm cebe ip ġebuje bit. ¹⁸ Pedroyū ixeyū abi jeje jebu mōġ puje Deus biōġbuk oōm cebe ip iap o'jo-

jojo Simão. Imēnpuye ixe Simão dinheiro ūm ojuy o'e Pedro be ibubabi bu ojuy.

¹⁹ — Eububabi bu pin ōn — Simão o'e Pedro be. — Juku. Edinheirom — io'e cebe ip. — A'ōbacaap cuy eġūm owebe dak imēn e'e am — io'e. — Wetaybit pin Deus biōġbuk muōm ām wara'acat pe — io'e Pedro be.

²⁰ Pedro itakoma o'e Simão kay. Ya'ōpuruġ o'jede cebe.

— Tūybe Deus emumuūm ojat wedinheirom iān ēn e'em — io'e Simão be. — Deus cuy jemuju ipiat'ajojoap kay edinheiro kuġ! — io'e ya'ōpuruġ. ²¹ — Iba'ore ewebe kapik am Deus beam oceweju. Ikērēat kuġ ēn Deus xe. ²² Eġuycūġ cuy eġuy, ikērēat kuġ puye — io'e cebe. — Ikērēat mujurūġ o'juy ōn,” i juy ece Deus pe. “Ikērēat cuy eju'uk owebewi,” i juy ece cebe. Imēn e'e buje Deus ġebum ġu je'e apēn cuk adi ikērēat eġu-jurūġrūġ iap kay. ²³ Ēn pit etabutkarey jījā warara'acat kay. Ikērēat kay acā ēn — io'e Pedro ya'ōpuruġ Simão be.

²⁴ Simão iparara o'e Pedro ekawēn co buje.

— Owebeam cuy ecekawēn Deus eju — Simão o'e. — Ecekawēn cuy ceweju owebe apēn cuk ece iap eba-pukap puxim — io'e Pedroyū be.

— Ha'a. Ocekawēn cuy — io'e.

²⁵ Pedroyū o'jepit Jerusalém ka kay. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Samaria eipi watwat pe jeka kay jexexem pima—Jerusalém ka kay. Wuykukukat o'e'e iap muwēnuwēn oekuku ip, apēn cuk adi o'jebapuk cebe ip iap muwēnuwēn tak. Ade ka daġ ip oekuku Samaria eipi daġ. Ade ka watwat pe Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip jexexem pima.

²⁶ Deus ekawēn tojtot'ukat o'jekawēn Filipe eju—kabi kadi wiat.

— Ecewemuxipan cuy — io'e. — Kaxietajoreġat ka kayat e daġ cuy eju—Jerusalém ka bewiat e daġ, Gaza ka kayat e daġ. Ixe e uk'a'ūmat taġ opop — io'e Filipe be.

— Hm hm — io'e. — Cum puk ōn — io'e.

²⁷ Dao ma o'ju. Ixe e daġ o'ju.

Etiópia eipi bewiat Deus ekawēntup cocom oeku ixe e daġ. Jepitpin o'e jeipi kay—Etiópia eipi kay. Ya'ōbuyxi jījāat osunuy. Etiópia eipi kukukat buywatwat'ukat osunuy. Etiópia eipi kukukat ayacat osunuy. Ipi kukukat putet Candace i osunuy. Etiópia eipi kukukat edinheiro kukukat osunuy. Kuy bima o'ju Jerusalém ka be “Ēn xipat cīcā oxe” i'e am Deus pe. ²⁸ Jepitpin o'e Jerusalém ka bewi. Jeipi kay jepitpin o'e—Etiópia eipi kay. Cavallo emumupuxikpuxik taġ oeku. Xik'i osunuy jabikbikap pe Deus ekawēntup cocom ya'ōberen. Kuyjeatup cocom oeku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup cocom—Isaías emudupmubararaktup cocom.

²⁹ — Ixe ecarro juy etomuixik — Deus biōġbuk o'e Filipe be.

³⁰ Filipe o'jedau carro nomuju. Aġokatkat a'ō o'ya'ījojo ya'ōberen tupcocom puye. Isaías emudupmubararaktup cocom oeku.

— Ibpuk tu exe iğodup ekawën? — io'e Filipe Etiópia eipi bewiat pe.

³¹ — Ka'üma. Cekawën pa'arëm oxo — io'e. — Apën-tak kuka cekawën pabuk o'e oxo? — io'e. — Kaka ġu omotaybinat ijoce — io'e. — Ejot cuy ijoma — io'e. — Eöm cuy wecarro be — io'e. — Xik'i abik oxo — io'e Filipe be.

³² Jesus muwëğaptup cocom oeku. Imën e'em iğo dup: Yaoka am tujowan pima, ovelha wa ġu, i. Imënpuxim ixo dak o'tön ġu, i. Müğ ma e'em cordeiro jex-eadap'uk'uğ pima, i. Imënpuxim ixo dak müğ ma osunuy ikërëm cĩcã ip o'jukuk pima, i. ³³ Warëmtağ cĩcã ip o'jukuk, i. "Ikërëat kuğ teku" io'e ip napa ma, i. Ka'üma ma o'e "Ikërëat kuğ ġu" i. O'jomuymuy jĩjã ip, i. Ipotpet ġu jeenuy, o'yaoka ip puye, i. Imën e'em iğo dup. Iğo dup cocom oeku ixo Etiópia eipi bewiat.

³⁴ — Apëğape ijop ibararakat ijudup pe? — io'e. — Abu-muwënuwën Deus ekawën muwënuwën'ukat ijudup pe? — io'e. — Jewemuwënuwën tu? Wara'acat muwënuwën ġu xe'e? — io'e Filipe be.

³⁵ Filipe o'ğukũyjo mëğapeku tedupeku ibararak opop iam. Kawën idipat o'ğuwën cebe. Jesus o'ğuwën cebe.

³⁶ Ğebu je idibi o'tidobuxik ip e dağ cucum pima. — Ak'i juy ece — io'e Etiópia eipi bewiat Filipe be. — Jodiku idibi! — io'e. — Cedağ tu ewebe omubatisaan? — io'e.

³⁷ — Jesus kay etabut pima, cedağ kuka o'e — io'e. — Wetabut Jesus Cristo Deus ipot iap kay — io'e.

³⁸ Etiópia eipi bewiat jecarro o'ğuycũ. O'kop Filipe eju. O'kop ip idibi be. Filipe Etiópia eipi bewiat o'ğubatisaan.

³⁹ Idibi bewi ceu buje ip Deus biöğbuk Filipe o'tujujëm ibocewi. Imënpuye Etiópia eipi bewiat waram ġu Filipe o'jojojo. Inaka o'ju ma'ğuto e dağ jeka kay. Icocok cĩcã osunuy. ⁴⁰ Filipe o'jebapuk Azoto ka be. Ibocewi puğ ka dağ ġu oeku—ade ka dağ. Kawën idipat muwënuwën oekuku soat kaka dağ. Cesaréia ka be o'ju ibocewi.

9 Saulo o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay, itakoma jĩjã wuykukukat Jesus a'okayayũ kay buye. Warëmtağ suyukukat Jesus a'okayayũ kuğ oekukuku. Taomũn ojuy ip oekukuku. Soat aokaka ojuy oekukuku. Imënpuye o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay. O'jekawën ceweju.

² — Cum ðn Damasco ka kay — io'e cebe. — Cartadup cuy etupũm owebe — io'e. — Damasco ka be bime otuptujowat Judeuyũ e'aweroroap'a kukayũ be—Deus eju kawënwënap'a kukayũ be. Ixeyũ aco'i Jesus a'okayayũ ġubapuk owebe carta dup ũm puje — io'e. — Tobuxik puje otujupit ip ijoce Jerusalém ka be — io'e. — Ekay ip otujupit. Taomũnmũn ip otujupit—ağokat kayũ, aoyũ dak — Saulo o'e.

— Ha'a — io'e. — Eyju juy — io'e. — Imën cuy ece — io'e.

³ Damasco ka kay Saulo o'ju. E dağ pima Damasco ka tëğ pima, dao ma kabi bewiat ekabia oikabia. Yakokor-

eren kabia jĩjã o'e. ⁴ Akoh! O'jeako. O'at ipi ju jeakoat pibun.

Ğebu je wuykukukat o'jekawën Saulo eju. Saulo kabi kadiwiat a'ð o'ya'ĩjojo.

— Saulo — io'e. — Apënpuye ën warëmtağ okuğ? — io'e—kabi beat o'e.

⁵ — Abu ën tak, Kariwa? — io'e.

— Ekukukat Jesus ðn — io'e. — Warëmtağ ma ën okuğ — io'e. — Ën ma juk adi ipiat esupi'ajojoat owebe — io'e. ⁶ — E'ây — io'e Saulo be. — Ikaboğatka be juy eöm. Iboka be bima, ağokatkat oğudot ekay. Apën ën em iam cuy jemukũyjo — io'e wuykukukat. Imën kabi beat o'jekawën Saulo eju. ⁷ Imënpuye cewejuayũ o'jecũcũ jĩjã ip. O'jekøbidaekuğ ip jeparara pibun. Müğ ma ip o'e. Kabi kadiwiat a'ð o'ya'ĩjojo ip. Imënpit o'jojojo ġu ma ip. ⁸ Saulo o'ây ipi juwi. Wedak. O'jetaawedak-wedak. Imënpit ijojom ġu. Imënpuye cewejuayũ iba com ma o'tujowat Damasco ka be. ⁹ Eba pũğ kabia ibo ka be osunuy ijojom ġu. Jekõnkõn ġu osunuy, tikõnkõn ġu dak.

¹⁰ Wuykukukat o'jebapuk Ananias kay cexeybi. Ananias Damasco ka be osunuy. Jesus kay itabut osunuy. Wuykukukat o'jekawën cebe cexeybi.

— Ananias — io'e.

— Ajo, okukukat? — io'e.

¹¹ — Uk'a ukpibubu dağ cuy eju—cũğat ka ukpibubu dağ — io'e. — Ağokatkat cuy ejokudada iboce—Tarso ka bewiat — io'e. — Ibutet Saulo i — io'e. — Judas duk'a kay juy eju — io'e. — Saulo omuy ixo duk'a be. Kawënwën oweju. ¹² Ixe juk ağokatkat o'jojojo jexeybi. Ixe ağokatkat putet Ananias i osunuy cexeybi — io'e. — Ananias o'jewebumõğ yajeje itada am iap o'jojojo jexeybi — io'e. — Soat iboap o'jojojo jexeybi — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹³ — Okukukat, odaobu'u — io'e. — Oparara oce. Obureyũ kuy omukũyjo apën ixo ağokatkat e'em iam — io'e. — "Saulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat Jesus a'okayayũ be—Jerusalém ka watwat pe," i juk o'e ip owebe — io'e. ¹⁴ — "Ixe Paulo oajëm ijoce paĩyũ kukukayũ a'ðbi," i'e'em ip owebe — io'e Ananias. — "Ixe oajëm wuydaomũn ãm—Jesus eju kawënwën'ukayũ daomũn ãm," i'e'em ip owebe — io'e Ananias.

¹⁵ — Epararam ġu juy eğuy — io'e. — Eju juy cekay — wuykukukat o'e. — Òn ma ixo Saulo otaë kapik am owebeam. Ğaxin ma ixo omuwën adeayũ be—Judeu'ũmayũ be, ipi kukukayũ be dak, Judeuyũ be dak — io'e. ¹⁶ — "Ën cuy ipiat ecesupi'ajo jĩjã ën wekawën muwënuwën puye," i oce kuy cebe — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹⁷ Ananias o'ju Saulo kay. Judas duk'a be o'ju. Jay. Oajëm. Cereğ. Oöm. Jebu o'jebumõğ Saulo abi jeje.

— Tapu — io'e. — Ën okitpit — io'e. — Wuykukukat a'ðbi ojot ekay — io'e. — Jesus o'jebapuk ekay ijop ka kay ajëm pima — io'e. — Ixe ma omudot ekay — io'e. — Waram etada am omudot. Deus biöğbuk muöm ãm ewebe omudot — io'e Saulo be.

¹⁸ Axima xee jo'iat dao ma o'jedu Saulo eta bewi. Cecoat put o'e. O'ây Saulo. O'jewemubatisaat "Jesus

ebekit ðn ġasū" i'e am soat pe. ¹⁹ Jexat o'om o'e waram. Oibacan waram.

Saulo Jesus o'ġuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Ade kabia osunuy Damasco ka be. Warara'acayū xe osunuy Jesus a'ðkayayū xe. ²⁰ Itabun'isum Jesus o'ġuwēnuwēn soat pe ibo ka watwat pe. Jesus o'ġuwēnuwēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be.

²¹ — Jesus Deus ipot — io'e'e'e soat pe. O'ya'ġjojo'iyū yaġuy'ūm o'e.

— Ite aġokatkat ġu xe'e juk adi Jesus a'ðkayayū taomūnmūn oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Ite aġokatkat ġu xe'e juk adi ixeyū aoka ojuy oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Itabucayū daomūn ām ġu xe'e osodot ijoce? Paīyū kukukayū kay wuydaomūnmūn wuydijupit am ġu xe'e osodot? — io'e ip.

— Ite ma burut — io'e ip.

²² Imēnpit Saulo Jesus o'ġuwēnuwēn cīcā Judeuyū be—Damasco ka watwat pe Deus biðġbuk a'ðbacaap kuġ puye.

— Icēmān Deus Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

Ibapuġ ip o'ġutaybitbin. Imēnpuye cede ba'ore o'e ip Judeuyū.

²³ Ade xet kap puje Judeuyū Saulo aoka ojuy o'e ip. O'je'awero ip.

— Apēn xe'e Saulo ayaoka? — io'e ip jewewebe.

²⁴ Saulo bit jaoka ojuy ip iap awēġ o'yawēġtobuxik. Judeuyū soat em aġ ma osodop ip ikaboġatka exīntabi be Saulo aokaap wiwim. Kabiam ip aġ ma osodop. Ixi-ma be dak ip aġ ma. ²⁵ Imēnpuye Jesus a'ðkayayū Saulo o'ġukop aġoka ekorara bodi yaokaap puxim. Ixi-ma be o'ġukop ip. Paġeiro'a boġ pe o'ġukop ip. Saulo imēn o'jenapōn Damasco ka bewi.

²⁶ Saulo o'ju Jerusalēm ka be warara'acayū kay—Jesus a'ðkayayū kay. Jay. Oajēm. Jesus a'ðkayayū eju ceku pin o'e. Inaka soat ip iparara o'e Saulo buxim. Tūybe warēmtaġ ġasū dak wuykuk iān o'e ip. Tūybe Saulo itabut ġu Jesus kay iān o'e ip. ²⁷ Barnabé bit Saulo o'tujowat Jesus emumujuyū jom—doze beayū jom. Barnabé o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

— Saulo wuykukukat o'jojojo Damasco ka kayate daġ — io'e cebe ip. — Wuykukukat o'jekawēn ceweju. Saulo ya'ðcam Jesus o'ġuwēnuwēn Damasco ka watwat pe — io'e.

²⁸ Imēneju Jesus a'ðkayayū iparara ġu o'e ip Saulo buxim.

Ġebuje Saulo ya'ðcam wuykukukat o'ġuwēnuwēn Jerusalēm ka watwat pe. Jesus a'ðkayayū eju oekukuku. ²⁹ O'ġuwēnuwēn Grego a'ðm kawēnwēn'ukayū be. Ixeyū Grego a'ðm kawēnwēn'ukayū Saulo a'ð o'ya'ðdada. Te'e ma ip Saulo aoka ojuy o'e.

³⁰ Jesus a'ðkayayū bit itaybit o'e Saulo aoka ojuy ip iam. Imēnpuye ip Saulo o'tujowat Cesaréia ka kay yaokaap puxim.

— Xipat eju am Tarso ka kay—aypanap ka kay — io'e ip Saulo be.

³¹ O'ju. Imēneju itabucayū kaykay am ip oibu'un itabut'ūmayū. Ipiat o'sup'i'ajoat ġu cebe ip. Kaba'ūm ip osodop Judéia eipi watwat, Galiléia eipi watwat tak, Samaria eipi watwat tak. Warēmtaġ itabucayū kukap o'jepere ip. Imēnpuye ip biġ ma oitabun Jesus kay. Deus a'ð daġ ip o'e jekukum. Deus biðġbuk ixeyū buy-watwan osunuy. Imēnpuye tak ġu ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Ade jījā ip oitabun.

³² Pedro oajēm Enéias kay. Soat ka daġ oekukuku. Jesus a'ðkayayū jojom oekukuku. Lida ka be dak o'ju Jesus a'ðkayayū jom. ³³ Enéias o'tobuxik iġo ka be. Enéias ibun po'i osodop jexexecap pe—oito koato bun, ijebit e'ū buye. Pedro o'ju cekay.

³⁴ — Enéias — io'e. — Jesus Cristo jemu'ada — io'e. — E'āy — io'e. — Exexecap cuy eġuxipan eduk'a be eju am — Pedro o'e cebe.

O'je'ada ġebuje bit Enéias. Xipat o'e. ³⁵ O'āy. Adeayū ijebit e'ū topibit o'jojojo—iboceayū—Sarona ka watwat, Lida ka watwat tak. Imēnpuye kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay acā oitabun ip.

³⁶ Joep ka be osunuy Jesus kay itabucat—ayacat. Ibutet Tabita i osunuy. Tabita Dorcas iape Grego a'ðm. Ixe soat em xipan warara'acat kukuk'uk osunuy. Xipat cīcā osunuy. Tadaybocayū buywatwat'uk osunuy soat em. ³⁷ Ixe ayacat oiwātaxipin. Oi'ū. Imēnpuye itabucayū ixeyū jebit o'jowuy jebabin. Dorcas'ūm o'tujowat ip umat'abi be.

³⁸ Ġebuje o'jekūyjo ip Pedro omuy Lida ka be iam. Lida ka Joep ka tēġ ma o'sukadop. Xepxep aġokatkat o'ġuju ip Lida ka be Pedro dakoy am. O'ju ip. Jay. Itabucayū oajēm Pedro kay.

— Ejot cuy oceweju — io'e ip Pedro be. — Oceka be juy aju—Joep ka be — io'e ip.

— Ġa'a — io'e.

³⁹ Pedro o'ju ceweju ip. Oajēm Dorcas'ūm kay. Jesus kay itabucayū Pedro o'tujuu umat'abi be ce'ūat kay. Itop'ūm e'ū'ibiyū osodop ip iġo'abi be ade—Dorcas'ūm pureyū. Wawa ip osodop i'ūmcocom. Jesay ip o'ġubapuk Pedro be.

— Dorcas'ūm ijop o'joinūm owebe — io'e ip Pedro be.

⁴⁰ Pedro soat ip o'ġujēm umat'abi bewi. O'jēm ip. O'jēġ'aecðġcðġ kawēn ām Deus eju. O'jekoreren ce'ūat kay.

— Tabita — io'e. — Aġobucēġ ece — io'e ce'ūat pe.

Ce'ū topibit o'jetaeweak. Ak. O'jeak Pedro kay. O'je'aġobucēġ. Oabik. Xik'i o'e. ⁴¹ Pedro ce'ū topibit o'subaixik.

— Kirik'āy'i — io'e.

O'ġu'āy.

Ġebuje Pedro warara'acayū o'tomuwā—Jesus kay itabucayū, itop'ūm e'ū'ibiyū dak.

— Epesot cuy ce'ū topibit com — io'e. — Waram o'jetait — io'e cebe ip.

⁴² Waram o'jetait iap awēġ o'jeawēġepðġpðġ soat taġ Joep ka watwat taġ. Imēnpuye adeayū itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay. ⁴³ Pedro Joep ka be osunuy ade

kabia. Simão duk'a be osunuy. Simão ixemuğëğë'ukat osunuy.

10 Deus ekawën tojtjot'ukat o'jebapuk Cornélio kay. Cornélio Cesaréia ka be osunuy. 100 be sorarayũ kukukat osunuy. Itália eipi bewiyũ osodop ip cesorarayũ. ² Cornélio xipat cĩcã osunuy Deus xe. Itabut osunuy Deus kay Judeu ġũn ma'ġu. Ibadipyũ dak itabut osodop ip Deus kay, soat tuk'a beayũ. Ade dinheiro ũmũm'uk osunuy tadaybotbocayũ be. Deus eju kawënwën'uk osunuy. ³ Deus ekawën tojtjot'ukat o'jebapuk Cornélio kay.

Katpuje o'jekawën Cornélio eju—15 hora bima. Deus ekawën tojtjot'ukat o'jojojo. Cetëğ ma oajëm.

— Cornélio — io'e.

⁴ — Ajo, Kariwa? — io'e.

Ipararam o'jeak cekay.

— Ekawën cocom Deus jekawënwën ën ceweju bima — io'e Cornélio be. — Deus itaybit ebubut'in iũmũm'uk eğuy tadabotbocayũ be iam — io'e. — Imënpuye Deus ġebum ekay — io'e.

⁵ — Ğasũ juy ebuyatwat'ukayũ'in eğuju Jope ka be — io'e. — Ibo ka wat cuy etomuwã — io'e. — Pedro i ibutet. Ixe juy etomuwã — io'e. ⁶ — Simão duk'a be omuy—ixemuğëğë'ukat tuk'a be—tiboğ cĩcãati wãbu beat'a be — io'e. — Ixe juy etomuwã eduk'a be tot am — io'e.

⁷ Kabi kay Deus ekawën tojtjot'ukat epit puje, Cornélio ebapũğayũ o'tomuwã jebuyatwat'ukayũ. Xepxep ixeyũ'in jeduk'a be kapikpik'ukayũ osodop. Wara'at ixeyũ'in sorara osunuy. Sorara Deus kay itabucacat osunuy. ⁸ Cornélio Deus ekawën tojtjot'ukat o'jebapuk cebe iap o'ğuwën cebe ip.

Iboap muwën puje ip o'ğuju Jope ka be Pedro dakoy am. Xerewun. Ebapũğayũ o'ju—Cornélio emumujuyũ. E bidase o'xet ip. Kuyaje o'ju ip. ⁹ Jope ka tëğ o'e ip. Ijasũn ip pima Pedro jexey jo'iat o'jojojo kaxicuğ.

Pedro o'jekawën Deus eju. O'jeu uk'a abi jeje kawën ãm ceweju. Uk'a abi yabicuğ ġu o'yanuy—yapo ma.

¹⁰ Ire jĩjã o'e iboce. Cekõn pin o'e. Uk'a beayũ Pedro xat tatam pima, Pedro jexey jo'iat o'jojojo. ¹¹ Pağo boğ kopkom o'e kabi kadiwi. Pağo boğ o'jojojo Pedro jexey jo'iat pe. Pağo kabi kadiwi kopkom cekay iap o'jojojo jexey jo'iat pe. Pağo ierunboğ cĩcã o'e. Ebadipdip abi eju yabikirikirik o'e. Ixe pağo o'kop cexe. ¹² Warëmtak-suğ osodop pağo be—cũğcũğayũ, wurũrũğayũ dak, pupumayũ dak.

¹³ Ğebuje Deus o'jekawen Pedro eju jexeybi.

— Pedro — io'e. — Ixeyũ juy eyaoka exan — io'e. — Yaoka buje juy ejo'o — io'e.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Ojo'o ġu, Kariwa — io'e. — Oxat ġu bit teku! — io'e. — I'o pi beku ocexe—Judeuyũ xe — io'e. — Õn pit beku ojo'o ġu—pũğ em tak ka'ũma! — io'e. — Ğasũ dak ojo'o ġu — Pedro o'e.

¹⁵ Deus waram o'jekawën ceweju.

— Exan ma teyũku! — io'e. — Õn ma exan oğũm. Imënpuye "Oxat ġu bit teku," i'ũmğju juy ece owebe — io'e. — "I'o pi beku ocexe," i'ũmğju juy ece owebe — io'e.

Pedro be. — Õn ma exan oğũm — io'e. — Imënpuye i'o pi ġu exe — Deus o'e.

¹⁶ Ebapũğ em Deus imën o'jekawën Pedro eju. Pağo o'jepa'ũm ibocewi. Waram o'jeu kabi kay.

¹⁷ Pedro o'jewağuyda jexey jo'iat kay.

— Apën omutaybin ojuy o'e Deus? — io'e jewebe ma. — Apëğãm iboap o'ğubapuk owebe? — io'e jewebe ma.

Ebapũğayũ oajëm Pedro nuyap'a kay Pedro ġebum pima jexey jo'iat kay. Cornélio emumujuyũ oajëm.

¹⁸ — Pu'a be Simão Pedro omuy? — io'e ip.

Oajëm ip Simão nuyap'a exĩntabi be.

— Ijoce du Simão Pedro omuy? — io'e ip uk'a beayũ be.

¹⁹ Pedro uk'a abi jeje mabuk osunuy. Ğebum mabuk osunuy jexey jo'iat kay.

Ğebuje Deus biðğbuk o'jekawën Pedro be.

— Ebapũğ ağokatkatayũ ekudadam—Judeu'ũmayũ — io'e. — Oajëm ip enuyap'a be. ²⁰ Ekop cuy ixeyũ dopabe — io'e Pedro be. — Ceweju juy ip eju — io'e. — "Oju ġu xe'e ceweju ip?" i'ũmğju juy ece owebe ma — io'e. — Õn ma ip oğuju edakoy am — io'e Pedro be.

²¹ O'kop. Ebapũğayũ dobedem o'ju.

— Okudadam eyju — io'e. — Apëğãm epesot ijoce? — io'e cebe ip.

²² — Cornélio ocemudot — io'e ip. — 100 be sorarayũ kukukat ixex. Ixe cũğ cĩcã Deus xe — io'e ip. — Itabut cĩcã Deus kay. Ya'õbuyxi soat xe Judeuyũ xe. Deus ekawën tojtjot'ukat mo a'ğju o'jekawën Cornélio be—ocekukukat pe — io'e ip. — "Pedro juy etomuwã," i mo a'ğju o'e cebe — io'e ip. "Pedro juy jeedot eduk'a be," i mo a'ğju oe cebe — io'e ip. "Cekawën kay juy eya'õpicũğ eğuy," i mo a'ğju o'e cebe — io'e ip Pedro be.

²³ — Ha'a — io'e. — Epeõm cuy oceduk'a be — io'e. — Ijoce juy epexet — io'e.

— Ma — io'e ip.

O'xet ip iğo'a be.

²⁴ Kuyaje Pedro o'kop. O'jewemuxipan. O'ju Cornélio emumujuyũ eju. Cornélio kay ip o'ju Cesaréia ka be. Wara'acayũ itabucayũ dak o'ju Pedro eju—Jopé ka watwat. Xet. E bidase ip o'xet. Kuyaje o'ju ip. Jay. Oajëm ip Cesaréia ka be. Cornélio kuy jebadipyũ o'tomuwã jeduk'a be, jebureyũ dak. Pedro ajëmap wiwim ip osodop. Pedroyũ oajëm tuk'a be. Cornélio kay oajëm.

²⁵ Pedro õm pima, Cornélio o'ju cekay tobedeam. O'jëğ'aecõğcõğ Pedro wap. Tũybe Pedro Deus iãn o'e.

²⁶ Dao ma Pedro Cornélio o'ğũ'ãy.

— Owap ġu juy ecëğ'aecõğcõğ — io'e. — E'ãy — io'e. — Deus ġu õn—ağokatkat acã — io'e.

²⁷ Ğebuje oõm ip tuk'a be kawënwën. Tuk'a beayũ adeayũ o'je'aweroro'iyũ Pedro o'jojojo. Pedro o'jekawën ceweju ip.

²⁸ — Oceju Judeuyũ — io'e. — Eyetaybit ocexe oce'aweropi Judeu'ũmat eju iam. Imënpit kapusu Deus mo a'ğju wara'an ma omukũyjojo. "Cedağ ġu owebe 'Judeu'ũmat xipat ġu' i'e am," i mo a'ğju Deus o'e owebe — io'e. ²⁹ — Imënpuye ojot eykay, Judeuyũ ġu ma'ğju

eyju. Eywebe onomuwā buje dao ma ojut — io'e. — Odaobu'u ġu wedot am eykay — io'e. — Apēġām eyju onomuwā? — Pedro o'e.

³⁰ Cornélio o'jekawēn Pedro eju.

— Tapu, kapusukuruy ijoce ma mo a'ġu oġuy ija'a be — io'e. — Katpujesū mo adi kawēnwēn oġuy Deus eju. Dao ma Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jebapuk okay—doti isopsepat kukat — io'e. ³¹ — O'jekawēn oweju. “Cornélio,” i mo a'ġu o'e owebe. “Ekawēn cocom Deus, jekawēnwēn ēn ceweju bima,” i mo a'ġu o'e owebe — io'e. — “Deus itaybit ebubut'in'in iūmūm'uk eġuy tadaybotbocayū be iam,” i mo a'ġu o'e owebe — io'e. ³² — “Ebuywatwat'ukayū'in cuy eġuju Jope ka be,” i mo a'ġu o'e owebe — io'e. — “Aġokatkat cuy etomuwā. Pedro i ibutet. Simāo duk'a be ixee omuy—ixee muġēġē'ukat tuk'a be—tiboġ cīcāati wābu beat'a be,” i mo a'ġu owebe — io'e. ³³ — Imēneju dao ma obuywatwat'ukat oġuju edakoy am — io'e. — Xipat cīcā ajēm okay — io'e. — Ġasū soat wuyju ijoce Deus etabixe. Apēn Deus o'e ewebe iap cuy eġuwēn ocewebe. Soat cuy eġuwēn ocewebe — io'e Pedro be.

³⁴ Pedro o'jekawēn ceweju ip—Judeu'ūmayū eju.

— “Judeuyū kay acā ōn,” i'e'em ġu Deus. “Judeu'ūmayū kay ġu ōn,” i'e'em ġu Deus. Ġasū bit wetaybit iboam — io'e. — Deus xipan soat kuġ ijodiat kuġ. Pūġ taġ ma ip ikuġ — io'e. ³⁵ — Soat Deus a'ō daġ jekuku'ukayū cūġ ma cexe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū cūġ ma cexe—soat ip — io'e.

³⁶ Ġasu Deus kawēn idipat o'ġudot ocewebe—Judeuyū be — io'e. — “Jesus Cristo kay eyetabut puje wetakoma ġu oce eykay,” i'e'em Deus wuywebe. Ixe Jesus soat kukukat. ³⁷ “Ġasū bit epeyewemubatisasaan cuy 'Waram ġu ikērēat oceġujurūġ' i'e am eybureyū be,” io'e'e João Batista. Imēn o'e'e soat pe Judéia eipi watwat pe. Eyetaybit iboam — io'e.

³⁸ — Deus Jesus o'taē. Nazaré ka be osunuyiat o'taē. Deus jebiōġbuk o'ġuōm cebe—Jesus pe. Ja'ōbacaap o'ġuōm cebe. Jesus soat ka daġ oekukuku xipacat muġēġēm wara'acat peam. Ibiōġbuk kērēat o'ġujēmjēm Satanás a'ō kayayū bewi. Jesus imēn oekukuku soat em Deus a'ōbi jekukum puye — io'e. ³⁹ — Apēn cuk adi Jesus o'e'e iap ocejojo Judéia eipi daġ jekukum pima, Jerusalém ka be bima dak — Pedro o'e.

— Judeuyū kukukayū ma Jesus o'subamupaya korosa be yaoka am. ⁴⁰ Deus pit waram Jesus o'ġutait — io'e. — Ebapūġ kabia ce'ūap. Xepxep xet kap puje, Deus Jesus o'ġutait waram — io'e.

— Jesus waram o'jebapuk jewekay itabucayū kay. Deus a'ōbi o'jebapuk. ⁴¹ Waram itait puje Jesus o'jebapuk soat kay ġu—ocekay acā. Ocekay o'jebapuk kuy bima Deus ocenaē buye — io'e. — Deus cuk ocenaē ocewebe Jesus muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e.

— Deus pe waram imutait puje, oceweju Jesus o'jekōn, o'tikōn tak. ⁴² “Kawēn idipat cuy epeġuwēnuwēn soat pe,” i mo a'ġu o'e Jesus ocewebe — io'e Pedro. — “Deus Jesus o'taē ixee be “Teyūku ikērēat kuġ Deus xe,” i'e am kūyjobit'ūmayū be.

“Teyūku xipat Deus xe” i'e am kūyjobicayū be, i juy epe'e soat pe,” i mo aġu o'e Deus ocewebe. “Imēn ixee je'e soat pe—itabēġayū be, ce'ū'ūayū be dak, i juy epe'e soat pe,” i mo aġu o'e ocewebe — io'e Pedro.

⁴³ — Kuyje dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Jesus o'ġuwēnuwēn. “Aġokatkat omuyku,” io'e ip kuyje. “Cekay eyetabut pima, ja'ōbi Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” io'e'e'e ip. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēn o'e'e'e Jesus muwēnuwēn — Pedro o'e.

⁴⁴ Pedro kawēnwēn pima Deus biōġbuk o'kop Judeu'ūmayū kay.

Soat pe oōm—o'ya'ġojo'iyayū be—Judeu'ūmayū be.

⁴⁵ Yaġuy'ūm cīcā ip o'e Judeuyū—Jesus kay itabucayū—Pedro ejuayū. Yaġuy'ūm ip o'e Deus jebiōġbuk o'ġuōm Judeu'ūmayū be buye. Tūybe wuywebe acā Deus jebiōġbuk ġuōm iān o'e ip. ⁴⁶ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ip o'e Judeu'ūmayū.

— Deus, ēn xipat cīcā — io'e ip ya'ōba'arēmat'a'ōm. Judeuyū iboap o'ya'ġojo. Imēneju Pedro o'jekawēn jebureyū eju—Judeuyū eju.

⁴⁷ — Deus jebiōġbuk o'ġuōm cebe ip — io'e. — O'ġuōm cebe ip apēn cuk o'ġuōm wuywebe iap co'i — io'e. — Imēnpuye cedaġ ġu du ocewebe ixeyū mubatisasaan? — io'e. — Abu dak kuka o'e ocewebe “Cedaġ ġu,” i? — Pedro o'e.

⁴⁸ O'jekawēn Judeu'ūmayū eju dak.

— Epeyewemubatisasaan cuy “Wuykukukat Jesus ebekitkit oceju ġasū bit” i'e am soat pe eybureyū be — io'e cebe ip.

O'jewemubatisaan ip.

— Ibun ma juy eġuy ocexe — io'e ip Pedroyū be. Imēnpuye Pedroyū ibun osodop ip cexe ip.

11 Judéia eipi watwat o'yawēġcoco ip—Jesus emumujuyū. Warara'acayū dak o'yawēġcoco ip Jesus kay itabucayū. Judeu'ūmayū dak Deus ekawēn kay o'e iap awēġ o'yawēġcoco ip. ² Pūġpūġ Jesus a'ōkayayū'in iboap awēġ kay ġu o'e ip—Judeuyū. Tūybe soat Jesus kay itabucayū juy jedaypu'aġobixeedakatkan iān o'e ip. Jerusalém ka be Pedro ajēm puje ixeyū Judeuyū Pedro o'ġukorēm.

³ — Pedro, apēn mo ēn tak ece? — io'e ip. — Apēnpuye mo ēn tak eōm Judeu'ūmat tuk'a be? — io'e ip. — Apēnpuye ēn tak mo ecekōn taypu'aġobixeedakat'ūmayū eju? — io'e ip Pedro be.

⁴ Ġebuje Pedro apēn o'jebapuk cebe ip iap o'ġuwēn cebe ip.

— Mēnpuk, obureyū! — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ puk! — io'e. ⁵ — Jope ka be bima kawēnwēn mo oce Deus eju. Wexey jo'iat ojojojo. Kabi kadi wi paġo boġ kopkom iap mo ojojojo wexey jo'iat pe — io'e. — Okay kopkom o'e. Yabikirikirik o'e ebadipdip abi eju. ⁶ Xipan mo oceak cekay. Puca mo ojojojo—cūġcūġayū, wurū'ūġayū dak, pupumayū dak, widayū dak. Soat ip i'opi wuyxe — Pedro o'e.

⁷ — Deus mo o'jekawēn oweju. “Pedro,” i mo o'e owebe. “Ixeyū juy eyaoka exan,” i mo o'e — io'e. ⁸ — “Ka'ūma, okukukat,” i mo oce cebe. “I'opi beku ocexe

Judeuyū xe. Ojo'o ġu buk," i mo oce cebe — io'e Pedro. ⁹ — Imēnpuye Deus waram o'jekawēn oweju. "Exat ma ijop," i mo o'e. " 'T'opiat beku' i'ūmġu juy owebe," i mo o'e owebe. "Ōn ma exan oġūm. Imēnpuye i'opi ġu ewebe," i mo o'e owebe. ¹⁰ Ebaṗūġ em Deus imēn o'jekawēn oweju. Paġo boġ waram o'jepa'ūm kabi kay — io'e.

¹¹ — Ġebuje ebaṗūġ aġokatkayū oajēm ocesopiat'a kay. Cesaréia ka wat cuk ip o'ġjuat odakoy am. Cornélio i ibutet — io'e.

¹² — Ġebuje Deus biōġbuk o'jekawēn oweju — io'e. — " 'Oju xe'e Judeu'ūmat eju?' i'ūmġu juy ece owebe," i mo o'e owebe — io'e. — Imēnpuye oju ceweju ip — io'e.

— Cornélio duk'a kay oju—Judeu'ūmat tuk'a kay — io'e. — Iboceayū dak o'ju ip oweju—6 beayū—Jope ka watwat — io'e. — Soat mo ocajēm Judeu'ūmat tuk'a be—Cornélio duk'a be—omudocat tuk'a be — io'e.

¹³ — Cornélio mo apēn Deus ekawēn tojtot'ukat o'jebapuk jekay iap o'ġuwēn ocewebe: "Deus ekawēn tojtot'ukat mo ojojojo," i. "Cūġ'i mo oġuy oduk'a be," i. "Ixe mo o'e owebe: 'Ebuyawat'ukayū'in cuy eġuju Jope ka be,' i," i. " 'Simāo Pedro juy etomuwā,' i," i. ¹⁴ " 'Ixe kawēn idipat ġuwēn eywebe,' i," i. " 'Kawēn idipat co buje, Deus jedaxijo—ebadipyū dak taxijo' i," i. Imēn Cornélio mo o'e ocewebe — Pedro o'e.

¹⁵ — Iboam Cornélio e buje, Jesus mo oġuwēn cebe ip—Judeu'ūmayū be — io'e.

— Ōn kawēnwēn pima Deus biōġbuk o'kop cekay ip—Judeu'ūmayū kay. Cebe ip oōm. Apēn wuywebe oōm koap iap puxim oōm cebe ip. ¹⁶ Imēneju wuykukukat ekawēn kay mo oceġebu. Wuykukukat mo o'e wuywebe: "João idibi be imubatisasan oeku," i. "Eywebe bit Deus biōġbuk jeōm," i mo o'e wuywebe — io'e Pedro. ¹⁷ — Deus ma jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Apēn kuy bima mo o'ġuōm wuywebe iap co'i jebiōġbuk o'ġuōm cebe ip ġasū. Cedaġ osunuy Deus pe jebiōġbuk muōm ām cebe ip. Imēnpuye "Cedaġ ġu Deus pe jebiōġbuk muōm ām cebe," i'ūmġu oce ōn pit — Pedro o'e cebe ip.

¹⁸ Pedro a'ijo buje Jerusalém ka watwat o'jede ġu Judeuyū. Pedro mukorēmap o'jepere ip.

— Ka'ūmġu Deus co'iat xipacat! — io'e ip cebe. — Judeu'ūmayū dak ikērēat mujurūġrūġap epereap ojuy aco'i Deus — io'e ip. — Ibikuy aco'i ikērēat uk am cebe-wi ip. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje — io'e ip. — Deus xipat cīcā! — io'e ip.

¹⁹ Estêvão e'ū buje o'jepōġpōġpōġ ip itabucayū. O'jepōġpōġpōġ ip warara'acayū ixeyū be ipiat o'supi'ajoat cīcā buye. Pūġpūġ ixeyū'in wūy ma o'ju. Fenícia eipi be o'ju ip. Chipre eipi be dak, Antioquia ka be dak. Ade kaka daġ jekukum pima Jesus o'ġuwēnuwēn ip jajēmapka watwat pe. Jesus o'ġuwēnuwēn ip Judeu'ūmayū be ġu—Judeuyū be acā.

²⁰ Pūġpūġ ixeyū'in o'ju Antioquia ka kay. Chipre eipi be osodopiayū o'ju ip Antioquia ka kay, Cirene eipi be osodopiayū dak.

Ġebuje kawēn idipat o'ġuwēnuwēn ip Judeu'ūmayū be—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū be.

— Jesus acā ocekukukat — io'e ip cebe ip.

²¹ Deus ip o'subuywatwan cīcā wuykukukat Jesus muwēnuwēnayū. Imēneju adeayū oibu'un ip jetabut am jedobuyū'ūm'ūm ekawēn kay. Kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay ip oitabun.

²² Ġebuje Jesus kay itabucayū apēn Antioquia ka watwat itabut o'e iap awēġ o'yawēġtobuxik ip—Jerusalém ka watwat.

— Ade Judeu'ūmayū itabut o'e Jesus kay—Antioquia ka watwat — io'e itaybicayū.

Imēnpuye itabucayū kukukayū Barnabé o'ġuju Antioquia ka be. ²³ Xipat cīcāat osunuy Barnabé. Soat em Deus biōġbuk a'ō daġ oekukuku. Wuykukukat Jesus kay itabut cīcā osunuy.

Barnabé oajēm Antioquia ka be itabucayū kay—Jesus kayayū kay. Apēn cuk adi Deus xipacat o'ġūm iboceayū be iap awēġ tobuxik puje icokcok cīcā o'e. Soat ip o'ġu-taybitbin Deus ekawēn.

— Eyetabun cīcā juy epesop wuykukukat Jesus kay! — io'e cebe ip. — Ya'ō daġ cuy epeku! Kūyjobin cuy epesop cekawēn kay — io'e cebe ip. Imēnpuye ade jījā oitabun wuykukukat Jesus kay.

²⁵ Ġebuje Barnabé Saulo o'takoy. Tarso ka be o'ju Saulo dakoy am. O'takoy. O'tobuxik. O'jekawēn ceweju.

— Ġa'a accepit Antioquia ka be — io'e.

— Ġa'a — io'e.

²⁶ O'jepit ip—Barnabé, Saulo dak. Pūġ koato ibo ka be osodop ip. Je'aweroro'uk ip osodop itabucayū eju. Ade itabucayū mutaybitbin'uk ip osodop. Antioquia ka be bima soat em warara'acayū o'e: — Cristo ebekitkit — i Jesus kay itabucayū be.

²⁷ Pūġpūġ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū oajēm itabucayū kay—Antioquia ka beayū kay. Oajēm ip Barnabé Antioquia ka be bima, Saulo dak. Jerusalém ka bewi ip oajēm. O'je'awero ip itabucayū eju. ²⁸ Pūġ ixeyū'in o'jekawēn itabucayū eju. Ibutet Ágabo i osunuy. Deus biōġbuk ixeyū Ágabo o'ġukūyjo apēn ġuyjom je'ba-puk iam. Imēnpuye o'jekawēn ceweju ip.

— Wuyrere jījā acesop! Wuyxat i'ūm soat ka daġ — io'e cebe ip.

Cláudio ipi kukukan pima oireren ip apēn kuy bima Ágabo o'e iap taġ. ²⁹ O'je'awero ip Jesus kay itabucayū.

— Ġa'a dinheiro aġuju warara'acayū be—tabucayū be—Judéia eipi watwat pe — io'e ip jewewebe. — Irere ip jekukum — io'e ip.

³⁰ Imēn soat ip jedinheiro muxipanpan'uk osodop ikuġ pima. Imēnpuye Barnabé o'ġuju ip Saulo dak. O'ġuju ip dinheiro ūm ām itabucayū kukukayū be—irereayū kukukayū be.

12 Ixeyū ekabia be Herodes Judeuyū kukukat osunuy. Ixe ipiat o'supi'ajoat Jesus kay itabucayū be. ² Koap Tiago o'yaokaat pajam. Tiago'ūm oe'ū—João waġo'ūm. ³ Icockok o'e ip Judeuyū o'yaokaat puye—tabut'ūmayū. Imēnpuye Herodes Pedro o'taomūnat. O'taomūnat Judeuyū petatam pima. Ixe

epeta bima pã'o'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhup-tõmtẽm'ũmat'a.

⁴ Taomũn puje Pedro o'õuõmat daomũnmũnap'a be.
— Peta kap puje Pedro o'õujẽm õuto daomũnmũnap'a bewi — Herodes o'e jewebe ma. — Ixe ekawẽn cuy oya'õjo soat etabut pe — io'e jewebe ma.

Sorarayũ o'õuju Pedro wiwi am. ¹⁶ be sorarayũ o'õuju. Ebadipdipayũ iwiwim o'e kabia buje. Ebadipdipayũ õuto iwiwim o'e ip kaxicuõ. Ebadipdipayũ õuto iwiwim o'e ip katpuje. Ebadipdipayũ õuto iwiwim o'e ip ixima be. ⁵ Sorarayũ ma xipan cĩcã Pedro wiwim ip o'e cenapõnap puxim. Itabucayũ bit kawẽnwẽn cĩcã o'e ip Deus eju Pedro mujẽm ãm.

⁶ Herodes ma kajuk Pedro o'õujẽm daomũnmũnap'a bewi kabia buje. Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat pit o'õujẽm ixima be. Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat oajẽm Pedro kay ixe exima be. Pedro ixe osunuy daomũnmũnap'a be. Ixe osunuy xepxep sorarayũ pidase. Cem ibakirik osunuy correntebum. Sorara aõ osunuy daomũnmũnap'a exĩntabi be—badiat exĩntabi be. Wara'at tak kacũõ kadiat exĩntabi be osunuy aõ. ⁷ Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat o'jebapuk daomũnmũnap'a be. Dao ma oikabia. Jok. Pedro o'õujok jebum. O'õuwurũõ.

⁸ — Daosuw! E'ã! — io'e cebe. — Ekop cuy okay! — io'e. O'jebuedu ipi ju Pedro bakirikpu—correntebu. Waram o'jekawẽn Pedro eju Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat.

— Ekamixa juy eõuõm — io'e. — Eyuk cuy eõuõm — io'e cebe.
Pedro o'õuõm.

— Eekabek cuy eõuõm — io'e. — Ejot cuy onomuju — io'e cebe.

⁹ Ñebuje o'jẽm ip—Pedro, Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat tak. O'jẽm ip ya bewi. Pedro o'jẽm Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat nomuju. Kacũõ kay ip o'ju. Pedro itaybit õu o'e apẽn o'jebapuk okay iam. Tũybe wexeybi Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat cocom õn iãn o'e. ¹⁰ O'kap ip koapayũ deõ sorarayũ deõ. Waram o'ju ip. ãmap sorarayũ deõ ip o'kap. Oajẽm ip kacũõ kadiat exĩntabi be. Yoboõ cĩcã osunuy. Cem cĩcã osunuy. Icaat muõõõõ osunuy. Ixe exĩntabi kacũõ kay wujẽmjẽmap exĩntabi osunuy. Ixe exĩntabi jekpiwa ma o'jewenomudip'uk. O'kap ip cedaõ. Kacũõ pe ip o'jẽm. Uk'a ukpibubu daõ ip o'kap. Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat Pedro o'suiwat. ¹¹ Pedro apẽn o'jebapuk cekay iam o'yaõuysan ñebuje bit.

— Wetaybit õasũ apẽn o'jebapuk okay iam — io'e jewebe ma. — Deus jekawẽn tojtõtjot'ukat o'õudot omujẽm ãm daomũnmũnap'a bewi — io'e jewebe ma. — Ixe omujẽm Herodes pe waokaap puxim — io'e. — Judeuyũ ma waoka ojuy. Deus pit odaxijo ixeyũ be waokaap puxim — io'e jewebe ma.

¹² Pedro o'ju Maria duk'a kay. Ixe Maria João Marcos xi osunuy. Ade Jesus kay itabucayũ awerom osodop ip ixe duk'a be. Deus eju kawẽnwẽn o'e ip.

— Daomũnmũnap'a bewi Pedro juy eõujẽm — i'o'e'e ip Deus pe.

¹³ Pedro o'ju xĩntabi be. Taõtaõtaõ io'e xĩntabi be. O'tomuwã tomudip'ukan. Ayacat oajẽm xĩntabi be—yay-

pan'isuat. Rode i ibutet osunuy. Oajẽm abu taõtaõtaõ io'e iap co am. ¹⁴ Ixe yaypan'isuat itaybit o'e Pedro a'õm. Icokcok cĩcã o'e. Xĩntabi o'tomudip'uk õu. Badi oõm jebureyũ mukũyjom—itabucayũ mukũyjom.

— Pedro omuy xĩntabi be — io'e cebe ip.

¹⁵ — õujeat õu eku! — io'e ip. — Pedro õu eku. Adao-dao ma ece — io'e ip.

— Pedro ma eku — io'e. — Wadaodao õu. Pedro ma.

— Pedro õu eku — io'e ip. — Pedro eju jekuku'ukat acã eku—Deus ekawẽn tojtõtjot'ukat acã — io'e ip.

¹⁶ Pedro taõtaõtaõ'i mabuk osunuy. Iõm pin o'e. Ibun pima acã xĩntabi o'tomudip'uk ip. Pedro o'õujojo ip. Itabẽõbẽõ ip iõjom o'e.

— Pedro ma! — io'e ip.

Yaõuybabi'ũm ip o'e. ¹⁷ Imẽnpit Pedro jebum o'e wẽõwẽõ'i ya'õkareyap puxim.

Apẽn Deus o'õujẽmat daomũnmũnap'a bewi iap o'õuwẽn cebe ip Pedro.

— Deus omujẽmap cuy epeõuwẽn Tiago be, warara'acayũ be dak wuykitpitpiyũ be—itabucayũ be — io'e.

O'jẽm ibocewi. Wara'at ka kay o'ju.

¹⁸ Kabia buje Pedro o'tobuxik õu taomũnmũnyũ wiwi'ukayũ. Yaõuybabi'ũm'ũm ip o'e Pedro ip o'tobuxik õu ya be buye.

— Poma xe'e o'ju Pedro? — io'e ip. — O'jenapõn xe'e? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Herodes Pedro o'õudocat jewekay. Te'e ma jebuy-watwat'ukayũ o'õuju Pedro kudadam. Tobuxik pa'ore o'e ip.

Ibocewi Herodes o'jekawẽn Pedro wiwim osodop'iyũ be.

— Apẽn Pedro o'jẽm daomũnmũnap'a bewi? — io'e. Cede ba'ore o'e ip. Imẽnpuye Herodes jebuy-watwat'ukayũ o'õuju Pedro wiwim osodop'iyũ aokaan.

Herodes o'jẽm Judéia eipi bewi. Cesaréia ka kay o'ju. Ibo ka be osunuy.

²⁰ Herodes itakoma o'e Tiro ka watwat kay, Sidom ka watwat kay dak. Kuy bima Herodes ebekitkiyũ ixe tujowatwat'uk ip osodop Tiro ka watwat xan, Sidom ka watwat xan tak, ixe'ũm ip ika be buye. õasũ bit oibu'un ip ixe tujowat am Herodes itakoma buye. Imẽnepu Tiro ka watwat o'je'awero ip Sidom ka watwat eju. Ixe'ũ Herodes buyatwat'ukat purem o'e. Ibuy-watwat'ukat putet Blasto i osunuy. Ya'õbuyxiat osunuy. O'ju ip Blasto kay. O'jekawẽn ip Blasto eju.

— Ocebuywan cuy ece — io'e ip cebe. — Ecekawẽn cuy Herodes eju ocewebeam — io'e ip. — Ocebikuy ixe be waram oceburem i'e am — io'e ip. O'jekawẽn ceweju Herodes mudinap ojuy. Herodes tak kabia o'õuweõõ jekawẽn ãm jebekitkiyũ eju.

²¹ Ixe ekabia bima ade jĩã iboceayũ o'je'awero ip cekay. O'je'awero ip Herodes a'õjo am. Herodes jesay o'õuõm—idip cĩcãat. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Idip cĩcãat pe oabik. O'jekawẽn cĩcã aweromayũ be. Kawẽnwẽn pima aweromayũ o'jewãwã ip ya'õberen.

²² — Aõokatkat õu teku—oceweju kawẽnwẽnat—Deus acã! — i napa ma o'e ip.

Ixe Herodes jewexe ya'öbuyxi jĳĳā.

— Deus ġu ðn. Deus kukap puxim ġu juy epe'e okuġ — i'ümġu o'e. — Deus acā ya'öbuyxi—ðn pit ka'ūma — i'ümġu o'e cebe ip.

²³ Imēnpuye Deus ekawēn tojtjot'ukat Herodes o'ġuwātaxipin. Nasēġpu o'tūnpu'o'o. Oe'ū.

²⁴ Imēneju adeayū Deus ekawēn o'ya'ĳjojo ip. Soat ka-ka daġayū o'ya'ĳjojo ip.

²⁵ Barnabé, Saulo dak dinheiro o'tujowat Jesus ebek-itkiyū be—Jerusalém ka beayū be.

13 Dinheiro ūm puje ip o'jepit Antioquia ka kay. João Marcos o'ju ceweju ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip Antioquia ka be, Deus ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ibūrū ma ibutet osodop ip: Barnabé, i. Simão i, Lúcio i, Manaém i, Saulo i. Ibūrū ma ibutet osodop ip. Simão xepxep putet osunuy. Wara'at ibutet Topayðn i osunuy. Lúcio Cirene ka bewiat osunuy. Manaém o'aypan Herodes eju, Galiléia eipi kukukat eju.

² Deus biðġbuk o'jekawēn ixeyū aġokatkayū eju. Awerom ip osodop. Deus eju kawēnwēn pima, jekpi-wan ma jewemurenuren pima dak, Deus biðġbuk o'jekawēn ceweju ip.

— ðn ma kuy Barnabé otaē kapik am owebeam, Saulo dak — io'e. — Imēnpuye ixeyū juy epeġujēm kapik am owebeam — io'e cebe ip.

³ Deus eju kawēnwēn pima, jewemurenuren pima dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Barnabé o'ġujēm ibocewi, Saulo dak. O'jewebumðġ ip Saulo abi jeje, Barnabé abi jeje dak. Imēn o'ġujēm ip Deus a'ðbi.

⁴ Imuju'ibiyū o'ju Chipre eipi kay—tip'aweroroboġ kay. Tip'aweroroboġ putet Chipre i osunuy. Saulo o'ju Barnabé eju. João Marcos o'ju ixeyū buywatwat'ukan. O'ju ip apēn Deus biðġbuk o'e cebe ip iap taġ. O'ju ip Selêucia ka daġ Chipre eipi kay cum pima. Selêucia ka tiboġcĳcāati wābū osunuy. Oajēm ip. Jay. Oðm ip kobexixi be Selêucia ka be bima. O'timudek ip kobexixi daġ. Oajēm ip Salamina ka be—tip'aweroroboġ pe.

Iboce yajēm puje Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn ip. Oðm ip Judeuyū e'aweroroap'a be Deus eju kawēnwēn- nap'a be. Deus ekawēn muwēn ãm ip oðm. ⁶ Soat tip'aweroro daġ oekuku ip Deus ekawēn muwēnuwēn. Pafos ka be ip oajēm. Wamoat o'tobuxik ip ibo ka be. Wamoat putet Barjesus i osunuy. Barjesus xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Elimas i osunuy. Judeu osunuy wamoat. Ibukaypat osunuy. Ixe Barjesus tip'aweroroboġ watwat muġyukuku'uk osunuy.

— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ðn — io'e'e cebe ip napa ma.

Ixe wamoat Sérgio Paulo eju osunuy—iecuġap eju. Sérgio Paulo itaybit cĳcāat osunuy.

Ġebuġe Sérgio Paulo Barnabéyū o'tomuwā. Deus ekawēn co am o'tomuwā ip.

— Deus ekawēn cuy eġuwēn owebe — Sérgio Paulo o'e cebe ip.

Sérgio Paulo ma Deus ekawēn co pin cĳcā osunuy. Barjesus pit ibu'u o'e Sérgio Paulo be Deus ekawēn coan. Imēnpuye Barjesus Barnabéyū awēġ o'yawēġ-

mukērērēn. O'yawēġmukērērērēn ibu'u jĳĳā buye Sér-gio Paulo be Jesus kay itabut am. Barjesus Sérgio Paulo mubu'un ojuy osunuy Jesus kay itabucap puxim.

⁹ Ġebuġe Saulo o'jeak cĳcā wamoat kay—Barjesus kay. Kūyjobit cĳcā o'e Deus biðġbuk a'ð kay. Ya'ðpuruġ o'jekawēn Barjesus pe—wamoat pe.

— Satanás ebekit ēn — io'e. — Xipacat kay ġu ēn—pūġ em tak ka'ūma — io'e. — Wuy-muġyukukukum ēn — io'e. — Soat em ēn ikērēat mu-jurūġrūġ — io'e. — Deus e ie cūġ. Ēn pit wara'acayū mubu'u'un Deus e daġ cekuap puxim ip. Ēn ikērēat mujurūġrūġap epereperem ġu. Imēnpuye Deus ipiat supi'ajoat ewebe ġasū — io'e. — Deus jetamu'um cuk adi ikērēat eġujurūġrūġ iap teim. Ade kabia ġu eta'um ecesūy pūġpūġ ā — io'e wamoat pe—Barjesus pe.

Wamoat dao ma o'suta'um. Wuyjojom ġu o'e. Warara'acat kudadam o'e jeba co am—jedujowat am. Imēneju iecuġap Sérgio Paulo oitabun Deus ekawēn kay.

Deus ekawēn imutaybitbin osodop ip Barnabéyū. Paulo xepxep ibutet osunuy—Saulo i, Paulo i dak. Paulo i ibutet osunuy Grego a'ðm. Saulo i ibutet osunuy Hebreu a'ðm. Sérgio Paulo wuykukukat ekawēn kay jĳĳā osunuy.

¹³ Ġebuġe Paulo o'jēm Pafos ka bewi, cewejuayū dak. O'ju ip Perge ka kay Panfília eipi beatka kay. Kobexixi daġ ip o'ju.

Ġebuġe João Marcos o'jepit Jerusalém ka kay. Oibu'un Paulo eju, Barnabé eju dak. O'jeok cewejuwi ip.

¹⁴ Ġebuġe Paulo oajēm Antioquia ka kay, Barnabé dak. Ijop Antioquia ka Síria eipi be ġu osunuy—Pisídia eipi be osunuy.

Sábado bima o'ju ip Judeuyū e'aweroroap'a kay—Deus eju kawēnwēn'ap'a kay. Oabik ip. ¹⁵ Moisés ekawēntup o'tupcoco ip, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēntup tak. Uk'a kukukayū o'jekawēn Pauloyū eju.

— Ocebureyū — io'e. — Wuymucokcok am Deus ekawēn muwēn pin pima juy epeyekawēn — io'e ip.

¹⁶ Ġebuġe Paulo o'āy jekawēn ãm. Wēġwēġ'i o'e je-bum iġo'a beayū muymūġ ãm. O'jekawēn cebe ip.

— Tapupuyū — io'e. — Pūġpūġ ey'in Israel nax-eġebitbit—Judeuyū. Warara'acayū Deus kay eyetabut Judeuyū etabucap puxim — io'e. — Eya'ðpicūġcūġ cuy wa'ð kay — io'e. ¹⁷ — Deus kuyjeayū o'taē wuy'in.

Judeuyū ma o'taē jebekitkiyūm. Wuyetabut ixe Deus kay — io'e. — Deus ip o'ġu'acoġ cĳcā Egito eipi be bima — io'e. — Xipan cĳcā ip o'jukuk. Egito eipi bewi ip o'tu-jujēm, ya'ðbaca jĳĳā buye. ¹⁸ Uk'a'ūmat taġ oekuku ip pūġ koato ġu—40 koato bun. Deus yukpiceġe ġu bit ikuġ ip osunuy kūyjobit ġu ma'ġu ip. ¹⁹ Deus 7 be ipi watwat o'ġu'ūmu'um Canaã eipi watwat. Imu'um puje cebekitkit Canaã eipi o'jat jeipim — io'e.

²⁰ — Ġebuġe Deus ibimāmāmayū ekawēn co-co'ukayū o'jomuy kuyayū kukukan. Canaã eipi be osodop ip ade jĳĳā koato—450 koato. Jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'jomuy ġūyjom ixeyū mukūyjo-jo'ukayūm. ²¹ Samuel koap osunuy Deus ekawēn

muwēnuwēn'ukan. Ğuyjom kuyjeayū o'e Deus pe: "Ağokatkat cuy ejomuy ocekekukan," i — io'e Paulo.

— Imēnpuye Deus Saulo o'jomuy Canaã eipi watwat kukukan kuyayū kukukan. Saulo Quis ipot osunuy. Ixe Benjamim diwat osunuy. Ixe Canaã eipi watwat kukukat osunuy 40 koato. ²² Deus oibu'un Saulo be jebekitkiyū kukukan. Ixe o'ju'uk jebekitkit kukap puxim — io'e.

— Ğebuđe Deus Davi o'jomuy jebekitkit kukukan Saulo dieğ. Davi Deus ebekitkit kukukat osunuy Deus bikuyap tağ. Deus imēn Davi o'ğuwēn: Wetarybit Davi soat em obikuyap tağ jekukum iam, i. Ixe Jessé ipot wa'ö kay jekukum soat em ma, i.

²³ Deus imēn Davi o'ğuwēn. Deus o'e kuyje:

Davi naxeğebitbit oğuju eydaxijo am, i — io'e Paulo.

— Ğebuđe Deus Jesus o'ğuju Judeuyū daxijo am apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ — io'e. — Jesus Davi naxeğebit osunuy. ²⁴ João Batista oajēm Jesus adeayū mutaybit-bin awap. Imubatisasan oeku. Ixe João Batista o'e Judeuyū be: "Eyğuyçüçüçü cuy epesop ikērēat kuğ puye," i. "Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere," i. "Epeyewemubatisasan cuy," i.

²⁵ — João jekapikap eperem pima, imēn o'e Judeuyū be: "Tūybe ēn Deus emunaē iān eyju e'em owebe," i. "Eyxe ōn Deus emunaē," i. "Eyemuwiwi ğu ōn pit," i. "Ya'öbuyxi jījāat omuyku onomuju," i. "Ōn pit wa'öbuyxi ğu," i. "Cedağ ğu owebe we'atoro am suiuk muwekap am wa'öbuyxi'üm puye," i.

João imēn o'e — io'e Paulo.

²⁶ — Obureyū — io'e. — Pūğpūğ ey'in Abraão naxeğebitbit. Warara'acat ey'in Judeuyū ğu. Inaka eyetabut Deus kay Judeuyū etabucap co'i — io'e. — Deus wuydaxijojoap awēğ o'yawēğmuwēn wuywebe — io'e.

²⁷ — Imēnpit Jerusalém ka watwat itaybit ğu o'e Jesus wuydaxijojo'ukat iam. Ika kukukayū dak itaybit ğu o'e ip iboam. Soat jebodoydoyap kabia be Judeuyū ya'öberen tupcoco'uk ip osodop je'aweroroap'a—Deus ekawēnmuwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup. Soat Sábado bima ip tupcoco'uk osodop. Imēnpit itaybit ğu ip apēğape xe'e ijoptup ekawēn iam. "Jesus cuy je'ū ikērēat kuğ puye," io'e ip napa ma. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e iap tağ Jesus o'yaoka ip — io'e Paulo.

²⁸ — Ixeyū mo o'jekawēn Pilatos eju—iecugap eju. Jesus ikērēat o'jukuk ğu—pūğ em tak ka'ūma. Inaka "Jesus cuy eyaokaat," i mo o'e ip Pilatos pe. ²⁹ Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Soan o'e'e ip Jesus pe apēn Deus emunaē jukuk ip iaptup ekawēn tağ. Apēn ip o'tupmubarararak iap ekawēn tağ o'jebapuk ğasū — io'e.

— Iğodup ekawēn tağ soat ebapuk puje warara'acayū ma Jesus'üm jebit mo o'ğukop korosa ejuwi. Witabikūy be adi o'jomōğ ip. ³⁰ Deus pit waram Jesus o'ğutait. O'ğuyuy ce'ū'ūayū dopap pewi — io'e.

³¹ — Ğebuđe waram o'jetait'iat o'jojojo ip Jesus eju oekukuiayū. Ibum oeku ip ceweju—Galiléia eipi bewi ceweju o'jēm'iyayū—Jerusalém ka kay ceweju o'ju'iyayū. Ade kabia ceweju oeku ip waram o'jetait'iat eju — io'e.

— Ğasū ixeyū ma icēmān Jesus muwēnuwēn Judeuyū be. O'jojojo ip iap muwēnuwēn ip ğasū.

³² Oceju dak kawēn idipat muwēnuwēn eywebe.

"Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim," io'e Deus kuyje wuydobuyū'üm'üm pe. Ğasū Jesus o'ğutait apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ. Imēn e'em Deus ekawēntup—Salmodup—jebidododonaptup—xepxepupatup: "Ēn okpot," i'e'em Deus, i. "Ğasū ōn ebay oce," i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Salmodup.

³⁴ — Kuyje Deus o'e: "Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim," i. Imēn e'em Deus ekawēn tup: "Xipacat oğūm ewebe," i juk adi oce Davi be, i. "Obu'u ğu xipacat ūm ām ewebe," i juk adi oce Davi be, i. Xipacat oğūm ewebe apēn cuk adi ocecece Davi be iap puxim, i.

³⁵ — Imēn e'em wara'atup pe jebibododonaptup—Salmodup:

Wetarybit ekpot'üm iwan ğu ēn ierepap puxim iam, i. A'ö kay küyjobit cīcāat iwan ğu ēn, i.

Ixe imēn Jesus o'ğuwēn. Imēn e'em Salmodup — io'e.

³⁶ — Icēmān Davi'üm oe'ū. Itabēğ puje Deus ekawēn tağ oekukuku — io'e. — Icēmān Davi'üm o'jomōğ ip witabikūy be jedobuyū'üm'üm etaypi tēğ. Davi'üm ma oierrep. ³⁷ Jesus'üm pit oierrep ğu Deus waram o'ğutait puye — io'e.

³⁸ — Obureyū — io'e. — Eyetaybin cuy epesop Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi Jesus oe'ū buye iam. Ixe Jesus muwēnuwēn ōn eywebe. ³⁹ Moisés ekawēn tağ jekukum pima wuya'öbaca ğu juk adi ajop waram ikērēat kukap puxim. Jesus kay wuyetabut pima bit Deus ja'öbacaap ūmūm wuywebe waram ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁰ Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup—kuyayū emudupmubararaktup:

Eyetabut'üm cīcā eyju! i. Eybu'u jījā eyetabut am okay, i. Eyetabēğbēğ cuy epesop! Epeap eyetabut'üm puye, i. Ōn Deus. Eywebe i'e ba'oreap oğubapuk eyetabutpe, i. Imēnpit eyetabut'üm okay epe'e, i. Warara'acat pe eymukūyjo buje dak, eyetabut'üm okay epe'e, i. Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup — Paulo o'e.

— Eyday'em'um cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e iap tağ je'bapukap puxim eywebe — io'e cebe ip—Judeuyū be.

⁴² Je'aweroroap'a bewi Pauloyū jēm puje, Judeuyū o'jekawēn ceweju ip.

— Waram cuy epe'e ocemukūyjom iboam — io'e ip. — Wara'at Sábado juy ejot ğuto — io'e ip Judeuyū.

⁴³ Ce'awero epere buje tak ğu ip o'ju Pauloyū kay—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak—Judeuyū etabucap co'i Deus kayayū. Pauloyū o'jekawēn ceweju ip.

— Soat em ma Deus xipan wuykuğ — io'e ip. — Soat em cuy ğebum epesop iboap kay — io'e ip Pauloyū.

⁴⁴ Waram pimaat esábado tak ğu o'je'awero Deus ekawēn com iğo ka beayū.

⁴⁵ Adeayū e'aweroap tobuxik puje Judeuyū oitabutkarey Pauloyū kay. Paulo ip o'ya'ōmuwaruru-run—Jesus kay itabut'ūmayū. O'jomuymuy jījā ip.

⁴⁶ Ğebu je Pauloyū iparara'ūm cīcā o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū eju.

— Cedağ osunuy ocewebe koam Deus ekawēn muwēn ām eywebe, eyju Judeuyū buye — io'e. — Cekawēn kay ğu eyju bit — io'e. — Eybu'u Jesus pe eydaxijoan, eywebe ipiat'ajoap puxim — io'e. — Eybu'u eyağuyisum eyekuam — io'e. — Imēnpuye warara'acat pe juy oceğuwēn Deus ekawēn—Judeu'ūmayū be — io'e. ⁴⁷ — Imēğām Deus cuk ocemuju. Kuyje Isaíasat Cristo o'ğuwēn. Imēn o'e: Ōn cuk enaē wekawēn muwēn ām Judeu'ūmayū be, i. Kabia buje wuyetaybit wuyeku am, i. Imēnpuxim wekawēn co buje Judeu'ūmayū itaybit je'e apēn Deus soat taxijojom iam, i. Soat wekawēn kayayū otaxijo, i. Imēn Deus o'e kuyje — io'e Paulo. — Imēnpuye Judeu'ūmayū be juy oceğuwēn Deus ekawēn — Paulo o'e.

⁴⁸ Judeu'ūmayū icokkok cīcā ip o'e iboap co buje.

— Ka'ūmğū Deus ekawēn co'i xipacat — io'e ip. Soat itabut o'e Jesus kay, jexe jenuy am Deus emunaēyū.

⁴⁹ Ğebu je Jesus kay itabucayū wuykukukat ekawēn o'ğuwēnuwēn soat pe itaybit'ūmayū be. Soat ibo eipi dağ oekuku ip wuykukukat ekawēn muwēnuwēn.

⁵⁰ Judeuyū oitakomān Pauloyū kay. O'jewawē ip ağokatkayū eju—ibo ka kukukayū eju. Aoyū eju dak o'jewawē ip—ya'ōbuyxiayū eju. Ixeyū aoyū Deus a'ō kay ip osodop. Imēnpit itakoma ip o'e Pauloyū kay.

Pauloyū ip o'yawēğmukērērērēn. Imēnpuye soat ip itakoma jījā o'e Pauloyū kay. Jeipi bewi ip o'ğujēm.

⁵¹ O'jēm Pauloyū. Jesandālia ip o'ğupoypoy ibo ka bewi jejēm puje "Eyukpiwat Deus xe ocekawēn co pin'ūm puye" i'e am ibo ka watwat pe. ⁵² Itabucayū bit icokkok cīcā o'e—Antioquia ka beayū. Ibiōğbuk xipacat cebe ip osunuy.

14 Icônio ka kay ip o'ju Pauloyū. O'om ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat o'ğuwēn ip iğo'a be. Imēnpuye tak ğu ip oitabun Jesus kay—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

² Judeuyū kukukayū bit Pauloyū o'yawēğmukērērērēn—itabut'ūmayū. O'yawēğmukērērērēn ip Judeu'ūmayū be cekayap puxim. Imēnpuye itakoma o'e ip Pauloyū kay Judeu'ūmayū.

³ Ğebu je Pauloyū wuykukukat o'ğuwēnuwēn soat pe—Icônio ka watwat pe. Ibun cīcā ip osodop ibo ka be. Pūğ kabia ğu ip osodop Icônio ka be, ade oitabun Jesus kay buye. Iparara'ūma wuykukukat o'ğuwēnuwēn ip.

— Deus xipan soat kuğ wuykuğ — io'e'e ip. Wuywebe i'e ba'oreap o'ğubapukpuk ip Deus a'ōbi. Deus a'ōba-caap o'ğubapukpuk ip soat etabutpe. Deus ibo ka watwat o'ğutabun Pauloyū ekajwēn kay.

— Paulo icēmān e'em — io'e ip.

⁴ Imēneju pūğ tağ ğu o'e ip Icônio ka watwat—wara'at tağtağtağ ma. Pūğpūğ ixeyū'in Judeuyū kay ip o'e. Warara'acayū bit Jesus emumujujū kay o'e.

⁵ Ğebu je pūğpūğ Icônio ka watwat o'jekawēn jeka kukukayū eju—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

— Ikērēm cuy ip ajukuk. Ayabuğbuğ cuy ip wita'am — io'e ip.

⁶ Pauloyū jaoka ojuyap o'yawēğtobuxik. Imēnpuye dao ma o'jēm ip Icônio ka bewi. Wara'at ka kay ip o'ju. Lистра ka kay ip o'ju Derbe ka kay dak, iğo ka korerenatka kay dak. Ixeyū ka Licaōnia eipi be opop. ⁷ Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip soat kaka dağ soat pe ya'jjo am.

⁸ Taokērēat kay Pauloyū oajēm. Taokērēat Listra ka be osunuy. Ikap'isum pin ma taokērē osunuy. Cexiğxīğ pa'ore osunuy. ⁹ Soat Paulo o'e'eiap o'ya'jjojo. Paulo o'jeak cīcā cekay.

— Deus kay teku itabut jemu'adaam — Paulo o'e jewebe ma.

¹⁰ O'jekawēn taokērēat pe.

— E'āy — io'e. — Cūğ'i ece — io'e ya'ōberen cebe. Taokērē tūbit o'āy. Xipan o'jexiğxīğ. ¹¹ Paulo be imu'ada buje, o'jewāwā ip ya'ōberen Listra ka watwat.

— Deusyū o'kop wuykay! — io'e ip ja'ōm. —

Ağokatkayū jojo'i ip! — io'e ip jewewebe.

Tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip. O'jewāwā ip Paulo a'ōm ğu—ja'ōm ma.

¹² — Wuyedeus teku! — io'e ip napa ma. — Júpiter teku! — io'e ip Barnabé muwēnuwēn.

— Wuyedeus tedaku! — io'e ip napa ma. — Mercúrio teku! — io'e ip Paulo muwēnuwēn.

Imēn o'e ip Paulo cekawēnxi buye. Listra ka watwat edeusbaro butet Júpiter i osunuy, Mercúrio i dak.

¹³ Ixeyū edeusbaro duk'a kukukat oajēm Pauloyū kay—Júpiter tuk'a kukukat. Biopak o'tujuajēm. Yaoka ojuy ip imupik am Pauloyū wap. Tūybe deus iān o'e ip. Tumūntitit o'titujuajēm biopak akārāsū eju titmukirik am Pauloyū ya'ōbuyxi cekay ip puye. O'tujuajēm ip ağoka ekorara exīntabi be. Júpiter tuk'a iboce o'yanuy. Tūybe teyūku wuyedeusyū iān o'e ip. ¹⁴ Apēn e ojuy ip ocewebe iam jetaybin puje, yağuybabi'ūm cīcā Pauloyū o'e.

— Tūybe oceju deusyū iān o'e ip — io'e Paulo jebure be—Barnabé be.

Jesay o'ğuwek ip jağuybabi'ūmap mubapuk am ibo ka watwat pe.

Pauloyū o'jedau ajēmāyū kay. O'jekawēn ceweju ip.

¹⁵ — Tapupuyū — io'e. — Imēn ğu juy epe'e ocewebe! — io'e. — Deus ğu oceju—ağokatkayū acā! — io'e. — Oceju dak eyjo'i ma — io'e. — Ocajēm ijoce kawēn idipat muwēn ām eywebe. Eymubu'un am eyedeusbaroyū kay ocajēm ijoce. Te'e ma eyetabun ixeyū kay — io'e ip Listra ka watwat pe. — Deusbaroyū kay eyetabucap cuy epeyepere! — io'e. — Deusat kay juy eyetabun epesop. Deusat soat em itait omuy. Ixe kay acā eyetabun cuy epesop — io'e. — Ixe kabi o'ğūğē, ipi dak. Tiboğ cīcāati dak o'timuğē. Ixe soat o'ğūğē—kabi dağat, ipi dağat tak, tiboğ cīcāat dağat tak — i'e'em ip.

¹⁶ — Deus kuyjeayū o'jepere jekpiwan ma ip jeku am—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak — io'e. ¹⁷ — Imēnpit Deus xipacan e'e'uk osunuy soat peam ijodiat peam.

Imēn ōn soat podi ma xipāt iam wuymutaybitbin. Ixe muba'at muajēmjēm kabi bewi wuywebe. Ixe kadai mu'aypapan wuywebe i'o am. Deus soat em wuyemukaypinput ūmūm wuywebe wuyemukocok am. Deus imēn xipan wuykuḡ ibikuy wuywebe wuyetabūt am cekay buye — io'e ip.

Imēn Paulo Listra ka watwat o'ḡutaybin Deus ekawēn.

¹⁸ Listra ka watwat biopak aoka ojuy jījā tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip puye. Pauloyū bit o'ḡubu'un ip biopak aoka am.

¹⁹ Judeuyū oajēm Pauloyū kay—itabūt'ūmayū. Oajēm ip Antioquia ka bewi, Icōnio ka bewi dak. Listra ka be ip oajēm. Ade o'ḡubu'un ip Pauloyū kay. O'ḡutakomān ip cekay ip.

Imēnpuye Paulo o'yabuḡbuḡ ip yaokaap ojuy. Kuru-ruḡ Paulo o'tujujēm ip jaka bewi—Listra ka bewi.

Kacūḡpe o'jepere ip. Tūybe oe'ū iān o'e ip. ²⁰ Paulo bit o'āy Jesus kay itabucayū cekay ce'awero buje. Waram oōm Listra ka be.

Kuyaje Paulo o'kop Derbe ka be Barnabé eju.

²¹ Kawēn idipāt o'ḡuwēnuwēn ip Derbe ka watwat pe. Imēnpuye tak ḡu oitabun ip Jesus kay.

Ḡebuje o'jepit ip jedocap e daḡ ma. Listra ka daḡ ip o'jepit Icōnio ka daḡ tak, Antioquia ka daḡ tak. ²² Jesus a'ōkayayū jojom ip o'jepit. Ixeyū a'ōmucanucan oekuku ip. Yawēwēm ip oekuku. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Jesus kay eyetabucap cuy epeyepere ḡu — io'e. — Jesus kay wuyetabūt pima, warara'acat ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e.

— Ḡuyjom pit Deus xe acesop. Ixe soat kukukan pima, cexe ma acesop soat ya'ō kay kūyjobit pima — io'e cebe ip.

Paulo soat kaka daḡ oeku Barnabé eju.

²³ Ixeyū dak aḡokat kayū o'taē Jesus day itabucayū kukukayūm. Soat kaka daḡwi o'taē ip. Jekpiwa ma o'jewemurun ip jekawēn ām Deus eju. Deus eju o'jekawēn ip o'taē'ibiyū beam. Imēn o'jekawēn ip Deus eju:

— Ocekukukat — io'e ip Jesus pe. — Iteyū aḡokat kayū juy ejukuk xipan, ekay itabūt ip puye — io'e ip Deus pe.

²⁴ O'kop ip Panfília eipi daḡ, Pisídia eipi daḡ tak.

²⁵ Ḡebuje waram Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip Perge ka be. Atália ka daḡ ip o'kop.

²⁶ Antioquia ka kay ip o'ju waram. Kobexixi daḡ ip o'ju. Koap jejēmap ka be ip oajēm—Antioquia ka be.

— Xipan cuy ixeyū ejukuk kapikpiḡ pima—ekawēn-muwēnuwēn pima — i mo o'e itabucayū Deus pe ibo ka be koap cēm pima.

²⁷ Oajēm ip ma'ḡuto Antioquia ka be jekapikap o'jepere ip puye. Paulo ekawēn co am o'je'awero ip soat Jesus a'ōkayayū.

Ḡebuje Paulo apēn Deus ixeyū buywatwanap o'ḡuwēn cebe ip. Apēn soat kaka daḡ oekuku ip iap o'ḡuwēn.

— Deus juk adi oca'ōmucanucan osunuy Jesus muwēnuwēn pima — io'e. — Judeu'ūmayū be ocemuju

jekawēn muwēn ām — io'e. — Tak ḡu ip oitabun Jesus kay — io'e cebe ip.

²⁸ Ibo ka be osodop ip ūm kaxi. Jesus a'ōkayayū xe osodop ip ibun ma.

15 Judeuyū o'ju Antioquia ka kay—Judéia eipi bewiayū. Oajēm ip.

Ḡebuje cedaḡ ḡu Jesus kay itabucayū o'ḡutaybin ip—Judeu'ūmayū o'ḡutaybin ip.

— Moisés ekawēn taḡ eyedaypu'aḡobixeedakat'ūm pima, Deus jeydaxijo ḡu — io'e ip napa ma itabucayū be.

² Imēneju Pauloyū o'jewa'ōxixik cīcā ceweju ip Judéia eipi bewiacat eju. Imēnpuye Jesus a'ōkayayū itaybin pin o'e ip apēn ḡu paxi cūḡ ma wuyxe iam.

— Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taḡ? Acesuxeedakat ḡu xe'e? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye ip Paulo o'ḡuju Jerusalém ka be, Barnabé dak, jebureyū dak.

— Jerusalém ka be juy epeju — io'e ip. — Epeju juy jekawēn ām Jesus emumujuyū eju—itabucayū kukukayū eju dak — io'e ip. — Epeyewawē juy ceweju ip. "Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taḡ? Acesuxeedakat ḡu xe'e?" i juy epe'e cebe ip — io'e ip.

³ Pauloyū o'jewemuwēn cebe ip. O'jēm ip Antioquia ka bewi.

O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Cucum pima Fenícia eipi daḡ o'kop ip, Samaria eipi daḡ tak. Soat ka daḡ o'je'awero ip itabucayū eju cucum pima.

— Ade jījā Judeu'ūmayū kuyap jetabucap o'jepere ip — io'e ip. — Jesus kay ip oitabun — Pauloyū o'e cebe ip.

Icokkok cīcā ip o'e itabucayū iboap awēḡ tobuxik puje—Fenícia eipi watwat, Samaria eipi watwat tak.

⁴ Oajēm ip Jerusalém ka be. O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Itabucayū kukukayū ip o'tobede, Jesus emumujuyū dak, wara'acayū itabucayū dak. Itabucayū kukukayū o'je'awero ip cexe.

Ḡebuje Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Deus cuk adi ocebuywatwatn kawēn idipāt muwēn ām — io'e. — Pūḡ ḡu Judeu'ūmat oitabun Jesus kay—ade jījā ma! — io'e Paulo.

⁵ Pūḡpūḡ pit Fariseuyū o'āy Paulo mukorēm ām—Jesus kay itabucayū.

— Ixeyū dak cuy Moisés ekawēn taḡ jeku, itabūt ma'ḡu ip Jesus kay — io'e ip. — Jedaypu'aḡobixeedakat cuy ip cekawēn taḡ — io'e ip te'e ma. Imēnpuye Pauloyū o'jewa'ōxixik cīcā Fariseuyū eju.

⁶ Ḡebuje Jesus emumujuyū o'je'awero ip Jesus kay itabucayū kukukayū eju. O'jewawēwē jījā ip.

— Apēntak cedaḡ wuywebe Judeu'ūmayū mutaybit am Jesus kay itabun ip puje? — io'e ip jewewebe. — "Moisés ekawēn taḡ cuy epeku," i du ace'e cebe ip? Imēn ḡu xe'e ace'e cebe ip? — io'e ip jewewebe.

⁷ O'jekawēn cīcā ip jeweweju jewemudin ām. Ibut cīcā ip o'jewa'ōxixik wara'at taḡtaḡtaḡ i'eap puxim.

Pedro o'jekawēn soat pe aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wekawēn kay — io'e. — Kuy bima Deus onaē kawēn

idipat muwën ãm Judeu'ũmayũ be. Eyetaybit iboam — io'e. — Ixe mo omuju ibikuy osunuy ixeyũ mutabut am jekay buye. ⁸ Deus itaybit apën wuyju jewağuyğuy iam — io'e.

— Ixe mo jebiöğbuk o'ğudot Judeu'ũmayũ kay apën wuykay o'ğudot iap co'i. Imën Judeu'ũmayũ kay dak òn iam wuymutaybitbin o'e Deus. ⁹ Soat ipi dağayũ ibit ma Deus xe. Soat jewejojo'i ma ip cexe. Imënpuye Deus ikërëat o'ju'uk Judeu'ũmayũ bewi Jesus kay ip itabut puye. O'ju'uk apën wuywebewi ikërëat o'ju'uk iap co'i — io'e. ¹⁰ — “Cedağ ğu Deus pe jebiöğbuk muöm ãm cebe ip, Moisés ekawën tağ ğu ip puye,” i du eyju e'em? — Pedro o'e. — Iba'ore osunuy wuydobuyũ'üm'üm pe ixe ekawën tağ jeku am. Wuywebe dak iba'ore. Iba'ore kuka o'e Judeu'ũmayũ be dak. Imënpuye “Moisés ekawën tağ cuy epeku,” i'ümğju juy ace cebe ip—Jesus kay itabun'isuayũ be.

¹¹ Wuykukukat Jesus wuydaxijojom cekay wuyetabut puye. Wuydaxijojom xipan wuykuğ puye. Imënpuxim Judeu'ũmayũ dak idaxijo itabun puje ip — Pedro o'e.

¹² Ğuyjom Pauloyũ o'jekawën aweromayũ be.

— Deus mo ocemuju kawën idipat muwën ãm Judeu'ũmayũ be — io'e. — Deus a'öbi juk adi wuywebe i'e ba'oreat oceğubapukpuk soat etabutpe — io'e. — Deus soat podi ma ya'öbaca iap juk adi oceğubapukpuk itabutpe ip — io'e ip aweromayũ be. Soat ip müğ osodop ya'ıjojom.

¹³ Ğuyjom Tiago o'jekawën aweromayũ be.

— Okitpitpityũ — io'e. — Eya'öpicüğcũğ cuy epesop wekawën kay. ¹⁴ Simão Pedro ekawën epeya'ıjojjo juy — io'e. — Deus xipan Judeu'ũmayũ kuğ iam wuy-mukũyjojo — io'e. — Deus Judeu'ũmayũ o'taë itabut am jekay. Ixeyũ dak o'taë jebekitkiyũm — io'e. ¹⁵ — Iboap o'jebapuk kuyayũ ekawën tağ—Deus ekawën muwënuwën'ukayũ emudupmubararaktup ekawën tağ — io'e. — Imën e'em iboaptup:

¹⁶ “Ön Deus,” i. “Waram ocepit ya'at'ibit'a mudim am—Davi duk'a mudim am,” i. “Yadipat'am je'e ma'ğuto,” i. “Soat xe ijodiat xe wa'öbuyxian oğuy apën Davi ya'öbuyxi osunuy iap co'i,” i. “Obikuyap tağ jeku ip waram,” i. ¹⁷ “Soat kaka dağacat itabut je'e okay Judeu'ũmayũ,” i. “Webekitkiyũm je'e ip,” i. ¹⁸ Imën wuykukukat e'em, i. Kuyje ma iboap o'ğuwën, i. Imën e'em iboaptup — io'e Tiago. — Imën cuk adi Deus ekawën muwënuwën'ukayũ o'e'e'e Deus a'öbi — Tiago o'e.

¹⁹ — “Imënpuye Judeu'ũmayũ kaykay ğu juy ajop,” i òn e'em — io'e Tiago. — “Jesus kay itabun'isuayũ kaykay ğu juy ajop,” i òn e'em — Tiago o'e. — Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be:

²⁰ Deusbaroyũ wap iënmöğ'ibitën cuy epesuën'o ğu, i. Wara'acat tayxi kaykay ğu juy epesop, wara'at itop kaykay ğu dak, i. Iëntoyteyatën cuy epesuën'o ğu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ğu, i. Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be — Tiago o'e.

²¹ — Kuy bin ma opop Moisés ekawën wuymutaybitbin'ukayũ soat kaka dağ — io'e. — Ğasũ dak soat kaka

dağ opop ip. Soat Sábado cekawëntup cocom ip wuy'eaweroroap'a be—Deus eju kawënwënap'a be. Iboam acã juy ace cebe ip — Tiago o'e.

— Imën cuy ace! — io'e ip aweromayũ.

²² Soat ce'awero'ibiyũ Tiago be jawëwëap kay ip o'e—soat Jesus emumujuyũ, soat itabucayũ kukukayũ dak, soat itabucayũ dak.

Ğebu je Jesus emumujuyũ cartadup o'tupmubararak itabucayũ kukukayũ. O'tupmubararak ip tup muju am warara'acayũ awëaptum—itabucayũ awëwëaptum—Antioquia ka watwat awëwëaptum. Xepxep ağokatkayũ o'ğuju ip cartadup tujowat am Antioquia ka watwat pe. Judas o'ğuju ip, Silas tak. Judas xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Barsabás i osunuy. Ixeyũ xepxepayũ ya'öbuyxi ip osodop soat xe. Ixeyũ xepxepayũ cartadup o'tuptujowat Antioquia ka watwat pe. O'ju ip Paulo eju, Barnabé eju dak.

Cartadup imën o'e:

Oceju Jesus emumujuyũ, itabucayũ kukukayũ dak, wara'acat itabucayũ dak, i. Eykitpitpiyũ oceju, i. Kato mujujum oceju soat pe eywebe Judeu'ũmayũ be, i. Kato mujujum ocejũ soat kaka dağacat pe—Antioquia ka watwat pe, Síria eipi watwat pe dak, i. ²⁴ Kuy bima ağokatkayũ mo a'ğuy eyağuy mubabi'üm'üm oce'in, i. Ğasũ eyetaybit ğu apën oceku cedağ iam, i. “Moisés ekawën tağ eyedaypu'ağobixeedakat'üm pima, Deus jeydaxijo ğu,” io'e ip napa ma eywebe, i. Oceju ğu mo a'ğuy ixeyũ oceğuju eykay, i. Ja'öbi ma mo a'ğuy ip o'ju eykay, i. ²⁵ Imënpuye juk a'ğuy oceje'awero pũğ tağ ma eyawë ãm, i. Ğasũ xepxep ağokatkayũ ocetaë imuju am eyjom, i. Ixeyũ cum Barnabé eju, Paulo eju dak, i.

²⁶ Pauloyũ o'yaoka pin kuy bima, i. Inaka iparara'üm ma wuykukukat Jesus Cristo muwënuwën oekuku ip, i. Imënpuye ikukpin cıca ip ocexe, i. ²⁷ Xepxepayũ oceğuju eykay—Judas, Silas tak, i. Ixeyũ soat ğuwën eywebe ğasũ ocekawën, i. ²⁸ Iboam acã oceju e'em eywebe: Deusbaroyũ wap iënmöğ'ibitën cuy epesuën'o ğu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ğu, i. Iëntoyteyatën cuy epesuën'o ğu, i. Wara'at tayxi kaykay ğu juy epesop, wara'at itop kaykay ğu dak, i. Iboam acã juy oceju e'em eywebe, i. Iboap tağ jekukum pima, cedağ epeku. Eywãtaxipipem ğu juy epesop. Ibürũ ma oceju e'em eywebe eyawëwëm, Deus biöğbuk tak eyawëwëm, i. Imën o'tupmubararak ip Judeu'ũmayũ awëwëaptup itabucayũ kukukayũ Jerusalém ka be awerom pima.

³⁰ Ğebu je taë'ibiyũ cartadup o'tuptujowat ip Antioquia ka watwat kay—itabucayũ kay. Judas o'tuptujowat, Silas eju. O'ju ip Barnabé eju, Paulo eju dak.

Yajëm puje soat itabucayũ o'tomuwã ip je'awero am.

³¹ Ğebu je ip o'tupũm cebe ip. Itabucayũ kukukayũ ya'öberen o'tupcoco soat pe ya'ıjo am. Soat ip icokcok o'e ibodup ekawën co buje.

³² Judas Silas tak itabucayũ o'yawëwë. Antioquia ka watwat o'yawëwë ip. Deus ekawën muwënuwën'ukayũ osodop ip. Deus ekawën ip o'ğutaybitbin. Imënpuye biğ ma ip itabut o'e Jesus kay. Icokcok ip o'e jetabucap kuğ. Pũğ kabia ğu osodop ip Antioquia ka be.

³³ Ibocewi o'jewemuwën ip itabucayũ be.

— Deus cuy xipan jeydujupit — itabucayū o'e cebe ip. O'jepit ip Jerusalém ka be. Kuy bima o'ġuju'iyayū kay ip o'jepit. ³⁴ Imēnpit Silas o'jepit ġu.

— Ijoce ma o'ġuy — io'e. — Ocepit ġu juy — io'e. ³⁵ Paulo dak Antioquia ka be osunuy, Barnabé dak. Wuykukukat ekawēn o'ġuwēnuwēn ip adeayū be. Jebureyū eju wuykukukat ekawēn o'ġuwēnuwēn ip.

³⁶ Ibutun'um pima Paulo o'jekawēn Barnabé eju. — Ġa'a juy acepit — io'e. — Soat kaka daġ cuy aju—kuy bima Deus ekawēn aġuwēnuwēn iap kaka daġ — io'e. — Wuynomukay juy acepit waram Jesus a'ōkayayū jom — io'e. — Ġa'a acepit xipat paxi opop ip iam — io'e Barnabé be.

— Ġa'a — io'e Barnabé. ³⁷ Barnabé ma João Marcos dujowat ojuy ceweju ip. ³⁸ Paulo bit ibu'u o'e tujowan.

— Oxe ma xipat ġu João Marcos ju am wuyweju — Paulo o'e. — Koap pima mo wuyiwat — io'e. — Panflia eipi be bima, o'jepit — io'e. — Wuyweju bit mo oibu'un Deus ekawēn muwēn ām — io'e. — Obu'u oce ikuġ — Paulo o'e.

³⁹ O'jewa'ōxixik cīcā ip. Imēnpuye o'jeok ip jewewejuwī oibu'un ikuġ puye.

Ġebuje Barnabé João Marcos o'tujowat jewēju. Kobexixi be ip o'om. Tiboġ cīcāati o'timudek ip. Chipre eipi be ip o'ju—tip'aweroroboġ pe.

⁴⁰ Ġebuje Paulo wara'at ma o'taē jewēju am. Silas o'taē jewēju am. Soat ikitpitpiyū o'jekawēn Deus eju cebeam ip—Antioquia ka watwat.

— Bay, xipan soat kuġ ěn — io'e ip. — Iteyū xepxepayū juy ejukuk xipan — io'e ip Deus pe.

⁴¹ Paulo o'ju Silas eju. Síría eipi daġ oekuku ip, Cilícia eipi daġ tak. Deus ekawēn itabucayū mutaybitbin oekuku ip.

16 Pauloyū o'ju Derbe ka be, Lистра ka be dak. Lистра ka be aġokatkat osunuy. Jesus a'ōkayat osunuy. Ibutet Timóteo i osunuy. Paulo o'ju Timóteo kay. Timóteo xi Judeu osunuy. Ixe ayacat Deus ekawēn kay itabut osunuy. Cebay Judeu ġu osunuy—Grego acā.

² Jesus a'ōkayayū Timóteo o'ġuwēn Paulo be—Lистра ka watwat, Icônio ka watwat tak.

— Timóteo xipat cīcā — io'e ip Paulo be.

³ Timóteo dujowat ojuy o'e jewēju jebuywatwat'ukan Paulo. Koap Paulo Timóteo o'taypu'aġobixeedakat Judeuyū babi daġ, ade Judeuyū osodop ika kay ip cumiat ka be buye. Itaybit cīcā osodop ip Timóteo Judeu'ūmat ipot iam, taypu'aġobixeedakat'ūm iam tak ixeyū Judeuyū.

⁴ Ġebuje Paulo o'ju Silas eju, Timóteo eju dak. Soat kaka daġ ip oekuku Jesus kay itabucayū jojom. Jerusalém ka watwat pe jawēwēap muwēnuwēn oekuku ip. Jesus emumujuyū be jawēwēap muwēnuwēn oekuku ip—itabucayū kukukayū be jawēwēap muwēnuwēn. Mēnku Judeu'ūmayū jekuku iap muwēnuwēn oekuku ip.

— Kūyjobin cuy epesop eyawēwēap ekawēn kay — io'e ip itabucayū be soat kaka watwat pe. Soat kaka daġ oekuku ip imukūyjojom.

⁵ Imēneju biġ ma itabut o'e Jesus kay. Soat kabia warara'acayū oitabun Jesus kay.

⁶ Deus biōġbuk Pauloyū o'ġujuat ġu Ásia eipi be. O'ġujuat ġu ip iboce Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpuye Frígia eipi daġ ip oekuku Galácia eipi daġ tak. Kapurūġ taġ ip oekuku.

⁷ Ibocewi oajēm ip Mísia eipi tēġ ma. Bitínia eipi be cu ojuy ip. Deus biōġbuk pit o'ġujuat ġu ip. ⁸ Imēnpuye Mísia eipi daġ o'timudek ip. Trôade ebikopap pe oajēm ip. Ibo ka tiboġ cīcāati xe osunuy.

⁹ Ġebuje Paulo jexey jo'iat o'jojojo ixe exima. Trôade ka be bima o'jojojo. Aġokatkat o'jojojo jexey jo'iat pe. Macedônia eipi bewiat o'jojojo. Cūġ'i osunuy.

— Macedônia eipi kay juy ejot — io'e Paulo be jexey jo'iat pe. — Ocebuywan cuy ece — io'e Paulo be.

¹⁰ Paulo imēn jexey jo'iat o'jojojo. Ōn tak cuk Paulo xe o'ġuy Trôade ka be bima. Ōn Lucas—ijudup mubarararaġat. Macedônia eipi kay a'ġu cu ojuy ocejewaġuy Paulo exey jo'iat puye. Ocetaybit cīcā Deus cuk ocemuju Macedônia eipi kay kawēn idipat muwēn ām iam.

¹¹ Ġebuje kobexixi be oceōm. Ocejēm Trôade ka be wi. Tiboġ cīcāati o'cetimudek. Cūġ ma oceju tip'aweroro kay Samotrácia eipi kay. Kuyaje oceju Neápolis ebikopap kay.

¹² — Ġebuje Filipos ka kay oceju. Filipos ka Macedônia eipi be opop. Ikaboġ cīcā ma o'sukadop. Wara'atka bodi ma ikaboġ o'sukadop—Macedônia eipi beatka bodi ma. César ebekitkit ibo ka o'sukada Roma ka kukat ebekitkit. ¹³ Aġoka bewi ocejēm Sábado kabia.

Idibi wābū kay oceju.

— Judeuyū aco'i kawēnwēn Deus eju ijoce — i juk a'ġu oce'e.

Aoyū awerom osodop ip iboce. Ocabik ma a'ġu ceparakpe ip—aweroayū parakpe.

¹⁴ Ġebuje Deus ekawēn oceġuwēn cebe ip. Ayacat iboce osunuy. Ibutet Lídía i osunuy. Tiatira ka bewiat osunuy. Paġo idipat teidada'ukat osunuy. Deus kay itabucat osunuy. Deus Paulo ekawēn o'ġubapuk Lídía be itabut cīcā i'e am. Imēnpuye itabut cīcā o'e Jesus kay. ¹⁵ O'jewemubatisanat "Jesus ebekit ōn ġasū bit" i'e am soat pe. Lídía duk'a watwat tak o'jewemubatisanat ip, itabut puye. Lídía o'jekawēn ocewebe.

— Eyxe wuykukukat Jesus kay wetabut pima, oduk'a be juy epesop ġasū bit — io'e ocewebe.

Imēnpuye Lídía duk'a be ocesop Filipos ka be bima.

¹⁶ Ġebuje ayacat ocedopabijuk—yaypan'isuat—cekariwa be imudadaybotbot'ibit. Deus eju Judeuyū kawēnwēn'uk osodop iap kay cum pima, ocedopabijuk. Ibiōġbuk kērēat kuġ osunuy jewebe. Ibiōġbuk kērēat a'ōbi yaypan'isuat apēn ġuyjom je'ba-puk iap muwēnuwēn'uk osunuy adeayū be.

Aġokatkayū yaypan'isuat kukayū osodop ip. Ade dinheiro bubum ip osodop apēn ġuyjom je'bapuk eykay iap muwēġap teim. Ixe yaypan'isuat ocedopabijuk.

¹⁷ Jewāwāwām oekuku ocenomuju soat kabia. O'jekawēn ocekawēn coco'ukayū be.

— Teyūku Deus a'ō kay kūyjobicayū — io'e'e'e. — Ixe Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat — io'e'e'e. — Apēn wuyewedaxijo but iap muwēnuwēn wuywebe — io'e'e'e ya'ōberen ocekawēn coco'ukayū be.

¹⁸ Iboap muwēnuwēn oekuku ocedobatban yaypan'isuat. Wara'at kabia dak. Wara'at kabia dak. Ade kabia iboap muwēnuwēn oekuku ocenomuju. Imēnpuye Paulo yukpicegēn o'e cekay. O'jekorepēn yaypan'isuat kay.

Ġebuje Paulo o'jekawēn ibiōggbuk kērēat pe—yaypan'isuat peat pe.

— Ejēm cuy yaypan'isuat pewi — io'e. — "Ejēm cuy," i ōn e'em ewebe Jesus a'ōbi — Paulo o'e.

Ġebuje'isum ma o'jēm cebewi. Xipat o'e.

¹⁹ Cebewi ibiōggbuk kērēat cēmap co buje, yaypan'isuat kukayū oitakomān ip Paulo kay.

— Ġasū bit ixē ibiōggbuk kērēat a'ōbi gūwēn gū — io'e ip. — Abu dinheiro je'gūm ocewebe Ġasū bit? — io'e ip.

Pauloyū o'jat ip. Akiju ip o'tujowat. Jeka kukukat topabe o'tujowat ip imuymuy am.

²⁰ Ġebuje o'jekawēn ip jeka kukukayū eju.

— Teyūku Judeuyū — io'e ip. — Wuyka watwat kaykay ip — io'e ip napa ma. — Iwaru ma ocemutaybitbin ip. Jebabim ip ocemutaybitbin — io'e ip. ²¹ — Cedağ gū iteyū e'eap tağ wuyeku am, wuyju Roma ka kukukat ebekitkit puye — io'e ip napa ma.

²² Ġebuje ibo ka watwat oitakomān ip Pauloyū kay, imuymuy buje. Ika kukukayū Pauloyū eekabek o'gūwekuwek ip.

— Epeyukxabimupokupoğ cuy daxadaypam — io'e ip.

²³ O'yukxabimupokupok cīcā ip. Daomūnmūnap'a be o'gūōm.

— Ağ cuy epesop cekay — io'e ip daomūnmūnap'a kukukat pe. — Epejowiwi juy ip ijēmap puxim — io'e ip.

²⁴ Iboap co buje āmap'abi be Pauloyū o'gūōm iğō'a kukukat. Badiat'abi be ip o'gūōm, "Xipan cīcā juy iteyū epejowiwi," i juk o'e buye. Sui o'suimuōm ip iptok pe. O'jekağobiece ip parakpe. Cem cīcā o'e ip. Ceok pa'ore ip o'e.

²⁵ Iximadakpe Pauloyū o'jebibododon Deus kay. O'jekawēn ip Deus eju. Ibibodo a'jōjom o'e ip soat daomūnmūnap'a beayū. ²⁶ Ipi o'jexixi Ġebuje bit. Imēnpuye daomūnmūnap'abi'ip o'je'abi'ipekutu. Soat xīntabi dak jekpiwa ma o'jeorek. O'tomudip'uk. Ikağobimuparakap'ip tak o'jeipeorek jekpiwan ma.

²⁷ Imēn cebapuk puje daomūnmūnap'a kukukat o'jewūrūğ. Xīntabi tomudip'uk'uk o'jojojo. Tūybe taomūnmūnayū kuy o'jēm iān o'e. Imēnpuye jepaja o'ju'uk iyuk pewi jewaoka ojuy. ²⁸ Imēnpuye Paulo ya'ōberen o'jewāwā.

— Ecewaoka gū juy — io'e ya'ōberen. — Ocejēm gū buk — io'e. — Soat oceju ijoce mabuk — io'e yakukukat pe.

²⁹ — Wexiktak cuy eğūm owebe — io'e jebure be ya kukukat. — Etojot cuy kabia iam. O'gūm cebe. Badi o'ju.

Pauloyū kay o'ju. Ikarabakbak o'e jejarara pibun. O'jēğ'aecōğcōğ Pauloyū dopabe. ³⁰ O'tujujēm ip yabewi.

— Obureyū — io'e. — Apēntak wewedaxijo but? — io'e.

³¹ — Etabun cuy eğuy Jesus kay—wuykukukat kay — io'e. — Etabut pima Deus jedaxijo. Eduk'a watwat tak idaxijo — io'e ip.

³² Ġebuje Paulo Deus ekawēn o'gūwēn yakukukat pe, soat tuk'a watwat pe dak. ³³ Soat ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Daomūnmūnap'a kukukat Pauloyū o'yukxabiwuy iximadakpe ma.

Ġebuje daomūnmūnap'a kukukat o'jewemubatisanat "Ġasū bit Jesus ebekitkit oceju" i'e am jebureyū be.

Soat tuk'a watwat tak o'jewemubatisanat. ³⁴ Pauloyū o'tujowat ip jeduk'a be. Puybit o'gūm cebe ip.

— Juku eyxan — io'e. — Epejo'o — io'e.

Soat ip icokcok cīcā o'e Jesus kay itabut puye.

³⁵ Kabia buje Filipos ka kukukayū te'e ma sorarayū o'gūju daomūnmūnap'a beayū dakoy am—Pauloyū dakoy am.

— Pauloyū juy epeğujēm daomūnmūnap'a bewi — io'e ip sorarayū be.

³⁶ O'ju ip daomūnmūnap'a be. Ika kukukayū ekawēn o'gūwēn ip iğō'a kukukat pe.

Ixe o'ju Pauloyū kay.

— "Pauloyū juy epeğujēm daomūnmūnap'a bewi," i juk o'e ip oceka kukukayū — io'e yakukukat Pauloyū be. — Epejēm cuy — io'e ip. — Eyekupinap tağ cuy epeju — io'e Pauloyū be.

³⁷ Imēnpit Paulo ika kukukayū a'ō kay gū o'e.

O'jekawēn sorarayū be Paulo.

— Oceju soat eipi kukukat ebekitkit—César ebekitkit Roma ka kukat ebekitkit — io'e. — Soat etabutpe ip ocukxabiakaka — io'e. — Ocedujowat gū ip ibimāmāmāmayū ekawēn coco'ukat kay ocekawēn co am — io'e. — Itaybit gū mo a'gū ip Pauloyū ikērēat o'gūjurūğ iam, o'gūjurūğ gū iam tak, ocekawēn co'um puye. Jetaybitpun'ūma ip ocemuōm daomūnmūnap'a be — io'e. — Iba'arēm ma ip ocemujēm ojuy! — io'e. — Iba'arēm gū juy ip ocemujēm — io'e. — Soat etabutpe juy ip ocemujēm — Paulo o'e.

³⁸ Imēneju sorarayū o'jepit ika kukukayū kay. Paulo ekawēn o'gūwēn ip cebe ip. — César ebekitkit teyūbitku — io'e ip. Imēnpuye ika kukukayū iparara jījā ip o'e César ebekitkit ukxabi mupok pi osodop buye.

³⁹ O'ju ip Pauloyū kay. Daomūnmūnap'a be ip o'ju.

— Oceju juk a'gū xipan gū eykuk kapusu — io'e ip. — Imēnpit eyağuyba'um cuy iboap kay — io'e. — "Filipos ka kukukayū juk a'gū ikērēm cīcā oceku," i'ūmğū juy epe'e — io'e ip. — Epejēm oceka bewi — io'e ip Pauloyū be.

⁴⁰ O'jēm ip daomūnmūnap'a bewi. O'ju ip Lídia duk'a be. Ixe duk'a be osodop ip kawēnwēn Jesus a'ōkayayū eju. O'yawēwē ip. O'jēm ip ibocewi.

17 Pauloyū o'ju Tessalōnica ka kay. Cucum pima o'kap ip Anfīpolis ka dağ, Apolōnia ka dağ tak.

Oajēm ip Tessalōnica ka be. Ebpūğ esemana ibo ka be ip osodop. Judeuyū e'aweroroap'a ibo ka be o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a. ² Ebpūğ Sábado bima iğo'a be o'jujuju ip. Oōm ip iğo'a be.

Ğe buje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn iğo'a beacat pe. Imutaybitbin o'e ip.

³ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū juk adi Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn — io'e. — Imēn e'em ip: Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ū juy, i. Waram imēnpit jetait, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup — io'e. — Ibodup ekawēn tağ o'jebapuk Jesus pe — io'e. — Ōn ixē Jesus muwēnuwēn eywebe. Deus ixē Jesus o'taē wuydaxijo-jo'ukan — Paulo o'e.

⁴ Iboap co buje ade Judeuyū oitabun Jesus kay. Pauloyū eju oekuku ip. Ade Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū dak oitabun Jesus kay—Deus kay itabut osodop'iyū. Ade aoyū dak oitabun Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ibuyxiayū.

⁵ Warara'acayū bit oitabutkarey Pauloyū kay Judeuyū—itabut'ūmayū. Itabutkarey o'e ip ibadipdipyū oitabun Jesus kay buye. Itabutkareyayū ikērēat murūğrūğ'ukayū o'tomuwā je'awero am. Ibukapik'ūmayū o'tomuwā ip—kaycōm'ūmayū. O'je'awero ip itabutkareyayū Pauloyū o'jomuymuy buye. Itabutkareyayū warara'acayū o'ğutakomān ip Pauloyū kay. Puyxibut'ūm ip oōm Jasão duk'a be Pauloyū bu ojuy. Pauloyū dujowat ojuy ip aweromayū kay. ⁶ Pauloyū bit o'tobuxik ğu ip Jasão duk'a be. Imēnpuyē Jasão o'jat ip Pauloyū nuyap pe, Pauloyū ka'ūm puyē. Wara'acat itabucayū dak o'jat ip.

Ibocewi o'tujowat ip ika kukukayū kay. Pauloyū o'jomuymuy ip ika kukukayū be.

— Soat kaykay teyūku osodop! — io'e ip napa ma. — Soat kaka dağ ip oekuku wuybadipyū kaykay — io'e ip napa ma. — Wuyka be ğasū ip oajēm — io'e ip. ⁷ — Jasão ixeyū o'tujuōm jeduk'a be tūy ām — io'e ip jeka kukukayū be. — Wuyeipi kukukat a'ōdadam ip—César a'ōdadam — io'e ip napa ma. — “César ğu soat kukukat—Jesus acā,” i napa ma e'em ip ocewebe — io'e ip napa ma.

⁸ Iboap co buje ika kukukayū oitakomān Pauloyū kay Pauloyū wuyeipi kukukat a'ōdadam tūybe iān o'e buye. Adeayū dak oitakomān cekay ip. ⁹ Imēnpuyē ika kukukayū dinheiro o'jat Jasãoyū xewi Pauloyū mujēmap teida am.

— Pauloyū juy epeğujēm wuyka bewi — io'e ip Jasãoyū be. — Ixeyū jēm puje waram eyedinheiro oceğūm eywebe — io'e ip.

Jasãoyū o'ğuypicat ip waram tuk'a be. ¹⁰ Imēnpuyē Jasãoyū Pauloyū o'ğujēm jeka bewi. O'ğujēm ip ixima be. O'ğujuju ip Beréia ka kay.

Pauloyū o'ju Beréia ka kay. Oajēm. Judeuyū e'aweroroap'a be ip oōm Deus eju kawēnwēnap'a be.

¹¹ Ğe buje Pauloyū Deus ekawēn Beréia ka watwat o'ğutaybitbin. Beréia ka watwat Tessalōnica ka watwat puxim ğu ip osodop. Itabut pin ip osodop icēmat a'ō kay. Paulo ekawēn coco'uk ip osodop. Soat kabia Deus

ekawēn tup coco'uk ip osodop jetaybit am Paulo icēmān paxi e'em iam, icēmān ğu paxi iam tak.

¹² Imēneju ade ma oitabun Jesus kay. Ade Judeuyū itabut o'e ip cekay. Ade aoyū dak itabut o'e ip Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ya'ōbuyxiayū. Ade ağokatkayū dak itabut o'e Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū.

¹³ Ğe buje Judeuyū o'yawēğtobuxik Paulo Deus ekawēn muwēnuwēn Beréia ka be iap awēğ—Tessalōnica ka watwat. Imēnpuyē Paulo kay ip o'ju. Oajēm ip. Paulo awēğ o'yawēğmukērērēn ip Beréia ka watwat pe. O'jomuymuy jījā ip. O'gubu'un ip Paulo a'ijo am.

¹⁴ Ğe buje itabucayū Paulo o'tujowat tiboğ cīcāti be. Silas pit Beréia ka be o'jecū, Timóteo dak. ¹⁵ Ibocewi Paulo o'tujowat ip Atenas ka be. Paulo dujowacayū o'jepit jeka be—Beréia ka be. Jepitpin pima, Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— “Ğaxīn ma juy epesot okay,” i juy epe'e Silasyū — io'e cebe ip. — “Ibun ğu juy epesop Beréia ka be,” i juy epe'e cebe ip—Silas pe, Timóteo be dak — io'e Paulo cebe ip.

¹⁶ Paulo yağuybabi'ūm'ūm o'e Atenas ka watwat kuğ. Silasyū ajēmap wiwim osunuy ibo ka be. Ade deusbaroyū kay itabut cīcā ip osodop Atenas ka watwat. Tūybe ade deusyū iān o'e ip Atenas ka watwat. Paulo o'yukpiceğēn deusbaroyū biōğbuk cocom puyē. Atenas ka watwat kuğ yağuybabi'ūm'ūm o'e.

¹⁷ Ğe buje Paulo o'jekawēn Atenas ka watwat eju. O'jekawēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Judeuyū eju o'jekawēn Judeuyū'ūmayū eju dak—Deus kayayū eju. Wuyjuyū e'aweroroap pe dak o'jekawēnwēn soat kabia aweromayū eju. ¹⁸ Itaybit cīcāyū dak o'jekawēnwēn Paulo eju—Estóicoyū, Epicureuyū dak. Ixeyū ağokatkayū itaybit cīcā osodop ip. Paulo o'ğuwēnuwēn ip jeweweju.

— Apēntak sute e ojuy itaybit'ūmat? — io'e ip.

— Deus muwēnuwēn teku oxe bit — io'e warara'acayū. — Wuyju bit wuyetaybit ğu i'em — io'e ip.

Imēn o'e ip, Paulo soat em Jesus muwēnuwēn oekukuku buye, wuye'ū buje waram acejetait iap muwēnuwēn oekukuku buye dak. Jesus buten itaybit ğu ip osodop.

¹⁹ Ğe buje itaybit cīcāyū Paulo o'tujowat je'aweroroap pe jeweweju kawēn ām. Je'aweroroap putet Areópago i osunuy.

²⁰ — Ekawēn iisuat cuy epeğuwēn ocewebe — i'e'e'uk osodop ip jewewebe Atenas ka watwat soat em. Soat em iisuat muwēnuwēn oekuku ip iisuat cocom tak. Paulo o'ju je'aweroroap pe Atenas ka beayū eju.

— Ejot cuy oceweju ekawēn iisuat muwēn — io'e ip Paulo be. — Apēn etaybit iap cuy eğuwēn ocewebe — io'e ip. — Ekawēn iisuat cuy ocemutaybin ece. Wara'an ma ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — Oceya'ijojo ğu buk iboap. Ocetaybin pin iboam — io'e ip Paulo be.

²² Ğe buje Paulo o'jekawēn cīcā ceweju ip iboce Areópago be.

— Atenas ka watwat — io'e Paulo. — Eyetabut cīcā deusbaroyū kay. ²³ Deuserbaroyū biōḡbuk cocom ocekukuku ijoce. Pūḡ'a oyajojo wit'a muḡēḡē—eye-deuserbaroyū kay eyeḡebubuap'a. Ibararak opop iḡo'a eju. Imēn e'em: "Wara'at paxi omuy deus, i. Ocetaybit ḡu buk ixem," i. Ijop'a oceyamuḡē cekay oceḡe-bubuap'am," i. Imēn ibararak opop iḡo'a eju — Paulo o'e. — Ōn pit wetabut ixem kay. Ixe Deusat. Ka'ūmḡu wara'at. Ōn wetaybit ixem, eyju bit ka'ūma. Te'e ma iḡo'a mo a'ḡu epeyamuḡē, eyetaybit ḡu ixem puye. Ixe ekawēn muwēnuwēn ōn eywebe. ²⁴ Kuyje ixem ipi o'ḡuḡē, soat ipi daḡacat tak. Ixe kabi beacat kukukat, ipi daḡacat kukukat tak. Ixe bit wuyemu'amuy'a be ḡu nuynuy. ²⁵ Ixe buywat pa'ore wuywebe. Ixe soatkuḡ. Ka'ūma kay ixem. Ixe wuymutaicin, wuymu'ada'adam tak. Ixe wuyxat ūmūm wuywebe. Wuydoti dak iūmūm. ²⁶ Soat ka daḡacat o'ḡu'acoḡ pūḡ aḡokatkat pēwi. Jebikuyap taḡ ip o'ḡujuju soat kaka daḡ. Poce ixeyū jee-dop iap o'ḡuwēnuwēn, poce ixeyū cum iap tak — io'e Paulo. ²⁷ — Deus imēn o'ḡuwēn ixeyū etaybit am ixem, jekay jetabut am tak. Wūy ḡu wuywi nuynuy—wuytēḡ ma. Deus dobuxik pin pima, iba'ore ḡu wuywebe to-buxik am. ²⁸ Wuyetait ixem itait puye. Soat taḡ wuyju cūḡcūḡ cucum ixem aḡ wuykay buye. Wuyju kake ixem kake buye — Paulo o'e. — Eybadipyū dak imēn o'e—tupmubararak'ukayū: "Deus ebekitkit wuyju dak," i mo o'e ip. ²⁹ Deus ebekitkit wuyju. Imēnpit xipat ḡu wuywebe i'e am: "Deus wita'a muḡēḡē buxim" i, "Deus ouro muḡēḡē buxim" i dak, "Deus prata muḡēḡē buxim" i dak, "Wuyemu'amuḡēḡē'a buxim" i dak — Paulo o'e.

³⁰ — Kuyje ma Deus ḡebum ḡu osunuy apēn ipi daḡacat ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ iap kay, kawēn icēmān itaybit'ūm ip puye. ḡasū bit "Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere," i'e'em Deus soat pe wuywebe — Paulo o'e.

³¹ — Deus aḡokatkat o'taē—Jesus o'taē — io'e. — Kabia o'ḡuweḡūn. Soat ijodiat je'bapuk Deus wap ixem kabia be. Abuyū ikērēat kuḡ Deus xe iap Jesus ḡuwēn. Abuyū ikērēat kuḡ ḡu iap tak ḡuwēn. Cūḡ ma ḡuwēn itaybit puye. Deus pe waram Jesus mutait puje soat iboap o'ḡubapuk soat pe wuywebe — Paulo o'e Atenas ka watwat be.

³² "Deus ce'ūat o'ḡutait waram" i'e buje Paulo ekawēn o'jowaywayway ip Atenas ka watwat'in. Warara'acat pit Paulo ekawēn kay o'e ixeyū'in.

— Waram pima juy ḡuto ejot iboam ocemutaybin am — io'e ip Paulo be.

³³ Paulo o'jēm cexewi ip.

³⁴ Pūḡpūḡ aḡokatkayū oitabun ip Jesus kay. Paulo eju oekuku ip oitabun'iyū. Pūḡ ma itabucat putet Dionísio i osunuy. Ixe Areópago be je'aweroro'ukat osunuy. Ayacat tak itabut o'e Jesus kay. Damáris i ibutet osunuy. Pūḡpūḡ ã oitabun Jesus kay.

18 ḡuyjom Paulo o'jēm Atenas ka bewi. Wara'at ka kay o'ju—Corinto ka kay.

² Paulo oajēm aḡokatkat kay—Áquila kay. Áquila Roma ka bewiat osunuy. Kuy mo o'jēm Roma ka bewi je-

tayxi eju. Itayxi butet Priscila i osunuy. Áquila Judeu osunuy. Bekin pi ma Ponto eipi be osunuy. Kuy ma mo o'jēm ip Roma ka bewi Itália eipi bewi. Soat kukukat putet Cláudio i osunuy. O'jēm ip ixem Cláudio jeipi bewi Judeuyū o'ḡujēmat puye. Oajēm Áquila kay Paulo.

³ Áquila torojo'a muḡēḡē'ukat osunuy—ixee'a'a muḡēḡē'ukat. Paulo dak ixee'a'a muḡēḡē'ukat osunuy. Ixee'a'a deidada'uk ip osodop—Paulo, Áquila dak. Xepxem ip o'jekapikpik. Imēnpuye Paulo Áquila duk'a be osunuy Corinto ka be bima.

⁴ ḡebuje soat Sábado cucu'uk osunuy Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixe dak Jesus o'ḡuwēnuwēn iḡo'a be Judeuyū aḡuymuwarururun ojuy, Judeu'ūmayū aḡuymuwarururun ojuy dak.

— Icēmān Jesus acā Deus emunaē — i'e'e'uk osunuy cebe ip.

⁵ Silas tak oajēm Paulo kay, Timóteo dak. Macedônia eipi bewi ip oajēm. Jesus o'ḡuwēnuwēn cīcā ip Judeuyū e'aweroroap'a be.

— Deus Jesus acā o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'cebe ip.

⁶ Pūḡpūḡ Judeuyū'in Paulo ekawēn kay'ūm cīcā o'e. Paulo o'jomuyuy jījā ip. O'ya'ōdada jījā ip. Imēneju Paulo oibu'un ceweju ip je'awero am.

— Jesus ekawēn oḡuwēn eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ḡu wekawēn kay — io'e. — Ipiat'ajojoap pe eyju buje, ōn ma okpiwat ḡu Deus xe. Eyju bit eyukpiwat, cekay eyetabut'ūm puye — io'e Paulo. Paulo jesay o'ḡuxikxik ixeyū xewi ijēm puje okpiwat ḡu iap mubapuk am cebe ip.

⁷ Ibocewi o'jēm, Judeuyū cekawēn kay'ūm puye.

Tício Justo duk'a kay o'ju. Ixe duk'a Judeuyū e'aweroroap'a tēḡ ma o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a tēḡ ma. Itabut osunuy Deus kay. Ixe duk'a be o'ju Paulo. Judeu'ūmayū be o'ju Jesus ekawēn muwēn ām.

ḡebuje Paulo Jesus o'ḡuwēnuwēn Tício Justo duk'a be. ⁸ Crispo itabut o'e wuykukukat Jesus kay—ixem duk'a watwat tak. Ixe Crispo Judeuyū e'aweroroap'a kukukat osunuy. Itabut o'e Jesus kay ḡasū bit. Warara'acayū dak oitabun Jesus kay. Tak ḡu Corinto ka wat oitabun. Deus ekawēn co buje ip oitabun. O'jemubatisananat ip "Jesus ebekitkiyū oceju ḡasū bit" i'e am jebureyū be.

⁹ ḡebuje jexey jo'iat o'jojojo Paulo. Wuykukukat o'jebapuk Paulo kay jexey jo'iat pe. Ixema be o'jekawēn Paulo eju.

— Epararam ḡu juy eḡuy — io'e Paulo be. — Mūḡ ḡu juy eḡuy — io'e. — Ebibu'um ḡu juy eḡuy wekawēn muwēn ām — io'e. ¹⁰ — Ōn ma exe oḡuy — io'e. — Imēnpuye aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Ade mabuk itabut je'e okay ijop ka watwat — wuykukukat o'e Paulo be jexey jo'iat pe.

¹¹ Imēnpuye Pauloibun cīcā osunuy Corinto ka be. Pūḡ koato osunuy ibo ka be, koato ipidase dak. Soat em Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

¹² ḡebuje Judeuyū Paulo kay ḡu o'e ip. Paulo o'jat ip taomūn ojuy. O'tujowat ip Gálio be ya'ijo am. Gálio Grécia eipi kukukat osunuy. Iecuḡap osunuy. Oōm ip

ibimāmāyū ekawēn cocoap'a be. Paulo o'jomuymuy ip.

¹³ — Teku ocemubu'u'un kuyat ekawēn tağ wuyeku am — io'e ip Gálio be. — “Xipat ma epesop Deus xe eydobuyū'üm'üm ekawēn tağ jekukum ġu ma'ġu eyju,” i napa ma teku e'em wuywebe — io'e ip. — Eğukorēm cuy! — io'e ip.

¹⁴ Paulo jede ojuy o'e jemuymuyayū be. Gálio bit:

— Ecede ġu juy — io'e Paulo be.

Gálio bit o'jede Judeuyū be.

— Judeuyū — io'e. — Ōn pit ite ağokatkat oğukorēm ġu — io'e. — Wuykukukat mupubutbun puje, ōn kajuk oğukorēm, ikērēat kuğ wuykukukat xe buje dak — io'e.

¹⁵ — Jawa'ōxikxixi eyju. “Teku wuybadip ekawēn mukērērērēn,” i'e'em eyju — io'e. — “Teku wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ ġu jekukum,” i'e'em eyju. Imēnpuye ōn pit oğukorēm ġu. Eyju ma juy epeğukorēm — io'e Judeuyū be. — Eyxe ma ikērēat kuğ. Oxe bit ikērēat kuğ ġu — io'e.

¹⁶ O'ğujēm ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a bewi.

¹⁷ Imēneju Judeu'ūmayū itakoma o'e ip Judeuyū kay, Paulo o'tujujēm puye. Imēnpuye Sóstenes o'jat ip Judeu'ūmayū. O'jat ip ixē Judeuyū e'aweroroap'a kukukat puye. O'ğupokupok cīcā ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a exīntabi weğūn. Gálio bit ak'adit'ūma osunuy ixeyū kay.

— Āğ ġupokupok ip — io'e jewebe ma. — Ōn ġu wukpiwat. Wa'ōbi ġu ip imupokupoğ — io'e.

¹⁸ Pūğ kabia ġu Paulo Corinto ka be osunuy. Ibun ma osunuy Jesus a'ōkayayū eju. Ģuyjom o'jewemuwēn cebe ip. Corinto ka bewi o'jēm. Síria eipi dağ cu ojuy.

¹⁹ Éfeso ka kay o'ju. Priscila o'ju ceweju, Áquila dak. Cencreía ka dağ ip o'kap. Cencreía ka be bima Paulo o'jakoeat apēn kuy bima Deus pe o'e iap tağ. Waram ip o'ju kobexixi dağ. O'timudek ip. Oajēm ip Éfeso ka be. Paulo oibu'un cewejuwi ip—Áquila ejuwi, Priscila ejuwi dak.

Ģebuje Paulo Judeuyū o'tobuxik. Oōm je'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Jesus o'ğuwēnuwēn cebe ip. O'jewa'ōxikxik Judeuyū eju.

²⁰ — Ibunbun ma juy eğuy ocexe — Judeuyū o'e cebe. Paulo bit ibu'u o'e cexe ip.

²¹ — Ka'ūma — io'e. — Deus ibikuy bima bit ocepit eykay — io'e cebe ip. O'jewemuwēn cebe ip. Éfeso ka bewi o'jēm. Kobexixi dağ o'ju.

²² Cesaría ka ebikopap pe cemūğ puje o'ju Jerusalém ka be. Itabucayū kay o'ju. O'tobede ip.

Ģebuje kapurūğ tağ o'ju Antioquia ka kay Síria eipi beat ka kay. ²³ Jay. Oajēm. Ibun ma osunuy ibo ka be.

Ģebuje itabucayū o'ğutaybinbin. Soat kaka dağ imutaybitbin ip oekukuku. O'jēm Antioquia ka bewi. Kapurūğ tağ o'ju. Galácia eipi dağ oekukuku, Frigia eipi dağ tak. Jesus a'ōkayayū mutaybinbin oekukuku. Itabut cīcā ip o'e cūğ ma o'ğutaybinbin puye.

²⁴ Apolo oajēm Éfeso ka be. Apolo ağokatkat osunuy. Judeu osunuy. Alexandria ka bewiat osunuy. Idim cīcā o'jekawēnwēnwēn. Itaybit cīcā Deus ekawēn. ²⁵ Kuy bi-

ma wara'acat ixē o'ğutaybitbin wuykukukat e dağ wuyeku am iam. Jedokdokap kuğ o'ğutaybitbin ip. Cūğ ma o'ğutaybitbin apēn wuykukukat cuk adi oekuku iam. Itaybit osunuy apēn João Batista adeayū o'ğubatisasan ikērēat mujurūğrūğap o'jepere ip iap mubapuk am iam. Itaybit ġu bit osunuy apēn ġasū wuyju jewemubatisasan “Jesus ebekitkit oceju” i'e am wuybureyū be iam. ²⁶ Jecokcokap kuğ osunuy imutaybitbin Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Áquila, Priscila dak Apolo o'tujowat jeduk'a be cekawēn co epere buje. Apēn wuykukukat e dağ ajeku iam o'ğutaybin ip. Itaybit'ūmapi o'ğutaybin ip—ixē o'ya'ījojo ġu buk iam. Cūğ cīcā ma o'ğutaybin ip.

²⁷ Ibocewi Jesus kay itabucayū Apolo o'tomuwa ixē cu ojuy Grécia eipi kay buye.

— Cum puk ōn Grécia eipi kay — Apolo o'e.

— Ha'a — io'e ip.

Cartadup o'tupmubarak ip tupmuju am Apolo eju. O'tupmubarak ip Grécia eipi watwat peap-tum—itabucayū beaptum. O'tupmubarak ip xipan cuy Apolo epejukuk iaptum.

Ģebuje Apolo itabucayū o'ğutaybitbin cīcā Deus ekawēn Grécia eipi be jajēm puje. Oitabun ip Jesus kay, Deus xe ikukpin ip puye. ²⁸ Apolo Judeuyū a'ōxikxiğ o'e soat etabutpe.

— Jesus acā Deus emunaē. Jesus acā o'taē wuydaxi-jojo'ukan — io'e cebe ip. — Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe — io'e cebe ip.

Mūğ ma ip osodop. Ya'ōmuypit pa'ore cebe ip.

19 Apolo Corinto ka be bima Paulo o'kap soat kaka dağ. Éfeso ka kay o'ju. Jay. Oajēm Éfeso ka be.

Ģebuje Jesus a'ōkayayū o'tobuxik. Doze be ip osodop. João Batista imubatisasan oeku ikērēat mujurūğrūğap epereap mubapuk am warara'acayū be. Itaybit o'e ip João emumutaybinbinam. ² Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Ibiōğbuk xipacat oōm tu eywebe, Jesus kay eyetabun puje? — io'e.

— Ka'ūma. Oōm ġu — io'e ip. — Ajo xe'e Ibiōğbuk xipacat? Ocejekūyjo ġu buk ixem — io'e ip.

³ — Abu-a'ōbi juk eymubatisasaan? — Paulo o'e.

— João Batista a'ōbi juk ocemubatisasaan — io'e ip.

⁴ — João ikērēat mujurūğrūğ o'jepere'iyayū mubatisasan oeku — io'e. — Imubatisasan pima, “Wara'acat omuyku kanomūm. Ibutet Jesus i. Ixe kay juy eyetabun epesop,” i'e'e'uk osunuy João — io'e Paulo.

⁵ Iboap co buje o'jewemubatisasaan ip “Oceju Jesus ebekitkiyū ġasū bit—ixē acā ocekukukat” i'e am jebureyū be. ⁶ Paulo jebu o'subumōğ yabi jeje ip. Ibiōğbuk xipacat oōm cebe ip. Ya'ōba'arēmat a'ōm o'jekawēnwēn ip. Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn ip. ⁷ Doze be osodop ip—Jesus kay itabucayū.

⁸ Ģebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be—Éfeso ka beat'a be. Ja'ōcam Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

— Ģaxīn ma Deus soat kukukan je'e — io'e ibo ka watwat pe.

Ibun osunuy ibo ka be imutaybitbin—ebapūḡ kaxi. ⁹ Pūḡpūḡayū bit Paulo be jemutaybitbinap kay ḡu o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus kay. Jesus o'jomuymuy ip adeayū be. Imēnpuye Paulo o'jeok cexewi ip—Jesus kay jetabut am ibu'u'uyū xewi.

Wara'at'a kay o'ju Jesus a'ōkayayū eju. Iḡo'a wuymutaybitbinap'a o'yanuy. Soat kabia Paulo imutaybitbin osunuy iḡo'a be. Iḡo'a be Tirano imutaybitbin'uk osunuy pūḡpūḡ ehora daḡ. Ixe imutaybitbin'um pima Paulo Jesus ekawēn imutaybitbin'uk osunuy. ¹⁰ Imēn imutaybitbin'uk osunuy xepxep koato bun. Imēneju ade jījā wuykukukat Jesus ekawēn o'ya'ījojo—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Soat Ásia eipi watwat o'ya'ījojo.

¹¹ Ḡe buje Deus ja'ōbacaap o'ḡūm Paulo be wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am adeayū etabutpe—o'jojojo ḡu buk ip iap mubapuk am. ¹² Imēnpuye adeayū Paulo epaḡo o'jat cexewi—paḡonōmñōm, ikūmpi ekabek tak. Ixe paḡo o'jomōḡ ip iwātaxipiyayū be. O'je'ada'ada ip ixe paḡo mōḡ puje. Xipat o'e ip. Ibiōḡbuk kērēat tak o'jēmjēm adeayū bewi ixe paḡo mōḡ puje.

¹³ Ḡe buje pūḡpūḡ Judeuyū ibiōḡbuk kērēat o'ḡu-jēmjēm warara'acat pawi. Pūḡ ka be ḡu ip osodop. Soat kaka daḡ oekukuku ip. Ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'uk oekukuku ip.

Paulo babim imujēm ojuy ip.

— Ocekukukat Jesus a'ōbi oceju e'em ewebe “Ejēm cuy cebewi,” i — io'e ip ibiōḡbuk kērēat pe.

¹⁴ Imēn imujēmjēm ip osodop 7 be aḡokatkayū. Ikitpitpityū osodop ip. Cebay butet Ceva i osunuy. Ceva Judeu osunuy. Judeuyū epāiyū kukukat osunuy. Jesus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'uk osodop ip adeayū bewi ikitpitpiyū.

¹⁵ Jesus a'ōbi imujēm ojuy bima bit, ibiōḡbuk kērēat o'jede cebe ip.

— Wetaybit Jesus — io'e. — Wetaybit Paulom tak — io'e. — Pām eyju? Abuyū eyju? Jesus a'ōkayayū ḡu eyju oxe bit — ibiōḡbuk kērēat o'e cebe ip.

¹⁶ Ibiōḡbuk kērēat kukat o'jejorojoro cekay ip—7 beayū kay. Toti ip o'ḡuwekuwek. O'watwat ip iḡo'a bewi 7 beayū. O'jenapōn ip soat iwekwek. Soat ip yaoka ka o'jēm. Ibo o'jebapuk Éfeso ka be.

¹⁷ Iboap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—Éfeso ka watwat, Judeuyū, Judeuyū'ūmayū dak. Iparara o'e ip te'e ma “Jesus a'ōbi ōn” i'eap puxim.

— Wuykukukat Jesus ya'ōbuyxi jījā — io'e'e ip. Ade ixeyū'in oitabun wuykukukat Jesus kay.

¹⁸ Ade wamomoyū dak oitabun Jesus kay. Apēn cuk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip iap o'ḡuwēn ip Paulo be. Itabut cīcā o'e ip Jesus kay. Jebukaypacap o'jepere ip.

¹⁹ Ḡe buje ibukaypacap ibararak osodop taperadup pe ibibodo. Oibu'un ip jebibododon. Warara'acat muy'ū ām ip oibu'un. Jebukaypacaptup o'tupmu'awero ip tupmupik am soatup. O'tupmupik ip soat etabutpe. Teiboḡ cīcā osodop tuptei. Tuptei 50,000 dinheiro osodop isurūḡat prata muḡēḡē.

²⁰ Imēneju warara'acayū oitabun Jesus kay. Tak ḡu ip oitabun. Deus ekawēn kay jījā ip o'e, cūḡ cīcā cexe ip puye.

²¹ Ḡe buje Paulo co ojuy Jerusalém ka kay. Deus a'ōbi cu ojuy o'e Macedōnia eipi daḡ cu ojuy, Acaia eipi daḡ tak.

— Jerusalém ka kay oju pin — io'e jewebe ma. — Ibo ka be oju buje Roma ka kay dak oju pin — io'e jewebe ma.

²² Xepxep jewejuayū'in o'ḡuju jewap Macedōnia eipi be. Timóteo o'ḡuju, Erasto dak. Ixe bit Ásia eipi be ibunbun mabuk osunuy.

²³ Ḡe buje Demétrio adeayū o'ḡutakomān Jesus a'ōkayayū kay. O'ḡutakomān ip, soat kaka daḡayū oitabun Jesus kay buye. ²⁴ Demétrio pratam yamuḡēḡē'ukat osunuy. Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muḡēḡē'ukat osunuy. Ade Éfeso ka watwat kapikpik'uk ip osodop Demétrio eju ibiat'a muḡēḡēm. Ade dinheiro bubu'uk ip osodop ibiat'a muḡēḡēapteim. Tūybe Diana Deus iān o'e ip Éfeso ka watwat. Imēnpuye te'e ma Diana kay jījā ip osodop. Demétrio ibiat'a muḡēḡē'ukayū o'tomuwā je'awero am soat jeweju kapikpik'ukayū dak.

Ibocewi o'jekawēn cebe ip.

— Oburereyū — io'e. — Eyetaybit ade dinheiro bubun wuyju wuyekapikapteim iam. ²⁶ Paulo bit adeayū mubu'u'un jetabut am Diana kay. “Ijodiat emu-muḡē Deus ḡu,” i'e'em ixe soat pe. Imēnpuye adeayū pu'u'un ip jetabut am Diana kay. Jetabucap epererem ip — io'e.

— Itabut o'e ip Paulo ekawēn kay—Éfeso ka watwat, soat Ásia eipi watwat tak — io'e. — Imēn xipat ḡu jījā wuywebe! ²⁷ Imēn ibun pima, ajo be acejekapik? Wuyekapikap ka'ūmḡu o'e. “Ibuyxim ḡu oce'e Diana duk'a!” i je'e ip adeayū—Ásia eipi watwat, soat ka daḡayū dak — io'e. — “Diana Deus ḡu,” i je'e ip — io'e.

²⁸ Imēneju Demétrio ekawēn cocoayū isapka'ore o'e Paulo kay.

Ḡe buje o'jewāwā ip ya'ōberen—Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muḡēḡē'ukayū.

— Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Soat ka watwat itabut cekay! — io'e ip. — Diana kay acā wuyetabut! Diana acā Deus! — i te'e ma o'e ip ya'ōberen.

²⁹ Tūybe Diana Deus iān o'e ip. Imēnpuye soat'a'a daḡ ip ya'ōberen o'jewāwā.

Ade ip dao ma o'ju je'aweroroap'a kay—yaboḡat'a kay. Cum pima ip xepxepayū o'jat Paulo eju jekuku'ukayū—Macedōnia eipi bewiyū. Gaio o'jat ip, Aristarco dak. O'tujowat ip je'aweroroap'a be—yaboḡat'a be. Tak ḡu ip o'je'awero iḡo'a be.

³⁰ Paulo ōm ojuy o'e iḡo'a be. Imēnpit itabucayū o'ḡuōmat ḡu. ³¹ Warara'acayū dak o'jewā'ōmuju Paulo be—Ásia eipi kukukayū—ibureyū.

— Eōm ḡu juy je'aweroroap'a be — io'e ip. — Aokam cuy ip — io'e ip Paulo be.

— Oōm ḡu — io'e.

³² Ḡe buje aweromayū warēmtaḡ ma o'jewāwā. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip jewāwāwām. Apēḡām ijoce awerom wuyju iam itaybit ḡu o'e ip. Inaka ya'ōberen

ma jewāwāwām ip. Itakoma jījā ip o'e Paulo ejuayū kay, Judeuyū kay dak.

³³ Ğebu je Judeuyū itakomaayū mudin ojuy o'e. Imēnpuye Alexandre o'ģuju ip jewāwāyū dopabe. Alexandre itakomaayū mudin ojuy o'e. O'jebaeuru mūģ ma epesop i'e am aweromayū be.

³⁴ Teku Judeu iam itaybit puje, biģ ma ip o'jewāwā. — Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Ixe Diana deus wuyxe soat xe, Éfeso ka watwat xe! — io'e ip ya'ōberen.

Ibun cīcā ip o'jewāwā. Xepxep hora ya'ōberen o'jewāwā ip. O'jewāwā ip tūybe Diana Deus iān o'e ip puye.

³⁵ Ğebu je aģokatkat jewāwāyū o'ģuymūģ. Ixe aģokatkat Éfeso ka kukukayū'in sunuy. Pa'orem cīcā jewāwāyū o'ģuymūģ. O'jekawēn cebe ip.

— Éfeso ka watwat, eya'ōpicūģcūģ cuy epesop wekawēn kay! — io'e. — Soat kaka daģayū itaybit ip Éfeso ka watwat Diana kay je'e'eap'a kukan iam—deus tuk'a kukan iam—kuy bima kabi bewi o'kopiat'a kukan iam. ³⁶ Abu kuka o'e: "Éfeso ka watwat itabut ğu Diana kay," i? Ka'ūma ma! — io'e. — Imēnpuye juy epeyewāwā ğu — io'e. — Mūģ ma epesop! — io'e. — Warēmtaģ ğu juy epe'e'e! — io'e cebe ip. ³⁷ — Te'e ma juk iteyū aģokatkatyū epetojot ijoce — io'e. — Diana kay je'e'eap'a beat o'tujupa'um ğu ip — io'e. — Diana nuyap'a o'jomuyuy ğu ip — io'e.

³⁸ — Demétrio, ceweju kapikpik'ukayū dak warara'acat muy pin pima, cum ip ibimāmāat ekawēn coco'ukat topabe — io'e. — Ade ip wuyka be. Ijoce ğu bit ip warara'acat jomuyuy—ibimāmāat ekawēn coco'ukat topabe acā — io'e. — Soat em ip je'awerorom. ³⁹ Ce'awero buje ip ceweju juy ip epeyekawēn — io'e. — Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taģ cuy ajeku — io'e. — Cedaģ'ūm cīcā wuyju e'em ğasū bit — io'e. — Warēmtaģ wuyju e'em ğasū bit — io'e.

⁴⁰ — César ebekitkit kuka o'e wuywebe: "Cedaģ ğu juk adi epe'e'e," i. "César a'ō daģ ğu juk epeye'awero," i kuka o'e ip wuywebe — io'e. — Ipiat kuka o'supi'ajoat ip wuywebe — io'e. — "Cedaģ ma mo a'ģu oceju e'em" i'e ba'ore wuywebe — io'e cebe ip.

⁴¹ Soat aweromayū o'ģuyypit iboap epere buje. O'jepit ip jeduk'a be.

20 Ce'aweroap epere buje Paulo Jesus kay itabucayū o'tomuwa je'awero am. O'jekawēn ceweju ip ya'ōmucan am. Ğuyjom:

— Cum puk ōn — io'e cebe ip. — Macedōnia eipi kay ōn cum. Eybu'um ğu juy epesop Jesus kay — io'e cebe ip.

O'jēm Éfeso ka bewi. O'ju.

² Ğebu je Macedōnia eipi daģ oeku. Soat kaka daģ oekuku itabucayū jojom. O'ģubikuy ip biģ ma itabut am Jesus kay.

³ Grécia eipi kay oajēm. Ebpūģ kaxi ibo eipi be osunuy. Paulo ma tiboģ cīcāat mudek ojuy o'e Síria eipi kay jeju am. Judeuyū bit Paulo aoka ojuy ip. O'jewawē ip Paulo aoka am.

— Ğa'a juy ayaoka — io'e ip. — Kobexixi be iōm puje juy ayaoka — io'e ip.

Paulo o'jekūyjo jaoka ojuy ip iam. Imēnpuye oibu'un tiboģ cīcāati mudek am.

Filipos ka kay Paulo o'ju. Kapurūģ taģ o'ju. Macedōnia eipi daģwi o'ju. Warara'acayū o'ju ceweju itabucayū. ⁴ Ibūrū ma ip o'ju Paulo eju: Sópatro, Aristarco, Segundo, Gaio, Timóteo, Tíquico, Trófimo. Sópatro Beréia ka bewiat osunuy. Pirro ipot osunuy. Aristarco Tessalōnica ka bewiat osunuy, Segundo dak. Gaio Derbe ka bewiat osunuy. Tíquico Ásia eipi bewiat osunuy, Trófimo dak. Ibūrū ma ip o'ju Paulo eju—7 beayū. ⁵ Jay. Oajēm ip. Ōn tak cuk adi oģuy Filipos ka be. Ōn Lucas. Ijudup mubarararaģ ōn.

Ibocewi 7 beayū o'ju ocewap Trōade ka be ocewiwi am. Paulo odopabijuk Filipos ka be. ⁶ Judeuyū peta muģēģēm osodop ixeyū kabia daģ. Imuģēģēm pima pāo'a o'o'uk osodop ip—yamuyuhhuap-tōmtēm'ūmat'a.

Ixe epeta kap puje Trōade ka kay oceju. Ocejēm Filipos ka bewi. Kobexixi be oceōm. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Pūģpōģbi xet tiboģ cīcāati daģ oceku. Warara'acayū ocenomuixik pūģpōģbi xet kap puje—itabucayū—7 beayū. Ocenomuixik ip Trōade ka be. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. 7 xet ibo ka be ocesop.

⁷ Katpuje oceje'awero soat itabucayū eju Sábado bima. Pāo'a o am oceje'awero Jesus e'ūap kay oceģebu am. Yaboģat'abi be oceje'awero—umat'abi be. Paulo ocemutaybitbin o'e umat'abi be, kuyaje wara'at ka kay cum puye. Ibun osunuy ocemutaybitbin. Iximadakpe mabuk ocemutaybitbin osunuy. ⁸ Torotoro'i oeku lamparina'a umat'abi daģ yabimukabia am.

⁹ Aģokatkat tak Paulo ekawēn o'jekūyjo iboce—yaypan'isuat. Ibutet Êutico i osunuy. Xik'i osunuy uk'aba'etatok pe. Xiiih. Oixet pin cīcā ibun osunuy kawēnwēn puye. Xet. O'xet. Wūn. Bēkū. Umwi o'at. O'ģu'āy ip. Kuy ce'ū. ¹⁰ Paulo o'kop umat'abi bewi.

O'kop ce'ūat kay. Erot io'e. O'jeerot. Ce'ūat o'yakobut. O'jekawēn itabucayū eju.

— Epeyekuy ğu juy — io'e. — Ce'ū ğu teku! Itait ma — io'e.

¹¹ Ğebu je umat'abi be ğuto ocejeu. Pāo'a oceyadakat iģo'abi be Jesus e'ūap kay oceģebu am. Ocejekōn. Paulo kabiam oibu'un kawēnwēnapi. Oikabia kawēnwēn. O'jēm kabia buje.

¹² Yaypan'isuat o'tujowat ip tuk'a be. Soat ip icokcok o'e i'at'ibit o'jetait puye.

¹³ — Cum ōn Assôs ka kay — Paulo juk o'e ocewebe. — Kapurūģ taģwi ma ōn cum — io'e. — Iboce ōn jeydopabijuk. Kobexixi daģwi juy eyju bit epeju — io'e ocewebe.

¹⁴ Oceju Paulo wap. Kobexixi be oceōm. Oceju Assôs ka be. Paulo dak o'ju kapurūģ taģwi Assôs ka be. Ibo ka bewi ixē dak oōm kobexixi be oceweju.

Ğebu je oceju Mileto ka kay. Mitilene ka daģ oceku. ¹⁵ Ocejēm Mitilene ka bewi. Kuyaje ocajēm tip'aweroro weģūn. Tip'aweroro butet Quios i osunuy. Kuyaje ocejemūģ wara'at tip'aweroro be. Ixe tip'aweroro butet Samos i osunuy. Kuyaje ocajēm Mileto ka be. ¹⁶ Paulo ibu'u osunuy ibun jenuy am Ásia eipi be. Imēnpuye

ocejecū ġu Éfeso ka be. Ocekap ma. Jerusalém ka be yajēm pin o'e peta muġē awap—Pentecostes ekabia awap.

¹⁷ Ġebuġe Paulo Éfeso ka watwat o'tomuwā Mileto ka be bima—Jesus kay itabucayū kukukayū. Mileto ka Éfeso ka tēġ ma o'sukadop. O'tomuwā ip tot am jekay.

¹⁸ Yajēm puġe Paulo o'jekawēn ceweġu ip.

— Oburereyū — io'e. — Ibun cuk oġuy eyxe.

Wuykukukat peam kapikpiġ pima cedaġ ma juk adi ojekukuku. Ásia eipi bewi wajēm puġeap ojekukuku cedaġ. Eyetaybit wekukuam. ¹⁹ “Soat podi ma wa'ōbuyxi ōn,” i'ūmġu juk adi ocece eywebe. Oġuycūġ cuk adi ojekukuku warara'acayū ikērēat muġēġēm pima. Ipiat cuk adi osupiājoġoġo. Judeuyū oaoka ojuy bima. Kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ojekukuku soat pe. ²⁰ Obu'un ġu adi kawēn idipat muwēn ām eywebe. Soan ōn eyemukūjoġo. Eymutaybitbin cuk adi je'aweroroap'a be, eyduk'a be dak.

²¹ — Jesus muwēnuwēn cuk adi ojekukuku soat pe eywebe—Judeuyū be, Judeu'ūmayū be dak. “Eyġuy-cūġcūġ cuy epesop ikērēat kuġ puye,” i juk adi ocece eywebe. “Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere,” i juk adi ocece eywebe. “Deus ekawēn taġ cuy epekuku,” i juk adi ocece eywebe. “Jesus Cristo kay eyetabun cuy epesop—wuykukukat kay,” i juk adi ocece eywebe. Imēn cuk adi eymutaybitbin ojekukuku. Eyetaybit soat iboam — io'e.

²² — Ġasū bit Jerusalém ka kay ōn cum. Deus biōġbuk a'ōbi ōn cum. Wetaybit ġu apēn je'apuk owebe Jerusalém ka be iam. ²³ Ipiat cuy osupi'ajo ibo ka be. Obu ip ibo ka be. Omuōm ip daomūnmūnap'a be. Wetaybit iboam. Soat ka daġ ōn cucum pima, Deus biōġbuk kuy juk omukūjoġoġo iboam. ²⁴ Imēnpit omuparararan ġu iboap. Waokapi ġu. Obikuy jījā bit soat wekapikap mu'ūm ām—Jesus Cristo o'ġūm owebe iap mu'ūm ām. Ixe juk o'e owebe “Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere,” i juy ece soat pe,” i. “Epeyepere buġe Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy ece soat pe,” io'e owebe. “Wuykukukat Jesus kay eyetabun puġe, Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Deus soat em xipan jeykuk,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Obikuy jījā wekapikap mu'ūm ām,” io'e.

²⁵ — “Soat ipi daġacat je'e 'Deus acā wuykukukat,' ” i juk adi ocece eywebe kuy bima. ²⁶ Ġasū bit wetaybit waram eyju ojo ġu ijodi iam. Imēnpit Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn eywebe. Deus pe eyemukūjoġoap ekawēn tak oġuwēnuwēn soat pe eywebe. Abu be oġuwēn'ūm? Soat pe ma oġuwēn. Imēnpuye pūġ ey'in Jesus kay itabut'ūm pima, ōn ġu okpiwat. ²⁸ Deus ekawēn taġ cuy epeku — io'e cebe ip. — Deus biōġbuk cuk eynaē Jesus kay itabucayū kukukayūm. Jesus ebekitiyū ip, ixe o'jedoyekereren cebeam ip puye — io'e. — Xipan cuy ip epejujuk ovelha kukuk'ukat puxim — io'e.

²⁹ — Wetaybit ōn ijoce'ūm pima aġokatkayū jajēm eykay iam—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū—ika'uat puximayū. Napaap ip ġuwēn eywebe Jesus kay eyetabucap epereap ojuy. Ovelha kay wida ajēmap puxim jajēm ip eykay. Adeayū ġuġuykukuku ip. Icēmān ġu ip ġutay-

bin—napaam acā. ³⁰ Warara'acayū ġuġuykukuku ip jetabucap epereap ojuy. Imēneju aġ cuy epesop ixeuy be eymuġuykukuap puxim. Pūġpūġ ey'in tak warara'acayū ġuġuykukuku jetabucap epereap ojuy — io'e cebe ip.

— Ebaġūġ koato ma juk adi eymutaybinbin oġuyġuyġuy. Kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi oġuyġuyġuy eywebe kabiam, ixima daġ tak — io'e. — Ekay wetabotaidabotbon kapikpiġ cuk adi oġuyġuyġuy. Ġebum cuy epesop iboap kay — io'e cebe ip.

³² — Deus pit xipan cīcā jeykuk — io'e cebe ip. — Deus ekawēn kay juy epesop — io'e. — Ixe ekawēn kay bima, eypararam ġu epesop. Deus ekawēn kay bima, jeybu'un ġu Jesus kay eyetabun am. Deus xipacat ūmūm jebekitiyū be. Eywebe dak xipacat je'ġūmġūm — io'e. ³³ — Eyxe bima wetabikuku ġu juk oġuy eybut kay eyxe bima, eyepata kay dak, eyeouro kay dak, eydoti kay dak. ³⁴ Ōn ma kapikpi'uk oġuy obubut pu am, odoti bu am tak, owejuayū bubut pu am tak, owejuayū doti bu am tak. Eyju dak eyetaybit iboam. Imēn cuk adi ojekuku eyxe bima. ³⁵ Eyju dak wekukuap puxim cuy epeku ġasū — io'e. — Acejekapik cīcā juy tadaybotbocayū buywat am. Kuy imēn adi eymutaybitbin oġuy — io'e. — Wuykukukat Jesus imēn o'e: Ibubu'ukat cokcokap podi ma iūmūm'ukat pit e'em, i. Imēn o'e wuykukukat Jesus Cristo — io'e. — Cekawēn kay ġebum cuy epesop — io'e cebe ip.

³⁶ Paulo imēn o'jekawēn Jesus a'ōkayayū kukukayū eju—Éfeso ka bewiayū eju.

Iboap e buġe Paulo o'jēġ'aecōġcōġ. O'jekawēn Deus eju. Soat Éfeso ka bewiayū dak o'jekawēn Deus eju.

³⁷ Soat ip wawa o'e Paulo cēm puye.

Ġebuġe Paulo ip o'yakobutbut. O'yaġobukōnkōn ip cēm puye. ³⁸ Iġuycūġcūġ ip o'e Paulo ekawēn kay, “Waram eyju ojo ġu ijodi,” io'e buye.

21 O'ju ip Paulo eju kobexixi kay. Ocejewemuwēn cebe ip. Ocejēm cexewi ip. Oceōm kobexixi be.

Tiro ka kay oceju. Cucum pima oceju tip'aweroro be. Ocajēm tip'aweroro be. Tip'aweroro butet Cós i osunuy. Kuyaje ocajēm Rodes ka ebikopap pe. Ibocewi ocajēm Pátara ka be.

² Wara'at kobexixi oacetobuxik. Oceōm cebe—Fenícia eipi kay cu ojuyat pe. Ocejek ebikopap pewi. ³ Wara'at tip'aweroro oacetipcoco ġebuġe. Ibutet Chipre i osunuy. Ocekap wuyba'ūġat kadi. Oceju Síria eipi be. Ocejemūġ Tiro ka ebikopap pe. Tiro ka Síria eipi be opop. Kobexixi be kapikpi'ukayū tarekrek tujujēm ojuy kobexixi bewi iboce. Imēn ocajēm Tiro ka kay.

⁴ Jesus kay itabucayū oacetobuxik ibo ka be. Ibun ma ocesop cexe ip. 7 xet ocesop cexe ip. Ixeuy o'jekawēn Paulo eju Deus biōġbuk a'ōbi.

— Eju ġu juy Jerusalém ka be — io'e ip Paulo be. — Jaoka ip itakomaayū — io'e ip.

⁵ Ocejēm puġe, itabucayū o'je'awero ocewebe jewemuwēn ām—aġokatkayū, aoyū dak, bekkitkit tak. Oceweju o'ju ip ebikopap pe. Ocejēġ'aecōġcōġ ka'oririt pe. Deus eju ocejekawēn.

— Cum puk oceju — i oce Tiro ka bewiyũ be.
— Ha'a — io'e ip. — Deus cuy je'ju eyweju — io'e ip ocewebe.

⁶ Ocejm kobexixi be. Ixeyũ bit o'jepit jeduk'a be. Imen ocejem Tiro ka bewi. ⁷ Kobexixi dağ oceju.

Ocejm Ptolemaida ka kay. Itabucayũ ocetobuxik. Pũg kabia ocesop cexe ip.

⁸ Kuyaje ocajem Cesaría ka be. Filipe ocetobuxik. Filipe kawen idipat muwenuwen'ukat osunuy. Kuy bima Jerusalém ka watwat Filipe o'jomuy itabucayũ buywat-wat'ukan 6 beayũ eju. Ixe duk'a be ocesop. ⁹ Ixe ebadipdip taxit osunuy. Itoptep gũ ixeyũ bit osodop. Deus ekawen muwenuwen'ukayũ osodop ip. Puğ kabia gũ ixe duk'a be ocesop.

¹⁰ Ağokatkat tak oajem ocekey. Oajem Judéia eipi bewi. Deus ekawen muwenuwen'ukat osunuy. Ağabo i ibutet osunuy. Apen gũyjom je'bakup iam Deus ocemutaybitbin'uk osunuy. ¹¹ Ixe Paulo ukpumũnu o'subu'uk. Jebogbi o'jomũnmũn Paulo ukpumũnpum. Jekağobi dak o'jomũnmũn yukupmũnpum.

Imũnmũn eper buje, o'jekawen Paulo eju.

— Deus biogbuk omukũyjom — io'e. — Jerusalém ka watwat jedaomũn — io'e. — Jedaomũn ip apen obogbi mũnmũn iap puxim — io'e. — Jeũm ip Judeu'ũmayũ be—itakomaayũ be — io'e.

Ağabo imen o'e Paulo be. ¹² Gebuje oceju ocejekawen Paulo eju.

— "Eju gu juy Jerusalém ka kay," — i juk ocece ewebe — ioce cebe. — Jedaomũn ip — ioce.

— Eju gu juy — io'e warara'acayũ dak yaokaap puxim.

Itabucayũ o'tdõtõn Paulo iju pin puye—Cesaría ka watwat.

¹³ — Apenpuye eyju wawa? — io'e Paulo. — Cum cuy õn Jerusalém ka kay — io'e. — Omuğuyçũçũçũ eyju? Apenpuye eyju omudaobu'un oju? Wuykukukat Jesus ibikuy bima, obu'u gu oce ixeyũ be odaomũn am. Obu'u gu dak we'ũ am. Wuykukukat Jesus a'õbi açã ojeku — io'e.

¹⁴ Paulo ağuyumuwarurun pa'ore o'e ocewebe. Imenpuye ocebu'un yağuyumuwarurun.

— Wuykukukat bikuyap tağ cuy ejeku — i oce cebe.

¹⁵ Imeneju ocejewemuxipan Jerusalém ka kay oceju am. Oceju.

¹⁶ Jay. Ocajem Jerusalém ka kay. Jesus kay itabucayũ o'ju oceweju. Ocedujowat ip Menasom kay Cesaría ka watwat. Menason Chipre eipi bewiat osunuy. Kuyje ma itabucat osunuy Jesus kay. Ixe duk'a be ocesop.

¹⁷ Jerusalém ka be ocajem puje itabucyũ jom oceku. Iocokok o'e ip ocajem puje.

¹⁸ Kuyaje Paulo o'ju Tiago kay oceweju. Tiago xe awerom osodop ip itabucayũ kukukayũ—Jerusalém ka watwat. ¹⁹ Paulo ixeyũ o'tobede.

Gebuje:

— Deus ja'õbacaap o'ğubapukpukpuk Judeu'ũmayũ be õn ixeyũ xe bima — io'e Paulo. — Tak gu ip oitabun Jesus kay Judeu'ũmayũ. Ade jĩjã ip oitabun — io'e Paulo cebe ip.

²⁰ — Ka'ũmgu Deus co'iat xipacat! — io'e ip, iboap co buje.

Gebuje itabucayũ kukukayũ o'jekawen Paulo eju.

— Xipit ma, ocekitpit — io'e ip. — Imenpit etaybit ade Judeuyũ itabut o'e Jesus kay iam — io'e ip. — "Jesus kay wuyetabut puje dak Moisés ekawen tağ cuy ajeku," i'e'em pit ip — io'e ip. ²¹ — "Paulo bit warẽmtağ ma Judeuyũ mutaybitbin Judeuyũ'ũmayũ ka be bima," i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — " 'Moisés ekawen tağ gu juy epeku,' i'e'em Paulo," i'e'em ip — io'e ip. — " 'Eyipotpoyũ juy epetaypu'ağobixeedakat gu,' i'e'em Paulo," i'e'em ip — io'e ip. — " 'Aypapayũ'ũm'ũm ekawen tağ gu juy epeku gãsũ bit,' i'e'em Paulo," i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — Imen emuymuy Judeuyũ, itabut ma'gu ip Jesus kay — io'e ip. ²² — Kuy ip o'jekũyjo ijoce ajemap awẽğ — io'e ip Paulo be.

²³ — Oce'e'eap tağ cuy ece — io'e ip Paulo be. — Ebadipdip ağokatkatyũ jewemuisun Deus xe, itabucayũ — io'e ip. — "Ocewemuisun cuy," i juk o'e ip Deus pe. ²⁴ Ixeyũ ebadipdipayũ juy etujowat eweju. Wuybabi dağ cuy ecwemuisun ceweju ip — io'e ip Paulo be. — Dinheiro juy eğũm ebadipdipayũ be yakoeapteim, iõhõ buap teim tak. Iõhõ juy ip je'ğũm paỹũ be imupik am Deus etabixe. Imen e'e buje, soat itaybit je'e icem gu e'em ip Paulo muymuy iam — io'e ip. — Itaybit je'e ip en tak Moisés ekawen tağ jekukum iam — io'e ip Paulo be.

²⁵ — Kuy oceje'awero Judeu'ũmayũ awẽ am — io'e ip. — Cartadup ocetupmuju cebe ip—itabucayũ be. Imen e'em iğodup: "Deusbaroyũ wap ienmõğ'ibitẽn cuy epe-suẽn'o gu," i. "Puca doy juy epetoykõn gu," i. "Iẽn-toyteyatẽn cuy epesuẽn'o gu," i. "Wara'at tayxi eju gu juy epeyepo, wara'at itop eju gu dak," i. Ibiatup ocetupmubararak ixeyũ awẽaptum — io'e ip. — Ocewebe yawẽwẽap tağ cuy jeku ip — io'e ip Paulo be.

— Ma — Paulo o'e. — Eyekawen tağ cuy oce — io'e.

²⁶ Paulo ixeyũ be jawẽap tağ o'e. Ebadipdipayũ o'tujowat jeweju. Kuyaje o'ju jewemuisun am Deus xe ceweju ip. Oõm Deus eju kawenwẽnap'a be—yaboğat'a be.

— Ğaxĩn ma oceisu oce'e — io'e ip paỹũ be. — Oceisu bima, iõhõ oceğũm eywebe imupik am Deus etabixe — io'e ip paỹũ be.

Paulo iõhõ kuka o'ğũm ebadipdipayũ muisunapteim 7 xet kap puje. Iboap tak o'ğuwen paỹũ be.

²⁷ 7 xet kapap wi ijawũn pima Judeuyũ Paulo o'jojojo Deus eju kawenwẽnap'a be—Ásia eipi bewiyũ. Ixeyũ Judeuyũ adeayũ o'ğutakomãn Pauloyũ kay. Ixeyũ Paulo o'jat. ²⁸ O'jewawã ip ya'õberen adeayũ be.

— Israel naxegebitbit! — io'e ip. — Ocebuywan cuy epe'e! — io'e ip. — Daosuw! — io'e ip. — Ağokatkat cuy ajat — io'e ip. — Ixe warẽmtağ wuymutaybitbin jekukum soat kaka dağ — io'e ip napa ma.

— Ixe e'em adeayũ be: "Judeuyũ ikẽrẽat kuğ Deus xe," i; "Moisés ekawen tağ gu juy epeku," i dak — io'e ip napa ma. — Ixe Deus eju kawenwẽnap'a muymuy — io'e ip napa ma. — Judeu'ũmayũ o'tujuõm ija'a be —

io'e ip. — Ija'a mubuyxi'üm'üm cĩcã ip — Judeuyũ napa ma o'e—Asia eipi bewiyũ.

²⁹ Tũybe Paulo Judeu'umat o'tujuõm Deus eju kawẽnwẽnap'a be iãn o'e ip. Imẽnpuye oitakomãn ip Paulo kay. Ixe Judeu'umat putet Trófimo i osunuy. Éfeso ka bewiat osunuy. Koap pima Judeuyũ Paulo o'jojo Trófimo eju. Xepxem oekuku ip Jerusalém ka be—Paulo Trófimo eju. ³⁰ Imẽneju ade Jerusalém ka watwat o'jedau Paulo kay. Soat tağwi o'jedau ip. Paulo o'jat ip. Kururuğ o'tujujẽm ip ija'a bewi. Akikay o'tujowat ip. Dao ma ija'a exĩntabi o'tomodip ip. ³¹ Paulo aoka ojuy ip.

Adeyũ dak o'jedau 1000 be sorarayũ kukukat kay imukũyjom—Jerusalém ka wiwi'ukayũ kukukat kay.

— Soat Jerusalém ka watwat jewaokakam! — io'e ip cebe. — Kawẽn ikẽrẽ jĩjã — io'e ip. — Jawaoka ojuy ip — io'e ip cebe.

³² Imẽnpuye sorarayũ kukukat dao ma o'jedau iğ'o'a be. Ade jĩjã jesorarayũ o'tujowat jeweju. 100 be sorarayũ kukukayũ dak o'tujowat jeweju.

O'jedau ip Paulo kay. Itakomaayũ Paulo mupokupoğ o'e. Oibu'un ip yaoka am sorarayũ dobuxik buje. 1000 be sorarayũ kukukat oajẽm. Jesorarayũ o'ğuju Paulo bum iğ'o'a beayũ be yaokaap puxim.

³³ — Epesubumukirik cuy correntebum—xepxepum — io'e sorarayũ be.

— Abu ite ağokatkan? — io'e yaoka ojuyayũ be. — Apẽn ite o'e eywebe? — io'e.

³⁴ Ğebu je yaoka ojuyayũ o'jewãwã ya'õberen. Wara'at tağtağtağ ma ip o'jewãwã. Imẽnpuye 1000 be sorarayũ kukukat pe itaybit pa'ore o'e apẽnpuye Paulo aoka ojuy ip iam.

— Epetujowat cuy wuydopdopap'a be — io'e jesorarayũ be.

³⁵ Sorarayũ Paulo o'tujowat jedopdopap'a kay. Top-topap'a ewadağğũn xe bima sorarayũ ja'õpi'a jeje Paulo o'tujuu itakomaayũ be yaokaap puxim. ³⁶ Itakomaayũ nomuju o'jedau ip Paulo bu ojuy.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'õberen.

³⁷ Ğebu je Paulo o'jekawẽn 1000 be sorarayũ kukukat pe.

— Wekawẽn put tu eweju? — io'e Grego a'õm 1000 be sorarayũ kukukat pe.

³⁸ — Etaybit tu Grego a'õm? — io'e. — Egito eipi bewiat ğu du ẽn? — io'e. — Kuy bima ixe Egito eipi bewiat adeayũ o'ğ'uawero jenopağoğõ am Roma ka kukukat esorarayũ eju. 4000 ağokatkayũ oekuku ip ceweju. 4000 beayũ o'tujowat uk'a'umat pe. Warara'acat aoka ojuy ip o'e. Ẽn ixe ağokatkat ğu du? 1000 be sorarayũ kukukat o'e Paulo be.

³⁹ — Ka'ũma — io'e. — Ğujuat ğu õn — io'e. — Wara'at ma õn pit. Judeu õn. Tarso ka be okap—Cilícia eipi be — io'e. — Tarso ka waypanap ka—ikaboğatka — io'e. — Wekawẽn pin cĩcã waoka ojuyayũ be. Ağ puk ocekawẽn ceweju ip — Paulo o'e.

⁴⁰ — Ha'a. Ecekawẽn puk — io'e.

Paulo cũğ'i osunuy sorarayũ dopdopap'a ewadağğũn ceje. Wẽğwẽğ'i o'e jebum itakomaayũ muymũğ am.

Ğebu je Paulo o'jekawẽn itakomaayũ be. Ya'õm ma ip o'jekawẽn ceweju ip—Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm.

22 — Tapupuyũ okitpitpiyũ, baybayũ — io'e. —

Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay. Ocededayo juy eywebe wa'õjoam — io'e.

² — Wuya'õm ma tekku kawẽnwẽn! — io'e ip Judeuyũ. Mũğ o'e ip ya'õjo am. Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

³ — Ocededayo juy — io'e. — Judeu õn. Tarso ka be okap Cilícia eipi be — io'e. — Ijop ka be ma bit owaypan—Jerusalém ka be Gamaliel be omutaybit am.

Moisès ekawẽn omutaybitbin osunuy. Ocedobuyũ'üm'üm ekawẽn omutaybitbin osunuy — io'e. — Kaypatpan ğu õn pit wetaybin. Soat eyju Deus bikuyap tağ jeku ojuy. Ẽn tak eybuxim cuk adi ibikuyap tağ jeku ojuy oğuy — io'e.

⁴ — Wetakoma jĩjã juk adi oğuy Jesus a'õkayayũ kay—ieisuata dağ jekuku'ukayũ kay. Ixeyũ kaykay jĩjã ma juk adi oğuy. Ade ip otaomũnmũn. Daomũnmũnap'a be ip oğũõmõm—ağokatkayũ, aoyũ dak. Ade ip oyaokaat ixeyũ'in. ⁵ Paĩyũ kukukayũ itaybit imẽn cuk adi ojekuku iam, Judeuyũ kukukayũ dak — io'e. — Ixeyũ juk cartadup o'tupũm owebe—Judeuyũ beaptum—Damasco ka watwat beaptum — io'e.

— Damasco ka kay juk oju. Jesus kay itabucayũ daomũn am oju. Ijocce taomũnmũn ip tujupit ojuy oju Jerusalém ka be. Ipiat pi'ajoat ojuy cebe ip oju.

⁶ E dağ cucum pima juk oajẽm Damasco ka tẽğ ma. Kaxicuğ oajẽm. Dao ma oikabia jĩjã ma wakokoreren. ⁷ O'at ipiju wekuyap pibun.

— Ğebu je kabi beat oya'õjojo. O'jekawẽn oweju.

— "Saulo," io'e. "Apẽnpuye warẽmtağ ma ẽn okuğ?" io'e owebe.

⁸ — "Abu ẽn tak, Kariwa?" i oce cebe.

— "Jesus õn," io'e. "Nazaré ka be tũibit õn. Ẽn ma ipiat esupi'ajojoat owebe," io'e.

⁹ Oweju oekukuiaiyũ o'jekuy jĩjã. Kabiaat o'jojojo ip. Oweju kawẽnwẽnat a'õ bit o'jojojo ğu ip.

¹⁰ — "Apẽntak oce, Kariwa?" i oce.

— "E'ây," io'e. "Damasco ka be juy eju," io'e. "Ibo ka be ağokatkat apẽn Deus ibikuy ewebe eku am iap ğuwẽn ewebe," io'e — Paulo o'e.

¹¹ — Ğebu je wekabiokok ojekuku ixe kabiaat iepokat wetabimu'üm'üm puye. Owejuayũ obacom okuğ. Imẽn ocajẽm Damasco ka be — io'e.

¹² Ibo ka be bima, ağokatkat oajẽm okay. Ibutet Ananias i osunuy. Moisès ekawẽn tağ jekuku'ukat osunuy. Xipat cĩcã osunuy soat Damasco ka watwat xe—Judeuyũ xe. ¹³ O'jekawẽn oweju.

— "Obure Saulo, ececoan waram," i adi o'e owebe.

— Ğebu je'isum ma ocecoan. Oceak cekay — io'e Paulo. — Waram wetate buje Ananias o'jekawẽn oweju.

¹⁴ — "Saulo," io'e. "Kuyje Deus enaẽ," i adi o'e Ananias. "Ocedobuyũ'üm'üm itabut osodop ip ixe kay. Ixe juk enaẽ ixe bikuyam etaybit am. Ixe juk enaẽ ewebe ixe buywatwat'ukat co am—cũğ cĩcãat co am. Ixe juk enaẽ ibuywatwat'ukat pe emukũyjo am," i adi o'e owebe. ¹⁵ "Ixe ekawẽn muwẽnuwẽn'ukan cuy eğuy," i

adi o'e. "Apën ejojoiap cuy eġuwënuwën, apën eya'ijoiap tak," i adi o'e Ananias owebe — io'e Paulo.

¹⁶ — "Ajo wiwim tak ën? E'äy!" i adi o'e owebe. "Ecewemubatisaan cuy!" i adi o'e. "Ikërëat cuy eju'uk owebewi,' i juy ece wuykukukat pe," i adi o'e. "Imën e'e buje, Deus ikërëat ju'uk ewebewi," i adi o'e owebe. Imën Ananias o'jekawën owebe — Paulo o'e.

¹⁷ — Jerusalém ka kay juk ocepit — io'e. — Deus eju kawënwënap'a be oju jekawën äm Deus eju. ¹⁸ Deus ekawën kay ġebum pima wuykukukat ojojoi wexey jo'iat pe — Paulo o'e.

— Ġebuje wuykukukat o'jekawën oweju.

— "Daosuw!" i adi o'e owebe. "Ejëm cuy Jerusalém ka bewi. Ijopka beayü itabut ġu je'e ip ekawën kay cedaġ ma'ġu ën omuwënuwën," i adi o'e owebe wexey jo'iat pe.

¹⁹ — "Ka'üma, Kariwa," i adi oce. "Wekawën kay itabut je'e ip," i adi oce. "Soat ip itaybit apën cuk adi ojekuku iam," i adi oce cebe. "Itaybit ip apën soat kaka daġ ojekuku iam, apën Judeuyü e'aweroroap'a be juk adi oömmö itabucayü bu ojuy iam tak, apën taomünmün ip cuk adi otujupitpit ijop ka be iam tak, apën cuk adi ip oyaokaka iam tak, apën cuk adi daomünmünap'a be ip oġuömmö iam tak," i adi oce cebe. ²⁰ "Estêvão aokam pima, ðn tak cuk ojojoi ip—ekawën muwënuwën'ukat aokam pima," i adi oce cebe. "Tüybe xipat yaoka am iän mo oce. Estêvão'üm o'yaoka'iaiyü eekabek kuġ oġuy," i adi oce. "Ġasü bit waġuyisun ma ðn jekukum. Soat ijoceayü itaybit iboam. Imënpuye wekawën kay je'e ip," i adi oce wuykukukat pe.

²¹ — "Ka'üma," i adi o'e. "Ejëm cuy ijocewi," io'e. "Ewebe omuwën puje, itabut ġu je'e ip ekawën kay," i adi o'e. "ðn ma wüy ma jemuju. Judeu'ümayü kay ðn jemuju," i adi wuykukukat o'e owebe — Paulo o'e adeayü be.

²² Paulo ekawën cocom cĩcã ip osodop. "Judeu'ümayü kay ðn jemuju" i'e buje bit, oibu'un ip ya'ijo am. O'jew-äwã ip ya'öberen.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'öberen. — Epeyaoka juy! — io'e ip. — Epejoxik akikay — io'e ip.

²³ Ya'öberen jewãwãwã ip o'e. Jesay wëġwëġän ip jeta-koma jĩjã buye. Ka'wi o'joxikxik ip jeta-komaap pibun.

²⁴ 1000 be sorarayü kukukat tak Paulo o'ġuömat sorarayü dopdopap'a be—yaboġat'a be. Itaybin pin o'e apënpuye adeayü ya'öberen o'jewãwã iam. Imënpuye o'jekawën sorarayü be.

— Epeġupokupok cuy ixee muġëġëbum — io'e. — Ġuwën paxi jekpiwacap jemupikupikap? Apënpuye o'jewãwã ip ya'öberen cekay iap ġuwën paxi? — io'e sorarayü be.

²⁵ Sorarayü Paulo o'suböġbimukirik imupokupok am. Ġebuje Paulo o'jekawën 100 be sorarayü kukukat eju.

— César ebekit ðn—Roma ka kukukat ebekit ðn — io'e. — Cedaġ tu eywebe César ebekit mupokupok am? — io'e. — Eyju odujowat ġu buk ibimãmãmã'ukat ekawën coco'ukayü dopabe — io'e. — Eyetaybit ġu ma

buk ðn ma xe'e okpiwat iam, pä'm ġuto ka'üma iam — io'e.

²⁶ Imëneju 100 be sorarayü kukukat o'jekawën 1000 be sorarayü kukukat eju. Apën Paulo o'e cebe iap ekawën o'ġuwën cebe.

— Apëntak ën em cebe? — io'e. — Ixe aġokatkat César ebekit — io'e.

²⁷ 1000 be sorarayü kukukat oajëm Paulo kay.

— Cëm tu ën César ebekit? — io'e Paulo be.

— Hm hm — io'e.

²⁸ — ðn tak ebekit ma — io'e. — Ade wedinheiro oġu'üm cebekin em pima — io'e.

— ðn pit ebekit okapap ma — Paulo o'e.

²⁹ Dao ma o'jewede ip cexewi sorarayü—Paulo mupokupok ojuyayü. 1000 be sorarayü kukukat tak yaġuybabi'üm o'e. Yaġuybabi'üm o'e Paulo César ebekit iam itaybit puye, o'suböġbimukirikat puye dak. Soat ip oibu'un Paulo kaykay am.

³⁰ 1000 be sorarayü kukukat itaybin pin o'e apënpuye Judeuyü Paulo o'jomuymuy iam. Paulo böġbikirikpu o'subumuwekap kuyaje. Judeuyü ya'öbuyxiayü o'tomu-wã je'awero am. Païyü kukukayü dak o'tomu-wã ibimãmãmãat ekawën coco'ukayü dak. Soat ip o'je'awero. 1000 be sorarayü kukukat Paulo o'tujowat aweromayü dopabe—jewawëwë'ukayü yoboġayü dopabe.

23 Paulo o'jeak jewawëwë'ukayü yoboġayü kay. — Oburereyü — io'e. — Apën cedaġ ma oxo iap taġ cuk adi ojekuku. Cedaġ ma ġasü dak ðn jekukum Deus etabutpe — io'e.

² Iboap co buje païyü kukukat oitakomän Paulo kay. Païyü kukukat putet Ananias i osunuy. Tüybe Paulo Deus muymuy iän o'e.

— Esubioka juy — io'e Paulo xeyü be. ³ — Deus cuy ipiat supi'ajoat ewebe ma — Paulo o'e païyü kukukat pe. — Ocemuġuykukuku'ukat ën! — Paulo o'e. — Ēn xik'i ijoce wa'ijo am etaybit am wuydobuyü'üm'üm ekawën taġ ocece iam pä'm ġuto ka'üma iam. Imën pit wuydobuyü'üm'üm ekawën taġ ġu juk ën tak obiokaat! — io'e Paulo.

⁴ — Ēn Deus epaïyü kukukat muymuy — cexeat o'e Paulo be.

⁵ — Obadipdipyü — io'e. — Wetaybit ġu juk ixo païyü kukukat iam. Wetaybit pima bit imën ġu kajuk oce cebe. Imën e'em Deus ekawën tup: Eybadipyü kukukat cuy epejomuymuy ġu, i. Imën Deus ekawën tup e'em — Paulo o'e.

⁶ Paulo o'jeak Fariseuyü kay. O'jewãwã ya'öberen.

— Obadipdipyü — io'e. — Fariseu ðn! Webay dak Fariseu osunuy. Wetabut wuye'ü buje waram ġuto ace-jetai iap kay. Imënpuye eyju wa'ijojom ġasü eyetaybit am okpiwat paxi iam — io'e cebe ip.

Püġpüġ jewawëwë'ukayü yoboġayü'in Fariseuyü ip osodop. Warara'acayü ixeyü'in Saduceuyü ip osodop. Paulo itaybit o'e iboam. ⁷ Imëneju o'jewãwã ya'öberen — Fariseu ðn — i. Ade osodop ip jewawëwë'ukayü yoboġayü. ⁸ Fariseuyü ma e'em — Wuye'ü buje waram ġuto acejetai — i. Itabut ip wuybiöġbuk kake iap kay,

Deus ekawēn tojtjot'ukayū kake iap kay dak. Sadeuceuyū bit napa ma e'em: — Wuye'ū buje waram acejetailt ġu — i. Itabut ġu ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojtjot'ukayū kake iap kay dak. Paulo itaybit o'e pūġ taġ ġu ip itabut ip iam. Imēnpuye — Fariseu ōn — io'e cebe ip.

⁹ Iboap co buje o'jewa'ōxikxik cīcā ip jeweweju jewawēwē'ukayū yoboġayū. Wara'at taġtaġtaġ ma o'e ip. Biġ ma ip o'jewāwā ya'ōberen. Fariseuyū Paulo dayoyom o'e—Moisés ekawēn imutaybitbit'ukayū.

— Ite aġokatkat ikērēat mujurūġrūġ ġu ocexe — io'e ip. — Warēmtaġ ġu juy ajukuk' Ibiōġbuk xipacat aco'i o'jekawēn ceweju. Deus ekawēn tojtjot'ukak aco'i o'jekawēn ceweju — io'e ip.

¹⁰ Jewawēwē'ukayū yoboġayū o'jewa'ōxikxik cīcā. Imēnpuye jewaokaka ojuy ip.

— Paulo ġu wekap aco'i teyūku — io'e 1000 be sorarayū kukukat jewa'ōxikxikayū jojom.

— Paulo juy epejat — io'e jesorarayū be. — Epetojot cuy wuydopdopap'a be jewa'ōxikxik'ukayū be yaokaap puxim — io'e cebe ip. Ya'ō daġ o'e ip sorarayū. O'tujowat ip jedopdopap'a be. Iġo'a be osunuy Paulo.

¹¹ Waram pimaat exima be wuykukukat o'jebapuk Paulo kay ya'ōmucan am. O'jekawēn ceweju.

— Paulo, a'ōcam cuy eġuy — wuykukukat o'e cebe—Paulo be. — Apēn cuk adi Jerusalém ka watwat pe ēn omuwēnuwēn iap puxim Roma ka watwat pe dak omuwēnuwēn cuy eġuy — Jesus o'e Paulo be.

¹² Kabia buje Judeuyū'in o'je'awero jewawē ām apēn Paulo aceyaoka iam.

— Ġa'a Paulo ayaoka — io'e ip. — Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak — io'e ip. — Yao'ka'ūm pima juy Deus ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e ip jewewebe.

— Ġa'a — io'e ip.

¹³ Imēn o'jekawēn ip jewewebe Deus etabutpe. 40 be osodop ip imēn o'e'e'iaiyū aġokatkatayū—Paulo aoka ojuyayū.

¹⁴ Imēn jewawē buje ip o'ju paīyū kukukayū kay, Judeuyū kukukayū kay dak.

— Deus etabutpe juk ocejekawēn — io'e ip. — Pūġ taġ ma ocaġuy — io'e ip. — “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak,” i juk oce — io'e ip. — Imēnpuye Paulo juy epetomuwa ocewebe jekawēn ām ceweju — io'e ip. ¹⁵ — “Paulo juy eġudot ocekey—jewawēwē'ukayū yoboġayū kay,” i juy epe'e 1000 be sorarayū kukukat pe — io'e ip. — “Iwiwim oceju waram cekawēn co am,” i juy epe'e cebe — io'e ip. — “Cedaġ ocewebe waram cekawēn co am,” juy epe'e cebe — io'e ip. — Imēnpit Paulo jajēm ġu jījā. E daġ iwiwim oce'e yaoka am — io'e ip Paulo aoka ojuyayū paīyū kukukayū be—40 beayū o'e.

¹⁶ Imēnpit aġokatkat iboce osunuy—yaypan'isuat—Paulo ixīt'it. Apēn Paulo aoka ojuy ip iam o'jekūyjo.

Ġebu je ixe yaypan'isuat o'ju Paulo kay imukūyjo am. Oōm sorarayū dopdopap'a be. Apēn cuk o'ya'ījoioiap

o'ġuwēn Paulo be. ¹⁷ Paulo 100 be sorarayū kukukat o'tomuwa.

— Ite yaypan'isuat cuy etujowat 1000 be sorarayū kukukat kay, yawēġ muwēn pin cebe — io'e 100 be sorarayū kukukat pe.

¹⁸ Yaypan'isuat o'tujowat.

— Taomūnmūnat Paulo juk onomuwa ite yaypan'isuat tojon ekay — io'e. — Yawēġ muwēn pin ewebe — io'e 1000 be sorarayū kukukat pe—Cláudio Lísias pe.

¹⁹ Cláudio Lísias yaypan'isuat pu o'subuiixik. Iba com o'tujowat jewaju. O'tujowat wara'acat xewi ixeyū be ya'ījoap puxim.

— Ajo-muwēn pin ēn owebe? — io'e.

²⁰ — Judeuyū o'jewawē — io'e. — Kuyaje je'e ewebe ip: “Paulo juy eġudot ocekey,” i — io'e. — “Kuyaje juy eġudot ocewebe waram cekawēn co am,” i je'e ip ewebe — io'e. ²¹ — Imēnpit emuġuykuku ojuy ip. Etabun ġu juy eġuy apēn je'e ip ewebe iap kay — io'e. — 40 aġokatkatayū ebitako be Paulo kapap wiwim.

“Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — “Paulo aoka'ūm pima wuyekōn puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat wuywebe,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — Ġasū ma edeap wiwim ip — yaypan'isuat o'e Cláudio Lísias pe.

²² — Owebe eġuwēn iap cuy eġuwēn ġu wara'acat pe — io'e yaypan'isuat pe.

Yaypan'isuat o'ġuyupit tuk'a be.

²³ Ġebu je Cláudio Lísias xepxep 100 be sorarayū kukukayū o'tomuwa.

— 200 sorarayū juy epeġuxipanat iju am Cesaréia ka kay — io'e cebe. — Iximadakpe juy epeju — io'e. — 70 cavalo akpi jejeayū juy je'ju. 200 warara'acayū dak je'ju sorarayū—obukaka'uk co'iat kukayū. ²⁴ Cavalo dak epeġuxipan Paulo beam. Xipan cuy Paulo epetujowat Félix dopabe—wuyecuġap dopabe — io'e 100 be sorarayū kukukayū be.

²⁵ Ġebu je cartadup o'tupmubararak tupmuju am Félix mukūyjoaptum. Imēn e'em ibo dup:

²⁶ Félix, ocecuġap ēn, i. Obutet Cláudio Lísias, i. A'ōbuyxiat oxe, i. Kato mujujum ōn ewebe ijudup pe, i.

²⁷ Taomūnmūn aġokatkat mujujum ōn ewebe, i. Judeuyū ixe o'jat, i. Yaoka ojuy ip, i. Ixe César ebekit iam omutaybin puje wesorarayū eju oju cekay, i. Otujupa'um yaoka ojuy'iaiyū xewi, i. ²⁸ Wetaybin pin oġuy apēntak ite ikērēān o'e cebe ip iam, i. Imēnpuye ixe otujowat Judeuyū kukukayū dopabe—jewawēwē'ukayū yoboġayū dopabe, i. ²⁹ “Ite aġokatkat wuydobyū'ūm'ūm ekawēn taġ ġu jekukum,” i juk o'e ip owebe, i. Imēnpit wuyeipi kukukat o'jomuyumyū ġu. Cedaġ ġu wuywebe imuōm ām daomūnmūnap'a be, yaoka am tak, i. ³⁰ Ibocewi ip omukūyjo Judeuyū Paulo aoka ojuy iam, i. Imēnpuye ekay ōn Paulo mujujum, i. “Félix kay juy epeju Paulo awēġ mukērērēn ām,” i juk oce yawēġ mukērērēn ojuyayū be, i. Bay'a, ewātaxipipem ġu juy eġuy, i. Imēn o'tupmubararak. O'tupūm sorarayū be tup tujowat am Félix pe.

³¹ Ġebu je sorarayū Paulo o'tujowat Cesaréia ka be. O'tujowat ip apēn 1000 be sorarayū kukukat o'e cebe

ip iap tağ. O'ju ip cavalo akpi jeje. Ixima be ip o'ju. Ixi-
ma bun oeku ip cūğcūğ. Kuyaje dak cūğcūğ ma. Jay.
Oajēm ip Antipátride ka be. ³² Ibocewi sorarayū o'jepit
Jerusalém ka kay—cavalo akpi jeje'ūmayū.

Ibocewi cavalo akpi jejeayū Paulo o'tujowat kabia bu-
je. ³³ Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be. Iecuğap tuk'a kay
o'ju ip—Félix duk'a kay. O'tupūm ip Félix pe—Cláudio
Lísias emudupmubararaktup. Paulo dak o'ğūm cebe.
³⁴ Félix o'tupcoco.

Tupco buje Félix o'jekawēn Paulo eju.

— Ajo-eipi wat ēn? — io'e.

— Cilícia eipi wat ōn — io'e.

³⁵ — Awēğmukērēnayū ajēm puje jenomuwā ōn
a'ŕjo am — io'e Paulo be.

— Paulo epeğūm Herodes tūyap'a be—ika kukukat
tūyap'a be—yaboğat'a be — Félix o'e jesorarayū be.
O'tujuōm ip.

24 Judeuyū Paulo awēğ o'yawēğmukērēn Félix
pe. 5 xet kap puje paīyū kukukat oajēm iecuğap
kay—Félix kay. Cesaréia ka be oajēm. Ibutet Ananias i
osunuy. Xepxep Judeuyū kukukayū dak oajēm ceweju.
Ibimāmāat a'ōbuywatwat'ukat tak oajēm ceweju ip.
Ibutet Tértulo i osunuy. Oajēm ip cekay. Paulo awēğ-
mukērēn ām ip oajēm. ² Félix Paulo o'tojocat.

Paulo ajēm puje Tértulo Paulo awēğ o'yawēğ-
mukērēn Félix pe.

— Félix — io'e. — Ocecuğap ēn. A'ōbuyxi jījā ēn —
io'e. — Soat em ēn xipacan e'em ocewebeam. Etaybit
cīcā wuyeipi kukan. Imēnpuye ocekokkok cīcā ekay.
Ade kabia ka'ūmğū nopağo soat wuyeipi dağ ēn xipan
ocekuğ puye. Ēn idipan e'em ocewebeam. ³ A'ōbuyxi
jījā ēn ocexe. Ocekokkok ēn soan e'em ocewebeam
puye. ⁴ Imēnpitibun ġu ocekawēn eweju. Imēnpuye
eya'ōpicūğ cīcā buk — io'e.

⁵ — Ocetaybit soat em ite ağokatkat ocebadipyū
kaykayxi iam. Itē ağokatkat soat kaka dağ
jekukum—jewaoka ojuyap mubapukpuğ. Iwarum ma
Judeuyū mutaybitbin. Itē Nazaré ka be tūibit kay itabu-
cayū kukukat—Jesus kay itabucayū kukukat — io'e.

⁶ — Deus eju kawēnwēnap'a mubuyxi'ūm
ojuy—yaboğat'a mubuyxi'ūm ojuy — io'e napa ma. —
Judeu'ūmat tujowat ojuy iğo'a be — io'e napa ma. —
Imēnpuye ocejat — io'e. — Oceya'ŕjo kajuk ocetaybit
am ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn tağ yukpiwat paxi iam,
pām ġuto ka'ūma ma iam — io'e.

⁷ — 1000 be sorarayū kukukat pit oajēm Paulo kay.
Cláudio Lísias oajēm — io'e. — Puyxibut ġu o'tuju-
pa'um ocexewi — io'e. — “Félix kay juy epeju yawēğ
mukērēn ām,” io'e Cláudio Lísias ocewebe. Imēn-
puye ocajēm ekay — io'e Tértulo.

⁸ — Ēn tak cuy ecekawēn Paulo eju — io'e Félix pe. —
Etaybit ece'e cedağ ma oceju Paulo awēğ mukērēn
iam — Tértulo o'e Félix pe.

⁹ — Tértulo icēmān e'em ewebe — soat warara'acayū
Judeuyū dak o'e napa ma Félix pe.
Soat ma ip imēn o'e.

¹⁰ Félix o'jepacūğ Paulo kay ēn pukto ecede iape.
Paulo o'jewedayo Félix pe.

— Ocokkok cīcā wewedayo am ewebe, ade koato ēn
ocekawēn coco'ukat puye—Judeuyū ekawēn coco'ukat
puye ibimāmāat ekawēn coco'ukat puye — io'e.

¹¹ — Kuy jījā ġu oajēm Jerusalém ka kay—doze kabia
bima ma — io'e. — Wajēm “Ēn xipat cīcā oxē” i'e am
Deus pe. Ēn tak etaybit icēmān ōn e'em iam. ¹² Abu-
a'ōxixiğ a'ğū oğuy? Ka'ūma ma! Ka'ūma kaykay ma'ğū
oğuy Deus eju kawēnwēnap'a be, Judeuyū e'awero-
roap'a be — io'e. — Ağoka dağ tak ka'ūma kaykay
ma'ğū oğuy — io'e. ¹³ — Imēneju wa'ōmukorēnrēnap
mubapuk pa'ore cebe ip wukpiwat ġu buye — io'e.

¹⁴ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e. — Wetabut Deus
kay. Ixe kay dak ocedobuyū'ūm'ūm itabut osodop.
Wetabut cekay apēn ġasū o'e'e wuywebe iap tağ.
Judeuyū ġaxiāt ekawēn kay ġu ip ġebum. Kuyjeap
ekawēn kay ma ip ġebum. Ģaxiāt ekawēn cedağ ġu
cexe ip. Wetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū
emudupmubararaktup peat ekawēn kay. Wetabut soat
Moisés pe wuyawēwēap ekawēn kay dak. ¹⁵ Wetabut
wuye'ū buje waram ġuto acejetait—xipacat mu-
jurūğrūğ'ukayū, ikērēat mujurūğrūğ'ukayū dak iap
kay. Obuxim iteyū Judeuyū dak itabut iboap kay — io'e.

¹⁶ — Apēn cedağ oxē iap tağ ōn jekukum. Soan ōn
e'em ikērēat kukap puxim Deus xe, ijodiācat xe dak.
Deus itaybit wekuam, ijodiācat tak — io'e.

¹⁷ — Ade koato wūyat eipi dağ ojekukuku. Ģebu-
je ocepit oka kay. Kuy'ūm'ūm ma ocepit. Dinheiro ūm ām
tadaybotbocayū be ocepit—Jerusalém ka watwat pe.
Kuy bima Jesus kay itabucayū ixe dinheiro o'ğūm
owebe iūm ām cebe ip. Obubut'in kuka ōn tak oğūm
Deus pe — io'e.

¹⁸ — Ģebu-je xepxep Judeuyū odobuxik Deus eju
kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Ásia eipi bewiyū
odobuxik. Ocebabi dağ jewemuisusun oğuy Deus xe.
Adeyū eju ġu ip odobuxik. Iğo'a beayū kaykay ġu ip
odobuxik. Deus eju kawēnwēnap'a be ip odobuxik
Deus pe wedinheiro ūm'ūm pima. ¹⁹ Odobuxikayū o-
ajēm ġu ijoce. Wawēğ mukērēn pin pima juy jajēm ip
iyoce wawēğ mukērēn ām ewebe — io'e. — Ajo oğūğē
ikērēn cexe ip jewawēwē'ukayū yoboğayū dopabe bi-
ma? — io'e Félix pe.

— Jajēm cuy ip iyoce iboap muwēn ām ewebe.

²¹ “Ģasū eyju wa'ŕjojom wuye'ū buje waram ġuto aceje-
tait iap kay wetabut puye,” i ōn pit mo oce cebe ip
ya'ōberen. Iboap xe'e cedağ ġu exe? — io'e Félix pe. —
Wuye'ū buje waram acejetait iap kay wetabut. Imēn-
puye Judeuyū wawēğ mukērēn ojuj — Paulo o'e.
Imēn Paulo o'jewedayo Félix pe.

²² Félix itaybit cīcā kuy apēn Jesus a'ōkayayū itabut
iam. Waram Paulo jo ojuy o'e. Wara'at kabia
o'ğūweğūn waram Paulo a'ŕjo am.

— 1000 be sorarayū kukukat ajēm puje juy waram
a'ŕjom oce—Cláudio Lísias ajēm puje — io'e Paulo be.

²³ — Xipan teku ejukuk — io'e 100 be sorarayū
kukukat pe. — Xipan cuy ejowiwi uk'a be — io'e. — Ibu-
reyū juy tot pi ġu ijo am. Cemukaypinpuy cuy tojot pi
ğū cebe — io'e 100 be sorarayū kukukat pe.

²⁴ Pūḡpūḡ xet kap puje Félix oajēm jetayxi eju. Itayxi butet Drusila i osunuy. Itayxi Judeu osunuy. Ixe dak Paulo o'tojocat. Jekūyjo pin o'e apēn wuyetabut Jesus Cristo kay iam. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

²⁵ — "Xipan cuy epeku wetabutpe," i'e'em Deus wuy-webe — io'e Paulo. — "Jewawēwēm cuy epesop ikērēat mujurūḡap puxim," i'e'em — io'e. — Soat acejebapuk Deus xe — io'e. — Ixe kabia be abuyū ikērēat kuḡ jexe iap ḡuwēn, abuyū ikērēat kuḡ ḡu iap tak — Paulo o'e cebe ip.

Félix tak iparara o'e ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuy buye.

— Ḡasū bit cuy ejēm oxewi — io'e Paulo be. — Oba'orere'ūm pima waram ḡn jedojocat — io'e.

Ibocewi Félix Paulo o'ḡujuat ḡu jeju pinap taḡ iju am. Ade kaxi sorarayū Paulo wiwim osodop. ²⁶ Tūybe Paulo dinheiro je'ḡūm owebe jemujēmapteim iān o'e Félix. Imēnpuye ade em Paulo o'tojotjocat jekay. Ade em o'jekawēnwēn ceweju. ²⁷ Imēn osunuy xepxep koato. Pórcio Félix jebureyūm Judeuyū muwexat ojuy. Imēnpuye Paulo o'jepere daomūnmūnap'a be jejēm puje.

Wara'at aḡokatkat oajēm Cesaréia ka kay Félix dieḡ. Ibutet Pórcio Festo i osunuy. Judéia eipi kukukan o'e Félix dieḡ.

25 Ebapūḡ xet kap puje Festo o'jēm Cesaréia ka bewi. Jerusalém ka be o'ju Judeuyū kay.

² O'jekawēn paīyū kukukayū eju, Judeuyū kukukayū eju dak. Ixeyū waram Paulo o'jomuymuy cebe—Festo be.

³ — Paulo juy eḡudot ijoce Jerusalém ka be — io'e ip cebe. — Eḡudot cuy ocewebe waram ya'ḡjo am — io'e ip. Paulo aoka am ip o'jewawē. E daḡ iju buje yaoka ojuy ip. Imēnpit Festo o'jede cebe ip.

⁴ — Paulo taomūnmūn Cesaréia ka be — io'e. — Ḡaxīn ma ocepit iboce — io'e. ⁵ — Ey'in pit cuy je'ju oweju—iju pinayū—eykukukayū'in — io'e. — Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ pima, iboam cuy ip omukūyjo Cesaréia ka be — io'e.

⁶ Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Dez kabia Jerusalém ka be osunuy.

Ḡebuje Festo o'jepit Cesaréia ka kay. Pūḡpūḡ Judeuyū kukukayū o'ju ceweju. Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be.

Kuyaje Festo Paulo o'tojocat. O'ju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Judeuyū kukukayū o'je'awero cexe—Jerusalém ka bewi oajēm'iaiyū.

⁷ Yajēm puje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip Jerusalém ka bewiaiyū.

— Paulo ikērē jījāān o'e — io'e ip napa ma. — Soat em ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuy — io'e ip napa ma. Imēnpit icēmān oceju e'em iap mubapuk pa'ore o'e cebe ip.

⁸ Ḡebuje Paulo o'jewedayo.

— Ikērēān oce ḡu — io'e. — Deus pe Judeuyū awēwēap ekawēn taḡ acā ḡn jekukum. Deus eju kawēnwēnap'a ojomuymuy ḡu. Wuyeipi kukukat César dak ojomuymuy ḡu — io'e Paulo.

⁹ Festo bit Judeuyū mucokcoḡ ojuy. Imēnpuye:

— Jerusalém ka be du eju pin? — io'e. — Jerusalém ka be du ixeyū be awēḡ mukērērēnap co pin ox? — io'e Paulo be.

¹⁰ — Ap! — io'e. — Odaobu'u. Cūḡ'i oce ḡasū eyxe—César beam kapikpik'ukayū xe—Roma ka kukat ebekitkiyū xe — io'e. — Jerusalém ka be ḡu juy wawēḡ mukērērēnayū epeya'ḡjo—ijoce acā — io'e. — Ajom ḡu ikērēān oce Judeuyū be? Ka'ūma ma! Eyetaybit iboam. ¹¹ Pūḡ em ma ikērēat oḡuḡē ibima acā kuka epe'e waokam. Eyxe cedaḡ waokam ip ibima, "Omujēm cuy ece," i'ūmḡu kuka oce. Iteyū be wawēḡ mukērērēnap icēm'ūm pima bit, cedaḡ ḡu waram oūm ām cebe ip. César kay bit oju pin ix? be wawēḡ mukērērēnayū a'ḡjo am. Soat eipi kukukat kay bit oju pin — Paulo o'e Festo be.

¹² O'jekawēn jeweweju jewawēwē'ukayū eju Festo. O'jekawēn Paulo eju.

— "César kay bit oju pin ix? be wawēḡ mukērērēnayū a'ḡjo am," i ēn e'em owebe. Imēnpuye César kay ḡn jemuju — io'e Festo.

¹³ Ibutet Agripa i osunuy. Jetayxi eju oajēm. Itayxi butet Berenice i osunuy. Oajēm ip Festo jom. Ade kabia osodop ip iboce.

Ḡebuje Festo Paulo o'ḡuwēn Agripa be.

— Félix aḡokatkat taomūnmūn o'jepere ijoce—Paulo i ibutet — io'e. — O'jepere iecuḡam oōm puje — io'e.

¹⁵ — Ōn Jerusalém ka be bima paīyū kukukayū Paulo o'ḡuwēn owebe Judeuyū kukukayū dak. Paulo kay ḡu jījā ip. "Teku ikērē jījāat o'ḡujurūḡrūḡ ocewebe," i adi o'e ip owebe napa ma. "Paulo cuy eyaokaat," i adi o'e ip owebe — io'e. ¹⁶ — Ōn cuk oce cebe ip "Cedaḡ ḡu wuy-webe imēn e am Roma ka be," i, "Wara'acat awēḡ mukērērēn puje, ikērēat o'ḡujurūḡ'iat ekawēn cocom wuyju," i. "Cekawēn cocom wuyju ix? aḡokatkat etabutpe, yawēḡmukērērēnayū etabutpe dak," i adi oce cebe ip. "Soat ip jekawēnwēn jeweweju bima, cekawēn cocom wuyju," i adi oce cebe ip. "Yawēḡ-mukērērēn'ibit jewedayo but," i adi oce cebe ip — io'e Festo.

¹⁷ Ḡebuje Judeuyū oajēm ijoce okay. Obu'u ḡu oḡuy ya'ḡjo am ip — io'e. — Kuyaje oju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Paulo otojocat — io'e.

¹⁸ Ḡebuje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip. Tūybe "Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ César be," i je'e ip owebe iān oce. ¹⁹ Imēnpit "Ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu Paulo jekukum," adi o'e ip owebe — io'e.

— Ḡebuje Jesus o'ḡuwēn ip owebe — io'e. — "Jesus'ūm oe'ū," i adi o'e ip owebe — io'e Festo. — "Inaka waram o'jetait," i adi o'e ip — io'e. — Judeuyū Paulo o'yawēḡmukērērēn iboap o'ḡuwēnuwēn puye.

²⁰ Imēneju "Apēn xe'e kuka oce icēmān omukūyjo am," i adi oce owebe ma. Paulo eju adi oce kawēn.

"Jerusalém ka be du eju pin?" i adi oce cebe. "Ibo ka be du awēḡmukērērēnayū oya'ḡjo?" i adi oce cebe — io'e. — "Ibo ka be du ocejekawēn eweju icēmān wetaybit am?" i adi oce cebe. ²¹ — Imēnpit Paulo adi o'e owebe: "Odaobu'u. César kay bit oju pin ix? be wawēḡ

mukērērēnayū a'ījo am," i. Imēnpuye ōn adi oce sorarayū be: "Taomūnmūnat cuy epejowiwi uk'a be," i. "Ĝuyjom oĝuju César kay ya'ījo am," i adi oce — Festo o'e Agripa be.

²² Agripa o'jede Festo be.

— Ōn tak ixe aĝokatkat ekawēn co pin — Agripa o'e.

— Ha'a. Kuyaje juy eya'ījo — Festo o'e.

²³ Kuyaje Agripa oajēm ibimāmāat ekawēn cocoap'a kay Berenice eju. Oajēm ip jedoti dip cīcāat kuĝ—ipi kukukat toti kuĝ. Oajēm ip 1000 be sorarayū kukukayū eju. Warara'acayū eju dak ip oajēm—ya'ōbuxyayū eju—Cesaréia ka watwat eju. Festo Paulo o'tojocat.

²⁴ Ĝe buje Festo o'jekawēn Agripa eju aweromayū etabupe.

— Agripa — io'e. — Soat ocewejuayū dak — io'e. — Ak epe'e ite aĝokatkat kay — io'e. — Ōn Jerusalém ka be bima ade Judeuyū oajēm okay ite aĝokatkat muymuy am — io'e. — Oajēm ip ijoce dak imuymuy am. Soat em e'em ip: "Ite aĝokatkat cuy eyaokaat," i. ²⁵ Oxe bit ka'ūma ma ikērēān o'e yaoka am — io'e.

— Ĝe buje Paulo adi o'e owebe: "César juy wawēĝ mukērērēnayū ya'ījo—wuyeipi kukukat," i. Imēnpuye ijuju pin ōn César kay. ²⁶ Imēnpit apēn otupmubararak iam wetaybit ĝu César mukūyjoaptum. Wetaybit ĝu apēn ite o'e ikērēān iam tak — io'e.

— Paulo otojocat ewebe, Agripa — io'e. — Cūĝ'i ijoce exe. Ēn tak a'ōpicūĝ cuy eĝuy ya'ō kay. Ewebe cekawēn co buje, wetaybit oce tupmubararak am César mukūyjoaptum — io'e. ²⁷ — Apēnpuye Judeuyū ixe o'jomuymuy iap muwēn pa'ore owebe. Imēnpuye cedaĝ ĝu taomūnmūn imuju am César kay. Cedaĝ'ūm cīcā oxe — Festo o'e cebe ip.

26 Ĝe buje Paulo o'jewedayo Agripa dopabe. Agripa koam o'jekawēn Paulo be.

— Ecededayo juy — io'e Paulo be.

Paulo o'jebueuru. O'jewedayo.

² — Agripa — io'e. — Ocededayo edopabe — io'e. — Wuyeipi kukukat ēn — io'e. — Judeuyū omuymuy jījā. Napa ma e'em ip. "Ikērēān cīcā o'e'e teku," i. Ococok cīcā wawēĝmukērērēnayū a'ōmuypit am edopabe ³ etaybit cīcā Judeuyū babim puye, Judeuyū be je-wa'ōxikxikap ekawēn tak. Imēnpuye ekpiceĝēm ĝu juy wa'ījo am — io'e.

⁴ Bekin pi ma ōn adi ojekuku Fariseuyū etabucap kuĝ — io'e. — Fariseuyū jekukum Moisés pe wuyawēwēap ekawēn taĝ cīcā ma. Soat Judeuyū itaybit apēn ojekuku bekin pi ma iam, okapap ka be bima iam tak, Jerusalém ka be bima iam tak. Imuwēn pin pima iboap muwēn put ip ewebe, ade koato itaybit ip iboam puye — io'e.

⁶ — Ĝasū ēn wa'ījojom ijoce Deus waram ce'ū'ūayū ĝutait iap kay wetabut puye — io'e. — "Waram ce'ū'ūayū oĝutait," io'e Deus kuyjeayū be. ⁷ Soat Judeuyū itabut Deus waram ce'ū'ūayū ĝutait iap kay—doze be tiwatwat — io'e. — Imēnpuye "Ka'ūma ma ejo'iat xipacat," i'e'em ip Deus pe. Imēn e'em ip kabiam, ixima be dak. Agripa, Judeuyū ma wawēĝmukērērēn Deus waram ce'ū'ūayū ĝutiat iap kay

wetabut puye — io'e. ⁸ — Apēnpuye eyetabut ĝu Deus waram ce'ū'ūayū ĝutait iap kay? — io'e ja'ījojomayū be.

⁹ — Kuy bima ikērēm cīcā Jesus kay itabucayū ojukukuk. Tūybe xipat cīcā owebe imēn ikuk am ip iān oce—Nazaré ka be tūibit ebekitkit kuk am. ¹⁰ Xipan'ūm cīcā ip ojukukuk Jerusalém ka be bima. Ade itabucayū oĝuōmōm daomūnmūnap'a be. Paīyū kukukayū a'ōbi ocece iboam. "Ayaoka juy ip," i'e'em pima ip, ōn tak "Epeyaoka juy," i oce. Ade em ipiat osupi'ajojoat cebe ip itabucap epereap ojuy. "Jesus Deus emunaē ĝu," i'e'e an ip cebe oĝuy. ¹¹ Imēn cuk adi ojekuku soat kaka daĝ, soat Judeuyū e'aweroroap'a daĝ tak—Deus eju kawēnwēnap'a daĝ. Wetakoma jījā juk adi oĝuy cekay ip. Imēnpuye tobatban ip oju wara'at ka kay. Ipiat-pi'ajoan cebe ip oju taomūn ām tak — io'e.

¹² — Imēnpuye Damasco ka kay oju. Paīyū kukukayū a'ōbi oju. Ade itabucayū daomūnap ojuy oju. Apēn o'jebapak owebe iap cuy oĝuwēn ewebe, Agripa — Paulo o'e.

¹³ — Kabia yoboĝat ojojoko kaxicuĝ. Kabi kadiwi ojojoko. Kabiam cīcā o'e. Kaxie bodi ma isopsep o'e. Wakokoreren o'e kabia, owejuayū akokoreren tak.

¹⁴ O'at ipi ju. Owejuayū dak o'at ipi ju — io'e.

— Ĝe buje kabi kadiwiat o'jekawēn oweju wa'ōm—Judeuyū a'ōm. "Saulo," io'e. "Apēnpuye ēn ipi-atpi'ajojoan owebe?" io'e. "Imēn e'em pima jumentobuxim ēn. Jumento jejorojorom jiewat jemuju am jekpiokakam pima," kabi kadiwiat adi o'e owebe.

¹⁵ — "Abu ēn, Kariwa?" i adi oce cebe.

— "Jesus ōn," i adi o'e owebe. "Ēn ipiatpi'ajojoan owebe," i adi o'e owebe. ¹⁶ "E'āy," i adi o'e owebe. "Cūĝ'i eĝuy edaocam," io'e. "Ōn ma ocebapak ekay enaē ām wekawēn muwēnuwēn'ukan," i adi o'e owebe. "Ōn enaē ewebe apēn ĝasū ejojoko iap muwēn ām wara'acat pe. Wara'at tak oĝubapak ewebe ĝuyjom. Iboap tak cuy eĝuwēnuwēn wara'acat pe," i adi o'e owebe. "Omuwēnuwēn'ukan eĝuy adeayū be. ¹⁷ Ōn jekuk Judeuyū be aokaap puxim, Judeu'ūmayū be aokaap puxim tak," i adi o'e owebe. "Ĝasū ōn jemuju Judeu'ūmayū be. Ōn jemuju ewebe cūĝ ma ixeyū mutaybit am. ¹⁸ Ōn jemuju cebe ip kabiok taĝ cekup puxim ip—kabia daĝ ceku am acā ip—Deus bikuyap taĝ acā. Ōn jemuju Satanás a'ō daĝ cekup puxim—Deus kay itabut am acā ip. Imēn e'e buje Deus ikērēat ju'uk cebewi ip. Deus pe o'taxi'ajojo'iyū eju jeedop ip okay itabut ip puye," Jesus adi o'e owebe — Paulo o'e.

¹⁹ — Imēnpuye, Agripa — io'e. — Apēn kabi kadiwiat o'jekawēn owebe wexey jo'iat pe iap taĝ ojekuku — io'e.

²⁰ — Ĝe buje kawēn idipat oĝuwēnuwēn. Koam oĝuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Jerusalém ka watwat pe dak oĝuwēnuwēn, Judéia eipi watwat pe dak—soat pe. Judeuyū be oĝuwēnuwēn, Judeu'ūmayū be dak. "Eĝuyucūĝcūĝ cuy epesop ikērēat kuĝ puye," i adi ocece cebe ip. "Ikērēat mujurūĝrūĝap cuy epeyepere," i. "Eyetabun cuy epesop Deus kay," i. "Cedaĝ cuy epekuku warara'acat pe itaybit am kuy ikērēat mujurūĝrūĝap o'jepere ip iam," i adi ocece

cebe ip. ²¹ Imēnpuye Judeuyū obu Deus eju kawēnwēnap'a be. Waoka ojuy ip o'e. Deus pit obuywatwan osunuy — io'e.

²² — Jesus muwēnuwēn ōn ġasū soat pe ijodiacat pe—ya'ōbuyxiayū be, ka'ūmaayū be dak. Imuwēnuwēn ōn cebe ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup ekawēn taġ. Imuwēnuwēn ōn Moisés ekawēntup ekawēn taġ tak. Iwarum ġu imuwēnuwēn ōn. Cūġ ma imuwēnuwēn ōn. ²³ Imēn e'em kuyatup: Cristo juy ipiat supi'ajo wuydaxijojo'ukan Deus emunaē, i. Je'ū juy, i. Ce'ū buje juy waram itait je'e, i. Ixe koapat je'e wuy'in waram itait, i. Wuyju waram acejettait Cristo o'jetait waram puye, i. Iboap icēmān, i. Cristo iboap o'ġuwēn Judeuyū be, Judeu'ūmayū be dak, i.

Imēn e'em kuyatup — Paulo o'e Festo be.

²⁴ Paulo imēn jewedayo buje, Festo o'jewāwā:

— Paulo, adaodao! — io'e napa ma. — Adaodao ħn tupcocom cīcā buye — io'e napa ma.

²⁵ — Ka'ūma! Wadaodao ġu, Festo — io'e. — Waġuysat ma ōn. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e.

²⁶ Ġebuje Paulo o'jekawēn ipi kukukat eju—Agripa eju.

— Agripa, wa'ōcam ōn jewejom exe — io'e. — Etaybit icēmān ōn e'em iam. Soat oġuwēn Festo be iam kuy etaybit. Soat iboap o'jebapuk adeayū etabutpe — io'e. — Iba'arēm ġu o'jebapuk — io'e. ²⁷ — Agripa — io'e. — Etabut tu Deus a'ōbi cekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēn kay? Wetaybit kuy etabut iam — io'e.

²⁸ — Tūybe dao ma Cristo kay oġutabun iān purut ħn — Agripa o'e Paulo be.

²⁹ — Xipat kuka o'e dao ma etabut am, dao'ūm pima dak — io'e. — Xipat cīcā kuka o'e soat eyju Cristo kay eyetabut am—ħn, soat wekawēn cocomayū dak — io'e. — Xipat kuka o'e eyju obuxim an. Xipat kuka o'e obuxim eyetabut pima. Obamūnmūnap puxim eybamūnmūn pima bit xipat ġu kuka o'e — Paulo o'e.

³⁰ Iecuġap Agripa o'jēm ibocewi. Festo dak o'jēm, Berenice dak, soat cewejuayū dak. ³¹ Kawēnwēn ma o'jēm ip.

— Ite aġokatkat xipat — io'e ip jewewebe. — Wuyxe bit ka'ūma ma o'e ikērēħn. Cūġ ġu wuyxe taomūn ħm, yaoka am tak — io'e ip.

³² — "César juy wawēġmukērēħnayū ya'ħjo," i juk o'e'ūm pima, kajuk oġujēmat daomūnmūnap'a bewi — Agripa o'e Festo be.

27 Paulo muju ap ojuy ip Roma ka kay Festo, Agripa dak. Kobexixi daġ ip o'ġuju Roma ka kay—Itālia eipi beatka kay.

Ġebuje Paulo o'ġūm ip 100 be sorarayū kukukat pe, wara'acayū taomūnmūnayū dak. 100 be sorarayū kukukat putet Júlio i osunuy. Cesorarayū ijop eipi kukukat esorarayū osodop—César esorarayū. Ōn tak oju Paulo eju.

Imēn oceju Roma ka kay. Aristarco eju oceju—Macedōnia eipi bewiat eju—Tessalōnica ka bewiat eju. ² Kobexixi be oceħm. Ixe kobexixi Adramítio ka ebikopap pewiat osunuy. Soat Ásia eipi ebikopap taġ

cum. Purewuh. Ocejēm Cesaréia ka bewi. Tiboġ cīcāati oacetimudek.

³ Kuyaje ocajēm Sidom ka be. Jay. Júlio xipan cīcā Paulo o'jukuk. Paulo iju pi ġu o'e jebureyū jom. Paulo bureyū iju pi ġu o'e Paulo buywat am.

⁴ Ibocewi waram oceju. Purewuh. Tiboġ cīcāati mudekdeġ oceku. Kabido o'subidoajēm ocedopa bewi. Imēnpuye tip'aweroroġ kay oceju wuyba'ūġat kadi. Tip'aweroro butet Chipre i osunuy. ⁵ Totek. Tiboġ cīcāati oacetimudek. Cilícia eipi weġūn ocekap, Panfília eipi weġūn tak. Jay. Mirra ka be ocajēm Lícia eipi beatka be. Ibo ka be bima ocekap koapat pewi kobexixi bewi. ⁶ 100 be sorarayū kukukat wara'at o'tobuxik kobexixi. Ixe kobexixi Alexandria ka ebikopap pewiat osunuy. Cum Itālia eipi kay. Poroġ. Oceħm ixe kobexixi be waram oceju am. ⁷ Pūġ kabia ġu daodaodao ġu oceju. Pa'orem cīcā Cnido ebikopap pe ocejemūġ. Mūġ.

Ooooh. Kabidoxixi o'subido'at ocedopa bewi. Iba'ore o'e ocewebe oceju pinap taġ kabidoxixi ocewap puye. Imēnpuye oceju tip'aweroro tēġ ma. Tip'aweroro butet Creta i osunuy.

Iboce kabidoxixi'ūmġu o'e—kabido'ħt ma o'e. Purewuh. Salmona eipi tēġ ma oceju. ⁸ Pa'orem cīcā oceju Creta eipi tēġ ma.

Ibocewi ocejemūġ ebikopap pe—Creta eipi be. Jay. Ebikopap putet Bons Portos i osunuy. Ikaboġatka tēġ ma osunuy—Laséia ka tēġ ma. ⁹ Ibun cīcā ocesop ibo ka be. Judeuyū epeta kuy o'kap Deus xe jemuisusunap epeta. Imēnpuye oceku pi oce'e kobexixi daġ. Kabidoxixi oeku kabiam, muba'atxiri dak.

Ġebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

¹⁰ — Obureyū — io'e. — Tiboġ cīcāati daġ wuyju buje iba'ore ħħā kuka o'e wuywebe. Wuyju buje bit soat wuybubut kuka oakōm, soat kobexixi beat tak — io'e. — Kobexixi dak kuka o'jepiriġ. Wuyju dak kuka aje'ū — io'e.

¹¹ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat Paulo a'ō kay ġu o'e—kobexixi iwat a'ō kay acā, kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak.

Kobexixi iwat a'ō kay o'e kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak. ¹² Ocesopiat ebikopap xipat ġu osunuy ihi bun ocedop am kabidoxixi buye, muba'atxiri buye dak. Soat warara'acayū iju pin ibocewi. Wara'at ebikopap pe ajēm ojuy warara'acayū—Fenice ka ebikopap pe. Ibo ka dak Creta eipi be osunuy. Kabidoxixi ġu ajēmjēm'uk Fenice ebikopap pe—kaxie tajoreġatpido acā. Imēneju iboce ihi mukap ojuy ip.

— Fenice ebikopap pe juy aju — io'e ip. — Kabido'ūm puje juy aju — io'e ip.

¹³ Kaxietajoreġatpido o'subidoajēm—ibidodipat. Kabido ibidoboġ ġu o'e—ibido'ħt ma. O'subidoajēm ocenomujuwi. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Kabido ibidodip ġasū — io'e ip. — Ġa'a aju — io'e ip. — Kabido juy wuydujowat wuyjupinap taġ — io'e ip.

Kobexixi muycūcūap o'ġuyu ip—ipoxiat, icaat muġġġġ. Kabido xipan ocedujowatwan o'e. Oceju tiwābū etako daġ—Creta eipi etako daġ.

¹⁴ Ğuyjomsūm kabidoxixi o'subidoajēm ocekey. Oooxxx'i. O'subidoajēm ocedopa bewi jījā. O'subidoajēm kapurūğ kadiwi—Creta eipi kadiwi. ¹⁵ O'subidoajēm kobexixi kay. Ixe kabido butet Nordeste i osunuy. O'subidoajēm ocedopa bewi jījā. Iba'ore o'e kobexixi mukorērēn ām kabidoxixi dopabe. Imēnpuye ocebu'un kobexixi mukorērēn ām. Kabido kobexixi o'tujowat. ¹⁶ Ocejū wara'at tip'aweroro biōğ kay. Tip'aweroro butet Cauda i osunuy. Kabidoxixi'ūmğū o'e iboce—kabido'īt ma. ¹⁷ Kobe yopīcat kuğ tak ocesop. Kururuğ oeku kobexixi nomuju. Pa'orem kobe yopīcat oceğuyū idibi bewi. Oceğuyū kobexixi be.

Ibocewi kobexixi be kapikpik'ukayū correntebu o'subumukirik kobexixi koreren—ibuboğatpu. O'subumukirik ip kobexixi ewekaap puxim.

— Ka'oririt ijoce ma opop Líbia eipi — io'e ip. — Pipim kobexixi kakam iboce! — io'e ip. Iparara o'e ip ka'oririt pe kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye kobexixi mujuap epağo o'ğukop ip kapurūğ kay, kabidoxixi be kobexixi mujuap puxim. Kabidoxixi kobexixi o'ğuju ijuap tağ. Ocekāt. Xet. Ocexet iboce.

¹⁸ Kuyaje tarekrek o'joxikxik ip idibi be—kobexixi be tujowat ojuyap. O'joxikxik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. O'joxikxik ip tipodoyat ocemudekudekun cīcā buye. Ocekāt. Xet. Ocexet iboce.

¹⁹ Kuyajebusu kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi beat o'joxik ipoxiat. Jebum ip o'joxik. Xet. Xet. Xet. Xet.

²⁰ Ade kabia oceju kaxi jojom ğu, kasopta dak, kabidoxixi buye. Ocedwaxijo ba'ore. ²¹ Ade kabia ocejekōnkōn ğu.

Ğebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Oburereyū — io'e. — Eyju juk adi wa'ō kay ğu epe-sop. Creta ka be bima juk wa'ō kay ğu epe-sop. Creta ka bewi wuyjuap ğu.

— Wuyjēm'ūm pima kajuk te'e ma soat tarekrek ağū-pa'ūm ğu, xipāt kajuk wuywebe dak — io'e.

²² — Ğasū bit eya'ōcam cuy epe-sop — io'e. — Kobexixi juy jepiriğ. Ka'ūma ma wuy'in pit jeap — io'e.

²³ — Koapat exima Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jebapuk okay — io'e. — Deus ixe o'ğudot okay. Ixe Deus okukukat. Ixe Deus ebekit ðn. Cekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn oweju.

²⁴ — “Paulo, epararam ğu juy eğuy,” io'e owebe — io'e Paulo. “Ajēm cuy César kay—Roma ka kukukat kay,” io'e. “Ōn ağ ekay, ewejuacat kay dak eye'ūap puxim, ěn cuk imēn ejoojuy oxewi buye,” io'e. “Deus je'e ewebeam apēn cuk ejoojuy cexewi iap tağ,” Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e owebe — io'e Paulo.

²⁵ — Imēnpuye, eya'ōcam cuy epe-sop, oburereyū — io'e. — Deus kay wetabut. Apēn je'bapuk wuywebe iap o'ğuwēn owebe Deus imēn ebapuk awap. Imēn je'bapuk. ²⁶ Imēnpit pipim cuy acejemūğ tip'aweroro be — Paulo o'e kobexixi beayū be.

²⁷ Xepxep semana kap puje:

— Kapurūğ kay aco'i ajēmjēm oceju — io'e kobexixi be kapikpik'ukayū.

Uhum oceju jekukum iximadakpe tiboğ cīcāati dağ. Tiboğ cīcāati butet Mediterrāneodi i osunuy. ²⁸ Imēn-

puye o'tibimuweğūn ip tibimuweğūğūnām. Tibiraat 36 metros o'e. Bosusu oceju. Waram o'tibimuweğūn ip. Tibiraat 27 metros o'e—tibira ğūn ma.

²⁹ Iparara o'e ip wita'a be kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye ebadipdip kobexixi muycūcūap o'ğukōm ip. O'ğukōm ip kobexixi ukpu bewi kobexixi muycū ām. O'jecū. Cucum ğu o'e ğasū—iwiwim acā. Kabia pin cīcā o'e ip.

³⁰ Ğebuje kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi bewi jenapōn ojuy. Kobe'it'it o'ğukop ip tiboğ cīcāati be jewexe kobexixi muycūcūap muakōmkōm pima.

— Kobexixi muycūcūap muakōmkōm oceju — io'e ip napa ma ocewebe.

³¹ Imēnpit kobexixi bewi jenapōn ojuy ip. Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat pe—wara'acat sorarayū be dak.

— Ixeyū kobexixi be kapikpik'ukayū watwat puje wuyewedaxijo ba'ore ace'e — io'e.

³² Imēnpuye sorarayū kobe'it'it ekabobu o'subudakat. Kobe'it'it o'at idibi be. Uhum o'jewede kobexixi xewi.

³³ Kabia'isum Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Epeyekōn ğasū bit — io'e. — 14 kabia eyağuy-babi'ūm'ūm epeku. Jekōnkōn ğu epeku — io'e.

³⁴ Epeyekōn cuy eybaca am — io'e. — Eyağuy-babi'ūm'ūm ğu juy epsop — io'e. — Ka'ūma ma wuy'in je'ū — io'e.

³⁵ Paulo pāo'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju pāo'a kuğ puye. Soat etabun o'jekawēn ceweju.

— Bay xipāt cīcā ěn — io'e cebe.

O'yadakat. O'ya'o. ³⁶ Imēneju soat ip waram

o'ya'ōcan—kobexixi beayū. ³⁷ Soat ip o'jekōn. Ade jījā ocesop kobexixi be. 276 be ocesop.

³⁸ Ibeğbeğ puje kobexixi be kapikpik'ukayū tarekrek-tata o'taxikxik ip idibi be—badi o'tadop'iata—trigoda. O'taxikxik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. Jepiriğap puxim ip o'taxikxik.

³⁹ Kabia buje tinebabaat o'tobuxik ip kobexixi be kapikpik'ukayū. Tinebabaat kay oceju. Itaybit ğu o'e ip apoceat ipi iam. Ka'oririt ixe tinebabaat pe osodop. Adeğū wita'a o'yadop iboce. Kobexixi muymūğ ojuy ip iboce. ⁴⁰ Imēnpuye kobexixi muycūcūapu o'subudakat ip. O'subudakat ip tinebabaat xe bima. Pilatokukatpu o'subumurore ip. Kobexixi mujuap epağo o'ğupaya ip kabido at am. Kobexixi o'ju ka'oririt kay.

⁴¹ Imēnpit kabido kobexixi o'ğuyjayjay tibacaat ewebotbocap kay. Iboce kobexixi'a o'jeaece. O'jecuğ. Iju ba'ore o'e. Kobexixi ukpu o'jekpuewekap. Tipodoyat paca ma o'yukpumuweka. Imēn kobexixi o'jepiriğ.

⁴² Sorarayū taomūnmūnayū aoka ojuy dokdoğ jenapōnap puxim kapurūğ kay. ⁴³ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat ibu'u o'e Paulo e'ū ām. Taomūnmūnayū oyaokaat ğu sorarayū be.

— Kapurūğ kay epeyedok! — io'e taomūnmūnāyū be. — Epakōm! — io'e 100 be sorarayū kukukat itaybit jedoğayū be.

⁴⁴ — Kobexixi bağbağ epejat! — io'e. — Kapurūğ kay juy epeju ip com! — io'e itaybit'ūm jedoğayū be. Imēneju soat ocejeu kapurūğ pe.

28 Tip'aweroro kay ocajēm. Iboce bima ocetaybit ocesop tip puten. Tip putet Malta i osunuy.

2 Tip'aweroro watwat oajēm ocekey. Ocedobede ip. Xipan cīcā ip ocekey. Daxa o'ḡusop ip ocewewe am kajak kukuḡ puye, muba'at oeku buye dak. 3 Paulo daxadaypa o'taypabu. O'jomōḡ daxa be.

Ḡebuje puybu o'jēm daxadaypa diotpewi. Paulo o'subua. Tore iān oeku Paulo bu eju. 4 Iboceayū puybu o'subujojo tore iān Paulo bu eju. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Wuyjuyū aokaka'ukat aco'i teku — io'e ip te'e ma. — Tiboḡ cīcāati be oe'ū ḡu. Puybu nuy pibun pit je'ū ikērēat o'ḡujurūḡ puye — io'e ip te'e ma jewewebe.

5 Imēnpit buḡ'i o'subuxik. Paulo o'subumuy'at daxa be. Iboceayū itabēḡbēḡ o'e ip Paulo jojom. 6 Ibu eu-huap wiwim o'e ip, ce'ūap wiwim tak. Ibut ma iwiwim osodop ip Paulo jojom. Imēnpit Paulo bu o'jebuehu ḡu. Oe'ū ḡu dak. Xipat ma osunuy. Imēnpuye o'jeaḡuy-muarurun ip Paulo kay.

— Wuyjuyū ḡu teku—deus ma! — io'e ip napa ma jewewebe.

7 Ḡebuje Públío ocenomuwā jeduk'a kay. Públío Malta eipi kukukat osunuy. Ixe ka oceweweweap tēḡ o'sukadop. Ocejū cekay. Iboce ocesop ebapūḡ kabia. Xipan cīcā ocekey. Oceyan o'ḡūm ocewebe, soat ocemukuypinput tak.

8 Paulo o'ju Públío ebay kay. Iwātaxipi osunuy. Ipa'i osunuy, yukpidi dak. Paulo o'jekawēn Deus eju Públío ebay beam. Jebu o'subumōḡ cebe. O'ḡu'ada. Xipat o'e.

9 Ce'adaap awēḡ tobuxik puje, ade iwātaxipipiayū o'ju ip Paulo kay. Jay. Oajēm ip. Ixeyū dak o'ḡu'ada'ada Paulo. Xipat ip o'e. 10 Imēnpuye ade ip jebubut o'ḡūm ocewebe "Eyju xipat ocexe" i'e am ocewebe. Kobexixi be ḡm ojuy bima ocemukuypinput o'jomōḡ ip kobexixi be. Purewuh. Ocejēm tip'aweroro bewi.

11 Ebapūḡ kaxi kap puje oceju Roma ka kay. Ocejēm Malta eipi bewi. Wara'at taḡ ocejēm kobexixi daḡ. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pe osodop ihi bun. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pewiat osunuy. Kobexixi butet deusyū xepxem ikap'ibiyū i osunuy. 12 Mūḡ. Ocejēmūḡ Siracusa ebikopap pe. Iboce ocesop ebapūḡ kabia.

13 Ibocewi tiwābu daḡ oceju. Mūḡ. Ocejēmūḡ Régio ebikopap pe. Kabido o'subidoajēm kaxietajoreḡat kadiwi kuyaje. Purewuh. Waram ocejēm ibocewi. Pozuoli ebikopap pe ocejēmūḡ xepxep kabia kap puje. Jay. Kapurūḡ pe oceju ibocewi. 14 Jesus ebikitkit ocetobuxik. 7 xet ocesop ixeyū xe.

Purewuh. Ibocewi kapurūḡ taḡ oceju. Roma ka kay oceju e daḡ. 15 Jesus ebikitkit Pauloyū e daḡ ajēmap awēḡ o'yawēḡtobuxik Roma ka watwat. Imēnpuye o'jēm ip ebidase ocedopabijuk am. Ocedopabijuk ip oceju Roma ka wuy'ūm'ūm pima. Ocedopabijuk ip Praça de Ápio ka be, Três Tavernas ka be dak. Paulo icokcok cīcā o'e ixeyū jo buje.

— Bay, xipan cīcā ēn ocekuḡ — io'e Deus pe. 16 Imēn ocajēm Roma ka be.

Ḡebuje 100 be sorarayū kukukat Paulo o'ḡūm 1000 be sorarayū kukukat pe. Ixe Paulo o'ḡuju daomūnmū-

nap'a be ḡu—uk'a be acā. Jaḡepūḡ ma osunuy uk'a be. Imēnpit pūḡ sorara ceweju osunuy soat em. Xet. Xet. Xet. Ebapūḡ xet o'kap.

17 Ḡebuje Paulo Judeuyū kukukayū o'tojocat jewekay Roma ka beayū.

Ce'awero buje Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Oburereyū — io'e. — Cedaḡ cuk adi ojekukuku.

Deus pe ocemukūyjojoap ekawēn taḡ cuk adi ojekukuku, aypapayū'ūm'ūm ekawēn taḡ tak. Ixeyū ekawēn ojomuymuy ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Imēnpit Judeuyū obu Jerusalēm ka be. Oūm ip César ebekitkit pe. César ebekitkit o'jekawēn oweju. Ixeyū xe ikērēat oḡujurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Cūḡ ḡu ixeyū xe odaomūn ām, waoka am tak — io'e cebe ip.

18 — César ebekitkit ma omujēm ojuy daomūnmū-nap'a bewi. 19 Judeuyū bit ibu'u jījā osodop omujēm ām yabewi. Imēnpit "Judeuyū yukpiwat," i'ūmḡu adi oce. "César wawēḡmukērērēnayū ya'ḡjo," i acā adi oce.

20 Imēnpuye ḡn ey mudocat ijoce owebe eyjo am, eyweju jekawēn ām tak — io'e.

— Kuy bi ma wuydaxijo am Deus emunaē ajēmap wiwim Judeuyū. Ixe kay wetabut—Jesus kay. Imēnpuye obamūnmūn oce correntebum — Paulo o'e Judeuyū kukukayū be.

21 — Judéia eipi watwat cartadup o'tupmudot ḡu ocekey—apēn Paulo e'em iaptup — io'e ip Paulo be.

22 — Ijoce oajēmjēm'iaiyū dak "Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ," i juk o'e ḡu ip ocewebe—Judeuyū — io'e ip. — Imēnpit ekawēn co pin cīcā oceju. Soat ka daḡayū Jesus kay itabucayū muymuy. Imēnpuye etabucam cuy ocemukūyjo — io'e ip Paulo be.

23 Imēnpuye kabia o'ḡuweḡūn ip waram Paulo ekawēn co am.

Ḡebuje ade Judeuyū o'je'awero ip Paulo nuyap'a be ixe kabia. Kabia'isum Paulo apēn Deus soat kukukan o'e iap o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Kabi'isum piap imuwēnuwēn osunuy. Oikat imuwēnuwēn.

— Jesus ma Deus emunaē — io'e cebe ip. — Deus Jesus ma o'taē soat ipi daḡat taxijo am — io'e. — Ixe muwēḡaptup Moisés emudupmubararaktup, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup tak — io'e. — Jesus ma Deus emunaē — io'e.

24 Xepxep ixeyū'in Paulo a'ḡ kay o'e. Itabut ip o'e Jesus kay. Warara'acayū bit itabut ḡu o'e. 25 Wara'at taḡtaḡ-taḡ ma jewaḡuyḡuy o'e ip.

Ade ixeyū'in Paulo a'ḡ kay ḡu ip o'e. O'āy ip jeduk'a be jepit ojuy. Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Kuyje Isaías icēmān o'e wuydobuyū'ūmūm pe — io'e. — Iboam Isaías o'e Deus biōḡbuk a'ḡbi. Imēn e'em ixe emudupmubararaktup:

26 "Eju juy ixeyū wuyjuyū kay," io'e Deus owebe, i.

Imēn ece cebe ip: "Deus e'em: 'Jekūyjojom cīcā eyju.

Imēnpit eyetaybit ḡu. Jeakaḡ cīcā eyju. Ijojom eyju.

Imēnpit iba'arēm cīcā eyxe, 'i,." 27 "Imēn ece cebe ip,"

io'e Deus owebe, i. "Ixeyū wuyjuyū itabut ḡu, ibu'u ip

jetabut am puye. Ya'ḡpicūḡcūḡ ḡu ip wa'ḡ kay

jekūyjopin'ūm puye," io'e. "Ibu'u ip kawēn icēmat co

am ibu'u ip jetabut am puye," io'e. "Ibu'u ip ikērēat mu-

jurũğrũğap eperē am Deus pe ikērēat uk am cebewi,”
io'e, i.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup—Deus
ekawēntup — Paulo o'e.

²⁸ — Oburereyũ — io'e Paulo Judeuyũ be. — Eyetay-
bin cuy epe'e iboap ekawēn! Ğasũ bit Judeu'ũmayũ be
juy kawēn idipat oceğuwēn. “Deus jeydaxijo,” i oce'e
cebe ip. Ixeyũ bit xipan ya'ĩjo. Deus ixeyũ acã idaxijo —
io'e Judeuyũ be.

²⁹ Imēneju Judeuyũ o'jēm Paulo xewi. Jawa'õxixiğ
cĩcã jeweweju ip o'jēm.

³⁰ Paulo kawēn idipat o'ğuwēnuwēn Roma ka watwat
pe. Xepxep koato Roma ka be osunuy. Ixe ma jedin-
heiro o'ğũmğũm uk'a be jenuyaptem. Icocok o'e
warara'acayũ ajēm puje jejo am.

³¹ — Deus soat tiwatwat kukukan je'e — io'e cebe ip.
Cũğ ma ip o'ğutaybitbin. Wuykukukat Jesus Cristo
o'ğuwēnuwēn cebe ip. Ka'ũma ma ixe o'ğuyymũğ
kawēn idipat muwēnap puxim. Soat pe wuykukukat Je-
sus Cristo ekawēn o'ğuwēnuwēn.

Romanos

1 Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Roma ka watwat peaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo beam kapikpik'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Deus cuk onaë.

— Wa'òbi omuwënuwën cuy eğuy soat ka watwat pe — i juk o'e owebe. — Kawën idipat acã juy eğuwënuwën — i juk o'e owebe.

2 — Kawën idipat oğuwëğat soat pe ipi dağacat pe — io'e Deus kuyje. Kawën idipat muwënuwën osodop ip cekawën muwënuwën'ukayũ. Iboap ekawën tak ibararak opop Deus ekawëntup pe. Wara'at ekawën podi ma iboap ekawën kawën idip. Ka'ümğũ xipat'umat iboap ekawën'in. **3** Iboap ekawën co buje wuyetaybit abu Deus ipot iam. Ixe ipot wuykukukat—Jesus Cristo. Deus ipot ijodian o'e. Davi naxeğebit osunuy—Judeuyũ kukukat naxeğebit. **4** Ixe Jesus Deus co'i osunuy. Imën ikërëat o'jukuk ğũ ipi ju bima—pũğ em tak ka'ũma. Deus ja'òbacaan jekpot o'ğutait ce'ũap tomukadi. O'ğutait teku okpot iam wuymutaybit am, teku soat podi ma ya'òbaca iam wuymutaybit am tak. Ixe Jesus Cristo wuykukukat. **5** Ixe xipan okuğ. Ixe dak cuk onaë kawën idipat muwën ãm soat kaka dağ. Ixe emumuju òn. Imënpuye soat ka dağayũ'in itabut je'e Cristo kay—pũğpũğpũğ. Cristo ekawën kay kũyjobit je'e ip. Ibuyxin ip Cristo jukuk. **6** Eyju dak Deus cuk eynaë, Roma ka watwat. Jesus Cristo kadiayũm cuk eynaë. Ğasũ bit ixe kadiayũm epesop.

7 Imëneju cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum, Roma ka watwat. Deus xe eykukpin cĩcã. Ixe juk eynaë jebekitkiyũm.

— Bay, xipan cuy Roma ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak, wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

8 Roma ka watwat itabut cĩcã Jesus Cristo kay iap awëğ o'yawëğtobuxik ip soat ka watwat. Imënpuye ocokcok cĩcã eykay. Imënpuye:

— Bay, ën xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe.

9 Deus itaybit soat kabia òn ğebum eykay iam. Kapikpiğ cĩcã òn Deus peam ocokcok cekay buje. Kawën idipat muwënuwën òn soat kaka dağ. Ixe ipot ekawën muwënuwën òn. **10** Eyjo pin cĩcã oce. Deus biöğbuk omutaybitbin iam eymukũyjo pin cĩcã òn. Ibiöğbuk a'òbi eya'òmucan ojuy òn biğ ma eyetabut am Jesus kay. Imëneju:

— Roma ka watwat com cuy omujum ece — i òn e'em cebe. — Ebikuy bima juy omujum ece — i òn e'em cebe.

Soat em imën òn e'em Deus eju kawënwën pima. **12** Òn acã ğũ jeya'òmucan eywebe biğ ma eyetabut am. Jewewa'òmucanucan pit acesop biğ ma wuyetabut am cekay. Biğ ma eyetabut epe'e wetabucap co buje. Òn tak biğ ma wetabut oce eyetabucap co buje.

13 Okitpitpiyũ, soat em cuk adi cu ojuy oğuy eykay. Iboam eymukũyjo pin òn. Imënpit soat em omuju'üm'üm osunuy. Eywebe Deus ekawën muwën pin cuk adi oğuy biğ ma eyetabut am Jesus kay apën eybadipyũ oitabun iap co'i—Judeu'ũmayũ oitabun iap co'i.

14 — Omuwënuwën cuy eğuy soat kaka dağayũ be — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

Imënpuye Cristo juy oğuwënuwën soat pe—cewağõnayũ be, cewağõn'ũmayũ be dak. Deus ekawën cuy oğuwënuwën itaybicayũ be, itaybit'ũmayũ be dak.

15 Imënpuye obicokcok cĩcã kawën idipat muwën ãm eywebe, Roma ka watwat.

16 Deus ja'òbacaan kawën idipat kay itabucayũ daxi-jojom. Koap Judeuyũ daxi-jojom itabut puje ip. Judeu'ũmayũ dak taxijojom itabut puje ip. Imëneju obisũsũn ğũ kawën idipat muwën ãm soat ka watwat pe—obicokcok cĩcã ma. **17** Kawën idipat co buje, wuyetaybit apën Deus wuy mucũğucũğ iam.

— Jesus Cristo kay itabucayũ acã cũğ ma oxe — i'e'em Deus. Soat kabia: — Biğ ma itabut ip cekay — i'e'em Deus.

Imën e'em Deus ekawëntup: — Deus emumucũğyũ soat em itait jeedop ip Deus xe itabut ip puye, — i.

18 Deus kabi be omuy. Ixe itakoma jĩjã jekay'ũmayũ kay, ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ kay. Ibu'u jĩjã ip Deus ekawën co am—kawën icëmat co am, ikërëat mujurũğrũğ ojuy jĩjã ip puye. Ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ kawën idipat muwën nap muba'oreren tak ip ibu'u warara'acayũ dak itabut am ibuye. **19** Deus kuy apën ixe e'em iam o'ğutaybin ijodiat. Imën apën Deus e'em iam itaybit put cebe ip. Inaka cekay ğũ jĩjã ip. Imënpuye Deus ipiatpi'ajojoan cebe ip. **20** Deus ma ijo ba'ore wuywebe. Ixe bit soat o'ğũğë ipi dağacat. Ixe emumuğë jo buje, wuyetaybit soat podi ma Deus ya'òbaca iam—ya'òbacaap i'üm ğũ iam. Wuyetaybit tak ixe acã Deusat iam. Kuyje itaybit osodop ip iboam ipi dağacayũ. Imënpuye "Deus kake iap iba'arëm wuyxe" i'e ba'ore cebe ip. **21** Itaybit ma'ğũ ip Deus kake iam. Imënpit ibuyxim ğũ ip ikuğ.

— Ën acã Deusat — i'e'em ğũ ip. — Ën xipat cĩcã — i'e'em ğũ ip Deus pe.

Cūg'ūma jewağuyğuy ip. Kabiok tağ jekuku'ukat itaybit ğu poma oju iam. Imēnpuxim itaybit'ūma jewağuyğuy ip. Yağuy'ūm ip.

²² — Ocetaybit cīcā ma oceju bit — i te'e ma e'em ip. Deus xe bit itaybit ğu jījā ip. ²³ Imēnpit Deus acā je'ū ğu. Soat em itait nuynuy. Ixeyū bit ibu'u jījā ibuyxim Deus kuk am, ijo ba'ore buye. Imēneju ijodiat co'iat muğēğēm ip wita'am, im tak, ourom tak. Soat ijodiat pit je'ū. Soat em ğu itait nuynuy ip. Wasū jo'iat tak imuğēğēm ip, puca jo'iat tak, jewururuğat co'iat tak. Jemuğē wap jēğ'aecōğcōğ ip "Eyju acā Deusyū ocexe" i'e am cebe.

²⁴ Ikērēat mujurūğ pin acā ip. Imēnpuye jekupinap tağ ceku am ip Deus o'jepere. Imēnpuye yukpiwatpi ma ip jekukum ikērēat mujurūğrūğ. Isūsūn'ūma ip jekukum jeweweju ikērēat muğēğēm. ²⁵ Imēnpuye kawēn icēmat ip ibu'u napaap ekawēn kay am.

— Ēn acā a'ōbuyi — i'e'em ip soat muğēğē'ukat pe ğu—cemumuğē be acā.

Deus pe acā wuye'e but:

— Soat podi ma ēn a'ōbaca — i.

Soat em ma juy imēn acece cebe.

²⁶ Soat muğēğē'ukat kuğ ğu ip ibuyxim—jemumuğē kuğ acā. Imēnpuye Deus o'jepere ip ikērēat muğē ān. Imēnpuye ağokatkat kay oibu'un ip aoyū. Jew-enuy'ūnakēkēm ā ip o'e jeweweju. ²⁷ Imēnpuxim ağokatkayū aoyū aoyū kay oibu'un. Ağokatkayū acā o'e ip cekay jījā. Jewenūn'o'om ā o'e ip. Imēğap pit ikērē jījā Deus xe. Imēneju jeweweju ma ip ipiat'ajojom xipat'ūm cīcā ip puye.

²⁸ Deus ekawēn kay pin ğu ip. Itaybin pin ğu ip kawēn icēmān. Imēnpuye Deus ip o'jepere ikērēat kay ğebum am, warēmtağ ceku am tak. ²⁹ Imēnpuye ka'ūma ma ixeyū'in cūğ ma jekukum. Soat kabia warēmtağ cīcā ip jekukum Deus etabutpe, jebureyū etabutpe dak. Ikērēat mujurūğrūğxi ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Ikērēm warara'acat kuğ ip. Itabutkarey ip warara'acat kay. Warara'acat aokakaxi ip. Dapxixi'uk cīcā ip. Warara'acat muğuykukukuxi ip. Soat em itakoma ip warara'acat kay. Warara'acat ekawēn mukērērēnxi ip. ³⁰ Warara'acat muymuyxi ip. Itakoma jījā ip Deus kay. Ibuyxim ğu warara'acat kuğ ip. Jewexe ip ya'ōbuyxi.

— Oceju acā oca'ōbaca — i napa ma e'em ip jew-awēğmuboğ am jewexe. Soat em: — Apēn ğuto ace'e ikērēan? — i'e'em ip jewewebe.

Kūyjobit'ūm cīcā ip jebay a'ō kay. ³¹ Itaybit'ūm cīcā ip apēn cūğ ma iam, apēn cūğ ğu iam tak. Ja'ō dağ ğu ip jekukum. Ka'ūma ma ikukpin cexe ip. Itabotaidabotbot ğu ip warara'acat kay.

³² — Ikērēat mujurūğrūğ'ukayū je'ju ipiat'ajojoap kay — i'e'em Deus. — Soat em jeedop ip ipiat'ajojom — i'e'em.

Itaybit ip iboap ekawēn. Inaka ip biğ ma buk ikērēat kay. Icokcok ip e'em warara'acat pe ikērēat mujurūğ ām, jebuxim i'eat pin ip puye.

2 Eyju bit aco'i e'em eyewebe: — Ocebuxim'ūma ixeyū ikērēat kuğ Deus xe — i.

Imēnpit ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēnpuye eyju dak ikērēat kuğ cexe. "Ikērēat kuğ ğu oceju bit" i'e ba'ore eywebe.

² — Ipiat osupi'ajoat eywebe, ikērēat kuğ eyju buye — i'e'em Deus pit ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be. Deus soat em cūğ ma e'em. Imēnpuye wuyetaybit cūğ ma ixeyū ipiatpi'ajoan ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be iam. ³ Oburereyū, tūybe Deus ocewebe ğu ipiat supi'ajoat warara'acat pe acā iān eyju e'em. Inaka ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēneju Deus ipiat supi'ajoat eywebe ixeyū beap co'i. Tūybe ocenapōn ipiatpi'ajoap puxim iān eyju e'em.

⁴ — Ğaxīn ma aco'i ikērēat muğēğēap jepere ip — i'e'em Deus jewebe ma.

Imēnpuye soat em xipan eykuğ. Yukpiceğe ğu eykuğ.

— Ipiat osupi'ajoat ğu buk cebe ip — i'e'em jewebe ma.

Ixe xipan eykuğ ibikuy eywebe ikērēat mujurūğrūğap eperē am puye. Eyju bit e'em:

— Ğa'a ikērēat ağujurūğrūğ — i. — Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe — i napa ma eyju e'em.

⁵ Guyjom Deus jetakomaap ğubapuk ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be. Ibo kabia be ipiat supi'ajoat ixeyū be. Cūğ ma ipiat supi'ajoat cebe ip. Eyju bit eybu'u jījā ikērēat mujurūğrūğap eperē am. Eybu'u jījā kūyjobit am ixeyū a'ō kay. Imēneju ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be ipiatpi'ajoat puje, warara'acat podi ma eywebe ipiat supi'ajoat. ⁶ Guyjom Deus apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe ijodiatcat pe. ⁷ Pūğpūğ ijodiacayū'in xipacat mujurūğrūğxi. Deus bikuyap tağ ceku pin cīcā ip. Deus co'ian jedipap kudadam tak ip. Deus e'em cebe ip: "Eyju xipat oxe" iap kudadam tak ip. Deus xe jedop ip iap kudadam tak ip. Soat em itait jeedop ip cexe je'ū buje ixeyū ma. ⁸ Warara'acayū bit jewekay acā ğebum jewemucokcokap ojuy. Cūğat o'jepere ip xipat'ūmat kay je'e am. Deus itakoma jījā jeenuy ixeyū kay. Ipiat supi'ajoat cebe ip. ⁹ Deus ipiat supi'ajoat soat pe ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be. Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat Judeuyū be. Judeu'ūmayū be dak ipiat supi'ajoat. Ipiatpi'ajojom cīcā jeedop ip. Imēn Deus warēmtağ ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip.

¹⁰ Deus xipacat mujurūğrūğ'ukayū ğuwarurun. Jesus Cristo jo'iyūm jeedop ip jedipap kuğ, ja'ōbuyxiap kuğ tak. Yağuybabibi jeedop ip soat em. Deus ixeyū ağuy-mubabibin jeenuy. Imēn Deus apēn cūğ ma ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. Koap Judeuyū be ideida. Kanomūm Judeu'ūmayū be ideida. ¹¹ Imēn Deus cūğ ma soat kuğ—Judeuyū kuğ, Judeu'ūmayū kuğ tak.

¹² Judeu'ūmayū ma Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ ğu ip, Deus Moisés pe o'ğuwēn iap ekawēn tup kuğ ğu. Imēnpuye itaybit ğu ip ixeyū ekawēn. Ikērēat mujurūğrūğ ip. Inaka Deus ixeyū ğuju ipiat'ajojoap kay ikērēat mujurūğrūğaptem. Imēnpit:

— Wekawēn tağ ğu juk adi epekuku — i'ūmğū je'e cebe ip, ixeyū ekawēn tup kuğ'ūm puye. — Cūğ ma eyju oxe — i je'e Deus jekawēn coco'ukayū be ğu—jekawēn tağ jekuku'ukayū be acā. Imēn je'e. Judeu'ūmayū Moisés ekawēn tup kuğ ğu. Jekpiwatpin ma aco'i

cekawën tağ jekukum ip itaybit ġu ma'ġu ip cekawën. Cekawën tağ jekuku'ukat co'i ip ġebuġe bit. Ixeyü ekukuap co buġe, warara'acayü e'em:

— Jebinün pewi ma teyüku Deus pe wuyawëwëap ekawën tağ jekukum cekawën tup kuğ ġu ma'ġu — i. Jebinün pewi ma ip itaybit apën cedağ iam, apën cedağ ġu iam tak. Ikërëat mujurüğ puġe, "Ikërëat oġu-jurüğ," i'eëm ip jewebe ma. Cüğ ma jeku buġe dak, "Cüğ ma ðn jekukum," i'e'em ip jewebe ma. Judeuyü bit Deus pe wuyawëwëap ekawën tup kuğ. Itaybit ip ixe ekawën. Inaka ikërëat mujurüğrüğ ip. Imënpuye Deus ixeyü ġuju ipiat'ajojoap kay.

— Wekawën tağ ġu juk adi epekuku — i je'e cebe ip. ¹⁶ Ġuyjom Deus Jesus Cristo jomuy apën cuk adi oekuku ip iaptei teida am soat pe. Xipacat je'ġüm xi-pacayü be xipacat muğëğëapteim. Kÿyjobit'umayü bit ġuju ipiat'ajojoap kay kÿyjobit'umapteim.

¹⁷ Päm eyju? Ajo-kay eyju jeğebubum? — Ocejü bit Judeuyü — i eyju e'em. — Ocejü acä cüğ ma Deus xe ixe be wuyawëwëap ekawën tup kuğ puye — i eyju e'em.

Jewexe eya'ðbuyxi.

— Ocejü acä Deus ocenaë jebekitkiyüm — i'e'em eyju te'e ma. ¹⁸ — Ocejü acä ocetaybit apën Deus ibikuy iam — i te'e ma eyju dak e'em. — Ocejü acä ocetaybit apën cüğ ma iam, apën cüğ ġu iam tak, Deus pe wuyawëwëap ekawën coco'uk puye — i te'e ma eyju e'em. ¹⁹ — Warara'acayü itaybit ġu apën cüğ ma iam, apën cüğ ġu iam tak — i eyju e'em. — Ocejü acä ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Warara'acayü itaybit ġu Deus ekawën — i dak eyju e'em. — Soat podi ma ocejü bit ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Ocejü acä warara'acayü oceğutaybitbin — i te'e ma eyju e'em. ²⁰ — Ocejü acä itaybit'umayü mutaybitbin kawën icëmän — i te'e ma eyju e'em. — Kawën icëmän yaypan'isuayü mutaybitbin tak ocejü bit — i te'e ma eyju e'em. — Ocejü acä ocetaybit kawën icëmän, kawën cüğän, Deus pe wuyawëwëap ekawën tup kuğ puye — i te'e ma eyju e'em.

²¹ Warara'acayü mutaybitbin acä eyju jekukum. Jewe-mutaybitbin'uma eyju bit jekukum.

— Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i eyju e'em warara'acat pe ma. Eyju dak tujupa'um'um ma.

²² — Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop — i eyju e'em warara'acayü be. Eyju dak warara'acat tayxi kaykay ma.

— Deusbaroyü kay ġu juy epeku — i eyju e'em warara'acayü be.

Eyju bit ijodiat kay jïjã Jesus Cristo kayap podi ma.

²³ — Deus pe wuyawëwëap ekawën tup kuğ ocejü bit — i eyju e'em soat pe te'e ma.

Cekawën tağ ġu eyju bit jekukum. Imënpuye Judeu'umayü cekawën tup kuğ'umayü Deus mubuyxi'üm'üm cüğ'uma eyju jekukum puye. ²⁴ Imën e'em Deus ekawën tup: Judeuyü, Judeu'umayü Deus muymuy eyju cüğ'uma jekukum puye, i.

²⁵ Imëntak Deus pe wuyawëwëap ekawën kay kÿyjobit pima, cüğ ma eywebe ikap'isuat taypu'ağobix-

eedakat am teku Deus ebekit iap mubapuk am soat pe—Judeu'umayü be. Eyju ixeedakatkan ocejü Deus ebekitkiyü iap mubapukpuğ soat pe. Deus ekawën kay kÿyjobit'um pima bit, te'e ma ixeedakatkan eyju, Deus ebekit'umat co'i eyju jekukum puye. ²⁶ Judeu'umayü bit jedaypu'ağobixeedakatkan ġu. Deus pe wuyawëwëap ekawën kay kÿyjobit pima bit, Judeuyü jo'i e'em ip Deus xe—jebekitkiyü jo'i—kÿyjobicayü jo'i.

— Eyju webekitkit — i'e'em Deus cebe ip ixeedakat ġu ma'ġu ip.

²⁷ Eyju ma eyxeadakatkanat. Deus pe wuyawëwëap ekawën tup kuğ eyju. Imënpuye eyetaybit cüğ ma jeku am Deus xe iam. Inaka eyju kÿyjobit'um cekawën kay. Judeu'umayü bit ixeadakacap ġu ip. Deus pe wuyawëwëap ekawën tup kuğ ġu ip. Inaka cekawën kay kÿyjobit pima, ikërëat kuğ ġu ip Deus xe—Kÿyjobicayü—Judeu'umayü. Eyju bit ikërëat kuğ cexe kÿyjobit'um puye, Judeuyü. ²⁸ Wuyju Deus ebekitkit wuyx-eedakacap tomuju ġu—ixe ekawën kay kÿyjobicap tomuju acä. Püğpüğayü te'e ma e'em:

— Deus ebekitkit ocejü — i. Te'e ma ip jexeedakatkan.

Te'e ma ip Deus ekawën tup kuğ, kÿyjobit'um ip puye.

— Webekitkiyü ġu eyju — i'e'em Deus ixeyü be, kÿyjobit'um puye.

²⁹ Warara'acayü cüğ ma e'em:

— Judeuat ocejü bit — i. — Deus ebekitkiyü ocejü — i dak.

Jebikuyap tağ ġu ip jekukum—Deus bikuyap tağ acä. Deus biðğbuk nuynuy cebe ip.

— Eyju ma webekitkiyü — i'e'em Deus ixeyü be, jexeedakatkanat ġu ma'ġu ip. — Xipat cïcä eyju — i'e'em Deus cebe ip.

"Eyju xipat oxe" i'eap kudadam ġu ip ijodiat pe. Deus pe acä "Eyju xipat oxe" i'eap wiwim ip. Soat Deus ekawën kay kÿyjobicayü cebekitkiyü—Judeuyü, Judeu'umayü dak.

3 — Jewewejo'i kÿyjobicayü Deus ebekitkiyü bima, apeğãm paxi wuyju judeuyü? — i du eyju e'em owebe? — Apëğãm paxi wuyju wuydaypu'ağobix-eedakatkan? — i du eyju e'em owebe? — Xipat ġu aco'i wuyju Judeuyü iap — i du eyju e'em owebe?

² — Xipat cïcä ma wuyju Judeuyü iap — i ðn pit e'em eywebe. Deus jekawën o'ğuwën Judeu'umayü be ġu—wuy'ajoyü'üm'üm pe acä. Imënpuye wuyju Judeuyü iap xipat cïcä. Jekawën o'ğuwën cebe ip ixeyü be imuwën äm warara'acayü be.

³ — Imënpit püğpüğ wuy'ajoyü'üm'üm'in oibu'un ip ixe ekawën tağ jeku am — i du eyju e'em owebe? — Ġasü aco'i Deus je'e ġu wuywebeam apën cuk adi o'e'e iap tağ, cekawën tağ oibu'un ip puye — i du eyju e'em owebe?

⁴ — Ja'ð dağ ma Deus je'e wuywebeam tak — i ðn pit e'em eywebe.

Soat ma napapa'uk. Deus pit napapa'uk ġu. Imën e'em Deus ekawën tup:

Deus, ěn acā icēmān e'em, i. "Cūḡ'ūma ěn ocekuḡ" i napa ma e'em emuymuy'ukayū, i. Inaka ěn acā cūḡ ma soat kuḡ, i.

Iměn e'em Deus ekawěn tup.

⁵ — Cūḡ'ūma wuyeku buje bit, Deus acā cūḡ ma jekukum iap ibapuk e'em wuyekukuap cocoayū xe — i acō'i eyju e'em owebe.

Eyxe xipat wuywebe cūḡ'ūma jeku am warara'acayū mutaybit am Deus acā cūḡ ma iam. Iměnpuye:

— Cūḡ ḡu Deus pe ipiatpi'ajoan wuywebe warěmtaḡ wuyekukuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe.

Ijodiat puxim ōn kawěnwěn ḡasū, adeayū icěm ḡu e'em puye.

⁶ — Deus soat em cūḡ ma wuykuḡ — i ōn pit e'em. — Deus cūḡ'ūma ibima, iba'ore kuka o'e ixe be cūḡ ma apěn cuk adi ajekuku iap teida am soat pe wuywebe. Iměnpit ixe cūḡ ma iboap ideida — i ōn pit e'em.

⁷ — Cūḡ'ūma weku buje, "Deus acā cūḡ ma jekukum," i je'e ip ocekuap cocoayū — i du eyju e'em owebe? — "Soat podi ma Deus cūḡ ma," i je'e ip — i du eyju e'em owebe? — Iměnpuye warěmtaḡ cuy ajeku warara'acayū be "Deus acā cūḡ ma" i'e am — i te'e ma eyju e'em. — Iměnpuye cūḡ ḡu Deus pe ipiatpi'ajoan ocewebe warěmtaḡ ocekuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe. ⁸ Iměneju:

— ḡa'a ikěrěat aḡujurūḡ — i'ūmḡu juy ace. — Wuywebe ikěrěat mujurūḡ puje, adeayū itabut je'e Deus acā xipat iap kay — i'ūmḡu juy ace. — ḡa'a ikěrěat aḡujurūḡ Deus acā xipat iam itabut'ūmayū mutaybit am — i'ūmḡu juy ace.

— Iměn e'em Paulo dak — i napa ma e'em omuymuy'ukayū dak.

Deus cūḡ ma ipiat supi'ajoat omuymuy'ukayū be.

⁹ Deus xe Judeu'ūmayū podi ma xipat tu wuyju Judeuyū buye? Ka'ūma! Jewewejo'i ma wuyju ikěrěat kuḡ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Wuywebe dak ikěrěat mujurūḡrūḡap epere ba'ore. Kuy iboap oḡuwěn eywebe. ¹⁰ Iměn e'em Deus ekawěn tup: Ka'ūmḡu cedaḡ ma jekuku'ukat—pūḡ tak ka'ūma ma, i.

¹¹ Soat ip itaybit ḡu apěn cūḡ ma Deus xe iam, apěn cūḡ ḡu iam tak, i. Ka'ūmḡu Deus a'ō daḡ cekupinat, i.

¹² Wūy ma o'e ip Deus wi oitabidaoat puxim, i. Ka'ūmḡu xipacat mujurūḡrūḡ'ukat—pūḡ tak ka'ūma, i.

¹³ Cekawěnkěrě jījā ip itaypi koceat puxim, i. Napa-pa'uk cīcā ip, i. Warara'acat muymuyap cěmcěm ikōmbie daḡwi ip puybu tūypiat puxim, i. ¹⁴ Warěmtaksuḡ e'em ip warara'acat pe, i. ¹⁵ Itadaodao ip warara'acat ekawěn mukěrěrěnap kay, yaokaap kay dak, i. ¹⁶ Soat em jexeat cokcokap mu'ūm ojuy ip, i. Warara'acat mutabibin ip soat em, i. ¹⁷ Itaybit ḡu ip kaba'ūm jedop am warara'acat eju, i. ¹⁸ Itaybit ḡu ip Deus kuk am ibuyxim, i.

Iměn e'em Deus ekawěn tup.

¹⁹ Ibo dup ekawěn icēmān! Iměn Deus Judeuyū awěwěm jekawěn. Wuyetaybit iboam. Iměnpuye te'e ma e'em ip Deus pe: — Oceju acā ekawěn taḡ jekukum — i. Judeu'ūmayū dak ixe ekawěn taḡ ḡu jekukum. Iměneju mūḡ ma ip Deus etabutpe soat ip ikěrěat kuḡ

puye—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. ²⁰ Ka'ūma ma soat ekawěn taḡ jekukum—Deus ekawěn taḡ. Iměnpuye abu be Deus e'em "Cūḡ ma juy epesop oxo wekawěn taḡ eyekuap tomuju" i? Ka'ūma be ma! Deus ekawěn wuyetaybit puje, wuyetaybit soat wuyju ikěrěat kuḡ Deus xe iam.

²¹ ḡasū bit apěn ōn ipi watwat mucūḡcūḡ iap Deus o'ḡuwěn wuywebe.

— Eyju cūḡ ma e'em oxo eyawěwěap ekawěn taḡ eyekukuap tomuju ḡu — io'e Deus wuywebe.

Iměn Moisés wuymutaybitbin tak. Deus ekawěn muwěnuwěn'ukayū dak iboam wuymutaybitbin.

²² — Eyju bit cūḡ ma oxo — i'e'em Deus ipi watwat pe Jesus Cristo kay itabut puje acā.

Soat pe itabucat pe: — ěn cūḡ ma oxo — i'e'em Deus—Judeu be—Judeu'ūmat pe dak.

²³ Soat ipi watwat ikěrěat o'ḡuḡě. Ka'ūma ma ikěrěat kuḡ ḡu. Wūy ma o'e ip Deus wi—warara'acat podi ma idipat wi, ikěrěat kuḡ puye. ²⁴ Deus pit ikěrěat uk'uḡ wuywebewi Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye.

Ikěrěat muḡěḡěaptei o'teida je'ū ām. Iměnpuye wuyju cūḡ ma Deus xe ixe oe'ū buye. Deus tei'ūma wuy-mucūḡucūḡ, ixe soat em xipan wuykuḡ puye. Cristo Jesus kay wuyetabun puje acā, wuy-mucūḡucūḡ. ²⁵ Deus Jesus Cristo o'ḡudot ijodi ce'ū ām wuywebeam. Ixe oe'ū ikěrěat mujurūḡrūḡapteida am. Ixe kay wuyetabut puje, Deus ikěrěat uk'uḡ wuywebewi. Jesus Cristo o'ḡudot ce'ū ām ōn cūḡ ma eykuḡ iam wuy-mutaybit am. Kuyje Deus ikěrěat mujurūḡrūḡ'ukayū o'ḡu-ju ḡu ipiat'ajojoap kay. Yukpiceḡe ḡu osunuynuy ix-eyū kuḡ.

— ḡuyjom okpot je'ū soat peam — io'e jewebe ma. — Ixe kay itabucayū oḡuju ḡu ipiatpi'ajojoap kay — io'e jewebe ma. ²⁶ ḡasū bit: — ḡebum ōn ipi watwat ikěrěat mujurūḡrūḡ iap kay — i'e'em Deus. — Cuḡ ma kuka o'e owebe ipiatpi'ajoan cebe ip, ikěrěat ip o'ḡu-jurūḡrūḡ iapteim — i'e'em ixe. — ḡasū bit cūḡ ma kuka o'e owebe ikěrěat uk am eywebewi, Cristo oe'ū buye — i'e'em Deus Jesus Cristo kay itabucayū be. — Eyju cūḡ ma oxo Jesus oe'ū buye — i'e'em itabucayū be.

²⁷ Iměneju "Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit," i'e but tu wuywebe? Ka'ūma. I'e but ḡu wuywebe. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju. Cūḡ ma wuyju cexe Jesus Cristo kay wuyetabut puje acā. Iměnpuye "Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit" i'e ba'ore wuywebe. ²⁸ Wuyju cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabucap tomuju acā. Iboam wuyetaybit kuy.

²⁹ Deus Judeuyū mucūḡ ojuy acā du? Ibu'u du Judeu'ūmayū mucūḡ ām? Ka'ūma! Ibikuy ma. Soat itabucayū mucūḡucūḡ ixe—Judeuyū mucūḡucūḡ, Judeu'ūmayū mucūḡucūḡ tak. ³⁰ Iměnpuye pūḡ taḡ ma Deus soat kuḡ ipi watwat kuḡ. Jesus Cristo kay itabun puje acā Judeuyū mucūḡucūḡ. Cekay itabun puje acā Judeu'ūmayū mucūḡucūḡ tak. ³¹ Iměneju:

— Moisés ekawěn taḡ ḡu ajeku—Deus o'ḡuwěn cebe iap ekawěn taḡ ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabut puje — i'ūmḡu juy ace.

Cekay wuyetabut pima dak, kuyjeat ekawën cuy ibuyxim ajukuk.

4 — Ajoap tomuju Abraão cūḡ ma osunuy Deus xe? — i du eyju e'em owebe?

Wuydobu'üm Abraão'üm Judeuyū dobu'üm. Apēnpuye "Ēn cūḡ ma oxē" io'e Deus cebe iam ōn jeymutaybin.

² — Ēn cūḡ ma oxē — io'e Deus Abraão be.

Imēn Deus e'em xipacat muḡēḡēap tomuju ibima: "Warara'acat podi ma ōn cūḡ ma Deus xe" i kuka juk o'e Abraão. Imēnpit xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu "Cūḡ ma ěn oxē" io'e Deus cebe.

³ Imēn e'em Deus ekawën tup:

Abraão bit itabut osunuy Deus kay, i. Deus tak o'e cebe "Cūḡ ma ěn oxē" i, cekay itabut puye, i.

Imēn e'em Deus ekawën tup. ⁴ Wuyekapik puje wuyekapikaptei bubum wuyju. Tei'üm iūm'ibit pupum ḡu wuyju. Wuyekariwa ceweroap wuyweju iap pupum acā wuyju. ⁵ Imēn ḡu bit Deus wuykuḡ. Deus e'em:

— Ēn cūḡ ma oxē — i xipacat muḡēḡē'ukat pe ḡu—jekpot kay itabucap pe acā.

Itabun puje acā:

— Ēn cūḡ ma oxē — i'e'em Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat pe.

Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat cūḡ ma Deus xe xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu—Jesus kay itabucap tomuju acā.

⁶ — Ēn cūḡ ma oxē, xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu, etabucap tomuju acā — i'e'em Deus.

Imēnpuye cūḡat icokcok cīcā e'em. Davi dak iboap cuk adi o'ḡuwēnuwēn. Imēn Davi o'e:

⁷ Kuy bima kūyjobit'üm osunuy iat icokcok e'em Deus pe cebewi ikērēat uk puje, i. Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat icokcok e'em Deus pe ikērēat mu'üm puje, i.

⁸ Cūḡat kay ibu'u tūibit icokcok e'em, i. Deus apēn ixe juk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ iap kay ḡebum'üm pima, icokcok e'em, i.

Imēn Davi o'e kuyje.

⁹ — Icocok ip e'em — i mo adi a'ḡu o'e Davi. Abuyū icokcok soat em? Taypu'aḡobixeedakat'ibiyū acā du? Judeuyū acā du? Ka'ūma! Ixeadakat'üm'ibiyū dak icokcok ma—Judeu'ūmayū. Imēn e'em Deus ekawën tup: Abraão itabut o'e Deus kay, i. Deus o'e cebe "Ēn cūḡ ma oxē" i, cekay itabut puye, i.

¹⁰ Puje "Cūḡ ma ěn oxē" io'e Deus Abraão be? Abraão jedaypu'aḡobixeedakacat puje du? Ka'ūma!

— Cūḡ ma ěn oxē — io'e ixeadakat'üm pima.

¹¹ ḡuyjom acā o'jedaypu'aḡobixeedakacat Abraão.

— Ēn cūḡ ma oxē — io'e Deus Abraão be ixeadakacat awap ma. — Ēn cūḡ ma oxē — io'e Abraão be, jekay itabut puye.

ḡuyjom o'jedaypu'aḡobixeedakacat "Ōn cūḡ ma Deus xe wetabucap tomuju" i'e am soat pe warara'acat pe. Abraão cūḡ ma osunuy Deus xe itabut puye. Cūḡ ma osunuy ixeadakacat'üm awap ma. Imēnpuxim Judeu'ūmayū dak cūḡ ma Deus xe itabun puje. Cūḡ ma ip cexe ixeadakacat ḡu ma'ḡu ip. Imēneju Abraão ixeyū ebay jo'i Abraão etabucap co'i ip itabut Deus kay buye.

¹² Judeuyū etabun puje, cūḡ ma ip Deus xe. Cūḡ ma

cexe jexeecukap tomuju ḡu, jetabucap tomuju acā. Abraão etabucap co'i ma ip itabut. Imēneju Abraão ixeyū ebay buxim Deus xe ixe buxim ixeadakacap tomuju ḡu—ixē buxim itabucap tomuju acā.

¹³ — Wa'ōbi soat ka daḡacat kukan ecesūy — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxeḡebitbit tak soat ka daḡacat kukan je'e ip — i juk o'e. — Soat eipi oḡūm eywebe — i dak o'e Deus. Iba'ore soat pe wuywebe soat ekawën taḡ jeku am—wuyawēwēap ekawën taḡ. Imēnpuye Deus o'e: "Xipacat oḡūm ewebe," i Abraão be wuyawēwēap ekawën taḡ cekup tomuju ḡu—itabucap tomuju acā; cūḡ ma Deus xe iap tomuju dak.

¹⁴ Imēnpuye Deus xipacat ūmūm wuyawēwēap ekawën taḡ jekuku'ukayū be acā ḡu. Ixeyū be acā iūmūm pima, te'e ma kuka juk ace wuyetabut Jesus Cristo kay; te'e ma dak kuka juk Deus o'e wuywebe "Xipacat oḡūm eywebe" i. ¹⁵ Imēn Deus ipiatpi'ajojoan jekawën kay kūyjobit'ūmayū be.

— Kūyjobit ḡu eyju wekawën kay — i ḡu bit e'em cekawën co'ūmayū be, itaybit ḡu ip cekawën puye.

¹⁶ Imēneju Deus tacup ḡu.

— Xipacat oḡūm ewebe, okay etabut puye — i juk o'e wuydobu'üm pe—Abraão'üm pe.

Deus soat em ja'ō daḡ e'em wuywebe. Imēnpuye soat itabucayū xipacat je'jat Deus xewi Abraão buxim.

— Soat em wekawën kay kūyjobicayū be acā xipacat oḡūm — i'ümḡu o'e Deus. — Soat pe okay itabucayū be xipacat oḡūm — i acā o'e.

Imēneju Abraão wuyebay buxim Deus xe, ixe etabucap co'i wuyetabut puye. ¹⁷ Imēn e'em Deus ekawën tup: Wa'ōbi ade ka watwat je'e "Abraão wuyebay jo'i Deus xe, ixe etabucap co'i wuyetabut puye," i, io'e Deus Abraão be, i.

Abraão itabut osunuy Deus kay. Ixe Deus waram ce'ū'ūay'u mutaicin. Ka'ümḡu osodop iat mubapukpuḡ ixe. Ixe Deus ja'ō daḡ ma juk adi Abraão kuḡ osunuy.

¹⁸ — Enaxeḡebitbit ma jeedop ade jījā — i juk o'e Deus Abraão be. — Wa'ōbi ade ka watwat kukukan ecesūy — io'e.

Iboap kay itabut osunuy Abraão.

— Deus ja'ō daḡ je'e owebe — i juk adi o'e Abraão jewebe ma.

Itabut cīcā osunuy imujurūḡ pa'oren ma'ḡu ipot aypa buye. Owebe jekpot ūmap wiwim osunuy Deus cebe.

¹⁹ Ixe aypa jījā osunuy. Ijasūn 100 koatoap wi osunuy.

— Okpotpet put ḡu ma oce aypa oce buye — io'e jewebe ma. — Otayxi Sara dak i't'et put ḡu o'e yabut puye — io'e jewebe ma.

Inaka itabutbūt ḡu osunuy Deus ekawën kay—itabut cīcā ma.

²⁰ — Deus okpon je'ḡūm ḡu — i'ümḡu o'e Abraão. — Je'ḡūm paxi? — i'ümḡu dak o'e.

Ixe bit itabut cīcā osunuy Deus okpon je'ḡūm iap kay aypa ma'ḡu. Jawa'ōmucanucan osunuy, itabut Deus kay buye. Imēnpuye:

— Ēn soat podi ma xipan okuḡ — i'e'e'uk osunuy Deus pe. ²¹ — Soat iba'ore ḡu Deus pe — i'e'e'uk osunuy Abraão. — Ja'ō daḡ em owebe — i'e'e'uk osunuy.

— Okpon je'gũm ja'õbacaan i'e'e'uk osunuy jewebe ma. ²² Imêne ju:

— Ēn cũg ma oxe — i juk o'e Deus cebe.

Imên Deus o'e Abraão itabut osunuy buye. ²³ Ixe cũg ma osunuy Deus xe iap ibararak opop Deus ekawên tup pe. Abraão cũg ma osunuy jetabucap tomuju iapt-up o'tupmubararak kuyjeayũ. Kuyjeayũ mutaybit am acã ġu ibodup o'tupmubararak ip. ²⁴ Wuymutaybit am tak ibodup o'tupmubararak ip.

— Eyju cũg ma oxe — i je'e Deus wuywebe, ixe kay wuyetabun puje.

Ixe Deus Jesus o'gutait ce'ũap tomukadi. Wuykukukat o'gutait waram. ²⁵ Deus Jesus o'gudot ijodi ce'ũ am. Oe'ũ ikêrêat uk am wuywebewi. Jesus o'gutait ce'ũap tomukadi Deus pe "Cũg ma eyju oxe" i'e am wuywebe—o'gutait'iat kay itabucayũ be.

5 Imêneju Deus e'em wuywebe: — Cũg ma eyju oxe

— i, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Kuy bima kaba'ũm ajop Deus eju wuyetabut'ũm pima. Ġasũ bit kaba'ũm ace Deus eju wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ² Jesus Cristo kay juk o'e jebay be:

— Teyũku itabut okay — i.

Imēnpuye Deus xipan wuykuġ. Wuycokcok cĩcã ixe xipat wuykay buye. Ġuyjom Deus dipap co'i acesop. Wuycokcok cĩcã iboap wiwim. ³ Iboap wiwim pima wuyju ipiatpi'ajojom ijodi. Wuyetaybit wuyetaxi acesop ipiatpi'ajojom puye iam. Imēnpuye ipiatpi'ajojom pima dak wuycokcok wuyju e'em. ⁴ Ipiat'ajoam wuyetaxi bima, Deus e'em wuywebe:

— Xipat cĩcã eyju oxe — i.

Deus "Eyju xipat cĩcã oxe" i'e'em pima, wuycokcoġ acesop Deus xe acesop soat em iap wiwi am. ⁵ Jewemuġuykukukum ġu wuyju Deus co'i acesop iap wiwi am. Ixe jebiõġbuk o'gũõm wuywebe—xipacat o'gũõm. O'gũõm wuymukũyjo am eykukpin cĩcã oxe iam.

⁶ Wuywebe xipacat muġẽ ba'ore bima Cristo oe'ũ wuydaxijo am. Wuywebeam ixe oe'ũ xipat'ũmayũ beam. Deus "Eje'ũ juy" i'e buje, oe'ũ. ⁷ Deus xe wuykukpin cĩcã. Imēnpuye ixe jekpot o'gudot ce'ũ am wuywebeam. Wuyju ma wuybu'u je'ũ am warara'acat e'ũap puxim, cũg ma'ġu ip jekukum, xipacat muġẽġẽm ma'ġu ip. Cristo bit ibu'u ġu osunuy je'ũ am wuywebeam ikêrêat mujurũġrũġ ma'ġu wuyju. ⁹ Ġasũ wuyju cũg ma Deus xe wuywebeam Cristo oe'ũ buye—o'jedoyekereren puye. Cristo bureyũ ma wuyju bit ġasũ. Imēnpuye Deus wuymuju ġu ipiat'ajojoap kay.

¹⁰ Wuyetakoma juk adi ajop Deus kay. Deus pit wuy-muwexat jebureyũm wuywebeam ipot oe'ũ buye. Ġasũ bit Cristo waram itait o'e. Deus wuydaxijo Cristo itait puye, wuyju ibureyũ buye dak. ¹¹ Wuykukukat Jesus Cristo juk wuymuwexat Deus bureyũm, ixe xe wuykukpin puye, wuywebeam oe'ũ buye dak. Imēnpuye:

— Obureyũ eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Imēnpuye soat podi ma wuycokcok, wuyju Deus bureyũ buye.

¹² Imēnpit ipi watwat ikêrêat mujurũġrũġ'uk osodop ip Deus jekawên muwên awap Moisés pe. Deus pit ipi-

at o'supi'ajoat ġu cebe ip jekawên taġ ġu juk adi oekuku ip iap teim, Moisés pe wuyawewēap ekawên muwên awap. Adão koap ikêrêat o'ġujurũġ. Soat ipi watwat o'jebapuk ixe Adão bewi. Soat ixe ebekitkiyũ ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xe ixe ikêrêat o'ġujurũġ puye.

— Ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ je'ũ — i juk o'e Deus Adão be.

Imēnpuye soat ipi watwat je'ũ'ũm ġasũ dak. Soat wuye'ũ'ẽ ace Adão buxim wuyju dak ikêrêat mujurũġrũġ puye. Soat ebekitkiyũ ikêrêat o'ġurũġrũġ Adão juk ikêrêat o'ġujurũġ iap co'i'ũmġu. Inaka oe'ũ'ũ ip soat—Adão badipyũ, Moisés badipyũ dak. Oe'ũ'ũ ip Adão koap ikêrêat o'ġujurũġ puye. Soat Adão ebekitkiyũ ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus a'õ kay kũyjobit'ũm ip puye. Adão kũyjobit'ũm pima, soat ixe ebekitkiyũ dak kũyjobit'ũmayũm o'e Deus xe. Imēneju soat ipi watwat ikêrêat kuġ o'e Deus xe pũġ aġokatkat ikêrêat o'ġujurũġ puye.

Soat Adão ebekitkiyũ ixe buxim o'e—ikêrêat kuġ. Imēnpuxim Jesus Cristo kay itabucayũ ixe buxim e'em—ikêrêat kuġ ġu. Ixe Jesus Cristo oe'ũ ikêrêat uk am ipi watwat pewi—soat uk am. Imēnpuye soat em itait jeedop ip Deus xe cekay itabucayũ. Adão kũyjobit'ũm o'e Deus a'õ kay. Imēnpuye soat ixe naxeġebit-bit je'ũ'ũm. Jesus Cristo bit kũyjobit osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye soat em Deus xe itait jeedop ip cekay itabucayũ. Pũġ aġokatkat kũyjobit'ũm osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye adeayũ ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xe. Kũyjobit'ũm cĩcã ip osodop Adão buxim. Wara'at pit kũyjobit cĩcã osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye Deus je'e adeayũ be:

— Eyju cũg ma oxe — i.

Ixe'ũ adeayũ kũyjobit Jesus Cristo buxim. Jewe'jo'ũ ġu bit osodop ip Adão Cristo eju. Jesus xipan wuykuġ warara'acat podi ma. Ade Adão ebekitkiyũ bit o'ju ipiat'ajojoap pe ixe pũġ em ma ikêrêat o'ġujurũġ puye. Deus pit soat podi ma xipan wuykuġ. Imēnpuye Cristo o'gudot ikêrêat uk am soat pewi—ijodiacat pewi. Deus tei'ũma adeayũ daxijojom ijodiacayũ daxijojom, pũġ em ma Cristo oe'ũ buye. Adão pũġ ma osunuy. Soat ixe ebekitkiyũ ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xe, Adão ikêrêat o'ġujurũġ puye.

— Ikêrêat kuġ eyju oxe — i'e'em Deus soat pe Adão ebekitkiyũ be Adão pũġ em ikêrêat o'ġujurũġ puye. Deus e'em taxijo'ibiyũ be bit:

— Ikêrêat kuġ ġu eyju oxe — i, ade em ma'ġu ip ikêrêat o'ġujurũġrũġ. — Webekitkiyũ eyju — i'e'em cebe ip, ixe xipat wuykay buye. Pũġ aġokatkat imên ikêrêat o'ġujurũġ—Adão. Imēnpuye soat wuye'ũ'ẽ ace. Wara'acat pit ikêrêat kuġ ġu oe'ũ—Jesus Cristo. Imēnpuye soat podi ma Deus xipan wuykuġ.

— Cũg ma eyju oxe — i'e'em wuywebe—Jesus Cristo kay itabucayũ be.

Imēneju soat em wuyetait acesop Deus xe. Soat kukukan acesop Cristo eju. Jesus e'eap Adão e'eap podi ma xipacat kuġ.

²⁰ Imëntak Deus jekawën o'ğuwën Adão ebekitkiyũ mukũyjo am eyju ikërëat mujurũğrũğ cĩcã iam. Ipi watwat pit biğ ma ikërëat o'ğujurũğrũğ. Soat ipi watwat je'ũ'ũm ikërëat mujurũğrũğ puye. Je'ũ buje ip wũy ma dopdom Deus wi. Deus pit warara'acat podi ma xipan wuykuğ. Ixe Cristo o'ğudot ce'ũ am ikërëat uk am wuywebewi. Imënpuye wuye'ũ buje soat wuyju Deus xe wuyetait acesop, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Wuykukukat Jesus Cristo xe ma acesop soat em wuyetait

6 — Deus pit biğ ma xipan wuykuğ biğ ma'ğũ wuyju ikërëat mujurũğrũğ — i òn e'em eywebe. Imënpuye:

— Biğ ma juy ikërëat ağujurũğrũğ, biğ ma Deus xipan wuykuk am — i du eyju e'em owebe?

² Imën ğũ juy e'em! Ce'uat jepidowatwan ğũ o'e. Imënpuxim wuyju dak ikërëat mujurũğ pin ğũ ace'e Cristo kay wuyetabut puje. ³ Wuyumbatitan puje, ğasũ bit Jesus Cristo eju mũğ'i ojeku iap mubapkuğ wuyju soat pe wuyjoayũ be. Ikërëat muğëğëap acepere kuy apën ce'uat jepidowatwanap epererem. Kuy eyetaybit iboam. ⁴ Jesus eju kuy ip wuykot iap puxim ikërëat muğë pin ğũ ace'e, ceweju kuy aje'ũ iap puxim tak. Iboap mubapkuğ wuyju wuyumbatitan puje. Cristo oe'ũ jebay bikuyap tağ. Wuyju dak Jesus Cristo bikuyap tağ ajeku ğasũ bit. Ja'òbacaan Deus ixewaram o'ğutait. Soat podi ma Deus ya'òbaca, idip tak. Jesus puxim wuyju dak acejetait waram. Imëneju ğasũ dak wuyağuy'isum ajeku.

⁵ Imëntak Cristo jekpiwatpin ma oe'ũ korosa be. Imënpuxim wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikërëat ağujurũğ ğũ. Deus ja'òbacaap o'jomòğ Cristo be waram imutait puje. Imënpuxim wuyju dak Cristo a'òbacaap kuğ ğasũ. Ikërëm cuk adi ajekuku iap kuy juk acepere. Wuyağuy'isum wuyju jekukum ğasũ bit ixewaram a'òbacaap kuğ puye. ⁶ Kuy bima juk adi ikërëat ağujurũğrũğ. Soat em ikërëat mujurũğrũğ'uk cuk adi ajop. Imën jewemudadaybotbon cuk adi ajekuku. Cekariwa be imudadaybotbot'ibit enapõn pa'oreap puxim ikërëat mujurũğrũğap epereap pa'ore osunuy wuywebe. Ğasũ bit ikërëm cuk adi ajekuku iap acepere Jesus a'òbacaap kuğ puye. Korosa be Jesus oe'ũ ja'òbacaap muòm am wuywebe ikërëat mujurũğap puxim. Imënpuye ikërëat ağujurũğ ğũ ğasũ bit. ⁷ Ikërëat mujurũğrũğap eperebut wuywebe. Ce'uat jepidowatwanap epererem. Imënpuxim wuyju dak ikërëat mujurũğrũğap acepere kuy. Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũ ğũ wuyju ğasũ bit. ⁸ Cristo jekpiwatpin ma oe'ũ. Wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikërëm cuk adi ajekukuiap acepere. Imëneju wuyetabut soat em wuyetait acesop Cristo xe iap kay. ⁹ Deus Cristo waram o'ğutait ce'ũap tomukadi. Waram pit je'ũ ğũ. Abu-be ixewimuy'ũ but? Ka'ũma be ma! Kuy wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pũğ em ma ixewimuy'ũ. Oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ũ ğũ. Ğasũ bit itabëğ omuy soat em Deus bikuyap tağ jeku am.

¹¹ — Ikërëm cuk adi ajekukuiap kuy acepere — i juy epe'e'e eyewewebe. — Ikërëat ağujurũğ ğũ ğasũ bit —

i juy epe'e'e. — Ce'uat ğebum ğũ o'e ikërëat muğëap kay — i. — Wuyju dak cuy ğebum ğũ ace ikërëat muğëap kay — i juy epe'e'e eyewewebe. — Deus bikuyap tağ acã ajeku ğasũ bit — i juy epe'e'e eyewewebe. — Mũğ'i wuykukukat Jesus Cristo eju ajeku ğasũ bit — i juy epe'e'e eyewewebe.

¹² Imëneju ğebum ğũ juy epesop ikërëat mujurũğrũğap kay. Ikërëat epeğũğë ğũ eyjebit tağ. Ikërëat epeğũğë ğũ eybinũnpe. Eybikuyap tağ ğũ juy epeku—Deus bikuyap tağ acã. ¹³ Ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ cucum ipiat'ajojoap kay. Yağuy'isum jekuku'ukayũ bit kabi kay cucum. Kuy bima ikërëat mujurũğrũğ'uk cuk adi epesop. Ğasũ bit eyağuy'isum eyju jekukum. Imënpuye:

— Ēn ocejukan — i'ũmğũ juy epe'e Satanás pe. — Ikërëat oceğujurũğ a'òbi — i'ũmğũ juy epe'e Satanás pe ma. Deus pe bit:

— Ēn acã ocejukan soat em — i juy epe'e. — A'òbacaap cuy eğũòm ocewebe cũğ ma oceku am — i juy epe'e cebe.

¹⁴ Ğasũ bit cũğ ma wuyju Deus xe kuyat ekawën tağ wuyju jekukum puye ğũ—Deus xipan wuykuğ puye acã. Imënpuye ikërëat ağujurũğ ğũ.

— Ēn ma ocejukan — i'ũmğũ ace'e Satanás pe.

¹⁵ Ğasũ bit cũğ ma wuyju Deus xe kawën kuyat tağ wuyju jekukum puye ğũ—wuyawëwëap ekawën tağ wuyju jekukum puye ğũ dak. Deus xipan wuykuğ puye acã wuyju cũğ ma Deus xe. Imënpuye:

— Ağũğë juy waram ikërëat! — i du eyju e'em? Imën ğũ juy e'em! ¹⁶ "Ocekariwam cuy ece" i ey'e buje ağokatkat pe, eyekariwam je'e. Kũyjobin epesop ya'ò kay. Eyekariwa epeyepere ğũ ikukpin cĩcã eyxe buye. Imënpuxim ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ ikërëat muğëap epererem ğũ, ikërëat kay jĩjã ip puye. Imënpuye soat em Deus wi wũy jeedop ip je'ũ buje. Deus a'ò kay kũyjobicayũ bit cũğat ekawën epererem ğũ Deus a'ò kay jĩjã ip puye. Imënpuye cũğ ma ip Deus xe. Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje. Kuy eyetaybit cĩcã iboam.

¹⁷ Kuy bima juk adi Satanás a'ò kay kũyjobit epesop. Kawën idipat co buje bit, eyetabun epesop iboap ekawën kay. Iboap ekawën icëmãn. Eycokcoğ epesop iboap ekawën kay am. Eybikuy jĩjã iboap ekawën tağ jeku am. Imëneju:

— Bay, ěn xipacat cĩcã — i oceju e'em Deus pe.

¹⁸ Deus kuy ja'òbacaap o'ğũòm eywebe waram Satanás a'ò kay kũyjobicap puxim. Ğasũ bit Deus a'ò kayayũm epesop. Eybikuy epesop ikërëat muğë am ğũ—xipacat muğë am acã. ¹⁹ Kawën ibapukan òn kawënwën eywebe, apën ikërëat acepere wuyağuy'isum wuyeku am iap iba'arëm eyxe buye. Kuy bima juk adi ikërëat kay ğebum epesop. Ikërëat mujurũğrũğ cuk adi epekuku. Xipacat'ũmayũ kukukat a'ò kay kũyjobin epesop. Ğasũ bit cũğ ma juy epeku. Xipacat kay juy ğebum epesop. Deus a'ò kay juy kũyjobin epesop.

²⁰ Ikërëat mujurũğrũğ'uk pima, Deus bikuyap tağ ğũ epeku. ²¹ Xipacat tu epejat ikërëat mujurũğrũğaptem? Ka'ũma! Eyetaybit ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ soat em Deus wi wũy ma jeedop ip iam. Ğasũ bit eysũsũn epe'e

ikērēat mujurūgrūg'uk puye. ²² Deus a'ō kay kūyjobicayūm epesop ḡasū bit. Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm eywebe waram ikērēat muḡēap puxim. Soat em eyju ixē mucokcokcoḡ ḡasū bit. Eye'ū buje soat em Deus xe eyetai epesop. ²³ Kapikpik'ukat jekapikaptei bubum. Imēnpuxim ikērēat mujurūgrūg'ukat Deus wi wūy ma jeenuy je'ū buje. Ixe wi wūy ma jeenuy ikērēat o'ḡu-jurūgrūgiap teim.

— Soat em oxe eyetai epesop — i'e'em Deus wuywebe bit, wuykukukat Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum puye.

Soat em ixē xe wuydopap tei'ūmat co'i. Kapikpiḡ ḡu wuyju iboap pu am. Tei'ūma Deus iūmūm wuywebe.

7 Okitpitpiyū, eyetaybin put apēn ōn em iam eyetaybit wuyawēwēap ekawēn puye. Wuyetabēḡ pi-ma acā wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyju jekukum. Wuyē'ū buje bit iba'ore e'em. ² Imēnpuxim "Ayacat itoptep pima, jektop xe ma juy jeenuy itop itait pima" i'e'em iboap ekawēn. "Ektop eperem ḡu juy wara'at pu am" i'e'em iboap ekawēn. Itop e'ū buje bit, ite ayacat itoptep'ūmat co'i e'em. Wuyawēwēap ekawēn mupubutbun ḡu wara'at pu buje itop'ūm kuy oe'ū buye.

³ Wara'at pu buje jektop koapat itop itait pima bit, ikērēat muḡēḡēm koapat pe jektop pe. Itop'ūm e'ū buje bit, ayacat ikērēat muḡēḡēm ḡu wara'at pu buje. Wuyawēwēap ekawēn kuka o'ḡupubun ḡu wara'at pu buje. ⁴ Okitpitpiyū, ixē ayacat puxim eyju.

Wuyawēwēap ekawēn koapat'ūm itop'ūm puxim—kawēn kuyat. Jektop'ūm e'ū buje jektop eju ḡu e'em ayacat. Imēnpuxim wuyju dak kawēn kuyat taḡ ḡu wuyju jekukum ḡasū bit, Jesus Cristo ekawēn taḡ acā. Ixe ekawēn taḡ wuyju jekukum wuyju Cristo jebit'in puye. Ixe ebekitkiyūm acesop ḡasū. Deus waram ixē o'ḡutait. ⁵ Kuy bima wuyekpiwatpin ma juk adi ajekuku. Imēnpit wuyawēwēap ekawēn co buje, wuybikuy juk adi ajop—ikērēat mujurūḡ ām acā. Wuybu'u juk adi ajop kūyjobit am iboap ekawēn kay. Ikērēm wuyekuap epere'ūm pima, wūy ma kuka juk ajop Deus wi. ⁶ Kuy bima wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi jeku ojuy ajop correntebum taomūnmūnat puxim. ḡasū bit Jesus oe'ū wuywebeam. Imēnpuye ḡasū bit Deus bikuyap taḡ wuyeku but. Ixe bikuyap taḡ wuyju jekukum ḡasū, "Obikuyap taḡ cuy epeku" iap ibararak opop kawēn kuyatup pe buye ḡu—ixē biōḡbuk wuy-muisusun puye acā.

⁷ — Kawēn kuyat pit ikērē — i du ace'e? — Wuyawēwēap ekawēn pit ikērē — i du ace'e? Imēn ḡu juy ace—pūḡ em tak ka'ūma. Wuyawēwēap ekawēn cuk adi omutaybitbin apēn ikērē Deus xe iam. Wuyawēwēap ekawēn wuymutaybitbin eyetabikukum ḡu juy epesop warara'acat pubut kay iam. Iboap ekawēn co'ūm pima, kuka juk wuyetaybit ḡu ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. ⁸ Iboap ekawēn co buje bit, wuyetaybit cuk ace ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. Imēnpit biḡ ma juk adi wuyetabikukum ace warara'acat pubut kay iboap ekawēn cocom ma'ḡu wuyju. Iboap ekawēn wuyetaybit'ūm pima, wuyetaybit ḡu kuka ace apēn ikērē Deus xe iam. ⁹ Kuy bima ōn tak

wetaybit ḡu juk adi oḡuy wuyawēwēap ekawēn. Tūybe xipacat cīcā ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, ikērēat kuḡ ōn Deus xe iam tak wetaybit oce. ¹⁰ Deus ibikuy osunuy soat ipi watwat pe top am ip soat em jexe itait. Imēnpuye jekawēn o'ḡuwēn wuyawē ām. Imēnpit ikērēat kuḡ ōn iam wetaybin puje:

— Iba'ore owebe Deus xe onuy ām ikērēat kuḡ puye — i juk oce owebe ma. — Wūy ma oḡuy Deus wi soat em, ikērēat kuḡ puye — i juk oce owebe ma.

¹¹ Tūybe xipacat ōn Deus xe iān cuk adi oce kuy bima. Imēnpit ikērēat mujurūgrūg'uk cuk adi oḡuy. Imēn cuk adi ocevemuḡuykuku, ikērēat mujurūḡ ojuy buye. Wuyawēwēap ekawēn wetaybin puje bit, "Ikērēat kuḡ ōn Deus xe" i juk oce owebe ma.

— Wūy ma oḡuy cewi — i juk oce owebe ma.

¹² Inaka iboap ekawēn xipacat—wuyawēwēap ekawēn. Ikērēat kuḡ ḡu. Soat ekawēn taḡ xipacat. Cūḡ cīcā iboap ekawēn. Cekawēntip cīcā dak. ¹³ Wuyawēwēap ekawēn wetaybicap tomuju ḡu Deus wi wūy ma oḡuy. Soat em ōn ikērēat kuḡ iap tomuju acā cewi wūy ma oḡuy. Iboap ekawēn xipacat cīcā. Imēnpit iboap ekawēn wuy-mutaybitbin soat ipi daḡacat ikērēat mujurūgrūḡ iam. Iboap ekawēn wetaybit'ūm pima, tūybe xipacat ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, "Ikērēat kuḡ ōn Deus xe," i juk oce owebe ma.

¹⁴ Wuyetaybit Deus jebiōḡbuk a'ōbi wuyawēwēap ekawēn o'ḡuwēn wuywebe iam. Ōn pit ijodiat ma. Obuyxi ḡu ōn pit. Ikērēat mujurūgrūg'ukat ōn pit. ¹⁵ Xipacat mujurūḡ pin ma'ḡu oxe. Ōn pit xipacat mujurūgrūḡ ḡu. Ikērēat mujurūḡ pin ḡu ma'ḡu oxe. Ōn pit ikērēat mujurūgrūḡ. Wetaybit ḡu apēnpuye imēn ōn jekukum iam. ¹⁶ E bu'uap taḡ ōn jekukum obu'u ma'ḡu jekum. Imēnpuye wetaybit wuyawēwēap ekawēn cūḡ ma iam. Cūḡ ḡu ma'ḡu ōn pit iam tak wetaybit.

¹⁷ Imēneju okpiwatpi ḡu ōn ikērēat mujurūgrūḡ. Imēnpit ikērēat opop obinūnpe. Imēnpuye obinūn pewi ma ōn ikērēat mujurūgrūḡ. ¹⁸ Wetaybit ka'ūmḡu xipacat opop owebe iam. Obikuy jījā xipacat mujurūḡ ām. Inaka xipacat mujurūḡ pa'ore owebe. ¹⁹ Imēn obikuy jījā xipacat mujurūḡ ām. Inaka imujurūgrūḡ ḡu ōn. Obu'u jījā ikērēat mujurūḡ ām. Inaka soat em ma imujurūgrūḡ ōn. ²⁰ E bu'uap taḡ acā ōn jekukum. Okpiwatpi ḡu ōn ikērēat mujurūgrūḡ. Ikērēat mujurūgrūḡ ōn ikērēat opop obinūnpe buye.

²¹ Xipacat mujurūḡ ojuy bima, imujurūḡ pa'ore owebe xipacat'ūmat opop obinūn pe buye. Imēḡap ibapuk cīcā oxe. ²² Deus ekawēn kay jījā ōn—soat ekawēn kay jījā—wuyawēwēap ekawēn kay jījā. ²³ Obikuy jījā ma xipacat mujurūḡ ām. Imēnpit:

— Ikērēat oḡujurūḡ ojebin — i ōn e'em owebe ma, ikērēat opop obinūnpe buye.

Taomūnmūnat puxim ōn. Taomūnmūnat pe iba'ore ijēm ām daomūnmūnap'a bewi taomūnmūn puye. Imēnpuxim xipacat mujurūgrūḡ pa'ore owebe obaca'ūm puye. ²⁴ Imēnpuye oḡuycūḡ cīcā. Abu kuka omubacan owebe ikērēat mujurūḡap puxim—soat em ipiat'ajojoap pe onuyap puxim? ²⁵ Wuykukukat Jesus

Cristo soat podi ma ya'obacaat. Ixe ma juy omubacan. Imēnpuye:

— Ēn xipat cīcā — i ōn e'em Deus pe.

Kūyjobit cīcā ōn e ojuy Deus a'ō kay. Ōn acā bima bit, kuka juk ikērēat acā o'gūjurūg—Jesus Cristo a'ōbacaap kuḡ'ūm pima.

8 Imēneju Deus Jesus Cristo eju mūḡ'i jekuku'ukayū ḡuju ḡu ipiat'ajojoap kay. ² Deus cuk ja'ōbacaap o'ḡuōm wuywebe waram ikērēat muḡēap puxim. Imēn Ibiōḡbuk xipacat wuymuisusun, wuyju Jesus Cristo eju mūḡ'i jekukum pima. Imēneju aceju ḡu ipiat'ajojoap kay. ³ Iba'ore wuyeku am wuyawēwēap ekawēn taḡ, wuya'ōbaca'ūm puye. Imēnpuye ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe iboap ekawēn taḡ jekuap tomuju. Deus pit jekpot o'ḡudot ijodi. Ijodian o'e. Ikērēat mu-jurūḡrūḡ'ukat co'ian o'e, ikērēat kuḡ ḡu ma'ḡu. Imēn ixē wuywebewi ikērēat ukaptei o'teida je'ū buje. O'teida ja'ōbacaap ūm ām wuywebe ikērēat muḡēap puxim. ⁴ Imēn o'teida wuywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyeku am. ḡasū wuya'ōbacaap kuḡ ḡu wuyju jekukum—Deus a'ōbacaap kuḡ acā. Ibiōḡbuk xipacat a'ō daḡ tak wuyju jekukum. Imēnpuye wuyeku but wuyawēwēap ekawēn taḡ. ⁵ Jebikuyap taḡ jekuku'ukayū ma soat em ḡebum jemukaypinput kay acā. Deus biōḡbuk bikuyap taḡ jekuku'ukayū bit Ibiōḡbuk yaḡuydadam ip. ⁶ Imēn soat em jemukaypinput kay ḡebumayū soat em ipiat supi'ajojo. Wūy jeedop ip Deus wi je'ū buje. Ibiōḡbuk yaḡuydada'ukayū bit yaḡuy'isum jeku ijodi. Yaḡuybabi ip jeku ijo-di—yaḡuykorereren ḡu. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje. ⁷ Jemukaypinput kay ḡebumayū bit itakoma e'em Deus kay. Kūyjobit ḡu ip Deus ekawēn kay—wuyawēwēap ekawēn kay. Iba'ore ma dak ixeyū be kūyjobit am iboap ekawēn kay. ⁸ Iba'ore jebikuyap taḡ jekuku'ukayū be Deus mucokcok am.

⁹ Eyju bit eybikuyap taḡ ḡu jekukum. Deus biōḡbuk bikuyap taḡ eyju bit jekukum ḡasū ixē biōḡbuk eywebe bima. Cristo biōḡbuk kuḡ'ūmayū cebekitkiyū ḡu.

¹⁰ Cristo biōḡbuk kuḡ pima, Cristo omuy eywebe iap puxim. Inaka eyjebit je'ū'ūm cuk adi ikērēat epeḡu-jurūḡrūḡ puye. Deus biōḡbuk pit waram jeymutait soat em Deus xe eyetait eydop am eyjebit e'ū ma'ḡu. Ixe waram jeymutait “Eyju cūḡ ma oxe,” i juk o'e Deus eywebe buye. ¹¹ Deus ma waram Jesus Cristo o'ḡutait. Eyju dak Deus biōḡbuk kuḡ pima, Cristo mutaicap puxim waram jeymutait eye'ūap tomukadi. Eyjebit ḡuy ce'ū'ūayū dopdopap pewi. Iisuat je'ḡūm eyjebin. Deus jebiōḡbuk a'ōbacaan iboap je'ḡūm eywebe—xipacat a'ōbacaan.

¹² Okitpitpiyū, imēn Deus xipan wuykuḡ. Imēnpuye wuybikuyap taḡ ḡu juy ajeku. Wuyemukaypinput kay ḡu juy ḡebum ajop. ¹³ Wuybikuyap taḡ jekukum pima, wuyemukaypinput kay ḡebum pima dak, wūy ma ace-sop Deus wi. Ipiat'ajojoap kay aceju. Deus biōḡbuk a'ōbacaan ikērēat mujurūḡrūḡ'ūm pima bit soat em cexe acesop wuyetait. ¹⁴ Soat Deus biōḡbuk a'ō kay kūyjobicayū Deus ebekitkiyū. ¹⁵ Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe. Ixe biōḡbuk wuy mudadaybotbon

ḡu, wuymuparararan ḡu dak. Ixe wuy muy Deus ipot-poyūm. Imēnpuye:

— Bay — i wuycokcoḡ wuyju e'em Deus pe, ixē biōḡbuk a'ōbi. ¹⁶ — Bay — i wuyju e'em cebe, wuyetay-bit puye Deus ebekitkiyū wuyju iam. Ixe biōḡbuk tak:

— Eyju Deus ebekitkiyū — i'e'em wuywebe.

¹⁷ Imēn Deus ebekitkiyū wuyju. Imēnpuye wuyju dak jebekitkiyū be o'ḡuxipaniat'in ajat. Jekpot pe o'ḡuxipaniat'in wuyju dak ajat Cristo eju. Deus kay'ūmayū bit ipiat supi'ajojoat wuywebe Cristo a'ō kay wuyju buye. ḡuyjom pit Cristo dipap kuḡ acesop. Cristo soat kukan pima bit wuyju dak soat kukukayūm acesop ixē eju, ipiatpi'ajojom ma'ḡu wuyju ijodi.

¹⁸ Ipiat'ajojom ma'ḡu wuyju ijodi bima. ḡuyjom pit xipacat cīcā acesop. Ka'ūma ma ibo jo'iat xipacat. Imēnpuye wuyaḡuykorereren ḡu juy ajop ipiat'ajojoap puxim. ¹⁹ “Teyūku webekitkiyū” i Deus eap wiwim cīcā soat cemumuḡyū. “Okpot co'i ip ḡasū bit” i'eap wiwim cīcā ip. ²⁰ Soat Deus emumuḡē je'ū'ūm. Imēn ixē emumuḡyū te'eam ma o'e. Jekpiwatpi ḡu ip te'eam o'e kuy bima. Te'e ma o'e ip Adāo ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

— Te'eam jeedop ip ḡasū wemumuḡyū — i mo o'e Deus.

Inaka Deus soat ḡuisun iap wiwim cīcā ip. Ixe ebekitkiyū Jesus Cristo jo'i bima, Deus soat jemumuḡyū ḡuisun. Imuisun puje, je'ū ḡu ip. ²² ḡasū mabuk soat ma ipi daḡayū ipiat'ajojom omuisun'ūm puye. Ipiat'ajojom ip ayacat je'it piap o'supi'ajo'iat co'i. ²³ Wuyrem. Wuybipuruḡ. Wuyewātaxipim. Xipat'ūmat jebapukpuḡ wuywebe. Imēneju je'ūh'ūm wuyju dak. Imēnpit Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuy mutaybit am Jesus Cristo jo'iyūm epesop iam. “Teyūku okpot co'iyū” i Deus eap wiwim cīcā wuyju. Wuyjebit ḡuisuniap wiwim cīcā dak wuyju. ²⁴ Wuymuisunap wiwim mabuk wuyju. Wuydaxijo buje, wuyetaybit ajop Deus ḡuyjom wuy-muisun iam. Wuyemumuwiwi bu buje kuka juk iboap ajowiwi ḡu. Abu kuy o'jatiat wiwim? Ka'ūma ma!

²⁵ Imēnpit ijo'ibit'ūmat wiwim wuyju. Imēnpuye wuykupiceḡēm ḡu wuymuisunap wiwim.

²⁶ Imēnpuxim Deus biōḡbuk kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Wuybikuyap muwēnuwēn cebe.

— Apēn xe'e acejekawēn Deus eju? — i wuyju e'em.

— Apēn xe'e acejoojuy cexewi? — i dak wuyju e'em. Ceweju jekawēn ām wuyetaybit'ūm pima, je'ūhu'ūm acā wuyju. Deus biōḡbuk pit wuybuywatwan wuywebe jekawēn ām ceweju. Ixe wuya'ōmucanucan wuya'ōbaca'ūm puye. ²⁷ Deus bikuyap taḡ ixē biōḡbuk kawēnwēn Deus eju cebekitkiyū beam. Deus itaybit wuyaḡuyda am. Itaybit ajo-kuḡ ḡu wuyju iam. Itaybit tak ajo ūm ojuy jebiōḡbuk wuywebe iam. ²⁸ Deus xe wuykukpin cīcā. Jebikuyap taḡ cuk wuy naē jebekitkiyūm. Imēnpuye soat wuywebe je'bapukiap xipat je'e wuywebe ixē a'ōbi. ²⁹ Deus itaybit osunuy abuyū webekitkiyūm je'e iam ipi mujurūḡ awap.

— Okpot ixeyū waḡōm je'e — io'e kuyje. — Ade okpot kitpitpiyūm je'e — io'e.

Ixeŷū ma o'tomuŵā jekpot co'iyāŷūm. ³⁰ Imēn to-muŵā'ibiyū o'taē jebekitkiyūm.

— Eyju cūg ma oxe — i'e'em taē'ibiyū be. — Okpot co'iyāŷūm epesop — io'e imucūg'ibiyū be. Deus dipap kuḡ acesop. Imēneju soat wuywebe jebapukiat xipat je'e wuywebe Deus a'ōbi, Deus ikukpin wuyxe buye.

³¹ Soat xipat je'e wuywebe iap kay ḡebum pima apēn xe'e ace'e? Deus wuywebe ja'ōbacaap ŷū puje, te'e ma je'e wuykaykay kūyjobit'ūmayū. ³² Deus jekpot o'taxijo ḡu yaokaap puxim. O'ḡudot ma ijodi ce'ū ām soat peam wuywebeam. Ixe dak tacup xe'e je'e ḡasū soat ŷū ām wuywebe—xipacat ŷū ām? Tacup ḡu je'e!

³³ Deus ma e'em wuywebe:

— Ikērēat kuḡ ḡu eyju oxe — i.

Imēnpuye abu kuka o'e wuywebe: — Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i—Deus emunaēyū be? Ka'ūma ma! ³⁴ Jesus Cristo kuy oe'ū ikērēat mujurūḡrūḡap teida am. Imēnpuye ka'ūma be ma "Ikērēat cuk adi epeḡujurūḡrūḡi-aptei juy epeteida," i'e but wuywebe. Ixe dak waram ḡuto o'jetait. Deus xe ḡasū omuy. Deus a'ōbacaap co'i ixe ya'ōbaca. Ixe dak kawēnwēn Deus eju wuywebeam.

³⁵ Ijodiat pe Cristo mubu'un pa'ore ikukpin wuykuk am. Itabut'ūmayū aco'i ikērēm wuykuk. Ipiat aco'i ip supi'ajoat wuywebe. Wuymunapōn aco'i ip wuyka be-wi. Wuyrem aco'i aceku. Wuydadaybot aco'i aceku. Wuyyaoka pinap cocom aco'i aceku. Wuyyaoka ip aco'i pajam. Ka'ūma be bit Cristo mubu'un put ikukpin wuykuk am. ³⁶ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Ocaoka pinap cocom oceju soat kabia, ebekitkit oceju buye, i. Ovelha kukap puxim ip ocekuḡ—yaokam pi-maap puxim, i.

Ibo dup ekawēn puxim xipat'ūmat jebapukpuḡ wuywebe. ³⁷ Inaka wuya'ōbacaap mu'ūm pa'ore ip. Soat em wuykokcoḡ acesop ipiat'ajojom ma'ḡu wuyju, Cristo xe wuykukpin puye; ixe wuya'ōmucanucan puye dak. ³⁸ Imēn wuyetaybit cīcā ka'ūma be ma Deus mubu'un put ikukpin wuykuk am. Wuye'ū buje, ixe xe wuykukpin acesop, wuyetait pima dak. Deus ekawēn tojotjot'ukayū be ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū be. Iecuḡcuḡapap pe dak ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—ijodiacayū—kūyjobit'ūmayū. Kabi watwat pe dak ixe mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū. Ka'ūma ma ixe mubu'un ḡasū. ḡuyjom tak ibu'u ḡu je'e xipan wuykuk am. ³⁹ Ixe ibu'u ḡu xipan wuykuk am wuyju um pima, badi bima dak. Deus xe wuykukpin cīcā, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Imēnpuye ka'ūma be ma, Deus emumuḡē be ma ixe mubu'un put xipan wuykuk am.

9 — Oḡuycūḡ cīcā obadipyū kay—Judeuyū kay — i ōn e'em.

Imu'ūm pa'ore ma oḡuycūḡap. Icēmān ōn e'em eywebe. Cristo kay wetabut. Imēnpuye napapa'uk ḡu ōn. Ibiōḡbuk xipacat omuy owebe waḡuy mucūḡucūḡ. Imēnpuye napa ḡu ōn e'em:

— Oḡuycūḡ cīcā obadipyū kay—Judeuyū kay — i.

³ Obikuy jījā Deus pe okitpitpiyū mutabun am Jesus kay. Obadipyū ip. Pūḡ ma ocedobu bit.

— Bay, wūy ma oḡuy Cristo wi soat em ipiat'ajojom ewebe obadipyū daxijoap teim — i ōn e ojuy aco'i Deus pe.

⁴ Obadipyū Israel naxeḡebitbit. Kuyje:

— Eyju webekitkiyū — io'e Deus cebe ip.

Deus ixeyū o'jomuy jebekitkiyūm. Deus jedipap o'ḡūm cebe ip jewejo'i i'e am.

— Xipan ōn jeykuk — i juk adi o'e'e Deus cebe ip. — Ade jījā je'e ip enaxeḡebitbiyū — i juk adi o'e'e cebe ip. — Ipi o'ḡūm eyipim — i juk adi o'e'e. Jekawēn o'ḡuwēn Moisés pe ixeyū awē ām. Icēmān ip Deus mubuyxixin. — Eynaxeḡebit ma otaē ipi daḡayū daxijojo'ukan — i juk adi o'e'e Deus cebe ip.

⁵ Israel ipotpot naxeḡebitbiyū ip—doze beayū naxeḡebitbiyū. Ijodi ikap puje Cristo dak ixeyū badim o'e. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbacaat.

— Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i juy acece cebe.

Soat em ma juy imēn acece.

⁶ Deus ja'ō daḡ ḡu e'em, xepxep ā Judeuyū itabut

ḡasū Deus kay buye — i'ūmḡu juy ace.

Soat ḡu Israel naxeḡebitbit Deus emunaēyū—pūḡpūḡ ā. ⁷ Soat ḡu Abraão naxeḡebitbit tak taxeḡebitbicat Deus xe—pūḡpūḡ ā.

— Pūḡat taxeḡebitbit acā enaxeḡebitbicat oxe—Isaque naxeḡebitbit acā — i juk o'e Deus Abraão be.

⁸ Imēneju wuyetaybit soat ḡu Abraão naxeḡebitbit Deus o'taē jebekitkiyūm iam. Deus a'ō daḡ o'kapiat taxeḡebitbit acā Deus ebekitkiyū. Wara'at taxeḡebitbit pit ka'ūma.

⁹ — Wara'at koato dak oajēm ekay ija ekaxi ma — i mo a'ḡu o'e Deus. — Ija ekaxi ma Sara i't'et je'e — i juk o'e Deus Abraão be.

Imēn Deus o'jekawēn Abraão be.

¹⁰ Wara'at ekawēn tak oḡuwēn eymutaybit am soat ḡu Deus o'taē—pūḡpūḡ ā iam. Deus o'jekawēn Rebeca eju xepxepayū yuk pe bima—wuydobu Isaque ipot-poyū yuk pe bima.

¹¹ — Iwaḡo kūyjobit jeenuy jekitpit a'ō kay — io'e Deus Rebeca be xepxepayū yuk pe bima. Xipat'ūmat o'ḡuḡē ḡu buk ip—xipacat tak ka'ūma. Deus pūḡ ma jebekin o'taē. Wara'at pit ka'ūma. Apēn kuy bima jewaḡuyḡuy osunuy iap taḡ o'taē. Apēn ixeyū juk adi oekuku iap tomuju ḡu o'taē. Jebikuyap taḡ acā o'taē. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Jacō ikukpin o'e oxe, Esaú bit ikukpin ḡu oxe o'e, i.

Imēn o'tupmubararak ip Rebeca iyū muwēnuwēn.

¹⁴ Pūḡ ma o'taē, wara'at pit ka'ūma. Imēnpuye:

— Deus cūḡ ḡu — i du ace'e?

Imēn ḡu juy ace! ¹⁵ Imēnpuye:

— Wetabotaidabotbot pin pima, wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe. — Obu'u bima bit, wetabotaidabotbon ḡu oce — io'e cebe. Imēnpuye:

— Wemukaypinpucayū kay acā wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe.

¹⁶ Imĕn Deus itabotaidabotbot wuykay “Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey,” i wuyju e'eap tomuju ġu, wuyju xipacat mujurūġrūġap tomuju ġu dak. Ixe itabotaidabotbon wuykay, itabotaidabotbot pin puye acā.

¹⁷ Imĕn e'em Deus ekawĕn tup—Faraó be kuyje o'jekawĕn iaptup—Egito eipi kukukat pe o'jekawĕn iaptup:

“Ōn ma juk emuy adeayū kukan,” io'e Deus, i. “Ade em wa'ōbacaap oġubapukpuk etabutpe,” io'e Deus, i.

“Imĕnpuye soat kaka watwat itaybit je'e obuten. Itaybit ip je'e Deus soat podi ma ya'ōbacaat iam” i'e'em Deus, i.

Imĕn e'em Deus ekawĕn tup. ¹⁸ Imĕneju Deus itabotaidabotbot jemukaypinpucayū kay. Kūyjobit'ūmayū mukūyjobit'ūm'ūm tak biġ ma.

¹⁹ — Deus ma “Āġ jeenuy itabut'ūmān” i'e'em Judeuyū be bima, cūġ ġu Deus pe i'e am cebe ip “Ipiat osup'i'ajoat eywebe eyetabut'ūm puye,” i kuka ece te'e ma owebe. — Deus ibu'u bima, itabut pa'ore ip — i te'e ma kuka ece owebe.

²⁰ — Tapu, imĕn ġu juy ece — i ōn pit e'em.

Ecede ġu juy Deus pe:

— Apĕnpuye dak ĕn imĕn omuġĕ? — i'ūmġu e'em it'ġ'a bit jamuġĕat pe.

²¹ Wuynōm muġĕġĕ'ukat jebikuyap taġ yamuġĕġĕm. Pūġtōm pewi ma xepxep'a yamuġĕġĕm. Pūġ'a yadeiboġat'a yamuġĕġĕm. Wara'at'a bit yadei'icat'a yamuġĕġĕm. Jebikuyap taġ ma yamugĕġĕm.

²² Wuynōm muġĕġĕ'ukat puxim Deus Judeuyū kuġ. Jebikuyap taġ ma ip ikuġ. Jetakomaap mubapuk ojuy osunuy kūyjobit'ūmayū be. Ja'ōbacaap mubapuk ojuy dak osunuy. Ġuyjom pit ipiat sup'i'ajoat cebe ip, kūymobit'ūm puye. Inaka toġa osunuy jetakomaap kuġ—ade koato. Ipiat o'sup'i'ajoat ġu cebe ip. Warara'acayū nomuwāwām jebekitkiyūm pima, ipiat o'sup'i'ajoat ġu Judeuyū be—kūyjobit'ūmayū be. Imĕn Deus cuk wuynaĕ jebekitkiyūm. Pūġpūġ wuy'in Judeuyū. Warara'acayū Judeu'ūmayū. Deus pit soat wuynaĕ jebekitkiyūm.

— Ġasū bit okpot kay itabucayū acā webekitkiyūm je'e — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imĕnpuye ixe juk wuynaĕ wuyetabut am Jesus kay.

— Wetabotaidabotbot eykay — i juk adi o'e'e jekpot kay itabucayū be. — Ojo'i je'e ip jedipap kuġ okpot kay itabucayū — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imĕġap soat podi ma odip iam jekayayū mutaybitbin.

²⁵ Imĕn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe:

“Webekitkin'ūm topibiyū webekitkiyūm je'e,” io'e Deus, i. “Ikukpin ġu ip osodop oxe iayū ikukpin je'e oxe,” io'e, i.

²⁶ “Eyju dak webekitkit ġu,” i mo a'ġu o'e Deus cebe ip pūġ ka be ma, i. Ġuyjom pit: “Webekitkit eyju—soat em itaicat ebekitkit,” i je'e Deus ibo ka be ma, i.

Imĕn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe, apĕn Judeu'ūmayū dak Deus ebekitkin je'e iap tup pe.

²⁷ Isaías tak Israel naxeġebitbit muġĕaptup o'tupmubararak:

Israel naxeġebitbit ade jġġā—ka'oririt puxim, i. Xepxep ā bit Deus idaxijo, i. ²⁸ Deus ipiat sup'i'ajoat soat kūyjobit'ūmayū be, i. Apĕn kuy o'e'e iap taġ ipiat sup'i'ajoat cebe ip, i. Ġaxīn ma ipiat sup'i'ajoat cebe ip, i. Pūġ em ma ipiat sup'i'ajoat cebe ip, i.

Imĕn Isaías e'em jemudupmubararaktup pe.

²⁹ Wara'atup pe imĕn ibararak—Isaías emudupmubararaktup pe—kuy bima o'tupmubararaktup pe: Wuykukukat soat podi ma ya'ōbacaat, i. Ixe pūġ wuy'inat taxijo'ūm pima, soat kuka juk oap—apĕn Sodoma ka watwat'ūm'ūm oap iap puxim—apĕn Gomorra ka watwat'ūm'ūm oap iap puxim, i.

Imĕn ibararak opop Isaías emudupmubararaktup pe—apĕn Deus pūġpūġ ā Judeuyū idaxijo iap tup pe.

³⁰ — Apĕnpuye ade Judeu'ūmayū itabut Jesus kay xepxep ā Judeuyū itabut pima? — i du eyju e'em owebe?

Apĕn cūġ ma ajeku Deus xe iap o'jokudada ġu Judeu'ūmayū. Inaka:

— Eyju cūġ ma oxe — io'e Deus cebe ip, Jesus Cristo kay itabut ip puye.

³¹ Tūybe cūġ ma acesop Deus xe wuyawĕwĕap ekawĕn taġ wuyekuap tomuju iān o'e ip Judeuyū bit—Deus emunaĕyū.

— Cūġ ma eyju oxe — i'ūmġu o'e Deus pit cebe ip, iboap ekawĕn taġ ceku ba'ore cebe ip puye.

³² Itabut ġu ip osodop cūġ ma wuyju Deus xe wuyetabucap tomuju iap kay. Imĕnpuye:

— Cūġ ma eyju oxe — i'ūmġu o'e Deus cebe ip.

Tūybe cūġ ma acesop Deus xe wuyawĕwĕap ekawĕn taġ wuyekuap tomuju iān o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus Cristo kay. Imĕn e'em Deus ekawĕn tup: Pūġ'a oyamuy Siāo ka be wita'a, i. Iġo'a be Siāo ka watwat jewekaka, i. Je'at'at ip ya be, i. Cekay itabucayū bit soat em icokcok jeedop ip jetabucap kuġ, i.

Iboap tup ekawĕn pe Cristo wita'a buxim e'em—Judeuyū jewekaka'ibiyū buxim.

10 Okitpitpiyū, obikuy jġġā Deus pe obadipyū daxijo am.

— Bay, obadipyū juy etaxijo — i ōn e'em Deus pe. — Israel naxeġebitbit cuy etaxijo — i ōn e'em cebe.

² Ixeyū dak ibikuy jġġā Deus bikuyap taġ jeku am.

Kawĕn icĕmān pit itaybit ġu ip. Apĕn cūġ ma aceku Deus xe iam itaybit ġu ip. ³ Imĕn itaybit ġu ip osodop Deus acā wuymucūġucūġ iam. Imĕnpuye jaġuy daġ ma ip jewemucūġ ojuy osodop. Deus wuymucūġucūġ Jesus Cristo kay wuyetabut pima. Imĕnpit ip ibu'u osodop jetabut am cekay. ⁴ Cristo oajĕm ijodi wuymucūġ ām. Wuymucūġapte i o'teida je'ūām. Cekay wuyetabut pima acā, cūġ ma acesop Deus xe. Imĕnpit:

— Wuyawĕwĕap ekawĕn taġ wuyeku buje cūġ ma acesop Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

⁵ Imĕntak: “Cūġ ma acesop Deus xe wuyawĕwĕap ekawĕn taġ wuyeku buje” i te'e ma e'e'ukayū o'yawĕ Moisés kuyje.

— Soat taġ cekawĕn taġ ceku buje, kuka juk cūġ ma o'e ip Deus xe — io'e Moisés cebe ip.

⁶ — Cristo kay eyetabut puje acã cūġ ma eyju oxe — i'e'em Deus pit. — Ixe eymucūġucūġaptei kuy o'teida — i'e'em Deus.

Pūġpūġayū bit te'e ma e'em:

— Cristo o'teida ġu buk — i.

Imēnpuye te'e ma e'em ip:

— Abu paxi jeu kabi kay Cristo mukop am wuy-mucūġ ām?" i.

Imēn ip te'e ma e'em itabut'ūm puye ixe kuy o'kop ijo-di wuy-mucūġ ām iap kay.

⁷ — Abu paxi je'kop ce'ū'ūayū dopdopap pe Cristo muyu am wuy-mucūġ ām? — i te'e ma e'em ip.

Imēn te'e ma e'em ip itabut'ūm puye Cristo waram ġu-to o'ġetait wuy-mucūġ ām iap kay. ⁸ Imēn e'em Deus ekawēn tup pit:

Eyetaybin put cūġ ma wuyju Deus xe wuyetabun puje iam, i. Iboap ekawēn kuy epejojojo, i. Kuy iboap ekawēn epeġuwēn, i. Kuy ġebum epesop iboap ekawēn kay, i.

— Cristo kay eyetabun cuy epesop — i òn e'em pima, iboap ekawēn imuwēnuwēn òn. ⁹ Imēneju Deus jeydaxijo. "Jesus ocekkukat," i ey'e buje, Deus jeydaxijo. Deus waram Jesus o'ġutait ce'ūap tomukadi iap kay eyetabun pima, ixe jeydaxijo. ¹⁰ Jesus kay wuyetabun puje, Deus e'em wuywebe: — Cūġ ma eyju oxe — i. "Jesus ocekkukat," i wuy'e buje dak, Deus wuydaxijo.

¹¹ Imēn e'em Deus ekawēn tup: "Cekay itabucat soat em icokcok jeenuy jetaucap kuġ," i. ¹² Imēn Judeu Judeu'ūmat co'i Deus xe. Jesus Cristo soat kukukat—Judeu kukukat, Judeu'ūmat kukukat tak. Imēntak ixe soat em xipan soat kuġ— "Obuywatwan cuy eġuy" i'e'em cebe iayū kuġ—Judeuyū kuġ, Judeu'ūmayū kuġ tak. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup: "Obuywatwan cuy eġuy, ocekkukat," i'e'e'ukayū idaxijo—soat ip idaxijo, i.

¹⁴ Ixe kay itabut'ūm pima bit, "Obuywatwan cuy eġuy" i'e ba'ore je'e cebe ip. Ixe ekawēn co'ūm pima, iba'ore je'e cebe ip jetaucap am cekay. Warara'acat ixe ekawēn muwēn'ūm pima, ya'ġjo ba'ore je'e cebe ip.

¹⁵ Deus pe warara'acat muju'ūm soat ka be bima, ixe ekawēn muwēn pa'ore je'e cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Yawēġtipat muwēnuwēn'ukat ajēmap xipat cīcã ocexe, i.

Imēn e'em kuyatup.

¹⁶ Soat ġu bit kawēn idipat kay o'e—xepxep ā. Imēn Isaías o'e Deus pe kuyje: — Okukukat, abu xe'e itabut o'e wekawēn kay? Xepxep ā — i.

¹⁷ Imēneju wuyetabut Cristo kay ixe awēġ tobuxik puje acã. Ayawēġtobuxik tak wara'acat yawēġ muwēn puje acã.

¹⁸ — Judeuyū bit kawēn idipat o'ya'ġjojo — i òn e'em eywebe.

O'ya'ġjojo ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Isaías emudupmubararaktup:

Ixeyū ekawēn o'ya'ġjojo ip soat kaka daġayū, i. Aġo-ka'abi daġ o'yawēġmupōġpōġpōġ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁹ Cristo ekawēn iba'arēm tu osodop Judeuyū xe? Iba'arēm ġu. Imēn e'em Moisés emudupmubararaktup:

Eyju Judeuyū, i. Deus kuka Judeu'ūmayū ġu o'taē jebekitkiyūm, i tete ma eyju e'em, i. Itaybit'ūmayū ġu kuka o'taē jebekitkiyūm i tūybe e'em iān eyju, i. Eyetabutkarey epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i. Eyetakoma epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i.

Imēn e'em kuyatup.

²⁰ Isaías iparara ġu osunuy icēmān i'e am. Imēn e'em cemudupmubararaktup:

Ikudadam'umayū Deus o'tobuxik, i. Tomuwāwā'ūmayū kay o'jebapuk, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup.

²¹ Imēntak Judeuyū o'ġuwēn Isaías. "Kabia bun 'Eyetabun cuy epesop okay,' i juk adi o'e'e Deus kūyjo-bit'ūmayū be—jekawēn kay'ūmayū be," io'e Isaías.

11 — Deus jebekitkit o'jepere—Judeuyū o'jepere — i du eyju e'em owebe?

— Ka'ūma! O'jepere ġu — i òn pit e'em.

Òn tak Israel naxeġebit. Abraão naxeġebit òn. Benjamin diwat òn. ² Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm kuyje ma—ipi mujurūġ puje. Ġasū dak ixeyū o'jepere ġu. Elias Israel naxeġebitbit o'ġuwēnuwēn Deus pe. Eyetaybit ġu du iboap ekawēntum? Imēn e'em ijudup:

³ "Kariwa, ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'yaoka ip," i. "Etabutpe tōmte'okuatōm mupikupikap'a o'ya-mukērērēn ip," i. "Òn acã ocepoyat ekay itabucayū'in," i. "Ġasū okudadam ip oaoka am," io'e Elias Deus pe kuyje.

⁴ Imem Deus o'jede Elias pe:

"Ēn ā ġu etabucat okay," io'e Deus Elias be, i. "Ade ma osubuywan ixeyū be okay jetaucap epereap puxim—7,000 beayū," io'e ixe bit, i. "Imēnpuye o'jēġ'acēcōġcōġ ġu ip Baal wap—deusbaro wap 'Ēn acã deus,' i'e am cebe," io'e Deus, i.

⁵ Elias itabēġ osunuy bimaayū etabucap puxim ġasū dak pūġuūġ ā itabut Judeuyū. Kuyje 7000 be osodop iayū buxim, ġasū dak Deus pūġpūġ o'taē Israel naxeġebitbiyū'in. Ixeyū o'taē, xipan ip ikuġ puye. ⁶ Idipat o'ġujurūġrūġ ip ibuye ġu o'taē—jexe ikukpin ip puye acã. Idipat mujurūġrūġap tomuju wuynaē bima, jexe ikukpinap tomuju ġu kuka juk wuynaē.

⁷ Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay! Israel naxeġebitbit ibikuy osodop Deus pe jemucūġ ām. Imēnpit cūġ ġu o'e ip cexe. Xepxep ā ixeyū'in cūġ ma o'e cexe—kuy o'taē'iyū acã. Apēn cūġ ma acesop Deus xe iap iba'arēm osodop warara'acayū xe. Ya'ōpi'ūmayū buxim ip osodop Deus a'ō kay. ⁸ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Deus ixeyū oo'ġubu'un jekay itabucan, i. Deus ekawēn iba'arēm cexe ip cekawēn cocom ma'ġu ip, i. Ixeyū dak itabut ġu cekay kawēn icēmat a'ġjojom ma'ġu ip, i. Ibodup ekawēn puxim ġasū dak itabut ġu ip Israel naxeġebitbiyū. ⁹ Imēn Davi dak o'e:

Jewemuḡuykukukum ip jekukum, i. Cedaḡ'ūm cīcā ip jewaḡuyḡuy, i. Imēnpuye cūḡ ma Deus pe ipiatpi'ajoan cebe ip, i. Ixeyū juy jewemuḡuykuku wuyju wasū muḡuykukukum ibu am iap puxim, wuyju puca muḡuykukukum ibu am iap puxim tak, i. ¹⁰ Ita'umat puxim cuy jeku ip, i. Ipoxiat kukat puxim cuy ip ipiat supi'ajo, i.

Imēn Davi o'e kūyjobit'ūmayū be.

¹¹ Soat em ḡu bit jeedop ip cedaḡ'ūma je waḡuyḡuy Judeuyū—darem ma. Soat kabia ḡu Deus ipiat supi'ajoat ixeyū be—darem ma. Judeuyū ma kūyjobit'ūm osodop. Deus pit Judeu'ūmayū daxijojom Judeuyū etabutkarey am. Deus ibikuy Judeuyū etabutkarey am Judeu'ūmayū kay taxijo ip puye.

— “Wuyju dak cuy acetabun Deus kay ixē be wuydaxijo am,” i xe'e je'e Judeuyū io'e Deus jewebe ma.

¹² Judeuyū kūyjobit'ūm osodop. Imēnpuye Deus Judeu'ūmayū daxijojom o'e ḡasū. Itabut ḡu ip osodop Judeuyū. Imēnpuye Judeu'ūmayū itabut e'em ḡasū. ḡasū Deus xipacat ūmūm Judeu'ūmayū be Judeuyū kūyjobit'ūm puye. ḡuyjom pit būrūmaku ip je'e itabut Judeuyū. Deus itaybit būrūku iam. Ixeyū itabun puje, ibodi ma xipacat je'ḡūm cebe ip.

¹³ Judeu'ūmayū, eywebe ma ōn kawēnwēn ḡasū. Deus cuk omuju ja'ōbi jekawēn muwēn ām eywebe. Ococok cīcā cekawēn muwēnuwēn. ¹⁴ Obadipyū itabutkarey je'e xe'e eykay, ade Judeu'ūmayū itabun puje. Obadipyū dak xe'e itabut je'e Jesus kay—Judeuyū. Imēn Jesus ixeyū'in idaxijo. ¹⁵ Deus Judeuyū kay'ūm pima, xipacat o'e Judeu'ūmayū be. Deus bureyūm o'e ip. Deus pe waram Judeuyū kay buje bit, ibodi ma xipacat je'e soat peam ijodiat peam. Waram ce'uat mutaīcap puxim xipacat je'e.

¹⁶ Pāo'a ya'īn ma xipacat pima, soat'a daḡ xipacat. Imēnpuxim tūmūn'ip'ip tābu xipacat pima, soat'ip taḡ xipacat. Imēnpuxim Deus kuy bima itabucayū kay bima, ḡasūayū kay dak je'e itabucayū kay. Abraão kuy bima itabucacat osunuy. Deus ebekit osunuy. Imēnpuye ixē naxeḡebitbiyū dak Deus ebekitkiyū. ¹⁷ Wuyju oliveira'ip takū dakatkan tiptaḡat takū muy am ixē nakū dieḡ. Idibi mujujum wuyju iḡo dakū kay takū nojēm ām. Imēnpuxim pūḡpūḡ Judeuyū'in kuy o'takūdakata'iatakū buxim. Ixeyū oibu'un Deus ebekitkiyūm itabut'ūm puye. Eyju bit Deus ebekitkiyūm epesop eyetabut puye. Eyju Judeu'ūmayū. Imēnpuye eyju o'takūmuyi-atakū buxim—tiptaḡatakū buxim. ¹⁸ Tābu tābuetait takūkē buye ḡu. Takū bit takūetait tābube buye. Imēnpuye:

— Deus Judeuyū kay ḡu—ocēkay acā — i'ūmḡu juy epe'e. — Ocejū acā ixē juk ocēnaē jebekitkiyūm — i'ūmḡu juy epe'e.

¹⁹ — Tiptaḡatakū muyap co'i Deus ocemuy jebekitkiyūm Judeuyū dieḡ — i eyju aco'i e'em.

²⁰ Icēmān eyju e'em. Imēnpit takū dakacacat puxim darem Deus Judeuyū kay ḡu osunuy Cristo kay itabut'ūm puye. Jebekitkiyūm cuk eymuy ixeyū dieḡ Cristo kay eyetabut puye. Imēneju:

— Ocejū acā Deus ebekitkiyū — i'ūmḡu juy epe'e.

Eyday'em'um ma juy epesop eyetabucacat epereap puxim! ²¹ Takūdakacacat co'i Deus ipiat o'supi'ajoat Judeuyū be itabut'ūm puye. Ipiat o'supi'ajoat cebe ip takūat puxim ma'ḡu ip. Eyetabut'ūm pima, eywebe dak ipiat supi'ajoat. ²² Cristo kay itabut'ūm puye Deus ipiat-pi'ajoan Judeuyū be ibima, “Cūḡ ma Deus,” i wuyju e'em. Cristo kay ip puye, Judeu'ūmayū kay jījā ibima dak, “Xipacat cīcā Deus” i wuyju e'em. Eyju bit eyday'em'um cuy epesop Cristo kay eyetabucacat epereap puxim. Eyetabucacat epere buje, eyju dak takūdakacatakū buxim epesop. ²³ Judeuyū oibu'un Deus ebekitkiyūm. Itabut ḡu o'e ip cekay. Imēnpuye Deus tak oibu'un cekay ip takū dakat'ibit puxim. Waram ibikuy buje bit, waram Deus ebekitkiyūm jeedop ip waram o'takūdakata'iatakū muyap co'i. Iba'ore ḡu Deus pe imēḡap. ²⁴ Eyju Judeu'ūmayū. Tiptaḡatakū buxim eyju. Tiptaḡatakū imēn atakūmuy oliveira'ip pe. Imēnpuxim kuy bima Deus ebekitkiyūm ḡu epesop. ḡasū bit ixē ebekitkiyūm epe'e. Imēnpit Deus pe iba'ore ḡu waram Judeuyū muy am jebekitkiyūm o'takūdakata'iatakū muyap puxim oliveira'ip pe. Itabun puje, waram ixeyū jomuy jebekitkiyūm.

²⁵ Soat em ḡu Judeuyū ibu'u jeedop jetabut am Cristo kay. Deus Judeu'ūmayū mutabutbun pima acā, ibu'u ip jeedop—Deus jemunaē'ibiyū mutabutbun pima. Deus iboam ibikuy osunuy kuy bima ma. Būrūmaku itabut je'e ip. Wuyxe bit iba'arēm osodop iboap. ḡasū acā ōn iboap muwēnuwēn eywebe ibapuk o'e owebe ḡasū bit puye. Okitpitpiyū, ḡebum cuy epesop iboap kay “Deus ocejū acā juk ocēnaē jebekitkiyūm” i ey'eap puxim.

²⁶ Deus soat Judeuyū idaxijo. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ipi watwat taxijojoukat jajēm Siāo ka watwat xewi, i. Soat ikērēat ju'uk Jacó naxeḡebitbit pewi—Judeuyū bewi, i. ²⁷ Ixeyū bewi ikērēat uk puje, apēn kuyje juk adi ocece cebe ip iap taḡ oce, i.

²⁸ Pūḡpūḡ Judeuyū Jesus ekawēn kay ḡu o'e ip. Imēnpuye ip Deus kay itakomaat co'i o'e. Iboap puye eyetabut put Jesus Cristo kay, Judeuyū ḡu ma'ḡu eyju. Kuyje bit Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm. Kuyje:

— Webekitkiyū eyju — io'e ixeyū ebika be—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak.

Imēnpuye ikukpin cīcā ip cexe. ²⁹ Deus pit jewaḡuy-muwarururun ḡu—pūḡ taḡ ma yaḡuy. “Xipan ixeyū ojujuk” i'e buje, xipan ma ixeyū jujuk. “Xeyūku otaē webekitkiyūm” i'e buje, ixeyū inaē jebekitkiyūm.

³⁰ Imēneju Deus itabotaidabotbot ḡasū eykay, Judeuyū kūyjobit'ūm pima. Kuy bima juk adi epesop kūyjobit'ūm ixē a'ō kay. ḡasū bit itabotaidabotbot eykay.

³¹ Judeuyū kūyjobit'ūm ḡu Deus a'ō kay ḡasū, Deus itabotaidabotbot eykay buye. ḡuyjom pit itabotaidabotbon je'e ixeyū kay eykay itabotaidabotbot co'i. ³² Jewejojoi ma ip kūyjobit'ūm map kuḡ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Imēnpuxim ma jewejojoi ma itabotaidabotbon je'e cekay ip.

³³ Soat podi ma Deus xipacat wuykay! Ka'ūma ma iba'arēm cexe. Soat podi ma itaybitbit tak. Iba'ore wuywebe bit wuyetaybitbit am apēn ixē jewaḡuyḡuy iam.

Iba'arēm wuyxe bit ixē jewaḡuyumuḡēḡēmap. ³⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Ka'ūma ma itaybit apēn Deus jewaḡuyḡuy iam, i. Ka'ūma ma ixē awēwēm, i. ³⁵ Ka'ūma xe ma ixē eweroap opop, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup.

³⁶ Soat Deus emumuḡē. Ya'ōbi soat kake. Cebeam tak kake soat. Soat kake "Soat podi ma ēn xipat ocexe" i'e am cebe.

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi, idip tak — i juy ace cebe dak.

Soat em ma juy imēn acece.

12 — Okitpitpiyū, epeyewēm Deus pe soat em kūyjobit am ya'ō kay — i ōn e'em eywebe.

Apēn kuyje wūnca ūmap puxim cuy epeyewēm cebe. Deus itabotaidabotbot wuykay iap ibapuk cīcā wuyxe. Imēneju kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Eycokcoḡ cuy epeyekapik cebeam. Ibikuyap taḡ cuy epeku imucok-cok am. Ixe a'ō kay kūyjobit pima, te'e ḡu kuka epe'e cebe "Ēn xipat ocexe" i. Icēmān imēn kuka epe'e.

² Deus kay'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku. Deus pe juy epeyewaḡuymuḡsunat. Ixe be eyaḡuymuḡsun puje, eyetaybit epe'e apēn Deus ibikuy wuyeku am iam. Iboam eyetaybit pima xipan epeku itabutpe. Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe. Soat em Deus mucok-cokcoḡ epeku.

³ Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm owebe jekawēn muwēn ām soat pe. Imēnpuye ōn jeymukūyjo Deus bikuyap taḡ eyeku am. Eyaḡuytoḡ cuy epesop jewewekay. Ajo i'e but eywebe iap pe ma juy epeyekapik—wara'at pe bit ka'ūma. Deus ma o'ḡūm eyekapik am. Ajo eyxe ibapuk imuḡē ām iat Deus ma o'ḡūm eywebe. ⁴ Ade opop wuyjebit pe—wuyeta, wuyba dak, wuyi dak. Imēnpit pūḡpūḡpūḡ soat muḡēḡēm ip. Soat cewedapdepdapdep. Onejujun ma. Soat wuyju ikuḡiat wara'at puxim ḡu—jexeat puxim ḡu. Wara'at tak imēnpuxim ma ikuḡ. ⁵ Imēnpuxim tak wuyju—Jesus Cristo kay itabucayū. Ade wuyju. Pūḡat puxim pit wuyju Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum puye. Jewebuywatwan wuyju wuyekapikap kuḡ wuyjebit puxim. ⁶ Deus xipan wuykuḡ. Imēnpuye ixē ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wara'at pe jekapik am jebeam. Pūḡpūḡayū wuy'in ya'ōbacaap kuḡ ixē ekawēn muwēn ām. Ixeyū juy jeedop imuwēnuwēn.

⁷ Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat peam kapik am. Ixeyū juy jeedop warara'acat puywatwan. Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat mutaybit am. Ixeyū juy jeedop warara'acat mutaybitbin. ⁸ Warara'acayū wuy'in ya'ōbacaap kuḡ warara'acat a'ōmucan am. Ixeyū juy jeedop warara'acat a'ōmucanucan. Warara'acayū bit ade kuḡ jebubut kuḡ. Tacum ḡu juy jeedop ip. Ade ma juy jeḡūmḡūm ip ikuḡ'ūmat pe. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat kukan. Ya'ōpuruḡ ḡu juy jeedop ip ikuḡ—ya'ōdidin ma. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuḡ tadaybocayū buywat am. Icokcoḡ cuy jeedop ip ixeyū buywatwan.

⁹ Jewexe ḡu ikukpin eyxeat epejukuk—icēmān.

Ikērēat kay ḡu juy epesop. Xipacat acā epeḡujurūḡ.

¹⁰ Ikitpitpiyū eyju, Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye xipan cuy epeyewekuk eyduk'a beat kukpinap co'i. Ibuyxim cuy epeyewekuk. ¹¹ Eybu'u'um ḡu juy epesop kapik am. Kapikpik'ukayūm cuy epesop. Wuykuukat peam cuy epesop kapikpiḡ. Eycokcop kuḡ cuy epesop kapikpiḡ cebeam. ¹² Soat em Deus xe wuyetait ace-sop iap wiwim wuyju. Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop. Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop xipat'ūmat jebapukpuḡ eykay bima dak. Deus eju kawēnwēḡap cuy epeyepēḡu. ¹³ Eybubut'in cuy epeḡūm ikuḡ'ūmat pe—itabucayū be. Xipan cuy powatwat epeḡuōm eyduk'a be.

¹⁴ Itabut'ūmayū eykaykay bima:

— Bay, ipiat cuy esupi'ajoat cebe ip — i'ūmḡu juy epe'e Deus pe. — Xipan cuy ejukuk ip — i acā.

¹⁵ Icokcokayū xe bima, eyju dak eycokcoḡ epesop. Waayū xe bima, eyju dak epetōtōn. ¹⁶ Pūḡ taḡ ma juy epeyewaḡuyḡuy.

— Soat podi ma oceju xipat — i'ūmḡu juy epe'e. Ibuyxi'ūmat ekapikap cuy epejoixik ḡu.

— Soat podi ma ocetaybit cīcā — i'ūmḡu juy epe'e.

¹⁷ Warara'acat pe ikērēm eykuk puje, ikērēm ḡu juy epejukuk ikērēm eykukaptem. Xipan cuy epeku soat etabutpe warara'acat pe eymuymuyap puxim. ¹⁸ Eywebe iba'ore'ūm pima, kaba'ūm cuy epesop soat eju eyxeat eju. ¹⁹ Okitpitpiyū, Deus acā juy ipiat supi'ajoat ikērēat kukayū be. Imēnpuye epeyeweik ḡu juy—pūḡ em tak ka'ūma. Imēn e'em Deus ekawēn tup: "Ōn ma oceweik," i'e'em wuykukukat, i. "Ōn ma ipiat osupi'ajoat cebe ip ikērēm eykukaptem," i.

²⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Eyay itakomaat ire bima, eḡuykōn cuy, i. Puybit cuy eḡūm cebe, i. Ibipuruk pima, idibi juy etiūm cebe, i. Imēn isūsūn cīcā je'e, i. Iḡuycūḡ je'e xipan'ūm ekuḡ pima, i.

²¹ Ikērēat muḡēḡē'ukayū be juy ikērēat muḡēan ḡu eywebe. Xipacat'in cuy epeḡuḡē ixeyū beam imubu'un am ip ikērēat kay.

13 Kūyjobin cuy ajop iecuḡap ebekitkit a'ō kay. Deus ma ixeyū o'jomuyat ipi watwat kukan.

Imēnpuye soat ixeyū opop Deus a'ōbi. ² Imēnpuye iecuḡap ebekitkit a'ō kay'ūmat Deus o'jomuyat a'ō kay ḡu. Ipiat supi'ajoat ip jeweju ma. ³ Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū ḡu iparara iecuḡap ebekitkit puxim—ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū acā. Ya'ōbuyxiayū buxim eyparara pin'ūm pima, xipacat cuy epeḡujurūḡ. Xipacat mujurūḡ puje:

— Xipat ma eyju ocexe — i je'e ip eywebe.

⁴ Deus ma ixeyū o'jomuyat eykukan. Xipan eykuk ojuy ip. Eywebe ikērēat mujurūḡ puje bit, eypararam cuy epesop cebuxim ip. Deus ixeyū o'jomuyat ipiatpi'ajoan ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be. Imēnpuye cūḡ ma cebe ip ipiatpi'ajoan wuywebe. ⁵ Imēneju kūyjobin cuy epesop iecuḡap ebekitkit a'ō kay. "Deus aco'i ipiat supi'ajoat ocewebe kūyjobit'ūm pima," i wuyju e'em puye ḡu kūyjobin cuy ajop ixeyū a'ō kay. Cedaḡ ma

wuywebe kūyjobit am ixeyū a'ō kay buye juy kūyjobin ajop ya'ō kay ip.

⁶Xipan kapikpiğ pima, Deus a'ōbi ip kapikpiğ eykukayū. Deus ma dinheiro bubu'ukayū dak o'jomuy-at wuykukan. Imēneju wuyedinheirom wuyju dak imposto deidadam cebe ip. ⁷Eyweroap cuy epeteida cebe ip. Eipi etaxa dak cuy epeteida. Ibuyxim cuy iecuğap ebekitkit epejukuk. Ixeyū a'ō mupubutbun ğu juy epesop.

⁸Eyweroap kuğ ğu juy epesop. Eyweroap cuy epeğū'üm. Ikukpin warara'acat kuğ pima, wuyeweroap ateida iap puxim. Xipan warara'acat kuğ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum. ⁹Imēn Deus wuyawēwēm:

— Warara'acat tayxi eju epeyepo ğu juy — i. — Warara'acat epeyaoka ğu juy — i. — Warara'acat pubut epetujupa'um ğu juy — i. — Eyetabikukum ğu juy warara'acat pubut kay — i.

Kanomūm tak imēn wuyawēwēm:

— Xipan cuy eyxeat epejukuk apēn xipan eyju jew-ekuğ iap puxim — i. Kanomūm eyawēwēap tağ eyeku buje, koap eyawēwēap tağ tak epeku. ¹⁰Ikukpin wuyxeat kuğ pima, ikērēm ğu ixey ayjukuk. Imēnpuye ikukpin wuyxeat kuğ pima, soat ekawēn tağ wuyju jekukum—Deus ekawēn tağ—wuyawēwēap ekawēn tağ.

¹¹Waram Jesus ajēmap kabia wūy ma osunuy wuyetabun puje. Ğasū bit wūy ğu o'e. Ğaxīn ma wuydaxijojoap kabia jajēm. Imēnpuye xetxiat puxim ğu juy ajop. Wuyawēwēap ekawēn tağ cuy ajeku.

¹²Wuykukukat ajēmap kabia kabiam wuyju bimān co'i. Kabiok ajēm pasuğ pimān co'i. Kuy kabia ijasūn, ğaxīn ma ixey jajēm puye. Imēnpuye acepere juy ikērēat mujurūğap! Ikērēat mujurūğrūğ'ukayū kabiok tağ jekuku'ukayū buxim. Ğa'a ajeku Deus bikuyap tağ acā! Sorara icaat kuğ jekukum jaokaap puxim. Cristo a'ōba-caap kuğ cuy ajeku waram wuywebe ikērēat kukap puxim. ¹³Cūğ ma juy ajeku wuysūsūnap puxim. Cūğ ma juy ajeku kabiam soat etabutpe jekukum iat puxim. Wuybaboroğ ğu juy ajeku. Wuyka'okērēm ğu juy ajeku. Warara'acat tayxi kaykay ğu juy ajeku, warara'acat itop kaykay ğu dak. Wuysūsūğap ğu juy ajeku. Warara'acat a'ōdawutwun ğu juy ajeku. Wuyetabutkarey ğu juy ajop. ¹⁴Wuyağuy dağ jekukum pima, ikērēat mujurūğrūğ wuyju. Eyağuy dağ ğu juy epeku! Wuykukukat ja'ōbacaap ūmūm wuywebe sorarayū kukat jesorarayū be icaat ūmap co'i itakomaat yaokaap puxim.

— A'ōbacaap cuy eğūm ocewebe — i juy epe'e Jesus Cristo be.

14 Eyukpiceğēm ğu juy epesop “Apēn ğu xe'e kuka cūğ Deus xe?” i'e'e'ukayū kay—itabucayū kay. Jawa'ōxixiğ ğu juy epesop ceweju ip yağuyumuwarurun am. ²Pūğpūğ itabucayū'in e'em:

— Cūğ ma wuywebe deusbaroyū wap iēnmōğ'ibitēn o am — i.

Imēnpuye soat ēn o'om ip. Warara'acayū bit e'em:

— Cūğ ğu wuywebe ibiat ēn o am — i.

Imēnpuye iēn o'om ğu ip—kadai o'om acā ip. ³Iēn o'oukat — Etaybit'üm cīcā — i je'e ğu kadai o'oukat pe. Kadai o'oukat tak: — Cedağ ğu ēn jekukum iēn o'ouk puye — i je'e ğu iēn o'oukat pe, Deus ixey kay buye.

⁴Cūğ ğu wuywebe “Cedağ ğu ēn jekukum” i'e am warara'acat a'ōkayat pe. Deus a'ōkayat ixey. Cūğ pima, Deus acā je'e cebe “Cūğ ma ēn jekukum” i. Cūğ'üm pima dak, “Cūğ ğu ēn jekukum” i je'e cebe. Wuykukukat ja'ōbacaap jeğūm cebe cūğ ma jeku am. Imēnpuye cūğ ma jeku.

⁵Pūğpūğ xe ma pūğpūğ kabia kabia'ipi.

Warara'acayū xe bit ka'ümğū kabia'ipiat. Soat kabia ma ipi ğu. Jewejojo'i ma soat kabia ma cexe ip.

⁶Pūğpūğayū xe pūğpūğ kabia kabia'ipiat wuykukukat a'ōmubuyxin ojuy ip. Iēn o'oukat tak soat ēn o'om wuykukukat a'ōmubuyxin ojuy. Jekōn pima:

— Bay, ēn xipan ocekuğ. Iēn ūmūm oceyatēn — i'e'em Deus pe.

Iēn om ibu'uat tak iēn o'om ğu wuykukukat a'ōmubuyxin ojuy. Jekōn pima:

— Bay, ēn xipan ocekuğ. Soat em kadai ūmūm ocewebe oceyan — i'e'em Deus pe.

⁷Deus wuyekukuap cocom wuyetabēğ pima, wuye'ū buje dak, wuyju Cristo a'ō kayayū buye. ⁸Wuyetabēğ pima wuykukukat bikuyap tağ wuyju jekukum. Wuye'ū buje dak cexe acesop—wuykukukat xe. Imēneju wuykukukat a'ōkayayū wuyju wuyetabēğ pima, wuye'ū buje dak. ⁹Imēneju Cristo oe'ū. Waram ğuto o'jetait je'ūap tomukadi. Waram o'jetait soat itabucayū kukukan—itabēğayū kukukan, ce'ū'ūayū kukukan tak.

¹⁰Pām eyju? Apēnpuye dak eyju eykitpitpiyū muymuy? cūğ ğu eywebe imuyam. Ğuyjom soat wuyju acejebapak Deus wap. Ixe apēn ijodi bima juk adi ajekuku iaptei ideida wuywebe. Xipacat je'ğūm xipacayū be xipacat mujurūğrūğapteim. Kūyjobit'ūmayū bit ğuju ipiat'ajojoap pe kūyjobit'ūmapteim. Imēnpuye cūğ ğu eywebe dak “Ikērēat kuğ eyju Deus xe” i'e am eykitpitpiyū be. ¹¹Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Soat ipi watwat jēğ'aecōğcōğ owap kūyjobit wa'ō kay am, soat em wetait puye,” i'e'em Deus, i. “Soat ip 'Ēn acā Deusat,' i je'e owebe,” i'e'em, i.

¹²Imēneju soat wuyju apēn ijodi bima juk adi ajekuku iap ağuwēn Deus pe.

¹³Imēnpuye wuykitpitpiyū muymuyap cuy acepere.

Cūğ ma juy ajeku wuykitpitpiyū etabutpe ixeyū be “Teku cedağ'ūma jekukum” i'eap puxim. Cedağ'üm ixeyū xe bima juy ayağuyumuwarurun ğu. Āğ ip jeedop.

¹⁴Wuykukukat Jesus eju mūğ'i'ōn jekukum. Imēnpuye wetaybit soat i'opi ğu owebe iam. Warara'acat pe bit “Ibo i'opi owebe” i'e buje, i'opi ma o'e cebe. Ixe be i'o buje, cedağ ğu jekukum, cedağ ğu cexe buye. ¹⁵Eykitpitpiyū juy epeğūğuycūğ ğu soat o'o am. Soat o'oap to-muju eykitpitpiyū muğuycūğ pima, ikukpin ğu ip eyxe. Cristo oe'ū eykitpitpiyū beam. Epeğubu'un ğu juy ip Jesus kay am soat o'oam. Ibu'u ip pima, soat em Deus wi wūy ma jeedop ip, ixeyū etabutpe ikukpin ğu ip epejukuk puye. ¹⁶Imēnpuye eykitpitpiyū xe xipat'üm pima:

— Eyetaybit ġu eyju bit — i'ümġu juy epe'e cebe ip.
— Xipat ma iën o am ocewebe bit — i'ümġu juy epe'e cebe ip.

Ikukpin ġu ip ikuġ pima ip jeymuymuy.

— “Soat ën xipat i'o am,” i te'e ma teyũku e'em — i je'e ip.

¹⁷ Deus ma wuykukukat. Ixe ebekitkiyũm acesop wuyxat o'omap tomuju ġu, wuyxati kõnkõnap tomuju ġu ma dak. Cũġ ma wuyju jekukum pima bit, ixe ebekitkiyũm acesop, kaba'ũm warara'acat kuġ pima dak, wuywokcoġ jekukum pima dak. Deus biõġbuk wuywokcokcoġat. ¹⁸ Imën Cristo a'õ daġ jekukum pima, Deus mucokcokcoġ acesop. Ijodiacat tak e'em: — Teyũku cũġ ma jekukum — i.

¹⁹ Imëneju xipan cuy acewewekuk wuyweweju kaba'ũm wuydop am. Jewewa'õmucanucan cuy ajop biġ ma wuyetabut am Jesus kay. ²⁰ Deus kuy juk eykitpitpiyũ mutabun Jesus kay. Epeġubu'un ġu juy ip soat ën o'oam. Soat i'opi ġu wuywebe. Inaka wuykitpit pe ikërëat mujurũġat puje, wuyju dak ikërëat mujurũġrũġ soat o'om pima. ²¹ Wuykitpit pe ikërëat aġujurũġat ġu juy! Wuyxe ma xipat soat ën o'oap, uva'abidi kõnkõġap tak. Wuykitpit xe cedaġ'ũm pima bit asuën'o ġu, atikõn ġu dak. ²² Soat o'oap eyxe xipat pima:

— Soat i'opi ġu ocewebe — i juy epe'e warara'acayũ be ġu—Deus pe acã.

Cũġ ma juy ajeku wuyaġuy daġ. Apën xipat wuyxe iap taġ wuyju jekukum pima, wuywokcok ace'e. ²³ Itabutbũt xipat ġu xe'e owebe ibiat o am iap kay bima bit, iġuycũġ je'e i'o buje.

— Ikërëat ġu xe'e o'gujurũġ? — i je'e jewebe ma. — Deus xe'e ipiat supi'ajoat owebe? — i je'e jewebe ma. Itabutbũt pima o'jo'o. Imënpuye xipat ġu tũybe osunuy cexe. Iboap xipat Deus xe iap kay wuyetabut'ũm pima, wuyju dak ikërëat mujurũġrũġ, iboap mujurũġ puje.

15 Pũġpũġ wuy'in e'em: — Ocetaybit cedaġ ma jeku am Deus xe iam — i. Wuyukpiceġëm ġu juy ajop “Apën ġu xe'e kuka cedaġ ajeku Deus xe?” i'e'e'ukayũ kay. Itaybitbũcayũ buywatwan cuy ajop. Jewekay acã ġu juy ajop ġebum. ² Wuykitpitpiyũ kay dak cuy ajop ġebum. Wuykitpitpiyũ kay ġebum cuy ajop xipan ip ikuk am, Jesus kay itabut cĩcã ip jedop am tak. ³ Cristo dak jewekay ġu ġebum osunuy—warara'acayũ kay acã. Cristo juk o'e Deus pe:

— Ikërëm ip cuk adi okuk apën ip ikërëm ekuk iap co'i — i.

Imën Cristo o'e Deus pe kuyje. ⁴ Kuyjeayũ Deus ekawëntup o'tupmubararak wuymutaybit am—soatup. Ibiatup kawën wuymutaybitbin wuyetaxi'ũmap puxim ipiat kay. Wuya'õmucanucan tak ibiatup ekawën. Ibiatup ekawën kay wuyetabut pima, Deus xe acesop iap acejowiwi jĩjã. ⁵ Deus ma wuybuywatwan wuyetaxi am ipiat'ajo am. Wuya'õmucanucan tak. Ixe eju õn kawënwën eywebeam.

— Bay, Roma ka watwat a'õmucanucan cuy eġuy — i õn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip ixeyũ be

warara'acat kay ġebum am Jesus Cristo warara'acat kay ġebum osunuy iap co'i — i õn e'em cebe.

⁶ Imën õn kawënwën eywebeam Deus eju, pũġ taġ ma eyeku am. Ceweju õn kawënwën “Ka'ũmġu ejo'iat xipacat” i'e am Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

⁷ Imëneju xipan cuy epeyewekuk apën Cristo xipan eykuk iap co'i. Xipan eyju jewekuġ pima:

— Deus xipat cĩcã aco'i, cebekitkiyũ xipan jewekuġ puye — i je'e eyjojoayũ.

⁸ Imën Cristo oajëm ijodi. Judeuyũ daxijojo'ukan o'e. Deus soat em ja'õ daġ e'em iam ixeyũ mutaybit am oajëm. Oajëm ijodi apën Deus o'e kuyjeayũ be iap taġ—Judeuyũ dobuyũ'ũm'ũm pe iap taġ. ⁹ Judeuyũ daxijojo'ukan o'e, Judeu'ũmayũ be “Ën xipan cĩcã ocekuġ, ocekey etabotaidabotbot puye” i'e am Deus pe. Imën e'em Deus ekawën tup—Davi emudupmubararaktup:

Imëneju “Soat podi ma ën xipat cĩcã,” i oce Deus pe Judeu'ũmayũ a'õpiju, i. Jebibododon oce ën xipat cĩcã i'e'em ewebe ya'õpiju ip, i.

¹⁰ Wara'atup tak imën e'em—Moisés emudupmubararaktup:

Judeuyũ ġu eyju, i. Inaka eywokcoġ cuy epesop soat Deus emunaëyũ eju, i.

Imën e'em iġodup. ¹¹ Wara'atup tak imën e'em—Davi emudupmubararaktup:

— “Ën acã a'õbacaat,” i juy epe'e Deus pe — i õn e'em Judeu'ũmayũ be, i. — Soat eyju “Ën soat podi ma xipan ocekuġ,” i juy epe'e cebe — i õn e'em soat taġacat pe, i.

¹² Wara'atup tak imën e'em—Isaías emudupmubararaktup:

Bekicat je'kap—Jessé naxeġebit, i. Ixe bekicat Judeu'ũmayũ kukukan je'e, i. Judeu'ũmayũ dak ixewi jedaxijo am, i.

Imën Isaías o'tupmubararakat Cristo ekawëntup—Jessé naxeġebit ekawëntup.

¹³ Imën Deus soat em jexe wuyetait acesop iap wian wuywebe. Ixe eju õn kawënwën eywebeam:

— Bay, Roma ka watwat itabut ekay — i õn e'em cebe. — Imucokcokcoġ cuy ip eġuy — i õn e'em cebe.

— Yaġuy mubabibin cuy ip eġuy — i õn e'em cebe.

Imën õn kawënwën Deus eju eywebe biġ ma iboap wian jebiõġbuk a'õbacaan—Xipacat piõġbuk a'õbacaan.

¹⁴ Okitpitpiyũ, õn ma wetaybit eyjum. Soat em eyju xipan warara'acat kuġ. Soan eyetaybit. Eyetaybit tak Jesus Cristo ekawën. Jewawëwë but eyeweweju. ¹⁵ Inaka ijudup pe osũsũn ġu wa'õbapuġ eyawë ãm eyaġuyba'ũmap puxim icëmat ekawën kay. Osũsũn ġu Deus a'õbiat õn puye. ¹⁶ Ixe Deus cuk onaë Jesus Cristo ekawën muwën ãm Judeu'ũmayũ be. Paĩ buxim Deus ekawën muwënuwën õn cebe ip—kawën idipat muwënuwën. “Ën soat podi ma a'õbuyxi” i ixeyũ e buje, Deus icokcok e'em. Xipacayũm ip je'e Deus xe, Ibiõġbuk xipacat ixeyũ muisun puje. ¹⁷ Imën kapikpiġ õn Deus peam Jesus Cristo eju mũġ'i õn jekukum puye. Imënpuye:

— Ocokcok wekapikap kuḡ — i ðn e'em Deus pe.
¹⁸ Cristo ma wa'ðmucanucan osunuy owebe Judeu'ũmayũ mutabun am jekay. Cũḡ ma juk adi ocekawẽnuwẽn ceweju ip. Cũḡ ma juk adi ojekukuku cetabutpe ip. Imẽnpuye itabut ip o'e Jesus kay. Deus a'ð kay ip o'jekũyjobin, Cristo bikuyap taḡ ðn jekukum puye. Obisũsũn ḡu "Obuye adeayũ itabut o'e" i'e am eywebe. ¹⁹ Deus biðḡbuk cuk adi ja'ðbacaap o'jomðḡmðḡ owebe. Imẽnpuye wuywebe i'e ba'oreat oḡubapukpuk Judeu'ũmayũ be. Itabẽḡbẽḡ o'e ip Deus a'ðbacaap cocom. Imẽnpuye soat ka daḡ cuk adi ojekukuku.

— Cristo kay eyetabun puje, Deus jeydaxijo — i'e'em cuk adi ojekukuku. Koap Jerusalém ka watwat oḡukũyjojo. Ibo ka bewi juk oḡẽm. Soat kaka daḡ cuk adi ojekukuku adeayũ mukũyjojom, kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Wũyat eipi be oajẽm ḡebuḡe—Ilíria eipi be. ²⁰ Kawẽn idipat muwẽn ojuy oḡuy Jesus Cristo awẽḡ tobuxikayũ be ḡu—yawẽḡ tobuxik'ũmayũ be acã, itaybit'ũm ip puye. ²¹ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup: Yawẽḡ tobuxik'ũmayũ yawẽḡtobuxik, i. Yawẽḡpa'arẽm ḡu je'e cexe ip, i.

Imẽnpuye ibo dup ekawẽn taḡ ðn kawẽn idipat muwẽnuwẽn yawẽḡtobuxik'ũmayũ be acã.

²² Eyjo am omuju'ũm'ũm osunuy soat em ma'ḡu oju pin, yawẽḡtobuxik'ũmayũ be ðn kawẽn idipat muwẽnuwẽn puye. ²³ Ade koato eyjo pin cuk adi oḡuy. Imẽnpit ḡasũ acã ijop kaka daḡ kawẽn idipat muwẽḡap oḡu'ũm. ²⁴ Imẽnpuye ḡaxĩn ma aco'i oju eyjom. Espanha eipi kay cum pima eyjo pin oce. Eyxe dak ibun onuy buje, obuywan cuy epe'e Espanha eipi kay oju am. ²⁵ ḡasũ bit ðn cum Jerusalém ka kay. Judeu'ũmayũ jedinhoiro mu'awero ojuy ip osodop—Macedônia eipi beayũ—Grécia eipi beayũ dak. Iboap edinheiro ùm ojuy ip Jerusalém ka beayũ be—Judeuyũ be—itabucayũ be—tadaybotbocayũ be. Imẽneju iboap edinheiro dujowan ðn iũm ãm cebe ip.

²⁷ Ixeyũ Macedônia eipi beayũ Judeuyũ ḡu—Grécia eipi beayũ dak. Imẽnpit itabut ip o'e Jesus kay, Judeuyũ kawẽn idipat o'ḡuwẽn cebe ip puye—Jerusalém ka beayũ. Imẽnpuye ip jedinhoiro ùm ojuy cebe ip. Xipat imẽn Judeu'ũmayũ be Judeuyũ buywat am—jekitpitpiyũ buywat am—tadaybotbocayũ buywat am.

²⁸ Imẽneju ibiat dinheiro oḡũm cebe ip. Soat o'ḡuxipan'iat oḡũm cebe ip. Iũm puje Espanha eipi kay oju. Espanha eipi kay cucum pima eyjom oju. ²⁹ Eyxe wajẽm puje, apẽn Cristo xipan okuḡ iap oḡuwẽn eywebe. Soat podi ma Cristo xipan okuḡ iap oḡuwẽn eymucokcok am.

³⁰ Okitpitpiyũ, eyju dak eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay. Eyju xipan jewewekuḡ Deus biðḡbuk a'ð kay kũyjobit puye. Imẽnpuye epeyekawẽn cuy Deus eju owebeam. Owebeam Deus eju eyekawẽnap ojuyjuy jĩjã ðn.

³¹ — Paulo kay juy aḡ eḡuy Judéia eipi watwat pe yaokaap puxim—itabut'ũmayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe. — Jerusalém ka watwat cuy eḡu-

bikuy—itabucayũ juy eḡubikuy Paulo xewi ibo edinheiro bu am — i juy epe'e Deus pe.

³² Imẽn cuy epeyekawẽn owebeam Deus eju. Imẽn kawẽnwẽn pima, ocokcok cĩcã oajẽm eykay. Deus ibikuy bima ocokcok cĩcã oajẽm eykay. Eyju dak omucokcokcoḡ epesop. ³³ Okitpitpiyũ, Deus wuyaḡuy-mubabibin'ukat.

— Roma ka watwat kay juy aḡ eḡuy — i ðn e'em cebe.

Imẽn ma aḡ jeenuy eykay.

16 Wuyixĩḡ Febe oḡuju eykay. Ixe Febe Jesus kay itabucayũ buywatwat'ukat—Cencreia ka watwat buywatwat'ukat. ² Imẽnpuye ixeyũ juy epeḡuðm eyduk'a be tũy ãm. Wuykukukat kay itabucayũ juy aḡuðm wuyduk'a be pũḡ kay ma wuyetabut puye. Ixe Febe juk adi adeayũ buywatwat'uk osunuy. ðn tak cuk adi xeku obuywatwat'uk osunuy. Imẽnpuye eywebe ibuywan put pima, eyju dak cuy epesubuywan!

³ "Kato" i juy epe'e Priscila be, Áquila be dak. Ixeyũ juk adi o'jekapikpik oweju Jesus Cristo beam. ⁴ Oe'ũ pin ip Áquilayũ we'ũap puxim.

— Xipat cĩcã eyju — i ðn e'em cebe ip.

Imẽn tak e'em soat Judeu'ũmayũ—Jesus kay itabucayũ. ⁵ "Kato," i juy epe'e Áquilayũ duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—Jesus kay itabucayũ be.

Obure Epẽneto be dak, "Kato," i juy epe'e. Koap ixeyũ oitabun Jesus kay Ásia eipi watwat'in. ⁶ Maria be dak, "Kato," i juy epe'e. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩcã eywebeam. ⁷ Obadipyũ be dak, "Kato," i juy epe'e—Andrõnico be, Júnias pe dak. Daomũnmũnap'a be osodop ip oweju. Doze beayũ Jesus emumujuyũ itaybit cĩcã ixeyũm xepxepayũm. Ixeyũ oitabun Cristo kay wetabut awap.

⁸ Ampliato be dak, "Kato," i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxeyũ wuykukukat kay ixeyũ dak itabut puye.

⁹ Urbano be dak, "Kato," i juy epe'e. Ixe dak oceweju juk adi Cristo muwẽnuwẽn oeku. Estáquis pe dak, "Kato," i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxeyũ. ¹⁰ Apeles pe dak, "Kato," i juy epe'e. Cristo kay jetabucap kuḡ jekukum ixeyũ soat etabutpe. Aristóbolo badipyũ be dak, "Kato," i juy epe'e—soat pe. ¹¹ Obadip Herodião be dak, "Kato," i. Soat wuykukukat kay itabucayũ be dak, "Kato," i juy epe'e—Narcisco badipyũ be.

¹² Wuyixĩt Trifena be dak, "Kato," i juy epe'e, wuyixĩt Trifosa be dak. Kapikpiḡ cĩcã ip wuykukukat peam. Wuyixĩt Perside be dak, "Kato," i. Wuyxe ixeyũ ikukpin cĩcã. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩcã wuykukukat peam. ¹³ Rufo be dak, "Kato," i. Ixe dak kapikpiḡ cĩcã wuykukukat peam. Ixe xi be dak, "Kato," i juy epe'e. Ixe juk adi xipan okuk je'it kukap co'i. ¹⁴ Asíncrito be dak, "Kato," i, Flegonte be dak, Hermes pe dak, Pátrobas pe dak, Hermas pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—wuykitpitpiyũ be. ¹⁵ "Kato," i juy epe'e Filólogo be dak, Júlia be dak, Nereu be dak, ixeyũ pe dak, Olimpás pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—Deus ebekitkiyũ be.

¹⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweyũ iap mubapuk am soat pe. Soat Cristo ebekitkiyũ kato mubajum eywebe—soat ka watwat.

¹⁷ Okitpitpiyū, jeyawē ðn. Eyday'em'um cuy epesop cewejak'ūm jewewekayayū kay—eymutaybitbinap muwarururun ojuyayū kay—Cristo ekawēn muwarururun ojuyayū kay. Ixeyū burem ġu juy epesop.

¹⁸ Wuykukukat Cristo mucocokcoġ ġu ip jekukukum—jemucocokcoġ acā. Idim cīcā ip kawēnwēn. “Eyju xipacat cīcā” i'e'em ip warara'acacat pe jekay am. Imēn ip itaybit'ūm'ūmayū muġuykukukum. ¹⁹ Soat kaka daġayū kuy itaybit eyetabut cīcā Jesus kay iam. Imēnpuye ococok eykay. Obikuy jījā eyetaybit cīcā ām xipacacat mujurūġ ām. Ikērērēat mujurūġ ām pit cuy ðn eykay ġu. ²⁰ Deus ma Satanás a'ðbacaap ġu'ūm ġaxīn ma ixē be waram wuymuġuykukuap puxim. Ixē Deus wuyaġuymubabibin'ukat. Wuykukukat Jesus Cristo xipan cuy jeykuk.

²¹ Wuykitpit Timóteo kato mujujum eywebe. Ixē kapikpiġ oweju. Wuykitpit Lúcio dak kato mujujum eywebe, Jasão dak, Sosípatro dak. Obadipyū ip.

²² Gaio dak kato mujujum eywebe. Ixē duk'a be ðn ġasū. Ixē duk'a be Jesus kay itabucayū je'awerorom. Erasto dak kato mujujum eywebe. Ixē Corinto ka kukat edinheiro muxipanpan'ukat. Wuykitpit Quarto kato mujujum eywebe.

Õn tak—Tércio ðn. Õn tak kato mujujum eywebe, pūġ kay ma wuyetabut puye wuykukukat kay. Õn ijudup mubarararaġ eywebeaptum Paulo a'ðbi.

²⁴ Wuykukukat Jesus Cristo cuy xipan jeykuk—soat jukuk. Imēn cuy jeykuk.

²⁵ — Èn soat podi ma a'ðbuyxi — i juy ace Deus pe. Ixē be wuya'ðmubacan put wuybu'uap puxim Jesus kay. Jesus Cristo ekawēn muwēnuwēn cuk adi oġuy—kawēn idipacat muwēnuwēn. Kuyje Deus iboap ekawēn o'ġuwēn ġu ipi watwat pe. Kawēn iba'arēm osunuy soat xe ipi watwat xe. Ibun iba'arēm osunuy. ²⁶ Iba'arēm ma juk adi iboap ekawēn muwēnuwēn'uk ip osodop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kuyjeayū be. Ġasū bit ibapuġ ma Deus a'ðbiayū iboap ekawēn muwēnuwēn soat ka watwat pe. Ixē Deus soat em itait. Ibapuġ ma o'ġuwēnat adeayū be itabut am Cristo kay, kūyjobit am tak ip ya'ð kay.

²⁷ — Soat podi ma edip — i juy acece soat em Deus pe. — Soat podi ma a'ðbuyxi — i dak.

Imēn cuy ace cebe itaybit soan puye; ixē Jesus Cristo o'ġudot wuykay buye dak. Imēn cuy acece cebe. Ixē acā Deusat.

1 Coríntios

1 Corinto ka watwat, cartadup mubararağ ðn eywebeaptum. Òn Paulo. Tupmubararağ ðn wuykitpit Sóstenes eju. Jesus Cristo emumuju ðn Deus bikuyap tağ. ² Tupmubararağ oceju soat pe Deus ebekitkiyũ be—wuykukukat Jesus Cristo kay itabucayũ be. Deus cuk eynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Soat ixẽ ebekitkiyũ e'em:

— Ocebuywatwan cuy eğuy — i soat ka watwat. Ixe Jesus Cristo wuykukukat—ixeyũ kukukat tak.

³ — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i ðn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i ðn e'em cebe ip.

⁴ Deus soat em xipan eykuğ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju buye. Imẽnpuye:

— Bay, ẽn xipat cĩcã — i ðn e'em Deus pe soat em ma.

⁵ Cristo juk adi oceğuwẽnuwẽn eywebe. Imẽnpuye ixẽ a'ð dağ eyju jekukum ġasũ. Soat kuğ eyju, Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Imẽnpuye eyetaybit kawẽn icẽmat muwẽn ăm. Ka'ũma ma iba'arẽm eyxe, eyetaybit cĩcã buye. ⁷ Imẽnpuye soat kuğ eyju—Deus biðğbuk emumuũm kuğ. Deus waram wuykukukat Jesus Cristo ġubapuk soat ijodiacat etabutpe. Ixe mubapukap wiwim eyju. Iwiwim pima soat kuğ eyju. Deus biðğbuk emumuũm kuğ. ⁸ Soat em Deus eya'ðmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim. Imẽnpuye ikẽrẽat kuğ ġu epesop Deus xe wuykukukat Jesus Cristo ajẽmap kabia be. Ixe kabia be abuyũ xipat iap ġuwẽn. Abuyũ xipat ġu iap tak ġuwẽn. ⁹ Deus soat em e'em ja'ð dağ. Ixe juk eynaẽ eywebe jekpot eju jeburere am—Jesus Cristo eju jeburere am. Ixe Jesus Cristo wuykukukat.

¹⁰ Okitpitpiyũ, Cloe badipyũ bit cuk o'e owebe:

— Corinto ka watwat jewa'ðdawutwun cĩcã jeweweju, Jesus Cristo kay itabut ma'ğũ ip — i.

Imẽnpuye jeymukũyjo ðn, okitpitpiyũ. Wuykukukat a'ðbi ðn jeymukũyjo Jesus Cristo a'ðbi. Jawa'ðxikxiğ ġu juy epesop. Wara'at tağtağtağ ġu dak cuy epeyewağuy—pũğ tağ ma. Pũğ tağ ma dak cuy epeyewawẽn soat em. Pũğ tağ ma dak cuy eybikuy eyeku am. ¹² Pũğpũğ ey'in e'em: — Paulo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Apolo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Pedro kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Cristo kadiayũ oceju bit — i. Iwarururum ma eyju e'em. ¹³ Wara'at tağtağtağ ma eyju e'em pima, eyju Cristo muweutun iap puxim. Òn ġu obamupaya ip korosa be we'ũ ăm eywebeam—Cristo acã. “Paulo ebekin ðn ġasũ bit” i'e am ġu

jewemubatisasan epesop— “Cristo ebekin ðn ġasũ bit” i'e am acã. Imẽnpuye jewa'ðdawutwun ġu juy epesop.

¹⁴ Imẽnpuye te'e ma eyju e'em:

— Paulo juk omubatisasan jekadian — i.

Òn pit cuk imubatisasan teku okadiat iam ġu—pũğ em tak ka'ũma. Imẽnpuye ocokcok oce ade ġu ey'in oğubatisasan puye—pũğpũğ ă. Crispo oğubatisasan, Gaio dak. Warara'acayũ bit aco'i ka'ũma. ¹⁶ Icẽmãn. Wara'at kay oceğebu ġasũ bit. Estẽfnas tak cuk oğubatisasan. Ibadipyũ dak cuk oğubatisasan. Wağuyba'ũm warara'acat tak paxi juk oğubatisasan iap kay. ¹⁷ Ijodiat mubatisasan am ġu Cristo juk omuju—kawẽn idipat muwẽn ăm acã.

— Kawẽn idipat muwẽn puje, itaybit cĩcãat ekawẽn ġu juy eğuwẽn—Jesus Cristo juk oe'ũiap ekawẽn acã — i juk o'e owebe.

Itaybit cĩcãat ekawẽn imuwẽn puje:

— Teku itaybit cĩcã — i kuka o'e ip wa'ĩjojoayũ.

— Jesus oe'ũ korosa be wuywebeam — i'ũmğũ bit kuka o'e ip.

¹⁸ Korosa be Jesus oe'ũ wuywebeam iap ekawẽn co buje, Deus pe taxijo'ibiyũ ma e'em:

— Deus ja'ðbacaam wuydaxijom jekpot oce'ũ buye — i.

Ipiat'ajojoap kay cumayũ bit e'em:

— Apẽnpuye dak oe'ũ? — i. — Te'e ma oe'ũ — i napa ma e'em ip.

¹⁹ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Itaybit cĩcãayũ jewexe ip itaybit iap oğubapuk soat pe, i. Itaybit cĩcã ip ipi juacat xe, i. Oxe bit itaybit ġu, i.

²⁰ Ya'ðbuyxi ġu ip Deus xe itaybit cĩcãat, ibabi jĩjãat tak, xipan cekawẽnat tak.

— Ipi juayũ xe teyũku itaybit cĩcã, itabut'ũmayũ xe—oxe bit ka'ũma — i'e'em Deus.

— Oceju cũğ ma Deus xe ocetaybit cĩcã buye — i te'e ma ip e'em.

²¹ — Ocetaybit Deus, soat podi ma ocetaybit puye — i'e'em te'e ma itabut'ũmayũ.

Deus pit soat podi ma itaybit.

— Eyetaybicap tağ ġu eyetaybit ðn—eyetabucap tağ acã — i'e'em Deus.

“Jesus oe'ũ wuywebeam,” i'e'em pima:

— Eybidaodao — i'e'em itabut'ũmayũ wuywebe.

Deus pit wuydaxijom wuyetaybit soan puye ġu—jekpot oe'ũ iap kay wuyetabut puye acã.

²² — Wuywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapuk ocetabun — i'e'em Judeuyũ wuywebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapuk puje acã kuka ocetabut oce'e — i'e'em

Judeuyū ma. — Eywebe itaybit cīcāat ekawēn imuwēn puje acā kuka ocetabut oce'e — i'e'em Judeu'ūmayū.
²³ Wuyju bit imēn ġu e'em.

— Cristo o'subamupaya ip korosa be ce'ū ām soat peam wuywebeam — i wuyju bit e'em.
 Imēn e'em pima:

— Eybidaodao ocexe — i'e'em Judeu'ūmayū wuywebe. — Eyekawēnkērē jījā ocexe — i'e'em Judeuyū wuywebe.

²⁴ Deus emunaēyū xe bit Cristo oe'ū korosa be soat peam wuywebeam iap awēġ yawēġtip cīcā—Judeuyū xe, Judeu'ūmayū xe dak. Deus ja'ōbacaap muba-puġ wuydaxijo am Cristo oe'ū buye. Jetaybicap mubapukpuġ tak wuydaxijo am.

²⁵ — Deus pit itaybit ġu — i te'e ma e'em itabut'ūmayū.

Ixe'yū xe itaybit'ūmat pit, soat ijodiatcat etaybitbicap podi ma itaybit.

— Deus pit ya'ōbaca ġu — i te'e ma e'em ip.

Ixe'yū xe ya'ōbaca'ūmat pit soat ijodiatcat a'ōbacaap podi ma ya'ōbaca.

²⁶ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop apēn kuy bima epesop iap kay, Deus pe eynaē awap iap kay. Ade ġu epesop itaybit cīcāayūm ipi watwat xe. Ya'ōbuyxiayūm tak ka'ūma. Kariwayayūm tak ka'ūma. ²⁷ Deus pit abuyū ipi watwat xe itaybit'ūmayū o'taē jebekitkiyūm itaybit cīcāayū musūsūn ām. Abuyū ijodiatcat xe ya'ōbuyxi'ūmayū o'taē jebekitkiyūm ya'ōbuyxiayū musūsūn ām. ²⁸ Deus ijodiat emumuyuyū o'taē jebekitkiyūm. Ijodiat emumupubutbunyū o'taē. Ijodiat xe ka'ūm cīcāayū o'taē. Ixe'yū ma o'taē ipi watwat xe yoboġat a'ōbacaap mu'ūm ām. ²⁹ Imēneju abu be xipan jewemuwēn put? Ka'ūma be ma! Xipan wuyewemuwēn pa'ore ġasū dak Deus pe. ³⁰ Deus pit cuk ey-muwedayo Jesus Cristo kay. Imēnpuye jetaybicap mōġmōġ wuywebe. Imēnpuye Jesus Cristo eju mūġ'i wuyju jekukum ġasū. Imēnpuye:

— Cūġ ma eyju oxo — i'e'em Deus wuywebe. Deus ebekitkiyūm acesop. Ixe dak wuydaxijom.

Wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat kukap puxim.

³¹ Imēnpuye xipan ġu acewemuwēn. Imēn e'em Deus ekawēntup:

"Xipat cīcā oceju bit," i'ūmġu juy ace, i. "Wuykukukat soat em xipat cīcā e'em wuykay," i acā juy ace, i.

2 — Wara'at ġu oġuwēnuwēn cebe ip—Jesus Cristo acā — i juk adi oce owebe ma eyxe bima. — Korosa be oe'ūiat acā oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Itaybit cīcāat puxim ġu juy iboap ekawēn oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Adem ġu oġuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju ōn adi oajēm eykay, okitpitpiyū. Oajēm Deus ekawēn muwēn ām eywebe—kawēn icēmat muwēn ām. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima soat xe wuyxe. ġasū bit ibapuk o'e. ³ Eyxe bima ōn pit waġuy'ūm cuk adi oġuy. Ōn cuk adi oparara oġuy Deus bikuyap taġ ġu paxi a'ġu oġuwēn iap puxim.

⁴ Kawēn icēmat cuk adi oġuwēnuwēn eywebe. Itaybit

cīcāat emumutaybitbinap taġ ġu juk adi oġuwēnuwēn—Deus a'ōbacaam acā.

— Wetaybit cīcāap tomuju ġu ixeyū oġutabun Jesus kay — i juk adi oce owebe ma.

Owebe imuwēn puje, Deus biōġbuk Deus a'ōbacaap o'ġubapukpuk eywebe. Imēnpuye Jesus kay juk eyetabut epe'e. ⁵ Jesus Cristo kay juk eyetabut epesop itaybit cīcāat ekawēn co buje ġu—Deus a'ōbacaap co buje acā.

⁶ Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicayū be bit itaybit cīcāat ekawēn muwēnuwēn ōn. Itabut'ūmayū ekawēn muwēnuwēn ġu bit ōn cebe ip. Ya'ōcam warara'acat kukukayū ekawēn muwēnuwēn ġu dak ōn. ġasū acā ya'ōbuyxi jījā ip. ġuyjom pit ya'ōbuyxian ġu ip je'e. Abuyū kukukan je'e ip ġuyjom? Ka'ūma kukukan ma ip je'e. Deus ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm. ⁷ Soat podi ma Deus itaybit. Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn acā ōn eywebe eyetaybit am.

— Cekay itabucayū otaxijo korosa be okpot oe'ū buye. Okpot co'iyayūm je'e ip — io'e Deus jewebe ma ipi mujurūġ'ūm awap.

Kuy bima iba'arēm osodop iboap ekawēn. ġasū bit ibapuk o'e wuyxe. ⁸ Ijodiat kukukayū itaybit ġu osodop iboap kawēn. Itaybit pima ip kuka juk wuykukukat o'subamupaya ġu korosa be ce'ū ām. Ixe Jesus soat podi ma jedipap kuġ, ja'ōbuyxiap kuġ tak. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus idip cīcāat o'ġuxipan i'ūm ām jekayayū be, i. Ajo-jojoiat podi ma idip, aya'ījojoiat podi ma dak, i. Wuyaġuy bodi ma dak idip, i.

¹⁰ Ibiat pit Deus o'ġubapuk wuywebe. Kuy bima iba'arēm osodop soat xe wuyxe. ġasū bit o'ġubapuk wuywebe. Jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe iboap mubapuk am wuywebe. Ibiōġbuk xipacat soat coco'ukat. Imēnpuye itaybit soan. Itaybit apēn Deus ibikuy wuydaxijo am iam, iba'arēm ma'ġu wuyxe. ¹¹ Warara'acat ġu itaybit apēn wuyju jewaġuyġuy iam—wuyju acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit apēn Deus jew-aġuyġuy iam—ixe biōġbuk acā. ¹² Wuyju itabut'ūmayū ġu—itabucayū ma. Itabut'ūmat biōġbuk ġu juk ajat—Deus biōġbuk acā. Deus ma jebiōġbuk muōmōm wuywebe wuymutaybit am ajo kuy o'ġuxipan iūm ām wuywebe iam.

¹³ Ijodiat ġu juk wuymutaybitbin osunuy—Deus biōġbuk acā. Imēnpuye ijodiat ekawēn muwēnuwēn ġu wuyju warara'acayū be—Deus ekawēn acā. Deus biōġbuk pe wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn wuyju ixo biōġbuk kukayū be. ¹⁴ Ibiōġbuk kuġ'ūmat pe bit Deus biōġbuk ūmap ibu ba'ore. Itaybit pa'ore dak ip cebe apēnpuye iūmūm wuywebe iam. Iba'arēm cebe ip.

— Apēġām tak kuka iboap ojat? — i te'e ma e'em ip jewebe ma, Deus biōġbuk kuġ'ūm puye.

Wuyetaybit Deus biōġbuk emumuūm xipat cīcā iam ibiōġbuk wuywebe bima acā. ¹⁵ Ibiōġbuk xipacat kukat ma soat em itaybit ajo xipat cīcā iam, ajo xipatpūt iam tak, ajo xipat ġu iam tak. Ibiōġbuk kuġ'ūmat pe bit iboap iba'arēm. Imēnpuye ibiōġbuk kuġ'ūmayū te'e

ma ibiõgbuk kukat a'õ waywayway ip. ¹⁶ Imën e'em Deus ekawëntup:

Abu xe'e itaybit apën Deus jewağuyğuy iam? Ka'üma ma, i. Abu be ixē awē but? Ka'üma be ma, i.

Cristo ağuy dağ wuyju bit jewağuyğuy, ixē biõgbuk omuy wuywebe buye. Imëneju te'e ma ibiõgbuk kuğ'ümat wuya'õxikxiğ.

3 Okitpitpiyü, bekicat ikap'isuat puxim epesop Deus biõgbuk a'õ kay küyjobitbüt puye. Imënpuye Deus biõgbuk kukat eju wekawënap puxim ğu juk adi ocekawën eyweju—küyjobit'ümat eju wekawënap puxim acã. ² Apën wuyju küm̄ti üm̄m bekicat pe iap puxim kawën iba'arëmãn ğu oğuwënuwën eywebe kawën ibapukan acã Deus ekawën'in. Kawën iba'arëmãn pit eyetaybit pa'ore epesop. Ğasü dak eyetaybit pa'ore ma, ³ itabut'ümayü buxim eyju jekukum puye.

Eyetabutkarey eyewewekay. Jawa'õxikxiğ eyju eyeweweku. Imën eyeku buje, itabut'ümayü jo'i eyju jekukum, Deus biõgbuk a'õ kay'ümayü jo'i—ibiõgbuk kuğ'ümayü jo'i. Imëneju iba'ore owebe eymutaybit am yaypanat muküyjoap puxim.

⁴ — Paulo kadiayü oceju bit — i'e'em ey'in. Warara'acayü bit e'em:

— Apolo kadiayü oceju bit — i. Imënpuye eyju itabut'ümayü jo'i jekukum.

⁵ Apolo bit yoboğat ğu. Őn tak yoboğat ğu. Őn Deus peam kapikpik'ukat acã. Apolo dak ibicat ma. Jesus Cristo muwënuwën'ukayü acã oceju. Eyetabut cekay ğasü, juk adi ixē oceğuwën eywebe buye. Wuykukukat kapikap üm̄m soat pe wuywebe. Imëğap pe acã kapikpiğ wuyju. ⁶ Eyju Deus kat puxim. Kat iwat puxim Deus eykuğ xipan. Apolo, õn tak Deus kat pe kapikpik'ukayü buxim. Oceju eymutaybitbin. Cristo muwënuwënap iğo kat pe kadai daidadamap puxim. Koap õn cuk adi Cristo oğuwënuwën eywebe. Imënpuye eyetabut cekay. Cristo ekawën imutaybitbinap kadai abibimap puxim. Ğuyjom Apolo juk adi Cristo ekawën eymutaybitbin osunuy. Deus pit cuk eymubikay jebiõgbuk a'õ kay am. Deus pe acã kadai muaypan put. Imënpuxim Deus acã wuymubikuy jebiõgbuk a'õ kay am. Imënpuye yoboğ ğu Cristo muwënuwën'ukat, cekawën imutaybitbin'ukat tak. Deus acã yoboğ, ixē wuymubikuy jebiõgbuk a'õ kay am puye. Cristo muwënuwën'ukat cekawën imutaybitbin'ukat co'i Deus xe. Jewejojoi ma ip. Deus kapikapteideida soat pe kapikpik'ukat pe. Apën cuk adi o'jekapikpik ip iap tağ ideida ip cebe. Ade xipacat je'ğüm cedağ ma o'jekapikpik'iat pe. Warëm̄tağ ma o'jekapikpik'iat pe bit yopit ma je'ğüm.

Deus emuamuy'a buxim eyju. Uk'a iwat puxim Deus eykuğ xipan. ¹⁰ Cristo uk'a muycemucemap'iat puxim. Wuyju uk'a muycemucemap mōğmōğ uk'a'abi dağ ya'acap puxim. Imënpuxim cuk adi Cristo oğuwënuwën eywebe eyetabut am cekay, ipiat'ajojoap pe eyjuap puxim. Deus ja'õbacaap o'jomōğ owebe Cristo muwën ãm itabut'ümayü be. Cristo muwënuwënap uk'a muycemucemap mōğmōğap puxim. Warara'acat cekawën eymutaybitbin ğasü odieğ. Ixe

uk'a muymuy'ukat puxim. Ixe cüğ ma juy jeymutaybin. ¹¹ Deus kuy Jesus Cristo o'ğudot ijodi.

— Warara'acat kay ğu juy epesop eyetabun—okpot kay acã — i'e'em Deus ijodiacat pe. Wuyju uk'a muycemucemap mōğmōğ yamuycem am. Imënpuxim Deus jekpot o'ğudot ijodi wuywebe wuyetabut am cekay ipiat'ajojoap pe wuyjuap puxim. ¹² Eymutaybitbin'ukayü uk'a muymuy'ukayü buxim. Püğpüğ uk'a muymuy'ukayü yakoroat'a muymuy. Ourom yamuymuy ixeyü, pratam tak, wita'am tak—yasopsepat'am—yadeiboğat'am. Cüğ ma eymutaybitbin'ukayü buxim ixeyü ma. Warara'acayü bit yakoro'ümat'a muymuy. Im yamuymuy ip, kapi'idim tak, ukum tak. Cüğ'üma eymutaybitbin'ukayü buxim ip.

¹³ Daxam yamupik puje abuyü yacemat'a o'yamuy iap ibapuk e'em soat xe, abuyü yacem'ümat'a o'yamuy iap tak, yakoro'ümat'a yamupik puye. Imën tak je'e Cristo ajëmap kabia, küyjobit'ümayü be ipiatpi'ajoan iap kabia. Ibpuk je'e abuyü juk adi cüğ ma eymutaybitbin iap, abuyü cüğ'üma juk adi eymutaybitbin iap tak. Cüğ ma eymutaybitbin pima, eyetabut cıcã epesop yajëm puje. Cüğ'üma eymutaybitbin pima bit, kuy juk adi eyetabucap epeyepere yajëm puje. ¹⁴ Yapikpek'ümat'a duk'a iwat tuk'a'e mabuk daxa epirëm puje. Imënpuxim cüğ ma eymutaybitbin'ukayü xipacat je'jat Deus xewi jekapikapteim. ¹⁵ Yapikpek'at'a duk'a iwat pit tuk'a'e ğu e'em, soat o'yapik puye. Imënpuxim cüğ'üma eymutaybitbin'ukayü xipacat je'jat ğu jekapikapteim. Imënpit idaxijo ma ip daxa bewi o'jenapõniat puxim. ¹⁶ Eyju ğebum ğu aco'i Deus biõgbuk nuynuy wuywebe iap kay. Eywebe dak ixē nuynuy ma. Imënpuye Deus nuynuyap co'i wuyju. ¹⁷ Deus nuynuyap ikërëat kuğ ğu. Idip cıcã soat tağ. Wuyju ma ixē nuynuyap co'i. Imëneju Deus ipiat supi'ajoat cüğ'üma eymutaybitbin'ukayü be jenuynuyap mukërërën'iaiyü buxim ip puye.

¹⁸ Jewemuğuykukum ğu bit cuy epesop.

— Itabut'ümayü xe ocetaybit cıcã — i te'e ma püğpüğ ey'in e'em.

Jewexe eyetaybicap cuy epeyepere icëmãn eyetaybit am Deus xe. ¹⁹ Itabut'ümayü xe itaybit cıcãayü ibidaodao ip Deus xe. Imën e'em Deus ekawëntup: Deus a'õbi jewexe itaybicat jewemuğuykuku jetacok-cokap kuğ, i.

²⁰ Wara'atup e'em:

Deus itaybit jewexe itaybicat te'e ma jewağuyğuy iam, i.

²¹ Imëneju:

— Wuyetaybit soan ma — i'ümğü juy ace. Soat kukat puxim eyju Cristo eykukat puye. ²² Őn eybuywatwat'ukat Cristo a'õbi, Apolo dak, Pedro dak. Deus soat ipi dağacat o'ğugë xipan eykuk am. Eyetabëğ pima, xipan eykuğ. Eye'ü buje dak, xipan jeykuk. Xipan eykuğ ğasü. Ğuyjom tak xipan jeykuk. ²³ Deus Cristo kukat. Cristo dak eykukat. Imëneju soat kukat puxim eyju.

4 Cristo buywatwat'ukayü kukap puxim cuy ocekuğ epesop, oceju Deus ekawën muwënuwën puye—kuyje iba'arëm osunuy iap ekawën

muwēnuwēn puye—ḡasū ibapuk o'e iap ekawēn muwēnuwēn puye. ² Kariwa e'em jebekitkit pe:

— Wara'acat a'ō kay ḡu bit cuy ece—wa'ō kay acā — i. Wara'an ḡu e'em cebe ip—jebekitkit pe. Imēnpuxim Deus e'em jebuywatwat'ukat pe:

— Wara'acat a'ō kay ḡu bit cuy ece—wa'ō kay acā — i. Wara'an ḡu e'em cebe. ³ Ak'arit'ūma oce eyekawēn kay "Paulo jekariwa a'ō daḡ jekukum" i'e buje. Warara'acat pe "Paulo jekariwa a'ō daḡ jekukum" i'e buje dak, ak'arit'ūma oce cekawēn kay. Owebe "Wekariwa a'ō daḡ ōn jekukum" i'e buje dak, ak'arit'ūma oce wekawēn kay. ⁴ Oweweju bit a'ḡu wekariwa a'ō daḡ ōn jekukum.

Imēnpit wekariwa a'ō daḡ ōn jekukum iap ibapuk ḡu soat xe ijodiat xe, "Wekariwa a'ō daḡ ōn jekukum" i ma'ḡu ōn e'em. Wuykukukat Jesus pe "Paulo wa'ō daḡ jekukum" i'e buje bit, ibapuk e'em ya'ō daḡ ōn jekukum iap. ⁵ Imēnpuye waram wuykukukat ajēm'ūm pima:

— Ikērēat kuḡ ēn Deus xe — i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe.

Wuykukukat ma apēn cuk adi iba'arēm ma'ḡu aḡu-jurūḡrūḡ iap ḡubapuk soat pe. Jajēm puje iboap ḡubapuk. Apēn cuk adi wuybikuy i'e am ajop iap tak ḡubapuk soat pe. Ixe je'e: — Xipat eyju oxo — i wuywebe, cedaḡ ma ajekuku bima.

⁶ — Eybureyū ejomuymuy ḡu juy wara'at muwēnuwēn xipan pima — i'e'em Deus ekawēntup. Imēnpuye:

— "Paulo ya'ōbuyxi ḡu ocexe—Apolo acā" i'ūmḡu juy epe'e — i ōn e'em eywebe, okitpitpiyū. Eyju pūḡ taḡ ma ocekuḡ pima, kuka ibo dup ekawēn taḡ epeku.

— Pūḡ taḡ ma juy soat epejukuk i ōn e'em waram eywebe.

⁷ Ibit wedep ma soat wuyju Deus xe. Kaūmḡu iwaruat cexe. Imēnpuye pūḡ taḡ ma juy soat epeyewekuk. Ajo-kuḡ eyju Deus o'ḡūm ḡu eywebe iat? Ka'ūma kuḡ ma! Apēnpuye dak eyju napa ma e'em: — Deus soat ḡu o'ḡūm ocewebe — i?

⁸ Tūybe oceju soat kuḡ iān eyju e'em. Tūybe oceju ibubut adeayū iān eyju e'em.

— Deus eju warara'acat kukukayū oceju, Paulo bit ka'ūma, Apolo dak ka'ūma — i eyju e'em te'e ma. Eyju warara'acat kukukan pima bit, kuka juk ocokcok oce. Eyju warara'acat kukukan pima, wuyju dak kuka juk ixeyū kukukan acesop eyweju. ⁹ Deus aco'i juk ocemuy ka'ūmaayūm ma soat xe, ixe emumujuyū ma'ḡu oceju. "Ixeyū juy ayaoka soat etabutpe xipat'ūm cīcā ip puye" i'e'em ip iat puxim aco'i oceju. Soat aco'i ocejom—kabi beacat, ipi juacat tak. ¹⁰ Itabut'ūmat xe ocadaodao, Cristo kay ocetabut puye. Eyju bit eyetabit cīcā ceweju mūḡ'i eyju jekukum puye. Itabut'ūmat xe oca'ōca ḡu. Eyju bit eya'ōca cexe ip. Ocemuy-buyxi'ūm'ūm ip. Eybuyxim pit ip eykuḡ. ¹¹ Ocereren ma juk adi oceku, ocebipurukruk tak. Iokokat kuḡ ma dak cuk adi oceku ocedotim. Warara'acat tak cuk adi ocemupokupok. Pūḡ ka be ḡu dak cuk adi oceku—soat kaka daḡ. Imēn ma oceju jekukum ḡasū dak. ¹² Kapikpiḡ cīcā ocexat pu am, ocedoti bu am

tak. Warara'acat pe ocemuy buje, ocejede ḡu cebe ip.

— Deus cuy xipacat je'ḡūm eywebe — i bit oceju e'em cebe ip.

Ipiat'ajojom pima dak ocetaxi jījā. ¹³ Warara'acat pe ocemuy buje, ikērēm ḡu bit ocejede—xipan ma. Kaokok co'i oceju itabut'ūmat xe.

¹⁴ Imēḡaptup mubararaḡ ōn eymusūsūn ām ḡu—eymukūyjo am acā. Eykukpin cīcā oxo. Webekitkiyū jo'i eyju oxo. Imēnpuye ōn eymukūyjo ojuy. ¹⁵ Adeayū kuka eymutaybin Cristo ekawēn—10,000 beayū ma. Pūḡ ma eyebay bit. Kuy juk eyetabut epesop Jesus Cristo kay kawēn idipat oḡuwēn eywebe buye. Ceweju mūḡ'i eyju jekukum ḡasū. Imēnpuye ōn eyebay jo'i. Imēnpuye ōn eymukūyjo ojuy. ¹⁶ Imēnpuye:

— Obuxim cuy epesop yoboḡan pin ḡu — i ōn e'em eywebe.

¹⁷ Imēnpuye Timóteo juy oḡuju eykay. Ixe Timóteo okpot co'i. Ixe cūḡ ma kapikpiḡ wuykukukat peam. Ikkupin cīcā oxo.

— Paulo yaḡuyisu jekukum Jesus Cristo a'ō daḡ jekukum puye — i je'e eywebe ixe Timóteo ma. — Imēn Paulo itabun'isuayū mutaybitbin tak soat ka watwat mutaybitbin — i je'e eywebe eyaḡuyba'ūmap puxim.

¹⁸ Pūḡpūḡ ey'in pit jewexe itaybicayūm o'e. Tūybe Paulo omuyku ḡu ocejo am iān o'e ip. ¹⁹ Deus ibikuy bima bit, ḡaxīn ma oju eyjo am. Wetaybit ma'ḡu ḡasū jewexe itaybicayū ekawēn. Eyjo buje bit, wetaybit oce Deus a'ōbacaap kuḡ ip iam, ikuḡ ḡu ip iam tak. ²⁰ Deus wuykukukat e'em "Ēn ma oceku" i wuyju e'em pima ḡu—ya'ōbacaap kuḡ wuyju jekukum pima acā.

²¹ Eybu'u du omudon wa'ōpuruḡ eymukorēm ām? Eybu'u ḡu xe'e owebe eykuk am xipan? Eybikuy owebe eykuk am xipan pima, ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere.

5 — Corinto ka beat jexidaap eju o'jepo itabut ma'ḡu Jesus kay — i'e'em owebe yajēm'isuat.

Imēḡap ikērē jījā Deus xe. Itabut'ūmayū bit isūsūn kuka o'e imēn i'e am. ² Te'e ma eyju bit e'em:

— Xipat cīcā oceju — i.

Imēn ḡu juy epe'e! Eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop ixe aḡokatkat ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Ixe aḡokatkat ikērēat kay iḡuycūḡ'ūm pima, epeḡuōm ḡu juy Deus eju kawēnwēnap'a be je'awero am eyweju. ³ Wūy ma ōn pit eywi. Inaka ḡebum cīcā ma ōn eykay soat em.

— Ixe aḡokatkat ikērē jījā, Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡ puye — i ōn e'em eywebe Jesus Cristo a'ōbi. Eyxe bima dak imēn ma kuka oce eywebe. Imēneju awerom ḡu juy epesop ixe eju. ⁴ Eye'awero buje wuykukukat Jesus jeenuy eyxe. Soat em ma wuykukukat Jesus jekukum wuyweju wuya'ōmucanucan. Eye'awero buje dak jeenuy eyxe. Ōn tak eyxe bima co'i ma oḡuy, soat em ōn ḡebum eykay buye. ⁵ Eye'awero buje juy epe'e ixe aḡokatkat pe:

— Satanás acā juy ekukan — i.

Imēn cuy epe'e ixe mubu'un am ikērēat mujurūḡap puxim. Je'ū aco'i xeku. Ikērēat mujurūḡap o'jepere bi-

ma bit Deus ixé aḡokatkat biōḡbuk idaxijo. Ibiōḡbuk idaxijo wuykukukat ajēm puje, kūyjobit'ūmayū be ipi-atpi'ajoan iap kabia be.

⁶Te'e ma eyju e'em: — Warara'acat podi ma oceju xipat — i, cūḡ ḡu eyju jekukum puye. Pāo'a muyuhuatōm ikērēat mujurūḡrūḡap puxim.

— Tōm'icatōm pāo'a muyuhum—yaboḡat'a muyuhum — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pūḡ ma wuy'inat ikērēat kuḡ pima, warara'acayū dak ikērēat mujurūḡ ojuy ma e'em ixé buxim. ⁷Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere—soat eyju! Ikērēat mujurūḡ'ūm pima, ikērēat kuḡ ḡu epe-sop. Pāo'a buxim epesop—yamuyuhuhup-tōmtēm'ūmat'a buxim. Kuyje Judeuyū ovelha o'yaoka ip Egito eipi bewi cēm pima. Ovelha oe'ū uk'a beat e'ūap puxim. Imēnpuxim Cristo oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Páscoa epeta bima Judeuyū ḡebum wuy-dobuyū'ūm'ūm e'ūap puxim ovelha'ūm oe'ūiap kay. Wuyju dak cuy aceḡebu wuye'ū'ūap puxim Cristo oe'ūiap kay. ⁸Jesus oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūḡrūḡap cuy acepere. Ikērēat aḡujurūḡ ḡu auy ḡasū bit. Cūḡ ma juy aceku. Icēmān cuy acekawēn. Imēn jekukum pima, Jesus e'ūap kay juy aceḡebu apēn Judeuyū ovelha e'ūap kay ḡebum iap puxim.

⁹Wara'atup kuy otupmubarak eywebeaptum cartadup. Ixedup pe juk oce eywebe:

— Aoyū kaykayat purem ḡu juy epeku, warara'acat itop kaykayat purem ḡu dak, jewekpidaodao'ukat purem ḡu dak, jenuy'ūnakēkē'ukat purem ḡu dak — i.

¹⁰Itabut'ūmayū warara'acat tayxi kaykay ip, warara'acat itop kaykay dak. Itabikuku jījā dak ip warara'acat pubut kay. Kūyjobit ḡu dak ip jeka kukat a'ō kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iaiyū kay—wita'a muḡēḡē kay. Itabut'ūmayū xe eydop pin'ūm pima bit, kuka epejēm ipi daḡwi. "Ixyū xe epesop ḡu" i'ūmḡu juk oce eywebe, "Ixyū burem ḡu juy epeku" acā. ¹¹Warara'acat pit jewexe itabut Jesus kay. Te'e ma wuyju e'em "Ocekitpit" i ixeyū be. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk ip. Warara'acat itop eju dak jepopo'uk ip. Itabikuku dak ip warara'acat pubut kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iaiyū kay—wita'a muḡēḡē kay. Jebureyū muymuy'uk tak ip. Ika'b'om tak ip jekukum. Ka'ūma am ma ip xipat.

— Jewexe itabucayū burem ḡu juy epesop — i ōn e'em eywebe.

Epeyekōn ḡu dak cuy ceweju ip—pūḡ em tak ka'ūma.

¹²— Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i'ūmḡu ōn pit e'em itabut'ūmayū be.

Deus pit imēn je'e cebe ip. Ōn pit, ka'ūma. Cūḡ ma eywebe bit "Ikērēat kuḡ ēn Deus xe" i'e am eyxat pe—Jesus kay itabucat pe—eyweju je'aweroro'ukat pe. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat cuy epeḡujēm eyxewi, i.

⁶ Eyju ikitpitpiyū Jesus Cristo kay eyetabut puye. Eyeweweju jewa'ōmukorēm'rēm pima, itabut'ūmat kay bit cuy epeju ḡu ibimāmāat ekawēn coco'ukat kay ixé be eymudin am. Eykitpit kay acā juy epeju—itabu-

cat kay acā. Ixe kay juy epeju ixé be eymudin am.

²Wuyju Deus ebekitkit. Ipi'ūm puje abuyū ipi daḡayū'in ikērē Deus xe iap aceḡuwēn. Abuyū ikērē ḡu cexe iap tak aceḡuwēn. Eyetaybit ḡu du iboam? Iba'ore xe'e eywebe eykitpitpiyū mudin am? ³Abuyū Deus ekawēn tojtōt'ukayū'in ikērē Deus xe iap aceḡuwēn. Abuyū ixeyū'in ikērē ḡu cexe iap tak aceḡuwēn. Eyetaybit ḡu du iboam? Imēnpuye eybu'um ḡu juy epesop eykitpitpiyū mudin am. ⁴Imēnpuye eyju jewa'ōxikxiḡ pima, itabut'ūmat kay ḡu juy epeju ixé be eymudin am—ya'ōbuyxi ḡu ip Jesus kay itabucayū xe buye.

⁵Eysūsūn cuy epesop itabut'ūmat kay eyju cucum pima. Ka'ūmḡu du eparakpeat itaybicat? Kake ma! Iba'ore du eywebe jewemudin am? Iba'ore ḡu ma! ⁶Inaka eyju eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am. Imēḡap pit cūḡ ḡu!

⁷Eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am pima, itabut'ūmat ekukuap co'i ma eyju dak jekukum. Deus ekawēn taḡ'ūma. Epetujowat ḡu juy. Aḡ jeenuy ikērēm eykuḡ. Ak'arit'ma juy eybubut tujupa'um puje dak. ⁸Eyju ma warēmtaḡ warara'acat kuḡ jeweik am. Warara'acat pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Warēmtaḡ eykitpit kuḡ tak eyju jeweik am. Eykitpit pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Imēnpuye cūḡ ḡu eyju jekukum. ⁹Deus soat kukukan pima, cūḡ'ūma jekuku'ukayū ḡu bit jeedop cexe. ḡebum cuy epesop iboap kay. Jewemuḡuykukukum ḡu juy epesop iboap kay. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat ḡu bit jeedop cexe Deus soat kukukan pima; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayū ḡu dak; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayū ḡu dak, jewexe deus'iat kayayū ḡu dak; jewekpidaodao'ukayū ḡu dak; jenuy'ūnakēkē'ukat ḡu dak; ¹⁰warara'acat pubut tujupa'um'um'ukayū ḡu dak; warara'acat pubut kay itabikukuayū ḡu dak; ika'o'on'ukayū ḡu dak; jebureyū muymuy'ukayū ḡu dak; jeka kukat a'ō kay'ūmayū ḡu dak. Ixyū ḡu bit jeedop Deus xe ixé soat kukukan pima. ¹¹Pūḡpūḡ ey'in tak imēn cuk adi epekuku kuy bima—eyetabut'ūm pima. ḡasū bit Deus ikērēat o'ju'uk eywebewi. Ixe kuy juk eynaē jebekitkin soat em ja'ō daḡ eyeku am. Ixe e'em eywebe:

— Cūḡ ma eyju oxe — i.

Imēn Deus e'em wuywebe, wuyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye. Imēn ixé e'em wuywebe, Deus biōḡbuk omuy wuywebe buye dak.

¹²Ey'inat pit aco'i je'e owebe: — Ōn pit Cristo ebekit. Imēnpuye soat i'epi ḡu owebe — i. Icēmān ixé e'em. Soat i'epi ḡu wuywebe. Imēnpit soat ḡu xipat wuywebe i'e am. "Soat i'epi ḡu ocewebe" i'e but wuywebe. Inaka soat ḡu ojoixik cepere ba'oreap puxim. ¹³Warara'acat pit aco'i je'e owebe:

— Wuyxaxet wuydadade buye—wuydadade wuyxaxet puye dak — i.

Icēmān ixé e'em. ḡuyjom pit Deus xepxem ma ḡu'ūm—wuyxat, wuydada dak. Deus cuk wuymuḡē warara'acat tayxi eju wuyepo am ḡu, warara'acat itop eju wuyepo am ḡu dak; wuyekpidaodao am ḡu dak; wuyenuy'ūnakēkē ām ḡu dak. Deus cuk wuymuḡē ja'ō

kay am acã. Jewebe am kapik am tak cuk wuymuğë. Ya'õ kay'üm pima, te'e ma kuka ajeku. ¹⁴ Deus pit wuykukukat o'ğutait ce'üap tomukadi. Imënpuxim wuyju dak wuymutait wuye'üap tomukadi. Ja'õbacaan ma wuymutait.

¹⁵ Jesus kay wuyetabun puje wuyjebit Cristo jebit'inat e'em. Imënpuye ikërë jĩjã wuyewedaodao am yapoat eju. Ikërë jĩjã Deus xe wuyjebit Cristo jebit'inat puye. Imënpuye yapoat eju epeyepo ğu juy—pũğ em tak ka'üma. ¹⁶ Yapoat eju jewedaodao bima pũğat puxim wuyju e'em ceweju. Eyetaybit iboam. Imën e'em Deus ekawëntup: Xepxepayũ pũğat puxim e'em, i.

¹⁷ Wuykukukat eju müğ'i jekukum pima bit, pũğat puxim wuyju dak e'em ceweju ibiõğbuk a'õbi.

¹⁸ Tapupuyũ, warara'acat tayxi eju juy epeyepo ğu. Tũ'ũ'üyũ, warara'acat itop eju juy epeyepo ğu. Wara'at mujurũğrũğ pima ikërëat kuka wuyjebit ağukërërën ğu. Yapoat eju jepopom pima bit, kuka wuyjebit ağukërërën. ¹⁹ Eyağuyba'üm ğu juy iboap kay. Wuyjebit Deus biõğbuk tũytũyap—Ibiõğbuk xipacat tũytũyap. Ixe biõğbuk omuy wuyjebit pe—Deus wuywebe o'ğuođmiat. Wuyju ğu jekukat. Deus acã wuykukat. ²⁰ Deus ma juk ikërëat o'ju'uk eywebewi. Cristo e'üap eywebe ikërëat muğëğeapte i o'teida. Imënpuye idipat acã juy ağuğë ijodi. Idipat muğëğëm pima bit, "Ka'ümğü Deus co'i idipat" i je'e itabut'ümayũ eye-kukuap co buje.

7 Kuy juk eyemudupmubararaktup otupu car-tadup. Ibodup pe juk epe'e owebe "Xipat tu ocewebe jwebumünãm? Xipat ğu xe'e?" i. Iboam õn jeymukũyjo ğasũ. Ağokatkat ewebumün'üm pima, xipat ma jeku. ² Imënpit adeayũ ikërëat mujurũğrũğ cwebumün'üm pima. Cwebumün'üm pima warara'acat tayxi eju jepopom ağokatkat. Ayacat tak jepopom warara'acat itop eju. Imënpuye juy epeyewebumün. Xipat soat pe ağokatkat pe cewetayxida am. Xipat soat pe ayacat pe dak ceweitopta am.

³ Tapupuyũ, etayxi eju juy ecepo, cepo pin pima. Aoyũ, ektop eju juy ecepo, cepo pin pima. Eybu'um ğu juy epesop jepo am eytayxi eju eytop eju dak. ⁴ Aoyũ, eybikuy bima acã ğu juy epeyepo eyitop eju, ixe ibikuy bima dak. Tapupyũ, eybikuy bima acã ğu juy epeyepo eytayxi eju—ixe ibikuy bima dak. ⁵ Pũğ em ğu aco'i epe'e eyewewebe:

— Ğasũ bit acejewedaodao ğu dak — i. — Deus eju acã acejekawën ğasũ bit — i aco'i epe'e eyewewebe. Ade kabia ğu bit epe'e:

— Ğasũ bit ocepo ğu eweju — i eytayxi be, eyitop pe dak.

Deus eju eyekawënap kabia kap puje juy waram ğuto epeyepo eyitop eju, eytayxi eju dak. Ade kabia "Acepõ ğu ğasũ bit" i eyju e'em pima, Satanás "Warara'acat eju juy epeyepo" i je'e eywebe. Ade kabia jepopom'üm pima, kuka Satanás a'õ kayan epeku.

⁶ — Imën cuy epeku — i'ümğü õn pit e'em eywebe. — Oxe bit xipat kuka o'e imën eyeku am — i acã õn e'em.

⁷ Otayxixe ğu õn pit. Soat eytayxixe'üm pima, xipat kuka o'e. Deus pũğpũğayũ buywatwan ixeyũ be ikërëat kukap puxim itayxixe ğu ma'ğü ip. Warara'acat pe bit iba'ore cũğ ma jeku am itayxixe'üm pima. Ikërëat mujurũğrũğ ip itayxixe'üm pima. Imënpuye Deus ibikuy ixeyũ ewebumünãm ikërëat kukap puxim.

⁸ — Epeyewebumün ğu juy — i õn e'em tak o'jewebumün ğu buk ip iayũ be. — Obuxim cuy epesop — i õn e'em cebe ip. — Waram ğu juy epeyewebumün — i õn e'em itop'üm e'ũ'ibiyũ be, itayxi e'ũ'ibiyũ be dak.

⁹ Soat em ğebum ayacat kay bima juy epeyewebumün. Aoyũ kay eyetabikukuap xipat ğu. Jwebumünãm acã kuka o'e xipat eywebe.

¹⁰ Cwebumün'ibiyũ oğukũyjo ğasũ bit. Wa'õbi ğu õn jeymukũyjo—wuykukukat a'õbi acã. Tapupuyũ, eytayxi juy epeyepere ğu. Aoyũ, eyitop cuy epeyepere ğu. Eyitop epe buje bit cuy waram epeyewetopta ğu. Eyepit put koap epesop ikuğ iat kay eyitop kay.

¹² Warara'acayũ oğukũyjo ğasũ bit. Itabut'ümat eju cwebumün'ibiyũ oğukũyjo ğasũ—itabucayũ oğukũyjo. Deus a'õbi ğu õn jeymukũyjo. Okpiwatpi ma õn e'em eywebe. Okitpitpiyũ, pũğpũğ ey'in cuk epeyewebumün itabut'ümat eju. Eytayxi itabut ğu Jesus kay. Eyxe tũy pin cĩcã bima bit cuy epeyepere ğu.

¹³ Wuyixiyũ, pũğpũğ ey'in cuk epeyewebumün itabut'ümat eju. Eyitop itabut ğu Jesus kay. Eyxe tũy pin pima bit cuy epeyepere ğu. ¹⁴ Ixeyũ epe're'üm pima, Deus xipacat je'ğüm eyitop pe, itabut ğu ma'ğü ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jetayxi xe nuynuy'uk puye. Imënpuxim Deus xipacat je'ğüm eytayxi be, itabut ğu ma'ğü ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jektop xe nuynuy'uk puye. Imën'üm pima, itabut'ümayũ ebekitkiyũ jo'i ma kuka o'e eyebekitkiyũ. Deus pit xipacat ümüm eywebe, eyebekitkiyũ be dak itabucacat xe nuynuy'uk puye. ¹⁵ Deus cuk wuynaë kaba'üma wuydop am wuyitop eju, wuytayxi eju dak. Imënpuye itabut'ümat jetayxi epepe pin pima, itabucacat epepe pin pima, xipat kuka o'e jetayxi epepe am.

— Operem ğu juy ece — i'ümğü juy je'e itabucacat itabut'ümat pe.

Åğ je'ju ip. ¹⁶ Imënpuye eyitop xe juy epesop, wuyixit! Ixeyũ xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay. Imënpuye, eytayxi xe juy epesop, okitpitpiyũ. Ixeyũ xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay.

¹⁷ Deus ja'õbacaap ümüm wuywebe soat tağ wuyekapik am cebeam. Imënpuye ibikuyap tağ cuy epekuku. Deus pe eynaë buje eyekapikap kuğ cuk adi epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik ğasũ dak. Imën soat ka watwat mukũyjojom õn—itabucayũ mukũyjojom.

¹⁸ Deus e'em taypu'ağobixeedakat'ibit pe:

— Webekin cuy ece — i.

"Ebekin oce ğasũ" i'e'em pima, waram pit suxeemõğ ğu juy. Imënpuxim Deus e'em taypu'ağobixeedak'ümat pe:

— Webekin cuy ece — i.

"Ebekin oce ğasũ" i'e'em pima, jedaypu'ağobidakacat ğu juy.

¹⁹ — Ecededaypu'ağobixeedakat tu? — i'ümğü Deus e'em wuywebe. — Ecededaypu'ağobixeedakat ğu du? — i'ümğü dak. — Wekawën tağ tu eyju jekukum? — i acã Deus e'em wuywebe.

²⁰ Deus pe eynaë buje eyekapikap kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik ğasū dak. ²¹ Pũğpũğ ey'in tei'üma kapik'ukayüm cuk adi epesop Deus pe eynaë buje. Eyağuybabi'üm ğu bit cuy iboap kay. Kapikpiğ cuy epesop eyekariwa beam. Eyekariwa xewi eyjëm put pima bit, epejëm cuy teihem kapik am warara'acat peam.

²² Inaka tei'üma kapik'ukayü jekpiwatpin ğu jekukum—jekariwa ukpiwatpi acã. Wuykukukat pe ixeyü naë buje bit, wuykukukat ukpiwatpi jeku ip. Teihem kapik'ukat pit jekpiwatpi jekukum.

Wuykukukat pe ixeyü naë buje bit, jekpiwatpin ğu jeku ip—wuykukukat ukpiwatpi acã. ²³ Deus cuk teihem wuydaxijo. Imënpuye ijodiat ukpiwatpin ğu juy epesop. Cristo ukpiwatpi acã epeku. ²⁴ Okitpitpiyü, Deus pe eynaë buje, eyekapikap kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik ğasū dak. Deus tak eybuywatwan jeenuy.

²⁵ Kuyatup pe owebeaptup pe "Apën xe'e kuka cwebumün'ümayü oceğukuyjo?" i juk epe'e owebe. Wuykukukat pit cuk omuküyjo ğu iboam. Jeymuküyjo òn wuykukukat a'òbi ğu—wağuybin ma. Imënpit wuykukukat Jesus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay. Imënpuye ya'ò dağ òn jekukum. Imënpuye eyetabun cuy epesop wekawën kay.

²⁶ Wuykay itakomaayü ipiat'ajojoan cĩcã wuywebe—itabut'ümayü. Imënpuye:

— Xipat kuka wuywebe wuywebumün'üm ãm — i òn e'em.

²⁷ Eytayxixe bima bit cuy epeyepere ğu. Eytayxixe'üm pima bit cuy epeyewetayxida ğu. ²⁸ Eyewebumün puje bit, ikërëat epeğuyğë ğu. Imënpit eyewebumün puje, ğebum cĩcã epesop eyxat puap kay, eytayxi esay buap kay dak. Òn pit obu'u eywebe eyeğebu am ijodiap kay.

²⁹ Okitpitpiyü, ğaxĩn ma aco'i Cristo jajëm waram. Ijop eipi dao ma jeekop. Apën ğasū dopdom iap i'üm. Imënpuye itayxixeat cuy itayxixe'ümat co'i jeku. Waat tak cuy icokcokat puxim jeku. Jewaywaywayat tak cuy iğuycũğat puxim jeku. Tarekrek pupu'ukat tak cuy o'jat ğu buk'iat puxim jeku. Tarekrek kukuk'ukat tak cuy ikukuk'ümat puxim jeku.

³² Òn pit obu'u eywebe soat em ğebum am ijodiap kay—eybubut puap kay. Itayxixe'ümat soat em ğebum Deus kay. Soat em Deus mucokcok pin.

— Apën xe'e oce Deus mucokcok am? — i'e'em soat em jewebe ma.

³³ Itayxixeat pit soat em ğebum ijodiap puap kay tarekrek puap kay, jetayxi mucokcok pin puye. Soat em ixey'e em jewebe ma:

— Apën xe'e oce otayxi mucokcok am? — i.

³⁴ Xepxep a'ò kay pin ma—Deus a'ò kay—jetayxi a'ò kay dak. Itoptep'ümat pe soat em cekapik put wuykukukat peam. Ixe soat em jekukukat mucokcok pin. Soat em jekukukat kay ğebum. Itoptepat pit soat em ğebum jebubut puap kay. Jektop mucokcok pin soat em.

³⁵ Imëğap pit imuwënuwën òn eywebe eybuywat pin puye. Eyewebumünap muba'oren pin ğu bit òn.

— Epeyewebumün ğu juy iba'ore jĩjã ma'ğü eywebe — i'ümğü òn e'em eywebe. — Cũğ ma epeku Deus xe — i acã òn e'em eywebe. — Ixe ekawën tağ cuy epeku — i dak òn e'em eywebe. — Soat em ğebum cuy epesop wara'at kay ğu—wuykukukat kay acã — i dak òn e'em eywebe.

³⁶ Ğasū iwadipyü oğuküyjo. "Ğasū bit puk wewebumün pin ğu oce" i kuy juk o'e'e'iyü oğuküyjo.

— Wewebumün'üm pima bit cedağ ğu kuka owadip kuğ oce — i'e'em ağokatkat jewebe bima, juy jewebumün ip.

Ceweu jewedaodao pin cĩcã bima dak, cuy jewebumün ip. "Ocewebumün cuy ğasū bit" i'e buje dak cuy jewebumün ip. Cewebumün puje ikërëat o'ğuyğë ğu ip.

³⁷ Imënpit ağokatkat jekpiwatpin ma "Ğasū bit wewebumün pin ğu oce" i'e buje, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. Ibu'u jewebumün ãm pima dak, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. Jewedaodao pin cĩcã'üm pima dak, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. ³⁸ Imëneju xipacan e'em ip jewadip eju cewebumün puje. Jewebumün'üm pima bit, ibodi ma xipacan e'em ip.

³⁹ Itop e'ü'ibiyü oğuküyjo ğasū. Itop itait pima, ayacat jektop xe ma jeenuy. Cũğ ğu jektop eperere am. Itop e'ü buje bit, cũğ ma warara'acat eju jewebumün ãm—jemukaypinput eju. Imënpit cũğ ğu itabut'ümat eju jewebumün ãm—itabucat eju acã. ⁴⁰ Imënpit itop e'ü'ibit ibodi ma icokcok kuka o'e waram jewebumün'üm pima. Waram pit cewebumünap ğu oxe ma ibodi ma kuka o'e icokcok. Deus biðğbuk omuy owebe. Imënpuye eya'òpicũğcũğ cuy epesop wa'ò kay.

8 Kuyatup pe juk epe'e owebe: "Xipat tu ocewebe deusbaro wap iënmõğ'ibitën o am? Ocesuën'o ğu xe'e?" i. Iboam òn jeymuküyjo ğasū.

— Icëmãn ocetaybit Deusan — i wuyju e'em. "Soat podi ma ocetaybit" i'e'em pima bit, xipat ğu kuka o'e. Warara'acat kuğ xipan pima bit, xipat kuka o'e soat peam. ² Soan ğu wuyetaybit—pũğpũğ ã. Imënpuye wuyju te'e ma e'em:

— Ocetaybit cĩcã — i.

³ Wuyxe Deus ikukpin cĩcã bima bit, Deus itaybit wuyjum. Deus burem tak cuy ajop.

⁴ Deusbaroyü wap iënmõğ'ibitën jeymuküyjo òn ğasū. Deusbaro ka'ümaap ma ibiðğbuk. Ade ğu Deus—pũğ ma. Wuyetaybit iboam. ⁵ Ade ipi watwat xe bit ade ma desuyü. Tüybe ade deusyü iãn e'em ip. Tüybe ade wuykukuk'ukayü iãn e'em ip. Tüybe ipi dağ, kabi be dak omuy ip iãn e'em ip. ⁶ Wuyxe bit pũğ ma Deusat. Ixe Deus wuyebay. Soat ixey'e emumuğë. Ixe beam ma soat wuyju dopdom. Pũğ ma wuykukukat—Jesus Cristo acã. Ixe a'òbi Deus soat o'ğuyğë kuyje—Jesus Cristo a'òbi. Ixe a'òbi ma wuyju dak dopdom.

⁷ Soat ğu bit itabucayü iboam itaybit. Ikabap cĩcã ip deusbaroyü kuğ. Kuy ade kabia ma te'e ma itabut osodop ip ixeyü kay—deusbaroyü kay. Imënpuye tüybe ijopën deusbaroyü xatën iãn e'em ip. Ğasū dak imën

e'em ip. Itaybit ġu ip deusbaroyū ka'ūma am ma ibiōġbuk ip iam. Tūybe iġo ěn o buje, ikĕrĕat kuġ kuka oce Deus xe iān e'em ip. ⁸ Wuyju bit cūġ ma Deus xe iĕn o'oap tomuju ġu. Iwaru ġu Deus xe. Ibit wedep ma—iĕn o'oap, iĕn o'o'ūmap tak.

⁹ Xipat eyxe iġo ěn o buje, iĕn o'ūm pima dak. Eykitpit xe bit, itabutcūcat xe, cūġ ġu iġo ěn o am. Eykitpit pe ikĕrĕat epeġujurūġat ġu juy—itabutbūcat pe. Ixe xe cūġ'ūm pima, iġo ěn o am, epesuĕn'o ġu juy. ¹⁰ Eyetaybit deusbaroyū kake ġu iam. Imĕnpuye:

— Cūġ ma wuywebe iġo ěn o am — i'e'em eyju. Imĕnpuye deusbaroyū duk'a be eyju ōmōm, ixe xatĕn o am. Itabutbūcat eyjom iġo ěn o'om pima bit:

— Cūġ ma owebe dak iġo ěn o am — i ac'o'i je'e jewebe ma.

Imĕnpit cūġ ġu buk ixe xe bit iġo ěn o am, tūybe deusbaroyū kake iān e'em puye. ¹¹ Ixe dak ac'o'i iĕn o eyjom iĕn o'om puye. Iĕn o buje bit iġuycūġ cīcā je'e itabutbūcat.

— Oje'ū ac'o'i ikĕrĕat oġujurūġat puye — i te'e ma je'e jewebe ma.

Cristo oe'ū ixe e'ūap puxim. Ixe ekitpit. Imĕnpit iġuycūġ ma jeku, ěn ma ikĕrĕat eġujurūġat cebe buye.

¹² Cūġ ġu cexe i'o am pima:

— ěn tak esuĕn'o — i'ūmġu juy epe'e cebe.

Imĕn i'e buje, warĕmtaġ ma eykitpit kuġ tak eyju. Warĕmtaġ eykitpit kuġ pima, eyju dak ikĕrĕat kuġ epe-sop Cristo xe. ¹³ Imĕneju okitpit pe ikĕrĕat oġujurūġat ġu. Okitpit xe iġo ěn o'oap cūġ ġu bima, ōn tak kuka osuĕn'o ġu—pūġ em tak ka'ūma. Osuĕn'o ġu okitpit pe ikĕrĕat mujurūġap puxim. Imĕnpuxim eyju dak cuy eykitpitpiyū be ikĕrĕat epeġujurūġat ġu.

⁹ Cūġ ma owebe wekupinap taġ weku am. Cristo emumuju ōn. Wuykukukat Jesus cuk ojojjo. Kuy bima juk eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay ōn ma juk ixe ekawĕn oġuwĕn eywebe buye. ² Warara'acayū xe ma Cristo emumuju ġu ōn. Eyxe bit cemumuju ōn.

— Corinto ka watwat Cristo eju mūġ'i jekukum o'e ġasū bit, Paulo cekawĕn o'ġuwĕn cebe ip puye. Imĕnpuye ocetaybit Paulo Cristo emumuju iam — i'e'em adeayū.

³ Wara'acat omuyumuy bima, jewedayoyom ōn.

— ōn tak Cristo emumuju ma — i ōn e'em cebe ip.

⁴ Cūġ ma owebe oxat pu am, oxati bu am tak kawĕn idipat muwĕnuwĕnapteim. ⁵ Warara'acayū Cristo emumujuyū jetayxi eju jekukum—itabucat eju. Imĕn cūġ ma Deus xe. Wuykukukat kitpitpiyū dak jetayxi eju jekukum ip, Pedro dak. Cūġ ma kuka o'e owebe dak.

⁶ Warara'acayū Cristo emumujuyū wara'at pe ġu kapikpiġ ip—kawĕn idipat muwĕnuwĕn acā. Cūġ tu eyxe owebe wara'at pe kapik am, Barnabé be dak?

— Cūġ ġu — i ōn pit e'em.

⁷ Sorarayū teihem jenopaġōġōm. Jenopaġōġōaptei bubum ip. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukaypinpu am. Kadaidip iwat tak teihem jekat pe kapikpiġ. Jekat peat'a o'om ip jekapikapteim. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukaypinpu am. Ovelha kukuk'ukat tak teihem ovelha kuġ. Jeġhō kūmti kōnkōn ip ikukapteim.

⁸ Ixeyū buxim wuyju dak cūġ ma wuyekapikapteim bu am—Deus ekawĕn muwĕnuwĕnapteim. Moisés tak imĕn cuk adi wuymutaybitbin osunuy. ⁹ Moisés ekawĕntup imĕn e'em:

Taixee'uk am kadaida mucakucan pima, juy biopakpi esubimukirik ġu, i. Āġ cuy jekōn kapikpiġ puye, i. Iboaptup mubarararaġ pima biopak kay acā du ġebum osunuy Deus? ¹⁰ Ka'ūma! Wuykay dak ġebum ma osunuy. ōn tak oxat'am cuy oyabu iap kay ġebum taidada'ukat, ku beat'a bubu'ukat tak. ¹¹ Kawĕn idipat muwĕnuwĕn eywebe juk adi oceku apĕn ayacat ku beat taidadam iap puxim. Cūġ ma ġasū ocewebe dak ocekapikapteim bu am eyxewi. ¹² Cedaġ ma warara'acat pe dinheiro ojujuy am eyxewi, kawĕn idipat o'ġuwĕn ip eywebe buye. Ixeyū bodi ma oceju bit cuy iojuy eyxewi.

Oceju bit cuk ocejoojuy ġu eyxewi. Teihem kawĕn idipat muwĕnuwĕn pima:

— Kawĕn idipat a'ġo pin ġu ōn pit, Paulo dinheiro kay jġā imuwĕnuwĕnapteim puye — i kuka o'e itabut'ūmayū.

Imĕnpuye tei'ūma juk adi kawĕn idipat oceġuwĕnuwĕn. Wara'at pe ocesop kapikpi'uk oce-mukaypinpu am. ¹³ Deus eju kawĕnuwĕnap'a be kapikpi'ukayū jexat pupum tuk'a be ōmōm'ukayū xewi. Deus etabixe wūnca mupikpi'ukayū ipik'ūmat pupum ip jexan. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁴ Imĕnpuxim:

— Kawĕn idipat muwĕnuwĕn'ukayū dak cuy imuwĕnuwĕnapteim je'jat ip jemukaypinpu am — i juk o'e wuykukukat.

¹⁵ ōn pit obu'u dinheiro bu am wa'ġojo'ukayū xewi kawĕn idipat muwĕnuwĕnapteim. Ijudup mubarararaġ ōn imuwĕnuwĕnapteim juy epeġūm owebe iaptum ġu bit. We'ū ām obu'uap podi ma obu'u imuwĕnuwĕnapteim bum. Ka'ūma ma juy je'e:

— Paulo kawĕn idipat muwĕnuwĕnapteim kay jġā — i.

¹⁶ — ěn pit cuy kawĕn idipat eġuwĕnuwĕn — i juk o'e Deus owebe.

Imĕnpuye "Wa'ōbuyxi jġāat ōn kawĕn idipat muwĕnuwĕn puye" i'e ba'ore owebe. ōn kawĕn idipat muwĕn'ūm pima bit kuka Deus ipiat o'supi'ajoat owebe. ¹⁷ Okpiwatpin ma kawĕn idipat muwĕnuwĕn pima, cūġ ma kuka o'e owebe wekapikapteim bu am. Okpiwatpi ġu bit ōn imuwĕnuwĕn.

— ěn pit cuy kawĕn idipat eġuwĕnuwĕn — i juk o'e Deus owebe.

Deus ma juk o'ġūm wekapikam iboap. ¹⁸ Apĕġām kuka wekapikapteim ojat? Dinheiro kay ġu ōn wekapikapteim.

— Dinheiro'in cuy epeġūm owebe imuwĕnuwĕnapteim — i'ūmġu dak ōn pit e'em wa'ġojomayū be. Ocokcok cīcā tei'ūma kawĕn idipat muwĕn ām. Ocokcok tak wekapikapteim jo'i ma.

¹⁹ Imĕneju ijodiat ġu bit omujum kapik am. Wukpiwatpin ma ōn kapikpiġ. Imĕnpit wukpiwat pin ma dak ōn soat peam kapikpiġ kawĕn idipat muwĕnuwĕn adeayū mutabut am Jesus Cristo kay. ²⁰ Imĕnpuye Moisés ekawĕn taġ acā ġu ōn jekukum Jesus Cristo ekawĕn taġ tak ōn jekukum. Judeuyū parakpe kawĕn

idipat muwēnuwēn pima bit, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn tağ jekukum ixeyū mubu'unap puxim Jesus ekawēn kay. Judeuyū parakpe ōn imuwēnuwēn pima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. ²¹ Imēnpuxim ōn Judeu'ūmayū parakpe bima, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn tağ ġu jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Cristo ekawēn tağ ōn jekukum. Imēnpuye Deus ekawēn kay dak kūyjobit ōn. ²² Itabutbūcayū parakpe bima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū buywat am biğ ma itabut am Jesus kay. Soat em oxeacat ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Soan ōn e'em warara'acat mutabut am cekay.

²³ Imēn ma ōn jekukum kawēn idipat muwēn ām soat pe ijodiat pe. Ōn kawēn idipat muwēnuwēn pima, Deus xipacan e'em wa'ijojomayū beam, owebeam tak. ²⁴ Adeayū jedaudauap tağ daudaum cīcā. Pūğ ma bit jabeatup pupum—koam yajēm'ibit acā—jeburewūn podi ma iwūncaat acā. Wuyedauap puxim wuyju dak jekukum Jesus Cristo ekawēn tağ jekukum pima. Cekawēn tağ cuy epeku ixe be “Cūğ ma juk adi epekuku” i'e am eywebe. Ixe be eywebe imēn i'e buje, jabeatup o'tupu'iat cokcokap podi ma eycokcok epe-sop. ²⁵ Jedaudau'ukat soat kabia ma jewemuwūncacan iwūnca jedau am i'e am. Soat em jewemuwūncacan ip jabeatup pu pin cīcā buye. Iğodup ade kabia ġu tuptip e'em—pūğ kabia ma. Dao ma dupkarawraw. Jesus Cristo ekawēn tağ jekukum pima bit, pūğ kabia ġu acesop Deus xe—soat kabia ma. ²⁶ Cūğ ma jedaudaum jedaudauapu'abi kay ma jedaudau'ukat. Cūğ ma jedaudaum warēmtağ ma jedauap puxim. Ixe buxim ōn tak cūğ ma weku pin. Jesus Cristo ekawēn tağ weku pin warēmtağ ma wekuap puxim. Warara'acat mureure'ukat puxim tak ōn. Warara'acat muy'at ojuy bima te'e ġu ip jewemureurem ip—pipim ma. Imēnpuxim owebe dak te'e ġu Jesus Cristo ekawēn tağ wekuap.

²⁷ — Jesus Cristo ekawēn tağ cuy epeku — i juk adi ocece warara'acat pe.

Imēnpuye owebe ikērēat muğē buje, kuka osūsūn oce soat xe, wekawēn o'jojoyo'iyū xe. Imēnpuye ōn ikērēat muğē pin pima, wağuydağ ġu oce. Wağuy-mubu'u'un cīcā ōn ikērēat muğēap puxim, Jesus owebe “Ekērē oxe” i'eap puxim.

10 Imēnpuye ġebum cuy epesop wuy-dobuyū'ūm'ūm kay, okitpitpiyū—Moisés ebek-itkiyū'ūm'ūm kay. Uk'a'ūmat tağ jekukum pima kabikerereat soat pe ixeyū be e mubapukpuğ oeku. Soat ixeyū iodi o'timudek tiboğati. Tipakpukati i iğodi butet osunuy. ² Kabikerereat cocom pima, timudekdeğ pima dak, soat ip kūyjobit osodop Moisés a'ō kay.

— Kūyjobin acesop a'ō kay — io'e ip Moisés pe. Imēnpuxim:

— Kūyjobin acesop a'ō kay — i wuyju e'em Jesus pe wuymubatisasan pima.

³ Soat ip kabi bewiat o'om osodopdop jexan uk'a'ūmat pe. Maná o'om osodopdop ip. ⁴ Soat ip kabi bewiat

kōnkōn osodopdop. Tikōnkōn osodopdop ip Cristo idibi o'timujēm puye. Cristo a'ōbi wita'a bewi Moisés o'timujēm ixeyū eim. Imēnpuye:

— Wita'a jekukum wuyweju — io'e ip Cristo muwēnuwēn, Cristo ixeyū eju oeku buye.

⁵ Deus mucokcoğ ġu ip osodop ade ixeyū'in. Imēnpuye Deus itakoma o'e cekay ip. Deus a'ōbi ip oe'ū'ū uk'a'ūmat tağ. O'jokotkot ip uk'a'ūmat pe.

⁶ Deus pit imēn ixeyū o'jukukuk wuymukūyjo am wuywebe ikērēat mujurūğap puxim. Ixeyū ma itabikuku osodop ikērēat kay. Wuyju bit cuy wuyetabikukum ġu ajop. ⁷ Oibu'un ip Deus kay. Deus-baroyū kay o'e ip—jemumuğē kay. O'jekōnkōn ip deus-baroyū wap peta muğēğēm “Ocetabut eykay” i'e am cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap, o'tikōnkōn tak ip, i. O'jeda'i'i'in tak ip cewap, i.

Wuyju bit cuy wuyetabun ġu ajop jewexe deus'iyū kay. ⁸ Ixeyū ma o'jepopo warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak. Imēnpuye pūğ kabia be ade oap ip ixeyū'in, 23,000 ma oap ip pūğ kabia be. Wuyju bit cuy acepo ġu warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak—pūğ em tak ka'ūma. ⁹ Ixeyū ma jemama-ma'uk cīcā oekuku Deus pe. Deus o'jobuyxijo ip itabotaidabotbot paxi wuykay iam.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu aco'i wuywebe ikērēat mujurūğrūğ ma'ğū wuyju — io'e ip te'e ma. Ikērēat o'ğujurūğrūğ ip. Imēnpuye Deus puybu o'subumudot ixeyū kay tūyypiatpu. Ade o'joa ixeyū'in. Ade oap ip puybu nuy pibun. Wuyju bit cuy wuykukukat ajobuyxijo ġu. ¹⁰ O'jemāmā ip Deus pe. Imēnpuye Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ğudot adeayū aoka am ixeyū'īn. Deus xewiat ixeyū o'yaoka. Oe'ū'ū ip. Wuyju bit cuy acemāmā ġu Deus pe.

¹¹ Soat iboam pit o'jebapuk wuydobuyū'ūm'ūm pe wuymukūyjo am. Apēn Deus ipiat o'supi'ajojoat cebe ip kūyjobit'ūm pima iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iboaptup co buje, ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku. Ğaxīn ma soat i'ūm. Imēnpuye ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku.

¹² Imēnpuye:

— Ocejū bit ikērēat oceğujurūğ ġu ocebaca buye — i'ūmğū juy ace. — Ocebuywan cuy eğuy ocewebe ikērēat mujurūğap puxim — i acā juy ace Deus pe.

¹³ Warara'acat ikērēat muğēat ojuy du eywebe? Soat ijodiat pe ikērēat muğēat ojuy ip. Deus pit soat em ja'ō dağ e'em. Wuybaca'ūm pima, Deus wuybuywanwan. Wuybuywatwan jeenuy wuywebe ikērēat mujurūğap puxim.

¹⁴ Imēneju, okitpitpiyū, deusbaroyū buxixim cuy epewatwat. ¹⁵ Eyağuyusat kuy oxe. Wekawēn puyxijom cuy epe'e cedağ paxi Paulo e'em iam. ¹⁶ Ğebum cuy epesop Jesus Cristo e'ūap kay wuyeğebuapti kōn puje. Cristo e'ūap kay wuyeğebuapti kōn puje: — Bay, ēn xipat cīcā — i juy ace.

Wuyju ġebum Cristo'ūm toy kay, apēn Cristo wuymuisusunap kay dak. Pāo'a o buje, Cristo'ūm jebit kay wuyju ġebum, apēn Cristo wuymuisusun oe'ū wuywe-

beam puye iap kay dak. ¹⁷ Pũğ'a bewi ma wuyju ya'o'om Cristo e'úp kay ġebum am, ade ma'ġu wuyju. Pũğat jebit puxim wuyju, pũğat kay wuyju ġebum puye.

¹⁸ Ġebum cuy epesop Judeuyũ kay. Ixeyũ epaĩyũ Deus wap o'ġupik ip iat epoyat o'om. Ibiat o'om pima ġebum ip wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay. ¹⁹ Deus-baroyũ bit kake ġu. Eyetaybit iboam. Ōn tak wetaybit iboam. Ka'ũmaap ma deusbaroyũ bit.

— Ixeyũ wap oceju puybit ěn mōġmōġ ixeyũ xatěn — i'e'em te'e ma deusbaroyũ kayayũ bit.

²⁰ Deusbaroyũ wap iěn mōġ puje Deus pe ġu ma ip iũmũm—ibiōġbuk kěrěat pe acã, ibiōġbuk kěrěayũ kukat ebekitkiyũ ip puye. Obu'u jĩã eywebe ibiōġbuk kěrěayũ babim eyeku am. ²¹ Jesus e'úp kay wuyeġebuapti kōn puje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap timōġ'ibiti kōn ãm ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. Wuykukukat Jesus e'úp kay wuyeġebuap'a o buje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn o am ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. ²² Wuybu'u wuykukukat mutaek am. Cěm ġu du? Wuykukukat po-di ma wuya'ōbaca i'e'em pima, kuka ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũm ace'e. Ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũ bima bit, kuka itaek o'e wuykukukat. Itaek pima, xipat ġu kuka o'e wuywebeam.

²³ — Cristo ebekitkit oceju. Iměnpuye soan oce'e but — i napa ma e'em pũġpũġayũ.

— Soat ġu bit xipat wuywebeam — i ōn pit e'em.

— Soan oce'e but — i napa ma e'em ip.

— Te'e ma kuka pũġpũġ pit ajukuk — i ōn pit e'em.

²⁴ Cũġ ġu wuywebe xipan jewewekuk am warara'acat kay ak'arit'i'ũm pima. Warara'acat tak cuy xipan ajukuk. ²⁵ Iměn e'em Deus ekawěntup: Deus ipi kukukat ipi daġacat kukukat tak, i.

Iměneju ka'ũma ma i'opiat eywebe. Soatěn cuy epejat eyxatěn teidada'ukat xewi.

— Ite ěn tu deusbaroyũ wap i'enmōġ'ibit'en? — i'ũmġu juy epe'e iěn pum pima.

²⁷ Jeweju jekōn ãm Jesus kay itabut'ũmat pe eynomuwã buje, epeju juy eyju pin pima. Ajo o'ġũm ip iat ěn cuy epesuěn'o.

— Ite ěn tu deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn? — i'ũmġu juy epe'e eynomuwãat pe.

²⁸ Itabutbũcat pe "ite ěn deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn" i'e buje bit cuy epesuěn'o ġu ixu muġuy-cũġap puxim. Xipat eywebe ma ite ěn o am. Itabutbũcat xe bit xipat ġu ite ěn o am. Ite ěn o'ũm pima bit, xipat je'e ixu xe, exe dak. Ka'ũma ma i'guycũġ je'e. Soat eycokcok werrep ma epe'e.

Warara'acat pit aco'i je'e:

— Apěnpuye dak ite ěn osuěn'o ġu warara'acat xe cũġ'ũm puye? Cũġ ma oxe bit iboap — i. ³⁰ — Iěn om pima ōn e'em Deus pe "Bay, ěn xipat," i — i aco'i je'e owebe. — Apěnpuye dak warara'acat kuka o'e owebe, "Cũġ ġu ewebe ite ěn o am," i? — i aco'i je'e owebe.

³¹ Cũġ ma juy epeku soat em warara'acat pe "Deus idip cĩcã, ya'ōbaca jĩã" i'e am. Cũġ ma juy epeku jekōnkōn pima, tikōnkōn pima dak, soan e'em pima dak. ³² Cũġ ma juy epeku Judeuyũ etabutpe, Judeu'ũmayũ etabutpe dak, Deus kay itabucayũ etabutpe dak. Cũġ ma juy epeku warara'acat mubu'un-ap puxim Jesus Cristo kay. ³³ Wekukuap puxim cuy epeku. Warara'acat mucokcok pinap kuġ ōn jekukum soat em. Ajo xipat kuka o'e owebeam iap kay ġu ōn ġebum—ajo xipat kuka o'e warara'acat peam iap kay acã. Iměn ōn jekukum Deus pe warara'acat taxijoap ojuy.

11 Cristo ekukuap puxim ōn tak jekukum. Iměnpuye wekukuap puxim cuy epeku.

² Soat kabia eyju ġebum okay. Apěn cuk adi ōn eymutaybitbinap taġ tak eyju jekukum—soat taġ.

— Xipat cĩcã eyju oxe — i ōn e'em eywebe.

³ Iměnpit waram jeymukũyjo ōn. Aġokatkat jetayxi kukat. Cristo soat aġokatkatyũ kukat. Deus Cristo kukat. ⁴ Iměneju aġokatkat cuy jewajuy ġu paġōm jebureyũ parakpe Deus eju kawěnwěn pima, Deus ekawěn muwěnuwěn warara'acat pe bima dak. Jewajuy buje bit ibuyxim ġu kuka Cristo kuġ o'e. ⁵ Ayacat pit cuy jewajuy jeenuy jebureyũ parakpe Deus eju kawěnwěn pima, Deus ekawěn muwěnuwěn warara'acat pe bima dak. Jewajuy'ũm pima bit, ibuyxim ġu kuka jektop kuġ o'e. Ayacat jajuy'ũmat pit yakoekoeat puxim yasũsũn. ⁶ Iměnpuye ayacat jewajuy'ũm pima, epeyadaptakat cuy. Wuywebe ayacat isũsũn jakoean, jadaptakacan tak. Iměnpuye juy jajuyjuy jeedop ip paġōm jesũsũnap puxim. ⁷ Iměntak aġokatkat pit cuy jewajuyjuy ġu, Deus jejo'ian o'ġuġě buye jedipap kuġ o'ġuġě buye. Deus aġokatkat o'ġuġě ja'ō daġ ceku am. Ayacat pit o'ġuġě jektop a'ō daġ ceku am. ⁸ Deus aġokatkat muġěm pima ayacat pewi ġu o'ju'uk. Ayacat muġěm pima bit, aġokatkat pewi o'ju'uk. ⁹ Aġokatkat o'ġuġě ayacat puye ġu. Ayacat pit o'ġuġě aġokatkat puye. ¹⁰ Iměneju itabucayũ awerom, pima aoyũ juy jaekabek kuġ jeedop ip Deus ekawěn tojtjot'ukayũ wuyjojom puye. Jaekabek kuġ cuy jeedop ip jektop a'ō kay kũyjobicap mubapuk am soat pe. ¹¹ Wuykukukat Jesus kay wuyetabut puje bit, wuyaġepũġ ġu wuyju jekukum—ayacat, aġokatkat tak. Jewemukũyjojom tak wuyju, jewebuywatwan tak. ¹² Aġokatkat a'ōxa bewi Deus ayacat o'ju'uk. Ayacat uk pewi ġasũ bit aġokatkat kapkam. Deus xewiat pit soat kake.

¹³ Cedaġ tu eyxe ayacat pe jaekabek kuġ'ũma kawěn ãm Deus eju warara'acat parakpe? Cedaġ ġu!

¹⁴ Wuyukpiwatpin ma wuyetaybit xipat ġu aġokatkat pe yadaperean am iam. Aġokatkat yadaperen pima bit, jewemubuyxi'ũm'ũm. ¹⁵ Ayacat pit idip cĩcã wuyxe soat xe yadaperen pima. Yadaperenat yaekabekat co'i.

¹⁶ — Cedaġ ġu ayacat peam pit kawěn ãm Deus eju jajuy'ũm pima — i ōn e'em.

Iměn e'em soat itabucayũ dak—soat kaka daġayũ.

Iměn tak cuy oce'e soat pe oca'ōxik pinat pe.

¹⁷ — Cũġ ma eyju je'awerorom — i'ũmġu ōn pit e'em eywebe.

Awerom pima eyju jewebuywatwan ġu biġ ma eye-tabut am Jesus kay—jewemubu'u'un acā. Imēġap xipat ġu! Jeymukūyjo ōn cūġ ma eye'awero am.

¹⁸ — Awerom pima jewa'ōxixkiġ ip Corinto ka watwat, Jesus kay itabucayū, pūġ kadi ġu ip puye — i'e'em owebe pūġpūġayū.

Icēm xe'e ixeyū e'em?

¹⁹ — Wuyju pūġpūġ kadiayū bima, ibapuk e'em soat xe abuyū wuy'in cūġ ma jekukum iap, abuyū cūġ ġu iap tak — i te'e ma eyju e'em.

Xipat ġu wuyju Deus xe pūġpūġ kadiayū bima. ²⁰ Eyju je'awerom wuykukukat e'ūap kay jeġebu am ġu—jekōn ām acā. ²¹ Jekōn pima, soat eyju eyukpiwat-pin ma jekōnkōn cīcā. Imēnpuye koap ajēm'ibit jekōnkōn cīcā jebureyū wiwim'ūma. Kanomūm ya-jēm'ibit pit jekōnkōn ġu. Ire mabuk ip e'em wara'acat ibeġbeġ pima, wara'acat ika'o bima dak. ²² Apēntak oce eywebe imēn eyju je'awerom pima?

— Cūġ ma eyju je'awerom — i du oce eywebe? Ka'ūma! — Cūġ'ūma — i acā oce.

Eyre bima, eyduk'a be ma juy epeyekōn. Deus eju kawēnwēnap'a be bit warēmtaġ ġu juy epeyekōn. Ibubut'ūmat musūsūm ġu juy epesop iġo'a be. Cūġ ġu oxe eyju je'awerom.

²³ — We'ūap kay eyeġebu am cuy epeyekōn eye-weweju — i juk o'e wuykukukat Jesus owebe. Apēn ixē o'e owebe iam cuk ōn eymutaybitbin. Jekay itakomaayū be jeūm pimaap exima be pāo'a o'yabu.

²⁴ — Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe. Pāo'a o'yadakat. Ġebu:

— Korosa be obamupaya ip iap kay juy epeġebu ibeat'a o buje — io'e jebekitkiyū be. — Oje'ū eywe-beam — io'e cebe ip. — Pāo'a juy epeya'o we'ūap kay eyeġebu am — io'e.

²⁵ Imēnpuxim kopo dak o'jat jekōn epere buje ip.

— Deus kawēn iisuat ġuwēn ipi juayū be oje'ū buye, odoymukerereren puye — io'e wuykukukat. — Odoymukererēnap kay juy epeyeġebu uva'abidi kōn puje — io'e. — Tikōn puje, we'ūap kay juy epeyeġebu — io'e. Imēn wuykukukat o'e owebe kuy bima. ²⁶ Imēneju ibeat'a o'om wuyju. Ibeat'a o buje, wuykukukat oe'ū wuywebeam iap muwēnuwēn wuyju soat pe, ibeati kōn puje dak. Imēn cuy epeyekōnkōn waram wuykukukat ajēmap wiwim pima.

²⁷ Imēneju Deus ipiat supi'ajoat wuywebe warēmtaġ ma i'o buje. Warēmtaġ ma wuykukukat e'ūap kay wuyeġebuap'a o buje kuka ce'ūap ajomuymuy, warēm-taġ ma ce'ūap kay wuyeġebuapti kōn puje dak.

²⁸ Imēnpuye:

— Cedaġ tu ōn jekukum Deus xe? — i juy ace wuy-webe ma pāo'a o awap, uva'abidi kōn awap tak. Cedaġ ma jekukum pima acā kuka aya'o. Atikōn tak kuka. Warēmtaġ jekukum pima bit, kuka aya'o ġu, atikōn ġu dak kuka. ²⁹ Apēġām korosa be wuykukukat oe'ū iam eyetaybit'ūm pima juy epeya'o ġu wuyeġebuap'a. Epetikōn ġu dak cuy wuyeġebuapti. Eyetay-bit'ūma ya'o buje, eyukpiwat epe'e Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajoat eywebe. ³⁰ Ade ey'in warēmtaġ ma

o'ya'o'o. Imēnpuye ip iwātaxipipe o'e. Ibaça ġu ip o'e. Pūġpūġ oe'ū'ū kuy. ³¹ Ya'om pima:

— Ikērēat kuġ tu ōn exe? — i juy ace Deus pe.

Ikērēat kuġ pima, iboap cuy aġuwēn ixē be i'uk am wuywebewi. I'uk puje:

— Ikērēat kuġ eyju oxe" i'ūmġu je'e wuywebe.

Ipiat tak supi'ajoat ġu wuywebe.

³² — Ikērēat kuġ eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe ikērēat epereap ojuy.

Ipiatpi'ajoan tak wuywebe wuyukūyjo am waram wuywebe ikērēat kukap puxim. Ixe imēn wuyukūyjo-jom ipiat'ajoap kay wuymujuap puxim kūyjo-bit'ūmayū eju.

³³ Imēneju, okitpitpiyū, eybureyū ajēmap puk cuy epejowiwi. Wuykukukat e'ūap kay wuyeġebuap'a o am awerom pima, soat ajēm puje juy epeya'o. ³⁴ Abu ire mabuk iat cuy jeduk'a be ma jekōn. Imēn'ūm pima Deus ipiat supi'ajoat eywebe awerom pima. Wara'an cuk adi epeyekawēn owebeaptup pe—kuyatup pe. Eykay oajēm puje bit iboam ōn jeymukūyjo.

12 Okitpitpiyū, "Ajo ūmūm wuywebe Deus biōġbuk?" i juk epe'e owebe kuyatup pe eye-mudupmubararaktup pe. Iboam ōn jeymutaybin. ² Jesus kay eyetabut'ūm pima wara'at kaykay ma eye-tabut epesop—jewexe deusyū kay—adeayū kay. Pūġ tak ixeyū'in cede ba'ore ma deusparoyū. Soat em ey-muġuykukuku'uk ip osodop. ³ Ġasū bit "Deus a'ōbi oceju e'em" i'e'e'ukayū jojom eyju. Deus biōġbuk a'ōbi e'e'ukat e'em ġu:

— Jesus wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom — i. Iba'ore cebe Jesus muymuy am. Deus biōġbuk kukat acā icēmān e'em:

— Jesus acā ocekkukat — i.

Warara'acat pe bit iba'ore imēn i'e am. Iboam eyetaybit pima eyetaybit tak abuyū Deus a'ōbi e'em iam, abuyū napa ma e'em iam tak.

⁴ Ade ma Deus biōġbuk emumuūm omuy. Pūġ pit iūmūm wuywebe—Deus biōġbuk acā. ⁵ Deus peam kapik put wuywebe wara'at taġtaġtaġ ma'ġu wuyju kapikpiġ. Pūġ peam pit wuyju kapikpiġ—wuykukukat peam acā. ⁶ Soat wuyju wuyetaybit kapik am warēm-taksuġ taġ ma Deus peam. Pūġ pit wuymutaybitbin wuyekapik am—Deus acā. Ixe be wuymutaybin'ūm pima bit kuka wuyetaybit ġu. ⁷ Deus ma ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wuymutaybit am obiōġbuk omuy eywebe iam. Soat wuykitpitpiyū buywat am iūmūm wuywebe—warara'acat itabucat puywat am.

⁸ Imēn Deus biōġbuk ja'ōbacaap ūmūm pūġpūġayū be kawēn icēmat muwēn ām. Deus ekawēn warara'acat mutaybit am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ⁹ Jesus kay itabut cīcām ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Iwātaxipipiayū mu'ada'ada am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ¹⁰ Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Deus ekawēn muwēnuwēn ām ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be itaybit am abuyū jekukum Deus biōġbuk a'ōbi iam, abuyū ja'ōbi ma jekukum iam tak. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm

ixeyũ be ya'õba'arēmat'a'õm kawēnwēn ãm. Warara'acat pe ja'õbacaap ãmũm ixeyũ be ya'õba'arēmat'a'õm kawēnwēn'ukat ekawēn muwēn ãm wuya'õm ma. ¹¹ Ade ma ibiõg̃buk xipacat emumuũm. Pũg̃ ma bit ibiõg̃buk xipacat iũmũmat. Jekpiwatpin ma ja'õbacaap ãmũm wuywebe.

¹² Pũg̃ ma wuyjebit. Ade bit opop wuyjebit pe. Wuyjebit puxim Cristo kay itabucayũ dak ade. Pũg̃at puxim pit wuyju. ¹³ Adeayũ itabut Jesus Cristo kay. Judeuyũ itabut cekay, Judeu'ũmayũ dak. Tei'ũm kapikpik'ukayũ itabut cekay, teihem kapikpik'ukayũ dak. Soat ip itabut cekay. Deus biõg̃buk kuy juk wuyuwexat Cristo jebit puximayũm pũgan. Deus a'õbacaap kuğ wuyju ibiõg̃buk nuynuy wuywebe buye.

¹⁴ Soat wuyjebit tağat pit jekapikap kuğ. Pũg̃ ģu opop wuyjebit pe—ade ma—wuyeta, wuyei, wuyba, wuybu. Pũg̃ ma wuyjebit pit. Imēnpuxim soat itabucayũ jekapikap kuğ. Pũg̃at a'õbi bit wuyju kapikpiğ. ¹⁵ Wuyjebit tağat pit jemãmãmãm ģu Deus pe. “Wuyjujũ jebit tağat ģu õn ibu ģu buye” i'e but ma'ģu wuyei be. Wuyjebit tağ ma'ģu nuynuy. ¹⁶ “Wuyjujũ jebit tağat ģu õn, ita ģu buye” i'e but ma'ģu wuyģuybu be. Wuyjebit tağ ma'ģu nuynuy. Jemãmãmãm ģu Deus pe wuyjebit tağat. Icokcok jekapikap kuğ. ¹⁷ Wuyjebit wuyyeta acã bima, kuka acekũyo ģu. Wuyjebit wuyģuybu acã bima, kuka ajoyõn ģu. ¹⁸ Imēnpit Deus pũg̃ ģu o'jomuy wuyjebit pe. Ade ma o'jomuy. Wuybu o'subumuy. Wuyeta o'sutamuy. Wuyba o'subamuy. Wuydao o'taomuy. Jekpiwatpi ma o'jomuy soat. ¹⁹ Pũg̃ ma o'jomuy bima bit, wuyjebitbet ģu kuka adi ace. ²⁰ Imēneju ade ma opop wuyjebit pe. Pũg̃ ma wuyjebit pit. Wuyjebit tağat pũg̃ tağ ma e'em, ade ma'ģu cebe. Imēnpuxim wuyju dak pũg̃ tağ cuy ajeku pũg̃at kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Pũg̃ tağ cuy ajeku Deus biõg̃buk omuy soat pe wuywebe buye.

²¹ Ajo omuy te'e ma wuyjebit pe? Ka'ũma ma. Soat jekapikap kuğ wuyjebit tağat. Jecoatcoan wuyju wuyetam. Cũg̃cũg̃ wuyju wuyeim. Kapikpiğ wuyju wuybum. Jewebuywatwan soat wuyjebit tağat. Imēnpuxim wuyju dak cuy acejewebuywan, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ²² Imēn ma Deus wuyjebit o'ģuģẽ. Pũg̃pũg̃ wuyjebit tağat ibaca ģu wuyxe. Imēnpit ixeyũ dak ka'ũmģu bima bit, kuka adi aje'ũ. ²³ Imēntak pũg̃pũg̃ wuyjebit tağat idip ģu wuyxe. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. Wuysũsũn pũg̃pũg̃ wuyjebit tağat ajuy'ũmãm. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. ²⁴ Xipan'ũm'ũm ma wuyju idipat kuğ—wuyjebit tağat kuğ. Wuysũsũn wuyju e'em pũg̃pũg̃ wuyjebit tağat kuğ. Deus pit isũsũn ģu wuykuğ. Soat ma o'ģuģẽ wuyjebit tağan. Imēnpuye juy soat ajukuk xipan wuyjebit tağat wuysũsũn ma'ģu ikuğ. ²⁵ Wara'at tağtağtağ ģu wuyjebit e'em—pũg̃ tağ ma. Soat wuyjebit tağat pũg̃ tağ ma e'em. Imēnpuxim wuyju dak wara'at tağtağtağ ģu juy ajeku—pũg̃ tağ ma. ²⁶ Pũg̃ pe ma'ģu ipiat pima, soat wuyjebit tağat itaybit jopku ipi iam. Pũg̃ ma wuyjebit tağat xipat pima dak, soat wuyjebit tağat itaybit jopku xipat iam. Cristo kay itabucayũ wuyjebit puxim. Wuybure ipiat'ajojom pima, soat kuka wuyģuycũg̃ ace

cekay. Warara'acat wuybure awēgmudim pima dak, soat kuka wuycokcok ace cekay, wuybure kay.

²⁷ Imēneju Deus ade ma o'jomuy wuyjebit pe. Jekpiwatpi ma o'jomuy. Imēntak wuyju Jesus Cristo jebit puxim. Soat wuyju ijebit tağat puxim. ²⁸ Imēnpuye Deus soat jekpot kay itabucayũ o'jomuy jekpitpiyũ buywat am. Koap pima:

— Wemumujuyũm epesop — i juk adi o'e pũg̃pũg̃ayũ be.

Ėbeuje:

— Soat kaka dağ cuy epeju wekawēn muwēnuwēn ãm — i juk adi o'e warara'acayũ be.

Ėbeuje:

— Jesus kay itabucayũ juy epeğutaybitbin — i juk adi o'e warara'acayũ be.

— Eywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapukpukpuk wa'õbi — i'e'em warara'acayũ be. — Iwãtaxipiyũ juy epeğũ'ada'ada — i'e'em warara'acayũ be. — Eykitpitpiyũ buywatwan cuy epesop Jesus kay ibu'uar puxim — i'e'em warara'acayũ be. — Eybureyũ kukukayũm cuy epesop — i'e'em warara'acayũ be. — Ya'õba'arēmat'a'õm cuy epeyekawēnwēn — i'e'em warara'acayũ be.

²⁹ Soat ģu ip Deus emumujuyũ—pũg̃pũg̃ ã. Soat ģu ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ—pũg̃pũg̃ ã. Soat ģu ip itabucacat mutaybitbin'ukayũ—pũg̃pũg̃ ã. Soat pe ģu Deus ja'õbacaap ãmũm wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am—pũg̃pũg̃ pe acã. ³⁰ Soat pe ģu ja'õbacaap o'ģũm iwãtaxipiyũ mu'ada am—pũg̃pũg̃ pe ma. Soat pe ģu ja'õbacaap o'ģũm ya'õba'arēmat'a'õm kawēn ãm—pũg̃pũg̃ pe ma. Soat pe ģu ja'õbacaap o'ģũm ya'õba'arēmat'a'õm kawēnuwēn'ukat ekawēn muwēn ãm wuya'õm—pũg̃pũg̃ pe ma. ³¹ Eyju bit eyetabikukum cuy epesop Deus emumuũm kay—xipacat cĩcãat kay.

Ajo soat podi ma xipacat iam pit õn jeymutaybin.

13 Wuyetaybit kuka ajop kawēn ãm warara'acat'a'õm, Deus ekawēn tojtõt'ukat a'õm tak. Wuyxe warara'acat ikukpin'ũm pima bit, te'e ma kuka wuyetaybit ajop warara'acat a'õm, Deus ekawēn tojtõt'ukat a'õm tak. Wuyxe ikukpin'ũm pima, wuya'õkarey acã kuka ace Deus xe—tamaraka'a muydedeap puxim. ² Ixe a'õbi Deus ekawēn kuka aģuwēn. Wuyetaybit kuka ajop ajom soat ijodiat itaybit iam. Wuyetaybit kuka ajop ajo iba'arēm warara'acat xe iam tak. Co'a yamuwede but kuka o'e wuywebe wuyetabut cĩcã buye. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ũm pima, ka'ũma ma kuka ace Deus xe. ³ Soat kuka ace itabut'ũmayũ be wuympikan wuyetabucap mubapuk am soat pe. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ũm pima, te'e ma kuka acemupikat, te'e ma dak kuka aģũm wuybut ikuğ'ũmayũ be.

⁴ Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, wuyukpiceğēm ģu kuka ajop cekay ip; xipacat tak kuka aģũmģũm cebe ip; wuyetabutkarey ģu dak kuka ajop cekay ip; yoboğan pin ģu dak kuka ajop; — Warara'acat podi ma oca'õbuyxi — i'ũmģu dak kuka ace; ⁵ warēmtağ ģu dak kuka ajeku—cedağ ma; jewekay acã ģu dak kuka ajop

ġebum—warara'acat kay dak; dao ġu dak kuka wuyetakomām ajop; warēmtaġ ġu dak kuka warara'acat ajukuk—cedaġ ma; ġebum ġu dak kuka ajop apēn warara'acat cuk adi ikērēm wuykukiap kay; wuyġuycūġcūġ tak kuka ajop ikērēat mujurūġrūġ ip iap kay; wuycokcoġ tak kuka ajop cūġ ma jekukum ip iap kay.

⁷ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuybu'um ġu dak kuka ajop warara'acat kay; — Soat ma i'e but Deus xe — i dak kuka acece soat em; warara'acat idipan e'eap wiwim tak kuka ajop; wuyukpiceġēm ġu dak kuka warara'acat ajukuk. ⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin ijodi bima, soat em ma dak ikukpin jeedop ip wuyxe. Wuyxe ikukpin ip iap i'ūm'ēm ġu. Darem ma bit ip kawēnwēn Deus a'ōbi kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Darem ma dak ip kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Itaybitbūcayū dak omuy ijo-di bima acā. ⁹ Soan ġu wuyetaybit ġasū—yopīt ma. Soat ġu dak wuyju imuwēnuwēn Deus biōġbuk a'ōbi—yopīt ma. ¹⁰ Deus xe bima bit, ka'ūmġu je'e itay-bitbūcayū. Soan ma wuyetaybit acesop. Yopīt ma imuwēnuwēn'ukayū dak ka'ūmġu je'e. Soat ma aceġuwēnuwēn.

¹¹ Bekin pima bekitkit ekawēnap puxim cuk adi oġuy; bekitkit aġuy buxim tak; bekitkit ekukuap puxim tak. Aġokatkan ġasū bit oce. Bekitkit puxim wekukuap pit cuk ocepere. ¹² Ġasū wuyetaybitbūt ma Deus e'eam. Waroa itabidiġ peat cocoap puxim wuyetaybitbūt ā ix-em. Ixe xe bima bit, jewejjom ace'e. Ġasū wuyetaybit-būt ma ixem. Ixe bit itaybit cīcā wuyjum. Ġuyjom pit wuyetaybit ace'e ixem apēn ixe itaybit wuyjum iap co'i.

¹³ Wuyetabut Deus kay. Ixe xe wuydopap wiwim tak wuyju. Warara'acat tak ikukpin cīcā wuyxe. Deus xe xipat cīcā wuyetabut pima, ixe xe wuydopap wiwim pima dak. Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, ibodi ma xipat cexe.

14 Xipan warara'acat kukam cuy epejokuda. Soan cuy epe'e Deus biōġbuk emumuūm pu am. Cekawēn muwēnap pit warara'acat podi ma xipat. Imēnpuye:

— A'ōbacaap cuy eġūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe—Deus pe. ² Ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnuwēn'ukat ma wuywebe ġu kawēnwēn—Deus pe acā, cekawēn pa'arēm wuyxe buye. Ibiōġbuk xipacat a'ōbi ixe ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnwēn. Icēmān ixe e'em. Warara'acat xe bit cekawēn pa'arēm. ³ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit kawēnwēn soat peam wuywebeam. Ixe wuybuywatwan biġ ma wuyetabut am. Wuypararaap mu'ūmu'ūm tak ixe. Wuyġuycūġap mukapkam tak ixe. ⁴ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ma jewebuywatwan acā biġ ma jetabut am Jesus kay. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit soat itabycayū buywatwan biġ ma itabut am ip.

⁵ Ococoksū ma kuka oce Deus pe ja'ōbacaap ūm pu-je eywebe ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēn ām. Ococok cīcā ma bit kuka oce ixe be ja'ōbacaap ūm puje eywebe Deus ekawēn muwēn ām. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat xipan kapikpiġ Deus peam. Deus ekawēn

muwēnuwēn'ukat pit ixe bodi ma xipan kapikpiġ ce-beam. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm wara'acat ceweju'ūm pima wuya'ōm cekawēn muwēn ām ce'awero'ibiyū be. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm Jesus kay itabucat buywatwan'ūm puye. ⁶ Okitpitpiyū, eykay juy oajēm. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima bit, eybuywan ġu kuka ōn, wekawēn pa'arēm eyxe buye. Apēn Deus cuk adi o'ġuwēnuwēn owebe iap muwēn puje bit, kuka ōn ey-buywan, apēn cuk adi ixe omutaybitbiniap muwēn puje dak. Deus biōġbuk a'ōbi imuwēn puje dak, kuka ōn eybuywan, Deus ekawēn muwēn puje dak.

⁷ Wuya'ō'ē. Yamuydedeap tak ya'ō'ē ma. Tarekrek'uk'uk tak ya'ō'ē ma—flauta'uk tak ya'ō'ē ma, harpa'uk tak. Itaybit'ūmat cedaġ'ūm yamuydedem pima bit, ajom i'eyū imuydedem i kuka o'e ip, warēmtaġ ma yamuydedem puye. ⁸ Kededeġ'uk kukat warēmtaġ ma yukmuydedem pima bit, kuka o'jemuxipan ġu ip sorarayū jeju am nopaġōġō ām. ⁹ Imēnpuxim ēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima, ekawēn cocoayū dak itaybit ġu kuka o'e ip ekawēn, ya'ījom ma'ġu ip. Kawēnwēn'ūma ēn ceweju ip iat puxim kuka o'e ip. ¹⁰ Pūġ'ā'ō ġu wuyju. Warēmtaksuġ ma wuya'ō. Wuya'ōwarururu. Ibeat'a'ōm kawēnwēn'ukat xe bit ya'ōbapuk. ¹¹ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat pit wūyatka bewiat puxim oxe; ōn tak cexe wūyatka bewiat puxim ma. ¹² Deus biōġbuk emumuūm kay jījā eyju kuy. Imēnpuye soat podi ma xipat cīcāat cuy epejoojuy cexewi. Ya'ōbacaap cuy epejoojuy warara'acat puywat am—Jesus kay itabucayū buywat am.

¹³ Imēnpuye ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat cuy jekawēn Deus eju.

— A'ōbacaap cuy eġūm owebe apēn cuk adi oceciap muwēn ām wa'ījojo'ukat a'ōm tak — i juy je'e ip Deus pe.

¹⁴ Ōn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn Deus eju bima, waġuybi ġu ōn kawēnwēn. Obiōġbuk pe acā ōn kawēnwēn. ¹⁵ Imēnpuye apēn paxi oce? Obiōġbuk pe juy ocekawēn Deus eju, waġuybi dak. Obiōġbuk pe juy ocebibododon tak, waġuybi dak. ¹⁶ “Bay, ēn xipat cīcā” i'e'em eyju eybiōġbuk pe acā bima, “Xipat cīcā ma” i'e ba'ore kuka o'e eyweju je'aweroromayū be, eyekawēn cekawēn pa'arēm cexe ip puye.

— Apēn xe'e ite e'em? — i acā kuka o'e ip.

¹⁷ Eya'ōdip cīcā ma aco'i eybiōġbuk pe eyju kawēnwēn Deus eju. Imēnpit eyweju je'aweroromayū buywatwan ġu eyju. ¹⁸ Eyekawēnap podi ma ōn pit kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm. Imēnpuye:

— Ēn xipat cīcā oxe — i ōn e'em Deus pe.

¹⁹ Warara'acat eju awerom pima bit cuy ya'ōba'arēmat'a'ōm ġu ocekawēn. Soat ip wa'ījom iat'a'ōm acā ocekawēn ixeyū mutaybit am. 10.000 palavra ya'ōba'arēmat'a'ōm wekawēn puje, ka'ūma ma kuka itaybit o'e ip. 5 palavra ixeyū a'ōm wekawēn puje bit, kuka itaybit o'e ip. Imēn kuka ip osubuywan.

²⁰ Okitpitpiyū, yopīt ma juy eyetaybin ikērēat muġē ām bekitkit puxim. Bekitkit aġuy buxim ġu bit cuy

epeyewağuyğuy—yaypanayũ ağuy buxim acã. ²¹ Imën e'em Deus wuyawewëap ekawëntup pe: "Ocekawën puk ijodiat eju," i'e'em wuykukukat, i. "Ya'õba'arëmat'a'õm puk ocekawën ceweju ip—wũyat-ka watwat a'õm," i. "Imënpit wa'ĩjo pin ğu juy je'e ip," i. Imën e'em iğodup.

²² Imën wuyju ya'õba'arëmat'a'õm kawënwën Deus soat podi ma ya'õbaca i'e am itabucayũ be ğu—itabut'ũmayũ be acã. Deus ekawën muwënuwën pit wuyju Deus soat podi ma ya'õbaca i'e am itabut'ũmayũ be ğu—itabucayũ be acã. ²³ Jesus kay itabucayũ e'awero buje, soat eyju aco'i ya'õba'arëmat'a'õm kawënwën. Ğebuje itabut'ũmat aco'i jajëm eykay—o'ya'ĩjojo ğu bukiat tak.

— Teyũku yadaodaoyũ — i aco'i je'e ip eyekawën cekawën pa'arëm cexe ip puye.

²⁴ Deus ekawën muwënuwën pima bit, itaybit je'e ip ikërëat kuğ oceju iam—eyekawën co buje. Ya'õba'arëmat'a'õm o'ya'ĩjojo ğu'ibit tak itaybit je'e iboam.

— Deus omuju juy ipiat'ajojoap kay ikërëat kuğ õn cexe buye — i je'e eyekawën co buje. ²⁵ — Ikërëat kay õn ğebum soat em — i dak je'e ixex soat pe eywebe—awerom'ayũ be.

Jëğ'aecõğcõğ Deus wap:

— Bay, ën xipat cĩcã — i dak je'e Deus pe. — Icëmãn Deus omuy eyxe — i dak je'e eywebe.

²⁶ Imëneju, okitpitpiyũ, jeymukũyjo õn cedağ ma eye'awero am. Epeye'awero juy eywebuywat am biğ ma eyetabut am. Eye'awero buje, pũğ'in cuy ey'in jebibododon Deus kay; wara'at cuy jebureyũ ma ğutaybin; wara'at cuy apën Deus o'e cebe iap ğuwën; wara'at cuy jekawën ya'õba'arëmat'a'õm; wara'at cuy wuya'õm ma ğuwën apën ya'õba'arëmat'a'õm kawënwën'ukat o'e iap. Soan cuy epe'e eywebuywat am biğ ma eyetabut am Jesus kay. ²⁷ Pũğ ğu ey'in kawënwën ya'õba'arëmat'a'õm. Adedem ğu bit cuy jekawën pũğ e'awero buje—xepxep ã. Ebağũğ tak xipat ma. Xepxem ğu dak cuy jekawën ip. Pũğ ma koap jede. Ixe emũğ puje wara'at jede kanomũm. Wara'at tak cuy wuya'õm ma apën ite o'e iap ğuwën. ²⁸ Ka'ũma ma aco'i itaybit apën ite o'e iap muwën ãm wuya'õm. Itaybit'ũm pima, mũğ ma juy ip jeedop. Ya'õberen ğu juy jede ip—jewebe acã—Deus pe dak. ²⁹ Xepxep ã juy apën Deus o'ğuwën cebe ip iap ğuwën pũğ e'awero buje. Ebağũğ tak xipat ma. Ixeyũ ekawën cocom cĩcã juy jeedop ip warara'acat.

— Cedağ xe'e ixeyũ e'em? — i juy je'e ip jewewebe.

³⁰ Wara'acat pe Deus jekawën mubapuk puje bit, kawënwën'at cuy jemũğ wara'acat ekawën ãm. ³¹ Deus jekawën ğubapuk pũğ pe ğu—soat pe ma. Soat ip i'e but ajo Deus o'e cebe iap. Pũğ ma juy ğuwën. Ixe emũğ puje juy wara'at ğuwën. Imën bodinmaku ğuwën ip. Imën eëm pima, soat cuy eyetaybin. Soat tak eycokcok epesop. Jewebuywatwan tak cuy epesop.

³² Jekpiwatpin ma jede Deus ekawën muwënuwën'ukat. Jekpiwatpin ma dak jemũğ. ³³ Deus icokcok ğu warëmtağ wuye'aweroap kay bit. Cedağ ma wuye'awero buje bit, icokcok e'em.

³⁴ Itabucayũ e'awero buje juy mũğ ma jeedop ip aoyũ. Imën je'awerorom soat ka dağ itabucayũ. Abu ayacat o'ğuydeat ce'awero buje ip? Ka'ũma ma. Ağokatkayũ kukukan ğu juy jeedop ip aoyũ. Judeuyũ awewëap ekawën tak imën wuymutaybitbin.

³⁵ Wuysũsũn kuka ace ayacat ekawën puje aweromayũ be. "Apën ite o'e?" i'e pin pima, jektop eju ma juy jekawën jeduk'a be ma—awerom pima bit ka'ũma.

³⁶ Eyxewi ğu Deus ekawën o'jebapuk—cexewi ma—Deus xewi. Eywebe ã ğu Deus jekawën o'ğuwën—soat pe ma. Imëneju:

— Oceju acã cedağ ma je'awerorom Deus eju kawën-wënap'a be — i'ũmğũ juy epe'e.

³⁷ Pũğpũğ ey'in Deus ekawën muwënuwën'ukayũ.

Warara'acat ey'in Deus biðğbuk emumuũm kuğayũ—ya'õbacaap kuğayũ.

— Wuykukukat a'õbi Paulo ijudup mubarararağ wuy-mukũyjoaptum — i juy je'e ixeyũ ma.

³⁸ Pũğat pit wemudupmubararaktup peat ekawën kay'ũm pima, ixex e'awero kay ğu juy epesop.

³⁹ Imëneju, okitpitpiyũ: — A'õbacaap cuy eğũm owebe ekawën muwën ãm — i juy epe'e Deus pe. — Ya'õba'arëmat'a'õm ğu juy ecekawën — i'ũmğũ bit cuy epe'e wara'acat pe.

⁴⁰ Awerom pima bit, warëmtağsuğ ğu juy epesop. Cedağ ma juy epeye'awero.

15 Okitpitpiyũ, ğebum cuy epesop kawën idipat kay. Kuy bima juk adi iboap ekawën oğuwënuwën eywebe. Iboap ekawën kay eyetabut epesop. Iboap ekawën tağ eyju jekukum ğasũ dak. ² Iboap ekawën cekawëntip. Iboap ekawën cuk adi oğuwënuwën eywebe. Deus eydaxijojom iboap ekawën kay eyetabut puye. Eybu'u'ũm pima, jeydaxijo. Eybu'u bima bit, te'e ma juk eyetabut epesop.

³ Apën cuk adi oya'ĩjojoiap cuk oğuwën eywebe. Iboap ekawën podi ma xipat. Cristo oe'ũ ikërëat uk am wuywebe. Oe'ũ apën ibararak opop Deus ekawëntup pe iap tağ. ⁴ Ixe'ũm o'jomõğ ip witabikũy be. Xepxep xet kap puje dak, Deus ixex o'ğuyuy ce'ũ'ũyũ dopap pewi. Waram ğuto o'jetait apën ibararak opop Deus ekawëntup pe iap tağ. ⁵ Pedro kay o'jebapuk je'ũap tomukadi. Ğasũ 12 beayũ kay o'jebapuk—jemumujuyũ kay. ⁶ Ğasũ jeweyũ juk adi oekuku'iyũ kay o'jebapuk adeayũ kay—500 beayũ kay. Ade ma buk ixeyũ'in pit itabëğ ma. Warara'acat kuy oe'ũ'ũ ixeyũ'in. ⁷ Tiago kay o'jebapuk ğuyjom. Soat jemumujuyũ kay o'jebapuk ğuyjom.

⁸ Ixeyũ kay jebapukap tomukadi okay o'jebapuk. It kapat wa'ũmat puxim õn, kanomũm okay o'jebapuk puye. ⁹ Imënpuye obodi ma ip ya'õbuyxi warara'acayũ Jesus emumujuyũ. Kuy bima Jesus kay itabucayũ be ipiatpi'ajojoan cuk adi ojekukuku. Imënpuye osũsũn "Jesus emumuju õn" i'e am. ¹⁰ Deus pit soat podi ma xipan okuğ, xipat ğu ma'ğũ õn. Imënpuye juk omuy Jesus emumujum. Te'e ğu juk omuy. Warara'acat ekapikap podi ma juk adi ocekapikpik Jesus emumujuyũ ekapikap podi ma. Wa'õbacaam ğu bit cuk adi ocekapikpik—Deus a'õbacaam acã. Ixe wa'õmucanu-

can'uk osunuy soat em. ¹¹ Kawēn idipat acā oḡuwēn eywebe. Warara'acayū dak ibeat acā o'ḡuwēn eywebe—Jesus emumujuyū. Abu imuwēnuwēn iat pit yoboḡ ḡu. Cekawēn pit yoboḡ. Iboap ekawēn kay juk eyetabut epesop.

¹² — Deus waram ḡuto Cristo o'ḡutait ce'ūap tomukadi — i wuyju e'em.

Imēnpuye:

— Deus waram pit ce'ū'ū'ibiyū ḡutait ḡu — i'e'em te'e ma pūḡpūḡ ey'in.

¹³ Ixeyū e'eap icēm pima bit: — Deus waram ḡuto Cristo o'ḡutait ḡu — i dak e'em ip. 1

¹⁴ Deus pe waram ḡuto Cristo mutait'ūm pima bit, te'e ma kuka kawēn idipat wara'acat pe—te'e ma dak kuka adi eyetabut iboap ekawēn kay.

¹⁵ — Deus waram Cristo o'ḡutait — i wuyju e'em.

Ixeyū e'eap icēm pima bit, napa ma wuyju e'em:

— Deus Cristo o'ḡutait — i.

Deus waram ḡuto ce'ū'ūayū mutaicin ḡu iap ekawēn icēm pima, Cristo dak waram ḡuto o'ḡutait ḡu.

¹⁶ Waram ḡuto ce'ū'ū'ibiyū mutaicit'uk'ūm pima, Cristo dak waram ḡuto o'ḡutait ḡu. ¹⁷ Ixe be waram ḡuto Cristo mutait'ūm pima, te'e ma juk eyetabut cekay. Ikērēat kuḡ mabuk eyju. Ixe be imutait'ūm pima, ipi-at'ajojoap kay epeju eye'ū buje. ¹⁸ Ixe be imutait'ūm pima, Cristo kay itabucayū'ūm'ūm wūy ma opop ip Deus wi. Ipiat'ajojoap pe ma ip opop. ¹⁹ Ijodi bima acā du Cristo xipan wuykuḡ? Wuye'ū buje bit wuykay ḡu xe'e? Imēn pima, warara'acat podi ma kuka wuyḡuycūḡ ace.

²⁰ Imēnpit ixeyū e'eap icēm ḡu. Deus waram ḡuto Cristo o'ḡutait. O'ḡutait waram ḡuto soat webek-itkiyū'ūm'ūm oḡutait iam wuymutaybit am. ²¹ Soat je'ū'ūm ace'e pūḡ ma aḡokatkat ikērēat o'ḡuḡē buye. Imēnpuxim soat acejetait waram wara'at pit idipat o'ḡuḡē buye. ²² Soat je'ū'ūm ace'e wuyju Adāo naxeḡebitbit puye. Imēnpuxim waram acejetait Cristo eju mūḡ'i wuyju buye. ²³ Cristo koap o'jetait waram. ḡuyjom pit Cristo a'ōkayayū waram ḡuto jetait. Waram acejetait ixē ajēm puje. ²⁴ Cristo Deus kay'ūmayū a'ōbacaap ḡu'ūm. Soat ḡu'ūm. Soat xipat'ūmayū kukukat a'ōbacaap ḡu'ūm. Soat ya'ōbuyxiat a'ōbacaap tak ḡu'ūm. Soat ya'ōcaat a'ōbacaap tak ḡu'ūm. Ka'ūma ma kūyjobit jeenuy ixeyū a'ō kay. Deus a'ō kay acā jee-dop ip kūyjobit.

— Ēn acā soat kukukat. Soat kūyjobit a'ō kay acā — i soat je'e ip Deus pe.

²⁵ Cristo soat kukukan je'e Deus pe cekay itakomaayū a'ōbacaap mu'ūm puje. Soat jeedop ip kūyjobit Cristo a'ō kay. ²⁶ Wuye'ūap wuykay itakomaat puxim. Wuy-parara wuykay itakomaat puxim. Wuyparara dak je'ūm. Deus soat kukukan pima bit ace'ū ḡu. ²⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus soat a'ōbacaap o'ḡu'ūm, i. Soat jeedop ip kūyjobit ixē a'ō kay, i.

Deus soat a'ōbacaap ḡu'ūm. Soat jeedop ip kūyjobit Cristo a'ō kay. Ja'ōbacaap pit ḡu'ūm ḡu. ²⁸ Cristo a'ō kay am Deus pe soat mukūyjo buje, Cristo jeenuy kūyjobit

Deus a'ō kay—jebay a'ō kay. Koap cebay soat ḡukūyjo ja'ō kay am. Ḡasū:

— Ōn tak kūyjobin oce a'ō kay — i je'e ipot jebay be. Deus soat ipi daḡacat kukukan jeenuy kabi beacat kukukan tak. Soat em jeenuy ixeyū kukukan. Ixeyū kukukap i'ūm'ēm ḡu.

²⁹ Deus pe ce'ū'ū'ibiyū mutaicit'uk'ūm pima, te'e ma pūḡpūḡ ey'in jemubatisanan ce'ū'ibit tieḡ.

— Deus waram ḡuto ce'ū'ū'ibiyū mutaicin ḡu — i napa ma e'em ixeyū.

Ixeyū e'eap icēm pima bit, te'e ma jemubatisanan ip ce'ū'ibit tieḡ. ³⁰ Ixe be ce'ū'ū'ibiyū mutaicit'uk'ūm pima, te'e ma soat kabia oaoka ojuyap cocom ōn. Imēnpit waram ḡuto ip imutaicit'uk. Imēnpuye te'e ḡu wuyaoka ojuyap cocom wuyju. ³¹ Ocokcok eykay, wuykukukat Jesus Cristo eju mūḡ'i eyju jekukum puye. Imēnpuye:

— Soat kabia oaoka ojuyap cocom ōn, okitpitpiyū — i ōn e'em eywebe.

³² Ijopka be dak cuk adi we'ūpinpinap ojojajo wida ika'uat eju ocebacacanap puxim. Deus ekawēn muwēnuwēn pima, we'ūpinpinap ojojajo ijopka be—Ēfeso ka be. Omucokcok am imuwēn puje, te'e ma kajuk we'ūpinpinap ojojajo.

— Kuyaje ace'ū. Imēnpuye juy jekōnkōn acā ajop, tikōnkōn tak — i te'e ma e'em itabut'ūmayū.

Deus pe ce'ū'ūayū mutaicit'uk'ūm pima, ixeyū e'eap taḡ cuy ajeku.

³³ Eyday'em'um cuy epesop wara'acat pe ey-muḡuykukuap puxim. Ikērēat mujurūḡrūḡxiat purem pima, wuyju dak kuka cūḡ ma wuyekukuap acepere ma ixeyū buxim ikērēat mujurūḡ ḡu. ³⁴ Pūḡpūḡ ey'in pit eyetaybit ḡu Deus e'e am. Imēḡām ōn e'em ey-musūsūn ḡu. Waram pit cuy eyaḡuysan epesop. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere!

³⁵ Imēnpit:

— Apēntak Deus waram ce'ū'ū'ibiyū ḡutait? — i je'e acō'i pūḡ ey'in owebe. — Apebitak ixeyū jebin je'e iisu-at? — i je'e acō'i owebe.

³⁶ Eyetaybit ḡu eyju. Kadaida dadadam wuyju ipi be. Tamuwexat puje acā kadaim e'em. ³⁷ Kadai ḡu wuyju taidadam—warēmtaksuḡta ma. Trigoda acō'i taidadam wuyju—warēmtaksuḡta ma. ³⁸ Deus jekpi-watpin ma tamuwexaxan kadaim. Kadaida taida'ibita buxim ma jedaewexaxan yaypan puje—wara'atam ḡu.

³⁹ Soat itabēḡayū ěn pūḡḡn ḡu. Wuyēn pūḡḡn. Pucāēn pit wara'atēn ma. Wasūēn tak wara'atēn ma. Axi-maēn tak wara'atēn ma.

⁴⁰ Imēn ma opop kabi be dak warēmtaksuḡat ma. Ipi daḡ tak imēn ma—warēmtaksuḡat ma. Kabi beacat idip. Ipi daḡacat tak idip. Jewejojoi' ḡu bit ip idip.

⁴¹ Imēntak kaxie iesop. Kaxiamat pit ḡuto iesop warun ma. Kasopta bit ḡuto taesop warun ma. Jewejojoi' ḡu ip isop. Imēntak pūḡpūḡta bit ḡuto kasopta wara'atasop co'i ḡu—tasop warun ma.

⁴² Imēnpuxim Deus waram ḡuto wuymutaicin.

Wuykot puje wuyjebit ierep e'em. Waram ḡuto imutait puje bit, ierep pa'ore je'e. ⁴³ Wuykot puje ikērē e'em wuyjebit ibaca ḡu dak. Waram ḡuto imutait puje bit,

idip cĩcã je'e. Ibaca jĩã dak je'e. ⁴⁴ Wuykot puje, ijodi-at'ũm jebit ma wuyjebit. Waram ġuto wuymutait puje bit, wara'an je'e. Deus biõġbuk emumuġẽ jebin je'e wuyjebit. Ijodi bima wuyjebit ijodiat jebit ma. Waram wuymutait puje bit Deus biõġbuk emumuġẽ jebit wuyjebin je'e. ⁴⁵ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus koapat aġokatkat o'ġuġẽ—Adão o'ġuġẽ, i. Ijebin o'ġuġẽ cebeam ijodiat jebin ma, i. Kanomũmat Adão bit ijodiat jebit podi ma. Ixe biõġbuk pit wuymutaicit'ukat. Kanomũmat Adão i wara'at putet Jesus Cristo butet. ⁴⁶ Koapat pit wuyjebit ijodiat jebit ma. Ġuyjom pit Deus wara'at jebit je'ġũm wuyjebin. Je-biõġbuk muġẽġẽ je'ġũm—kabi beat jebit. ⁴⁷ Koapat Adão ka'wi muġẽġẽ osunuy. Kanomũmat pit o'kop kabi bewi—wuykukukat Jesus. ⁴⁸ Ijodiat jebit ka'wi muġẽġẽ Adão jebit puxim. Kabi kay cumayũ bit wara'at je'jat jejebin je'ũ buje—Cristo jebit puxim—kabi beat jebit puxim. ⁴⁹ Ġasũ ka'wi muġẽġẽ buxim wuyju. Ġuyjom pit kabi beat puxim acesop.

⁵⁰ Okitpitpiyũ, imẽn õn eymutaybin pin. Deus soat kukukan pima ka'ũma ma je'ũ. Imẽnpuje ijodiat jebit kuġ pima aceõm ġu cexe ixe soat kukukan pima—i erap em iat kuġ pima. I erap em iat ġu jeenuy cexe.

⁵¹ Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay. Soat ġu ace'ũ. Dao ma bit Deus soat wuyju wuymuwexat. Kuy bima iboap iba'arẽm osodop soat xe wuyxe. Ġasũ bit ibapuk o'e. ⁵² Dao ma wuymuwexat wuyetapokap co'i. Ixe wuymuwexat amãm parasuy jo'iat muyde buje. Parasuy jo'iat ġuyde kabi be. Imuyde buje, Deus waram ġuto itabucayũ'ũm'ũm jebit ġuyju ipi bewi. Iisuat je'ġũm ijebin. Waram ġuto itait je'e ip. Waram pit je'ũ ġu ip. Soat em itait ip jeedop. Wuyju wuyetait pima parasuy jo'iat muyde buje, iisuat je'ġũm wuywebe dak wuyjebin. ⁵³ Ijodiat jebit je'ũ'ũm. I erap e'em. Deus pit ibeat jebit ġuwexat kabi beat jebin—i erap ġuian, je'ũ ġuian. ⁵⁴ Imẽn e'em Deus ekawẽntup: Ka'ũmġu je'e je'ũap Deus soat kukukan pima, i. Soat kũyjobit jeedop ip Deus a'õ kay, i. Deus je'ũiat ġuwexat je'ũ ġuian, i.

Imuwexat puje ibodup peat ekawẽn co'i je'e.

⁵⁵ Wuye'ũap dat pe wuyeiduap co'i. Deus pit ce'ũat mutaicin dat tõġta'ukap puxim. Je'ũaptip'ũm pima, ka'ũma buxim ace'e wuyparara. Acesupi'ajo ġu dak ipi-at. Pũġ em tak ka'ũma.

⁵⁶ Soat ace'ũ ikẽrẽat kuġ puye. Ikẽrẽat mujurũġrũġap dat tõġta buxim. Wuyetaybit wuyju ikẽrẽat kuġ iam Deus ekawẽn cocom puye. ⁵⁷ Deus pit wuya'õmucanucan wuywebe ikẽrẽat mujurũġap puxim, wuykukukat Jesus Cristo a'õ daġ wuyju jekukum puye. Imẽnpuje: — Soat podi ma ãn xipan ocekuġ — i juy ace cebe.

⁵⁸ Imẽnēju, okitpitpiyũ, oxe ikukpinayũ, eyaġuywarururun ġu juy epesop! Eybu'um ġu dak cuy epesop eyetabut am Cristo kay. Soat em cuy kapikpiġ epesop wuykukukat peam. Ixe a'õbacaam kapikpiġ pima, te'e ġu kuka acekapik.

16 — Ocedinheiro juy oceġuxipan imuju am Deus ebekitkit pe—Judéia eipi watwat pe — i juk epe'e owebe eyemudupmubararaktup pe kuyatup pe.

Epeġuxipanpan cuy! Apẽn cuk Galácia eipi watwat pe oceceiap taġ cuy eyju dak epeġuxipan—apẽn cuk itabucayũ be oceceiap taġ. ² Soat edomingo be eyedinheiro'in cuy epeġuxipan. Ade ma ikuġayũ adem ma juy ġuxipan. Ade'ũm ikuġat pit adem ġu juy ġuxipan. Imẽn eyju ġasũ imuxipanpan pima:

— Eyedinheiro'in cuy epejat — i ġu kuka oce eywebe eykay oajẽm puje.

Oajẽm puje at ġu juy epeġuxipanpan. Ġasũ dak cuy epeġuxipanpan. Soat cuy je'e ixipan oajẽm puje. ³ Oajẽm puje aġokatkayũ oġuju Jerusalẽm ka kay—eyemu-naẽyũ. Cartadup tak otupmubararak eyedinheiro eju tupmujuptum. Eyedinheiro tujowat ip cartadup tak. ⁴ Oju ba'ore'ũm pima bit õn tak oju ceweju ip.

⁵ Macedõnia eipi daġ cuy ojeku. Macedõnia eipi daġ weku eperu buje bit, eykay juy oajẽm. ⁶ Ibun ma aco'i oġuy eyxe. Ihi bun aco'i oġuy. Ġuyjom cuy obuywan epe'e ojuap taġ weku am. ⁷ Darem ġu onuy pin eyxe—ibun ma. Wuykukukat ibikuy bima, ibun ma oġuy eyxe.

⁸ Ijoce bit oġuy Pentecostes epeta ajẽmap wiwim—Éfeso ka be. ⁹ Adeayũ mutaybin put owebe ijoce. Jesus ekawẽn muwẽnuwẽn õn adeayũ be. Warara'acayũ bit itakoma okay, Jesus muwẽnuwẽn õn puye.

¹⁰ Obuxim Timóteo dak kapikpiġ wuykukukat peam kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Imẽnpuje eykay yajẽm puje juy xipan epejukuk ikabap i'e am eyxe. ¹¹ Ixe juy epeġupubun ġu yaypan'isu ma'ġu. Ixe epicap wiwim õn wuykitpitpiyũ eju. Imẽnpuje juy ixe epesubuywan icokcoġ cepit am okay.

¹² — Ën tak cuy eju Corinto ka watwat jom wuykitpitpiyũ eju — i juk adi oce wuykitpit Apolo be. Ade em ma imẽn cuk adi ocece cebe.

— Ġasũ ġu aco'i oju — io'e owebe. Iju ba'ore'ũm pima bit, je'ju eykay.

¹³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe ey-mubu'unap puxim Cristo kay. Eyetabun cĩcã juy epesop cekay. Eya'õcam cuy epesop. Wara'at kaykaykay ġu juy eyetabucap epejukuk. ¹⁴ Warara'acat ikukpinap to-muju juy epeyekapikpik.

¹⁵ Kuy eyetaybit Estéfanas—ibadipyũm tak. Ixeyũ koap ma itabut o'e Jesus kay Grécia eipi watwat'in. Soat em Deus ebekitkit puywatwan ip Estéfanasyũ. Ok-itpitpiyũ, ¹⁶ ixeyũ a'õ daġ cuy epekuku—ixeyũ eju kapikpik'ukayũ a'õ dak.

¹⁷ Ocokcok cĩcã Estéfanas ajẽmap kay, Fortunato ajẽmap kay dak, Acaíco ajẽmap kay dak. Eywebe obuywan pa'ore bima, ixeyũ ma obuywatwan. ¹⁸ Ixeyũ omucokcokcoġ cĩcã. Eymucokcokcoġ tak cuk adi ip osodop. Xipat cĩcã ip oxe. Eyxe dak aco'i xipat ma ip.

¹⁹ Ásia eipi watwat kato mujujum eywebe—itabucayũ. Áquila, Priscila dak kato mujujum eywebe, soat ixeyũ duk'a be je'aweroro'ukayũ dak, wuykukukat kay

itabucayũ. ²⁰ Soat wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—oxeayũ.

Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. ²¹ Obubin ma Paulo dak kato mujujum eywebeiptup mubarararağ ðn.

²² — Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuykukukat kay'ũmayũ — i ðn e'em. — Ocekukukat, ajêm cuy! — i dak ðn e'em.

²³ — Ocekukukat, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk—ekayayũ ejukuk — i ðn e'em Jesus Cristo be.

²⁴ Eykukpin cĩcã oxe—soat wuyju Jesus Cristo eju mũğ'i jekukum puye. Ibũrũ ma.

2 Coríntios

1 Corinto ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Deus ebekitkiyũ adeayũ beaptum, Grécia eipi watwat beaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ. Tupmubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju—wuyxe ikukpinat eju.

²— Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³— Soat podi ma ěn xipat — i juy acece Deus pe. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo eby. Ixe ma wuyebayat tak. Soat em xipan wuykuğ. Soat em wuybuywatwan. ⁴Xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe bima, ixe ma oxebuywatwan. Iměnpuye warara'acayũ be xipat'ũmat ebapuk puje, ocetaybit ibuywat am ip, ipiatpi'ajojom ip pima dak. Ocetaybit ixeyũ buywat am, Deus soat em kuy ocebuywatwan puye. ⁵Apěn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap puxim oceju dak ipiatpi'ajojom ocetabut Cristo kay buye. Iměnpit biğ ma oceju ipiatpi'ajojom pima, biğ ma ixe dak ocebuywatwan oca'òmucanucan.

⁶— Deus ocebuywatwan e'em — i juk adi oce eywebe kuy bima. — Deus ocedaxijojom ipiat'ajojoap kay ocejuap puxim — i dak cuk adi oce eywebe. Iměnpuye Deus kay'ũmayũ oceyay kay jĩjã. Ipiatpi'ajojoan ip ocewebe. Wuyju ipiatpi'ajojom pima bit, Deus wuybuywatwan cĩcã. Kuy eyetaybit iboam. Iměnpuye:

— Wuyju dak ipiatpi'ajojom pima, Deus wuybuywatwan jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe a'òmucan am. — Wuykay'ũmayũ wuykay kay bima dak, ixe wuybuywatwan ma jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe. Ixe ma eya'òmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim.

⁸Okitpitpiyũ, ade jĩjã xipat'ũmat o'jebapukpuk ocewebe Ásia eipi be bima. Iboap cuy oğuwěn eywebe eyetaybit'ũmap puxim. Ipiat ocesupi'ajo jĩjã. Ipoxi jĩjãat kuğ oceweju iap co'i ma juk adi ocekukuku. Tũybe aceap iãn cuk adi oce'e. ⁹Tũybe warara'acat wuyaoka iãn cuk adi oce'e. Iměnpuye juk adi ocetaybit ocesop iba'ore ocewebe jewedaxijoam iam, Deus pe acã iba'ore ġu ocedaxijoam iam tak. Ixe be acã imutait put ce'uat tak. ¹⁰Ixe juk adi ocedaxijojo warara'acat pe ocaokaap puxim. Ixe ma ocedaxijojom jeenuy soat em. Ocedaxijojom jeenuy xipat'ũmat ebapukpuğ ma'ğũ ocewebe. Iměnpuye ocetabut cĩcã cekay. ¹¹Eyju dak cuy ocebuywatwan epesop kawěnwěn pima Deus eju ocewebeam. Deus tak ocebuywatwan jeenuy, ocewebeam eyju kawěnwěn puye. Xipat cĩcãat je'ğũm

ocewebe. Xipan jeenuy ocekuğ. Iměnpuye adeayũ je'e cebe:

— Bay, soat podi ma ěn xipat, xipan Pauloyũ ejukuk puye — i. — ěn xipat cĩcãat ũmũm cebe — i dak je'e ip cebe.

¹²Abu buk oceğũğuykuku? Ka'ũma ma. Cedağ ma juk adi ocekukuku. Xipan ma juk adi ocesop warara'acat kuğ. Eykuğ pit ibodi ma ocesop xipan eykuğ. Icěmãn oceju iboam e'em. Apěn cedağ ocexe iap tağ oceju jekukum, ocetaybit cĩcã buye ġu—Deus ocebuywatwan puye acã; ixe soat em xipat cĩcãat ũmũm ocewebe buye dak. Iměnpuye ocecokcok ocekukuap kay cedağ ma ocekuku buye. ¹³Kawěn iba'arěmatup mubarararağ ġu òn eywebe—kawěn ibapukatup acã. Obu'u ma juk adi oğuy eymuğuykuku cartadup pe. Eyetaybitbũt ã òn. Iměnpuye juy omuymuy ġu bit epesop! ¹⁴Ğuyjom pit aco'i eyetaybit cĩcã epe'e òn. Eycokcoğ epesop okay ġebu je bit. Òn tak ocokcoğ oce eykay waram wuykukukat Jesus ajěmap kabia be.

¹⁵Koap pima bit cuk adi a'ğũ wa'ò kay jĩjã epesop. Iměnpuye eyjo pin cuk adi oğuy Macedônia eipi kay cum pima, ibocewi jepin pima dak. Iměn eyjojo buje kuka juk xepxep em oğuy eymucokcoğ Deus ekawěn eymutaybitbin. Eyju dak kuka juk obuywan epe'e Judéia eipi kay oju am. ¹⁷Wetaybit'ũm tu oğuy eyxe eykay iju pin pima?

— Ewekay acã ěn ěbum — i du eyju e'em owebe? — “Cum òn eykay,” i ěn e'em ocewebe cum'ũm pima — i du eyju e'em owebe?

Iměn ġu òn e'em! ¹⁸Deus pit napa ġu e'em. Soat em ja'ò dağ e'em. Òn tak inapa bit oce ġu. Deus itaybit iboam.

— Hm hm. Cum òn eykay — i'ũmğũ òn e'em, cum'ũm pima bit.

¹⁹Òn ma Jesus Cristo juk adi oğuwěnuwěn eywebe. Timóteo dak cuk adi ixe ma o'ğuwěnuwěn eywebe, Silas dak. Ixe Jesus Cristo Deus ipocat.

— Em òn — i'ũmğũ ixe e'em em'ũm pima. Ja'ò dağ pit soat em ma e'em.

²⁰— Xipacat oğũm eywebe — i'e'em Deus wuywebe. Ibo bbum ma wuyju xipacat pupum, Jesus Cristo Deus a'ò dağ i'ũmũm wuywebe buye. Iměnpuye:

— Iměn cuy je'e, soat em Deus ja'ò dağ e'em puye — i wuyju e'em soat pe. Iměnpuye:

— Warara'acat podi ma Deus idip — i'e'em adeayũ dak.

²¹Deus ma ja'òbacaap ũmũm wuywebe Cristo ekukuap puxim wuyeku am. Ixe ma juk wuynaě jebekitkin. ²²Wuybutet mubarararağ wuybubut pe teku juy

obubut iap mubapuk am soat pe. Imēnpuxim Deus tak jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe teyūku webekitkit iap mubapuk am soat pe. Ixe biōḡbuk wuywebe bima, wuyetaybit soat wuywebe iūm piniat acejat iam.

²³ Deus itaybit icēmān ōn e'em eywebe iam. Eykay oju buje bit, kuka mo ōn eymukorēm. Imēnpuye oju ḡu eykay eymukorēmap puxim. Obu'u eymuḡuycūḡ.

²⁴ Jeymukūyjo ḡu bit oceju eyetabut am, kuy eyetabut cīcā buye. Imēnpit eycokkok cīcā ḡu buk—eycokkoksū ma. Imēnpuye ocexe eymucokkok pin.

2 Imēnpuye:

— Odaobu'u'u Corinto ka beayū kay imukorēmap puxim ip—imuḡuycūḡap puxim tak ip — i juk oce owebe ma.

Omuḡokkokcoḡ cuk adi epesop kuy bima. ² Owebe eymuḡuycūḡ puje bit, abu kuka omucokkoḡ? Ka'ūma ma! Soat kuka eyḡuycūḡ epesop. Imēnpuye oju ḡu eykay obu'u eymukorēm puye. ³ Imēnpuye koapatup cuk otupmubararak cartadup eymukorēmaptup. Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere oajēm awap. Eywebe omuḡuycūḡap kay ḡu juy ōn oajēm puje. Eywebe omucokkoḡap kay acā juy ōn. Ōn ocokkok pima, eyju dak eycokkok ma epesop. ⁴ Oḡuycūḡ cīcā eykay bima ibodup cuk otupmubararak eywebeaptup—waḡuybabi'ūm eykuḡ pima. Wetadidetoḡ ma juk adi otupmubararak. Eymuḡuycūḡap ojuy ḡu bit cuk otupmubararak—eymukūyjoap ojuy acā. Eymukūyjo pin cuk adi oḡuy eykukpin cīcā oxe iam.

⁵ Iḡo bit cuk adi omuḡuycūḡ cīcā aḡokatkat, eyxeat, ikērēat muḡēḡē'ukat. Iḡo juy epeḡukorēm iaptup cuk adi otupmubararak eywebeaptup koapatup. Omuḡuycūḡap podi ma bit iḡo juk adi eymuḡuycūḡcūḡ osunuy pūḡpūḡpūḡ ey'in. Eya'ōpuruḡ ḡu bit cuy epeḡukorēm—eya'ōdidim ma. ⁶ Ade ey'in cuk kuy iḡo o'ḡukorēm rēm waram ḡuto cedaḡ ma ceku am. Kuy juy o'e. Waram pit epeḡukorēm ḡu. ⁷ Ḡebum ḡu juy epesop ḡasū bit apēn ixe ikērēat o'ḡuḡē iap kay. Epesubuywan ḡasū bit. Iburem cuy epesop biḡ ma iḡuycūḡap puxim—Deus ikērēat ju'uk ḡu owebewi i'eap puxim. ⁸ Xi-pan cuy ixe epejukuk ḡasū bit imutaybin am ocexe ekukpin cīcā iam. ⁹ Kūyjobit paxi adi ip wa'ō kay iam cuk adi oḡuy wetaybin pin. Imēnpuye juk ibodup otupmubararak eywebeaptup koapatup. ¹⁰ Iḡo aḡokatkat cuk adi omuḡuycūḡ ikērēat muḡēḡē'ukat. Imēnpit eyju ḡebum'ūm pima apēn ikērēat o'ḡuḡē iap kay, ōn tak ḡebum ḡu oce iboap kay. Waḡuyba'ūm iboap kay Cristo etabutpe. Waḡuyba'ūm puje, xipat ma je'e eywebeam tak. ¹¹ Ḡebum ḡu oce iboap kay Satanás pe wuyaḡuyba'arēmap puxim. Wuyetaybit apēn Satanás jewaḡuymuḡēḡēm. Ibikuy jījā wuywebe ikērēat muḡēḡēan.

¹² Kuy ma juk oju Trōade ka be kawēn idipat muwēn ām iboka watwat pe—Cristo muwēn ām cebe ip. Iba'ore jījā osunuy iju am. Emukacūḡap puxim wuykukukat pit omuju kawēn idipat muwēn ām cebe ip. ¹³ Waḡuybabi'ūm cīcā juk a'ḡu oḡuy, wuykitpit Tito dobuxik'ūm puye. Imēnpuye ocewemuwēn ibo ka watwat pe. Macedōnia eipi kay juk oju ikudadam.

¹⁴ Kuyje ya'ōcaat oexe nopaḡōḡōap taḡwi taomūn-mūn'ibiyū kuḡ. Soat etabutpe oexe—jebekitkit etabutpe. Imēnpuxim Deus tak soat em wuya'ōmucanucan Cristo eju mūḡ'i wuyeku am soat etabutpe jebekitkit etabutpe. Apēn soat taḡ te'okuat jepōḡpōḡpōḡ iap puxim Deus tak wuyujujum soat kaka daḡ. Wuyujujum Cristo ekawēn muwēn ām soat ka watwat itaybit am ixem. Imēneju:

— Warara'acat podi ma ēn xipat! — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ Kuyje paīyū te'okuatōm mupikupik'uk osodop ip tiḡmuju am Deus kay. Wuyekukuap te'okuatiḡ puxim, wuyju Cristo bikuyap taḡ jekukum puye. Cristo ijoptiḡ tiḡmuyuhum Deus kay. Te'okuatiḡ jediḡepōḡpōḡpōḡ Deus taxijom'iyū be te'oyōn ām, ipiat'ajojoap kay cumayū be dak te'oyōn ām. ¹⁶ Ipiat'ajojoap kay cumayū xe wuyju Cristo bikuyap taḡ jekukum iap te'okōomat puxim e'em—wuye'ū'ēmate'o buxim. Deus taxijom'iyū xe bit te'okuat puxim e'em wuyekukuap—wuy-mu'ada'adaapte'o buxim. Abu-be Cristo imuwēn put wara'at ka watwat pe? ¹⁷ Deus a'ōbiat pe acā! Deus pe wuyujuju buje, cedaḡ ma Cristo aḡuwēnuwēn. Warara'acat muḡuykukuku'uk'ūmayū wuyju. Deus etabutpe wuyju imuwēnuwēn. Warara'acat pit warēm-taḡ ma Cristo muwēnuwēn. Imuwēnuwēnaptei kay jījā dak e'em ip. Tūybe Cristo muwēnuwēn pima wuybuyxi jījāan ace'e iān e'em ip. Ixeyū buxim ḡu oceju bit.

3 Warēm-taḡ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ḡu oceju bit.

— Xipat cīcā oceju — i'ūmḡu oceju bit e'em warara'acayū be.

Ijoptup kukat xipat iaptup kay xe'e oceju eyxewi cartadup? Ka'ūma. Kuy ocetaybit eyju xipat iam. Iboaptup kay xe'e eyju ocexewi dak? Ka'ūma. Kuy eyetaybit oceju xipat iam. ² Oceju bit cartadup kay ḡu eyxewi Pauloyū xipat iaptup. Eyju ma ocemudupmubararaktup puxim cartadup puxim. Apēn eyju cedaḡ ma jekukum iap co buje soat je'e:

— Paulo xipat. Cedaḡ ma Corinto ka watwat o'ḡutaybitbin — i.

Imēn je'e ip apēn cuk ikērēat muḡēḡēap epeyepere iap co buje dak. ³ Eyju cartadup puxim—Cristo emudupmubararaktup puxim. Tintadim ḡu o'tupmubararak. Wita'a erūn'a be ḡu dak opop ibararak. Deus biōḡbuk pit cuk eyaḡuydadam o'e—soat em itabēḡat biōḡbuk ma. Eyaḡuydadam o'e ocewebe kawēn idipat muwēn puje eywebe. Imēnpuye eyekukuap cartadup puxim.

⁴ — Oceju xipat — i oceju e'em eywebe, ocetabut cīcā Deus kay buye, Cristo kay dak.

⁵ Deus ocebuywan'ūm pima, iba'ore kuka o'e ocewebe Cristo muwēn ām warara'acat pe. Imuwēn put ocewebe ixe ocebuywatwan pima acā. ⁶ Ixe ma ocebuywatwan kawēn iisuat muwēn ām soat ka watwat pe—apēn ixe soat ijodiacat taxijo pin iap ekawēn muwēn ām.

— Soat ekawēn taḡ eyeku'ūm pima Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ, ixe wi wūy ma epesop eye'ū buje — i'ūmḡu oceju e'em warara'acayū be. —

Ibiögbuk xipacat eyağuydadam pima, Deus xe ma epesop eye'ũ buje — i acã oceju e'em. Wuyawëwëap ekawën tağ jeku ojuy e'em ip adeayũ. Jededaxijo ojuy dak e'em ip. Iba'ore imënpit cewedaxijo am ip. Imënpuye wũy ma ip dopdom Deus wi. Ibiögbuk xipacat wuyağuydadam pima bit, Deus xe acesop soat em.

⁷ Kawën kuyat pit ibararak osodop witadopa be—topaerünatopa be. Deus dipap o'jebapuk iboap ekawën muwën puje Moisés pe. Idip cĩcãat o'jebapuk. Imënpuye Moisés osunuy topa jo ba'ore soat pe jebek-itkit pe—Israel naxeğebitbit pe. Topa jo ba'ore osunuy topasopsup puye Deus dipap kuğ. Ğuyjom pit topasopsup ğũğũn ã o'e. Imënpit iba'ore soat pe wuyawëwëap ekawën tağ jeku ojuyat wũy ma jeenuy Deus wi je'ũ buje. ⁸ Ğasũ bit Deus jebiögbuk moðmõm wuywebe soat em wuynuy ãm jexe. Iboap idip cĩcã wuyxe. Wuyawëwëap ekawën tağ wuyekuap idip cĩcã. Deus jebiögbuk muðmõm wuywebe iap pit ibodi ma idip wuyxe. ⁹ Iba'ore soat pe wuyawëwëap ekawën tağ jeku am kawën kuyat tağ. Imënpuye:

— Ikërëat kuğ eyju oxo — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

Wuyawëwëap ekawën pit cekawëntip. Ibodi ma kawën iisuat pit cekawëntip. Kawën iisuat tağ jekukum pima, cũğ ma acesop Deus xe. ¹⁰ Moisés Deus dipap o'jojojo kawën kuyat muwën puje. Cekawëntip osunuy. Ğasũ bit cũğ ma acesop Deus xe kawën iisuat tağ jekukum pima. Kawën kuyat podi ma cekawëntip osunuy kawën iisuat. ¹¹ Kawën kuyat cekawëntip osodop. Ibun am ğu bit Deus o'e "Iboap ekawën tağ cuy epeku," i. Daream ma. Kawën iisuat pit kawën kuyat podi ma cekawëntip. Soat em ma juy iboap ekawën tağ ajeku.

¹² Soat em Deus xe acesop iap wiwim cĩcã wuyju. Imënpuye wuybisũsũn ğu kawën iisuat muwën ãm soat pe. ¹³ Moisés buxim ğu wuyju. Ixe Moisés pağo ierünat kuğ osunuy jedopa ajuy am. Ibu'u osunuy jebekitkiyũ be jedopasopsep ğũsũnap coan. ¹⁴ Topa jojom ip osodop iğũğũn ã Moisés ebekitkit—Israel naxeğebitbit. Itaybit ğũğũn ma dak osodop ip Deus ekawën jedopa eju pağo kuğap co'i ma. Ğasũ dak iba'ore jĩjã ixejũ etaybin am apënapa Deus e'em iam cekawëntup cocom ma'ğũ ip. Cekawën pa'arëm cexe ip kawën kuyat. Cristo eju jemũğ puje acã itaybit je'e ip cekawën. ¹⁵ Wuyawëwëap ekawëntup co buje, ğasũ dak itaybit ğũğũn ma ip—Moisés pe o'ğuwën iap ekawëntup co buje. Itaybit ip yopĩt ma. Jedopa eju pağo kuğat co'ma ip itaybit. ¹⁶ Imën e'em Deus ekawëntup:

Deus pağo o'ju'uk Moisés dopa ejuwi cepit puje wuykukukat kay, i.

Imënpuxim ğasũ dak wuywebe ikërëat muğeğëap epere buje Deus ikërëat ju'uk wuywebewi pağo o'ju'ukiap puxim. Ikërëat ju'uk wuywebewi wuyetabun puje wuykukukat Jesus kay. ¹⁷ Ibodup pe wuykukukat Deus biögbuk iape. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuynũy ãm wuye'ũ buje. Ixe biögbuk wuywebe bima, wuyetaybit wuyju cũğ ma Deus xe Jesus kay

wuyetabut pima acã iam, wuyawëwëap ekawën tağ jekukum pima ğu iam. ¹⁸ Wuyju bit kuy wuyetabut wuykukukat Jesus kay. Jedopa eju pağo kukat puxim ğu wuyju. Wuykukukat biögbuk wuymuwexaxan wuydip am jejo'i i'eap ojuy. Ixe wuymuwexaxan waroa jo'ian. Wuykukukat dipap ip o'jojojo wuyjojo'ukayũ waroa jo'i buye. Imënpuye biğ ma wuykukukat co'iyũm acesop. Imën ace'e biğ ma wuydip.

4 Deus ma ocekapikam o'ğũm ocewebe, itabotaid-abotbot ocekay buye.

— Kawën idipat cuy epeğuwënuwën soat kaka dağ — i juk adi o'e ocewebe.

Imënpuye ocebu'u ğu ocesop ocekapikap kuğ.

² Iba'arëm ikërëat muğeğëap pit kuy ocepere. Warëmtağ ma ocekukuap tak kuy ocepere. Warara'acat muğuykuku'uk ğu oceju bit imutabun am ip Jesus kay. Deus ekawën muwarururun'uk ğu dak oceju. Soat em ma kawën icëmat tağ oceju jekukum Deus etabutpe. Imënpuye:

— Pauloyũ cedağ ma jekukum — i'e'em ip soat pe ocekukuap cocoayũ.

³ Oceju kawën idipat muwënuwën. Ixe ekawën pit iba'arëm ipiat'ajojoap kay cumayũ xe. ⁴ Kawën idipat kabia buxim. Wuyetaybit Cristo idip cĩcã iam kawën idipat cocom puye. Icëmãn Cristo Deus co'i iam tak wuyetaybit ma. Satanás pit ipiat kay cumayũ mubu'u'un Jesus kay itabucap puxixim. Ixejũ ağuy-mubarëmrëm kabiok pe imunëmunëmap puxim. Imënpuye itabut ğu ip kawën idipat kay. Ita'umat puxim ip e'em.

⁵ — Ocekay juy eyetabun epesop — i'ũmğũ oceju e'em warara'acat pe. — Jesus Cristo kay juy eyetabun epesop — i acã oceju e'em. — Ğğ cuy ixe eykukan je'e — i oceju e'em.

Jesus Cristo xipat cĩcã ocekay. Imënpuye oceju eybuy-watwan. ⁶ Kuyje:

— Kabiokat tağwi juy kabiaat je'bapuk — io'e Deus. Ibo kabiaat wuymukabiahm iap co'i ixe wuymukũyjom. Ixe wuymutaybitbin soat podi ma odip iam. Cristo dak ixe jo'i ma jedipap kuğ—Deus co'i ma.

⁷ Deus a'öbacaap kuğ oceju cekawën muwën ãm. Imuwënuwën oceju ocebaca ğu ma'ğũ. Ka'wi muğeğë'a buxim oceju—yaca'umat'a buxim. Deus acã ya'öbaca. Ixe bit oca'ömucanucan jekawën muwën ã. Imënpuye ocekawën coco'ukayũ itaybit ja'öbi ğu teyũku imuwënuwën—Deus a'öbi acã ip imuwënuwën iam. ⁸ Soat em xipat'umat jebapukpuğ ocewebe. Ocebu'u ğu ma'ğũ ocetabut am Jesus kay. Soat em ocağuybabi'ũm'ũm oceju e'em. Ocetabucap pit ocepere ğu imënpit. ⁹ Ade ocekay itakomaayũ. Ocebu-reyũ dak ade ma. Soat em ocekay itakomaayũ ocemupokupoğ. Ocemuy'ũ ğu bit ip imënpit. ¹⁰ Soat em ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum wuykukukat Jesus puxim. Ixe a'öbacaap kuğ pit oceju soat em ma. Iboap ijo but soat pe ocejojo'ukayũ be. ¹¹ Soat em ip ocaoka ojuy jekukum itabut'ũmayũ Jesus kay ocetabut puye. Ocejebit ma i'ũm. Oceju bit soat em ma Jesus a'öbacaap kuğ ocesop. Iboap ibapuk cĩcã e'em soat xe

ocejojo'ukayũ xe. ¹² Ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum, Jesus Cristo muwēnuwēn puye. Eyju bit soat em eyetabēg epesop Deus xe eye'ũ buje, ocekawēn kay eyetabut puye.

¹³ Imēn ibararak opop Deus ekawēntup pe: Kuy juk wetabut oce. Imēnpuye juk ocekawēn, i'e'em Deus ekawēntup.

Oceju dak kuy juk ocetabut ajop. Imēnpuye oceju kawēn idipat muwēnuwēn jekukum warara'acayũ bit a'ģu ocaoka pin ma. ¹⁴ Deus cuk wuykukukat Jesus o'ģutait ce'ũap tomukadi. Ixe buxim oceju dak ocemutait oce'ũap tomukadi Jesus o'ģutait puye. Ocedujowat jewekay. Eyju dak jeydujowat jewekay. Ixe xe ma acesop soat em. ¹⁵ Oceju juk adi ipiat ocesupi'ajojo Deus ekawēn muwēn ām eywebe. Imēnpuye biģ ma Deus xipat cīcāat ūmũm soat pe eywebe. Imēnpuye biģ ma eyju e'em cebe:

— Xipat cīcā ēn ocekay — i.

Imēnpuye Deus dipap ibapuk e'em adeayũ xe.

¹⁶ Apēnpuye kuka wuyģuyucũg ace'e? Ibacā'ũm e'em wuyjebit. Wuybinũn pit iisu e'em, Deus wuya'ōmucanucan puye. Wuya'ōmucanucan biģ ma wuyetabut am Jesus kay. ¹⁷ Wuykay'ũmayũ wuykaykay jījā. Ipiatpi'ajojoan cīcā dak ip wuywebe. Imēnpit ibun ğu iboap acejukuk—darem ma. Ğuyjom pit Deus jedipap je'ģũm wuywebe. Idipap kuģ acesop. Darem ğu iboap kuģ acesop—soat em ma. Acejepere ğu. ¹⁸ Imēneju wuyju soat em ğebum wuywebe ijo bucat kay ğu—wuywebe ijo ba'oreat kay acā. Wuywebe ijo bucat darem ma dopdom. Wuywebe ijo ba'oreat pit soat em ma dopdom.

5 Wuyjebit xijap'a'a buxim. Wuye'ũap xijap'a'a mu'y'acacap puxim. Wuye'ũ buje wuyjebit acejepere ijodi ipi be. Wara'at pit acejat wuyjebin iisuat. Kabi be bima bit wara'at ma je'e wuyjebin. Iisuat ijodiat emumuģē ğu—Deus emumuģē acā. Ibiat kuģ acesop soat em ma. ² Wuyetabikuku jījā wuyjebit iisuat kay, kabi be wuynuy pin cīcā buye. Kabi be bima iisuat acejat wuyjebin. ³ Wara'at acejat wuyjebin iisuat. Wuyjebitbet acesop kabi be bima. ⁴ Ijodi bima, xijap'a'a be iap puxim wuyju e'em. Soat em wuyju ipiat kuģ e'em. Soat em wuywātaxipi wuyju e'em. Imēnpit wuybu'u je'ũ ām. Iisuat pu pin pit wuyxe wuyjebin. Iisuat kuģ pima wuyjebit kuģ, soat em ma wuyetabēg acesop. Ace'ũ ğu. ⁵ Deus ma iisuat o'ģuģe wuyjebin. Ixe juk jebiōģbuk o'ģuōm wuywebe wuymutaybit am wara'at o'ģũm eyjebit iisuat iam.

⁶ Ijodi bima bit puk wuykukukat wi wũy ma wuyju nuynuy—wuyjebit kuyat kuģ pima. Imēnpuye wuykokok cīcā soat em ixex acesop iap wiwi am. ⁷ Iboap wiwim wuyju ijojomap tomuju ğu—wuyetabucap tomuju acā. ⁸ Wuykokok cīcā wuyetabut am ixex acesop iap kay. Kuyat iwat pin wuyju—wuyjebit iwat pin—wuyju am wuykukukat kay. ⁹ Wuykukukat mucokkok pin cīcā wuyju warara'acacat mucokkokap podi ma. Imucokkok pin cīcā wuyju ijoce wuyjebit kuyat kuģ pima, iboma cexe bima dak. ¹⁰ Soat cuy wuyju acejewemubapuk Cristo wap. Acejewemubapuk ixex be “Xipat eyju oxex” i'e

am xipacayũ be, “Ikēreāt kuģ eyju oxex” i'e am ikēreāt kukayũ be dak. Cedaģ ma ixex ideida soat pe wuywebe apēn cuk adi ijodi bima ajekukuku iaptei. Xipacat je'ģũm xipacat muģēģē'ukayũ be xipan cekukuaptei. Ipiat pit supi'ajojoat ikēreāt muģēģē'ukayũ be ikērem cekukuaptei.

¹¹ Wuyparara wuykukukat puxim ixex soat podi ma ya'ōbaca buye. Imēnpuye oceju kapikpiģ cīcā warara'acayũ mutabut am cekay. Imuģuykukukum ğu bit oceju imutabucap ojuy ip. Cedaģ ma oceju imutaybitbin ā ip. Deus itaybit iboam. Eyju dak xex eyetaybit iboam?

¹² — Eyetabun cuy epesop okay, xipat ōn eykay buye — waram pit i'e pin ğu oxex.

Eyju eycokkok ocekay iap kay oceju. Warara'acayũ bit ocemuy muy acā eywebe. Jewexex ip yoboģān kacũģtaģ idip puye. Badi bit a'ģu idip'ũma ip. Oceju bit cedaģ ma jekukum ixeyũ a'ōmuypit am eymucokkok am tak ocekay. ¹³ Ocadaodao du eyxex “Cedaģ ma oceju jekukum” i'e'em puye? Ocadaodao bima, imēn ma buk oce'e warara'acayũ be “Deus soat podi ma xipat” i'e am. Ocaģuysat tu eyxex iboam e'em puye? Ocaģuysat pima dak, xipat ma kuka o'e eywebeam. ¹⁴ Soan oceju e'em Cristo xex ocekupin cīcā buye. Kuy juk ocetaybit ocesop pũģ aģokatkat oe'ũ soat peam ijodiacat peam iam. Imēnpuye soat ipi juacat yukpiwat ce'ũ ām. ¹⁵ Ixex oe'ũ soat peam wuywebeam. Oe'ũ wuywebeam wuybikayap taģ wuyekux am ğu. Jebikayap taģ jekux am acā oe'ũ. Waram ğuto o'jetait xipat wuykay i'e am.

¹⁶ Kacũģ kay acā wuyju aģ. Imēnpuye wuy'a bewi wuyju e'em:

— Teku xipat i. — Ğoku xipat ğu — i dak.

Ğuyjom pit imēn ğu ace'e. Wuy'a bewi dak cuk adi ğebum ma ajop Cristo kay kuy bima. Imēnpuye ijodiat co'i osunuy wuyxex. Ğasũ bit imēn ğu wuyju ğebum cekay. ¹⁷ Cristo ejo mũģ'i bima wuyisun ma acesop. Apēn cuk adi warēmtaģ ma ajekukuku iap kuy oi'ũm. Iisuat acā o'jepoyat. Kuyat pit ka'ũmģu o'e. ¹⁸ Wuy-muisusunap Deus pabi. Ixex wuy-muisusun soat taģ Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Kuy bima bit cuk adi a'ģu wuyetakoma ajop Deus kay. Ğasũ bit ixex wuy-muwexaxan o'e jebureyũm.

— “Deus pe juy epeyewemuxat jebureyũm,” i juy epe'e'e warara'acayũ be — i'e'em Deus wuywebe ğasũ bit.

¹⁹ — Deus pit o'jeģebu ğu apēn cuk adi ikēreāt epeģuģēģē iap kay. Cristo oe'ũ ikēreāt muģēģēap teida am puye — i wuyju e'em soat pe. — Jesus kay eyetabun puje Deus jeymuwexat jebureyũm Cristo oe'ũ wuywebeam puye — i wuyju e'em soat pe ijodiacat pe. Deus ma juk wuymuju iboam i'e am.

²⁰ Imēneju oceju kawēnwēn eyweju Cristo a'ōbi. Deus ma juk ocemuju jekawēn muwēn ām eywebe.

— Deus ibu'u eywebe jekay'ũmām — i oceju e'em eywebe. — Eymuwexat pin jebureyũm — i oceju e'em eywebe. — Aģ cuy jeymuwexat jebureyũm — i oceju e'em eywebe.

Deus tak ijoce bima, imên ma kuka o'e eywebe. Ixe a'ôbi ma iboam oceju e'em eywebe. ²¹ Cristo bit ikêrêat o'jukuk ġu. Pũġ em tak ka'uma ma. Deus pit soat wuyju juk adi ikêrêat aġuġġġġġġ iap o'jomôġ Cristo be. O'jomôġ cebe. Imênpuye kuġ ġu wuydop am. Imênpuye wuyju Cristo eju mũġ'i jekukum pima, ikêrêat kuġ ġu acesop Deus xe. Soat taġ wuyisu ace-sop cexe. Imên ibikuy e'em wuywebe i'e am.

6 Ocebuxim ma eyju dak kapikpiġ Deus peam. Imênpuye oceju jeyawê. Kuy juk adi a'ġu xipat cĩcãat epejajat Deus xewi. Waram pit cuy epeyepere ġu xipacap. ² Eya'ôpicũġcũġ cuy epesop Deus ekawên kay. Imên Deus e'em:

"Ocedaxijom cuy ece" i eyju e'em owebe bima, kuy juk oya'ĩjojo ey'eap, i. Eydaxijojoap kabia be ma juk ðn ey-daxijo, i'e'em Deus.

Eya'ôpicũġcũġ cuy epesop. Ġasũ juy Deus eydaxijo pin. Āġ cuy ixex ġasũ bit jeydaxijo.

³ Cũġ ma oceku pin warara'acat mubu'unap puxim itabucap kay. Ocebu'u jĩjã warara'acayũ be "Ocetabut ġu juy Jesus kay, ixex a'ôkayayũ warêmtaġ ma jekukum puye" i'e am ocekuuap cocom puye. ⁴ Cedaġ ma oceku pin warara'acat itaybit am teyũku Deus buywat-wat'ukayũ iam. Ocekpiceġe ġu oceju jekukum, itabut'umayũ bit adi a'ġu ocekuuap jĩjã ma, ipiatpi'ajo-joan ma dak adi a'ġu ip ocewebe, ka'uma kuġ ma dak adi a'ġu oceju. ⁵ Kuy juk adi a'ġu ip ocemupokupok itabut'umayũ. Te'e ma ip cuk adi a'ġu ocemuðm daomũnmũnap'a be. Ikêrêmt cĩcã juk adi ip oceku adeayũ e'awero buje ocekuuap mubarêmrêmt ma ip. Kuy juk adi a'ġu ocejekapikpikpik cĩcã ma. Ocexexet'ũma juk adi a'ġu, ocejekõnkõn'ũma dak.

⁶ Warara'acayũ itaybit osodop teyũku Deus peam kapikpik'ukayũ iam, cedaġ ma oceju jekukum puye. Soat taġ oceisu. Ocekawênkêrê ġu—ocekawêntip ma. Ocetaybit cĩcã dak kawên idipat muwên ãm. Ocekpiceġe ġu dak warara'acat kuġ. Warara'acat kuġ tak xipan oceju. Imên oceju bit jekukum xipat cĩcãat biðġbuk ocekuuap puye. Warara'acat kuġ tak oceju ikukpin. ⁷ Kawên icêmat muwênuwên acã oceju warara'acat pe. Deus a'ôbacaap kuġ oceju jekukum. Cedaġ ma oceju jekukum. Imênpuye:

— Cũġ ma juy epeku, Deus cũġ ma wuykuġ puye — i oceju e'em itaybit'umayũ be. — Ocemuymuy ġu juy epesop, Deus cũġ ma wuykuġ puye — i oceju e'em ocemuymuy ojuyayũ be dak.

⁸ Pũġpũġ ocebuyxim ocekuġ. Warara'acat ocebuyxim ġu ocekuġ. Pũġpũġ ocemuymuy. Warara'acat xipan ocekuġ. Pũġpũġ te'e ma e'em:

— Pauloyũ napa ma e'em — i. Icemãn pit oceju e'em. ⁹ Pũġpũġ itaybit ġu ocejum. Adeayũ bit itaybit cĩcã ocejum. Ocetabêġ mabuk a'ġu eyju ocejojom.

— Pauloyũ o'yaoka ip — i'e'em ip te'e ma owebe pũġpũġ.

Ade em ipiat'ajojom oceju. Ocaoka ġu ma bit ip. ¹⁰ Pũġ em ocemuġuycũġcũġ warara'acat. Soat em pit ocecok-cok oceju e'em. Pũġpũġayũ xe ocedadaibot. Adeayũ

muwexaxan pit oceju ibubut adeat puximayũm kawên idipat kay itabut ip puye. Adeayũ xe oceju ka'uma kuġ. Deus xe bit soat kuġ oceju.

¹¹ Oceburereyũ, Corinto ka beayũ, eykukpin cĩcã ocexe. Iba'arêmt ġu juk adi ocejekawên eywe-ju—ocekawên ojuy iap taġ acã. Eykukpin cĩcã ocexe iap kuy oceġuwên eywebe. Eykay jĩjã oceju. ¹² Ocebu'u ġu juk adi ocesop eykay. Eyju bit cuk adi eybu'u epesop ocekuuap. ¹³ Okpot eju kawênwên pimãn puxim ðn kawênwên eyweju. Eybu'um ġu juy epesop ocekuuap. Apên oceju eykay jĩjã iap puxim cuy eyju dak ocekuuap epesop.

¹⁴ Jesus kay'umayũ eju cĩcã ġu juy epeku. Iba'ore cũġ ma jekuku'ukat pe jeburere am warêmtaġ ma jekuku'ukat eju. Iba'ore kabia daġ jekuku'ukat pe jeburere am kabiok taġ jekuku'ukat eju. ¹⁵ Iba'ore Cristo ebekit pe pũġ taġ ma jewaġuy am Satanás ebekit eju. Iba'ore itabucap pe itabut'umat aġuy daġ jewaġuy am. ¹⁶ Iba'ore Deus tuk'a be cucu'ukat pe jeburedam deusbaro duk'a be cucu'ukat eju. Deus nuynuyap'a buxim wuyju, ibiðġbuk omuy wuywebe buye. Itabêġat omuy wuywebe. Imên Deus cuk adi o'e:

Ixejũ eju juy oġuy, i. Ixejũ binũnpe juy oġuy, i. "Ën acã Deusat ocexe," i je'e ip owebe, i. "Webeitkiyũ eyju," i dak oce cebe ip, i juk adi o'e Deus. ¹⁷ Imênpuye wuykukukat cuk adi o'e: Ixejũ juy epeyepere, i. Ixejũ xewi juy epeyewede, i. Ikêrêat mujurũġrũġ'ukat ekukuuap puxim ġu juy epekuku, i. Ixejũ buxim ġu jekukum pima bit, ðn jeymudot okay, i. ¹⁸ ðn oce eye-bay, i. Okpotpoyũm epesop. Odaxiyũm tak epesop, i. Imên cuk adi wuykukukat o'e kuyje—soat podi ma ya'ôbacaat o'e.

7 Imên Deus e'em wuywebe, oburereyũ, oxe ikukpinayũ. Xipat cĩcãat ùm pin wuywebe. Imênpuye ikêrêat mujurũġrũġap cuy acepere! Ikêrêat kay ġu juy ġebum ajop! Ibuyxim cuy Deus ajukuk. Ixe be juy acemuusunat soat em ikêrêat kukap puxim.

² Ocekukpin cuy epesop ocekuġ! Ikêrêmt ġu bit oceju soat knġ—xipan acã. Warara'acat muymuy ġu oceju. Warara'acat muġuykukukum ġu dak oceju xipacat puap ojuy ocewebeam. ³ Iboam ðn e'em "Xipat ġu eyju ocexe" i'e am ġu. Imên ma juk adi ocecece eywebe kuy bima. Soat em eykukpin cĩcã ocexe. Eyxe bimaap co'in ma ðn wetabêġ pima, we'ũ buje dak, soat em ma ðn ġebum eykay buye. ⁴ Wetabut cĩcã eykay. Xipan ðn eyawêġmuwênuwên soat em warara'acat pe. Oġuykuku jĩjã ade xipat'umat jebapukpuġ ma'ġu ocewebe. Yoboġ cĩcã ðn ocokcokap kuġ.

⁵ Macedônia eipi be ocajêmt puje, ocejebodoy'ũma. Xipat'umat o'jebapukpukpuk ocewebe soat kaka daġ pima. Oca'ôxixixiġ cĩcã juk adi osodop ip ocekuuap'umayũ. Ocepararan ma juk adi a'ġu ocekuuap. ⁶ Deus pit iġuycũġat mucokcokcok'uk. Ixe juk adi oca'ômucan Tito ajêmt puje. ⁷ Oca'ôca juk adi oce'e yajêmt puje. Yajêmt puje:

— Xipan ma juk Corinto ka wat okuk — i juk o'e ocewebe. — Ġebum cĩcã ip eykay — i dak cuk o'e ocewebe. — Iġuycũġ cĩcã o'e ip jebure kay—ikêrêat

o'ġuġĕ'iat kay — i dak cuk o'e ocewebe. — “Paulo cedaġ ma juk adi ocawĕwĕm” i'e'em ip — i dak cuk o'e ocewebe.

Iboap awĕġ co buje biġ ma ocecokcok cĭcā oce'e.

⁸ Darem ma juk adi eyġuycūġ epesop cartadup co buje, wemudupmubararaktup co buje, eymukorĕmaptup co buje.

— Xipat ġu o'e owebe iboaptup mubararak am imukorĕmaptup — i'ūmġu ōn pit e'em owebe ma. Tupco buje juk eyġuycūġ epesop iam wetaybit pima kuka juk ōn tak oġuycūġ oce. ⁹ Oġuycūġ ġū ōn pit. Eyġuycūġ cuk adi epesop wemudupmubararaktup co buje. Iboap kay ġu bit ocokcok. Imĕnpit eybu'u juk adi a'ġu epesop ikĕrĕat muġĕ ām ōn eymuġuycūġ puye. Ibo buye ocokcok. Deus ma juk eymuġuycūġcūġ ey-mubu'unap ojuy ikĕrĕat kay. Imĕnpuye cūġ ma osodop owebe iboaptup mubararak am. ¹⁰ Deus wuy-muġuycūġcūġ wuymubu'unap ojuy ikĕrĕat kay wuy'eap puxim. Ikĕrĕat kuk am wuybu'un puje ixe wuydaxijojom. Ixe be wuydaxijo buje wuyġuycūġap acepere. Wuyokcok ma acesop. Deus kay'ūmat iġuycūġ puje bit, ibu'u ġu ikĕrĕat kuk am. Jepereap kay ġu. Biġ ma cekay. Deus tak ixe idaxijo ġu ma. Soat em Deus wi wūy ma jeenuy je'ū buje. ¹¹ Deus pit eyġuycūġap o'ġuwexat xipacap eywebeam. Ġebum cuy epesop iboap kay. Itapuruġayūm cuk eymuwexat. Omuytaybin pin cuk adi epesop ocekiwatpi ġu iam. Eytakoma jġjā juk adi epesop ixe kay—ikĕrĕat muġĕġĕ'ukat kay. Eyparara dak cuk epesop ikĕrĕat muġĕap puxixim. Ġebum cĭcā juk epesop wa'ō kay.

— Ipiat cuy asupi'ajoat ikĕrĕat o'ġuġĕ'iat pe — i juk epe'e eyewewebe.

Imĕneju ibapuk e'em soat xe eyukpiwatpi ġu iap.

¹² Ibodup cuk otupmubararak ixe aġokatkat awĕaptup ojuy ixe be ikĕrĕat muġĕap epereap ojuy. Tupmubarararaġ pima cebay kay dak ġebum oġuy, jebay mubuyxi'ūm'ūm o'e buye. Cebay kay ġebumap podin ma bit cuk otupmubararak, Deus pe eymuġĕbuap ojuy Pauloyū ikukpin cĭcā ocexe iap kay. ¹³ Ocecokcok cĭcā juk adi ocekiukpin eyxe iam ocetaybin puje.

Tito dak icokcok cĭcā osunuy xipan cĭcā juk adi ixe epejukuk puye. Icokcok cuk adi osunuy eyxe bima. Ocekay yajĕm puje, ocemucokcokcoġ cuk adi osunuy eyawĕġmuwĕnuwĕn ocewebe. Imĕnpuye juk adi biġ ma ocecokcok oce'e. ¹⁴ Eykay cum pima:

— Xipan cuk jukuk ip Corinto ka watwat, xipat cĭcā ip puye — i juk oce cebe.

Wa'ō daġ ma xipan cuk adi ixe epejukuk. Omudapxin ġu eyju. Soat em icĕmān ōn e'em eywebe:

— Corinto ka watwat xipat cĭcā — i juk adi ocece cebe.

Wa'ō daġ ma juk adi xipan ixe epejukuk.

¹⁵ — Wa'ō kay kūyjobit osodop ip — i juk adi o'e Tito ocewebe. — Obuyxim cĭcā juk adi okuk ip — i dak o'e. — Yoboġan pin ġu osodop ip—obuywan pin acā ip osodop — i dak o'e ocewebe.

Ixe Tito ġebum cĭcā xipan cĭcā juk adi okuk ip iap kay. Imĕnpuye biġ ma eykukpin cexe. ¹⁶ Ocokcok cĭcā eykay, soat em eya'ō daġ eyju e'em puye.

8 Okitpitpiyū, Deus cuk adi xipacat o'ġūmġūm Jesus kay itabucayū be—Macedōnia eipi watwat pe. Ocejū a'ġu eymutaybin ojuy iboam. ² Ipiat o'supi'ajojo jġjā ip jetabucap puyxijom. Icokcok ip yoboġ cĭcā ip o'e imĕnpit. Ade jġjā o'ġūmġūm ip tadaybotbocayū be, tadaybot cĭcā ġu ma'ġu ixeyū dak. ³ Iūm pucat ip o'ġūm. Ibodi ma dak ip o'ġūm. Oca'ōbi ġu ip o'ġūm—jekpiwatpin ma.

⁴ — Ocejū dak cuy oceġūm ocedinheiro eywebe tujowat am Judĕia eipi watwat peam—itabucayū beam—tadabotbocayū beam — i juk adi o'e ip ocewebe. Biġ ma — Ocejū dak cuy oceġūm — io'e ip. ⁵ Tūybe yopĭt ma je'ġūm ip iān oce'e. Yoboġ ma ip o'ġūm. Koap ip o'jewĕm wuykukukat pe. Wuykukukat a'ō kay kūyjobit pin cĭcā osodop ip. Oca'ō kay dak kūyjobit pin cĭcā ip osodop. ⁶ Dinheiro ūm pin cĭcā ip osodop ocewebe iap awĕġ cocom pima, eykay juk oce-sop ġebum. Imĕnpuye juk ocejekawĕn Tito eju. Kuy bima:

— Eyedinheiro juy epeġuxipan imuju am tadaybotbocayū be — i juk adi o'e ixe Tito eywebe. Imĕnpuye: — Corinto ka kay juy eju — i juk oce Tito be. — “Eyedinheiro juy epeġuxipan apĕn cuk adi epe'e iap taġ eykukpin ocexe i'e am tadaybotbocayū be,” i juy ece cebe ip — i juk oce Tito be.

⁷ Warara'acat podi ma eyju ade ikuġ. Warara'acat podi ma eyetabut Jesus kay. Warara'acat podi ma dak eyetaybit Deus ekawĕn muwĕn ām. Ade ey'in tak itaybit cĭcāyū. Warara'acat podi ma dak eyju warara'acat puywatwan. Warara'acat podi ma dak ocekiukpin eyxe. Imĕneju:

— Warara'acat podi ma dak eycokcoġ cuy epesop eyedinheiro ūm ām tadaybotbocayū be — i ocejū e'em eywebe.

⁸ — Eyedinheiro juy epeġūm tadaybotbocayū be — i'ūmġu ōn pit e'em eywebe. Wa'ōbi ġu juy epeġūm. Warara'acat pit icokcok cĭcā iūm ām cebe ip. Eywebe iūm puje, itaybit je'e ip icĕmān Corinto ka beayū xe ocekiuk pin cĭcā iam tadaybotbocayū. ⁹ Kuy eyetaybit wuykukukat Jesus soat em xipan wuykuġ iam. Kuyje soat kuġ osunuy, kabi be bima. Ijodi ikop puje bit tadaybocan o'e. Tadaybocan o'e eywebe eycokcoġ eydop am teiboġat kuġiat puxim.

¹⁰ Ġasū ōn jeyawĕ eyedinheiro epeġuxipan iam. Koapat koato bima:

— Ocedinheiro juy oceġuxipan imuju am tadaybotbocayū be — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eybu'um ġu juy epesop ġasū bit imuxipan am. Warara'acayū iūm ojuy awap, eyju bit cuk adi iūm ojuy epesop. Tadaybotbocayū buywan ojuy juk adi epesop.

¹¹ — Ġa'a aġuxipan wuyedinheiro — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eycokcok cuk adi epesop eyedinheiro ūm ām. Ġasū bit eybu'um ġu juy epesop imuju am. Eycokcoġ cuy epesop imuxipan am. Ade ikuġ iap wiwim ġu juy epesop.

Epeğuxipan cuy ajo eyju ikuğ iat. ¹² Eycokcokap tomuju iùm puje xipat Deus xe—yoboğ pima, yopīt pima dak xipat ma. Ajo wuyju ikuğ ğu iat ojuyjuy ğu Deus wuyxewi.

¹³ Obu'u eymudadaybotbocan warara'acayū ibubut ade i'e am. Ğasū eyju ade ikuğ. Ixeyū bit ikuğ ğu. Imēnpuye cedağ ma eywebe eyedinheiro'in iùm ām cebe ip—eybubut mu'ē'ē ām cebe ip. Eyju ğu kuka yopīt ikuğ pima, ixeyū ğu kuka o'ğū'ē'ē eywebe. Imēn imu'ē'ē'm pima, jewejojo'in ma kuka epe'e ikuğ. Ka'ūma ma kuka tadaybocat o'e. Ka'ūma ma dak kuka ade ikuğiat o'e. ¹⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup: Ade o'jatiat cepoyat kuğ ğu dak o'e, i. Yopīt ma o'jatiat tak ikuğ ma o'e, i.

Imēn e'em tup imu'ē'ē'ukayū muwēğuwēn.

¹⁶ Ocebuxim Tito dak eybuywan pin cīcā. Imēnpuye: — Bay, ēn xipat — i ōn e'em Deus pe. ¹⁷ "Edaobu'u du

Corinto ka watwat com?" io'e buje, — Hm hm. Oju juy ğaxīn ma — io'e. Iju pin o'e. — Ixeyū juy oyawē cedinheiro ūm ām — i juk o'e. Taobikuy jījā osunuy eyjom.

¹⁸ Wara'at tak wuykitpit oceğuju eykay. Ixe ibuyxiat soat xe itabucayū xe, itaybit cīcā kawēn idipat muwēn ām puye. ¹⁹ Jesus kay itabucayū ixē o'taē oceweju iju am dinheiro dujowat am Jerusalém ka be. Dinheiro juy ocetujowat eykukpin cīcā ocexe iap mubapuk am tadaybotbocayū be. Ocetujowat cuy jewebuywatwan cīcā ip wuykukukat kay itabucayū iap mubapuk am soat pe. Imēnpuye:

— Ka'ūmğū ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe dinheiro jeejat'iyayū.

²⁰ Ade dinheiro juy ocetujowat. Ocebu'un ma'ğū warara'acat pe "Pauloyū dinheiro'in ma o'ju'uk jewebam" i'e an. Imēnpuye warara'acayū ocetujowat oceweju ocemuymuyap puxim. ²¹ Cūğ ma oceku pin wuykukukat etabutpe acā ğu. Soat etabutpe ma oceku pin cūğ ma.

²² Imēnpuye wara'at wuykitpit cuy oceğuju eykay. Kuy juk adi ixē ocesubuyxijojo ade em. Imēnpuye ocetaybit cīcā ixē soat em warara'acat puywat pin iam. Itabut cīcā eykay. Imēnpuye:

— Corinto ka watwat tak jedinheiro jeeğūm ma tadaybotbocayū be — i'e'em ixē.

Imēnpuye ixē eyjo pin cīcā eybuywat am imuju am. Ibūrū ma oceğuju eykay wuykitpitpiyū. ²³ Tito obure jījā. Ixe kapikpiğ oweju eybuywatwan. Ixeyū wuykitpitpiyū cum ceweju eykay. Itabucayū a'ōbi cum ip. Ibuyxim ip Cristo kuğ. ²⁴ Eykay yajēm puje juy ikukpin epejukuk ip. Imēnpuye soat itabucayū itaybit je'e Corinto ka watwat xe ixeyū ikukpin cīcā iam.

— Corinto ka watwat xipat cīcā iap ocetobuxik apēn soat em Pauloyū e'em iap tağ — i je'e ip.

9 Obu'u oce warara'acayū bit jedinheiro mujujum itabucayū be Judéia eipi beayū be iaptup mubararak am eywebe, ² kuy eyju dak ixeyū buywan pin puye.

— Tadaybotbocayū buywan pin ip wuykitpitpiyū Grécia eipi beayū — i kuy juk oce Macedônia eipi beayū

be. — Kuy bima ma juk adi ip osodop ibuywan pin—koapat koato bima ma — i juk adi oce cebe ip. Ade ixeyū'in ibuywan pin o'e eyju ibuywan pin ip iam itaybin puje.

³ — Corinto ka beayū kuy juk jedinheiro o'ğuxipanpan ocewebe tujowat am iùm ām tadaybotbocayū be — i juk adi ocece cebe ip.

Eyedinheiro muxipan'ūm pima bit, kuka juk eyju wawēğmukērērēn. Imuxipan'ūm pima:

— Napa ma juk Corinto ka beayū eğuwēn ocewebe — i kuka o'e ip owebe. Obu'u wekawēn mukērērēn ān eywebe. Imēnpuye wuykitpitpiyū juy oğuju eykay eywebe imuxipan'ūmap puxim. ⁴ Oweju Macedônia eipi beayū ajēm puje, ocesūsūn kuka oce'e eykay, eyedinheiro muxipan'ūm pima. Ocebodi ma eyju dak kuka eysūsūn ma epe'e te'e ma ocetabat eykay buye. Ōn tak kuka osūsūn ma oce "Corinto ka beayū jedinheiro muxipanpan je'ğūm" i, te'e ma ocece buye. ⁵ Imēnpuye ixeyū wuykitpitpiyū oğuju eykay. Oajēm awap ma oğuju ip eybuywat am soat muxipan am. Epeğuxipan cuy apēn cuk adi epe'e'e iap tağ. Oajēm puje, kuy ixipan je'e. Ixipan pima, warara'acat itaybit je'e Corinto ka beayū jedinheiro o'ğūm iùm pin puye iam. Warara'acat a'ōbi ğu o'ğūm ip iam itaybit je'e ip—jekpiwatpin ma ip o'ğūm iam.

⁶ Ade ğu taidada'ukat yopīt ma ibubum. Ade taidada'ukat pit ade ibubum. Ğebum cuy epesop iboap kay.

⁷ Eybu'u iùm pima bit cuy epeğūm ğu. "Eğūm cuy" i'e'em pima dak, epeğūm ğu. Eyukpiwatpin ma juy epeğūm. Būrū poro iùm pin cuy epeğūm. Jecokcoğ iùmūm'ukat kay jījā Deus. ⁸ Deus pe bit iùm put eywebe eyemukaypinput. Soat je'ğūm eywebe. Soat em epesop eyemukaypinput kuğ. Ajo eyju cekayiat podi ma dak je'ğūm eywebe. Cepoyat kuğ tak epesop iùm ām warara'acat pe—xipan i'e am ip cebe. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus yopīt ğu iùmūm tadaybotbocayū be yoboğ ma, i. Soat em xipan ip ikuğ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁰ Deus tarekrekata ūmūm wuywebe taida am.

Kadai muaypapan tak wuywebe i'o am. Imēnpuxim eywebe dak ade ma je'ğūm eyemukaypinput. Soat em epesop cepoyat kuğ tak. Ixe buxim eyju dak yopīt ğu epeğūm tadaybotbocayū be—yoboğ ma. ¹¹ Cepoyat kuğ ma epesop soat em ixē xipan eykuğ puye. Ibubut adeayū buxim epesop warara'acat pe iùm ām. Imēnpuye:

— Bay, xipat cīcā ēn! Corinto ka beayū ade juk o'ğūm Pauloyū be tojot am ocewebe — i je'e ip Deus pe tadaybotbocayū—Judéia eipi beayū.

¹² Eywebe iùm puje, tadaybotbocayū buywatwan epe-seop—Deus ebekitkit puywatwan.

— Bay, soat podi ma ēn xipat — i je'e ip Deus pe, epeğūm puye.

¹³ Icocok cīcā je'e ip.

— Bay, ka'ūmğū ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe. — Bay, tacup ğu iùmūm ip Corinto ka beayū — i je'e ip cebe. — Soat em tadaybotbocayū buywatwan ip — i

je'e ip. — Cristo kay jetabucap mubapukpuğ cĩcã ip ocebuywatwan pima, warara'acat puywatwan pima dak — i je'e ip Deus pe. — Cristo ekawën tağ cĩcã ip jekukum — i je'e ip Deus pe.

¹⁴ Imēneju soat em jekawēnwēn jeedop ip Deus eju eywebeam, eykukpin cexe ip puye.

— Bay, ěn xipan cĩcã ocekuğ — i je'e ip Deus pe. — Tacum ġu juk ocekuğ ip Corinto ka beayũ dak.

Ocekukpin cĩcã juk ip ocekuğ, kuy bima ěn ixeyũ ikukpin ejukuk puye — i je'e ip Deus pe.

¹⁵ Icēmãn Deus warara'acat podi ma wuykukpin wuykuğ. Teimuweğũn pa'oreatei iũmat puxim jekpot o'ğudot wuykay. Imēnpuye:

— Warara'acat podi ma ěn xipan ocekuğ — i juy ace cebe.

10 Őn Paulo. Deus omudot eymutaybin am. Deus a'õbi òn jeyawē. Apēn Cristo wuyawēwēm iap puxim ma òn tak wa'õkadidim ma jeyawē. Ixe Cristo ya'õkadidim ma wuykuğ. Xipan ma wuykuğ. Eyju bit:

— Paulo ya'õpuruğ ocemukorēmrēm wũy ocewi bima. Ijasũn ocexe bima bit iparara ocebuxim — i te'e ma e'em.

² Obu'u wa'õpuruğ eyukorēm ãm. Warēmtağ mabuk eyju jekukum pima bit, wa'õpuruğ ma òn jeymukorēm.

— Paulo Deus a'õbi ġu jekukum—ja'õbi acã—jewekay acã ġebum itabut ũmat puxim — i napa ma eyju e'em eyewewebe pũğpũğ ey'in.

Wa'õpuruğ ma omuyumuy'ukayũ oğukorēm eykay wajēm puje. ³ Ijodi wuyju dopdom itabut'ũmayũ parakpe.

Wuya'õbacaam ġu bit wuyju jekukum imutabunap ojuy ip. ⁴ Ijodiat a'õbacaap kuğ ġu wuyju bit jekukum, Deus a'õbacaap kuğ acã. Ixe a'õbacaam acã Satanás a'õkayayũ a'õbacaap aceğũ'ũm. Wuyju ya'õbacaap kuğ pima, wuya'õmuyipit pa'ore cebe ip Deus kay'ũmayũ be.

⁵ Yoboğan pin ip. Wuymubu'u'un ojuy ip jekukum Deus kay wuyetabucap puxixim. Jağuybi ma je-wa'õxixiğ ip ceweju imubu'unap ojuy Deus kay. Wuyju Deus a'õbacaap kuğ pima bit, ixeyũ a'õxikap aceğũ'ũm.

Aceğuymũğ ip. Mũğ ma jeedop ip. Imuyũğ puje adeayũ itabut je'e Deus kay. Cristo a'õ kay dak kũyjobin jeedop ip. ⁶ Koap ixeyũ a'õbacaam òn jeymubikuy kũyjobit am Cristo a'õ kay. Eyekũyjobin puje, ipiat acesupi'ajoat soat pe kũyjobit'ũmayũ be.

⁷ Kacũğ tağ acã eyju pũğpũğpũğ ağ. Eyxeat te'e ma e'em eywebe:

— Őn acã Cristo a'õbi jekukum—Pauloyũ bit ka'ũma — i. Ixe juy jeenuy jewağuyğuy Cristo a'õ dağ paxi òn jekukum iap kay. Ixe jo'i oceju dak Cristo a'õbi jekukum.

⁸ — Wuykukukat cuk onaē eymutaybitbin am — i juk adi ocece eywebe.

Obisũsũn ġu oce iboap muwēn ãm ġuto eywebe. Icēmãn òn cemunaē. Ya'õbiat òn. Ixe juk onaē ey-mukorēmrēm'ukan ġu—eybuywatwat'ukan acã. Ey-buywat am cuk onaē biğ ma eyju kũyjobit am Deus biõğbuk a'õ kay. ⁹ Eymupararan pin ġu òn wemudupmubararaktum cartadum. ¹⁰ Okay'ũmat pit aco'i je'e:

— Paulo ya'õpuruğ ocemukorēmrēm jemudupmubararaktum — i. — Ocexe bima bit, ya'õkadidim ocekuğ — i dak aco'i je'e. — Ya'ĩjo pin'ũma dak ocexe warēmtağ kawēnwēn puye — i dak aco'i je'e napa ma. ¹¹ Wũy òn eywi bima wemudupmubararaktup eyweju òn kawēnwēn iap co'i ma je'e. Itaybit je'e ip iboam okay'ũmayũ—ocemuymuy'ukayũ.

¹² Pũğpũğ ey'in te'e ma e'em:

— Warara'acat podi ma oceju xipacap kuğ — i. — Ixeyũ bodi ma oceju bit xipacap kuğ — i'ũmğũ òn pit e'em eywebe.

Ajom itaybit ip? Ka'ũma ma. Jağuybin ma ip e'em: — Cedağ cĩcã oceju jekukum — i.

Deus ağuy dağ ġu ip jewağuyğuy—jağuy dağ acã.

¹³ Deus ocemujum'ũm pima:

— Deus a'õbi oceju jekukum — i'ũmğũ bit kuka oce'e. Poma Deus ocemujum iap tağ acã oceju cucum.

Eykay bit cuk ocemuju kapik am eyweju—eymutaybit am Deus ekawēn. ¹⁴ Deus cuk ocemuju eyka kay. Imēnpuye juk adi Deus a'õ kay kũyjobin ocesop, eykay ocajēm puje. Eykay juk ocajēm kawēn idipat muwēn ãm eywebe—Cristo muwēn ãm eywebe. ¹⁵ Warara'acayũ dak cuk adi eymutaybitbin osodop ip Cristo ekawēn.

Imēnpuye:

— Oceju acã juk adi ocesop Corinto ka watwat mutaybitbin — i'ũmğũ oceju e'em.

Biğ ma jeuru'urum eyetabucap kay oceju. Ģasũ ma oceju kapiğ eyweju biğ ma Cristo ekawēn muwēn ãm soat pe. Ģasũ ma oceju eymutaybin ojuy. Imēnpit poma Deus ocemujumatka kay acã oceju. ¹⁶ Eyka be imuwēn epere buje, eyka bodiatka kay oceju imuwēn ãm. Ka'ũma ma buk kawēn idipat o'ğuwēn iatka be oceju. Imēnpuye "Paulo bit kawēn idipat muwēnuwēn kuy o'ya'ijojo'iyũ be acã" i'e ba'ore je'e soat pe.

¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup: "Xipat cĩcã oceju bit" i'ũmğũ juy ace, i. "Ocekukukat acã xipat cĩcã" i acã juy ace, i.

¹⁸ "Xipat ma oceju" i wuyju e'em pima, abu xe xe'e wuyju xipat? Ka'ũma xe ma. "Xipat ma eyju" i'e'em Deus wuywebe bima bit, wuyju xipat ma.

11 Yadaodaoat puxim òn kawēnwēn eyweju. Imēnpit cuy eyukpiceğēm ġu epesop okay. Āğ puk cuy ocekawēn eyweju. ² Apēn Deus yağuybabi'ũm eykuğ iap puxim òn tak wağuybabi'ũm eykuğ. Eybay buxim òn tak wağuybabi'ũm eykuğ. Ağokatkat eju o'jepo ġu bukiat puxim eyju. Cebay bit kuy ibumũğãm o'tobuxik iwadim iap puxim eyju. Ibumũnmēn'ũmat soat kay ġu—jewadip kay acã. Imēnpuxim obikuy eywebe Cristo kay jĩjã ãm warara'acat kayap podi ma.

Obikuy eywebe soat tağ eyisu eydop am. ³ Wağuybabi'ũm eykuğ. Warara'acat kayap podi ma eyju Cristo kay ġasũ. Jewexe ġu eyju cekay. Warara'acayũ bit eyağuyumuwarururunap ojuy. Eymuğuykuku ojuy ip. Cristo kay ey'eap epereap ojuy ip. Imēnpuxim Satanás Eva o'ğũğuykuku kuyje. ⁴ Oceju juk adi Jesusat oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayũ bit Jesus iwaruat muwēnuwēn eywebe. Te'e ma eycokcok ixeyũ ekawēn kay. Oceju juk adi Deus biõğbuk

oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayū bit ibiōğbuk iwaruat muwēnuwēn eywebe. Inaka te'e ma eycokcok ixeyū ekawēn kay. Ocejū juk adi kawēn idipat acā oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayū bit kawēn iwaruat muwēnuwēn eywebe.

— Ijop ma kawēn idipat — i napa ma e'em ip eywebe.

Inaka te'e ma eyetabut ixeyū ekawēn kay.

⁵ Eyxe bit ixeyū warara'acat podi ma ya'ōbuyxi jewexe ma'ğū ip Deus emumujuyū. Ōn pit ixeyū jo'i ma wa'ōbuyxiap kuğ. ⁶ Ōn pit wetaybit cīcā ġū imēnpit kawēn ām. Wetaybit cīcā bit apēn ōn e'em iam. Soat em cuk adi wetaybicap osodop ibapuk eyxe.

⁷ Ōn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima ka'ūma ma ojat eyxewi imuwēnuwēnapteim. Imēnpit:

— Paulo ya'ōbuyxiat ġū aco'i teihem'ūma kapikpiğ puye — i'ūmğū juy epe'e'ewebe.

Cedag ma osodop teihem ġū imuwēn ām eywebe.

⁸ Ōn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima dinheiro mudodot'uk osodop ip wara'at ka beayū itabucayū. Jewexe ma ōn cuk adi tujupa'um'um oğuy ixeyū xewi teihem'ūma imuwēn ām eywebe. ⁹ Wuykitpitpiyū juk adi oajēm Macedônia eipi bewi. Soat cuk adi o'tojot ip owebeam wemukaypinput. Imēnpuye ka'ūma ma juk adi ojojuy eyxewi. Ikuğ'ūm pima dak "Dinheiro'in puk" i ġū oce eywebe. Pūğ em tak ka'ūma ma. Kuy bima dak juk adi ojojuy ġū ma dinheiro eyxewi. Ģuyjom tak ojojuy ġū ma. Puju dinheiro ojojuy eyxewi? Ka'ūma em ma. ¹⁰ Abu ideidaat owebe? Ka'ūma ma. Teihem ġū ōn pit kawēn idipat muwēnuwēn soat pe Grécia eipi watwat pe. Icēmān ōn e'em. Napapa'ukat ġū ōn, Cristo a'ōkayat puye.

¹¹ — Ēn iojuyjuyk ġū ocexewi ocekukpin ġū exe buye — i te'e ma eyju e'em owebe.

Eykukpin cīcā oxe. Deus itaybit iboam.

¹² — Pauloyū jo'i oceju dak kapikpiğ — i'e ojuy ip jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Ōn pit teihem ġū kawēn idipat muwēnuwēn. Imēnpuye ibo i'e ba'ore cebe ip, imuwēnuwēnaptei bubum ip puye. Ģuyjom tak teihem ġū oğuwēnuwēn. ¹³ Ixeyū bit icēmān ġū Deus emumujuyū. Jewexe ip Deus emumujuyū.

— Ya'ōbi oceju dak Deus ekawēn muwēnuwēn — i e'em ip napa ma.

Warara'acayū muğuykukukum ip oceju dak Cristo emumujuyū iam.

¹⁴ — Apēn kuka itabut o'e ip imuğuykuku'ukayū a'ō kay Corinto kay beayū? — i'ūmğū ōn pit e'em owebe ma.

Satanás pit cewemuwexat put Deus ekawēn to-jotjot'ukat co'ian. Deus ekabia dağwiat co'ian cewemuwexat put wuymuğuykuku ojuy. ¹⁵ Imēnpuxim cebekitkit tak cewemuwexat put xipacat muğēğē'ukat co'iyayūm wuymuğuykuku ojuy. Ipi'ūm puje bit, xipat'ūm cīcāat je'jat ip wuymuğuykukukuapteim. Cedağ ma Deus ideida cebe ip.

¹⁶ — "Paulo yadaodao," i'ūmğū juy epe'e — i ōn e'em waram eywebe.

Wadaodao eyxe bima dak cuy wa'ijjom ma epe'e. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū buxim ōn tak e'em eywebe "Xipat cīcā ōn" i. ¹⁷ Wuykukukat a'ōbi ġū ōn kawēnwēn eywebe ġasū bit—wukpiwatpi ma. "Xipat cīcā ōn" i'e'em pima yadaodaoat puxim ma ōn tak kawēnwēn. ¹⁸ Warara'acayū e'em — Xipat cīcā ōn — i eywebe, ya'ōbuyxian pin ip eyxe buye.

Imēnpuxim ōn tak: — Xipat cīcā ōn — i oce eywebe.

¹⁹ Jewexe ma eyetaybit cīcā. Yadaodaoayū jo'iyayū kay jījā bit eyju! ²⁰ Eyağuy'ūm cīcā. Ixeyū kay jījā eyju, ya'ōpuruğ cīcā ma'ğū eymujujum ip; eymudadaybotbon ma a'ğū ip; eymuğuykukukum ma a'ğū ip; warēm-tağ ma a'ğū ip eykuğ; eyukpiokakakam ma a'ğū ip eykuğ. ²¹ Ocejū bit cuk a'ğū ocesūsūn ocesop eykuk am imēn.

Warara'acayū e'em: — Xipat cīcā ōn — i eywebe.

Ixeyū buxim ōn tak jeymukūyjo ōn ġasu ōn xipat cīcā iam. Eyetaybit ōn yadaodaoat puxim kawēnwēn iam.

²² — Hebreuyū bit oceju icēmān — i'e'em ip eywebe jewexe Deus emumujuyū.

Ōn tak ibiat ma.

— Israel naxeğebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

— Abraão naxeğebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

²³ — Cristo buywatwat'ukayū bit oceju — i'e'em ip eywebe. Ixeyū bodi ma ōn pit Cristo buywatwat'ukat xipacat. Ixeyū bodi ma juk adi ocekapikepik cīcā Cristo beam, yadaodaoat puxim ma'ğū ōn kawēnwēn ġasū eywebe. Ixeyū muōmōmap podi ma juk adi

omuōmōmōm ip daomūnmūnap'a be. Ade em juk adi ip wukxabiokakaka ixee muğēğē'ebum. Ade em ma oje'ū pinpin. ²⁴ Cinco em Judeuyū kukuk'ukayū wukxabiokaka ixee muğēğē'ebum—icaat yabi beatpum. Ade em wukxabiokaka ip—39 em ma. Soat em ip ibūrū em ma wukxabiokaka. ²⁵ Ebpūğ em cuk adi wukxabiokaka im Roma ka kukat ebekitkit. Pūğ em cuk adi

wabuğbuğ ip wita'am okay itakomaayū. Ebpūğ em cuk adi oakōmkōm tiboğati be kobexixi epiriğ puje—odujowat ojuyat epiriğ puje. Pūğ em pit tibi'adopadağ ojeku—kabiabun, iximabun tak. ²⁶ Soat kaka dağ cucum pima ade em cuk adi waoka ojuyap cocom ojekuku. Idibi adi o'tiōm ukā be bima adi oje'ū pin tiboğ puje. Ibukurukayū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. Obadipyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop—Judeuyū kukuk'ukayū. Judeu'ūmayū dak cuk adi

oaoka pin osodopdopdop ade em ma. We'ū pinap cocom cuk adi ojekukuku ikaboğatka dağ, uk'a'ūmat tağ tak, tiboğcīcāati dağ tak. Jewexe obureyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. ²⁷ Soat em cuk adi ocekapikepik cīcā. Soat em odaobire juk adi ojekukuku wekapikap tağ. Xexen'ūma juk adi ojekukuku. Ade em cuk adi ojekukuku oxat'ūmğū, odotiūm tak, oxecap'a'ūmğū dak. ²⁸ Imēn ma ōn jekukum ipiatpi'ajojom. Wağuybabi'ūm tak itabucayū kuğ—soat ka beacat kuğ—Jesus ekawēn kayayū kuğ cedağ ma paxi a'ğū ip jekukum iam. ²⁹ Itabucat warēm-tağ ma oeku bima, ōn

tak ixe buxim ma oğuycũğ kuka oce. Ikērēat muğē buje dak, òn tak wağuybabi'ũm cĩcã oce ip ikuğ.

³⁰ Ade em wa'òbaca'ũmap ibapuk e'em soat pe. "Xipat cĩcã òn" i'e ojuj bima, wa'òbaca'ũmap kuka oğuwēn. ³¹ Deus itaybit òn napa ġu e'em eywebe iam. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebya.

— Soat podi ma ěn xipat — i wuyju e'em cebe—Deus pe.

³² Òn Damasco ka be bima ibo ka kukukat oaoka ojuj o'e. Imēnpuye jeka wiwi'ukayũ o'ğuju jeka ekorara exĩntbi wiwi am odaomũnap ojuj. Obureyũ bit cuk adi odaxijo. Pağeiro'aboğ pe ip omukop ika ekorara tok tağwi. Imēn ocenapõn waoka ojuyacat xewi—Aretas a'òbi ika kukukat xewi.

12 Te'e ma wuyju e'em:

— Xipat cĩcã òn — i warara'acat pe. Imēnpit puk jeymukũyjo òn xipat cĩcã òn iam. Ade ma juk adi ojojojo wexey jo'iat pe idip cĩcãat. Wuykukukat tak cuk adi soat ma o'ğubapukpuk owebe omutaybit am.

Iboap cuy oğuwēn xipat cĩcã òn iam eymukũyjo am. ² Kuy bima Deus cuk odujuu jewekay kabi kay—bodiat ka kay. Kuy quartoze koato o'kap pima juk adi odujuu. Òn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit. ³ Dao ma juk adi odujuu ikadip cĩcãatkay kay Deus tũytũyapka kay.

Òn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit — i òn e'em waram.

⁴ Kawēn idip cĩcãat cuk adi oya'ĩjojo ibodi. Imuwēn pa'ore eywebe iboap. Ka'ũmğũ wuya'ò kawēn iboam eymukũyjo am.

⁵ — Xipat cĩcã òn — i kuka oce warara'acat pe, iboap ojojojo buye.

Imēnpit obu'u imēn i'e am. Soat xe e'em ibapuk wa'òbaca ġu iap.

— Xipat cĩcã òn — i'ũmğũ oce warara'acat pe. — Wa'òbuyxi ġu òn — i acã oce cebe ip.

⁶ "Xipat cĩcã òn" i'e pin pima bit wadaodao ġu kuka oce. Napa ġu kuka oce eywebe. Icēmãn kuka oce. Kuy juk wekukuap epejojojo. Wekawēn tak cuk kuy epeye'ĩjojojo. Òn xipat ġu ma'ğũ eyxe bima bit, "Xipat cĩcã òn" i ġu oce eyağuyumuwarurun am okay i'e am.

⁷ Idip cĩcãat cuk adi ojojojo wexey jo'iat pe. Imēnpuye:

— Jeweweju yoboğan pin cĩcã aco'i je'e Paulo — i juk o'e Deus jewebe ma.

Imēnpuye soat em òn jekukum owãtaxipi jewexe oboğan o'eap puxim. Ipiatpi'ajojom òn jekukum. Deus a'òbi acã Satanás cuk omuwãtaxipin. Deus a'òbi ma owãtaxipi òn jekukum jewexe oboğan o'eap puxim.

⁸ — Owãtaxipiat eju'uk owebewi — i juk adi ocece wuykukukat pe.

Ebapũğ em cuk a'ğũ oce cebe imēn.

⁹ — Oju'uk ġu ewãtaxipiat — io'e owebe. — Soat em pit òn xipan jekuk — io'e. — Wa'òbacaap oğũm ewebe — io'e. — Wara'at kay ġu bit eğuy — io'e. — A'òbaca'ũm pima, biğ ma wa'òbacaap ejat — i juk o'e owebe. Imēnpuye wa'òbaca'ũmap kuğ ma ocokcok.

— Wa'òbaca òn pit — i'ũmğũ òn e'em warara'acat pe.

Cristo soat kabia ja'òbacaap ùmũm owebe wa'òbaca'ũm puye. Imēnpuye ocokcok cĩcã wa'òbaca ġu ma'ğũ. ¹⁰ Soat em ocokcok òn e'em wa'òbaca ġu ma'ğũ; okay'ũmayũ dak a'ğũ omuymuy ma; yopĩt ma dak a'ğũ òn jekukum ikuğ; itabut'ũmayũ dak a'ğũ ipiatpi'ajojoan owebe; xipat'ũmat tak a'ğũ jebapukpuğ owebe. Imēn ma ipiatpi'ajojom òn jekukum Cristo a'ò dağ òn jekukum puye. Inaka soat em ocokcok òn e'em. Wa'òbaca'ũm pima, wuykukukat ja'òbacaap ùmũm owebe buye.

¹¹ Xipan kuka a'ğũ eyju bit omuwēnuwēn. Imēnpit xipan ġu eyju omuwēnuwēn. Imēnpuye yadaodaoat puxim òn ma xipan jewemuwēnuwēn eywebe. Ka'ũma jo'i ma òn eyxe. Jewexe Deus emumujuyũ bit ijo'i ip eyxe. Ajo muğēğēm ip imuğē ba'ore owebe iat?

Ka'ũma ma. ¹² Òn eyxe bima juk adi Deus a'òbacaap oğubapukpukpuk eywebe. Ixe a'òbacaam wuywebe imubapuk pa'oreat tak cuk adi oğubapukpukpuk soat etabutpe eyetabutpe. Iboap mubapuk puje eye-tabēğbēğ epesop ijojom idip cĩcã eyxe buye.

Wukpiceğe ġu juk adi oğuy iboap mubapuk am eywebe. Iboap coco buje juk eyetaybit epesop òn Deus emumuju iam Deus emumuju acã iboap mubapukpuğ puye. ¹³ Wara'atka be bima juk adi wemumukaypinput ùmũm'uk osodop ip owebe ibo ka watwat—itabucayũ. Eyxe bima bit cuk iojujuy'uk ġu oğuy eyxewi. Apēnpuye "Paulo jemumukaypinput ojujuy'uk ġu wuyxewi," i eyju e'em eyewewebe?

— Wuykay ġu xe'e? — i te'e ma eyju e'em.

Imēn ġu bit cuy epe'e. Eykay ma'ğũ òn.

¹⁴ Xepxep em cuk ojeku eyjom. Ėasũ dak waram oju pin eyjom. Eyju bit cuy ojuapte eyeteida ġu. Eyedinhoiro kay ġu òn. Eykay acã òn okay am. Webekitkit puxim eyju. Bekitkiyũ ma jedinhoiro muxipanpan ġu jebay beam, jexi beam tak. Ağokatkayũ bit jedinhoiro muxipanpan jekpotpoyũ beam, jedaxiyũ beam tak.

¹⁵ Ocokcok cĩcã soat obubut ùm ãm eywebe eybuywat am. Obu'u ġu we'ũ ãm tak eybuywacap ojuj. Biğ ma òn eykay e'em. Eyju ġu xe'e biğ ma okay ġu e'em?

¹⁶ Soat ma aco'i eyju e'em eyewewebe: — Icēmãn wuyedinhoiro ağũ'ũm ġu Paulo beam — i. Pũğ pit aco'i je'e napa ma:

— Ixe bit cuk adi ocemuğuykukuku — i. — Ixe juk adi ade aco'i o'tujupa'um ocexewi napaap tomuju ma — i dak aco'i je'e napa ma.

¹⁷ Eymuğuykukuap ojuj ġu dak obureyũ juk oğuju eykay. ¹⁸ Tito juk oğuju eykay. Wara'at tak wuykitpit cuk oğuju eykay. Ajo dak ip o'tujupa'um eyxewi jebubun? Ka'ũma ma! Òn, Tito dak jewejojo'i ma oceju. Cedağ ma oceju jekukum. Warara'acat muğuykukuku'uk ġu oceju.

¹⁹ — Pauloyũ jewedayoyom ocewebe, yoboğan pin puye — i te'e ma eyju e'em.

Jewedayoyom ġu oceju bit. Cristo a'òbi oceju kawēnwēn eywebe Deus etabutpe. Oburereyũ, eykukpin ocexe. Soan ma oceju e'em eybuywat am acã. ²⁰ Eykay wajēm puje iwarum ma aco'i òn jeydobuxik. Apēn òn cekay iap co'i ġu aco'i òn jeydobuxik. Eyju dak imēn

ma odobuxik. Apĕn eyju cekay iap co'i ġu aco'i eyju odobuxik. Jawa'ōxikxiġ aco'i ōn jeydobuxik, eye-tabutkarey dak eyewewekay, eyetakomāmā dak eye-wewekay. Warara'acat kay dak eyju ġebum ġu—eye-wewekay acā. Jewemuymuy aco'i ōn jeydobuxik, eye-kawĕnkĕrĕ dak, yoboġan pin tak. Pūġ taġ ġu dak aco'i eyju jekukum—wara'at taġtaġtaġ ma. Imĕn ōn eydobuxik puje oġuycūġ cīcā oce eykay. Jeymukorĕm tak ōn. Owebe eymukorĕm puje eyju dak eyġuycūġcūġ epe'e. ²¹ Waram eykay wajĕm puje oġuycūġ cīcā oce eykay. Pūġ ġu ey'in cuk adi ikĕrĕat o'ġuġĕ kuy bima. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk osodop ip, warara'acat itop eju dak. Ibu'un pa'ore ma e'em ip ikĕrĕat muġĕġĕap kuġ. Cepere ba'ore ma cebe ip. Imĕnpit iġuycūġ'ūma e'em ip ikĕrĕat muġĕġĕap kay. Ibu'u ġu o'e ip ikĕrĕat muġĕ ām. Imĕnpuye oġuycūġ cīcā oce Deus etabutpe ikĕrĕat kay acā eyju ġebum puye, ade em ma'ġu ōn eyawĕwĕm. Deus omuġebu ajo ġu ōn iap kay.

13 Kuy xepxep em cuk adi eyjom ojeku. Waram ġu-to ōn eyjo ojuy. Imĕn e'em Deus ekawĕntup: Pūġ pe warara'acat muwara buje wuyetabut ġu cekay, i. Xepxepayū be, ebapūġayū be dak imuwara buje bit, wuyetabut cuy ace'e cekay, i. Imĕnpuye koap cuy bit ōn jeymukorĕm. Xepxepayū, ebapūġayū a'ġjo'ūm pima bit, ōn jeymukorĕm ġu. ² Xepxep em kuy ojeku eyjom. Waram wajĕm puje wa'ōdim ġu ōn jeymukorĕm—wa'ōpuruġ ma. Abu itabotaidabotbon je'e eykay? Ka'ūma ma. Kuy bima ade em cuk adi ocece eywebe imĕn. Ġasū dak ġuto imĕn ma oce. Imĕn ma ōn e'em soat kuy bima ikĕrĕat o'ġuġĕ'iyayū be. Soat pe dak ey'in imĕn ma ōn e'em ikĕrĕat muġĕġĕ'ukayū be. ³ Eyetaybit epe'e ōn Cristo a'ōbi e'em iam. Eyetaybit ġuġūn ġu epe'e iboam. Eyetaybit cīcā ma. Cristo ya'ōbaca'ūm ġu eykuġ—ya'ōbacam ma. Soat em ja'ōbacaap mubapukpuġ eywebe. ⁴ Korosa be je'ū buje ya'ōbaca'ūm osunuy. Ġasū bit itait ma'ġuto o'e. Deus ix'e'ūm o'ġutait ja'ōbacaam soat poti ma ix'e ya'ōbaca buye. Ipi daġ pima oceju dak ix'e buxim oca'ōbaca ġu. Ceweju mūġ'i bima bit, ya'ōbacaap kuġ oceju e'em. Eybuywat am tak ya'ōbacaap kuġ oceju.

⁵ Eyekukuap kay juy ġebum epesop Cristo ekawĕn taġ paxi oceju jekukum iap kay.

— Wuyetabucap taġ paxi wuyju jekukum? — i juy epe'e eyewewebe.

Cristo a'ōbacaap kuġ tu eyju jekukum? Jewexe du eyju Cristo ebekitkiyū? Eyetabucap epere'ūm pima, eyetaybit cīcā Jesus Cristo wuywebe nuynuy iam. ⁶ Eyetaybit aco'i ocetabucap ocejepere ġu iam. Icĕmān Cristo ekawĕn taġ oceju jekukum.

⁷ — Bay, soat em cuy Corinto ka beayū buywatwan eġuy ixeyū be ikĕrĕat muġĕap puxim — i ōn e'em Deus pe.

Imĕn ōn e'em cebe warara'acayū be “Pauloyū cedaġ ma Corinto ka beayū o'ġutaybitbin” i'e'eap ojuy ġu—eywebe cedaġ ma jekukuap ojuy acā. “Pauloyū warĕmtaġ ma Corinto ka beayū o'ġutaybitbin” i warara'acat e'em pima bit, ak'arit ma oce cekawĕn kay. ⁸ Abu kuka kawĕn icĕmat tak o'ġu'ūm? Ka'ūma ma. Imu'ūm pa'ore. Iba'ore ġu bit ocewebe kawĕn icĕmat taġ oceku am. ⁹ Eyju eyetabut cīcā bima, ocecocok oce'e oca'ōbaca ġu ma'ġu warara'acayū xe. Imĕnpuye:

— Bay, a'ōbacaap cuy eġūm Corinto ka watwat pe ikĕrĕat kay'ūmayūm je'e am — i oceju e'em Deus pe.

¹⁰ Wajĕm awap eymukorĕmuptup mubarararaġ ōn wajĕm puje dak eymukorĕmap puxim. Obu'u wa'ōpuruġ eymukorĕm ām wuykukukat a'ōbi. Ixe juk ja'ōbacaap o'ġūm owebe eymukorĕm ām ġu—eybuywat am acā. Owebe o'ġūm eybuywat am biġ ma kūyjobit am jebiōġbuk a'ō kay am.

¹¹ Ibūrū ma buk, okitpitpiyū. Soat em cuy epesop ġebum ikĕrĕat muġĕap puxixim. Eya'ōpicūġcūġ wa'ō kay. Jawaġuycom cuy epesop eyeweweju. Kaba'ūm cuy epesop eyewekuġ. Deus ma wuymutaybitbin warara'acat kuġ xipan am. Ixe dak wuyaġuymubabibin soat em. Ixe juy soat em je'ku eyweju.

¹² Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

— Kato'i juy cebe ip — i'e'em eywebe soat oxeyū itabucayū.

¹³ — Xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i ōn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. — Eykukpin cuy ixeyū ejukuk — i ōn e'em Deus pe. — Ixeyū burerem cuy eġuy soat em — i ōn e'em Deus biōġbuk pe. Ibūrū ma.

Gálatas

1 Galácia eipi watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum—Jesus Cristo kayayũ beaptum. Òn Paulo. Ijodiat ġu juk onomuwã Jesus Cristo emumujum. Deus warara'acat pe ġu onomuwãat Jesus Cristo emumujum.

Jesus Cristo ma juk o'e owebe: — Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukan cuy ece — i. Ixe ebay dak imẽn o'e owebe—Deus ma. Ixe Deus waram Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Kato mujum òn eywebe ijudup pe. Soat e'em kato'i eywebe oxeacat tak—Jesus kayacat—wuykitpitpiyũ.

³ — Bay, xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağyumubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Cristo oe'ũ ikẽreat uk am soat pewi wuywebewi. Oe'ũ wuywebe Deus kay'ũmat ekukuap tağ wuyekuap puxim. Jeweweju ma oe'ũ. Oe'ũ Deus bikuyap tağ—wuyebay bikuyap tağ. ⁵ Imẽneju:

— Bay, soat podi ma ãn edipap kuğ — i juy ace Deus pe. — Bay, soat podi ma a'òbaca — i dak cuy ace cebe. Soat em ma juy imẽn acece cebe.

⁶ Wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ! Ibun ġu eyetabut Deus kay. Ğaxĩn ma jeyağuyba'ũm cekay. Kuy ġu juk eyetabut epesop cekay. Ixe juk eynaẽ jebekitkiyũm. Jekpot kukap co'i xipan eykuğ—Cristo kukap co'i. Eyju bit eybu'u ġuto epesop cekay. Warara'acat ekawẽn kay dak eyju ġasũ bit.

— Ijop ekawẽn kawẽn idipat ocexe — i eyju e'em te'e ma.

⁷ Warara'acat ekawẽn pit kawẽn idipat ġu—Jesus ekawẽn acã. Warara'acayũ bit eymu'ukpiceğẽn ojuy. Eymubu'un ojuy ip Jesus ekawẽn kay. Cristo ekawẽn muwarururun ojuy ip. Imẽnpuye wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ. ⁸ Kuy juk adi kawẽn idipat oceğuwẽnuwẽn eywebe—Jesus ekawẽn. Ğasũ bit kuka wara'at ekawẽn ma oceğuwẽn eywebe.

— Ijop ekawẽn ma kawẽn idipat — i kuka oce'e eywebe napa ma. Imẽn oce'e buje, Deus kuka ocemuju ipiat'ajojoap kay. Ğasũ bit kabi bewiat kuka wara'at ekawẽn o'ğuwẽn eywebe.

— Ijop ekawẽn ma kawẽn idipat — i kuka o'e eywebe napa ma. Imẽn i'e buje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom. ⁹ Kuy juk iboap oceğuwẽn eywebe. Imẽnpit ġuto waram oceğuwẽn eywebe. Kuy bima juk adi eyetabut epesop kawẽn idipat kay. “Ijop ekawẽn ma kawẽn idipat” i'e'em napa ma wara'at ekawẽn ma imuwẽn puje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom.

¹⁰ Òn pit ijodiat mucokcok pin ġu oce. Deus mucokcok pin acã òn pit. Warara'acayũ be “Paulo xipat cĩcã” i'e'eap kudadam ġu òn. Ijodiacat mucokcok pin pima, kuka Cristo a'ò kay kũyjobican ġu oce!

¹¹ Okitpitpiyũ, ijodiat ekawẽn muwẽnuwẽn ġu bit òn. Ijodiat ekawẽn ġu ma i ġuto òn e'em eywebe. ¹² Ijodiat ġu juk kawẽn idipat o'ğuwẽn owebe. Ka'ũma ma juk omutaybitbin ijodiat pit. Jesus Cristo acã juk adi omutaybitbin.

¹³ Judeuyũ etabucap co'i wetabun puje, juk adi ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayũ be. Kuy eyetaybit apẽn cuk adi ojekukuku iam. Wetakoma jĩjã juk adi oğuy ixeyũ kay. Yaoka ojuyjuy ip cuk adi oğuy. Imẽn cuk adi ojekukuku Jesus Cristo odopabijuk'ũm pima.

¹⁴ Wağuywağoyũ bodi ma juk adi wetabut oğuy Deus kay. Judeuyũ babim cuk adi wetabut oğuy. Cebodi ma ip we'ajojoyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ cuk adi jeku ojuyjuy oğuy.

¹⁵ Deus pit cuk onaẽ jekawẽn muwẽn ãm, warara'acat podi ma ixexipan okuğ puye. Okap awap ma juk onaẽ. ¹⁶ Ixe juk jekpot o'ğubapuk owebe.

— Okpot cuy eğuwẽnuwẽn Judeu'ũmayũ be — i juk adi o'e owebe. — Kawẽn idipat cuy eğuwẽnuwẽn cebe ip — i juk adi o'e o webe.

Imẽn i'e buje, ka'ũma kay ma juk oju wawẽ ãm.

¹⁷ Jerusalém ka be dak cuk oju ġu Jesus emumujuyũ eju kawẽn ãm—kuy bima Deus o'taẽ'iyũ eju kawẽn ãm. Ixeyũ be wawẽ ãm ġu juk oju. Arábia eipi kay bit cuk oju. Ğuyjom acã juk ocepit Damasco ka kay.

¹⁸ Ebapũğ koato kap puje juk oju Jerusalém ka kay Pedro jom. Xepxep esemana ma juk adi oğuy cexe.

¹⁹ Warara'acayũ bit cuk ojojojo ġu Jesus emumujuyũ. Tiağõ acã ġuto ojojojo—wuykukukat Jesus kitpit acã.

²⁰ Napa ġu òn e'em eywebe. Deus ojojom ijudup mubararağ pima.

²¹ Pedro eju wekawẽn epere buje, Síria eipi dağ cuk adi ojekukuku, Cilícia eipi dağ tak. ²² Imẽnpuye Cristo kay itabucayũ ojojojo ġu ip—Judéia eipi watwat—wara'at ka dağ òn jekukum puye. ²³ Warara'acat ekawẽn pit cuk ip o'jojojo kuy.

— Paulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat wuywebe — i'e'em warara'acayũ itabucayũ jewewebe. — Jesus kay wuyetabucap mu'ũm ojuy osunuy — i'e'em ip. — Ğasũ bit ixexipan Jesus muwẽnuwẽn o'e! — i'e'em ip. — “Jesus kay juy eyetabun epesop!” i'e'em ixexipan — i'e'em ip.

²⁴ Wawẽğ co buje:

— Bay, ãn soat podi ma a'òbaca — io'e ip Deus pe. — A'òbacaam cuk Paulo eğutabun ekpot kay — io'e ip cebe.

2 Catorze koato kap puje, ocepit Jerusalém ka kay. Barnabé eju oju. Tito dak otujowat oweju. ² Ibo ka kay oju "Jerusalém ka kay juy eju" i juk adi Deus o'e owebe buye. Jesus kayayũ kukuk'ukayũ o'je'awero wa'ijo am. Warara'acayũ eju ġu juk ocekawën—ixeyũ eju acã. Apën cuk adi kawën idipat oġuwënuwën Judeu'ũmayũ be iap oġuwën cebe ip. Apën cuk adi ixeyũ oġutaybitbin iap tak oġuwën ma. Obu'u juk adi oġuy ixeyũ be "Te'e ma juk adi eġutaybitbin ip cedaġ'ũma ën imutaybitbin puye" i'e am owebe. ³ Wuykitpit Tito juk otujowat owebe. Judeu ġu ix.

— Teku juy ataypu'aġobixeedakacat wuy-dobuyũ'ũm'ũm pabi daġ—Deus ekawën taġ — i'ũmġu o'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ ma—Judeuyũ ma.

⁴ Warara'acayũ bit oãm oce'aweroroap'a be, o'ġukũyjo ġu ma'ġu ip. "Oceju dak ocetabut Jesus kay" i napa ma e'e'ukayũ oãm ip ocekawën co am oca'õxikap ojuy. Jewemukorëm ojuy ip.

— Teku juy ataypu'aġobixeedakacat wuy-dobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ — io'e ixeyũ ma. — Apënpuye dak eybu'u wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ jekum Jesus eju mũġ'i eyeku buje? — io'e ip ocewebe. — Imën cũġ ġu Deus xe — io'e ip ocewebe. — Wuy-dobuyũ'ũm'ũm pabi daġ cuy epeku, Jesus kay a'ġu eyetabut ma — io'e ip ocewebe.

⁵ Ixeyũ ekawën kay ġu bit oceju—pũġ em tak ka'ũma.

— Ha'a wuydobuyũ'ũm'ũm pabi daġ cuy ajeku cũġ ma wuy'e am Deus xe — i'ũmġu juk adi oce'e oceju bit. Imën oce'e buje, kuka juk kawën idipat oceġuwarurun. Ijo'i ġu kuka juk o'e. Imën oce'e buje, eymuġuykuku kuka juk oceju.

⁶ Iġo'a be o'je'awero ip itabucayũ kukuk'ukayũ. Soat xe ya'õbuyxi ip osodop. Yoboġ ġu ip oxe bit ijodiat pit. Deus kacũġ kay ġu aġ—badi acã. Iisuan ġu ixeyũ bit omutaybin.

— Wara'an pit cuy eġutaybin Judeu'ũmayũ — i'ũmġu o'e ip owebe. ⁷ — Deus cuk Paulo o'jomuy kawën idipat muwën ãm Judeu'ũmayũ be. Judeuyũ be bit Pedro o'jomuy kawën idipat muwën ãm — io'e ip jewewebe.

⁸ Deus ja'õbacaap o'ġũm owebe jekawën muwën ãm Judeu'ũmayũ be. Ixe emumuju õn. Judeuyũ be bit jekawën muwën ãm ja'õbacaap o'ġũm Pedro be.

⁹ — Deus Paulo mujujum jekawën muwën ãm Judeu'ũmayũ be — io'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ—Tiago, Pedro dak, João dak.

Imënpuye juk ip obumukuġ. Barnabé bumukuġ tak ip jeburerexi ip puye.

— Judeu'ũmayũ be eyju ma juy Jesus ekawën epeġuwënuwën. Oceju bit cuy Judeuyũ be oceġuwënuwën — io'e ip. ¹⁰ Pũġ ma ip ocemuġebu. — Ġebum cuy epesop tadaybotbocayũ kay—itabucayũ kay—ocexeayũ kay — i juk o'e ip ocewebe. — Din-heiro'in cuy epeġudot cekay ip, ka'ũma kuġ puye — i juk o'e ip ocewebe.

Õn tak ocokcok cĩcã oce imudot am.

¹¹ Ġuyjom ma Pedro oajëm ocekey, oceju Antioquia ka be bima. Õn pit xeku oġukorëm warara'acayũ etabun ma, warëmtaġ ma jekukum puye. ¹² Tiago je-

bureyũ o'ġudot ocekey. Antioquia ka be ip oajëm. Ixeyũ ajëm'ũm pima, Pedro jekõnkõn'uk osunuy itabucayũ eju—Judeu'ũmayũ eju—Judeuyũ babi daġ jekuku'uk'ũmayũ eju—taypu'aġobixeedakacat'ũmayũ eju. Tiago bureyũ ajëm puje bit, ibu'u o'e jekõn ãm ceweju ip—Judeu'ũmayũ eju. Iparara osunuy Judeuyũ buxim— "Judeu'ũmat jedaypu'aġobixeedakacan cuy cũġ ma i'e am Deus xe, itabut ma'ġu ip Jesus kay" i'e'e'ukayũ buxim. ¹³ Imënpuye Pedro buxim o'e ip warara'acayũ Judeuyũ. Pũġ taġ ma oeku ip jeweweju Judeuyũ. Jeparara pibun ibu'u o'e ip Judeu'ũmayũ eju jekum. Barnabé dak ixeyũ buxim iparara o'e. Pũġ taġ ma oeku Judeuyũ eju. Judeu'ũmayũ eju bti ibu'u o'e jekum jeparara pibun. ¹⁴ Cũġ ġu o'e ip jekukum. Kawën idipat taġ ġu ip jekukum o'e. Iboap co buje juk ocekawën Pedro eju warara'acayũ etabutpe.

— Ën Judeu — i juk oce cebe. — Inaka Judeu'ũmat co'i ën jekukum — i juk oce cebe. — Judeu ekukuap puxim ġu ën jekukum — i juk oce cebe. — Apënpuye dak ën e'em Judeu'ũmayũ be "Judeuyũ babi daġ cuy epeku!" i? — i juk oce cebe.

¹⁵ Oceju bit Judeuyũ ocekapap pin ma.

— Ikërëat mujurũġrũġ'ukayũ Judeu'ũmayũ — i oceju e'em, ocedobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ ġu ip jekukum puye.

¹⁶ Wuyju bit kuy wuyetabut Jesus Cristo kay. Deus xe wuyju cũġ ma wuydobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ wuyekuap tomuju ġu—wuyetabucap tomuju acã. Deus xe wuyju cũġ ma wuydobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ jekukum puye ġu—wuyetabut puye acã. Ka'ũma ma cũġ ma Deus xe jedobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ jekuap tomuju.

¹⁷ — Cristo kay wuyetabun puje acã cũġ ma acesop Deus xe, wuydobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ jekukum ġu ma'ġu wuyju — i wuyju e'em.

Imën i'e buje, ibapuk e'em soat pe Judeu'ũmayũ jo'i ma wuyju dak ikërëat muġëġë'ukayũ iap. Ibu'u ġu paxi Cristo je'e wuywebe ikërëat muġë ãm? Ibu'u ma! Cedaġ ġu cexe. Ijo'i ġu cexe.

¹⁸ — Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ wuyekukuap tomuju ġu wuyju cũġ ma Deus xe—wuyetabucap tomuju acã — i'e'e'uk cuk adi oġuy. Imënpuye "Wuy-dobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ cuy ajeku cũġ ma wuy'e am Deus xe" o'e buje, kuyat wekawën kuka ocepere, wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dak kuka oġupubutbun.

¹⁹ Iba'ore owebe cũġ ma i'e am Deus xe wuy-dobuyũ'ũm'ũm ekawën taġ wekuap tomuju. Deus ekawën tup cocom cuk wetaybin iboam. Iba'ore soat pe wuywebe soat iboap ekawën taġ jeku am. Wuy-dobuyũ'ũm'ũm pabi daġ wuyekuap tomuju wuyju cũġ ma Deus xe ibima apëġãm Cristo oe'ũ korosa be? Ka'ũma ãm ma! ²⁰ Jekpiwan ma Jesus oe'ũ korosa be owebeam iap kay wetabut pima, obikuyap taġ ġu õn jekukum. Cristo biõġbuk omuy owebe. Kuyje wekukuap kuy ocepere. Deus ipot kay wetabucap eju õn jekukum ġasũ bit. Ixe ipot jekpiwan ma oe'ũ we'ũap puxim, okukpin cĩcã cexe buye. ²¹ Deus ibikuy soat kuk am xipan.

— Okuğ ġu juy! — i'ümġu ðn pit e'em cebe. Òn pit imēn ġu e'em. Wuydobuyū'üm'üm pabi dağ wuyekuap tomuju wuyju cūğ ma Deus xe ibima, apēğām Cristo oe'ū korosa be? Ka'ūma ām ma!

3 Galácia eipi watwat, eyağuyba'arēm cīcā! Abu dak cuk eymuğuykuku? Abu dak cuk eymubu'un kawēn icēmat tağ eyekuap puxim? Apēn Jesus Cristo oe'ū korosa be iap cuk adi oceğuwēn eywebe. Iba puğ ma juk adi oceğuwēn eywebe. Imēnpuye juk adi eyetabut cīcā epesop cekay. ² Pūğ ġu buk oğuwēn eywebe. Deus jebiðğbuk o'ğūm eywebe wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ eyekuap puye ġu! Ibiðğbuk oðm eywebe apēn Cristo oe'ū iap ekawēn eyetaybit puye; iboap ekawēn kay eyetabut puye dak. ³ Eya'òbacaam ġu juk epesop Deus ebekitkiyūm—Deus biðğbuk a'òbacaam acā. Ġasū bit:

— Wuya'òbacaam ma ixe a'ò dağ ajeku — i eyju e'em te'e ma.

Eyağuyba'arēm cīcā dak epesop. ⁴ Kuy bima juk adi eyetabut cīcā epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ğū ip eywebe itabut'ūmayū. Ġasū bit xe'e jeybu'un cekay? Te'e ma du juk adi ipiat epesupi'ajojo? Iba'ore! ⁵ Deus cuk adi jebiðğbuk a'òbacaap o'ğūm eywebe. Ixe a'òbacaam wuywebe i'e ba'oreat cuk adi epeğuba-pukpukpuk soat etabutpe. Ja'òbacaap o'ğūm eywebe wuyawēwēap ekawēn tağ eyju jekukum puye ġu. O'ğūm eywebe eyju Deus ekawēn kay jījā buye, cekawēn kay eyetabut puye dak.

⁶ Abraão etabucap puxim eyju dak cuk adi eyetabut epesop Deus kay. Imēn Deus Abraão o'ğuwēn: — Ixe juk adi itabut cīcā osunuy okay — i. — Imēnpuye cūğ ma osunuy oxe i.

⁷ Ixe-buxim itabucayū Abraão naxeğebitbicayū Deus xe, Judeuyū ġu ma'ğū ip. Iboam cuy eyetaybin. ⁸ Deus cuk adi o'e jewebe ma:

— Ġuyjom cūğ ma jeedop ip oxe warara'acayū dak—Judeu'ūmayū — i. — Itabun puje ip cūğ ma jeedop ip oxe Judeuyū jo'i ma — i juk adi o'e jewebe ma. Imēnpuye imēn e'em Deus ekawēn tup: “Òn ma xipacat oğūm soat ka watwat pe, ěn etabut okay buye,” i'e'em Deus Abraão be, i. Imēn Deus kawēn idipat o'ğuwēn Abraão be xipacat ūm awap soat ka watwat pe. ⁹ Abraão itabut cīcā osunuy Deus kay. Imēnpuye Deus xipacat o'ğūm cebe. Ixe-buxim soat itabucayū dak xipacat jeejat Deus xewi.

¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Wūy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum'ūm pima, soat ekawēn tağ jekukum'ūm pima, i.

Imēnpit iba'ore soat pe wuywebe soat ekawēn tağ wuyeku am wuyawēwēap ekawēn tağ. Imēnpuye:

— Xipat ġu eyju oxe — i'e'em Deus soat pe— “Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyeku buje acā cūğ ma acesop Deus xe” i'e'e'ukayū be.

¹¹ Deus cuk adi o'e:

— Eyetabut okay bima acā, cūğ ma epesop oxe — i. Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap puye ġu cūğ ma acesop Deus xe. Imēntak e'em Habakuque

ekawēn tup—kuyjeat ekawēn tup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn tup:

Itabucat ma cūğ ma Deus xe, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹² Imēnpit itabut'ūmat tak wuyawēwēap ekawēn tağ jeku ojuy. Imēntak e'em Deus ekawēn tup: Wuyawēwēap ekawēn tağ jekuku'ukat acā cūğ ma jeenuy Deus xe—soat ekawēn tağ jekuku'ukat, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹³ — Xipat ġu ěn oxe — i'e'em Deus soat pe—ikēreat mujurūğrūğ'ukayū be.

Cristo bit oe'ū apēn cuk adi ikēreat ağujurūğrūğiap tei-da am. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Korosa eju ibamupayaat wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom ikēreat kuğ puye, i.

Korosa eju bima: — Wūy ma juy eğuy owi ipiat'ajojom ikēreat kuğ ěn puye — io'e Deus Jesus pe.

Wuywebe ġu imēn o'e. Jesus pe acā imēn o'e, apēn cuk adi ikēreat ağujurūğrūğ iap kuğ puye. ¹⁴ Deus o'e Abraão be: — Xipacat oğūm soat ka watwat pe, ěn etabut okay buye — i.

Jesus Cristo kay Judeu'ūmayū itabun puje, Deus xipacat je'ğūm cebe ip. Xipacat je'ğūm cebe ip korosa eju Cristo apēn cuk adi ikēreat ağujurūğrūğ iap o'tu-jowat jewebe buye. Imēnpuye Deus jebiðğbuk muðmðm wuywebe wuyetabut puye. Imuðmðm wuywebe apēn cuk adi o'e Abraão be iap tağ.

¹⁵ Okitpitpiyū, apēn jebapukpuğ soat kabia wuywebe iap tağ ðn jeymutaybin. Abu wuybubut je'jat wuye'ū buje iaptup mubararak pin pima, wuyju wuybutet mubarararağ ixedup pe. Wuybure dak jebutet mubarararağ ixedup pe. Xepxep putet mubararak puje, iba'ore warara'acat pe iboaptup ekawēn mupubut am. Iboaptup ekawēn muwarurun am tak iba'ore ma cebe ip.

¹⁶ — Xipacat oğūm ewebe, enaxeğebit pe dak — i juk adi o'e Deus Abraão be.

“Enaxeğebitbiyū be” i'ümġu e'em ibodup. “Enaxeğebit pe” i acā e'em. Adeayū be ġu kuka xipacat o'ğūm. Pūğ pe ma kuka o'ğūm—Cristo be ma. ¹⁷ Imēn ðn e ojuy eywebe. Deus cuk kuy o'e Abraão be:

— Xipacat oğūm soat ka watwat pe, ěn etabut okay buye — i. — Soat em wa'ò dağ ðn e'em — i juk o'e. Ġuyjom acā wuyawēwēap ekawēn o'ğuwēn Moisés pe ixe be imuwēn ām jebekitkit pe—430 koato kap puje ma. Wuyawēwēap ekawēn muwēn puje bit:

— Obu'u oce xipacat ūm ām Abraão be ġasū bit — i'ümġu o'e Deus. — Apēn cuk oce cebe iap tağ ġu oce ġasū bit — i'ümġu o'e.

¹⁸ Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap puye Deus xipacat ūmūm wuywebe bima, apēn cuk adi o'e Abraão be iap tağ ġu kuka o'ğūm wuywebe. Imēnpit Deus xipacat o'ğūm Abraão be “Xipacat oğūm ewebe ěn etabut okay buye” io'e buye. Deus ja'ò dağ e'em soat em.

¹⁹ — Apēnpuye dak Deus wuyawēwēap ekawēn o'ğuwēn Moisés pe? — i du eyju e'em owebe?

Ōn jeymutaybin. Wuyawēwēap ekawēn o'ḡuwēn wuy-mutaybit am ajo Deus bikuyap taḡ ḡu iam. ḡuyjom kuka Abraão naxeḡebit o'kap—Jesus Cristo. Deus xipacat kuka o'ḡūm cebe ja'ō daḡ. Ikap'ūm pima bit, kuy juk adi wuyetaybit ajop soat ipi juacat kūyjobit'ūm ip Deus a'ō kay iam. Deus ma o'jekawēn Abraão be.

— Xipacat oḡūm ewebe — i juk o'e cebe.

Wuyawēwēap ekawēn muwēn pin pima bit, ijodiatat eju ḡu o'jekawēn. Koap jekawēn tojtjot'ukayū be o'ḡuwēn. Ixeyū o'ḡudot jekawēn muwēn ām ijodiatat pe. Ijodiat ma ḡuwēn iboap wuywebe. ²⁰ Wuyju warara'acat mujujum wuybure kay imukūyjo pin pima. Imēnpuxim Deus ixeyū o'ḡudot ijodiatat mukūyjo am, ixeyū be "Ha'a, ijop ekawēn taḡ cuy ajeku" i'e am. Deus pit pūḡ ma. Wuyju imujum wiwim ḡu Deus, ja'ōbi ma e'em puye. Wuywebe bit iba'ore imuju am. Iba'ore wuywebe "Ēn imēn ece'e. Ōn tak wara'at taḡ oce" i'e am Deus pe, ixē mujujum ḡu wuyju buye. Ja'ōbi ma: — Xipacat oḡūm ewebe — i juk o'e Abraão be.

²¹ — Eyetabun puje acā cūḡ ma epesop oxe — i'e'em Deus.

— Cūḡ ma epesop oxe eyawēwēap ekawēn taḡ eyeku buje acā — i dak tu e'em wuywebe?

Xepxep ekawēn taḡ tu Deus e'em wuywebe? Ka'ūma! Deus pe wuy mucūḡ put wuyawēwēap ekawēn muwēn ām ibima, "Eyawēwēap ekawēn taḡ eyeku buje acā cūḡ ma epesop oxe" i kuka juk o'e Deus wuywebe. ²² Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Soat ipi watwat ikērēat kuḡ, i.

Iba'ore soat pe wuywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyeku am—soat ekawēn taḡ. Imēnpuye pūḡat kay wuyetabun puje acā cūḡ ma acesop Deus xe—Jesus Cristo kay wuyetabun puje acā. Soat ixē kay itabucayū xipacat jeejat Deus xewi "Xipacat oḡūm soat pe itabucacat pe" io'e Deus puye.

²³ Kuy bima juk adi wuyetaybit ḡu ajop wuyetabut am. Warara'acat pe wuymutaybicat wiwim cuk adi ajop wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuy. ²⁴ Bekitkit puxim cuk adi ajop. Bekicat kukat puxim wuyawēwēap ekawēn wuykuḡ osunuy. Ikukat bekicat mukūyjojom ixē be warēmtaḡ ma jekuap puxim. Imēnpuxim wuyju dak wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi ajekuku warēm-taḡ ma wuyekuap puxim. Cristo ajēmap wiwim cuk adi ajop. Yajēm'isum cūḡ ma acesop Deus xe Cristo kay wuyetabucam acā.

²⁵ ḡasū bit wuyetabut Cristo kay. Mūḡ'i wuyju ceweju. Ixē kay wuyetabun puje bekikkit puxim ḡu ajop. Deus ipotpoyū ma ajop yaypanayū buxim. Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu ajeku ḡasū bit. Bekicat ikukacecat puxim ḡu wuyju. ²⁷ Eyetabun puje, kuy juk eymubatisasanat "Jesus eju mūḡ'i ojeku ḡasū bit" i'e am soat pe. ḡasū bit Cristo eju mūḡ'i eyju jekukum. Cristo buxim epeku. ²⁸ Cristo eju mūḡ'i jekukum pima, Judeu, Judeu'ūmat tak weḡūḡūn ma ip jekukum. Tei'ūma kapikpik'ukat, teibubum kapikpik'ukat tak weḡūḡūn ma ip jekukum. Ayacat, aḡokatkat tak

weḡūḡūn ma ip jekukum, Jesus Cristo eju mūḡ'i jekukum pima.

²⁹ — Xipacat oḡūm enaxeḡebit pe — i juk adi o'e Deus Abraão be.

Cristo eykukat. Imēnpuye Abraão naxeḡebitbicat eyju Deus xe. Imēnpuye xipacat epejat Deus xewi apēn ixē juk adi o'e cebe iap taḡ.

4 ḡebum cuy ajop apēn ipotpoyū jebay bubut pum iap kay.

— Yaypan pima acā okpot soat obubut je'jat jebubun — i'e'em cebay.

Yaypan'ūm pima bit, jebay eju kapikpik'ukat co'i ma ipot. Yaypan pima acā soat kuḡ jeenuy—jebay bubut kuḡ. ² Yaypan'ūm pima, warara'acayū bekicat kuḡ imukūyjojom. Warara'acayū cebay bubut kuḡ, cebay ekawēn taḡ ma. ³ Bekicat yaḡuy'ūm bekin pima. Bekitkit puxim wuyju dak ajop wuyetabun'isum Jesus kay. Tūybe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap tomuju cūḡ ma acesop Deus xe iān cuk adi ajop. ⁴ Imudocap kabia ajēm puje, Deus jekpot o'ḡudot ijodi. Wuyjo'i o'kap ayacat'uk pewi. Wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi oekukuku Judeu buye.

⁵ — Iba'ore ocewebe soat ekawēn taḡ jeku am ocawēwēap ekawēn taḡ — i'e'e'uk ajop Deus pe. — Apēntak cūḡ ma acesop cexe? — i'e'e'uk ajop wuyewewebe.

Jesus pit e'em wuywebe:

— Wa'ōbacaap oḡūm eywebe—eyawēwēap ekawēn taḡ eyku am ḡu—Deus ebekitkiyūm eye'e am acā! — i.

⁶ Ixē Deus cuk jekpot biōḡbuk o'ḡuōm wuywebe "Eyju dak okpotpoyū" i'e am wuywebe. Imēnpuye:

— Bay! — i wuyju dak e'em cebe Jesus a'ō nomuju. — Bay — i'e'em wuyju ibiōḡbuk a'ōbi.

⁷ Deus eju kapikpik'ukayū ḡu a'ḡu eyju. Ipotpoyū ma eyju. Imēnpuye soat je'ḡūm eywebe jekpotpoyū be iūmūmap.

⁸ Kuy bima juk adi eyetaybit ḡu epesop Deusan. Warara'acayū kay juk adi eyetabut epesop. Tūybe iteyū ma deusyū iān cuk adi epesop. ⁹ ḡasū bit eyetaybit Deusan. Ixē dak o'e itaybit eyjum. Apēnpuye dak waram eyetabut pin ma'ḡuto deusbaroyū kay? Te'e ma kuka eyetabut epesop cekay ip. Wuybuywan pa'ore ip cebe itaybit'ūm puye. Te'e ma du ixeyū a'ō kay epe'e ḡuto? Eyaḡuyba'arēm! ¹⁰ Tūybe cūḡ ma acesop Deus xe kabia muxipanpan pima iān eyju e'em, kaxi muxipanpan pima dak iān, koato muxipanpan pima dak i'an eyju e'em. ¹¹ Waḡuybabi'ūm'ūm cīcā eykuḡ. Te'e ma du juk adi ocekapik kawēn idipat muwēnuwēn eywebe? Waḡuybabi'ūm'ūm cīcā eykuḡ.

¹² Okitpitpiyū, Cristo a'ō kay kūyjobin cuy epesop obuxim. Ōn tak eybuxim ya'ō kay. Ōn cuk adi eyburem oḡuy. Eyju dak cuk adi warēmtaḡ ḡu epesop okuḡ.

¹³ Koap weku buje, kawēn idipat epeya'ījojo ḡu buk. Ōn pit cuk oju imuwēn ām eywebe owātaxipi buye. Oju ḡu wara'at ka kay. ¹⁴ Eyaḡuybabi'ūm'ūm cuk adi epesop okuḡ owātaxipi buye. Owātaxiapiap waywayway ḡu juk adi epesop.

— Paulo kay ġu oceju soat em iwātaxipi buye — i'ümġu juk adi epe'e'e.

Eyduk'a be juk adi eyju okuk. Xipan cuk adi eyju okuk kabi bewiat kukap puxim—Deus ekawēn tojtot'ukat kukap puxim—Jesus Cristo kukap puxim. ¹⁵ Eycokcoġ cuk adi epesop okuġ. Okay jġjā juk adi epesop. Apēnpuye dak epe'e okay ġu ġasū bit? Iba'ore'üm pima eyeta kuka juk epesutaüm owebe wetam. ¹⁶ Icēmān acā juk adi ocekawēnwēn eywebe. Apēnpuye eyju ġasū okay ġu?

¹⁷ Jewexe ma ip eykay ixeyū warēmtaġ ma eymutaybitbin'ukayū. Eymu'aġuyba'arēm ojuy ip okay'üm ām. Ibu'u ip eywebe okay am. Ibikuy ip jewekay i'e am apēn kuy bima okay jġjā epesop iap puxim. ¹⁸ Xipat wuywebe warara'acat kay am xipat i'e ojuy bima. Ixeyū mu'aġuyba'arēm ojuy bima bit, xipat ġu kuka o'e cekay am. Iboap icēmān soat em. Eykukpin cġcā oxe, eyxe ġu'ma'ġu ōn. ¹⁹ Bekitkit, eykukpin cġcā oxe. Ayacat i'it-piat puxim ōn. Waġuybabi'üm'üm cġcā eykuġ. Cristo ekukap puxim eyju dak jekukum iap wiwim ōn ayacat je'it kapap wiwim iap puxim. ²⁰ Waġuybabi'üm'üm cġcā eykuġ. Eyxe pin cġcā oxe. Apēntak ōn jeyawē?

²¹ — Moisés ekawēn taġ cuy ajeku—wuyawēwēap ekawēn taġ — i te'e ma eyju e'em.

Eyetaybit tu apēn wuyawēwēap ekawēn e'em iam?

²² Ġebum cuy epesop Abraão ipotpoyū kay—xepxepayū kay. Xepxep osodop ip Abraão ipotpoyū. Pūġ ma ixi tei'üma kapikpik'ukat osunuy Abraão duk'a be. Wara'at xi bit Abraão tayxiat osunuy. ²³ Kapikpik'ukat it o'kap wuykapap puxim. Itayxiat it pit Deus a'öbi o'kap. O'kap “Ekpon oġüm ewebe” io'e buye. ²⁴ Xepxep aoyū xepxep em Deus jekawēn o'ġuwēn jebekitkit pe iap puxim. Jekawēn o'ġuwēn jebekitkit awēwē ām. Co'a bicūġpe bima o'ġuwēn Moisés pe, Sinai'a bicūġpe bima. Wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuyayū tei'üma kapikpik'ukat it puxim—Agar it puxim. ²⁵ Agar co'a buxim—Sinai'a buxim—Arábia eipi beat'a buxim.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap tomuju acā cūġ ma acesop Deus xe — i te'e ma e'em pūġpūġayū. Agar it puxim ixeyū—Ismael buxim—tei'üma kapikpik'ukat it puxim. Jerusalém ka ixeyū Judeuyū ka. Ixeyū a'ö kayayū dak wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuy cūġ ma i'e am Deus xe. ²⁶ Wara'at ka bit opop. Jerusalém ka buxim ibo ka. Kabi bewiatka bit ibo ka. Wuyju ma ibo ka watwat. Itayxiat it puxim wuyju—Isaque buxim.

— Cūġ ma wuyju Deus xe wuyetabut puye — i wuyju e'em.

²⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Tū'ü, ecokcoġ cuy eġuy e'it'et ġu ma'ġu ěn, i. Ecokcoġ cuy eġuy e'it esupi'ajo ġu ma'ġu ěn, i. Ayacat o'jepere iat iyū ade je'e—jektop eju nuyat iyū bodi ma, i. Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup.

²⁸ Okitpitpiyū, Deus a'öbi Isaque o'kap. Ixe buxim eyju dak ya'öbi Deus ipotpoyūm epesop. ²⁹ Wuykapap puxim o'kapiat Deus biöġbuk a'öbi o'kapiat kaykay jġjā osunuy nuy. Ibabiwarere osunuy nuy cekay. Iwaywayway acā osunuy nuy. Ġasū dak imēn ma jeba-

pukpuġ iboap. Wuykapap puxim o'kap'iyū Deus biöġbuk a'öbiayū kaykay jġjā. Iwaywayway jġjā ip. Warēmtaġ ip ikuġ. ³⁰ Imēnpit, imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Tei'üma kapikpik'ukat cuy eġujēm eduk'a bewi,” i juk o'e Deus Abraão be, i. “Eġujēm cuy i'it eju ma,” i. “Etayxiat it puxim ġu ixē it,” i. “Jebay bubut je'jat ġu,” i. “Etayxiat it acā je'jat,” i.

³¹ Imēneju, okitpitpiyū, ġebum cuy epesop iboap ekawēn kay. Tei'üma kapikpik'ukat it puxim ġu wuyju—itayxiat it puxim acā.

5 Cristo juk ja'öbacaap o'ġüm wuywebe wuyjupinap taġ wuyeku am. Ixe a'öbacaap kuġ cuy epesop soat em.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ cuy ajeku cūġ ma wuydop am Deus xe — i waram pit cuy epe'e ġu.

Tei'üma kapikpik'ukat puxim ġu juy epesop waram.

² Eya'öpicūġcūġ cuy epesop wekawēn kay! Ōn Paulo. Judeu ōn. Jesus kay bit wetabut. Ōn ma jeymukūyjo. Warara'acat pe eydaypu'aġobixeedakacan pima, te'e ma kuka juk Cristo oe'ü eywebeam. ³ Imēn ma ōn ey-mukūyjom.

— Soat ekawēn taġ cuy epeku wuyawēwēap ekawēn taġ—Moisés ekawēn taġ — i ōn e'em soat pe o'jewedaypu'aġobixeedakacat'iyū be.

⁴ “Cūġ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawēn taġ wuyju jekukum puye” i'e'e'ukayū wūy ma ip Cristo wi. Jetabucap kuy o'jepere ip. Ibu'u ip Deus pe xipan jekukan. ⁵ Wuyju bit wuyetaybit cūġ ma acesop Deus xe wuyetabut Jesus Cristo kay buye iam. Cūġ ma acesop cexe iap wiwim cġcā wuyju. Iboap wiwim cġcā wuyju soat em Deus biöġbuk wuya'ö mucanucan puye. ⁶ Jesus Cristo eju müġ'i wuyju jekukum pima, yoboġ ġu Deus xe wuydaypu'aġobixeedakatkan pima, ix-eedakatkan'üm pima dak. Yoboġ pit cexe wuyetabucap acā. Wuyetabut pima xipan tak acejewekuk.

⁷ Kuy juk adi eyetabut cġcā epesop Jesus Cristo kay. Abu juk kawēn icēmat kay eymubu'un? Apēn cuk eymubu'un? ⁸ Apēn xe'e ixē eyaġuy muwarurun? Deus ġu eyaġuy muwarurun. Deus ġu eymubu'un. Ixe juk eynaē cūġ ma eyeku am jexe.

⁹ — Tōm'it ma soat'a muyuhuhum—pāo'a muyuhuhuptōm. Yaboġ e'em — i wuyju e'em. Imēnpuxim pūġ ma warēmtaġ ma eymutaybitbin pima, soat kuka warēmtaġ ma epeku.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap tomuju cūġ ma acesop Deus xe — i kuka o'e soat te'e ma.

¹⁰ Ōn pit wetabut mabuk eykay. Wetaybit waram ġuto eyaġuysat epe'e iam. Waram ġuto kawēn icēmat kay epesop. Wetaybit iboam müġ'i wuyju wuykukukat eju buye. Warēmtaġ ma eymutaybitbin'ukat pe bit Deus ipiat supi'ajoat—ya'öbuyxi'ümat pe, ya'öbuyxiat pe dak.

¹¹ Okitpitpiyū, okay'ümayū te'e ma wawēġ-mukērērērēn.

— Paulo e'em wuywebe “Jewedaypu'aġobixeedakatkan cuy epesop”, i — i napa ma e'em ip soat pe.

Kuy bima juk adi ocece iboam soat pe. Ĝasū bit oce ĝu imēn. Imēn ōn e'em pima, itakoma ĝu kuka adi Judeuyū okay. Ixeyū ma e'em imēn soat pe. Ōn pit e'em:

— Cūĝ ma epesop Deus xe eyetabut pima Jesus oe'ū korosa be wuywebeam iap kay — i.

Imēnpuye buk ip itakoma ma okay. ¹²“Jewedaypu'aĝo-bixeedakat kacacuy epesop Moisés ekawēn taĝ” i'e'e'ukayū be bit:

— Epeyewedaxibada'uk cuy pūĝ em ma — i ōn e'em.

¹³ Okitpitpiyū, Deus cuk wuynaē wuyjupinap taĝ wuyeku am. Imēnpit:

— Obikuyap taĝ cuy ojeku jewemukocokcoĝ, Deus onaē ojupinap taĝ weku am puye — i'ūmĝu juy epe'e. Eybikuyap taĝ ĝu juy epeku jewemukocokcoĝ. Xipan cuy epeyewekuk. Jewebuywatwan tak cuy epesop!

¹⁴ Imēn e'em wuyawēwēap ekawēn tup: Xipan cuy warara'acat ejukuk ewekukap puxim, i. Eywebe xipan warara'acat kuĝ pima, wuyawēwēap ekawēn taĝ eyju jekukum soat ekawēn taĝ. ¹⁵ Ika'uat puxim jewewekuk pima bit, kuka xipan jewewekup epeyepere, jewemuymuy bima dak, jewawēĝmukērērērēn pima dak.

¹⁶ Ōn mabuk jeyawē. Eybikuyap taĝ ĝu juy epeku jewemukocokcoĝ. Āĝ cuy Deus biōĝbuk jeyaĝuydada. Ixe eyaĝuydadam pima warēmtaĝ ĝu kuka epekuku ikērēat muĝēĝēm. ¹⁷ Ajo Deus biōĝbuk cekay iap ajo wuyju cekay iap ĝu. Apēn Deus biōĝbuk ibikuy iap puxim ĝu wuyju bit wuybikuy. Apēn wuybikuy iap puxim ĝu dak Deus biōĝbuk pit ibikuy. Deus biōĝbuk bikuyap taĝ jekuku'ukat jebikuyap taĝ ĝu jekukum jewemukocokcoĝ. Imēnpuye ixe biōĝbuk bikuyap taĝ jeku pin pima, wuybikuyap taĝ ĝu kuka ajekuku—ixe bikuyap taĝ acā. ¹⁸ Deus biōĝbuk wuyaĝuydadam pima, wuyawēwēap ekawēn taĝ ĝu kuka ajeku cūĝ ma wuydop am Deus xe—kawēn kuyat taĝ ĝu.

¹⁹ Wuybikuyap taĝ jekukum pima, ikērēat acā kuka aĝuĝē. Soat wuyetaybit iboam. Wuybikuyap taĝ jekukum pima, warara'acat itop kaykay kuka ajop, warara'acat tayxi dak; ikērēat kay acā dak kuka ajop ĝebum; wuyekawēnkērēm tak kuka ajop; ²⁰ deus-baroyū kay dak kuka ajop wuyetabun; wuybukaypan tak kuka ajop; warara'acat aoka pin tak kuka ajop; jewa'ōxixiĝ tak kuka ajop; wuyetakomāmām tak kuka ajop warara'acat kay; wuyetabikukum tak kuka ajop soat kay; wuya'ōbuyxian pin tak kuka ajop; wuyewejak'ūm tak kuka ajop wuybureyū kay;

²¹ wuyetabutkarey dak kuka ajop; wuyka'o'om tak kuka ajop; jewetabutpe ma kuka ajop aoyū dabi'o'om peta muĝēĝēm pima. Wuybikuyap taĝ jekukum pima, warēmtaĝ ma kuka ajop. Deus soat kukukan pima, jeōm ĝu ip kabi be imēn jekuku'ukayū. Imēn cuk oce eywebe. Ĝasū dak imēn ma ōn e'em eywebe.

²² Deus biōĝbuk wuyaĝuydadam pima bit, ikukpin kuka warara'acat ajukukuk; wuycokcoĝ tak kuka ajop soat em; wuyaĝuybabibim tak kuka ajop; wuyukpiceĝēm ĝu dak kuka ajop; wuya'ōdidim tak kuka warara'acat ajukukuk; xipan tak kuka warara'acat ajukukuk; wuya'ō daĝ tak kuka ajekuku soat em;

²³ wuya'ōbuyxian pin ĝu dak kuka ajop; jewawēwēm tak kuka ajop ikērēat muĝēap puxim. Imēn wuyju jekukum pima, wuyawēwēap ekawēn taĝ kuka ajeku—kawēn kuyat taĝ. ²⁴ Jesus Cristo ebekitkiyū wuyju. Imēn wuyju jewawēwēm.

— Cristo oe'ū korosa be owebeam — i'e'em wuyju jewebe ma. — Ixe buxim oe'ūiat puxim cuy ojeku. Jewemukocokcoĝ obikuyap taĝ ĝu juy ojeku — i'e'em wuyju jewebe ma.

Imēn wuyju jewawēwēm. ²⁵ Kuy bima Deus biōĝbuk wuymutabun Jesus Cristo kay. Āĝ cuy ĝasū bit ixe wuyaĝuydada. ²⁶ Wuya'ōbuyxian pin ĝu juy ajop. Warara'acat aĝutakomān ĝu dak cuy. Wuyetabutkarey ĝu dak cuy ajop warara'acat kay.

6 Okitpitpiyū, wuybure be ikērēat muĝē buje, ixe juy epeyawē. Deus biōĝbuk a'ō kay kūyjobicat cuy ixe yawē. Eywebe dak xipat'ūmat imuĝē ĝūĝūn ixe buxim. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop eywebe ikērēat kukap puxim. ² Jewebuywatwan cuy epesop. Jewebuywatwan pima, kūyjobit epesop Cristo a'ō kay. ³ Ya'ōbuyxi'ūmat “Ōn pit wa'ōbuyxi. Osubuywan ĝu warara'acat” i'e'em pima, jewēĝuykukukum. Te'e ma e'em — Cristo ebekit ōn — i. ⁴ Ĝebum cuy ajop wuyekukuap kay wuyetaybit am cūĝ ma oceju jekukum iam, cūĝ ĝu iam tak. Cūĝ ma jekukum pima, wuycokcok ace'e wuyekukuap kay.

— Ibo ekukuap co'i du wekukuap xipat Deus xe? — i ĝu kuka ace'e.

⁵ Soat ma juy wuyekapikajukuk.

⁶ Warara'acat pe Cristo ekawēn wuymutaybitbin pima, wuybubut'in cuy aĝu'ē'ē cebe wuymutaybitbinaptem. ⁷ Jewemuĝuykukukum ĝu juy epesop. Deus ya'ōmupubutpun pa'ore soat pe wuywebe. Ajo ataida iat tak kuka ajat ma. ⁸ Imēnpuxim jewemukocokcoĝ wuybikuyap taĝ jekukum pima, ikērēat kuka aĝujurūĝ. Wuye'ū buje Deus wi wūy ma acesop. Deus biōĝbuk mucokcokcoĝ ixe bikuyap taĝ jekukum pima bit, idipat kuka aĝujurūĝ ixe a'ōbacaan, ibiōĝbuk wuyaĝuydadam pima dak. Wuye'ū buje, waram acejetait. Deus xe acesop soat em. ⁹ Wuybu'u'um ĝu juy ajop xipacat muĝē ām. Xipacat puap kabia be xipacat acejat wuybu'u'u'ūm pima. ¹⁰ Imēnpuye xipan warara'acat kukap cuy acejepere ĝu. Warara'acat podi ma itabucayū ajukuk xipan.

¹¹ Obum ma ijudup mubarararaĝ ōn. Yoboĝ cīcā wemumubararak. ¹² Xipan jewemuwēnuwēnayū ma e'em eywebe:

— Jewedaypu'aĝobixeedakat kacacuy epesop cūĝ ma Deus xe eydop am — i.

Yoboĝan pin ip. Jesus Cristo oe'ū korosa be iap muwēn pu'u jījā ip. Iparara ip Jesus Cristo kay'ūmayū ipiat supi'ajoat cebe ip iap puxim. ¹³ Jedaypu'aĝobixeedakat kacat ip. Soat taĝ ĝu bit ip jekukum wuyawēwēap ekawēn taĝ ĝu. Eywebe jewedaypu'aĝobixeedakat kacat ojuy ip, “Ade ma oca'ō kay kūyjobit” i'e ojuy ip puye.

¹⁴ — Mēnku xipat wuywebe cūĝ ma wuydop am Deus xe, ĝoku ĝuto — i'ūmĝu ōn pit e'em. — Wuykukukat Je-

sus Cristo oe'ũ korosa be wuywebe cũg̃ ma wuydop am Deus xe — i acã õn e'em. Jesus kay'ũmat ekukuap puxim g̃u weku pin g̃asũ bit. Idip g̃u o'e oxe iboap pit. Jesus kay'ũmayũ dak jeku pin g̃u wekukuap puxim. Idip g̃u cexe ip iboap.
¹⁵ Wuyağuy'isu bima, yoboğ̃ g̃u Deus xe wuyday-pu'ağobixeedakatkat pima, ixeedakatkat'ũm pima dak. Ibitbit ma. Yoboğ̃ pit cexe wuy'isum wuyeku am. ¹⁶ Õn kawẽnwẽn Deus eju yağuy'isum jekuku'ukayũ beam—Deus ebekitkit peam.

— Bay, ebekitkit ağuy mubabibin cuy eğuy — i õn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy cekay ip — i õn e'em cebe.

¹⁷ Okaykay g̃u juy ip jeedop. Wa'õmukorẽm g̃u juy jeedop ip jewedaypu'ağobixeedakatkan iam. Kuy werowero opop wukxabi dağ̃ ade. Iboap coco buje, itaybit je'e ip Paulo kapikpiğ̃ cĩcã wuykukukat Jesus peam iam.

¹⁸ Okitpitpiyũ, "Xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk" i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Xipan cuy jeykuk. Ibũrũn ma.

Efésios

1 Éfeso ka watwat, cartadup mubararağ òn eywe-beaptum. Deus ebekitkiyũ eyju. Soat em eyju kũyjobit Jesus Cristo a'ò kay, ceweju eyju mũğ'i buye. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi.

² Deus wuyebay. Jesus Cristo wuykukukat.

— Bay, Éfeso ka watwat cuy ejukuk xipan — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağyumababibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ Kabi beacat pe xipacat ùmũmap co'i ma soat em Deus xipacat ùmũm wuywebe dak. Kabi beayũ buxim wuyju, Cristo eju mũğ'i wuyju buye. Imēnpuye:

— Èn xipat cĩcã — i juy ace Deus pe soat em ma—wuykukukat Jesus Cristo ebay be.

⁴ Ipi muğẽ'ũm pima ma, Deus kuy wuynaẽ jebek-itkiyũm. Cebekitkiyũ wuyju Cristo eju mũğ'i wuyju buye.

— Soat tağ iisu jeedop ip oxe webekitkiyũ — i juk o'e jewebe ma Deus. — Ikērēat kuğ ġu ip jeedop oxe — i juk o'e jewebe ma.

Imēn cuk wuynaẽ ixex wuykukpin puye.

⁵ — Jesus Cristo kay itabun puje, webekitkiyũm ip je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imēn Deus o'e, jexe wuykukpin puye. Ibikuy osunuy

wuynaẽ ãm. Jemucokcok am cuk wuynaẽ. ⁶ Ipot ikukpin cĩcã osunuy cexe. Imēnpit jekpot o'ğudot wuykay wuydaxijo am tei'ũmat ùmũmap puxim.

Imēneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe soat em. — Soat podi ma èn xipacat ùmũm ocewebe — i dak cuy ace cebe.

⁷ Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi Cristo oe'ũ wuywe-beam puye. Ġasũ bit ixex ġebum ġu apēn cuk adi ikērēat ağũğēğē iap kay. Soat podi ma ixex xipan wuykuğ. ⁸ Ibu'u ġu xipan wuykuk am. Soat em wuykuğ xipan. Soat podi ma itaybitbit ixex. Soan ma itaybit. ⁹ — Imu'awero pin pima, soat webekitkiyũ oğũ'awero—soat ipi juacat, soat kabi beacat tak — i juk o'e Deus jewebe ma. — Cristo soat kukan je'e ġe-buje bit — i juk o'e jewebe ma. — Kũyjobit jeedop ip ya'ò kay — io'e.

Kuy bima apēn imu'awero ojuy ip osunuy iap iba'arēm osodop soat xex wuyxex. Ġasũ bit iboap o'ğuwēn wuywebe.

— Cristo soat kukan je'e — i juk o'e wuywebe. — Soat ma kũyjobin jeedop ip ya'ò kay — i juk o'e wuywebe.

¹¹ Soat ma jebapukpuğ wuywebe Deus bikuyap tağ—apēn ixex juk adi o'e'eiap tağ. Ixex juk wuynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju wuyju mũğ'i buye. Jebikuyap tağ wuynaẽ.

— Teyũku otaẽ webekitkiyũm — io'e ipi muğẽ awap. Imēnpuye juk wuynaẽ. ¹² Ocejju juk koam ocetabut oce'e Cristo kay. Imēnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat ya'òbacaat — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Eyju dak cuk eyetabut Cristo kay. Kawēn icēmat co buje Cristo kay juk eyetabut epesop—kawēn idipat co buje, Deus wuydaxijojomap ekawēn co buje. Wuyju ma wuybutet mubarararağ wuybubut pe ijop cuy obubut i'e am soat pe. Imēnpuxim Deus tak jebiōğbuk muðmðm wuywebe “Teyũku webekitkiyũ” i'e am soat pe. Jebiōğbuk muðmðm wuywebe apēn cuk adi o'e'e iap tağ. ¹⁴ Wuyetaybit ajo Deus je'ğũm jebekitkiyũ be iap acejat iam ibiōğbuk kuğ puye. Ixex ja'òbacaap ùmũm wuywebe ikērēat muğēap puxim. Imēnpuye wuyetaybit ixex xex acesop ikērēat kuğ ġu iam. Imēneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ — Éfeso ka watwat itabut cĩcã wuykukukat kay—Jesus kay — i juk o'e warara'acayũ ocewebe. — Ikukpin warara'acayũ kuğ ip—itabucayũ kuğ — i juk o'e ip ocewebe.

¹⁶ Iboap awēğ tobuxik puje:

— Bay, èn xipat cĩcã. Éfeso ka watwat buywatwan èn ixeyũ be warara'acayũ kuk am xipan — i òn e'em Deus pe.

Obu'un pa'ore ma imēn i'e'e am cebe. Soat em eywe-beam òn kawēnwēn Deus eju. ¹⁷ Kawēnwēn òn Deus eju—wuykukukat Jesus Cristo ebay eju. Ka'ũma ma ixex jo'iat idipat.

— Ebiōğbuk cuy eğũm Éfeso ka watwat pe — i òn e'em cebe.

Ibiōğbuk jeymutaybin cũğ ma eyeku am Deus etabutpe iam. Deus tak ġubapuk eywebe ibiōğbuk. Eyetaybit epesop ixex apēn ixex ibikuy eywebe eyetaybit am ixex.

¹⁸ — Bay, ixeyũ juy eğutaybin soat em exex jeedop ip iam — i òn e'em Deus pe.

Ixex juk eynaẽ soat em jexe eydop am. Cexex eydopap wiwim eyju ġasũ dak.

— Ixeyũ juy eğutaybin xipat cĩcãat eğuxipan iũm ãm ebekitkiyũ be iam — i òn e'em Deus pe. ¹⁹ — Soat podi ma a'òbaca iam cuy dak ixeyũ eğutaybin — i òn e'em. — A'òbacaap ùmũm soat pe ebekitkiyũ be—itabucayũ be iam tak cuy ixeyũ eğutaybin — i òn e'em.

²⁰ Iboap a'òbacaan ma Deus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Waram o'ğutait. O'ğuyju kabi kay.

— Soat kukan cuy eğuy oweju — io'e cebe—Cristo be. — Wağuywağũm cuy eğuy — io'e cebe.

²¹ Kabi be omuy ġasū Cristo. Soat podi ma ya'ōbaca ixe. Soat kabi beayū kukayū kūyjobit ixe a'ō kay acā—ya'ōbuyxiayū, ya'ōcaayū dak, kariwaayū dak. Soat ip kūyjobit Cristo a'ō kay. Ġasū ka'ūma ma ixe jo'iat ya'ōbuyxi. Ġuyjom tak ka'ūma ma je'e ixe jo'ian. ²² Deus soat a'ōbacaap o'ġu'um ixeyū be kūyjobit am Cristo a'ō kay.

— Soat kukat okpot — i juk o'e Jesus kay itabucayū be. — Ka'ūma ma ixe jo'iat — i juk o'e cebe ip.

²³ Wuya'a wuyjebit kukat. Wuya'a buxim Cristo dak itabucayū kukat. Imēnpuye itabucayū Cristo jebit puxim. Ixe Cristo soat em jebekitkiyū kuġ xipan—jekay itabucayū kuġ. Ixe-buxim wuyju dak soat kuġ xipan itabucayū kuġ soat kaka beayū kuġ, ixe wuykukat puye.

2 Kuy bima bit juk adi eybu'u epesop Deus bikuyap taġ jeku am Deus a'ō kay kūyjobit'um puye, ikērēat mujurūġrūġ puye dak. ² Itabut'umat ekukuap puxim cuk adi epekukuku ikērēat muġēġēm acā. Deus a'ō kay kūyjobit'umayū kukat a'ō kay epesop kūyjobit kabido daġayū kukat a'ō kay, ya'ōbacaayū kukat a'ō kay. ³ Soat wuyju dak itabut'umayū ekukuap co'i ma juk adi ajekukuku. Wuyukpiwatpin ma juk adi ajekukuku ikērēat mujurūġrūġ. Ajo-muġē pin wuyxie iat muġēġēm cuk adi ajekukuku. Ajo-kay wuyju jew-aġuy pin iap kay dak cuk adi aceġebububu. Wuykap isu ma wuykokkok ikērēat mujurūġrūġ ām ijodiat puye. Imēneju Deus itakoma osunuy wuykay ikērēat mujurūġrūġ puye. Ipiat kuka o'supri'ajoat soat pe wuywebe. ⁴ Deus pit soat podi ma itabotaidabotbot wuykay. Imēnpuye ipiat o'supri'ajoat ġu wuywebe. Soat podi ma wuykukpin cexe. ⁵ Imēnpuye ixe juk adi wuy-muisun. Ce'ūat puxim cuk adi acesop. Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi ajekukuku. Ixe bit cuk wuy-muisun. Kuy bima Deus waram ġuto Jesus o'ġutait ce'ūap tomukadi. Ja'ōbacaam o'ġutait. Iboap a'ōbacaam wuy-muisusun tak Cristo eju wuyju mūġ'i buje. Deus kuy juk wuydaxijo warara'acat podi ma xipan wuykuġ puye. ⁶ Ixe juk wuy-muisun ce'ūat mutaicap puxim. Wuymuy jexe wuydop am Jesus Cristo eju mūġ'i wuyju jekukum puye.

— Kabi be soat kukayūm je'e ip webekitkiyū Cristo eju — i juk o'e Deus jewebe ma.

⁷ Ixe juk wuymuy jexe wuydop am. Imēnpuye ġuyjomayū je'e:

— Deus soat podi ma xipan wuykuġ, ikērēat aġu-jurūġrūġ ma'ġu wuyju — i. — Ixeyū o'ġuyu jexe jedop am Jesus Cristo oe'ū cebeam ip puye — i je'e ip.

⁸ Deus wuydaxijojom xipan wuykuġ puye. Ixe wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Tei'ūma wuydaxijojom. Deus emumuūm puxim wuydaxijojom tei-he ġu buye. ⁹ Deus wuydaxijojom cūġ ma wuyekukuap tomuju ġu. Imēnpuye:

— Deus cuk ocedaxijo cūġ ma oceju jekukum puye — i'e ba'ore wuywebe. ¹⁰ Deus cuk wuymuġē. Ġasū bit cuk wuymuwexat xipacat mujurūġrūġ'ukayūm Jesus Cristo eju mūġ'i wuyju buye.

— Xipacat mujurūġrūġ'ukayūm ip jeedop Cristo eju mūġ'iyū — i juk o'e Deus jewebe ma kuyje.

¹¹ Ġebum cuy epesop apēn cuk adi warēmtaġ ma epekukuku iap kay. Judeuyū ġu eyju.

— Eyju jewedaypu'aġobixeedakat kacan ġu—oceju acā — i'e'em ip Judeuyū eywebe.

Jejebit pe ip takatkacap kuġ oceju Judeuyū iap mubapuk am soat pe. Judeuyū xe eyokok epesop. ¹² Wūy ma juk adi epekukuku Cristo wi kuy bima. Powatwat puxim cuk adi epesop, Judeuyū'um puye—Deus emunaē'um puye dak.

— Ōn xipan jeykuk — i juk o'e Deus jebekitkiyū be—Judeuyū be.

Eywebe bit imēn ġu o'e. Deus xe soat em wuyetait acesop iap wiwim ġu juk adi epesop. Eyetabut ġu juk adi epesop Deus kay. ¹³ Kuy bima Deus wi wūy jījā juk adi epesop eyetaybit'um ixem puye. Ġasū bit cuk eydojot jetēġ Cristo oe'ū korosa be eywebeam puye. Ixe xe ma eyju dopdom ġasū Jesus Cristo eju mūġ'i eyju buye.

¹⁴ Cristo wuymudinudin. Judeuyū itakoma osodop Judeu'umayū kay. Wuyparakpe korara opop iap puxim cewaġōn'um ip osodop jewewekay. Cristo bit itakomaap o'ġu'um korara muduap puxim. O'ġu'um je'ū buje. Ġasū bit pūġ kadian ma o'e ip Judeuyū, Judeu'umayū dak. Pūġ pe ma ip jewewekuġ o'e itakomaap oi'um puye. ¹⁵ Judeuyū itakoma osodop ip Judeu'umayū kay Moisés ekawēn taġ ġu ip oekuku buye—wuyawēwēap ekawēn taġ ġu.

— Moisés ekawēn taġ eyekukuap tomuju ġu eyju cūġ ma oxe — i juk o'e Cristo bit soat pe wuywebe. Imēn cuk o'e je'ū buje. Kuy bima Judeuyū pūġ kadi ġu osodop ip Judeu'umayū eju—xepxep kadi. Cristo eju mūġ'i jeku buje bit, pūġ kadian ma ip o'e. Yaġuyisu ip o'e Cristo ip o'ġudin puye. Itakoma ip jewewekay iap o'ġu'um. ¹⁶ Wuyewewekay wuyetakomaap o'ġu'um, korosa be oe'ū buye. Pūġ kadian ma ixe juk wuymuwexat korosa be je'ūap tomuju—Judeuyū, Judeu'umayū dak. Ixe juk wuy-mubikuy Deus a'ō kay kūyjobit am. ¹⁷ Ipi ju jekop puje:

— Deus itakoma ġu eykay! Eykukpin cīcā cexe — i juk o'e Cristo.

Imēn ixe juk o'e eywebe—Judeu'umayū be—Deus wi wūyayū be. Ocewebe dak imēn cuk o'e Judeuyū be—Deus xeayū be. ¹⁸ Soat wuyajēm put wuyebay xe—Deus xe—Judeuyū, Judeu'umayū dak, Cristo kay wuyetabun puje. Wuyajēm put cexe pūġat a'ōbi—Deus biōġbuk a'ōbi, Deus biōġbuk wuywebe buye.

¹⁹ Eyju Judeu'umayū. Ġasū bit eyju wūyatka watwat puxim ġu—powatwat puxim ġu dak. Ocebuxim eyju dak Deus ebekitkiyūm epesop ġasū—Deus badipyūm, Deus ka watwan. ²⁰ Deus nuynuyap'a buxim wuyju. Uk'a muy pin pima, tuk'a diotpeat muymuy wuyju koap. Imēnpuxim Jesus Cristo emumujuyū cekawēn o'ġuwēnuwēn koap, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Uk'a muy bima, wita'a muymuy wuyju wara'at'a muycemucemap'a. Jesus Cristo iġo'a buxim. ²¹ Iġo'a wara'at'a muycemucem uk'a yacem i'e am. Imēnpuxim wuykukukat Jesus itabucayū a'ōmucanucan. Imēnpuye

biğ ma wuyetabut cekay. Biğ ma wuyju xipan jewewekuğ. Biğ ma wuyju kũyjobit ya'õ kay. Uk'a buxim wuyju yadipat'a buxim. ²² Eyju dak Cristo eju mũğ'i jekukum, Judeuyũ ğu ma'ğũ eyju. Imēnpuye ocebuxim eyju dak Deus nuynuyap'a buxim epesop. Deus nuynuy eywebe, ibiõğbuk nuynuy eywebe buye.

3 Paulo õn—Jesus Cristo emunaẽ.

— Deus Judeuyũ daxijojom acã ğu. Judeu'ũmayũ daxijojom tak — i õn e'em.

Iboap puye õn daomũnmũnap'a be. ² Deus soat podi ma xipan okuğ. Imēnpuye juk omuju jekawēn muwēn ãm eywebe—Deus xe soat ikukpin cĩcã iap ekawēn muwēn ãm eywebe. Kuy eyetaybit apēn cuk ixe omuju eykay iam. ³ Kuyje Deus o'jekawēn jewebe ma.

— Kawēn idipat oğuju Judeu'ũmayũ be dak — i juk o'e jewebe ma. — Jesus Cristo kay ixeyũ etabun puje, ajo-ũmũm õn webekitkiyũ be iap je'jat ip — i juk o'e jewebe ma. — Pũğ pe ma ip jwebot. Judeuyũ eju jwebot ip — i juk o'e. — Wa'õ dağ oce Judeu'ũmayũ be dak apēn cuk adi ocece Judeuyũ be iap tağ — i juk o'e jewebe ma.

Kuyje apēn pũğ kadian je'e ip iap ekawēn o'ğuwēn ğu warara'acat pe. Iba'arēm osodop soat xe iboap ekawēn. Ğasũ bit jemumujuyũ o'ğutaybin iboap ekawēn—soat tağ iisuayũ. Jemunaẽyũ o'ğutaybin jekawēn muwēnuwēn'ukayũ dak. Jebiõğbuğ ip o'ğutaybin. Owebe dak Deus kuy bima iba'arēm osodop iap ekawēn o'ğuwēn. Kuy iboap ekawēntup o'tupmubararak yopĩtĩt. Wemudupmubararakup co buje, eyetaybit epe'e Paulo itaybit kuy bima iba'arēm osodop iap ekawēn Cristo ekawēn iam.

⁷ — Kawēn idipat cuy eğuwēnuwēn itaybit'ũmayũ be — i juk o'e Deus owebe.

Tei'ũmat puxim ja'õbacaap o'ğũm owebe kawēn idipat muwēn ãm. Ja'õbacaap o'ğũm owebe imuwēn ãm. O'ğũm owebe yoboğat ğu ma'ğũ õn. Ixe xipan okuğ puye acã o'ğũm owebe. ⁸ Soat podi ma õn yopĩt ma Deus kayayũ bodi ma. Owebe bit Deus o'e:

— Kawēn idipat cuy eğuwēnuwēn Judeu'ũmayũ be — i. Imēnpuye:

— Soat podi ma Cristo xipan wuykuğ — i õn e'em cebe ip. — Soat podi ma xipacat ũmũm wuywebe — i dak. ⁹ — “Kuyje Deus ibikuy osunuy soat kay jebekitkin—Judeuyũ kay, Judeu'ũmayũ kay dak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe, soat muğẽğẽ'ukat cuk o'e. — “Jebikuyap tağ Judeuyũ daxijojom ğasũ, Judeu'ũmayũ daxijojom tak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe. Apēn Deus ibikuy osunuy iap iba'arēm osodop soat xe kuy bima. Ğasũ acã ibapuk o'e. ¹⁰ Iba'arēm osodop kuy bima. Ğasũ bit ade taxijojoi'ibiyũ—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak—soat kaka dağayũ. Ixeyũ jojom pima, kabi beayũ itaybit je'e soat podi ma Deus itaybit iam.

— Deus acã itaybit soat kaka dağayũ daxijo am — i je'e ip kabi beayũ—ya'õbuyxiayũ, Deus ekawēn to-jotjot'ukayũ kukukayũ dak.

¹¹ Ipi muğẽ awap Deus ğebum osunuy jebekitkiyũ kay. Soat ka watwat mutabun ojuy osunuy. Deus ebek-

itkiyũm o'e ip wuykukukat Jesus Cristo kay itabut ip o'e buye. ¹² Ixe Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju, cekay wuyetabut puye. Imēnpuye wuyekawēnpi ğu Deus eju. Wuybisũsũn ğu kawēn ãm ceweju. ¹³ Imēnpuye eyğuy-cũğ ğu epesop ipiat'ajojom ma'ğũ õn daomũnmũnap'a be. Õn ipiat'ajojom cuk adi kawēn idipat oğuwēnuwēn eywebe buye. Õn kawēn idipat muwēnuwēnap xipat osodop eywebeam. Õn daomũnmũnap'a be iap tak xipat eywebeam.

¹⁴ Apēn Deus soat kaka watwat o'taxijo jebekitkiyũm iap kay õn ğebum pima, ocẽğ'aecõğcõğ wuyebay wap “Èn soat podi ma xipat ocekey” i'e am cebe. ¹⁵ Deus xipan wuykuğ iap puxim soat wuyebayũ jebekitkiyũ kuğ xipan—kabi beayũ, ipi dağayũ dak. ¹⁶ Eywebeam õn kawēnuwēn Deus eju. Ixe soat podi ma idip, ya'õbaca dak. Imēnpuye:

— Bay, a'õbacaap cuy eğũm Éfeso ka watwat pe — i õn e'em cebe. — Ebiõğbuk cuy ip eya'õmucan kũyjobit am ip a'õ kay — i õn e'em cebe. ¹⁷ — Cristo juy jeeku ceweju ip itabut puye ip cekay — i õn e'em cebe. Kanabũ badi nabũ õmõmat puxim cuy epesop. Darem ğu warara'acat kuğ epesop xipan—soat em ma.

— Bay, ibuywatwan cuy ip eğuy xipan ip jewekuk am, ya'õbacaam tak ip — i õn e'em Deus pe. ¹⁸ — Ixeyũ juy eğutaybin apēn Cristo xe ocekuipin iam — i õn e'em cebe. — Soat ebekitkit cuy eğutaybin iboam — i õn e'em cebe. — Soat podi ma ocekuipin exe — i õn e'em. Apēn Cristo xe ocekuipin iap imuweğũn pa'ore ocewebe, yoboğ cĩcã buye.

— Apēn ocekuipin cexe iam cuy eğutaybin ip — i õn e'em Deus pe. ¹⁹ — Itaybit ğu ip ikukpin cĩcã ip exe iam — i õn e'em cebe. — Apēn ocekuipin exe iam ocetaybitbũt ã — i õn e'em cebe. — Iboam cuy ip eğutaybin — i õn e'em cebe. — Iboam ip itaybin puje, ka'ũma kay je'e ip. Icocok cĩcã je'e ip soat kukat puxim — i õn e'em Deus pe.

²⁰ Deus pe soat i'e but. Wuyemuojuy bodi ma ixe iũmũm wuywebe. Wuyağuyğebuap podi ma dak iũmũm wuywebe. Ixe a'õbacaap kuğ wuyju. Ixe ja'õbacaam soan e'em wuywebeam. Imēnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat, idipat tak — i juy ace cebe.

²¹ Soat em ma: — Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i'e'em jeedop ip Deus pe Jesus kay itabucayũ.

Imēn i'e'em jeedop ip, soat em Jesus Cristo a'õ kay ip jekuku'ukayũ. Ibu'u ğu ma ip je'e imēn je'e am.

4 Deus warara'acat podi ma xipan wuykuğ. Imēnpuye õn jeyawē. Daomũnmũnap'a be õn wuykukukat Jesus Cristo beam kapikpiğ puye. Deus kuy juk eynaẽ jebekitkiyũm cedağ ma eyeku am. Ixe bikuyap tağ cuy epeku. ² Yoboğan pin ğu juy epesop warara'acat muğuykukuap ojuy. Eya'õtareğ ğu juy warara'acat epejukuk. Eyukpiceğēm ğu juy epesop warara'acat kuğ. Jewebuywatwan cuy epesop. Ikukpin cuy warara'acat epejukuk. ³ Deus biõğbuk bikuyap tağ jekukum pima, pũğ tağ ma kuka acewağuyğuy. Kaba'ũm cuy epeyewekuk pũğ tağ ma eyewağuy am. ⁴ Jesus kay itabucayũ pũğ tiwatwat ma. Pũğ ma omuy

wuywebe ibiōḡbuk—Deus biōḡbuk. Pūḡat wiwim soat wuyju—Deus xe acesop iap wiwim. Deus kuy juk wuy-naē iboap wiwi am. ⁵ Pūḡ ma wuykukukat. Pūḡat kay wuyetabut. Pūḡat ebekitkiyū oceju iap mubapuk am wuymubatisasanan. ⁶ Pūḡ ma Deus. Pūḡ ma soat ebay. Ixe soat kukat. Soat kake ixe a'ōbi. Soat taḡ ixe kake.

⁷ Jekpiwatpin ma Cristo ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe. Iūmūm wuywebe wara'at taḡtaḡtaḡ ma kapik am cebeam. ⁸ Imēn e'em Deus ekawēntup: Jekay itakomaayū o'ḡu'ūmiat puxim o'jeu kabi kay, i. Ya'ōbaca topibiyū o'tujuu jewēju taomūnmūnayū buxim, i. Ja'ōbacaap o'ḡūm ijodiatat pe, i.

⁹ Koap ixe o'kop. Ijodi ma o'kop. Ipi tēḡat pe o'kop. O'kop'iat ma waram ḡuto o'jeu. O'jeu kabi kay soat kukan—ipi watwat kukan, kabi beacat kukan tak. Deus iboam wuymutaybin pin osunuy “Ixe o'jeu” i'e buje.

¹¹ Ixe ma ja'ōbacaap o'ḡūm soat ijodiatat pe. Pūḡpūḡ o'taē jemumujuyūm. Warara'acayū o'taē jekawēn muwēnuwēn'ukayūm. Warara'acayū o'taē itabut'ūmayū mutabun am. Warara'acayū o'taē itabucayū kukayūm. Warara'acayū o'taē itabucayū mutaybitbit'ukayūm. ¹² Deus ja'ōbacaap ūmūm soat pe jebekitkiyū be jewebeam ip kapik am. Ja'ōbacaap ūmūm cebe ip warara'acayū mutabut am Cristo kay. ¹³ Ixe a'ōbacaap kuḡ pima; wara'at kaykay kay ḡu acesop wuyetabun—Cristo kay acā. Jewewejo'i ma acesop wuyetabut cekay. Jewewejo'i ma acesop wuyetaybit Deus ipon. Itabun'isuat ekukuap puxim ḡu ajeku—Cristo ekukuap puxim acā. ¹⁴ Bekitkit dao ma yaḡuymuwarururun. Wara'at kaykay kay ma ip itabut. Kabidoxixi bima kobe soat taḡ jedekudekum tipodoyat taḡ puye. Bekitkit puxim ḡu juy ajop—kobe edekudekuap puxim ḡu dak. Jawaḡuymuwarururūn ḡu juy ajop. Wuyetabun ḡu juy ajop wuy-muḡuykukuku'ukayū a'ō kay. Cedaḡ ḡu wuymutaybin ojuy ip. Wuymutabun ojuy ip napaap kay. Wuy-muḡuykuku ojuy ip kawēn cūḡ'ūmat kay. ¹⁵ Icēmān cuy ace. Wuyewekupin cuy acewewekuk. Cristo bikuyap taḡ tak cuy ajeku soat em. Ixe wuya'a buxim. ¹⁶ Wuya'a wuyaḡuymucūḡucūḡ. Wuyewedap wuyjebit mucanucan. Wuyjebit taḡ soat xipat pima, xipat ma acesop. Xipan tak wuyju aypapan. Imēnpuxim Cristo wuykukukat. Wuyju ixe jebit taḡat puxim. Cristo a'ōbacaap kuḡ pima, ikukpin jewewekuḡ pima dak, biḡ ma acesop wuyetabun Jesus kay; biḡ ma ixe ekukuap puxim tak ajeku.

¹⁷ Imēnpuye ōn jeyawē wuykukukat a'ōbi. Deus itaybit'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku ḡasū bit. Te'e ma ip jewaḡuyḡuy itabut'ūmayū. ¹⁸ Itaybit ḡu ip Deus ekawēn. Kabiok taḡtaḡ'ukayū buxim ip. Itaybit'ūm cīcā ip. Kūyjobit'ūm cīcā dak ip. Imēnpuye ibu'u ip Deus pe jaḡuymuisunan. ¹⁹ Isūsūn ḡu ip e'em. Icockok cīcā ip ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ibikuy jījā ip ikērēat mujurūḡ ḡm. Wuysūsūnap mujurūḡrūḡxi jījā ip.

²⁰ Eyju bit imēn ḡu jekukum, Cristo ekukuam eyetaybit puye. ²¹ Cedaḡ ma ixe juk adi oekuku iam kuy epeyekūyo. Ixe eju mūḡ'i wuyju jekukum. Soat em Jesus icēmān e'em iam kuy eyetaybit. ²² Kuy bima eyemu-

cokcok am acā soat pupum cuk adi epekukuku eyemu-mukaypinput pupum. Jewemuḡuykukukum cuk adi epekukuku ikērēat mujurūḡrūḡ. Imēn jekuku'ukayū ikērē jījā Deus xe. Iisuat pu buje wuyju iokokat xixxiḡ. Imēnpuxim ikērēm eyekukuap cuy epeyepere.

²³ Eyaḡuyisum cuy epeku ḡasū bit. Ḃḡ cuy Deus jeyaḡuymuisun. Ḃḡ cuy ixe jeyaḡuyda.

²⁴ — Ocaḡuymuisun cuy ece — i juy epe'e Deus pe. Eyaḡuyisum jekukum pima Deus ekukuap puxim epeku. Kawēn icēmat taḡ epeku. Cūḡ ma dak epeku. Ikērēat tak epeḡuḡē ḡu.

²⁵ Imēnpuye napa ḡu juy epe'e'e. Soat wuyju ikitpit-piyū Cristo jebit'in wuyju buye. Imēnpuye icēm acā epe'e'e eyewewebe. ²⁶ Ikērēat epeḡujurūḡ ḡu juy eyetakomaap pibun. Kabiabun ḡu juy eyetakomaap epejujuk. Dao ma juy epedidin. ²⁷ Ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe juy jeymuḡuykukuan ḡu ikērēat mujurūḡ ḡm. ²⁸ Ibukuruk tūibit ibukuruḡ ḡu juy jeenuy ḡasū bit. Jekapik cuy ḡasū bit jebubut pu am, cedaḡ ma jeku am. Ibukapiḡ cuy jeenuy ikuḡ'ūmat puywat am tak.

²⁹ Eyekawēnkērēm ḡu juy epesop—eyekawēntim acā. Eyekawēntim pima xipat je'e eyekawēn coco'ukayū be. Biḡ ma ip jeedop itabut Cristo kay. Jemumukaypinput ip jeejat Deus xewi. ³⁰ Deus biōḡbuk ikērēat kuḡ ḡu. Soat taḡ iisu. Ixe juy epeḡuḡuycūḡ ḡu. Soat eyju eyetaybit oceju Deus ebekitkiyū iam, Deus biōḡbuk omuy eywebe buye. Ixe wuywebe buye, wuyetaybit ḡuyjom ikērēat kuḡ ḡu acesop iam, Deus co'iyūm acesop iam. ³¹ Eya'ōpuruḡ warara'acat kuḡap cuy epeyepere. Eysapka'orem ḡu dak cuy epesop. Eyetakomām ḡu dak cuy epesop. Eya'ōberen ḡu dak cuy epeyekawēnwēn warara'acat kay. Warara'acat epejomuymuy ḡu dak cuy. Ikērēm ḡu dak cuy warara'acat epejukuk. ³² Xipan cuy warara'acat epejukuk. Eya'ōdidin cuy warara'acat epejukuk. Deus ḡebum ḡu apēn cuk adi ikērēat aḡu-jurūḡrūḡiap kay, Cristo wuywebewi ikērēat uk am oe'ū buye. Ixe buxim cuy epeyeḡebu ḡu apēn wara'acat cuk adi ikērēm eykuk iap kay.

5 Deus ebekitkiyū eyju. Eykukpin cīcā cexe. Imēnpuye ixe ekukuap co'i juy epeku. Xipan cuy epeyewekuk. ² Wūnca ūmūm'uk osodop ip kuyjeayū paī be Deus mucokcok am; Deus pe ikērēat uk'ukapteim tak. Imēnpuxim Cristo jekpiwatpin ma oe'ū ikērēat uk am wuywebewi. Deus icokcok osunuy ixe e'ūap kay. Ixe e'ūap te'okuap puxim osunuy Deus xe. Apēn ixe wuykuḡ iap puxim cuy epeyewekuk xipan.

³ Deus ebekitkiyū eyju. Imēnpuye warara'acat tayxi kay kay ḡuu juy epesop—pūḡ em tak ka'ūma, warara'acat itop kay kay ḡu dak. Wuysūsūnap cuy epeḡuḡē ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Eyetabikukum ḡu juy epesop warara'acat pubut kay. Iboam tak cuy epeyekawēn ḡu. ⁴ Eyekawēnkērēm ḡu juy epesop. Te'em ḡu dak cuy epeyekawēnwēn. Eyekawēnwēn. Eyekawēnxim ḡu dak cuy epesop.

— Bay, soat podi ma ēn xipat — i bit cuy epe'e Deus pe soat em.

⁵ Cristo ebekitkiyūm ḡu bit je'e ip aoyū xiayū, aḡokatkayū xiayū dak; wuysūsūnap muḡēḡē'ukayū

dak; itabikukuayū dak. Deus ka be ip jeōm ġu. Wuyetabikukuap deusbaroyū kay wuyetabucap co'i ikērē Deus xe.

⁶ Deus jetakomaap ġubapuk ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be. Ipiat supi'ajoat cebe ip kūyjobit'ūm puye. Imēneju eyday'em'um cuy epesop te'e ma kawēnwēn'ukayū be eyemuġuykukuap puxim.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu wuywebe ikērēat muġēġēm ma'ġu wuyju — i te'e ma e'em ip.

⁷ Ixeyū kay ġu juy eybureyūm. ⁸ Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi epekuku kuy bima kabiok taġtaġ'ukat puxim. Ġasū bit wuykukukat ebekitkiyūm epesop. Kabia daġ jekuku'ukat puxim eyju ġasū bit. Kabia daġ jekuku'ukat ekukuap taġ cuy epeku. ⁹ Kabia daġ jekuku'ukat xipacat mujurūġrūġ. Cūġ ma ip jekukum. Icēmān ip kawēnwēn. ¹⁰ Eyetaybin cuy epesop wuykukukat mucokcok am. ¹¹ Warēmtaġ jekuku'ukayū burem ġu juy epesop—kabiok taġtaġxiayū burem ġu. Ixeyū juy epeyawe cedaġ ma jeku am kabia daġ jekuku'ukat puxim. ¹² Wuybisūsūn cīcā apēn ip iba'arēm ikērēat mujurūġrūġ iap muwēn ām. ¹³ Kabia kay warēmtak-suġat tojot puje wuyetaybit ajo ijop iam. Imēnpuxim Cristo kay ixeyū dojot puje wuyetaybit ikērēat kuġ joyūku iam. ¹⁴ Cristo kay wuyetabut pima kabia daġ jekuku'ukayū puximayūm acesop. Imēnpuye kuyjeayū e'em:

Ixecat, ecewurūġ cuy, i. Ce'ū'ūayū dopdopap pewi juy eceu, i. Cristo jeymukabia, i.

Cristo wuymukabiahān Cristo wuymuisusun iape.

¹⁵ Imēneju ġebum cuy epesop eyekukuap kay warēmtaġ eyekuap puxim. Eyaġuy'ūm ġu juy epesop. Eyaġuybabim ma juy epesop. ¹⁶ Kabia mupa'ūm'ūm ġu juy epesop, ġasūacat ikērēat mujurūġrūġ cīcā buye.

¹⁷ Eybidaodao ġu juy epesop. Eyetaybin pit cuy epesop apēn wuykukukat ibikuy eyekuam iam.

¹⁸ Jewemuka'o'on ġu juy epesop. Eyka'o'o bima itabidaoyū buxim eyju. Āġ cuy Deus biōġbuk pit jeyaġuydada. ¹⁹ Davi pibodo juy jebibododon epesop awerom pima. Jebibododon tak cuy epesop “Cristo soat podi ma xipat” i'e pin pima wuykukukat pe; “Oce-cokcok cīcā oceju ebekitkit puye” i'e pin pima dak cebe; “Cristo acā ocekuukat” i'e pin pima dak; eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye; “Ēn xipat cīcā” i'e pin pima dak cebe. Jebibododon cuy epesop eycokcokap mubapuk am wuykukat pe.

²⁰ — Soat em ěn xipan ocekuġ, ocekuukat Jesus Cristo xe ocekuopin puye — i juy epe'e Deus pe—wuyebay be.

Imēn cuy epe'e cebe, xipacat jebapukpuġ eywebe bima, xipat'ūmat jebapukpuġ pima dak. ²¹ Soat eyju ibuyxim Cristo kuġ. Imēnpuye kūyjobin cuy epesop eyewa'ō kay.

²² Tū'ū'yū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay wuykukukat a'ō kayap puxim. ²³ Apēn Cristo itabucayū kukat iap puxim aġokatkat tak jetayxi kuġ. Cristo itabucayū daxijojo'ukat. Itabucayū ixē jebit puxim.

²⁴ Imēneju juy itabucayū kūyjobit Cristo a'ō kay. Imēnpuxim aoyū dak cuy jeedop jektok a'ō kay.

²⁵ Tapupuyū, xipan cuy eytayxiyū epejukuk apēn Cristo xipan itabucayū kuġ iap puxim. Jekpiwatpin ma oe'ū cebeam ip. ²⁶ Oe'ū itabucayū be Deus bikuyap taġ jeku am. Itabucayū o'ġuisun jekawēn kay kūyjobit am. O'ġuisun ip apēn wuyju idibim jewebuwywuy iap puxim. ²⁷ O'ġuisun ip “Eyju eydip cīcā oxē” i'e am cebe ip. Cristo imēn je'e cebe ip jexe yajēm puje. Soat taġ iisu je'e ip ixē xe yajēm puje. Ikērēat kuġ ġu ip je'e. Iokokat kuġ ġu dak je'e ip—idipat kuġ acā. Soat taġ xipat je'e ip. Xipat'ūmat kuġ ġu dak je'e ip—pūġ tak ka'ūma. ²⁸ Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Xipan jetayxi kuġat xipan tak jewekuġ. ²⁹ Ka'ūma ma xipan'ūm jejebit kuġ. Jewemuykōnkōn wuyju. Xipan wuyju wuyjebit kuġ. Imēnpuxim Cristo xipan itabucayū kuġ. ³⁰ Wuyju Cristo jebit puxim. Apēn xipan wuyjebit kuġ iap puxim xipan cuy acewewekuk. ³¹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Imēneju aġokatkat jebay iwaciwan, jexi iwaciwan tak jetayxi xe jeenuy am, i. Pūġ taġ ma ip o'e xepxepayū, i.

³² Iboaptup ekawēn icēmān wuymutaybitbin. Wuymutaybitbin apēn Cristo xipan itabucayū kuġ iam. Iboap iba'arēm osodop wuyxe kuyje. Ġasū bit ibapuk o'e wuywebe. Imēnpuye juy iboap ekawēn taġ cuy aceku. ³³ Iboaptup ekawēn wuymutaybitbin apēn cuy ajeku iam tak. Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Ayacat tak cuy ibuyxim jektok jukuk.

6 Bekitkit, kūyjobin cuy epesop eyebay a'ō kay, eyxi a'ō kay dak. Cedaġ ma eywebe ixeyū a'ō kay am, wuykukukat Jesus ikukpin eyxe buye. ² “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak” i'e buje, “Xipan ōn tak jeykuk apēn cuk adi oceceiap taġ” i dak o'e Deus. Wara'an yawēwēm pima:

— Xipan ōn tak jeykuk — i'ūmġu o'e. ³ — Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak xipan eydop am, ibun eydop am ipi ju — io'e Deus wuyawēwēm.

⁴ Cebayū, eya'ōpuruġ ġu juy eyekpotpoyū epejukuk ixeyū mubu'unap puxim eya'ō kay. Ixeyū bit cuy epeġutaybitbin wuykukukat Jesus bikuyap taġ ceku am iam. Warēmtaġ ip ceku buje juy epeġukorēm.

⁵ Tei'ūm kapikpik'ukayū, kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ō kay—ijodiat a'ō kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe ip. Eyekariwa a'ōmupubutbun ġu juy epesop. Jewexe ġu juy kūyjobin epesop ya'ō kay ip—icēmān. Ixeyū a'ō kay kūyjobin pima, Cristo a'ō kay dak eyju kūyjobit. ⁶ Eyekariwa eyjom pima acā ġu juy xipan epeyekapik—eyjom'ūm pima dak. Eyekariwa be “Ēn xipat” i'eap kudadam ġu juy xipan epeyekapik. Eycokcokap kuġ cuy epeyekapik cebeam ip. Deus bikuyap taġ cuy epeku wuykukukat Jesus peam kapikpik'ukat puxim. ⁷ Eycokcoġ cuy epeyekapik.

— Ijodiat peam acā ġu ōn kapikpiġ—okukukat peam tak—kabi beat peam tak — i juy epe'e'e eywebe ma.

⁸ Wuykukukat xipacat je'ġūm soat pe xipan kapikpik'ukayū be xipan kapikpikapeim—kariwayū be, tei'ūm kapikpik'ukayū be dak. Warēmtaġ kapikpik'ukayū bit warēmtaġ ma je'jat. Ġebum cuy epesop iboap kay.

⁹ Kariwayayũ, xipan cuy eywebeam kapikpik'ukayũ epejukuk. Imuparararan ġu juy ip epejukuk. Eyju, eywebeam kapikpik'ukayũ dak wuykukukat ebekitkiyũ—kabi beat ebekitkiyũ. Wuykukukat pũġ pe ma soat kuġ xipan. Eyaġuyba'ũm ġu juy iboap kay.

¹⁰ Wuykukukat soat podi ma ya'õbaca. Ka'ũma ma ixex jo'iat ya'õbacaat. Ixe a'õbacaap cuy epejat. Ikuġ pima ceweju mũġ'i epeku. ¹¹ Sorarayũ kukat icaat ũmũm jebekitkiyũ be yaokaap puxim. Cesay icaat ũmũm cebe ip. Payao buximat ũmũm tak. Imēnpuxim Deus ja'õbacaap ũmũm wuywebe xipan wuyeku am. Imēnpuye: — A'õbacaap cuy eġũm owebe — i juy epe'e Deus pe. Ixe a'õbacaap kuġ cuy epeku ibiõġbuk kērēayũ kukukat a'õ kayap puxim. ¹² Sorarayũ ma jenopaġõġõm ijodiat eju ya'õbacaap mu'ũm ojuy. Wuyju bit Deus kay'ũmayũ a'õbacaap mu'ũm ojuy jekukum. Kabiokboġ taġ jekuku'ukayũ a'õbacaap mu'ũmap ojuy wuyju jekukum. Ipi daġ ġu ip jekukum—kabi be ma. Ade jĩjã ip. Itakoma jĩjã ip wuykay. Wuymuy'ũ pin ip. Ixeyũ a'õbacaap mu'ũmap ojuy wuyju jekukum. ¹³ Imēneju, Deus a'õbacaap cuy epejat sorarayũ be icaat puap puxim. Deus a'õbacaap kuġ pima, ikērēat muġēġē'ukayũ je'e ġu wuywebe. Wuykay itakomaayũ dak kuka wuyaoka ġu. Wuypararam ġu dak kuka ace cebuxim ip. Wuyetabucap kuka acepere ġu dak.

¹⁴ Sorara buxim cuy epeku soat icaat kukat puxim. Icaat muõm pin pima, sorara jesay mukirikiriġ jekpumũnpum. Imukirik'ũm pima, iba'ore kuka o'e icaat muõm ãm. Icēmãn cuy epeyekawēn. Icēmãn kawēnwēn pima, jekpumũnpu kukat puxim kuka ajop. Icēmãn cuy acekawēn warara'acat pe wuymuyap puxim. Cedaġ ma juy epeku. Cedaġ ma jekukum pima, jekũm'a eju icaat kukat puxim kuka ajop. Cedaġ ma juy ajeku warara'acat pe wuykukukat Jesus muymuyap puxim. ¹⁵ Eycokcoġ cuy epesop kawēn idipat muwēn ãm warara'acat pe. Imuwēn pu'u'ũm pima, jei be icaat kukat puxim kuka ajop. ¹⁶ Eyetabun cuy epesop Jesus kay. Cekay wuyetabut pima, jewap icaat kukat puxim kuka ajop. Sorarayũ isopat kuġ osodop jedop'abi be wara'at kadiacat wũywũy ãm. Imēnpuxim ikērēat murũġrũġ'ukayũ kukukat wuykay jĩjã wuymubu'unap ojuy Jesus kay. Jesus kay wuyetabut pima bit, wuymubu'un pa'ore kuka o'e cebe. ¹⁷ Ġujjom Jesus

co'iyũm acesop Deus wuydaxijjom puye. Iboap cuy epejowiwi jĩjã. Iboap wiwim pima, jabe icaat kukat puxim kuka ajop. Sorara jepayao kuġ osunuy jaokaap puxim. Deus ekawēn payao buxim. Deus biõġbuk jekawēn ũmũm wuywebe ikērēat kukap puxim. Cekawēn kay ġebum pima, payao kukat puxim kuka ajop. ¹⁸ Kawēnwēn'uġ cuy epesop Deus eju. Wuybuywatwacap cuy epejoojuy cexewi. Soat em cuy epeyekawēnwēn ceweju. Kawēnwēn pima, ãġ cuy Deus biõġbuk jeyaġuyda. Ceweju kawēnwēn pima, xexen ġu juy epesop, eyetabēġ ma. Eybu'um ġu juy epesop kawēn ãm ceweju. Soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju. Soat peam cuy epeyekawēn cebekitkiyũ beam. ¹⁹ Owebeam tak cuy epeyekawēn ceweju.

— Bay, Paulo juy eġutaybin kawēn muwēn ãm — i juy epe'e Deus pe. — Ixe juy eya'õmucanucan iparara'ũma kawēn idipat muwēn ãm — i dak cuy epe'e cebe.

Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima. Ġasũ bit ibapuk o'e. ²⁰ Wuykukukat Jesus a'õbuywatwat'ukat õn. Ġasũ bit õn daomũnmũnap'a be, kawēn idipat muwēnuwēn ojekuku buye. Imēnpuye owebeam cuy epeyekawēnwēn Deus eju.

— Bay, a'õbacaap cuy eġũm Paulo be ya'õcam ekawēn muwēn ãm — i juy epe'e cebe.

²¹ Wuykitpit Tícico wawēġ ġuwēn eywebe. Eyetaybin cuy epesop apēn õn e'em iam. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Soat em kapikpiġ wuykukukat peam. Wara'at kaykaykay ġu itabut—wuykukukat kay acã. ²² Imēnpuye ixex oġuju eykay. Ixe apēn oceju iap ġuwēn eywebe. Ocawēġ tobuxik puje eycokcok epesop.

²³ Deus eju õn kawēnwēn eywebeam—wuyebayat eju.

— Éfeso ka watwat aġuymubabibin cuy eġuy — i õn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip xipan jewekuk am — i õn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip biġ ma itabut am Jesus kay — i õn e'em cebe. Imēn õn e'em Deus pe, wuykukukat Jesus Cristo be dak.

²⁴ — Bay, xipan cuy soat epejukuk wuykukukat kayayũ, Jesus Cristo kayayũ—soat em Jesus kay ġebumayũ — i õn e'em Deus pe. Ibũrũ ma.

Filipenses

1 Filipos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Jesus kayayũ beaptum. Òn Paulo. Tupmubarararağ òn Timóteo eju. Jesus peam kapikpik'ukayũ oceju. Eyju Deus ebekitkiyũ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum, eykukuk'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak.

² — Bay, xipan cuy Filipos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağyumababibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³ Òn ġebum eykay bima soat em:

— Bay, ěn xipat cĩcã, soat em ěn xipan Filipos ka watwat kuğ puye — i òn e'em Deus pe.

⁴ Òn kawěnwěn Deus eju eywebeam—soat peam. Òn eyka be bima juk adi obuywatwan cĩcã epesop owebe kawěn idipat muwěn ãm. Iměnpuye ocokcok cĩcã kawěn ãm Deus eju eywebeam. Koap pima juk adi obuywatwan epesop—òn kawěn idipat eymukũyjom pima. Soat em cuk adi obuywatwan epesop owebe kawěn idipat muwěn ãm. ⁶ Jesus kay eyetabut pima Deus adi eydaxijojom o'e. Ĝasũ dak soat kabia ma eydaxijojom. Waram Jesus Cristo ajěmap kabia be bit eydaxijojop jepere. Wetaybit cĩcã iboam. ⁷ Apěn ixepan okuğ iap co'i ma eyju dak Deus xipan eykuğ. Eyju juk adi obuywatwan epesop "Kawěn idipat icěmãn" i òn e'em pima itabut pin'ũmayũ be, "Kawěn idipat kay eyetabun cuy epesop" i òn e'em pima dak itaybit'ũmayũ be. Ĝasũ dak eyju obuywatwat daomũnmũnap'a be ma'ğũ òn. Iměneju soat em òn ġebum eykay. Eykukpin cĩcã dak oxe. ⁸ Apěn Jesus Cristo xe eykukpin iap co'i oxe dak eykukpin cĩcã. Eykukpin cĩcã oxe Jesus Cristo juk omutaybitbitbin owebe eykukpin am puye. Deus itaybit icěmãn òn e'em iam.

⁹ Òn kawěnwěn Deus eju eywebeam biğ ma xipan eyewekuk am, biğ ma eyetaybit am tak apěn Deus e'em wuywebe iam, biğ ma eyetaybit am tak apěn xipat Deus xe iam, apěn xipat ġũ cexe iam tak. ¹⁰ Deus pe iměn eymukũyjo buje, soat podi ma xipacap ibapuk je'e eyxe. Iboap acã epejukuk. Iměnpuye waram Cristo ajěm puje ikěrěat kuğ ġũ epesop. Soat tağ eyisu epesop. Eysũsũn ġũ epe'e Deus kay eyebapuk am. ¹¹ Idipat acã epejukuk eyweju, Jesus Cristo ja'òbacaap ùmũm eywebe buye. Ixe a'òbi acã eyju xipacat mujurũğrũğ. Iměn eyeku buje:

— ěn xipat cĩcã ocexe, ebekitkit cũğ ma jekukum puye — i je'e ip Deus pe eyjojo'ukayũ.

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i je'e ip cebe.

¹² Okitpitpiyũ, warěmtağ ma juk adi ip okuk itabut'ũmayũ. Inaka oparara ġũ ma juk adi oce kawěn idipat muwěn ãm. Biğ ma òn imuwěnuwěn soat pe. Iměnpuye warara'acayũ itabucayũ dak biğ ma imuwěnuwěn o'e. Iměnpuye adeayũ dak oitaybitbitbin kawěn idipat. Ĝasũ òn iboam jeymukũyjo. ¹³ Te'e ma juk ip omuòm daomũnmũnap'a be Cristo eju kapikpik'ukat òn puye. Soat ma juk a'ğũ ip itaybit osodop iboam iecuğap tuk'a wiwi'ukayũ. Warara'acayũ dak cuk a'ğũ itaybit osodop iboam ijopka beayũ.

¹⁴ Obisũsũn ġũ kawěn idipat muwěnuwěn daomũnmũnap'a be ma'ğũ òn. Iměnpuye ade wuykitpitpiyũ biğ ma itabut o'e wuykukukat kay. Iparara ġũ o'e ip kawěn idipat muwěn ãm. Ibisũsũn ġũ o'e ip Jesus ekawěn muwěn ãm. Biğ ma ip imuwěnuwěn o'e. ¹⁵ Pũğpũğ ixeyũ'in Cristo muwěnuwěn itabutkarey ip okay buye; wa'òxik ojuy ip puye dak. Cristo muwěnuwěn ip xipacap kayap tomuju ġũ. Warara'acat kay ġũ ip ġebum. Jewekay acã ip ġebum. Imuwěnuwěn ip wa'òbacaap podi ma e ojuy.

— Cristo muwěnuwěn pima, kuka Paulo bodi ma oca'òbacaap kuğ oce'e — i te'e ma e'em ip. Tũybe Paulo iğuycũğ je'e daomũnmũnap'a be ocawěğ cocom pima iãn o'e ip. Iměnpit omuğuycũğ pa'ore cebe ip iměn e'em pima.

Warara'acayũ bit Cristo muwěnuwěn xipacap tomuju. Ixeyũ xe okukpin. Itaybit ip Deus a'òbi òn kawěn idipat muwěnuwěn iam. Òn pit ocokcok soat ip Cristo muwěnuwěn puye—xipat'ũmap kayap tomuju ma, xipacap kayap tomuju dak. Biğ ma je'e ocokcokap tak.

¹⁹ Jesus Cristo biðğbuk nuynuy owebe obuywatwan. Eyju dak kawěnwěn Deus eju owebeam. Iměneju wetaybit daomũnmũnap'a bewi omujěm ip iam. Iměnpuye ocokcokap i'ũm ġũ. Bodinmaku ocokcokap jeku yoboğ ma. ²⁰ Obikuy jĩjã Cristo bikuyap tağ weku am. Weku pin ixepukuyap tağ acã soat em. Ĝasũ bit a'ğũ oce wa'òca pin ixepukuyap tağ weku am soat em. Soat tağ i'e pin òn ibuyxim Cristo kuk am wetaběğ pima, we'ũ buje dak. ²¹ Ajo xipat ijodi bima oxe? Cristo acã xipat oxe. We'ũ buje dak soat podi ma xipacap ojukuk ixepukuyap acã soat em ma oğuy buye. ²² Wetaběğ pima bit kuka wekapik put oce Cristo beam. Wetait pima kuka o'e itabut warara'acayũ Cristo kay wekawěn co buje. Apěğap xe'e xipat oxe? Wetaběğap? Pãm ġuto we'ũap i xe'e? Wetaybit ġũ oweweju bit. ²³ Wetaybit ġũ buk apěğap ġũ paxi xipat iam. We'ũ buje dak xipat ma owebe soat em Cristo xe oğuy buye. Ixe xe bima soat podi ma idipat kuğ oğuy. ²⁴ Wetait pima bit xipat kuka o'e eywebeam. Wetait pima eybuywan mabuk kuka òn.

²⁵ Wetaybit eyxe oğuy eybuywat am biğ ma eyetabut am Jesus kay iam. Òn eyxe bima, biğ ma eycokcok epe'e kũyjobit am ixē a'õ kay. ²⁶ Waram eykay oajēm puje, eycokcok epe'e okay xipat cĩcã òn eywebeam puye. Eycokcok cĩcã epe'e okay, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. ²⁷ Cristo ekawēn tağ cuy epeku—kawēn idipat tağ. Ixe ekawēn tağ eyeku buje, wetaybit oce eyetabut cĩcã pũğat kay—Jesus kay iam. Wetaybit oce iboam waram eyjom oajēm puje, oajēm'üm pima dak. Wetaybit oce soat eyju pũğ tağ ma soat kay jewağuyap muwebotbon iam, soat eyju jewebuywatwan kawēn idipat muwēn pin cĩcã buye itaybit'ũmayũ be iam tak. Kawēn idipat co buje acã kuka wuyetabut ajop Jesus kay. ²⁸ Eypararam ğu juy epesop eykay itakomaayũ buxim. Deus ixeyũ bodi ma ya'õbaca. Imēnpuye eya'õcam cuy epesop soat em. Eyparara'üm pima bit itaybit je'e ip itabut'ũmayũ Deus ocemuya ipiat'ajojoap kay iam. Ya'õkayayũ bit taxijo iam tak itaybit je'e ip. Deus acã eydaxijojom soat em tũy ãm cexe. ²⁹ Deus cuk eynaē Cristo be kapikpik'ukayũm. Ixe beam kapikpiğ eyju ixē kay eyetabut puye. Inaka ixē beam kapikpiğ pima dak ipiat cuy epesupi'ajo ma Deus a'õbi. ³⁰ Kuy bima itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, òn Cristo muwēnuwēn puye. Kuy eyetaybit iboam. Ğasũ dak ipiatpi'ajojoan ip owebe. Apēn owebe juk adi ipiat o'supi'ajojoat ip iap puxim eywebe dak ipiat supi'ajojoat ip eyju Cristo muwēnuwēn pima.

2 Eyju eya'õca Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Eycokcok eyju e'em ixē xe eykukpin puye. Deus biðğbuk nuynuy soat pe eywebe eymukũyjojom. Xipan ma eyju e'em eyewewekuğ. Eyetabotaidabotbot eyewewekay. ² Imēneju jewağuycocom cuy epesop eyeweweku. Ikukpin tak cuy epeyewekuk. Pũğ kay dak cuy epesop ğebum. Imēn ma juy òn eyawēwēm. Imēn eyeku buje ocokcok cĩcã oce eykay. ³ Jewewekay at ğu juy epesop ğebum—warara'acat kay dak. Warara'acayũ be "Xipat cĩcã eyju" i'e'eap epejokudada ğu dak cuy. Yoboğan pin ğu dak cuy epesop.

— Warara'acat obodi ma xipat — i dak cuy epe'e'e eywebe ma.

⁴ Ajo kuka o'e xipat ocewebeam iap kay at ğu juy epesop ğebum. Ajo kuka o'e xipat warara'acat peam iap kay dak cuy epesop ğebum.

⁵ Jesus Cristo ekukuap puxim cuy epekuku.

⁶ Ixe Jesus Cristo soat em Deus co'ian osunuy nuynuy. Inaka "Soat em cuy ejo'ian oğuy. Ipi juaan ğu juy oce," i'ũmğũ o'e jebay be.

⁷ Jekpiwatpin ma bit ixē soat o'suiwat ikuğ osunuyiat ipi juaan am. Warara'acat puywatwat'ukan o'jewexat. Ağokatkat puximan o'jewexat. Ipi juaan o'jewexat.

⁸ Ya'õca pin ğu oekukuku. Soat em Deus a'õ kay kũyjobit osunuy nuynuy. Kũyjobit osunuy je'ũ ãm tak. Korosa be ma oe'ũ ikērēat muğēğē'ukat puxim.

⁹ Imēneju Deus ixē o'ğuy jewekay. O'ğuy jağuywağõm soat kukuk'ukan. Ixe o'jomuy warara'acat podi ma ya'õbacaan.

¹⁰ Imēnpuye soat ma jēğ'aecõğcõğ ip Jesus wap—kabi beacayũ, ipi juacayũ dak, ce'ũ'ũ'ibiyũ dak. Jēğ'aecõğcõğ ip kũyjobit am ya'õ kay.

¹¹ "Jesus Cristo acã ocekekukat" i je'e ip soat pe. Imēnpuye Deus soat podi ma ya'õbaca iap ibapuk cĩcã je'e soat xe—wuyebayat soat podi ma ya'õbaca iap.

¹² Oburereyũ, eykukpin cĩcã oxe. Òn eyxe bima soat em cuk adi kũyjobit epesop wa'õ kay. Wũy òn pima dak cuy wa'õ kay epesop kũyjobin. Deus soat em ja'õbacaap ũmũm wuywebe wuymubikuy am ixē bikuyap tağ wuyeku am. Ja'õbacaap ũmũm wuywebe ixē ağuy dağ wuyağuy am. Imēnpuye ya'õbacaap cuy epejoojuy cexewi ixē be eydaxijojop epere am. Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay. Eypararam cuy epesop "Ap" i'e am cebe.

¹⁴ Mãmãmãm ğu juy epesop Deus kay. Jewa'õxixiğ ğu dak cuy epesop. ¹⁵ Ikērēat muğēğē'ukayũ parakpe eyju nuynuy—warēmtağ ma jekuku'ukayũ parakpe—Deus a'õmpubutbun'ukayũ parakpe. Eyju bit Deus ebekitkit. Ikērēat kuğ ğu eyku. Imēnpuye Deus ebekitkit ekukuap puxim cuy epekuku. Soat etabutpe cedağ cuy epekuku ixeyũ be eymuyuyap puxim. Kasopta tabapuk cĩcã kabiok pima. Imēnpuxim eyju dak Jesus Cristo bikuyap tağ jekukum pima, cũğ ma eyju jekukumap ibapuk cĩcã je'e itabut'ũmayũ xe. ¹⁶ Wuy-mutaicinap ekawēn cuy epeğuwēnuwēn ixeyũ be. Cedağ eyju jekukum pima, ocokcok cĩcã oce eykay waram Cristo ajēmap kabia be. Wetaybit tak oce te'e ğu juk adi òn oğuy eymutaybitbitbin iam.

¹⁷ Ğaxĩn ma aco'i itabut'ũmayũ oaoka. Odoymukereren ip. Deus pit icokcok je'e we'ũap kay apēn kuyjeayũ wũnca o'ğũmğũm cebe iap kay icokcok osunuy iap puxim. We'ũ buje òn tak ocokcok oce.

— Òn tak ocokcok oce — i òn waram e'em eywebe.

¹⁸ We'ũ buje eyju dak eycokoğ cuy epesop we'ũ ma'ğũ. Eyağuy'ũm ğu juy epesop we'ũap kay. Eycokoğ tak cuy epe'e we'ũ buje.

¹⁹ Wuykukukat Jesus ibikuy bima, Timóteo oğuju eykay. Ixe muju ojuy òn ixē be eyawēğ tojot am okay. Eyawēğ tobuxik puje, ocokcok oce. ²⁰ Ixe Timóteo acã obuxim soat em ma ğebum eykay. Eykukpin cĩcã ocexe. ²¹ Soat warara'acayũ bit ğebum Jesus Cristo kay ğu—jewekay acã. Ibu'u ip jekapik am Jesus Cristo beam. Jewebeam acã ip kapikpiğ. ²² Ixe Timóteo bit soat em ja'õ dağ e'em. Xipat cĩcã ixē. Jebay eju kapikpik'ukat puxim oweju ixē juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Eyju dak kuy eyetaybit iboam. ²³ Ğaxĩn ma òn ixē muju ojuy eykay. Wetaybit apēn je'e ip owebe iam pima, ixē oğuju eyka.

²⁴ Wetabut wuykukukat kay. Ğaxĩn ma aco'i ixē omuju eykay.

²⁵ Wuykitpit Epafrodito muypit ojuy dak òn eykay. Ixe juk epeğudot kuy okay obuywatwat'ukan. Oweju juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Oburēm cuk adi osunuy. ²⁶ Ixe eyjo pin cĩcã. Yağuybabi'ũm o'e iwãtaxipi opop iap awēğ epejojo buye. ²⁷ Iwãtaxipi jĩjã osunuy. Oe'ũ pin. Deus pit itabotaidabotbot osunuy cekay. Okay dak itabotaidabotbot ma osunuy. Ce'ũ buje bit kuka adi oğuycũğ cĩcã oce. ²⁸ Imēnpuye

ixe muypit pin cīcā òn eykay waram eywebe ijo am ey-cokcok ey'e am. Oğuycūğap tak kuka o'jepa'üm ma.²⁹ Eycokcoğ cuy ixe epeğuoḿ eyduk'a be wuykitpit muḍmap puxim, pūğ ma wuykukukat puye. Ibuyxim cuy epejukuk.³⁰ Ixe Epafrodito iparara ġu osunuy je'ü ām. Eywebe obuywat pa'ore bima ixe juk adi obuywat-wan osunuy. Ce'ü ġūğün cīcā osodop Cristo beam kapikpiğ oweju buye.

3 Obureyü, bürüdupaku o'e tupmubararak am ey-webeaptum. Wuykukukat cuy jeymucokcoğ. Obu'u ġu waram apēn kuy bima otupmubararakiatup peap ekawēn muwēn ām eywebe eyağuyba'ūmap puxim. Owebe eyawēap tağ eyeku buje, soat em ma xipat je'e eywebeam.² Eyday'em'um cuy epesop ikērēat mu-jurūğrūğ'ukayü be eymuğuykukuap puxim—akurice buximayü be—“Epedaypu'ağobixeedakacat cuy” i'e'e'ukayü be.

³ — Ocejū acā Deus ebekitkit ocedaypu'ağobix-eedakacat puye — i napa ma e'em ixeyü ma. Wuyju bit icēmān Deus ebekitkit. Soat em wuyju ġe-bum cekay ixe biḍğbuk pe wuymutaybitbinap tağ. Wuyju ma wuycokcok cīcā Jesus Cristo ağuy dağ wuyju jewağuyğuy buye. Kacūğkadiwi jewewuywuy bima bit wuymucūğ pa'ore Deus xe. Wuyetaybit cīcā iboam.⁴ Te'e ma wuyetabut put kacūğkadiwi jewewuywuy bi-ma, cūğ ma wacesop Deus xe iap kay. Adeayü ma te'e ma e'em:

— Wuymucūğ put Deus xe kacūğkadiwi jewewuywuy bima — i.

Ōn tak i'e but imēn owebe, bekin pin ma kacūğkadiwi oisu buye.⁵ Oito kabia bima wuybabim ma oday-pu'ağobixeedakacat ip “Deus ebekit teku” iap muba-puk am soat pe. Judeu dak òn, Israel naxeğebit puye. Benjamim diwat tak òn. Hebreu a'ōm kawēnwēn'uk tak oğuy bekin pima. Judeuyü awēwēap ekawēn tağ cīcā dak cuk adi ojekukuku Fariseu adi òn ġejuje.

⁶ Judeuyü awēwēap ekawēn tağ cīcā juk adi ojekukuku—soat ekawēn tağ ma. Iboap ekawēn oğupubutbun ġu—pūğ em tak ka'ūma. Tūybe cūğ ma òn Deus xe Judeuyü awēwēap tağ jekukum puye iān cuk adi oce. Jesus kay itabucayü be juk adi ipiat os-upi'ajojoat, Judeuyü awēwēap ekawēn tağ ġu ip jekukum puye. Tūybe xipat ġu ip iān cuk adi oce.

⁷ Ġasū bit Cristo ikukpin cīcā oxe o'e. Imēnpuye ajo kuy bima juk adi xipat oxe iap xipat ġu oxe o'e ġasū bit.

⁸ Ġasū bit wara'at ma otobuxik. Oceweüm Jesus Cristo be. Okukukan o'e. Ixe a'ō dağ weku pin cīcā oce. Soat podi ma xipacap kuğ òn ixe obure buye. Wara'at pit kaokokap co'i o'e oxe. Soat ma ocepere ixe a'ō dağ weku am. Ka'ūma kuğ tak weku but ma.⁹ Cristo eju òn mūğ'i. Kuy bima tūybe òn cūğ ma Deus xe wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum puye iān cuk adi oce. Ġasū bit wetaybit oce cūğ ma òn cexe Cristo kay wetabut puye iam.

— Ēn cūğ ma oxe okpot kay etabut puye — i'e'em Deus owebe.

¹⁰ Obikuy jījā soat em weku am Cristo a'ō dağ acā. Ixe ya'ōbaca jījā, waram ġuto o'jetait je'ūap tomukadi

buye. Obikuy jījā iğo a'ōbacaap kuk am. Obu'u ġu òn tak ipiat'ajo am apēn ixe juk adi o'supi'ajojo iap puxim. Ixe oe'ü jebay a'ō kay kūyjobit puye. Ōn tak cebuxim ya'ō kay we'ü ma'ğū.¹¹ Ōn tak Deus waram omu'ada we'ūap tomukadi. Soat em ma wetabēğ oğuy ixe xe. Iboap wiwim cīcā òn.

¹² — Soat em ma òn pit ixe a'ō kay kūyjobit — i'ümğū òn pit e'em warara'acat pe. — Ikēēat kuğ ġu òn pit—pūğ em tak ka'ūma — i'ümğū dak òn pit e'em. Imēnpit Cristo kuy juk omuwedayo jewekay. Imēnpuye kūyjobit pin cīcā òn soat em ya'ō kay.¹³ Obureyü, “Soat em ma òn pit ixe a'ō dağ jekukum, ixe ebekit puye” i'ümğū òn pit e'em eywebe. Ġebum ġu òn pit e'em kuyap kay ikērēat kukukap kay. Wağuyba'ūm òn pit iboap kay. Ġejuje bit idipat ojukuk. Idipat kukap kay acā òn ġebum. Imēnpuye soan ma òn e'em soat em weku am ixe bikuyap tağ.¹⁴ Jedaudau'ukat cūğ ma jedaudam tupteiboğatup pu am—jadağaptup pu am. Ixe-buxim òn tak soan ma e'em Deus emumuüm pu am. Deus kuy juk onaē soat em jexe onuy am, Jesus Cristo kay wetabut puye.

— Soat em cuy eğuy oxe kabi be — i mo adi a'ğū o'e owebe.

¹⁵ Kuy wuyetaybit Cristo bikuyap tağ wuyeku am. Imēnpuye juy soat em ixe bikuyap tağ ajeku! Pūğpūğ ey'in ibu'u bima bit, Deus cuy ixe ġutaybin xipat cīcā ewebe wa'ō dağ eku am iam.¹⁶ Ixe a'ō dağ cuy ajeku! Apēn kuy bima ya'ō dağ ajekukuku iap co'i ma juy ajeku ġasū dak.¹⁷ Obureyü, kuy bima cūğ ma juk adi ojekukuku eyetabutpe. Ġasū bit eyju dak wekukuap puxim cuy epeku. Ağ cuy epesop obuxim jekuku'ukayü kay ixeyü ekukuap puxim eyeku am.¹⁸ Cristo korosa be oe'ü iap kay'üm cīcā adeayü. Kuy soat em iboap o'guwēnuwēn eywebe. Ġasū dak iboap muwēn òn ey-webe wetadidim.¹⁹ Wuyju ma soat em ġebum Deus kay. Ixeyü bit soat em ġebum apēn ace'e iap kay acā. Soat em ip ġebum jecokcokap kay acā. Isūsün kuka a'ğū o'e ip warēmtağ jekukuap kay. Inaka isūsün ġu ip. Xipat'ūmat muğēğēm ip warara'acayü etabun ma. Jew-eweju bit ip xipat. Ġebum ġu ip kabi kay. Soat em ġe-bum ip ijodiap kay acā. Imēneju wūy ma jeedop ip Deus wi je'ü buje. Soat em ipiat supi'ajojo ixeyü ma.²⁰ Wuyju bit kabi watwan acesop. Wuydaxijojo'ukat kabi kadiwi jeekop—wuykukukat Jesus Cristo. Waram jajēm ijodi. Ixe ajēmap wiwim cīcā wuyju.²¹ Ixe Jesus Cristo warara'acat a'ōbacaap ġu'üm ixe soat podi ma ya'ōbaca buye. Soat ip jeedop kūyjobin ixe a'ō kay. Ixe ja'ōbacaan wuyjebit ġuwexat. Ijodi bima wuybaca ġu wuyju e'em. Ixe bit wuyjebit ġuwexat jejebit co'ian idi-pan. Imēneju waram ace'ü ġu ġejuje bit.

4 Okitpitpiyü, eykukpin cīcā oxe. Oğuykit eykay. Omucokcoğ cīcā eyju. Xipat eyju oxe. Imēneju ey-bu'um ġu juy epesop wuykukukat bikuyap tağ eyeku am, okitpitpiyü.

² Evódia, jemukūyjo òn ġasū. Síntique, ěn tak je-mukūyjo òn. Tū'ü'üyü, eyju ikibiyü, xepxem ma wuykukukat kay eyetabut puye. Imēnpuye eye-takomām ġu juy epesop eyewewekay. Eyetakomaap

cuy epeyepere. ³ Ēn pit, obure, ixeyū aoyū juy eġudin—xepxepayū. Xipan cīcā kapikpik'uk eġuy oweju, obure. Ixeyū aoyū dak cuk adi obuywatwan oekuku ip ōn soat kaka daġ kawēn idipat muwēnuwēn pima. Clemente dak cuk adi o'jekapikpik oweju.

Warara'acayū dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Iboyū butet ibararak opop Deus pubutup pe—obuywatwat'ukayū butet. Ibararak opop abuyū soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe.

⁴ Wuykukukat kuy wuymuwedayo jewekay. Imēnpuye eycokoġ cuy epesop.

— Soat em cuy eycokoġ epesop — i waram ōn e'em eywebe.

⁵ Ġaxīn ma xeku omuyku wuykukukat! Imēnpuye soat cuy xipan epejukuk ijodiayū. ⁶ Ka'ūma kay ma juy epeyaġuyġebu. Soat pit cuy epeġuwēnuwēn Deus pe. Ajo ka'ūmġu eyxe iat cuy epejoojuyju cexewi. Iojuy buje, ajo Deus kuy juk o'ġūmġūm eywebe iap kay juy ġebum epesop. ⁷ Wuyetaybit ġu apēn Deus wuyaġuy-mubabibin iam. Inaka ixē itaybit cīcā wuyaġuy-mubabibin am. Jesus Cristo eju mūġ'i bima, ixē wuyaġuy-mubabibin jeenuy. Imēnpuye warara'acat a'ō kay ġu ace'e—ixē a'ō kay acā. Warara'acat kay ġu dak acesop ġebum—ixē kay acā.

⁸ Oburereyū, ġasū mabuk ōn jeyawē. Soat em ma juy epesop ġebum ajo xipat iap kay, ajo ibuyxi iap kay dak, ajo icēmat iap kay dak, ajo warēmtaġ ġu iap kay dak, ajo cedaġ iap kay dak, ajo iisu iap kay dak, ajo Deus xe ikukpin iap kay dak, ajo inapa ġu iap kay dak. Iboap kay juy epesop ġebum soat em. ⁹ Apēn cuk adi ōn ey-mutaybitbitbin iap taġ cuy epekuku, apēn cuk adi ōn eymukūyjojojo iap taġ tak. Wekukuap puxim cuy epekuku. Wekawēn puxim tak cuy epeyekawēnwēn. Obuxim eyju jekukum pima, Deus soat em eybuywatwan jeenuy. Ixē ma wuyaġuy-mubabibin'ukat.

¹⁰ Ocokcokap yoboġ cīcā wuykukukat eju mūġ'i ōn puye. Ade kaxi kap puje waram ġuto iba'ore ġu o'e eywebe obuywat am oceju ġebum cīcā ekay iap mubapuk am owebe.

— Kuy juk adi eybu'u epesop xipan oiuk am i'ūmġu ōn pit e'em eywebe.

Imēnpit iba'ore osunuy eywebe obuywat am, ēn ekukpin cīcā ocexe iap mabapuk am owebe. ¹¹ Imēn ōn e'em eywebe. Inaka:

— Eyju juk opere — i'ūmġu ōn pit e'em eywebe. Kuy wetaybit oce ocokcok am ajo-kuġ ōn iap kay.

¹² Kuy juk adi ojeku yopīt ma ikuġ. Ade dak ikuġ kuy

juk adi ojeku. Ocokcok ma ōn e'em obeġbeġ pima, ore bima dak; odadaybot pima, soat-kuġ pima dak.

Warara'acayū be iba'ore jewemucokcok am soat taġ. Ōn pit cuk wetaybit oce jewemucokcok am soat em. Soat kaka daġ ma ojekukuku ocokcok. ¹³ Soat em Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ixē a'ōbacaap kuġ ōn xipacat jebapukpuġ owebe bima, xipat'ūmat ebapuk puje dak.

¹⁴ Filipos ka watwat, eyju ma juk adi obuywatwan epesop ōn ipiatpi'ajojom pima. Iboap xipat cīcā osodop. ¹⁵ Macedōnia eipi bewi oġēm puje, eyju acā juk adi obuywatwan epesop. Obuywatwan cuk adi epesop koapat kabia ōn kawēn idipat muwēnuwēn pima. Eyju ma juk adi eyemumuūm epeġudot okay. Eyju ma juk adi ġebum epesop okay ōn ade ikuġ pima, yopīt ma ikuġ pima dak. Warara'acayū bit ġebum ġu osodop ip okay Jesus kay itabucayū. ¹⁶ Pūġ em ġu juk adi eyemumuūm epeġudot okay ōn Tesalōnica ka be bima, yopīt ma ikuġ pima. ¹⁷ Waram paxi ip je'ġūm owebe iap wiwim ġu cuk oġuy. Deus xipacat je'ġūm eywebe eydacup ġu epesop okuġ iapteim. ¹⁸ Kuy Epafrōdito eyemumuūm o'tojot okay. Soat ma o'tojot. Cartadup mubarararaġ ōn eywebeaptum—kuy soat ojat eyemumudodot iaptum—eyju xipan cīcā okuġ iaptum. O'e jījā ma kuy. Kuy ōn ade ikuġ. Kuyjeayū be wūnca mupik puje, Deus icokcok osunuy cekay ip. Te'oku osunuy cekay. O'ġupik ip iap xipat osodop cexe. Imēnpuxim ma okay eyemumudodot tak te'okuat puxim okay. Deus tak icokcok eyemumudodot cocom pima, eydacup ġu epeġūm owebe buye. ¹⁹ Wetabut cīcā ixē kay—Deus kay. Soat kuġ ma Deus—idipat kuġ. Soat je'ġūm eywebe dak, eyju Jesus Cristo a'ō daġ jekukum puye. Tacup ġu Deus. Imūmūm pin cīcā cexe wuywebe. Ajo ka'ūmġu eyxe iat je'ġūm eywebe. Soat je'ġūm eywebe. ²⁰ Ixē Deus wuyetayat. Soat kabia ma:

— Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i juy acece cebe.

Imēn cuy acece cebe soat em ma. Imēn cuy je'e'e.

²¹ Oceju kato mujujum cebe ip soat pe—Deus ebekitkit pe—Jesus Cristo kayayū be. Wuykitpitpiyū dak kato mujujum eywebe—ocexeayū—iyoceayū. ²² Soat Deus ebekitkit kato mujujum eywebe. Wuyeipi kukat peam kapikpik'ukayū dak kato mujujum eywebe.

²³ — Soat cuy ip xipan ejukuk Filipos ka watwat — i ōn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Būrūdupku otupmuju eywebe. Kuy cartadup mubararakapi ocepere.

Colossenses

1 Colossos ka watwat, cartadup mubarararağ ðn eywebeaptum. ðn Paulo. Ijudup mubarararağ ðn wuykitpit Timóteo eju. Eyju wuykitpitpiyũ Colossos ka be. Cristo a'ð dağ eyju jekukum soat em. Jesus Cristo emumuju ðn Deus bikuyap tağ.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i ðn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağyumbabibin cuy eğuy — i ðn e'em cebe ip.

³ — Itabut cĩcã ip Jesus Cristo kay Colossos ka watwat — i juk o'e Epafro ocewebe. — Xipan Deus ebekitkiyũ kuğ ip — i juk o'e. — Xipan soat kuğ ip, Deus xe acesop iap wiwim puye — i juk o'e ocewebe. Imēnpuye:

— Bay, ĩn xipat cĩcã — i oceju e'em soat em Deus eju eywebeam kawēnwēn pima—Jesus Cristo ebay eju.

⁵ Soat em Deus xe acesop iap ekawēn kuy epejojojo kawēn icēmat co buje—kawēn idipat co buje. Iboap wiwim eyju ġasũ. Icēmān epesop ixe xe, “Oxe ma epesop” io'e Deus puye—kabi beat o'e buye. Imēnpuye Jesus kay eyetabut cĩcã. Xipan soat kuğ tak eyju. ⁶ Deus xipan wuykuğ—soat kuğ iap ekawēn kuy epeya'ĩjojo. Eyetaybit epesop iboap ekawēn icēmān iam koap em cekawēn co'isum. Soat eipi dağacat kawēn idipat com ġasũ. Ixeyũ dak itabut Jesus kay. Xipan soat kuğ tak ip itabucayũ kuğ. Wuye'ũ buje soat em Deus xe acesop iap wiwim tak ip. ⁷ Epafras kawēn idipat o'ğuwēn eywebe. Ixe Epafras wuybure ikukpin cĩcãat wuyxe. Cũğ me ixe kapikpiğ Cristo muwēnuwēn warara'acat pe. Ixe eybuywatwan ocedieğ ġasũ bit.

⁸ — Colossos ka watwat jewewekuğ ip cewekukpin cĩcã, Deus jebiðğbuk o'ğuoðm cebe ip puye — i juk o'e ixe Epafras ocewebe.

⁹ Imēneju soat em oceju kawēn Deus eju eywebeam. Eyawēğ tobuxik puje ocebu'u ġu ocesop jekawēn ĩm eywebeam. Imēn oceju e'em Deus pe:

— Bay, ocekitpitpiyũ juy eğutaybin apēn ebikuy ixeyũ be jeku am iam — i. — Ixeyũ juy eğutaybin apēn xipat exe iam, apēn ikērē exe iam tak — i oceju e'em. — Iboam itaybit cĩcã je'e ip ebiðğbuk ixeyũ mutaybitbin puye — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Iboam eyetaybit pima, cũğ ma epeku; soat em wuykukukat bikuyap tağ epeku; soat em ixe mucok-cokcoğ epesop; xipacat epeğujurũğũğ soat em; biğ ma eyetaybit epesop Deus e'e iam.

¹¹ — Bay, ĩn soat podi ma a'ðbaca — i ðn e'em Deus pe. — Soat podi ma ĩn edipap kuğ — i ðn e'em. — A'ðbacaap cuy eğũm Colossos ka watwat pe Jesus kay ip jebu'uap puxim ipiatpi'ajojom ma'ğũ ip — i ðn e'em Deus pe.

¹² Deus kabiaat kukat. Ixe ebekitkit xipacat murũğũğ'ukayũ. Ixe xipacat muxipanpan iũm ĩm jebekitkit pe.

— Cũğ ma eyju oxe webekitkiyũm — i juk o'e Deus wuywebe.

Imēnpuye wuyju dak xipacat acejat. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Imēnpuye eyju dak eycokcoğ cuy epesop.

— Xipat cĩcã ĩn — i juy epe'e'e wuyebay be.

¹³ Satanás kabiokat kukat. Ixe ebekitkit ikērēat murũğũğ'ukayũ. Deus pit wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Imēnpuye Satanás ġu wuykukukat ġasũ—Deus ipot acã. Deus ipot ikukpin cĩcã cexe. ¹⁴ Ixe ipot wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Ikērēat muğēaptei o'teida, oe'ũ buye. Imēnpuye ikērēat kuğ ġu wuyju ixe xe.

¹⁵ Deus ijo ba'ore wuywebe. Wuyetaybit bitku poro omuyku Cristo jom, Cristo dak ijo'i buye. Ixe Cristo Deus ipot koapat. Soat Deus emumuğē bodi ma ya'ðbuyxi ixe. Deus pe ipi murũğũğ'ũm pima ipot itait osunuy. ¹⁶ Deus soat o'ğubapukpukpuk Cristo eju. Kabi beacat o'ğubapukpukpuk soat ceweju, ipi dağacat tak. Wuywebe ijobucat o'ğubapuk soat, wuywebe ijo ba'oreat tak. Ya'ðbuyxiayũ kabi watwat o'ğubapuk Cristo eju, ya'ðbacaayũ dak, warara'acayũ mujuju'ukayũ dak, warara'acat kukukayũ dak. Deus ixe eju soat o'ğubapuk. Soat o'ğubapuk cebeam. Soat o'ğubapuk ijodiadat pe Cristo kuk am ibuyxi am. ¹⁷ Kabi, ipi ka'ũm pima, Cristo kuy osunuy itabēğ. Ipi dağacat jedopap pe ma dopdom Cristo a'ðbi. Kabi beacat tak dopdom jedopap pe ixe a'ðbi. ¹⁸ Wuya'a wuyjebit kukat iap puxim Cristo jekay itabucayũ kukat. Apēn wuya'a wuyağuydadam iap puxim Cristo dak itabut jekayayũ ağuydadam. Ixe Deus ipot koapat. Ce'ũap tomukadi Deus ixe Cristo waram o'ğutait. Soat podi ma ya'ðbuyxian o'ğutait. Wuyju dak waram acejetait wuye'ũ buje Deus ixe o'ğutait puye. ¹⁹ Deus o'e jewebe ma:

— Okpot ojo'ian je'e — i.

Imēnpuye jewa'ðbaca jojo'i ma ip. ²⁰ Ipi watwat itakoma osodop Deus kay, kabi beacat tak. Deus o'e jewebe ma:

— Soat ip o'ğudin obureyũm—ipi dağacat, kabi beacat tak — i. — Kũyjobin jeedop ip wa'ð kay korosa be okpot e'ũ buje — io'e jewebe ma.

Imēn Deus ip o'ğudin jewekay. Itakomaap ip o'ğũũm korosa be jekpot oe'ũ ibuye.

²¹ Eyju dak Deus bureyũm ġu epesop kuy bima. Cekay'ũm cĩcã juk adi epesop. Imēnpuye ikērēat kay acã juk adi ġebum epesop. Ikērēat murũğũğ'uk tak adi epesop. ²² ġasũ bit Deus eymuwexat jebureyũm

ipot oe'ū buye. Kuy eymuwexat eymudot am jewekay. Imēnpuye cūḡ ma epesop ixe wap eyajēm puje. Ikērēat kuḡ ḡu epesop. Abu je'e eywebe:

— Xipat ḡu eyju! — i?

Ka'ūma ma! ²³ Imēneju eyetabun cīcā juy epesop Jesus kay. Eybu'um ḡu juy epesop cekay! Koap em kawēn idipat co ebikam Deus xe acesop wuye'ū buje iap wiwim cuk epesop. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim iboap wiwi am. Ibo muwēnuwēn'ukat ḡn—kawēn idipat muwēnuwēn'ukat. Kawēn idipat muwēnuwēn ḡn soat kaka daḡ.

²⁴ Ococok cīcā, ḡn ipiat osupi'ajo eywebeam puye. Cristo ipiatpi'ajojom mabuk jekay itabucayū beam—jebepuxim puximayū beam. Imēnpuxim ḡn tak ipiatpi'ajojom Cristo be o'supi'ajojo iap mu'ūm ām. ²⁵ Deus o'e owebe:

— Itabucayū buywatwan cuy eḡuy — i. — Imēn ma kapikpiḡ cuy eḡuy wa'ōbi — io'e owebe.

Ijop ekapikap o'ḡūm owebe eybuywat am.

— Wekawēn muwēnuwēn cuy eḡuy soat ka watwat pe — io'e owebe.

²⁶ Kuyje Deus soat ka watwat pe ḡu jekawēn o'ḡuwēnuwēn. Ḡasū bit o'ḡuwēn jekay itabucayū be. Ibo ekawēn muwēnuwēn'ukat ḡn. ²⁷ Cristo omuy eywebe Judeuyū ḡu ma'ḡu eyju. Imēnpuye Deus jedipap mubapuk puje, eyju dak idipap kuḡ epesop. Iboap wiwim cīcā eyju. Kuy bima iboap iba'arēm osodop soat xe ijodiatat xe. Ḡasū bit Deus soat jebekitkit mutaybit pin iboam. Iboap idip cīcā. Xipat cīcā dak. ²⁸ Imēneju Cristo muwēnuwēn oceju soat ka watwat pe.

— Teyūku soat em Jesus kay e'em — i oceju e ojuy Deus pe ixe dopabe ixeyū dojot puje. — Soat em teyūku Cristo eju mūḡ'i jekukum — i oceju e ojuy cebe. Imēneju Cristo muwēnuwēn oceju soat pe ijodiatat pe. Soat awēwēm oceju. Soat jetaybitbicap eju oceju ip imutaybitbin. ²⁹ Imēneju kapikpiḡ cīcā ḡn. Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe cebe wekapik am. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbaca. Ixe Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ijodiatat mutaybin put owebe.

2 Kapikpiḡ cīcā juk adi oḡuy eywebeam—ojo-jo'uk'ūmayū beam, Laodicéia ka watwat peam tak. Ḡn jeymukūyjo iboam. ² Cebeam ip cuk adi kapikpiḡ cīcā oḡuy ixeyū be biḡ ma jewewa'ōmucan am Jesus ekawēn taḡ jeku am; biḡ ma jewewekupin am tak; warara'acat podi ma itaybit am tak kawēn icēmān. Iboam itaybit pima, soat em Cristo kay jeedop ip. Jewaḡuyumuwarururun ḡu jeedop ip Jesus ekawēn taḡ xe'le oceku iam. Kuy bima itaybit ḡu ip osodop Cristom. Ḡasū bit ip oitaybit ixem. ³ Soat ḡu wuyetaybit Deus emumutaybitbin iam. Wuyetaybit ḡūḡūn ā. Cristo bit xīntabi o'tomodip'uk iap puxim. Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum pima, wuyetaybit put Deus emumutaybitbin iam, apēn cūḡ ma Deus xe iam tak, apēn cūḡ ḡu cexe iam tak.

⁴ Imēneju jeymukūyjo ḡn. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuḡuykukuap puxim. Adeayū xe cekawēntip ip. Imēnpit cūḡ ḡu ip. Napa ma ip kawēn-

wēn eyweju eymutabucap ojuy napaap kay. ⁵ Imēneju soat em ḡebum ḡn eykay, eyxe ḡu ma'ḡu ḡn. Pūḡ taḡ ma eyju e'em. Soat em eyetabut Jesus kay. Ococok cīcā ma iboap cocom puye.

⁶ — Ocekukukan cuy ece — i juk adi epe'e Jesus Cristo be, eyetabut puye cekay.

Ḡasū bit mūḡ'i juy epeku ixe eju. ⁷ Kadai nābu muycemap puxim Cristo wuya'ōmucanucan wuyetabucap epereap puxim. Imēnpuye biḡ ma juy eyetabun epesop cekay. Ḡebum cekayap tomujy juy soan e'em epesop. Soat juk adi ocewebe eymutaybitbinap taḡ cuy epeku. Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipat cīcā — i. — Soat em ēn xipan ocekuḡ — i juy epe'e'e cebe.

⁸ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Jesus kay apēn wuyju taomūn ām ibubum iap puxim. Ixeyū Cristo ekawēn ḡu eymutaybitbin. Ijodiatat ekawēn acā eymutaybitbin ip—Deus kay'ūmayū ekawēn—ipi juacat aḡuyumubarēm-rēm'ukayū ekawēn. Eymuḡuykuku ojuy ip. Te'e ma eymutaybitbin ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyū a'ō kay. ⁹ Cristo jewa'ōbaca jojo'i ma ip Deus eju. Cristo ijodiatat co'ian o'jewexat wuymutaybit am Deus e'e am. Wuyetaybit Deus e'e am Cristo e'eap co buje. Imēneju eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim eyetabut am Jesus kay. ¹⁰ Cristo eju mūḡ'i jekukum pima, wuyju dak Deus a'ōbacaap kuḡ acesop. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbuyxiat—Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukayū bodi ma, ibiōḡbuk itabidaoyū kukukayū bodi ma dak.

¹¹ Imēntak Cristo ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe ikērēat kukap puxim ixe eju eyju mūḡ'i buye. Aḡokatkat'it'it taypu'aḡobixeadakatkat'uk osodop ip kuyjeayū teku iisu Deus xe i'eap ojuy. Deus pit soat taḡ wuymuisusun wuyxeadakatkat puye ḡu—Cristo eju wuyju mūḡ'i buye acā. ¹² Wuymubatisasan puje Cristo a'ōbi wuyaḡuyokokat oi'ūm wuye'ūap puxim. Ixe a'ōbi oi'ūm wuykocap puxim. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim ijodi bima dak wuyaḡuy'isum wuyju jekukum waram ḡuto wuyetaicap puxim wuye'ūap tomukadi. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū Deus soat podi ma ya'ōbaca iap kay wuyetabut puye. ¹³ Imēnpuxim eyju ma ikērēat murūḡrūḡ cīcā juk adi epekukuku eyaḡuyokok puye. Ce'ūat puxim cuk adi epesop Deus xe ikērēat kay acā ḡebum puye. Judeu'ūmat puxim tak cuk adi epe-sop—Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum'ūmat puxim. Deus pit kuy eyaḡuyuisun eywebe Cristo aḡuy daḡ jewaḡuy am. Wuyaḡuyuisun puje, ixe ikērēat o'ju'uk wuywebewi. Soat o'ju'uk.

¹⁴ Iba'ore wuywebe Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku am—soat ekawēn taḡ. Deus itaybit soat em teyūku wekawēn mupubutbun iam. Korosa be ixe e'ū buje bit, Cristo apēn cuk adi iboap ekawēn aḡupubutbuniatei o'teida. O'teida wuyekariwa be wuyeweroap teidaap puxim. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi. ¹⁵ Imēnpit Cristo Satanás a'ōbacaap o'ḡu'ūm korosa be je'ū buje. Deus kay'ūmayū kukukayū a'ōba-

caap o'ģu'ũm. Soat etabun ya'õbacaap o'ģu'ũmiayũ mubapukpuģ oeku imusũsũn ãm. Imubapukpuģ oeku kuyjeayũ be o'yaokaiat aririt'a mubapukap puxim.

¹⁶ Imēneju warara'acat a'õ kay ģu juy epesop eywebe te'e ma ixeyũ e'em pima "Beku i'opi eywebe" i, "Ibiati tikõnpi eywebe" i dak, "Ibeat kabia be epeyekapikpik ģu juy" i dak, "Kaxiaat ijēm'isu bima, peta juy epeģuģē" i dak, "Sábado bima epeyekapikpik ģu juy" i dak. Ya'õ kay ģu juy epesop. ¹⁷ Ixeyũ ekawēn taģ cuk adi jekuku'uk ajop Cristo ajēm'ũm pima. Kabicuk jew-urũģwurũģ iap puxim jekawēn muwarururun ip soat em. Ģasũ bit Cristo oajēm. Ixe ekawēn soat em ma ib-it. Imēnpuye ixeyũ ekawēn taģ ģu wuyju jekukum ģasũ—Cristo ekawēn taģ acã. ¹⁸ Warēmtaģ eymutay-bitbin'ukayũ:

— Deus ipiat supi'ajoat eywebe, cũģ ģu eyju cexe buye — i napa ma e'em ip eywebe.

Ixeyũ ekawēn kay bit eyetabun ģu juy epesop. Jewexe ya'õbuyxi ip.

— Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe, soat em Deus ocemuyxeyxey buye — i'e'em ip te'e ma. — Ka'ũma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acayũ be, "Warara'acat podi ma xipat oceju" i'e'em pima jewebe ma. — Deus kukap co'i juy cekawēn tojtõt'ukayũ ajukuk — i'e'em ip ocewebe te'e ma. — Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe — i'e'em ip te'e ma. Warēmtaģ ma ip jewaģuydadam. Deus aģuy daģ ģu ip jewaģuyģuy—jaģuy daģ acã. ¹⁹ Cristo eju mũģ'i ģu ip warēmtaģ jewaģuyģuy buye. Cristo wuya'a buxim. Cekay itabucayũ ijebit puxim. Deus bikuyap taģ wuyju aypapan. Wuyekururukpu ibuboģatpu wuykukatpu wuyewedap taģatpu wuyewedap mucũģucũģatpu. Ibobu buxim Deus wuya'õmucanucan Cristo eju mũģ'i wuyeku am. Jewexe ya'õbuyxiayũ bit mũģ'i ģu ceweju.

²⁰ Cristo a'õbi eyaģuyokokat oi'ũm eye'ũap puxim. Deus ja'õbacaap o'ģũm eywebe ibiõģbuk kērēat kukukayũ a'õ kayap puxim—Deus kay'ũmayũ kukukayũ a'õ kayap puxim. Imēneju Deus kay'ũmat ekukuap cuy epeyepere. Warēmtaģ eymutaybit-bin'ukayũ a'õ kay ģu juy epesop.

²¹ — Boku juy epejukuk ģu — i'e'em ip te'e ma. — Beku juy epejo'o ģu — i dak. — Imēnmēn ģu bit epeku — i dak e'em ip te'e ma.

²² Soat ixeyũ xe ikukpiat, i'opiat, tikõnpiati darem ma kuy kapkam. Ijodiacat ekawēn acã imuwēnuwēn ip—Deus ekawēn ģu bit. Ijodiacat aģuy daģ acã ip kawēnwēn—Deus aģuy daģ ģu bit. ²³ Jewexe ip itaybit-bit.

— Deus kukap co'a juy cekawēn tojtõt'ukayũ ajukuk — i'e'e ip te'e ma. — Ka'ũma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acat pe, "Warara'acat podi ma xipat oceju Deus xe" i'e'em pima jewebe ma. Ade cexe ip ikukpiat, i'opiat tak, tikõnpiati dak. Xipan ģu ip jejebit kuģ. Tũybe ikērēat acejukuk'ũma iãn e'em ip. Ibo bit ka'ũma jo'i ma. Wuybuywat pa'ore ikērēat kukap puxim.

3 Waram o'jetaitiat puxim eyju Cristo eju mũģ'i jekukum puye. Imēnpuye eyetabikum cuy epesop

kabi beat kay. Iboce Cristo omuy Deus xe xik'i ya'õbuyxiat tũyap pe, Deus co'i ya'õbuyxi buye. ² Ijodiacat eju ģu mũģ'i eyju jekukum—Cristo eju acã mũģ'i eyju jekukum. Imēnpuye ijoceap kay ģu juy epeyewaģuyģuy—kabi beat kay acã. Pũģ taģ ma jewaģuyģuy ip Deus, Cristo dak. Ixeyũ aģuy daģ eyju dak jewaģuyģuy ģasũ bit, Cristo eju mũģ'i eyju jekukum puye. Iboap ibapuk ģu itabut'ũmayũ xe. Iba'arēm iboap cexe ip. ⁴ Eyaģuy'isum eyju jekukum Cristo eju mũģ'i buye. Waram yajēm puje, wuyju dak acejewemubapuk ceweju. Ixe dipap acejat. Wuydip ace'e ixe jo'i.

⁵ Imēneju ikērēat epeģuģē ģu juy. Ikērēat muģēģē pin eyju Deus kay'ũmat puxim. Epeģuģē ģu bit. Warara'acat tayxi eju epeyepo ģu juy. Warara'acat itop eju epeyepo ģu juy. Ikērēan cuy epeyekaypatpan ģu. Ikērēat epeģujurũģ ģu juy eyemumukaypin pu am. Aoyũ kaykay ģu juy epesop. Eyetabikukum ģu juy epesop warara'acat pubut kay. Wuyetabikukuap ikērēat Deus xe deusbaroyũ kay wuyetabucap puxim. ⁶ Deus ipiat supi'ajojoat imēn jekuku'ukayũ be—kũyjo-bit'ũmayũ be—ja'õ kay'ũmayũ be. ⁷ Eyju dak cuk adi kuy bima warēmtaģ ma epekukuku. Eycokcok epesop ikērēat muģēģē'ukap kuģ.

⁸ Ģasũ bit ijop epeyepere. Eyetakomãm ģu juy epesop warara'acat kay. Aoyũ kaykay ģu juy. Eysapka'orerem ģu juy epesop. Warara'acat epejomuymuy ģu juy. Eyekawēnkērēm ģu juy epesop—pũģ em tak ka'ũma. ⁹ Cristo kay eyetabut puje, yaģuy'suayũm epesop. Kuy bima eyaģuyokok cuk adi epekuku.

Eyaģuyokok ģu juy epekuku ģasũ bit. Deus soat em wuyaģuymuisusun wuywebe jejo'i i'e am. Ģuyjom Deus aģuy daģ acã ģebum acesop. Biģ ma wuyetaybit ace'e Deus e'e am. Napa ģu juy epe'e'e eyewewebe. ¹¹ Wuyaģuy'isu bima, ģebum ģu acesop teku Judeu iap kay, teku Judeu ģu iap kay dak. Ģebum ģu acesop teku taypu'aģobixecukat iap kay dak, teku taypu'aģobix-eecuk'ũmat iap kay dak. Ģebum ģu acesop teku pariwat iap kay, teku wuyjuyũ iap kay dak. Ģebum ģu acesop teku tei'ũma kapikpik'ukat iap kay, teku teibubum kapikpik'ukat iap kay dak. Cristo kay acã ģebum acesop. Iteyũ be soat pe Cristo muymuy iap kay ģebum acesop.

¹² Deus ebekitkit eyju. Deus xe eykukpin cĩcã epesop. Ixe juk eynaē jewekay am. Imēneju eyetabotaidabotbon cuy epesop eyewewekay. Xipan cuy epeyewewekuk. Yoboģan pin ģu juy epesop Eyekawēnkērēm ģu juy epesop—eyekawēntim ma. Eyukpiceģēm ģu juy epesop eyewewekay. ¹³ Epeyewebuywatwan cuy soat em. Eyxeat warēmtaģ eykuģ pima, ixe epejomuymuy ģu juy. Ģebum ģu juy epesop apēn cuk adi warēmtaģ eykuk iap kay. Wuykukukat Jesus ģebum ģu apēn cuk adi ikērēat aģujurũģrũģ iap kay. Ixe buxim cuy eyju dak ģebum ģu epesop apēn cuk adi warēmtaģ eykuk iap kay. ¹⁴ Xipan eyekukuap xipat Deus xe. Ibodi ma bit xipat eywebe xipan eyewewekuk am. Xipan jewewekuģ pima, wara'at taģtaģ-taģ ģu epekuku—pũģ taģ ma. ¹⁵ Cristo juk wuyuwex-

at jebekitkiyūm pūḡ taḡ ma wuyeku am. Ixe wuyaḡuy-mubabibin wuyaḡuybabi'ūmap puxim. Āḡ cuy ixē jeyaḡuymubabin. Ixe be eyaḡuymubabin puje xipan epeyewekuk. Pūḡ tak ma dak epeyewaḡuy. Soat em:

— Bay, ēn xipan cīcā ocekuḡ — i juy epe'e'e Deus pe.
¹⁶ Soat em Cristo ekawēn taḡ cuy epekuku. Xipat cekawēn taḡ wuyeku am wuyju idip cīcāat kuḡat puxim. Soan cuy jewemutaybitbin epesop. Soan cuy jewemukūyjobitbin tak epesop. Soat em cuy pibododon epesop Deus kay. “Cristo soat podi ma ya'ōbuyxi” i'e pin pima, epeyebibododon cuy, “Cristo acā wuykukukat” i'e pin pima dak, eycokkok pima dak Cristo kay eyetabut puye, “Ēn xipat cīcā” i'e pin pima dak Deus pe. Deus biōḡbuk a'ōbi juy pibododon epesop. ¹⁷ Imēneju soat em cuy epekuku wuykukukat Jesus a'ō daḡ. Soat em cuy epeyekawēnwēn ixē a'ō daḡ. Soat em:

— Ēn xipat cīcā — i juy epe'e'e wuyebay be—Deus pe, wuykukukat Jesus oe'ū buye.

¹⁸ Tū'ū'ūyū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay. Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay ip wuykukukat Jesus kay eyetabut puye.

¹⁹ Tapupuyū, ikukpin cuy eytayxiyū epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk.

²⁰ Bekitkit, kūyjobin cuy epesop eyebay a'ō kay soat em, eyxi a'ō kay dak. Wuykukukat icokkok e'em eyebay a'ō kay bima.

²¹ Cebayū, imuparararan ḡu juy eyebekitkiyū epejukuk ixeyū mubu'unap puxim kūyjobit am eya'ō kay.

²² Tei'ūma kapikpik'ukayū, soat em cuy kūyjobin epesop eyekariwa a'ō kay ixeyū eyjom pima, eyjom'ūm pima dak. Ixeyū a'ō kay kūyjobin cuy epesop ixeyū be “Ēn xipat” i'eap ojuy ḡu. Kūyjobin cuy epesop kūyjobit pin puye. Kūyjobin cuy epesop wuykukukat Jesus ya'ōbuyxi eyxe buye. ²³ Eycokcoḡ cuy eyekapikap epejukuk. ḡebum cuy epesop ijodiacat peam acā ḡu ōn kapikpiḡ iap kay. Wuykukukat peam tak ōn kapikpiḡ iap kay ḡebum cuy epesop. ²⁴ Cristo ma wuykukukat. Ixe beam ma wuyju kapikpiḡ. Wuykukukat jebekitkit peam xipacat o'ḡuxipan. Ibo juy epejat. ḡebum cuy epesop iboap kay. Cūḡ ma wuyeku buje, cūḡ ma jekuaptei je'ḡūm wuywebe. ²⁵ Warēmtaḡ wuyeku buje bit, warēmtaḡ jekuaptei dak je'ḡūm wuywebe. Ipiat supi'ajoat wuywebe. Ixe Deus cūḡ ma wuykuḡ. Cedaḡ ma wuyekapikaptei je'ḡūm wuywebe. Weḡūḡūn ma wuykuḡ.

4 Kariwawayū, cūḡ ma juy eywebeam tei'ūma kapikpik'ukayū epejukuk. Imuḡuykukukum ḡu ip epejukuk. Eyju dak kapikpiḡ eyekariwa beam—kabi beat peam. ḡebum cuy epesop iboap kay.

² Eybu'um ḡu juy epesop Deus eju kawēn ām. Xexen ḡu juy epesop kawēnwēn pima ceweju—eyetabēḡbēḡ ma.

— Ēn xipat cīcā — i juy epe'e'e cebe.

³ Ocewebeam tak cuy epeyekawēn Deus eju.

— Pauloyū buywatwan cuy eḡuy ixeyū be ekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i juy epe'e'e cebe. — Ixeyū buywatwan cuy eḡuy Cristo muwēn ām soat

pe—kuy bima o'ḡuwēn ḡu iat ekawēn muwēn ām — i juy epe'e'e cebe.

Daomūnmūnap'a be ōn ḡasū iboap ekawēn muwēnuwēn cuk adi ojekuku buye. ⁴ Ibaḡuḡ ma juy iboap ekawēn oḡuwēn. Imēnpuye:

— Pauloyū juy esubuywatwan ixeyū be ibapuḡ ma kawēn idipat muwēn ām adeayū be — i juy epe'e'e cebe.

⁵ Eysūsūn ḡu juy epesop Jesus muwēn ām itabut'ūmayū be imuwēn put pima. Eyaḡuysan cuy epeku ixeyū mu'ukpiceḡḡḡēnap puxim Cristo kay.

⁶ Te'e ḡu juy epeyekawēn itabut'ūmayū eju. Eyekawēnkum cuy epeyekawēn ceweju ip eyekawēn kay ip ibu'unap puxim. Eyetaybin cuy epesop cedaḡ ma ya'ōbu am ip.

⁷ Wuykitpit Tícico wawēḡ ḡuwēn eywebe—soat awēḡ ḡuwēn. Ixe Tícico ikukpin cīcā wuyxe. Ixe cūḡ ma kapikpiḡ warara'acayū beam—itabucayū beam. Wuyweju ixē dak kapikpiḡ wuykukukat peam. ⁸ Ixe oḡuju eykay eymucokkok am, oceju xipat iap muwēn ām eywebe. ⁹ Wuykitpit Onésimo oḡuju eykay Tícico eju. Ixe Onésimo cūḡ ma jekukum. Ikukpin cīcā wuyxe. Eyka bewiat ixē. Apēnpēn ijopka watwat iap ḡuwēn ip eywebe.

¹⁰ Aristarco kato mujujum eywebe. Oweju ixē dak omuy daomūnmūnmūnap'a be. Marcos tak kato mujujum eywebe—Barnabé kipitaap. Ixe Marcos eykay jajēm iap awēḡ kuy epeyawēḡtobuxik. Ixe ajēm puje xipan cuy epeḡuajēm eyduk'a be. ¹¹ Josué Justo kato mujujum eywebe. Ixeyū acā Judeuyū kapikpiḡ oweju—ebapūḡayū: Aristarco, Marcos, Josué Justo. Ibūrū ma. Kapikpiḡ ip oweju warara'acayū mutabut am Jesus kay, Deus pe jekuk am. Obuywatwan cīcā osodop ip omucokcokcoḡ.

¹² Epafra tak kato mujujum eywebe—eyka bewiat—Jesus Cristo beam kapikpik'ukat. Soat em ixē kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Colossos ka watwat a'ōmucanucan cuy eḡuy ixeyū be jetabucap epereap puxim — i'e'em ixē Deus pe ey-muwēnuwēn. — Ixeyū a'ōmucanucan cuy eḡuy ixeyū be Jesus eju mūḡ'i jeku am — i'e'em ixē cebe. — Ixeyū a'ōmucanucan cuy eḡuy ixeyū be soat em ma ebikuyap taḡ jeku am — i'e'em ixē Deus pe ey-muwēnuwēn.

¹³ Kapikap iba'ore jījāat kukap puxim ixē Epafro kawēnwēn cīcā Deus eju eywebeam, Laodicéia ka watwat peam tak, Hieriápolis ka watwat peam tak. Ōn ma iboap muwēnuwēn eymukūyjom. ¹⁴ Lucas kato mujujum eywebe—ocexe ikukpin cīcāat—wuyanūḡta-ta'ukat. Demas tak kato mujujum eywebe.

¹⁵ Oceju kato mujujum warara'acayū be Jesus kay itabucayū be—Laodicéia ka watwat pe. Ninfa be dak kato mujujum oceju, ixē duk'a be je'aweroro'ukayū be dak—itabucayū be. ¹⁶ Eywebe ijudup co buje juy epetupmuju Laodicéia ka watwat pe ixeyū be tup co am. Kuy juk wara'atup otupmuju ixeyū beaptum. Ixedup ixeyū tupmuju eywebe tupco buje. Ixedup tak epetupcoat.

¹⁷ — Wuykukukat ewebe o'ğũmiap ekapikap kuğ cuy ejeku — i juy epe'e Arquipo be. — Ekapikap cuy eğu'ũm — i juy epe'e cebe.

¹⁸ Ōn ma obubin ma Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararağ. Eyağuyba'ũm ğu juy epesop

kawēn ãm Deus eju owebeam, ðn daomũnmũnap'a be bima.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i ðn e'em Deus pe.

Wemudupmubararaktup pe bit kuy oi'ũm.

1 Tessalonicenses

1 Tessalônica ka watwat, cartadup mubarararağ ðn soat peaptum eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. ðn Paulo. Ijudup mubarararağ ðn Timóteo eju, Silas eju dak. Eyju Deus ebekitkiyũ—wuyebay ebekitkiyũ. Wuykukukat ebekitkiyũ eyju—Jesus Cristo ebekitkiyũ.

— Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i ðn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i ðn e'em cebe.

² Eywebeam oceju kawēnwēn Deus eju soat em ma.

— Bay, ěn xipat — i oceju e'em cebe, eyetabut cekay buye.

³ Deus wuyebayat. Ocetabut ixē kay. Eyju dak eyetabut ixē kay. Imēnpuyē soat em eyju warara'acat puywatan ixē a'ðbi. Deus ikukpin eyxe. Ijodiacat tak ikukpin. Imēnpuyē eyju kapikpiğ cĩcã ixē ekawēn muwēnuwēn itabut'ũmayũ be. Eyetaybit wuykukukat Jesus Cristo jajēm waram iam. Imēnpuyē eybu'u ģu ixē ajēmap wiwi am. Imēn eyju jekukum, eyju wuykukukat a'ð kay buye—Jesus Cristo a'ð kay. Cũğ ma eyekukuap kay oceju ģebum Deus eju kawēnwēn pima. ⁴ Ocekpitpiyũ, Deus xe eykukpin cĩcã. Ixe juk eynaē jebekitkiyũm. Ocetaybit iboam. ⁵ Kawēn idipat cuk adi oceğuwēnuwēn eywebe—ijodiat ekawēn ģu—Deus ekawēn acã. Deus a'ðbacaan ma juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Ibiðğbuk xipacat a'ðbi oceğuwēnuwēn. Wuyetaybit kawēn idipat icēmān iam. Eyetabutpe cũğ ma juk adi ocekukuku eywebe dak cũğ ma eyeku am. Eyetaybit iboam. ⁶ Imēneju ocekukuap co'i juk adi epekuku. Wuykukukat ekukuap co'i dak epekuku. Kawēn idipat kay juk adi eyetabun cĩcã epe-sop. Eyetabut pima, ipiatpi'ajojom cuk adi epesop. Inaka Deus biðğbuk cuk adi eymucokcokçoğ osunuy—Ibiðğbuk xipacat. ⁷ Cũğ ma Tessalônica ka watwat jekukum iap awēğ o'yawēğcoco ip soat itabucayũ—Macedônia eipi watwat, Grécia eipi watwat tak. Imēnpuyē eyekukuap co'i juk ip oekuku. ⁸ Wuykukukat ekawēn cuk adi epeğuwēnuwēn Macedônia eipi watwat pe, Grécia eipi watwat pe dak. Tessalônica ka watwat itabut cĩcã Deus kay iap awēğ o'yawēğtobuxik ip soat kaka dağayũ. Oceju bit eyetabucap muwēnuwēn ģu ģasũ bit kuy ip itaybit puyē. ⁹ Soat em eyetabucap muwēnuwēn ip jewewebe.

— Tessalônica ka watwat te'e ma itabut osodop ip deusbaroyũ kay — i'e'em ip jewewebe. — Pauloyũ bit cuk Deus ekawēn o'ğuwēn cebe ip — i'e'em ip. — Imēnpuyē oibu'un ip deusbaroyũ kay — i'e'em ip. — Deusat a'ð kay acã ģasũ ip—soat em itaicat a'ð kay — i'e'em ip jewewebe. — Deus peam ip kapikpiğ ģasũ bit

— i'e'em ip jewewebe. ¹⁰ — Kabi kadiwi waram Deus ipot jekop iap wiwim ip — i'e'em ip. — Jesus jajēm iap wiwim ip — i.

Deus jekpot o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixe Jesus wuydaxijojom Deus pe wuykay itakomaap puxim. Imēnpuyē Deus wuymuju ģu ipiat'ajojoap kay.

2 Ocekpitpiyũ, eyetaybit te'e ģu juk adi eyjom oceku iam. ² Eykay ocajēm awap Filipos ka be juk adi ocekuku. Ibo ka watwat cuk adi xipan ģu ocekuk. Warēmtağ cuk adi ip ocekuk. Ocekay'ũm cĩcã ip osodop. Ocekawēn kay'ũm cĩcã dak ip osodop. Eyetaybit iboam. Inaka Deus cuk adi oca'ðmucanucan osunuy. Imēnpuyē ocebu'u ģu ocesop kawēn idipat muwēn ām eywebe. ³ Kawēn cũğat cuk adi oceğuwēnuwēn. Ikērēat kayap tomuju ģu juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuy ģu dak juk adi ocesop.

⁴ — Oxe cũğ ma eywebe kawēn idipat muwēn ām itabut'ũmayũ be — i juk adi o'e'e Deus ocewebe. Imēnpuyē kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ocekukuku. Imuwēnuwēn oceju ijodiat mucokcokap ojuy ģu—Deus mucokcokap ojuy acã. Deus wuybuyxijojom wa'ð dağ paxi je'e ip iam.

⁵ — Eyju xipat cĩcã — i'ũmğũ juk adi oce'e'e eywebe eybikuy ocekay am. — Oceju eykay jĩjã — i'ũmğũ juk adi oce'e'e eywebe eyedinheiro ũmap ojuy. Deus itaybit iboam. ⁶ Eywebe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ģu oceju—warara'acat pe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ģu dak. ⁷ Cũğ ma kuka o'e ocewebe "Kũyjobin cuy epesop oca'ð kay, oceju Cristo emumujuyũ buye" i'e am eywebe. Imēn ģu bit oceju e'em warara'acayũ be. Eywebe dak ka'ũma. Imēnpit eyxe bima oca'ðtareğ ģu juk adi eykuk. Xipan cuk adi oceju eykuk ayacat xipan je'it kuğat puxim. ⁸ Eykukpin cĩcã ocexe. Imēnpuyē kawēn idipat cuk adi oceğuwēnuwēn eywebe Deus ekawēn. Oceparara ģu juk adi ocesop warara'acat pe ocaokaap puxim, Jesus kay eyetabucap ojuy jĩjã buye, eykukpin cĩcã ocexe buye dak. ⁹ Ocekpitpiyũ, ģebum cuy epesop apēn cedağ ma juk adi ocekuku iap kay. Apēn cuk adi ocejekapikpik eywebeam iap kay dak cuy ģebum epesop. Kabiam cuk adi kapikpiğ cĩcã ocesop. Ixima be dak kapikpiğ ma ocesop. Eyxewi ocemukaypinput ojuyap puxim cuk adi kapikpiğ cĩcã ocesop. Kapikpiğ cĩcã juk adi ocesop eywebe Deus ekawēn muwēnuwēn pima—kawēn idipat muwēnuwēn pima.

¹⁰ Eyxe bima warēmtağ ģu juk adi ocekukuku. Cũğ ma juk adi ocekukuku eyetabutpe. Ocekawēnkērē ģu juk adi ocesop eyweju. Eyetaybit cũğ ma juk adi ocekukuku iam. Deus tak itaybit iboam. ¹¹ Xipan cuk

adi oceju eykuk aḡokatkat xipan jekpot kukap puxim. Eyetaybit iboam. ¹² Oceju juk adi eymucokcokcoḡ Jesus kay eye'e am. Eyḡuycūḡap mu'ūmu'ūm cuk adi ocesop. Eyawēwēm cuk adi ocesop eywebe Deus mucokcok am. Deus cuk eynaē soat em ja'ō daḡ eyeku am. Ixe soat kukukan je'e. Soat kukukan i'e buje, eyju dak warara'acat kukuk'ukayūm epesop ceweju. Ixe soat podi ma jedipap kuḡ. Eyju dak ixe dipap kuḡ epesop.

¹³ Ocewebe Deus ekawēn muwēn puje, cuk adi kūyjobit epesop cekawēn kay.

— Iboap ekawēn ijodiat ekawēn ḡu—Deus ekawēn acā — i juk adi epe'e'e.

Imēneju soat em oceju e'em:

— Ēn xipat cīcā — i Deus pe.

Kawēn idipat Deus ekawēn kay. Ixe dak ja'ōbacaap ūmūm soat pe ja'ō kay itabucayū be. ¹⁴ Ocekpitpitpiyū, eybadipyū ma juk adi ipiat o'supia'ajojoat eywebe—eyka watwat ma. Apēn Judéia eipi watwat ipiat'ajojom iap puxim eyju dak ipiat'ajojom. Deus kayayū ixe'yū Judéia eipi watwat. Jesus Cristo ebekitkiyū ixe'yū. Judeuyū kukuk'ukayū ixe'yū be juk adi ipiat o'supia'ajojoat.

¹⁵ Judeuyū kukukayū wuykukukat Jesus o'yaokaat. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm aokaka'uk tak ip osodop ibadipyū ma'ḡu ip. Ocekaykay dak cuk adi ip osodop. Xipat ḡu ip Deus xe. Ijodiat kay dak ip itakoma. ¹⁶ Ibu'u'u jījā ip Deus pe Judeu'ūmayū daxijo am. Deus wuydaxijo pinap ekawēn muwēn pin oceju Judeu'ūmayū be. Imuwēḡap muba'orerem pit ip. Kuy bima ikērēat muḡēḡē'uk ip osodop. Biḡ ma ikērēat muḡēḡēm ip ḡasū dak. Imēnpit Deus itakoma jījā o'e cekay ip.

— Ikērēat kuḡ cīcā oxe — io'e Deus cebe ip.

Ipiat o'supia'ajojoat cebe ip—ikērēat muḡēḡēxiayū be.

¹⁷ Ocekpitpitpiyū, eyxewi ocejēm'isum ma ocepit pin cīcā ocesop waram eyjom. Soat em oceḡuykitkit cuk adi ocesop eykay. Eykay ocepicap kudadam cuk adi ocesop ḡebum cīcā eykay buye. ¹⁸ Waram eyjo pin ma'ḡu ocesop. Pūḡ em ḡu wepit pin ma'ḡu oḡuy eykay—soat em. Soat em ma:

— Ḡa'a acepit — i juk adi ocece obureyū be.

Satanás pit ocemuypit'ūm'ūm cuk adi osunuy. Imēnpuyepit pa'ore juk adi ocesop. ¹⁹ Waram wuykukukat Jesus ajēm puje soat wuyju acejewemubapuk cewap. Wuykokcoḡ acesop cewap pima. Warara'acat kayap podi ma ocecokcok oce'e eykay cewap pima. Xipan oceju jeymuwēn Jesus pe.

— Teyūku juk adi ipiat o'supia'ajojo jījā. Inaka oibu'un ḡu ip ekay — i oce'e cebe eymuwēnuwēn.

Ocekawēn coco buje, Jesus je'e ocewebe: — Eyju xipat cīcā oxe — i.

Iboap wiwim cīcā oceju. ²⁰ Xipan oceju eymuwēnuwēn warara'acayū be. Eyju ocemucokcokcoḡ eyetabut cīcā buye.

3 Imēneju oceḡuykitkit cīcā juk adi ocesop eyawēḡ tobuxik'ūm puye.

— Xipat ma waḡepūḡ ma onuy am ijopka be—Athenas ka be — i juk oce obureyū be.

— Ha'a — i juk o'e ip owebe. — Ijopka be ma eḡuy — i.

² Wuykitpit Timóteo bit cuk ḡuju eykay. Deus cuk ixe o'taē kawēn idipat muwēn ām oceweju. Ixe Cristo ekawēn muwēnuwēn soat ka daḡ. Ixe juk oceḡuju eykay eymucokcok am. Eya'ōmucan am tak oceḡuju biḡ ma Cristo kay eyetabut am. ³ Ixe juk oceḡuju eykay eywebe eyetabucap epereap puxim ipiat'ajojomap tomuju. Deus kay'ūmayū ipiatpi'ajojoan wuywebe. Inaka iboap cūḡ ma Deus xe. Deus ibikuy jebekitkit pe ipiat'ajo am ixe'yū etabucap puyxijo am. Eyju dak eyetaybit iboam. ⁴ Eyxe bima:

— Itabut'ūmayū ipiat supia'ajojoat wuywebe Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i juk adi oce'e'e eywebe. Ḡasū dak ipiat o'supia'ajojoat ip soat pe ocewebe apēn cuk adi ocece eywebe iap taḡ. ⁵ Oceḡuykitkit cuk adi ocesop eyawēḡ tobuxik'ūm pima.

— Ibiōḡbuk kērēayū kukukat paxi ikērēat o'ḡuḡēat cebe ip? — i juk adi oce owebe ma. — Wuy-muḡuykukuku'ukat ekawēn kay paxi ip o'e? — i juk adi oce owebe ma. — Te'e ma paxi juk kawēn idipat oḡuwēn cebe ip? — i juk adi oce. — Oibu'un paxi ip Jesus Cristo kay jetabut am? — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju Timóteo juk oḡuju eykay ḡasū dak paxi Jesus Cristo kay itabut ip iam wetaybit am.

⁶ Ḡasū bit Timóteo oajēm eyxewi. Eyawēḡ o'yawēḡto-jot ocekey—yawēḡtipatawēḡ.

— Deus kay itabut cīcā ip — i juk o'e ocewebe. — Soat ikukpin cīcā cexe ip — i juk o'e ocewebe. — Soat em ḡebum ip wuykay, wuykukpin cexe ip puye — i juk o'e ocewebe. — Ixe'yū wuyjo pin cīcā wuywebe ixe'yū jo pinap co'i — i juk o'e ocewebe.

⁷ Ocekpitpitpiyū, ocaḡuybabi'ūm cīcā juk adi ocesop eykuḡ. Jesus Cristo kay eyetabut cīcā mabuk iap awēḡ tobuxik puje bit, ocaḡuykuku oce'e eykay, ipiat'ajojom ma'ḡu oceju. ⁸ Wuykukukat Jesus kay eyetabut cīcā bima, ocecokcok cīcā oce'e—ixe kay eybu'u'ūm pima.

⁹ Deus eju kawēnwēn pima, ocecokcok cīcā Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuyepit soat em oceju e'em Deus pe: — Bay, ēn xipat cīcā — i. — Tessalônia ka watwat itabut cīcā ekay — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Kabia bun oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam, ixima bun tak.

— Bay, aḡ ocejepit Tessalônica ka watwat com — i oceju e'em cebe. — Aḡ ocejepit ixe'yū mutaybit am ajom itaybit ḡu ip iam, biḡ ma itabut am ip ekay — i oceju e'em cebe.

¹¹ — Bay, ocedujupin cuy ece ixe'yū jom — i oceju e'em Deus pe.

Imēn oceju e'em Deus pe wuyebayat pe, wuykukukat Jesus pe dak.

¹² — Bay, kuy xipan jewewekuḡ ip soat — i oceju e'em. — Xipan tak ip warara'acat kuḡ — i oceju e'em. — Ixe'yū juy esubuywan biḡ ma ip xipan jewewekuk am, biḡ ma warara'acat kuk am tak ocece ikukpin ip iap puxim — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Imēn Deus pe eybuywan pima, ka'ūma ma kuka o'e eywebe:

— Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i.

Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe wuykukukat Jesus ajēm puje. Ixe jajēm soat jebekitkit eju—ja'ōkayayū eju.

4 Ocekpitpiyū, eymukūyjojom cuk adi ocekekuku. — Kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay — i juk adi oce'e'e eywebe.

Eyju kūyjobit ḡasū ya'ō kay. Imēnpit:

— Biḡ ma juy kūyjobin epesop ya'ō kay ixē mucokcok am — i ōn e'em eywebe wuykukukat Jesus a'ōbi.

² Deus pe ocawēwē ām eymutaybitbin cuk adi oceku wuykukukat Jesus a'ōbi. Eyetaybit iboam. ³ Deus ibikuy wuyekawēntim wuyeku am soat em. Ibu'u jījā wuywebe ikērēat kukan. Imēneju eytayxi'ūmat eju ḡu juy epeyepo—eytayxi eju acā. Eyektop'ūmat eju ḡu juy epeyepo—eyektop eju acā. ⁴ Itabut'ūmayū ma jewebumūnmūn ayacat tabi o pin cīcā buye—Deus itaybit'ūmayū. Eyju bit epeyewebumūn cuy ayacat ikukpin cīcā buye acā. Ibuyxim cuy eytayxi epejukuk cūḡ ma jeku am Deus etabutpe, ijodiat etabutpe dak. ⁶ Deus cuk wuynaē ikērēm wuyeku am ḡu—cūḡ ma wuyeku am acā. Soat taḡ wuyisum wuydop am cuk wuynaē. Eyetabut Jesus kay. Imēneju warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop, warara'acat itop kaykay ḡu dak. Ixeyū kaykay bima bit, wuykukukat ipiat supi'ajoat eywebe. Kuy bima oca'ōpuruḡ cuk adi iboap oceḡuwēnuwēn eywebe. ⁸ Deus jebiōḡbuk muōmōm wuywebe—xipacat muōmōm. Ijudup mubarararaḡ ōn ijodiat a'ōbi ḡu—Deus a'ōbi acā. Imēnpuyē wekawēn kay'ūmat Deus ekawēn kay ḡu dak.

⁹ Deus ma juk adi eymutaybitbin osunuy xipan cuy epeyewekuk eyju ikitpitpiyū buye iam. Ōn pit iboam ḡu jeymutaybin ijudup pe. ¹⁰ Macedōnia eipi watwat kuḡ cuk adi epesop xipan. Ocekpitpiyū:

— Biḡ ma juy xipan ip epejukuk — i oceju e'em eywebe.

¹¹ — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i oceju e'em eywebe.

Warara'acat ekapikap kay ḡu juy epesop aḡ—eyekapikap kay acā. Eyekapikap kuḡ ma juy epesop eyemukaypinpu am. Imēn ma juk adi eyawēwēm ocesop kuy bima dak. ¹² Imēn eyju kapikiḡ pima, ibuyxim jeykuk itabut'ūmayū. Warara'acat xewi epejoojuy ḡu dak eyemukaypinpu.

¹³ Ocekpitpiyū, oceju jeymukūyjo apēn je'bapuk Jesus kay itabucat pe ce'ū buje iam. Iboam eyetaybit pima, eyḡuycūḡsū ma epesop itabucat e'ū buje. Itabut'ūmat e'ū buje bit ibureyū iḡuycūḡ cīcā e'em, soat em Deus xe acesop wuye'ū buje iap wiwim'ūm puyē. ¹⁴ Wuyetabut Jesus oe'ū iap kay, waram ḡuto o'jetait iap kay dak. Imēnpuyē icēmān Deus itabucayū'ūm'ūm ḡutait ḡuto. Jesus o'ḡutait'iyū idojot ceweju waram jedot puje. Wuyetabut iboap kay dak.

¹⁵ Ijodi wuyetait pima, acejeu wuykukukat topabe waram ixē ajēm puje. Acejeu itabucayū'ūm'ūm eu awap ḡu. Ixeyū eju ma acejeu—waram cemumutaityū eju. Iboap muwēnuwēn oceju eywebe wuykukukat a'ōbi. ¹⁶ Wuykukukat Jesus je'kop kabi kadiwi. Deus ekawēn tojot'ukayū kukukat ewāwā buje

je'kop—ya'ōbuyxiat ewāwā buje. Deus eparasuy jo'iat ede buje je'kop. Deus koam Cristo kay itabucayū'ūm'ūm jebit ḡuyu. Soat em itait jeedop ip cexe. ¹⁷ Wuymuyū ḡebuḡe. Itabēḡayū ḡuyu. Ijodiat ḡuyu. Wuymuyū koam o'ḡuyu'iyū nomuxik am kabikerereat pe. Ixeyū eju acejeu wuykukukat topabe. Imēn soat em acesop cexe—wuykukukat Jesus xe. ¹⁸ Imēneju jewemucokcokcoḡ cuy epesop ḡebum ibo ekawēn kay—apēn je'bapuk itabucayū'ūm'ūm pe iap ekawēn kay.

5 Kuy eyetaybit wuykukukat jajēm iam. Apēn je'bapuk ixē ajēm awap iam tak eyetaybit. Imēnpuyē iboaptup otupmubararak ḡu eywebeaptum. ² Eyetaybit apēn wuykukukat waram jajēm iam. Ixima be ibukurukat ajēmjēmap puxim jajēm uk'a iwāt aḡ'ūma pima iap puxim. Adeayū aḡ'ūm pima jajēm. ³ Yukreḡat te'e ma e'em:

— Obu'u o'it pi'ajom — i.

Je'itpi bima, cenapōn pa'ore e'em je'it pibun. Jopi'ajo ma. Imēnpuxim adeayū te'e ma e'em:

— Kaba'ūm wuyju wuyeweweju — i. — Ka'ūma ma ipiat supi'ajoat wuywebe — i'e'em ip te'e ma. Jesus ajēm puje bit, Deus dao ma ipiat supi'ajoat cebe ip—kūyjobit'ūmayū be. Cenapōn pa'ore je'e ip ipiat puxixim. ⁴ Kabiok taḡ ibukurukat ajēmjēm wuymukuy am. Ocekpitpiyū, kabiok taḡ jekuku'ukat puxim ḡu wuyju bit. Imēneju wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi ya-jēm puje wuyekuyap puxim. Ibukurukat pe wuy-mukuyap puxim ḡu juy ace.

⁵ — Kabaat ebekitkit oceju — i wuyju e'em, Jesus ekawēn taḡ wuyju jekukum puyē. — Kabiokat ebekitkit ḡu oceju — i wuyju e'em, ikērēat muḡēḡēm ḡu wuyju e'em puyē.

Imēnpuyē wuykukukat ajēm puje acejekuy ḡu. ⁶ Jesus kay itabut'ūmat ixecat puxim—aḡ'ūmat puxim. Ixecat puxim ḡu juy ajekuku. Aḡ cuy ajekuku. Wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi. ⁷ Kabiokat ebekitkiyū yaḡuy-ba'arēm jekukum soat em ika'oat puxim. Ikērēat muḡēḡēm ip soat em. ⁸ Wuyju bit kabiaat ebekitkiyū. Ikērēat muḡēḡēm ḡu wuyju e'em. Imēnpuyē wuyaḡuy-ba'arēm ḡu juy ajeku—wuyaḡuysan acā. Jesus Cristo kay wuyetabun cīcā juy ajop wuyjuap puxim ipiat'ajojoap kay. Xipan cuy soat ajukuk. Imēn jekukum pima sorara buxim acesop, xipan warara'acat kuḡ pima dak. Sorara ja'ōxa daḡ icaat kuḡ jaokaap puxim. Soat em Deus xe acesop iap wiwim cuy acesop. Iboap wiwim pima ja be icaat kukat puxim ace'e. ⁹ Ipiat'ajojoap kay wuymuju am ḡu Deus cuk wuynaē—wuydaxijo am acā. Ixe wuydaxijojom wuykukukat Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puyē. ¹⁰ Ixe Cristo oe'ū wuywebeam. Oe'ū wuywebe soat em jexe wuydop am. Ixe ajēm puje aceju cekay wuyetait pima, wuye'ū bima dak. ¹¹ Imēneju juy epeyewemucokcoḡ. Jewebuywatwan tak cuy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay. ḡasū dak eyju jewemucokcokcoḡ, jewebuywatwan tak. Imēnpit biḡ ma juy: — Imēn epesop — i ōn e'em eywebe.

¹² Ocekpitpiyū: — Ibuyxim cuy eymutaybitbin'ukayū epejukuk — i oceju e'em eywebe. Wuykukukat cuk ix-

eyũ o'taě jekawěn eymutaybitbin am, eymukũyjojo am tak. ¹³ Kapikĩpiĩ ip eywebeam. Iměnpuye xipan cuy ixeyũ epejukuk. Ibuyxim cuy epejukuk ip.

¹⁴ Iměn cuy jeyawě oceju. Eya'õpuruĩ cuy ibukapik'ũmat epeyawě. Iĩuyucũĩcũĩgayũ juy epeĩucokcoĩ. Itabutbũcayũ juy epesubuywan biĩ ma itabut am ip Jesus kay. Eyukpiceĩĩm ģu juy epejukuk warara'acat—eya'õdim ma. ¹⁵ Ikěĩĩm ģu juy warara'acat epejukuk, ikěĩĩm ma'ĩu ip eykuĩ. Soat em xipan cuy epeyewekuk. Warara'acayũ dak cuy epejukuk xipan.

¹⁶ Soat em cuy eycokcoĩ epesop. ¹⁷ Soat em cuy kawěnwěĩn epesop Deus eju. ¹⁸ Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ěn xipacat cĩcã — i.

Iměn cuy epe'e'e cebe xipacat jebapukpuĩ eywebe bima, xipacat'ũmat jebapukpuĩ pima dak. Deus ibikuy eywebe iměĩn eyeku am Jesus Cristo ejo mũĩ'i jekukum pima. ¹⁹ Ibiĩĩĩbuk xipacat e ojuyaap muba'arěĩĩm ģu juy epesop. ²⁰ Deus biĩĩĩbuk a'õbi warara'acat ekawěĩn puje juy epejowayway ģu. ²¹ Ijodiat ekawěĩn co buje juy epe'e'e eyewewebe:

— Icěĩm tu ite e'em? — i.

Warara'acat ekawěĩn kay ģu juy epesop eyetabun—xipacat ekawěĩn kay ã. ²² Ade opop iwarururuat xipacat'ũmat. Epejukuk ģu—pũĩĩ tak ka'ũma.

²³ Deus eju õn kawěnwěĩn eywebeam. Ixe Deus wuyaĩuyumubabibin'ukat.

— Bay, Tessalõnica ka watwat cuy eĩuisun soat taĩĩ ikěĩĩĩat kukap puxim ip — i õn e'em Deus pe. — Ixeyũ juy eya'õmucanucan ikěĩĩĩat muĩĩĩap puxim — i õn e'em cebe. — Ixeyũ jebit cuy eĩuisun — i õn e'em cebe. — Eyaĩuyumuisun tak cuy ip — i dak. — Es-ubiĩĩĩĩbukmuisun tak cuy ip — i dak õn e'em cebe. — Ixeyũ a'õmucanucan pima, ikěĩĩĩat kuĩĩ ģu je'e ip exe, ocejukukat Jesus Cristo ajěĩm puje — i õn e'em Deus pe. — Soat taĩĩ idip je'e ip exe — i õn e'em cebe.

²⁴ Deus wuynaěĩĩm ikěĩĩĩat kuĩĩũmayũm. Ixe ma wuy-uisun soat taĩĩ, soat em ja'õ daĩĩ e'em puye.

²⁵ Ocekĩĩĩĩĩĩĩ, ocewebeam tak cuy epeyekawěĩnwěĩn Deus eju.

²⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

²⁷ — Ijudup cuy epetupcoat soat pe—wuykitĩĩĩĩĩĩĩ be — i õn e'em eywebe.

Iměĩn õn e'em wuykukukat a'õbi.

²⁸ — Xipan cuy Tessalõnica ka watwat ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Ibũĩũ ma.

2 Tessalonicenses

1 Tessalônica ka watwat, cartadup mubararag̃ ðn Silas eju. Timóteo eju dak. Ijudup mubarararag̃ ðn eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. ðn Paulo. Eyju Deus ebekitkit—wuyebay ebekitkit. Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus Cristo ebekitkit.

² — Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i ðn e'em Deus pe—wuyebay be, wuykukukat Jesus Cristo be dak. — Ixeyũ aḡuymubabibin cuy eḡuy — i ðn e'em cebe.

³ Ocekpitpiyũ, oceju e'em Deus pe:

— Bay, ãn xipacat cĩcã — i.

Soat em biḡ ma eyetabut Jesus Cristo kay. Soat em eyju biḡ ma xipan jewewekuḡ. Imẽnpuye cedaḡ ocewebe “Ën xipacat cĩcã” i'e am Deus pe. ⁴ Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supĩ'ajojoat eywebe. Inaka eybu'u ḡu epesop eyetabut am Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'ḡu eyju. Eyetabut cĩcã Jesus kay. Eyetaxi jĩjã ipiatpi'ajo am. Imẽnpuye:

— Tessalônica ka watwat xipacat cĩcã. Ibu'u ḡu ip jetabut am Jesus kay ipiat'ajojom ma'ḡu ip — i oceju e'em wara'at ka watwat pe—Jesus kay itabucayũ be. — Itaxi jĩjã ip ipiatpi'ajo am — i oceju e'em cebe ip.

⁵ Ipiatpi'ajojom eyju Deus ebekitkit puye. Imẽnpuye Deus je'e eywebe:

— Cedaḡ ma eywebe soat em oxe eydop am — i. — On soat kukukan pima, oxe ma epesop, cuk adi eyetaxi epesop ipiatpi'ajo am puye — i je'e Deus eywebe. Ixe cũḡ ma e'em soat em ma. ⁶ Deus soat em cũḡ ma e'em. Imẽnpuye ixeyũ ipiat supĩ'ajojoat eykay'ũmayũ be—ipiatpi'ajojoan eywebe'iyũ be. ⁷ Deus jeybuywan ipiat'ajojom pima. Ocebuiywan tak ipiatpi'ajojom pima. Imẽn ixeyũ wuybuywan waram ḡuto wuykukukat Jesus ajẽm puje dak. Kabi kadiwi ixeyũ jajẽm. Jekawẽn to-jotjot'ukayũ eju jajẽm—ya'ðbacaayũ eju. ⁸ Daxa kuḡ jajẽm. Ixe jajẽm ipiatpi'ajojoan Deus itaybit'ũmayũ be. Ipiat supĩ'ajojoat wuykukukat Jesus a'ð kay'ũmayũ be—kawẽn idipacat kay'ũmayũ be.

⁹ — Jesus soat podi ma ya'ðbaca — i je'e ip ixeyũ ebekitkit wuykukukat ajẽm puje. Eyju dak imẽn ma epe'e.

— Soat podi ma a'ðbuyxi ãn — i je'e ip soat itabucayũ.

Eyju dak ixeyũ eju epesop ocewebe eydukũyjojoap kay juk eyetabut puye. Cekay itabut'ũmayũ bit ipiat'ajojom jeedop ip soat em. Soat em wũy ma jeedop ip wuykukukat wi.

— Soat podi ma Jesus idip—ya'ðbaca dak — i je'e ip adeayũ.

Itabut'ũmayũ bit ixeyũ a'ðbacaap jojo ḡu ip wũy buye. Idipacat coco ḡu ip wũy buye.

¹¹ Imẽneju soat em oceju kawẽnwẽn Deus eju eywebeam.

— Bay, Tessalônica ka watwat puywatwan cuy eḡuy cũḡ ma ceku am ip — i oceju e'em cebe. — Bay, ãn cuk ixeyũ etaẽ cũḡ ma ceku am ip — i oceju e'em. — Bay, kũyjobit pin ip a'ð kay — i oceju e'em. — A'ðbacaap cuy eḡũm cebe ip warara'acat kuk am ip xipan — i oceju e'em. — Bay, Jesus kay itabut ip — i oceju e'em. — Imẽnpuye ixeyũ buywatwan cuy eḡuy ebikuyap taḡ ceku am ip — i oceju e'em Deus pe.

¹² Imẽn oceju kawẽnwẽn Deus eju eywebeam.

— Soat podi ma Jesus Cristo xipacat — i je'e ip adeayũ, wuyju Deus bikuyap taḡ jekukum puye.

— Tessalônica ka watwat xipacat cĩcã oxe — i je'e Deus. Ixe imẽn je'e soat em xipacat ãmũm wuywebe buye. Wuykukukat Jesus Cristo dak soat em xipacat ãmũm wuywebe.

2 — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajẽm — i juk adi oce'e'e eywebe, ocekpitpiyũ. — Ixe dopabe juy aceje'awero — i dak cuk adi oce'e'e eywebe. — Ixe xe acesop soat em — i dak cuk adi oce'e'e.

Iboam eydukũyjojom cuk adi oceku. ² Pũḡpũḡayũ bit napa ma e'em eywebe:

— Wuykukukat Jesus Cristo kuy oajẽm waram — i. — Paulo iboap cuk adi o'ḡuwẽnuwẽn wuywebe Deus biðḡbuk a'ðbi — i napa ma e'em ip. — Paulo wuykukukat kuy oajẽm waram iaptup cuk o'tup-mubararak wuywebeaptum — i napa ma e'em ip eywebe.

Ocekpitpiyũ, wekawẽn co'isum ma eyaḡuybabi'ũma epesop! Eyaḡuybabi'ũm ḡu juy epesop ixeyũ ekawẽn kay—napaap ekawẽn kay. ³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eydukũyukuap puxim. Wara'at cuy koap je'bapuk wuykukukat ajẽm awap. Koap cuy Deus kay'ũmayũ je'bapuk wuyparakpe. Deus a'ð kay kũyjobit'ũm cĩcã jeku ip. Ikẽrẽat mujurũḡrũḡxiat tak cuy je'bapuk. Kuyje:

— ðn ma ikẽrẽat mujurũḡrũḡxiat cuy oḡuju ipiat'ajojoap kay — io'e Deus. — Wũy ma jeenuy oxewi soat em ipiat'ajojom — io'e Deus.

Imẽnpuye iba'ore warara'acat pe ixeyũ muju'ũm ãm. Je'ju ma Deus a'ðbi ipiat'ajojoap kay. ⁴ Ixe ikẽrẽat mujurũḡrũḡxiat itakoma jĩjã je'e jewexe deusyũ kay—deusbaroyũ kay. Ijodiat ibuyxim ikuḡ iayũ kay itakoma jĩjã je'e.

— Iteyũ bodi ma wa'õbuyxi — i napa ma je'e ixē. — Ixeyũ a'õ kay ġu juy epesop—wa'õ kay acã — i je'e ixē soat pe ijodiat pe.

Ixe jabik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Deus jomuymuy soat pe ijodiat pe.

— Ōn acã Deus — i napa ma je'e.

Imēġap ebapuk puje, Jesus Cristo jajēm.

⁵ Ade em iboap cuk adi oġuwēnuwēn eywebe eyxe bima. Ġebum ġu du eyju wekawēn kay? ⁶ Ġasũ ma warara'acat ikērēat mujurũġrũġxiat ajēmap muba'or-eren. Eyetaybit iboam. Ixe ajēmap ekabia be bit jajēm. ⁷ Iba'arēm ma ikērēat mujurũġrũġ ġasũ ikērēat mujurũġrũġxiat. Ġuyjom pit Deus ixē ajēmap muba'or-eren'ukat ju'uk. I'uk puje, ibapuġ ma ikērēat ġu-jurũġrũġ soat etabutpe. ⁸ I'uk puje, ikērēat mujurũġrũġxiat je'bapuk. Wuykukukat Jesus ajēm puje bit, ixē ġu'ũm. Puw! Jebidom ixē ġu'ũm. 'ũm. Ixe a'õba-caap ġu'ũm. 'ũm. Ixe a'õbacaap ġu'ũm jajēm am idi-pan. ⁹ Ikērēat mujurũġrũġxiat jajēm. Satanás a'õba-caap kuġ. Napa ma ja'õbacaap ġubapuk adeayũ etabutpe. Wuywebe i'e ba'oreat ġubapuk adeayũ muġuykuku oju. Itabēġbēġ jeedop ip ixē a'õbacaap cocom, jewemuġuykukukum ip puye. ¹⁰ Ipiat'ajojoap kay cumayũ ġuġuykuku. Ipiat'ajojoap kay je'ju ip kawēn icēmat kay kũyjobit'ũm puye. Ibu'u jĩjã ip osodop jetabut am kawēn icēmat kay. Deus pe jedaxijo an ibu'u ip osodop. ¹¹ Imēneju Deus wuy-muġuykukuku'ukat ġuju ixeyũ kay ixeyũ mutabut am napaap kay. ¹² Imēnpuye soat ip yukpiwat jeedop Deus xe. Wũy ma jeedop ip Deus wi kawēn icēmat kay kũyjobit'ũm puye—napa ma i'e am icokcok puye dak.

¹³ Ocekpitpiyũ, eykukpin cĩcã wuykukukat xe. Ipi mujurũġ'isum Deus cuk eynaē eydaxijo am. Ibiõġbuk xipacat ja'õbacaap ũmũm eywebe xipacat mujurũġrũġ'ukayũm. Kawēn icēmat kay eyetabut. Imēneju Deus ebekitkiyũ eyju. Imēnpuye soat em:

— Bay, ěn xipat cĩcã, Tesselõnica ka watwat etaxijo buye — i oceju e'em Deus pe.

¹⁴ Ixe juk eynaē wuykukukat Jesus Cristo dipap co'i ey'e am. Ixe ekawēn kay eyetabut, kawēn idipat oceġuwēn eywebe buye.

— Ka'ũma ma wuykukukat Jesus Cristo jo'iat idipat — i je'e adeayũ.

Deus cuk wuyñaē Jesus Cristo jo'iyũm wuy'e am.

¹⁵ Imēneju, ocekpitpiyũ, kawēn icēmat kay jĩjã juy epesop. Eybu'um ġu juy epesop kawēn icēmat taġ eyeku am—pũġ em tak ka'ũma. Kawēn icēmat cuk adi oceġuwēnuwēn eywebe ocekawēn taġ, ocemudup-mubararaktup pe dak—eywebeaptup pe.

¹⁶ Jesus Cristo wuykukukat. Deus wuyebay. Ixeyũ xe juk adi wuykukpin cĩcã ajop. Wuya'õmucanucan'uk ip osodop. Wuybuywatwat'uk ip osodop wuywebe soat em Jesus xe acesop iap wiwi am. Warara'acat podi ma xipan wuykuġ ip, xipat ġu ma'ġu wuyju. ¹⁷ Imēneju Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam.

— Tesselõnica ka watwat a'õmucanucan cuy eġuy — i ōn e'em cebe. — Ixeyũ buywatwan cuy eġuy ixeyũ be

soat em xipacat mujurũġrũġ am; soat em cekawēntip i'e am tak — i ōn e'em Deus pe.

3 Ocekpitpiyũ, ġasũ ōn wara'at ekawēn jey-mukũyjo. Ocewebeam cuy epeyekawēn Deus eju.

— Pauloyũ juy esubuywan ixeyũ be dao ma ekawēn muwēn am soat ka watwat pe — i juy epe'e cebe. — Ya'ĩjojo'ibiyũ juy eġutabun ekawēn kay apēn cuk adi ěn ocemutabun iap puxim — i juy epe'e cebe.

² Soat ġu itabut Jesus ekawēn kay. Ixeyũ itabut'ũmayũ ikērēat mujurũġrũġ soat ka daġ. Warēmtaġ ip jekukum. Imēnpuye:

— Pauloyũ juy etaxijo ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe.

³ Imēnpit soat em wuykukukat e'em apēn cuk adi o'e'e iap taġ. Ixe jeya'õmucan. Ixe jeydaxijo ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat pui bewi—Satanás pui bewi.

⁴ Apēn cuk adi oce eywebe iap taġ eyju jekukum. Ġuyjom tak iboap taġ epeku soat em. Ocetaybit iboam. Imēnpuye wuykukukat ocemucokcokcoġ eykay.

⁵ Eywebeam ōn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, exē ocekukpin cĩcã juk adi ocesop — i ōn e'em cebe. — Tesselõnica ka watwat cuy esubuywan ixeyũ be xipan warara'acat kuk am — i ōn e'em. — Bay, Cristo juk adi itaxi jĩjã osunuy ipiat'ajo am — i ōn e'em. — Tesselõnica ka watwat cuy esubuywan itaxi am ip ipiat'ajo am — i ōn e'em.

⁶ Ocekpitpiyũ, pũġpũġ wuykitpitpiyũ'in ibu'u jĩjã kapiġ. Apēn cuk adi oceju eymutaybitbinap taġ ġu ip jekukum. Ixeyũ burem cĩcã ġu juy epeku. Iboam oceju e'em eywebe wuykukukat Jesus Cristo a'õbi. ⁷ Eyju eyetaybit apēn cuk adi ocekukuku iam. Imēnpuye ocekukuap puxim cuy epekuku. Eyxe bima juk adi ocebu'u'u ġu ocesop kapiġ. ⁸ Tei'ũm ġu juk adi ocejajet ocexan eyxewi—teihem acã. Kabiam cuk adi ocejekapikpik, ixima daġ tak eyxewi ocexat ojuyap puxim, ocemukaypinput ojuyap puxim tak. ⁹ Cedaġ kuka o'e ocewebe ocexat ojuy am eyxewi, Deus ekawēn eymutaybitbin puye. Imēnpit eyxewi juk adi ocejoojuyju ġu. Ocebu'u'u ġu juk adi ocesop kapiġ eyju dak eybu'u'ap puxim.

¹⁰ — Ibukapik'ũmat jekõn ġu juy — i juk adi oce'e'e eywebe eyxe bima.

¹¹ Ijudup mubarararaġ oceju kuy juk eyawēġ oceyawēġtobuxik puye.

— Ibu'u'u ip kapiġ pũġpũġ Tesselõnica ka watwat — i juk adi o'e'e ip ocewebe. — Jebureyũ muymuy acã ip e'em — i juk adi o'e'e ip ocewebe.

¹² — Eybu'um ġu juy epesop kapiġ eyxat pu am, eydoti bu am tak — i oceju e'em ibukapik'ũmayũ be. — Eybureyũ epejomuymuy ġu juy — i oceju e'em cebe ip. — Eyekawēntim cuy epesop — i oceju e'em cebe ip wuykukukat a'õbi—Jesus Cristo a'õbi.

¹³ Ocekpitpiyũ, eyju bit xipacat mujurũġrũġap epeyepere ġu juy. ¹⁴ Ijudup ekawēn kay kũyjobit'ũmat eju ġu juy epekuku ixē musũsũn am. Waram aco'i kũyjobin je'e isũsũn puye. ¹⁵ Eykay itakomaat kukap

puxim cuy ixe epejukuk. Ixe bit cuy epeyawě eykitpit puye.

¹⁶ Wuykukukat wuyağuy mucũğucũğ.

— Okukukat, Tessalônica ka watwat ağuy mubabibin cuy eğuy soat em—xipacat cebe ip jebapukpuğ pima, xipat'umat jebapukpuğ pima dak — i òn e'em cebe. — Soat em cuy ağ eğuy ixe yũ kay — i òn e'em cebe.

¹⁷ Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararağ òn obubin ma. Iměn cuk adi otupmubararak soat-up—wemudupmubararaktup. Iměn ma ijudup tak otupmuju eykay.

¹⁸ — Xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em wuykukukat pe—Jesus Cristo be. Ibũrũdup ma.

1 Timóteo

1 Timóteo, ijudup mubarararağ ðn ewebeaptum kato muju am ewebeiaptup. Paulo ðn. Deus wuy-daxijo'ukat. Soat em Deus xe acesop wuyetait Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Ixe Jesus Cristo emumuju ðn. Ixe a'ðbi ðn jekukum kawẽn idipat muwẽnuwẽn, Deus a'ðbi dak. ² Ën okpot co'i jewağuyjojo'i ma wuyetabut Jesus Cristo kay buye.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i ðn e'em Deus pe—wuyebay be. — Etabotaidabotbon cuy eğuy Timóteo kay — i ðn e'em Deus pe, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy — i ðn e'em cebe.

³ — Éfeso ka be juy eğuy ibo ka watwat mutaybit am — i juk oce ewebe Macedônia eipi kay oju pin pima. Ğasũ dak obikuy ewebe Éfeso ka be enuy am. Pũğpũğayũ warẽmtağ ibo ka watwat mutaybitbin. Deus ekawẽn ğu ip imutaybitbin—jekawẽn acã.

— Warẽmtağ ğu juy epeğutaybin — i juy ece ixeyũ ağokatkayũ be. — Epeyepere juy warẽmtağ ma imutaybitbinap — i. ⁴ — Epeyekawẽnwẽn ğu juy apẽn wuydobuyũ'ũm'ũm cuk adi o'e'e iam — i juy ece cebe ip. — Epeğuwẽnuwẽn ğu juy wuydobuyũ'ũm'ũm putet — i juy ece cebe ip. — Jawa'ðxikxiğ acã epesop iboap muwẽnuwẽn pima — i juy ece cebe ip. — Iboam eyju kawẽnwẽn pima, warara'acat epeğubikuy ğu Deus ekawẽn tağ jeku am — i juy ece.

Wuyetabut pima acã wuyetaybit Deusan.

⁵ — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn ğu juy epeyekawẽn—Deus ekawẽn acã,” i juy ece cebe ip — i ðn e'em ewebe.

Imẽn ðn eyawewẽm eywebe biğ ma xipan eye-wewekuk am. Apẽn cedağ wuyxe iap tağ jekukum pima xipan wuyju jewewekuğ, wuyağuyisu bima dak; icẽmãn wuyetabut Jesus Cristo kay bima dak.

⁶ Pũğpũğayũ bit cũğ ma jekukuap o'jepere. Cũğat e dağwi oitabidao'iyũ buxim ip. Warẽmtağ ma ip jemãmãmãm o'e. ⁷ Deus ekawẽn imutaybitbin'ukayũm pin ip—Moisés pe o'ğuwẽn'iat ekawẽn imutaybitbin'ukayũm pin. Imẽnpit itaybitbũt ã ip ixekawẽn. Iboap ekawẽn iba'arẽm cebe ip. Imẽnpuye te'e ma e'em ip:

— Ocejy ma juy Deus ekawẽn jeymutaybin — i.

⁸ Wuyetaybit Deus ekawẽn kawẽntip cĩcã iam—Moisés pe o'ğuwẽn iap ekawẽn—wuyawewẽap ekawẽn. Ixe ekawẽn tağ jekukum pima xipat cĩcã kuka o'e wuyxe. ⁹ Deus jekawẽn o'ğuwẽn cũğ ma jekuku'ukayũ awẽ ãm ğu—warẽmtağ jekuku'ukayũ awẽ ãm acã. Wuyetaybit iboam. Ibũrũ ma juk jekawẽn o'ğuwẽn: ika'ũmayũ be, iecuğap a'ð kay kũyjo-

bit'ũmayũ be dak, jekay itabut'ũmayũ be dak, ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be dak, jekay'ũmayũ be dak, jebiğğbuk a'ð kay'ũmayũ be dak, cebay o'yaoka'iyũ be dak, warara'acat o'yaoka'iyũ be dak, ¹⁰ warara'acat tayxi kaykay'ukayũ be dak, warara'acat itop kaykay'ukayũ be dak, jewekpidaodao'ukayũ be dak, jenuy'ũnakeke'ukayũ be dak, dinheiro bu am warara'acayũ dujupa'um'um'ukayũ be dak, napa-pa'ukayũ be dak, warara'acat awẽğ mukẽrẽrẽrẽn'ukayũ be dak, jemumutaybitbinap muwarururun'ukayũ be dak. Ibũrũ be ma jekawẽn o'ğuwẽn. Ixeyũ awẽ ãm Deus jekawẽn o'ğuwẽn.

¹¹ — Wekawẽn acã juy eğuwẽnuwẽn soat kaka watwat pe — i juk o'e owebe Deus. Ibiat ekawẽn acã ðn imuwẽnuwẽn. Iboap acã icẽmat. Ixe Deus soat podi ma xipat. Ka'ũma ma omuy ixekawẽn jo'iat ya'ðbuyxiat, idipat tak.

¹² — Ën xipat cĩcã oxe — i juk o'e owebe wuykukukat Jesus Cristo. — Owebeam cuy kapikpiğ eğuy kawẽn idipat muwẽn ãm soat ka dağacat pe — i juk o'e owebe.

Ixe soat em wa'ðmucanucan owebe kawẽn idipat muwẽn ãm soat ka dağacat pe. Imẽnpuye soat em ðn e'em cebe:

Ën xipan cĩcã okuğ — i.

¹³ Jesus cuk adi ojomuymuy. Ixe butet cuk osubutet-mukẽrẽrẽn kuy bima. Warẽmtağ ma juk adi Jesus kayayũ ojukukuk. Imẽnpit Deus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay, Jesus kay wetabut ğu oğuy buye. Weyabit'ũma ojekukuku wetabut'ũm puye. ¹⁴ Wuykukukat warara'acayũ bodi ma xipan cuk adi okuk. Ixe juk omutabun jewekay. Ixe juk omutaybin ikukpin warara'acayũ kuk am. Imẽn wuyju jekukum Jesus Cristo eju mũğ'i bima.

¹⁵ — Jesus Cristo osodot ipi kay ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ daxijo am — i wuyju e'em. Icẽmãn wuyju iboam e'em. Cedağ cĩcã wuywebe wuyetabut am iboap ekawẽn kay. Warara'acat ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukat podi ma ðn ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukat. ¹⁶ Imẽnpit Deus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay. Jesus Cristo yukpiceğẽm ğu o'e okay. Ğasũ ixekawẽn warara'acayũ be:

— Eya'ðpicũğcũğ cuy epesop — i. — Paulo ma ikẽrẽat mujurũğrũğxi osunuy. Õn pit ikẽrẽm ğu ixekawẽn ojukuk—xipan acã ixekawẽn — i'e'em Deus warara'acayũ be. Itabut je'e ip cekay itabut'ũmayũ, xipan okuğ puye, yukpiceğẽm ğu o'e okay buye dak. Soat em Deus xe jeedop ip itait.

17 — Ēn pit soat podi ma xipat — i juy ace ixē Deus pe.

Ibuyxim cuy ixē ajukuk. Kuyje ixē Deus soat kukukat osunuy. Ğasū dak e'em ijodiacat kukukat. Ğuyjom tak soat kukukan jeenuy. Ixē acā je'ū ğu. Soat em itait jeenuy. Ixē ijo ba'ore wuywebe. Ixē acā Deusat.

Ka'ūmġu wara'at—ixē acā. Imēneju:

— Soat podi ma ěn edip — i juy ace cebe soat em. Imēn cuy ace!

18 Timóteo, ěn okpot co'i. Imēnpuye jawēwē juy ōn. Kuy bima Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e ewebe:

— Deus cuk enaē jekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i.

Ğebum cuy eġuy ixeyū ekawēn kay! Sorarayū icaat kuġ jaokaap puxim. Imēnpuxim ġebum cuy eġuy apēn cuk o'e'e ip ewebe iap kay a'ōbaca'ūmap puxim. 19 Jesus Cristo kay etabucap ecepere ġu juy. Apēn cūġ ma exe iap taġ cuy ejeku, Timóteo. Pūġpūġayū bit apēn cūġ ma jexe iap taġ ġu ip jekukum. Jesus Cristo kay jetaucap o'jepere ip ixeyū aġokatkayū. Itabucap ip oi'ūm apēn kobexixi epiriġ puje soat i'ūmap puxim.

20 Himeneu ixeyū'in, Alexandre dak. Imēnpuye ixeyū xepxepayū oġukorēm.

— Satanás eykukan cuy je'e — i juk oce cebe ip ixeyū mukūyjo am.

Ixeyū oġukorēm itaybit am Deus muymuy'ūm ām.

2 Koap ōn jawē Deus eju kawēn ām. Acekawēn cuy Deus eju soat peam ijodiat peam.

— Bay, xipan cuy ixeyū ejukuk — i dak cuy ace cebe. — Ixeyū juy esubuywan — i juy ace cebe.

Ajoojuy Deus xewi soat peam. Wuyetaybit ixē soat em xipan wuykuġ iam. Imēnpuye soat em:

— Bay, ěn xipat cīcā — i juy ace cebe.

2 Deus eju juy acekawēn soat eipi kukukayū beam, soat ka watwat kukukayū beam tak. Deus eju juy acekawēn ixeyū be xipan wuykuk am, wuywebe kaba'ūm wuydop am tak, wuywebe Deus bikuyap taġ wuyeku am tak, cedaġ ma wuyeku am tak. 3 Xipan wuyekukuap xipat Deus xe—wuydaxijojo'ukat xe. Xipan wuyju jekukum pima, Deus mucokcokcoġ acesop.

4 Ixē Deus ibikuy soat taxijo am ipiat'ajojoap kay ijuap puxim. Ibikuy ijodiacayū be itaybit am kawēn icēmān.

5 Pūġ ma Deusat omuy. Ixē itakoma jījā ikērēat mujurūġrūġap kay. Ijodi bima Jesus Cristo aġokatkan o'e.

Jekpiwan ma oe'ū soat pewi ikērēat uk am. Imēneju Jesus Deus etakomaap o'ġu'ūm. Ixē Jesus jebay o'ġudin ijodiat kay. Yawēġ muwēn pin pima, Deus Jesus e'ūap awēġ o'yawēġmuwēn ijodiacayū be. Yawēġtobuxik puje itaybit ip o'e Deus ibikuy soat taxijo am wuydaxijo am iam. 7 Imēneju Deus cuk onaē jekawēn muwēnuwēn'ukan. Ixē juk onaē Judeu'ūmayū mutaybitbin'ukan. Napa ġu ōn e'em. Icēmān ōn e'em ewebe.

— "Eytabun cuy epesop Jesus Cristo kay" i juy ece cebe ip — io'e owebe.

8 Jawē ōn ġasū apēn cūġ ma wuyeku am Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Soat ka be bima juy acejekawēn Deus eju. Deus ekawēn taġ wuyeku pin pima

juy acejekawēn ceweju, warara'acat kay wuyetakoma'ūm pima dak, jewa'ōxixiġ'ūm pima dak.

9 Cūġ ma juy jeedop ip aoyū Deus eju kawēnwēnap'a be. Cūġ ma juy jeedop ip jesay kuġ. Warara'acat pe jejojoan ġu juy ip jeedop. Yaġuysan cuy ip jeedop.

Iwarum ġu jadapmuġēġēm cuy jeedop ip warara'acat pe jejojoan. Ouro muġēġēbu kuġ ġu juy jeedop ip, pérola'a muġēġē'a kuġ ġu dak. Ibusopsupatpu kuġ ġu dak jeedop ip, teiboġat kuġ ġu dak jesay kuġ.

Warara'acat pe jejojoan ġu juy jeedop ip aoyū. 10 Xipacat mujurūġrūġ cuy ip jeedop aoyū— "Jesus ebekitkit oceju" i'e'e'ukayū. 11 Deus eju kawēnwēnap'a be jemuaybitbin pima, mūġ cuy jeedop ip aoyū.

— Kuy wetaybit soan iboam — i'ūmġu juy je'e ip jewebe ma.

12 Obu'u ayacat pe aġokatkat mutaybit am. Cūġ ġu ayacat pe warara'acat kukan—aġokatkat pe acā. Mūġ cuy jeedop ip aoyū. 13 Koap Adāo o'ġuġē

Deus—aġokatkat o'ġuġē. Kanomūm Eva o'ġuġē—ayacat o'ġuġē. 14 Adāo ġu o'ġuġuykuku Satanás—Eva acā. Eva koap Deus ekawēn mubuyxi'ūm'ūm o'e. 15 Imēneju aoyū je'itpi'ajojom o'e. Imēnpit Jesus kay ip itabut pima Deus ixeyū idaxijo, xipan warara'acat kuġ pima dak, warara'acat pe jejojoan'ūm jekukum pima dak, ikērēat mujurūġrūġ'ūm pima dak.

3 Timóteo, ġasū ōn jawē itabucayū kukukayū naē ām.

— Aġokatkat itabucayū kukukat ojuy bima, xipacan e ojuy — i wuyju e'em.

Iboap e'eap icēmān. 2 Imēn cuy ip jeku Jesus kay itabucayū kukukayū. Cūġ ma juy jeku ip. Pūġ ma dak cuy jeyayxim jukuk ip. Yaġuysan tak cuy jeedop ip. Jewawē

juy ip ikērēat kukap puxim. Warēmtaġ ġu ma dak cuy jeku ip. Powatwat tujuōmōm'uġ tak cuy jeku ip jeduk'a

be. Deus ekawēn warara'acat mutaybitbin'uġ tak cuy jeedop ip. 3 Ika'om ġu dak cuy jeedop ip. Warara'acat aokakam ġu dak cuy jeedop ip. Ya'ōtareġ ġu dak cuy jeedop ip. Itabotaidabotbon tak cuy jeedop ip

warara'acat kay. Itabikukum ġu dak cuy jeedop ip warara'acat edinheiro kay. 4 Jeduk'a beayū kuġ tak cuy jeedop ip xipan. Jebekitkiyū mukūyjobitbin tak cuy jeedop ip. Jebekitkiyū be jemubuyxinam tak cuy jeedop ip. 5 Itaybit'ūm xipan jeduk'a beacat kuġ iam pima, ku-

ka Deus kay itabucayū ikuk pa'ore o'e cebe ip. 6 Jesus kay itabun'isuat ġu juy epejomuy warara'acayū kukukan—tabucayū kukukan. Itabun'isuat muy buje:

— Warara'acat podi ma wa'ōbuyxi — i kuka o'e te'e ma.

Kuyje Satanás:

— Warara'acat podi ma wa'ōbuyxi — io'e te'e ma—ibiōġbuk kērēayū kukukat.

Tūybe Deus podi ma wa'ōbuyxi iān kuka o'e. Imēnpuye dak Deus ipiat o'supi'ajoat cebe—Satanás pe kuyje.

Imēnpuxim itabun'isuat jewexe ya'ōbuyxi bima, Deus ipiat kuka o'supi'ajoat cebe. 7 Itabut'ūmayū emu-

mubuyxin cuy epejomuy itabucayū kukukan ikukukat pe jemuġuycūġap puxim. Ixeyū xe ya'ōbuyxi'ūm pima, kuka o'jewemuġuycūġ ikukukat ip.

— Warēmtaḡ ma cuk ip emuy itabucayũ kukukan — i kuka o'e ip cebe.

Satanás enobano'abibubu be kuka o'at. Satanás kuka o'ḡuḡuykuku ikērēat mujurũḡ ām.

⁸ Ḡasũ ḡn jawē itabucayũ buywatwat'ukayũ naē ām.

Imēn cuy jeku ip ibuywatwat'ukayũ. Ya'ōbuyxim cuy jeedop ip. Wara'at taḡtaḡtaḡ ḡu dak cuy jekawēn ip—pũḡ taḡ ma. Kawēdi kōnkōnxi ḡu dak cuy jeedop ip. Itabikukum ḡu dak cuy jeedop ip soat kay jebubun. ⁹ Kawēn icēmān osodop ip itaybit ḡu kuyje—pũḡpũḡ ā. Ḡasũ bit ade itaybicayũ o'e. Itabut cīcā jeedop ip kawēn icēmat kay. Apēn cedaḡ ma jexe ip iap taḡ tak cuy jeku ip. ¹⁰ Koam puk itabucayũ buywatwat'ukat ojuyat cuy esubuyxijo. Epeye'awero juy teku xe'e xipat kuka o'e iam. Ibuyxijoap tomukadi soat xe xipat pima juy epejomuy ibuywatwat'ukan. ¹¹ Ixeyũ tayxi dak cuy xipat ipjeedop. Cekawēnxim ḡu juy jeedop ip. Warara'acat muymoy ḡu dak cuy jeku ip. Yaḡuysan tak cuy ip jeedop. Soat em ip jeedop icēmat e'em. Imēn cuy jeedop ip itayxiyũ. ¹² Itabucayũ buywatwat'ukayũ jetayxim pũḡ ma ip jukuk. Jekpotpoyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip, jedaxiyũ dak, jeduk'a beayũ dak soat. ¹³ Xipan itabucayũ buywatwan pima, soat ip ibuyxim jukuk. Ya'ōcam ip jetabucap ḡuwēn warara'acat pe.

— Jesus Cristo kay wuyetabut pima, mũḡ'i aceku ceweju — i je'e ip soat pe.

¹⁴ Timóteo, ijidup mubararaḡ ḡn eywebeaptum. Ḡaxĩn ma'ḡu ḡn cu ojuy ejom. ¹⁵ Ojuapibun pima bit, etaybit ece cũḡ ma jeku am warara'acayũ eju—Deus ebekitkit eju iam ijidup cocom pima. Wuyju Deus kay itabucayũ—soat em itaicat kay itabucayũ. Wuyetaybit kawēn icēmān.

— Uk'a muycemucemap'ip puxim wuyju — i'e'em itabut'ũmayũ cũḡ ma wuyekukuap cocom pima, kawēn icēmat taḡ wuyju jekukum puye.

¹⁶ Iba'arēm itabut'ũmayũ xe apēn wuyetabut Deus kay iap, itaybit'ũm ip puye. Ḡasũ bit iba'arēm ḡu o'e cebe ip, Jesus Cristo ixeyũ mukũyjojom puye. Ixe Jesus Cristo ijodian o'jebapuk. Deus biōḡbuk cuk adi o'e ixe be: "Ēn cũḡ cīcā oxe," i. Ixe o'jojojo Deus ekawēn tojotjot'ukayũ. Itabucayũ ixe o'ḡuwēnuwēn ijodi. Ade ijodiat itabut o'e ixe kay. Deus waram ixe o'ḡuyyu kabi kay.

4 Ḡasũ ḡn jawē ibiōḡbuk kērēat a'ō kay kũyjobicayũ be eymuḡuykukuap puxim. Amap kabia be Jesus kay jetabucap jepere ip pũḡpũḡpũḡ. Ibiōḡbuk kērēat ekawēn kay ma itabut jeedop ip—wuy-muḡuykukukukayũ a'ō kay dak. ² Soat em napa ma e'em ip. Wuymuḡuykukukuxi ip. Itaybit ḡu ip ajo xipat iam ajo xipat ḡu iam tak. Cewawē ba'ore ip. Ipikat puxim ip xidiḡ mupikupikap puxim.

³ — Cũḡ ḡu wuywebe jewebumũn ām — i'e'em ip wuywebe napa ma. — Ibiat i'opi wuywebe — i dak e'em ip napa ma.

Deus pit soat xat o'ḡubapuk itabucayũ xan—kawēn icēmān itaybicayũ xan. ⁴ Soat Deus emumuḡē xipat. Imēnpuye ka'ũmḡu i'opiat wuywebe.

Imēnpuye jekōn pima:

— Bay, xipat cīcā ēn, soat em ēn ocexan iũmũm ocewebe — i wuyju e'em Deus pe.

⁵ — Soat wemumuḡē xipat ipi watwat xan — i juk o'e Deus.

Jekōn pima wuyju dak kawēnwēn Deus eju.

— Ēn xipat cīcā — i'e'em wuyju cebe.

Imēneju ka'ũmḡu i'opiat wuywebe.

⁶ Timóteo, owebe awēap cuy eḡuwēn wuykitpitpiyũ be itabucayũ be. Iboam ixeyũ mukũyjojom pima, xipacan ecesũy Jesus Cristo be kapikpik'ukan. Kuy bima etabun cuy eḡuy Jesus Cristo kay iap ekawēn icēmān. Kũyjobin cuy eḡuy iboap ekawēn kay bekicat jetitinap puxim. Iboap ekawēn taḡ cuk adi ejekuku.

— Ḡasũ dak imēn cuy ejeku — i ḡn e'em ewebe.

⁷ Itabut'ũmayũ dobyũ'ũm'ũm ekawēn kay ḡu juy eḡuy. Te'e ma kuka eḡuy ixeyũ ekawēn kay etabut. Ixeyũ'ũm'ũm ekawēn kay bima, wuybu'u kuka ace wuyetabut am Jesus kay. Ēn pit soat em kũyjobin cuy eḡuy Deus biōḡbuk a'ō kay biḡ ma etabut cīcā am Cristo kay. ⁸ Xipat wuywebe wuyjebit mubacacan am. Ibodi ma bit xipat wuywebe soat em kũyjobit am Deus biōḡbuk a'ō kay. Ixe a'ō daḡ jekukum pima, wuyaḡuy'isum kuka ajeku ijodi bima. Wuye'ũ buje dak soat em Deus xe acesop waram wuyetai puje.

⁹ Icēmān ḡn emutaybitbin iboam. Wuyetabun cuy ajop iboap ekawēn kay. ¹⁰ Wuyetabut cīcā Deus kay—soat em itaicat kay. Imēnpuye wuyju kapikpiḡ cīcā warara'acat mutabut am cekay. Ixe soat taxijo ojuy. Ixe soat jekay itabucayũ daxijojom.

¹¹ Timóteo, wawēwēap cuy eḡuwēn wuykitpitpiyũ be. — Paulo ekawēn taḡ cuy epekuku — i juy ece cebe ip.

¹² — Aypa ḡu buk ēn. Ocetabut ḡu ekawēn kay — i'ũmḡu juy je'e ewebe warara'acayũ.

Cũḡ cīcā juy ejeku. Ekawēntim cuy eḡuy. Xipan tak cuy itabucayũ ejukuk, itabut'ũmayũ dak. Etabun cīcā dak cuy eḡuy Deus kay. Aḡuy'isum tak cuy eḡuy. Cũḡ ma juy ejeku warara'acayũ be ekuap co'i jeku am. ¹³ Wajēmap wiwim pima Deus ekawēntup cocom cuy eḡuy je'awerorom'ukayũ be ya'ijo am. Deus ekawēn muwēnuwēn cuy eḡuy cebe ip. Ixeyũ mutaybitbin cuy eḡuy Cristo ekawēn. ¹⁴ Deus cuk ja'ōbacaap o'ḡũm ewebe kapik am cebeam. Ixe juk ja'ōbacaap o'ḡũm ewebe jekawēn muwēnuwēn'ukayũ eweju kawēn puje—itabucayũ kukukayũ eweju kawēn puje. O'jewebumōḡ ip abi jeje Deus ekapikap pe emuy ām. Imēn cuk o'e ip Deus biōḡbuk a'ōbi. Ixe a'ōbacaap taḡ cuy epeku. ¹⁵ Ḡebum cuy eḡuy owebe awēwēap kay. Iboap taḡ cuy ejeku. Imēn eku buje, "Big ma Jesus Cristo ekawēn taḡ ēn jekukum" i je'e ip ewebe ejojoayũ. ¹⁶ Eday'em'um cuy eḡuy warēmtaḡ ekuap puxim, warēmtaḡ ma warara'acat mutaybinap puxim tak. Cũḡ ma eku buje, aḡuy'isum ejeku ijodi. Deus xe eḡuy e'ũ buje dak. Ekawēn cocoayũ dak ixe xe jeedop ip soat em.

5 Ikērēat mujurũḡ puje, aypaat eḡukorēm ḡu juy. Eyawē acā juy. Ixe juy eyawē ebure awēap puxim.

Aypapuat eyawě juy ekitpit awěap puxim. ²Yabubut cuy eyawě eixit awěap puxim. Warara'acayū aoyū dak cuy eyawě eixit awěap puxim. Aoyū eju kawěnwěn pima jaejubuku ocepo iap kay juy ġebum ġu eġuy.

³Ġasū ðn jemukūyjo apēn itop'e'ū'ibiyū buywan—ibadip'ūmayū iam. ⁴Itop'e'ū'ibit i'it'et pima, i'iyū juy xipan jexi jukuk. Yuktaxitxet pima, yuktaxit cuy xipan jeawa jukuk. Deus xe cūġ ma warara'acayū be ġu ixeyū xi kuk am, ixeyū eawa kuk am tak—ibadipyū be acā. Ixeyū itaybit cuy cūġ ma Deus xe wuybadip kuk am iam kuy bima xipan ip jekukap teim. Irem ġu juy jexi jukuk ip. Ixeyū juy ixtat je'ġūmġūm cebe ip, cesay dak. Imēn xipāt Deus xe. ⁵Pūġpūġ itop'e'ū'ibiyū tadaybot ma. I'it'et ġu ip. Yuktaxitxet ġu dak. Ixeyū itabut warara'acat kay ġu—Deus kay acā. Kabiam, ixima daġ tak ka'ūmat ojuyjuy ip Deus xewi acā—warara'acat xewi ġu—ixeyū itop'e'ū'ibiyū. Deus eju kawěnwěn ip warara'acat peam, warara'acat kay ġebum puye. Ixeyū be acā itabucayū juy ixtat je'ġūm, cesay dak, ibadipyū'ūm puye. ⁶Warara'acayū bit imēn ġu jekukum itop'e'ū'ibiyū. Jewemucokcokcoġ ā jekukum ip. Itabēġ ip. Inaka Deus xe ce'ūat co'i ip warēmtaġ ma jekukum puye. Ixeyū juy esubuywan ġu. ⁷Owebe awěwēap cuy eġuwěn wuykitpitpiyū be warara'acayū be ixeyū ekukuap muymuyap puxim. ⁸Xipan wuybadip kuġ'ūm pima, wuyetabucap epereap co'i aceku. Itabut'ūmat ekukuap podi ma ikērēm aceku.

⁹Soat ġu juy esubutetmōġ ip itop'e'ū'ibiyū butet itabucayū e'aweroroap'a beatup pe. Itop'e'ū'ibit yabut pima—60 koato kuġ pima; ceweitopta ebikamat itom pima dak; ¹⁰warara'acayū "Teku xipacan e'em soat em" i'e'em pima dak; xipan je'iyū o'ġuaypan pima dak; jeduk'a be powatwat tujuðmōm pima dak, soat em Deus ebekitkiyū buywatwan pima dak; iba'oreat kukayū buywatwan pima dak; warara'acat pe idipāt mujurūġrūġ pima dak—ixeyū butet acā esubutetmubararak taperadup pe—teyūku kapikiġ Deus peam iaptup pe.

¹¹Yaypan'isuat putet pit esubutetmōġ ġu juy iġodup pe—itop'e'ū'ibit putetup pe. Waram jewebumūn pin je'e ip. Ibu'u je'e ip kapik am Cristo beam. ¹²Koap pima:

— Waram pit ocewbumūn ġu. Cristo beam acā kapiġ ðn — i juk o'e ip. Ibu'u ip pima bit:

— Te'e ma "Cristo beam acā kapiġ ðn," i juk ece — i je'e warara'acayū cebe ip.

¹³Ixeyū itop'e'ū'ibiyū te'e ma ip kabiabun kapkam uk'a kapkam. Ibukapik'ūmayū ip. Cekawěnxī ip. Kawěn mukērērēn tak ip. Imuwēnpiat muwēnuwēn ip.

¹⁴Imēneju:

— Waram jewebumūn cuy ip itop'e'ū'ibiyū yaypan'isuayū — i ðn e'em. — Waram jewe'ita juy ip — i ðn e'em. — Xipan cuy ip jeedop je'iyū kuġ — i ðn e'em. Waram ip jewebumūn puje, wuyumuy ba'ore je'e wuykay'ūmayū be. ¹⁵Pūġpūġ itop'e'ū'ibiyū'in o'jēm Deus e daġwi. Satanás a'ð kay kūyjobit am ip o'jēm.

¹⁶Itabucat padip itop e'ū buje, ibadipyū juy ixē subuywan.

— Ocebadip cuy epesubuywan — i'ūmġu juy je'e warara'acayū be, itabucayū be.

Ibadip'ūmayū buywatwan pit ip jeedop itabucayū.

¹⁷Xipan cuy itabucayū kukukayū ajukuk. Eykukayū xipan itabucayū kuġ pima, xepxem cuy cekapikapte i epeteida cebe ip. Kapikpiġ cīcā bima, xepxem cuy cekapikapte i epeteida cebe ip Jesus ekawēn muwēnuwēn'ukayū be—Deus ekawēn eymutaybitbin'ukayū be dak. ¹⁸Imēn e'em Deus ekawēn tup—Moisés emudupmubararaktup: Imukapikiġ pima, eðhōbi epesubimukirik ġu juy jexat'oap puxim—āġ jekōn, i. Imēn e'em Lucas emudupmubararaktup: Cekapikapte juy epeġūm kapikpi'ukat pe, i. Imēneju cekapikapte juy epeteida itabucayū kukukayū be. ¹⁹Pūġ pe itabucayū kukukat muymuy buje, eyetaban ġu juy epesop ixē ekawēn kay. Xepxepayū bit, ebapūġayū dak pūġ taġ ma ixē muymuy buje, eyetaban cuy epesop ixeyū ekawēn kay. Wara'at taġtaġtaġ pima bit, eyetaban ġu juy epesop ixeyū ekawēn kay. ²⁰Itabucayū kukukat ikērēat mujurūġrap epere am ibu'u bima juy epeġukorēm soat etabutpe. Epeġukorēm cuy warara'acat pe iparara am ikērēat mujurūġrap puxim.

²¹Timóteo, owebe awěwēap taġ cuy ejeku. Pūġ taġ ma juy ejukuk soat itabucayū. Ebu'um ġu juy eġuy imukorēm ām ip ebureyū ma'ġu ip. Iboap muwēnuwēn ðn ewebe Deus a'ðpiju, Jesus Cristo a'ðpiju dak, Deus ekawēn tojotjot'ukayū a'ðpiju dak—ikērēat kuġ'ūmayū a'ðpiju. ²²Dao ġu juy ecewbumōġ aġokatkat abi jeje imuy ām itabucayū kukukan. Warara'acayū ikērēat mujurūġrūġ pima, eju ġu juy ceweju ip. Aġuy'isum cuy eġuy. Ikērēat cuy eġuġē ġu—pūġ em tak ka'ūma.

²³Idibi at ġu juy etikōnkōn. Uva'abidi dak etikōnkōn, edada muxere am.

²⁴Pūġpūġayū soat etabutpe ikērēat mujurūġrūġ. Soat itaybit ikērēat mujurūġrūġ ip iam. Itaybit ip ġaxīn ma Deus ipiat supi'ajoat cebe ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma ikērēat mujurūġrūġ. Ġuyjom pit soat itaybit je'e ikērēat o'ġujurūġrūġ ip iam. ²⁵Imēnpuxim pūġpūġayū ma soat etabutpe ma xipacat mujurūġrūġ. Soat itaybit xipacat mujurūġrūġ ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma xipacat mujurūġrūġ. Ġasū ka'ūma ma itaybit apēn ixeyū e'em iam. Ġuyjom pit itaybit je'e ip.

6 Tei'ūm kapikpi'ukayū be ecekawēn cuy—Jesus kay itabucayū be.

— Ibuyxim cuy eyekariwa epejukuk — i juy ece cebe ip. — Ibuyxim ip ikuġ pima kuka Deus o'jomuymuy ġu ip itabut'ūmayū — i juy ece cebe ip. — "Pauloyū warēmtaġ ma itabucayū mutaybitbin," i'ūmġu kuka dak o'e ip — i juy ece cebe ip.

²Pūġpūġ ixeyū'in kapikpiġ itabucayū beam, jekitpitpiyū beam.

— "Kūyjobin ġu oce wekariwa a'ð kay, ixē dak itabut Jesus kay buye," i'ūmġu juy epe'e — i juy ece cebe ip. — Xipan cīcā juy epeyekapik cebeam ixeyū dak itabut puye, Jesus xe ikukpin ip puye dak — i juy ece cebe ip.

Timóteo, iboam cuy itabucayū eġutaybin

— Xipan cuy epeku — i juy ece cebe ip—tei'üm kapikpik'ukayũ be.

³ Wuykukukat ekawën icēmān—Jesus Cristo ekawën. Ixe ekawën tağ jekuku'ukat Deus bikuyap tağ tak jekukum. Ade'ūmayũ bit cekawën kay ġu. Cekawën ġu imutaybitbin ip. Warēmtağ ma imutaybitbin ip.

⁴ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip te'e ma.

Imēnpit itaybit ġu ma ip. Soat em jewa'ōxixiğ ip. Jawa'ōdawutwutxi ip. Itabikuku e'em ip jewewekay, imēn jekukum puye. Wara'at tağtağtağ ma ip kawēnwēn. Itabutkarey ip jewewekay. ⁵ Soat em ip jewa'ōxixiğ jeweweju. Yağuyba'arēm ip o'e. Oibu'un ip kawēn icēm mat kay. Tūybe Deus kay wuyetabut pima acejekariwan iān e'em ip. ⁶ Deus kay itabucat ibubut adeat puxim e'em icokcok, Deus kay wuyetabucap wuybubut kuğ iap podi ma xipat puye. ⁷ Ajo-kuğ wuybui be wuykap'isum? Ka'ūma kuğ! Imēnpuxim ajo'in acetujowat ijodiwi wuye'ũ buje? Ka'ūma ma! ⁸ Wara'at kuğ'üm pima, wuykokcoğ mabuk acesop wuydotite bima, wuyxaxet pima dak. ⁹ Ibutut ade pinayũ ikērēat mujurũğrũğ dinheiro buap ojuy. Warēmtağ e'em ip itabikuku soat kay jebubun puye. Xipat ġu ip soat xe ijodiat xe. Soat em ipiat supi'ajojo ip. Deus wi wũy ma jeedop ip. ¹⁰ Ikērēat mujurũğrũğ ip soan dinheiro kay itabikukuap tomuju. Pũğpũğayũ oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip dinheiro kay jĩjã buye. Ade o'jat ip dinheiro. Inaka iğuycũğ cĩcã ip jekukum jetabucap o'jepere buye.

¹¹ Ēn pit, Timóteo, Deus a'ōbuywatwat'ukat ěn. Imēnpuye ikērēat pewi juy ecenapõn. Cũğ ma juy ejeku. Ikukpin cĩcã juy Deus ejukuk. Etabun cĩcã juy eğuy cekay. Ikukpin cuy warara'acat tak ejukuk. Etaxim cuy ipiat esupi'ajo. Yoboğan pin ġu juy eğuy. ¹² Jedaudau'ukat soan jewũncaan jedaudaum koap jedauap epere am jabeatup pu ojuy adeayũ etabutpe. Ixe buxim ěn tak soan a'ōbacaan cuy etabut eğuy Jesus kay. Ebu'u'üm pima, soat em Deus xe eğuy e'ũ buje. Adeayũ etabutpe:

— Wetabun oğuy Jesus kay ġebu je bit — i juk ece kuy bima.

Imēn i'e buje, Deus cuk enaē soat em enuy am jexe.

¹³ Jesus ekawën tağ cuy ejeku ewebe ikērēat muğēap puxim; Jesus pe "Ikērēat kuğ ěn" i'eap puxim ewebe. Wara'at tağ ġu juy ejeku—Jesus ekawën tağ acã—soat

ekawēnwēnap tağ acã. Ixe ekawën tağ cuy ejeku wuykukukat ajēmap wiwim pima—Jesus Cristo ajēmap wiwim pima. Iboam õn awēwēm Deus etabutpe, Jesus Cristo etabutpe dak. Ixe Deus soat mutaicin. Ixe Jesus Cristo iparara'ūma kawēn icēmat o'ğuwēn iecuğap pe—Põncio Pilatos pe. ¹⁵ Imudot pin pima, Deus waram ixe Jesus Cristo ġudot wuykay. Ixe Deus xipat cĩcã. Wara'at ġu omuy ijodiat kukukat—Deus acã. Ixe ijodiat kukukayũ kukukat. Ixe ijodiat ekariwawayũ ekariwa. ¹⁶ Soat pit ace'ũ. Ixe bit je'ũ ġu. Ka'ūmğũ xipat'umat cebe. Daxadiea beat co'i. Wuyajēm pa'ore cetēğ. Abu ixe o'jojojo? Ka'ūma ma. Iba'ore wuywebe ijo am.

— Kũyjobin ocesop a'ō kay acã — i juy ace cebe. — Soat podi ma ěn a'ōbaca — i juy ace cebe. Imēn cuy ace.

¹⁷ Timóteo, ibubut adeayũ juy eyawēwē.

— Eya'ōbuyxian pin ġu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Dao ma kuka eybubut oi'üm — i juy ece cebe ip. — Imēnpuye eyetabun ġu juy epesop eybubut kay—Deus kay acã eyetabun — i juy ece cebe ip. — Deus ade iũmũm wuywebe wuy mucokcok am — i juy ece cebe ip. — Soat wuyemumukaypinput ũmũm wuywebe — i juy ece cebe ip. ¹⁸ — Xipan cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Xipacat cuy epeğujurũğrũğ — i juy ece cebe ip. — Eydacum ġu juy epesop warara'acat pe — i juy ece cebe ip. — Ibutut'umat pe juy eybubut'in epeğũm — i juy ece cebe ip. ¹⁹ — Eybubut'in iũmũm pima ade epejukuk eybubun kabi be — i juy ece cebe ip. — I'üm ġu eybubut — i juy ece cebe ip. — Icēmān Deus xe epesop eyetait — i juy ece cebe ip.

²⁰ Timóteo, apēn Deus o'e ewebe iap tağ cuy ejeku. Ade'ūmayũ warēmtağ ma kawēnwēn ip. Jawa'ōxixi'g ip. Deus muymuy ip. Cekawēnxiayũ ip.

— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma.

Ecekawën ġu juy ceweju ip.

²¹ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma.

Jetabucap ip o'jepere e bewi oitabidao'ibit puxim.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i õn e'em Deus pe. — Xipan cuy soat Jesus kay itabucayũ ejukuk — i õn e'em cebe.

Ibũrũ ma.

2 Timóteo

1 Timóteo, cartadup mubarararağ ðn ewebe kato mujuaptum. ðn Paulo. Jesus Cristo emumuju ðn Deus a'ðbi. — “Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum pima, soat em Deus xe epesop eyetait,” i juy ece ijodiat pe — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

² Timóteo, ên okpot co'i. Ekukpin cĩcã oxe. Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Deus eju ðn kawẽnwẽn ewebeam.

— Xipan cuy Timóteo ejukuk — i ðn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy cekay — i ðn e'em cebe. — Ixe ağuy mubabibin cuy eğuy — i ðn e'em cebe.

³ — Bay, ên xipat cĩcã — i ðn e'em Deus pe. Warara'acat a'ð dağ ğu ðn jekukum—ixe a'ð dağ acã. Wedobuyũ'ũm'ũm tak ixex a'ð dağ jekuku'uk ip osodop. Ocokcok ixex kay soat apẽn cedağ oxe iap tağ ðn jekukum puye. Ixex eju ðn kawẽnwẽn ewebeam soat em. Kabiam ðn kawẽnwẽn ceweju, ixima dağ tak. ⁴ Ğebum cĩcã ðn ekay. Exewi ojẽm puje etõn iap kay Ğebum ðn. Ejo pin cĩcã ðn waram ocokcok am. ⁵ Ğebum ðn apẽn etabut Jesus Cristo kay iap kay. Jewexex ğu etabut cekay—icẽmãn. Koap pima eawa Lóide itabut osunuy cekay. Exi Eunice dak itabut osunuy cekay. Ixeyũ buxim ên tak etabut cekay. Wetaybit cĩcã iboam. ⁶ Imẽnpuyex ðn jeãwẽ. Itbucayũ kukukan emuy bujex, juk ocewẽbumõğ abi jejex. Deus cuk ja'ðbacaap o'jomõğ ewebex. Ğebum cuy eğuy iboap kay. Ixex a'ðbacaam cuy ejekux. ⁷ Deus jebiõğbuk muõmõm wuywebex. Ixex biõğbuk wuymuparararan ğu—wuya'õmucanucan acã. Deus ja'ðbacaap ùmũm wuywebex. Ya'ðbacaap kuğ pima xipan kuka warara'acayũ ajukuk. Jewãwẽwẽm tak ajop ikẽrẽat muğẽap puxim.

⁸ Itabut'ũmayũ odaomũn wuykukukat ekawẽn oğuwẽnuwẽn puyex. Inakax esũsũn ğu juy eğuy obuxim, daomũnmũnap'a be ma'ğux ðn. Ebisũsũn ğu dak cuy eğuy wuykukukat ekawẽn muwẽnãm warara'acayũ be. Owebex ipiat'ajojoap puxim ipiat supi'ajo an ip ewebex ên ixex ekawẽn muwẽnuwẽn puyex. Ebu'um ğu juy eğuy imuwẽnãm ipiatpi'ajojom ma'ğux. Deus ja'ðbacaap je'ğũm ewebex. ⁹ Ixex Deus kuy wuydaxijox. Ixex kuy wuynaẽ jebekitkiyũm. Ixex kuy wuynaẽ xipacat ağũğẽğẽ puyex ğu—ixex wuynaẽ pin puyex acã, ixex xex wuykukpin puyex dak.

— Xipacat oğũm soat pe Jesus Cristo kay itabucayũ be — i juk o'e Deus jwebex ma. Imẽn cuk o'e jwebex ma ka'ũmğux ipi bimãn ma. ¹⁰ Ixex xipacat ùm pin osunuy soat pe iam wuyetaybit ğu juk adia ajop. Ğasũ bit wuyetaybit acex. Wuyetaybit acex wuydaxijojo'ukak oajẽm puyex. Jesus Cristo kuy oajẽm. Ixex Jesus Cristo xipacat ùmũm wuywebex. Ixex ce'ũ osunuy.

Inakax waram ğuto o'jetait. Ixex wuyex'ũ'ũap a'ðbacaap o'ğuxũm. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adia oekukux.

— Soat em eyetait epesop Deus xex eyex'ũap tomukadi — i juk adia o'e'e wuywebex.

Imẽnpuyex Jesus Cristo kay wuyetabut pimax, wuypararam ğu wuyex'ũap puxim.

¹¹ Deus cuk onaẽ jemumujum.

— Wa'ðbi juy kawẽn idipat muwẽnuwẽn eğuy — i juk o'e owebex. — Itabucayũ mutaybitbin cuy eğuy — i juk o'e owebex.

¹² Itabut'ũmayũ ipiatpi'ajojoan ewebex, ðn kawẽn idipat muwẽnuwẽn puyex. Obu'ux ğu ma'ğux oğuy wetabut am Jesus kay. Wetabut cuk adia oğuy cekay. Ğasũ dak wetabut ma cekay, wetaybit cĩcã ixem puyex. Wetaybit soat podi ma ixex ya'ðbaca iam. Soat oğũm cebe iap muxipanpan jeenuy jajẽmap kabia wiwim pimax.

¹³ Kawẽn icẽmãn cuk adia ðn emutaybitbin. Iboap ekawẽn tağ cuy ejekux. Wekukuap puxim cuy ejekux. Etabun cĩcã juy eğuy Jesus Cristo kay. Xipan cuy warara'acayũ ejukuk. Imẽn cuy ajekux Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum pimax. ¹⁴ Kawẽn idipat o'ğuwẽn ip ewebex kuy bimax. Ğebum cuy eğuy iboap ekawẽn kay. Ibiõğbuk xipacat omuy wuywebex—Deus biõğbuk. Ixex biõğbuk wuybuywatwan ixex ekawẽn kay Ğebum am.

¹⁵ Ade Ásia eipi watwat'in cuk opere iap awẽğ kuy eyawẽğtobuxik. Fígelo ma ixeyũ'in osunuy, Hermógenes tak. ¹⁶ Onesíforo bit obuywatwat'uk osunuy.

— Xipan cĩcã juy Onesíforo ejukuk, ibadipyũ dak — i ðn e'em wuykukukat pe.

Ixex isũsũn ğu osunuy jajẽmãm daomũnmũnap'a be ojo am. Pũğ em ğu ixex Onesíforo omucokcokcoğ—adex em ma. ¹⁷ Roma ka be jajẽm'isum okudadam oekux. Odobuxik puje acã oibu'un okudadam. ¹⁸ Etaybit Éfeso ka be bimax soat em ixex obuywatwat'uk osunuy iam. Imẽnejux:

— Wetabotaidabotbon cuy oğuy ekay kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be iam cuy Onesíforo eğutaybin — i ðn e'em wuykukukat pe.

2 Timóteo, ên okpot co'i. Deus soat em xipan wuykuğ Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum puyex. Imẽnpuyex a'ðbacaam cuy eğuy! ² Adeayũ mutaybitbin cuk adia oğuy—emutaybitbin tak. Ên pukto iboam cuy cũğ ma jekuku'ukayũ mutaybitbin eğuy ixeyũ be warara'acayũ mutaybin am.

³ Ade itabucayũ ipiatpi'ajojom. Ên tak sorarax buxim ebu'um ğu juy eğuy ipiatpi'ajo am. Jesus Cristo esoraram cuy eğuy. Sorarax buxim ixex a'ð kay acã juy kũyjobin eğuy. ⁴ Nopağõğõm pimax jeduk'a beat co'i'ũmğux jekukum sorarayũ. Ja'ðbi ğu ip

jekukum—jekukukat a'ōbi acā. Imēnpuxim Jesus Cristo a'ōbi acā ejeku. ⁵ Cedaḡ ma o'jedau bima acā kuka o'jat jedauaptei warara'acat podi ma iwūncaat. Cedaḡ'ūm o'jedau bima bit, kuka o'jat ḡu. Imēnpuxim ēn tak cuy cedaḡ ma ejeku. ⁶ Ku be ibukapik cīcāat cuy koam jex-at'am yabu. Imēnpuxim ēn tak cuy ecekapik cīcā Jesus Cristo beam. ⁷ Timóteo, ḡebum cuy eḡuy wekawēn kay. Wuykukukat cuy jemutaybin apēḡape wekawēn iam.

⁸ ḡebum cuy eḡuy Jesus Cristo kay. Deus ixē Jesus Cristo o'ḡutait ce'ūap tomukadi. O'ḡuyu kabi kay. Davi naxeḡebit o'ḡuyu. Iboap cuk adi oḡuwēnuwēn kawēn idipat muwēnuwēn pima. ⁹ Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, kawēn idipat oḡuwēnuwēn puye. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat puxim ip odaomūn owebe kawēn idipat muwēḡap puxim. Imēnpit iba'ore cebe ip kawēn idipat muwēḡap mu'ūm ām. Kawēn idipat muwēnuwēn ap i'ūm ḡu. ¹⁰ Imēneju wetaxi jījā ipiat-pi'ajo am Deus emunaēhēyū be kawēn idipat a'ḡjo am. Wetaxi jījā ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Deus ixeyū dak idaxijo wuydaxijoap co'i. Deus dipap kuḡ jee-dop ip. Ixeyū dak Deus xe jeedop wuyweju. Soat em wuyetai acesop cexe. ¹¹ Apēn cuk adi oḡuwēnuwēn ewebe iap waram ḡuto oḡuwēn ewebe ḡasū dak. Iboap ekawēn icēmān.

Wuybu'u'ūm pima wuyē'ū ām Cristo bikuyap taḡ wuyekuap ojuy, ixē xe acesop wuyetai, i.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima, ijodiatat kukukayūm acesop Cristo eju, i.

“Ōn pit Cristo ebekit ḡu,” i wuyju e'em pima, “Eyju dak webekitkiyū ḡu,” i je'e wuywebe ixē dak, i.

¹³ Wuyju ixē ekawēn epereperem. Cristo bit ja'ōmuwarururun ḡu. Ixē soat em e'em apēn cuk adi o'e'e iap taḡ, i.

¹⁴ Owebe awēwēap cuy eḡuwēn ebekitkiyū be ḡebum ip top am. Eḡutaybitbin cuy ip.

— “Epeyewa'ōxikxik ḡu juy,” i ōn e'em eywebe Deus topabe — i juy ece cebe ip.

Jewa'ōxikxiḡ pima ip ya'ḡjojomayū buywatwan ḡu ip—ixeyū mubu'u'un acā jetabut am Jesus Cristo kay.

¹⁵ Soan ma ece Deus pe “Cūḡ ma ēn jekukum oxē” i'e am ewebe. Cūḡ ma juy kapikpiḡ eḡuy esūsūnap puxim Deus pe ekapikap coan. Kawēn icēmat cuy eḡutaybitbin—Deus ekawēn. ¹⁶ Te'e ma jewa'ōxikxiḡ ip adeayū. Deus pit cekawēn kay ḡu ip. Ixeyū ekawēn coco'ukayū biḡ ma Deus kay ḡu e'em. Jawa'ōxikxiḡ ḡu juy eḡuy ixeyū eju. ¹⁷ Ot'ū'ū wuyēn mu'ūmu'ūm. Imēnpuxim ixeyū wuymutaybitbin pima wuyetabucap kuka o'ḡu'ūm ip. Wuymubu'un kuka ip Cristo kay wuyetabut am. Himeneu ixeyū'in Fileto dak. ¹⁸ Pūḡpūḡ itabucayū'in ixeyū ekawēn kay itabut o'e. Imēnpuye oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip e bewi itabidaoat puxim.

— Deus kuy itabucayū'ūm'ūm o'ḡuyu kabi kay — i napa ma e'em ip itabucayū be. — Wuyiwat xeku — i napa ma e'em ip.

Imēn ip itabucayū mu'ukpiceḡḡēn Jesus kay. ¹⁹ Wuyju bit acejepere ḡu wuyetabucap, kawēn cūḡat kay wuyetabut puye. Cem ma uk'a muy buje, ya'at'et ḡu.

Imēnpuxim kawēn cūḡat kay wuyetabun puje, acejere ḡu dak. Deus ebekitkiyū wuyju. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Wuykukukat itaybit abuyū webekitkiyū iam, i.

Wara'atup e'em:

“Deus ebekit ōn” i'e'e'ukat ikērēat mujurūḡrūḡap cuy jepere, i dak e'em Deus ekawēntup.

²⁰ Ya'ade opop ibubut mūn'a'a yabo'gat'a be—ibubut adeat tuk'a be. Ouro muḡēḡē'a opop, prata muḡēḡē'a dak, ip muḡēḡē'a dak, wuynōm muḡēḡē'a dak.

Pūḡpūḡ'a kuḡ ip soat kabia. Wara'at'a kuḡ pit ip xipacat ebapuk puje acā, ya'ōbuyxiat ajēm puje acā.

²¹ Ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje wuyju dak xipacat acesop wuykukukat Jesus xe.

— Obuywatwan cuy eḡuy, xipacat ēn oxē buye — i je'e wuywebe. — Ococok cīcā ekay — i je'e wuywebe, wuyaḡuyisu buye, ikērēat mujurūḡrūḡap kuy acepere buye dak.

²² Yaypan'isuayū etabikukuap kay ḡu juy eḡuy. Cūḡ ma juy ejeku Deus etabutpe. Etabun cuy eḡuy Jesus Cristo kay. Ikukpin cuy soat ejukuk. Kaba'ūm cuy eḡuy warara'acat eju. Imēn ma jekukum ip— “Ocekukukat, ocebuywatwan cuy eḡuy” i'e'e'ukayū—Deus emu-muisunyū. ²³ Ecekawēn ḡu juy jewa'ōdawutwut'ukayū eju, warēmtaḡ ma kawēnwēn'ukayū eju dak. Jawa'ōxikxiḡ acā ip. ²⁴ Wuykukukat buywatwat'ukat pit jewa'ōxikxiḡ ḡu juy. Xipan cuy soat jukuk. Xipan ma juy soat mutaybitbin jeenuy. Yukpiceḡēm ḡu juy warara'acat jukuk. ²⁵ Wuyumuy'ukayū mukūyjobitbin pima, wuya'ōpuruḡ ḡu juy acekawēn ceweju ip. Ibuyxim cuy ip ajukuk. ḡuyjom paxi Deus ixeyū ḡubu'un ikērēat kay am. Ixeyū aco'i ḡutabun kawēn icēmat kay. ²⁶ Kuy bima ibiōḡbuk kērēayū kukukat ixeyū o'jat puca buap puxim. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat bikuyap taḡ ip jekukum ḡasū. ḡaxīn ma aco'i ḡuto ip yaḡuysan. Ibu'un aco'i kuka ip ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ō kay nobano'abibubu bewi puca o'kap iat puxim.

3 Amap kabia iba'ore jījā je'e itabucayū be Deus ekawēn taḡ jeku am adeayū ikērēat ḡujurūḡrūḡ puye. ḡebum cuy eḡuy iboap kay. ² Jewekay acā ḡebum jeedop ip ijodiatat. Itabikuku jījā jeedop ip din-heiro kay.

— Soat podi ma oca'ōbuyxi — i je'e ip napa ma. — Ka'ūmḡu ocejo'iat ya'ōbuyxiat — i napa ma je'e ip. Warara'acat ekawēn mukērērērēn jeedop ip.

— Ēn xipacat cīcā — i'ūmḡu je'e ip, warara'acat xipacat ūmūm ma'ḡu cebe ip.

Kūyjobit ḡu jeedop ip jebay a'ō kay, jexi a'ō kay dak. Ibuyxim ḡu ip Deus jukuk. Ixē kay itabucayū dak jukuk ip ibuyxim ḡu. ³ Abu jukuk ikukpin? Ka'ūma ma.

Ya'ōpuruḡ ip soat jukuk. Warara'acat muymuyxi jeedop ip. Jewawēwēm ḡu jeedop ip ikērēat kukap puxim. Dao ma ip etakomamān. Xipacat kay ḡu jījā jeedop ip. ⁴ Jebureyū tujowat ip cekay itakomaayū be yaoka am. Warēmtaḡ ma jeku ip. Jewexe yoboḡ cīcāayūm jeedop ip. Deus mucocok pin ḡu jeedop ip—jewemucocok pin acā.

⁵ — Ocejū dak Deus ebekitkiyū — i napa ma je'e ip warara'acat pe. Inaka itaybit ġu jeedop ip Deus a'ōbacaap kuk am. Deus bikuyap taġ ġu jeku ip—jebikuyap taġ acā. Ixeyū burem ġu juy eġuy, ěn pit. ⁶ Ixeyū'in aoyū muġuykukukum—yaġuy'ūmayū muġuykukukum. Ixeyū aoyū ikērēat mujurūġrūġ soat em.

— Ikērēat kuġ oceju — i'e'em ip ixeyū aoyū. Inaka ikērēat mujurūġrūġap epererem ġu ip. Iparara ip Deus ipiat supi'ajoat ocewebe iap puxim. Inaka kūyjobit pin ġu ip Deus pe jedaxijoan. Jewexe ip kawēn icēmat kudadam. Jewexe jewemutaybitbin ip. Inaka itaybit pa'ore cebe ip kawēn icēmān. Imēnpuyē imuġuykuku'ukayū ōmōm ixeyū aoyū duk'a be. Warēmtaġ imutaybitbin ip.

— Ocekawēn taġ cuy epeku eyejuap puxim ipiat'ajoap kay — i'e'em ip cebe ip napa ma. Imēn aoyū muġuykukukum ip kawēn icēmat to-buxikap puxim. ⁸ Moisés kawēn icēmat muwēnuwēn'uk osunuy Deus a'ōbi kuyje. Janes Moisés a'ō kayġu jījā osunuy, Jambres tak. Kawēn icēmat kay ġu jījā osodop ip. Imēnpuxim ixeyū aġokatkayū warara'acayū muġuykukukum ixeyū be kawēn icēmat kayap puxim. Yaġuy'ūm ip. Jesus kay jetaucap ip o'jepere. Itabut'ūmat co'i ip Deus xe. ⁹ Soat em ġu bit ijodiacat ġuġuykuku ip—xepxep kabia ā. Ģuyjom soat ijodiacat je'e cebe ip:

— Ajo am eyetaybit? Ka'ūma am ma! — i. Imēnpuxim kuyjeayū'ūm'ūm o'e Janes pe, Jambres pe dak.

¹⁰ Bekit, etaybit cīcā apēn ōn jekukum iam, apēn ōn warara'acat mutaybitbin iam tak, apēn obikuy Deus bikuyap taġ weku am iam tak. Etaybit apēn wetabut Jesus Cristo kay iam, apēn wuypaceġēm ġu ōn warara'acat kuġ iam tak, apēn ikukpin warara'acat kuġ ōn iam tak, apēn wetaxi ipiat'ajo am iam tak.

¹¹ Itabut'ūmayū juk adi ikērēm okuk. Ipiat cuk adi o'supi'ajoat ip owebe. Ikērēm cīcā juk adi ip okuk Antioquia ka be bima, Icônio ka be bima dak, Listra ka be bima dak. Ade em cuk adi ipiat osupi'ajojo. Wuykukukat Jesus pit odaxijo ixeyū bui bewi. Etaybit iboam. ¹² Jesus Cristo eju mūġ'i wuyeku am wuybikuy bima, itabut'ūmayū ipiat supi'ajoat wuywebe, Deus ekawēn taġ wuyeku am wuybikuy bima. ¹³ Biġ ma ip ikērēat ġujurūġ xipat'ūmayū—warēmtaġ ijodiacat mutaybitbin'ukayū. Warara'acat muġuykukukukum ip jeku. Jewemuġuykuku dak ip. ¹⁴ ěn pit apēn ōn cuk adi emutaybitbin iap taġ cuy ejeku—apēn wuybadipyū juk adi emutaybitbin iap taġ tak. Etaybit cīcā icēmān oceju juk adi emutaybitbin iam. Imēnpuyē ocekawēn kay etabun cīcā juy eġuy. ¹⁵ Bekin pin ma Deus ekawēntup coco'uk eġuy. Etaybit oxe ekawēn. Ibodup cocom pima wuyetaybit acesop apēn Deus wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje iam. ¹⁶ Deus a'ōbi kuyjeayū'ūm'ūm ixe ekawēntup o'tupmubararak—soatup. Iboaptup ekawēn xipat cīcā kawēn icēmān wuymutaybit am. Xipat cīcā ikērēat mujurūġrūġ'ukayū muġuy-cūġ ām ikērēat kay. Xipat cīcā ikērēat mu-

jurūġrūġ'ukayū mubikuy am ikērēat mujurūġrūġap eperē am. Xipat cīcā itabucayū mukūyjo am Deus bikuyap taġ jeku am. ¹⁷ Ibodupkuġ pima wara'at kay ġu je'e ip itabikuku Deus buywatwat'ukayū. Soat kuġ kuy ip. Ibodup kuġ pima, iba'ore ġu je'e ixeyū be xipacat muġē ām—iwarururuat muġē ām.

4 Deus etabun ġasū ōn awēm, Timóteo, Jesus Cristo etabun tak. Ixe Jesus Cristo apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe—itabēġayū be, ce'ū'ūayū be dak. Ixe Cristo waram jajēm. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be ikērēat ip o'ġu-jurūġrūġ iapteim. Xipacat pit je'ġūm jebekitkiyū be—xipacat mujurūġrūġ'ukayū be xipacat ip o'ġu-jurūġrūġ iapteim. ² Soat kukukan je'e ixeyū eju—jebekitkiyū eju. Imēneju Deus ekawēn cuy eġuwēnuwēn soat pe. Cekawēn cuy eġuwēnuwēn imuwēn pa'ore ewebe bima, imuwēn pa'ore'ūm pima dak. Warēmtaġ ma ceku'ibiyū juy eġukorēmrem.

— Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cuy Jesus kay — i juy ece cebe ip. Eya'ōmucanucan cuy ip ixeyū be cūġ ma jeku am. Ekpiceġē ġu juy ixeyū eġutaybitbin. ³ Ģuyjom kawēn icēmat com ip ibu'un adeayū. Jekpiwan ma ip jewemucokoġ. Warēmtaġ ma imutaybitbin'ukayū tomuwā ip jemutaybit am. Ya'ġjo pinap acā ip ġuwēn cebe ip.

⁴ Kawēn icēmat a'ġjojoap jepere ip. Warēmtaġ e'e'ukayū ekawēn kay acā je'e ip—aypapayū'ūm'ūm ekawēn kay acā. ⁵ ěn pit, Timóteo, aġuysan cuy eġuy warēmtaġ ekuap puxim. Etaxim cuy eġuy ipiatpi'ajojom pima. Kawēn idipat cuy eġuwēnuwēn soat pe. Deus cuk enaē kapik am cebeam. Imēnpuyē soat em cuy ixe beam kapikpiġ eġuy.

⁶ Őn pit ġaxīn ma oaoka ip. Apēn kuyje Deus etabutpe wūnca aokakakaap puxim ip oaoka. Ģaxīn ma oġēm ijodiwi kobe o'jenapōn iap puxim. ⁷ Sorara xipacat puxim ōn kapikpiġ Jesus Cristo beam. Pūġpūġ daudau'ukayū'in cedaġ ġu jedaudaum ip. Ixeyū buxim ġu ōn pit. Cedaġ ma ojekuku—Deus ekawēn taġ. Pūġpūġ ixeyū'in taobu'u e'em ip jedau am. Ixeyū buxim ġu ōn pit. Obu'u ġu oġuy Jesus kay wetabut am.

⁸ Daudauat iwat tumūntuptup mōġmōġ iwūncaat a be soat etabutpe. Soat etabutpe dak wuykukukat Jesus je'e owebe:

— ěn xipat Deus xe ixe emucūġ kuy buye — i. Imēn ixe je'e waram jajēm puje—kūyjobit'ūmayū be ipiat'ajoap kabia be. Wuykukukat cūġ cīcā. Ixe wuyekukuap cocom—soat cocom.

— Eyju xipat Deus xe ixe eymucūġ kuy buye — i je'e warara'acayū be dak—ixē ajēmap wiwi'ukayū be—jekayayū be.

⁹ Bekit, ġaxīn ma juy ejot ojom. ¹⁰ Kuy ip o'ġēm oxewi oxe osodop'iyayū. Demas itabiku o'e ijodiacat kay jebubun. Imēnpuyē opere. O'ju Tessalōnica ka kay. Crescente o'ju Galácia eipi kay. Tito o'ju Dalmácia eipi kay.

¹¹ Lucas acā oxe jeenuy. Marcos cuy etakoy. Ixe juy etojot eweju okay don pima. Ixe xipat cīcā je'e obuywat am Deus ekapikap pe. ¹² Kuy Tíquico oġuju Éfeso ka kay. ¹³ Weekabek cuk osuiwat Trōade ka be. Carpo

duk'a be juk osuiwat. Ibo juy etojot don pima. Obubut-up tak cuy etuptojot okay ixemuğëğëdup.

¹⁴ Alexandre juk adi ikêrêm cîcã okuk—icaat muğëğë'ukat—ferro muğëğë'ukat. Wuykukukat cuy ideida cebe warêmtağ okukaptem. ¹⁵ Ixe wuya'õxikxikxi jĩjã osunuy. Imênpuye eday'em'um cuy eğuy cekay ixe be ikêrêm ekukap puxim.

¹⁶ César ebekitkit wap ðn jewedayoyom pima, ka'ũma ma o'e:

— Teku xipat cîcã—ikêrêat o'ğũğë ğu — i. Soat ma ip oiwat. Òn pit obu'u Deus pe "Ikêrêat kuğ cîcã eyju oxe, Palo epesuiwat puye" i'e am cebe ip. Imênpuye:

— Bay, etakomãm ğu juy cekay oiwat ma'ğũ ip — i ðn e'em Deus pe.

¹⁷ Ixeyũ ma juk opere. Wuykukukat pit oiwat ğu. Oxe ma osunuy. Ixe obuywatwat'uk osunuy owebe Judeu'ũmayũ mukũyjo am kawên idipan—soat em

imukũyjo am. Ixe juk odaxijo leão buximayũ bui bewi—ika'uat puximayũ bui bewi. ¹⁸ Wuykukukat odaxijo ikêrêat mujurũğrũğ'ukayũ bui bewi—soat pui bewi waokaap puxim. Ğuyjom odujuu soat em jexe onuy am kabi be. Ixe soat ka watwak kukukan je'e.

— Ên soat podi ma edipap kuğ — i juy ace cebe—wuykukukat pe. Imên cuy ace cebe.

¹⁹ Kato i juy ece soat pe—Priscila be, Áquila be dak, Onesíforo badipyũ be dak. ²⁰ Erasto Corinto ka be omuy. Trófimo juk osuiwat Mileto ka be iwãtaxipi buye.

²¹ Ejot cuy okay ihi wap. Êubolo e'em: — Kato — i juy ewebe, Prudente dak, Lino dak, Cláudia dak, soat warara'acayũ dak—wuykitpitpiyũ.

²² Òn kawênwên wuykukukat eju ewebeam.

— Bay, Timóteo a'õmucanucan cuy eğuy soat em — i ðn e'em cebe. — Bay, xipan cuy soat itabucayũ ejukuk — i ðn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

Tito

1 Tito, ijudup mubararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Deus buywatwat'ukat òn. Jesus Cristo emuju òn. Ixe omujum Deus emunaëyũ mutaybitbit am biğ ma ip itabut am Jesus kay. Biğ ma itaybit je'e ip kawën icëmãn. Biğ ma Deus bikuyap tağ jeku ip. ² Ixe bikuyap tağ wuyju jekukum, soat em acesop wuyetait cexe iap wiwim puye.

— Soat em ma ip jeedop oxe itait — io'e Deus ipi muğë'üm awap.

Deus napapa'uk ğu. ³ Imuwëğat pin pima Deus kawën idipat o'ğuwëğat soat pe ijodiat pe. Okpot kayayũ soat em itait ip jeedop oxe iap ekawën o'ğuwëğat. Òn tak ixe juk omuju iboap ekawën muwën ãm ijodiat pe. Iboap ekawën muwënuwën òn Deus a'òbi. Ixe Deus wuydaxijojo'ukat.

⁴ Tito, ijudup mubararağ òn ewebeaptum. Ën okpot co'i Jesus Cristo kay wuyetabut puye.

— Bay, xipan cuy Tito ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe.

— Yağuyumababin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁵ Òn exe bima wuyekapikap cuk ağu'üm ğu. Imënpuye juk òn eiwat Creta be—tip'aweroro be wuyekapikap mu'üm ãm. Itabucayũ kukukayũ juy etaë soat ka be ağokaka be. Ixeyũ juy etaë apën cuk ocece ewebe iap tağ. ⁶ Itabucayũ kukukat cüğ ma juy jeku soat etabutpe. Püğ kuğ ma jetayxi kuğ jeenuy. Ixe ipotpoyũ dak cuy Jesus kay itabun jeedop ip. “Teipot-poyũku warëmtağ acã jekukum soat em” i wuyjuyũ e'em pima, ixe juy etaë ğu itabucayũ kukukan. “Teipot-poyũku kũyjobit ğu jebay a'ò kay” i'e'em pima juy ixe etaë ğu. Imën cuy itabucayũ kukukat jeenuy. ⁷ Itabucayũ kukukat Deus ekapikap kuğ. Imënpuye cüğ ma juy jeku ip soat etabutpe jemuyuyap puxim.

— Warara'acat podi ma wa'òbuyxi — i'ümğũ juy je'e. Soat em ğu juy itapuruğ jeku. Ika'o'on ğu juy jeenuy.

Dao ğu juy itakomã je'e. Warara'acat muğuykukukum ğu juy jeenuy dinheiro bu am. ⁸ Powatwat cuy tujuðmòm jeduk'a be. Xipacat kay juy jeenuy. Jewawëwëm cuy jeenuy soat em cüğ ma jeku am. Cüğ ma juy warara'acayũ jukuk. Deus ekawën tağ cuy jeku—soat ekawën tağ. Warëmtağ ğu juy ip jewekuk.

⁹ Kawën icëmat kay jĩjã juy jeenuy. Cüğ cĩcã ma wuywebe iboap ekawën tağ wuyeku am. Iboap ekawën tağ jekukum pima, Jesus emumutaybitbinap tağ tak wuyju jekukum. Iboap ekawën tağ jekukum pima kawën icëmãn warara'acat mutaybitbin jeenuy. Ixeyũ mucokcokcoğ jeenuy jetabucap epereap puxim cebe ip. Kawën icëmat kay'ũmayũ dak imukũyjobitbin jeenuy ixeyũ ağuyumuwarurun am.

¹⁰ Cüğ ma juy jeku ip itabucayũ kukukayũ, ade opop puye Jesus ekawën kay ibu'u'uayũ. Püğpüğ Judeuyũ'in itabut o'e Jesus kay. Imënpit:

— Wuyajojoyũ'üm'üm ekawën tağ cuy ajeku — i te'e ma e'em ip.

Warara'acat muğuykukukum ip ibiwarëmtağ ma ip kawënwën puye. ¹¹ Ade jeadipyũ mubu'u'un ip Jesus kay am, warëmtağ ma ip imutaybitbin puye. Ibisũsũn ğu ip warëmtağ ma imutaybit am. Dinheiro bu ojuy am acã ip imutaybitbin. Imënpuye juy ip eğuyumüğ.

¹² — Creta eipi watwat dapxiyũ — i juk o'e Creta eipi watwat ma—Deus ekawën muwënuwën'ukat. — Wuyjuyũm ğu ip o'e—ika'ũayũm acã Creta eipi watwat — i juk o'e warara'acayũ a'jjo. — Ibukapik'üm ip — i juk o'e. — Jexat o am acã ip itaybit — i juk o'e.

Imën Creta eipi wat jeadipyũ o'ğuwën. ¹³ Icëmãn ixe juk o'e. Napa ğu juk o'e. Imëneju a'òpuruğ cuy ip eğukorem—imuğuykuku'ukayũ ekawën kayayũ. Jetabucap epereap puxim ip eğukorëm. Ewebe ip imukorëm puje, biğ ma ip je'e itabut Jesus kay. ¹⁴ Ibu'u je'e ip jetabut am wuydobuyũ'üm'üm ekawën kay—ijodiat ekawën kay—kawën icëmat kay'ũmayũ ekawën kay. ¹⁵ Xipacat mujurũğrũğ'ukayũ be xipacat tobuxik put soat pe. Ikërëat mujurũğrũğ'ukat pe bit xipacat tobuxik pa'ore soat pe—itabut'ũmayũ. Itaybit ğu ip apën cedağ Deus xe iam, apën cedağ ğu iam tak. Ikërëat kay acã ip ğebum.

¹⁶ — Ocetaybit Deus — i'e'em ip napa ma. Imënpit Deus ebekitkit ekukuap tağ ğu ip jekukum. Soat kay ip itakoma. Kũyjobit'üm cĩcã ip Deus ekawën kay. Iba'ore cebe ip xipacat mujurũğ ãm—püğ em tak ka'ũma.

2 Ën pit, bekit, ixeyũ ekukuap tağ ğu juy ejeku.

Kawën cüğãn cuy Jesus ebekitkiyũ eğutaybitbin. Deus ekawën cuy ixeyũ eğutaybitbin. ² Aypapayũ juy eğukũyjo.

— Eyetabikukum ğu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Eyetapuruğ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Jewawëwëm cuy epesop cüğ ma eyeku am soat em — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cĩcã juy epesop Jesus kay — i juy ece cebe ip. — Ikuğin cuy warara'acat epejuluk — i juy ece cebe ip. — Eybu'um ğu juy epesop Jesus ekawën tağ eyeku am — i juy ece cebe ip.

³ Imëntak yabutbucayũ juy eğukũyjo, bekit. — Deus kay jĩjãayũ ekukuap tağ cuy epeku — i juy ece cebe ip. — Eybureyũ muymuy ğu juy — i juy ece cebe ip. — Kawëdi kay ğu juy epesop eyka'o'onap puxim — i juy ece cebe ip. — Yaypan'isuayũ juy epeğutaybin ixeyũ be cüğ ma jeku am — i juy ece yabutbucayũ

be. ⁴ — Xipan cuy eyitop epejukuk — i juy je'e ip. — Xipan cuy ey'iyū epejukuk — i dak. Imēn yaypan'isuayū awēwēm cuy jeedop ip yabutbucayū.

⁵ — Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy je'e ip yaypan'isuayū be. — Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm cuy epesop — i juy je'e ip. — Xipan cuy eyduk'a beayū epejukuk — i juy je'e ip. — Kūyjobin cuy epesop eyitop a'ō kay — i dak je'e ip. Imēn cuy yaypan'isuayū ḡukūyjo ip yabutbucayū. Imēn ip imukūyjo buje, warara'acayū je'e ḡu:

— Deus ekawēn xipāt ḡu aco'i, cekawēn kayayū cūḡ ḡu jekukum puye — i.

⁶ Imēntak tapupuyū juy eḡukūyjo—yaypan'isuayū.

— Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy ece cebe ip.

⁷ Ēn tak, bekit, xipacat mujurūḡrūḡ'ukan cuy eḡuy warara'acat pe ekukuap co'i jeku am. Warara'acat mutaybitbin pima juy aḡuysan eḡuy. Kaypatpan ḡu juy eḡuy. Deus ekawēn eḡuwarurun ḡu juy. Cūḡ ma juy cekawēn eḡutaybitbin. ⁸ Cūḡ ma juy kawēnwēn'uk eḡuy ekay'ūmayū be ekawēn mukērērenap puxim. Cūḡ ma ēn kawēnwēn pima, isūsūn jeedop ip wuy-muy-muy ām, ekawēnkērē'um puye.

⁹ Tei'ūma kapik'ukayū dak cuy eḡukūyjo, bekit.

— Kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ō kay — i juy ece cebe ip. — Eyekariwa bikuyap taḡ cuy epeku soat em — i juy ece cebe ip. — Jedede'ukayūm ḡu juy epesop eyekariwa kay — i juy ece cebe ip. ¹⁰ — Eyekariwa bubut cuy epetujupa'um ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy eyekapikap kuḡ epesop — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy epeyekapik eyekariwa beam — i juy ece cebe ip. — "Deus ekawēn xipāt cīcā ixeyū daxijojo'ukat ekawēn," i je'e warara'acayū xipan eyekapikap co buje — i juy ece cebe ip.

¹¹ Ḡasū bit: — Soat kuḡ ōn xipan soat taxijo am—ey-daxijo am — io'e Deus wuywebe.

Imēnpuye, Tito, imēn cuy Jesus ebekitkit eyawēwē.

¹² — Okpot oe'ū ipiat'ajojoap kay eyejuap puxim — i'e'em Deus wuywebe. — Imēnpuye eyetabut'ūmap cuy epeyepere — i'e'em. — Deus kay'ūmayū emu-mutabikukunap cuy epeyepere — i'e'em. — Jewawēwēm cuy epesop soat em cūḡ ma eyeku am — i dak. — Cedaḡ cuy epesop ijodiat etabixe — i dak. — Wekawēn taḡ cuy epeku soat em — i dak.

¹³ Imēn cuy ajeku Jesus Cristo ajēmap wiwim pima—wuydaxijojo'ukat ajēmap wiwim pima. Wuy-cok-cok cīcā yajēmap wiwi am. Ixe ajēm puje soat ijodiacat je'e:

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi — i. — Ka'ūmḡu ixe jo'iat idipat — i je'e ip. Ka'ūmḡu yajēmap kabia jo'iat idipat. Idip cīcā je'e. ¹⁴ Ixe Jesus Cristo jekpiwatpin ma oe'ū wuywebeam. Wuya'ōmucan am oe'ū wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Wuy-muisun am soat taḡ oe'ū. Jebekitkin wuy'e am oe'ū. Wuywebe xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm oe'ū.

¹⁵ Bekit, iboam cuy itabucayū eḡutaybin. Yawēwēm cuy ip eḡuy. Ikērēat mujurūḡrūḡ pima juy ip eḡukōrēm. Jemupubutbunat ḡu juy cebe ip.

— Wa'ōbi ḡu ōn eyawēwēm—Jesus Cristo a'ōbi acā — i juy ece cebe ip.

3 Tito, Jesus ebekitkiyū juy eḡukūyjo—exeayū.

— Kūyjobin cuy epesop wuyajecuḡap a'ō kay—ixē beam kapik'ukayū a'ō kay dak — i juy ece cebe ip. — Xipacat muḡē ām ixeyū be eydakoy buje, epeyekapik cuy cebeam ip — i juy ece cebe ip. ² — Warara'acat epejomuy-muy ḡu juy — i juy ece cebe ip. — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i dak. — Xipan cuy soat epejukuk — i dak. — Eya'ōpuruḡ ḡu juy epesop—eya'ōdidim ma — i dak.

³ — Warara'acat podi ma oceju bit xipāt — i'ūmḡu juy ace'e, kuy bima wuyju dak cuk adi wuyaḡuy'um ajop puye.

Kūyjobit'um cuk adi ajop warara'acayū a'ō kay—Deus a'ō kay dak. Ikērēat cuk adi aḡujurūḡrūḡ. Ajo wuyju imuḡē pin cīcā iat muḡēḡēm cuk adi ajop. Wuy-mucok-cok am acā juk adi ajekuku. Ikērēm cuk adi warara'acat ajukuk. Warara'acat ekawēn mukērērenxi ajop.

Wuyetabikuku ajop warara'acat kay. Wuykay itakoma-ma juk adi osodop ip warara'ayū. Wuyju dak ixeyū kay wuyetakomama juk adi ajop. ⁴ Deus pit wuydaxijojo'ukat. Apēn wuykukpin cexe iap o'ḡubapuk wuywebe. Apēn xipan wuykukpin iap tak o'ḡubapuk wuywebe.

⁵ Iboap mubapuk puje juk wuydaxijo. Ixe juk wuydaxijo xipacat aḡujurūḡrūḡ puye ḡu, cūḡ ma ajekuku buye ḡu dak. Ixe juk wuydaxijo, wuykay itabotaidobotbot puye acā. Ibiōḡbuk cuk wuy-muisun soat taḡ. Kuy bima wuyebay ebekitkin ajop. Ḡasū bit waram wuykapap puxim Deus ebekitkin acesop. Kuy bima ikērēat kuḡ ajekuku. Ḡasū bit Deus biōḡbuk wuy-muisusun. Wuybinūnisu ḡasū. ⁶ Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe.

Tacup ḡu osunuy iūm ām wuywebe. O'ḡuōm wuywebe Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye—wuydaxijojo'ukat oe'ū buye. ⁷ Ixe jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe cūḡ ma jexe wuyeku am. Deus soat podi ma wuykuḡ xipan. Ixe wuy-mucūḡucūḡ.

— Cūḡ ma eyju oxe — i'e'em ixe wuywebe. — Soat em epesop oxe eyetait — i'e'em wuywebe.

Iboap wiwim cīcā wuyju. ⁸ Icēmān ōn eymutaybitbin.

Kuy ōn awēwē iap cuy eḡuwēnuwēn wuykitpitpiyū be—Deus kay itabun'ibiyū be. Xipacat mujurūḡrūḡ cuy jeedop ip soat em. Xipacat mujurūḡrūḡ pima, warara'acayū buywatwan jeedop ip. Xipāt tak je'e Deus xe. ⁹ Warara'acayū te'e ma jewa'ōxixiḡ. Te'e ma ip wuydobuyū'um'um putet muwēnuwēn. Jawa'ōdawutwun e'em ip. Moisés ekawēn a'ōxixiḡ e'em ip. Te'e ma wuyju ixeyū ekawēn cocom. Te'e ma ip kawēnwēn. Ecekawēn ḡu juy ixeyū eju. ¹⁰ Warara'acayū warēmtaḡ itabucayū mutaybitbin. Itabucayū mubu'u'un ojuy ip ixeyū be wara'at taḡtaḡtaḡ ma jekawēn ām. Ixeyū juy eḡukōrēm.

— Warēmtaḡ imutaybitbinap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip.

Warēmtaḡ imutaybitbinap epere'ūm pima, waram cuy ixeyū eḡukorēm. Xepxep em ixeyū eḡukorēm. Warēmtaḡ imutaybitbinap epere'ūm pima, ceweju ḡu juy ip ejeku. ¹¹ Etaybit ikērēat mujurūḡrūḡxi ip iam. Deus ekawēn kay ḡu jījā ip. Ikērēat mujurūḡrūḡ acā ip. Ixeyū dak itaybit iboam.

¹² Ártemas cuy oḡuju ekay. Ixe mujum'ūm pima, Títiquo juy oḡuju. Ekay yajēm puje, dao juy eju Nicópolis ka kay odopabijuk am. Ibo ka be ihi oḡukap.

¹³ Warara'acat a'ōbuywatwat'ukat Zenas je'jēm exewi ḡuyjom, Apolo dak. Ibuipuḡ ḡu juy ixeyū eḡujēm. Iūm

pucat cuy eḡūm cebe ip cum pima. ¹⁴ Itabucayū mukūyjom cuy eḡuy.

— Xipacat mujurūḡrūḡ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Eybubut'in cuy epeḡūm ikuḡ'ūmayū be — i dak. — Warēmtaḡ ḡu juy epeku — i dak. — Eybu'um ḡu juy epeyekapik — i juy ece cebe ip.

¹⁵ Soat oxeayū kato mujum ekay. Ōn tak kato mujum soat pe itabucayū be—wuybureyū be.

— Bay, xipan cuy Titoyū ejukuk — i ōn e'em Deus pe. Ibūrū ma.

Filemom

1 Filemom, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Daomūnmūnap'a be òn, Jesus Cristo muwēnuwēn cuk adi ojekuku buye. Wuykitpit Timóteo omuy oxe. Otupmuju ewebeaptum, Filemom, eduk'a be je'aweroro'ukayū beaptum tak—itabucayū beaptum. Otupmuju wuyixīt Áfia beaptum tak. Arquipo beaptum tak otupmuju—oweju Jesus Cristo beam kapikpik'ukat peaptum. Ekukpin cīcā ocexe. Ēn kapikpiğ oceweju kawēn idipat muwēnuwēn.

³ Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Ixeyū eju òn kawēnwēn ewebeam.

— Bay, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em cebe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy yağuybabi'ūmap puxim — i òn e'em cebe.

⁴ Filemom, soat em warara'acayū e'em owebe: Ixe Filemom itabut cīcā wuykukukat Jesus kay — i. — Ixe xipan Jesus ebekitkit kuğ — i dak.

Imēnpuye òn kawēnwēn Deus eju ewebeam.

— Bay, ěn xipat cīcā — i òn e'em. — Filemom buywatwan cuy eğuy — i òn e'em. — Ibadipyū buywatwan tak cuy eğuy — i òn e'em cebe.

⁶ Wuyağuywağōm wuyju e'em, pūğ kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Imēnpuye:

— Bay, ocemutaybin cuy ece ade jījā xipacat pupum eyju Cristo eju mūğ'i eyju buye iam — i òn e'em Deus pe.

Biğ ma juy iboam wuyetaybin ace'e. ⁷ Okitpit, ocokcok cīcā. Wa'ōca jījā dak oce, Deus ebekitkit ikukpin exe buye, ěn xipat oxeyū kuğ puye dak. Ēn soat Deus ebekitkit mucokcokcoğ.

⁸ Obure, cūğ ma kuka o'e owebe “Kūyjobin cuy eğuy wa'ō kay” i'e am owebe, Cristo kay wuyetabut puye.

— Kūyjobin cuy eğuy wa'ō kay — i'ūmğū òn pit e'em owebe, ⁹ wuyewewekuğ wuykukpin puye. — Ekpiwan ma ecekūyjobin wa'ō kay, kūyjobit pin pima acā — i òn pit e'em owebe.

Imēn òn e'em owebe Cristo a'ōbi ma'ğū òn. Daomūnmūnap'a be òn ġasū, Jesus Cristo muwēnuwēn cuk adi ojekuku buye. ¹⁰ Onésimo awēğ muwēn òn ġasū ewebe. Òn daomūnmūnap'a be bima, ixe Onésimo itabut o'e Jesus kay, Jesus oğuwēn cebe buye. Imēnpuye ixe okpot co'i. ¹¹ Kuy bima ixe Onésimo xipat ġu

osunuy exe. Kūyjobit'ūm osunuy a'ō kay. Ģasū bit xipacan o'e wuyxe.

¹² Ixe ikukpin cīcā oxe. Inaka oğuy pit ekay. ¹³ Obikuy oce oxe ma jeenuy am obuywacan edieğ, òn daomūnmūnap'a be bima.

¹⁴ — “Āğ jeenuy exe ebuywatwat'ukan,” i juy ece owebe — i'ūmğū òn pit e'em owebe.

Obu'u ewebe ixe be obuywacan ebu'u bima. Ebikuy bima acā ixe be obuywacan ece. Ebikuy bima acā oxe jeenuy.

¹⁵ Ixe Onésimo ade kabia ġu osunuy wūy ma ewi. Ģasū bit aco'i soat em jeenuy exe ekay cepit puje.

¹⁶ Ewebe tei'ūma kapikpik'ukat osunuy kuy bima. Ģasū bit ekipit ma ixe, Cristo kay itabut puye. Ikukpin oxe ma. Exe bit ibodi ma ikukpin je'e ewebe kapikpiğ puye, wuykukukat kay itabut puye dak.

¹⁷ — Paulo obure jījā — i ěn e'em pima, ixe Onésimo juy etujuōm edukā be ewebe odujuōmap puxim. ¹⁸ Ixe juk adi ebubut'in o'tujupa'um pima, exe cewero bima dak, iboap cuy eğubararak taperadup pe. Ceweroam ġu je'e—weweroam acā. ¹⁹ Ģuyjom òn ma ixe eweroap oteida ewebe. Paulo òn. Òn ma oteida iaptup mubarararağ òn ewebeaptum. Jesus Cristo kay mo etabut eğuy kawēn idipat oğuwēn ewebe buye.

Imuwēn'ūm pima kajuk etabut ġu eğuy. Soat em etabēğ eğuy Deus xe iap oweju eweroap co'i. Ģebum cuy eğuy iboap kay. ²⁰ Imēnpuye, okitpit, xipan cuy Onésimo ejukuk wuyetabut wuykukukat kay buye. Xipan cuy etujuōm eduk'a be omucokcok am.

²¹ — Xipan cuy Onésimo ejukuk — i juk oce ewebe, Filemom. — Imēnpit wekawēn podi ma xipan ixe jukuk — i òn e'em owebe ma ijudup mubarararağ pima.

²² Ģaxīn ma aco'i Deus omudot eykay, “Paulo juy eğudot ocekey,” i'e'em eyju cebe buye. Imēneju:

— Eduk'a juy eyamuxipan owebeap'am oxecap'am — i òn e'em ewebe.

²³ Epafras kato mujujum ewebe. Ixe Epafras tak taomūnmūn, oweju Jesus Cristo muwēnuwēn cuk adi oeku buye. ²⁴ Obureyū kato io'e ip eywebe soat pe—Marcos, Aristarco dak, Demas tak, Lucas tak.

²⁵ — Ocekukukat, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em Jesus Cristo be. Ibūrū ma.

Hebreus

1 Kuy bima juk adi Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'ğudodot ipi kay jekawēn muwēn ām wuydobuyū'ūm'ūm pe—Judeuyū be—kuy-je itabucayū be. Soat pucet ġu o'ğuwēn jekawēn—i'in ā. Ade em ma juk adi o'ğuwēnuwēn cebe ip. Wara'at tağtağtağ ma o'ğuwēnuwēn cebe ip. ² Ġasū bit jekpot ma o'ğudot wuykay jekawēn muwēn ām wuywebe. Jekpot eju Deus soat o'ğugē—ipi, kabi dak. Jekpot eju dak koato o'ğuweğūn, ihi dak. Ixe juk jekpot o'taē soat kukukan—ipi juayū kukukan, kabi beayū kukukan tak. ³ Deus idipap co'i ipot tak idip. Deus a'ōbuyxi jo'i ma ixe dak ya'ōbuyxi. Deus co'i ma ipot tak. Ixe a'ōbi soat opop jemuyuyap pe—kabi dağat, ipi dağat tak, ixe ya'ōbaca buye. Ikērēat o'ju'uk soat pewi ipi juayū bewi. Soat tağ ip o'ğuisun. Imuisun ip puje, oabik Deus xe kabi be. Oabik Deus ağuywağōm soat kukukan. Ixe Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuğ.

⁴ Deus jekpot o'jomuy jekawēn tojtjt'ukayū bodi-am ya'ōbacaam. O'jomuy ya'ōbuyxiam kabi bewi ajēmjēmayū bodi ma. Jesus Deus ipot. Imēnpuye: — Jesus putet soat putet podi ma ibutetpuyxi — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

⁵ — Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus jekawēn tojtjt'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

Waram pima:

— Ōn ma ebay oce, okpot ece'e — i juk o'e Deus jekawēn tojtjt'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

⁶ Deus jekpot mudon pima ipi kay, koapat osunuyiat mudon pima:

— Soat wekawēn tojtjt'ukayū juy je'e okpot pe “Ēn xipat cīcā ocewebe,” i — io'e Deus soat pe.

⁷ Jekawēn tojtjt'ukayū muwēnuwēn pima:

— Wekawēn tojtjt'ukayū mujujum ōn kabido jo'i.

Wa'ōbuywatwat'ukayū mujujum ōn daxae jo'i — i'e'em Deus.

⁸ Imēnpit:

— Deus, ēn ma soat tağacat kukukan ecesūy — i'e'em Deus jekpot pe. — Ēn soat kukukat iap i'ūm ġu. Cūğ ma ixeyū kukukan ecesūy — i'e'em cebe—jekpot pe.

⁹ Ajo cūğ ma iap kay jījā ēn, i. Ajo ikērēat iap kay bit etakoma, i. Imēneju kuy juk ōn enaē soat tağacayū kukukan, i. Deus ōn, i. Ebay ōn, i. Kuy juk ōn emuy ebureyū bodi ma a'ōbuyxian, i.

Imēnpuye ecokcok cīcā, i.

Imēn Deus jekpot muwēnuwēn o'e.

¹⁰ Imēntak jekpot o'ğuwēn: Kariwa, ka'ūmğū bima ēn cuk adi ipi eğugē, i. Ebum ma juk adi kabi eğugē, i.

¹¹ Ipi i'ūm, kabi dak i'ūm ma, i. Ēn pit ece'ūm ġu, i. Soat em ma ēn pit etabēğ ecesūy, io'e Deus jekpot pe, i. Ipi

iokok je'e, kabi dak. Wuydoti iokokat puxim je'e ip, i.

¹² Wuydoti mu'adabocap puxim ipi eceğū'adabot, kabi dak, i. Wuyju wuydoti iokokat xixiğ iisuat pu am, i.

Imēnpuxim wara'at eipi eceğugē ijop eipi dieğ, i. Kabi dak wara'at ma eceğugē ijop tieğ kabi dieğ, i. Jajoren ġu ēn pit. Ibit ma ecesūy soat em ma, i.

Imēn Deus o'e jekpot muwēnuwēn.

¹³ Ekay itakomaayū a'ōbacaap oğū'ūm, i. Kūyjobin jee-dop ip a'ō kay, i. Ēn ixeyū kukukan e'emap wiwim pima oxe mabuk ecesūy, i. Xik'i juy eğuy oxe, i.

Imēn Deus o'e jekawēn tojtjt'ukayū be ġu—jekpot pe acā. Pūğ em tak o'e ġu ma jekawēn tojtjt'ukayū be. ¹⁴ Cekawēn tojtjt'ukayū ibiōğbuk acā—kabi bewi ajēmjēmayū. Soat ip kapikpiğ Deus peam. Deus ixeyū mujujum ġuyjom taxijo'iyū buywacam.

2 Imēneju wuyetabun cīcā juy ajop iboap ekawēn kay wuyetabucap epereap puxim. Kuy bima juk adi kawēn icēmat aya'ījojo. Iboap ekawēn kay wuyetabucap epere buje bit, warēmtağ ma kuka ajeku kobe o'jenapōniat puxim—uhuiat puxim. ² Deus ekawēn tojtjt'ukayū juk adi cekawēn o'ğuwēnuwēn kuyje—kabi bewi ajēmjēmayū. Ixeyū ekawēn icēmat.

— Kūyjobin cuy epesop ixeyū ekawēn kay — i juk o'e Deus kuyjeayū be.

Imēnpuye Deus ipiat o'supi'ajojoat jekawēn kay kūyjobit'ūmayū be kūyjobit'ūmapteim. Ipiat o'supi'ajojoat jekawēn mupubutbut'ukayū be dak jekawēn mupubutbutcapteim. ³ Apēn Deus wuydaxijojom iap soat podi ma idip. Wuybu'u ixe be wuydaxijojom pima bit, wuyenapōn pa'ore ace'e ipiatpi'ajoap puxim. Wuykukukat Jesus koap ma o'e:

— Eyetabun pima, Deus jeydaxijo — i.

Ğuyjom ixe ekawēn coco'ukayū kuy juk cekawēn o'ğuwēn wuywebe.

— Icēmān xeku e'em eywebe — i juk o'e ip wuywebe. ⁴ Deus tak o'e wuywebe:

— Icēmān ip wekawēn muwēnuwēn eywebe — i.

Ixe ja'ōbacaap o'jomōğmōğ cebe ip—jekawēn co-co'ukayū be. Imēnpuye Deus a'ōbacaap o'ğubapukpuk ip adeayū etabun. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk ip adeayū etabun. Ka'ūma ma buk ajojoiat tak o'ğubapukpuk ip Deus a'ōbi. Deus jekpiwatpi ma jebiōğbuk emumuūm o'ğū'ē'ē'ē cebe ip. Ibiōğbuk xipacat emumuūm o'ğū'ē'ē'ē.

⁵ Ğuyjom Deus wara'at ma ipi ġugē iisuat. Ibo eipim omuyku iap muwēnuwēn oceju eywebe.

— Eyju ma ipi iisuat kukayūm epesop — io'e Deus jekawēn tojtjt'ukayū be ġu—jebekitkit pe acā.

⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

¹⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup: Ğasū eywebe Deus a'ŕjo buje, kūyjobin cuy epesop ixē a'ō kay, i. Ey-dobuyū'ūm'ūm puxim ğu juy epesop kūyjobit'ūmap kuĝ, i.

¹⁶ Deus a'ō o'ya'ŕjojo ip Egito eipi bewi Moisés emumu-ĵemyū. Inaka kūyjobit'ūm cīcā osodop ip ya'ō kay. Oibu'un ip cekay. ¹⁷ Ibun cīcā Deus itakoma osunuy cekay ip—40 koato bun. Itakoma osunuy ikērēat mujurūĝrūĝ'ukayū kay, uk'a'ūmat taĝ oe'ū'ū'iyayū kay.

¹⁸ — Ka'ūma'in ma ey'in jeōm okay jebodoy am — i juk o'e Deus cebe ip—kūyjobit'ūmayū be.

¹⁹ Imēneju wuyetaybit iōm pa'ore o'e cebe ip Deus o'ĝuwēn ipi iat eipi be, itabut'ūm ip puye iam.

4 Deus kuy juk o'jewa'ōmudot wuykay.

— Epeōm cuy okay jebodoy am — i juk o'e wuy-webe.

Wuyday'em'um cuy ajop wuyewewekay kūyjobit'ūmap puxim—wuyōm'ūmap puxim cekay. ² Wuyju dak kuy kawēn idipat aya'ŕjojojo apēn wuydobuyū'ūm'ūm o'ya'ŕjojo iap puxim. Deus ekawēn o'ya'ŕjojo ip. Imēnpit te'e ma o'ya'ŕjojo ip itabut'ūm puye. ³ Wuyju bit wuyetabut. Imēnpuye aceōm Deus kay jebodoy am. Imēn cuk Deus o'e:

Wetakoma juk adi oĝuy cekay ip, i "Jeōm ğu ip jebodoy am oxe," i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i. Ipi muĝē buje, Deus jekapikap o'jepere. Inaka:

— Jeōm ğu ip jebodoy am oxe — i juk o'e ixeyū muwēnuwēn—kūyjobit'ūmayū muwēnuwēn.

⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Seis kabia kap puje, Deus o'jebodoy jekapikap epere buje, i.

⁵ Waram pima dak imēn ma o'e: — Jeōm ğu ip jebodoy am oxe—pūĝ tak jeōm ğu — i.

⁶ Koap kawēn idipat o'ya'ŕjojo'iyayū oōm ğu jebodoy am Deus xe itabut'ūm ip puye. Imēnpuye warara'acayū jeōm jebodoy am cexe.

⁷ — Ğasū ma kūyjobin cuy epesop — i juk o'e Deus Moisés ebekitkiyū be—uk'a'ūmat taĝ jekuku'ukayū be. Imēnpit kūyjobit'ūm osodop ip. Imēnpuye ade koato kap puje Deus wara'at kabia o'ĝuweĝūn warara'acat mukūyjobinap ojuy.

— Ğasū bit cuy kūyjobin epesop — i ğuto o'e waram warara'acayū be—Davi ebekitkiyū be.

Davi dak iboap ma o'ĝuwēn Deus a'ōbi jebekitkit pe. Imēn e'em Davi emudupmubararaktup:

Deus a'ŕjo buje, kūyjobin cuy epesop ya'ō kay, i.

⁸ Josué Deus ebekitkit o'tujuōm ğu jebodoy am Deus xe. Josué be ixeyū dujuōm puje, Deus kuka juk wara'at kabia o'ĝuweĝūn ğu ixeyū ōmap kabiam. ⁹ Imēneju:

— Epeōm cuy jebodoy am oxe — i mabuk e'em Deus jebekitkit pe.

Cebodoy but cebe ip apēn seis kabia kap puje Deus o'jebodoy iap puxim. ¹⁰ Jebodoy am Deus xe wuyōm puje, wuyju dak wuyekapikap acejepere apēn Deus jekapikap o'jepere iap puxim.

¹¹ Ğa'a juy aōm cekay. Soan cuy ace wuyebodoy am Deus xe! Deus ekawēn itaicat puxim, ya'ōbacaat puxim tak. Pajam soat takatkan wuyju—xepxep kadi tūybib-

ian. Pajam wuyju iēn'uk'uĝ tao bewi. Taobapuk e'em wuyxe iēn'uk puje. Deus ekawēn paja buxim—xepxep kadi tūybibiat puxim. Deus ekawēn co buje, apēn wuyju jewaĝuyĝuy iap ibapuk e'em wuyxe, apēn wuy-bikuy iap tak. Soat imunēm pa'ore bit Deus pe ijo'ūmap puxim. Soat ibapuk cīcā cexe cemu-muĝēĝēyū. Ixe soat cocom. Ixe wuyekukuap cocom, wuyaĝuy jojom tak. Ixe be acā apēn cuk adi ajekukukuiap aceĝuwēn. Imēneju wuydobuyū'ūm'ūm puxim ğu juy ajop! Kūyjobin cuy ajop Deus xe wuyōm'ūmap puxim.

¹⁴ Imēneju wuybu'um ğu juy ajop wuyetabut am Jesus kay. Wuyetabucap muwēnuwēn wuyju warara'acayū be. Jesus ma aĝ wuykay pa'ŕ yoboĝat puxim. Ixe wuyepa'ŕ pa'ŕyū kukukat puxim—Judeuyū epa'ŕyū kukukat puxim. Ixe Deus ipot. Warara'acayū pa'ŕyūbodi ma ixē ya'ōbuyxi. Ixe kuy oajēm Deus topabe kabi be. Ixe kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Imēneju wuybu'um ğu juy ajop wuyetabut am ixē kay. Wuyetabun cīcā ma juy ajop! ¹⁵ Wuyepa'ŕ ya'ōpuruĝ ğu wuykuĝ, wuya'ōbaca ğu ma'ĝu wuyju. Ya'ōdidin ma wuykuĝ. Itabotaidabotbot wuykay, wuya'ōbaca ğu ma'ĝu. Satanás wuywebe ikērēat muĝēat ojuy soat em. Te'e ma Jesus pe dak ikērēat muĝēat ojuy osunuy. Ixe bit ikērēat o'ĝuĝē ğu—pūĝ em tak ka'ūma ma. ¹⁶ Imēnpuye wuysūsūn ğu juy ajop kawēn ām Jesus eju. Soat cuy aĝuwēn cebe. Ixe wuykay jījā. Ixe soat em wuykuĝ xipan. Itabotaidabotbot wuykay. Wuya'ōbaca'ūm pima, ixē soat em ma wuybuywatwan jeenuy.

5 Wuyju pa'ŕ yoboĝat taēhēm ijodiatat parakpewi.

Deus a'ōbi kapikpiĝ ip jebekitkiyū buywatwan. Ijo-diatat emumuūm ūmūm ip Deus pe. Deus etabutpe wūnca ēn mupikupiĝ tak ip Deus pe ikērēat uk am wūnca iwat pewi. ² Ya'ōbaca ğu pa'ŕyū dak. Imēnpuye ya'ōpuruĝ ğu ip jebekitkiyū kuĝ—jetaybit'ūmap tomu-ju ikērēat mujurūĝrūĝ'ukayū kuĝ—warēmtaĝ jekuku'ukayū kuĝ. Yukpiceĝē ğu ip ikuĝ. Ya'ōdidin ma ip ikuĝ. ³ Ya'ōbaca ğu pa'ŕyū dak. Imēnpuye Deus etabutpe ip wūnca mupikupiĝ Deus pe ikērēat uk am jebekitkiyū bewi ā ğu—jewebewi dak. ⁴ Ijodiat jewenaēhēm ğu pa'ŕ yoboĝan e'em ip. Imēn kuyje Deus Arāo o'taē pa'ŕ yoboĝan.

⁵ Imēnpuxim Cristo dak jekpiwatpi ğu o'jewenaē pa'ŕ yoboĝan je'e am. Deus ma ixē o'taē.

— Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ĝasū — i juk o'e Deus cebe.

⁶ Imēnpuxim wara'atup e'em Deus ekawēntup:

Ēn cuy soat em pa'ŕm eĝuy apēn Melquisedeque pa'ŕ osunuy iap puxim, i.

⁷ Ipi ju bima Jesus kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

— Odaxijom cuy ece — i juk o'e cebe.

Ya'ōberen o'jewāwā cekay jetadi eju. Ibikuy bima iba'ore ğu kuka juk o'e Deus pe Jesus daxijo am ce'ūap puxim. Jesus yoboĝan pin ğu osunuy. Jemucokcok pin ğu osunuy—jebay mucokcok pin acā. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēneju soat em Deus ixē ekawēn o'jojojo. ⁸ Jesus Deus ipot osunuy. Inaka ipi-

at'ajojoap tağ ma oitaybitbin kũyjobit am Deus a'õ kay iam. ⁹ Jesus ikêrêat kuğ ġu. Iisu soat tağ. Imênpuye: — Ewebe acã ipi watwat daxijo but — i juk o'e Deus cebe. Imênpuye Jesus acã kũyjobicayũ daxijojom—ipi juacat taxijojom. Soat em Deus xe jeedop ip itait cemu-daxijojoyũ.

¹⁰ — Ên acã paĩ yoboğan eğuy—ipi juacat kay ağ am — i juk o'e Deus Jesus pe. — Apên Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim ên tak eğuy paĩ yoboğan — io'e Deus cebe.

¹¹ Soat ma'ğũ oceju eymutaybin ojuy apên Jesus Cristo wuyepaĩ e'em iam. Imênpit iba'ore ocewebe soan eymutaybit am eyetaybin wa'ũm cĩcã buye kawên iba'arêmãn. ¹² Kuy bima ma juk eyetabut epesop Cristo kay. Imênpuye cũğ ma kuka o'e eywebe ma itabun'isuayũ mutaybin am Deus ekawên. Imênpit warara'acayũ ma eymutaybitbin Deus ekawên—kawên ibapukan. Eyetaybit ġu buk cekawên pa'arêmãn. Itabun'isuayũ itaybit kawên ibapukan acã, ikap'isuat kũmti kônkônax puxim. Kũmti kônkôn acã iat puxim eyju dak. Iên o ba'oreat puxim eyju, kawên ibapukan acã eyetaybit puye. ¹³ Ikap'isuayũ itaybit ġu apên cedağ Deus xe iam, apên cedağ ġu iam tak. Ikap'isuayũ buxim eyju dak. ¹⁴ Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ bit itaybit Deus ekawên—kawên iba'arêmãn. Iên o'o'ukat puxim ip. Itaybit ip ajo xipat Deus xe iam, ajo xipat ġu iam tak, jewemukũyjobitbin ip puye, jewawêwêm puye dak.

6 Cristo ekawên'in pit cuy acepere—kawên ibapukat'in. Kawên iba'arêmãn pit cuy acejekawên wuyewemutaybit am. Kuy bima juk adi kawên ibapukan kawênwên'uk ajop. Warêmtağ wuyekukuap cuy acepere iam kuy juk adi kawênwên ajop. Wuyetabun cuy ajop Deus kay iam tak cuk adi kawênwên ajop. Acewemubatisasaan cuy iam tak cuk adi kawênwên ajop. Warara'acayũ jewebumõğmõğ wuy'abi jeje Deus pe jebiõğbuk muõm ãm wuywebe iam tak cuk adi kawênwên ajop. Deus ce'ũ'ũayũ ġutait iam tak cuk adi kawênwên'uk ajop. Soat em Deus ipiat supi'ajojoat kũyjobit'ũmayũ be iam tak cuk adi kawênwên ajop. Imên ma juk adi kawênwên'uk ajop kawên ibapukan. Kawên iba'arêmãn cuy acejekawên ġasũ bit wuyewemutaybit am. ³ Acekawên cuy kawên iba'arêmãn wuywebe—Cristo ekawên'in. Deus pe wuymutaybin puje iboam ma acejekawên.

⁴ Jetabucap o'jepere ip pũğpũğayũ. Iba'ore wuywebe waram ixeyũ mutabut am Cristo kay. Kuy juk kawên icêmat o'ya'ĩjojo ip. Kabi beat emumuũm kuy ip o'jat xipacat. Kuy juk Deus biõğbuk kuğ o'e ip jewebe. ⁵ Itaybit o'e ip Deus ekawên xipat cĩcã iam, Deus cuk adi xipan ixeyũ o'jukuk puye. Deus ja'õbacaap o'ğubapukpuk ixeyũ etabun. Imênpuxim ja'õbacaap ġubapuk ipi iisuat muğêm pima. ⁶ Ğuyjom pit jetabucap ip o'jepere. Korosa eju waram ġuto Deus ipot pamupaya ojuyayũ buxim ip. Ixe ipot waywayway ip soat a'õpiju. Iba'ore wuywebe waram imutabun ip Jesus kay.

⁷ Deus xipan wuykuğ. Soat em muba'at muajêmjêm kadai mu'aypapan am ku iwat xan. Itabut pinayũ iğo ku buxim—kadai ya'a'e iap puxim. ⁸ Wara'at ku be bit kadai ġu aypapan—widaoho'ip acã. Wao'ip tak aypapan. Xipat ġu kadaim. Wu yan ġu aypapan. Imênpuye: — Ojokot ġu oku xipat'ũm puye — i'e'em ku iwat.

Jeku epererem, xipat'ũm puye. Jetabucap o'jepere'iyũ iğo ku buxim—wao'ip'epat puxim. Xipat ġu ip Deus xe. Imênpuye ipiat supi'ajojoat cebe ip. Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Oburereyũ, wa'õpuruğsũ ma õn kawênwên eywebe, eykay ĵĩã õn puye. Eybu'u ġu juk adi epesop eyetabut am Jesus kay. Ğasũ dak biğ ma juy epesop eyetabun cekay. Ocetaybit Deus xipacat ũmũm eywebe warara'acat pe iũmũmap podi ma, kuy juk ixey eydaxijo buye iam. ¹⁰ Ade em cuk adi eykitpitpiyũ buyawatwat'uk epesop—itabucayũ buyawatwat'uk epesop, eyxe ip ikukpin puye. Ğasũ dak ixeyũ buyawatwan eyju. Deus yağuyba'ũm ġu je'e eyju ip ibuyawatwan iap kay, ixey cũğ ma buye. Biğ ma xipacat je'ğũm eywebe ixeyũ buyawatwacapeim.

¹¹ — Waram Jesus ajêmap wiwim pima, biğ ma juy xipan epeyewewekuk — i oceju e'em eywebe. — Biğ ma juy jewebuyawatwan epesop — i oceju e'em eywebe. Imên cuy epeku eyemumuwiwi bu am.

¹² — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus wuywebe. Iboap cuy epejowiwi. Itabucayũ buxim cuy eyju dak eyetabun epesop. Eyukpiceğêm ġu juy epesop. Xipacat epejat Deus xewi apên ixey juk o'e iap tağ.

¹³ — Icêmãn õn e'em ewebe — i juk o'e Deus Abraão be. — Xipacat oğũm ewebe — i juk o'e cebe. — Ekpon oğũm ewebe — i. — Enaxeğebitbit ade ĵĩã ecesũy — i juk o'e.

Imên i'e buje: — Ja'õmuwarurun ġu õn — i dak o'e Abraão be. — Wa'õ dağ ma oce ewebe — i juk o'e. Ka'ũmğũ Deus podi ya'õbacaat. Imênpuye:

— Apên kuy juk oce iap tağ oce wara'acat a'õbi ġu—wa'õbi ma — io'e Deus.

¹⁵ Abraão yukpiceğẽ ġu osunuy jetabucap kuğ.

— Deus okpon je'ğũm owebe — i juk adi o'e'e jewebe ma.

Imênpuye ipot o'kap Deus ekawên tağ. Deus ja'õ dağ o'ğũm cebe. ¹⁶ Ijodiat "Ja'õmuwarurun ġu õn" i'e ojuy bima, jebodi ma ya'õbuyxiat nomuwãwãm ibutet mubararak am taperadup pe.

— Ja'õmuwarurun ġu õn Deus ağ wuykay buye — i'e'em ijodiat.

Imên i'e buje, ya'õxik pa'ore ya'ĩjojomayũ be.

¹⁷ — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus jebekitkiyũ be.

Ixeyũ be ma "Ja'õmuwarurun ġu õn" i'e ojuy osunuy Deus—ğuyjom jexe dopayũ be. Imênpuye o'jekawên cebe ip.

— Wa'õ dağ ma oce eywebeam, õn soat em wetait puye — io'e cebe ip. ¹⁸ — Wa'õ dağ ma oce eywebeam — i'e'em Deus.

Ja'õ dağ ma e'em soat em. "Apên cuk adi kuy ma ocece iap tağ oce, õn soat em ağ puye" i'e buje, ja'õ dağ ma

je'e. Deus ja'õmu'ipi'üm ġu. Napapa'uk ġu. Wuy-muġuykukukum ġu—pũġ em tak ka'üma. Cepiriġ puje, oakõm'iaiyũ jedokdoġ kobexixi baġbaġ kay je'üap puxim. Ixeyũ buxim wuyju dak wuyetabut Jesus kay wuye'üap puxim. Soat em ixē wuya'õmucanucan. Imēnpuye soat em Deus xe wuyetait acesop iap ajowi-wi jĩjã. ¹⁹ Soat em Deus xe acesop iap wiwim cĩcã wuyju. Imēnpuye wuyetabucap kobexixi muycũcũap puxim. Imuycũcũap muakõm puje, wara'at taġtaġtaġ ġu cucum. Jecũap pe ma dopdom. Imēnpuxim wuyju dak wara'at kaykaykay ġu wuyetabut—pũġ kay acã—Jesus Cristo kay acã. Soat em wuyju ġebum cekay. Paĩ yoboġat õmõm'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a beat epaġo daġwi badiat'a be. Õmõm'uk osunuy kawēn ãm Deus eju jebekitkiyũ beam. Kabi be bit Jesus oõm. Deus xe nuynuy ġasũ kawēnwēn wuywe-beam. ²⁰ Jesus o'jeu kabi kay wuyeu'üm awap. Koap o'jeu. Kaomũm acejue cekay. Wuyepaĩm o'e yoboġan. Soat em wuyepaĩm jeenuy apēn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim.

7 Ixe Melquisedeque Salém ka kukukat osunuy. Deus epaĩ osunuy—soat podi ma ya'õbacaat epaĩ. Abraão jepitpin osunuy nopaġõġõap taġwi—warara'acat ka kukukayũ aokakaap taġwi. Melquisedeque Abraão o'topabijuk e daġ jepin pima.

— Deus cuy xipacat je'ġũm ewebe — io'e Melquisedeque Abraão be.

² Abraão jebubut'in o'ġũm Melquisedeque be. Ade ma o'ġũm cebe. Pũġ ma o'ġũm cebe 10 beat'in. Nopaġõġõap pewiat pupu o'ġũm cebe—yaokaka'ibiyũ bubutpupu. Ibutet Melquisedeque cedaġ ma jebekitkit kuġ iape. Ixe Salém ka kukukat osunuy. Ika butet Salém kaba'üm jebekitkit kuġ iape. ³ Wuyetaybit ġu Melquisedeque ebay buten, ixi buten tak, idobuyũ'üm'üm puten tak. Puju ixē o'kap iam tak wuyetaybit ġu, puju oe'ũ iam tak.

— Soat em cuy paĩm eġuy — i juk o'e Deus cebe—Melquisedeque be. Imēn o'e jekpot pe dak.

⁴ Ġebum cuy epesop Melquisedeque ya'õbuyxi jĩjã osunuy iap kay. Abraão Judeuyũ ebapuk ebika osunuy. Imēnpit jebubut'in o'ġũm cebe. Nopaġõġõap taġwiat pupu o'ġũm cebe—idip cĩcãat. ⁵ Kuyje Moisés o'e Levi ipotpot pe:

— Judeuyũ juy jebubut'in je'ġũm eywebe, eyju ixeyũ epaĩyũ buy — i. — Pũġ ma juy je'ġũm ip eywebe 10 beat'in — i.

Imēntak ibararak opop wuyawēwēap ekawēntup pe. Jeadipyũ xewi ibubu'uk osodop ip jebubun, ixeyũ dak Abraão naxeġebitbit ma'ġu osodop. ⁶ Melquisedeque bit Levi diwat ġu osunuy. Abraão bit jebubut'in o'ġũm cebe. Pũġ ma o'ġũm cebe 10 beat'in. Nopaġõġõap taġwiat pupu o'ġũm cebe. Kuyje:

— Ijop eipi o'ġũm eipim — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxeġebitbit ade jĩjã ecesũy — i juk o'e cebe. Melquisedeque bit:

— Deus cuy xipan jekuk — io'e cebe—Abraão be.

⁷ Ya'õbuyxiat jēġ'aecõġcõġ ġu ya'õbuyxi'ümat topabe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. Ya'õbuyxi'ümat pit jēġ'aecõġcõġ ya'õbuyxiat pe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. ⁸ Ijodiayũ jebubut'in iũmũm paĩyũ be—je'ũ'iaiyũ be. Imēnpit Deus ekawēntup e'em: “Melquisedeque je'ũ ġu—itabēġ ma jeenuy,” i. Imēnpuye jebubut'in o'ġũm cebe. ⁹ Melquisedeque be Abraão dopabijuk puje, Levi o'kap ġu buk. Inaka:

— Kuy Abraão jebit pe bit osodop kake — i wuyju e'em.

Melquisedeque be Abraão be jebubut'in iũm puje, “Levi dak jebubut'in o'ġũm,” i wuyje e'em, ixē Levi Abraão jebit pe buye. Ġasũ dak Levi naxeġebitbit ibuwit pupum jeadipyũ xewi Moisés a'õbi. ¹⁰ beat pewi pũġ ma ibubum ip.

¹¹ Paĩyũ kake wuyawēwē ãm cedaġ ma wuyeku am Deus bikuyap taġ. Levi ipotpoyũ be bit ya'õmucan pa'ore osodop ip Deus bikuyap taġ ceku am ip. Imēnpuye Deus wara'acat o'jomuy wuyepaĩm ixeyũ dieġ. Cristo ma o'jomuy. Ixe Cristo paĩm o'e apēn Arão paĩ osunuy iap puxim ġu—apēn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim acã. Cristo ja'õbacaap mõġmõġ wuywebe Deus bikuyap taġ wuyeku am. ¹² Moisés ekawēn taġ paĩyũm osodop ip Levi ipotpoyũ. Ġasũ bit wara'at Deus ebekitkit epaĩm o'e Arão naxeġebitbit tieġ. Imēnpuye kawēn kuyat taġ ġu wuyju jekukum ġasũ—Moisés ekawēn taġ ġu. Kawēn iisuat taġ acã wuyju jekukum ġasũ—Jesus ekawēn taġ.

¹³ — Ēn ġasũ webekitkiyũ epaĩm ecesũy yoboġan — i juk o'e Deus wuykukukat Jesus pe.

Ixe Jesus Levi naxeġebit ġu. Wara'at tiwat ma wuykukukat. Judá naxeġebit ixē. Paĩyũm ġu osodop ip Judá naxeġebitbit. Judá naxeġebitbit ġu wũnca mupikipik'uk osodop ip Deus etabutpeap ceje—mesa jeje—Levi naxeġebitbit acã. Moisés Judá naxeġebitbit ġu o'taē paĩyũm. Levi naxeġebitbit acã o'taē paĩyũm.

¹⁵ Apēn cuk adi ocece iap biġ ma ibapuk e'em ġasũ. Wara'at o'jebapuk paĩm—Melquisedeque buximat.

¹⁶ Ijodiat a'õbi ġu ixē Jesus paĩm o'e ijodiat pabi daġ ġu dak. Ixe Deus ebekitkit epaĩm o'e ġasũ soat podi ma ya'õbaca buye; soat em itait jeenuy buye dak. ¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Soat em webekitkit epaĩm cuy eġuy apēn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim, i. Ēn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu, i.

¹⁸ Ibacu'üm osodop ip kawēn kuyat taġ jekuku'ukayũ—wuyawēwēap ekawēn taġ jekuku'ukayũ. Ixeyũ be iba'ore osodop cedaġ ma jeku am Deus etabutpe ibaca'üm puye. Imēnpuye “Kawēn kuyat taġ cuy epeku” i'ũmġu e'em Deus ġasũ bit—“Kawēn iisuat taġ cuy epeku” i acã. ¹⁹ Ka'üma ma soat taġ iisuan o'e Moisés ekawēn taġ jekukuap tomuju. Imēnpuye soat em Deus xe acesop iap wiwimsũ ma osodop ip Moisés ekawēn taġ jeku ojuyayũ. Deus pit wara'at o'jomuy wuyepaĩm. Warara'acat emumuwiwi bodi ma wuyemumuwiwi xipat. Imēnpuye soat em ixē xe acesop iap wiwimsũ ġu wuyju. Iwiwim cĩcã ma.

Wuyparara ġu kawën ãm Deus eju, Jesus wuyepaĩ buye.

²⁰ Jebekitkit epaĩm Cristo muy buje:

— Apën cuk adi ocece iap tağ cuy oce, soat em wetait puye — io'e Deus.

Jebekitkit epaĩm Levi naxeğebitbit möğ puje bit, imën ġu o'e cebe ip. Jesus muy buje acã “Wa'õ dağ cuy oce, soat em wetait puye” io'e Deus. Imën e'em Deus ekawëntup:

“Webekitkit epaĩm cuy eğuy soat em,” io'e Deus, i. “Ën ixeyũ epaĩm iap i'ũmğũ,” io'e, i. Deus ja'õ o'jewã'õepere cexe ip, i. Ja'õmuwarurun ġu Deus pit, i.

Imën Deus o'e Jesus muwënuwën.

²² — Apën cuk oce iap tağ cuy oce — io'e Deus warara'acayũ be ġu—Jesus pe acã.

Imënpuye wuyetaybit kawën iisuat kawën kuyat podi ma xipat iam. Deus jekawën o'ğuwën Moisés pe. Xipat osunuy ibo ekawën—kawën kuyat. Kawën iisuat pit kawën kuyat podi ma xipat.

²³ Ade ip osodop Levi naxeğebitbit. Oe'ũ'ũ ip. Ix-eyũ'ĩnat e'ũ buje wara'at ma paĩm o'e oe'ũiat tieğ. ²⁴ Jesus pit soat em itait nuynuy. Warara'acat ġu wuyepaĩm je'e ixie dieğ. Jesus acã soat em jeenuy wuyepaĩm. ²⁵ Ixe Jesus soat em itait. Soat em ixie kawënwën Deus eju jekay itabucayũ beam.

— Okayayũ buywatwan cuy eğuy — i'e'em Deus pe. Wuywebe cekawën put Deus eju Jesus kay wuyetabut puye. Imënpuye Jesus pe wuydaxijo but—itabucayũ taxijo but. Ğasũ ja'õkayayũ taxijo but cebe. Ğuyjom tak taxijo but cebe. Soat em ma ja'õkayayũ taxijo but je'e cebe.

²⁶ Jesus ma wuyepaĩ yoboğat. Soat i'e ba'ore wuywebe wuya'õca'ũm puye. Ajo wuywebe i'e ba'ore iap Jesus pe bit i'e but. Ixe be wuya'õmucan put soat em. Ixe soat tağ iisu. Ka'ũmğũ xipat'ũmat cebe. Ikërëat kuğ ġu ixie. Ikërëat o'ğũğë ġu—pũğ em tak ka'ũma ma. Ikërëat mujurũğrũğ'ukat puxim ġu ixie. Deus ixie o'ğuyuy kabi be soat em tũy ãm jexe. ²⁷ Warara'acayũ paĩ yoboğayũ soat kabia wũnca ën mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Iën mupiğ pima:

— Ikërëat cuy eju'uk owebewi — io'e ip Deus pe. Jewebewi i'ukap ojuy bima acã “Ikërëat cuy eju'uk ebekitkiyũ bewi” io'e ip Deus pe ixeyũ ma. Jesus pit ixeyũ buxim ġu. Pũğ em ma o'jewëũm Deus pe. Pũğ em ma ixie oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Jekpiwan ma o'jaokaat. Waram pit je'ũ ġu. ²⁸ Moisés ekawën tağ jeku ojuyayũ ijodiatat muymuy'uk osodop jepaĩm yoboğan. Arão naxeğebitbit muymuy'uk osodop ip jepaĩm yoboğan. Soat tağ osodop icëmayũ ġu ixeyũ dak. Deus pit o'jekawën jekpot pe Moisés pe jekawëğap tomukadi.

— Ën acã icëmat soat tağ — io'e jekpot pe. — Imënpuye ën acã eğuy webekitkit epaĩm yoboğan — io'e Jesus pe. — Ën ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu — io'e cebe.

8 Jesus wuyepaĩ yoboğat. Ixe Jesus xik'i omuy Deus ba'at kadi kabi be—soat podi ma ya'õbacaat xe. Deus co'i ixie ya'õbaca. Ibom acã oceju eymutaybin ojuy. ² Kuyje badiat'a be Deus nũynũyap'a ibuyxi

jjãat'a be õmõm'uk osunuy torojo'a be paĩ yoboğat. Jekawën ãm Deus eju jebekitkit peam õmõm'uk osunuy. Ijodiat emuamuy'a be õmõm'uk osunuy Deus eju kawënwënep'a be. Jesus pit ijodiat emuamuy'a be ġu omuy—Deus tũytũyap pe acã. Iboce ma ixie kawënwën Deus eju wuywebeam.

³ Kuyjeayũ ijodiat muymuy'uk osodop jemumuũm ùm ãm Deus pe wũnca ën mupik am tak cetabixe. Imënpuxim cuy wuyepai dak je'ğũm Deus pe. ⁴ Jesus Ğasũ dak ijodi bima, paĩdip ġu kuka adi o'e warara'acat kuy paĩyũm o'e buye. Levi naxeğebitbit kuy paĩyũm o'e. Jedobuyũ'ũm'ũm ekawën tağ ip jebekitkiyũ emumuũm ùm'ũm Deus pe—Judeuyũ'ũm'ũm ekawën tağ—kawën kuyat tağ. ⁵ Co'a bicũğpe bima Deus Moisés o'ğukũyjo torojo'a muy ãm. Torojo'a muğëap piõğbuk o'ğũğë imubapuk am cebe mënku juy eyamuy iam.

— Cedağ cuy eğũğë apën cuk oce ewebe iap tağ — io'e Deus cebe.

Jesus jebekitkiyũ buywatwan kabi kadiwi. Ijodi dak paĩyũ ixie buxim jebekitkiyũ buywatwan e'em. Jesus pit ixeyũ bodi ma wuybuywatwan. ⁶ Jekpot pe bit Deus kapikap o'ğũm xipat cĩcãap Levi naxeğebitbit pe iũm'ibit podi ma. Kuyje Deus jekawën o'ğuwën Moisés pe. Ibo ekawën kawën idip osodop. Ğuyjom pit jekawën o'ğuwën jekpot pe. Ibo ekawën kawën kuyat podi ma kawën idip osodop. Ibo ekawën kay wuyetabun puje, Deus wuymuisusun soat tağ. Wuyetaybit soat em Deus xe acesop iam ibo ekawën kay wuyetabut puye. Imëneju kuyjeayũ bodi ma wuy-cokcok.

⁷ Deus koap jekawën o'ğuwën Moisés pe. Kawën kuyat soat ekawën podi ma idip pima, kuka juk wara'at ġu o'ğuwën kawën iisuat. ⁸ Deus pit jebekitkit o'tobuxik jekawën mupubutbun. Imën ma ixie e'em cebe ip: Ğaxĩn ma juy kawën iisuat o'ğuwën Israel naxeğebitbit pe—Judã naxeğebitbit pe, i. ⁹ Kuyje juk adi wekawën o'ğuwënuwën eydobyũ'ũm'ũm pe, i. Iboap ekawën co'i ġu Ğasũ bit o'ğuwën webekitkit pe—wara'at ekawën acã, i. Egito eipi bewi eydobyũ'ũm'ũm mujëm puje, wekawën o'ğuwën cebe ip imukũyjoap ojuy, i. Imënpit ip oibu'un wekawën kay, i. Imënpuye õn tak obu'un ma oce cekay ip ağ am, i. Imën Deus e'em, i.

¹⁰ Ğaxĩn ma juy wara'at kawën o'ğuwën Israel naxeğebitbit pe—kawën iisuat, i. Oğũğëbu ip wekawën kay, i. Soat em ġëbum jeedop ip wekawën kay, i. Icocok jeedop ip wekawën tağ jeku am, i. “Deus acã ocekekukat,” i je'e ip soat pe, i. “Teyũku webekitkiyũ” i õn tak oce soat pe, i. ¹¹ Soat je'e itaybit õn—ya'õbuyxiayũ, ya'õbuyxi'ũmayũ dak—yoboğayũ, yopĩcayũ dak, i'e'em Deus, i. Jewemutaybitbin ġu jeedop ip Deus e'e am, kuy itaybit ip puye, i. “Ocemutaybin cuy epe'e Deus ekawën,” i'ũmğũ je'e ip jebureyũ be, soat itaybit je'e buye, i. ¹² Ğëbum ġu oce apën cuk adi warëmtağ oekukuku ip iap kay, i. “Ikërëat kuğ eyju oxe,” i'ũmğũ oce cebe ip—pũğ em tak ka'ũma, ġëbum ġu oce iboap kay buye, i. Deus imën e'em jebekitkit pe—kuy o'ğuisun'iaiyũ be.

¹³ Iokokat dao ma i'üm. Iisuat pu buje, iokokat kuğ ğu ace'e. Imēnpuxim:

— Kawēn kuyat cuy epeyepere — i'e'em Deus ğasū bit. — Kawēn iisuat tağ cuy epeku ğasū bit — i'e'em wuywebe.

9 Kawēn kuyat tağ jeku ojuyayū “Ēn xipat cīcā” i'e'e'uk osodop ip Deus pe ceweju kawēnwēnap'a be—ijodiat emuamuy'a be. ² Torojo'a o'yamuy ip wuydobuyū'üm'üm—koapat'a. Kacūğkadiat'a be lâmpada'a o'yanuy jemūn ceje—ouro muğēğē'a. Mesa dak osunuy iğ'o'abi be ourom yajuyjuyat. Iğo emesa jeje pāo'a mōğmōğ'uk osodop ip Deus etabixe yamōğmōğ'ibit'a. Kacūğkadiat'a be “Deus tūytūyap'a” io'e wuydobuyū'üm'üm. ³ Pağo toro'i oeku badiat'a exīntabi nomudim—idip cīcāat—iarixiğat. Tōmte'oku-atōm mupikupikap osunuy ixe pağo xe—toro'iat xe. Badiat'a be “Deus tūytūyap'a ibuyxiat'a” io'e ip wuydobuyū'üm'üm. Caixa'a o'yanuy badiat'a be. Iğo'a ourom yajuyjuyat'a o'yanuy. Deus ekawēn kukatopa mūn'a o'yanuy iğ'o'a be—witadopa be ibararak iat mūn'a. Iğo'a be itīğ'a'it'it'a buximat'a dak o'yanuy—ouro muğēğē'a. Manada dak o'tanuy iğ'o'a be—pāo'anōmñom puximata. Arāo ba'ip tak o'yoptūy iğ'o'a be caixa'a be—kuyje o'yopkobinōjem'iat'ip. Witadopa dak o'topadop iğ'o'a be caixa'a be xepxep-topa—yaerūnatopa. Deus ekawēn ibararak osodop iğodopa be—kawēn kuyat. ⁵ Caixa'a jeje xepxep idip cīcāat piōğbuk osodop. Ceğeba abiwebotbot osodop ip caixa'a ase. Deus nuynuy jebekitkit parakpe iap kay ğebumiap'a o'yanuy. Iğo caixa'a jo buje wuyju ğebum Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi iap kay. Ğasū bit o'e ğu ocewebe soan eymutaybin am apēğape soat iboap osodop torojo'a be iam.

⁶ Soat ixipan pima, paīyū òmōm'uk osodop ip kacūğkadiat'a be. Soat kabia òmōm'uk ip osodop jekapik am Deus etabutpe. ⁷ Badiat'a be bit paī yoboğat acā òmōm. Pūğ kabia ma òmōm pūğ koato dujukap pujejeje ma. Wūnca doy dujuōmōm'uk osunuy badi toymubapuk am Deus pe.

— Ikērēat cuy eju'uk owebewi ite'üm oe'ū buye ikērēat muğēğēap teida am — i'e'em Deus pe. — Ebekitkit pewi dak ikērēat cuy eju'uk ite'üm oe'ū buye ikērēat muğēğēap teida am — I'e'em Deus pe. — Itaybit'üm pima ip ikērēat o'ğūğēğē — i'e'em cebe.

⁸ Badiat'a be paī yoboğat acā oōm iap kay wuyju ğebum pima, xipat cīcāat piōğbuk wuymutaybitbin koapat'a torojo'a kake bima iōmpi osodop ip ijodiat badiat'a be—Deus tūytūyap'a ibuyxi jījāap'a be iam. ⁹ Iōmpi osodop ip iap kay ğebum pima, wuyetaybit tak apēn ğasū bit wuyōmpi ğu o'e iam. Kuyje ade wūnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Ade ma ip iūmūm'uk osodop cebe. Imēnpit soat tağ ğu iisu o'e ip, ade ma'ğū ip iūmūm. Wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pūğpūğ xat i'opi osodop kuyjeayū be. Pūğpūğ xati dak tikōnpi osodop cebe ip. Jewewuywuy'uk osodop ip jebabim—Deus ekawēn tağ—kawēn kuyat tağ. Jebacia'abi wuywuy'uk tak osodop ip jebabim. Imēnpit kacūğkadwi acā ip jewesupsup'uk osodop. Deus badiat

muisusun'üm pima jeweweju acā ip iisu. Deus pe jemuisunap wiwim ip osodop.

¹¹ Ğasū bit Cristo kuy osodot. Wuyepaīm o'e yoboğan. Ğasū:

— Xipacat oğūm eywebe — i'e'em ixe wuywebe. Ijodiat emuamuy'a be ğu ixe kawēnwēn Deus eju wuywebeam—ipi juat'a be ğu. Kuyat'a bodi ma ixe nuynuyap'a xipat. Kuyat'a bodi ma ixe nuynuyap'a yadip. ¹² Cristo bode doy ğu o'toydujōm toymubapuk am Deus etabutpe, biopak toy dak ka'ūma. Ixe o'jedoyekereren korosa be apēn cuk adi ikērēat ağūğēğē iap teida am. Ixe oōm Deus tūytūyap pe apēn kuyje paī yoboğat oōm badiat'a be iap puxim. Deus xe soat em acesop iaptei o'teida o'jedoyekereren puye. ¹³ Bode doy mubapukpuk'uk osodop ip Deus etabutpe, biopak toy dak kuyjeayū paīyū. Jebabi dağ ip toymubapukpuk'uk osodop Deus ekawēn tağ—kawēn kuyat tağ. Jebabi dağ tak ip biopak'it'it ēn pik muwekoykoy'uk osodop ip idibi be. Ibiati sūğsūğsūğ'i o'e ip jebekitkit'abi dağ. Iğo ekawēn tağ iisuan o'e ip ibiati sūğsūğ'i buje. Inaka kacūğkadiwi acā ip iisu o'e. Badi bit ka'ūma. ¹⁴ Bode doy, biopak toy dak kacūğkadiwi acā wuymuisusun. Cristo doy bit bode doy bodi ma xipat. Biopak toy bodi ma xipat. Ixe doy badi dak wuymuisusun. Cristo o'jedoyekereren wuywebeam iap kay wuyetabun puje, kacūğkadiwi ā ğu wuyisu ace'e. Badi dak wuyisu ace'e. Ixe Cristo ikērēat kuğ ğu osunuy. Pūğ em tak ikērēat o'ğūğē ğu. Deus biōğbuk a'òbacaap kuğ osunuy—soat em itaicat biōğbuk a'òbacaap kuğ. O'jewēüm Deus pe je'ū ām wuywebeam. Deus bikuyap tağ oe'ū.

— Bay — io'e Deus pe. — Apēn kuyjeayū muisusun'uk eğuy wūnca e'ūap tomuju iap podi ma ipi juayū eğuisun we'ū buje — io'e Deus pe—jebay be. Ixe o'jedoyekereren wuywebeam oe'ū iap kay wuyetabun puje. Deus wuymuisusun waram warēm-tağ ma wuyekuap puxim. Soat tağ wuymuisusun wuywebe kapik am Deus peam—soat em itaicat peam.

¹⁵ Ikērēat mujurūğrūğ'uk ip osodop kawēn kuyat tağ jeku ojuyayū. Cristo bit oe'ū ikērēat uk am ixeyū bewi. Ikērēat muğēğēaptei o'teida je'ū ām. Imēnpuye:

— Waram ğuto Deus jekawēn o'ğuwēn eywebe—kawēn iisuat — i'e'em Cristo ijodiatat pe.

— Soat em epesop oxe xipacap kuğ eye'ū buje — io'e Deus kuyje.

Soat em jeedop ip cexe Deus emunaēyū, Cristo oe'ū buye. Soat em jeedop ip cexe apēn ixe juk adi o'e'e iap tağ.

¹⁶ “Obubut'in epejat we'ū buje” i'e buje ijodiatat, ce'ū buje acā ibubum ip. Ce'ū'üm pima bit ibubum ğu ip.

¹⁷ Itabēğ pima ibubum ğu ip. Ce'ū buje acā ip ibubum.

¹⁸ Imēnpuxim wuydobuyū'üm'üm pe wūnca aoka buje acā, kawēn kuyat tağ jekuku'uk ip osodop wuyawēwēap ekawēn tağ. ¹⁹ Koap Moisés Deus pe jawēwēap ekawēn o'ğuwēn jebekitkiyū be. Biopak'it'it o'yaoka. Bode dak o'yaoka. O'toymuwekoy idibi be. Kadaidup o'tupu hissopodup. O'tupmukirik lābum—bōrōbu buximatpum—ibupakpukatpum.

O'toymusũģsũģsũģ tupararakatup tağ—Deus ekawëntup tağ. Jebekitkiyũ abi dağ tak o'toymusũģsũģsũģ Deus ekawën tağ—kawën kuyat tağ.

²⁰ — Deus jekawën o'ğuwën wuywebe — io'e Moisés jebekitkiyũ be. — “Wekawën tağ cuy epeku,” i juk o'e wuywebe — io'e Moisés. — Ite doy musũģsũģsũģ õn ey'abi dağ eywebe kũyjobit am Deus a'õ kay — io'e Moisés jebekitkiyũ be.

²¹ Imënpuxim torojo'a jeje dak o'toymusũģsũģsũģ Moisés. Iğo'a beat tağ tak o'toymusũģsũģsũģ soat tağ. “Ën xipat cĩcã ocewebe” i'e'em pima jebui be ikuğ iat tağ o'toymusũģsũģsũģ. ²² Wuyawëwëap ekawën tağ jeku ojuyayũ wũnca doy mukereren'uk ip osodop Deus pe jemuisun am. Toymukereren'ũm pima kuka juk Deus ikërëat o'ju'uk ğu cebewi ip. Deus ekawën tağ toymukereren ip osodop soat muisun am kawën kuyat tağ.

²³ Imën jebekitkiyũ muisusun'uk osodop ip paĩyũ apën kabi becat jewemuisusunap puxim. Wũnca aokaka'uk ip osodop ijodiacat muisun am. Kabi kay cumayũ muisusunap pit wũnca bodi ma xipat. ²⁴ Imënpuyë torojo'a be ğu Cristo oõm—ijodiat emuamuy'a be ğu—kabi beat'a buximat'a be ğu. Kabi be ma oõm—Deus tũytũyap pe ma. Ibocewi ma ğasũ ixe kawënwën Deus eju wuywebeam. ²⁵ Judeuyũ epaĩ yoboğat ma soat koato õmõm'uk osunuy badiat'abi be, Deus tũytũyap'a ibuyxiap'a be. Õmõm'uk osunuy wara'at toy kuğ—wũnca doy kuğ. Deus tũytũyap'a be õmõm'uk osunuy Deus pe ikërëat ukap ojuy. ²⁶ Cristo bit soat em ğu oõm jewëũm ãm Deus pe je'ũ ãm. Soat koato ğu oe'ũ—pũğ em ma. Pũğ em ma o'jedoyekeren ikërëat mujurũğrũğap teida am. Jesus e'ũap wũnca e'ũap co'i bima, ipi muğë ebika ma kuka juk adi je'ũ'ũ'uk o'e. Ade em kuka adi oe'ũ'ũ. Poğ. Poğ. Poğ. Bodimaku kuka adi je'ũ'ũ'uk o'e. Pũğ em pit o'jebapuk ipi oi'ũm pin pima. Waram tak ğu je'bapuk ikërëat uk am ipi juacat pewi. ²⁷ Soat ace'ũ pũğ em ma. Wuyë'ũ buje Deus apën ijodi bima juk adi ajekukuku iaptei ideida wuywebe soat pe. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũm topibiyũ be kũyjobit'ũmapteim. Xipacat pit je'ğũm kũyjobicayũ be. ²⁸ Imënpuxim Cristo jekpiwan ma oe'ũ apën paĩ wũnca o'yaoka iap puxim. Oe'ũ soat pewi ipi watwat pewi ikërëat uk am. Pũğ em ma oe'ũ. Waram pit jajëm ijodi. Ikërëat uk am ğu jajëm. Jajëmap wiwimayũ daxijo am acã jajëm.

10 Judeuyũ awëwëap ekawën tağ jeku ojuyayũ itaybitbüt ã ip osodop kawën icëmãn. Itaybitbüt ã ip osodop xipacat ajat iam. Soat tağ ğu iisu ip osodop iboap ekawën tağ jeku ojuyayũ. Soat koato paĩyũ wũnca aokaka'uk ip osodop Deus pe ikërëat uk ojuy jebekitkiyũ bewi. Deus pit soat tağ ğu ixeyũ ja'õkayayũ o'ğuisun. ² Soat tağ iisu bima waram kuka adi o'e ip iğuycũğ ğu oceju ikërëat kuğ iap kay. Soat tağ iisu bima, kuka adi wũnca aokakaap ip o'jepere. ³ Imënpit soat koato wũnca aokaka'uk ip osodop ikërëat eju'uk ebekitkiyũ bewi i'e ojuy Deus pe. Yaoka buje:

— Oceisu Deus xe ğasũ bit; ikërëat kuğ ğu oce'e — i'ũmğũ o'e ip. — Ğasũ bit ğuto oceju ikërëat kuğ — i acã ip o'e.

⁴ Biopak toy bit ikërëat uk'uğ ğu wuywebewi, bode doy dak.

⁵ Imënpuyë Cristo osodot ijodi. Ixe don pima, o'jekawën jebay eju—Deus eju.

Ijodiat pe wũnca aokaat pin ğu ën, io'e Deus pe. Cebe ip wũnca ũmat pin ğu dak ën, io'e. Ojebin pit eğũğë owebe ipi juan, io'e Deus pe. ⁶ Etabun wũnca mupik ip puje, ecokcoğ ğu eğuy, io'e. Ijodiat pe wũnca aoka buje ikërëat uk am, ecokcoğ ğu eğuy, io'e. ⁷ Imënpuyë, “Bay, ijoce õn oajëm ebikuyap tağ weku am—emucokcok am,” i juk oce ewebe. “Apën Judeuyũ awëwëap ekawëntup omuwënuwën iap tağ weku pin,” i juk oce ewebe.

Imën Cristo o'e jebay be—Deus pe.

⁸ — Ijodiat pe wũnca aokaat pin ğu ën, wũnca ũmat pin ğu dak — i juk o'e Jesus Deus pe. — Wũnca aoka buje ikërëat uk am, ecokcoğ ğu eğuy, etabun wũnca mupik ip puje dak — i juk o'e.

Imën Jesus o'e kawën kuyat tağ ma'ğũ ip imupikupiğ—Judeuyũ awëwëap ekawën tağ.

⁹ — Bay, ijoce õn oajëm ebikuyap tağ weku am—emucokcok am — i juk o'e ğebuje bit.

— Kuyjeat puxim wũnca juy epeyaoka owebe ikërëat uk am eywebewi — i'ũmğũ e'em Deus ğasũ bit. — Ikërëat oju'uk eywebewi Cristo oe'ũ buye — i acã e'em Deus wuywebe.

Kuyat pit wũnca aokakaap Deus o'ğũ'ũm. Ikërëat uk'uğ wuywebewi Cristo oe'ũ buye. ¹⁰ Deus bikuyap tağ jekuku'uk osunuy Jesus Cristo. O'jewëũm Deus pe je'ũ ãm. Jekpiwatpin ma oe'ũ. Pũğ em ma oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Imënpuyë Deus wuywuisusun soat tağ.

¹¹ Judeuyũ epaĩ ma soat kabia cũğ'i osunuy jekapikap kuğ. Soat kabia wũnca mupikupik'uk ip osodop. Iboap kuğ osunuyunuy soat em. Imënpit wũnca mupikupikap ikërëat uk ojuy ğu. Imënpuyë Deus ikërëat o'ju'uk ğu wũnca mupik puje dak. ¹² Jesus Cristo bit pũğ em ma oe'ũ wũnca e'ũap puxim ğu. Oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ũ ğu. O'jeu Deus kay. Oabik jebay xe—Deus xe. Iba'at kadi oabik. Soat kukukan o'e ixe eju. ¹³ Deus jekpot kay itakomaayũ a'õbacaap ğu'ũm. Kũyjobin jeedop ip Deus a'õ kay. Cristo omuy jebay xe iboap wiwim. ¹⁴ Pũğ em ma oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Soat ikërëat kuğ'ũmayũ o'ğuisun soat tağ. Soat tağ iisu jeedop ip soat em ma.

¹⁵ Imën Deus biõğbuk tak wuymutaybitbin. Imën koap o'e:

¹⁶ “Ixeũ kabia kap puje wara'at ekawën oğuwën webekitkiyũ be kawën iisuat,” i'e'em Deus, i. Soat em ğebum jeedop ip wekawën kay, i. Icokcok jeedop ip wekawën tağ jeku am, i.

¹⁷ Ğuyjom imën o'e:

“Ĝebum ĝu oce apĕn cuk adi ikĕrĕat o'ĝuĝĕĝĕ ip iap kay, apĕn cuk adi warĕmtaĝ ma oekuku ip iap kay dak,” i'e'em, i.

¹⁸ Deus pe wuywebewi ikĕrĕat uk puje, waram pit wĭn-ca aceyaoka ĝu ikĕrĕat uk an. Jesus e'ĭap kuy o'e ikĕrĕat ukap teida am.

¹⁹ Imĕnpuye, okitpitpiyĭ, wuyparara ĝu jekawĕn ām Deus eju, korosa be Jesus oe'ĭ wuywebeam puye. Apĕn kuyjeayĭ Deus tĭytĭyap'a ibuyxi jĭjāap'a be ĕmĕmap puxim wuyekawĕn put ceweju. ²⁰ Paĭ yoboĝat acā paĝo daĝwi ĕmĕm'uk osunuy badiat'abi be kawĕn ām Deus eju. Wuyju bit kawĕnwĕn Deus eju Jesus e'ĭap puye. Ixe Jesus soat em itait. Jesus e isuat e buxim—Deus kayat e buxim. Imĕnpuye soat em wuyekawĕn put ceweju. ²¹ Jesus wuyepaĭ yoboĝat. Ixe soat itabucayĭ kukukat. ²² Imĕnpuye juy acekawĕn ceweju. Jewexe ĝu juy acekawĕn ceweju. Wuyetabun cĭcā ma juy acekawĕn ceweju.

— Ikĕrĕat kuĝ mabuk ĕn — i'ĭmĝu juy ace wuywebe ma.

Ixe wuymuisusun soat taĝ idibim jewewuywuyap puxim. Imĕnpuye juy acekawĕn ceweju. ²³ Deus ja'ĕ daĝ e'em soat em. Te'e ĝu wuyetabut cekay. Wuyetabucap muwĕnuwĕn warara'acayĭ be. Imĕnpuye Deus xe ace-sop soat em iap cuy ajowiwi jĭjā. ²⁴ Ĝebum cuy ajop wuyewewekay wuyewebuywat am, wuykukpin wuyewewekuk am tak, xipan wuyewewekuk am tak. ²⁵ Pĭĝpĭĝpĭĝ oibu'un je'awerom aweromayĭ xe Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Ixeyĭ buxim ĝu juy wuyju bit wuybu'un ĝu ajop je'awerom. Jewemukokokoĝ pit cuy ajop. Ĝaxĭn ma wuykukukat jajĕm. Ipiat supi'ajoat kĭyjobit'ĭmayĭ be. Xipacat pit je'ĝĭm ja'ĕ kayayĭ be. Imĕnpuye biĝ ma juy jewemukokokoĝ ajop.

²⁶ Kawĕn icĕmān wuyetaybit tomukadi wuyukpiwat-pin ma wuyju ikĕrĕat muĝĕĝĕm. Imĕn ibima, apĕn ku-ka ace ikĕrĕat muĝĕap teida am? Ka'ĭma ma. Wuywebewi ikĕrĕat uk pa'ore soat pe wuywebe. ²⁷ Imĕnpuye wuypararam cuy ajop apĕn paxi Deus je'e wuywebe iap puxim. Deus ipiat supi'ajoat kĭyjobit'ĭmayĭ be. Ipi-at'ajojom ip jeedop daxa isopat pe—ipararuat pe Deus kay itakomaayĭ. ²⁸ Moissĕs a'ĕ kay kĭyjobit'ĭmayĭ o'yaoka ip kuyjeayĭ. Xepxepayĭ be, ebapĭĝayĭ be dak “Teku ikĕrĕat muĝĕĝĕm” i'e buje, pĭĝ taĝ ma ip i'e buje, o'yaoka ip. Itabotaidobotbot ĝu o'e ip ixeyĭ kay, Moissĕs a'ĕ kay'ĭm puye. ²⁹ Ixeyĭ buxim ĝasĭ dak pĭĝpĭĝpĭĝ Deus ipot muymuy. Deus kuy juk jekawĕn o'ĝuwĕn cebe ip.

— Okpot o'jedoyekereren eywebeam. Oe'ĭ eymuisun ojuy — i juk o'e cebe ip.

Inaka cekawĕn wayway ip.

— Apĕĝām oe'ĭ? Ekpot tak ikĕrĕat mujurĭĝrĭĝ'ukayĭ jo'i osunuy — i napa ma e'em ip Deus pe.

Deus biĕĝbuk xe ikukpin ip. Inaka ibiĕĝbuk muymuy ip. Moissĕs muymuy'ukat podi ma Deus muymuy'ukat ipiat supi'ajojo, ixeyĭ bodi ma ikĕrĕat mujurĭĝrĭĝ puye. Karĕm ip ipiat supi'ajojo.

³⁰ — Ōn ma oceweik — i juk o'e Deus. — Ōn ma apĕn cuk adi oekuku ip iaptei oteida webekitkiyĭ be — i juk o'e. — Xipacat oĝĭm xipacat mujurĭĝrĭĝ'ukayĭ be — io'e. — Kĭyjobit'ĭm ip pima, ipiat osupi'ajoat cebe ip imukĭyo am — io'e Deus. — Kĭyjobit pima bit ip, ĕn ma ipiat osupi'ajoat cekay itakomaayĭ be — io'e. Wuyetaybit imĕn Deus cuk o'e iam. ³¹ Deus soat em itait. Ixe be ipiat'ajoat puje, iparara jĭjā je'e ip cekay ixemuy'ukayĭ.

³² Ĝebum pit cuy epesop apĕn cuk adi kuy bima epekukuku iap kay. Kuy bima juk Deus ekawĕn epeya'ĭjojo. Ixe biĕĝbuk kuy oĕm eywebe. Ade em itabut'ĭmayĭ juk adi ipiat o'supi'ajoat eywebe. Inaka eybu'u ĝu epesop Jesus kay ipiat'ajojom ma'ĝu eyju.

³³ Pĭĝpĭĝpĭĝ eyju'in eymuy'uk ip osodop. Adeayĭ etabun cuk adi ikĕrĕm eykuk ip. Ade em cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip eywebe. Eybu'u ĝu a'ĝu epesop eybu-reyĭ badipta am. Eyparara ĝu juk adi epesop eyaokaap puxim. ³⁴ Daomĭnmĭnap'a beayĭ jom tak cuk adi epeku ibuywat am ip. Itabut'ĭmayĭ be eybubut tuju-pa'um puje, eybu'u ĝu a'ĝu epesop eyetabut am Cristo kay. Eycokkok acā a'ĝu epesop.

— Ijodiap podi ma xipacap opop ocewebeam — i a'ĝu epe'e. — Ibo ikoro jeedop soat em — i a'ĝu epe'e. — Soat em ibo kuĝ ajop — i a'ĝu epe'e.

³⁵ Ĝasĭ dak cuy eya'ĕcam epesop. Eya'ĕca bima, xipacat cuy epejat. ³⁶ Eyukpiceĝĕm ĝu juy epesop Deus bikuyap taĝ eyeku am. Ixe bikuyap taĝ eyeku buje, xipacat epejat apĕn ixeyĭ juk adi o'e'e iap taĝ. ³⁷ Imĕn e'em Deus ekawĕntup:

Ĝaxĭn ma omuykuiat jajĕm, i. Ibut ĝu jajĕm, i. ³⁸ Webekitkiyĭ bit itabut jeedop cĭĝayĭ, i. Imĕnpuye soat em itait jeedop ip oxe, i. Jetabucap epere buje bit, ocokkok ĝu oce cekay, i.

Imĕn e'em Deus ekawĕntup. ³⁹ Wuyju bit wuyetabucap acepere ĝu. Ipiat'ajojoap kay ĝu wuyju bit cum. Oitabidaoiat puxim ĝu wuyju—jetabun o'jepereiat puxim ĝu. Wuyetabut ma. Deus tak wuydaxijojom.

11 Deus kay wuyetabut pima wuyetaybit cĭcā wuyemumuwiwi acejat iam. Deus kay wuyetabut pima: — Ĝasĭ wuyju ijojom ĝu iap ĝuyjom acejojo — i wuyju e'em wuyewewebe.

² — Xipat cĭcā eyju oxe — io'e Deus kuyjeayĭ be, itabut ip cekay buye.

³ Wuyetabut cekay bima wuyetaybit Deus ja'ĕbi ipi o'ĝujurĭĝ iam. Wuywebe ijo but iap o'ĝuĝĕ Deus. Wuywebe ijo ba'orean soat o'ĝuĝĕ.

⁴ Deus kay itabut osunuy Abel. Imĕnpuye ixeyĭ emumuĭm Caim emumuĭm podi ma xipat osunuy Deus xe.

— Cĭĝ ma ĕn oxe — i juk o'e Deus cebe, itabut jekay buye. — Emumuĭm xipat oxe — i juk o'e.

Wuyju ĝebum pima apĕn Abel itabut osunuy iap kay, “Itabucat cĭĝ ma Deus xe” i wuyju e'em. Imĕnpuye Abel e'ĭ buje dak puk wuymutaybitbin ma itabucat cĭĝ ma Deus xe iam.

⁵ Deus kay itabut osunuy Enoque. Imĕnpuye oe'ĭ ĝu. Deus ixeyĭ ita'in ma o'tujuu jewekay. Ibureyĭ ixeyĭ o'to-

buxik ġu, Deus kuy o'tujuu buye. Deus icokcok osunuy ixe ekukuap kay i'e'em Deus ekawëntup.

⁶ Wuyetabut'üm pima, Deus imucokcok pa'ore wuy-webe. Wuyju Deus kay bima, wuyetabun cuy ajop Deus kake iap kay; Deus xipacat ümüm jebikuyap tağ jeku pin cĭcāyū be iap kay dak.

⁷ Deus kay itabut osunuy Noé. "Ipi juayū oġu'üm idibim soat" i'e buje, Deus ekawën kay itabut osunuy. Muba'at puk o'jojojo ġu. Inaka itabut osunuy Deus ekawën kay. Kobexixi o'ġuġē jebekitkiyū daxijo am. Kūyjobit ġu osodop ip warara'acayū ipi juacayū Deus a'ō kay iap ibapuk cĭcā o'e, Noé kūyjobit puye. Imēneju:

— Cūġ ma ěn oxe, etabut okay buye — io'e Deus cebe.

⁸ Deus kay itabut osunuy Abraão. Deus pe jenaē buje, kūyjobit osunuy ya'ō kay. Deus a'ōbi jeka bewi o'jēm itaybit ġu ma'ġu apoma oju iam.

— Ijop eipi ocepiūm ewebe — i juk o'e Deus cebe. Ibo eipi kay o'ju. Ġuyjom je'ġūm cebe iap eipi kay o'ju.

⁹ — Ijop eipi oġūm eipim — io'e Deus cebe. Ibo eipi dağ oeku powatwat puxim. Paġo muġēġē'a be osunuy tūyap ġu buk puye. Torojo'a be osunuy jekpot eju—Isaque eju. Jenaxeġebit eju dak osunuy—Jacó eju.

— Ijop eipi oġūm eyipim — io'e Deus cebe ip—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak. ¹⁰ Deus emukamuweġūnka wiwim osunuy Abraão—Deus emukamuġēka wiwim—ika'üm'ēm'ūmatka wiwim.

¹¹ Itabut osunuy Abraão Deus kay. Aypa o'e. Ce'ūat puxim jetayxi mu'ukreġ pa'ore osunuy. Je'ū ojuy kuy osunuy. Sara dak yabut o'e—Abraão tayxi. I'ta ba'oreat osunuy. Inaka Abraão itabut osunuy Deus a'ō kay.

— Soat em Deus ja'ō dağ e'em — io'e jewebe ma. Imēnpuye itayxi o'ġu'ukreġ yabut ma'ġu. Ipotpet o'e Abraão. Ade jġā ip osodop ixe naxeġebitbit. Imuweġūn pa'ore osodop ip kasopta buxim, ka'oririt puxim tak.

¹³ Jetabut cĭcāp kuġ ma ip oe'ū'ū—Abraão, Isaque dak, Jacó dak.

— Ijop eipi oġūm eyipim — i mo a'ġu o'e Deus cebe ip.

Inaka ibo eipi o'jat ġu ip. Imēnpit:

— Ijop eipi Deus je'ġūm ocenaxeġebitbit pe apēn ixe o'e iap tağ — io'e ip jewebe ma.

Ipi o'jat ġu ip. Inaka icokcok ip osodop jetabucap kuġ.

— Powatwat acā oceju — io'e ip ibo eipi watwat pe. Wara'at ka kaykay ma ip osodop.

— Eykadujukapkam acā oceju — io'e ip cebe ip. Ibo eipi bit o'jat ġu ip. ¹⁴ "Eykadujukapkam acā oceju" i'e'e'ukayū jeka kudadam mabuk ip. ¹⁵ Yaġuyepit ġu osodop ip kuy bima o'jēm ip iatka kay. Yaġuyepit pima kuka juk iba'ore ġu o'e cepit am ip. ¹⁶ Wara'atka kay bit ip osodop yaġuyġebu. Kuy o'jēm ip iatka bodi ma xipat iboka. Kabi beatka kay ip osodop yaġuyġebu. Imēneju Deus isūsūn ġu o'e cebuxim ip, "Deus ebekitkiyū oceju cekay ocetabut puye" io'e ip cebe buye. Deus o'sukamubapuk ikam ip.

¹⁷ Deus kay itabut osunuy Abraão.

— Ekpon oġūm ewebe — i mo a'ġu o'e Deus cebe. O'kap Abraão ipot. Isaque i ipot putet osunuy.

— Isaque ipotpoyū acā enaxeġebitbiyū oxe—warara'acayū bit ka'ūma — i mo adi a'ġu o'e Deus Abraão be. Inaka:

— Ekpot cuy eyaoka impik am wetabun — i mo adi a'ġu o'e Deus Abraão be okukpin cĭcā paxi iap co am. "Ekpot cuy eyaoka" i'e buje, Abraão kūyjobit o'e Deus a'ō kay. Isaque aoka ojuy o'e.

¹⁹ — Iba'ore ġu Deus pe waram Isaque'üm mutait am — io'e jewebe ma Abraão.

Inaka Isaque o'tujupit jeduk'a be, "Eyaoka ġu juy" io'e Deus puye. O'tujupit jeduk'a be ce'ūap tomukadi waram o'jetait'iat puxim.

²⁰ Deus kay itabut osunuy Isaque. Imēnpuye:

— Ġuyjom Deus xipacat je'ġūm eywebe — io'e Jacó be, Esaú be dak.

²¹ Itabut osunuy Jacó dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Deus cuy xipacat je'ġūm eywebe — io'e José ipot-poyū be.

— Soat podi ma ěn xipat — io'e Deus pe jektokta'ip kuġ.

²² Itabut osunuy José dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Israel naxeġebitbit jeejēm Egito eipi bewi — i mo adi a'ġu o'e. — We'ūap tomukadi ojebit cuy epetujowat oka be imōġ ām witabikūy be — i mo adi a'ġu o'e jekpotpoyū be.

²³ Itabut osodop ip Deus kay Moisés ebay, ixi dak.

— Judeuyū ipotpoyū juy epeyaoka ikap'isum ma — i juk o'e Egito eipi kukukat—Faraó o'e.

Imēnpit iparara ġu osodop ip ipi kukukat puxim—Faraó buxim. Kūyjobit'üm osodop ip ixe a'ō kay Moisés ebayū. Ebpūġ kaxi ikap'isuat munēmnm'uk ip osodop yaokaap puxim. O'ġunēm ip idip cĭcā cexe ip puye.

²⁴ Itabut osunuy Deus kay Moisés tak. Yaypan puje ibu'u o'e Faraó daxit'in. Jeadipyū kay pin o'e.

— "Faraó daxit'it ěn", i'ūmġu juy epe'e owebe, i juk adi o'e Egito eipi watwat pe.

²⁵ Ibu'u osunuy ikērēat muġē ām jemucokcok am—pūġ kabia dak ka'ūma. Ibu'u ġu bit osunuy ipiatpi'ajo am jeadipyū eju—Deus ebekitkiyū eju. Ibu'u ġu osunuy ipiatpi'ajo am Deus mucokcok am.

²⁶ — Soat tarekrek kuġ pima kuka ocokcok oce—Egito eipi beat kuġ pima — i juk o'e jeweweju ma. — Deus emunaē mucokcokap ojuy owebe ipiatpi'ajoat puje bit, ibodi ma kuka ocokcok oce — i mo adi a'ġu o'e jewebe ma. — Ġuyjom Deus kūyjobicapte je'ġūm owebe — i juk o'e jewebe ma.

Ibodei buap wiwim cĭcā osunuy soat em ma.

²⁷ Itabut osunuy Moisés Deus kay. Imēnpuye o'jēm Egito eipi bewi. Ipi kukukat etakomaap puxim jeparara pibun ġu o'jēm Egito eipi bewi. O'jēm Deus kay itabut cĭcā buye. Deus cocomap puxim oekukuku ijojom ġu ma'ġu. ²⁸ Itabut osunuy Moisés. Imēnpuye apēn kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat o'kap iap epeta o'ġubapuk Deus a'ōbi. Páscoa i peta butet.

— Ovelha doy juy epetoymōg eyduk'a esūg'tabi dağ kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat pe eyekpot muy'ūap puxim—koapat muy'ūap puxim — i juk o'e Israel naxegebitbit pe.

²⁹ Itabut ip osodop Deus kay Israel naxegebitbit Moisés ixeyū kukukan pima. Imēnpuye iodi o'timudek ip ipipurukat tağ. Ixe di butet "Tipakpakati" i osunuy. Egito eipi watwat pit timudek ojuy bima, soat ip oap. Oakōm ip. Ka'ūma ma o'jepoyat.

³⁰ Itabut osodop ip Deus kay Israel naxegebitbit Josué ixeyū kukukan pima. Imēnpuye Jericó ka ekorara o'jedu. Duuuuo. O'jedu 7 kabia ika koreren ceku buje ip. ³¹ Itabut osunuy Deus kay Raabe dak yapoan ma'gu osunuy. Josué ebekitkit o'guōm jeduk'a be imunēm ān yaokaap puxim. Jericó ka jom oajēm'iyū o'gunēm. Imēnpuye Deus pe ja'ō kay kūyjobit'ūmayū aokaat puje. Raabe o'yaoka gu ip Josué ebekitkiyū.

³² Deus kay itabut ip osodop warara'acayū dak. Inaka o'e gu owebe itabucayū muwēn ām eywebe: Gideão muwēn ām eywebe, Baraque dak, Sansão dak, Jefté dak, Davi dak, Samuel dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. ³³ Itabut cīcā osodop ip Deus kay. Imēnpuye wara'at tiwatwat eju nopağōgōm ip o'e. Ade jījā o'yaoka ip. Cūg ma oekuku ip Deus etabutpe. Imēnpuye Deus cebe iūm ojuy iap o'jat ip. Deus leão o'tūymuymūg jekay itabucat oap puxim. ³⁴ Waram pima Deus daxa yoboğat o'gūpirēm jekay itabucayū aokaap puxim. O'jenapōn ip pajam jaokaap puxim. Ya'ōbaca'ūm ip osodop. Ya'ōbacaan pit o'e ip Deus a'ōbi. Ade jījā o'yaoka ip itakomaayū nopağōgōm pima. Ade ma dak o'gūypōgōpōgōpōgō ip powatwat esorarayū. Soat kaka dağ owatwatwat ip. ³⁵ Itabut Deus kay osodop ip aoyū. Imēnpuye Deus waram ixeyū ipot-poyū'ūm'ūm o'gūtaut.

Warara'acayū be itakomaayū ipiat o'supi'ajojoat. Oe'ū'ū'ū ip ipiat pibun. Inaka Deus o'jomuymuy gu ip jaokaap puxim.

— Oce'ūpi gu — io'e ip. — Oceparara gu oce'ūap puxim — io'e ip.

Waram acejetait iap wiwim osodop ip. Soat em wuyetai acesop Deus xe iap wiwim osodop ip.

³⁶ Warara'acayū itabucayū o'jowaywayway ip adedeayū etabutpe. Warara'acayū o'yukxabiokaka ip ix-eemuğēğēbum yabi be icaat pum. Warēmtağ ma o'gūōmōm ip daomūnmūnap'a be. ³⁷ O'yabuğbuğ ip wita'am. Ipidase o'guweka ip kede'am. Pajam tak o'yaoka ip. Tadaybot ma oekuku ip. Mēmē xee kuğ oekuku ip jedotim, cabra xee kuğ tak. Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat ixeyū be. Warēmtağ cīcā juk adi ixeyū o'jukukuk ip. Kaokokat puxim osodop ip itabut'ūmayū xe. Deus xe bit soat podi ma xipat osodop ip itabucayū.

— Teyūku ikērē jījā — io'e ip itabut'ūmayū ma.

— Eyju soat podi ma xipat oxe — io'e Deus pit cebe ip.

Cenapōnat puxim uk'a'ūmat tağ oekuku ip, co'a dağ tak. Jeduk'a be gu osodopdop ip—witabikūy be acā.

³⁹ — Xipat eyju oxe eyetabut cīcā okay buye — io'e Deus soat pe ixeyū be. Inaka ijodi bima Deus cebe ip iūm ojuy iap o'jat gu ip. ⁴⁰ Deus kuyayū kay ā gu osunuy ġebum. Wuykay dak osunuy ġebum—ixeyū'ūm'ūm nomujuacayū kay dak. Soat gu o'gūm ja'ō dağ kuyayū be. Soat pit je'gūm ja'ō dağ jekay itabucayū be—kuyje itabucayū be—ğasū itabucayū be dak, ġuyjom itabut je'e iayū be dak. Soat je'gūm pūğpūğ pepepe ma. Soat tağ wuymuisun je'e kuyjeayū muisunap puxim.

12 — Ocejū ma juk adi ocetabut cīcā ocesop Deus kay — i'e'em wuywebe soat ixeyū kuyjeayū. — Eyju dak eyetabun cīcā juy epesop cekay — i'e'em ip wuywebe.

Daudau'ukayū buxim wuyju. Daudau'ukat ipoxiat epereperem jewūnca i'e am. Imēnpuxim ikērēat mujurūğrūğap cuy acepere Jesus a'ō kay am. Pa'orem gu wuyju ikērēat mujurūğrūğ. Ikērēat mujurūğrūğ pima wuybu'u wuyetabut am Jesus a'ō kay. Daudau'ukat taobu'u gu jedaudauap epere am. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um gu juy ajop Jesus a'ō kay am. ² ġebum cuy ajop Jesus kay! Ixe ma juk adi wuymutabun. Ixe dak wuybuywatwan jeenuy wuyetabucap epereap puxim.

— Korosa be gu juy oje'ū — i'ūmgu juk o'e. — Warēmtağ cīcā ip okuk — i juk o'e jewebe ma. — Inaka korosa be dak obu'u gu we'ū ām — i juk o'e. — ġuyjom ocokcok oğuy webay xe bima, ixe bikuyap tağ cuk adi ojekuk buye — i juk o'e jewebe ma. Oibu'un gu je'ū ām korosa be warēmtağ ma'gu ip o'jukuk. Imēneju ġasū xik'i omuy Deus xe. Deus eju nuynuy soat kukukan.

³ ġebum cuy epesop apēn cuk adi ixē Jesus ipiat o'supi'ajojo iap kay. Itakoma jījā ip osodop cekay ikērēat mujurūğrūğ'ukayū. Iboap kay juy ġebum epesop eyetabut am eybu'u'ap puxim, eyetabucap epereap puxim tak. ⁴ Ikērēat muğēğē'ukayū mukorēm-rēm cīcā juk adi epesop. Imēnpuye juk adi ipiat o'supi'ajojoat ip eywebe. Inaka eyaoka gu buk ip. ⁵ Deus kawēnwēn eywebe apēn cebayū kawēnwēn jekpot-poyū eju iap puxim. Kawēnwēn eywebe eya'ōmucan am. Imēn ixē e'em:

Okpot, emukūyjobit am wuykukukat ipiatpi'ajoan ewebe bima, eya'ōpicūğ cuy eğuy ya'ō kay, i. Emukūyjo am ixē be emukorēm puje dak, eğuycūğ gu juy eğuy, i. ⁶ Wuykukukat ipiatpi'ajoan jewe ikukpinayū be cūğ ma jekuap ojuy, i. Jekpotpoyū mukorēm-rēm imukūyjo am ip, i.

Eyağuyba'ūm tu iboap ekawēn kay? ⁷ Eyetaxim cuy epesop ipiat'ajojom pima. Ipiatpi'ajojom pima:

— Wuyebayat ipiatpi'ajojoan ocewebe ocemūkūyjo am cūğ ma wuyekuap ojuy — i juy epe'e eyewewebe. Deus wuyukorēm-rēm pima, wuyetaybit Deus wuykuğ jekpotpoyū kukap puxim iam. Soat wuyju ipiatpi'ajojoan wuy'ipotpoyū be cūğ ma ip cekuap ojuy.

⁸ Imukorēm-rēm'ūm pima wuyetabi kuka ace ite ipocat iap kay.

— Ekpocat tu ite? — i kuka ace cebay be.

Deus tak ipiatpi'ajojoan soat pe jebekitkiyū be imukūyjobit am ip. Imēneju eymukūyjo am eywebe ipiatpi'ajojoan'ūm pima, Deus ipotpocayū ġu eyju. ⁹ Ijodi ixeyū be wuymukorēm puje dak, ibuyxim ma wuyebayū ajukuk. Ixeyū a'ō kayap podi ma juy kūyjobin ajop wuyebayat a'ō kay—kabi beat a'ō kay, wuykay aġat a'ō kay. Ixe a'ō kay kūyjobit pima, soat em acesop cexe wuyetai. ¹⁰ Wuyebayū ma ipiatpi'ajojoan wuywebe wuymukūyjobit am. Ipiatpi'ajojoan ip wuywebe ipiatpi'ajoat pin osodop ip puye. Darem ma ip wuymukorēm. Deus pit ipiatpi'ajojoan wuywebe xipan wuykuġap tomuju. Ixe ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taġ wuymuisun am. Ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taġ wuyisu jejo'i am. ¹¹ Wuywebe ipiatpi'ajojoan pima, wuykokcok ġu wuyju—wuyġuyčūġ acā. Ġuyjom pit cebay be imukorēm'ibiyū cedaġ ma jekukum, kaba'ūm tak ip warara'acayū eju.

¹² Imēneju iġuyčūġayū juy epesubuywan. Jetabucap kay ibu'u'uyū juy epeya'ōmucan waram icokcok i'e am ip. ¹³ Čūġat e daġ cuy epeku warēmtaġ ma eyekup puxim.

¹⁴ Kaba'ūm cuy epesop soat eyxeayū kuġ. Soat taġ eyisu cuy epesop. Soat taġ wuyisu'ūm pima, wuykukukat acejojo ġu. ¹⁵ Deus ibikuy xipan wuykuk am. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uy puxim Deus pe emumu'ūm pu am. Kadai icupat jexeat muy'ū'ūm. Imēnpuxim pūġ ma ey'inat jetabut am ibu'u bima, jebureyū dak kuka o'ġubu'un. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uy puxim, eyetabucap epereap puxim. ¹⁶ Jewebuywatwan cuy epesop Deus a'ō kay kūyjobit'ūmap puxim, aoyū kaykayap puxim tak. Esaú ekuap puxim ġu juy epeku. Esaú kūyjobit'ūm o'e Deus a'ō kay. Jecokcokap kay acā o'e ġebum. Koapat osunuy cebay ipot. Cebay e'ū buje, soat ma kajuk o'jat jebay'ūm pubut, ixē koapat puye. Inaka:

— Pūġ pratom exat'in eġūm owebe — io'e jekitpit pe. — Ēn ma juy soat ejat wuyebay e'ū buje oxat teim — io'e jekitpit pe. — Odieġ Deus xipan jekuk koapat kukap puxim oxat teim — io'e cebe.

¹⁷ Koapat peam tak cebayū kawēnwēn'uk osodop Deus eju kuyjeayū.

— Xipan cuy okpot ejukuk — i'e'e'uk osodop ip Deus pe.

— Owebeam tak cuy ecekawēn Deus eju — io'e Esaú jebay be. — “Xipan cuy okpot ejukuk—koapat ejukuk,” i juy ece cebe — io'e Esaú.

— Iba'ore owebe ġasū bit — io'e cebay bit. — Ekitpit peam kuy juk iboam oce Deus pe — io'e. Jawa'ōmuwarurun pa'ore o'e Esaú be cedaġ ma jeku am. Čūġat e daġ jepit ojuy jījā o'e. O'tōn iġuyčūġ puye. Inaka cepit pa'ore o'e cebe čūġat e kay, kuy kūyjobit'ūm o'e buye.

¹⁸ Co'a jeje Deus jekawēn muwēnuwēn pima, iparara jījā osodop ip Judeuyū—kuyjeayū. Oajēm ip co'a ikibi be. Sinai'a ikibi be oajēm ip—wuyecoanpucat'a ikibi be. Daxa isop iġo'a akokoreren. Kabidaudau dak oeku. Kabiok tak oeku diġ. Kabidoxixi dak oeku iġo'a daġ.

¹⁹ Parasuy jo'iat a'ō o'ya'ījojo ip. Deus a'ō dak o'ya'ījojo ip. Ixe a'ījojo buye, “Ecekawēn ġu juy ocewebe” io'e kuyjeayū jeparara pibun.

²⁰ — Epeyeu ġu juy co'a kay — io'e. — Eyōhōyū dak cuy epeġuyuat ġu — io'e. — Ceu pinat cuy epeyabuġbuġ wita'am — io'e. — Ojopi eywebe soat pe — io'e cebe ip.

Imēnpuye iparara jījā ip o'e Deus a'ījojoayū. ²¹ Ipararurat o'jojojo Moisés.

— Ōn ma okarabakbak oce oparara pibun — io'e co'a daġ pima.

²² Eywebe Deus jekawēn muwēn puje bit, eypararam ġu epesop. Kuy epesot wara'at'a kay co'a kay. Siāo'a kay epesot Jerusalém ka beat'a kay. Kuy epesot Deus ka be—soat em itaicat ka be—Jerusalém ka be—kabi beatka be. Tak ġu ip Deus ekawēn tojtōt'ukayū dopdom iġo ka be—ade jījā ip. Imuweġūn pa'ore wuywebe ade jījā ip puye. ²³ Kuy epesot Deus ebekitkiyū kay—koap itabucayū kay. Awerom ip dopdom Deus ka be. Ikokcok čičā ip ibutet ibararak opop kabi beatup pe buye. Kuy epesot Deus kay. Ixe apēn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iap ideida soat pe ipi juacayū be. Xipacat je'ġūm čūġayū be. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be. Kuy epesot cedaġ ma jekuku'ukayū'ūm'ūm piōġbuk kay—soat taġ o'ġuisun'iyū'ūm'ūm piōġbuk kay. ²⁴ Kuy epesot Jesus kay. Ixe juk kawēn iisuat o'ġuwēn wuywebe. Ixe o'jedoyekereren wuywebeam. Apēn Abel o'jedoyekerereniap kay ġebum pima “Eġuweik cuy iwaġo be yaokaap tei” i wuyju e'em Deus pe. Apēn Jesus o'jedoyekerereniap kay ġebum pima bit, “Ġasū bit ēn ikērēat uk'uġ ocewebewi soat pewi” i wuyju e'em Deus pe.

²⁵ Imēneju:

— Kūyjobin ġu ace Deus a'ō kay — i'ūmġu juy epe'e. Ijodi Moisés Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn kuyjeayū be. Kūyjobit'ūm ip osodop. Imēnpuye Deus ipiat o'supi'ajojoat cebe ip. Ġasū bit kabi bewi ma Deus jekawēn muwēnuwēn wuywebe. Kūyjobit'ūm pima kuyjeayū bodi ma kuka ipiat acesupi'ajo. ²⁶ Sinai'a jewi cekawēn puje, ixē ja'ōbi ipi o'ġuyxixixi. Ġasū bit waram o'jekawēn wuywebe.

— Waram pukto ipi o'ġuyxixixi — i'e'em wuywebe. — Kabi dak o'ġuyxixixi — i'e'em. ²⁷ — Waram pukto — i juk adi o'e.

Imēnpuye wuyetaybit jemumuġē ma ġuyxixixi iam. I'uk'uk je'e ip Deus emumuġē soat. Imuyxixixi'ūmayū acā jeedop ip jenuyap pe ma.

²⁸ Deus soat kukukan pima, wuykukukan tak jeenuy. Ixe a'ōbacaap mu'ūm pa'ore soat pe. Imēneju:

— Soat podi ma ēn xipat — i juy ace Deus pe. — Soat podi ma ēn a'ōbaca — i juy ace cebe.

Ixe bikuyap taġ cuy ajeku. Ibuyxim cuy ajukuk. Wuypararam cuy ajop ixē buxim. ²⁹ Ixe kay acā wuyetabut—Deus kay acā. Daxa soat mu'ūmap puxim ixē dak ja'ō kay kūyjobit'ūmayū ġu'ūm.

13 Eybu'um ġu juy epesop ikukpin eykitpitpiyū kuk am—Cristo ebekitkiyū. ² Powatwat cuy epeġuōm eyduk'a be. Xipan cuy ip epejukuk. Pūġpūġpūġ kuy juk

powatwat o'ġuõm jeduk'a be. Tÿbe teyÿku powatwat iãn o'e ip. Imẽnpit Deus ekawẽn tojtõt'ukayÿ ma juk o'ġuõm ip—kabi watwat. ³ Ğebum cuy epesop daomÿnmÿnap'a beayÿ kay eyju dak cexe epesop iap puxim. Ğebum cuy epesop ipiat'ajojomayÿ kay eyju dak cexe ip epesop iap puxim.

⁴ Ibuyxim cuy ibumÿnmẽnat ajukuk. Warara'acat ewebumÿn puje juy ibuyxim cuy ip epejukuk. Eytayxi'ÿmat eju ġu juy epeyepo—eytayxi eju acã. Eyektop'ÿmat eju ġu juy epeyepo—eyektop eju acã. Deus ipiat supi'ajoat warara'acat itop eju jepopo'ukat pe warara'acat tayxi eju jupopo'ukat pe dak.

⁵ Dinheiro kay jÿjã ġu juy epesop.

— Õn pit jeyiwat ġu—pÿġ em tak ka'ÿma — i'e'em Deus wuywebe. — Õn pit jeyepere ġu—pÿġ em tak ka'ÿma — i'e'em wuywebe.

Imẽnpuye eycokcoġ cuy epesop ajo eyju ikuġiat kay.

⁶ Imẽnpuye wuya'õcam cuy ajop.

— Wuykukukat wuybuywatwan soat em — i juy ace warara'acat pe ipararaayÿ be. — Wuypararam ġu juy ajeku — i juy ace cebe ip. — Ijodiat o'e ġu kuka wuywebe — i juy ace cebe ip.

⁷ Ğebum cuy epesop kuy bima eykukukayÿ'ÿm'ÿm kay. Deus ekawẽn cuk adi o'ġuwẽnuwẽn ip eywebe. Ğebum cuy epesop apẽn cÿġ ma ip oekuku iap kay, apẽn ip jetabucap kuġ oe'ÿ'ÿ iap kay dak. Ixeyÿ'ÿm'ÿm puxim eyetabun cÿcã juy epesop. ⁸ Soat em Jesus Cristo iwaruru ġu e'em. Ibit ma. Kuy bimaap co'i ma ġasÿ dak omuy. Ğuyjom tak imẽn ma je'e. ⁹ Eybu'um ġu juy epesop kawẽn icẽmat taġ jeku am. Iwarum eymutaybitbin'ukayÿ a'õ kay ġu juy epesop cÿġat e daġwi eyjẽmap puxim. Pÿġpÿġ jewaġuyġuy ip i'opi paxi sujop owebe iap kay. Ibuywatwan ġu ibo bit biġ ma itabut am ip Jesus kay. Wuyju bit cuy ġebum ajop Deus soat em xipan wuykuġ wuya'õmucanucan iap kay. Iboap kay ġebum pima, biġ ma wuyetabut acesop Jesus kay.

¹⁰ Paÿyÿ wÿnca ẽn'in i'o'o'uk osodop ip o'suẽn-mupikupik ip ien'in torojo'a be kapikpik'ukayÿ. Ğasÿ bit i'opi o'e cebe ip wuyju Deus pe iÿmÿmat'in. Pÿġ kabia be bit paÿ yoboġat õmõm badiat'abi be—Deus tÿytÿyap ibuyxi jÿjãat'abi be. Wÿnca doy dujuõmõm toy mubapuk am Deus etabun Deus pe ikẽrẽat ukap ojuy. Ibiat ẽn pit i'opi paÿ yoboġat pe. Ibiat ẽn tujowatwan ip jedopdopap etakobe imupik am. ¹² Imẽnpuxim Jesus o'jedoyekereren wuywebewi ikẽrẽat uk am. O'jedoyekereren jekay itabucayÿ muisun am soat taġ.

Itabut'ÿmayÿ juk adi warẽmtaġ ma ixẽ o'jukuk. Ixe oe'ÿ ikaboġatka etakobe. ¹³ Ixe oibu'un ġu je'ÿ ãm koroza be warẽmtaġ ma'ġu ip o'jukuk. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ġu juy ajop ixẽ bikuyap taġ jeku am warẽmtaġ ma'ġu ip wuykuġ itabut'ÿmayÿ. ¹⁴ Wuydopdopapka ijodi ġu. Ikakoro ġu ijodiatka. Ğuyjom jeedotka wiwim wuyju. ¹⁵ Imẽnpuye:

— Ẽn soat podi ma xipat cÿcaã — i wuyju e'em soat em Deus pe.

Wÿnca mupikupik'uk'ÿm ma'ġu wuyju Deus etabun. Jesus tak kawẽnwẽn Deus eju wuywebeam.

— Ẽn ma soat podi ma xipat cÿcã — i wuyju e'em soat em cebe. — Ẽn acã ocekkukat — i dak wuyju e'em cebe soat em.

¹⁶ Xipacat muġẽġẽap cuy epeyepere ġu. Jewebuywatwacap tak cuy epeyepere ġu. Imẽn Deus epeġucokcoġ wÿnca ÿmÿm cebe iap puxim.

¹⁷ Kÿyjobin cuy epesop eykukukayÿ a'õ kay. Ixeyÿ a'õ epeya'õxik ġu juy. Apẽn cuk adi eykuk ip iap cuy ġuwẽn ip Deus pe. Imẽnpuye ibu'u ġu ip eybuywat am. Aġ ip eykay eyetabucap epereap puxim. Eyju ixeyÿ a'õ kay bima, icokkok ip jeybuywatwan. Eyju kÿyjobit'ÿm pima bit, iġuycÿġcÿġ je'e ip. Ibo bit jeybuywan ġu.

¹⁸ Epeyepere ġu kawẽġap Deus eju ocewebeam. Soat em oceju cedaġ ma oceku pin Deuse tabun. Imẽnpuye:

— Xipat paxi oceju Deus xe? — i'ÿmġu oceju e'em. Ocetaybit ocebinÿnpe ma oceju cÿġ ma cexe iam.

¹⁹ Biġ ma juy epeyekawẽn Deus eju ġaxÿn ma ixẽ be waram omuypit am eyjo am.

²⁰ Wuykukukat Jesus itabucayÿ kukukat yoboġat ovelha kukuk'ukat puxim. Deus ixẽ Jesus o'ġutait ce'ÿap tomukadi. Waram ġuto o'jetait. Imutait puje:

— Kawẽn iisuat taġ cuy epeku ġasÿ bit, okpot o'jedoyekereren eywebeam puye — i juk o'e wuywebe. — Kawẽn iisuat taġ eyeku buje, soat em oxe epesop eyetait — i juk o'e Deus wuywebe.

²¹ Deus wuyaġuy mubabibin'ukat. Ya'õbacaap kuġ'ÿm pima, ibikuyap taġ wuyeku ba'ore wuywebe. Imẽnpuye ixẽ soat xipacat cuy je'ġÿm wuywebe. Ja'õbacaap cuy je'ġÿm wuywebe ibikuyap taġ wuyeku am soat em. Jesus Cristo a'õbi soan cuy je'e wuywebeam jebikuyap taġ.

— Ẽn ma soat podi ma edipap kuġ — i juy acece soat em Jesus Cristo be.

Imẽn cuy acece cebe.

²² Okitpitpiyÿ, itedup otupmubararak ey mucokcoġaptum. Tup ade ġu otupmubararak. Imẽnpuye eyukpiceġẽm ġu juy epetupco. ²³ Wuykitpit Timóteo o'ġujẽm ip daomÿnmÿnap'a bewi iam eyetaybit pin õn. Ğaxÿn ma okay yajẽm puje, otujowat cuy oweju, eyjom oju buje.

²⁴ Oceju kato mujujum eykukukayÿ be—soat pe—Jesus a'õkayayÿ be. Eykitpitpiyÿ dak kato mujujum eywebe—Itália eipi watwat.

²⁵ — Bay, xipan cuy ebekitkiyÿ ejukuk — i õn e'em Deus pe.

Ibÿrÿ ma.

Tiago

1 Bekitkit, cartadup mubarararağ òn kato i'e am ey-webe—Deus ebekitkiyũ be—soat ka dağacat pe. Òn Tiago. Deus peam kapikpiğ òn. Wuykukukat peam tak òn kapikpiğ—Jesus Cristo beam.

² Okitpitpiyũ, eycokcoğ cuy epesop ipiatpi'ajojom ma'ğũ eyju. ³ Deus eybuyxijojom biğ ma eyetabut am cekay. Ğebum cuy epesop iboap kay. Ixe kay eyetabut cĩcã bima, eyetaxim epesop ipiatpi'ajo am. ⁴ Ibun ipiatpi'ajom pima dak cuy eyetaxim epesop. Eyetaxi bima cũğ ma epesop Deus xe. Ikêrêat kuğ ğũ dak epesop cexe. Soat kukat puxim epesop cexe. ⁵ Cũğ ma eyeku am cexe iam eyetaybit'ũm pima, eymutaybinap cuy epejoojuy Deus xewi. Ixe jeymutaybin. Ixe ibu'u ğũ wuymutaybit am. Tacup ğũ ixe. Soat em wuyemumuojuj ũmũm wuywebe. ⁶ “Omutaybin cuy ece” i'e buje, eyetabun cuy epesop Deus kay.

— Wemumuojuj je'ğũm xe'e owebe? — i'ũmğũ juy epe'e cebe.
“Wemumuojuj je'ğũm xe'e owebe?” i'e'e'ukat tipodoyat puxim—soat tağ kabido timupodoyodoyiap puxim, itabutbũt puye. ⁷ Wara'at tağtağtağ ma tipodoyat e'em. Imênpuxim wara'at tağtağtağ ma ip jewağuyğuy itabutbũcayũ. Warara'acat ixeyũ ağuyumubabi'ũm'ũm. Soat em jewağuyumuwarururun ip— “Wuykukukat wemumuojuj je'ğũm xe'e owebe?” i'e'e'ukayũ—tabutbũcayũ. Itabut cĩcã ğũ ip—tabut'ũm'ũm ma. Imênpuye jemumuojuj je'jat ğũ ip Deus xewi.

⁹ Itabucat ibubut kuğ'ũm pima, icokkok cuy jeenuy ade ibubut kukat co'i Deus xe buye. Ğuyjom Deus wara'at je'ğũm cebe ibubun. Ibubut adeat pit dao ma i'ũm kada'i'ip e'ũap co'i. Kaxi cẽmcẽm. Kaxiepi bima jeditedudum kaxie pibun. Dit at'an. Titip ğũ e'em. Imênpuxim ibubut adeat je'ũ wara'at pu ojuy kapikpiğ cĩcã bima. Imêneju itabucat ibubut ade bima, icokkok cuy jeenuy ka'ũma kukat co'i Deus xe buye.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima wuykokcoğ ace-sop—Jesus kay wuyetabucap epere'ũm pima dak. Wuybuyxijo epere buje:

— Soat em eyetait epesop oxe ma — i je'e Deus wuy-webe.

Imên Deus e'em soat pe—ikukpin jekukayũ be—jekay itabucayũ be. Imêneju wuykokkok wuyju e'em, ipiatpi'ajojom ma'ğũ wuyju. ¹³ Deus ikêrêat muğẽğẽan ğũ wuywebe. Imênpuye:

— Deus ikêrêat muğẽan owebe — i'ũmğũ juy epe'e. Warara'acayũ ikêrêat muğẽğẽan wuywebe. Deus pit ka'ũma. ¹⁴ Wuyju ma wuybikuy ikêrêat muğẽ ãm. Wuyukpiwatpin ma wuyju ikêrêat mujurũğrũğ, ikêrêat muğẽ pin puye. Imên wuyju jewemuğuykukukum

ikêrêat muğẽ ãm. ¹⁵ Wuyju ikêrêat muğẽ pin wuybikuy ikêrêat muğẽ ãm puye. Soat em wuyju ikêrêat mujurũğrũğ. Ikêrêat mujurũğrũğxian acesop. Ikêrêat mujurũğrũğxian pima bit, “Soat em wũy ma juy epesop owi eye'ũ buje” i'e'em Deus wuywebe.

¹⁶ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Jewemuğuykukukum ğũ juy epesop. ¹⁷ Wuyebay kaxiaat o'ğubapuk, kaxiepiat tak. Kasopta dak o'tamubapuk. Kaxiepiat jewarururun, kaxiaat tak: Deus pit jewarururun ğũ. Soat em ma ixe xipacat ũmũm wuywebe. Cemuũm ikêrêat kuğ ğũ. Xipat soat tağ. Soat wuyju ikuğiat ixe emumubapukpuk ma. Soat em ma xipan wuykuğ. Xipat'ũmat ğũ iũmũm wuywebe—xipacat acã. ¹⁸ Jekpiwatpin ma ixe wuynaẽ jebekitkiyũm kawên icẽmat kay wuyetabun puje. Ixe juk wuynaẽ warara'acat kukap podi ma wuykukam xipan.

¹⁹ Okitpitpiyũ, dao ğũ juy epeyekawên. Dao ğũ dak cuy eyetakomãn. Dao ma bit cuy epekũyjo. Ğebum cuy epesop iboap kay. ²⁰ Wuyetakoma bima cũğ ğũ wuyju jekukum—Deus bikuyap tağ ğũ dak. Imênpuye eyetakomãn ğũ juy epesop. ²¹ Imêneju ikêrêat muğẽğẽap cuy epeyepere. Warẽmtağ eyekuap tak cuy epeyepere. Yoboğan pin ğũ juy epesop. Deus bikuyap tağ cuy epeku. Ixe wuyukũyjojom jekawên. Imênpuye eyetabun cuy epesop cekawên kay. Ixe wuydaxijojom jekawên kay wuyetabut pima.

²² Ixe ekawên cocomat ğũ juy epesop. Cekawên tağ cuy epeku. Ya'ĩjojom acã bima bit eyju jewemuğuykukukum. ²³ Pũğpũğpũğ Deus ekawên cocom ã. Inaka cekawên tağ ğũ ip jekukum. Ixeyũ waroa kukat puxim. ²⁴ Dao ma ip jewejojom waroa be. Jewejo buje waroa muxipanpan ip. Akiju ip cẽmcẽm. Dao ma ip yağuyba'ũm'ũm jedopa kay. Imênpuxim Deus ekawên coco'ukayũ'in. Dao ma ip cekawên cocom. Cekawên co'isum pit yağuyba'ũm'ũm ip cekawên kay. Cekawên tağ ğũ dak jekukum ixeyũ ma. ²⁵ Warara'acayũ bit daodao ğũ Deus ekawên cocom. Jawağuyğuy ip dopdom cekawên kay. Yağuyba'ũm'ũm ğũ ip cekawên co'isum. Soat kabia cekawên cocom ip. Kũyjobit cĩcã ip cekawên kay. Ixe ekawên cedağ ma wuymutaybitbin. Soat tağ xipat ixe ekawên. Wuya'õmucanucan wuywebe ikêrêat muğẽap puxim. Deus ixeyũ ğucokcoğ soat tağ ja'õ dağ ip jekukum puye.

²⁶ Kawênkêrêat epere'ũm pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Deus kay” i. Kawênkêrêat epere'ũm pima, jewemuğuykukukum wuyju. ²⁷ Deus wuyebay. Ixe wuymutaybitbin apên itabucat cuy jeku iam. Deus kay wuyetabut pima, cebay'ũmat asubuywan. Itop'ũm e'ũbit tak asubuywan—mudiuat. Itabut'ũmat puxim

ġu juy ajeku. Ikērēat tak cuy aġujurūġ ġu—pūġ em tak ka'ūma. Wuyaġuyisum cuy ajeku. Imēn jekukum pima, cūġ ma wuyju jekukum Deus xe. Imēn jekukum pima:

— Icēmān eyetabut okay — i'e'em Deus wuywebe.

2 Okitpitpiyū, iwarum ġu juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. Eyetabut wuykukukat kay—Jesus Cristo kay. Ka'ūma ma ixē jo'iat jedipap kuġat. Imēneju pūġ pe ma juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. ² Ibubut adeat aco'i jajēm eykay eyju awerom pima. Cekaxima idipat kuġ ip. Pūmūn kuġ ip—teiboġat kuġ. Ibubut'ūmat tak aco'i jajēm.

Cekamixa teiboġ ġu—idip ġu. ³ Xipan aco'i epejukuk ibubut adeat. Xipan ġu bit aco'i ibubut'ūmat epejukuk.

— Xik'i juy abik ya'ōbuyxiat tūyap pe — i aco'i epe'e ibubut adeat pe.

— Cūġ'i juy eġuy — i aco'i epe'e ibubut'ūmat pe. — Xik'i abik ipi ju ma — i aco'i epe'e cebe.

⁴ Imēn ey'e buje iwarum ma eyju ip ikuġ. Iwarum ip ikuġ pima, cūġ ġu Deus xe.

— Teku ikērēat kuġ Deus xe — i eyju e'em cekamixa jojoap tomuju ma.

Imēn xipat ġu Deus xe.

⁵ Okitpitpiyū, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Ibubut'ūmayū o'taē Deus itabut am Jesus kay. Itabut cīcā ip cekay. Imēnpuye ixeyū o'taē soat em top am ip jexe, ixē soat kukukan pima.

— Okayayū acā jeedop oxe ōn soat kukukan pima — i juk adi o'e Deus kuyje.

Imēn Deus ma ibubut'ūmayū o'taē top am ip jexe.

⁶ Eyju bit imubuyxi'ūm'ūm ip. Ibubut'ūmayū ġu ey mudadaybotbon—ibubut adeayū acā. Ixeyū ma eymukururuġ ibimāmāmayū ekawēn coco'ukat topabe ixeyū ipiat'ajoan eywebe.

⁷ — Ka'ūmġu Jesus co'iat xipacat — i wuyju e'em.

— Jesus ebekitkiyū eyju — i'e'em Deus wuywebe. Ibubut adeayū bit Jesus muymuy.

⁸ — Xipan cuy eyxat epejukuk xipan eyewekukap puxim — i juk o'e wuykukukat.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Soat em iboap ekawēn taġ jekukum pima, xipan eyju jekukum. Soat ka kukukayū kukukat a'ō daġ eyju jekukum. ⁹ Cekamixa jojoap tomuju iwarum ijodiatat kuġ pima bit, ikērēat kuġ eyju Deus xe. Iwarum ip ikuġ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawēn taġ ġu eyju jekukum. ¹⁰ Ade opop Deus pe wuyawēwēap ekawēn. Pūġ ekawēn mupubun puje, wuyukpiwat ma kuka ace Deus xe soat ekawēn mupubutbun'ukat puxim. ¹¹ “Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop” io'e iat “Warara'acat epeyaoka ġu juy” i dak o'e. Wara'acat aoka buje yukpiwat ma je'e Deus xe warara'acat tayxi eju cepo'ibit ġu ma'ġu. Ixē ikērēat kuġ Deus xe, pūġ ekawēn mupubut puje.

¹² Deus ekawēn taġ cuy ajeku. Ixē ekawēn taġ wuyeku buje, Deus wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat muġēap puxim. Soat em wuya'ōmucanucan “Eyju ikērēat kuġ oxe” i'eap puxim wuywebe. Imēnpuye eyekawēntim cuy epeku. Xipan cuy epesop. ¹³ Warara'acat kay wuyetabotaidabotbot'ūm pima, Deus tak itabotaidabotbot ġu je'e wuykay. Cekay ip wuyetabotaid-

abotbot pima bit, “Eyju ikērēat kuġ oxe,” i'ūmġu Deus je'e wuywebe— “Wetabotaidabotbot eykay,” i acā.

¹⁴ Okitpitpiyū, “Ocetabut Jesus kay” i'eap tomuju acā ġu Deus wuydaxijojom. Itabut'ūmat ekukuap co'i wuyju jekukum pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i. ¹⁵ Toti'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuykitpitpiyū ajukuk? Cesaysey'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuyixītyū ajukuk?

¹⁶ Say'ūm'ūm pima, doti'ūm'ūm pima dak, te'e ma kuka ace cebe ip:

— Deus cuy xipan jeykuk — i. — Xipan cuy eyesaysum epeku — i dak. — Xipan cuy epeyekōn — i dak.

¹⁷ Xipan'ūm warara'acat kuġ pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i—jewexe wuyetabut Deus kay.

¹⁸ Warara'acat aco'i e'em wuywebe: — Ēn ma etabut — i. — On pit xipan warara'acat kuġ — i.

Ōn pit e'em eywebe:

— Warara'acat itaybit ġu wuyetabut Jesus kay iam, wuyju xipan warara'acat kuġ'ūm pima bit — i. — Itaybit je'e ip wuyetabut cekay iam wuyju xipan warara'acat kuġ pima — i ōn e'em eywebe.

¹⁹ Eyetabut pūġ ma Deus kake iap kay. Imēn xipat cīcā. Ibiōġbuk kērēayū dak itabut pūġ ma Deus kake iap kay. Imēnpuye ip ikarabakbak jeparara pibun.

²⁰ Eyaġuyba'arēm cīcā. Te'e ma wuyju e'em: — Ocetabut Jesus kay — i, xipan warara'acat kuġ'ūm pima. Iboap iba'arēm aco'i eyxe. Imēnpuye Abraão oġuwēn eywebe ey mukūyjo am. ²¹ Ixē Abraão jekpot o'jomōġ yawajeat'a jeje—wita'a jeje. Isaque o'jomōġ. Daxa jeje o'jomōġ Deus etabutpe yaoka am.

— Abraão cūġ ma oxe — i juk adi o'e Deus Abraão ekūyjobicap co buje.

²² Apēn cuk adi itabut osunuy iap taġ oeku. Biġ ma Deus kay itabucap yoboġ o'e jtabucap taġ oeku buye.

²³ Deus ekawēntup e'em: Abraão itabut osunuy Deus kay, i. Imēnpuye:

— Cūġ ma ēn oxe — io'e Deus cebe, i.

Jekpot aoka ojuy bima itabut osunuy Deus ekawēn kay. Imēnpuye:

— Abraão obure — i juk adi o'e Deus.

²⁴ — Ēn cūġ ma oxe — i'e'em Deus wuywebe

wuyetabut puje acā ġu.

Wuyetabucap taġ wuyeku buje bit: — Cūġ ma ēn oxe — i'e'em wuywebe.

²⁵ Imēnpuxim Raabe jtabucap taġ oeku kuyje yapoan ma'ġu. Ixē Raabe Josué emumujyū o'ġunēm jeduk'a be. Ġuyjom ip o'ġuju wara'at e daġ yaokaap puxim. Imēnpuye:

— Cūġ ma ēn oxe — io'e Deus Raabe be.

²⁶ Wuybiōġbukbek'ūm pima, te'e ma kuka wuyjebit kuġ ace. Ace'ū kuka. Imēnpuxim wuyetabucap taġ jekukum'ūm pima, te'e ma kuka ace: — Ocetabut Jesus kay — i.

3 Okitpitpiyū, warēmtaġ ma wuyju jekukum pima, xipat ġu Deus xe. Itabucayū mutaybitbin'ukat warēmtaġ ma jekukum pima bit, ibodi ma xipat ġu cexe. Imēneju ade ġu juy ey'in itabucayū mutaybitbin'ukan je'e. ² Soat wuyju imudopatpan soat kabia.

Soat em wuyekawëntip pima bit kuka ikērēat kuḡ ḡu ajop Deus xe. Ka'ūma em wuyekawēnkērē bima wuya'ōbaca kuka ajop ikērēat mujurūḡap puxim. ³ Cavarō biḡe asubiḡemuōm wuyōhō bi be ixe'yū be kūyjobit am wuya'ō kay. Wuyju pinap taḡ cucum ip, ibiḡe yopīt ma'ḡu. ⁴ Imēnpuxim kobexixi yoboḡ cīcāat. Imu'abicūḡcūḡap'ip pit yopīt ma. Kabidoxixi kobexixi mujujum. Imēnpit iboap'im acā kobexixi mu'abicūḡcūḡ wuyju pinap taḡ, yopīt ma'ḡu. ⁵ Imēnpuxim wuykō dak ikōīt ma. Inaka wuykōm ma soat em xipan jewewūwēnwēn wuyju.

Daxae ieīt ma. Inaka yopmupik put yop'ade. Wūy jījā imupikupiḡ yopīt ma'ḡu o'jesop. ⁶ Wuykō ikōīt ma. Inaka wuykōm ma wuyju ikērēat mubapukpuḡ soat em. Wuyekawēnkērē bima, wuyaḡuymukērērērēn apēn daxae yopmukērērēnap puxim. Bekin pin ma wuyekawēnkērē. Aypan pima bin ma dak wuyekawēnkērē. Daxa boḡ taḡwiat e buxim wuykō. ⁷ Wuykō muwaḡōn pa'ore wuywebe wuyekawēnkērēap puxim. Awaydip taḡat'it'it imuwaḡōn put wuywebe. Wasū dak imuwaḡōn put wuywebe, ka'oririt taḡ wururuḡ'ukat tak. Axima dak ibu but wuywebe wuyōhōm. ⁸ Wuykō bit imuwaḡōn pa'ore wuywebe. Wuykō xipat ḡu. Wuyekawēnkērēap cepere ba'ore wuywebe. Wuybu'u bima dak acede ma. Wuyekawēnkērēap xipat ḡu puybu nūydi buxim. ⁹ Wuykōm: — Ēn xipat cīcā — i wuyju e'em wuykukukat pe—wuyebay be—kabi beat pe. Wuykōm: — Wūy ma juy eḡuy Deus wi ipiat'ajojom — i wuyju e'em warara'acat pe—jebuxim Deus emu-muḡē be. ¹⁰ Xepxepiti ḡu diajēmjem idi'a bewi—pūḡti acā. Tikōjōjēkati diajēmjem pima, tikuati ḡu kuka o'tia-jēm. Wuykō bit idi'a buxim ḡu. Okitpitpiyū, murusu'ip taḡwi asāo'a bubum ḡu wuyju. ḡudup'ip taḡwi keḡebi-it'a bubum ḡu dak. Tikuati atibu ḡu tiyuati bewi. “Ēn xipat cīcā” i'e'eap cēm cēm wuybi bewi. “Wūy ma juy eḡuy Deus wi ipiat'ajojom” i'e'eap tak cēm cēm wuybi bewi. Okitpitpiyū, imēn xipat ḡu jījā.

¹³ Okitpitpiyū, xipacat cuy aḡujurūḡ. Cūḡ ma juy ajeku warara'acat etabutpe. Yoboḡan pin ḡu juy ajeku. Wuyju cedaḡ jekukum pima, warara'acat je'e “Teyūku itaybit cīcā” i. ¹⁴ Wuya'ōtarek pima, te'e ma kuka ace “Ocetaybit cīcā” i, yoboḡan pin pima dak, jewekay acā ḡebum pima dak, wuyetabutkarey warara'acat kay bima dak.

— Dapxi Ēn — i'ūmḡu juy ace icēmān e'e'ukat pe. ¹⁵ Wuyetabutkarey warara'acat kay bima, jewekay acā ḡebum pima dak, Deus pe wuymutaybitbinap taḡ ḡu wuyju jekukum—Deus kay'ūmat pe wuymutaybitbinap taḡ acā. Imēn jekukum pima awaydip taḡ omuyku iat puxim wuyju—ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe wuymutaybitbinap taḡ acā. ¹⁶ Wuyetabutkarey bima, jewekay acā ḡebum pima dak, soat pabin ma dak kuka ikērēat aḡujurūḡrūḡ, jewewa'ōxixiḡ tak kuka ajop. ¹⁷ Deus pe wuymutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, ikērēat aceḡujurūḡ ḡu. Wuyaḡuyisum cuy ajeku. Kaba'ūm ace-sop wuyeweweju; wuya'ōpuruḡ ḡu dak warara'acat ajukuk; wuy mucokcokap kay acā ḡu ḡebum ace-sop—warara'acat mucokcokap kay dak; warara'acat

kay wuyetabotaidabotbon tak ajop; xipacat tak aceḡujurūḡ; jewexe xipacat kuḡ ḡu ajop warara'acat muḡuykuku ojuy. ¹⁸ Itakomaat mudinudin'ukat kadai daidada'ukat puxim. Taidada'ukat kadai daidadam jeku be ḡuyjom kake i'e am jexan. Imēnpuxim itakomaat mudinudin'ukat itakomaayū mudinudin ixe'yū be i'e am cūḡayūm Deus xe.

4 Apēnpuye eyju jewewa'ōxixiḡ? Soat eyju ikērēat kay. Soat em ikērēat kay ḡebum eyju. Imēnpuye eyju jewewa'ōxixiḡ, jewewa'ōdawutwun tak. ² Eybutut ade pin. Ikuḡ ḡu bit. Imēnpuye eyju warara'acat aoka pin ibubut pu ojuy. Eyetabikuku jījā warara'acat pubut kay. Imēnpit epejat ḡu. Imēnpuye eyju jewewa'ōxixiḡ, jewewa'ōdawutwun tak. Eyemukaypinput kuḡ ḡu eyju, Deus xewi iojuyjuy'ūm puye. ³ Deus xewi iojuy buje dak, epejat ḡu ikērēat muḡē ām epejoojuy buye. Eyju iojuyjuy Deus ekukuap taḡ ḡu jeku am—eyekupinap taḡ acā. Eyetabikukuap tomuju ma eyju iojuyjuy Deus xewi. ⁴ Deus cuk epeyepere apēn ayacat jektop o'jepere wara'acat eju jepo am iat puxim. Deus kay'ūmat purem pima, Deus kay wuyetakomām tak ajop. Eyetaybit ḡu aco'i iboam. Deus kay'ūmat purem pin pima, Deus kay ḡu dak epesop. ⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup: Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe, i. Wuykukpin cīcā cexe, i. Ibikuy jījā wuywebe kūyjobit am jebiōḡbuk a'ō kay, i. Wuyju kūyjobit'ūm pima, Deus itabutkarey wuykay, i.

Te'e ma aco'i eyxe bit iboap ekawēn ibararak.

⁶ Warara'acat podi ma Deus pit wuybuywatwan. Imēnpuye Deus ekawēntup e'em:

“Soat podi ma wa'ōbuyxi” i'e'e'ukat kay ḡu Deus, i.

“Obuywan cuy ece wa'ōbaca'ūm puye” i'e'e'ukat puy-watwan pit, i.

⁷ Imēneju kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay.

— A'ō kay bit oceju kūyjobit ḡu — i juy epe'e Satanás pe—ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe.

Imēn i'e buje, jenapōn eyxewi. ⁸ Deus kay juy epesop. Eyju ixē kay bima, ixē dak eykay je'e. Epeyewemuisun cuy Deus etabutpe. Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere cūḡ ma eyeku am. Eyekawēnkērēap tak cuy epeyepere soat em ma eyetabut am Deus kay. ⁹ Eyju ikērēat kuḡ—ade. Imēnpuye eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop. Epetōtōn cuy. Eybidewayap cuy epeyepere wa am. Ey-cokcokap tak cuy epeyepere eyḡuycūḡ ey'e am. ¹⁰ “Bay, obuywan cuy ece, wa'ōbaca'ūm puye” i ey'e buje, Deus jeybuywan. Jeymuisun tak.

¹¹ Okitpitpiyū, epeyewemuymuy ḡu juy. Eykitpit muy-muy bima, wuyawēwēap ekawēn mupubutbun tak eyju. “Okitpit ikērēat kuḡ Deus xe” i'e buje, “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i dak eyju e'em. “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i'e buje, iboap ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum—iboap ekawēn mupubutbun acā. ¹² Deus ekawēn acā cūḡ ma wuyawēwēm. Ixe be acā wuydaxijo but. Ixe be acā wuymu'ūm put. Imēneju:

— Teku ikērēat kuḡ Deus xe — i'ūmḡu juy ace.

Deus acã itaybit abuyũ ikêrêat kuğ iam—wuyju bit ka'ũma.

¹³ Okitpitpiyũ, eya'õpicũğcũğ puk wekawên kay. Te'e ma eyju kawênwên eyeweweju.

— Ğasũ, kuyaje aco'i aceju wara'atka kay — i aco'i eyju e'em eyewewebe. — Ihibun iboka be acesop tarekrek teidadam — i aco'i eyju e'em. — Ade jĩjã acejat wuyedinheirom — i aco'i eyju e'em.

Imên te'e ma eyju kawênwên eyeweweju. ¹⁴ Wuyetaybit ğu xipat tu je'bapuk wuywebe kuyaje iam, xipat ğu xe'e je'bapuk wuywebe iam. Wuyetaybit ğu puğũn ace'ũ iam. Kabidiğ puxim wuyju. Tiğ'ajêm'isum dao ma diğ'ũm'ũm. Dao ma diğwatwan. Kabidiğwacap puxim wuyju dak. Dao ma ace'ũ. ¹⁵ Imêneju:

— Deus ibikuy bima acã iboam ace'e kuyaje — i juy epe'e eyewewebe. — Deus ibikuy bima acã, kuyaje buk wuyekapikap kuğ acesop — i juy epe'e eyewewebe.

¹⁶ — Kuyaje juy iboka be acesop wuyekapikap kuğ — i te'e ma eyju bit e'em.

Yoboğan pin eyju. Te'en ma eyju xipan jewemuwênwên. Xipat ğu iboap. ¹⁷ Xipacat mujurũğ ãm wuyetaybit pima, ikêrêat kuğ acesop imujurũğ'ũm pima.

5 Ibubut adeayũ, eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay. Ğasũ eybubut ade. Ğuyjom pit ka'ũma kuğ epesop. Ipiatpi'ajojom ã epesop. Imênpuye epeyewãwã juy. Wawa juy epesop. ² Eybubut oioroğ—teiboğat. Ixiwa'abiit eydoti o'jo'o'o—idip cĩcãat. ³ Yoptite opop kuy soat tağ eyedinheiro dağ—isurũğat tağ. Eyeouro dağ tak yoptite opop. Te'e ma eyju ikuğ. Yoptiteat cocom pima warara'acat je'e:

— Tacup ma poro teku osunuy — i. — Teku jebubut o'ğuwaje jemucokcok am acã — i je'e ip. — Ajo xe'e o'ğũm tadaybotbocayũ be? Ka'ũma ma — i je'e ip. Daxa be wuymupikupikap puxim ipiat epesupi'ajojom. Eybubut muwajeje'uk epesop. Ğasũ bit Deus je'e eywebe:

— Ikêrêat kuğ eyju oxe — i.

⁴ Teidada'uk ğu epesop eykat pe kapikpik'ukayũ be cekapikapte ip. Eya'õpicũğcũğ cuy epesop. Deus pe jemãmãmãm ip eywebe kapikpik'ukayũ jekapikapte kuğ'ũm puye. Imênpuye eymuymuy ip Deus pe. Deus ixeyũ emãmãap cocom.

— Ocekariwa ocemudadaybotbon cĩcã — i'e'em ip Deus pe. — Ipiat cuy esupi'ajojom ocekariwa be teidadam'ũm puye — i'e'em ip cebe—Deus pe. Ixe Deus soat podi ma ya'õbacaat. ⁵ Ijodi bima eybubut ade juk adi epesop. Eycokcoğ cuk adi epesop soat kuğ puye eybubut kuğ. Eybeğbeğ cuk adi epesop ikuat o'o am. Ğasũ bit Deus jeymuju ipiat'ajojom kay.

⁶ — Ikêrêat kuğ eyju Deus xe — i napa ma juk adi epe'e'e ikêrêat kuğ'ũmat pe. Ikêrêat kuğ'ũmayũ aokaka'uk epesop. Ceweikek ğu ip osodop.

— Deus pit ipiat supi'ajojom eywebe — i òn e'em jebubut kay itabucayũ be.

⁷ Imêneju eykpaceğem ğu juy epesop wuykukukat Jesus ajemap wiwi am, okitpitpiyũ. Ixe ajemap wiwim

cuy epesop apên kat iwat jekat peat'a wiwim iat puxim. Kat iwat muba'at ajemap wiwim. Muba'at ajemjêm taida buje. Jekat'a op puje waram ajemjêm. Yukpiceğẽ ğu kat iwat muba'at ajemap wiwi am. ⁸ Ixe buxim eyju dak eykpaceğem ğu juy epesop wuykukukat Jesus ajemap wiwi am. Epejowiwi juy. Ğaxĩn ma jajêm. Imêneju eycokcoğ cuy epesop ixe wiwi am.

⁹ Okitpitpiyũ, jemãmãmãm ğu juy epesop eyeweweju Deus pe "Ikêrêat kuğ eyju oxe" i'eap puxim eywebe.

Ğaxĩn ma ixe jajêm. Ixe acã itaybit abuyũ ikêrêat kuğ iam. Wuyju bit ka'ũma. ¹⁰ Okitpitpiyũ, ğebum cuy epesop Deus ekawên muwênwên'ukayũ'ũm'ũm kay—kuyjeayũ'ũm'ũm kay. Wuykukukat a'õbi imuwênwên ip oekuku. Itaxi osodop ip ipiatpi'ajojom. Deus kay jatabucap o'jepere ğu ip ipiatpi'ajojom ma'ğũ ip. Ixeyũ'ũm'ũm ekukuap puxim cuy epekukuku.

¹¹ — Icocok cĩcã ip osodop ipiat kay itaxiyũ'ũm'ũm — i wuyju e'em.

Ğebum cuy epesop iboap kay. Jó itaxi osunuy ipiatpi'ajojom am. Deus kay jatabucap o'jepere ğu ipiatpi'ajojom ma'ğũ. Eyetaybit wuykukukat cuk adi ixe o'jukukuk xipan. Soat ibubut oi'ũm. Inaka Deus wara'at o'ğũm cebe oi'ũmiat tieğ. Wuykukukat itabotaidabotbot cĩcã wuykay. Ixe xipan wuykuğ wuykukpin cĩcã cece buye.

¹² Okitpitpiyũ, eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay. "Wa'õ dağ oce" i'e'em pima, "Deus etabutpe icêmãn òn e'em" i'ũmğũ juy epe'e.

— Kabi beat etabutpe icêmãn òn e'em — i'ũmğũ dak cuy epe'e. — Ipi o'ğũğĩat etabutpe icêmãn òn e'em — i'ũmğũ dak cuy epe'e.

— Oce ğu juy — i juy epe'e'e em'ũm pima. — Oce juy — i bit cuy epe'e'e em pima.

Icêmãn acã juy epeyewawên eyeweweju. Eya'õ dağ cuy epe'e'e soat em. Imên e'em pima, Deus ipiat supi'ajojom ğu eywebe.

¹³ Wuyju ipiatpi'ajojom pima, Deus eju juy acekawên.

Wuykocok pima dak cuy acebibododon cebe "Soat podi ma ãn xipan ocekuğ" i'e am cebe. ¹⁴ Wuyewãtaxipipi bima itabucayũ kukukayũ juy atakoy jajêm ãm wuydukã be. Iwãtaxipiat mu'adaap joojuy ip Deus xewi. Ixepi juy timoğ ip iwãtaxipiat a be Deus pe imu'ada am.

— Wuykukukat Jesus a'õbi oceju timoğmoğ a be — i juy je'e ip cebe—iwãtaxipiat pe.

¹⁵ Imên iojuy buje, Deus iwãtaxipiat ğu'ada wuykukukat Jesus kay itabut ip puye. Wuykukukat Jesus iwãtaxipiat ğu'ada. Apên cuk adi ikêrêat o'ğũjurũğrũğ iap ju'uk cebewi—soat ju'uk. ¹⁶ Imêneju apên cuk adi ikêrêat ağũjurũğrũğ iap cuy ağuwên wuyewewebe. Wuyewebem cuy acekawên Deus eju ixe be wuymu'adam. Deus ja'õbacaap ğubapuk wuywebe wuyju iboap ojuyjuy cexewi bima, ixe bikuyap tağ wuyju jekukum pima dak. ¹⁷ Wuybuxim Elias tak ijodian osunuy—Deus ekawên muwênwên'ukat kuyjeat. Ixe o'jekawên Deus eju.

— Muba'at cuy eğudot ğu ocekey — io'e Deus pe.

Muba'at oajēm ġu Deus ixē ekawēn o'ya'ŕjojo buye. Ibun c'cā muba'at'ūmap. Muba'at ajēmjēm ġu oeku ebapūġ koato. 6 kaxi dak ka'ū ġu. ¹⁸ O'jekawēn ma'ġu-to Deus eju Elias.

— Muba'at cuy waram eġudot ocekay — io'e cebe. Waram ġuto kabi beat muba'at o'ġudot. Kadai waram o'yaypan. Elias puxim wuyju dak cuy wuyemuojuyjuy ajowiwi Deus xewi.

¹⁹ Okitpitpiyū, pūġ'in ey'in kawēn icēmat kayap epere buje juy ixē epeyawē waram ġuto kūyjobit am kawēn icēmat kay. ²⁰ Ikērēat mujurūġrūġ'ukat cuy epeġuypit cedaġ ġuiat e daġwi. Imuypit puje, Deus idaxijo. Iġuju ġu ipiat'ajojoap kay. Ikērēat ju'uk cebewi. Ade jġjā ju'uk cebewi. Ġebum cuy epesop iboap kay.

Ibūrū ma.

1 Pedro

1 Õn Pedro. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe onaẽ owebe Deus a'òbi kawën idipat muwën ãm soat ka watwat pe. Eyju dak Deus ebekitkit. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum. Eyipi be ğu eyju dopdom. Soat eipi dağ eyju jepõğpõğpõğ—Ponto eipi dağ, Galácia eipi dağ tak, Capadócia eipi dağ tak, Ásia eipi dağ tak, Bitínia eipi dağ tak. ² Deus wuyebayat. Ixe juk eynaẽ soat tağ eyisu eydop am.

— Teyũku webekitkiyũm je'e — io'e Deus jewebe ma. — Okpot a'ò kay kũyjobin jeedop ip—Jesus Cristo a'ò kay — i juk o'e jewebe ma kuyje ma. — Obiõğbuk ixeyũ ğuisun soat tağ, okpot o'jedoyekereren puye — i juk o'e jewebe ma Deus.

— Bay, xipan cuy ebekitkit ejukuk—soat ka dağ cepõğpõğ'ibiyũ — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy-mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ — Òn soat podi ma xipat — i juy ace Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be. Ixe Deus waram ğuto Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap to-mukadi. Ixe ja'òbacaap o'ğũom wuywebe wuyağuy-isum jeku am, ixe itabotaidabotbot cĩcã wuykay buye. Imẽneju soat em ixe xe wuyetait acesop iap wiwim cĩcã wuyju, Deus ja'ò dağ e'em soat em puye. ⁴ Deus xipacat muxipanpan jebekitkit pe iũm ãm. Kabi be ma Deus iboap muxipanpan wuywebeam. Deus emu-muũm pit cekẽrën pa'ore ma. Iokoğ ğu ma dak. Ierep ğu dak. Iboap ma acejat. Imẽneju iboap cuy ajowiwi jĩjã. ⁵ Eywebe iũmap kuy ixipan opop Deus xe. Eyetabut pima, Deus soat em ağ eykay. Ixe dak ja'òbacaap muõmõm eywebe. Ğuyjom Deus apẽn ixe wuydaxijojom soat em jexe wuydop am iap ğubapuk soat ipi juayũ be. Iboap wiwim cĩcã eyju.

⁶ Iboap kay juy ğebum epesop eycokcok am. Imẽnpit ijodi bima darem ma eyğuycũğ epesop ipiatpi'ajojom puye. Soat tağwi xipat'ũmat jebapukpuğ eywebe.

⁷ Ouro kay jĩjã wuyju. Wuyetabut cĩcã Jesus kay bima bit, ouro kaypinap podi ma wuyju cekay. Wuyju ouro mudaxixim wuyetaybit am teku imuwekoykeyat ğu ouro ma iam. Ouro buyxijoap puxim Deus ipiatpi'ajojom eywebe eyetabucap puyxijo am. Ouro imu'ũm put wuywebe. Eybu'u'ũm pima bit Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'ğuy eyju, eyetabucap imu'ũm pa'ore je'e. Eybu'u'ũm pima:

— Xipat eyju oce — i je'e Deus eywebe. Imẽn je'e eywebe Jesus Cristo muajẽm puje. Jesus co'i eydip epesop. Cejo'i eya'òbuyxi epesop. ⁸ Ixe Jesus Cristo juk adi epejojojo ğu. Inaka ixe ikukpin cĩcã eyxe. Ğasũ dak ixe jojom ğu eyju. Inaka eyetabut cĩcã cekay. Imẽneju eycokcok cĩcã ma. Kabi beacat cokcokap co'i

eyju dak eycokcok. Eycokcokap imuwën pa'ore eywebe yoboğ cĩcã eycokcokap puye. ⁹ Eyju juk adi eyetabut epesop Jesus kay. Imẽnpuje Deus cuk eydaxijo. Ğasũ eycokcok cĩcã eyetaybit Deus kuy juk ocedaxijo iam puye. Jemudaxijoyũ bit pũğ em tak je'pere ğu ma.

¹⁰ Ğebum cĩcã osodop ip Deus ekawën muwënuwën'ukayũ apẽn Deus ipi juacat idaxijo iap kay—kuyjeayũ. Itaybit pin cĩcã osodop ip iboam.

— Apẽn xe'e Deus xipan jebekitkit jukuk? — i'e'e'uk osodop ip. — Deus ipi juacayũ idaxijo — i'e'e'uk ip osodop taxijo awap.

¹¹ Cristo biõğbuk osunuy cebe ip—jewemuwënuwën ma cebe ip Cristo ma.

— Deus emunaẽ juy ipiat supi'ajojo — i juk adi o'e cebe ip. — Ipiatpi'ajojo epere buje bit soat xe warara'acat podi ma ya'òbuyxian je'e — i juk adi o'e cebe ip.

Iboap ekawën co buje:

— Abu muwënuwën xe'e Cristo biõğbuk wuywebe? — io'e ip jewebe ma. — Puğũn xe'e imẽğap je'bapuk? — io'e ip jewebe ma.

¹² — Eyetabẽğ pima ğu ipiat supi'ajoat ip wemunaẽ be—ğuyjom acã — i juk adi o'e Deus jekawën muwënuwën'ukayũ be.

Imẽn jekpot o'ğuwën cebe ip. Kuyjeayũ iboap ekawën muwënuwën'uk ip osodop Deus ekawën muwënuwën'ukayũ. Ğasũ dak kawën idipat muwënuwën'ukayũ iboap ekawën ma juk adi o'ğuwënuwën eywebe Ibiõğbuk xipacat a'òbi—kabi kadiwi Deus o'ğudot'iat a'òbi. Kabi beacayũ dak itaybin ojuy osodop ip iboap ekawën—Deus ekawën to-jotjot'ukayũ.

¹³ Imẽneju eyağuykerem cuy epesop. Deus xipat cĩcãat je'ğũm eywebe waram Jesus Cristo ajẽm puje. Yajẽmap wiwim cĩcã juy epesop. Wara'at kay ğu juy ğebum epesop—ixe kay acã. ¹⁴ Kũyjobin cuy epesop Deus a'ò kay. Deus e'eam eyetaybit'ũm pima, juk adi ikẽrëat muğẽğẽm acã epesop. Imẽn ğu juy epeku ğasũ bit. ¹⁵ Deus ikẽrëat kuğ ğu. Soat tağ iisu. Ixe juk eynaẽ soat tağ eyisuan jebuximayũm. Imẽnpuje juy eyağuyisum epeku. Eyekawënkẽrẽm ğu dak cuy epesop. ¹⁶ Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Õn ma ikẽrëat ojukuk ğu—pũğ em tak ka'ũma ma, i. Imẽnpuje eyju dak ikẽrëat epejukuk ğu, i.

¹⁷ — Bay — i wuyju e'em cebe, Deus eju oceju kawën-wën pima. Ixe Deus pũğ tağ ma soat kuğ ipi juacat kuğ. Apẽn ijodi bima juk adi ajeku iaptei ideida soat pe wuywebe. Xipacat je'ğũm cedağ ma jekuku'ukayũ be cedağ ma cekukuapteim. Ipiat supi'ajojoat ikẽrëat mu-

jurūgrūg'ukat pe bit ikērēat mujurūgrūg'apteim. Imēneju ibuyxim cuy ixē epejukuk ijodi bima. ¹⁸ Kuy bima warēmtaḡ ma juk adi epekukuku eydobuyū'ūm'ūm ekukuap puxim. Ikērēat mujurūgrūg' cuk adi epekukuku. Deus pit eydaxijoaptei o'teida waram warēmtaḡ ma eyekuap puxim. Ouyom ḡu o'teida, pratam ḡu dak. Ouro ikoro ḡu. Prata dak ikoro ḡu. Soat em ḡu teiboḡ ip. ¹⁹ Wuydaxijoaptei bit teiboḡ cīcā osodop. Wuydaxijoaptei Cristo e'ūap osunuy. Cedoyek ererenap osodop. Kuyjeayū ovelha aokaka'uk osodop ip Deus pe ikērēat ukapteim. Idip cīcāat aokaka'uk osodop ip. Iwātaxipi'ūmat acā yaokaka'uk ip osodop. Ikērēat kuḡ'ūmat acā. Imēnpuxim Cristo dak oe'ū, ikērēat kuḡ ḡu ma'ḡu. ²⁰ Ipi muḡē awap Deus jekpot muy ojuy osunuy ipi juacayū daxijojo'ukan. Kuyje ḡu bit ixē o'ḡudot ijodi—ḡaxīsūn ma. Ibapuḡ ma ixē o'ḡu-dot ijodi eydaxijo am. ²¹ Deus ixē o'ḡutait ce'ūap to-mukadi. Ixē dak o'jomuy soat podi ma ya'ōbuyxiam, soat podi ma idipam tak. Imēneju eyetabut cīcā Deus kay. Ixē jojoap wiwim cīcā eyju.

²² Kawēn icēmait kay juk adi epesop kūyjobin. Imēn-puye soat taḡ eyisu Deus xe—ikērēat kuḡ ḡu ma. Eykit-pitpiyū dak ikukpin cīcā eyxe—itabucayū. Jewexe ḡu juy xipan epeyewekuk—icēmān. ²³ Koap cuk akap wuyebay wuymujurūḡ puje. Wuyebay bit je'ū'ūm ijodi-at. Wuyju dak je'ū'ūm ma. Imēn ma koap wuykapap. ḡasū bit waram akap Deus ebekitkiyūm. Deus pit je'ū'ūm ḡu. Wuyju bit ḡuto waram kapkam Deus ebekitkiyūm ixē ekawēn kay wuyetabun pima. Ixē ekawēn itaicat puxim, Deus soat em itait puye. Ixē ekawēn pit i'ūm ḡu. ²⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup: Ipi juacayū warēmtaksuḡtit puxim, i. Ibun ḡu titip, i. Warēmtaksuḡtit dao ma jedite'ū'ūm, i. Dao ma jedite-dudum tak e'em, i. ²⁵ Deus ekawēn pit i'ūmḡu—soat em dopdom, i.

Ixē ekawēn cuk adi epeya'ijoyo kawēn idipat co buje.

2 Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere. Napa ḡu dak cuy epe'e. Jewexe ḡu dak cuy epekuku warara'acat muḡuykukuap ojoy. Eyetabutkarey ḡu dak cuy epesop warara'acat kay. Warara'acat muymuy ḡu dak cuy epesop. Wuyetabut'ūm pima iboap kuḡ ma juk adi ajeku—ikērēat kuḡ. ḡasū bit soat iboap acepere juy. ² Kuy eyetaybit wuykukukat soat em xipan cīcā wuykuḡ iam. Imēn e'em tak Deus ekawēntup. Imēnpuye ixē ekawēn kay juy epesop ikap'isuat jexi kūmti kayap puxim. Ka'ūmḡu xipat'ūmap opop ixē ekawēn taḡ pit. Apēn wuyxi kūmti wuymuaypapanap puxim ixē ekawēn wuymuisusun soat taḡ. Ixē ekawēn kay juy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay, Deus pe eydaxijo am tak.

⁴ Kuy eyetabut wuykukukat kay. Ixē wita'a buxim. Inaka wita'a buxim ḡu ma ixē bit soat em itait. Itabut'ūmayū itakoma ixē kay. Xipat ḡu cexe ip. Deus xe bit ixē soat podi ma xipat. Deus cuk ixē o'taē soat ipi juacayū daxijo am. ⁵ Jesus Cristo kay eyetabut pima, Deus eykukukat e'em apēn uk'a beat'a wita'a jexeat'a muycemucem iap puxim. Inaka eyetait. Deus eju kawēnwēnap'a ma wita'a muḡēḡē. Cekay itabucayū bit

ixē nūynūyap wita'a muḡēḡē buxim, ixē biōḡbuk omuy wuywebe buye. Eyju paīyū. Soat taḡ eyisu ikērēat kuḡ ḡu buye. Paīyū buxim eyju dak kapikpiḡ Deus peam, ixē biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ. Ixeyū emumuūmap puxim eyemumuūmap tak Deus mucokoḡ, Jesus Cristo kay eyetabut puye. ⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup: Ixē juk otaē uk'a muymuy'ukayū wita'a naēap puxim—yadeiboḡ cīcāat'a naēap puxim—wara'at'a muycemucemap'a naēap puxim, i. Ixē oḡuju Siāo ka jo'iatka be, i. Ixē ojomuy soat kukukan warara'acat podi ma ya'ōbuyxian, i. Iḡuycūḡ ḡu jeedop ip jetabucap kuḡ ixē kay itabucayū—icokoḡ ma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

⁷ Eyju eyetabut Jesus kay. Itabut'ūmayū bit ka'ūma. Jesus yadeiboḡ cīcāat'a buxim eyxe—wita'a buxim. Itabut'ūmayū xe bit, ka'ūma. Cekay ḡu ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū ibo'a kay ḡu osodop ip—wita'a kay ḡu, i. Ibo'a bit wara'at'a muycemucemap'am o'e, i.

⁸ Wara'atup e'em imēn—Deus ekawēntup:

Ibo'a be jepenpenpen ip adeayū, i. Ibo'a bit ixeyū ḡuy'at—itabut'ūmayū ḡuy'at, i.

Imēnpuxim Cristo soat kukukan je'e adeayū itabut ḡu ma'ḡu cekay. Jepenpenpen ip iap puxim itabut'ūmayū ibu'u kūyjobit am Deus a'ō kay. Deus imēn ibikuy osunuy kūyjobit'ūmayū beam.

⁹ Eyju bit Deus emunaēyū apēn kuyje ixē pūḡ tiwat-wat o'taē iap puxim. Paīyū eyju—soat kukukat pe kapikpik'ukayū. Soat taḡ eyisu. Deus ebekitkiyū eyju. Ixē juk eynaē, eywebe "Deus idip cīcāat e'em" i'e am soat pe, "Ka'ūmḡu i'e ba'oreat Deus pe" i'e am tak. Ixē juk eynaē eywebe kabiok taḡ eyekuap epere am kabia daḡ eyeku am, idip cīcāat taḡ eyeku am. ¹⁰ Kuy bima Deus ebekitkin ḡu epesop. ḡasū bit ixē ebekitkit eyju. Kuy bima eydadaybot ma juk adi epekuku eybu'u Deus pe jeykukan puye. ḡasū bit Deus xipan eykuḡ.

¹¹ Okitpitpiyū, ōn jeyawē, eykukpin oxe buye. Ijodi bima powatwat puxim eyju jeka be'ūmayū buxim. Ibun ḡu ijodi epesop—darem ma. Nopaḡōḡōm pima, aḡ'ūm pima, cekay itakomaat kuka sorara o'yaoka. Imēnpuxim wuyju dak wuyaḡuybin ma jekukum pima kuka ikērēat muḡēḡē'ukan ace.

Ikērēat cuy aḡuḡē ḡu i'e'em ōn pit.

¹² Eymuymuy ojuy jījā ip itabut'ūmayū.

— Itabucayū ikērēat mujurūgrūḡ — i napa ma e'em ip.

Ixeyū etabutpe bit cuy cedaḡ epekuku. Cedaḡ ma eyekukuap co buje: — Eyju cedaḡ ma jekukum — i je'e ey-muymuy ojuyayū. — Soat podi ma ēn xipat — i dak je'le ip Deus pe ixē ajēmap kabia be.

¹³ Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus ebekitkit. Kūyjobin cuy epesop ijodiacat kukukayū a'ō kay itabut'ūmayū be Jesus muymuyap puxim. Kūyjobin cuy epesop César a'ō kay. Ixē César soat kaka wat kukukayū kukat. ¹⁴ Kūyjobin cuy epesop iecuḡap a'ō kay dak. Deus a'ōbi César juk ixeyū o'jomuy eykukan. César a'ōbi ipiatpi'ajojoan ip ikērēat mujurūgrūḡ'ukayū

be. Xipacat mujurũgrũg'ukayũ be bit — Xipacat cĩcã eyju ocex — i'e'em ip.

¹⁵ Eymuymuy ojuy ip kawẽn icẽmãn itaybit'ũmayũ. Eyju xipacat mujurũgrũg pima bit, eymuymuy ba'ore epe'e cebe ip. Imẽneju Deus ibikuy eywebe xipacat mujurũg ãm. ¹⁶ Kariwa jebekitkit mujẽmjẽm jetabixewi yukpiwatpin ma jekupinap tağ jeku am. Wuyju dak ixeyũ buxim ma Jesus kay wuyetabun puje wuyukpiwatpin ma wuyeku but. "Ocekpiwatpin ma oceku but" i'ũmũu juy epe'e ikẽrẽat muğẽap ojuy. Eyukpiwatpi ğu juy epeku—Deus ukpiwatpi acã. ¹⁷ Soat ma ibuyxin cuy epejukuk. Iukpin cuy itabucayũ epejukuk—eykitpit-piyũ. Icẽmãn cuy eypararam epesop Deus buxim. Ibuyxim cuy epejukuk soat kaka wat kukayũ kukat.

¹⁸ Kapikpiğ eyekariwa beam pima, kũyjobin cuy epesop ya'õ kay. Soat em cuy kũyjobin epesop eyekariwa a'õ kay—ixeyũ xipan eykuğ pima, warẽmtağ eykuğ pima dak—ya'õdidim eykuğ pima, ya'õpuruğ pima dak.

¹⁹ Warara'acayũ te'e ma ipiat supi'ajojoat eywebe eyju Deus bikuyap tağ jekukum puye. Eyju bit eyetaybit imẽn Deus cekay iam. Ipiat kuğ eyetaxi bima bit, Deus xipacat je'ğũm eywebe. ²⁰ Ikẽrẽat muğẽğẽapteim eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğũm ğu Deus eywebe, eyetaxim ma'ğũ ipiatpi'ajojom. Xipacat muğẽğẽapteim pit eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğũm Deus eywebe, eyetaxi ma'ğũ ipiatpi'ajojom. ²¹ Deus cuk eynaẽ ipiatpi'ajoam. Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo eywebeam. Ipiat o'supi'ajojo eywebe daxaboğ pe eyjuap puxim. Ixe juk adi ipiat o'supi'ajojo ikẽrẽat kuğ ğu ma'ğũ. Deus cuk eynaẽ ixe ekukuap puxim eyeku am. ²² Ixe Cristo ikẽrẽat o'jukuk ğu—pũğ em tak ka'ũma. Napapa'uk ğu dak osunuy.

²³ Warara'acayũ be ixe muymuy buje, ixe bit ip o'jomuymuy ğu. Ixe ipiatpi'ajojom pima:

— Deus cuy ipiat supi'ajoat eywebe owebe ipiat'ajojoapteim — i'ũmũu o'e jekay itakomaayũ be. — Deus soat em ağ okay — i bit o'e jewebe ma. — Deus ma ideida soat pe apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei — io'e jewebe ma.

Te'em pit ideida ğu—cũğ ma. ²⁴ Cristo apẽn cuk adi ikẽrẽat ağuğẽğẽ iap o'ğuyumũğ jewekay korosa be bima. Oe'ũ ikẽrẽat uk am wuywebewi. Oe'ũ ja'õbacaap ãm ãm wuywebe ikẽrẽat muğẽap puxim. Oe'ũ wuywebe cũğ ma wuyeku am Deus etabutpe. Ixe juk wuy-mu'ada tapoa kũybut pibun, ipiat o'supi'ajojo buye. Imẽnpuye waram ğuto wuyetait ace'e wuye'ũap to-mukadi. ²⁵ Ovelha buxim cuk adi epesop—e bidasewi oitabidaoiat puxim. Ğasũ bit Deus kuy juk eydujupit eykukukat kay ixe nomuju eyeku am—eykay ağat kay juk eydujupit.

3 Itoptepayũ awẽm õn ğasũ. Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay. Ibu'un mabuk ip kũyjobit am Deus ekawẽn kay—kawẽn icẽmat kay. Eyju cedağ ma jekukum pima bit itabut je'e ip, e'em ğu ma'ğũ cebe ip. Eyju cũğ ma jekukum pima, eyitopyũ je'e jewebe ma:

² — Otayxi warẽmtağ ğu jekukum — i. — Ibuyxi soat xe cũğ ma jekukum puye — i je'e ip jewebe ma.

Imẽnpuye itabut je'e ip Jesus Cristo kay. ³ Jewe-mudimudim ğu bit cuy epesop soat pe eyjo am. Iwarum ğu dak cuy epeyawamusẽm soat pe eyjo am. Ouro muğẽğẽbu kuğ ğu dak cuy epeku ibusopsepatpu kuğ ğu dak, teiboğat kuğ ğu dak eyesay kuğ soat pe eyjo am. ⁴ Wuyesay dao ma i'ũm, ouro muğẽğẽbu dak. Soat em ğu ikoro ip. Kacũğtağ eydipap ma yoboğ ğu Deus xe. Eyekawẽntip pit yoboğ cexe. Kacũğtağ ğu bit cuy epeyewemudim—badi acã. Eya'õ'ũm'ũm pima bit eydip cĩcã epesop Deus xe, eykukput pima dak. ⁵ Imẽn ma oekuku ip kuyjeayũ aoyũ—Deus kay itabucayũ—Deus xewi xipacat wiwi'ukayũ. Xipacat osodop Deus xe, jektopyũ a'õ kay kũyjobit ip puye. ⁶ Imẽn ma juk adi oeku Sara dak. Jektop a'õ kay juk adi kũyjobit osunuy—Abraão a'õ kay.

— Okukukat — i juk adi o'e cebe—jektop pe. Eyju xipacat mujurũgrũg pima, Sara iyũ buxim epesop ey-parara'ũm pima dak soat puxim.

⁷ Itayxixeyayũ awẽm õn ğasũ. Tapupuyũ, ğebum cuy epesop eybuxim ğu eytayxiyũ ibaca ğu iap kay. Imẽn-puye ibuyxim cuy ixeyũ epejukuk. Apẽn Deus jeydujuu jewekay iap co'i ma ixe eytayxi dak idujuu jewekay. Eytayxi dak idujuu jewekay, eyekukuap co'i eytayxi dak Deus bikuyap tağ jekukum pima. Imẽnpuye ibuyxim cuy ixeyũ epejukuk eybu'uap puxim jekawẽn ãm Deus eju.

⁸ Amãm õn eyawẽm ğasũ. Pũğ tağ ma juy epeyewağuy. Jawağuyccocom cuy epesop. Eykukpin cuy epeyewekuk. Eyewekupin tak cuy epesop eyeweweku. Yoboğan pin ğu juy epesop eyewewekay. ⁹ Deus pe eynaẽ buje:

— Xipacat cĩcãat oğũm eywebe — i juk o'e eywebe. Imẽnpuye wara'acat ikẽrẽm eykuğ pima, ikẽrẽm ğu eyju bit epejukuk, xipan acã. Eymuymuy bima dak, eyju bit epejomuymuy ğu—xipan acã ixe epeğuwẽnuwẽn. ¹⁰ Imẽn e'em Deus ekawẽntup: Soat em wuycokcok pin pima, ikẽrẽm ğu juy acekawẽn; napa ğu dak ace, i.

¹¹ Ikẽrẽat mujurũgrũğap tak cuy acepere, i. Xipacat acã juy ağujurũğ, i. Acewa'õdawut ğu juy, i. Kaba'ũm cuy ajop soat eju, i.

¹² Wuykukukat soat em ağ cũğayũ kay xipan ikuk am ip, i. Jeweju ip kawẽnwẽnap cocom soat em ma, i. Ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ kay bit itakoma, i. Imẽn e'em Deus ekawẽntup.

¹³ Eyju xipacat mujurũğ pin pima, abu kuka ipiat o'supi'ajoat eywebe? ¹⁴ Itabut'ũmayũ ma ipiat supi'ajojoat eywebe cũğ ma'ğũ jekukum eyju. Deus pit ğaxĩn ma xipacat cĩcãat je'ğũm eywebe. Imẽnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eypararam ğu juy epesop soat puxim. Epeyekuy ğu dak cuy eywebe ipiat'ajoanayũ buxim.

¹⁵ Ibuyxim cuy Cristo epejukuk. Ixe be juy epeyewekukat. "Apẽnpuye dak eyetabut Jesus kay?" i'e buje eywebe, eybisũsũn ğu juy epesop imuwẽğãm cebe ip. ¹⁶ Eya'õpuruğ ğu bit cuy ixeyũ epeğukũyjo iboam—eya'õdidin ma. Ibuyxim ma epeğukũyjo ip. Apẽn cũğ ma eyxe iap tağ cuy epeku eymuymuy ojuyayũ musũsũn ãm. "Cristo ebekitkit tak ikẽrẽat mu-

jurūgrūg' i'e ojuj ip napa ma. Cūg ma eyju jekukum pi-ma bit, ibisūsūn je'e ip eymuymuy ām. ¹⁷ Warara'acayū ipiatpi'ajojoan wuywebe bima, xipacat mujurūgrūg ma'gu wuyju, xipat je'e wuywebe, Deus tak ibikuy ma osunuy wuywebe ipiat'ajojoan puye. Ikērēat mujurūgrūgapeim ipiatpi'ajojoan ip wuywebe bima bit, xipat gu je'e wuywebe. ¹⁸ Ğebum cuy epesop apēn Cristo oe'ū iap kay. Ixe ma oe'ū soat peam wuywe-beam. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Pūg em ma oe'ū. Waram pit je'ū gu. Xipacat oe'ū xi-pat'ūmayū beam. Oe'ū wuydujowat am Deus kay. Itakomaayū ixē'um o'yaoka ijodi bima—ijebitbet pima. Inaka waram guto ibiōggbuk oōm cebe imutait am ce'ūap tomukadi. Waram o'jetait. ¹⁹ Jebiōggbuk oōm puje, o'kop ipiat'ajojoap kay. Kawēn idipat o'guwēn ipiat-pi'ajojoayū be—ibiōggbuk taomūnmūnayū be. ²⁰ Deus a'ō kay kūyjobit'ūm osodop ip Noé kobexixi muğēgēm pima. Deus ipi juayū muy'ū pin gu osunuy. Yukpicegēm ikuğ ip osunuy. Kūyjobin i'ep wiwim os-unuy. Tūybe ip jekūyjobin iān o'e. Imēnpit ade gu kūyjobit osodop ip—8 be ma. 8 be ma oōm kobexixi be. 8 be ma Deus o'taxijo idibi be yakōmap puxim. Oōm ip kobexixi be. Uhum oekuku ip kobexixi be idibi adopa dağ. ²¹ Jemubatisasanan pima wuyju ğebum ib-iati kay—Noé o'taxijo iati kay. Wuyjubatisasanan wuyju wuyewewuy am gu. Wuyju jemubatisasanan "Deus cuk ocedaxijo" i'e am soat pe. Jemubatisasanan pima:

— Cūg ma ōn Deus xe ğasū bit — i wuyju e'em soat pe. — Deus bikuyap tağ oceku ğasū bit — i wuyju e'em jemubatisasanan pima.

Deus wuydaxijojom wuyjubatisasanan pima, ixē waram Jesus Cristo o'gutait puye. ²² Ixe Jesus Cristo juk o'jeu kabi kay. Ğasū omuy Deus xe ibaat kadi. Soat ip kūyjobit ğasū bit ixē Jesus Cristo a'ō kay—Deus ekawēn tojtot'ukayū, kabi beayū dak ya'ōbuyxiayū, Deus a'ōbacaap kukayū dak.

4 Ğebum cuy epesop apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay. Ixe'um oe'ū wuywebeam. — Obu'u ipiat'ajoam — i'ūmgu juk ixē bit o'e. Imēnpuye eyju dak: — Ocebu'u ipiat'ajo am — i'ūmgu juy epe'e. Apēn ixē juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay ğebum pima, wuybu'u acesop ikērēat kuk am. ² Ijodi eyju bima eybikuyap tağ cuk adi epekuku ikērēat muğēgēm. Deus bikuyap tağ acā juy epeku ğasū bit. ³ Kuy bima itabut'ūmayū buxim cuk adi epekuku. Ikērēat acā juk adi epeguğēgē. Aoyū kaykay jījā juk adi epesop. Eyewemukkok am acā juk adi epekuku. Eyeta-bikuku jījā dak cuk adi epesop ikērēat kay. Ey-ka'okērē dak cuk adi epekuku. Ayacat muwadaiwadai acā dak cuk adi epesop. Jeweka'oap puyxijojom tak cuk adi epekuku. Ibuyxim tak cuk adi epejukuk jewexe deusayū. Iboap ikērē jījā Deus xe. ⁴ Ğasū bit itabut'ūmayū xe eywaru jījā, eybu'u ikērēat mujurūg ām ceweju ip puye. Eybu'u je'awero am ceweju ip ikērēm jeku am. Eybu'u yadaodoat puxim jeku am ceweju ip. Imēnpuye soat em ip eymuymuy. ⁵ Ixeyū bit apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap guwēn Deus pe.

Deus ideida soat ekukuaptei. Xipacat je'gūm cedağ jekuku'ukayū be. Ipiat pit supi'ajoat warēmtağ jekuku'ukayū be. Imēn ideida cebe ip. Itabēgāyū be ideida, ce'ū'ūayū be dak. ⁶ Kuyjeayū'ūm'ūm oe'ū'ū. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei Deus o'teida ixeyū be apēn soat pe teidadam iap puxim. Inaka Cristo kawēn idipat cuk adi o'guwēn cebe ip itabēg ip pima. O'guwēn ixeyū be jebuxim waram guto itait top am ip Deus xe ce'ūap tomukadi.

⁷ Soat ğaxīn ma i'ūm. Imēnpuye jewawēwēm cuy epesop. Xetpin gu juy epesop soat em kawēn ām Deus eju. ⁸ Eykukpin cīcā juy epeyewekuk. Wuykukpin jewewekuğ iap soat podi ma xipat Deus xe. Wuykukpin jewewekuğ pima, ğebum gu acesop apēn wuybure juk adi ikērēat o'gujurūg iap kay. ⁹ Xipan cuy powatwat epejukuk eyduk'a be yajēm puje. Māmāmān gu juy ip epejukuk. ¹⁰ Deus xipacat ūmūm wuywebe iwaruruat ūmūm. Soat wuyju kuy iboap ajat Deus xewi. Wuybu'um gu juy ajop ğasū bit ikuk am. Iboap kuğ cuy warara'acat asubuywan. ¹¹ Warara'acat mukūyjojom pi-ma, Deus ekawēn cuy aḡuwēn cebe ip. Warara'acat puywatwan pima dak, Deus a'ōbacaan ma asubuywan. Imēn wuyju Deus xewiat kuğ pima:

— Ka'ūmgu Deus jo'iat xipacat — i je'e ip—soat wuyjojoayū. — Jesus Cristo xipat cīcā, cebekitkit tak xi-pat — i je'e ip.

— Ēn soat podi ma dipap kuğ — i juy acece ixē Jesus Cristo be. — Ēn soat podi ma a'ōbuyxi — i dak cuy acece cebe.

Soat em ma juy ace imēn.

¹² Oburereyū, oxe ikukpinayū, ipiatpi'ajojom cīcā eyeta-bucap puyxijo am pima, eyaḡuybabi'ūm gu juy epesop.

— Apēnpuye dak oceju ipiat'ajojom? Warara'acat ipiatpi'ajojom gu! — i'ūmgu juy epe'e eyewewebe.

¹³ Ğasū eyju Cristo aḡuywağōm ipiat kuğ. Ğuyjom pit ixē jedipap gubapuk. Imubapuk puje eyju dak ixē dipap kuğ epesop. Eycokkokap yoboğ cīcā je'e ğebuje.

¹⁴ Itabut'ūmayū eymuymuy Cristo ebekitkit eyju buye. Eymuymuy bima juy eycokkoğ epesop. Ixeyū eymuymuy bima, ğebum cuy epesop Deus biōggbuk nuynuy wuywebe iap kay. Warara'acat podi ma idipat nuynuy wuywebe iap kay ğebum cuy epesop. ¹⁵ Wara'acat cuy epeyaoka gu. Warara'acat pubut tak cuy epetujupa'um gu. Wuyeipi kukat epeya'ōmutorok gu dak cuy. Warara'acat ekawēn mukērērēn gu dak cuy. Imēn eyeku buje bit, cedağ ma kuka warara'acat ipiat o'supi'ajoat eywebe. ¹⁶ Eyju Cristo ebekitkit puye acā ipiatpi'ajojom pima bit, eysūsūn gu juy epesop.

— Bay, ocecokkok cīcā Cristo ebekitkit puye, ipiatpi'ajojom ma'gu oceju — i bit cuy epe'e Deus pe.

¹⁷ Ğaxīn ma Deus ideida soat pe apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'gūm cedağ ma oekuku'iyayū be cekukuapteim. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be warēm tağ cekukuapteim. Koap jebekitkit pe ideida. Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, ibodi ma ipiat supi'ajoat ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be—kawēn idipat kay'ūmayū be. ¹⁸ Imēn e'em Deus ekawētup:

Iba'ore xipacat mujurũgrũg'ukat taxijo am, i. Ja'õ kay'umat pit Deus idaxijo ġu, i. Ikērēat mujurũgrũg'ukat idaxijo ġu, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹⁹ Wuyju Deus bikuyap taġ ipiatpi'ajojom pima, ixe juy wuykuk. Wuyetabun cīcā juy ajop cekay—wuy-muġēat kay. Xipacat mujurũgrũg' cuy ajeku. Ixe soat em ja'õ daġ e'em wuywebeam. Ixe soat em xipan wuykuġ.

5 Aypapayū, jeyawē ðn ġasū, eyju itabucayū kukukayū buye. Eybuxim ðn tak itabucayū kukukat. Apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap muwēnuwēn ðn, wetabun juk adi o'supi'ajojo buye. Wetam cuk adi ojojojo. Ġuyjum pit Deus Cristo soat podi ma idip iap ġubapuk soat pe. Iboap mubapuk puje, ðn tak ixe jo'i oce odip. ² Deus cuk eynaē jebekitkit kukukayūm. Imēnpuye xipan cuy ixeyū epejukuk ovelha kukuk'ukat puxim. Eybu'up tomuju ġu juy ixeyū epejukuk—eybikuyap tomuju acā juy epejukuk ip. Deus bikuyap taġ cuy ixeyū epejukuk. Dinheiro buap ojuy ġu ixeyū epejukuk—ixeyū buywat am acā. ³ Imuohom cīcā ġu juy ixeyū epejukuk. Cūġ ma juy epeku ixeyū dak eyekuap puxim ceku am. ⁴ Cristo wuykukukat yoboġat ovelhayū kukuk'ukayū kukat puxim. Ijodi waram ixe ebapuk puje, soat em ixe aġuywaġōm epe-sop soat kukukayūm. Imēn ma cūġ ma eyekukuaptei epejat apēn ijodiayū kukukayū ouro muġēġēbu bubum ja beam iap puxim. Soat iboap kuġ epe-sop idip cīcāat kuġ.

⁵ Yaypan'isuayū, ðn jeyawē ġasū. Kūyjobin cuy epe-sop aypapayū a'õ kay. Yoboġan pin ġu juy epe-sop. Jewebuywatwan pit cuy epe-sop. Eybuyxim tak cuy epeyewekuk. Imēn e'em Deus ekawēntup: Deus itakoma yoboġan pinayū kay, i. Yoboġan pin'ūmayū buywatwan pit soat em, i.

⁶ Imēnpuye yoboġan pin ġu juy epe-sop. Deus soat podi ma ya'õbaca. Eyju yoboġan pin'ūm pima, Deus jey-muwexat ya'õbuyxiayūm. Ixe ibikuy bima, ixe jeymuy ya'õbuyxiayūm—yoboġayūm. ⁷ Soat kay eyaġuy-babi'ūm pima:

— Bay, waġuy-mubabin cuy ece waġuybabi'ūm cīcā buye — i juy epe'e Deus pe.

Imēn cuy epe'e cebe, ixe soat em xipan wuykuġ puye.

⁸ Eyaġuysan cuy epeku. Apēn wida jededem puybit pu ojuy iap puxim Satanás tak wuydobatban jekukum wuyetabucap mu'ūm ojuy. Imēnpuye aġ cuy epe-sop ixe be eymubu'unap puxim Jesus kay. ⁹ Eya'õpicūġcūġ ġu juy Satanás a'õ kay—ibiõġbuk kērēayū kukukat a'õ kay.

— Ap! A'õ kay ġu oce — i epe'e'e cebe soat em.

Eybu'um ġu juy epe-sop eyetabut am Jesus Cristo kay. Eybuxim eykitpitpiyū dak ipiatpi'ajojum—soat ka wat-wat—itabucayū. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁰ Darem ma eyju ipiatpi'ajojom. Warara'acat podi ma Deus xe wuykukpin. Ixe juk eynaē jejo'ian eydip am, Cristo eju mūġ'i eyju jekukum puye. Soat em Deus soat taġ jey-muisun. Ixe eybuywatwan eybu'up puxim eyetabut am Jesus Cristo kay. Ixe soat em eya'õmucanucan. Apēn ixe soat podi ma jedipap kuġ iap ebapuk puje ixe jo'ian epe-sop eydip. Ixe dipap i'ūm'ēm ġu. ¹¹ Ixe ma soat kukukan jeenuy soat em. Soat kaka daġayū jew-aġuycom jeedop ip kūyjobit ixe a'õ kay. Ka'ūma ma kūyjobit'umat jeenuy. Imēn cuy jeenuy.

¹² Tup'ade ġu ðn tupmubarararaġ eywebeaptum. Ijudup otupmuju Silas bui be eywebeaptum. Wuykitpit Silas soat em ma ja'õ daġ e'em. Eymucokcoġ ojuy ðn. Soat em Deus xipan wuykuġ Napapa'uk ġu ixe bit. Icēmān acā e'em wuywebe. Imēnpuye ixe ekawēn taġ cuy epeku.

¹³ Oxeayū kato mujujum eywebe—eykitpitpiyū, itabucayū, Deus emunaēyū, Babilōnia ka watwat. Okpot co'iat Marcos tak kato mujujum eywebe. ¹⁴ Epeyewakobot cuy eyeweweju eykukpinap mubapuk am soat pe.

Õn kawēnwēn Deus eju eywebeam, Cristo ebekitkit eyju buye.

— Bay, ebekitkit cuy eyaġuy-mubababin — i ðn e'em cebe.

Ibūrū ma.

2 Pedro

1 Simão Pedro ðn. Jesus buywatwat'ukat ðn. Deus emumuju ðn. Cartadup mubarararağ ðn soat peaptum—Jesus Cristo kay itabucayũ beaptum. Jesus Cristo wuydaxijojo'ukat. Deus co'i ma ixekay cũğ ma e'em. Ixe juk eymutabun ocemutabunap puxim. Ixe kay wuyetabut pima, teiboğ cĩcãat wuyju ikuğ iap puxim. ² Eyju kũyjobit e'em Deus a'ð kay, wuykukukat Jesus a'ð kay dak.

— Bay, soat em ebekitkit ağıumubabibin cuy eğıuy — i ðn e'em Deus pe. — Soat em xipan cuy ixeyũ ejukuk — i ðn e'em cebe.

³ Deus cuk wuynaẽ jejo'i wuywebe idipat kuk am, jejo'i xipacat muğẽ am tak. Ixe dak cuk ja'ðbacaap o'ğũm wuywebe. Imẽnpuye soat em ixekay a'ð dağ wuyeku but ijodi bima. Ya'ð dağ jeku am iba'ore ğu wuywebe, wuyetaybit wuynaẽan puye.

⁴ — Ojo'i eyju dak epesop xipacat muğẽğ'ukayũm — i juk adi o'e Deus wuywebe. — Ojo'i eyju dak epesop eydipap kuğ — i dak cuk adi o'e wuywebe.

Iboap ekawẽn kay wuyetabut pima, wuykokkok cĩcã acesop teiboğ cĩcãat kukat puxim. Xipacat cĩcãat tak cuk o'ğũm wuywebe. Ixe emumuũm kuğ pima, ikẽrẽat kay ğu ace'e, ixekawẽn kay wuyetabut pima dak.

Itabut'umat buxim ğu aceku. Deus kay'umat ağıuy dağ ğu dak acesop jewağıuyğuy—Deus ağıuy dağ acã.

⁵ Imẽneju eyetabut pima, xipacat tak cuy epeğũğẽğẽ.

Xipacat muğẽğẽm pima, eyetaybin tak cuy epesop Deus e'e am. ⁶ Eyetaybit Deus e'e am pima, jewawẽwẽm tak cuy epesop eywebe ikẽrẽat muğẽap puxim. Jewawẽwẽm pima, eybu'um ğu dak cuy epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ğũ ip eywebe. Eyetabut am eybu'u'ũm pima, Deus ağıuy dağ tak cuy epeyewağıuyğuy. ⁷ Deus ağıuy dağ jewağıuyğuy bima, eykukpin tak cuy eykitpitpiyũ epejukuk. Eykukpin eykitpitpiyũ kuğ pima, warara'acat tak cuy eykukpin epejukuk. ⁸ Imẽn cuy epekuku. Imẽn jekukum pima, eyjoayũ je'e:

— Teyũku cedağ ma jekukum itabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye — i. — Warẽmtağ ğu ip jekukum itabut cekay buye — i je'e ip.

⁹ Iboap ekawẽn tağ jekuku'uk'ũmayũ bit itabibacoyat puxim. Ita'umat puxim tak ip. Yağıuyba'ũm ip Deus cuk ikẽrẽat o'ju'uk ocewebewi iap kay.

¹⁰ Okitpitpiyũ, biğ ma juy Deus a'ð dağ epeku. Biğ ma juy ixekay bikuyap tağ epeku. Ixe juk wuynaẽ, wuynomuwã dak imẽn ma wuyeku am. Imẽn eyeku buje, epeyepere ğu eyetabucap. ¹¹ Ixe bikuyap tağ eyeku buje: — Epesop cuy okay — i je'e wuykukukat Jesus Cristo eywebe.

Wuydaxijojo'ukat imẽn je'e eywebe.

— Soat em soat kukukayũm epesop oweju — i dak je'e eywebe. — Xipacat oxekay eywebe ixeyũ kukuk'ukayũm oweju — i dak je'e eywebe.

¹² Kuy juk eyetaybit epesop kawẽn icẽmã. Eyetabut cĩcã iboap ekawẽn kay. Inaka soat em iboap ekawẽn oğıuwẽn eywebe eyağıuyba'ũmap puxim. Epeyepere ğu juy ixekawẽn. ¹³ Wetabẽğ pima, cũğ ma owebe waram ixekawẽn muwẽn am eywebe eyağıuyba'ũmap puxim. ¹⁴ Wetaybit ğaxĩn ma oje'ũ iam, wuykukukat Jesus Cristo kuy juk ibapuğ ma omukũyjo buye. ¹⁵ Imẽnpuye wa'ðbu'u ğu soat em ixekawẽn muwẽn am eywebe eyağıuyba'ũmap puxim we'ũ buje.

¹⁶ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajẽm — i juk adi ocece eywebe. — Ğuyjom ixekay ja'ðbacaap ğubapuk soat pe ijo am — i juk adi ocece eywebe. Ocekpiwatpi ğu juk adi iboap oceğıuwẽnuwẽn eywebe. Ocetam ixekay soat podi ma ya'ðbaca iap ocejojojo. ¹⁷ Deus soat podi ma ya'ðbuyxiat—wuyebayat. Soat podi ma ixekay idip. Imẽnpit:

— Ojo'i ma en tak soat podi ma a'ðbuyxi — i juk adi o'e Deus jekpot pe. — Ojo'i ma en tak soat podi ma edip — i juk adi o'e cebe. Imẽn e'em pima, ixekay juk ocesop cekawẽn cocom. Kabi kadiwi juk o'jekawẽn.

— Ite okpot ikukpinat — i juk adi o'e ocewebe. — Okokkok cĩcã cekay — i juk adi o'e.

¹⁸ Ocejum ma kabi kadiwiat oceya'ĩjojo wuykukukat Jesus xekay bima, co'a jeje bima, Jesus ebapukap'a jeje bima.

¹⁹ Kuy juk ocetabut Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm ekawẽn kay. Kabi kadiwiat a'ĩjojo buje bit, biğ ma juk ocetabut ocesop. Ğebum cuy epesop ixeyũ'ũm'ũm ekawẽn kay. Ixeyũ'ũm'ũm ekawẽn lâmpada buxim—kabiok peat puxim. Kabiam pima kabiada jedaebapukpuğ. Iğoda buxim Jesus Cristo jajẽm waram. Ixe ajẽmap wiwim pima, ğebum cuy epesop cekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm ekawẽn kay. ²⁰ Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ jekpiwatpi ğu apẽn ğuyjom je'babuk wuywebe iap o'ğıuwẽnuwẽn—pũğ em tak ka'ũma. Wuywebe dak wuykpiwatpi ğu iboap ekawẽn muwẽn put. Ğebum cuy epesop iboap kay. ²¹ Jekpiwatpi ğu juk adi apẽn ğeyjom je'babuk wuywebe iap o'ğıuwẽnuwẽn ip. Deus biğğbuk a'ðbi ma o'ğıuwẽnuwẽn ip—Xipacat cĩcãat a'ðbi.

2 Kuyje Judeuyũ parakpe osodop ip jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Imẽnpuxim ğasũ dak warẽmtağ ma eymutaybitbin'ukayũ jajẽm eykay. Napa ma jeymutaybin ip. Xipacat'ũmã ip jeymutaybin. Ja'ĩjojo'ukayũ ğubu'un ip Jesus kay itabut am. Wuykukukat kuy ikẽrẽat o'ju'uk cebewi ip. Inaka ibu'u je'e ip Deus

pe ikērēat 'uk an jewebewi. Imēnpuye Deus dao ma ixeyū ġuju ipiatpi'ajojoap kay. Soat em jeedop ip ipiat'ajojom. ² Adeayū bit ixeyū buxim jekpiwatpi ma jekuku ip ikērēat muġēġēm. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū dak napa ma je'e: — Jesus e icēmat e ġu — i. — Jesus ebekitkit tak ikērēat muġēġēm itabut'ūmat co'i — i dak je'e ip napa ma. ³ Jaġuybi ma ip jekawēn eyweju warēmtaġ ma eymutaybin am, eydinheiro kay jetabikuap tomuju ma. Napa ma je'e ip eywebe.

— Ikērēat kuġ ip oxe — i juk adi o'e Deus kuyje ma ixeyū muwēnuwēn. Deus itanomudipdip ġu cekay ip. Aġ ma. Soat cocom. Ixeyū ġuju ipiat'ajojoap pe.

⁴ Jekawēn tojtjot'ukayū be ikērēat muġē buje, Deus ibu'u ġu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ġu o'e cekay ip. Ipiat'ajojoap kay ip o'ġuju. Iboce ma ip taomūnmūn correntebum kabiokboġ pe. Ġuyjom Deus soat ideida apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'ġūm cedaġ oekuku'iyū be. Ipiat supi'ajoat warēmtaġ oekuku'iyū be bit. Teidadaap kabia wiwim ip. ⁵ Kuyjeayū be ikērēat muġē buje dak, ibu'u ġu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ġu o'e cekay ip. Muba'atxiri o'ġuajēm ikērēat mujurūġrūġ'ukayū mua pam. Noé acā o'taxijo yakōmap puxim. Ixe Noé xipat'ūmayū mukūyjom oekukuku muba'at ajēm awap.

— Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere Deus pe ey-mucūġ ām — i'e'em oekukuku. Ixe badipyū dak o'taxijo. 7 beayū o'taxijo.

⁶ — Eyju ikērēat kuġ oxe — i juk adi o'e Deus. Sodoma ka watwat pe, Gomorra ka watwat pe dak. Daxam ip o'ġuap. O'ġuap ip ikērēat mujurūġrūġ'ukayū mutaybit am eyju dak ōn jeymuap ma iam. ⁷ Ló bit o'tujujēm Sodoma ka bewi ce'ūap puxim. Ixe Ló cūġ ma osunuy Deus xe. Yaġuybabi'ūm osunuy Sodoma ka watwat ikērēat muġēġēap cocom puye, ibo ka watwat ikērēat kay acā ġebumap cocom puye dak. ⁸ Ixe Ló xipat osunuy. Soat kabia yukpiceġē osunuy jeka watwat ikērēat muġēġēap cocom puye, cekawēnkērēap cocom puye dak. ⁹ Wuykukukat itaybit cīcā ja'ōkayayū daxijo am ipiatpi'ajoap puxim. Ja'ō kay'ūm cīcāyū be bit ipiat supi'ajoat. Ixe yaġuyba'ūm ġu ixeyū muju am ipiat'ajojoap kay warēmtaġ ma oekuku ip iap teidadaap kabia be. ¹⁰ Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat jekpiwatpi ikērēat muġēġē'ukayū be—ja'ō kay'ūmayū be dak.

Ixeyū warēmtaġ ma wuymutaybitbin'ukayū isūsūn ġu ikērēat mujurūġ ām. Jewexe ip ya'ōbuyxi. Ibuyxin ġu ip Deus ekawēn tojtjot'ukayū kuġ. Imuymuy acā ip. ¹¹ Warēmtaġ wuymutaybitbin'ukayū bodi ma ya'ōbaca Deus ekawēn tojtjot'ukayū. Ixeyū bodi ma ya'ōbuyxi dak ip. Inaka warēmtaġ wuymutaybitbin'ukayū muymuy ġu ip Deus etabutpe.

— Teyūku xipat ġu ocexe — i'ūmġu e'em ip Deus pe. — Deus cuy ipiat supi'ajoat cebe ip — i bit e'em ip.

¹² Puca kake yaokaam acā—wuyxan acā. Ixeyū warēmtaġ ma wuymutaybitbin'ukayū puca buxim jekpiwan

ma jekukum. Itaekat puxim ip jekukum. Jetaybit'ūmap waywayway ip. Puca aokaap puxim Deus ixeyū ġu'ūm. ¹³ Apēn cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip warara'acat pe iaptei ideida ip. Ipiat'ajojo am ip ideida. Deus ipiat supi'ajoat cebe ip. Ikērēat muġēġēm ip kabiabun soat etabun. Jemucokcok am ip ikērēat muġēġēm soat em. Isūsūn ġu ip ikērēat mujurūġ ām soat tabutpe. Iokokat puxim ip ikērēat mujurūġrūġ xi ip puye. Eyju Jesus oe'ū wuywebeam iap kay wuyēgebuap'a o'om pima, te'e ma ip jekōnkōn eyweju, ikērēat muġēġē ip jemucokcok am puye. Icocok cīcā ip warara'acat muġuykuku am oceju xipat iam. ¹⁴ Ayacat co'isum ip itabiku cekay. Taobireren'ūma ip xipat'ūmap muġēġēm. Itabutbūcayū muġuykukukum ip. Dinheiro buap kay acā ip ġebum. — Ipiat osupi'ajoat eywebe — i juk adi o'e Deus ixeyū be.

Cemunēm ām je'e ip iba'ore ipiat'ajoap puxim.

¹⁵ Kawēn cūġat kay ip oibu'un cūġat e daġwi itabidaoat puxim. Balaão ekukuap puxim ip jekukum—Beor ipot ekukuap puxim. Ixe Balaão dinheiro bu ojuy oekukuku xipat'ūmap muġēġēapteim. ¹⁶ Deus pit jumento o'ġuydeat Balaão mukorēm ām, kūyjobit'ūm puye.

— Kūyjobit cuy eġuy Deus a'ō kay — i juk o'e jumento jekukat pe.

Jekukat a'ōm o'jekawēn Deus a'ōbi. Imēn Deus jumento be Balaão o'ġukorēmat. Jekawēn muwēnuwēn'ukat o'ġukorēmat ikērēat kay imubu'unap ojuy.

¹⁷ Idi'a ti'ūmat puxim warēmtaġ wuymutaybitbin'ukayū. Kabikerereat puxim tak ip—kabido ixixiġi-at puxim. Te'e ma idibi wiwim iap puxim te'e ma dak eyju ixeyū bi bewi icēmat cēmcēmap wiwim. Deus kabiock cīcāatka o'sukanaē tibira jījāat puxim cebeam ip soat em top am ip. ¹⁸ Cedaġ ġu ip kawēnwēn eyweju, yoboġan pin ip puye, yakpidapi ip e'em puye dak.

— Xipat ma wuyju Deus xe ikērēat muġēġēm wuy-mucokcok am ma'ġu wuyju, aoyū kaykay ma'ġu wuyju — i napa ma e'em ip eywebe.

Imēn ikērēat muġēġē'ukayū xewi pu'un ojuyacayū muġuykukukum ip waram ġuto warēmtaġ ceku am.

¹⁹ — Warēmtaġ ma juy ajeku—wuyekupinap taġ.

Deus wuydaxijo ma — i napa ma ip e'em.

Iba'ore cebe ip cedaġ ma jeku am. Xipacat kay bima, xipacat acā juy aceġuġē. Xipat'ūmat kay bima bit, xipat'ūmat acā aceġuġē. Iba'ore cebe ip cūġ ma jeku am xipat'ūmat kay buye. ²⁰ Pūġpūġpūġ ikērēat muġēġēap epereperem o'e. Xipacat mu'ūm ojuyayū ekukuap epereperem ip o'e wuykukukat a'ō kay kūyjobit

am—wuydaxijojo'ukat Jesus Cristo a'ō kay. Itabut ip o'e cekay. Imēnpit waram ġuto oibu'un ya'ō kay. Imēnpuye waram ġuto ikērēat muġēġēm ip o'e. Waram ġuto itabut'ūmat ekukuap puxim ip jekukum o'e. Tadaybot ip osodop kuy bima jetabut awap. Waram ġuto ikērēat mujurūġ puje bit, ibodi ma ip tadaybotbot o'e.

²¹ Kawēn cūġan itaybit'ūm pima, Deus yopīt ma kuka juk ipiat o'supi'ajoat cebe ip ce'ū buje, itaybit'ūm puye. Imēnpit itaybit ip osodop kawēn cūġan, kuy ip o'ya'ījojo buye. Darem ma ixe ekawēn taġ oekuku ip—Deus ekawēn taġ. Ibo ekawēn ikērē ġu—soat taġ xipat. Ina-

ka waram ip oibu'un. Deus yoboğ ma ipiat supi'ajoat cebe ip ce'ũ buje, cũğat a'õ kay ip oibu'un puye.

²² Imên wuyju e'em:

— Cedadat puje akurice waram jedat o'om — i. — Idibi be dajebaro akõm epere buje, jepitpin kaerep kay waram jewemukotektekteğ kaerep pe — i.

İcemat a'õ kay oibu'un'iyayũ ixe'yũ buxim.

3 Oburereyũ ikukpinayũ, ijjudup xepxepatup car-tadup wemudupmubararaktup eywebeaptup. İjoptupyũ otupmubararak eywebe xipacat kay acã ğebum am. Kuy otupmubararak eywebe eyağuyba'ũmap puxim waram Jesus Cristo jajêm iap kay. ² Kuyje ma juk adi Deus ekawên muwênuwên'ukayũ'ũm'ũm ixe waram jajêm iap o'ğukũyjojo—soat tağ iisuayũ'ũm'ũm. Ğebum cuy epesop ixe'yũ'ũm'ũm ekawên kay. Ğasũ dak wuykukukat warara'acayũ o'ğudot jekawên muwên am eywebe. Wuydaxijojo'ukat o'ğudot ip. Ğebum cuy epesop ixe'yũ ekawên kay dak. ³ Ğap kabia bima ikêrêat muğêğxiayũ jajêm eykay jemucokcok am ikêrêat muğêğxiayũ. İboam cuy õn eymukũyjom. Cristo waram jajêm iap ip jowayway.

⁴ — "Waram ğuto oajêm eykay," i te'e ma Cristo juk adi o'e eywebe — i napa ma ip je'e eywebe. — Pu iğuje? — i je'e ip. — Wuyebayũ'ũm'ũm pit kuy oe'ũ'ũ. İnaka oajêm ğu buk — i je'e ip iwayway am. — Ğasũ soat ibit ma apên ipi muğê buje osodop iap co'i ma — i je'e ip Cristo waram jajêm iap wayway am.

⁵ Ja'õm acã Deus kabi o'ğujurũğ, ipi dak. Idibi ma o'timuwexat ipim. Idibi parakpewi ma ipi o'ğubapuk.

⁶ İdibim tak kuyjeayũ o'ğup—ipi juayũ o'ğup. Muba'atxiri o'ğupajêm soat muap am. ⁷ Ğasũ dak Deus a'õbi ma kabi jemõğap pe opop Deus a'õbi. Deus a'õbi ipi dak opop jemõğap pe ma. Ğuyjom pit ja'õm ma'ğuto idibi ğu'ũm daxam. Ja'õm ma ipi dak ğu'ũm. İmu'ũm puje, ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be—ikêrêat mujurũğrũğ'ukayũ be. Waram Cristo jajêm iap waywayway'ukayũ jekpiwan ma yağuyba'ũm iboap ekawên kay.

⁸ Wuykukukat xe bit pũğ kabia mil koato jo'i. Mil koato dak pũğ kabia jo'i cexe. Eyağuyba'ũm ğu juy cuy epesop iboap kay, oburereyũ.

⁹ — Ocepit ma eykay — i juk adi a'ğũ o'e wuykukukat.

— İbun cĩcã omuyku — i te'e ma e'em yajêmap waywayway'ukayũ bit.

İxe ibu'u kũyjobit'ũmayũ mu'ũm am. İbikuy soat pe ikêrêat mujurũğrũğap epere am. İmênpuje ibun omuyku. Yukpiceğê ğu wuykuğ.

¹⁰ İmênpit wuykukukat jajêm. Uk'a iwat ağ'ũm pima ibukurukat ajêmjêm. İmênpuxim itabut'ũmayũ ağ'ũm

pima, wuykukukat jajêm. Yajêmap kabia be kabi i'ũm. Ya'õkareyat ipararu jĩjãat pibun ma i'ũm. Soat kabi beat tak ipik ma. I'ũm. İpi dak i'ũm—soat ipi dağat tak.

¹¹ Deus imên soat ğu'ũm. Eyetaybit iboam. İmênpuje ikêrêat epeğũğê ğu juy—pũğ em tak ka'ũma. Deus a'õ dağ acã juy epekuku soat kabia. ¹² Deus pe waram Jesus Cristo mudocap kabia juy epejowiwi. Eywebe i'e but iap cuy epe'e'e. Dao ma kuka a'ğũ oajêm. İxe ajêm puje, kabi ipik. I'ũm. Kabi beat iero je'e taxipap pibun.

¹³ — Kabi iisuat oğũğê — i juk adi a'ğũ o'e Deus pit. — İpi dak wara'at oğũğê iisuat — i juk adi a'ğũ o'e. — Cedağ ma jekuku'ukayũ acã jeedop ipi iisuat pe — i juk adi a'ğũ o'e.

İisuat wiwim cĩcã wuyju.

¹⁴ Oburereyũ ikukpinayũ, ixe ajêmap kabia wiwim wuyju. İmênpuje ikêrêat epeğujurũğ ğu. Deus a'õ dağ cuy epekuku soat kabia. İmên eyeku buje, ikêrêat kuğ ğu epesop Deus etabun. Eysisun ma epesop itabun. Kabau'ũm cuy epesop ixe eju. ¹⁵ Wuykukukat ibun ma omuyku warara'acat taxijo pin puye. Yukpiceğê ğu wuykuğ. Ğebum cuy epesop iboap kay. Wuykitpit ikukpinat Paulo dak cuk imêğaptup o'tupmubararak eywebeaptum Deus kuy ixe o'ğutaybin puye. İmên ixe dak cuk adi eymutaybitbin osunuy. ¹⁶ İxe juk adi wuykukukat jajêm iaptup o'tupmubararak. Pũğpũğ ixe emudupmubararaktup peat ekawên cekawên pa'rêm. İba'ore wuywebe wuyekũyjo am. İmênpuje warêmtağ ma itaybit'ũmayũ wuymutaybitbin ixe emudupmubararaktup peat ekawên—itabutbũcayũ dak. Wara'atup peat ekawên warêmtağ ma ip wuymutaybitbin Deus ekawêntup peat ekawên. İmêneju ixe'yũ ma jemujuat ipiat'ajojoap pe. Soat em ipiat'ajojom jeedop ip je'ũ buje.

¹⁷ Oburereyũ, eyju bit eyetabutbũt ğu. Eyetabut cĩcã ma. Yoboğ cĩcã eyju eyetabucap kuğ. Kuy eyetaybit cedağ ğu wuymutaybitbin'ukayũ omuyku iam. İmênpuje eyday'em'um cuy epesop ixe'yũ be eymubu'unap puxim kawên icemat kay. Deus a'õ kay'ũm cĩcã ip.

¹⁸ Biğ ma juy Jesus Cristo ekawên tağ epeku—wuydaxijojo'ukat ekawên tağ. Biğ ma juy cekawên tağ epeku biğ ma ixe be xipan eykuk am. Biğ ma juy eyetabun cekay.

— Soat podi ma ên edipap kuğ — i juy ace wuydaxijojo'ukat pe—wuykukukat Jesus Cristo be.

İmên ma wuyju e'em cebe ğasũ. İmên cuy acece soat em cebe.

İbũrũ ma.

1 João

1 Joãoyũ oceju. Cartadup mubarararağ oceju Jesus Cristo muwẽn ãm eywebe. Ixe ekawẽn kay wuyetabut pima, wuyağuyisum ajeku ijodi bima. Ixe xe wuyetait acesop wuye'ũ buje dak. Ixe itait osunuy ipi mujurũğ awap. Ixe ekawẽn cuk adi oceya'ĩjojo ijodi bima. Ocetam cuk adi ocejojo ixe. Icẽmãn ixe ocejojo ocetam. Ixe eju ma juk adi ocejukuku. ² O'jebapuk oceyay. Cebapuk puje, ocejojo. Imẽneju ixe ma oceğuwẽn eywebe. Ixe kay itabucayũ yağuyisum jekukum ġasũ. Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje dak. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuydop am wuye'ũ buje. Wuyebay xe osunuy kuyje. ġasũ bit o'jebapuk oceyay. ³ Apẽn cuk adi ocejojo iap muwẽnuwẽn oceju eywebe. Apẽn cuk adi oceya'ĩjojo iap tak imuwẽnuwẽn oceju eywebe. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim Deus eju jeburerem am. Oceju Deus eju jeburerem. Ixe ipot eju dak oceju jeburerem ma—Jesus Cristo eju. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim ixeyũ eju jeburerem am. ⁴ Ijudup mubarararağ oceju eywebeaptum eymucokcok am. Wuycokcoksũ ġu ace'e—wuycokcok cĩcã ma. Darem ġu dak wuycokcoğ acesop—soat em ma.

⁵ Deus kabia buxim e'em. Ikẽrẽat kuğ ġu ixe. Ka'ũmğũ kabiok Deus xe. Ikẽrẽat o'jukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Jesus Cristo juk adi iboap o'ğuwẽnuwẽn ocewebe. Iboap ekawẽn muwẽnuwẽn ma oceju dak eywebe. ⁶ “Deus eju jeburerem oceju” i wuyju e'em pima ikẽrẽat mujurũğrũğ ma'ğũ wuyju, napa ma wuyju e'em. Cũğ ġu dak wuyju jekukum. ⁷ Deus pit ikẽrẽat mujurũğrũğ ġu. Ixe kabia dağ jekuku'ukat puxim. Cedağ ma jekukum. Ixe ekukuap puxim wuyju jekukum pima, jeburerem kuka ajeku wuyeweweju. Pũğ tağ ma kuka ajeku. Deus ikẽrẽat uk uğ wuywebewi—soat uk'uğ. I'uk'uğ wuywebewi korosa be ipot o'jedeoyekereren puye. Jesus Deus ipot. Ixe wuymuisusun soat tağ.

⁸ “Ikẽrẽat kuğ ġu òn pit” i'e'em pima, jewemuğuykukukum wuyju. Napa ma wuyju e'em:

— Ikẽrẽat kuğ ġu òn pit — i.

⁹ Apẽn cuk adi ikẽrẽat ağujurũğrũğiap cuy ağuwẽn Deus pe. Imuwẽn puje, ixe ikẽrẽat ju'uk wuywebewi. Soat ju'uk ikẽrẽat, ixe soat em apẽn cuk adi o'e'e iap tağ e'em puye. Cũğ ma ixe wuykuğ. Ixe wuymuisusun soat tağ wuywebe waram ikẽrẽat kukap puxim.

¹⁰ — Soat ipi juacat ikẽrẽat mujurũğrũğ — i'e'em Deus.

Wuyju e'em pima:

— Òn pit ikẽrẽat mujurũğrũğ ġu — i; — Deus napa ma e'em — i dak wuyju e'em.

Imẽn e'em pima, wuybinũnpe ġu Deus ekawẽn òmõm.

2 Bekitkit, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum eywebe ikẽrẽat mujurũğrũğap puxim. Wuywebe ikẽrẽat mujurũğ puje bit, wuywebeam Jesus Cristo kawẽnwẽn wuyebayat eju. Ixe Jesus Cristo soat podi ma cũğ ma. ² Ixe ma oe'ũ ikẽrẽat muğẽğẽap teida am. Imẽnpuye Deus ikẽrẽat uk'uğ wuywebewi.

— Wuywebewi acã — i'ũmğũ òn pit e'em. — Soat pewi ipi juacayũ bewi ixe ikẽrẽat uk'uğ — i òn e'em.

³ Deus ekawẽn kay kũyjobit pima dak, wuyetaybit ma wuyju Deus bureyũ iam. ⁴ Ixe ekawẽn kay kũyjobit'ũmat pit napa ma e'em:

— Deus bure òn — i.

Icẽm ġu e'em kũyjobit'ũm puye. ⁵ Ixe ekawẽn kay kũyjobicayũ bit warara'acat kayap podi ma Deus kay ip. Cekawẽn kay kũyjobin pima, wuyetaybit acesop Deus eju mũğ'i wuyju jekukum iam. “Deus eju mũğ'i oceju jekukum” i wuyju e'em pima, Jesus Cristo ekukuap puxim cuy ajeku. Ixe ekukuap puxim jekukum pima, wuyetaybit acesop Deus eju mũğ'i wuyju jekukum iam.

⁷ Oburereyũ ikukpinayũ, apẽn cuk adi ocece eywebe iaptup mubarararağ òn eywebeaptum. Iboap ekawẽn kawẽn iisuat ġu. Kuy bima juk adi iboap ekawẽn epeya'ĩjojo—xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn.

⁸ Iboap ekawẽn kawẽn iisuat puxim o'e Jesus ekukuap co buje. Ixe ekukuap kay ġebum pima, wuyetaybit ace'e iboap ekawẽn. Iboap ekawẽn icẽmãn. Jesus Cristo iboap ekawẽn tağ oekukuku—xipan soat kuğ ijodiatat kuğ. Jesus kabia buxim. Ixe ekawẽn tağ jekuku'ukayũ kabia dağ jekuku'ukayũ buxim. Ixe ajẽm puje, kabiokat kapkam iap puxim, ixe ekawẽn tağ jekuku'ukayũ ade buye.

⁹ Jekitpit kay itakomaat napa ma e'em: — Deus ekawẽn tağ òn jekukum — i, ikẽrẽat mujurũğrũğ'uk puye. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ixe. ¹⁰ Wuyxe wuykitpit ikukpin pima, Deus ekawẽn tağ wuyju jekukum. Soat ekawẽn tağ jekuku'ukat kabia dağ jekuku'ukat puxim. Imẽnpuye ikẽrẽat mujurũğrũğap ġu warara'acat pe. ¹¹ Jekitpit kay itakomaat pit kabiok tağ jekuku'ukat puxim. Kabiok tağ jekuku'ukat itaybit ġu poma oju iam. Imẽnpuxim jekitpit kay itakomaat warẽmtağ jekukum Deus kay kũyjobit'ũm puye.

¹² Bekitkiyũ, eyju'in ġaxĩn ma juk eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum ġasũ eywebewi Deus ikẽrẽat o'ju'uk puye. O'ju'uk Jesus Cristo oe'ũ buye. ¹³ Baybayũ, eyju'in cuk kuyje ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyũ buye. Ixe Jesus Cristo ipi mujurũğ'isum

itabêg osunuy. Tapupuyũ, eyju'in ġasũ ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ ðn eywebeaptum kuy juk ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat a'ðbacaap epeġu'ũm puye—soat podi ma ikêrêat kukukat a'ðbacaap epeġu'ũm.

¹⁴ Warara'acayũ ey'in kuy ma eyetabun. Ijudup mubarararaġ ðn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyũ buye. Ipi mujurũġ awap ixeye itabêg osunuy. Warara'acayũ ey'in kususukuruy eyetabun. Ijudup mubarararaġ ðn eywebeaptum eya'ðbaca buye. Soat em eyju ġebum Deus ekawên kay. Soat podi ma ikêrêat kukukat a'ðbacaap epeġu'ũm—ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat a'ðbacaap epeġu'ũm.

¹⁵ Deus kay itakomaayũ ibikuy jĩjã ikêrêat mujurũġãm. Jeakaġ cĩcã ip ikêrêat kay. Imênpuye itabikuku jĩjã ip ikêrêat kay. Yoboġan pin ip adeayũ xe. Imên jekukum pima wuyebayat bikuyap taġ ġu epeku—itabut'ũmat ekukuaptaġ acã. Imêneju eyetabikukunap ġu juy epesop Deus kay'ũmayũ emutabikukunap kay. Ixeyũ ekukuap puxim ġu juy epeku. Ixeyũ ekukuap puxim eyeku pin pima, wuyebayat ikukpin ġu eyxe. ¹⁷ Itabut'ũmayũ e'eap i'ũm. Iteyũ emumutabikukunap tak i'ũm. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayũ bit i'ũm ġu. Soat em itabêg jeedop ip Deus xe.

¹⁸ Bekitkit, ġaxĩn ma soat i'ũm. Cristo kay itakoma jĩjãat omuyku iap awêġ kuy epeyawêġcoco. Cristo kay'ũmayũ kuy o'jebapuk ijodi—ade. Imênpuye wuyetaybit ġaxĩn ma ipi i'ũm iam. Cristo soat kukukan iap kabia omuyku. ¹⁹ Ixeyũ Cristo kay'ũmayũ o'jêwuyxewi. Wuykadiayũ ġu ip osodop—wuykadi'ũmayũ ma. Imênpuye o'jêwuyxewi. Wuykadiayũ bima kuka adi oibu'un ġu ip wuyxe. Ibu'un'ũm pima wuyxe ma kuka adi ip osodop. Imênpit o'jêwuyxewi. Imênpuye wuyetaybit wuykadi ġu teyũku iam.

²⁰ Deus Ibiðġbuk xipacat cuk o'ġuðm eywebe Cristo kay eyetabucap tomuju. Imênpuye soat eyju eyetaybit kawên icêmãn. ²¹ Kawên icêmãn itaybit'ũmayũ ġu eyju. Ijudup mubarararaġ ðn eywebeaptum eyetaybit puye kawên icêmãn. Napa e'e'ukat pi bewi ġu kawên icêmãn cêmçêm. Eyetaybit iboam.

²² Abuyũ dapxiyũ iap oġuwên eywebe. "Jesus Deus emunaẽ ġu" i'e'e'ukayũ dapxiyũ. "Deus Jesus ebay ġu" i'e'e'ukayũ dapxiyũ, "Jesus Deus ipot ġu" i'e'e'ukayũ dak. Ixeyũ Cristo kay itakoma jĩjãayũ. ²³ Adeayũ etabutpe "Wetabut ġu Jesus Deus ipot iap kay" i'e'e'ukayũ Deus bureyũ ġu. Adeayũ etabutpe "Wetabut Jesus Deus ipot iap kay" i'e'e'ukayũ bit Deus burem e'em.

²⁴ Kawên idipat cuk epeya'ĩjojo eyetabut'isum. Iboap ekawên taġ cuy epeku. Iboap ekawên tãg jekukum pima, Cristo eju mũġ'i epekuku soat em—cebay bikuyap taġ tak.

²⁵ — Eyaġuyisum eyju jekukum ijodi bima — i juk adi o'e Cristo wuywebe. — Soat em Deus xe eyetait epesop eye'ũ buje dak — i juk adi o'e Cristo wuywebe.

²⁶ Itabut'ũmayũ ma eymuġuykukuku ojuy jekukum. Imênpuye ijudup mubarararaġ ðn eyemukũjoaptum.

²⁷ Eyju bit Deus biðġbuk kukayũ Cristo Deus biðġbuk o'ġuðm eywebe buye. Ixe biðġbuk nuynuy eywebe. Imênpuye:

— Ocemutaybitbin'ukat cuy eġudot ocekey — i'ũmġu juy epe'e'e.

Eywebe dopdop'ukat acã eymutaybitbin soan. Napa ġu xeku eymutaybitbin—icêmãn.

— Deus biðġbuk pe eymutaybitbinap taġ cuy epekuku — i ðn e'em eywebe.

Cristo eju mũġ'i dak cuy epekuku.

²⁸ Bekitkit, soat em cuy Cristo eju mũġ'i epekuku. Ixe waram je'bapuk ijodi. Ixe eju mũġ'i jekukum pima, wuya'ðcam acesop ixeye ajêwuyje. Wuysũsũn ġu acesop ixeye ajêwuyje. Acejemunêm ġu cebuxim. ²⁹ Eyetaybit Deus cũġ ma iam. Imênpuye eyetaybit cũġ ma jekuku'ukayũ ixeye ebekitkiyũ iam.

3 ġebum cuy epesop wuyebayat xe wuykukpin cĩcã iap kay. Deus e'em wuywebe:

— Webekitkit eyju — i.

Iceâmãn Deus ebekitkit wuyju. Deus kay'ũmayũ bit itaybit ġu Deus ebekitkit wuyju iam, Jesus Deus ipot iam itaybit'ũm ip puye. ² Oburereyũ ikukpinayũ, ġasũ wuyju Deus ebekitkit. Wuyetaybit ġũġũn ma apên ġuyjom acesop iam. Waram Cristo ebapuk puje bit, ixeye jo'iyũm acesop. Wuyetaybit ace'e apên ixeye omuyku iam, ixeye ajojojo buye. Ixe jo'iyũm acesop ixeye ajojojo buye. ³ Cristo jo'i acesop iap wiwim cĩcã wuyju. Cristo ikêrêat kuġ ġu. Ikêrêat o'jukuk ġu—pũġ em tak ka'ũma. Soat taġ iisu. Imênpuye wuyju dak wuybu'u ikêrêat mujurũġãm. Wuyaġuyisum cuy ajeku.

⁴ Ikêrêat mujurũġrũġ'ukat kũyjobit ġu Deus a'ð kay. Ikêrêat mujurũġrũġap Deus a'ð kay kũyjobit'ũmap co'i.

⁵ Cristo o'jebapuk wuykay ikêrêat uk am soat pewi ijodiatat pewi. Eyetaybit iboam. Ixe bit ikêrêat kuġ ġu. Ka'ũmġu ikêrêat cebe. ⁶ Cristo eju mũġ'i jekuku'ukat ibun ġu jekukum ikêrêat mujurũġrũġ. Ikêrêat mujurũġrũġ'ukat pit itabut ġu o'e Cristo kay. Ibu'u jĩjã mabuk Cristo a'ð daġ jeku am.

⁷ Bekitkit, eyday'em'um cuy epesop itabut'ũmayũ be eymuġuykukuap puxim. Cũġ ma jekuku'ukayũ ma cũġ ma Deus xe Cristo buxim. ⁸ Ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ bit Satanás ebekitkit—ibiðġbuk kêrêayũ kukukat ebekitkit. Ixe Satanás ikêrêat mujurũġrũġ'uk osunuy ipi mujurũġ'isum. Deus ipot osodot ijodi ixeye e'eap mu'ũmãm.

⁹ Deus ebekitkit ibun ġu jekukum ikêrêat mujurũġrũġ, Deus biðġbuk nuynuy cebe ip puye. Iba'ore cebe ip ibun ikêrêat kuk am Deus ixeyũ ebay buye.

¹⁰ Iboap cĩcã wuyxe abuyũ Deus ebekitkit iap, abuyũ Satanás ebekitkit iap tak. Cũġ ġu jekuku'ukayũ Deus ebekitkit ġu. Warara'acat kay itakomaayũ dak Deus ebekitkit ġu ip.

¹¹ — Xipan cuy epeyewekuk — i ðn e'em eywebe. Jesus Cristo kay eyetabut'isum cuk iboap ekawên epeya'ĩjojo. ¹² Caim ekukuap puxim ġu juy ajeku. Ixe Caim ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ kukukat ebekit osunuy—Satanás ebekit. Ixe jekitpit'ũm o'yaoka. Caim ma cekawênkêrê osunuy. Ikitpit pit cekawêntip os-

unuy. Imēnpuye Caim itabutkarey o'e jekitpit kay. Imēnpuye o'yaoka.

¹³ Okitpitpiyū, itabut'ūmayū itakoma eykay bima, "Pēnpuye xe'e itakoma ip wuykay?" i'ūmǵu juy epe'e eyewewebe. ¹⁴ Ipiat'ajojoap kay cumayū ekukuap puxim ǵu wuyju jekukum. Wuyaǵuyisum ma wuyju jekukum. Wuyxe warara'acat ikukpin—itabucat. Imēnpuye wuyetaybit aceju ǵu ipiat'ajojoap kay iam. Ikērēm warara'acat kukuk'ukat pit yaǵuyisum ǵu jekukum. Imēnpuye ixē je'ju ipiat'ajojoap kay. ¹⁵ Jekitpit kay itakomaat ikērēat kuǵ Deus xe wara'acat o'yaokaiat co'i. Ikērēat mujurūǵap epere'ūm pima, warara'acat o'yaokaiat yaǵuyisum ǵu jekukum ijodi. Eyetaybit iboam. Deus xe ǵu jeenuy je'ū buje dak. ¹⁶ Cristo oe'ū wuye'ūap puxim. Imēnpuye wuyetaybit Cristo xe wuykukpin cīcā iam. Wuyju dak wuybu'un ǵu juy ajop wuye'ū ām warara'acat e'ūap puxim—itabucat e'ūap puxim ixeyū ikukpin wuyxe buye. ¹⁷ Wuyju dak wuyetabotaidabotbon cuy ajop ibubut'ūmayū kay—itabucayū kay—wuykitpitpiyū kay. Wuybubut ade bima, i'in cuy aǵūm ixeyū be. Iūm ām wuybu'u bima bit, te'e ma wuyju e'em "Deus ikukpin ocexe" i. ¹⁸ Bekitkit, warara'acat puywan'ūm pima, te'e ma kuka ace cebe ip "Eyukukpin oxē" i. Icēmān warara'acat ikukpin wuyxe bima, xipan cuy ixeyū ajukuk, wuybubut'in tak cuy aǵūm cebe ip.

¹⁹ Xipan warara'acat kuǵ pima, wuyetaybit kawēn icēmat taǵ wuyju jekukum iam. Imēnpuye:

— Kawēn icēmat taǵ paxi juk adi oceku? — i'ūmǵu ace'e Deus pe cetabutpe bima.

Imēnpuye wuypararam ǵu ajop ixē etabixē bima.

²⁰ Ikērēat mujurūǵ puje dak, "Oceju ikērēat kuǵ Deus xe" i wuyju e'em wuywebe ma. Deus pit wuyetaybicap podi ma itaybit. Ixē itaybit teyūku ibu'u o'e ip ikērēat mujurūǵ ām iam. Imēnpuye:

— Oceju ikērēat kuǵ Deus xe," i'ūmǵu juy ace. Wuypararam ǵu juy ajop Deus etabutpe. ²¹ Oburereyū ikukpinayū, ikērēat kuǵ paxi wuyju iap kay wuyaǵuyko-rereren'ūm pima, wuya'ōcam cuy ajop Deus etabixē.

²² Ixē xewi wuyemukaypinput acejat. Ixē ekawēn kay kūyjobit pima, kuka wuyemuojuyju acejat cexewi ixē bikuyap taǵ jekukum pima dak.

²³ — Eyetabun cuy epesop okpot kay—Jesus Cristo kay — i'e'em Deus wuywebe. — Ikukpin cuy epewekuk — i dak. Imēn Deus e'em wuywebe. Imēn Cristo dak cuk adi o'e wuywebe. ²⁴ Deus ekawēn kay kūyjobicat Deus eju mūǵ'i jekukum. Deus tak jekukum mūǵ'i ceweju ip—jebekitkiyū eju. Ixē jebiōǵbuk o'ǵuōm wuywebe. Wuyetaybit Deus soat em jekukum mūǵ'i wuyweju iam ibiōǵbuk nuynuy wuywebe buye.

4 Oburereyū ikukpinayū, wuymuǵuykukuku'ukayū omuy soat kaka daǵ—ade. Imēnpuye soat ekawēn kay bit eyetabun ǵu juy epesop— "Deus biōǵbuk omuy ocewebe" i'e'e'ukayū ekawēn kay. Koap eya'ōpicūǵcūǵ cīcā juy epesop ixeyū ekawēn kay.

— Deus ekawēn taǵ paxi ite wuymutaybitbin—cekawēn taǵ ǵu xe'e? — i juy epe'e eyewewebe.

— Deus biōǵbuk omuy ocewebe — i'e'em ip napa ma.

² Eyetaybit put abuyū ixeyū'in Deus a'ōbi wuymutaybitbin iam, abuyū ixeyū'in jekpiwatpi wuymutaybitbin iam tak. "Jesus Deus emunaē" i'e'e'ukayū Deus a'ōbi wuymutaybitbit'ukayū, "Jesus ijodian o'e" i'e'e'ukayū dak. Deus biōǵbuk omuy ixeyū be. ³ "Jesus ijodian ǵu o'e" i'e'e'ukayū bit Deus a'ōbi ǵu wuymutaybitbin—ja'ōbi acā. Deus biōǵbuk nuynuy ǵu cebe ip. Cristo kay itakoma jījāat a'ōbi ixeyū wuymutaybitbin. "Ǵaxīn ma Cristo kay'ūm cīcāat omuyku" iap awēǵ kuy juk epewawēǵcoco. Kuy ijodi ma omuy.

⁴ Bekitkit, Deus ebekitkiyū eyju bit. Cristo kay'ūm cīcāat itabut'ūmayū kukat. Ixē ya'ōbaca. Deus biōǵbuk pit ixē bodi ma ya'ōbaca—eywebeat. Imēneju jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū a'ōbacaap kuy epeǵu'ūm. ⁵ Apēn itabut'ūmayū e'e am ma ip kawēnwēn soat em jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Itabut'ūmayū ixeyū ekawēn kay jījā, itabut'ūmayū kukukat kadi ip puye. ⁶ Wuyju bit Deus kadiayū. Deus bureyū wuyekawēn coco'uk. Deus bure'ūmayū bit wuyekawēn coco'uk ǵu. Imēneju wuyetaybit abuyū Deus biōǵbuk a'ōbi icēmān wuymutaybitbin iam, abuyū cedaǵ ǵu wuymutaybitbin iam tak.

⁷ Oburereyū ikukpinayū, Deus ibikuy wuywebe xipan jewekuk am. Imēnpuye xipan cuy acewekuk. Xipan warara'acat kukuk'ukayū Deus ebekitkit. Deus bureyū ixeyū. ⁸ Deus xe soat ijodiat ikukpin. Jekpiwatpi ma wuykay. Imēnpuye ikukpin warara'acat kuǵ'ūm pima Deus burem ǵu kuka ace. ⁹ Wuykay jekpot mudot puje, Deus jexe wuykukpinap o'ǵubapuk wuywebe. Pūǵ ma Deus ipot. O'ǵudot ijodi wuykay soat em wuyetait wuydop am cexē wuye'ū buje. Imēneju wuyetaybit wuykukpin cīcā Deus xe iam. ¹⁰ Wuyxe Deus ikukpin ǵu osunuy kuyje. Ixē xe bit wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuye jekpot o'ǵudot wuykay. O'ǵudot ikērēat uk am wuywebewi. Deus ikērēat uk'uǵ wuywebewi ipot oe'ū buye. Oe'ū ikērēat muǵēǵēap teida am.

¹¹ Oburereyū ikukpinayū, Deus xe wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuye wuyju dak xipan cuy acewekuk.

¹² Wuywebe Deus ijo ba'ore. Xipan jewekuǵ pima, Deus wuyweju mūǵ'i jekukum. Deus wuyweju mūǵ'i jekukum pima, xipan warara'acat ajukuk apēn Deus xipan wuykuǵ iap puxim. ¹³ Deus cuk jebiōǵbuk o'ǵuōm wuywebe. Imēnpuye wuyetaybit Deus eju mūǵ'i wuyju jekukum iam, ixē wuyweju mūǵ'i jekukum iam tak.

¹⁴ Deus ipot e'eap cuk adi ocejojojo. Imēnpuye:

Deus jekpot o'ǵudot wuydaxijo am—soat taxijo am ipi watwat taxijo am — i oceju e'em soat pe.

¹⁵ Wuybisūn'ūm pima "Jesus Deus ipot" i'e am warara'acayū be, soat em Deus jekukum wuyweju; wuyju dak soat em jekukum ceweju—Deus eju. ¹⁶ Deus jekpot o'ǵudot wuydaxijo am. Imēnpuye wuyetaybit Deus xe wuykukpin cīcā iam. Wuyetabut tak Deus xe wuykukpin cīcā iap kay.

Soat ipi watwat ikukpin Deus xe. Xipan warara'acat kuǵat Deus eju mūǵ'i jekukum. Deus tak jekukum mūǵ'i ceweju. ¹⁷ Deus eju mūǵ'i jekukum pima ixē bux-

im wuyju dak xipan warara'acat ajukuk. Deus ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be ikērēat muju rūḡrūḡ'ukayū be. Ipiat'ajoan pima wuypararam ḡu acesop ixe etabixe. Wuya'ōcam acesop cetabixe. Ijodi bima Cristo ekukuap puxim wuyju dak jekukum puye, wuya'ōcam acesop cetabixe. ¹⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuypararam ḡu kuka ace Deus etabixe. Deus buxim ikukpin warara'acat kuḡ pima bit, wuypararaap ajukuk ḡu wuyweju. Wuyparara bima bit:

— Ipiat supi'ajoat xe'e Deus wuywebe? — i kuka ace wuywebe ma.

Wuyparara bima, iba'ore wuywebe Deus puxim warara'acat kuk am ikukpin.

¹⁹ Kuyje Deus xe wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuye wuyju dak ḡasū wuyxe Deus ikukpin cīcā, warara'acayū dak ikukpin wuyxe. ²⁰ Warara'acat kay itabucat kay wuyetakoma bima, napa ma wuyju e'em:

— Deus ikukpin oxe — i.

Ka'ūma ma Deus o'jojomo buk. Deus ma ijojomo ḡu wuyju. Wuyxeacat pit ijojomo soat em. Wuyxe wuyemu-mujojomyū ikukpin'ūm pima, iba'ore wuywebe ikukpin wuyemumujojomyūm kuk am.

²¹ — Deus ikukpin eyxe bima, xipan cuy eykitpitpiyū dak epejukuk — i juk adi o'e'e Cristo wuywebe.

5 Jesus Deus emunaē iap kay itabucayū Deus ebekitkiyū. Wuyxe bekitkiyū ebay ikukpin pima, ixe ebekitkiyū dak ikukpin ma wuyxe. ² Wuyxe Deus ikukpin pima, ixe ekawēn taḡ jekukum pima dak, wuyetaybit acesop wuyxe Deus ebekitkiyū ikukpin iam. ³ Soat pe Deus ebekitkit pe Deus kay'ūmayū a'ōbacaap mu'ūm put. Wuyju itabut'ūmayū a'ōbacaap mu'ūmu'ūm Jesus kay wuyetabut puye. Iba'ore ḡu wuywebe kūyjobit am ya'ō kay, ixe a'ōbacaap kuḡ puye. Deus wuyxe ikukpin pima, cekawēn taḡ ajeku. Deus ikukpin wuyxe bima, "Ocebu'u ixe ekawēn kay kūyjobit am," i'ūmḡu kuka ace. ⁵ Abu be Deus kay'ūmayū a'ōbacaap mu'ūm put? Jesus Deus ipot iap kay itabucayū be acā.

⁶ Jesus Deus emunaē ma. Ixe Jesus oajēm Deus bikuyap taḡ jeku am. Imēnpuye soat em kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēnpuye idibi be o'jewemubatisanat. Oe'ū korosa be. O'jedoyekereren korosa be soat em wuydop am Deus xe. Soat em ma Deus emunaē osunuy. Je'ū buje dak Deus emunaē osunuy. ḡasū dak Deus emunaē. ⁷ Ixe Jesus oajēm wuymutaybit am "Ōn Deus ipot" iam. Wuyetaybit ixe Deus ipot iam apēn ixe idibi be o'jewemubatisanat iap kay ḡebum pima, apēn ixe o'jedoyekereren iap kay dak. Cewemubatisanap acā ḡu wuymutaybitbin icēmān Jesus Deus ipot iam. Cedoyekererenap tak iboam wuymutaybitbin. Deus biōḡbuk tak wuymutaybitbin Jesus Deus ipot iam. Ixe biōḡbuk icēmān e'em wuywebe. ⁹ Ijodiacat Jesus Deus ipot iap muwēnuwēn wuywebe. Wuyetabut ixeyū ekawēn kay. Deus tak Jesus okpot iap o'ḡuwēnuwēn wuywebe. Ijodiacayū e'eap podi ma icēmān Deus e'em.

Imēnpuye wuyetabun cuy ajop ixe ekawēn kay. ¹⁰ Deus o'e:

— Jesus okpot icēmat — i.

Ixe ipot kay itabucat e'em jewebe ma:

— Cūḡ ma o'e owebe wetabut am Deus ipot kay — i. Deus kay itabut'ūmat pit napa ma e'em: — Deus dapxi — i. Tūibe Deus dapxi iān e'em itabut'ūmat, Deus e'eap kay itabut'ūm puye— "Jesus okpot" i'e'eap kay itabut'ūm puye.

¹¹ — Eyaḡuyisum epeku ijodi bima okpot oe'ū eywebeam puye — i'e'em Deus soat pe wuywebe. — Soat em eyetait epesop oxe eye'ū buje dak — i'e'em wuywebe.

¹² Ipot kay itabucayū ma yaḡuyisum jekukum ijodi.

Soat em Deus xe itait jeedop ip je'ū buje dak.

Itabut'ūmayū bit yaḡuyisum ḡu jekukum ijodi. Soat em Deus wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje dak.

¹³ Eyetabut Deus ipot kay. Imēnpuye eyaḡuyisum eyju jekukum ijodi bima. Eye'ū buje dak soat em eyetait epesop Deus xe. Ijudup mubarararaḡ ōn iboam ey-mutaybit am. ¹⁴ Deus eju wuyju kawēnwēn. Ixe bikuyap taḡ cexewi iojuyjuy bima, ixe wuyekawēn cocom. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye wuyparara ḡu kawēn ām ceweju. Ijudup mubarararaḡ ōn ey-mutaybit am iboam. ¹⁵ Wuyetaybit ixe soat em wuyekawēn cocom iam. Wuyekawēn cocom cexewi wuyju iojuyjuy bima. Imēnpuye wuyetaybit ixe xewi wuyemukaypin ajat iam.

¹⁶ Wuykitpit pe ikērēat mujurūḡ puje, acekawēn cuy Deus eju ixe beam. Deus iboap ju'uk cebewi ikērēat. Ixe soat em itait jeenuy Deus xe ce'ū buje. Cūḡ ḡu wuyju jekukum pima ikērēat mujurūḡrūḡ wuyju Deus xe. Pūḡ pit ikērēat jījā Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡḡap. Wara'at podi ma ikērē cexe. Wuybure iboap muḡḡḡēm pima, ikērēat muḡḡḡēm pima, "Epeyekawēn cuy Deus eju ixe beam," i'ūmḡu ōn e'em eywebe. Iboap muḡḡḡēxiat soat em ipiatpi'ajojom jeenuy. Deus wi wūy ma jeenuy ce'ū buje dak.

¹⁸ Deus ebekitkiyūibun ḡu ikērēat mujurūḡrūḡ Deus ipot aḡ ip cekay buye. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat pe Deus ebekitkit kuk pa'ore, Deus ipot aḡ ip cekay buye.

¹⁹ Wuyetaybit Deus a'ō kay wuyju iam. Warara'acayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat a'ō kay acā—itabut'ūmayū.

²⁰ Wuyju acā wuyetaybit Deus ipot kuy oajēm ijodi iam. Ixe juk adi wuymutaybitbin oeku apēn Deus omuyku iam. Imēnpuye wuyetaybit apēn Deus omuyku iam. Ixe acā Deusat. Soat em Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum—cūḡat eju. Ixe ipot eju dak mūḡ'i wuyju jekukum—Jesus Cristo eju. Ixe acā Deusat. Ixe eju mūḡ'i jekuku'ukayū yaḡuyisum jekukum ijodi. Soat em itait jeedop ip Deus xe ce'ū buje dak.

²¹ Bekitkiyū, eyetabun ḡu juy epesop Deus pabi kuḡ ojuyacat kay!

Ibūrū ma.

2 João

¹ Tũũ, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum, e'iyũ beaptum tak. Jesus kay itabucayũ kukukat òn. Eykukpin oxé. Warara'acayũ xe dak eykukpin—soat xe. ² Eykukpin ocexe, wuyju kawẽn icēmat kay buye. Soat em wuyju ġebum iboap ekawẽn kay. Wuyağuyba'ũm ġu iboap ekawẽn kay. Soat em iboap ekawẽn tağ ajeku.

³ — Bay, xipan cuy wuykuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—Deus ipot pe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy wuykay — i òn e'em cebe. — Wuyağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe. Wuyju kawẽn icēmat tağ jekukum pima, imẽn ip wuykuğ, xipan warara'acat kuğ pima dak.

⁴ E'iyũ ekukuap awěğ oyawěğtobuxik. Pũğ ġu ixeyũ'in kawẽn icēmat tağ jekukum—wuyebay be wuyawěwěap ekawẽn tağ. Ocokcok cĩcã oce ixeyũ awěğtobuxik puje.

⁵ — Tũ'ũ ikukpinat, xipan cuy epeyewekuk — i òn e'em ewebe. Iboap ekawẽn kawẽn iisuat ġu—kawẽn kuyat. Kuy bi-ma xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn aya'ĩjojo—Jesus kay wuyetabun'isum. ⁶ Xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn kuy epeya'ĩjojo Jesus Cristo kay eye-tabun'isum. Xipan jewekuğ pima Deus ekawẽn tağ tak kuka ajeku.

⁷ Wuymuğuykuku'ukayũ o'jepõğpõğpõğ soat kaka dağ.

— Jesus Cristo ijodian ġu o'e — i'e'em ip.

Imẽn e'e'ukat wuymuğuykuku'ukat. Cristo kay itakoma jĩjã ip. ⁸ Iměneju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim. Ixeyũ be eymuğuykuku buje, eyekapikaptei epejat ġu Deus xewi. Eymuğuykuku'ũm pima bit, Deus jeymucokcoğ cĩcã eywebe eye-kapikaptei ũm puje—soatei ũm puje.

⁹ Cristo be wuymutaybitbinap kay'ũmayũ ma Deus bikuyap tağ ġu jekukum—wara'at tağ acã. Deus bure ġu ip. Itabut ġu ip Deus kay. Cristo be wuymutaybitbinap tağ jekuku'ukat pit pũğ tağ ma jekukum Deus eju. Deus tak pũğ tağ ma jekukum ixeyũ eju. Deus ixeyũ bure e'em. ¹⁰ Cristo ekawẽn imutaybitbin'ũmat a'õ kay ġu juy epesop. Ixeyũ juy epeğũõm ġu eyduk'a be, eykay yajēm puje ip.

— Deus xipan cuy jeykuk — i'ũmğũ dak cuy epe'e cebe ip eyxewi ijēm puje.

¹¹ Wuyduk'a be ixeyũ muõm puje, wuyju dak ixeyũ bureyũm kuka acesop ikērēat muğěğğēm.

¹² Soat muwẽn pin puk òn eywebe. Iměnpit obu'u oce soat muwẽn ãm eywebe taperadup pe. Cu ojuy bit a'ğũ òn eyka be eyjom kawẽn ãm eyweju. Kawẽnwẽn pima, wuycokcokap yoboğ je'e.

¹³ Ekibit iyũ kato mujujum eywebe. Ekibit tak Deus emunaě. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum.

Ibũrũ ma.

3 João

¹ Gaio, ijudup mubarararağ ðn ewebeaptum. Jesus kay itabucayã kukukat ðn. Ekukpin oxo icēmat a'õ kay wuyetabut puye.

² Obure ikukpinat, ewebeam ðn kawēnwēn Deus eju. — Bay, xipan cuy Gaio ejukuk iwātaxipinap puxim — i ðn e'em cebe.

Wetaybit etabut cīcã Jesus kay iam, kuy juk awēğ oy-awēğtobuxik puye. ³ Wuykitpitpiyũ'in oajēm okay—exewiayũ. Awēğ ip o'yawēğmuwēn owebe.

— Gaio soat em kawēn icēmat tağ jekukum — i juk o'e ip owebe. — Cũğ ma ixo jekukum — i juk o'e ip owebe.

Ocokcok cīcã oce awēğtobuxik puje. ⁴ Ebekitkiyũ kawēn icēmat tağ jekukum iap awēğ tobuxik puje, soat podi ma ocokcok oce.

⁵ Obure, ekukpin oxo. Ēn xipan wuykitpitpiyũ kuğ wara'at ka watwat ma'ğũ ip. Cũğ ma ewebe xipan ixeyũ kuk am.

⁶ — Gaio juk adi xipan cīcã oceuk — i juk o'e ip itabucayũ—exewi oajēmiayũ.

Exewi waram ijēm pin pima wara'atka kay iju am, ibuibibuğ ģũ juy ip eğuju. Imēn cũğ ma Deus xe, Deus peam kapikpiğ ip puye. ⁷ Cēmcēm ip Cristo muwēn âm acã. Itabut'ũmayũ ģũ iũmũm cebe ip ibubun—itabucayũ acã. ⁸ Imēneju ixeyũ buywan cuy ace—wuyju ma, itabucayũ. Kawēn icēmat muwēn âm ip cum. Ibuywatwan pima, Deus xe wuyju dak kawēn icēmat muwēnuwēnat puxim cum ģũ ma'ğũ wuyju ixeyũ eju.

⁹ Carta yopīcat kuy otupmuju ekay exe itabucayũ beaptum. Diótrefes pit itabucayũ kukat ojuy o'e warara'acayũ xe—itabucayũ xe. Ixe Diótrefes kũyjobit'ũm wa'õ kay. ¹⁰ Imēnpuye apēn ixo Diótrefes cuk adi xipan ģũ wawēğ o'ğuwēnuwēn iap oğuwēn eywebe eykay wajēm puje, apēn ixo juk adi ocemuymuy iap tak oğuwēn eywebe. Omuyumuy ã ģũ ixo bit. Warara'acayũ kuğ tak xipan ģũ. Wuykitpiyũ ajēm puje, ģũom ģũ jedukã be. Ģũomat ģũ dak ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Ģũjēmjēm tak ip ya bewi.

¹¹ Obure ikukpinat, xipat'ũmat ekukuap puxim ģũ juy ejeku—xipacat ekukuap puxim acã. Xipacat murũğrũğ'ukayũ Deus ebekitkiyũ e'em. Ikērēat murũğrũğ'ukayũ bit cebekitkiyũ ģũ.

¹² Soat wuyjuyũ e'em:

— Demétrio xipat cīcã — i.

— Kawēn icēmat tağ ixo jekukum soat em — i'e'em ip.

— Ixe xipat cīcã — i oceju dak e'em.

Eyetaybit icēmãn oceju e'em iam.

¹³ Soat muwēn pin puk ðn eywebe. Imēnpit obu'u soat muwēn âm taperadup pe. ¹⁴ Ģaxĩn ma a'ğũ ðn cu ojuy eyka be eyjom. Acejekawēn cuy wuyeweweju.

¹⁵ — Gaio juy eyağuyumubabin yağuybabi'ũmap puxim — i ðn e'em Deus pe.

Kato'i o'e ewebe ebureyũ. Kato'i juy ece wuybureyũ be—iboceayũ be—exeayũ be. Ijudup mubarararağ ðn eywebeaptum.

Ibũrũ ma.

Judas

1 Ōn Judas. Jesus Cristo buywatwat'ukat ōn. Tiago kitpit ōn. Cartadup mubarararaĝ ōn eywebeaptum. Deus cuk eynaē jebekitkiyūm. Ixe Deus wuyebayat. Ixe xe eykukpin cīcā. Jesus Cristo dak soat em aĝ eykay xipan eykuk am.

² Kawēnwēn ōn Deus eju eywebeam.

— Bay — i ōn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eĝuy ebekitkit kay — i ōn e'em cebe. — Ixeyū aĝuy-mubabibin cuy eĝuy — i ōn e'em cebe. — Iukupin cuy ixeyū ejukuk — i ōn e'em cebe.

Kuy a'ġu ixē xipan eykuĝ. Inaka kawēnwēn ōn ceweju biĝ ma ixē be xipan eykuk am.

³ Oburereyū ikukpinayū, kuy juk cartadup mubararak ojuy oĝuy eywebeaptum—Deus eydaxijojom apēn cuk odaxijo iap puxim iaptup. Imēnpit Deus kay itabut'ūmayū oajēm wuykay. Ajojojo'ūma ip yajēm puje. Iba'arēm ma ip oajēm. Cekawēnwarun ma ip.

— Deus xipacat je'ġūm wuywebe soat em ikērēat mujurūĝrūĝ ma'ġu wuyju — i napa ma e'em ip wuywebe.

Imēn ip Deus xipacat ūmūm wuywebe iap ekawēn muwarururun, ikērēat mujurūĝrūĝxi ip puye. Jesus Cristo acā wuykukukat. Soat podi ma ixē itaybit wuy-mutaybin am.

— Eykukukat ġu oceukukat pit — i'e'em ip, Jesus Cristo kay'ūm ip puye.

Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus ixeyū ġuju ipiat'ajojoap kay ikērēat kuĝ puye, i. "Xipat ġu eyju oxē" i je'e Deus cebe ip, i.

Iboap kuyje ma ibararak osodop Deus ekawēntup pe. Deus cuk adi eymutabun Jesus Cristo kay. Ixe ebekitkiyū eyju ġasū. Ipi'ūm puje dak ixē ebekitkiyūm epe-sop. Imēneju apēn Deus wuydaxijojom iaptup ġu otupmubararak eywebeaptum. Eybu'ūm ġu juy epe-sop eyetabut am Jesus kay iaptup acā otupmubararak. Eyday'em'um cuy epe-sop Deus kay'ūmayū be ey-mubu'unap puxim iaptup otupmubararak.

⁵ Kuyje Deus Israel naxeġebitbit o'taxijo. O'tujujēm ip Egito eipi bewi. Itabut'ūmayū bit o'ġuy'ū'ū.

Warara'acayū dujujēm puje o'ġuy'ū'ū. Kuy eyetaybit iboam. Inaka xipat eywebe soat em ma ġebum am iboap kay. Imēnpuye waram iboap oĝuwēn eywebe.

⁶ Pūĝpūĝ Deus ekawēn tojotjot'ukayū'in Deus co'i i'e pin ip o'e.

— Deus co'i oca'ōbuyxi — i napa ma ip o'e. Jewexe ip Deus co'i osodop ya'ōbuyxi. Imēneju Deus ixeyū o'ġuju ipiat'ajojoap kay. Kabiokboĝ pe ip o'ġuju. Taomūnmūn ip dopdom kabiokboĝ pe. Ijēm pa'ore ip. Jesus Cristo ajēm puje ipiat supi'ajo cebe ip. Ġebum

cuy epe-sop ixeyū kay—jewexe Deus co'i ya'ōbuyxiayū kay. ⁷ Sodoma ka watwat ikērēat mujurūĝrūĝxi ip osodop, Gomorra ka watwat tak, ibo ka xeatka watwat tak. Jewenūn'o'o'uk ip osodop aĝokatkiyū. Powatwat kay dak osodop ip tūn'o am. Nūn'o'oxi ip osodop. Deus ipiat o'supi'ajojoat Sodoma ka watwat pe apēn cuk adi ipiat o'supi'ajojoat jekawēn tojotjot'ukayū xipat'ūmayū be iap puxim. Daxaboĝ pe ip o'ġuju soat em ipiat'ajo am. O'ġuju warara'acat mutaybit am ipiat osupi'ajojoat soat ikērēat mujurūĝrūĝ'ukayū be iam. Ġebum cuy epe-sop iboap kay.

⁸ Ġaxīn ma eykay oajēmiayū kuyjeayū buxim soat em ikērēat mujurūĝrūĝ—Deus kay'ūmayū. Jebinūnpe ip ikērēat muġēġēm warēmtaksuĝat cocom jexey jo'iat pe buye. Deus soat podi ma ya'ōbaca iap waywayway acā ip, ya'ō kay'ūm puye ip. Kabi beacat muymuy dak ip—idip cīcāayū muymuy. ⁹ Imēn ġu juk adi oeku Miguel. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat putet Miguel i omuy. Ibiōĝbuk kērēayū kukukat jewa'ōxixiĝ o'e Miguel eju abu wuy'in Moisés'ūm jebit jokot iam. Jawa'ōxixiĝ pima:

— Ōn pit jemukorēm ġu — io'e Miguel. — Okukukat cuy jemukorēm — i acā o'e Miguel.

Ibiōĝbuk kērēayū kukukat o'jomuymuy ġu Miguel.

¹⁰ Ixeyū Deus kay'ūmayū bit jetaybit'ūmap muymuy ip. Jekpiwatpi ma itaybit ip soan itaekat puxim. Jetaybicap ġu'ūmat ip. ¹¹ Karem ġu ipiat supi'ajojo ip. Caim e daĝ ip jekukum. Balaão buxim xipacap o'ġudopat ip ikērēat kay jījā ip dinheiro bu pinap tomuju ma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus a'ō kay Coré buxim. Imēnpuye Deus o'ġu'ūm ip. ¹² Te'e ma ip je'awerorom eyweju Jesus oe'ū iap kay ġebumiat'a o am. Iokokat puxim ip eyparakpe. Isūsūn ġu ip pūĝxirim ma jeka'on ma soat etabutpe. Warara'acat kay ġu ip ġebum—jewekay acā.

Warara'acat kuĝ ġu ip xipan—jewekuĝ acā. Kabikerereat puxim ip—muba'at'ūmat puxim—kabido emumekap puxim. Ya'a'e'ūmat'ip puxim tak ip—ya'a'eat ekaxi be ya'a'e ġu iat'ip puxim. Yop'uk'ukat'ip puxim tak ip. Tūybi'uk'ukat puxim ip—yope'ūat puxim.

¹³ Tipodoyboĝat puxim ip. Tipodoy iokokat muymūġmūĝ ka'oririt eju. Imēnpuxim isūsūn'ūma ikērēat mujurūĝrūĝ ip soat etabutpe. Te'e ma ip jekukum kasopta te'e ma jedaekuku'ukata buxim. Deus kabiokat o'ġuxipan ixeyū dopdop am. Kabiokboĝ pe ma jeedop ip soat em.

¹⁴ Kuyje ma Enoque ixeyū o'ġuwēn—Deus kay'ūmayū o'ġuwēn. Kuy ma ixeyū o'ġuwēn ixeyū kap awap ma. Ixe Enoque Adão naxeġebit osunuy. Adão ipotpet o'e.

Ixe ipot ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. 6 be ipotpet ibima, Enoque o'jebapuk.

— Xeyūku Deus kay'ūm cīcāayū — i juk adi o'e Enoque kuyje ixeyū muwēnuwēn. — Isūsūn ġu ip ikērēat mujurūġ am Deus etabutpe — i juk adi o'e. — Cekawēnkērē jījā ip — i juk adi o'e. — Deus muymuyxi ip — i juk adi o'e. — Imēneju wuykukukat omuyku jekawēn tojtjot'ukayū eju—adeayū eju—soat taġ iisuayū eju — i juk adi o'e. — Yajēm puje, “Eyju ikērēat kuġ oxē,” i je'e Deus jekay'ūmayū be — i juk adi o'e. — Deus jekay'ūmayū ġuju ipiat'ajojoap pe — i juk adi o'e Enoque.

¹⁶ Ixeyū Deus kay'ūmayū jetakomaap pibun ma jenuycaw ma ip kawēnwēn. Soat em ip warara'acat muymuy. Jewemucokcokcoġ ma ip jekukum. Jeweweju ma e'em ip:

— Xipāt ōn — i.

— Xipāt ēn — i'e'em ip warara'acat pe jebubut ūmap ojuy.

¹⁷ Wuykukukat a'ōbi jekuku'ukayū kay juk eymukūyjojo Jesus Cristo emumujuyū.

— Amap kabia bima itabut'ūmayū jebapuk eykay—jewemucokcok'ukayū — i juk adi o'e ip eywebe eymukūyjojom eywaywayway'ukayū.

Imēn o'e ip eywebe kuy bima—ixeyū ajēm awap ma. Ġebum cuy epesop ixeyū ekawēn kay, oburereyū. ¹⁹ Ixeyū Deus kay'ūmayū Jesus kayayū mubu'u'un jebureyū kay cewejak'ūm ām. Deus bikuyap taġ ġu ip jekukum—jebikuyap taġ acā. Deus biōġbuk kuġ ġu ip.

²⁰ Oburereyū, kuy juk eyetabut Jesus Cristo kay. Biġ ma

juy eyetabun epesop cekay ġasū bit. Ixe kay wuyetabucap soat podi ma xipāt. Kawēnwēn cuy epesop Deus eju ixē biōġbuk a'ōbacaan. ²¹ Eybu'um ġu juy epesop Deus pe eykukan xipan. Wuykukukat Jesus Cristo itabotaidabotbot wuykay. Ixe wuydujuu jewekay. Soat em ixē xe acesop. Iboap cuy epejowiwi jījā.

²² Pūġpūġayū soat em jewaġuymuwarururun, itabutbūt ā buye. Eya'ōpuruġ ġu juy ip epejukuk—eya'ōdidim ma. ²³ Ixeyū juy epetaxijo daxaboġ pe ijuap puxim. Warara'acayū isūsūn ġu ikērēat mujurūġ ām. Iokokat puxim ip. Te'e ma ip jewemucokcokcoġ. Ixeyū dak cuy eya'ōpuruġ ġu epejukuk—eya'ōdidim ma. Eye-takomām cuy epesop ixeyū emuġēġē kay eywebe dak ixeyū buxim ikērēat muġēap puxim.

²⁴ Deus itaybit cīcā wuya'ōmubacan am wuywebe ikērēat muġēap puxim. Ixe wuydujuu jeka kay soat em wuynuy ām jexe. Ikērēat kuġ ġu ajop ġebuġe bit. Soat taġ wuyisu acesop. Soat em wuycokcok acesop ixē xe. Ixe xe acesop iap soat podi ma idip.

²⁵ — Ēn acā Deusat — i juy acece cebe. — Ka'ūmġu wara'at — i dak cuy acece cebe. — Ēn acā wuydaxijojo'ukat, Jesus Cristo kay ocetabut puyē, ocekukukat kay — i juy acece cebe. — Soat podi ma ēn xipāt ocexe — i dak. — Soat podi ma ēn a'ōbuyxi jījā — i dak. — Soat podi ma ēn a'ōbacaap kuġ — i dak. — Soat podi ma ēn soat kukukat — i dak cuy acece cebe—Deus pe. Imēn ma o'e'e ip kuyje, ipi muġē awap. Ġasū dak imēn ma wuyju e'em. Soat em ma juy imēn acece cebe.

Ibūrū ma.

Apocalipse

1 Deus apĕn ġaxĭn ma juy je'bapuk iap o'ġuwĕn Jesus Cristo be ixē be iboap muwĕn ām jebuywat-wat'ukat pe—Joāo be. Deus a'ōbi Jesus Cristo iboap o'ġubapuk Joāo be cexey jo'iat pe. Ibocewi jekawĕn to-jotjot'ukat o'ġuju Joāo kay. Kabi bewiat o'ġuju cekay. O'ġuju imukūyo am apĕnape cexey jo'ian ixē be warara'acayū mukūyo am iboam. ² Deus jekawĕn o'ġuwĕn ixē Joāo be. Jesus Cristo kawĕn icĕmat o'ġuwĕn cebe. Joāo soat o'jojojoiap o'ġuwĕnuwĕn, soat o'ya'ġjojoiap tak o'ġuwĕnuwĕn. Iboap ekawĕn ibararak opop ijudup pe. ³ Ijudup coco'ukayū icokkok je'e. Apĕn ġaxĭn ma je'bapukiaptup peat ekawĕn a'ġjojok'ukayū dak icokkok je'e. Ijudup peat ekawĕn kay kūyjobicayū dak icokkok je'e. Ģaxĭn ma je'bapuk apĕn ibararak ijudup pe iap taġ.

⁴ Ōn Joāo. Ōn ijudup mubarararaġ Āsia eipi watwat peaptum—7 beatka watwat peaptum—Jesus kay itabucayū beaptum.

— Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em cebe. — Ebekitkiyū aġuymubabibin cuy eġuy — i ōn e'em cebe.

Ixe Deus itait ġasū. Kuyje dak itait osunuy. Ģaxĭn ma jeedot ġuto wuykay. 7 be omuy ibiōġbuk Deus abik-bikap topabe. Ixeyū juy xipan jeykuk. Eyaġuymubabibin cuy jeedop ip. ⁵ Jesus Cristo dak xipan jeykuk. Ixe eyaġuymubabibin cuy jeenuy. Ixe soat em icĕmān e'em. Ixe koam o'jetait je'ūap tomukadi. Ixe Jesus Cristo ya'ōbuyxi soat ka kukat a'ōbuyxiap podi ma.

Ixe xe wuykukpin cĭcā. Korosa be o'jedoyekerereren. Oe'ū ikĕrĕat uk am wuywebewi.

— Paġyū buxim Deus peam epeyekapikpik—webay beam — i juk adi o'e wuywebe.

Ixe soat em ma soat ipi juayū kukan jeenuy. Imĕn-puye:

— Ka'ūmġu omuy ejo'iat idipat — i juy acece ixē Jesus Cristo be soat em ma. — Ka'ūma ma ejo'iat omuy ya'ōbacaat — i dak cuy acece cebe. Imĕn cuy acece soat em ma.

⁷ Aġ cuy epesop. Kabikerereat taġ ixē Jesus omuyku. Soat ma ixē jojo. O'ya'ōxamutok'iyū dak ixē jojo ma. Soat tiwatwat jeetōtōn ixē dobuxik puje. Jeetōtōn ip jeġuycūġap pibun. Imĕn ma juy jeedop ip. Imĕn je'e.

⁸ — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake — i'e'em wuykukukat Deus. — Soat i'ūm puje dak ōn pit kake. Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma — i'e'em wuykukukat Deus.

Ixe Deus soat podi ma ya'ōbaca. Itait ġasū. Kuyje dak itait osunuy. Ģaxĭn ma jeedot ġuto wuykay.

⁹ Ōn Joāo—eywaġo. Eybuxim ōn tak Jesus eju mūġi jekukum. Eybuxim ōn tak ipiat'ajojom. Ōn tak soat kukukan oġuy Jesus eju ixē soat kukukan pima. Ōn tak eybuxim wukpiceġĕ ġu wetabucap kuġ. Tip'aweroro be juk adi oġuy. Patmos i osunuy tip'aweroro butet. Iboce ip omuju Deus ekawĕn cuk adi oġuwĕnuwĕn puye—Jesus ekawĕn cuk adi oġuwĕnuwĕn puye—kawĕn icĕmat. ¹⁰ Muto'o bima wukpiwan ġu juk adi ocewaġuy—wuykukukat ekabia be. Deus biōġbuk cuk adi waġuyda. Ya'ōberenat'a'ō oya'ġjojoiap onōġpikadi-wi jededem—parasuy jo'iat'a'ō.

¹¹ — Ģaxĭn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak — io'e owebe parasuy jo'iat'a'ō. — Ibodup cuy etupmuju Jesus kay itabucayū beaptum—7 beat ka watwat peaptum — i juk o'e owebe. — Etupmuju juy Āsia eipi watwat peaptum—Ēfeso ka watwat peaptum, Esmirna ka watwat peaptum tak, Pérgamo ka watwat peaptum tak, Tiatira ka watwat peaptum tak, Sardes ka watwat peaptum tak, Filadĕlfia ka watwat peaptum tak, Laod-icĕia ka watwat peaptum tak — i juk o'e owebe.

¹² Korepĕn'i oce abu paxi kawĕnwĕn oweju iam. 7 be lamparina'a mūn ojojojo—ouro muġĕġĕ. ¹³ Cepidase ip ijodiat co'iat cūġ'i osunuy. Jesay kuġ osunuy iberenat kuġ. Ouro muġĕġĕbu kuġ osunuy jekūmpi daġ.

¹⁴ Yaoparut o'yanuy lā buxim—kabidiġpu buxim—aoapaopu buxim. Itasop o'sutanuy daxae buxim.

¹⁵ Suisopsep o'suinuy bronze buxim—icaat puxim—daxa be o'jeieerotiat puxim—o'ġusopsupiat puxim. Ixe a'ō ya'ōboġ osunuy ti'acap'a'ō buxim. Jororoh. Cororoġiat puxim. ¹⁶ Kasopta kuġ osunuy jeba'at kadi—7 beata kuġ. Ibi bewi jekawĕn cĕmcĕm osunuy. Payao buxim osodop cekawĕn—xepxep kadi ma tūy-bibiat puxim. Topasop o'topanuy kaxicuġat kaxi jo'i.

¹⁷ Ixe dobuxik puje o'at cewap ce'ūat puxim. I'at puje o'jewebumōġ wabi jeje iba'at kadi.

— Epararam ġu juy eġuy — io'e owebe. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat i'ūm puje dak ōn acā ocepoyat — io'e owebe. ¹⁸ — Soat em ma ōn wetabĕġ. Kuy juk adi we'ū ojop. Ģasū bit ocetai waram. Waram pit oje'ū ġu. Wa'ōbi ma ijodiacat je'ū'ūm. Wa'ōbi ma ce'ū'ūayū dop-dopap pe jeedop ip — io'e owebe. ¹⁹ — Ģaxĭn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak, ġasū jebapukpuġ ewebe iaptup tak, ġuyjom je'bapuk ewebe iaptup tak — io'e owebe. ²⁰ — Kasopta kuġ ōn oba'at kadi—7 beata — io'e owebe. — Lamparina mūn tak 7 be opop. Iboap ejojoiap kuy — io'e owebe. — Apĕġap ibo iam pit etaybit ġu. Iboam pit ōn jemutaybin — io'e owebe. — Lamparina mūn Jesus kay itabucayū buxim—7 beatka watwat puxim—Deus ekawĕn tojotjot'ukayū buxim — io'e.

Iměn onōǵpikadiat o'jekawēn owebe—Jesus o'jekawēn owebe.

2 — Cartadup cuy etupmubararak Éfeso ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — io'e owebe onōǵpikadiat. Ōn ma kasopta kuǵ oba'at kadi. **7** beata kuǵ ōn. Lam-parina'a mūn pidase ōn cūǵcūǵ—**7** beayū pidase—ouro muǵēǵēyū pidase. Jeyawē ōn. **2** Wetaybit cūǵ ma juk adi epekuku iam. Wetaybit cuk adi epeyekapikpik cīcā iam. Eyetaxi dak cuk adi epesop ipiat'ajojom. Xipat'ūmayū kay ǵu jījā dak eyju. Jewexe Jesus emumujūyū dak cuk adi epesubuyxijojo—“Jesus a'ōbi oceju kawēn idipat muwēnuwēn eywebe” i napa ma e'e'ukayū. Eyetaybit napa ma e'em ip iam. **3** Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe, eyetabut okay buye. Eyetaxi bit epesop ipiat'ajojom. Eybu'u ǵu juk adi epesop eyetabut am okay. **4** Imēnpit soat ǵu eyekukuap xipat oxe. Koap pima okukpin cīcā oǵuy eyxe. Ĝasū bit ka'ūma. Okukpinsū ma eyxe ǵasū bit. Iměn xipat ǵu. **5** Ĝebum cuy epesop apēn koap pima okukpin cīcā eyju okuk iap kay—apēn ǵasū bit eyju okukpin ǵu iap kay dak. Warēmtaǵ ma okukap cuy epeyepere. Waram ǵuto okukpin cīcā juy epesop okuǵ. Eywebe warēmtaǵ ma okukap epere'ūm pima bit, ōn ma ojot eykay. Apēn wuyju lamparina'a mūn muwedewedem wara'at muy ām tūyap pe iap puxim eyju ǵu webekitkiyūm epesop. Jeymuwedewede ōn. Warara'acayū ma ojomuy webekitkiyūm eydieǵ. **6** Obuxim eyju dak Nicolai a'ōkayayū ekawēn kay'ūm cīcā. Iboap xipat oxe. **7** Deus biōǵbuk iměn Jesus a'ōkayayū awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwē ām pima, eya'ōpicūǵcūǵ cuy epesop.

Iměn ma ōn Éfeso ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onōǵpikadiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

8 — Cartadup cuy etupmubararak Esmirna ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe Jesus. Ka'ūmǵu bimaat ōn. Soat i'ūm puje dak ōn ma oǵuy. Kuy juk ade we'ū ojop. Ĝasū bit ocetait waram. Jeyawē ōn. **9** Wetaybit eyju ipiat'ajojom iam. Wetaybit eydadaybot iam tak. Deus xe bit soat kuǵ eyju. Jewexe Judeuyū eymuymuy. “Judeuyū oceju—Deus ebekitkiyū” i napa ma e'em ip. Satanás a'ō kayayū ixeyū bit. **10** Eypararam ǵu epesop ipiat'ajoap puxim. Ibiōǵbuk kērēayū kukukat ipiat supi'ajojoat eywebe eyetabucap puyxijom. Ixe a'ō kayayū warēmtaǵ ma jeymuōm daomūnmūnap'a be. Inaka ibun ǵu ipiat epesupi'ajojo—**10** kabia ma. Wa'ō daǵ cuy epeku soat em. Eye'ū buje dak, wa'ō daǵ cuy epeku. Wa'ō daǵ eyeku buje, soat em epesop oxe eyetait. Soat em eyetait oxe iap idip cīcā ipi kukukat a daǵat puxim—coroa buxim. **11** Deus biōǵbuk iměn Jesus a'ō kayayū kukukat awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwēām pima, eya'ōpicūǵcūǵ cuy epesop. Wa'ō kay jījāyū bit waram je'ū ǵu. Waram warara'acayū e'ū buje, je'ū ǵu ip.

Iměn ma ōn Esmirna ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onōǵpikadiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

12 — Cartadup cuy etupmubararak Pérgamo ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onōǵpikadiat—Jesus. Ōn ma payao kuǵ—xepxep kadi tūybibiāt kuǵ. Jeyawē ōn. **13** Wetaybit poce eyju dopdom iam. Satanás a'ō kayayū parakpe eyju. Wa'ō kay acā eyju bit kūyjobit. Itakomaayū Antipas o'yaoka eyka be—Satanás a'ō kayayū dopdopap ka be. Ixe Antipas cedaǵ ma juk adi omuwēnuwēn. Eyju bit cuk adi eybu'u ǵu epesop eyetabut am okay ixē a'ǵu ip o'yaoka ma. **14** Imēnpit soat ǵu eyekukuap xipat oxe. Pūǵpūǵ ey'in Balaāo o'jekawēn Balaque be. “Warēmtaǵ cuy Israel naxeǵebitbit eǵutaybin ixeyū be ikērēat muǵē ām,” io'e Balaāp Balaque be. Imēnpuyē “Xipat eywebe deusbaroyū wap iēnmōǵ'ibitēn o am,” i napa ma o'e cebe ip. “Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am—warara'acat itop eju dak,” i napa ma o'e cebe ip. **15** Ixe buxim pūǵpūǵ ey'in Nicolai a'ō kayayū emumutaybitbinap taǵ jekukum, warēmtaǵ ma'ǵu ip imutaybitbin. **16** Ikērēat mujurūǵrūǵap cuy epeyepere. Cepere'ūm pima bit, ǵaxīn ma ojot eykay ipiat'ajoan eywebe. Ixeyū eju nopaǵōǵōm oce—warēmtaǵ imutaybitbinayū eju. Yaokakam ip oce wekawēn—payao buximan—xepxep kadi tūyan.

17 Deus biōǵbuk iměn Jesus kay itabucayū kukukat awēwēm. Eyetaybit pin eyawēwēām pima, eya'ōpicūǵcūǵ cuy epesop. Wa'ō kay jījāyū be manada otaūm ixatam ip tamunēm'ibita. Karatūǵ'a buximat'a dak oyaūm soat pe ixeyū be yarucat'a—yadeiboǵat'a. Ibutet iisuat ibararak opop iǵo'a be. Ka'ūma ma itaybit ixē buten. Yabuat acā itaybit je'e ixē buten. Iměn ma ōn Pérgamo ka watwat kukukat awēwēm — io'e Jesus owebe—onōǵpikadiat. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

18 — Cartadup cuy etupmubararak Tiatira ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e onōǵpikadiat owebe—Jesus. Deus ipot ōn. Wetasop daxae buxim. Wui suisopsep bronze buxim—o'ǵusopsep ip iat puxim. Jeyawē ōn. **19** Wetaybit cūǵ ma eyju jekukum iam. Deus ikukpin cīcā eyxe. Eyetabut cīcā ixē kay. Kapikpiǵ eyju. Eyetaxi dak ipiat'ajojom ma'ǵu. Koap pimaap podi ma ǵasū dak eyju xipacat mujurūǵrūǵ. **20** Imēnpit soat ǵu eyekukuap xipat oxe. Jezabel warēmtaǵ ma obuywatwat'ukayū mutaybitbin. E iekērēat taǵ webekitkit muykukum. Ixe napa ma e'em “Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ōn,” i. Webekitkit muǵuykukukum ixē ayacat. “Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am, warara'acat itop eju dak,” i napa ma e'em cebe ip.

“Xipat eywebe deusbaroyũ wap iënmõg'ibitën o am,” i napa ma e'em cebe ip. Eyju bit epeğujëm ğu eyxewi. Āğ jeenuy jekpiwan. ²¹ Ibun ma ipiat osupi'ajoat ğu cebe. Tũybe ğasũ paxi ikërëat mujurũğrũğap jepere iãn oce. Ixe bit ibu'u jeperem. ²² Imëneju ixe ayacat õn ma ojoxik kama jo'iat pe. Ijoce ipiat supi'ajojo jĩjã ceweju o'jepo'iyũ dak. Ixeyũ be ikërëat mujurũğrũğap epere'ũm pima, ipiat'ajojom cĩcã jeedop ip. ²³ I'iyũ dak oyaokaka—ya'õkayayũ. Ixeyũ aoka buje, Jesus a'õ kayayũ itaybit je'e Deus itaybti apën ijodiacat jew-ağuyğuy iam. Apën ip ibikuy iam tak itaybit je'e ip. Apën ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei bit õn ma otei-da soat pe.

²⁴ Warara'acat'in ey'in pit warëmtağ ma eymutaybitbin'ukayũ a'õ kay ğu juk adi epesop—Tiratira ka watwat'in. Satanás pabi kuğ ğu buk eyju. Ixe babi kukayũ soat ğu Satanás babim itaybit. Eyju bit eybu'u ixe babi kuk am. ²⁵ Wajëmap wiwim pima kuy eyetaybicap ekawën tağ cuy epeku. Wara'at ekawën ğu bit oğuwën eywebe iboap ekawën tağ eyeku am. ²⁶ “Ën ma soat ka watwat kukukan cuy ece,” i juk o'e webay owebe. “Eyju soat ka watwat kukayũm epesop oweju,” i oce wa'õ kay jĩjãayũ be. Ya'õca ip jeedop ixeyũ kukukan yopcaat'ip kukat puxim. Pipim'ũm kũyjobit'ũmayũ a'õbacaap ğu'ũm ip itĩğ'a kakaap puxim. “Eyju ma soat ka watwat kukukayũm cuy epesop oweju,” i oce wa'õ kay jĩjãayũ be—amap kabia wiwim pima wa'õ dağ jekuku'ukayũ be. Kabiada dak otaũm cebe ip—kasopta—wa'õ kay jĩjãayũ be. ²⁹ Deus biõğbuk imën Jesus a'õ kayayũ awëwëm. Eyetaybin pin yawëwëam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imën ma õn Tiatira ka watwat kukukat awëwëm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awëwëaptum — i juk o'e owebe.

3 Cartadup cuy etupmubararak Sardes ka watwat kukukat peaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat peaptum — i juk o'e owebe onõğpikadiwiat—Jesus. Õn ma Deus biõğbuk kuğ—7 beayũ kuğ. Kasopta kuğ tak õn—7 beata kuğ. Jeyawë õn. Õn wetaybit warëmtağ ma eyju jekukum iam. Adeayũ napa ma e'em “Sardes ka watwat itabut cĩcã Jesus kay,” i. Õn pit wetaybit eyetabutsũ ma cekay iam. Ce'ũat puxim eyju cexe. ² Ce'ũat puxim ğu juy epesop. Eyetabun cuy epesop cekay kuyjeap puxim. Eyağuyusan cuy epeku. Eybu'um ğu juy epesop cekawën tağ eyeku am. Soat ğu bit xipat Deus xe apën cuk adi epekukuiap. Wetaybit iboam. ³ Ğebum cuy epesop kuy eyetaybicap kay, kuy epeya'ĩjoioiap kay dak. Kawën icëmat cuk adi epeya'ĩjojo. Ğebum cuy epesop iboap ekawën kay. Kũyjobin cuy epesop iboap ekawën kay. Ikërëat mujurũğrũğap pit cuy epeyepere. Ixecat puxim eyju. Eyju ağ'ũm pima ojot eykay. Ibukurukat puxim ojot eykay. Eyetaybit ğu epe'e puju paxi oajëm iam. ⁴ Pũğpũğ pit ey'in ikërëat o'jukuk ğu Sardes ka watwat'in. Ixeyũ bit yağuyisuayũ. Cesay isuayũ buxim ip. Ixeyũ ma oweju ma jeku jesay irucat kuğ—iisuat kuğ, “Cedağ ip oxë” i'e'em Deus cebe ip puye. ⁵ Wa'õ kay jĩjãayũ jesay irucat kuğ jeku. Ixeyũ butet oju'uk ğu soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup

pewi. Soat em ibararak jeedop ixeyũ butet iğodup pe. “Teyũku webekitkit,” i oce webay be, ixe ekawën to-jotjot'ukayũ be dak.

⁶ Deus biõğbuk imën Jesus a'õ kayayũ awëwëm. Eyetaybin pin yawëwëam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imën ma õn Sardes ka watwat kukukat awëwëm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awëwëaptum — i juk o'e owebe.

⁷ — Cartadup cuy etupmubararak Filadélfia ka watwat kukukat awëwëaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awëwëaptum — i juk o'e owebe.

Õn pit ikërëat kuğ ğu. Õn soat em icëmãn e'em. Chave kuğ õn—Davi bubun osunuyiat kuğ. Iju chavem owebe tomudip puje, kuka ip o'tomudip'uk ğu. Owebe tomudip'uk puje dak, kuka ip o'tomudip ğu. Jeyawë õn.

⁸ Wetaybit apën eyju jekukum iam. Eya'õbaca'ũm'ũm ma. Owebe eymutaybitbinap tağ pit cuk adi epekuku. Soat em epesop kũyjobit wa'õ kay. Õn xĩntabi o'ğukoce eywap. Soat pe bit tomudip pa'ore. Owebe acã tomudip put. ⁹ Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay. Satanás a'õ kayayũ napa ma e'em “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkit,” i. Napa ma e'em ip. Wa'õbi ip jëğ'aecõğcõğ eywap. Itaybit je'e ip eykukpin cĩcã oxë iam.

¹⁰ “Eyukpiceğëğëm ğu juy epesop okay eyetabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğuy eyju,” i juk oce eywebe.

Eyukpiceğëğëm ğu okay juk adi epesop. Imënpuye ipiat osupi'ajoat soat ipi dağacat pe ixeyũ etabucap puyxijom. Eyju bit õn jeydaxijo ixeyũ ipiatpi'ajojom pima.

¹¹ Ğaxĩn ma oajëm eykay. Xipat cĩcãat kuğ eyju—wa'õ kay jĩjãaptei kuğ. Iboap cuy epeğuxipan cĩcã warara'acat pe tujupa'umap puxim. ¹² Wa'õ kay jĩjãayũ a'õmucanucan cuy oğuy. Deus eju kawënwënap'a beat'ip puxim jeedop ip—warara'acat'ip muycemucemap'ip puxim. Waram pit jejëm ğu ip Deus xewi. Deus putet osubutetmubararak cebe, Deus ka butet tak. Jerusalém i ika butet—ika isuatka butet. Iboka sukakop Deus xewi. Obutet iisuat tak osubutetmubararak cebe.

¹³ Deus biõğbuk imën Jesus a'õ kayayũ awëwëm. Eyetaybit pin yawëwëam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop. Imën õn Filadélfia ka watwat kukukat awëwëm. Owebe yawëwëaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

¹⁴ — Cartadup cuy etupmubararak Laodicéia ka watwat kukukat awëwëaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awëwëaptum — i juk o'e owebe onõğpikadiwiat—Jesus.

“Imën cuy jeenuy” i õn e'em. Imënpuye “Amém” i obutet. Soat em wa'õ dağ õn e'em. Soat em icëmãn õn e'em. Deus pe soat muğëap awap kuy juk kake oğuy. Jeyawë õn. ¹⁵ Wetaybit warëmtağ cĩcã eyju jekukum iam. Taxipat puxim ğu eyju—icukat puxim ğu dak. Taxiptoktokat puxim eyju, icukğũğũnat puxim tak. Okukpin ğu eyju okuğ. Warëmtağ ğu dak eyju okuğ. Xipat ma kuka juk o'e warëmtağ okuğ pima, ikukpin okuğ pima dak. Imënpit okukpin ğu eyju okuğ. Imënpuye ğaxĩn ma ipiat osupi'ajoat eywebe, iko'õmat o bu-

je jedadacap puxim. ¹⁷“Soat kuḡ oceju bit,” i te'e ma eyju e'em. “Ocebubut ade oceju bit,” i te'e ma eyju e'em, “Xipat cīcā oceju,” i dak, “Soat kake ocexe,” i'e'em eyju te'e ma. Eyetaybit ḡu eyju tadaybocat puxim iam. Iokokat puxim eyju—iḡēmat puxim—ibisōat puxim. Tadaybocat puxim eyju, toti'ūmat puxim tak. Ita'ūmat puxim tak eyju. ¹⁸Ōn pit jeyawē. Ouro juy epejat oxewi—iwekoykey'ūmat. Iboap kuḡ pima icēmān ibubut adeayūm epe'e. Eyesay irucat tak cuy epejat oxewi eywebe imuōm ām eyesay'ūmat puxim, eysūsūnap puxim. Posūḡ tak cuy epejat oxewi itapiatkayat eyeta be imōḡ ām xipan eyecoat am. ¹⁹Oxe ikukpinayū bit oḡukorēm cedaḡ'ūm jekukum pima. Ipiat osupi'ajoat cebe ip waram ḡuto cūḡ ma ceku am ip. Imēnpuye juy wa'ō kay epe'e waram. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere. ²⁰Ya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Taḡ-taḡtaḡ'i ōn e'em xīntabi be. Wa'ījoat pe tomudip'uk puje, oōm tuk'a be. Jekōnkōn'uk oḡuy ixē eju. Ixē dak jekōnkōn'uk jeenuy oweju. ²¹“Epabik cuy oxē—wabikbikap pe” i oce wa'ō kay jījāayū be. Ixeyū buxim ōn tak cuk adi oḡuy webay a'ō kay kūyjobit. Imēnpuye ḡasū ōn xik'i webay xe—yabikbikap pe.

²²Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, xipan cuy epeya'ōpicūḡ. Imēn ōn Laodicéia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

4 ḡebuje wara'at ma ojojojo wexey jo'iat. Kabi beat exīntabi ojojojo ikoce. Waram parasuy jo'iat a'ō oya'ījojo—kuy oya'ījojoiat'a'ō ma. Waram ḡuto o'jekawēn owebe.

— Eceu juy ijoce — io'e owebe. — Apēn ḡuyjom jebapuk iap oḡubapuk ewebe etaybit am — io'e owebe.

²Deus biōḡbuk waḡuyda ḡebuje bit. Iboce yabikbikap osunuy—idip cīcāat kabi be. Pūḡ xik'i osunuy cebe. ³Ixē dopa topasopsep o'topany wita'a buxim—yadip cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim, sardōnio'a buxim tak. Ixē abikbikap akokoreren konopsanobu o'jebueku. Ibusopsep o'jebueku esmeralda'a buxim. ⁴Idip cīcāat akokoreren warara'acat abikbikap osodop 24 be. Ya'ōbuyxiayū osodop ixeyū jeje kaxixik'i—24 beat ceje. Jesay irucat kuḡayū osodop ip. Ouro muḡēḡē kuḡ tak ip osodop jabi jeje—idip cīcāat kuḡ.

⁵Yabikbikap pewi xiririkiat cēm cēm'uk osunuy, tūmūn'a'ō dak, poroḡiat tak. Wexiktak puximat tak osunuy yabikbikap wap isopat, 7 be. Ixeyū jiom pima wuyju ḡebum Deus biōḡbuk kay—7 beayū kay. ⁶Iodi buximati o'tinuy yabikbikap wap—vidro muḡēḡē. Tixiriruk o'tinuy cristal'a buxim.

Ebadipdip tak osodop ip itabēḡayū yabikbikap akokoreren—idip cīcāat akokoreren. Soat kadi osodop ip. Ita'ade osodop ip. Soat kadi osodop ita ip—cewap, yakpidakadi. ⁷Pūḡ ixeyū'in leāo buxim osunuy. Wara'at ixeyū'in biopak puxim osunuy—aḡokatkat yoboḡat puxim. Wara'at ixeyū'inat topa aḡokatkat topa buxim o'topany. Wara'at ixeyū'in dace buxim osunuy—pupumat puxim. ⁸Soat ip ceḡebabe osodop. 6 be o'ceḡebadip ip. Soat taḡ itate ip osodop—badi,

kacūḡkadi dak. Soat em ip jebibododon. Ixima daḡ tak ibu'u em ḡu ip jebibododon, kabiam tak. Imēn ip ibibodo:

Wuykukukat Deus soat podi ma ya'ōbaca, i'e'em ip jebibododon. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i jebibododon ip. Ipi ka'ūm pima itait osunuy, i. ḡaxī dak itait, i. ḡaxīn ma jeedot waram wuykay, i. Imēn ip ibibodo.

⁹— Ēn pit soat podi ma edip — i'e'em ip Deus pe jebibododon ebadipdip itabēḡayū. — Ēn pit soat podi ma a'ōbuyxi — i dak e'em ip jebibododon. — Ēn pit soat podi ma xipan ocekuḡ — i dak e'em ip jebibododon. Yabikbikap cejeat peam cebibododon ip puje soat em itabēḡat peam, ¹⁰24 beayū aypapayū piḡ'i at'an ip cewap—yabikbikap cejeat wap.

— Ēn pit soat podi ma xipat — i'e'em ip cebe. Jabi jejeat mōḡmōḡ ip yabikbikap cejeat wap—idip cīcāat—ouro muḡēḡē. Imōḡmōḡ ip cewap “Ēn acā ocekukukat” i'e am cebe.

¹¹Imēn ip jebibododon cebe:

Ēn acā soat kukukat, i. Ēn acā Deusat, i. Ēn cuk soat eḡuḡē, i. Soat kake a'ōbin ma, i. Ēn ipi juacat mutaicin, i. Ēn soat podi ma edipap kuḡ, i. Soat podi ma a'ōbuyxi, i. Ēn acā soat podi ma a'ōbacaap kuḡ, i. Imēn ip jebibododon cebe—yabikbikap cejeat pe.

5 ḡebuje taperadup otupcoco tup'amūnmūnatup. Yabikbikap cejeat pui beatup otupcoco—iba'at kadiat pui beatup. Tupararak o'tuptop xepxep kadi ma. Tupmuymūḡmūḡap osodop serabu jo'ian. 7 em o'tupmuymūḡmūḡ ip. ²Deus ekawēn tojtjot'ukat tak ojojojo ya'ōbacaat.

— Abu itaybit tupmuywut am? Ka'ūma ma — io'e ixē ya'ōberen.

³Imēnpit itaybicat ka'ūmḡu osunuy. Kabi be ka'ūmḡu. Ipi ju dak ka'ūmḡu. Ipi diotpe dak ka'ūmḡu. Ka'ūma ma itaybit tupmuywut am tup co am. ⁴Otōn cīcā ka'ūmḡu buye itaybicat tupmuywut am tup co am. ⁵Imēnpuye aypaat o'e owebe:

— Wa ḡu! Ak'i juy ece. Judá diwat pe iba'ore ḡu tupmuywut am — io'e. — Ixē acā itaybit tupmuywut am. Ixē be ma tup co but — io'e. — 7 beat imuywut put ixē be — io'e owebe. — Ixē leāo buxim ya'ōca. Ya'ōbuyxi jījā ixē Davi naxeḡebit — io'e owebe.

⁶ḡebuje mēmē ojojojo—ovelha. Cūḡ'i osunuy yabikbikap pidase. Ebadipdip itabēḡayū ixē akokoreren osodop ya'ōbuyxiayū dak. Kuy bima ce'ū osunuyiat puxim osunuy. 7 be osodop yakanasūyū. Ita dak 7 be ma o'sutanuy. 7 be itateat puxim Deus biōḡbuk—soat ka kay imujumayū. ⁷Mēmē o'ju yabikbikap cejat topabe. Ibodup o'tupu ibui bewi iba'at kadiatup. ⁸Tupu buje ebadipdip itabēḡayū piḡ'i o'at ipi ju mēmē wap. Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at ip cewap ya'ōbuyxi jījā cexe ip puye. Soat ip harpa'a kuḡ osodop yamuyde am. Wa'e buximat kuḡ tak ip osodop—ouro muḡēḡē kuḡ. Topapūn osodop tide'okuatim. Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju iap tide'okuati buxim. ⁹Pibodo iisuan o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Kuy juk e'ū e'guy, i. Pūḡ ḡu juk etaxijo e'ūap puye soat tiwatwayū'in, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in tak, soat kaka daḡayū'in tak, i. Imēn-puye etaybit tupu am, i. Etaybit tupmuywut am tak, i. ¹⁰ A'ōbi ma soat eipi juayū kukukayūm jeedop ip Deus eju, i. Paīyū buxim kapikpiḡ jeedop ip Deus peam—ocekukukat peam, i. Imēn ip ibibodo.

¹¹ Waram ḡuto oceak. Deus ekawēn tojtōjt'ukayū oya'ījojo. De'at ḡu ip osodop—kiiii iān. Imuweḡūn pa'ore osodop io. Ade īījā ma ip. Kacūḡcūḡ'i ip osodop yabikbikap akokoreren. Ebadipdip itabēḡayū akokoreren tak, ya'ōbuyxiayū akokoreren tak. ¹² Ya'ōberen o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip: Ovelha buxim oe'ūiat soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ, i. Soat podi ma xipacap kuḡ, i. Soat podi ma jetaybitbicap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōcaap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuḡ, i. Soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat kayap podi ma ocecokcok Cekay, io'e ip jebibodo be. Imēn ibibodo ip.

¹³ Soat ma ip jebibododon o'e ḡebuje bit wa'ōpiju—kabi beacayū, ipi juacayū dak, ipi diotpeacayū dak, tiboḡ cīcāti daḡacayū dak—soat kakeayū. Imēn ibibodo ip:

Soat podi ma ēn pit xipap, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbuyxi, i. Soat podi ma ēn pit edip, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbaca, i. Imēn cuy acece ewebe soat em, i. Soat em tak wuybu'um ḡu acesop imēn i'e am ewebe, io'e ip jebibodo be xik'i yabikbikap peat pe—mēmē—ovelha buxim oe'ūiat pe.

¹⁴ — Imēn cuy ace — i o'jede ebadipdip itabēḡayū. Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at'at ip topabe—aypapayū. Piḡ'i o'at'at ip “Soat podi ma ēn xipap” i'e am cebe.

6 Mēmē tupmuywut o'ḡuywut wetabutpe. Koapat o'ḡuywut. ⁷ be osodop ip tupmuywut o'ḡuywut.

— Egot cuy — io'e ya'ōberen ebadipdipayū'in—itabēḡayū'in.

Nobano a'ō buxim o'ya'ōnuy ya'ōpuruḡ.

² Waram ḡuto oceak. Cavarō o'jojojo irucat. Yakpi jejeat daruk kuḡ oeku. Ixe xeat ouro muḡēḡē o'jomōḡ ya be—ipi kukukat abeat—idip cīcāat. O'jēm soat a'ōbacaap mu'ūmu'ūm. Soat a'ōbacaap mu'ūm ām o'jēm.

³ ḡebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuywut o'ḡuywut kuy.

— Egot cuy — io'e wara'at itabēḡayū'in ebadipdipayū'in.

⁴ Wara'at osodot cavarō ipakpukat. Ixe xeat ja'ōbacap o'ḡūm yakpi jejeat pe.

— A'ōbi nopaḡōḡōm je'e ip jeweweju ipi daḡacayū — io'e cexeat yakpi jejeat pe. Ka'ūma ip kaba'ūm je'e wara'at eju. — A'ōbi jenopaḡōḡōm je'e ip soat — io'e cebe.

Payao o'ḡūm cebe yoboḡat.

⁵ ḡebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuywut o'ḡuywut. Ebadipdip kuy o'ḡuywut.

— Egot cuy — io'e wara'at ebadipdipayū'in itabēḡayū'in.

Waram ḡuto oceak. Wara'at o'jojojo cavarō iokat. Yakpi jejeat imupesarurunap kuḡ oeku jebui be.

⁶ Wuya'ījoiat oya'ījojo. Ebadipdip itabēḡayū parakpewi oya'ījojo.

— Pūḡ litrom trigodadei tadeiboḡ cīcā je'e—pūḡ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Ebadipdip litrom cavadadei dak tadeiboḡ cīcā je'e—pūḡ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Oliveira'a xepti bit etimukērērēn ḡu juy — io'e. — Uva'abidi dak etimukērērēn ḡu juy — io'e.

⁷ ḡebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuywut o'ḡuywut kuy. Ebadipdip mabuk opop imuywut'ūmat.

— Egot cuy — io'e wara'at ebadipdipayū'in itabēḡayū'in.

⁸ ḡebuje waram ḡuto oceak. Cavarō ipekukat o'jojojo. Yakpi jejeat putet Ce'ūap i osunuy. Ixe dobatban oekuku ip ce'ū'ūayū dopdopap pewiayū. Cexeat o'jekawēn cebe ip.

— Adeayū juy epeyaoka ipi juayū — io'e cebe ip. — Ebadipdip tobuxik puje, pūḡ cuy epeyaoka — io'e cebe ip. — Nopaḡōḡōm ip epeḡuap, repibun tak — io'e. — Wātaxipi pibun tak epeḡuap ip, awaydip taḡan tak, ika'uan — io'e cebe ip.

⁹ ḡebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuywut o'ḡuywut kuy. Xepxep mabuk o'jepoyat imuywut'ūmat. O'yaokaka ip iayū'ūm'ūm biōḡbuk o'jojojo wūnca mupikupikap'a diotpe caixa'a diotpe. Itakomaayū juk ixeyū o'yaoka Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip puye, cekawēn taḡ oekuku ip puye dak. ¹⁰ Ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Ocekukukat, ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip. — Soat taḡ eisu — io'e ip ya'ōberen. — Icēmān e'e'ukat ēn. Puḡūn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be? — io'e ip. — Puḡūn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat ocaokaayū be? — io'e ip ya'ōberen.

¹¹ Iboceat cesay o'ḡūm cebe ip soat pe—irucat.

— Epeyebodoy buk yopūt — io'e cebe ip. — Itakomaayū buk eykitpitpiyū yaoka ma — io'e cebe ip. — Eybure kapikpik'ukayū'in yaoka mabuk ip apēn cuk adi ip eyaoka iap puxim — io'e cebe ip. — Ixeyū aoka'ūm pima bit cuy epeyebodoy — io'e cebe ip.

¹² ḡebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuywut o'ḡuywut kuy. ⁶ be o'ḡuywut kuy. Pūḡ ma omuy imuywut'ūmat. Imuywut puje ipi o'jexixi īījā ma. Kaxiepiat iok o'e paḡo iokat puxim—mudiuhu doti buxim. Kaxiaat tak ipakpuk o'e doy buxim. ¹³ Kasopta dak o'ta'at'at kabi bewi. O'ta'at'at ipi ju. O'ta'at'at figo'a muy'at'acac puxim—yakicat'a muy'at'acac puxim—kabidoxixi be yamuy'at'acac puxim. ¹⁴ Kabi dak o'je'arobot apēn wuyju taperadup mu'arobotboniap puxim. Co'a dak o'jeaewede jenuyap pewi soat'a. Tip'aweroro dak o'jedipewede jediptūyap pewi soat.

¹⁵ ḡebuje soat ipi juayū kukukayū o'jewemu-nēm—iecuḡapyū dak, sorarayū kukukayū dak, ibubut adeayū dak, ya'ōcayū dak. Soat ipi juayū o'jewemu-

nēm: jekpiwatpi ma kapikpik'ukayū, tei'ūm kapikpik'ukayū dak. Soat ip o'jewemunēm co'a kūy dağ, co'a binūnpe dak. ¹⁶ Te'e ma ip o'jewāwā ya'ōberen wita'a be, co'a be dak.

— A'a'at cuy ocejeje ocemunēm ām — i te'e ma o'e ip co'a be, wita'a be dak. — Ocemunēm cuy epe'e xik'i yabikbikap pe iat pe ocedobuxikap puxim — i te'e ma o'e ip. — Ocemunēm cuy epe'e mēmē itakoma ocekey buye — i te'e ma o'e ip. ¹⁷ — Mēmē itakoma jījā ocekey, ya'ō kayayū dak — io'e ip. — Ixeyū etakomaap ebapukap kabia ajēm puje, ka'ūma ma jepoyat. Soat i'ūm — io'e ip.

7 Ğebu je Deus ekawēn tojtjot'ukayū ojojjo ebadipipayū. Kacūğcūğ'i osodop ip ipi'abi dağ. Kabido ixikixik'uk osodop ip ebadipip kadiwiatpido. Kabido ixikixik'uk ip osodop ipi kay ibido kopap puxim, tiboğcīcāti kay dak, tūmūn'ip'ip kay dak. ² Wara'at ojojjo ğebu je bit Deus ekawēn tojtjot'ukat. Kaxi jēmjemap kadiwi oajēm. Oajēm teku Deus ebekit iam imubararak kuğ jebui be—teku soat em itacat ebekit iam imubararakap kuğ. Ya'ōberen o'jewāwā jebadipyū be—Deus ekawēn tojtjot'ukayū be—ebadipipayū be. Deus kuy juk ja'ōbacaap o'ğūm ixeyū be. Ja'ōbi ixeyū o'ğūju ipi mukērērēn ām, tiboğcīcāti mukērērēn ām tak.

³ — Deus buywatwat'ukayū dopa'a oce-topa'amubararak teku Deus ebekit iam — io'e cebe ip. — Ocewebe ixeyū dopa'a mubararak'ūm pima bit, ipi epeğukērērēn ğu, tiboğcīcāti dak epetimukērērēn ğu, tūmūn'ip'ip tak epeyopmukērērēn ğu — io'e cebe ip. — Ha'a — io'e ip.

⁴ Pebūrū iteyū Deus ebekitkiyū iap o'ğuwēn owebe—o'topa'amubararak ip iap. Tak ğu o'topa'amubararak ip—ade jījā ma—144,000 be. Kiii-iān. Soati watwat'in o'topa'amubararak ip—Israel naxeğebitbiyū'in. ⁵ 12,000 be o'topa'amubararak ip Judā diwatwat'in; 12,000 be Rubem diwatwat'in tak; 12,000 be Gade diwatwat'in tak; 12,000 be Aser diwatwat'in tak; 12,000 Naftali diwatwat'in tak; 12,000 be Man-assés diwatwat'in tak; 12,000 be Simeão diwatwat'in tak; 12,000 be Levi diwatwat'in tak; 12,000 be Issacar diwatwat'in tak; 12,000 be Zebulom diwatwat'in tak; 12,000 be José diwatwat'in tak; 12,000 be Benjamim diwatwat'in tak. Ibūrū ma ip o'topa'amubararak teyūku Deus ebekitkiyū iam.

⁹ Waram ğuto oceak. Tak ğu wuyjuyū io'e kiiii. Ade jījā osodop ip. Imuweğūn pa'ore ma osodop ip, ade jījā buye. Soat eipi watwat'in osodop ip, soat tiwatwat'in tak, soat iwarururuyū'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak. Mēmē abikbikap wap osodop ip jesyay kuğ—irucat kuğ. Kosunano kuğ osodop ip jebui be.

¹⁰ — Deus acā wuydaxijojom — io'e ip ya'ōberen. — Mēmē dak wuydaxijojom — io'e ip. Ixe ma xik'i jabikbikap pe — io'e ip ya'ōberen.

¹¹ Deus ekawēn tojtjot'ukayū dak kacūğcūğ'i osodop ip yabikbikap akokoreren—ya'ōbuyxiayū dak,

ebadipip itabēğayū dak. Piğ'i o'at ip yabikbikap wap “Ēn soat podi ma xipat” i'e am Deus pe.

¹² O'jebibododon ip Deus pe. Imēn ibibodo: Imēn cuy jeenuy, i. Deus ma soat podi ma xipat, i. Ixe ma soat podi ma jedipap kuğ, i. Ixe ma soat podi ma itaybitbit, i. “Xipat cīcā ēn ocexe” i juy ace cebe, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuğ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuğ, i. Soat podi ma jebacaap kuğ tak, i. Imēn ma ixegāsū. Kuyaje dak imēn jeenuy. Soat i'ūm puje dak, imēn ma jeenuy, i. Imēn cuy jeenuy, io'e ip jebibododon.

¹³ — Abuyū suteyū cesayrurucayū? — i juk o'e owebe ya'ōbuyxiat, aypaat. — Pomawi ip osodot? — io'e owebe.

¹⁴ — Bay'a, ōn ma wetaybit ğu. Ēn acā etaybit — i juk oce cebe.

— Ixeyū ipiat'ajojom cīcā juk adi osodop — io'e owebe. — Inaka ibu'u ğu o'e ip kūyjobit am Jesus a'ō kay — io'e. — Mēmē o'jedoyekereren wuywebeam iap kay itabut ip. Imēnpuye soat tağ iisu ip doti iwuy'isuat puxim. Soat tağ ip ikērēat kuğ ğu — io'e owebe. ¹⁵ — Imēnpuye ip kacūğcūğ'i Deus abikbikap wap ğasū — io'e owebe. — Deus buywatwan ip kabiam, kabioğ tak — io'e. — Deus xe ip nuynuy ğasū. Yabikbikap peat soat em ağ cekay ip xipat'ūmat ebapukap puxim — io'e. ¹⁶ — Waram pit irem ğu ip. Soat em ibeğbeğ ma. Ibipuruğ ğu dak ip jeedop. Kajepi kuğ cīcā ğu dak ip jeedop — io'e owebe. ¹⁷ — Mēmē ma ixeyū kukukan jeenuy apēn ōhō iwat xipan jeōhōyū kukap puxim. Ixeyū idujowat wuymutaicinapti kay tikōn ām. Deus itadisup ip. Waram pit ip jeetōn ğu — io'e owebe.

8 Ğebu je mēmē wara'at o'ğuywut tup-muymūğmūğap. Amap o'ğuywut. 7 be o'ğuywut kuy. Ka'ūmğū wara'at o'e. Kuy oi'ūm. Darem ma ip osodop mūğ kabi beacayū—meia hora ma. ² Deus ekawēn tojtjot'ukayū ojojjo ğebu je—7 beayū—Deus xe kacūğcūğ'iyayū. Jexeat parasuy jo'iat o'ğūm cebe ip. Pūğ pepepe ma o'ğūm cebe ip.

³ Wara'at oajēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a kay Deus ekawēn tojtjot'ukat—caixa'a kay. Cūğ'i osunuy iboce. Tōmte'okuatōm mūn'a kuğ oajēm—ouro muğēğē'a'a kuğ. Iboceat tōmte'okuatōm o'tōmūm cebe tōm'ade.

— Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju soat ip — io'e cebe iboceat. Ixeyū ekawēn cuy eğuwekoy tōmte'okuatōm eju tōmupikupikap'a be ouro muğēğē'a'a be Deus abikbikap wap — io'e cebe.

⁴ O'tōmuwekoy Deus ebekitkit ekawēn eju. O'tōmupik. Tōmte'okuatōmtiğ o'jediğeu Deus kay cekawēn tojtjot'ukat pui bewi—Deus wap cūğ'iat pui bewi. Deus ebekitkit ekawēn tak o'jeu cekay tiğ eju.

⁵ Deus ekawēn tojtjot'ukat daxa o'jat tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewi. Tōmte'okuatōm mūn'a o'yamunopapūn daxam. O'yaxik ipi kay. Yaxik puje, poroğiat o'e soat tağ ipi dağ. Poroğiat o'e soat tağ ya'ōpararu, xiririkiat tak. Nobano dak o'e soat tağ ipi dağ. Ipi dak o'jexixi jījā. Tūmūn'a'ō o'jedede soat tağ ipi dağ.

⁶ Ĝebuĵe Deus ekawĕn tojtjt'ukat' ukayũ parasuy jo'iat o'jat imuyde am—7 beayũ.

⁷ Koapat jeparasuy jo'iat o'ĝuyde. Akadadada o'jedaedu daxa eju—ade. Doy eju iwekoykey o'e. Kabi beat iwekoykeyat o'ĝuyat ipi kay. Ade o'ĝupik ipi'in. Pũĝ eipi o'ĝupik ebapũĝ eipiayũ'in. Xepxep pit o'jeipiepyat ipi'umat eipi. Tũmũn'ip'ip tak o'yopmupik yop'ade. Pũĝ'ip'ip'ip o'yopmupik ebapũĝayũ'ip'in. Xepxep pit o'jeipepyat ipik'umat'ip. Kapĩ'idip tak o'tipik soatip. Ka'ũma ma o'jedipepyat.

⁸ Ĝebuĵe wara'at jeparasuy jo'iat o'ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat. Xepxep o'e ip imuydedem kuy. Kabi beat co'a jo'iat'a o'yamuakõm tiboĝcĩcãati be. Apikiĝi pima o'yamuakõm. Ti'ade o'jediewexaxat toy. Pũĝti o'jediewexat toy. Xepxepi bit idibi mabuk o'tinuy. O'jediewexat ĝu toy. ⁹ Tiboĝcĩcãati daĝayũ oap ade—idibi tiyuati daĝacayũ. Pũĝ'ũm oe'ũ ebapũĝayũ'in. Tak ĝu kobexixi dak o'ĝuyubaĝbaĝbaĝ. Ade jĩjã. Kiiiĩã. Pũĝ ma o'ĝuyubaĝbaĝbaĝ ebapũĝayũ'in—tiboĝcĩcãati adopa daĝat.

¹⁰ Ĝebuĵe wara'at jeparasuy jo'iat o'ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat. Ebapũĝ o'e ip imuydedem kuy. Kasopta o'ta'at kabi kadiwi taboĝata. Tasop o'tanuy wexiktak puxim. Idibi be o'taakõm. Pũĝti be o'taakõm ebapũĝtiayũdi be. Idi'a'a be dak o'taakõm. Pũĝti'a be o'taakõm ebapũĝtiayũdi'a be. ¹¹ Tacupata i iĝoda butet omuy—kasopta butet. Ixeda akõm puje idibi dak ticup o'e pũĝ kadi. Pũĝti ticup o'e ebapũĝayũdi'in. Ade oap ipi watwat tikõn puje. Oap ip ticup pibun.

¹² Ĝebuĵe wara'at jeparasuy jo'iat o'ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat. Ebadipdip o'e ip imuydedem kuy. Pũĝ kadi kaxiepiat o'sutamukĕrĕrĕn. Kaxiaat tak o'sutamukĕrĕrĕn ip pũĝ kadi. Kasopta dak o'sutamukĕrĕrĕn ip pũĝ kadi. Imĕnpuye kaxiepipũ ma o'e kaxi takĕrĕ buye. Kaxiamat tak yopĩt ma kabiam o'e. Kasopta dak yopĩt ma kabiam o'e. Kabiok oeku ebadipdip hora bima kabia bun. Kabiok oeku ebadipdip hora bima ixima bun.

¹³ Waram ĝuto oceak. Dace oceĝebaa'ĩjojo. Um cĩcã jepupupum oeku. Ya'õberen ixex dace o'jewawã.

— Karem ĝu ipi juayũ! — io'e ya'õberen. — Ipiatpi'ajojom cĩcã jeedop ip — io'e ya'õberen. — Karem ĝu ipi juayũ — io'e. — Ipiat'ajojom cĩcã jeedop ip — io'e. — Warara'acat ĝasũ jeparasuy jo'iat ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat' ukayũ — io'e. — Ebapũĝayũ mabuk jeparasuy jo'iat ĝuyde — io'e. — Ixeyũ be imuyde buje, ipiat supi'ajo jĩjã ipi juayũ — io'e ixex dace.

⁹ Ĝebuĵe wara'at jeparasuy jo'iat o'ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat. Pũĝpõĝbi o'e ip imuydedem kuy. Kasopta jo'iat o'jojo—kabi kadiwi o'takopiata jo'iat. Kabi beat chave o'ĝũm ixex be ikũybioreĝ cĩcãatkũy domudip'ukap echave. ² Kasopta jo'iat iĝo kũy o'sukũynomudip'uk ibo echavem. Ikũynomudip'uk puje, o'tiĝcēm ikũy bewi. Waen yoboĝat peatiĝ puxim o'tiĝcēm. Iĝodiĝ kaxi o'ĝupinēm tiĝboĝ cĩcã buye. Soat taĝ o'e kabiok. ³ Arõxĕkxĕk co'iyayũ o'kop ixex diĝ eju. Ipi kay ip o'kop. Dat puxim ip tõĝtapi osodop Deus a'õbi.

⁴ — Kapĩ'idip cuy epetimukĕrĕrĕn ĝu — io'e kabi beat cebe ip—arõxĕkxĕk co'iyayũ be. — Tũmũn'ip'ip tak cuy epeyopmukĕrĕrĕn ĝu — io'e. — Wara'at tak cuy epe'gukĕrĕrĕn ĝu kadai — io'e. — Teku Deus ebekit iam topa'a bararuk'ũmayũ kay acã juy epeju — io'e. — Ixeyũ be acã juy ipiat epesupi'ajoat — io'e cebe ip—arõxĕkxĕk co'iyayũ be. ⁵ — Ĝasũ bit puk yaoka pi ma eywebe — io'e cebe ip. — Ipiat pit epesupi'ajoat cebe ip 5 kaxi bun ma — io'e cebe ip.

Ixeyũ arõxĕkxĕk co'iyayũ tõĝtapi osodop ip dat puxim. ⁶ Deus ebekitkit'ũmayũ be ipiat o'supi'ajoat ip dat tõĝtapi jo'i 5 kaxi bima—topa'a bararuk'ũmayũ be. Imĕnpuye je'ũap kudadam ip jeeku. Inaka je'ũap ip to-buxik ĝu. Je'ũ ojuy ma'ĝu ip jeeku. Inaka ce'ũ ba'ore je'e ip.

⁷ Ixeyũ arõxĕkxĕk co'iyayũ cavaroyũ buxim osodop ip—jenopaĝõĝõm cumayũ buxim—icaat kuĝ ip jewebe. Jadaĝat kuĝ ip oeku ouro muĝĕĝĕ jo'iat kuĝ. Aĝokatkat topa buxim ip o'topadop. ⁸ Ayacat'adap puxim ip o'yadaptop. Leão nũy buxim o'tũyodop ip. ⁹ Icaat kuĝ oeku ip jekũm'a eju—ferro muĝĕĝĕ kuĝ. Carro jenopaĝõĝõap kay daodaodao ma cucum iap a'õ buxim o'ceĝeba'a'õnuy—cavaroyũ imupuxikpuxiĝiap a'õ buxim. ¹⁰ Dat puxim ip oeku tõĝtapiat kuĝ jekpu be. Jenõĝtapien ma juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan topa'a bararuk'ũmayũ be. 5 kaxi bima juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan cebe ip. ¹¹ Ixeyũ kukukat ikũybioreĝ cĩcãatkũy beayũ kukukat osunuy. Ixex butet Abadom i omuy Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm. Apolião i omuy ibutet Grego a'õm. Ibutet wuyumu'ũm'ũm'ukat iape wuya'õm.

¹² Kuy pũĝ o'kap ipararu jĩjãat. Xepxep mabuk omuyku.

¹³ Ĝebuĵe wara'at jeparasuy jo'iat o'ĝuyde Deus ekawĕn tojtjt'ukat. 6 be o'e ip imuydedem kuy. Tõmte'okuatõm mupikupikap'a bewiat'a'õ oya'ĩjojo—ouro muĝĕĝĕ'a bewiat'a'õ—Deus abikbikap wap-at'a'õ. ¹⁴ Ixex a'õ o'jekawĕn ixex Deus ekawĕn tojtjt'ukat pe—imuyde isuat pe.

— Ebureyũ juy eĝuwekap — io'e. — Ebadipdip omuy ip taomũnmũn — io'e. — Taomũnmũn ip omuy Eufratesdi xex—tiboĝati xex — io'e.

¹⁵ Kabi beat a'õbi ixeyũ Deus ekawĕn tojtjt'ukat' ukayũ soat kuĝ ip osodop jebui be. Soat kuĝ ip osodop pũĝ yaoka am ebapũĝayũ'in—ipi watwat'in. Deus epeju i'ead wiwim ip osodop. Wara'at koato be ĝu jeeju ip ixeyũ aoka am, wara'at kaxi be ĝu dak, wara'at kabia be ĝu dak, wara'at ehora be ĝu dak. Deus pe "Epeju" i'e buje acã jeeju ip ixeyũ aoka am. Ixeyũ ebadipdipayũ o'ĝuwekap. ¹⁶ Pebũrũ ixeyũ esorarayũ iap awĕĝ oyawĕĝtobuxik kuy. Tak'ũm ip osodop—ade jĩjã. Kiiiĩã. 200,000,000 be ip osodop—cavaro akpi jejeayũ—nopaĝõĝõ'ukayũ. ¹⁷ Sorarayũ õhõyũ o'jojo wexey jo'iat pe cavaroyũ. Ixeyũ akpi jejeayũ dak o'jojo. Soat yakpi jejeayũ icaat kuĝ ip osodop jekũm'a eju. Pũĝpũĝ ikũm'a ejuat ipakpuk osunuy daxa buxim. Warara'acat iremrum osunuy wita'a buxim—yadeiboĝat'a buxim—safira'a buxim. Warara'acat ipekpu

osunuy enxofrenõm puxim. Cavarõ'a leãõ'a buxim o'yanuy. Ibi dağwi diğ cẽmcẽm o'e daxadiğ, enxofrenõmtiğ tak. Daxa dak cẽmcẽm o'e ibi bewi. ¹⁸ Ade jĩjã ipi watwat oap ip cavarõ bi dağwi ijẽm'ibit pi-bun—daxae pibun, daxadiğ pibun tak, enxofrenõmtiğ pibun tak. Pũğ'ũm oe'ũ ebapũğayũ'in. Xepxep o'jepoyat. Imẽn ma ip oap. Xere'ũma ipi watwat oap. Ade jĩjã. ¹⁹ Cavarõyũ ipi watwat o'yaoka jebi bewi o'jẽm ian, jedoaybu bean tak. Ipiat o'supĩ'ajojoat ip ipi watwat pe puybu nuypi jo'i.

²⁰ Cavarõyũ ipiatpi'ajojoanap epere buje, jemumuğẽ kay jetabucap o'jepere ğu ip—o'jepoyat'iaiyũ. Wuyju Deus kay iap co'i ip osodop jemumuğẽ kay jĩjã. Jemu-muğẽ kay jĩjã ip osodop—ouro muğẽğẽ kay, prata muğẽğẽ kay dak, bronze muğẽğẽ kay dak, wita'a muğẽğẽ kay dak, ip muğẽğẽ kay dak. Ibiõğbuk kẽrẽayũ kay dak ip osodop. Ixeyũ emumuğẽğẽ be ijo ba'ore, cekũyjo ba'ore dak ip, cexĩğxĩğ pa'ore dak ip. In-aka tũybe iteyũ deusyũ iãn o'e ip. Oe'ũ'ũ ğu ip arõxẽkxẽk co'iaiyũ nũy pibun, cavarõ nũy pibun tak. Imẽnpit jetabucap o'jepere ğu ip jemumuğẽğẽ kay. Deusat kay ğu ip o'e. ²¹ Wara'acat aokakaap ip o'jepere ğu. Jebukaypacap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat tayxi kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat itop kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat pubut tujupa'um'umap tak o'jepere ğu ip. Oibu'un ğu ip ikẽrẽat muğẽğẽm.

10 Ğebuje wara'at ojojojo Deus ekawẽn to-jotjot'ukat—ya'õbacaat. Kabi kadiwi kom pima ojojojo. Ixe esay kabikerereat co'i osunuy. Korop-sanõbu o'jebueku yakokorenen. Ixe dopa kaxiepiat puxim o'tõpanuy. Ixe dao daxae iecũğat puxim o'taõnuy—isopat puxim. ² Livrodup kuğ osunuy jebui be—tup'ĩcatup kuğ—tupayaatup kuğ. Jei o'suimõğ tiboğ cĩcãati be jedaoat kadiat i. Jedao'ũğat kadiat i bit o'suimõğ ipi be. ³ Ya'õberen o'jewãwã leãõ ewãwãap puxim. Cewãwã buje 7 be xiririkpaw'iat o'ya'õbu ya'õberen. O'jepaw ya'õberen. ⁴ Cepaw isum apẽn cuk ip o'e iaptup kuka otupmubararak. Kabi beat pit o'jekawẽn owebe.

— Apẽn 7 be xiririkpaw'iat o'e owebe iaptup ğu juy etupmubararak — io'e owebe. — Etupmubararak ğu juy warara'acat pe itaybicap puxim — io'e owebe.

⁵ Ğebuje o'jebaepacũğ kabi kay Deus ekawẽn to-jotjot'ukat jeba'at kadi—tiboğ cĩcãati be cũğ'iat—ipi be cũğ'iat—kuy ojojojoiat. ⁶ O'jekawẽn Deus a'õpiju. Ixe Deus soat em itait. Je'ũ ğu ixe bit. Ixe juk kabi o'ğũğẽ, soat kabi beacat tak. Ipi dak cuk o'ğũğẽ, soat ipi juacat tak. Tiboğ cĩcãati dak o'timuğẽ, soat tidağacat tak.

— Ğasũ bit ibun ğu jeku — io'e Deus a'õpiju. ⁷ — “Soat je'bapuk obikuyap tağ,” i juk o'e Deus jebuywat-wat'ukayũ be—jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be — io'e owebe. — Apẽn Deus ibikuy osunuy iap iba'arẽm osunuy soat pe kuy bima — io'e. — Ixe ekawẽn to-jotjot'ukat pe jeparasuy jo'iat muyde buje bit, soat je'bapuk apẽn ibikuy osunuy iap tağ—kanomũmat pe jeparasuy jo'iat muyde buje — io'e owebe.

⁸ Kabi kadiwiat a'õ waram oya'ĩjojo. Waram o'jekawẽn owebe.

— Tupayaatup cuy etupu—tup'ĩcatup—Deus ekawẽn tojotjot'ukat pui bewi—ipi be cũğ'iat pui bewi—tiboğ cĩcãati be cũğ'iat pui bewi — io'e owebe.

⁹ Oju cekay.

— Ma — i oce cebe. — Etupũm owebe, — i oce cebe.

— Juku — io'e. — Etupu — io'e owebe. — Etup'o — io'e. — Ebi be bima tupkurukuru je'e eit puxim — io'e. — Edada be bit, tupsak je'e — io'e.

¹⁰ Otupu ibui bewi tup'ĩcatup, tupayaatup. Otupkũn. Otup'o. Tupkurukuru o'e obi be bima. Tupkũn puje bit o'e tupsak odada be.

¹¹ — Waram tak cuy apẽn Deus adeayũ idaxijo iap ekawẽn cuy eğuwẽnuwẽn soat pe — io'e owebe. — “Ixe soat tiwatwayũ'in idaxijo pin,” i juy ece, “soat ka watwayũ'in tak, soat eipi watwayũ'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak,” i juy ece soat pe — io'e owebe.

11 Ğebuje kabi beat imuweğũnğũnap'ip o'yopũm owebe.

— Deus eju kawẽnwẽnap'a juy eya-muweğũn—yaboğat'a — io'e owebe. — Wũnca mupikupikap'a dak cuy eyamuweğũn—caixa'a — io'e. — Pebũrũ paxi e'em “En xipat cĩcã,” i Deus pe cewēju kawẽnwẽnap'a be? Ixeyũ dak cuy eğuweğũn — io'e owebe. ² — Kacũğkadiat pit cuy eğuweğũn ğu—yakokorenenayũ yanaxinõm — io'e. — “Wekawẽn kay'ũmayũ jeõm oweju kawẽnwẽnap'a naxinõm pe,” i juk o'e Deus — io'e owebe. — 42 kaxi bun warẽmtağ ma jeku ip Deus ka dağ—ikẽrẽat kuğ ğuiat ka dağ — io'e owebe. ³ — Xepxepayũ oğuju wekawẽn muwẽnãm — io'e. — Ikurususucat kuğ jeku ip jesay kuğ oceğuy-cũğ eykay eyju warẽmtağ ma jekukum puye iap mubapuk am soat pe. Ibut cĩcã jeedop ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn—1,260 kabia bun — io'e.

⁴ Ixeyũ xepxepayũ oliveira'ip puxim wekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Lamparina'a mũn puxim tak ip—ipi juacat kukat etabun anuynuyat'a buxim.

⁵ Warara'acayũ warẽmtağ ixeyũ xepxepayũ kuk ojuy bima, daxa cẽmcẽm ikõmbie dağwi yaoka am. Imẽn-puye je'ũ ip warẽmtağ ikuk ojuyayũ. ⁶ Ixeyũ a'õbi muba'at ajẽmjẽm ğu Deus ekawẽn muwẽnuwẽn ip pima. Deus a'õbacaap kuğ ip xepxepayũ. Idi'a dak ip idimuwexat toy ja'õbi. Ja'õbi ip warẽmtaksuğat ğudot ipi juayũ mu'ũmãm, ku beacat mu'ũmãm tak, ku muypi'ũmãm. Imudot pin pima, ip ğudot.

⁷ Deus ekawẽn muwẽn epere isum yoboğ cĩcãat jajẽm ipararu jĩjãat. Jajẽm ikũybioreğ cĩcãatkũy bewi. Jebacacan je'e xepxepayũ eju. Xepxepayũ a'õbacaap ğu'ũm ipararu jĩjãat. Yaoka ip. ⁸ Ixeyũ'ũm'ũm jebit po'i jeedop akidağ ikaboğatka be—korosa be ixeyũ kukukat o'subamupaya ip iatka be. Po'i jeedop ip uk'a ukpibubu be soat pe ijo am. Ibo ka watwat kay ğebum pima:

— Sodoma ka watwat co'i ip ikẽrẽat kuğ — i wuyju e'em. — Egito eipi watwat co'i ip ikẽrẽat kuğ — i dak.

⁹ Ibut'ũma jeak ip adeayũ ixeyũ'ũm'ũm jebit kay—ebapũğ kabia bun ma, ipidaseat kabia dak. Adeayũ jeak ixeyũ'ũm'ũm kay—soat eipi watwat'in,

soati watwat'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Ikot an ġu ip.

— Ixeyũ'ũm'ũm cuy epejokot ġu — i je'e ip soat.

¹⁰ Icokcok cĩcã je'e ip ipi juacayũ xepxepayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay. Peta ġuġẽ ip jecokcokap pibun ma.

Iũmũmap je'ġũm ip jewewebe jecokcokap pibun. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ ipiat o'supi'ajoat ipi wat-wat kay—ixeyũ xepxepayũ. Imẽnpuye icokcok je'e ip xepxepayũ'ũm'ũm e'ũap kay. ¹¹ Xet. Xet. Xet. Kabiam. Kaxicuġ pima, puw, Deus o'jepuw cekay ip jebidom.

Waram ip o'jetait. Kirik'ã. O'ã'y'ã ip. Imẽnpuye iparara jĩjã ip o'e waram ip o'jetait iap o'tobuxik puye. ¹² Kabi beat ya'õberen o'jewãwã xepxepayũ be—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be—waram o'jetait'iyãũ be.

— Epeyeu juu ijodi — io'e cebe ip.

Jekay itakomaayũ etabun ma ip o'jeu kabi kay ġebu je bit. Kabikererereat taġ ip o'jeu.

¹³ Ceu isum ip ipi o'jexixi jĩjã. Pũġ kadi o'sukamu'ũm 10 beatka'in. Tak ġu oap ip ipi exixi buje. Ade jĩjã oap ip. 7,000 beayũ'ũm'ũm oap ip. Iparara jĩjã o'e ip o'jepoyat'iyãũ.

— Deus soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun. — Kabi beacayũ kukukat soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun.

¹⁴ Kuy xepxep o'kap ipararu jĩjãat. Aġ cuy epesop imẽnpit. Wara'at cuy omuyku ipararu jĩjãat. Eba pũġ jeedop ip.

¹⁵ Ġebu je wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawẽn tojtjot'ukat. 7 be kuy imuydedem o'e. Ka'ũmġu wara'at. O'e kuy.

— Ġasũ Deus soat kukukan o'e — io'e kabi beayũ ya'õberen. — Ixe emunaẽ dak soat kukukan o'e ġasũ — io'e ip. — Soat em ixe soat kukukan jeenuy. Puġũn xe'e ixe soat kukukan iap i'ũm? Ka'ũma em ma — io'e ip.

¹⁶ Ya'õbuyxiayũ dak piġ'i o'at'at ip jedop am ipi ju Deus wap "Èn xipat" i'e am cebe—24 beayũ, Deus xeayũ, jabikbikap ceje kaxixik'iyãũ.

¹⁷ — Ocekukukat, èn acã Deusat — io'e ip. — Èn soat podi ma a'õbaca — io'e ip. — Ġasũ èn etabẽġ — i. — Kuyje dak cuk adi etabẽġ eġuy — i. — Kuyjuk a'õbacaap eġubapuk soat pe — i. — Imẽnpuye "Èn xipat cĩcã," i oceju e'em ewebe — i. — Soat kukukan ece ġasũ — io'e ip. ¹⁸ — Ekay itabut'ũmayũ itakoma jĩjã ekay, etakomaap mubapukap ehora oajẽm puye — i. — Ġasũ ipiat esupi'ajojoat a'õkay'ũmayũ be — i. — Imẽnpuye itakoma jĩjã ip ekay — i. — Apẽn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iaptei eteida soat pe ce'ũ'ũayũ be — i. Cedaġ ma juk adi oekuku ip iaptei eteida ebuywat-wat'ukayũ be—ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be dak, soat ebekitkit pe dak, ibuyxim ekukuk'ukayũ be dak — i. — Soat pe cedaġ ma eteida—yoboġayũ be, ka'ũmaayũ be dak — i. — Ġasũ dak ipi mu'ũmu'ũm'ukayũ eġu'ũm—a'õkay'ũmayũ — io'e. Imẽn o'e ip ya'õbuyxiayũ Deus pe.

¹⁹ Deus nuynuyap'a exĩntabi o'jekoce ġebu je—kabi beat'a. Deus ekawẽn kukatopa mũn'a yabapuk o'e soat

pe—witadopa be ibararak iat mũn'a—caixa'a—ouro muġẽġẽ'a. Iġo'a jo isum xiririkiat o'jepaw ya'õpuruġ. Kõnẽkõnẽk io'e. Xiririk xiririk io'e. Ipi o'jexixi jĩjã. Akadadada o'ta'at ipi be ta'ade.

12 Ġebu je wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboġat. O'jebapuk omukũyjo am apẽn ġuyjom jebapuk iam. Koam ayacat ojojojo. Iekabek oeku kaxiepiat kuġ. Kaxiaat ixe i diotpe osunuy. Ouro muġẽġẽ osunuy ya be—12 be kasopta kuġat. ² Yukreġ osunuy. It kam pasuġ osunuy. Ya'õberen o'jewãwã je'it pibun.

³ Ġebu je wara'acat o'jebapuk kabi be omukũyjo am apẽn ġuyjom jebapuk iam. Seġemoxixi jo'iat ojojojo ipakpukat. 7 be ya'a o'yanuy. Soat'a be ouro muġẽġẽ kukukuġ osunuy. 10 be yakanasũ. ⁴ Ta'adeata kuġ oeku jenomuju jedoaybu eju kasopta. Pũġta o'ta'uk kasopta eba pũġġayũda'in. Tamuy'at'an oeku ipi kay. Cũ. O'jecũġ yukreġat tobuxik puje. Ixe wap cũġ'i osunuy i'it oap ojuy. Ikap isum i'it o ojuy osunuy. ⁵ Ayacat o'su'itkap aġokatkat. Ixe aġokatkat soat ka kukukan jeenuy ġuyjom. Ya'õpuruġ ip jukuk jebui be icaat kukat puxim. Ka'ũma ma kũyjobit'ũm jeenuy ixe a'õ kay. Soat ya'õ kay jeedop ip kũyjobit. Bekicat kap isum Deus pit o'takoy. Kabi kay o'tujuu soat em jeenuy ãm jexe. O'tujuu seġemoxixi be i'oap puxim. ⁶ Ayacat tak o'jenapõn uk'a'ũmat kay. Iboce kuyjuk Deus soat o'ġumuxipan tũy ãm. Deus xipan jukuk iboce. 1,260 kabia bun xipan jukuk.

⁷ Ġebu je nopaġõġõm o'e ip jeweweju ma kabi beacayũ. Miguel a'õkayayũ nopaġõġõm o'e seġemoxixi a'õkayayũ eju. Miguel a'õkayayũ Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ. Seġemoxixi a'õkayayũ Deus ekawẽn tojtjot'uk osodop ip kuy bima. Ġasũ bit oibu'un ip Deus ekawẽn tojtjõn. ⁸ Miguel a'õkayayũ seġemoxixi a'õkayayũ a'õbacaap o'ġu'ũm. Top pa'ore o'e ip kabi be. Deus oibu'un ip ikuġ. ⁹ Seġemoxixi o'ġujẽm ip kabi bewi. Kuyje seġemoxixi puybum osunuy—Deus ekadai be osunuyiat. Ibiõġbuk kẽrẽayũ kukukat ixe. Satanás i ibutet. Ibutet ade. Soat ipi watwat muġuykukuku'ukat ixe. Ixe ma o'joxik ip kabi bewi. Ipi kay o'joxik ip ya'õkayayũ eju.

¹⁰ Ġebu je kabi beat oya'ĩjojo. Ya'õberen o'jekawẽn. Imẽn ixe o'e:

— Ġasũ bit Deus ipi juacayũ daxijojoapi oibu'un — io'e. — Kuyjuk ja'õbacaap o'ġubapukpuk soat pe — io'e. — Ixe acã soat kukukan o'e — io'e. — Deus emunaẽ dak ja'õbacaap o'ġubapukpuk soat pe—Cristo — io'e. — "Soat podi ma wa'õbaca," io'e soat pe — io'e. — Wuykitpitpiyũ muymuy'ukat o'joxik kabi bewi — io'e. — Ixe te'e ma imuy'uk ip osunuy'uk Deus pe — io'e. — "Ikẽrẽat kuġ eyju Deus xe," i te'e ma e'e'uk osunuy'uk. Soat em wuykitpitpiyũ muymuy'uk osunuy'uk—kabiabun, iximabun tak — io'e. — Deus ixe bit o'joxik kabi bewi — io'e. ¹¹ — Iparara ġu ip osodop warara'acat pe jaokaap puxim wuykitpitpiyũ Jesus kayayũ — io'e. — Jetabucap o'jepere ġu ip jaokaap puxim. Itabut osodop ip mẽmẽ buxim o'jedoyekereren je'ũ ãm wuywebeam iap kay — io'e. — Ibu'u ġu o'e ip kawẽn icẽmat muwẽn ãm — io'e. — Imẽnpuye jemuy-

muy'ukat a'öbacaap o'gũ'um ip — io'e. ¹² — Imēneju: "Kabi icokcok cuy jeenuy," i òn e'em. "Kabi beacayũ dak icokcok cĩcã juy jeedop ip," i òn e'em — io'e. — Karem ipi juacat, tiboğ cĩcãati beacat tak — io'e. — Ipiat'ajojom cĩcã ip jeedop, ibiðğbuk kērēayũ kukukat kuy o'kop cekay ip puye — io'e. — Itaybit darem ma ipiat osupi'ajojat Jesus kay itabucayũ be iam — io'e. — Imēnpuye itakoma jĩjã o'e — io'e.

¹³ Ipi be juk oxik ip iam itaybit pima, ayacat tobatban oeku—ağokatkat'it'it kukat tobatban—ikap'isuat kukat tobatban. Tobatban oeku yaoka ojuy. ¹⁴ Inaka Deus dace buximat egeba o'cegebaũm ayacat pe. O'cegebaũm cebe pupupum jenapõn ãm jeka kay—uk'a'ũmatka kay. Ibo ka be Deus xipan ixekujuk. Ebapũğ koato bun xipan jujuk, ipidaseat koato dak. Cekaykay ba'ore jeenuy puybu jo'iat pe. ¹⁵ Seğemoxixi bit idibi o'timujēm jekõmbie dağwi. Idixidi buxim o'timujēm. O'timujēm wũy jĩjã ayacat tujowacap ojuy. ¹⁶ Ipi bit ayacat o'taxijo. O'jedeğ idibi òm ãm seğemoxixi itakoma jĩjã o'e ayacat kay. O'ju nopağõğõ ãm ixekutakyũ eju—soat eju—Deus ekawēn kay kũyjobicayũ eju—Jesus ekawēn tağ jekuku'ukayũ eju—kawēn icēmat tağ jekuku'ukayũ eju. ¹⁸ Seğemoxixi bit ka'oririt pe osunuy. Cũğ'i osunuy ka'ũma kuğ ma—ibuipuk ma.

13 Ğebu je ipararu jĩjãat ojojoo. Tiboğ cĩcãati bewi jeuhum o'e kapurũğ kay. 7 be ya'a. 10 be yakanasũyũ. Ouro muğēğē kukukuğ osunuy soat akanasũ dağ warara'acat kukuk'ukat adağat puxim. Deus muymuyap ibararak osodop soat'a dağ. ² Ixe ipararu jĩjãat leopardo buxim osunuy—wida buxim. Ixe i urso i buxim—widabaro i buxim. Leão bi buxim o'subinuy. Seğemoxixi ja'öbacaap o'gũm ipararu jĩjãat pe. Jabikbikap tak o'gũm cebe. Imēnpuye seğemoxixi jo'i o'e ya'õca. Kũyjobit o'e ip seğemoxixi a'õkayayũ ipararu jĩjãat a'õ kay dak. ³ Pũğ'a werowero kuğ o'yanuy ipararu jĩjãat'a. Ce'ũat'a jo'i o'yanuy. Werowero oğ pit kuy oiyo. Imēnpuye:

— Apēnpuye xe'e oe'ũ ğu werowero pibun? — io'e ip jewewebe ipi dağacat.

Itabēğbēğ o'e ip yajojom. Kũyjobit ip o'e ya'õ kay oe'ũ ğu buye. ⁴ Seğemoxixi ja'öbacaap o'gũm ipararu jĩjãat pe. Imēnpuye soat ipi juacat itabut cĩcã osodop seğemoxixi kay. Ipararu jĩjãat a'õ kay dak ip osodop.

— Soat podi ma ipararu jĩjãat ja'öbacaap kuğ — i te'e ma o'e ip. — Ka'ũma be ma ixekawēn mu'ũm put — i te'e ma o'e ip.

Tũybe seğemoxixi Deus iãn o'e ip.

⁵ Seğemoxixi o'jekawēn ipararu jĩjãat pe.

— Deus cuy ejomuymuy — io'e cebe. — Ekawēnkērēm cuy eğuy — io'e cebe — Quarenta e dois kaxi bun cuy ejeku ipi dağayũ paraktağ — io'e cebe.

⁶ Imēnpuye ipararu jĩjãat Deus o'jomuymuy jĩjã. Deus o'subutetmuymuy. Deus nuynuyap tak o'jomuymuy jĩjã. Kabi beayũ dak o'jomuymuy jĩjã.

⁷ — Deus ebekitkit eju juy nopağõğõm eğuy — io'e seğemoxixi cebe. — Eğubu'un cuy ip Deus kay — io'e ipararu jĩjãat pe.

Seğemoxixi ja'öbacaap o'gũm cebe soat tiwatwat'in ya'õ kay i'e am, soat eipi watwat'in tak, soat a'õm kawēnwēn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Soat ip kũyjobit o'e ya'õ kay. ⁸ Imēnpuye jewemuğuykukukum ip je'e ipi juacayũ. Tũybe Deus iãn je'e ip ipararu jĩjãat pe.

— Ğn acã Deusat — i te'e ma je'e ip.

Ixe kay ip itabut je'e apēn wuyju wuyetabut Deus kay iap puxim. Mēmē buxim oe'ũiat pubutup pe ibutetet ğu ip—abuyũ Deus xe itait jeedop iaptup pe. Iğodup pe osodop ğu ibutetet ipi muğē'isum ma.

⁹ Iboam eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epe-sop. ¹⁰ Taomũnmũn ijuibit taomũn ma ip. Payaom yoka'ibit yaokan ma ip payaom. Imēnpuye yukpiceğēm ğu juy jeedop ip Deus ebekitkit jetabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğu ip. Itabut cĩcã juy jeedop ip cekay.

¹¹ Ğebu je wara'at ojojoo ipararu jĩjãat. Xepxep osodop ip ğasũ. Ipi bewi o'jēm badiwi. Xepxep akanasũ o'yakanasũnuy. Cordeiro'it'it akanasũ jo'i. Seğemoxixi ekawēn co'i o'jekawēn kawēnkērē. ¹² Ya'öbaca jĩjã osunuy koapat ipararu jĩjãat a'öbacaap co'i. Ja'öbacaap mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩjãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩjãat a'õ kay juy epe-sop — io'e soat ipi juayũ be. — Werowero pibun oe'ũ pin iat a'õ kay juy epe-sop — io'e cebe ip. — Kuy oiyo iat a'õ kay juy epe-sop — io'e cebe ip.

Imēnpuye ya'õ kay o'e ip ipararu jĩjãat a'õbi. ¹³ Wuywebe imuğē ba'oreap mubapukpuğ oekuku koapat ipararu jĩjãat. Ja'öbacaan daxa o'ğukopkop kabi bewi. Ipi kay o'ğukopkop soat etabutpe ixeyũ mutabut am jewekay. ¹⁴ Soat ipi juayũ o'ğuykukukuku iba'oreap o'ğubapuk puye. Wuywebe i'e'ba'oreat mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩjãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩjãat puximat cuy epeğũğē wita'am — io'e soat ka watwat pe. — Payaom werowero ip o'ğũğēiat puximat cuy epeğũğē — io'e. — Oe'ũ ğuiat puximat cuy epeğũğē — io'e.

Imēnpuye ixekawēn o'ğũğē ip wita'am. ¹⁵ Kanomũmat ipararu jĩjãat ya'öbacaap o'jat koapat pewi ja'öbacaan. Ya'öbacaap o'jat koapat puximat mutait am. Imēnpuye o'jetait koapat puximat—wita'a muğēğē. Cekawēn put o'e. Jekay itabut'ũmayũ dak yaoka but o'e cebe.

¹⁶ — Obutet cuy epe-subutetmubararak eybũnũ'a be eyba'at kadi, eydopa'a be dak — io'e. — Obutet mubararak'ũm pima, wenũmero ma epeğubararak eydopa'a be, eybũnũ'a be dak — io'e.

Imēn ixekawēn o'e soat pe ipi juayũ be—ya'öbuyxiayũ be, ya'öbuyxi'ũmayũ be dak; yopĩcayũ be, kariwayũ be dak; jekpiwatpin ma kapikpik'ukayũ be, tei'ũma kapikpik'ukayũ be dak. Cewebubut pu ba'ore osodop ip topa'a bararak'ũm pima, ibũnũ'a bararak'ũm pima dak. Tarekrek tak teida ba'ore ip osodop ixekawēn butet ibararak'ũm pima, ibutet enũmero ibararak'ũm pima dak.

¹⁸ Wuyetaybitbicap cuy ajat wuyetaybit am iboam. Wuyetaybit pima bit ixekawēn imuweğũn put kuka

o'e wuywebe. Ağokatkat putet co'i ixé enúmero. Ixe enúmero 666.

14 Deus omukūyjojom mabuk osunuy apēn jebapuk āmap kabia be iam. Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Mēmē buxim oe'ūiat ojojojo. Cūğ'i osunuy co'a bicūğpe—Sião'a bicūğpe—Jerusalém ka beat'a bicūğpe. Adexiri osodop ixé eju—144,000 beayū. Mēmē butet ibararak osodop topa'a be ip. Ixe ebay butet tak ibararak osodop topa'a be ip. ² Kabi kadi-wiat'a'ō dak oya'ıjojo. Ya'ōboğ o'ya'ōnuy ti'acapa'ō jo'i. Ya'ōpuruğ tak o'ya'ōnuy xiririkiat'a'ō jo'i. Ya'ōdip cīcā dak o'ya'ōnuy adedeayū jebubut'uk muydedem pimaap a'ō buxim—harpa muydedem ip pimaap a'ō buxim. ³ Ixeyū 144,000 beayū pibodo iisuan ip o'jebibododon. Deus abikbikap wap kacūğcūğ'i osodop ip jebibododon, ebadipdip itabēğayū wap tak, 24 beayū ya'ōbuxyaiyū wap tak. Ka'ūma be ma itaybit put ibo pibodom. 144,000 beayū be acā itaybit put—Deus emudaxijojoyū be acā—ipi ju oekuku'iyū be acā. ⁴ Ixeyū 144,000 beayū o'jewemukērērēn ğu—pūğ em tak ka'ūma. Soat tağ iisu ip osodop ayacat eju o'jepo ğu bukiat puxim. Mēmē badiptatam oekuku ip soat tağ. Deus ixeyū o'taxijo kūyjobit'ūmayū parakpewi—ipi juacayū parakpewi. Ixeyū ma koam o'jewajak Deus kay soat em jedop am cexe. Mēmē kay dak o'jewajak ip soat em jedop am cexe. ⁵ Napapa'uk ğu ip osodop. Soat tağ ip iisu.

⁶ Ğebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtjt'ukat. Um oeku eium. Kopkom oeku kawēn idipat muwēn ām soat pe ipi juayū be—soat iwarururuayū be, soat ti-watwat pe dak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū be dak, soat eipi watwat pe dak. Kawēn idipat i'ūm ğu. Soat em itabucayū ibo muwēnuwēn jeedop. I'ūm ğu cekawēn—kawēn idipat.

⁷ — Ibuyxim cuy Deus epejukuk — io'e ya'ōberen um cīcāt. — “Deus soat podi ma ya'ōbaca,” i juy epe'e — io'e. — Ğaxīn ma ixé Deus ideida soat pe apēn ipi dağ pima juk adi oekuku ip iapte — io'e. — Xipacat je'ğūm xipacayū be. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be bit — io'e. — “Warara'acat podi ma ēn xipat,” i juy epe'e Deus pe — io'e. — Ixe Deus kabi o'ğujurūğ, ipi dak — io'e. — Tiboğ cīcāti dak o'timujurūğ — io'e. — Idi'a dak o'ti'amujurūğ — io'e.

⁸ Wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat koapat nomuju oeku. Um oeku eium.

— Babilônia ka watwat puximayū a'ōbacaap oi'ūm — io'e. — Ikērēat muğēğē'uk osodop ip soat ka watwat eju — io'e. — Warara'acat tayxi eju jepopo'ukap puxim ikērēat muğēğē'uk ip osodop, warara'acat itop eju jepopo'ukap puxim tak — io'e. — Ğasū bit ixeyū a'ōbacaap oi'ūm — io'e.

⁹ Wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat ojojojo—soat tağ iisuayū. Ebapūğ ip um oekuku eium.

— Ipararu jījāt pe “Ēn xipat cīcā” i'e'e'ukayū ipiat supi'ajojo jījā—ixé jo'iat pe “Ēn xipat cīcā” i'e'e'ukayū dak — io'e. — Ibutet pararak topa'a beayū dak ipiat supi'ajojo jījā—ibutet pararak ibūnū'a beayū dak —

io'e. — Deus itakoma jījā je'e ixeyū kay. Itabotaidabot-bot ğu je'e ixeyū kay—pūğ kay dak ka'ūma. Iba'ore je'e cebe ip jenapōn ām ipiat'ajojoap puxim — io'e. — Ipiat supi'ajojo jījā ma ip. Daxa be ipiat supi'ajojo ip, enxofre isopat pe dak — io'e. — Deus ekawēn tojtjt'ukayū etabutpe ipiat supi'ajojo ip, soat tağ iisuayū etabutpe. Mēmē etabutpe dak ipiat supi'ajojo ip — io'e. ¹¹ — Ixeyū beaptiğ jediğeuham soat em daxadiğ. Ka'ūmğū kabi dağ tiğ'ūmat. Soat em ma tiğteğ e'em. Iximabun, kabiabun tiğteğ e'em — io'e. — Ixeyū be ipiatpi'ajojoap tak i'ūm ğu. Cebodoy ba'ore cebe ip. Kabiabun ipi-at'ajojom ip jeedop, iximabun tak—ipararu jījāt pe “Ēn xipat” i'e'e'ukayū, ixé jo'iat pe imēn i'e'e'ukayū dak—topa'a be ibutet pararakayū — io'e.

¹² Apēn ibutet pararak ibūnū'a beayū ipiat supi'ajojo jījā iap kay ğebum pima, yuğpiceğēm ğu juy jeedop ip jatabucap kuğ Deus ebekitkiyū—Deus a'ō kay kūyjo-bicayū—Jesus kay jatabucap kukayū.

¹³ Ğebuje kabi kadiwiat'a'ō oya'ıjojo.

— Pūğpūğ xipacayū'in mabuk yaoka ip ğasū itakomaayū jatabucap epe'e'ūmayū, ipararu jījāt putet mubarakan ibu'u'uyū — io'e. — Icocok ip jeedop o'yaoka ma'ğū ip — io'e. — Iboap cuy eğubararak ta-peradup pe — io'e.

— Icēmān ēn e'em — i Deus biōğbuk o'jede. — Icocok cīcā ma ip jeedop — io'e. — Ipi ju bima o'jekapikpik cīcā ip wuykukat peam — io'e cebe—kabi beat pe. — Ce'ū buje bit ip jebodoy — io'e. — Kapikap kay ğu ip je'e — io'e cebe. — Jekaba'ūm ip — io'e. — Xipan cīcā ip o'jekapikpik iaptem tak ip idujuu jewēju — io'e cebe.

Imēn Deus biōğbuk o'jede kabi kadiwiat'a'ō wa'ōpiju.

¹⁴ Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Ağokatkat co'iat ojojojo. Xik'i osunuy kabikerereat ceje. Ouro muğēğē kuğ jabe osunuy. Pēğap kuğ osunuy jebui be—tūybibiak kuğ.

¹⁵ Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi. O'jewāwā ya'ōberen kabikerereat cejeat pe.

— Epēğām cuy etiptakat soat eipi dağatip, kuy o'taop puye — io'e ya'ōberen. — Ğasū ma juy etiptakat — io'e.

¹⁶ Imēnpuye cococo'i o'e. Tiptatkan o'e jepēğām kabikerereat cejeat. Jepēğap o'ğuyco. Soat eipi dağatip takatkan o'e. Pere. Soat o'tiptakat. Kuy o'jepere.

¹⁷ Ğebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtjt'ukat. Ixe dak o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—kabi beat'a bewi. Ixe dak pēğap kuğ osunuy tūybibiak kuğ.

¹⁸ Ibocewi wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a xewi. Ixe daxa kukuk'ukat osunuy tōmte'okuatōm mupikupikap'a beat taxa kukuk'ukat. Ixe o'jewāwā ya'ōberen jebure be—pēğap kukat pe.

— Epēğām cuy uva'adot eyadot'ağobidakat — io'e. — Soat eipi dağatip pe juy eyadot'ağobidakat — io'e. — Kuy o'yaop — io'e ya'ōberen.

¹⁹ Imēnpuye cocococo'i o'e. Yağobidakatkan oeku soat eipi dağ uvadip tağ. Pereh. O'jepere. O'yamōğ ya-mucakcakcakap'a be yabidi'uk am. Deus ipiat supi'ajo-

joat kūyjobit'ūmayū be apēn ip uva'a mucakcakcaḡ iap puxim. ²⁰ Ikaboḡatka etakobe yamucakcakcaḡ ip osodop. Xere ḡu o'yabidijēm uva'abidi. Yamucakcakcakap'a bewiapti kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy buxim. Xere ḡu toy o'toyjēm. Kiiii iān toy. 3000 quilometrom o'toyjēm. Toydibida pūḡ metro ipidase dak o'jedoyeku—Deus ekawēn kay kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy.

15 Ḡebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. 7 be ojojojo Deus ekawēn tojtjt'ukayū. Omukūyjojoap iba'arēm mabuk osunuy oxe. Yoboḡ osunuy. Ipararu jījāat osunuy. Warēmtaksuḡat kuḡ ip oekuku—āmap kuḡ. Ipi kay ixik puje Deus jetakomaap ḡu'ūm.

— Eyju ma warēmtaksuḡat epejoxik kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip. — Wa'ōbi ma ipiat cuy epe-supi'ajojoat cebe ip — io'e. — Ixeyū acā ojojokit wetakoma eykay iap mubapuk am soat pe kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip—7 beayū be.

² Ḡebuje iodī buximat ojojojo—vidro muḡēḡē. Vidro iwekoykey osunuy daxa eju. Ixiriruk osunuy. Ipararu jījāat a'ō kay'ūmayū dak ojojojo—ixe jo'iat a'ō kay'ūmayū dak—jebutet enūmero kukat kukat a'ō kay'ūmayū. Kacūḡcūḡ'i ip osodop iodī buximat xe—vidro muḡēḡē xe. Harpa'a muydedem ip osodop—Deus emuaūm muydedem. ³ Moisés bibodom ip o'jebibododon—wuykukukat puywatwat'ukat pibodom. Mēmē buxim oe'ūiat pibodom tak ip o'jebibododon. Ibom o'jebibododon ip: Ocekukukat, ēn acā Deusat, i. Ḡn soat podi ma a'ōbacaap kuḡ, i. Yoboḡ cīcā eḡuḡēḡēiat, i. Ocecokcok cīcā ḡebum am emumuḡē kay, i. Ḡn soat tiwatwat kukukat, i. Soat em cūḡ ma ēn ocekuḡ, i. Icēmān acā ēn e'em, i. ⁴ Abu ibuyxim ḡu ekuḡ? Soat ma ibuyxim ekuḡ, i. Abu kuka i'e pin ḡu “Ḡn soat podi ma a'ōbaca” i? Soat ma imēn i'e pin, i. Ḡn acā ikērēat kuḡ ḡu, i. Soat taḡ eisu, i. Soat tiwatwat jajēm “Ḡn xipat cīcā” i'e am ewebe, i. Soat em cūḡ ma ēn wuykuḡ iap cocom soat ipi juacayū, i.

Ibom o'jebibododon ip. ⁵ Cebibododon epere buje, Deus eju kawēnwēnap'a oyajojo. Xīntabi ekoce buje oyajojo. Torojo'a o'yanuy ibo'a be—Deus nuynuyap cīcāap'a. ⁶ 7 beayū o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi Deus ekawēn tojtjt'ukayū. Warēmtaksuḡat kuḡ ip osodop ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be. Cesaysopsepat kuḡ ip osodop irucat kuḡ, iarixiḡsūḡat kuḡ. Ouro muḡēḡē kuḡ ip osodop jekūm'a eju. ⁷ Pūḡ ebadipdip itabēḡayū'in bacia'a jo'iat'a o'yaūmūm soat pe 7 beayū be—ouro muḡēḡē'a. Soat ip yakuḡ pūḡpūḡpūḡ jebui wedim. Yanopapūn ip o'yadop Deus etakomaap kuḡ—soat em itaicat etakomaap kuḡ. ⁸ Deus soat podi ma jedipap kuḡ iaptiḡ o'jediḡepōḡpōḡ soat'abi daḡ Deus eju kawēnwēnap'abi daḡ, Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ iaptiḡ tak. Soat iōm pa'ore ip osodop badiat'abi be 7 be Deus ekawēn tojtjt'ukayū be warēmtaksuḡat xikap epere'ūm pima—ipiatpi'ajoan epere'ūm pima.

16 Ḡebuje Deus eju kawēnwēnap'abi oya'ījojo. O'jekawēn ya'ōberen 7 be Deus ekawēn tojtjt'ukayū be.

— Epeju juy — io'e cebe ip. — Bacia'a buximat'a beati juy epetixik ipi kay—Deus etakomaapti — io'e. — Deus etakomaapti juy epetidi soat kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Epeju — io'e.

² Koapat o'ju Deus ekawēn tojtjt'ukat. Jebacia'a buximat beati o'tidi ipi watwat kay. Imēnpuye weroweropi o'jebak cebe ip—topa'a be ipararu jījāat putet kukayū be—ixe jo'iat a'ō kayayū be dak. Ipi jījā osodop, ierep cīcā dak, iohe ḡu dak. Kuy pūḡ ma jebacia'a buximat beati o'tixik.

³ Ḡebuje wara'at o'tidi jebacia'a buximat peati. O'tidi tiboḡ cīcāati be tiyuati be. Imēnpuye o'jediewexat. Ce'ūatoy buxim o'e. Imēnpuye idibi daḡacat oap soat. Soat ip oap idibi daḡayū'ūm'ūm. Kuy xepxepayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

⁴ Ḡebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi idibi kay—tiyu'ūmati kay. Idi'a daḡ tak o'tidi. Imēnpuye o'jediewexat. Toy o'jediewexat. ⁵ Wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn Deus eju ḡebuje bit. Ixe idibi kukukat osunuy—soati kukukat. Ixe ekawēn oya'ījojo.

— Ḡn ikērēat kuḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e Deus pe. — Cūḡ ma ēn ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be soat pe — io'e. — Soat em ma etait. Kuyje dak cuk adi etait eḡuy — io'e. ⁶ — Kūyjobit'ūmayū ma juk adi ebek-itkiyū'ūm'ūm o'yaoka. O'toymukereren ip. Ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak o'yaoka ip — io'e. — Ḡasū bit cuy etoykōnat cebe ip toymukererenapeim — io'e. — Ikērēm cuk adi ip oekuku iaptei bubum ip ḡasū exewi — io'e Deus pe.

⁷ Tōmte'okuatōm mupikupikap'a xeat'a'ō dak o'jekawēn wa'ōpiju.

— Ocekukukat, ēn acā Deusat — io'e. — Ḡn soat podi ma a'ōbaca — io'e. — Ḡn cedaḡ ma ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Cūḡ cīcā ewebe ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūm cīcā ip puye — io'e.

Kuy ebadipdipayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojtjt'ukayū.

⁸ Ḡebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi kaxiepiat etabe. Imēnpuye adedeayū oipik ipi watwat. ⁹ Kūyjobit'ūmayū oipik cīcā kaxie pibun. Imēnpuye ip Deus o'jomuymuy jījā, ixe warēmtaksuḡati o'tidiat cebe ip puye. Imēnpit ikērēat muḡēḡēap o'jepere ḡu ip. “Ḡn soat podi ma a'ōbaca,” i'e bu'u'u jījā ip osodop Deus pe.

Kuy ebadipdipayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojtjt'ukayū.

¹⁰ Ḡebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi ipararu jījāat abikbikap pe—idip cīcāat pe. Imēnpuye kabiokboḡ o'e cekay. Soat ya'ō kayayū kay dak kabiokboḡ o'e. Jekō ip o'sukōaha ipibun ma. ¹¹ Deus tak o'jomuymuy jījā ip ipiat o'supi'ajo ip puye, werowero kuḡ ip puye dak—soat taḡ ipi jījāat kuḡ puye. Inaka oibu'un'ūma ip ikērēat muḡēḡēm. O'jēm'ūma ip e iekērēate daḡwi.

Kuy 5 be jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹² Ğebu je wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi. O'tidi idibi be—tiboğati be—Euftratesti be. Imēnpuye o'tiap. Idibi o'tiapat tağ e o'jeebapuk. O'tiap ipi juayū kukukayū beapem—kaxi jēmap pewiacat peapem.

¹³ Eba pūğ ibiōğbuk kērēayū dak o'jojo. Muo buxim ip osodop. Pūğ o'jēm seğemoxixi kōmbie dağwi. Wara'at o'jēm ipararu jījāat kōmbie dağwi. Wara'at o'jēm jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kōmbie dağwi.

¹⁴ Ixeyū ibiōğbuk kērēayū wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ. Ixeyū eba pūğayū cucum soat ka kay ika kukukayū mu'awero am nopağōğō ãm. Nopağōğōm ip je'e. Nopağōğōm pima Deus soat podi ma wa'ōbaca iap ğubapuk soat pe.

¹⁵ — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop — i'e'em Cristo wuywebe. — Ibutet puxim oajēm — i'e'em. — Adeayū ağ'üm pima oajēmtujupa'um'ukat puxim — i'e'em. — Icocok ip je'e wajēm ap wiwi'ukayū—jewemukērērērēn'ūmayū — i'e'em. — Totiteayū buxim ip je'e wajēm puje — i'e'em. — Isūsūn ğu ip je'e — i'e'em Cristo.

¹⁶ Ixeyū ibiōğbuk kērēayū soat ka kukukayū o'ğ'awero ip pūğka be ma. Ixe ka butet Armagedom i omuy Hebreu a'ōm—Judeuyū a'ōm.

Kuy seis beayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹⁷ Ğebu je kanomūmat jebacia'a buximat peati o'tidi eiumwi. Deus eju kawēnwēnap'a bewiat o'jewāwā ya'ōberen—Deus abikbikap xeat.

— Kuy o'e, io'e.

¹⁸ Imēn i'e buje, xiririk. Paw. O'jepaw. Xiririkpawiat o'jepaw ya'ōpuruğ cīcā. Tūmūn'a'ō dak o'jede ya'ōberen. Poroğiat tak o'jede ya'ōpuruğ. Ipi dak o'jexixi jījā. Puje buk a'ğ'u o'jebapuk iboap? Ka'ūma ma. Ğasū acā. Ipi mubapuk pujeap a'ğ'u iboap ka'ūmğ'u. Soat podi ma ipararuat o'jebapuk ğebu je. ¹⁹ Babilōnia ka dak o'sukamuwe'ut'ut ipi exixi buje. Eba pūğkam o'jekaewexat. Deus soat eipi dağatka dak o'sukamu'üm. Deus o'jeğebu Babilōnia ka watwat kay. Ikērēat mujurūğrūğxiayū kay o'jeğebu. Warara'acat peap podi ma ipiat o'sup'i'ajoat cebe ip. Jetakomaap mu'üm puje acā oibu'un ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūmayū be. ²⁰ Pa'üm. O'jepa'üm soat tip'aweroro. Pa'üm. Co'a dak o'jeaepa'üm. ²¹ Akadadada dak o'ta'at'at kabi bewi tapoxiata. Pūğpūğta tapoxi jījā o'tadop—40 kiloata. O'ta'at'at ipi juacayū be—kūyjobit'ūmayū be. Itakoma o'e ip Deus kay ipiat'ajojom puye, warēmtaksuğat puye dak, akadadada buye dak. Deus o'jomuyuy jījā ip.

17 Ğebu je 7 beayū'in oajēm okay—Deus ekawēn tojtot'ukayū'in—bacia'a buximat kukayū'in.

— Ejot — io'e owebe. — Apēn Deus iboka sukamu'üm cīcā iap cuy oğubapuk ewebe — io'e. — Ibo ka omuy idibi xe—ti'adeati xe — io'e. — Ikērēat muğēğēm cīcā ip ibo ka watwat — io'e. — Apēn yapoat wara'at kaykaykay ma jepo am iap puxim wara'at kaykaykay ma e'em ip itabut. Tūybe Deusat iān e'em ip — io'e. — Imēnpuye Deus ibo ka sukamu'üm cīcā — io'e owebe. ² — Ikērē jījāat o'ğ'ugē ip ibo ka watwat eju soat ka

kukukayū—yapoat co'iyayū eju — io'e. — Ixe adeayū be ikērēat o'ğ'ujurūğat apēn itabut'ūmayū jebureyū muka'o'on iap puxim — io'e. — Imēnpuxim ibo ka watwat tak ade kūyjobit'ūmayū be ikērēat o'ğ'ujurūğat — io'e owebe.

³ Ğebu je okpiwan ğu juk ocewağuy. Deus biōğbuk cuk wağuyda. Deus ekawēn tojtot'ukat odujowat uk'a'umat pe. Ayacat o'jojo iboce. Xik'i osunuy wara'at ipararu jījāat akpi jeje—ipakpukat akpi jeje. Deus muyuyap ekawēn ibararak osunuy ixē dağ soat tağ. ⁷ be ya'a o'yanuy. ¹⁰ be yakanasū o'yakanasūnūy. ⁴ Ayacat esay ipakpusk osunuy. Ouro muğēğēbu kuğ osunuy soat tağ jesay dağ. Wita'a kuğ tak osunuy—yadeiboğ cīcāat'a kuğ. Pérola'a kuğ tak osunuy yadeiboğ cīcāat'a kuğ. Bacia'a buximat'a kuğ osunuy jebui be—ouro muğēğē'a kuğ. Yanopapūn o'yanuy xipat'ūmap kuğ, wuymusūsūnap kuğ tak, ixē ağokatkayūxi jījā buye.

⁵ Topa'a be ibutet ibararak osunuy. Ka'ūma ma itaybit apēnape ibutet iam. Babilōnia ka ikaboğatka i ikabutet osunuy. Ağokatkayū xiayū kukat i dak ibutet osunuy. Xipat'ūmayū kukat i dak ibutet osunuy. Jekpiwatpin ma jewağuy mukērērērēn'ukat i dak ibutet osunuy.

Eba pūğputet ibutet. ⁶ Ayacat ika'oat puxim cocok osunuy ade Deus ebekitkiyū'üm'üm o'toymukereren puye. Ixe ayacat o'jojo. Ayacat ixeyū'üm'üm o'yaoka, Jesus kay jījā ip puye, jetabucap o'jepere ğu ip puye. Oparara jījā ojeku ixē jo buje.

⁷ — Pēnpuye eparara ixē buxim? — io'e owebe Deus ekawēn tojtot'ukat. — Ajo iba'arēm exe iam cuy òn jemukūyjo — io'e owebe. — Abu-buxim ixē ayacat iam tak òn jemukūyjo — io'e. — Abu-buxim ipararu jījāat iam tak òn jemukūyjo — io'e. — Apēnape subo iam tak òn jemukūyjo—ayacat kuğ jekpi jeje iam — io'e. — Apēnape ⁷ be ya'at iam tak òn jemukūyjo — io'e. — Apēnape ¹⁰ be yakanasūat iam tak òn jemukūyjo — io'e owebe. ⁸ — Ixe ipararu jījāat kuy bima itait osunuy. Ğasū bit itait ğu o'e. Ğaxīn ma ixē jeejēm ikūybioreğ cīcāatkūy bewi. Imēnpit Deus ixē ğu'üm — io'e. — Abuyū soat em itait jeedop Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū iparara jījā je'e ipararu jījāat co buje — io'e. — Ibutetpararak ğu ip ipi muğē'isum ma — io'e. — Ixe ipararu jījāat itait osunuy kuy bima. Ğasū bit itait ğu o'e. Waram ğuto jebapuk — io'e.

⁹ — Itaybit cīcāat acā itaybit e'em apēnape o'jojo iam—yağuybabiat acā — io'e owebe. — ⁷ be ya'at puxim ⁷ be ma co'a dak. Ayacat xik'i iğ'o'a jeje—⁷ beat'a jeje. Ika kukayū buxim tak ip ya'a — io'e owebe. ¹⁰ — ⁵ be ixeyū'in ibaca'üm o'e ip. Ka'ūma ma kūyjobit ixeyū a'ō kay ğasū bit — io'e. — Pūğ ma ixeyū'in ya'ōbacaat ğasū — io'e. — Adeayū ixē a'ō kay o'e kūyjobit — io'e. — Wara'at ixeyū'in oajēm ğu buk adeayū kukukan. Ixe ajēm puje bit, darem ma adeayū kukukan jeenuy — io'e owebe. ¹¹ — Ipararu jījāat kanomūm adeayū kukukan je'e—kuy bima itait osunuyiat—ğasū itait ğu iat — io'e. — ⁷ beayū nomukadi ixē dak adeayū kukukan je'e. Deus ixē dak ğu'üm — io'e owebe.

¹² — ¹⁰ beat yakanasū eyakanasūjojo — io'e. — Ixeyū yakanasūyū ¹⁰ beayū buxim ika kukukayū buxim.

Adeayũ kukukayũm ġu buk o'e ip. Ġuyjom acã je'e ip — io'e. — Darem ma ikukukayũm ip jeedop ipararu jĩĩãat eju—pũġ hora ma — io'e owebe. ¹³ — Jewaġuycom ip 10 beayũ. Imẽnpuye ja'õbacaap ùmũm ip ipararu jĩĩãat pe. Imẽnpuye ixeyũ a'õbi jeku ipararu jĩĩãat — io'e owebe. ¹⁴ — Ixeyũ 10 beayũ nopaġõġõm ip je'e mẽmẽ buxim oe'ũiat eju. Mẽmẽ nopaġõġõm je'e ixeyũ a'õbacaap mu'ũm ãm — io'e. — Nopaġõġõm je'e jemunomuwayũ eju, jemunaẽyũ eju—ja'õkayayũ eju. Ixeyũ a'õbacaap ġu'ũm mẽmẽ. Ixe soat podi ma ya'õbacaat. Adeayũ kukayũ kukat ixe. Imẽnpuye ixeyũ a'õbacaap ġu'ũm — io'e owebe.

¹⁵ — Idibi dak cuk etijojo — io'e owebe Deus ekawẽn tojtjot'ukat. — Ayacat xik'i osunuy ixedi adopa daġ — io'e. — Ixedi soat tiwatwat puxim, soat eipi watwat puxim tak, soat iwarururuayũ buxim tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ buxim tak — io'e owebe. ¹⁶ — 10 be yakanasũat tak cuk ejojojo — io'e owebe. — Ixeyũ yakanasũyũ itakoma jeedop ip ayacaw kay—aġokatkayũxi kay. Ipararu jĩĩãat tak itakoma je'e cekay — io'e. — Soat ibubut ju'uk ip cexewi. Cesay'ũm suiwat ip. Ixe aokam ip. Ixe'ũm ẽn suẽn'o ip. Cepoyat ip ġupik daxa be — io'e. ¹⁷ — Deus ixeyũ o'ġubikuy je-bikuyap taġ jeku am. Ixeyũ o'ġubikuy jewaġuyco am jeweweju. Imẽnpuye Deus bikuyap taġ yaoka ip. Imẽnpuye "Wuya'õbacaap cuy aġũm ipararu jĩĩãat pe," i je'e ip jewewebe ika kukukayũ. "Wuya'õbi juy ixe je'ku" i je'e ip jewewebe ma. Imẽn ma soat jebapuk apẽn cuk adi Deus o'e'e iap taġ — io'e owebe.

¹⁸ — Ixe ayacat—ejojojoiat—ikaboġatka buxim — io'e owebe. — Adeayũ kukukayũ emukakukpinputka buxim — io'e owebe. — Adeayũ kukukayũ cucum ibo ka be ikẽrẽat muġẽ ãm — io'e owebe Deus ekawẽn tojtjot'ukat.

18 Iboap co buje, wara'at ojojojo Deus ekawẽn tojtjot'ukat. Kopkom o'e kabi kadiwi. Ya'õbacaat osunuy. Isopsep osunuy. Imẽnpuye jesopsepap kabi-am soat eipi o'ġukabia.

² — O'suka'ũm cĩcã ma — io'e ya'õberen. — Babilõnia ka o'suka'ũm cĩcã ma — io'e. — Kuy bima ya'õbacaayũ cucu'uk ip oosodop ibo ka be — io'e. — Ġasũ bit ibiõġbuk kẽrẽayũ acã o'jepoyat ibo ka be, axikyũ ikẽrẽ jĩĩãayũ dak — io'e. — Wasũyũ dak o'jepoyat ibo ka be—i'oibit'ũmat — io'e. ³ — Ibo ka watwat ikẽrẽat o'ġu-jurũġrũġat soat ka watwat pe wuybureyũ muka'o'onap puxim, — io'e. — Jekpiwatpin ma ikẽrẽat muġẽġẽ'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Ika kukukayũ dak ikẽrẽat mujurũġrũġ'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Tarekrek kukukayũ dak jewemukariwawan'uk ip osodop ixeyũ ikẽrẽat muġẽġẽaptepei bubum — io'e.

⁴ Wara'at'a'õ dak oya'ĩjojo kabi kadiwiat'a'õ.

— Bekitkit, epewat cuy ite ka bewi — io'e. — Epejẽm cuy ite ka watwat xewi — io'e. — Ixeyũ buxim ġu juy epesop — io'e. — Ixeyũ burem ġu juy epesop ikẽrẽat mujurũġrũġ — io'e. — Ixeyũ eju ikẽrẽat mujurũġrũġ pima, Deus ipiat supi'ajoat eywebe apẽn ipiat supi'ajoat ixeyũ be iap co'i — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat xipat'ũmap muġẽġẽxi. Imu'awero buje, kabi tẽġ kuka o'e

xipat'ũmap — io'e. — Deus o'jeġebu apẽn cuk adi ikẽrẽat o'ġujurũġrũġ ip iap kay — io'e. ⁶ — Apẽn ip cuk adi warẽmtaġ eykukaptepei juy epeteida cebe ip — io'e. — Xepxepetim pit cuy epeteida cebe ip — io'e cebe. — Tipiati juk ip o'timuġẽ eywebe tikõġaptim. Tipi jĩĩãati juy epetimuġẽ cebe ip tikõġaptim — io'e. — Ibodim cuy bacia'a epeyamunopapũn ixeyũ muka'onaptim — io'e. ⁷ — Ipiat cuy epesupi'ajoat cebe ip, idip cĩcã ip osodop jewexe iapetim — io'e. — Epeġuġũycũġcũġ cuy ip teiboġ cĩcãat pupu'uk ip osodop iapetim — io'e. — "Soat kuġ õn ika kukukat co'i," i te'e ma o'e ip jewebe ma. "Itayxibuk ġu õn," i te'e ma o'e. "Ipiat osupi'ajo ġu—pũġ em tak ka'ũma ma," i te'e ma o'e jewebe ma. "O'ġuycũġ ġu juy oce," i te'e ma juk adi o'e'e. ⁸ Te'e ma imẽn cuk adi o'e'e — io'e. — Imẽnpuye pũġ kabiam ma soat ipiat je'bapuk cebe—warẽmtaksuġpi. Iwãtaxipi dak je'e. Ipiat tak supi'ajo. Re dak supi'ajo — io'e. — Daxa be ipik — io'e. — Soat iboap je'bapuk cebe wuykukukat ya'õca buye. Ixe wuykukukat Deusat—soat podi ma ya'õbacaat. Wuykukukat apẽn ipi ju bima juk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe — io'e.

Imẽn Deus ekawẽn tojtjot'ukat ya'õberen o'e owebe.

⁹ Babilõnia ka pikpiġaptiġ co buje, iġuycũġ cĩcã je'e ika kukukayũ—iġo ka watwat puxim jemucokcok am ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ—yapoat eju jepopo'ukayũ buximayũ. Jeetõn ip ibo ka pikpiġaptiġ co buje. ¹⁰ Wũy ma ip jeedop kacũġcũġ'i ikapikap cocom. Wuywebe dak xe'e je'e imẽn iap puxim iparara ip.

— Tadaybot cĩcã opop ip pikpiġ! — i je'e ip tiġco-coayũ. — Karem ip ipiat'ajojom — i je'e ip. — Kuy bima ikaboġ cĩcãatkam o'sukadop — i je'e ip. — Soat pe bit ibo ka ikamu'ũm pa'ore o'sukadop — i je'e ip. — Deus pe bit pũġ hora ma o'sukamu'ũm — i je'e ip.

¹¹ Ibo ka pikpiġaptiġ cocom pima, iġuycũġ cĩcã je'e ip tarekrek kuġ topibiyũ dak. Ka'ũmġu o'e tarekrek pupu'ukayũ, oipik ip puye. Imẽnpuye cewebubut pu ba'ore o'e ip. Ka'ũmġu ip o'e ibubut pupuayũ. Imẽnpuye jeetõn ip. ¹² Imẽn je'e ip tõtõn:

— Abu xe'e ġasũ je'jat wuyeuoro, wuyepрата dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e ġasũ yadeiboġat'a yabu wuyxewi, pérola'a dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e paġo je'jat wuyxewi—iarixiġat, ipakpukat tak, lã ipakpukat tak? — io'e jewewebe. — Abu xe'e ġasũ soat'ip yopu wuyxewi—ip warẽmtaksuġat'ip? — io'e. — Abu xe'e ġasũ marfim muġẽġẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e yopteiboġ cĩcãat'ip muġẽġẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e ġasũ icaat muġẽġẽ je'jat wuyxewi—bronze muġẽġẽ, ferro muġẽġẽ dak, mármore muġẽġẽ dak? — i'e'em ip tõtõn. ¹³ — Abu xe'e wuyxat mukunukunap je'jat wuyxewi—canela? — io'e ip. — Abu xe'e ġasũ tibu wuyxewi tide'oati, mirradi dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi pã'oanõm? — i. — Abu xe'e tibu wuyxewi uva'abidi, oliveira xepti dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi trigonõm? — i. — Abu xe'e tabu wuyxewi trigoda? — i. — Abu xe'e ġasũ gado je'jat wuyxewi, ovelha dak, cavalo dak? — i. — Abu xe'e

carro je'jat wuyxewi cavaru imupuxikpuxiġat? i. — Abu xe'e wuyjuyū je'jat wuyxewi jebuywatwat'ukan? — i. Imēn je'e ip tarekrek kuġ topibiyū jewewebe. Imēn je'e ip tōtōn pima jebubut pupu'ukayū'ūm'ūm oipik puye. ¹⁴ Imēn je'e ip ibo ka watwat pe:

— Soat eyetabikukuap kuy oi'ūm — i je'e ip ibo ka watwat pe. — Soat eybubut oi'ūm — i je'e. — Kuy bima ade idipat kuġ epesop, ade ouro dak — i je'e ip. — Ġasū bit soat oi'ūm — i je'e ip. — Waram pit epetobuxik ġu — i je'e ip ibo ka watwat pe.

¹⁵ Ibo ka be ip o'jekariwawan. Ġasū bit wūy wi ma ip o'e ikadiġ cocom. Wuyju dak xe'e acepik iap ip imuparararan. Jewāwā ip. Jeetōn tak ip.

¹⁶ — Tadaybotbot cīcā ip opop pikpiġ ibo ka watwat'ūm'ūm — i je'e ip. — Karem ip oipik — i je'e ip. — Kuy bima teiboġ cīcāat kuġ oekuku ip jesay kuġ—paġo iadixiġat kuġ — i. — Ipakpukġūġūnat kuġ tak oekuku ip, ipakpukat kuġ tak, lā muġēġē kuġ tak — i je'e ip. — Ouro muġēġē kuġ tak ip oekuku jemujoipin am — i je'e ip. — Wita'a'it'it'a muġēġē kuġ tak ip oekuku jemujoipin am, pérola'a muġēġē kuġ tak — i je'e ip. ¹⁷ — Soat o'jepa'ūm pūġ hora ma — i je'e ip. — Soat jekariwaap oi'ūm — i je'e ip.

Ibo ka wi wūy ma dak ip osodop ibo ka pikpiġaptiġ cocom kobexixi kukuk'ukayū, kobexixi daġ cucu'ukayū dak, kobexixi mudidimyū dak, kobexixi bewi ya-jēm'ibiyū be tarekrek ūmūm'ukayū dak.

— Ibo ka soat ka podi ma ikadip o'sukadop — io'e ip tiġ cocom pima. — Ka'ūmġu aġoka iboka jo'iatka ikadip cīcāatka — io'e ip.

¹⁹ Jebabim ip o'jewa'amudididiġ ka'winōm jeġuy-cūġap mubapuk am. O'tōn cīcā ip iġuycūġ cīcā buye.

— Tadaybot cīcā ip opop pikpiġ ibo ka watwat'ūm'ūm — io'e ip. — Karem ip oipik — io'e ip. — Kuy bima o'jekariwawan ip soat kobexixi kukuk'ukayū ibo ka watwat cedinheiroboġ cīcā buye — io'e ip. — Pūġ hora ma oi'ūm soat. Soat ibo ka watwat pubut oipik pūġ hora ma — io'e ip.

²⁰ — “Eyju bit eycokcoġ cuy epesop,” i ōn pit e'em kabi beacat pe — io'e kabi beat owebe. — “Eycokcoġ cuy epesop,” i ōn e'em Deus ebekitkiyū be, Deus emumujuyū be dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū be dak. “Eycokcoġ cuy epesop, Deus ipiat o'supi'ajoat ibo ka watwat pe ikērēm cīcā ip osodopdopdopiaptem,” i ōn e'em. “Apēn ip cuk adi ikērēm eykukaptem ipiat o'supi'ajoat cebe ip,” i ōn e'em — io'e owebe kabi beat.

²¹ Ġebuje Deus ekawēn tojtjot'ukat wita'a o'yabu ya'ōbacaat. Yaboġ cīcāat'a o'yabu—tūmūntata mucakcakap'a jo'iat'a. O'yaxik idibi be tiyuati be.

— Apēn iġo'a oyaxik iap co'i Deus tak Babilōnia ka sukaxik — io'e. — Waram pit acesukajo ġu ibo ka — io'e. ²² — Waram pit harpa muydede'ukat'a'ō aceya'ġjo ġu ibo ka be — io'e. — Wara'at pubut'uk muydede'ukat'a'ō dak aceya'ġjo ġu — io'e. — Tūmūn'uk'uk muydede'ukat'a'ō aceya'ġjo ġu, parasuy jo'iat muydede'ukat'a'ō dak — io'e. — Warēmtaksuġ pikpik'ukat acetobuxik ġu ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ġjo ġu tūmūntata mucakcakap'a'ō dak ibo ka be — io'e.

²³ — Waram acejojo ġu lamparina'ae ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ġjo ġu jewebumūn'isuayū icok-cokap'a'ō ibo ka be — io'e. — Ibo ka beayū kariwawayū warara'acat podi ma ibubut ade ip osodop — io'e. — Soat kaka daġayū muġuykukuku'uk ip osodop jebukaypacam ma — io'e. ²⁴ — Deus pit ipiat o'supi'ajoat Babilōnia ka watwat pe jekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm aokakaaptem—jebek-itkiyū'ūm'ūm aokakaaptem—soat kaka watwat'ūm'ūm aokakaaptem — io'e.

19 Iboap tomukadi, ya'ōberenat'a'ō oya'ġjojo ade jġā kabi beacayū a'ō.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace — io'e ip. — Deus acā wuydaxijojo'ukat — io'e ip. — Soat podi ma jedipap kuġ ixē — io'e ip. — Soat podi ma ja'ōbacaap kuġ — io'e ip. ² — Ixē cūġ ma ipiat'ajojoan kūyjobit'ūmayū be — io'e ip. — Cedaġ ma ipiat'ajojoan cebe ip — io'e ip. — Ipiat o'supi'ajoat aġokatkiyūiat pe, soat ipi juayū be ikērēat o'ġujurūġrūġat puye—ikērēat mujurūġrūġxi ma jewaġuy mukērērērat puye dak — io'e ip. — Deus ipiat o'supi'ajoat cebe, jebuywatwat'ukayū'ūm'ūm o'yaokaat puye — io'e ip.

³ Waram ġuto o'jewāwā ip ya'ōberen.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace! — io'e ip ya'ōberen. — Apēn soat em kapiktiġ jediġeuhum iap puxim, soat em cuy ipiat'ajojom tak jeedop ip Babilōnia ka watwat puximayū — io'e ip.

⁴ — Imēn cuy jeedop ip — i dak o'e 24 be aypapayū—ya'ōbuyxiayū.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace — io'e ip ebadipdip itabēġayū dak.

O'jēġ'aecōġcōġ ip Deus wap: — Ocecokcok cīcā ekay — i'e'em cebe.

Jabikbikap ceje xik'iat wap o'jēġ'aecōġcōġ ip.

⁵ Deus abikbikap pewi o'ya'ōajēm.

— “Deus xipat cīcā,” i juy epe'e,” i ōn e'em soat ixē buywatwat'ukayū be, soat kaka daġayū be dak — io'e Deus xeat. — “Deus xipat cīcā,” i juy epe'e,” i ōn e'em soat pe ibuyxim Deus kukayū be—ya'ōbuyxiayū be, ya'ōbuyxi'ūmayū be dak — io'e.

⁶ Ġebuje wara'at'a'ō oya'ġjojo. Adeayū e'awero buje iap'a'ō buxim o'ya'ōnuy. Ti'acap'a'ō buxim tak o'ya'ōnuy—ya'ōboġ cīcāat'a'ō buxim. Konēkonēk'iat'a'ō buxim tak o'ya'ōnuy ya'ōpuruġ.

— Ġasū bit ocekukukat soat ipi juacat kukukan o'e — io'e ip. — Ixē acā Deusat ocexe — io'e ip. — Ixē soat podi ma ya'ōbacaat — io'e ip. — Imēnpuye: “Deus xipat cīcā,” i juy ace! — io'e ip. ⁷ Mēmē buxim oe'ūiat ġaxīn ma jewebumūn — io'e ip. — Ixē wadip kuy o'jewemuxipan jewebumūn ām ceweju — io'e ip. — Imēnpuye wuykokcoġ cīcā juy ajop — io'e ip. — Iwadip kuy jesay o'jat jewebumūnap esay—paġo iarixiġat muġēġē, isopsupat muġēġē, iwekoykey'ūmat muġēġē — io'e ip. — Imēnpuye juy acewemucokcoġ! — io'e ip. (Iwadip paġo iarixiġat kuġ soat Deus ebekitkiyū idipat muġēġēm iape).

⁹ — Deus emunomuwayū icokcok cīcā — io'e waram Deus ekawēn tojtjot'ukat owebe. — Ixē juk o'tomuwā

ip jekõn ãm mēmē buxim oe'üiat ewebumūnap epeta be — io'e. — Icocok cīcā ip iaptup cuy etupmubararak — io'e owebe. — Deus ma imēn cuk omukūyjojo — io'e owebe Deus ekawēn tojtjt'ukat.

¹⁰ Ixe be omukūyjo buje ocēg'aecōg'cōg cewap soat podi ma a'õbuyxi ēn i'e am cebe.

— Owap pit cuy ecēg'aecōg'cōg ġu — io'e owebe. — Ebuxim ma õn tak Deus buywatwat'ukat, wuykitpitpiyū buxim tak — io'e. — Jesus ekawēn kay jījāyū buxim õn tak kawēn icēmat kay jījāyū buxim — io'e owebe. — Deus wap acā juy ecēg'aecōg'cōg "Soat podi ma a'õbuyxi ēn" i'e am cebe — io'e owebe.

Jesus kawēn icēmat muwēnuwēn oekukuku. Ĝasū dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū icocok cīcā iboap ekawēn muwēn ãm, kawēn icēmat cexe ip puye.

¹¹ Ĝebuje kabi ikoce otobuxik. Cavaroyū ojojoo irucat. Cawaro akpi jejeat ojojoo irucat akpi jejeat. Ixe butet soat em ja'õ daġ jekuku'ukat i osunuy. Icēmat e'e'ukat i dak ibutet osunuy. Xepxeputet osunuy. Ixe cūġ ma ipi-at'ajoan kūyjobit'ūmayū be. Cedaġ ma nopaġōġōm jekay itakomaayū eju. ¹² Ixe eta itasop o'sutanuy dax-anabõē buxim. Ade ouro muġēġē kuġ osunuy ya daġ ika kukukat puxim. Ibutet ibararak osunuy topa'a be. Ixe acā itaybit jebuten. Warara'acayū bit itaybit ġu.

¹³ Iekabek kuġ osunuy. Toy kuġ osunuy iekabek soat taġ. Ixe butet Deus ekawēn i osunuy. ¹⁴ Ixe nomuju oekuku ip sorarayū kabi beayū. Cavaroyū akpi jeje ip oekuku ixeyū dak—irucayū akpi jeje. Cesay kuġ ip osodop irucat kuġ—iarixiġat muġēġē kuġ—xipat cīcāat kuġ. ¹⁵ Ibi bewi payao cēmcēm osunuy yoboġat, tūy-bibiat. Ixem payaom Deus a'õkay'ūmayū a'õbacaap o'ġu'ūm. Ya'õpuruġ ixeyū kukukan jeenuy—icaat kukat puxim. Soat podi ma ya'õbaca ixē. Kūyjobit'ūmayū aokam jetakomaap mubapuk puje. Ixeyū'ūm'ūm toy toy'ade je'e uva'a mucacakcakap'a bewiati buxim.

¹⁶ Ixe butet ibararak opop jeekabek taġ jedao daġ tak. Ika kukukayū kukukat i ibutet. Ya'õbuyxiayū kukukat i dak ibutet. Xepxeputet osunuy.

¹⁷ Ĝebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat ojojoo. Cūġ'i osunuy kaxiepiat eta be. Ya'õberen o'jewāwā soat wasūyū kay—umayū kay—iġēmat'o'o'ukayū kay.

— Epesot cuy — io'e ya'õberen cebe ip, wasūyū be. — Epeye'awero juy peta be—Deus emumuġu be—yoboġat pe — io'e cebe ip—iġēmat'o'o'ukayū be.

¹⁸ — Epesot cuy ika kukukayū'ūm'ūm ēn o am, sorarayū kukukayū'ūm'ūm ēn o am tak, sorarayū'ūm'ūm ēn o am tak, cavaroyū'ūm'ūm ēn o am tak, cavaroyū akpi jeje oekuku'iyū'ūm'ūm ēn o am tak — io'e cebe ip—wasūyū be. — Epesot cuy soat'ūm'ūm ēn o am—tei'ūm kapikpik'ukayū'ūm'ūm ēn o am, ja'õbi kapikpik'ukayū'ūm'ūm ēn o am tak; ya'õbuyxi-ayū'ūm'ūm ēn o am, yopīcayū'ūm'ūm ēn o am tak — io'e cebe ip—wasūyū be.

¹⁹ Ibocewi waram ġuto ipararu jījāat ojojoo. Ixe ipararu jījāat o'je'awero ika kukukayū eju, ixeyū a'õkayayū eju dak. Kuy juk ip o'jewemu'awero nopaġōġō ãm cawaro irucat akpi jejeat eju, ixē a'õkayayū eju dak. O'jenopaġōġōm cīcā ip. ²⁰ Cawaro

akpi jejeat o'e jījā ipararu jījāat pe. O'taomūn. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'taomūn. Ipararu jījāat etabutpe wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat o'taomūn. Jedopa'a daġ ipararu jījāat putet kukayū o'ġuġuykukuku wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ puye. Ipararu jījāat pe "Ēn xipat cīcā" i te'e ma i'e'e'ukayū o'ġuġuykukuku. Ipararu jījāat o'joxik dax-aboġ pe, enxofre nōm sop pe. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'joxik ibo be. Itabēġ ma ip o'joxik ibo be. ²¹ Cawaro irucat akpi jejeat ixik'ibiyū a'õkayayū dak o'yaoka. Payaom ip o'yaoka jebi bewi ijēm'ibin. Wasūyū o'subibu'u'un iēn.

20 Ĝebuje Deus ekawēn tojtjt'uk ojojoo wara'at. Kopkom o'e kabi kadiwi. Chaveboġ kuġ osunuy jebui be—ikūybioreġ cīcāatkūy nomudip'ukap kuġ. Correntebu kuġ tak osunuy ibupoxi jījāatpu kuġ. ² Ixe Deus ekawēn tojtjt'ukat seġemoxixi o'ġukirik—ibiōġbuk kērēayū kukukat o'ġukirik. Satanás i ibutet. Ixe o'ġukirik ade koato tūy ãm—1000 be koato tūy ãm. ³ Imukirik puje o'joxik ikūybioreġ cīcāatkūy be. Chavem tak o'sukūynomudip. O'sukūymuymūġmūġ tak ijēmap puxim waram soat ka daġayū muġuykukukuap puxim. Jeejēm ġu 1000 be koato dak. 1000 be koato kap puje bit waram ixē ġujēm darem ma tūy ãm.

⁴ Ĝebuje yabikbikapyū ojojoo idip cīcāayū. Ixeyū jeje kaxikxik'iyū dak ojojoo. Deus ja'õbacaap o'ġūm cebe ip.

— Apēn ipi juayū juk adi oekuku ip iaptei juy epetei-da wa'õbi — io'e Deus cebe ip. — Xipacat cuy epeġūm cedaġ ma jekuku'ukayū be, — io'e. — Ipiat pit cuy epe-supi'ajoat warēmtaġ jekuku'ukayū be — io'e Deus.

Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm piōġbuk tak ojojoo. Kuy juk itakomaayū ixeyū'ūm'ūm o'yaoka. O'ya'uk'uk ip Jesus ekawēn muwēnuwēn osodop puye—kawēn icēmat muwēnuwēn osodop puye—Deus ekawēn muwēnuwēn osodop puye. Ipararu jījāat wap tak o'jēġ'aecōg'cōg ġu ip—pūġ em tak ka'ūma. Ixe buximat wap tak o'jēġ'aecōg'cōg ġu ip. Ibutet tak o'subutetmubararakat ġu jedopa'a be, jebūn'ūa be dak ka'ūma. Waram ip o'jetait. Soat em itait jeedop ip Cristo xe. Ixe eju dak adeayū kukukayūm jeedop ip 100 koato bun. ⁵ Imēn Deus Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm ġutait waram. Warara'acayū'ūm'ūm pit waram ġutait 1000 koato kap puje acā—kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm. ⁶ Icocok jeedop ip Deus emumutaityū—koam o'ġutait'iyū. Xipat cīcāat kuġ ip jeedop—Deus xewiat kuġ. Waram kūyjobit'ūmayū e'ū buje, ixeyū bit je'ū ġu. Deus buywatwat'ukayūm ip jeedop paī buxim—Cristo buywatwat'ukayūm tak. Cristo eju adeayū kukukayūm ip jeedop 1000 koato bun.

⁷ 1000 koato kap puje Deus Satnaás ġujēmat daomūnmūnap'a bewi—ikūybioreġ cīcāatkūy bewi.

⁸ Ixe Satanás jeeju soat ka daġayū muġuykukuku. Gogue a'õkayayū ġuġuykukuku. Magogue a'õkayayū dak ġuġuykukuku. Soat ka watwat ġu'awero. Nopaġōġō ãm Deus a'õkayayū eju ip ġu'awero. Tak ġu ma jeedop ip. Ka'oririt co'iān ip jeedop adeap kuġ.

Imuwēgūn pa'ore ma ip jeedop ade jījā buye.

⁹Jepōgōpōg ip soat ka dağ Satanás a'okayayū. Deus ebekitkiyū ip yakodip yaokaap ojuy. Deus xe ikakupinatka dak ip ikaakodip ika watwat aokaap ojuy. Imēnpit daxa jeekop kabi kadiwi yaoka ojuyayū mupik am. Soat ixeyū gū'ūm Satanás a'okayayū.

¹⁰Deus ibiōgōbuk kērēayū kukukat joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe—enxofre nōm sop pe. Adeayū muğuykukuku'uk osunuyiat joxik ibo be. Kuy bima juk ipararu jījāat o'joxik ibo be, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak. Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop ibo be. Kabia bun ipiat'ajojom ip jeedop, ixima bun tak. Soat em ma ipiat'ajojom ip jeedop. Ipiat'ajojoap i'ūm gū cebe ip.

¹¹Ğebu je yabikbikap ojojoko idip cīcāat, yoboğat, irucat. Ixe jeje xik'iat tak ojojoko. Ipi o'jenapōn itabixewi, kabi dak. Ijojom gū ip osodop ğebu je bit. ¹²Oe'ū'ū'iyayū ojojoko ğebu je—yoboğayū'ūm'ūm, ka'ūmaayū'ūm'ūm tak. Kacūğcūğ'i ip osodop yabikbikap wap. Deus jebubutupyū o'tupmupaya livrodupyū. Wara'atup o'tupmupaya ğebu je. Soat em itait jeedop ip Deus xe iayū butet kukukat o'tupmupaya. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ibararak osunuy ibodup pe. Deus o'teida soat pe oe'ū'ū'iyayū be apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptem. Xipacat o'ğūm cedağ ma oekuku'iyayū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyayū be. ¹³Kuy juk tiyuati be oakōm'iyayū'ūm'ūm tak o'jebapuk kabi beat wap—yabikbikap ceje xik'iat wap. Kuy juk ipi be o'jokot ip'iyayū'ūm'ūm tak o'jebapuk cewap—kuy juk ipiat'ajojoap pe o'joxik ip iayū'ūm'ūm tak. Xipacat o'ğūm cedağ ma oekuku'iyayū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyayū be. ¹⁴Deus wuymuy'ū'ūp o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe. Ce'ū'ū'iyayū dak o'joxik ibo be. Daxaboğ pe ixeyū xikap xepxep em wuye'ūp co'i. ¹⁵Soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū bit o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe.

21 Ğebu je kabi iisuat ojojoko, ipi iisuat tak. Kuyat kuy o'jepa'ūm—kabi, ipi dak. Tiyuati dak o'jediepa'ūm. ²Ikaisuatka dak osukajojo—Jerusalém ka. Ōn, João, osukajojo. Kakopkom o'e kabi kadiwi—Deus xewi. Ikadip cīcā o'sukadop apēn ayacat jewemudipudim jewebumūn ām iap co'i. ³Yabikbikap cejeat o'jekawēn ya'ōberen.

— Ğasū bit Deus jemumuğēğēyū xe jeenuy — io'e. — Cebekitkiyūm je'e ip — io'e. — Deus tak ixeyū xe jeenuy soat em — io'e. — “Ekay acā ocetabut ēn acā Deusat puye,” i je'e ip cebe — io'e. ⁴— Itadisup ip itōnap etadi. Ka'ūmğū je'e wuye'ū'ūp — io'e. — Wuyğuy-cūğap tak ka'ūmğū je'e. Wuytōnap tak ka'ūmğū je'e. Ipiat'ajojoap tak ka'ūmğū je'e wuywebe — io'e. — Kuyatokok pit oi'ūm kuy — io'e.

⁵— Ğasū bit ōn soat oğuisun — io'e yabikbikap cejeat. — Apēn cuk adi eya'ijojoiaptup cuy etupmubararak iboap ekawēn icēmān puye — io'e owebe. — Soat je'bapuk iboap ekawēn tağ. Imēnpuye cūğ ma eywebe eyetabut am iboap ekawēn kay — io'e owebe. ⁶— Soat kuy oğūğē — io'e. — Soat ka'ūm pima ōn kuy

kake. Soat i'ūm puje dak ōn pit kake — io'e. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma — io'e owebe. — Tideihem gū idibi otiūm ibipurukayū be—wuymutaicinapti'a bewiati — io'e. ⁷— Xipat cīcāat oğūm wa'okay jījāayū be — io'e. — Ōn acā Deusat oğuy cexe ip. Okpotpoyūm ip jeedop — io'e. ⁸— Wa'ō kay'ūmayū kūyjobit'ūmayū bit daxaboğ pe ip jeedop iodi jo'iat pe—ikērēat muğēğēap epere'ūmayū—jetabucap o'jepere'iyayū dak, kawēn icēmat muwarururun'ukayū dak, warara'acat aoka-ka'ukayū dak, aoyūxiayū dak, ibukaypacayū dak, deusbaroyū kay itabucayū dak, dapxiyū dak — io'e. — Daxaboğ pe ip jeedop soat em—enxofre nōm sop pe — io'e. — Deus pe ixeyū xik puje ibo be waram je'ū'ūp je'e cebe ip — io'e.

⁹Ğebu je wara'at oajēm okay Deus ekawēn tojotot'ukayū'in—7 beayū'in—bacia'a jo'iat kukayū'in—warēmtaksuğat kukayū'in—āmām o'joxik iat kukayū'in.

— Ejot — io'e owebe. — Iwadip oğubapuk ewebe—mēmē buxim oe'ūiat eju jewebumūnat — io'e.

¹⁰Waram gūto Deus biōgōbuk wağuyda. Deus ekawēn tojotot'ukat odujuu co'a jeje—um cīcāat'a jeje. Jerusalém ka o'sukamubapuk owebe—ikaisuatka—soat tağ ikaisuatka—Deus xewi ikakop'ibitka.

¹¹— Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuğ — i'e'em ibo ka jojo'ukayū. Ikasopsup o'sukadop Deus dipap kuğ. Ikasopsup o'sukadop wita'it'it'a buxim—yadeiboğ cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim. Ikaxiriruk tak o'sukadop cristal'a buxim. ¹²Korara osodop ika akokoreren—yoboğat—um cīcāat. 12 be osodop ip korara exīntabi. 12 beayū iğo exīntabi wiwi'ukayū osodop—Deus ekawēn tojotot'ukayū. Israel ipotpoyū butet ibararak osodop xīntabi be 12 beayū butet. ¹³Ebapūğ osodop ip pūğ kadi xīntabi. Ebapūğ osodop ip kaxi jēmap kadi. Kaxi'at'acat kadi dak ebapūğ. Kaxi'at'acat joreğat kadi dak ebapūğ ma. Kaxijēmap joreğat kadi dak ebapūğ ma. ¹⁴Ibo ka ekorara o'ğūğē ip 12 beat'a jeje wita'a jeje. Ibo'a be mēmē buxim oe'ūiat emumujuyū butet ibararak osodop—12 beayū butet.

¹⁵Deus ekawēn tojotot'ukat imuweğūğūnap'ip kuğ osunuy jebui be—oweju kuy o'jekawēniat. Ouro muğēğē'ip kuğ osunuy. Ibo'ip kuğ osunuy ika muweğūn ām, ika exīntabi muweğūn ām tak, cekorara muweğūn ām tak. ¹⁶Ibo ka soat kadi jeweka'abiweğūğūn o'sukadop. Ixe'im Deus ekawēn tojotot'ukat o'sukamuweğūn. Pūğ kadi 2,200 quilometro o'sukadop. Ika'a bicūğkadi ika'a'ōxakadiwi dak ibuğūn ma o'sukadop. ¹⁷Korara dak o'ğūweğūn. 64 metro yabijodekadi osunuy. Ixe'im o'ğūweğūn. Pebūrū metro osunuy iap o'ğūwēn owebe Deus ekawēn tojotot'ukat. ¹⁸Ibo ka soat tağ ikaisu o'sukadop. Ouro muğēğēka o'sukadop—iwekoykey'ūmat muğēğēka. Ikaxiriruk o'sukadop vidro buxim. Ixe ekorara jaspe'a muğēğē osunuy. Korara o'jomuymuy ip wita'a dağ—12 beat'a dağ. Iğo'a dağ yadeiboğ cīcāat'a o'yamuymuy ip ya'icat'a yamudim am. Koam jaspe'a o'yamuy ip.

Jaspe'a nomuju safira'a o'yamuy ip. Safira'a nomuju ágata'a o'yamuy ip. Ágata'a nomuju esmeralda'a o'yamuy ip. Esmeralda'a nomuju sardônio'a o'yamuy ip. Sardônio'a nomuju sárdio'a o'yamuy ip. Sárdio'a nomuju cristólito'a o'yamuy ip. Crisólito'a nomuju berilo'a o'yamuy ip. Berilo'a nomuju topázio'a o'yamuy ip. Topázio'a nomuju crisópraso'a o'yamuy ip. Crisópraso'a nomuju jacinto'a o'yamuy ip. Jacinto'a nomuju amestista'a o'yamuy ip. Ibürü'a ip o'yamuy ya'ícat'a 12 beat'a. Idip cícã korara osodop yamuy buje. ²¹ Xíntabi pérola'a muğëğë osodop 12 be. Pũğpũğpũğ xíntabi pũğ'a ma imuğëğë osunuy pérola'a ma. Ika ukpibu ouro muğëğë osunuy—iağuat. Ixiriruk osunuy vidro buxim.

²² Deus eju kawënwënap'a dobuxik ğu ibo ka be, wuykukukat Deus ibo ka be nuynuy buye. Ixe soat podi ma ya'öbaca. Mëmë buxim oe'üiat tak iğo ka be nuynuy. Imënpuye ya'ümğü Deus eju kawënwënap'a.

²³ Kaxi ğu iğo ka mukabiaham. Kaxiaat tak ka'üma. Deus jedipam ma ikamukabiaham, mëmë dak. Lâmpada'a bodi ma idip Deus dipap, mëmë dipap tak.

²⁴ Jekukum ip je'e ibo kabia dağ soat ka dağayü. Ibo ka ekabia soat ipi juayü ğukabia.

— Deus ocebodi ma ya'öbuyxiat—mëmë buxim oe'üiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'öbuyxi osodop'iyayü. — Deus ocebodi ma ya'öbacaat mëmë buxim oe'üiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'öca osodop'iyayü.

²⁵ Kabia bun ibo ka exíntabi ikoce. Soat em ma ikoce. Nomudip ğu ma ip, kabiok ğu buye. Soat em kabia.

²⁶ Ja'öbuyxiap ip idojot ibo ka be soat ka watwat.

— Ēn ocebodi ma a'öbuyxi, mëmë buxim oe'üiat tak — i je'e ip Deus pe. — Ēn ocebodi ma a'öbacaat — i dak je'e ip cebe.

Soat jebubut ip idojot teiboğat. Soat je'ğüm ip Deus pe, mëmë buxim oe'üiat pe dak. ²⁷ Soat tağ iisu'ümat pit jeöm ğu ibo ka be. Wuysüsüğat muğëğë'ukat tak ka'üma ma. Napapa'ukat tak ka'üma ma. Mëmë buxim oe'üiat pubutup pe ibutet pararakayü acã jeöm—soat em itait jeedop ip Deus xe iatup pe ibutet pararakayü acã.

22 Wuymutaicinapti dak o'timubapuk owebe Deus ekawën tojtjot'ukat. Tixiriruk o'tinuy cristal buxim. Deus abikbikap pewi dijëmjëm, mëmë buxim oe'üiat abikbikap pewi dak. ² Ixedi jediekukum ika ukpibu dağ. Wuymutaicinap'ip opop tiwäbu dağ, jodiwinäbudaku. 12 em pũğ koato be ya'a'e nuynuy. Soat kaxi ya'a'e nuynuy. Iboydudup soat ka dağayü mu'ada'adaaptup. ³ Deus xe ikërëat pit opop ğu ibo ka be—pũğ tak ka'üma.

Deus abikbikap jeedop ibo ka be, mëmë buxim oe'üiat abikbikap tak. Cebeam kapikpik'ukayü soat em je'e cebe: — Ēn soat podi ma xipat — i.

⁴ Mëmë buxim oe'üiat topajo ip. Ixe butet je'e ibararak topa'a be ip. ⁵ Kabiok ğu je'e ibo ka be. Lamparina'a kuğ ğu dak jeedop ip ibo ka watwat. Kaxie dak ka'üma ma. Wuykukukat Deus ma ibo ka watwat mukabiah'ukan jeenuy. Ixe eju adeayü kukukayüm jeedop ip soat em.

⁶ Ğebuje Deus ekawën tojtjot'ukat o'jekawën oweju.

— “Ğaxín ma ğuto waram oajëm,” i'e'em Jesus — io'e owebe. — Iboap ekawën pit icëmãn — io'e. — Xipat ewebe etabut am iboap ekawën kay — io'e. — Deus jekawën muwënuwën'ukayü mutaybitbin apën ğuyjom je'babuk iam — io'e owebe. — Ixe juk jekawën tojtjot'ukat o'ğudot emutaybit am apën ğaxín ma je'babuk iam — io'e. — Icockok jeedop ip iju dup peat ekawën kay küyjobicayü dak — io'e.

⁸ Ōn João. Ōn ma juk soat iboap ojojajo. Soat iboap oya'íjojo. Soat co epere buje, ocëğ'aecöğcöğ pin cuk Deus ekawën tojtjot'ukat wap—soat cuk adi iboap o'ğubapuk owebe iat wap. “Ēn xipat cícã” i'e am cebe ocëğ'aecöğcöğ.

⁹ — Owap pit cuy ecëğ'aecöğcöğ ğu! — i bit o'e owebe. — Ōn tak ebure ma, wuykitpitpiyü bure dak — io'e. — Deus ekawën muwënuwën ōn eybuxim — io'e. — Pũğ tağ ma wuyju küyjobit ijudup peat ekawën kay — io'e owebe. — Deus wap acã ecëğ'aecöğcöğ “Ēn xipat cícã” i'e am cebe — io'e.

¹⁰ — Ğaxín ma soat je'babuk ijudup peat ekawën tağ ma — io'e. — Imënpuye ebu'um ğu juy eğuy apën ğuyjom je'babuk iap muwën äm itaybit'ümayü be — io'e. ¹¹ — Apën ip jekukum ğasü iap puxim jeeku ip ipi juayü. Ikërëat mujurüğrüg ma jeedop ip ikërëat mujurüğrüg'ukayü. Ikërëat kay acã jeedop ip ğebum ikërëat kay ğebumayü. Xipacat muğëğëm pit jeedop ip xipacat muğëğë'ukayü. Soat tağ iisu jeedop ip soat tağ iisuayü — io'e owebe.

¹² — “Eya'öpicüğcüğ cuy epesop,” i'e'em Jesus. “Ğaxín ma ğuto oajëm,” i'e'em. “Wetaybit cícã eyekukuam,” i'e'em. “Apën ipi dağ pima juk adi oekuku ip iaptei ōn ma oteida soat pe ipi juayü be,” i'e'em Jesus. “Xipacat oğüm xipacayü be,” i'e'em. “Ipiat pit osupi'ajaoat xipat'ümayü be,” i'e'em Jesus — io'e owebe. ¹³ — Soat ka'üm pima ōn kuy kake. Soat i'üm puje dak ōn pit kake,” i'e'em Jesus — io'e. — Ka'üma kake bimaat ōn. Soat'üm pimaat tak ōn ma. Koapat ōn. Kanomümat tak ōn ma,” i'e'em Jesus — io'e.

¹⁴ Icockok jeedop ip jesay iwuywuyat kukayü—iisuat kukayü.

— Eyesay iisuat pima, “Eymutaicinap'a epeya'o juy. Ya'o pi ğu eywebe,” i je'e Deus eywebe. “Epeöm cuy okay ikaboğatka exíntabi dağwi,” i je'e eywebe. ¹⁵ Wüy ma ikaboğatka wi jeedop ip ikërëat muğëğëap epere'ümayü bit, ibukaypacayü dak, ikërëat muğëğë'ukayü dak, wara'acat o'yaoka'ibiyü dak, deus-baroyü kay itabucayü dak, napapa'ukayü dak, warara'acat muğyukukuku'ukayü dak — io'e.

¹⁶ — Jesus ōn — i'e'em. — Ōn cuk wekawën tojtjot'ukat oğudot ey muküyo am apën ğuyjom je'babuk iam — i'e'em. — Okay itabucayü muküyo am oğudot — i'e'em. — Ipi kukat Davi naxeğebit ōn — i'e'em. — Kasopta buxim ōn—tasopata buxim—kabiada buxim — i'e'em Jesus.

¹⁷ — Ejot cuy! — i'e'em Deus biöğbuk, iwadip tak.

— Ejot cuy! — i juy je'e ip ijop ekawëntup coco'ukayü dak.

Ibipurukat cuy jeedot. Tikõn pinayũ wuymutaicinapti idikõn. Tidei'ũma idikõn ip.

¹⁸ João õn. Ijoptup ekawẽn coco'ukayũ oyawẽ ģasũ. Kaypatpan ģu õn e'em. Icẽmãn õn e'em. Apẽn Deus warẽmtaksuĝpi supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be iap ibararak opop ijjudup pe.

— Eyabewiat ekawẽn iboap ekawẽn muacokcoĝ pi-ma, Deus imẽn ma ipiat supi'ajoat eywebe — i õn e'em eywebe.

¹⁹ Ijudup ekawẽn'in imuwẽn pu'u bima bit ya'opi je'e eywebe wuymutaicinap'a. Epeõm ģu ikaisuatka

be—Deus ka be. Apẽn ibo ka ikadip cĩcã iap ibararak opop ijjudup pe.

²⁰ — Ģaxĩn ma ģuto oajẽm waram — i'e'em soat iboap o'ĝuwẽniat. — Oajẽm ma — i'e'em ixẽ—Jesus e'em.

— Imẽn cuy jajẽm — i õn tak e'em.

— Ejot cuy! — i õn e'em wuykukukat Jesus pe.

²¹ — Jesus, xipan cuy soat ebekitkiyũ ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus pe.

Ibũrũ ma.